

Dios ã jáap naáwát tólih

Cacua New Testament

Contents

San Mateo	1
San Marcos	63
San Lucas	100
San Juan	163
Hechos	209
Romanos	263
1 Corintios	290
2 Corintios	315
Gálatas	334
Efesios	345
Filipenses	354
Colosenses	360
1 Tesalonicenses	366
2 Tesalonicenses	371
1 Timoteo	374
2 Timoteo	380
Tito	385
Filemón	388
Hebreos	390
Santiago	410
1 Pedro	417
2 Pedro	424
1 Juan	428
2 Juan	433
3 Juan	434
Judas	435
Apocalipsis	438

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

ISBN 978-1-5313-0141-5

PDF generated on 21 Sep 2016 from source files dated 20 Sep 2016

34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

This print-on-demand edition of Scripture is designed, produced, and provided at cost by the Digital Bible Society. This is made possible through partnerships with the Bible League of Canada, Open Doors International and other missions and translation agencies. We are deeply grateful for the sacrifices made in translating this edition of Scripture and the generosity of others in making this Bible available to you.

To order additional copies of this Bible or hundreds of translations like it or to learn more about our ministries and the mission of Scripture distribution in every language, we invite you to visit www.DBS.org (USA), www.BibleLeague.ca (Canada), and www.OpenDoors.org (Europe). May God bless your work in sharing and teaching these Scriptures, until, as it is written, the earth is *“filled with the knowledge of the glory of the LORD, as the waters cover the sea.”* (Habakkuk 2:14)

SAN MATEO

Dios wūáh, Jesucristo, ā nuowāji ī wūtna
(Lc 3.23-38)

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ā jumatjidih wā daácna caá. Jesucristo ā nuowāji ī wūtnadih wā jwíih naóhbiḡna caá. Ā nuoji jon játih bóo David wūt jumni āt jumḡp wut jī. Caán ā jumat pínah játih ā nuoji Abraham wūt jumniḡt āt jumḡp wut jī.

² Abraham Isaac íp
āt jumḡp wut jī.

Isaacboó Jacob íp
āt jumḡp wut jī.

Jacobboó Judá ā déewājih
ī íp āt jumḡp wut jī.

³ Judáboó ā weh chénewā
īt jumḡp wut jī.

Fares, Zara ít wūt jumḡp wut jī. Ī íin
Tamar

mit wūt jumḡp wut jī.

Faresboó Esrom íp
āt jumḡp wut jī.

Esromboó Aram íp
āt jumḡp wut jī.

⁴ Aramboó Aminadab íp
āt jumḡp wut jī.

Aminadabboó Naasón íp
āt jumḡp wut jī.

Naasónboó Salmón íp
āt jumḡp wut jī.

⁵ Salmónboó Booz íp
āt jumḡp wut jī. Ā íin Rahab
mit wūt jumḡp wut jī.

Boozboó Obed íp
āt jumḡp wut jī. Ā íin Rut
mit wūt jumḡp wut jī.

Obedboó Isaí íp
āt jumḡp wut jī.

⁶ Isaíboó David íp
āt jumḡp wut jī.
David wūt jíí judfowā
ī chah maáh
āt jumḡp wut jī.

Davidboó Urías wūt jumniḡi áadih
jwáub áa jumat túttimah, Sa-
lomóndih
āt weh jumḡp wut jī.*

⁷ Salomónboó Roboam íp

āt jumḡp wut jī.
Roboamboó Abías íp
āt jumḡp wut jī.

Abíasboó Asa íp
āt jumḡp wut jī.

⁸ Asaboó Josafat íp
āt jumḡp wut jī.

Josafatboó Joram íp
āt jumḡp wut jī.

Joramboó Uzías íp
āt jumḡp wut jī.

⁹ Uzíasboó Jotam íp
āt jumḡp wut jī.

Jotamboó Acaz íp
āt jumḡp wut jī.

Acazboó Ezequías íp
āt jumḡp wut jī.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés íp
āt jumḡp wut jī.

Manasésboó Amón íp
āt jumḡp wut jī.

Amónboó Josías íp
āt jumḡp wut jī.

¹¹ Josíasboó Jeconías ā déewājih ī íp āt
jumḡp wut jī.

Queét jum láa Israel baácdih moondih
míc mao yap yohnit, Babilonia
baácdih moónboó queétdih íih
baácna ít ub bejep wut jī.*

¹² Babilonia baácna ī jwabát túttimah,
Jeconíasboó Salatiel dih
āt weh jumḡp wut jī.

Salatielboó Zorobabel íp
āt jumḡp wut jī.

¹³ Zorobabelboó Abiud íp
āt jumḡp wut jī.

Abiudboó Eliaquim íp
āt jumḡp wut jī.

Eliaquimboó Azor íp
āt jumḡp wut jī.

¹⁴ Azorboó Zadoc íp
āt jumḡp wut jī.

Zadocboó Aquim íp
āt jumḡp wut jī.

Aquimboó Eliud íp
āt jumḡp wut jī.

¹⁵ Eliudboó Eleazar íp
āt jumḡp wut jī.

Eleazarboó Matán íp
āt jumḡp wut jī.

Matánboó Jacob íp
āt jumḡp wut jī.

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22 * 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

¹⁶Jacobboó José íp
 át jumup wut jī.
 Joséboó María áa
 át jumup wut jī.
 Mariaboó Jesús íin
 mit jumup wut jī.
 Jesúsboó Dios ā wahni Cristo ī niijní át
 jumup wut jī.

¹⁷Abrahamjidih jwī jenah jwíhichah,
 púú Davidji jum láa jwī jenah
 péanachah, nihát ī juimenájih
 jumna, catorce poómp ít jumup wut
 jī.

Davidjidih jwī jwúub jenah jwíhichah,
 púú Babilonia baácna judíowādih
 ī ub bej láa jwī jenah péanachah,
 nihát ī juimenájih jumna, catorce
 poómp ít jwúub jumup wut jī.

Babilonia baácna ī juibí láa jwī jwúub
 jenah jwíhichah, púú Cristo ā cáac
 jum láa jwī jenah péanachah, nihát ī
 juimenájih jumna, catorce poómp ít
 jwúub jumup wut jī, páant muntih.

*Jesucristo ā cáac jumat
 (Lc 2.1-7)*

¹⁸Nin pah Jesucristo át cáac jumup wut
 jī. Á íin Mariaboó Joséjih téihya chéonih
 pínah mit jumup wut jī. Í téihya chéwat
 pínah játih Túini Espiritu ā wépatjih caánt-
 dih ā wudhdanachah, mit wudu jumup wut
 jī.* ¹⁹Páant mi wudu jumuchah jéihna,
 Joséboó yoobópdi chājni jumna, cáacwā
 ī encahjuh, caántdih yohat túat átih chā-
 jap wut yuh jī. ²⁰Pánih jenah jóí ũonit,
 ā oo júmuchah, Dioíh ángelboó caandíh
 jígohnit, “José, Davidji juima, Túini Es-
 pirituboó ā teo wáacatjih María mi wudu
 jumna caá. Pánihna, tíiccanjuh caántjih ma
 téihya chéweé. ²¹Caánt newé weépdih mi
 túuhbipna caá. Caanjéh tigaá áih cáacwā
 iiguípná bejnit déejidih túi ubni ā jumbipna
 caá. Páant cáacwādih túi ubni pínah ā
 jumuchah, Jesús ma wut búudhdúp”, ángel
 Josédih át niijíp wut jī.*

²²Jon játih Dios naáwát dih naóh yapani
 nin ā daacátji pahjuh át yapap wut jī:

²³“Jáap wili wébt bid juiníh newé weépdih
 mi túuhbipna caá. Caandíh

‘Emanuel’, ī niijbípna caá”, át niij
 daacáp tajī. (Is 7.14)

“Emanuel”, niijná, “Dios jwíjeéh ā jumna
 caá”, niij naóhna ít chājap wut jī.

²⁴Dioíh ángel caandíh ā naáwát túttimah,
 ā niiját pahjuh José Mariadih ā téihya
 chéwep wut jī. ²⁵Obohjeéhtih, mi weh
 jumát pínah játih, José mijeéh át jumcap
 wut jī. Pánihna, caánt mi weép jumát
 túttimah, Joséboó mi wúúhdih Jesús át wut
 búudhdup wut jī.*

2

*Yeó aáb juúwúpmant moón Jesús dih
 enedih ī juyát*

¹Herodes Judea baácdih moón ī maáh
 jum láa, caán baácdih jumni Belén
 tútchidih Jesús át cáac jumup wut jī. Á
 cáac jumát túttimah, cúiwādih bohénit yeó
 aáb juúwúpmant moón juóhnit, Jerusalén
 tútchina ít juyúp wut jī. ²Pánih juinit,
 caanjíh moondíh nin pah ít niij úubh joyóp
 wut jī:

—¿Judíowā ī chah maáh pínah dedjih
 tigaá ā cáac jumát? Yeó aáb juúwúpmant
 jumna, chah iigní cúí ā jáap jígohochah
 enna, ‘Maáh ā cáac jumna caá’, jwī niij jéi-
 hyep jī. Páant ā jígohochah enna, caandíh
 weñedih juóhna caá jwī chājap, cúiwādih
 bohénit ít niijíp wut jī.

³Páant, ī úubh joyát doonádih joinit,
 Herodesboó búdí át jenah joyóp wut jī. Ni-
 hat Jerusalén tútchidih moonbút bíic yoobó
 búdí ít jenah joyóp wut jī. ⁴Pánihna,
 Herodesboó sacerdotewā ī maáta, Moisés
 ā wutatjidih bohénitdihbat át bid wáacap
 wut jī. Páant ī múic wáac juí beedéchah
 ennit, queétdih nin pah át niij úubh joyóp
 wut jī:

—¿Dedboo tigaá Cristo ā cáac jumát pí-
 nahdih Dios naáwát dih naóh yapanit ít niij
 daac jí? át niijíp wut jī.

⁵—Judea baácbóó jumni Belén tútchidih
 Cristo ā cáac jumbipna caá. Nin pah Dios
 naáwát dih naóh yapani át niij daacáp tajī:

⁶‘Judea baácbóó jumni Belén tútchimant
 judíowādih wutni pínah ā juóh-
 bipna caá. Caán queétdih túi en
 daoní ā jumbipna caá. Pánihna,
 Belénboó ā cáac jumni pínah tútchi

ã jumuchah, oboh jumni tâtchi nihcan caá', át niŷ daacáp tají, (Mi 5.2)

Herodesdih ít niijíp wut jī.

⁷ Páant ī niiját tâttimeh, cáac wihcah, yeó aáb jūúwúpmant moondíh Herodes át jwúub bid bojop wut jī. Ā pebh ī juibínachah ennit, débólih caán cúí ā jwíh jí-gohatjidih queétdih át úúbh joyóp wut jī. Páant ā úúbh joyóchah, caán cúidih ī jwíh enatjidih ít naáwáp wut jī. ⁸ Páant ī naáwát tâttimeh, Belén tâtchina wahna, Herodes queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Caandíh ñi táí bidbi jwuhúú. Bid juínit, weemdíh naáwádih ñi jwúub jūúwú, weembát caandíh weñedih wá bejat pínah niijná, át niijíp wut yuh jī.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, queét ít bejep wut jī. Páant ī bejehcah, yeó aáb jūúwúpmant ī jwíh enni cúijeh muntih queétdih át jwúub waáwáp wut jī. Pánihna, wébít ā jumni muu cháh pohba caán cúí át chāwáp wut jī. ¹⁰ Páant ā chāwáchah ennit, búdí ít weñep wut jī. ¹¹ Pánihna, wébít ā jumni muudíh waád juibínit, caandíh beh wili bícdih ít enep wut jī. Pánih ennit, wébít dih wēina, bódicta ít caj yoh ñajap wut jī. Pánih wēi péanit, ī ub jūóhni pahnadíh wátnit, búdí jíib jumni oro, táí chej jumni cáwat pínah, mirra wút jumni chej jumnidíhbut caandíh ít wúhup wut jī. ¹² Caandíh wáh péanit, úwudih ít bejep wut jī. Pánih ũonit, ī oo júmuchah, Dios queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī: “Herodes pehbóó ñi jwúub bejca bojoó”, át niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinítji jáanit, íh baácna jwúub bejna, bíh namáboó ít bejep wut jī.

Joséwā Jesúsdih Egipto baácboó ī numah jwei béjat

¹³ Páant ī jwúub bejat tâttimeh, José jwuh ā jwúub oo júmuchah, Diofh ángel caandíhbut nin pah át niij naáwáp wut jī: “Ma jáa bojoó. Bainídih ī mawat pínah niijná, Herodes áih soldadowádih wahna caá ā chāap. Pánihna, bainídih, ā índihbut Egipto baácboó waicanjeh ma numah jwei béjeé. Caanná wá niiját pah bóo ñi jum jwuhúú”, ángel Josédih át niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinít, chejeh jáanit, Egipto baácna bainídih ā íin bícdih José

át numah jwei béjep wut jī. ¹⁵ Caán Egipto baácna juibínit, Herodes ā báadh jwuhah pah bóo caánboó ít jum jwuhup wut jī. Páant Jesús ā yapachah, Dios naáwát dih naóh yapani nin ā daacátji pah át yapap wut jī: “Egipto baácboó jumni wá wúúhdih wá bid bojipna caá', Dios ā niijíp be”, át niij daacáp tají.*

Herodes neoná weépdih ā mawat tútat

¹⁶ Cúiwádih bohénit bíh namáboó ī jwúub bejat doonádih joinít, Herodesboó búdí át íjip wut jī. Pánih íjnit, Belén tâtchidih moón neoná weépdih, caán tâtchi jwéejdih moondíhbut át mawat tútup wut jī. Cúiwádih bohénit débólih caán cúí ā jwíh jí-gohatjidih ī naáwáchah joinítji Herodes ā mawíhnioboó chéne jópchi dée ā bíbohatdih át jéihyep wut jī. Pánih jéihna, chéne jópchi nump bíbohñit nihah neoná weépdih át mao yohat tútup wut jī.

¹⁷ Páant ā mawat tútuchah, Dios naáwát dih naóh yapani Jeremías ā daacátji pah át yapap wut jī.

¹⁸ “Ramá wát jumni tâtchidih moón búdí ñaacátdih ī joiná caá. Búdí jíghañit, ī ñaac juñát búdí ā yána caá. Raquel mi juimená yaádh, judíowá ī weha mána yaádh, ī wehdih ī mao yohochah ennit, búdí ī ñaac jūiná caá. Ī weh ī wihcatdih enna, ī jíghañat ā yaicán niít”, át niij daacáp tají. (Jer 31.15)

Joséwā Egipto baácmanit ī jwúub jūúwát

¹⁹ Herodes ā wunat tâttimeh, Joséwā Egipto baácboó páantjeh ít jum jwuhup wut jī. Pánih jumnit, bíc chei José ā oo júmuchah, Diofh ángel caandíh jíghañit, nin pah át jwúub niij naáwáp wut jī: ²⁰ “Wébít dih mawíhñitji maátaboó ī wun beedáh bejep be. Pánihna, caandíh ā íin-jíh Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant muntih”, át niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niiját tâttimeh, jáanit, wébít dih ā íin bícdih Israel baácboó át numah jwúub bejep wut yuh jī. ²² Obohjeéhtih, Herodes ā buudát tâttimeh, ā wúúh Arquelaooboó Judea baácđih moondíh át jwúub tút nuám maáh waadáp wut jī. Páant ā jumat doonádih joinít, José caanná ā jwúub bejat pínahdih át úum jenah joyóp wut

* 2:15 Os 11.1

jī. Pánih éum jenah joinít, ā jwúub oo júmúchah, Dios caandíh Judea baácboó át chāwát tútcap wut jī. Páant ā chāwát tútcat joinít, Judea baácđih yap bejnit, púú Galilea baácna ít juibínap wut jī.²³ Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wut jumni tútchiboó ít jumup wut jī. Caanná í jumuchah, Dios naáwátđih naóh yapanit í daacátji pah Jesús át jumup wut jī. “Nazaret tútchidih bóo caá’, cáacwā Dios ā wahnidih í niijbípna caá”, ít niij daacáp tajī.*

3

Juan Daabáni cáacwāđih ā bohéát
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cáacwāđih daabána át chājap wut jī. Judea baácđih muú wihcapboó ā pebhna juibínitđih Dios naáwátđih át bohé jwíhip wut jī.² Nin pah queéđih át niij naáwáp wut jī: “Íni yéej chājatđih cáđahnit, túiniboodíh ní tút nuumú! Nihat baácđih moondíh Dios ā maáh jumátđih ā jútat pínah bahnijeh ā jūđhna caá”, át niijíp wut jī.*

³ Jon játih Dios naáwátđih naóh yapani Isafasboó Juan ā bohéát pínahđih nin pah át niij daacáp tajī:

“Muú wihcapboó nin pah ā niij ñaac bohéipna caá: ‘Jwí Maáh ā jūúwát pínah játih ní yéej chājatđih cáđahnit, túiniboodíh tút nuumnít, caandíh ní tui páñaá’, ā niijbípna caá”, Isafas át niij daacáp tajī. (Is 40.3)

⁴ Juaníh yégueh chóo camello wut jumni nuúhup yoócđih nóomnit, í yacni chóo wut jī. Áih juyáát tōp momo jiwí chóo tōp wut jī. Wúuc joowáđih jeémpnit, belo macđihbut ápi déebep wut jī.*⁵ Jerusalén tútchimant, nihat Judea baácman, Jordán muj jwéejmantbut dawá caandíh joyóđih ípi juibínap wut jī.⁶ Pánih juibínit, ā bohénachah joinít, í yéej chājatđih Diosđih ípi naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinít, Jordán mujboó Juan queéđih át daabánap wut jī.

⁷ Dawá fariseowā, saduceowābut daabáát tútúđih í juibínachah ennit, Juan queéđih nin pah át jípónih niijíp wut jī: “ÍMaiwā

panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahđih éum jweíhñitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ní yéej chājatđih ní cáđahícat jíib Dios yeebđíh ā peéh chājachah, ní jéih jweicán niít.*⁸ Yéej chājatđih yoobópđih cáđahnit, túiniboodíh chājat caá yeebđíh náahap.⁹ Nin pah ní niij jenah joicá bojóo: ‘Jon játih bóo Abraham jwít judíowā jwí nuó át jumup wut jī. Pánihna, ā juimená jumna, Diosíhwā caá jwí jumup’, ní niij jenah joicá bojóo. Yeebđíh nin pah wā niijná caá: Abraham juimená ní jumuchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhnadih tút nuumnít, Abraham juimená pínahđih ā jéih chājna caá. Abraham juimená ní jumát nin oboh jumni jee dáhna ā nihat pahjeh tigaá.*¹⁰ Nin pah ā jumna caá: Yeéb máa nah panihni ní jumuchah, Diosboó máa nahđih tib yohni panihni caá ā jumup. Yeejé dahna quehñidih tib yoh bojnit, áih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náđih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáwat pah caandíh jepahcannitđih iiguípna ā wahbipna caá.*¹¹ Wā túttimah jūóhni wā chah wépní caá. Páant ā jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Pánihna, ní yéej chājatđih cáđahnit, túiniboodíh ní tút nuumúchah, yeebđíh wā daabána caá. Páant wā daabáát panihni, caánboó yeebđíh Túini Espíritu ā wépatđih búdí ā wúhbiipna caá. Caán ā wépat tuu iigát panihniđih ní yéejatđih cáwat pah ā chājbiipna caá, jwúub yéej chājíhatđih ní jenah joicát pínah niijná.¹² Trigo teoni panihni caá. Áih chónadih caóh caj péanit, caán túbna yoobátđihjeh wuh wúhboó júi yacnit, áih muúboó ā ámohbiipna caá. Obohjeéhtih, ā caóh cajni chónaboodíh ā cáo yohbiipna caá. Páant ā chājat pah wā túttimah jūóhni caandíh jepahnitđih ā tui ubbiipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodíh iiguípna ā wahbipna caá. Caán iigát dedé ā noón đubcan niít”, Juan át niijíp wut jī.

Juan Jesúsđih ā daabáát
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jum-niji bejnit, Juandih ā daabáát tútat tút

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45

* 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15

* 3:4 2R 1.8

* 3:7 Mt 12.34; 23.33

* 3:9 Jn 8.33

* 3:10 Mt 7.19

nijná, Jordán mujna át dei juibínap wut jī. ¹⁴Obohjehtih, daabálhcan, nin pah Juan caandih át niij jephap wut jī:

—Meémoó chah wēpni jumna, weémboodih ma daabána áta táu tagaá. Meemdih daabáni pínah nihcan caá, Juan Jesúsdi át niijjap wut jī.

¹⁵—Páant niijcánjeh, weemdih ma daabána. Pánih daabánit, Dios áihwādh ā chājat tútat pahjeh tigaá jwī chājbip. Páant jwī chājachah ennit, cáacwāboó Dios ā wahnī wā jumatdih ī jéihbipna caá, Jesús át niijjap wut jī.

—Caán láa báach, ā túimi nacaá, Juan át niij jephap wut jī.

¹⁶Páant niij jephahnit, Jesúsdi át daabánap wut jī. Á daabá péanachah, Jesús mujna űhniijí át aab űhup wut jī. Pánih aab űh-nitjeh, Jesús ā enechah, jeá át jéweah bejep wut jī. Páant ā jéweah bejehah, jop pah jíghoni Túini Espírītu jeámant dei jāóhniit, caandih át juí jaamáp wut jī. ¹⁷Páant ā juí jaamáchah, “Nin wā wūh, wā oini caá. Caandih búdi wā wēina caá”, Dios jeámant át niijjap wut jī.*

4

Nemépwa ī maáh Jesúsdi át yéejahat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹Páant ā daabáat túttimah, Túini Espírītu Jesúsdi muú wihcapboó át numah bejep wut jī, nemépwa ī maáh, Satanás, caandih yeejép ā wutat pínah niijná.*

²Caánboó jumna, Diosdi túi wúbát túut niijná, cuarenta yeó jáap át jeémcap wut jī. Pánih jeémcap, Jesús nuugúp wunna át chājap wut jī. ³Páant ā nuugúp wunuchah enna, Satanásboó ā pebhna juibínit,

—Meém Dios wūh jumna, nin jee dáhnadih ‘Pan dahna ma jumú’, ma niijí, át niijjap wut yuh jī.

⁴—Páant wā chājcan niit. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Jeémátdihjeh pohba ī jeéméchah, cáacwāih caolih túi booni panihni ā jumcan niit. Íih caolih túi booni ā jumap pínah niijná, Dios naáwátdih túi joyát caá náahap’, át niij daacáp tajī, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdi át niij jephap wut jī.

* 3:17 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35

⁵Páant ā niij jephahat túttimah, Jerusalén, “Dioh tútchi”, ī niijni tútchina Satanás Jesúsdi át numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, Dioh muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdi át űhat tútup wut jī. ‘Pánih űhat tútnit, nin pah át niij naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūh jumna, meemdih ā wapat pínahdi jutat túut niijná, ninmant ma űaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ā niij daacátjidi ma táu náhninaá:

‘Dios áih ángelwādh meemdih ā en dawát túutbipna caá. Pánihna, queét meemdih ī jípónih teobipna caá, jee dáhboó míh jítcha ā buug lájcat pínah niijná’, át niij daacáp tajī, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdi át niijjap wut jī.

⁷—Páant wā chājcan niit. Dios naáwátdih bih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Ni Maáh Dios ā niijátjidi “¿Yoobópdih niit?” niij jéihhna, caandih ni chājat tútca bojó’, át niij daacáp tajī, (Dt 6.16)

Jesús caandih át niij jephap wut jī.

⁸Páant ā niij jephahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdi Satanás át numah púuh laab béjep wut jī. Caán jeejina púuh laab juibínit, nihat cáacwā ī jumap yoobó Jesúsdi át jutup wut jī. Dawá íih bíi déedihbut át jutup wut jī. ⁹Pánih jutnit, nin pah caandih át niijjap wut yuh jī:

—Wā pebh bódicha caj yoh űajnit, weemdih ma weñeé. Páant ma weñechah, nihat nin tútchina ā jumatdihbut meémboodih wā wāhbiipna caá, Jesúsdi át niijjap wut jī.

¹⁰—Satanás, weemdih ma cádah bejeé. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēnit, ā wutatdih ma jepahaá’, át niij daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdi át niij jephap wut jī. ¹¹Páant ā niijchah joinit, Satanás caandih át cádahap wut jī. Páant ā cádahat túttimah, Dioh ángelwāboó Jesús pebh juibínit, caandih it teo wāacap wut jī.

Galilea baácdih moondih Jesús ā bohé jwíhat
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

* 4:1 He 2.18; 4.15

¹²Túttimah, Juandih nemat muúboó ī nemat doonádih joinít, Jesús Galilea baácna át jwúub bejep wut jī.* ¹³Caanjíh jum-niji Nazaret tútchimant bejnit, Capernaum tútchina át juibínap wut jī. Caán tútchi Galilea íim jwéejdih Zabulón, Neftalí ī juimenáih baácji jumni tútchi át jumup wut jī. Caanná juibínit, Jesús át jumup wut jī.*

¹⁴Páant ā jumuchah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin ā daacátji pah Jesús át yapap wut jī:

¹⁵“Zabulón, Neftalí ī juimenáih baácji, Jordán muj conanaamánt, íim pebh, Galilea wút jumni baác dihdawá judíowā nihcannit ī jumna caá.

¹⁶Caanjíh moón dupénapboó jumnit panihnit Diosdih it jéih jwuhcap taga. Pánih jéihcan, iiguípna bejnit déeji it jumup taga. Obohjeéhtih, Dios ā wahni, yeh iigát panihni, ā túi chājatdih júutit, queétdih caandih át jéihyanap taga buca”, Isaías át níj daacáp tajī. (Is 9.1-2)

¹⁷Caanná jumna, nin pah Jesús át níj naóh bohé jwíhip wut jī: “Nihat baác dihdawá Dios ā maáh jumadidih ā júutat pínah bahnijeh ā judhna caá. Pánihna, ní yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ní túut nuumá”, át níjíp wut jī.*

Queéj júut maonitdih ájeéh Jesús ā bejat tútat

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸Túttimah, Galilea íimna dei juibí, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésjīh queéj júut maona, íih ñuodih ī yoh báhanachah, Jesús queétdih át enep wut jī. Simónboó Pedro ī níjní át jumup wut jī. Pánih ennit, nin pah queétdih át níjíp wut jī:

¹⁹—Weemdih ní pej jum júúwá. Páant ní júúwúchah, yeebdih wā bohé bipna caá. Páant wā bohénachah joinít, queejwádih ní bidat pah, cáacwáboodih bidnit, wíih doonádih ní naóhbipna caá, weemdih jepahna, wíihwā ī jumat pínah níjíná, át níjíp wut jī.

²⁰Páant ā níjíchah joinítjeh, íih ñuonádih cádahnit, Jesúsjeéh it bejep wut jī.

²¹Pánih chibít yuúp queétdih numah bejnit, Santiago ā úud Juandihbut Jesús át

enep wut jī. Queét ī íip Zebedeo bícdih íih jááj chóodih chúudnit, íih ñuonádih ámhna it chājap wut jī. Pánih ennit, queét chénewádihbut át bid bojop wut jī, caandih ī pej jumat pínah níjíná. ²²Páant ā bid bojochah joiná, queétdih bícmantjeh nihat ī tewatdih, ī íipdihbut cádahnit, Jesúsjeéh it bejep wut jī.

Dawá cáacwádih Jesús ā bohéat
(Lc 6.17-19)

²³Pánihna, nihat Galilea baác dihdawá moondih Jesús ā bohénitdih át numah bohé jibip wut jī. Jwíit judíowā jwí míc wáacat muuná jumat pah waadnit, Dios ā maáh jumat táini doonádih át bohénap wut jī. Pánih bohéna, det wunnitdihbut át boonap wut jī.* ²⁴Páant ā chājat doonádih nihat Siria baác dihdawá moonbút it joyóp wut jī. Pánih joinít, dawá mácah wunat jumnit, búdí tubanit, nemép caolih jumnit, wáá wunat jumnit, jéih wálcannitdihbut it ub juibínap wut jī. Nihat ī ub juibínitdih Jesús át boonap wut jī. ²⁵Páant ā chājat doonádih joinít, Galilea baác dihdawá moón, Díez Tútchinadidih moón, Jerusalén tútchididih moón, Judea baác dihdawá moón, Jordán muj conanaamánt moonbút dawá caandih it péé bejep wut jī.

5

Jéé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios ā wéi enatdih Jesús ā bohéat

(Lc 6.20-23)

¹Dawá ā pebh ī juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó péuh laáb juibínit, Jesús caanjíh át chúudup wut jī. Páant ā chúuduchah, ā bohénitbut ā pebhna it juibínap wut jī.

²Páant ī juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át níj naóh jwíhip wut jī:

³“Det moh yéejnit panihnit Dios ā teo wáacatdih bidnitdih Dios ā wéi enna caá. Pánih wéi ennit, queétdih ā teo wáac bipna caá, Dios ā maáh jumupboó ī túi jumat pínah níjíná.

⁴“Det ī yéejatdih jígahnit, bita ī yéejatdihbut jígahnitdih Dios ā wéi enna caá. Pánih wéi ennit, queétdih túi teo wáacnit, ī yéejatdih ā yohochah, ī jígahat ā yaibipna caá.*

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

* 4:13 Jn 2.12

* 4:17 Mt 3.2

* 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

* 5:4 Is 57.18;

⁵“Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, nin baác jáap ā jumuchah, queétdih maata pínah ā waadábipna caá.*

⁶“Det nuugúp wun babhbíhnit panihnit yoobópdih chájat pínahdih bidnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Dios queétdih ā teo wáacipna caá, caandíh ī túi jepahat pínah niijná.*

⁷“Det bitadih jígah en teo wáacnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, Diosbut queétdih ā jígah en teo wáacipna caá.

⁸“Det Diosdihjenah bidnit, yoobópdih jenah jointdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ā teo wáacachah, Diosdih ī enbipna caá.*

⁹“Det bitadih míc jūihñat túatcan, túi bícdih chájat túatnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ‘Wā weh caá’, queétdih ā niijbípna caá.*

¹⁰“Det Dios ā náahat pah ī chájat jīb bitaboó queétdih yeejép ī chájachah yuhna, caandíh cádahcannitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ā teo wáacachah, Dios ā maáh jumupboó ī jumbipna caá.*

¹¹“Wíhwañā ñi jumát jīb bita yeebdíh ī jūihñachah, yeejép ī chájachah, ī yee naóh yacachah, yeebdíh wēi ennit, wā teo wáacipna caá.* ¹²Dios naáwátidih naóh yapanitjidih bíic yoobó yeejép itát cháj waáwáp tajī. Pánihna, queétdih ī chájatjī pahjeh bita yeebdíhbut yeejép ī chájipna caá. Obohjeéhtih, jeáboó ñi juibínachah, Dios yeebdíh búdí ā túi chájipna caá. Páant ā túi chájat pínahdih jéihnit, bita yeebdíh yeejép ī chájachah yuhna, ñi túi weñeé”, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.*

Núumni, jiiát panihnit Jesúhwañā ī jumát (Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³“Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijih ñipí buiná caá, jeémát ā ñuñat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wíhwañāboó nihat bitajeéh jumna, queétdih ñi túi teo wáacna caá, ī túi

jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, núumni ā buyát beedéchah, ñi jéih jwáub buyácan caá. Páant ā buicáh, caandíh yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwā jéihcanjeh, ī wid chūibipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

¹⁴“Yeéb nin baácboó jumna, jiiát panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah, ñi túi chájachah ennit, bitabut bíic yoobó Dioíh namáboó ī jéih bejna caá. Jeejih jumni tútchidih dedé jáhat wihcan, nihat cáacwā ī túi enat pah, yeéb ñi túi chájatdihbut nihat ī túi enna caá.* ¹⁵Jiiát dahdih jiiínit, pamap dahjīh cáacwā ípí páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandíh japboó ípí jii cáagna caá, nihat muú díítboó jumnit ī túi enat pínah niijná.* ¹⁶Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jumna, yeebbút bitadih ñi túi chájachah ennit, ñi íp jeámant bóodih cáacwā ī wēi naóhbiipna caá”, queétdih Jesús āt niijíp wut jī.*

Moisés ā wutatjī

¹⁷“Nindihbut yeebdíh wā jéihyaat túutna caá: Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátjidihbut yohodih wā jūóhcan beé. Queét ī daacátjidih yoobópdih cáacwādih jéihyanit, ī niijátjī pah bíic yoobó chájat túut niijná, wā jūúwáp be. ¹⁸Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Péeni yeó jáap játih, Moisés ā wutatjī ā buudcán níit. Nihat ā daacátjī pah ā yap beedáat pínah játih, nin baác, jeábut ā buudcán níit.*

¹⁹Ded bíic wutatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijní, bitadihbut yap yohat túutni, Dios ā maáh jumupboó oboh jumni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā wutatdih túi jepahna, bitadihbut jepahat túutni, Dios ā maáh jumupboó maáh ā jumbipna caá. ²⁰Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut ‘Dios ā wutatdih jwí túi jepah beedána caá’, niijná yuhna, ī túi chájcan caá. Pánihna, Dios ā wutatdih yeéboodih queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios

* 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14 * 5:11 1P 4.14

* 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5 * 5:15 Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33

* 5:16 1P 2.12 * 5:18 Lc 16.17

ā maáh jumꞥꞥꞥꞥꞥ ꞥꞥ ꞥꞥꞥꞥꞥꞥ ꞥꞥꞥ”, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Íijat

(Lc 12.57-59)

²¹ “Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Cáacwādih ñi mao yohca bojoó. Ded cáacdihi mao yohnidih peéh chājat ā jumꞥꞥꞥꞥꞥ caá’, ī niijátjidih ñit joijí tagaá.* ²² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ded biíhdih íjna, cáacdihi mao yohnidih ī peéh chājat pah, caandíhbut peéh chājat ā jumꞥꞥꞥꞥꞥ caá. Ded biíhdih jūihna ‘Meém jenah joićánni caá’, ā niijátji jīb, peéh chājat túttnit pehbóó ī ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépabeh caá’, niijní iiguípna bejni pínah ā jumna caá.

²³ “Diosdih weñedih jaibína, sacerdotedih nuñéꞥꞥꞥꞥꞥ ñi mao wāhat túttat pínah jātih-bitjeh, biíh yeebdíh ā íijatdih náhninit, nin pah ñi chājaá: ²⁴ Ñi wāhni pínah nuñéꞥꞥꞥꞥꞥ jwej jwúhñit, ā pebhna jwúub bej, ñi míc ámohoó. ‘Páant wā chājatjidih wā jígahna caá. Chéneji wā jwúub chājcan niít, páant muntih. Pánihna, weemdíh ma íj jenah joyátidih ma cádahaá’, ñi niijí. Páant ñi míc ámohat túttimah, Dioh munná caandíh weñedih ma jwúub bejeé, buca.

²⁵ “Biíhdih ma jīb buudáatdih bidnit, cáacwādih peéh chājat túttni maáh pebhna naóh yacadihi meemdíh ā ub bejehchah, ájeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chājat túttni pehbóó ñi jaibíat pínah jātih, meemdíh ā naóh yaccat pínah niijná, caanjíh ñi míc ámohoó. Páant ñi chājcah nihna, yeebdíh āta naóh yac tagaá. Páant ā naóh yacachah jointí, peéh chājat tútt-niboó meemdíh nemat muúboó āta nemat tútt tagaá. ²⁶ Yoobóꞥꞥꞥꞥꞥ yeebdíh wā naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi jīb chāj beedáat pah bóo ñi jum jwuhbipna caá. Caán jīb chājat túttnidih jīb chāj péanit, ñi bacbipna caá”, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Bitá weha mánajíh yeejép chājcat

²⁷ “Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Bitá weha mánajíh yeejép ñi chājca bojoó’, ī niijátjidih ñit joijí tagaá.* ²⁸ Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded yad wilijíh yeejép chājcan yuhna, caántdih en ñinahñitjeh, yeejép ātā chāj péanap taga. Pánihna, yaddihbut biíc yoobó muntih ā yapna caá.

²⁹ “Ma jéihyepmant bóo quíbjíh en ñinahñit, yeejép chājna, caan dáhdih wáat yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih quíib dahdih ma wáat yohochah, caan dájhjeh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjíh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahñit, yeejép chājatdih cádahat caá náahap.*

³⁰ “Míih jéihyepmant bóo téihyajíh yeejép chājna, caán téihyadihi ma dúuc bóod yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih téihyadihi ma yohochah, caán téihyajeh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajíh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéj chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ “Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Yaddih yohíhna, ñi yohat pínah papélahdih wúhñit, caántdih ñi jéih yohna caá’, it niijíp wut yuh jī.* ³² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Ájeéh bóli biíh newéjíh yeejép mi chājat jībjehe, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yuhna, ā yohat túttimah, biíhjíh mi jwúub áa jumna, caanjíh yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjíh jwúub áa jumna, yeejép ī chājna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Ded pah yoobóꞥꞥꞥꞥꞥ jwí naáwát pínah

³³ “Jon jātih moondíh nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘ “Dios ā enechah, wā niiját pah wā chājbipna caá. Páant wā chājcah, weemdíh

* 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17 * 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18 * 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47 * 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43 * 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4 * 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11 * 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21

ā peéh chāja naáh”, niijnít, ñi niiját pah-jeh chājat caá náahap’, it niijíp wut jí.*
³⁴Obohjeéhtih, yeebboó ñi niiját pah chājíh-can, Dios ā wūtjīh niijcánjeh, ‘weemdíh peéh chājna’, niijná, bíih wūtjīhjih ñipí niijná caá. Yoobópdih nin pah yeebdíh wā naóhna caá: ‘Jeá táini ā jumat pah, wā niiját bíic yoobó wā chājbična caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niijná yuhna, Dios ā maáh jumapboó ā jumuchah, ā wūtdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap.
³⁵‘Nin baác táini ā jumat pah, wā niiját bíic yoobó wā chājbična caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yuhna, nin baácdih moondíh Dios maáh ā jumuchah, ā wūtdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap. ‘Jerusalén tátchi táini ā jumat pah, wā niiját bíic yoobó wā chājbična caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwí Maáh chah wēpni ā ñioni, caandih jwí weñat pínah tátchi, oboh jumni tátchi nihcah, bíic yoobó muntih niijná caá ñi chājap.*
³⁶‘Wā báadhna, wā niiját pah yoobópdih wā chājbična caá’, ñi niijíchah, bíic yoobó ā táican caá. Diosjeh yeebdíh ā jéih báadhdát túutna caá. Caanjéh ñih waó yoócdih jéih baabána, ā jéih jwúub eyana caá. Yeéb áihwá jumna, ñih bácalhjih niijná yuhna, áih wūtjīh niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap. ³⁷Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niijí: ‘Páant wā chājbična caá’, niij, ‘Páant wā chājcan níit’, ñi niijí. Chah dawá jacna ñi niijíchah, ā táican caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Jwí peéh chāj jwúubacat
(Lc 6.27-36)

³⁸‘Ñi ñuowādih nin pah í niij naóh bo-héátjidih yeebbát ñit joijí tagaá. ‘Bíih míih quíib dahdih ā búuh mawat pahjeh, meembút caandih búuh mao jwúubanaá. Míih maó doóbhdih ā daj mawat pahjeh, meembút caandih daj mao jwúubanaá’, it niijíp wut jí.*
³⁹Obohjeéhtih, weemboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Meemdíh yeejép chājnidih yeejép ma chāj jwúubaca bo-joó. Ded meemdíh íjnit, míih jéihyepmant bóo péo tíibdih ā mawachah, bíamantbut

ma júutú, mawíhna, ā jwúub mawat pí-nah niijná.*
⁴⁰Bíihboó ded pah ma chā-jatji jíib meemdíh ā naóh yacachah, peéh chājat túutniboó míih camisadih meemdíh naóh yacnidih ā wūhat túutuchah, caandih wūhñit, ma ñuoní jih bóo chóodihbut ma wūhuú.
⁴¹Bíihboó áih bíi déedih namá tacdih meemdíh ā ñuó wáhat túutuchah, meemboó ā juibát pínahna ma ñuó wáhaá.
⁴²Ded ā náahatdih meemdíh ā wūbúchah, ma wūhuú. Bíih meemdíh ā wáihichah, caandih ma wayaá”, Jesús át niijíp wut jí.

Jwítdih eníhcannitdih Jesús ā oyat túutat
(Lc 6.27-28,32-36)

⁴³‘Ñi ñuowādih nin pah í niij naóh bo-héátjidih yeebbát ñit joijí tagaá: ‘Ñijeéh jumnitdih ñi oyoó. Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih eníhcat caá náahap’, it niijíp wut jí.*
⁴⁴Obohjeéhtih, weemboó nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi táii chājaá. Det yeebdíh yeejép í chājachah, Diosdih ñi wūbú, queétdih ā táii chājat pínah niijná. ⁴⁵Pánih chājna, jwí íp jeámant bóo ā weh ñi jumbična caá. Diosboó nihát cáacwādih bíic yoobó ā táii chājna caá. Yeejépwādih, táinitdihbut yeó ā táii chāhat túutna caá. Á wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut mah ā baugát túutna caá. Cáacwādih bíic yoobó Dios ā táii chājat pah, yeebbát bíic yoobó ñi táii chājaá. ⁴⁶Yeebdíh oinitdihjih ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta í wūbát túutni dinerodih wūhñitboó túbit yeejnit jumna yuhna, páant í chājna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíihwáboó nihátdih oinit, bíic yoobó teo wáacat caá náahap. ⁴⁷Yeéb ñi déewādihjih míic jwááh-nit, ñi wēi naóh wūbúchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yuhna, bíic yoobó í chājna caá. Obohjeéhtih, yeebboó nihátdih ñi táii wēi jwááá. ⁴⁸Jeámant bóo jwí íp nihátdih táii chājni ā jumat pah, ā weh jumna, bíic yoobó yeebbát nihátdih táii chājnit ñi jumúú”, Jesús át niijíp wut jí.*

6

Ded pah caá jwí táii chājat

¹“Dios táinidih ā chājat túutuchah jepah-nit, ‘Ñi enee! Dios ā wutat pah wā táii

* 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12

* 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21

* 5:39 Lm 3.30

* 5:43 Lv 19.18

* 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13

chājna caá', bitadilh ñi niijcá bojoó. Pánih bita ī wēi enat pínahdihjeh bidna, ī wēi naáwátjeh ñi túi chājat jīb wáát jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdíh ā wūhcan niít.*

²“Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadilh ñi jútca bojoó. Túi chājnit pah jígohnitboó nihāt ī wēi enatdih bidna, ded pah ī chājat pah ñi chājca bojoó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiít judíowā jwī míc wáacat munáboó jumnitdihbut ípí wūhna caá, dawá queétdih ennit, ī wēi naáwát pínah niijná. Queétdih ī wēi naáwáchah, ī túi chājatjī jīb dée ī bíbohna caá. Diosboó ī túi chājatjī jīb queétdih ā jwáub wūhcan niít. ³Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, bíh ma chéen yoobát ā jumachah yuhna, caandih jútcanjeh, ma wūhuú. ⁴Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cáacwā ī encah yuhna, Diosboó ā enna caá. Pánih enna, caanjéh ñi túi chājatjī jīb yeebdíh ā wūhbirna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

*Ded pah caá jwī wūbát
(Lc 11.2-4)*

⁵“Diosdih wūbhna, túi chājnit pah jígohnitboó nihāt ī wēi enatdih bidna, ī wūbát pah yeébbóo ñi wūbhca bojoó. Queéto wūbhna, jwiít judíowā jwī míc wáacat munáboó, namánaboobút ñuhnit, Diosdih ī wūbhna caá, dawá queétdih ennit, ī wēi naáwát pínah niijná. Páant cáacwā ī wēi enatjeh caá ī wūbát jīb dée.* ⁶Obohjeéhtih, yeébbóo Diosdih wūbát túut niijná, ñíh tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwī íp jwī jéih enca naáhdih ñi wūbú. Pánihna, cáacwā ī encah yuhna, jwī ípboó yeebdíh ennit, ā túi joibpna caá. Pánih joinít, ñi wūbúchah, yeebdíh ā túi teo wáacbirna caá.

⁷“Dawá láa nin jacnājihjeh wā wūbúchah, Dios weemdíh ā túi jepahbirna caá’, caandíh jéihcannitboó ī niij jengah joiná yuh caá. ⁸Pánihna, queét ī wūbát pah ñi wūbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi wūbát pínah játih, jwī ípboó ded pah ñi náahatdih ā jéihna caá. ⁹Pánihna, yeébbóo nin pah jwī ípdih ñi niij wūbú:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah túini ma jumuchah, meemdíh jwī wēina caá.

Ma wūt chah yáaat caá jwiít jwī náahna caá.

¹⁰ Nihat meém maáh ma jumatdih jéihnit, ī jepaha naáh. Ma wutuchah, jeáboó jumnit ī túi jepahat pah, nin baácđih moonbút ī jepaha naáh.

¹¹ Yeó jáap jumāt pah jwī jeémát pínahdih ma wūhuú.*

¹² Bitā jwiítđih ī yéej chājatđih jwī yohāt pah, meembút jwī yéej chājatđih ma yohoó.

¹³ Nemépwā ī maáh jwiítđih ā yéejaihichah, ma teo wáacá, jwī yéej chājatc pínah niijná. Páant jwī wūbúchah, meém jwī Maáh chah wēpni jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumuchah, yeó jáap jumāt pah nihāt meemdíh ī wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ā jumū nah’,

Diosdih ñi niij wūbú.

¹⁴ “Bitā yeebdíh ī yéej chājatđih ñi yohochah ennit, jwī íp jeáboó jumnitbut yeéb ñi yéej chājatđih ā yohbirna caá. ¹⁵Obohjeéhtih, bitā yeebdíh ī yéej chājatđih ñi yohcāh, jwī ípbut ñi yéej chājatđih ā yohcan niít”, Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah caá jeémp jwuhcan jwī wūbát

¹⁶ “Diosdih túi wūbát túut niijná, jeémp jwuhcan, jígahnit pah ñi jígohca bojoó. Páant tigaá túi chājnit pah jígohnitboó ípí chājap. Cáacwā queétdih ī wēi naáwátđih bidna, queét íh móotđih jígahni pah ī chājna caá. Páant ī chājachah, jeémp jwuhcannit ī jumātđih nihāt ennit, ‘Queét túinit caá’, ī niij wēina caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá: Cáacwā queétdih ī wēi naáwátjeh ī jeémp jwuhcat jīb dée ā jumna caá. Diosboó queétdih ā wēi naóhcan niít. Queét ī chājat pah ñi chājca bojoó. ¹⁷Obohjeéhtih, yeébbóo jeémp jwuhcan, ñíh móotđih túi chocnit, yeó jáap jumāt pah ñi túi míc ámohāt pah ñi chājá. ¹⁸Yeéb páant ñi chājachah, ñi jeémp jwuhcatđih cáacwā ī jéihcāh yuhna, jwī ípboó ā jéihbirna caá. Jwī íp, jwī jéih enca naáh, ñi jééh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ñi wūbúchah, ā enbirna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwuhcan, ñi wūbát jīb yeebdíh ā túi chājbirna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

* 6:1 Mt 23.5 * 6:5 Lc 18.10-14 * 6:11 Pr 30.8-9

* 6:15 Mr 11.25-26

Jeáboó búdí jíib jumni panihnidih jwí bíbohah

(Lc 12.33-34)

¹⁹“Nin baácboó jum jwáhna, ‘Wíih pínah-jeh caá’, níj jengah joinít, bíí déedih dawá ñi ub ámohca bojóó. Nin baácboó jumni á moopáh bejbipna caá. Bíih moópcan-nidih bitaboó í nũmbípna caá. Pánihna, nin baácđih bóo bíí dée buúdní pínahjeh á jumuchah, caandíh ñi en ñinahca bojóó.*
²⁰ Obohjeéhtih, bíí déedih ñi en ñinahat pah Dios á weñat pínahdih túi jengah jói chájnit, búdí jíib jumni panihnidih jeáboó ñi bíbohípná caá. Caán ñi bíbohniboó á moópcan níít. Nũmni í jéih ub bejcan níít. Pánihna, caanná ñi bíbohah pínah á buúdcán níít. ²¹ Dios pehbhoó ñíih búdí jíib jumni panihni á jumuchah jéihnit, Dios á weñat pínahdih ñi túi jengah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñíih búdí jíib jumnidih bíbohni, ñi weñat pínahdihjeh ñi jengah joibípna caá”, Jesús át níijíp wut jí.

Ded pah jwí jengah joyáđđih jwí chájat

(Lc 11.34-36)

²² “Jíiát á túi yeh iiguíchah, jwí túi jéih enat pah, Dios á weñat pínahdih túi jengah joinít, táinidih ñi chájipna caá. Ded pah ñi jengah joyáđđihjeh ñi chájipna caá. Táinidih jengah joinít, táinidih ñi chájipna caá. ²³ Obohjeéhtih, túicannidih jengah joinít, yeejépdih ñi chájipna caá. Páant yeejépdih ñi jengah joyóchah, tubit yeejépdih ñi chájat á jumípná caá”, Jesús át níijíp wut jí.

Dinerodih búdí bidna, Diosboodíh ñi jéih bidcat

(Lc 16.13)

²⁴ “Ded Diosdih oini á weñat pínahdih chájna, tubit pohba dinerodih á jengah joicán níít. Obohjeéhtih, ded dinerodih-jeh búdí jengah joiníboó Diosboodíh á oican caá. Dinerojíh-jeh wéini jumna, Diosboodíh á náahcan níít. Pánihna, Diosdih, dinerodihbut bíic yoobó ñi jéih bidcan caá”, Jesús át níijíp wut jí.

Dios á wehdih á túi en dawát

(Lc 12.22-31)

²⁵ “Nin pah yeebdíh wá jwúub naóhna caá: Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínah yéguenadidihbut ñi náhni dahwaca bojóó. Obohjeéhtih, caandíh bidat

chah Diosjeéh ñi túi jumat pínahboodíh ñi bidií. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut á wáhípná caá, ñi túi jumat pínah níijná. ²⁶ Jwébehwáđih ded pah Dios á en dawáđđih ñi jengah joyóó. Queét wápchi wihcan, jeémát í ámohat mũnádihbut í bíbohcah yuhna, jwí ípboó queéđđih túi en daoná, í jeémát pínahdih ápi wáhna caá. í Obohjeéhtih, jwébehwáđih á oyat chah yeebboodíh Dios á oina caá! Pánih oinit, yeebdíhbut á túi en daobípná caá. ²⁷ Nindih ñi túi jengah joyóó: Búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapđih ñi jéih táut nũmcán níít. Pánihna, búdí ñi jengah joyát dedé pínah nihcan caá.

²⁸ “Ñi dawát pínah yéguenadidihbut búdí ñi jengah joicá bojóó. Jiadih bóo cháanadih ñi túi jengah joyóó. Caán cháana behna, á túi jíghat pínahdih ápi teocan caá. ²⁹ Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji áih táini yéguéh chóodíh đonít, á túi jíghat chah cháanaboó á túi jíghona caá.* ³⁰ Caán cháanadih Diosboó á túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buú déedih jum, cheibit déedih á diib téh bejna caá. Páant á diib téhechah, cáacwá ípí cáo yohna caá. Páant maátcanjeh á jumuchah yuhna, Dios caán cháanadih túi jíghoni á chájna caá. Caán cháanadih táini yéguéh dée pah á wúhat chah yeebboodíh Dios yéguéhđih á wúhípná caá. Pánihna, caandíh búdí jengah joicánjeh, Diosboodíh ñi túi jengah joyóó. ³¹ Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbut búdí ñi jengah joicá bojóó. ³² Diosdih jéihcannitboó bíí déedih tubit ípí jengah joiná caá. Obohjeéhtih, jwí íp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh judhdadđih á jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh á teo wáacat pínahdih ñi túi jengah joyóó. ³³ Bíí déedih ñi bidat chah, Dios á maáh jumadđih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih táini doonáđih bitadđih ñi naáwá, queéđđihbut caandíh í jepahat pínah níijná. Páant ñi chájachah, Diosboó nihah ñi náahatđih á wúhípná caá. ³⁴ Cheibit dedé á yapat pínahdih búdí ñi jengah joicá bojóó. Cheibit yeejépdih ñi yapachah, Dios yeebdíh á teo wáacípná caá. Buú ded pah ñi chā-

* 6:19 Stg 5.2-3 * 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

jatdihjeh jengah joyát caá náahap. Biíh yeó jáapdih bóo pínahdih tubit ñi jengah joicá bojoó. Dios yeebdíh en daonít, á túi teo wáacipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.*

7

“Yeejépwā caá”, bitadilh niij jūihcat
(Lc 6.37-38,41-42)

¹ “Meém yeejép caá”, bitadilh ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, á niijcán niít. ² Bitadilh ‘Ápí túi chájcán caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdíhbut biíc yoobó á niij enbipna caá.* ³ Nin pah yeéb ñipí chájna caá: Ñi déedih bainí quíib becát á jumuchah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán bainí oj á jumuchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée á yéej chájatbitidih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát á jumuchah yuhna, caandíh ñi encan caá. Caandíh ñi encat pah, búdí yeejép chájna yuhna, ñi enah bojna caá. ⁴ Dépanih tigaá páant ñi cháj? ⁴ Yeebdíh búdí quíib becát panihni á jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdih wá póoj yohbipna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéej chájnít jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chájna caá ma chá-jap. Caandíh ma cádaaha’, ñipí niijná caá. ⁵ Dépanih tigaá yeéb yeejép chájnít jumna yuhna, búdí ñi yéej chájatdih jengah joicán-jeh, bita bainí í yéej chájatdihjeh ñi jengah jof? ⁵ Páant niijnít, táinit pah jígohnit í chájat pahjeh muntih yeebbút biíc yoobó ñi chájna caá. Yeebdíh búdí quíib becát panihnidih ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chájatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat túttimah, ñi déeíh bainí quíib becát panihnidih túi jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, á yéej chájatdih ñi jéih cádahat túutbipna caá.

⁶ “Mujjiowá panihnit yeejépwā Diosdih náahcannitdih áih túini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandíh jói íjnit, yeebdíh tubit yeejép íta cháj taga. Momo muuwá panihnit, íí náah chájnítidih Diofñ túini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, jóífhcan, búdí jíib jumni jeé tílbnadih momo muuwá

bepédih í wid chuñat pah, caán túini doonádih íta yoh tagaa”, Jesús át niijíp wut jí.

Diosdih jwí uúbúchah, á jepahat

(Lc 6.31; 11.9-13)

⁷ “Diosdih uúbhna, ñi uúbh cádahca bojoó. Páant ñi uúbúchah, ded pah ñi uúbátidih Dios yeebdíh á wúhbiipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh á wúhbiipna caá. Jéc panihnidih wuúmp mao cádahcah, Dios á wátbipna caá. ⁸ Det Diosdih túi uúbhmit, í uúbátjidih í bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh í jwááhbiipna caá. Det í wuúmp mawachah joinít, jéc panihnidih Dios queétdih á wátbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi uúbúchah, yeebdíh á jepahbiipna caá.*

⁹ “¿Pan dahdih ñi wúáh yeebdíh á uúbúchah joinít, jee dáhboodíh caandíh ñita wúh taniít? Ñita wúhcan tagaa. ¹⁰ ¿Queejdih á uúbúchah, bucúdh ñita wúh taniít? Ñita wúhcan tagaa. ¹¹ Yeéb yéejnit jumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipí wúhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yéejcanni jumna, táini ñi wúhat chah caandíh uúbhmitdih á wúhbiipna caá.*

¹² “Bita yeebdíh í túi chájat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadilh ñi túi chájaá. Queétdih yeebdíh í túi chájcach yuhna, yeéboó queétdih ñi túi chájaá. Páant tigaá Moisés á wutatjí, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjibut á niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

Bainí jéc naáwát

(Lc 13.24)

¹³ “Jeáboó bejñhna, Diosdih túi jengah joinít, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, á weñat pínahdihjeh ñi chájbipna caá. Pánih chájnít, bainí jéc panihni á jumuchah yuhna, á pebhna bejni bainí namádih ñi jéih ñáan bejbipna caá. Obohjeéhtih búdí jécúdh waadní, búdí namádih ñi bejchah, dedé buwat á wihcan niít. Páant á buocah, dawá jengah joicánjeh iiguípna bejni namádih bejna, buadní í jumbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, bainí jécúdh waadná, bainí namáboó ñi ñáan bejchah, túi jengah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios

* 634 Sal 55.22; 1P 5.7

* 7:2 Mr 4.24

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13

* 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24;

1Jn 3.21-22; 5.14-15

* 7:12 Lc 6.31

pehbóo yeéb ñi bejñichah, ā bawuchah yuhna, caandih táí jenah joinit jumna, ñi jéih bujábipna caá. Pánih ñáan bejna, Dios pehbóo juibínit, páantjeh ájeéh ñi táí jumtipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit táí jenah joinitjeh caán namáboó ī jéih ñáan bejbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Cáacwā ded pah ī chājatdih ennit, ded pah ī jummatdih jwī jéihyat
(Lc 6.43-44)

¹⁵ “Ñi táí chāja chaáh. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét táínit pah jígohna yuhna, ī jenah joyátboó yeejép ā jumuchah, yeebdíh ī yeejaíhbiipna caá. ¹⁶ Queétdih beh enat tūtut niijná, ded pah ī chājatdih ñi táí eneé. Yeejép ī chājachah enna, yeejépwā ī jummatdih ñi jéihbiipna caá. Ī táí chājachah enna, táínit ī jummatdih ñi jéihbiipna caá. Nin pah caá ā jumup: Ded óot nah iguíh pihana āpí quehcan caá. Mai bab nahbut bab dahna āpí quehcan caá. ¹⁷ Túini nah táíni dahna ā quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ā quehna caá. ¹⁸ Túini nah yeejép dahna ā quehcan, yeejép nahbut táíni dahna āpí quehcan caá. ¹⁹ Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cáacwā īpí cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chājnitdih Dios ā yohbiipna caá.* ²⁰ ‘Dios naáwátidih naóh yapani wā jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbiipna caá: Ded pah ī chājatdih enna, yeenit ī jummatdih ñi jéihbiipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

“Meemdíh wā jéihcan caá”, Jesús ā niiját
(Lc 13.25-27)

²¹ “Dawá weemdíh ‘Maá’, niijnit jumna yuhna, jeáboó ī juibícan niit. Wā íip jeáboó jumni ā weñat pínahdih chājnitjeh ā maáh jumupna ī juibíbiipna caá. ²² Péeni yeó jáapnadih wā íip ā maáh jumupna waádhñit, dawá weemdíh jepahcannitjibat nin pah ī niijbipna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjīh ma naáwátidih jwiit jwī naóh yapanap jī. Ma wēpatjīh nemépwādh jwī bacat tūtut jī. Cáacwājeh ī jéih chājca naáhdih ma wēpatjīh jwī chāj jútut jī’, ī niijbipna yuh caá. ²³ Obohjeéhtih, ‘jYeebdíh wā jéihcan caá! jYeejép chājnitjeh ñi jumna caá! Pánih

jumnit, wā pebhna ñi waád jūóhca bojoó’, queétdih wā niij jepahbiipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Chéne muú teonit naáwát
(Lc 6.47-49)

²⁴ “Ded wā bohéatdih jói jepahna, muú chāj pooni panihni ā jumna caá. Táí jenah joini jwumup baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih ā táí dodhdop be. ²⁵ Caán muúdhíh ā péaat tūttimah, búdí mah jūóh, muj búdí daab béj, búdí johlitbut ā jūúwup be. Páant tubit ā johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, ā áac-cap be. ²⁶ Obohjeéhtih, ded wā bohéatdih joiná yuhna, jepahcan, táí jenah joicánni muú chājni panihni caá ā jumup. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ā dodhdop be. ²⁷ Caán muúdhíh ā péaat tūttimah, mah búdí jūóh, muj daab béj, búdí johlitbut ā jūúwup be. Pánih búdí ā johochah, caán muú áacna, búdí ā yáanap be”, Jesús át niijíp wut jī.

²⁸ Páant ā niij naáwáchah joiná, cáacwā íit jói wúhi bejep wut jī. ²⁹ “Caán táí jéihni pah jwiitdih ā niij bohéna caá. Moisés ā wutatjidih bohénit páant ípí niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdih tigaá maáh ā jumup”, íit míic niijíp wut jī.*

8

Bácac moópnidih ā booaat
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Páant niij naóh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó cháudniij ā bohénitdih át numah dei bejep wut jī. Ā dei bejchah ennit, dawá ájeéh íit péé bejep wut jī. ² Páant ī bejchah, bácac moópni jwááhnit, bódhica caj yoh ñajnit, nin pah át niijíp wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, Jesúsdi h át niijíp wut jī.

³ —jJúu! Wéinit meemdíh wā booana caá, caandih teo jáhanit, át niijíp wut jī.

Páant Jesús ā niijíchahjeh, ā moopát át ñuumáh bejep wut jī.

⁴ —Meemdíh wā booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwádh ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácac ā ñuumátjidih ma jútutú. Moisés ā wutatji pah sacerdotewā ī cáo wúhat

* 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

* 7:19 Mt 3.10; Lc 3.9

* 7:20 Mt 12.33

* 7:23 Sal 6.8

* 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32

pínah niijná, chéne jopwādih ma wūhuú, Dios meemdih ā booaatjidih ī jéihyat pínah niijná. Túttimah, ma déewājeéh ma jwúub jumuchah, ā túbipna caá, * Jesús caandih āt wēp niijíp wut jī.

Soldadowā ī maáhdih teo wāhndih Jesús ā booaat

(Lc 7.1-10)

⁵ Túttimah, Jesús Capernaum tútchina ā juibínachah, Romano cien soldadowā ī maáh ā pebh juibínit, nin pah caandih āt niijíp wut jī:

⁶ —Maá, weemdih ma teo wáaca. Weemdih teo wāhni búdí wānna, wíih muúboó ā lajna caá. Áih bácah jwioní ā jumuchah, búdí tabanit, ā jéih bejcan caá, Jesúsdih āt niijíp wut jī.

⁷ —Caandih booaadiah wā bejmi caá, Jesús caandih āt niijíp jepahap wut jī.

⁸⁻⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wíih muúná ma bejcah, ā táimi naaca. Weem cháh wēpni ma jumuchah, ‘Wíih muúdh ma waád jūúwú’, niijni dée nihcan caá. Ma naáwáchahjeh, weemdih teo wāhni ā boobipna caá. Wā chah jumnit bita maáta weemdih ī wutna caá. Weembút soldadowādih wutni caá. Biícđih ‘Ma bejeé’, wā niijíchah, āpí bejna caá. Biíhdih ‘Ma jūúwú’, wā niijíchah, āpí jūóhna caá. ‘Nindih ma chājaá’, wā niijíchah, páant ā chājna caá. Weém wutni jumna, meembút wutni ma jumatdih wā jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdih teo wāhni ā boobipna caá, soldadowā ī maáh Jesúsdih āt niijíp wut jī.

¹⁰ Páant ā niijíchah joí wēnit, Jesús ājeéh péenitdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nin soldadowā ī maáh judío nihcan yahna, Diosdih ā túi jenah joiná caá. Caandih teo wāhndih wā booaat pínahdih āt jéihyep taga. Weemdih caán ā túi jenah joyát pah, ded judío biíc yooó jenah joinídh wā en jwahcan caá. ¹¹ Yeebdih wā naóhna caá. Péeni láa bita judíowā nihcannit, nihat baácdih moón Diosdih túi jenah joinít, jeáboó Dios ā maáh jumapna dawá ī juibíipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob biícđih ī jeémpbipna caá.* ¹² Obohjeéhtih, judíowā Dios ā maáh

jumapna bejnit déejidih, yeejép dupánap-boó ā wahbipna caá. Caanná ā wahnit-boó búdí jígahnit, íih maodh ī néeh cháác juibíipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.*

¹³ Páant queétdih niij péanit, soldadowā ī maáhdih nin pah āt jwúub niijíp wut jī:

—Míih muúná ma jwúub bejeé. Meemdih teo wāhni booni ā jumna caá. ‘Jesús caandih ā boobipna caá’, ma niij jenah joyát pahjeh ā yapna caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, áih muúboó jumni caandih teo wāhni āt boonap wut jī.

Pedro chudhdih Jesús ā booaat
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Páant niij péanit, Jesús ā bohénitdih āt jwúub numah bejep wut jī, páant muntih. Pánih bejna, Pedroh muúná juibínit, it waad béjep wut jī. Pánih waad bejnit, Pedro chudh búdí pahat wānna, mi űajāt chóobóo mi űajachah, Jesús āt enep wut jī. ¹⁵ Pánih ennit, míih téihyadh ā teo jáhanachahjeh, pahat āt dúucah bejep wut jī. Páant ā dúucah joinít, caántboó űah űahnit, Jesúsdih jeémát mit wāhup wut jī.

Dawá wannitdih Jesús ā booaat
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Tōo űah jūúwúchah, dawá nemép caolih jumnitdih ī chéenwā Jesús ā jumni muú jóocmant it ub juibínap wut jī. Páant ī ub juibínachah ennit, Jesús wā it bac bejep wut jī. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemép-wādih ā bac bejat túutuchahjeh, cáacwáih bácahmant it bac bejep wut jī. Bita tubép chūúhntidihbut Jesús āt booa beedánap wut jī. ¹⁷ Páant ā chājachah, Dios naáwátđih naóh yapani Isaías ā niijátji pah āt yapap wut jī. “Jwí tubép chūúátđih, jwí wunatdihbut jígah ennit, āt booa nap taga”, Isaías āt niij daacáp tají.*

Biquína Jesúsdih ī pééhat
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Dawá Jesús pebh ī jui űahuchah ennit, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niijíp wut jī: —Chóbe conanaáboó jwí chúuh bejjih, āt niijíp wut jī.

¹⁹ Páant niijnit, jélitna ī dei bejchah, Moisés ā wutatjidih bohéni Jesúsdih jwááh-nit, nin pah āt niijíp wut jī:

* 8:4 Lv 14.1-32

* 8:11 Lc 13.29

* 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

* 8:17 Is 53.4

—Bohéní, deyoób ma bejchah, weembút majeéh wā bejmi caá, át niijíp wut jī.

²⁰—Jia mǎjjiowá íih muú pínah íitnadih í bíbohna caá. Jwébehwābut íih yécanadiah í bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó nihāt cáacwā úud jeñé, wíih muujéh pohba wā bíbohcan caá. Pánihna, wājeéh ma júúwúchah, búdí bwat meemdíhbut ā jumbipna caá, Jesús caandíh át niij jepahap wut jī.

²¹Páant ā niijíchah joinít, bíh jwuh nin pah át niijíp wut jī:

—Maá, majeéh weembút wā bejmi caá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah játih wā íp ā wunuchah, áih bácahdih wā yohat pínah niijná, ‘Ma chāo jwáhuú’, weemdíh ma niiji. Á wunuchah yoh péanit, majeéh wā bejbipna caá, át niijíp wut jī.

²²—Weemdíh náahcannit wunnit panihnit jamna, queétboó wunnitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wājeéh jumni pínah buu ma júúwú, Jesús caandíh át niijíp wut yah jī.

Búdí johlit nolihatdihbut ā yayáát
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³Páant niij péanit, jéllitboó dei juibínit, búdí jááj chóodih ā bohénitdih át namah waadáp wut jī. ²⁴Íimdh í chúuh bejchah, Jesúsboó át úwah bejep wut jī. Pánihna, íim tac yoób í buug lájachah pohba, Jesús ā úwat pónih, búdí johlit át júúwú wut jī. Páant búdí nolihat ā jumuchah, ít daábíhip wut jī.

²⁵—¡Maá, jwiítidih ma teo wáacá! ¡Daabná caá jwí chájap! ít niij wucup wut jī.

²⁶Páant í niij wucuchah, jáanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá, át niijíp wut jī.

Páant niijnít, ñah ñuhnit, johlit, nolihatdihbut júihnit, “Ma yayaá”, át niijíp wut jī. Páant ā niijíchahjeh, johlit nolihatbut bíicmantjeh át yayáh bejep wut jī. ²⁷Páant ā yapachah, en wúhi bejnit, queétjeh nin pah ít míic niijíp wut jī:

—¿Dedé cáac tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ā yayáh bejna caá, ít niijíp wut jī.

Gadara baácdih moón nemép caolih jumnitdih Jesús ā booaat

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸Páant ā yapat túttimah, Gadara baácna ít chúuh juibínap wut jī. Caanná í chúuh juibínachah, chéne neoná cáac yohopmant Jesúsdi ít jwááh dei júúwú wut jī. Queét nemép caolih jumnit, túbit tac behnit í jumuchah, caanná cáacwā ípí bejcap wut jī. ²⁹Pánihna, Jesúsdi ít jwááh dei juibínit, nin pah ít niij ñaacáp wut jī:

—¿Meém Dios wúáh, dépanih chájadih júóh tigaá ma cháj? ¿Dios á peéh chájat pínah ā júdh jwuhuchah yuhna, játih jwiítidih peéh chájadih júóh nit beé ma chájap? ít niijíp wut jī.

³⁰Yúúpbit dawá momo muuwā bid jeémpna ít chájap wut jī. ³¹Pánihna, queétdih ennit, nemépwā nin pah Jesúsdi ít niijíp wut jī:

—Jwiítidih bacat túutna, cot muuwādh ma waadát túutú, ít niijíp wut jī.

³²—Júu, caán láa bácah ñi bejeé, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, queét cáacwááh bácahman bacnit, muuwādh nemépwā ít waadáp wut jī. Páant í waadáchah, wépép ñáo dei bej, íimna búug báah bejnit, muuwā ít chíic wun beedáh bejep wut jī.

³³Páant í yapachah enna, búdí úumnit, queét muuwājidi en daonítboó íih tútchina ít ñáo jwé jwúub bejep wut jī. Pánih ñáo jwúub juibínit, muuwā ded pah í yapatjidi, nemép caolih jumnitdihbut ded pah Jesús ā booaatjidi ít naóh peeté wut jī. ³⁴Páant í naáwáchah joinít, nihāt caán tútchidih moón Jesúsdi enedih ít bejep wut jī. Pánih juibínit, caandíh náahcan, íih baácmant Jesúsdi ít jwúub bejat túutap wut jī.

9

Jéih yoocannidih Jesús ā booaat

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹Páant í jwúub bejat túutuchah joinít, íih jááj chóona waadnit, Jesúsdi ít jwúub chúuh bejep wut jī. Pánih chúuh bejnit, Jesús ápi juibíni tútchina ít jwúub juibínap wut jī. ²Caanná í juibínachah, caanjíh moón jéih yoocannidih ā ñajat chóojih Jesús pebhna ít beo juibínap wut jī. “Jesús nindih ā

jéih boobipna caá”, it niíf jenah joyóp wut jī. Páant ī niíf jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidih nin pah Jesús át niijíp wut jī:

—Ma weñeé. Ma yéejatdih meemdih wā yohna caá, át niijíp wut jī.

³Páant ā niijíchah joinít, biquína Moisés ā wutatjidih bohénit nin pah it niíf jenah joyóp wut yuh jī: “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cáacjeh jumna yuhna, páant niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niíf yeena caá ā chājar”, it niíf jenah joyóp wut jī. ⁴Páant ī niíf jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ni jenah jof? ⁵ ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā niijíchah joinít, weemdih jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, niíf niíf jenah joiná caá. Oboghjeéhtih, ‘Ñah ññhñit, ma yáac chāi bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejehchah ennit, wā niiját yoobópdih ā jumatdih ni jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wā bíbohatdihbut ni jéihbipna caá. ⁶Weém ni-hat cáacwā úd jeñé, nin baácdih moondih jéih boonanit, ī yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Pánih tibeé Dios weemdih ā wah deyanap jī, cáacwā ī yéejatdih wā yohat pínah niijná. Pánihna, caán wēpatdih wā bíbohatdih yeéb ni jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāi júutbipna caá, át niijíp wut jī.

Páant niíf péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jī:

—Ma ñah ññhuú. Ma ñajat chóodih ub-nit, míih muúboó ma jwúub bejeé, át niijíp wut jī.

⁷Páant ā niijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ññhñit, áih muúboó át jwúub bejep wut jī. ⁸Páant ā boonachah ennit, cáacwā it en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdi bídí wēpat ā wūhatdih jéihnit, Diosdi bídí it wēi naáwáp wut jī.

Jesús Mateodih ā jūúwát tútat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénitdih át jwúub numah jib bejep wut jī. Pánih bejnit, caanmánt jūóhñit, weém Mateo pebh ī juyúp jī. Romanowā ī maáta ī uúbat túttni dinerodih uúbh wūhni wā jumap jī. Pánihna, caán láa wíih tewat tólihboó wā chūudup jī. Caanjíh

wā chūuduchah ennit, nin pah weemdih Jesús ā niijíp jī:

—Wájeéh ma pée jūúwá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinítjeh, ñah ññhñit, ájeéh wā bejep jī.

¹⁰Túttimah, Jesús wádh wíih muúboó numah jeémédih wā bejep jī. Weém páh dawá dinerodih uúbh wūhñitdih, bita “Yeejépwā caá”, ī niijnítidihbut wā numah jeémép jī. ¹¹Páant queét bícdih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowā jwíit Jesús ā bohénitdih nin pah ī niíf jūihñup jī:

—¿Dépanih tigaá ñíih bohéni dinerodih uúbh wūhñit, yeejép chājnit bícdih ā jeémép? ī niijíp jī.*

¹²⁻¹³Páant ī niijíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowádh nin pah ā niíf jepahap jī:

—Tubúp chūhñcannit cohnidih ípí bidcan caá. Wūñnitjeh caá caandih ī bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niíf jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Oboghjeéhtih, ‘Wā yéejatdih jígahñit, wā túut nuúmíhna caá’, niíf jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ī bidip. ‘Jwíit yeejépwā caá’, niíf jenah joinítidihjeh teo wáacadih wā jūúwúp be, ī yéej chājatdih cádahñit, túimiboodih ī túut nuumát pínah niijná. Dios naáwátdih naóh yapani ā niíf daacátjidih yeebdih jéihyat caá náahap. ‘Nuññupwádh ni mao cáo wūhatdih weém wā náahcan caá. Oboghjeéhtih, bitadih ni jígah en teo wáacatdih caá yeebdih wā náah yacap”, Dios ā niijná caá’, át niíf daacáp tajī.* Caán ded pah ā daacátjidih jéihyat túut niijná, ni jwúub bohénaá. Caán ā daacátji pah, jígah ennit, weém cáacwádh teo wáacadih wā jūúwúp be, ā niijíp jī.

Jeémép jwūhcatdih Jesúsdih ī uúbh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴Túttimah, Juan Daabáni ā bohénitboó jwí pebh junít, nin pah Jesúsdih ī niíf uúbh joyóp jī:

—Jwíit Juan ā bohénit, jwí nuowā ī wu-tat pah jwíipí jeémép jwūhcan caá. Fariseowábut bíc yoobó ípí chájna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ī jeémép? Jesúsdih ī niijíp jī.

¹⁵—Nin pah caá ā jumap: Téihya chéoni ā numah jeémñit bícdih ā jum jwūhchah,

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

jígahcan, ípí túi wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita ī ub bejat túttimah, jígahnit, ita jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wā jumna caá. Pánihat pah tiguaá wā bohénit wājeéh jumna, wēinit, páantjeh ī jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdíh ī ub bejat túttimah, wā bohénitjeéh wā wihcah, caán láa jígahnit, ī jeémp jwuhcan níft, Jesús queétdih ā niijíp jī.

¹⁶ Pánihna, ded pah jwī nuowā ī wutatji áih jáap bohéatjīh fariseowā ī widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij bohénap jī: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah wai búudhdát ā náahcan caá. Páant ñi chājachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jínt bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaá. Páant tiguaá jwī nuowā ī naawátjīdih wíih jáap bohéatjīh wid naóhcát caá náahap. ¹⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdíh nuúhp chóojīh ī chājnjī máa wuh wuúhdih yáacát ā náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúhcan, āta yewah bej tagaá. Páant ā yewechah, chénat pah āta buud tágaá. Pánihna, jáap macdíh, jáap wuh wuúhboó yáacát caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandíh yáacni chóobut ā túi jumbipna caá. Pánihat pah, wíih jáap bohéat jwī nuowā ī naawátjīh wid naóhcát caá náahap”, ā niijíp jī.

Áih yégueh chóodih jwí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ā booaat (Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Wíih nuúboó páantjeh jwí jumachah, jwiít judíowā jwí míic wáacat muúdíh en daonit ī maáh ā waad juyúp jī. Waad jwinít, Jesús pebh bódicta cay yoh ñajnit, nin pah ā niijíp jī:

—Wā nuám jáantjeh mi wunah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túut niijná, wājeéh ma júúwá. Páant ma teo jáhanachah, mi jwúub boobipna caá, Jesúsdíh ā niijíp jī.

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, Jesús wíih nuúboó jeémp chúudnjī, ñah ñuhnit, ájeéh ā bac bejep jī. Jwiít ā bohénitbut tjeéh jwí bejep jī. ²⁰⁻²¹ Pánih bejnit, namádih jwí bejchah, cáacwā cátíh bíih wili wunnih

mit jumap tajī. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih, “Jesúh yégueh chóodihjeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit niij jenah joyóp wut jī. Páant niij jenah joinít, Jesús táahmant júóhnit, áih yégueh chóo yapatbitdih mit jwí tewep tajī. ²² Páant mi jwí tewatdih jéihna, tac púud ennit, Jesús caántdih nin pah ā niijíp jī:

—Nuumú, ma weñeé. Weemdíh túi jenah joinít, ma boona caá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, mit boonap tajī.

²³ Túttimah, jwiít Jesús bíicdih maáíh muúhá jwí waad juibínap jī. Pánih waad juibínit, chíó póojnitdih, dawá ñaac jünitdihbut jwí enep jī. ²⁴ Páant ī juúhchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—Yeéb ñi bac bejeé. Mi wuncan caá. Ŝona caá mi chájap, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, “Nih yáana caá ā chájap”, niijnít, cáacwā caandíh ī dehewp jī.

²⁵ Pánihna, queét ī bac bejat túttimah, wunnih pebhna waad béjnit, míh téihyadih Jesús át tewep wut jī. Páant ā tewechahjeh, boonit, mit ñah ñuhap wut jī. ²⁶ Jóocmant ñuhnit caántdih ā booaat doonádih joinít, caán tútchidih moondíh it naoh peetép tajī.

Chénewā jéih encannitdih Jesús ā booaat

²⁷ Caanjíh jumitjī jwúub jibidih jwí bejchah, chénewā jéih encannit neoná jwiít-dih pée bejnit, nin pah ī niij ej ñaacáp jī:

—jDavid juima, Dios ā wahní, jwiítidih ma jígah eneé! ī niijíp jī.

²⁸ Páant ī niij ej ñaacáchah, jwiít Jesús bíicdih bíih muúboó jwí waad béjep jī. Páant jwí waad béjchah, queét jéih encannitbut ī ñuún waad juyúp jī. Páant ī waad juyúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—Jwiítidih ā jéih booami nacaá', ¿weemdíh ñi niij jenah jóí níft? ā niijíp jī.

—Páant tiguaá jwí niij jenah joyóp, caandíh ī niij jepahap jī.

²⁹ Páant ī niij jepahachah joinít, íih quíib-dih teo jáhanit, nin pah ā niijíp jī:

—Páant ā chájipna caá', ñi niij jenah joyát pahjeh tiguaá wā chájip, ā niijíp jī.

³⁰ Páant ā niijíchahjeh, ī jéih enep jī, buca. Pánih boonit, Jesús nin pah queétdih ā jwúub niijíp jī:

—Weém **bauteh** yeebdih wā booaatdih bitadih ñi naohca bojoó, ā niijíp jī.

³¹ Páant ā niijíchah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ā booaatjidih nihat pebhoó it naoh peetép tajī.

Jéih wéhecannidih Jesús ā booaat

³² Páant ī bac bejchah, Jesús pebh nemép jumnidih bita ī ñahwat ub waád juyúp jī. Caán nemép caandih át jéih wéheat tūtcap tajī. ³³ Páant ī ub juyúchah ennit, Jesús nemépdih ā bacat tūtup jī. Páant ā bacat tūtuchahjeh, jéih wéhecanniji ā jwáub wéhenap jī. Caandih ennit, nihat ī en wáhi bejep jī.

—jNin pah yapatdih nihat jwiít Israel baácdih moón jwípí encan jil ī míc niijíp jī.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowā mácah ī míc niij wéhenap jī.

—Nemépwā ī maáh ā wépatjih caá nemépwādh ā bacat tūtup, ī míc niijíp jī.*

Jesús cáacwādh ā jígah enat

³⁵ Pánihat tättimah, nihat botoni tútchina, dahwani tútchinadihbut bohé jibidih bejna, Jesús jwiítidih ā ñumah bejep jī. Tútchina yoobó naoh jib bejna, jwiít judíowā jwí míc wácat munná waadnit, Jesús ápi bohénap jī. Dios ā maáh jummat túini doonádh naóhnt, nihat caanjih moón tubúp chūúhntidihbut ápi booanap jī.* ³⁶ Pánih bejna, dawá cáacwā ovejawādh en daoní wilcat pah yeejép yapnit, moh yeejnit ī jumuchah ennit, Jesús queétdih búdí át jígah enep jī.* ³⁷ Pánih jígah ennit, jwiít ā bohénitdih nin pah ā niijíp jī:

—Jóo dajat láa búdí tewat ā jumuchah yuhna, teonitboó daocánnitjeh ī jumna caá. Pánihat pah, túini doonádh joinit pínah dawá ī jumuchah yuhna, queétdih naóhnt pínahboó daocánnitjeh ī jumna caá. ³⁸ Pánihna, túini doonádh chah dawá bohénitdih ā wahat pínah niijná, Diosdih ñi **uúbú**, ā niijíp jī.*

10

Jesús doce ā naáwát tūttnit pínah ī wātna

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Tättimah, jwiít doce ā bohénitdih bid bojnit, nemépwādh bacaat pínah wépat, nihat wunnitdih booaat pínah wépatdihbut jwiítidih ā wáhpup jī.

² Nin caá jwiít Jesús ā bohénit, ā naáwát tūttnit pínah jwí wüt: Simón ā jumup jī. Caandih Pedro Jesús ā wüt báudhdup jī. Á úd Andrésbut ā jumup jī. Santiago, ā úd Juanjihbut ī jumup jī. Queét chénewá Zebedeo weh ī jumup jī. ³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwí jumup jī. Weémboó Romanowā ī maáta ī uúbát tūttni dinerodih uúbh wúhni wā jumup jī. Bíih Santiago, Alfeo wúúhbut ā jumup jī. Tadeo, Lebeo ī niij wüt báudhntidihbut ā jumup jī. ⁴ Bíih Simón, Celote wüt jumni poómpdih bóobut ā jumup jī. Judas Iscariote, Jesúsdi eníhcannitdih duó wáini pínahbut ā jumup jī.

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jwiít doce ā bohénitdih ā wépatdih wáh, bíih tútchinaboó wahna, ded pah jwí chá-jat pínahdih nin pah Jesús jwiítidih ā niij naáwáp jī: “Judíowā nihcannit pebhna ñi bejca bojoó. Samaria baácbobút ñi bejca bojoó. ⁶ Diosdih jéihcannit jumna, baúdnít ovejawá panihnit ī jumuchah, judíowá pebhboojéh ñi bejeé. ⁷ “Dios maáh ā jummatdih ā júutat pínah bahnijeh ā judhna caá’, queétdih ñi niij naáwá. ⁸ Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tubúp chūúhnt, wanah bejnitdihbut ñi booaná. Nemép caolih jumnitlh bácahant nemépwādh ñi bacanaá. Páant ñi chájat pínah wépatdih yeebdih wā wáhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdih wā wáhat pah muntih, yeebbát bíic yoobó jíib náahcanjeh cáacwādh ñi teo wáacá.

⁹ “Pánih bejna, dinerodih ñi ub bejca bojoó. ¹⁰ Wáh wúúh, tút ñumát pínah camisa, zapatos ub bejcan, íoh caját nahdihbut ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóojeh ñi duo béjeé. Ñi bohénit pínahboó yeebdih ī ñumah jeémpipna caá. Ñi daoní chóo ā moopóchah, queétdih ñi tūt ñumát

* 9:34 Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 9:35 Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * 9:36 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16;

Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * 9:38 Lc 10.2 * 10:10 1Co 9.14; 1Ti 5.18

pínah chóodihbut ī wūhbiḡpna caá. Queétdih ḡni teo wáacat jīb, páant caá yeebdíh ī chājbipna caá.*

¹¹“Caán tūtchina juibínit, caán tūtchidih jum jwahna, yeebdíh wēi jwāáhnitíh muúdíhjih ḡni chāo jwáhuú. ¹²Íih muúná waad béjnit, ‘Dios ā túyat ḡnijeéh ā jumú naáh’, caán muúdíh moondíh ḡni niijí. ¹³Páant ḡni niijíchah, túnit ī jumát jīb, Dios ā túyat íjeéh ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, túcannit ī jumuchah, páant ḡni niijíchah yuhna, Dios ā túyat íjeéh ā wihcan níit. ¹⁴Yeebdíh náahcan, ī joífhcah, caán muúmánt ḡni bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios ā yohat pínahdih jútat tút niijná, ḡnih zapatosdih too dūgnit, caán jumni becchídih ḡni péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tūtchidih moón yeebdíh ī náahcah, biíc yoobó muntih queétdihbut ḡni chāj júutú.* ¹⁵Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdih Sodoma tūtchidih moón, Gomorra tūtchidih moondíhbut Dios búdí ā peéh chājbipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih ā peéh chājat chah, yeebdíh náahcannitboodíh ā peéh chājbipna caá”, jwiítidih ā niijíp jī.*

Jesúhwādih bita yeejép ī chājat pínah

¹⁶“Íweemdíh ḡni túi joyoó! Yeéb owejawā panihnitdih jiowá panihnit pehbboó wā wahna caá. Pánihna, jopwā pah tac behcannit, maiwā pah ḡni túi yap náhni-naá.* ¹⁷Íni túi chāja chaáh! Yeebdíh eníhcannit ḡni maátadih ī wūhbiḡpna caá. Jwiít judíowā jwí míic wáacat muúboó waadnit, yeebdíh ī pūibipna caá. ¹⁸Wíihwā ḡni jumát jīb, caán tūtchinadih moón ī maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhnaḡbut yeebdíh ī ub bejbipna caá. Caanná ī ub bejchah, queét maátadih, judíowā nihcannit maátadihbut wíih túini doonádih ḡni naóhbiḡpna caá. ¹⁹Páant maátadih ī wūhuchah, ‘Ded pah wā niiját pínahdih wā jéihcan níit’, ḡni niij jengah joicá bojoó. Yeebdíh ī muúh joyóchahjih, ḡni niiját pínahdih Dios

yeebdíh ā jéihyabipna caá. ²⁰Páant ā jéihyanachah, queétdih jepahna, yeéb ḡni jengah joyátjijeh ḡni jepahcan níit. Dios jwí íp ā jengah joyátidih Túini Espírituboó yeebdíh ā naawát túutbiḡpna caá.*

²¹“Caán láa, det wíihwā ī jumát jīb, biíc weh jumna yuhna, maátadih naóh yacnit, ā déedih ā mao yohat túutbiḡpna caá. Í mána ī wehdih, ī wehboó ī mánadihbut ī mao yohat túutbiḡpna caá.* ²²Pánihna, yeéb wíihwā ḡni jumát jīb, nihat yeebdíh ī eníhcan níit. Páant ī eníhcah, yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, weemdíh páant-jeh ḡni cádahcah, yeebdíh wā túi ubbiḡpna caá, wā íp pehbboó ḡni túi jumát pínah niijná.* ²³Wíih túini doonádih ḡni naawát jīb, biíc tūtchidih moón yeebdíh ī yéej chājachah, biíh tūtchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbut ḡni naawá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni tūtchinadih moondíh ḡni naóh beedáat pínah játih, weém nihat cáacwā úud jeéh nin baácboó wā jwúub dei jūóhbiḡpna caá.

²⁴“Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Biíc yoobó teo wūhniḡbut ā maáh chah nihcan caá.* ²⁵‘Ded pah weemdíh bohénidih ā yapat pah muntih weemdíhbut ā yapbiḡpna caá’, jáap jéihmidih niij jengah joyát caá náahap. Teo wūhniḡbut ‘Ded pah wā maáhdih ā yapat pah muntih weemdíhbut ā yapbiḡpna caá’, niij jengah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wā maáh chah jumna, caandíh yeejép ā yapat pah weémboodíh ā yapcan níit’, niij jengah joicát caá náahap. Weém muú mínah panihni, yeébboó wā pebh moon pánihnit ḡni jumna caá. Pánihna, cáacwā weemdíh ‘Beelzebú caá’, niijná, yeéb wíihwādihbut biíc yoobó yeejép ī niijbiḡpna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.*

¿Deddih tigaá úumat náah?

(Lc 12.2-7)

²⁶“Buu láa cáacwādih wíih túini doonádih ḡni naawáchah yuhna, joífhcan, bita ī encah, yeebdíh yeejép ī chājbipna caá. Pánih yeejép ī bih chājachah

* 10:14 Hch 13.51 * 10:15 Gn 19.24-28; Mt 11.24 *
Lc 12.11-12; 21.12-15 * 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16 *
13.16; 15.20 * 10:25 Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

10:15 Lc 10.4-12 * 10:16 Lc 10.3 * 10:20 Mr 13.9-11;
10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17 * 10:24 Lc 6.40; Jn
* 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17

yuhna, túttimah nihat ī tūi jéihbipna caá. Yeebdíh yeejép chājnītdih nī úumca bojoó.*

²⁷ Pánihna, buu ded pah yeebdíhjih wā bohéátdih túttimah dawá cáacwā cātih úumcanejeh nī naáwá. ²⁸ Cáacwā yeebdíh maona, níih bācahdihjih ī mao yohna caá. Obohjeéhtih, níih caolihdih ī jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdíh mao yohíhñitdih nī úumca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úumat náahap. Caanjéh tigaá níih bācahdih, níih caolihdihbut iiguípna ā jéih yohna caá.

²⁹ “Chéne jwébehwābit bainbitjih ī jīb jumuchah yuhna, bífbitdih Dios ā buudácan caá. Dios ā wutcah, caanbít ā wuncan niít. ³⁰ Níih waó yoócnadih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah nī jumatdihbut ā tūi jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdíh ā tūi jéih en daoná caá. ³¹ Jwébehwādhīh ā oyat chah, yeéboodíh ā oina caá. Pánih oinít, ā en dawátdih jéihna, nī náhni dahwaca bojoó”, Jesús ā niijíp jī.

“Weém Jesúh caá”, úumcanejeh, niiját
(Lc 12.8-9)

³² “Weém Jesúh caá”, ded bitadih ā niijíchah, weembút caandíh ‘Caán wíih caá’, wā íp jeáboó jumnidih wā niijbípna caá. ³³ Obohjeéhtih, ded wíih jumna yuhna, ‘Weém Jesúh nihcan caá’, bitadih ā niijíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembút wā ípdih wā niijbípna caá”, Jesús ā niijíp jī.*

Jesús cáacwādhīh chéne poómp ā chājat
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “¿Ded pah tigaá yeéb weemdhīh nī niij jenah joí? ‘Áih doonádhīh joinít, nihat cáacwā tūi bícdih ī jumbipna caá’, ¿nī niij jenah joí niít? Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwā wā bohéátdih ī joyát túttimah, biquína wā naáwátdih ī tūi wēi joyóchah, bitaboó caandíh jepahcan, queétdih ī en jūihbipna caá. ³⁵ Biquína behnit wā naáwátdih ī tūi joyát jīb ī weh queétdih ī eníhcan niít. Behnit yaádh wā naáwátdih ī tūi joyát jīb ī weh yatá queétdih ī eníhcan niít. Ī chudhna yaádh wā bohéátdih ī tūi joyát jīb, ī weh áana yaádh queétdih ī eníhcan niít.

³⁶ Ded weemdhīh jepahnidih ā déewā yoobát ī eníhbican nacaá.*

³⁷ “Ded weemdhīh ā oyat chah ā mánadhīh, ā wehdih oina, wíih nihcan niít. ³⁸ Pánihna, cruzboó wunna, yeejép wā yapat pínah pah, ded wíih ā jumát jīb yeejép ā yapbipna caá. Pánih yeejép yapatdih úummit, jweiná, wíih nihcan niít.* ³⁹ Ded weemdhī tūi jenah joicán, bíf déedih en nīnahnit, ā náahatdhīhjih chājna, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínahdih jenah joicánjih, wā weñat pínahdih chājniboó páantjeh wājeéh ā tūi jumbipna caá”, Jesús ā niijíp jī.*

Jwiútdih jīb wūhat panihni
(Mr 9.41)

⁴⁰ “Det yeéb wíihwādhīh tūi náahna, weemdhīhbut ī náahna caá. Pánihna, weemdhī tūi náahni weemdhīh wahnidihbut ā náahna caá.* ⁴¹ Dios naáwátdih naóh yapani ā tewat jīb Dios caandíh ā tūi chājipna caá. Ā naáwátdih naóh yapani ā jumuchah enna, ded caandíh tūi náahna, naóh yapanidih ā tūi chājat pah Dios caandíhbut bífc yoobó ā tūi chājipna caá. Ded túini ā jumát jīb, Dios caandíh ā tūi chājipna caá. Túini ā jumuchah ennit, bíihboó caandíh tūi náahna, túinidih Dios ā tūi chājat pah, caandíh náahnidihbut bífc yoobó ā tūi chājipna caá. ⁴² Ded wíih moh yéejni ā jumuchah enna, caandíh ā babhbat pínah, bainí mahjeh ā wūhuchah yuhna, ā teo wácatbit jīb, Dios caandíhbut ā tūi chājipna caá”, Jesús jwiútdih ā niijíp jī.

11

Juan Daabáni ā wūbh joyát tútat
(Lc 7.18-35)

¹ Páant jwiúit ā bohénitdih ā naóh péaat túttimah, caán baácdih bóo tútchinadih moondíh Jesús áih túini doonádhīh bohénadih ā bejep jī. Jwiúitbut bíih tútchinadih moondíh bohénadih jwí bejep jī. ² Pánih bejnitji jwí jwūbh juyúchah, Jesús ded pah ā chājat doonádhīh Juan Daabáni nemat mūúboó jumni át joyóp tají. Pánih joiníji ā bohénitdih Jesús pebhna át wahap tají, caandíh ī wūbh joí enat pínah niijná. ³ Páant

* 10:33 2Ti 2.12 * 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25 * 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20

ã wahachah, jwī pebh jwinít, nin pah Jesús-dih ī niīj úubh joyóp jī:

—Juan jwiít-dih nin pah ã niīj úubh joi enat tútup be: “Wã túttimah bíih ã jūóh-bipna caá”, ¿wã niijníji níft meém? ¿Wã niijníji ma nihcah, bífh-dih páñat náah níft? ã niijíp be, Jesús-dih ī niijíp jī.

⁴Páant ī niīj úubh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jī:

—Buu ded pah ñi joyátji, ñi enatjidih-but Juandih nin pah niīj naáwádih ñi be-jeé: ⁵‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcanitjidihbut ã boana beé. Báčah moópnitji, wunah bejnitjidih yuh buca ã boana beé.*Moh yéejnitdih ã túi ubat pínah doonádihbut naóhna ã chájap be.*⁶Pánihna, “Ded weemdíh táí jenah jóí cá-dahcannidih Dios ã wēi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih niīj naáwádih ñi bejeé, ã niijíp jī.

⁷Páant ã niijíchah joinít, Juandih naáwádih ī jwúub bejep jī. Páant ī jwúub bejechah, Juan ded pah ã jumad-dih dawá jwíjeéh péenitdih Jesús nin pah ã niīj naáwáp jī: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipí cháj, muú wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yílip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det bíabóó ī naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcanjeh, yoobópdih ápi naáwáp wut jī. ⁸Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh duonít maátah muúboó ípi jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé. ⁹Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwát-dih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi cháj? Páant tigaá Juan ã jumup. Bitá naóh yapanit chah ã jumna caá. ¹⁰Juan ã jwíih naóh waáwát pínah-dih jon játih Dios naáwát-dih naóh yapani nin pah át niīj naóh daacáp tají:

‘Á wúúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma játih wã naáwát-dih naóh waóhni pínah-dih wã wahbipna caá, meém-boó ma naáwáchah joinít, cáacwã ī jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, át niīj daacáp tají. (Mal 3.1)

¹¹Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jumupna ded oboh jumni-boó Juan chah ã jumbipna caá.

¹²“Juan ã bohé jwíih láa buu láana, Dios ã maáh jumupboó dawá ī waadát pínah-dih búdí ī bidna caá. Pánih bidna, Dios-dih táí jenah joinít, yeó jáap jumap pah chah dawá waadná caá ī chájap. Obohjeéhtih, bitaboó páant ī waadát-dih íjnit, queétdih ī jáhna yuh caá. ¹³Juan ã jūúwát pínah játih, nihat Dios naáwát-dih naóh yapanit-boó daácna, Moisés-but daácna, Dios ã maáh jumap pínah-dih it naóh daacáp tají. Juan-but caandíh-jeh muntih ã naóh bohénap be.*

¹⁴“Dios ã wahní ã jūúwát pínah játih, Elías panihni ã jūóh-bipna caá’, jon játih ī niijní tigaá Juan ã jumup. Pánihna, ‘Yoobópdih tigaá Juan ī niijní Elías panihni ã jumup’, yeebdíh niīj jenah joyát caá náahap.*¹⁵¿Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!

¹⁶“Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébit pah caá ñi jumup. Tíoh chúudnit, nin pah ípi niīj míic jūihna caá: ¹⁷‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ñi búudíhcan beé. Wannitdih jwí jūí tíh-wichah yuhna, ñi jūí wáaquíhcan beé’, ī niīj míic jūihna caá. ¹⁸Páant ī chájat pah, yeebbút bíic yoobó ñipí chájna caá. Juan Daabáni cáacwájeéh jeémpcan, poonidih-but ápi babhcap jī. Páant ã chájcah enna, ‘Nemép caolih jumni caá’, niīj jūihnit, ã bohéát-dih ñi joíhcap jī. ¹⁹Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwã úd jeñé, cáacwájeéh jeémpnit, wápi babhna caá. Páant wã chájachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, babh máihni caá ã jumup. Romanowã ī úubát túatni núodih úubh wáhnit, yeejép chájnit bícdih ápi pej jumna caá’, niīj jūihnit, weemdíh-but ñi jepahcan caá. Páant niīj jūihna, wébit pah caá ñi jumup. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wã táí chájachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumad-dih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jī.

* 11:5 Is 35.5-6 * 11:5 Is 61.1 * 11:13 Lc 16.16

* 11:14 Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13

*Biñ tútchinadih moón ī jephacat
(Lc 10.13-15)*

²⁰ Túttimah, biñ tútchinadih moón caandih ī jephacatji jīb, Jesús queédih ā jūihñap jī. Caán tútchinadih moón biñ tútchina chah Dios ā wēpatjih Jesús ā chāj jútup yuh jī. Páant ā chāj jútuchah yuhna, ī yéejatdih ī cádahcap jī. Páant ī cádahcatji jīb nin pah queédih ā niñ jūihñap jī: ²¹ “īCorazín tútchidih moón yeejép ni yabipna caál ¡Betsaida tútchidih moonbút yeejép ni yabipna caál! Níih tútchinadih Dios ā wēpatjih búdi wā chāj jútup yuh be. Páant ā wēpatjih wā chāj jútuchah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbút ī yéejatdih cádahnit, táiniboodih ita túut nuum tagaá. Jígahna duwát chóo duonít, ī jígahatdih jútupna, tuu jōóhjih ita míc waáh tagaá.* ²² Nin pah yoobópdi yeebdih wā naóhna caá: Peéh chājat yeó jáapdih Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbíhbut ā peéh chājat chah yeebboodih búdi ā peéh chājipna caá. ²³ Yeebbút Capernaum tútchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwī jumna caá’, ħni míc niñ jenah jói níit? Páant niñ jenah joiná yuhna, oboh jumnit ni jumbipna caá.* Níih tútchidih Dios ā wēpatjih dawá láa wā chāj jútuchah yuhna, yeeb weemdih ni jephacat be. Sodoma tútchidih Dios ā wēpatjih páant wā chāj jútuchah nihna, caán tútchidih moón ī yéejatdih ita cádah tagaá. Páant ī cádahachah, caán tútchi páantjeh āta jum tagaá.* ²⁴ Yeebdih yoobópdi wā naóhna caá. Peéh chājat yeó jáapdih Dios Sodoma tútchidih moonbíhbut ā peéh chājat chah yeebboodih búdi ā peéh chājipna caá”, Jesús ā niñjíp jī.*

*“Wā pebh ni choó jūúwá”, Jesús ā niñját
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwī ípdih ā niñ wúbup jī: “Paá, meém niñat baácdih moón, niñat jeádih moonbíhbut ī maáh ma jumachah, meemdih búdi wā wéina caá. ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niñnitdih wā bohéatdih ma beh joyát tútcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodih mapí beh joyána

caá. Páant ma chājachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdih wā niñná caá. ²⁶ Páant tigaá, Paá, mapí wēi chājap”, ā niñjíp jī.

²⁷ Páant niñ wúbh péanit, cáacwāboodih nin pah Jesús ā niñ naawáp jī: “Dios wā íp niñat ā wēpat biíc yoobó weemdihbut ā wūhap be.* Ded pah wā jummatdih wā íp-jeh caá ā jéihyep. Biñ jéihni wihcan caá. Pánihna, ded pah wā íp ā jummatdihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā níonitdihbut wápí bohéna caá. Jwiítjeh caá caandih jwī jéihyep.* ²⁸ Yeéb niñat teo wéejnit, chodóp duonít panihnit wā pebh ni jūúwú. Páant ni jūúwúchah, yeebdih wā chooát tútupna caá. ²⁹ Weém bícdih túi bejnit, wā naawátidih jenah joinít, ni wēi jephahá. Weém cáacwādiñ jígah ennit, oboh jumni pah queédih túi teo wáacni wā jumna caá. Páant wā jummatdih en yacnit, wā naawátidih túi jenah joiná, túi choonít panihnit ni jumbipna caá.* ³⁰ Pánih choonít jumna, wā weñat pínahdih ni chājachah, yeebdih ā buocan níit. Búdi chodot panihnidih duwát tútcan, ni bujúca naáhdih yeebdih wā wutcan níit”, ā niñjíp jī.

12

*Chooát yeó jáapdiñ Jesús ā bohénit trigodih
ī úuc jeémát*

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Biñ chooát yeó jáapdiñ Jesús jwiítidih bohé bejna, trigo wáapdiñ ā numah chóop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít ā bohénit nuugúp wunna, trigodih jwī úuc jeémép jī.* ² Páant jwī úucachah enna, jwiíjeh bejnit fariseowā íjnit, Jesúsdiñ nin pah ī niñ jūihñap jī:

—Jwiítidih ma joi jwáhuá. ħDépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdiñ yuhna, ma bohénit ī teo? Pánih teona, Dios ā wútatdih yap yohna caá ī chājap, ī niñjíp jī.

³⁻⁴ Páant ī niñjíchah joinít, “Wā bohénit ī yap yohcan caá”, niñját túut niñná, Jesús queét fariseowādiñ nin pah ā niñ bóod chuñap jī:

—Davidji ā pej jumnitjih nuugúp wunna, Dioñ muná waadnit, sacerdotewā Diosdih ī wūhniji pandih it jeémép wut jī.

* 11:21 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4

Mt 10.15; Lc 10.12 * 11:27 Jn 3.35 * 11:27 Jn 1.18; 10.15

* 11:23 Is 14.13-15 * 11:23 Gn 19.24-28 * 11:24

* 11:29 Is 30.15; Jer 6.16 * 12:1 Dt 23.25

Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájuh í jeémát pínah át jumap wut jí. Dios wutna, bitadilh caán pandih át jeémát túutcap wut jí. ¿Davidwá páant í chājatjidih Dios naawátidih í daácní núodih ní bohécannit jíí? Caán pandih í jeéméchah yuhna, ‘Ní túi chājcan beé’, Diosboó át niijcáp wut jí. Pánihat pah, bue nin trigodih úuc jeémpna, wá bohénitbut Diosdih í yap yohcan caá.*
 5 Nindihbut ní náhninaá: Dioíh muúboó teonit sacerdotewá jwí chooát yeó jáapdih ípí choocán caá. Páant í choocán yuhna, Dios á wutatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés á wutatjidih ní bohécannit jíí? *
 6 Yeebdíh nin pah níj naóhna caá wá chājap: Dioíh muúdíh wéina, caán muúboó teonit í choocáh enna yuhna, ‘Á túina caá’, nípí niijná caá. Obohjeéhtih, caán muúdíh ní weñat chah weémoodíh weñat caá náahap. 7 Dios naawát nin pah á niijná caá: ‘Nuñúpwádih mao cáo wéhat wá náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ní jígah en teo wáacat caá wá náahap’, Dios á niijná caá.* Páant á niijátjidih beh joiná nihna, wá bohénitdih níta jūihcan tagaá. Queét caandíh úuc jeémpna, yap yohna í chājcan caá. Pánihna, queétdih ní jūihñat á táican caá. *Nihat cáacwá úud jeñé, weemjéh tígaa chooát yeó jáapdih cáacwá ded pah í chājat pínahdih wutni wá jumna caá, Jesús á niijp jí.

*Téihya ágahnidih Jesús á booaat
 (Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)*

9 Páant níj péa, bejnit, jwí míc wáacat muúná jwiítdih Jesús á numah waád jwíbínar jí. 10 Caanjíh téihya ágahni á jumap jí. Pánihna, fariseowáboó Jesúsdih naóh yacat túut niijná, caandíh nin pah í níj úúbh joyóp jí:

—¿Ma jenah joyóchah, jwí chooát yeó jáapdih Dios á booaat túut níit? í niijp jí.

11 —¿Níih oveja ítboó á buug yá-cachah ennit, níta jwúub úbcan taniít?*

12 Obohjeéhtih, oveja chah caá cáacboó á jíib jumap. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cáacwádih Dios á teo wáacat túutna caá, Jesús queétdih á niijp jí.

13 Páant níj péanit, caán téihya ágahnidih nin pah á níj wutap jí:

—Míih téihyadih ma yoo dúwúú, á niijp jí.

Páant á niijchah joinít, áih téihyadih á yoo dúwúp jí. Páant á yoo dúwúchahjeh, áih téihya á túyah bejep jí. 14 Páant Jesús á boanachah ennit, fariseowá í íj bac bejep jí. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesúsdih í mao yohat túutat túut niijná, ít míc wéhenap wut jí.

Jesús ded pah á jumap pínahdih Isaías á daacátji

15 Pánihna, fariseowá caandíh í mao yohíhatdih jéihna, Jesús jwiítdih biáboó á numah bejep jí. Páant jwí bejchah ennit, dawá jwiítdih í péenap jí. Páant í péenachah, nihat í úb júóhñit wannitdih Jesús á booanap jí. 16 Pánih booanit, ded pah á chājatdih bitadilh á naawát túutcap jí.

17 Queétdih booana, jon játih Isaías nin pah á daacátji bíc yoobó á chājap jí:

18 “Dios nin pah á niijná caá: ‘Nin wá wahni, wá oini, weemdíh á túi teo wúhuchah, búdí wá wéina caá. Caandíh Túini Espiritudih wá wúh-bipna caá, wá wépat bíc yoobó caanbút á bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wá chājat doonádih nihat baácdih moondih á naóhbipna caá.

19 Pánih naóhna, míc jūihcan, bitadilh íjajcan, túinijeh á naóhbipna caá.

20 Moh yéejnit panihnitdih jūihcanjeh, á túi teo wáacbipna caá. Bitá jígahnitdihbut á weñabipna caá. Pánih jumna, cáacwá í míc yéj chājatdih ámohñit, túinijeh á chājat túutbipna caá.

21 Áih túini doonádih joinít, nihat baácdih moón caandíh í túi jepahbipna caá. Páant í túi jepahachah, queétdih ájeéh á túi jumap túutbipna caá’, Dios á niijná caá”, Isaías át níj daacáp taji. (Is 42.1-4)

*“Nemép á wépatjih Jesús á booana caá”, í niiját
 (Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

* 12:3-4 1S 21.1-6; Lv 24.9 * 12:5 Nm 28.9-10 * 12:7 Os 6.6; Mt 9.13 * 12:11 Lc 14.5

²² Biñ yeó jáap nemép jumnidih jwí pebhna cáacwā ī ub juyúp jī. Nemépwā caandih enat túatcan, it wéheat túatcap tajī. Páant ī ub juyúchah, Jesús caandih ā boonanap jī. Páant ā boonachahjeh, ennit, ā wéhenap jī. ²³ Pánihatdih ennit, nihat ī wúhi bejep jī. Pánih wáhinít, “¿Nin David jumna, Dios ā wahni, jwí maáh pínahna niít?” ī míic níj úúbh joyóp jī.

²⁴ Obohjeéhtih, páant ī níjíchah joinít, fariseowáboó nin pah ī níjíp jī: “Nihcan caá. Nemépwā ī maáh Beelzebú ā wépatjih-jeh caá nemépwádih ā bacanap”, ī míic níjíp jī.*

²⁵ Páant ī níj jengah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā níj naáwáp jī: “Det biíc baácdih moonjéh yuhna, míic maona, ita wun beedáh bej tagaá. Det tútchidih moón biícwā yuhna, míic maona, queébtub ita jweí peét bej tagaá. ²⁶ Pánihna, Satanás, nemépwā ī maáh áihwádih ā bacanachah, biíc yoobó muntih áta yap tagaá. ²⁷ Obohjeéhtih, ‘nemépwádih bacanit, ī maáh ā wépatjih ā wutna caá’, níj níjít yoobópdih ā jumuchah nihna, níjeéh jumnitboó ¿déhe ā wépatjih tigaá ípí baca? Páant ī bacanachah ennit, ‘Í tui chájna caá’, níj níjíná caá. Pánihna, weém páant wá bacanachah ennit, ‘Á tui chájcan caá’, níj jéih níjicán caá. ²⁸ Dios ā wépatjih nemépwádih wá bacanachah, Dios ā maáh wépat níj cáth ā jumna caá.

²⁹ “Nin pahbut ā jumna caá: Wépép newéih munná ded nuúmíhna yuhna, ā jéih waacdán caá. Obohjeéhtih, caandih chéó péanit, áih bií déedih ā jéih ubna caá”, Jesús á níjíp jī. Páant níjíná, nin pah níj naóhna át chájap wut jī: Nemépwā ī maáh wépép ā jumuchah yuhna, Jesúsboó caandih chah wépní jumna, ā jéih yap yohna caá.

³⁰ “Ded wájeéh teocanni, weemdh en juihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdh jepahíhmitdih ñun yóhna caá ā chájap.*

³¹⁻³² “Nin pah yoobópdih yeebdih wá naóhna caá: Det yéej chájna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, ī jwáub túat nuumúchah, Dios ī yéejatdih ā yohbipna caá. Det

weém nihat cáacwā úud jeéhdihbut yeejép wéhenit, ī túat nuumúchah, yeejép ī wéheatjidih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espirituboodih yeejép ī wéhenachah, ī yéejatdih ā yohcan niít. Páant ī yéej chájatdih quíib buúdcán, Dios queétdih iiguípna ā wahbipna caá”, Jesús queétdih ā níjíp jī.*

Máa quehe ded pah ā jumna naáwát
(Lc 6.43-45)

³³ “Ded máa nah túini dahna ā quehechah ennit, túini nah ā jumnatdih ní jéihna caá. Obohjeéhtih, biñ nah túicanni ā quehechah ennit, caan nah yeejép ā jumnatdih ní jéihna caá. Pánihat pah, cáac ded pah ā jumnatdih jéihíhna, ā chájatdih enat caá náahap.* ³⁴ Yeéb maiwá paníhnit túbit yeejépwā jumna, yoobópdih ní wéhecan caá.* Cáacwā ded pah ī jengah joyát pah biíc yoobó ípí wéhena caá.* ³⁵ Pánih jumna, ded tui jengah joiní apí tui wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jengah joiniboó yeejép apí wéhena caá. ³⁶ Pánihna, Dios ā peéh cháj láa ded yeejép wéhenidih ā peéh chájbiipna caá. ³⁷ Tui wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios ā níjbiipna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéheniboodih ‘Meemdh peéh chájat ā náahna caá’, ā níjbiipna caá”, Jesús queétdih ā níjíp jī.

Jwiit cáacwā jwí jéih chájca naáhdih Jesús-dih ī cháj júutat túutat
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Biñ láa muú díitboó jwí jumuchah, biquína fariseowá, Moisés ā wutatjidih bohénitjih waád junít, nin pah Jesúsdih ī níjíp yuh jī:

—Bohéní, jwiit cáacwā jwí jéih chájca naáhdih ma cháj júutat, meém Dios ā wahni yoobópdih ma jumnatdih jwí jéihyat pínah níjíná, ī níjíp jī.*

³⁹ Páant ī níjíchah joinít, Jesús queétd maátadih nin pah ā níj jepahap jī:

—Yeéb yeejépwā Diosdih náahcannit ní jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wépatjih níj cháj júutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wá cháj júutcan niít. Dios naáwátidih naóh yapani

* 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40 * 12:31-32 Lc 12.10 * 12:33 Mt 7.20; Lc 6.44 * 12:34 Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7 * 12:34 Mt 15.18; Lc 6.45 * 12:38 Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16

Jonásjidih Dios ā wēp chājat pah muntih weemdl̄hbat chājnit, ā wēpat yeebd̄lh ā jūt̄bipna caá. Páant bōojeh ā wēpat jūt̄tat ā jumbipna caá.* ⁴⁰ Pánihna, Jonásjidih búdí queéj ā jeéméchah, bíic peihcanni yeó jáap áih wudah diitboó át jamup wut jī. Pánihat pah weém nihāt cáacwā úd jeñeboó wunnit, jeé ítboó ī yohat tūt-timah, bíic peihcanni yeó jáap caánboó wā jumbipna caá. Pánihat tūt-timah, wā jwúub boó pud jūwúchah, Jonás ā yap-atjidih náhninit, Dios ā wēpatdih nī jéih-bipna caá.* ⁴¹ Jonás Nínive tútchidih moon-jídh Dios queétdih ā peéh chājat pínah doonádih ā naáwáchah, ī yéejatdih cádah-nit, it tūt̄t nuám beedép wut jī. Pánihna, cáacwādih ā peéh chājat yeó jáapdih queét Nínive tútchidih moonđh Dios ā peéh chāj-can níit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wā jamup. Páant wā jamuchah yuhna, yeéboó weemdl̄h nī jepahcan caá. Páant nī jepahcat jíib Dios yeebd̄lh búdí ā peéh chāj̄bipna caá.* ⁴² Chóop yapapboó jamni baácdih moón ī maáh wili maáh Salomón túi jéihni ā jumat doonádih joinít, ā naáwátđih joyát tūt̄t niijná, yuúpmant mit jūwúup wut jī. Obohjeéhtih, caán túi jéihni ā jumat chah weémboó wā jamna caá. Páant wā jamuchah yuhna, yeéboó weemdl̄h nī joíhcan caá. Páant nī joíhcat jíib cáacwādih ā peéh chājat yeó jáapdih Dios yeebd̄lh búdí ā peéh chāj̄bipna caá, Jesús ā niijp̄ jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwúub waadat
(Lc 11.24-26)

⁴³ “Nemép ī bacaniji, muú wihcapboó jibna, ā jumat pínah bíih muú pánihnidih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, ā jéih bid juicán caá. ⁴⁴ Pánih bid juicán, ‘Weemdl̄h ī bacaniji muúná wā jwúub be-jbipna caá, páant muntih’, ā míic níj jengah joiná caá. Páant níj jengah joinít, ā jwúub juí enechah, áih muújí tūi tóodh ámohni panihni ā jamna caá. Caán cáacboó ā tūt̄t nuumcáh, áih jęc páantjeh pāa lajni panihni ā jamna caá. ⁴⁵ Páant ā jamuchah ennit, nemépboó bita sietē ā chéenwā chah yeejép wutnitdih bid waácnit, queétdih ā numah

waadná caá. Páant yeejép ī wutuchah, ī waadní cáac chah yeejép chāj̄ni ā jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwadih ā yapbipna caá”, Jesús cáacwādih ā niijp̄ jī.

Jesús ā déewā caandh ī bidat
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Páant Jesús queétdih ā naáwát pónih, caandh míic wéheat tūt̄t niijná, ā íin ā údwā bíicdih jóocmant it juyúp wut jī.

⁴⁷ Páant ī juyúchah ennit, jwíjeéh jamni Jesúsđih nin pah ā niijp̄ jī:

—Ma enee! Meemdl̄h míic wéheat tūt̄t niijná, ma íin ma údwā bíicdih jóocmant ī páina caá, ā niijp̄ jī.

⁴⁸ —Ma niiját táina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wā íin? ¿Det tigaá wā údwā? ā niijp̄ jī.

⁴⁹ Páant niijnít, jwiít ā bohénitdih jūt̄tnit, nin pah ā niijp̄ jī:

—Nit caá wā íin, wā údwā panihnit. ⁵⁰ Det wā íip Dios ā náahat pah chāj̄nitjeh wā úd, wā jwan, wā íin panihnit ī jamna caá, ā niijp̄ jī.

13

Waáh momni naáwát
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú diitboó jamniji ā bac bejep jī. Pánih bac bejnit, íim jwéejna jwiítđih ā numah dei bejep jī. Pánih dei bej, caanná juibínit, jwí chúudup jī. ² Páant jwí chúuduchah ennit, dawá cáacwā ā pebh míic wác juyúchah, búdí jááj chóodih waadnít, ā chúudup jī. Jwiítboó bita bíicdih jwí nuhup jī.* ³ Ā jengah joyátj̄h queétdih bohéna, nin pah ā níj naáwáp jī:

“Bíic newé, waáh momodih ā bejep be. ⁴ Páant ā waáh bojochah, biquí tíibna namádih ā buug nájap yah be. Obohjeéhtih, waícanjeh jūóhnit, jwébehwā caán tíibnadih ī jeémp beedánap be. ⁵ Bíih tíibna jeej̄h yewéni baác jamupboó ā buug nájap be. Pánih buug nájnit, waícanjeh ā chíih jūwúup yah be. ⁶ Pánih chíihna yuhna, yeó túb̄it ā chāhachah, ñeh bainjeh jamna, ā diib téhah bejep be. ⁷ Bíih tíibna nemép oot cātíh ā buug nájap be. Pánih buug nájnit, ā chíihchah, caán nemép óotnaboó caandh ā chíih yap bejchah,

* 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12

* 12:40 Jon 1.17

* 12:41 Jon 3.5

* 12:42 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

* 13:2 Lc 5.1-3

momniboó mánahnit, ā wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, biñh tífina túini baácboó ā buug nájap be. Pánih buug nájna, chíh-nit, ā túi quehep be. Pánihna, caánboó chíhni biquí wawánadih cien tífina, biñh wawánadih sesenta tífina, biñh wawánadih treinta tífina ā jumup be. ⁹ ¡Ded molít jumna, ā túi joyó naáh!” queédih ā niijp jí.

Ā bohénit beh joicán, Jesúsdiñ ĩ wúbh joyát (Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Páant ā niiját túttimah, jwiít ā bohénit ā bohéatdih beh joicán, ā pebhna juibínit, nin pah jwí niij wúbh joyóp jí:

—¿Dépanih tigua cáacwádh bohéna, ma jenah joiní naáwátjihjeh mapí bohé? jwí niijp jí.

¹¹ Páant jwí niijíchah joinít, Jesús nin pah jwiít dih ā niij jepahap jí:

—Dios jwí maáh yoobát jumna, nihát cáacwádh ā teo wáacat pínah dooná, jwí déewā jon játih moonáh ā jéihya jwuhca naáh doonádh buu yeéb wā bohénitdih Dios ā jéihyaat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadilh páantjeh ā jéihya jwuhcan caá. ¹² Det caán doonádh túi joinít dih chah ā jéihya bipna caá. Obohjeéhtih, det túi joicán-nitboodih bainí ĩ jéihyatdih ā dúuc wáyat pah ā cháj bipna caá.*

¹³ Cáacwā quíib wihcannit dée, ded pah ĩ enatdih ĩ beh encan caá. Molít wihcannit dée, ĩ joiná yuhna, ĩ jéih beh joicán caá. Páant ĩ jumát dih jéihna, wā jenah joiní naáwátjihjeh queédih wā bohéna caá.

¹⁴ Jon játih Isaías ā daacátji pah caá ĩ jumup. ‘Nin pah caá Dios ā niijp: “Wā naáwát dih maatápdih joiná yuhna, caandíh ĩi beh joicán niít. Ded pah wā chájatdih enna yuhna, ĩi beh encan niít.

¹⁵ Ded pah wā naáwát, wā chájatdihbut jéihhcannitjeh ĩi jumna caá. Pánih jumnit, weemdíh joíhcan, níih molít dih ĩi nem teona caá. Wā chájatdih eníhcan, ĩi quíib ũona caá. Páant ĩi chájcan nihna, túi enna, túi joiná, túi beh joinít ĩita jum tagaá. Pánih túi beh joinít jumna, túut nuumnít, weemdíh ĩita bid tagaá. Páant weemdíh ĩi bidichah, ĩi yéejatdih yohnit, yeéb

iiguípnā ĩi bejat déedih wāta túi ũb tagaá”, Dios ā niijná caá, Isaías át niij daacáp tají. (Is 6.9-10)

¹⁶ “Obohjeéhtih, yeéb wā bohénitboó jéihíhnit jumna, ennit, ĩi beh enna caá. Joinít, ĩi beh joiná caá. Páant ĩi jumuchah, Dios yeebdíh ā wéi enna caá. ¹⁷ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Buu ĩi enatdih jon játih moón Dioñhwā, Dios naáwát dih naóh yapanitbut búdí eníhna yuhna, ĩ encap jí. Buu ĩi joyát dihbut búdí joíhna yuhna, ĩ joicáp jí”, Jesús jwiít dih ā niijp jí.*

Waáh momni naáwát dih Jesús ā beh joyáat (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ “Waáh momni naáwát dih beh joyát túut niijná, nindih wā naáwáchah, ĩi túi joyoó. ¹⁹ Wíih túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biquína joinít namáboó buug nájni panihni ĩi jumna caá. Caandíh joiná yuhna, beh joicán, ĩ jepahcan caá. Pánihna, caandíh ĩi joyát túttimah-bitjeh, nemépboó jéohnit, jwébehwā caán tífina dih ĩi jéemát pahjeh, queét ĩi joyátjidiñ ā quíib buudána caá. ²⁰ Bitā joinítboó, jeejíh yewéni baác dih buug nájni panihni ĩi jumna caá. Caandíh joinít, búdí ĩi wéi jwuhna yuh caá. ²¹ Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ĩi eh jáap bejni panihni ĩi jumna caá. Pánihna, yeejép ā yapachah, wíihwā ĩi jumat jíib bitā queédih ĩi yéej chájachah, waícanjeh wíih túini doonádh ĩi cádahna caá. ²² Bitā joinítboó nemép óotna cātíh buug nájni panihni ĩi jumna caá. Caandíh joinít, ĩi jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baác dih bóodih búdí jenah joinít, bií déedihbut búdí ĩi bidna caá. Páant ĩi jenah joyóchah, ĩi joiní túini dooná pácahi panihni ĩi caolíhboó ā jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túini-boodíh ĩi jéih chájcan caá. ²³ Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádh joinít, túini baácboó buug nájni panihni ĩi jumna caá. Caandíh joiná, túi beh joinít, ĩi túi jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios ā náahat pahjeh ĩi túi chájna caá. Biquína, cien tífina ā quehat pah, chah túini yoobát ĩi chájna caá. Bitā, sesenta tífina ā quehat pah, túini ĩi chájna caá. Bitaboó, treinta tífina ā quehat pah, nump túini ĩi chájna caá”, Jesús jwiít dih ā niijp jí.

* 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26 * 13:17 Lc 10.23-24

Trigo cātłh yeejép ylip ā chíihat naáwát

²⁴ “Dios ā maáh jummat nin pah ā jumna caá: Wápchi mínah áih wápchiboó trigodih ā momop yuh be. ²⁵ Obohjeéhtih, caán, nihat ájeéh moonbát ī ēwat pónih, caandih eníhcanniboó áih wápchina junít, ā momatji cātłh yeejép ylipdih ā momop be. Mom péanit, ā bejep be. ²⁶ Túttimah, trigo chíihnit, ā jáap quehe jūúwúchah, yeejép ylip ā jummatdihbut teo wúhnit ī enep be. ²⁷ Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah ī níj wúh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yuhna, dépanih tigaá míih wápchidih yeejép ylipbut ā chíih?’ ī níjíp be. ²⁸ ‘Weemdíh eníhcanni caandih át momop taga’, ā níj jepahap be. ‘¿Caán jáoni ylipdih jwī wui yóh jíih?’ ī níj wúh joyóp be. ²⁹ ‘Nī wui yóhca bojoó. Caandih wuiná, trigodihbut níta wui yóh tagaá. ³⁰ Trigo ylip bíicdih ā beh jwahna naáh. Caán trigo ā behechah, yeebdíh nin pah wā níjbípna caá: “Yeejép ylipdih ní jwíih wuyú. Pánih wuí, nah chéo péanit, caandih ní cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodíh ní bóod ubú. Pánih bóod ub beedánit, caandih wā ámohat múná ní ámoohoó”, wā níjbípna caá’, caandih teo wúhndih wápchi mínah ā níjíp be”, Jesús ā níjíp jī.

Mostaza túb naáwát

(Mr 4.32; Lc 13.18-19)

³¹⁻³² “Dios ā maáh jummat nin pahbut ā jumna caá: Mostaza túb cáo túbih pah bóo ā jumna caá. Pánih bainí túbih jumna yuhna, caandih ī momochah, chíihna, ā túi behna caá. Pánt ā behechah, áih cácanaboó dawá jwébehwā ípí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ā maáh jummat. Áihwā daocánnit jwíih jumnitji, túttimah ī dao béjbipna caá”, Jesús ā níjíp jī.

Pan paááni naáwát

(Lc 13.20-21)

³³ “Dios ā maáh jummat pan paááni panihni ā jumna caá. Pandih chájhna, yad wili trigo ojdi pamapdih yacnit, mahjth wid, caandih paááni pínahdihbut mipí túi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ā túi paabípna caá. Pánihat pah tigaá Dios ā maáh jummat doonádih joinít, cáacwā ī túut nūmbípna caá. Queét joinítboó bitadih ī jwúub naáwáchah, dawá joinít, queébtut ī

túut nūmbípna caá”, Jesús jwiítidih ā níjíp jī.

Jesús ā jenah joiní naáwátnejihjeh cáacwādih ā bohéat

(Mr 4.32-34)

³⁴ Cáacwādih bohéna, ā jenah joiní naáwátjijeh Jesús ápí bohénap jī. ³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwátidih naóh yapani nin ā daacátji pahjeh bíic yoobó ápí bohénap jī: “Nin pah Dios ā níjíná caá: ‘Wā jenah joiní naáwátjih wā bohébpna caá. Nin baácđih wā chájat túttimah, cáacwādih wā naóh jwahca naáhđih wā naóhbpna caá’, ā níjíná caá”, át níj daacáp tajī. *(Sal 78.2)*

Trigo cātłh yeejép ylip naáwátidih ā beh joyát

³⁶ Pánih naóh péanit, jááj chóodih chúud-niji aáb júóhnit, caandih joinítidih “Jwī bejna caá”, níjnit, múná Jesús jwiítidih ā nūmah jwúub aab béjep jī. Pánih múná aáb juibínit, jwiít caandih nin pah jwī níjíp jī:

—Trigo cātłh yeejép ylip chíihat naáwátjih ma bohénachah, jwī beh joicán beé. Pánihna, jwiítidih ma jéihya naáwá, jwī níjíp jī.

³⁷ Pánt jwī níjíchah joinít, Jesús nin pah ā níj jepahap jī:

—Weém, nihat cáacwā úd jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios ā wahní jumna, trigodih momni panihni wā jumna caá. ³⁸ Nin baác wápchi panihni, Diosdih jepahnit trigo panihnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáhdih jepahnitboó trigo cātłh chíihni yeejép ylip panihni ī jumna caá. ³⁹ Nemépwā ī maáh wápchi mínahđih eníhcanni yeejép ylipdih momni panihni caá. Caán trigo ā behechah, ī bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwā caán trigodih yeejép ylipdihbut bóod ubnit panihnit ī jumna caá. ⁴⁰ Trigodih ubnit, yeejép ylipboodíh ī wui cáwat pah péeni yeó jáapđih neméplwādih iiguípboó ī yohbipna caá. ⁴¹ Weém nihat cáacwā úd jeñé, wíh ángelwādih nin baácboó wā wahbipna caá, wíh cáacwā cātłh yeejép chájnít, yéj chájat túutnitdihbut ī ub bejat pínah níjíná. ⁴² Pánih ub bejnít, queéđđih iiguípboó ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jíghnit, queéđđeh ī míic néeh

chāác jūibípna caá. ⁴³ Dioihwāboó jwī íp Dios biícđih ā maáh jumupboó ī jumbipna caá. Caanjīh jumna, yeo páh túi yeh iigní panihnit, maáta ī jumbipna caá.* ĨDed molít jumna, ā túi joyó naáh! Jesús jwiítđih ā niijíp jī.

Búdí jīb jumnidih bihni naáwát

⁴⁴“Dios ā maáh jummat wápchiboó búdí jīb jumnidih ī baad bíhnijī panihni ā jumna caá. Biíc newé caán wápchi mínahđih teo wūhna, caán búdí jīb jumnidih bid junít, búdí wēina, ā jwūub bihip be, páant mun-tih. Pánihna, caandíh búdí náahna, áih bií déedih jīb chāj beedánit, caán jībji h wápchidih ā jīb chājar be. ‘Buu caán wápchi wíih ā jumuchah, caánboó wā bid juníjibut wíihjeh ā jumna caá’, wēinit, ā míic niijíp be. Dios ā maáh jumupboó nī waadát pínah caán búdí jīb jumni panihni ā jumna caá”, Jesús ā niijíp jī.

Búdí jīb jumni perla wūt jumni naáwát

⁴⁵“Dios ā maáh jummat nin panihni bāt ā jumna caá. Búdí jīb jumni jeé tíib dée perlas wūt jumni tíibnadih jīb chājniboó chah jīb jumni perlas tíibnadih nihat pehbboó ā bid bejep be. ⁴⁶Chah búdí jīb jumni tíibđih bid junít, caandíh jīb chājīhna, nihat áih bií déedih jīb chāj wūh beedánit, caán búdí jīb jumni tíibđih ā jīb chājar be. Caán tíibđih búdí ā náahat pah, Dios ā maáh jumupboó waadát pínahđih chah bidat caá náahap”, Jesús ā niijíp jī.

Nūó naáwát

⁴⁷“Dios ā maáh jummat nin pahbut ā jumna caá. Cáacwā queejwáđih jūut maona, nūodíh ī yoh báahanachah, queejwá jummat yoobó ĩpí chūúhna caá. ⁴⁸Páant dawá ī chūúchah, nihat queejwáđih ĩm jwéejna ub nāan juibínit, túinitđihjeh ī nīfona caá. Pánih nīonit, íih wūhna boó ĩpí mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeempca naáhwāboodíh ĩpí yohna caá. ⁴⁹⁻⁵⁰Pánihat pah, péeni yeó jāapđih ángelwāboó cáacwāđih ī nīo-bipna caá. Yeejépwāđih nīonit, iiguípna ī yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jí-gahnit, queétjeh ī míic néeh chāác jūibípna caá”, Jesús jwiítđih ā niijíp jī.

Máa bohéát, jáap bohéát

⁵¹Páant niij péanit, Jesús jwiítđih nin pah ā niij wūbh joyó jī:

—ĶButéh wā bohéátđih nī beh joinít beé? ā niijíp jī.

—Jwī beh joiná beé, caandíh jwī niij jepahap jī.

⁵²Páant jwī niij jepahachah joinít, jwiítđih nin pah ā jwūub niij naáwáp jī:

—Det Moisés ā wutatjidi h bohénit Dios ā maáh jumatđihbut bohéna, máadih, jáapđihbut cáacwāđih ī jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá ī jumup. Caán, bitadih teo wáacat túut niijná, áih muudíh jumni túinidih ub bacanit, jáapđih, máadihbut queétđih ā jéih wūhna caá, Jesús jwiítđih ā niijíp jī.

Nazaret tútchiboó ī bejat

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³Páant ā jenah joiní naáwátnajīh bohé péanit, Jesús jwiítđih ā numah bejep jī.

⁵⁴Pánih bejnit, ā behni tútchina jwī juibínap jī. Caanná juibínit, jwiít judíowā jwī míic wáacat muuná waadnít, caanjīh jumnitđih ā bohénap jī. Páant ā bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ī míic niij wūbh joyó jī:

—ĶDedmant tigaá nin bohéátđih át joí? ĶDépanih tigaá ā túi jéih beedá? Dios ā wēpatjīh jwiít cáacwā jwī chājca naáhdih āpí chājna caá. ⁵⁵ĶNin máa teoni wūúh ni hcan niít? ĶĀ ĩn María ni hcan niít? ĶSantiago, José, Simón, Judas, ā úudwā ni hcan niít? ⁵⁶ĶYad juruna yaádh nin tútchidih jwíjeéh jumnit ni hcan niít? Pánihna, jwiít jwī jummat pahjeh jumni tigaá ā jumup. ĶPánih jumna yuhna, nin bohéátđih dee tigaá át joí? Ķ niijíp jī.

⁵⁷Páant niij jenah joinít, ĩjna, caandíh ī náahcap jī. Páant ī náahcatđih enna, nin pah queétđih Jesús ā niijíp jī:

—Dios naáwátđih naóh yapanidih bita ĩpí wēi joiná caá. Páant ī wēi joyóchah yuhna, áih tútchidih moón, ā déewāboó caandíh ĩpí joíhcan caá. Pánihna, ninjīh wā behechah ennitji, weemdíh nī joíhcan caá, ā niijíp jī.*

* 13:43 Dn 12.3 * 13:57 Jn 4.44

⁵⁸ Caandih ī joifhcah enna, caán tūtchidih Dios ā wēpatjih daocānmi láajeh Jesús ā chāj jūtup jī.

14

Juan Daabáni ā wunat
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Caán láa Herodes, Galilea baácdih moón ī maáh, Jesús ded pah ā chājat doonádih át joyóp wut jī. ² Pánih joinít, caandih teo wāhndih nin pah át niijíp wut yuh jī: “Wā maoniji Juan Daabáni át jwúub boo pūd jūóh tagaá. Pánih jwúub booni jumna, jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih át chājap taga”, át niijíp wut jī. Jesúsdih “Juan tigaá”, át niij jengah joyóp wut yuh jī.

³⁻⁵ Juandih ā mao yohat tūtut pínah játih, Herodes ā úd Felipe áadih át bibohop wut jī. Pánt ā chājat doonádih joiná, Juan Daabáni Herodesdih nin pah át niij jūihñup wut jī: “Ma úd áadih dúuc wái áa jumna, Dios ā wutatdih yap yohna caá ma chājap”, át niijíp wut jī.*

Pánt ā niiját jíb Herodes caandih át mao yohíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Juan Dios naáwátidih naóh yapani ā jumna caá”, judíowā ī niij jengah joiná caá. Pánihna, caandih wā mao yohat tūtutachah, queét weemdih ita íj tagaá”, niij jengah joinít, queétdih át úmup wut jī. Pánih úmna, Juandih mao yohcanjeh, caandih teonit, chéwat tútutnit, nemat muúboó át nemat tūtutup wut jī. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant át chājap wut jī.* Pánihat tútutimah, Herodes ā cáac jumni yeó jáapjidih náhninit, numah jeémát át chājap wut jī. Pánih chājnit, caanjíh jumnit ī enechah, ā aá nuúm mit eo jūtup wut jī. Pánt mi eo jūtutachah enna, Herodesboó búdí át weñep wut jī. Pánih wēninit, caántdih nin pah át niijíp wut jī:

⁷ —Dios ā enechah, meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Dedé ma náhatdih weemdih ma wúbuchah, meemdih wā wūh-bipna caá, caántdih át niijíp wut jī.

⁸ Pánt ā niijíchah joinít, mi íin ded pah mi niiját tūtut pahjeh Herodesdih mit jepahap wut jī.

—Juan Daabánih wao dáhdih dúuc bóodat tútutú. Pánih péanit, pamapjih áih wao

dáhdih cáagnit, weemdih ma wūhuú, caán ā wunatdih wā jéihyat pínah niijná, mit niijíp wut jī.

⁹ Pánt mi niijíchah joinít, Herodes búdí át jígahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, caanjíh míic wáacnitdih tíicnit, “Meemdih wā wūhcan níit”, caántdih át jéih niijcáp wut jī. ¹⁰ Pánihna, Juanih wao dáhdih át dúuc bóodat tūtutup wut jī, buca. ¹¹ Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, it ub jūúwup wut jī. Pánih ub jūóhñit, Herodías nuúmdih ī wūhuchah, caántboó mi íindih mit teo yapanap wut jī.

¹² Pánt ī chājat tútutimah, Juan ā bohénitji jūóhñit, áih báhahjidih wbnit, cáac yohop íitboó it yohop wut jī. Pánih yoh péanit, queét jūnít, Jesúsdih naáwádih ī juyúp jī.

Cinco mil cáacwádih Jesús jeémát ā wūhat
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Pánt ī niijní doonádih jói péanit, jāj chóona waadnit, cáac wihcapboó Jesús jwiítidih ā numah chúuh bejep jī. Jwiít Jesús bícdih jwī chúuh bejat doonádih joinít, caandih jwááat tútut niijná, dawá íih tútchinar namant jūóhñit, íim jwéjmant it púud bejep tají. ¹⁴ Jwiít jwī chúuh juibíat pínah játih, queét itát juibínap tají. Pánihna, dawá cáacwā ī pánachah ennit, Jesús queétdih át jígah enep jī. Pánih jígah enna, ī ub jūóhñit wunnitdih ā boopan jī. ¹⁵ Cheyeh jumuchah, jwiít ā bohénit caandih nin pah jwī niijíp yuh jī:

—Cheyeh caá. Nin pebbit tútchi wihcan caá. Pánihna, queétdih yuúpbít jumni tútchina ma wahaá, jeémátidih ī jíb chājat pínah niijná, jwī niijíp jī.

¹⁶ —Í bejca bojo naáh. Yeebhé queét ī jeémát pínahdih ñi wūhuú, Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.

¹⁷ —Obohjeéhtih, bíjcíh bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwī bíbohna caá, jwī niijíp jī.

¹⁸ —Caán ñi bíbohndih weemdih ñi ub jūúwú, ā niijíp jī.

¹⁹ Pánt ā niijíchah joinít, ub jūóhñit, caandih jwī wūhup jī. Pánt jwī wūhat tútutimah, ylipboó cáacwádih ā chúudat tūtutup jī. Pánt ī chúuduchah, bíjcíh bóo

* 14:3-5 Lv 18.16; 20.21 * 14:3-5 Lc 3.19-20

téihya pan dahna chéne queejwáidihbut ub-nit, chéi ennit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ā niijíp jī. Páant niij péanit, pan dahna, queejwá biícidih jwiítidih ā daj wūhup jī. Páant ā daj wūhuchah, jwiítboó nihat cáacwáidih jwī pááap jī. ²⁰ Páant jwī pááachah, nihat ī túi jeémp wud jumup jī. Pánihna, ī judh jeémpnidih doce wuhna jwī ub yac yáwanap jī. ²¹ Caandíh jeémpnit neonádih-jeh jwī jenah enechah, cinco mil ī jumup jī. Yaádh, ī wehbut ī jeémép jī.

Jesús ímjih ā yáac chūi bejat, Pedrobut ā bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Páant jwī jeémp péanachah, jwiít ā bohénitdih Jesús ā chūuh bej pániat tútup jī. Pánih chūuh bejat tútnit, cáacwáidihbut íih tútchina āt jwúub bejat tútup wut jī. ²³ Pánih wah péanit, ā ípdih úubát túut ni-ijná, jeéboó āt púuh laab béjep wut jī. Pánih púuh laab béjnit, tōo nāh jūúwúchah, biíc-jeh caánboó āt jum jwuhup tajī. ²⁴ Caánboó Jesús ā jumat pónih, ím tac yoób jwiítboó jwī buug lájachah, jwī wawápmant johlit, nolihatbut búdí ā jūúwúchah, maatápdih meenná yuhna, jwī jéih bejcap jī. ²⁵ Pánihna, johlit páantjeh búdí ā johochah, baáb aabá bojat pínah játih, Jesús jwī pebhna ímjih ā yáac chūi jūúwúp jī. ²⁶ Jwī pebhna ā jūúwúchah ennit, búdí jwī úumup jī.

—¡Cáaquih dadah caá! jwī niij náacáp yuh jī.

²⁷ Páant jwī úumuchah ennit, Jesúsboó jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—¡Weemjéh tígaa! ¡Weemdíh ñi en úumca bojoó! ā niijíp jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbut ma pebhna ma yáac chūi bejat tútúá, ā niijíp jī.

²⁹ —Ma jūúwú, Jesús ā niij jephap jī.

Páant ā niijíchah joinít, Pedro jááj chóodih jumnji ímjih dei ñuhnit, Jesús pebhna ā yáac chūi bejep yuh jī. ³⁰ Obohjeéhtih, johlit nolihatbut búdí ā jumuchah enna, āt úumup jī. Pánih úumna, daab béjnajeh, Jesúsdih nin pah ā niij ejep jī:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! ā niijíp jī.

³¹ Páant ā niijíchahjeh, áih téihyadih teonit, Jesús caandíh ā wái ñahanap jī.

—¡Bainíjeh wā wépatdih ma jenah joiná caá! ¿Dépanih tígaa weemdíh ma túi jenah joicán? Pedrodih ā niijíp jī.

³² Páant ā niiját túttimahjeh, jááj chóona queét ī waadáp jī. Páant ī waadáchahjeh, johlit ā yayáh bejep jī. ³³ Páant ā yapachah ennit, jwiít ā bohénit Jesúsdih jwī wēi naawáp jī.

—¡Yoobópdih meém Dios wūuh tígaa ma jumup! jwī niijíp jī.

Genesaret baácdih moón wunnitdih Jesús ā booaat

(Mr 6.53-56)

³⁴ Pánih ímídh chūuh bejnit, Genesaret wūt jumni baácna jwī chūuh juibínap jī. ³⁵ Páant jwī juibínachah, caán baácdih moón Jesúsdih beh ennit, caán tútchinadih moondíh ā juyát doonádih it wahap tajī. Pánihna, caán doonádih joinít, dawá ī chéenwā tubúp chūuhnitdih Jesús pebhna ī ub juyúp jī. Pánih ub juinít, nin pah Jesúsdih ī niijíp jī:

³⁶ —Míh yégueh chóodihjeh nit wunnitdih ma tewat tútúá, ī niijíp jī. Pánihna, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh ī boonap jī.

15

Cáacwā ded pah ī míic yéjeaat

(Mr 7.1-23)

¹ Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowá, Moisés ā wutatjidih bohénit biícidih, Jesús pebhna juinít, caandíh nin pah ī niij úubh joyóp jī:

² —¿Dépanih tígaa ma bohénitboó jwī nuowá ī wutatji pah ī chājcan? Jwiít jwípí téih chocat pah, queét ī jeémát pínah játih ī téih choccan caá, ī niijíp yuh jī.

³ Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ā niij úubh jof jwúubanap jī:

—¿Yeéboó dépanih tígaa Dios ā wutatdih jephacan, jwī nuowá ī wutatboodíh-jeh ñi jephah? ⁴ Nin pah caá Dios ā wutap: ‘Ñi mánadih túi wéinit, ñi teo wáacá.* Pánihna, ded ā mánadih yeejép ā niijíchah, cáacdih mao yohnidih peéh chājat pah muntih

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16 * 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9

caandihbut peéh chājat ā jum̄bipna caá', Dios āt niijíp tajī.* ⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah yahna, yeebboó ded ā mánadih teo wáaquihnidih nin pah caá niipí niij wutup: 'Ma mánadih teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodíh ma wáhuú', niipí niij wutna caá. ⁶ Pánih wutna, ā mánadih ni túi chājat tútcan caá. Pánih chājat tútcan, Dios ā wutatdih jepahat tútcanjeh, jwī nuowā ī wutatjiboodíh caá ni jepahat tútup. ⁷ 'Jwiít táinit caá', niijná yahna, cáacwā ī encapboó yeeb yeejép chājnit caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaíasji ded pah ni jum̄atdih yoobópdih āt niij daacáp tajī:

⁸ 'Dios nin pah ā niijná caá: "Nit weemdíh túi wēi naóhna yahna, yoobópdih ī jepahcan caá.

⁹ Pánihna, weemdíh ī wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. Ī jenah joyátjeh wutnit, 'Nin pah caá Dios ā wutat', Ī niij yee naóh bohéna caá", Dios ā niijná caá', Isaías āt niij daacáp tajī, (Is 29.13)

Jesús ā niijíp jī.

¹⁰ Páant niij péanit, caanjíh jum̄nitdih ā pebhna jūúwát tútutnit, queétdih nin pah ā niij bohénap jī:

—Nin wā naáwátidih ni túi joyoó. ¹¹ Dios ā enechah, ni jeémát yeebdíh ā yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ni niijátboó yeebdíh ā yéejana caá, ā niijíp jī.

¹² Páant ā niiját túttimah, jwiítboó caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowā bádí ī íjna beé, jwī niijíp jī.

¹³ —Obohjeéhtih, queét fariseowā wā íp Dios ā momca naáh panihnit ī jum̄uchah, queétdih ā yoh beedábipna caá. ¹⁴ Pánihna, queétdih páantjeh ni enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdih ī jéihcan caá. Pánih jéihcan yahna, bita jéih encannit panihnitdihbut ī bohéna yah caá. Pánih jéih encannit míic jum̄na, ítdih ī buug yácat pah, queét nihāt iiguipna ī bejbipna caá, jwiítidih ā niij jepahap jī.*

¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó nin pah ā niijíp jī:

—Jwiítidih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, ā niijíp jī.

¹⁶ —¿Yeebbút páantjeh ni beh joi jwáhcanc niít? ¹⁷ Dedé ni jeémátjī níih wudah diitboó jum̄nijidih niipí jont yohna caá. Caán níih caolidih, ni jenah joyátidihbut chūúhcan, Dios ā enechah, yeebdíh ā jéih yéejacan caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, ded pah yeejép ni jenah joyát pah ni niijíchah, caán caá Dios ā enechah, yeebdíh ā yéejanap.* ¹⁹ Nindih ni túi náhninaá: Yeejép chājat, mao yohat, ni áa nihcannitjeh yeejép chājat, nūmát, yeeat, yeejép míic niiját pínahdihbut niipí jenah joiná caá. ²⁰ Páant ni jenah joyátjeh caá, Dios ā enechah, yeebdíh ā yéejanap. Obohjeéhtih, ni téih chocochah, ni chocchabut yeebdíh bíic yoobó ā enna caá, ā niijíp jī.

Judío nihcannih Jesúsdi h mi jepahat

(Mr 7.24-30)

²¹ Páant niij bohé péanit, Jesús Tiro tútchi, Sidón tútchi jum̄ni baácna jwiítidih ā nūmah bejep jī. ²² Caanná jwī jwibínachah, caán baácdih bóli Jesús pebh jum̄nit, nin pah mi niij íaacáp jī:

—¡David juima, Dios ā wahni, weemdíh ma jígah eneé! ¡Wā nūmndih nemép jum̄na, caántdih bádí ā moh yéejana caá! mi niijíp jī.

²³ Páant mi niijíchah joiná yahna, caántdih ā jepah jwúhcap jī. Páant ā jepahcatdih enna, jwiít ā bohénitboó caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Páantjeh jwiítidih mi íaac péenachah, ma jwúub bejat tútutú, jwī niijíp jī.

²⁴ —Judíowā buudnit ovejawā panihnit ī jum̄uchah ennit, queétdihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh ā wahap jī, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

²⁵ Páant ā niijíchah joinít, caánt judío nihcannihboó ā pebh bódicah caj yoh íajnit, nin pah mi niijíp jī:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jī.

²⁶ —Wébít ī jeémát pínahdih ubnit, íih mujjiowádih jwī wáuhuchah, ā táican caá. Pánihat pah judíowā ī jeémát panihnidih bíih baácdih moondíh wā wáuhuchah, ā táican caá, Jesús caántdih ā niijíp jī.

²⁷ —Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét ī jeémp jéenanidih

* 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

mujjiowá ípí jeémpna caá, mi niíf jepahap jī.

²⁸—Meémboó weemdíh táí jenah joinfh ma jumuchah, ma niiját pah wā chājna caá, Jesús caántdih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, mi nuúm mit boonap wat jī.

Jesús dawá cáacwādih ā booaat

²⁹Pánihat túttimah, Jesús jwiít dih caan-mánt Galilea ím jwéejna ā numah dei bejep jī. Caaná dei juibínit, ím jwéejdih jumni jeená ā numah púuh laab béjep jī. Pánih púuh laab juibínit, bícdih jwí chúudup jī.

³⁰Páant jwí chúuduchah enna, dawá cáacwá Jesús pebhna ít jūwúwup tajī. Pánih jūóhna, í chéenwā wannitdih í juí jwejep jī. Queét nihat mácah wunat jumnit í jumup jī. Jéih bejcannit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá bífh wunat jumnitbut í jumup jī. Páant í jumuchah ennit, Jesús queét nihatdih ā boonap jī.

³¹Páant ā boonachah, jéih wéhecannitji í wéhenachah jointi, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha í jumuchah ennit, jéih bejcannitji í bejchah ennit, jéih encannitji í enechah ennit, cáacwāboó búdí í en wáhi bejep jī. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judiowá jwípi wéini Dios búdí ā wépatjih jwiít dih ā táí teo wáacna caá”, í niíf wéi naáwáp jī.

Cuatro mil cáacwādih Jesús jeémát ā wūhat

(Mr 8.1-10)

³²Pánih booa péanit, Jesús jwiít dih ā pebh jūwúwát túttnit, nin pah ā niijíp jī:

—Queét jwíjeéh bíc peihcanni yeó jáap í jumuchah, íh jeémát ā beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumuchah, queétdih búdí wā jígah enna caá. ‘Queét nuugúp wun buugná’ niijná, queétdih íh munáboó wā jwúub bejat tútucan níft, ā niijíp jī.

³³—¿Obohjeéhtih, ninjilh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumuchah, dedboo tígáá í jeémát pínahdih jwí jíib chāj bíf? Jesús dih jwí niíf wúuh joyóp jī.

³⁴—¿Débói pan tígáá ní bífboh? Jesús ā niijíp jī.

—Siete pan dahna, daocánni queejwábit, páant bóojeh jwí bíbohna caá, caandíh jwí niíf jepahap jī.

³⁵Páant jwí niijíchah, Jesús cáacwādih ā chúudat tútup jī. ³⁶Páant í chúudat túttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwábit bícdih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih niíf péa, jwiít dih ā daj wūhup jī, cáacwādih jwí pāáat pínah niijná. ³⁷Páant queétdih jwí pāáat túttimah, í táí jeémp wud jumup jī. Páant í jeémp péanachah, í judh jeémpnidih ubnit, siete wuhdih jwí ub yac yáwanap jī. ³⁸Caandíh jeémpnit neonádihjeh jwí jenah enechah, cuatro mil í jumup jī. Yaádh, í wehbut í jumup jī. ³⁹Páant í jeémp péanachah, Jesús queétdih íh munáboó ā jwúub bejat tútup jī. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnit, Mágdala tútchi jumni baácna jwiít dih ā numah chúuh bejep jī.

16

Fariseowā, saduceowābut Dios ā wépatjih Jesús dih í chājat tútat

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹Bífh láa fariseowā, saduceowā bícdih Jesús pebhna í juibínap jī. Cáacwā í jéih chājca naáhdih Jesús dih í chājat tútup yuh jī, ā jepahcah, “Dios ā wánni nihcan caá”, niiját tút niijná.* ²Páant í wutuchah jointi, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī: “Yeó ā buug yácna, jeá duuni ā jumuchah enna, ‘Cheibit táí jóbohni yeó jáap ā jumbipna caá’, nípi niijná caá. ³Baáb jeéna, mah tólihna duuni ā jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ā jumbipna caá’, nípi niijná caá. Ded pah jeá ā jumadit táí beh enna yahna, Dios ā wépatjih wā chāj júutatboodíh ní beh encan caá. ⁴Buug láa moón yeejépwā, Diosdih náhcannit, Dios ā wépatjih wā chájatdih í eníhna yuh caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwát-dih naóh yapani Jonás ded pah ā yapatjidih nítat jéihjip taga.* Pánihna, Dios ā wépatjih caandíh ā chájatji pahjeh muntih ā jwúub chájipna caá, weém ā wánni wā jumadit ní jéhyat pínah niijná”, ā niijíp jī.

Páant niíf péanit, jwiít dih ā jwúub numah bejep jī.

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16

* 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29

* 16:4 Jon 1.1-2.10

Fariseowā, saduceowā yeejép ī bohéat

(Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, ímdih chúuh bejna, jwī jeemát pínah pandih ubat jwīt quífb buudúp tajī. ⁶ Páant jwī chúuh bejchah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—Ĵñi túi chája chaáh! Fariseowā, saduceowābut ī bohéat pan paáat panihni caá. Páant ī bohéat yeebdíh ā tobohna caá, ā niijíp jī.*

⁷ Páant ā niijíchah, joí wáhi bejna, jwiít-jeh nin pah jwī míc niijíp jī:

—Pandih jwī ub jūóhcah enna, jwiít dih páant ā niijná caá, jwī míc niijíp jī.

⁸ Páant jwī míc niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ā niij naáwáp jī:

—ĴDépanih tigaá pan ā wihcatdih ñi náhni dahwa? ĴWā wēpatdih bainíjuh caá ñi jenah joyóp! ⁹ ĴPáantjeh ñi jéih jwuhcan niít? ĴCinco mil neoná yaádh bícdih cinco pandihjeh wā pāáátjidih ñi náhnican niít? ĴĴ judh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatjidihubut ñi náhnican niít?*

¹⁰ ĴBuu siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh bícdih wā wáhatdihbut ñi náhnican niít? ĴDébói wuhnadih ñi yáwaatdih ñi náhnican niít?*

¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wā niijíchah, Ĵdépanih tigaá ñi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wā chájcan caá. Fariseowā, saduceowābut ī bohéat pan paáat panihni ā jumuchah, ñi túi chája chaáh. Ĵ bohéat yeebdíh ā tobohna caá, ā niijíp jī.

¹² Páant ā niij naáwáchahna, jwiít jwī beh joyóp jī buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ā chájcap jī. Páant niijná, “fariseowā, saduceowābut ī bohéat dih ñi joica bojoó”, niijná ā chájap jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahni caá”, Pedro ā niiját

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipo wūt jumni tútchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiít ā bohénit dih nin pah ā niij wúbh joyóp jī:

—ĴWeém nihat cáacwā úud jeñédih ded pah tigaá bita ī niij? ā niijíp jī.

¹⁴ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios

naáwát dih bíh naóh yapani nacaá’, Ĵpí niijná caá, caandíh jwī niij jepahap jī.*

¹⁵ —Queét páant ī niijíchah, Ĵyeebboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? jwiít dih ā niijíp jī.

¹⁶ —Meém Cristo, Dios ā wahni caá. Dios báadhni wúuh yoobát caá, Pedroboó ā niij jepahap jī.*

¹⁷ —Simón, Jonás wúuh, meemdíh wā wéina caá. Cáacwā meemdíh Ĵ naóhcap taga. Dios wā íp, jeáboó jumnijeh át jéihyanap taga. ¹⁸ Pánihna, meemdíh nin pah wā niij naóhna caá: Meém Pedro wūt jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ā chájap jī.) Nin jeejéh búdí muú wā chájat panihni dawá wíh wā pínahdih wā chájbipna caá. Queét dawá ī jumuchah, nemépwá queédih jéih yap yohcan, queét iiguípnā Ĵ bejcan niít. ¹⁹ Dios ā maáh jumupdih bóo llave panihndih meemdíh wā wúhbipna caá. Páant wā wúhni panihnijih, cáacwádih wíh táini doonádih naóhniit, weemdíh jepahnit dih Dios ā maáh jumupna wāt waadáat pah ma chájbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannit dih nemat pah ma chájbipna caá,* Jesús Pedrodih ā niijíp jī.

²⁰ Páant niij péanit, jwiít boodíh nin pah ā niijíp jī: “ ‘Nin Jesús Dios ā wahni Cristo caá’, bitadih ñi niij naóh jwuhca bojoó”, ā niijíp jī.

Ĵ wənat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Páant ā niiját túttimah, Jesús jwiít ā bohénit dih nin pah ā niij naóh bohé jwíhij jī:

—Buu, Jerusalén tútchiboó weemdíh bejat caá náahap. Caaná jwī juibínachah, jwī maáta, sacerdotewā Ĵ maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdíh yeejép Ĵ chájbipna caá. Pánih chájnít, weemdíh Ĵ mao yohat tút bípna caá. Páant tigaá weemdíh yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant Ĵ mawachah yuhna, bíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúub boopud jūóhbipna caá, jwiít dih ā niijíp jī.

²² Páant ā niijíchah joínít, Pedroboó Jesús-dih chibít yuúpbit numah bejnit,

* 16:6 Lc 12.1 * 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38 * 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16

—¡Maá, ma niiját pah yapcan, meemdíh queét ī mao yohca bojo naáh! át niijíp wut yuh jī.

²³Páant ā niijíchah joinít, Jesús tac púud ñhñit,

—Pánih naóhna, Satanás ā náahat pah naóhna caá ma chājap. Cáacwā ī jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ā jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ā náah yacat pah wā chājat pínahdih ma jáhñhna caá, át niijíp wut jī.

²⁴Páant niij péanit, jwiítboodíh nin pah ā niij naáwáp jī:

—Ded wíih jumñhna, ā weñat pínahdih chājcan, wā náahatboodíh chājat caá náahap. Wíih ā jumat jíib yeejép yapna yuhna, weemdíh páantjeh cádahcat caá náahap.* ²⁵Ded weemdíh jepahcanni, ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdíh cádahcanniboó bita caandíh yeejép ī chājchah yuhna, páantjeh wājeéh ā jumbipna caá.* ²⁶Cáac nin baácboó jum jwuhna, dawá bíi déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihat ā bíboh hat dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah ā jéih jíib chāj baccan niít.

²⁷Weém nihat cáacwā úud jeñé wā íip ā yeh iigátjīh áih ángelwā bícdih nin baácboó jwúub dei jūóhñit,* nihat cáacwā ded pah ī chājatjī jíib wā jíib wāhñipna caá. Túi chājnitjīdih wā túi chājbipna caá. Obohjeéhtih, túi chājcannitjīboodíh wā peéh chājbipna caá.* ²⁸Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñhñit ñi wunat pínah játih, weém nihat cáacwā úud jeñé chah maáh wā jumatdih ñi enbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

17

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñhñat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹Seis yeó jáap tátimāh, Pedro, Santiago, ā úud Juan queét bíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ā ñumah púuh laab béjep jī. ²Caanná ī púuh laab juibíat tátimāh, ī enechah, ā jígohat át túut ñumáp wut

jī. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh íig, áih yéguēhbut bíc yoobó túi baabñi át yeh iiguíp wut jī. ³Páant ā yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasjī bícdih Jesús pebh jígohñit, caandíh īt míc wēhenap wut jī. ⁴Páant ā yapachah ennit, Pedroboó Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut yuh jī:

—¡Maá, ninjīh jwī jumachah, ā táina caál Ma náahachah, bíc peihcanni muu dáhna jwī chājbipna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahdihbut jwī chāj wāhñipna caá, át niijíp wut jī.

⁵Obohjeéhtih, páant ā niijíchahjeh, túi yeh iigní mah pōh panihni queétdih át dei juyúp wut jī. Páant ā dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wut jī: “Nin wā wūúh wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó”, át niijíp wut jī.*

⁶Páant ā niij wēhenachah joinít, úumna, ā bohénit īt páah yoh ñajap wut jī. ⁷Páant ī páah yoh ñajachah ennit, Jesús ī pebhna juí, queétdih teo jáhanit,

—Ñi ñah ñhñú. Butéh ñi ennidih, ñi joinídihbut ñi úumca bojoó, át niijíp wut jī.

⁸Páant ā niijíchah joinít, ñah ñhñna, Jesúsdiñjeh īt enep wut jī. Bitā ī ennitjīboó īt wihcap wut jī.

⁹Tátimāh, jeemánt dei jūóhna, Jesús queétdih nin pah át niij wutap wut jī:

—Butéh ñi enatjīdih bitadiñ ñi naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cáacwā úud jeñé, wunniji wā jwúub boo pud jūúwát tátimāh, caandíh bitadiñ ñi naáwáchah, ā táibipna caá, át niijíp wut jī.

¹⁰Páant ā niijíchah joinít, queét bíc peihcannit caandíh nin pah īt niij wúbh joí enep wut jī:

—‘Dios ā wahni, ā jūúwát pínah játih, Elíasboó ā jūóhñipna caá’, Moisés ā wutjīdih bohénit ípī niij bohéna caá. ¿Dépah niijíh tīgáa queét páant ī niij? īt niij wúbh joyóp wut jī.*

¹¹—Yoobópdih tīgáa ī niij naáwáp. Elíasdih Dios ā jwíh jūúwát túutap jī, nihatdih ā ámahat pínah niijná. ¹²Páant niijnít, nin pah yeebdíh niijná caá wā chājap. Elías wáat juí péanap be. Páant ā juyúchah

* 16:24 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * 16:25 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 16:27 Mt 25.31 * 16:27 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * 17:5 Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * 17:10 Mal 4.5

yuhna, yeebdíh bohénit caandíh ít beh encap jī. Pánih beh encan, ded pah í náahat pahjeh caandíh ít chājp taga. Páant í chā-jat pahjeh muntih, weemdíhbut í chājbipna caá. Páant í chājachah, weém nihat cáacwā úud jeñé, yeejép wā yapbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

¹³ Páant ā niij náawáchah joinít, “ ‘Elías’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ā chā-jap”, niijnít, queét ít beh joyóp wut jī.

Wāá wunat jumnidih Jesús ā booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Pánih míic wéhe dei jūóhnit, jeé ñaj deyepboó Jesús bíic peihcannit ā pej jumnit bíicdih ā jwúub dei juyúp jī. Páant í jwúub dei juyúchah, dawá cáacwā cātíh jūóhnit, bíic newé Jesús pebh júnít, ā bóidicha caj yoh ñajap jī. Pánih bóidicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsdih ā niij náawáp jī:

¹⁵ —Maá, wā wūúhdih ma jíjah eneé. Caandíh wāá wunat ā ñahachah, yeejép ápi yapna caá. Dawá láa tau cúutboó ápi buúg cáona caá. Bíih láa mujboó ápi daab yóh bejna caá. ¹⁶ Pánihna, caandíh í booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandíh wā úb juyúp yah be. Obohjeéhtih, queét caandíh í jéih boocap be, ā niijíp jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niijíp jī:

—Yeéb yeejép wā weemdíh jenah joicánit ní jumna caá. ¿Débólih maatápdih tigaá weemdíh táí jenah joicán, ní tac buugábi? Wā pebh caandíh ní úb jūúwú, ā niijíp jī.

¹⁸ Páant ā niijíchah joinít, Jesús pebh ā wūúhdih í úb juyúp jī. Páant í úb juyúchah, caandíh wunat túutni nemépdih Jesús ā bacat túutap jī. Páant ā wutuchahjeh, ā bacachah, wunnijiboó ā túi boonap jī.

¹⁹ Páant ā yapat túttimah, jwiít ā bohénit míicjeh jumna, Jesúsdih nin pah jwí niij úubh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwí wutuchah yuhna, át baccan? jwí niijíp jī.

²⁰ —Wā wēpatdih yeebdíh wā wūhuchah yuhna, caandíh náhnican, weemdíh ñit táí jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Mostaza túbil ā jummat pah, yeéb Dios ā wēpatdih bainíjeh ní táí jenah

joiná yuhna, nin pah ní jéih chājbipna caá: Nin jeedíh ‘Conboó ma bejeé’, ní niijíchah, ā bejbipna caá. Pánih túi jenah joiná, ni-hatdih ní jéih chājna caá.* ²¹ Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ní bacaat túut niijná, Diosdih búdí úubát caá náahap. Pánih úub-hna, jeémp jwuhcan, Dios ā wēpatdih chah ní túi jenah joibípna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwādihtut ní jéih bacat túutbipna caá, jwiítidih Jesús ā niijíp jī.

Jesús ā wunat pínahdih ā jwúub naáwát
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Galilea baácboó Jesús bíicdih jwí be-jechah, caán jwiítidih nin pah ā jwúub niij náawáp jī:

—Weém nihat cáacwā úud jeñédih cáacwā teonit, bitadih í wūhbiipna caá. ²³ Páant í wūhat túttimah, queéboó weemdíh í mao yohbipna caá. Páant í maoniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhbipna caá, ā niijíp jī.

Páant ā niij náawáchah joiná, búdí jwí jíjahap jī.

Jesús queejíh jacmant dinerodih ā bidat túutat

²⁴ Capernaum túttichina jwí juibínachah, Dioíh mūdíh í en dawát jíib úbnitboó Pedro pebhna juibínit, caandíh nin pah ít niij úubh joyóp wut jī:

—¿Yeebdíh bohéniboó Dioíh mūdíh en dawát jíib pínahdih ā jíib chājcan níit? ít niijíp wut jī.*

²⁵ —Á jíib chājbipna caá, Pedro át niij jepahap wut jī.

Páant ā niiját túttimah, jwí jumni mūnā Pedro ā waadáchah, Jesúsboó caandíh nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Simón, dépah tigaá ma niij jenah jói? ¿Nin baácdih moón í maáta detboodíh tigaá í jíib úb, ma jenah joyóchah? ¿Íih baácdih moondíh níit? ¿Bíih baácdih moónboodíh níit í jíib úbap, ma jenah joyóchah? Pedrodih ā niijíp jī.

²⁶ —Bíih baácdih moondíh tigaá ípi jíib úbap, Pedro ā niij jepahap jī.

—Pánihna, maáta íih baácdih moónboodíh ípi jíib úbcán caá. ²⁷ Páant í jíib

* 17:12 Mt 11.14 * 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

* 17:24 Ex 30.13; 38.26

ubcah yuhna, queét jíib ubnitdih íjaíh-can, jwí jíib chájipna caá. Ímboó queéj wáyadih ma bejeé. Caán jeémpni queejdíh ubnit, áih jacna dinero júdudih ma bid juibípna caá. Caán júdu jwiít chénewáíh jíib pínahdih ubnit, jwí jíib buadáatdih jíib chájadid ma bejeé, Jesús Pedrodih á niijíp jí.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús á niiját (Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Caán láa jwiít á bohénit Jesús pebh juibínit, nin pah caandíh jwí níj wábh joyóp jí:

—¿Dios á maáh jumupboó jwíjeéh jumni déhe tigaá jwí maáh panihni á jumbi? jwí niijíp jí.*

² Páant jwí niijichah joinít, Jesús wébít dih jüwát tútutnit, caandíh jwí cātíh á ñuhat tútutp jí. Páant á ñuhuchah, jwiít dih nin pah á níj naáwáp jí:

³ —Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ñi jenah joyát dih tútut ñuunnít, wébít oboh jumnit í jenah joyát pah jenah joinít, Dios á maáh jumupboó ñi jéih waadbípná caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios á maáh jumupboó ñi jéih waadcán níit.* ⁴ Pánihna, det wébít í jenah joyát pah jenah joinít, Dios á maáh jumupboó chah wátnit í jumbipna caá. ⁵ Det wíihwá jumna, wá wutat pah bita nin wébít panihnidih wéi jwááhnit, weemdíhbat í wéi jwááhna caá, Jesús á niijíp jí.

Jwí yéej chájat tútut á tobohat (Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ “Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joinídih ded á yéej chájat tútutjí jíib, Dios caandíh yeejép pohba á peéh chájipna caá. Pánihna, caandíh á yéej chájat tútut pínah játih, áih butdih búdí jeé júdjíh chéó búadhnit, búdí mujna caandíh í yohochah, áta túi taga. Páant í chájachah, caán wébít panihnidih á yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chájcan taga. ⁷ Ded bitadih yéej chájat tútutnidih Dios búdí á peéh chájachah, tubit yeejép á yapbipna caá. Bitadih yéej chájat tútutnit páantjeh í jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétkboó yeejép yoobát í yapbipna caá.

⁸ “Míih téihyáíh, jíthchájih yéej chájna, caandíh ma bóod yohat pah, caán yéej chájatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát á dabcán níit. Caandíh ma yohochah nihna, caan dáhkeh ma áta buud tagaá. Meémboó pánihni cólohkeh jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh bóod yohcan nihna, ché-nat pah dahjíh iiguípna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá.* ⁹ Pánihat pah muntih, míih quíibjíh ennit, yéej chájna, caan dáhdih ma wáat yohat pah, caán yéej chájatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát á dabcán níit. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dáhkeh áta buud tagaá. Bíicjíh quíib wíhcan yuhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, míih quíib ché-nat pah dahjíh iiguípna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéej chájatdih cádahat caá náahap”, Jesús á niijíp jí.*

Buudní oveja naáwát (Lc 15.3-7)

¹⁰ “Nin wébít panihnidih ñi en iicá bo-joó. Yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Queét wébít dih ded pah í yapachah Diosdih naáwát tútut niijná, queétdih en daonit ángelwá wá íp pebhna ípí bejna caá.* ¹¹ Weém nihat cáacwá úud jehé, nin baacdih moón yeejép chájnit, iiguípna bejnit déedih túi ubudih wá jüwáp jí. ¹² Queét iiguípna bejnit, buudníit ovejawá panihnit í jumna caá. Pánihnit í jumuchah, nin wá naáwát-dih ñi túi jenah joyoó: Cien owejawádih bíbohni bíic oveja á buadúchah ennit, ¿ded pah tigaá á chájbi, yeéb ñi jenah joyóchah? Bitá noventa y nueve owejawádih í jeémát yllip jumupboó jwejnít, caán buudnídih bididih á bejbipna caá. ¹³ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Caán buudnídih á bid juyúchah, á jwejnít noventa y nuevedih á weñat chah caán á bid jumiboodíh á wéibipna caá. ¹⁴ Pánihat pah wá íp jeáboó jumni nin oboh jumni panihni buudníit í jumatdih á náah yaccan caá”, Jesús á niijíp jí.

* 18:1 Lc 22.24

* 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17

* 18:8 Mt 5.30

* 18:9 Mt 5.29

* 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10

Bitá Jesúh wā meemdih ī yéej chājachah, ded pah chājat

(Lc 17.3)

¹⁴ “Ded weemdih jepahni meemdih ā yéej chājachah, míc ámohat táut niijná, bita ī joicápboó caandih míc wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ā jepahachah, ñi jwúb míc pej jumbipna caá, páant muntih.* ¹⁶ Obohjeéhtih, meemdih ā jepahcah bácah, Dios ā wutac pah, bita chénewādih ma numah bejeé, queét ī joyóchah, caandih míc wéheat táut niijná.* ¹⁷ Yeéb biíc peihcannitdih ā jepahcah enna, wíh wā nihat ñi míc wáacapna caandih ñi numah bejeé, ā yéej chājatdih ma naáwáchah, queét nihat ī joyát pínah niijná. Pánihna, míc wáacnitdihbut ā jepahcah enna, Diosdih náahcan, ā yéejatdih cádahícat peéh, caandih ñi pej jum cádaháá.

¹⁸ “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Ded ā yéej chājatdih cádahcat jíb, ‘Meém yéejatdih yohcanni ma jumna caá’, yeéb wíh wā ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ā niijbipna caá. Ded ‘Wā yéej chājatdih jíghah, wā cádahna caá’, niijnidih ‘Meém yéejatdih yohni ma jumna caá’, ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ā niijbipna caá.*

¹⁹⁻²⁰ “Chénewā, biíc peihcannit wíh wā ñi míc wáacachah, ñijeéh wā jumna caá. Pánihna, det chénewā Diosdih ñi úbát pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wā íp jeáboó jumni ñi úbát pah ā chājipna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

²¹ Páant Jesús ā niijíchah joiniji Pedro ā pebh juibínit, nin pah caandih ā niijíp jī:

—¿Maá, wā dée dawá láa weemdih ā yéej chājachah, débóí láa tigaá caán ā yéej chājatdih wā íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ā náah níft? ā niij úbóh joyóp jī.

²² —¡Ma joyoó! Biíh meemdih dawá láa ā yéej chājachah yuhna, siete láajeh íj cádahat ā náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ā yéej chājachah yuhna, meémboó caandih ma jwúb náhnica bojóó, Pedrodih Jesús ā niij jepahap jī.*

Teo wáhni biíh ā jíb buudáatdih ā quíib buudcát naáwát

²³ “Bitá ī yéej chājatdih quíib buudáatdih jenah joinít, nin wā naáwátidih ñi túi jenah joyoó: Dios ā maáh jumac nin pah ā jumna caá. Biíc baácidih moón ī maáh ā pebh moón caandih ī jíb buudánachah, ī jíb buudáatdih ā jíb chāj beedáát táutap be. ²⁴ Í jíb buudáatdih ā jenah enechah, biíc caandih teo wáhniboó búdí yoobát ā jíb buudánap be. Búdí ā jíb buudáatdih jéhnit, caandih ā pebh ā bid bojop be. ²⁵ Á jéih jíb chājcah enna, ā maáhboó caandih, yad, ā weh, nihat áih bií dée biícidih bitaboodih ā jíb chājat táutap be, queét ī jíb jih ā jíb buudáatdih ā jíb chājat táut niijná. ²⁶ Páant ā jíb chājat táutachah joinít, caán búdí jíb buudániboó ā maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ā úbúp be. ‘Maá, weemdih jíghah ennit, ma pái jwuhú. Meemdih wā jíb buudáatdih wā jíb chāj beedábipna caá’, ā niijíp be. ²⁷ Páant ā niij úbúchah joinít, caandih jíghah ennit, ‘Weemdih ma jíb buudáát ā jumna naáh’, ā maáh caandih ā niijíp be.

²⁸ “Páant ā niiját túttimah, búdí jíb buudánijiboó bac bejnit, biíh caán biícidih ī maáhdih teo wáhnidih ā jwááp be. Pánih jwááhnit, caánboodih baini ā jíb buudáatdih íjnit, áih but nahdih jöp teonit, ‘¡Weemdih ma jíb buudáatdih waicanjeh ma jíb chājá!’ caandih ā niijíp be. ²⁹ Páant ā niijíchah joinít, caán baini jíb buudániboó ā pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih búdí ā úbúp yuh be. ‘Weemdih jíghah ennit, baini ma pái jwuhú. Meemdih wā jíb buudáatdih wā jíb chāj beedábipna caá’, ā niijíp yuh be. ³⁰ Obohjeéhtih, páant ā niij úbúchah yuhna, caandih jíghah ennjeh, caánboó ā jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo wáhnidih nemat muúboó ā nemat táutap be. Á jíb chāj beedánachahna, caandih áta baca tagaá.

³¹ “Pánihna, búdí jíb buudániji baini jíb buudánidih páant ā chājachah enna, íjnit, bita teo wáhnitboó ī maáhdih naóh yacadih í bejper be. ³² Páant ī naóh yacachah joinít, ī maáh ī naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandih ā niij juihñap be: ‘¡Meém yeejép pohba caá! Meém weemdih búdí ma úbúchah, ‘Búdí ma jíb buudáatdih ā jumna naáh’, wā niijíp

* 18:15 Lc 17.3

* 18:16 Dt 19.15

* 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23

* 18:22 Lc 17.3-4

yuh be. ³³ Obohjeéhtih, meemdíh páant wā niijíchah yuhna, bac bejnit, meemdíh bainí jíb buudánidih meemboó mat jíghah encap wut be. Ma jíb buudáátdih wā náhnicat pah muntih, caánboó meemdíh ā jíb buudáátdih ma náhnica, āta túi tagaá. ¿Dépanih tibeé caandíh jíghah encanjeh, páant ma chāj? ā maáh caandíh ā niijíp be. ³⁴ Páant niijnít, búdí íjnit, nemat muúboó caandíh ā nemat túutap be. Ā jíb chāj beedánachahna, āta baca tagaá.

³⁵ “Caan páh tigua Dios yeebdíh ā chājipna caá. Yeéb nihāt ní déewā yeebdíh yeejép ī chājatjidih ní quíib buudcáh ennit, caánboó yeéb ní yéj chājatjidihbut bíic yooó ā quíib buudcán níit”, Jesús jwiítdih ā niijíp jī.

19

Ī weha mána yaáhdhíh ī yohcat

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Páant níj naóh péanit, caán Galilea baácboó jumniiji Judea baácna Jesús jwiítdih ā numah bejep jī. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mujdih chúuh bejnit, conanaamánt jwī juibínap jī. ² Pánih caanná juibínit, jwī jib bejchah, dawá cáacwā jwiítdih ī péenap jī. Páant ī péenachah ennit, tjeéh bejnit wannitdih Jesús ā boonanap jī.

³ Páant jwī bejchah, jwiítdih jwááhnit, biquína fariseowā nin pah Jesúsdih ī níj wábh joyóp jī, ded pah ā jepahachah joinít, caandíh naóh yacat túut niijná:

—¿Jwī weha mána yaáhdhíh jwī yohochah, āta túi taniít? ¿Dios ā wutatboó páant níit ā chājat túutap, ma jenah joyóchah? ī níj wábh joyóp jī.

—¿Moisés nin pah ā níj daacátjidih ní bohé jwuhcannit jíí? ‘Dios bíhmah nin baácndih chājni newé yaddihbut āt chājap wut jī’, āt níj daacáp tajī. ⁵ Páant níj daácnit, nin pahbut āt jwúub níj daacáp tajī: ‘Páant ā chājachah, newé ā mánadih cádahnit, yadjíh bíicdih ā jumbipna caá. Pánih jumna, queét chénewā jumna yuhna, bíic bácah paníhnit caá ī jumup’, āt níj daacáp tajī. ⁶ Páant ā níj daacátjidih ní bohé jwuhcannit jíí? ⁶ Páant ā daacátji pah queét

chénewā jumnitji bíic bácah pah ī jumna caá. Pánihna, ī téihya chéwechah, Diosjeh tiguaá queétdih bíicdih ā jumat túutna caá. Páant bíicdih ā chājachah, queétejh ī míic cádahcat caá náahap, Jesús queétdih ā níj jī.

⁷ Páant ā niijíchah joinít, queét fariseowā nin pah ī jwúub níj wábh joyóp jī, páant muntih:

—Meém páant ma niijíchah yuhna, Moisésjeh nin pah āt níj daacáp tajī: ‘Majeéh bólidih yohíhna, “Meém ma túicat enna, meemdíh wā yohna caá”, níj daácnit, caántdih ní wúhú. Páant níj daac wúhmit, majeéh bólidih ma yohochah, ā túina caá’, Moisés āt níj daacáp tajī. ⁸ Páant ma niijíchah yuhna, Moisésboó dépanih tiguaá páant āt níj daacáji? ī niijíp yuh jī.

⁸ —Ní nuowā Diosdih ī yap yohochah enna, Moisés nin pah āt níj daacáp tajī ‘Ī weha mánadih yohna, páant tíí ī chāj dáhwa naáh’, āt níj daacáp tajī. Páant ā niijíchah yuhna, bíhmah pohba páant āt nihcap tajī. ⁹ Obohjeéhtih, weemboó yeebdíh nin pah wā naóhna caá: Ded ájeéh bólidih yohna, bíhjih mi yeejép chājchah yuhna, bíh wilidih jwúub áa jumna, caántjih yeejép chájna caá ā chājap. Pánihna, ā yohnihjidih áa jumribut caántjih yeejép ā chájna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī. ¹⁰

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, jwiíť ā bohénit caandíh nin pah jwī niijíp jī:

—Páant newé yadjih ī míic yohat ā túicah, áa wilchah āta túi tagaá, jwī niijíp jī.

¹¹ —Yeéb ní niiját pahjeh tiguaá ā jumup. Dios biquína ā níonitdihjeh ā áa jumat túutcan caá. ¹² Biquína neoná yaáhdhíh náahcannit pínah ī cáac jumna caá. Bitadih íih quehli tíbnadih ī íib yohochah, yaáhdhíh náahcannit ī jumna caá. Bitaboó Diosdih teo wúhnit jumat túut niijná, yaáhdhíh ī bidcan caá. Pánihna, ded túi joinít jumna, Diosdih teo wúhat túut niijná, páant tiguaá jumat náahap, Jesús jwiítdih ā niijíp jī.

Jesús wébtídh ī wúbat

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Páant jwiítdih ā naáwát túttimah, Jesús queétdih ā teo jáha wúbat pínah niijná, cáacwā ī wehdih ā pebhna ī wé juyájp jī.

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

Páant ī ub juyéhcach ennit, jwiít ā bohénit-boó queétdih jwí jípónih jāihñap jī.

¹⁴Páant jwí jāihñachah joinít, Jesús jwiít-dih nin pah ā niijíp jī:

—Wébít wā pebh ī jūúwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queét wébít caá túi jenah joinít ī jumap. Pánihna, Dios ā maáh jumapna waadnitboó nit wébít ī jenah joyát pah jenah joinít ī jumna caá, ā niijíp jī.

¹⁵Páant niijnít, queét wébít-dih ā teo jáha uúbap jī. Pánih uúbh péanit, jwiít-dih ā jwúub numah bejap jī.

Dawá bí dée bíbohni Jesús-dih ā uúbh joyát (Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶Páant jwiít-dih ā numah bejchah, bíc newé Jesús pebh jwinít, nin pah caandíh ā niij uúbh joyóp jī:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá táinidih wā chājbi? ā niijíp jī.

¹⁷—¿Dépanih tigaá túi chājat pínahdih weemdíh ma uúbh joí? Diosjeh caá túini. Páantjeh Diosjeéh jumíhna, ā wutat pah ma chājaá, caandíh Jesús ā niij jepahap jī.

¹⁸—¿Ded wutat-dih niij tigaá ma chāj? ā niij jwúub uúbh joyóp jī.

—Cáacwádih ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijih ma yéej chājca bojoó. Ma numcá bojoó.* Ma yeeca bojoó. ¹⁹Ma mánadilh ma túi chājaá.* Meemjéh ma míc oyat pah bitadihbut ma oyoó.* Nin wutat-dih jepahat caá náahap, Jesús caandíh ā niij jepahap jī.

²⁰—Caán wutat-dih weém wāpí yap yohcan caá. ¿Diosjeéh túi jumap túut niijná, ded panihat tigaá weemdíh páantjeh ā judh? Jesús-dih ā jwúub niij uúbh joyóp jī.

²¹—Meém yéejat wihcanni jumíhna, ni-hat míh bí déedih jíib chāj wühudih ma bejeé. Pánih jíib chājnit, ni-hat ma jíib teonidih moh yéejnit-dih ma jwúub wühúú. Páant ma wühuchah, nin baáboó ma bíboh-atji chah táini míh pínah Dios pehbóó ā jumbipna caá. Pánih queétdih wüh péanit, wājeéh ma jūúwá, Jesús caandíh ā niijíp yuh jī.

²²Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, dawá bí déedih bíbohni jumna, áih bí déedih jíib chāj wühíhcan, búdí ā jígahap jī. Pánih jígahnit, jepahcanjeh, ā jwúub bejap jī.

²³Páant ā bejchah ennit, Jesús jwiít-dih nin pah ā niij naawáp jī:

—Yoobóp-dih yeebdíh wā naóhna caá. Ded dawá bí déedih bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā bejñichah yuhna, caandíh ā buona caá. ²⁴Camelloboó awí ítbitdih ā yabac bejñichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bí déedih bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā waádíhchah yuhna, búdí ā buona caá, ā niijíp jī.*

²⁵Páant ā niijíchah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesús-dih jwí niijíp jī:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ā jumapboó ded ā jéih waadcan níit, jwí niijíp jī.

²⁶—Cáacwā ded pah ī jenah joyátjijeh ī túi chājíhna yuhna, Dios pehbóó ī jéih bejcan níit. Diosjeh caá íguipna bejnit déedih ā túi ubap. Caanjéh tigaá ni-hat-dih chāj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ā wihcan caá, jwiít-dih ā niijíp jī.

²⁷Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, weemdíh ma joí jwúuhú. Majeéh péeat túut niijná, jwiitboó ni-hat-dih jwí cá-dahap jī. ¿Páant jwí chājat jíib, dedédih tigaá jwiít-dih ma wühbi? ā niijíp jī.

²⁸—Yoobóp-dih yeebdíh wā naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, ni-hat jáap míc ā túut numbipna caá. Caán láa weém ni-hat cáacwā úud jeñé, jeáboó maáh wā jum-bipna caá. Páant maáh wā jumachah, yeéb wā bohénitboó judíowā doce poómpnadih wājeéh wutnit ñi jumbipna caá.* ²⁹Ded weemdíh teo wúhat túut niijná, áih muú, ā mána, ā déewá, ā weh, áih wápchidih yuh buca ā cádahachah, Diosboó caandíh chah ā jwúub wühbipna caá. Pánih cá-dahnit, weemdíh teo wühnitboó Diosjeéh páantjeh ī túi jumbipna caá. ³⁰Obohjeéhtih, nin baáboó dawá maáta panihnitji Dios pehbóó oboh jumnit ī jumbipna caá. Nin baáboó dawá oboh jumnitji jeáboó maáta ī jumbipna caá, Jesús jwiít-dih ā niijíp jī.*

* 19:18 Ex 20.13-16; Dt 5.17-20

* 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16

* 19:19 Lv 19.18

* 19:24 Pr 11.28

* 19:28 Mt

25.31; Lc 22.30

* 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30

20

Iguíhadih teonit naáwát

¹“Dios ã maáh jumát nin pah ã jumna caá: Iguíha mínah cheibitjeh áih iguíhadih teo wáhnit pínahdih bididih ã bejep be. ²Pánih bejnit, jwááhna, queétdih nin pah ã niijíp be: “Wíih iguíhadih ñi teo wáhat jíib jwípí jíib chájat pah yeebdíh wá wáhbipna caá”, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, tewedih í bejep be. ³Las nueve dée, jíib chájat tólihna pehbóo ã bejep be. Pánih bejnit, bita caanjíh ññhntidih ã enep be. ⁴Pánih ennit, queétdihbat nin pah ã niijíp be: “Yeebbút wíih iguíhábóo tewedih ñi bejeé. Teo cádahat horadih ñi tewat jíib wá wáhbipna caá”, queétdih ã niijíp be. ⁵Páant ã niijíchah joinít, queétdih tewedih í bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita ññhntidih jwááhnit, bíic yoobó queétdihbat ã niijíp be. Las tres dée bita ññhntidih jwááhnit, bíic yoobó queétdihbat ã niijíp be. ⁶Las cinco dée bita ññhntidih jwááhnit, nin pah queétdih ã níj wábh joyóp be: “¿Dépanihna nihát yeó jáap teocan, ññh tigaá ñi cháj?” ã niijíp be. ⁷“Jwiítdih tewat wutni ã wíhcan caá”, í níj jepahap be. Páant í niijíchah joinít, iguíha mínah queétdih nin pah ã niijíp be: “Wíih iguíhana bejnit, ñi teobi jwáhuá”, queétdih ã niijíp be.

⁸“Cheyeh caán iguíha mínah caandíh teo wáhni maáhdih nin pah ã niijíp be: “Queét teonitdih jwáwát túttnit, í tewat jíib ma wáhuá. *Pée junítidih í tewat jíib ma jwíih wáhuá. Páant queétdih ma wáhat túttimah, í játih junítidih ma wáhuá. Pánih queétdih jíib cháj péa, bita í játih junítidih ma wáhuá. Queétdih wáh péa, bita í játih junítidihbat ma wáhuá. Queétdih wáh péa, waóh junítidih ma jíib wáhuá”, ã niijíp be. Pánihna, ã niiját pah queétdih ã jíib chájap be. ⁹Las cinco dée tewedih junítidih nihát yeó jáap í tewat jíib pah bóo ã wáhuap be. ¹⁰Queét nihát teonitdih bíic yoobó ã wáhuap be. Queét waóh tewedih junítidih “Jwiítdih chah ã jíib wáhbipna caá”, í níj jenah joyóp yuh be. Obóhjeéhtih, queétdihbat bíic yoobó ã wáhuap be. ¹¹Queétdih bíic yoobó míic ã jíib chájachah enna, caandíh búdí íjnit, nin pah í níj jwíihñap be: ¹²Jwiítdih

nihat yeó jáap, túbit ã cháhachah, búdí jwí tewechah, queét pée junítidih bíic hora-bitjeh í tewechah yuhna, jwiítdih nihátidih bíic yoobó ma jíib wáhat, ã túcan caá”, caandíh í niijíp be. ¹³Páant í níj jwíhñachah joinít, nin pah bíic íjeéh junítidih ã niijíp be: “Meemdíh wá niijátji pah tigaá wá jíib chájap. Ñi tewat jíib wáhnit, meemdíh wá yeeccan caá. ¹⁴Ma tewat jíib ubnit, ma bejeé. Weém wá náahat pahjeh queét bainí teonitdihbat meemdíh wá wáhat bíic yoobó wá jíib wáhuap be. ¹⁵Ded pah wíih dinerojih chájna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jígah ennit, búdí wá jíib wáhuachah enna, ¿yeebbóo íj níit, páant ñi niijíp?” iguíha mínah queétdih ã niijíp be.

¹⁶“Pánihat pah tigaá det waóhñitji péenit í jum-bipna caá. Péenitjibóo waóhñit í jum-bipna caá”, Jesús jwiítdih ã niijíp jí.*

Jesús ã wunat pínahdih ã jwáub naáwát (Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Páant níj péenit, dawá cáacwá jwí-jeéh í péenachah, Jerusalén tútchina bejni namádih jwí bejep jí. Pánih bejna, chibít yuáp jwiítdih numah waóh bejnit, jwiítdih-jeh nin pah Jesús ã níj naáwáp jí:

¹⁸—Jerusalén tútchina bejna caá jwí chájap. Caanná jwí jwabíat túttimah, weém nihát cáacwá úud jeñédih eníhcannibóo sacerdotewá í maátadih, Moisés ã wut-tatjidih bohénitdihbat ã duó wáibipna caá. Páant ã duó wáyachah, weemdíh teonit, í mawat túttbipna caá. ¹⁹Pánih mawat túttnit, judíowá nihcannitdih í jwáub wáh yapabipna caá. Queétdih weemdíh de-ohñit, í puñat túttimah, cruzobó í péoh dodh mao yohbipna yuh caá. Obóhjeéhtih, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wá íip weemdíh ã jwáub boobipna caá, ã niijíp jí.

Santiagowá ín Jesúsdih mi wábat (Mr 10.35-45)

²⁰ Pánihat túttimah, Zebedeo ã weh ín-bóo mi weh bíicdih Jesús pebh junít, caandíh wábat tútt niijná, mi bódicah caj yoh ñajap jí. ²¹Páant mi bódicah caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ã níj wábh joyóp jí:

—¿Ded pah wá chájatdih tigaá ma náah? ã niijíp jí.

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15 * 20:16 Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30

—Maáh waadná, nit chénat pah wā weh meém bícdih ī wātat pínah niijná, bíc ma jéihyepmant bóo bŵámant, bíhdih wáyámant bóo bŵámant ma chūudat túutú, mi niijíp jī.

²² —Ded pah ñi wáábátdih ñi jéihcan caá. Ded wā maáh jumupboó jumíhni, weemdíh yeejép ā yapat pínah, bíc yoobó caandíh-but ā yapachah yuhna, weemdíh cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wā maáh jumupboó wájeéh ā wutbipna caá. ¿Yeeb-díhbut páant yeejép ā yapachah yuhna, ñi cádahbican naniít? mi wehdih Jesús ā niijíp jī.

—Jwí cádahcan níft, ī niíf jepahap jī.

²³ —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeejép wā yapat pah yeebút bíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wájeéh wutnit pínahdih weémboó wā jéih ñiocan caá. Wā ípboó queétdih átát níwip taga, Jesús queétdih ā niijíp jī.

²⁴ Páant ī niíf wáábúchah joinít, jwiítdih diezboó queétdih jwí íjip jī. ²⁵ Páant jwí íjatdih ennit, Jesús jwiíft nihadidih ā míc wáacat túutup jī. Páant jwí míc wáacachah, nin pah jwiítdih ā niíf naáwáp jī:

—Judíowā nihcannit ī maátaboó íih cáacwádih tubit watnit ī jumadidih ñi túi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, queét watnit ī jumad pah yeéb ñi jumca bojoó. Yeébboó maáta jumíhna, bitadidih túi teo wáacnit ñi jumú.* ²⁷ Waóhnnit jumíhna, teo wáhnit pah jumad caá náahap.* ²⁸ Weém nihad cáacwā úud jehéboó cáacwā weemdíh ī teo wáacat pínah niijná, nin baácboó wā jūóhcap jī. Obohjeéhtih, cáacwádih teo wáacat túut niijná, queét iiguípnā ī bejat déedih wan wáhudih wā jūúwúp be, Jesús ā niijíp jī.*

Jesús chénewā jéih encannitdih ā booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Jwiíft Jerusalén tátchina bejna, Jericó tátchidih jwí chóop yap bejep jī. Páant jwí chóop yap bejehchah, dawá cáacwábut jwiítdih ī péenap jī. ³⁰ Jericó wáihyat júdu jécdih bac bejnit, chénewā jéih encannit namá jwéejdih ī chúuduchah, jwí enep jī. “Jesús, Nazaret tátchidih bóo caá ā yap

bejep”, bita ī niijíchah joinít, nin pah ī niíf ñaac ejep jī:

—¡Maá, David juima, Dios ā wahní jwiítdih ma jígah en teo wáacá! ī niijíp jī.

³¹ Páant ī niíf ñaacáchah joinít, cáacwáboó queétdih jūihnit,

—¡Páant bóojeh! Ñi ñaac cádahaá, ī niijíp yuh jī.

Obohjeéhtih, páant ī niíf jūihñuchah yuhna, queétboó joicánjeh, chah ī ñaacáp jī:

—¡Maá, David juima, Dios ā wahní, jwiítdih ma jígah en teo wáacá! ī niijíp jī.

³² Páant ī niíf ñaacáchah joinít, Jesús chāo ñúh, ā pebhna jūúwát túutnit, queétdih nin pah ā niijíp jī:

—¿Ded pah wā chājatdih tígáá ñi náah? ā niijíp jī.

³³ —Maá, jéih enatdih caá jwí náahap, ī niijíp jī.

³⁴ Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih jígah ennit, íih quíbdih ā teo jáhanap jī. Páant ā teo jáhanachahjeh, ī yoób enep jī, bāca. Pánih ennit, caandíh ī péenap jī.

21

Jesús wā Jerusaléna ī waadát
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén tátchina toáh juibínit, Olivo wūt jumni pácahi jumni jeéboó jwí juibínap jī. Pánih juibí, páuh laab béjna, Betfagé wūt jumni tátchibitdih jwí toáh juibínap jī. Caanna juibínit, Jesús chénewā jwíjeéh jumnitdih caán tátchina ā wahap jī. ² Pánih wáhnit, nin pah queétdih ā niíf wutup jī:

—Con tátchina waadníft, burroma mi wáuh bícdih ñi enbipna caá. Pánih en, queétdih watnit, weemdíh ñi ub jūóh wáhuú. ³ Páant ñi ub jūúwúchah ennit, cáacwā yeebdíh ī wáuh joyóchah, nin pah ñi niíf jepahaá: ‘Jwí maáh queétdih ā náah jwuhup be. Péanit, queétdih ā jwáubabipna caá’, ñi niijí, Jesús ā niijíp jī.

⁴ Páant ā yapat pínahdih Dios naáwát-dih naóh yapani Zacaríasjī nin pah át niíf daacáp tají:

⁵ “Jerusalén tátchidih moondíh nin pah ma niíf naáwá: ‘Dios weemdíh nin pah ā niiját túutup be: “Ñi eneeé, ñi Maáh ñi pebhna ā jūóhna caá. Caán oboh

* 20:26 Lc 22.25-26 * 20:27 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

jumni pah burro wááhhjih chúudni á jüóhbična caá”, Jerusalén tátchidih moondih ma niijí, weemdíh á niijíp be”, Zacarías át niijí daacáp tají. (Zac 9.9)

⁶Jesús á wahnitboó bejnit, á niijátji pah ít chájap wut jí. ⁷Burroma, mi wááhh biícđih í ub juyúchah, jwíh jih bóo yéguehdih too dugnit, burromajih mi wááhhjihbut jwí cáagap jí. Páant jwí cáagap táttimah, Jesús caán burro wááhhjih á púah laáb chúudap jí. ⁸Pánih chúudnit, Jerusalén tátchina jwiítđih á numah bejep jí. Páant á bejchah ennit, dawá cáacwá íh jih bóo yéguehdih too dugnit, Jesúsđih wéina, namáboó í jwej waáwáp jí. Bitaboó í bóodniji táam núonadih ubnit, queébtut Jesúsđih wéina, namáboó í jwej waáwáp jí. Páant í jwejniji chíona, núonajih Jesús á bejep jí. ⁹Páant Jesús á bejchah, á waáwápmant moón, á méimant péenitbut caandih wéinit, biícđih nin pah í niijí ñaacáp jí:

—¡David juima, Dios á wahní, jwiítđih ma táí ubuú! ¡Meém jwí maáh pínahđih búdí wéi wéina caá! í niijí wéi ñaacáp jí. *

¹⁰Pánih bejnit, Jerusalén tátchina jwí waadáchah, caanjíh jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah í niijí míic wááh joyóp jí:

—¿Nin déhe tigaá? í niijíp jí.

¹¹—Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tátchidih bóo, Dios naáwátđih naóh yapani caá, bita queéđđih í niijí jepahap jí.

*Jesús Dioíh muná á waadát
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)*

¹²Jerusalén tátchina waadnit, Dioíh muná jóocmant bóo juáhdih Jesús jwiítđih á numah waad bejep jí. Pánih waad bejnit, caánboó jíib chájnitđih á ñun yóh bacanap jí. Dinerodih túat munnit í cáagap naanáđih ub yoh áacanit, jopwáđih jíib chájnitđih chúudat naanáđihbut á ub yoh áacanap jí. ¹³Pánih ub yoh áacanit, Jesús nin pah queéđđih á niijí juihñap jí:

—Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niijí daacáp tají: ‘ “Wíh muná cáacwá weemdíh í wáábát pínah muná caá”, Dios á niijíp be”, ít niijí daacáp tají. *Obohjeéhtih, cáacwá Diosđih wáábúđih í juyúchah yáhna, yeéboó queéđđih yeenit, muná caá ñi

chájap. Pánih munnit, Dioíh munđih yéejanit, munnit í jumap pínah muná chájna caá ñi chájap, á niijíp jí.

¹⁴Páant Dioíh munđih Jesús á jumap pónih, dawá jéih encannit, wáuat nahjih bejnitbut á pebhna í juyúp jí. Páant í juyúchah ennit, queéđđih á boonanap jí. ¹⁵Obohjeéhtih, queéđđih á boonanachah ennit, caanjíh jumnit sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut Jesúsđih búdí í íjip jí. Jwijéeh péenit wébitboó “¡David juima, Dios á wahní, jwiítđih táí ubni pínah, meemdíh búdí jwí wéina caá!” í niijí ñaac cádahcah joiná, chah í íjip jí. ¹⁶Pánih íjnit, Jesúsđih nin pah í niijí juihñap jí:

—Meemdíh páant í niijí ñaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant í niijí caá bojo naáh, Jesúsđih í niijíp jí.

—Wá joiná caá. Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwátđih naóh yapani nin pah á niijí daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit jí?

‘Wébitđih, bita í túahnitđihbut meém ma wéi naáwát túatna caá’, Diosđih wéinit, David át niijí daacáp tají, (Sal 8.2)

Jesús queéđđih á niijí juihñap jí.

¹⁷Páant niijí péenit, queéđđih cádahnit, caán tátchimant Jesús jwiítđih á numah bac bejep jí. Pánih bac bejna, Betania tátchidih juibínit, caan chéi caanjíh jwí wunap jí.

*Higuera nahđih Jesús á wunat túat
(Mr 11.12-14,20-26)*

¹⁸Cheibit bóo yeó jáapđih, Betania tátchiboó ñonitji Jerusalén tátchina jwáub bejna, Jesúsboó át wunap wunap tají.

¹⁹Pánih wunap wunna, namá jwéjđih lajni higuera nahđih ennit, áih quehedih jeémíhna, caan náh pebh enedih á bejep yáh jí. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, táini wawájeh pohba á jumap jí. Páant á quehcatđih enna,

—¡Ma jwáub quehcan níit! caan náhđih á niijíp jí.

Páant á niijíchahjeh, áih núona á diib téhah bejep jí.

²⁰Páant á wunachah ennit, jwiít á bohénitboó jwí en wáhi bejep jí.

—¿Dépanih tigaá wafcanjeh á wunah bej? Jesúsđih jwí niijí wááh joyóp jí.

* 21:9 Sal 118.25-26 * 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

²¹—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios ā wēpatdih tái jenah joiná, nin nahdih wā chājat pahjeh mantih yeebbút ñi jéih chājbipna caá. Páant wā chājat chahbut ñi jéih chājbipna caá. Con jeedíh ‘Comant bejnit, búdí majna ma buúg báahá’, ñi niijíchah, ñi wutat pah ā yapbipna caá.*
²²Diosdih tái jenah joinít, ded pah caandíh ñi uúbat pah ā chājbipna caá, Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.

*Jesús ā wēpat
 (Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)*

²³Pánih bejna, Jerusalén tútchina juibí, Dioíh muudíh waad béjnit, Jesús cáacwādih ā jwúub bohénap jī. Páant ā bohéat pónih, sacerdotewā í maáta, jwiít judíowā jwí maátabut ā pebh junít, nin pah caandíh í niij uúbh joyóp jī:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé jwíin páant ma chāj? ¿Dehe tibeé meemdíh páant ā wut? í niijp jī.

²⁴—Yeebdíh wā jwíih uúbh joibipna caá. Weemdíh ñi tái jepahachah, weembút yeebdíh wā jepahbipna caá. ²⁵Juan Daabánidih ¿dehe tigaá át wutjī? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿Cáacwáboó niit caandíh í daabáat tútjip? yeé ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih ā niij uúbh joyóp jī.

Páant ā niij uúbh joyóchah joinít, queéteh nin pah ít míc niijp wut jī: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepahbi? ‘Dios caá Juandih át wutjip taga’, jwí niijíchah, ‘Páant ā jumuchah yuhna, ¿dépanih tijí caandíh ñi jepahcan?’ jwiítidih ā niij jaihbipna caá. ²⁶Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ā jumup jī’, í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, ‘Cáacwājah caandíh í daabáat tútjip taga’, jwí niij jepahachah, jwiítidih búdí í íjbipna caá”, ít míc niijp wut jī. ²⁷Pánih míc wehe péanit, nin pah Jesúsdiíh í niij jepahap jī:

—Jwiít jwí jéihcan caá, í niijp jī.

—Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembút yeebdíh wā naóhcan niit, Jesús queétdih ā niijp jī.

Biic newé ā weh ded pah í chājat naáwát

²⁸Páant niij péanit, jwí maátadih Jesús nin pah ā jwúub niij naáwáp jī:

—Nin wā naáwátdih ¿ded pah ñi niij jenah jof? Biic newé chénewā ā weh í jumup be. Pánihna, biic yeó jáap í ípboó weép jeñédih, ‘Wúuhá, buu wíih iguñhaboó tewedih ma bejeé’, ā niijp be. ²⁹‘Wā bejcan caá’, ā niij jepahap be. Páant niijná yuhna, jwúub jenah joinít, tewedih ā bejep be. ³⁰Túttimah, ā úuddihbut biic yoobó ā niijp be. ‘Wā bejmi caá’, ā niij jepahap yuh be. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, ā bejcap be. ³¹¿Ded tigaá ā ípdih ā tái jepah? Jesús queétdih ā niijp jī.

—Weép jeñéboó ā tái jepahap be, queét í niij jepahap jī.

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Romano maátadih núo uúbh wūhñit, deoh nah jumnit yaádh biicdih yeéb játih Dios ā maáh jumaditih í waadná caá. ³²Juan Daabáni cáacwādih bohénadih juná, ded pah ñi tui chājat pínahdih yeebdíh át naáwáp tají. Páant ā naáwáchah yuhna, yeéboó caandíh ñit jepahcap tají. Obohjeéhtih, queét núo uúbh wūhñit, deoh nah jumnit yaádhbut í tui jepahap tají. Páant í jepahachah enna yuhna, yeéboó tút nuúmíhcan, ñit jepahcap tají, Jesús queétdih ā niijp jī.*

*Jiwá iguñhadih yeejép teo wūhñit naáwát
 (Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)*

³³“Nin biíh wā naáwát pínahdih ñi tui joyoó. Biic newé jiwá iguñhdih ā momop be. Pánih mom péa, wáihyat júdudih chāj péa, iguñhdih í búuh chuñat pínah muudíhbut ā chājah be. Pánih chāj péa, caán iguñhadih í tui en dawát pínah niijná, jap bóo muudíhbut ā chājah be. Páant nihaditih chāj péa, bitaditih en dawát tútñit, biáboó jib jwahudih ā bejep be.* ³⁴Túttimah, iguñ ei láa, áih iguñ jíbdiíh í uúbat pínah niijná, iguñha mínah caandíh teo wūhñitdih áih iguñhana ā wah bojop yuh be. ³⁵Obohjeéhtih, caandíh teo wūhñit caanná í juibínachah, bícdih pūi, bíhdih mao yoh, bíhdih jeejīh í yoh mawap be. ³⁶Pánihat túttimah, bita caandíh teo wūhñitdih áih iguñhaboó ā jwúub wahap be, páant mantih. Chah dawá ā wahachah yuhna, queét en daonít biic yoobó mantih queétdihbut yeejép í chājah be.

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30

* 21:33 Is 5.1-2

³⁷ “Táttimah, ‘Wā wūúhdih caá ī jepahmi dée caá’, niijnít, caandíh ā wahap be.
³⁸ Páant ā wahachah yuhna, caandíh ennit, en daonítboó nin pah ī míc niijíp be: ‘Iguíha mínah ā wunat táttimah, nin ā wūúhboó ā túut nuumbípna caá. Pánihna, caandíh jwī mao yohochah, iguíha jwíih ā jumbípna caá’, queétjeh ī míc niijíp be.
³⁹ Páant niij, ā wūúhdih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, ī mao yohop be.

⁴⁰ “Páant ī chājat doonádih joinít, iguíha mínahboó áih iguíhana jwúub jwinít, ¿queétdih ded pah tigaá ā chājbi?” Jesús queétdih ā niij wúbh joyóp jī.

⁴¹ Páant Jesús ā niijchah joinít, queét caandíh nin pah ī niij jepahap jī:

—Queét yeejépwādhíh peéh chājna, ā mao yohat túutbípna caá. Táttimah, bitaboodíh áih iguíhadíh ā en dawát túutbípna caá, áih iguíhdíh caandíh ī túi dic wáhat pínah niijná, ī niijíp jī.

⁴² Páant ī niijchah joinít, Jesús nin pah ā jwúub niijíp jī:

—Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ā niij daacátjidih ¿yeebboó ní bohécannit beé?

‘Muu teonit túini jee dáhnadíh níonit, ī náahcanni dahdíh ī yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ī yohni dahdhjeh tigaá Dios ā níwip. Caandíh níonit, áih muu pánihnidíh chājna, caán muudíh ā túi jenah enat túut niijná, choójboó caan dáhdíh ā jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ā wahni pínah tigaá. Páant ā chājachah ennit, jwiitboó caandíh búdí jwī wéina caá’, at niij daacáp tají. (Sal 118.22-23)

⁴³ Páant ā nihat pah tigaá yeebdíh yoobópdíh wā naóhna caá. Dios áihwā pínah yeebdíh ā jwíih níonitjī ní jumuchah yuhna, weém Dios ā wahnidíh ní náahcah, bita weemdíh túi jepahnit pínahboodíh ā níobípna caá, páantjeh ájeéh ī jumat pínah niijná. ⁴⁴ Pánihna, weemdíh jepahcannitboó caán jee dáhdíh túoc buagnít panihnit ī jumbípna caá. Weemdíh ī jepahcatjī jíb caán jee dáh ā néehat pah, peéh chājna, iiguípna Dios queétdih ā wahbípna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁴⁵ Páant ā niijchah joinít, sacerdotewā ī maáta, fariseowábut “Jwiitdih niijná caá ā chājap”, it niij jéhiyep wut jī. ⁴⁶ Páant niij jéhnit, caandíh ded pah ī tewat pínahdih it bidip wut yuh jī. Obohjeéhtih, cáacwā caandíh “Dios naáwát dih naóh yapani caá”, ī niij jenah joyóchah jéhnit, queétdih úmna, tewíhna yuhna, it jéhi teo jwuhcap wut jī.

22

Téihya chéona ā numah jeémát pínah naáwát
 (Lc 14.15-24)

¹ Páant ā niiját táttimah, Jesús nin ā jenah joiní naáwátjih queétdih ā jwúub niij naóh bohénap jī:

² “Dios ā maáh jumat nin pah caá ā jumap: Maáh wūúh ā téihya chéwat túut chājachah, ā íp ā numah jeémát pínahdih ā chājap be. ³ Pánih ámoh péanit, ā numah jeémpnit pínahdih jūúwát túutna, caandíh teo wúhndíh ā wahap yuh be. Obohjeéhtih, caandíh ī jepahcap be. ⁴ Táttimah, bita caandíh teo wáhnitdihbut wahnit, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwā, ā in débehanitdih mao puubnít, nihatdih ámoh péa, yeebdíh ā jūúwát túutap be’, wā biditdih ní niij naáwá. ⁵ Páant ā wutuchah joinít, ī bejep yuh be, páant mantih. Obohjeéhtih, páant ī niijchah yuhna, queébtut ī joyáh bojop be. Joyáh bojnit, bíc áih wápchiboó bej, bíh ā tewat muúboó ā bejep be. ⁶ Bitaboó queét ī naáwáchah joíhcan, yeejép pūinit, queétdih ī mao yohop be. ⁷ Páant ī chājat doonádih joinít, búdí íjnit, maáhboó áih soldadowádhíh ā wahap be, queétdih mao yoh beedánit, íh tútchidíhbut ī cáwat pínah niijná. ⁸ Pánihat táttimah, bita caandíh teo wáhnitdih nin pah ā niijíp be: ‘Wā wūúh ā téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cáacwádhíh wā bidichah yuhna, queét yeejépwā it jepahcap taga. ⁹ Pánihna, tútchi tac yoób jumni juúhna bejnit, det ní jwááhnitdih ní numah jūúwá’, queétdih ā niijíp be. ¹⁰ Páant ā niijchah joinít, bejna, biquína túi chājnitdih jwááh, bita túi chājannitdihbut jwááhnit, nihatdih ī numah jwúub jūúwáp be. Pánihna, ī maáih muuná jwúub juibínit, ā numah jeémát tólihdíh ī yáwap yuh be.

¹¹ “Obohjeéhtih, maáhboó queét jünít-dih enedih jüná, téihya chéwechah enna í dūwát chóodih bíic newé á duocáh, á enep be. ¹² Pániñ ennit, ‘¿Íin wūáá, dépanih tibeé wá dūwát tútñi yégueh duocán yuhna, ma waád jūóh?’ caandíh á niijíp be. Páant á niijíchah joinít, caánboó á jéih jepahcap be. ¹³ Páant á jepahcah enna, maáh caandíh teo wūhñitdíh nin pah á niijíp be: ‘Chéonit, caandíh ñi ub bac bejeé. Pániñ ub bac bejnit, weemdíh á jepahcat jíb, dupánap-boó ñi yohoó, wá pebh á jumcat pínah niijná. Caánboó jumnit, túbit jígahna, íih maonádih néeh chāác jünít í jumbipna caá’, caandíh teo wūhñitdíh á niijíp be.*

¹⁴ “Buu wá naáwát pah, dawá cáacwá wíih túini doonádih joiná yuhna, daocánnitjeh í jepahna caá”, Jesús á niijíp jī.

Romano maáta í wúbat tútñi dinero júdu

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Páant á niijíchah joinít, íjna, Dioñ mūmánt bac bejnit, fariseowá nin pah ít míc niij wúbh joyóp wut jī: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí niij wúbh joibí, mácah á jepahachah, caandíh naóh yacat tút niijná?” ít míc niijíp wut jī. ¹⁶ Páant niijnít, biquína jjeéh jumnit, Herodes á jumenádih maáh waadálhñitdíhbut Jesús pebhna ít wahap tají, Jesúsdiñ í wúbh joyát pínah niijná. Páant í wahñitboó waád jünít, nin pah Jesúsdiñ í niijíp jī:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiítdíh á chájat tútatdíh yoobópdih ma bohéatdíh jwí jéihna caá. Ded pah cáacwá í niijíchah, maáta í jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih marí naóhna caá. ¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátdíh jwiítdíh ma naáwá. ¿Roma baácđih moón í maáh César á wúbat tútñi núodih caandíh jwí wūhuchah, á túi níit? í niij wúbh joyóp yuh jī.

¹⁸ Páant í niij wúbh joyóchah, í yeeatdíh jéihñit, nin pah queétdih á niij wúbh joí jwúbanap jī:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ñi jepahat tút? ¹⁹ Césarđih ñi wūhat pínah júduđih weemdíh ñi júatú, á niijíp jī.

Páant á niijíchah joinít, bíic júduđih caandíh í júatup jī.

²⁰ —¿Caán júduđih deñ móot, deñ wūt tigaá á jum? queétdih á niij wúbh joyóp jī.

²¹ —Césarđih móot, áih wūtbut á jumna caá, í niij jepahap jī.

—Caán láa bácah caán júdu Césarđih pínah caá. Pániñna, áih pínah á jumuchah, caandíh wūhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioñ pínah mácah á jumuchah, Diosboodíh ñi wūhú, queétdih á niijíp jī.

²² Páant á niij jepahachah, í joí wūhi bejep jī. Pániñ joí wūhi bejnit, í bac bejep jī.

Cáacwá í jwúub boo pud júúwát

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Páant queét í bac bejat túttimah, biquína saduceowá jwuh, Jesúsdiñ wúbh joyát tút niijná, caán mūná muntih í waád juyép jī. Queét saduceowá “Cáacwá wūna, í jwúub boo pud júóhcan níit”, niijnít í jumup jī.* ²⁴ Pániñ jenah joinít, nin pah Jesúsdiñ í niijíp jī:

—Bohéní, nin pah Moisés át niij bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wilcanjeh á wūhuchah, á údboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pániñna, á údboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wūñidih á bíboho naáh, á úd jeñé báad-hda weh pah í weh jumat pínah niijná’, jwiítdíh Moisés át niijíp tají.* ²⁵ Bíic weh sietewá í jumup be. Weép jeñéboó áa jum, weh wilcanjeh á wūnup be. Pániñna, á údboó weép jeñé áajidih á jwúub áa jumup yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wilcanjeh caanbút á wūnup be. ²⁶ Páant mícjeh queét nihat í buúd beedép be. ²⁷ Páant mi weha mána í wūn beedát túttimah, í áajibut mi wūnup be. ²⁸ Pániñna, queét nihat í áa jumñihji, nihat cáacwá í jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? Jesúsdiñ í niij wúbh joyóp jī.

²⁹ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah á niij jepahap jī:

—¿Dios naáwátđih jéihcan, á wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá! ³⁰ Wūñitji í jwúub boo pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwá pah áa wilcannit í jumbipna caá.

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

* 22:23 Hch 23.8

* 22:24 Dt 25.5

³¹ Obohjeéhtih, wənnitji ī boo pud jūwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá. ³² ¿Moisésdih Dios nin pah ā nijátjidih ñi encannit jī? ³² ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob ī Maáh caá’, āt niij naawáp wut jī. Queét ī wunat tūt-timah yuhna, ‘ī Maáh caá’, Dios āt niijíp wut jī. ‘ī Maáh caá’, ā nijátjidih joint, báadhnit ī jummatdih jwī jéihna caá. Dios báadhnitdih-jeh maáh ā jumna caá. Pánihna, ‘Wənnitji ī jwáub boo pud jóohcan niit’, niij jenah joint, yoobópdih ñi jenah joicán caá, Jesús ā niijíp jī.*

³³ Páant ā niijíchah joint, nihat cáacwā ā bohéatdih ī joí wáhi bejep jī.

Chah jenah joyát wutat
(Mr 12.28-34)

³⁴ Páant Jesús saduceowādhīh ā túi jepahachah joint, fariseowāboó ī míc wéhenap jī. ³⁵ Pánih míc wéhe péanit, bíic tjeéh jumni, Moisés ā wutatjidih túi jéihniboó caandíh nin pah ā niij úbh joyóp yah jī:

³⁶—¿Bohéni, Dios jwiitdih ā wutat deddih tiguaá chah jenah joyát náah? ā niijíp jī.

³⁷—Nin wutat caá chah ā jumap. ‘Diosdih chah jenah joí, túi jepahnit, wéinit, caandíh búdí ñi oyoó’, Moisés āt niij daacáp tajī.*

³⁸ Caán wutatjī caá jwíh jumni. ³⁹ Caán wutat pahjeh muntih, nin bíih wutatbat bíic yoobó ā jumna caá: ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadibhat búdí ma oyoó’, āt niij daacáp tajī.* ⁴⁰ Pánihna, Diosdih oinit, bitadibhat oinit, Dios ā náahat pah ñi chājipna caá. Pánih chājnit, nihat Moisés ā wutatjidih, Dios naawátidih naóh yapanit ī nijátjidihbat ñi túi jepahbipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.*

¿Ded juma tiguaá Cristo?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Páant niij péanit, Jesús jwuh caanjíh jumnit fariseowādhīh nin pah ā niij úbh joyóp jī:

⁴²—¿Dios ā wahni Cristodih ded pah tiguaá ñi jenah joí? ¿Ded juma tiguaá? queétdih ā niijíp jī.

—David juma caá, ī niij jepahap jī.

⁴³—Páant ā jumuchah yuhna, ¿Dépanih tiguaá Túini Espiritu nin pah caandíh ā

naawát tūtuchah, Davidjiboó caandíh ‘Maá’, āt niijíp?

⁴⁴ ‘Wā Maádhīh Dios nin pah ā niijíp be: “Wā jéihyepmant bóo buwámant ma chúudá. Pánih chúudnit, ni-hatdih ma wutuchah, meemdíh en jūihnitdih wā yap yohat tūtbitpna caá”, ā niijíp be’, Davidjī āt niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

⁴⁵ Páant niij daacnit, Davidjī Cristodih ‘Maá’, āt niijíp wut jī. Páant ā nijíchah yuhna, ¿dépanih tiguaá Cristo David juma āt jumjī? Jesús queétdih ā niij úbh joyóp jī.

⁴⁶ Páant ā niij naawáchah joint, nihat ī jwáub úbh joíhna yuhna, ī úbh joí cádahap jī.

23

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénit-but ī táicat

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih, jwiit ā bohénitdihbut Jesús nin pah ā niij naawáp jī: ² “Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut caán ā wutatdih chah túi jéihnit jumna, yeebdíh ī wutna caá. ³ Páant yeebdíh ī wutuchah, ī niját pahjeh chājat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ī niij bohéna yuhna, ípí chājcan caá. Páant ī túi chācatdih yeebboó ñi en yacca bojoó. ⁴ Queét yeebdíh búdí wái náah jumnidih chājat tūtna, bainbitjeh ñi yapachah ennit, yeebdíh jīgah encanjeh, ípí peéh chājna caá. ⁵ Ded pah chājna, cáacwā ī wéi enat pínahdihjeh ípí bidna caá. Dios naawátidih ī daacni núnabit áih útna yacnit, íih móot chah, íih muj nahboobút búdí buwá jumni tōpjíh ípí nah chéona caá. Úbhna dawát chóona ā yapat waanadhīh maátni ípí chājat tūtna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih túi jepahnit caá’, niijnit, cáacwā ī túi wéi enat pínah niijná.* ⁶ Numah jeémepboó bejnit, waawápna chúudnit, ípí wéina caá. Jwī míc wáacat muúboó bejnit, cáacwā ī túi enepboó ípí chúudna caá. ⁷ Tútchi tacboó bíi déedih jíib chājat jwúhna ī bejchah, cáacwā queétdih wéinit, muj teonit, ‘Ma

* 22:32 Ex 3.6

* 22:37 Dt 6.5

* 22:39 Lv 19.18

* 22:40 Lc 10.25-28

* 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1

jūól, Bohéni', ī niij wúbúchah joinít, īpí wēina caá.

⁸ "Obohjeéhtih, 'Bohéni', yeebboó cáacwādih ñi niiját tūtca bojoó. Weemjéh caá yeebdíh bohéni'. Yeeb nihát biíc yoobó jumna, 'Bohéni', cáacwādih ñi niiját tūtuchah, ā táican caá. ⁹ Pánihat pah, cáacwā mícjeh 'Túini Paá', ñi niijáchah, ā táican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ñi íp túini yoobát ā jumna caá. ¹⁰ Pánihat pah muntih, yeeb mícjeh 'Maá', ñi niijcá bojoó. Weém, Dios ā wahni Cristojeh, ñi maáh wā jumna caá. Pánihna, cáacwā mícjeh páant ñi niijáchah, ā táican caá. ¹¹ Ded maáh jumíhna, yeebdíh teo wūhni ā jumna naáh.* ¹² Caanjéh míic maáh waadánidih Dios oboh jumni ā chājipna caá. Obohjeéhtih, teo wūhni panihnihoodíh Dios maáh ā waadábipna caá", Jesús ā niijp jī.*

¹³ Páant niij péanit, nin pah fariseowá, Moisés ā wutatjidih bohénitdihbut Jesús ā niij jūihñup jī:

"ÍYeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhni caá ñi jumup. Dios ā wutatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ā maáh jumupboó cáacwā ī jéih waadcán caá. Pánih bohénit, yeebjéhbut waadcán, queét ī waadíhichah yuhna, ñipí jáhna caá.

¹⁴ "ÍYeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhni caá ñi jumup. Diosdih túi maatápdih wúbhna yuhna, éemp wannitíh munnádih ñipí dúuc wána caá. Pánih yeenit ñi jumát jíib búdí peéh chājat yeebdíh ā jumbipna caá.

¹⁵ "ÍYeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhni caá ñi jumup. Ywúp jib bejnit, dawá cáacwādih ñipí bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh ī tūt nūmát pínah niijná. Páant ī tūt nūmáchah, yeejép ñi chājat chah queédih ñi chājat tūttna caá.

¹⁶ "ÍYeeb bohénit, bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Yeena, nin pah ñi niij bohéna yuh caá: ' "Dioíh muú

túini ā jumát pah, wā niiját biíc yoobó wā chājipna caá", ñi niijáchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, "Dioíh mūdíh jumni oroboó túini ā jumát pah, wā niiját biíc yoobó wā chājipna caá", ñi niijáchah, ñi niijátjti pahjeh chājat caá náahap', ñipí niij bohéna yuh caá. ¹⁷ Yeeb jenah joicánnit, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Dioíh muú chah niít? ¿Caán muú díitboó jumni oroboó niít chah ā jumup? Caán muú díitboó oro jumna, Dioíh caá ā jumup. Obohjeéhtih, biíf pehbboó jumna, Dioíh áta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioíh muú ā jumna caá. ¹⁸ Yeeb nin pahbut ñipí niij bohéna yuh caá: ' "Dioíh muúboó jumni nuñúpdih mao cáo wūhat naá túini ā jumát pah, wā niiját biíc yoobó wā chājipna caá", ñi niijáchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, "Í mao cáo wūhnioboó túini ā jumát pah, wā niiját biíc yoobó wā chājipna caá", ñi niijáchah, ñi niijátjti pah chājat caá náahap', ñipí niij bohéna yuh caá. ¹⁹ Yeeb jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Diosdih cáo wūhni niít chah ā jum? ¿Caán ñi cáagat naá niít chah ā jum? Caán naajíh ñi cáagna, Diosdih ñi wūhuchah, áih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wūhni áta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ā jumup. ²⁰ Páant ā jumuchah, 'Jwí cáagat naá túini ā jumát pah, wā niijátjti biíc yoobó wā chājipna caá', niijnít, caán naá caanjíh ñi cáagnibut ā túyatdih ñi jenah joiná caá. ²¹ Pánihat pah, Dioíh muú ā túyatdih jenah joiná, áih muú díitboó jumni ā túyatdihbut ñi jenah joiná caá. ²² 'Jeá túini ā jumát pah, wā niijátjti biíc yoobó wā chājipna caá', niijnít, Dios maáh jumna ā chúudatdihbut jenah joinít, Dios, caanjíh chúudni ā túyatdihbut ñi jenah joiná caá.*

²³ "ÍYeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhni caá ñi jumup. Dios ā wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni nuónadih bíbohna, biíc nuódih Diosdih ñipí wūhna yuh caá.*Obohjeéhtih, pánih

* 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34

* 23:23 Lv 27.30

wāhna yuhna, bih ā wutatna chah jenah joyát pínah ā jumuchah yuhna, caandíh ñipí joyáh bojna caá. Cáacwādih túi chājat-boodíh ñi jenah joicán caá. Queétdih ñipí jígah en teo wáaccan caá. Ded pah bitadilh ñi niijátji pah ñipí chājcan caá. Pánihna, Dios ā wutat pah, chej jumni nūonadih caandíh wāhna, ā túina caá. Obohjeéhtih, bih ā wutatdihbut jepahat caá náahap.
²⁴Yeeb bitadilh waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Ñi wutatdih, oboh jumni ā jumuchah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih ā wutat-boodíh ñipí jepahcan caá.

²⁵“Yeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowábut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhnit caá ñi jumup. Ñíih pamap-nadih, ñíih babhbat dahnadihbut jiimant-jeh ñipí chocna caá, ā túi jígohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, díitboó búdí queé ā jumna caá. Caan pámap jiimant-jeh ñi chocat pah, yeebút biíc yoobó ñi jumna caá. Túi jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pí-nahdihjeh chājnit, tūbit en ñinahnitbut ñi jumna caá. ²⁶Yeeb fariseowā jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyátidih tūat nūumnít, túiniboodíh ñi chājáa. Pánih chājna, yoobópdih túinit ñi jumbipna caá.

²⁷“Yeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowábut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhnit caá ñi jumup. Cáac yohopdih bóo mūu dáhnabit túi baabní chítahjīh ī ñáini panihnit ñi jumna caá. Cáacwā caán yohopdih ī enechah, túi jígohni ā jumna caá. Páant jiimant túini ā jígohochah yuhna, ī yohni bácahji ā moopátidih queé ī jéih encan caá. ²⁸Páant ā nihát pahjeh mūn tigaá yeebdíh cáacwā ī enechah, túinit pah ñipí jígohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó búdí yeeat jum yapna, yeejép ā jumuchah, moopni dée pah caá ñi jumup.

²⁹“Yeeb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeeb fariseowábut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit

yee naóhnit caá ñi jumup. Tūbit yeenit jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji, túi chājnitjidihbut ñi oyatdih jútat tūat ni-ijná, queétdih ī yohopjidih ámohnit, túini ñipí chājna yuh caá. ³⁰Pánih chājnit, nin pah ñipí niijná caá: ‘Jon játih jwī nuowā ī chājatji pah jwíitboó jwīta chājcan tagaá. Dios naáwátidih naóh yapanitdih wēnit, queétdih jwīta mao yohcan tagaá’, ñipí niijná yuh caá. ³¹Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanitdih mao yohnit ī juimená jumna, biíc yoobó tigaá ñi chājap. ³²Pánihnit ī juimená jumna, ñi nuowā ī yeej chājatji pahjeh muntih ñi chāj péanaá.

³³“Yeeb maiwā pah yeejépwā ñi jumna caá! Pánihna, ñi yeej chājatdih ñi tūat nūmcatji jíib, Dios yeebdíh peéh chājna, iiguípna ā wahachah, ñi jéih jweicán níit.*
³⁴Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wā chājap: Dios naáwátidih naóh yapanitdih, bita áih túini doonádih túi jéihnitdih, bita ā naáwátidih bohénit pínahdihbut yeebdíh wā wahbipna caá. Páant wā wahachah yuhna, yeebboó biquinadih cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadilh ñi míc wáac juyúyboó pūinit, tátchimant bacanit, queétdih mawat tūat niijná, ñi ñuún péebipna caá. ³⁵Pánih chājna, jon játih jumnit túi chājnitjidih ī mawatji jíib yeebboodíhbut Dios ā peéh chājbipna caá. Pánihna, túi chājni Abeljidih Caín ā mawatji jíib púúúú Zacaríasjidih ñi nuowā ī mawatji jíib tigaá yeebboodíh Dios ā peéh chājbipna caá. Caán Zacarías Berequíasji wūh át jumup tajī. Dioíh muú juáhboó jumni nuúpdih mao cáo wāhat naa pébh ā jumuchah yuhna, caandíh īt mawap tajī.*
³⁶Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Queét nihátidih ī mawatji jíib buú láa moondíhbut Dios ā peéh chājbipna caá”, Jesús ā niijp jī.

Jerusalén tátchidih moondíh Jesús búdí ā oyat

(Lc 13.34-35)

³⁷Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih nin pah ā jwáub niij naáwáp jī:

“Yeeb Jerusalén tátchidih moondíh búdí wā jígahna caá! Dios naáwátidih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ā wah bojnitdihbut jeejīh yohnit, yeeb ñipí maona

* 23:27 Hch 23.3 * 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7 *

23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

caá. Ñi ñawābut biíc yoobó ït chājap wut jī. Pānihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh búdí wā oina caá. Pānih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jumat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdíh ñi náahcan caá.* ³⁸ Páant ñi náahcat peéh, buu ñíh tútchidih Dios ā wap cádahbipna caá. ³⁹ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwúub encan níft. Túttimah bóo láa nin baácna wā jwúub dei jūúwáchahjeh, weemdíh ñi jwúub enbipna caá. Pānih ennit, ‘¡Dios ā wahní, meemdíh búdí jwī wēina caá!’ ñi niijbipna caá”, Jesús queétdih ā niijíp jī.*

24

Dioh mūdih bita ī yohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Páant niij péanit, Dioh mūmánt Jesús jwiítdih ā numah bac bejap jī. Pānih bac bejnit, Dioh mūdih wēi enna, ā táí jíghatdih Jesúsdi h jwī naáwáp yuh jī. ² Obohjeéhtih, páant jwī naáwáchah joinit, nin pah jwiítdih ā niijíp jī:

—Caandíh ennit, ñi táí jenah joyoo. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh enihcannitboó nin ñi en wēinidih ī boto mao jéena beedábipna caá. Biíc jee dáh bíh dahjih lajni ā wihcan níft, ā niijíp jī.

Péeni yeó jáap játih ded pah ā yapat pínah
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij míc wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwī chājap jī. Pānih bejna, caán jeená púuh laáb juibínit, Jesús ā chúudap jī. Páant ā chúuduchah ennit, jwiítdih ā pebh juibínit, nin pah caandíh jwī niij wúbh joyóp jī:

—Maá, jwiítdih ma naáwá. ¿Débólih tigeá ma niiját pah ā yapbi? ¿Meém ma jwúub dei jūúwát pínah játih, péeni yeó jáap játihbut ded pah ā jwíh yapachah tigeá jwī enbi? jwī niijíp jī.

⁴ —Yeéb ñi táí chāja chaáh. Bitá ī yeeatdih ñi joicá bojoó. ⁵ ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ī jūóhbiipna caá. Páant ī niij yeenachah joinit, Diosdih cádahna, páant niijnitboodíh dawá ī péebipna caá. ⁶ Pebhbit jumnit ī míc mawat, yuúp jumnit ī míc mawat doonádihbut ñi joibíipna

caá. Pānih joiná yuhna, caandíh búdí ñi úum jenah joicá bojoó. Páant ā yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ā judh jwuhbipna caá. ⁷ Caán láa biíc baácđih moón bíh baácna bejnit, ī míc maobipna caá. Nihat baácboó búdí míc mawat ā jumbipna caá. Dawá pebhboó nuugúp láa, baác méméatbut ā jumbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah ā judh jwuhbipna caá.

⁹ “Túttimah, bita yeebdíh teonit, maátadih ī wūhbiipna caá, yeejép ī chājat pínah, ī mao yohat pínahbut niijná. Wíh wā ñi jumat jíh, nihat baácđih moón yeebdíh ī eníh bican nacaá.* ¹⁰ Caán láa, wíh wā jumna yuhna, dawá weemdíh ī cádahbipna caá. Pānih cádahnit, bita wíh wáđih eníh can, maátadih ī naóh yacbiipna caá, queétdih ī peéh chājat pínah niijná. ¹¹ ‘Weém Dios naáwátđih naóh yapani wā jumna caá’, niij yeenit dawá ī jumbipna caá. Ded pah ī yee naáwáchah joinit, dawá queétdih ī jepahbipna caá. ¹² Caán láa cáacwā chah yeejép ī chājbipna caá. Pānih yeejép chājnit, dawá bitadih ī oi cádahbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdíh cádahcanniboó wājeéh páantjeh jeáboó ā jumbipna caá.* ¹⁴ Pānihna, Dios ā maáh jumat doonádih nihat baácđih moondíh naáwát caá náahap. Páant naáwát túttimah, péeni yeó jáap ā jūóhbiipna caá.

¹⁵ “Bitá ī pāpnidih Diosdih weñat muú díftboó jwejnít, cáacwā caánboodíh weñat túutna, caán muú ā túyatdih ī yeejanachah, ñi enbipna caá. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji páant ā yapat pínahdih át daacáp tají. Caán ā daacátjídih ennit, ñi táí beh joyoo.* ¹⁶ Caanjíh yeejép ī pāpni ā jumuchah ennit, Judea baácboó jumnit jeéboó ī jweí púuh laab béje naáh. ¹⁷ Caán láa cáacwā tubit yeejép ī yapachah, waicanjeh ī jweí náo púuh laab béje naáh. Ded muú chahmant úbo coahboó jumni dei bejna, áh bí déedih úbudih waacáñjeh, yoobópdih ā jweí béje naáh. ¹⁸ Wápchiboó jumni áh yéguehnadih úbudih ā jwúub bejca bojo naáh.* ¹⁹ Caán láa wudu jum-

* 23:37 1R 19.10; Jer 2.30

* 23:39 Sal 118.26

* 24:9 Mt 10.22

* 24:13 Mt 10.22

* 24:15 Dn 9.27; 11.31;

nit, weh túhñitbut ī jweyéchah, queét yaáhdhīh chah ā buobipna caá. ²⁰ Nin pah Diosdih ñi niíf wáábú: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáapdihbut páant yeejép ā yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah niijná’, ñi niíf. ²¹ Caán yeó jáapnadih cáacwā tábīt yeejép ī yapbipna caá. Nin baácđih Dios ā chājat túttimah, cáacwā yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba ī yapbipna caá. ^{*} Páant yeejép yapat túttimah, biíc yoobó ā jwúub yeejép yapcan niíf. ²² Pánihna, tábīt yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ā chājbipna caá, ā ñíonitboó ī jéih buájáát pínah niijná. Páant ā chājcāh nihna, ded āta buájacán tagaá.

²³ “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi eneé. Ninjīh caá Cristo ā jumup’, ī niijíchah, bitabūt ‘Conjīh caá Cristo ā jumup’, ī niijíchah, ñi joyáh bojoó. ²⁴ Caán láa dawá yeenit ī jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niíf yeenit, ‘Weém Dios naáwátđih naóh yapani caá’, niíf yeenitbut ī jumbipna caá. Queét úum náah jumnidih ī chāj júutbipna caá, cáacwā ī en wáhi bejat pínah niijná. Páant ī chājatdih ennit, Dios ā ñíonitboó ī yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queéđihjeh ī péeat pínahdih ī náahbipna caá. ²⁵ Páant ā yapat pínah játih, yeebdíh wáát naóhna caá, caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná. Páant wā naáwátđidih náhninit, yeebdíh yeenitdih ñi joicá bojoó. ²⁶ Pánihna, caán láa ‘Muú wihcapboó Cristo tigaá ā jumup’, det yeebdíh ī niijíchah yuhna, caanná enedih ñi bejca bojoó. ‘Caán muú díftna jumni tólihboó ā jwei níhna caá’, ī niijíchah yuhna, ñi joyáh bojoó. ²⁷ Yeó aáb jūúwúpmanť ā buug yácapna wedóát ā yeh iigát ā jígohochah, nihat cáacwā ī jéih enat pah, weém, nihat cáacwā úud jeñé, wā jwúub dei jūúwúchah, nihat ī enbipna caá. ^{*} ²⁸ Jóorpwā wunni báčahjidih ā jumadīh jéihnit, caanjīh ípí wáac juná caá. Pánihat pah wíhwa wā jwúub dei jūúwúchah ennit, wā pebh ī wáac juibípna caá”, Jesús jwítdih ā niijíp jī. ^{*}

Nihat cáacwā úud jeñé ā jwúub dei jūúwát

(Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

²⁹ “Caán láa cáacwā yeejép ī yapat túttimah, yeó, widhbut ā túi yeh iigcán niíf. Páant ā túut nuumúchah, jeá ā méménachah, cúiwā ī yúug jéen bejbipna caá. ^{*} ³⁰ Páant ā yapachah, weém nihat cáacwā úud jeñé, mah tólihjih wā dei jūóhbipna caá. Búdí wēpatjīh, túi yeh iigní wā jwúub dei jūúwúchah, nihat baácđih moón weemđih ī enbipna caá. Pánih ennit, búdí úumna, ī jūibípna caá. ^{*} ³¹ Páant wā dei jūúwát pónih, póojat nah búdí ā yáanachah, wíh ángelwáđih nihat baácboó wā wahbipna caá, wā ñíonitdih ī ub wáacat pínah niijná.

³² “Higuera nah ded pah ā jumadīh ñi túi náhninaá. Caan náh jáap wawá ā jumuchah ennit, jópchi ā toáh jūúwátđih ñi jéihna caá. ³³ Páant ā jumad pah, nihat wā niijátji biíc yoobó ā yapachah enna, wā jwúub dei jūúwát pínah bahni ā judhdadīh ñi jéihbipna caá. ³⁴ Yoobópđih yeebdíh wā naóhna caá. Nihat wā niijátji pah ā yapat pínah játih, caán láa moón ī buedcán niíf. ³⁵ Nin baác, jeábut ā buedúchah yuhna, wā naáwátboó ā buedcán niíf. Nihat wā niijátji pahjeh wā péabipna caá.

³⁶ “Obohjeéhtih, wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáap, horadihbut nihat ī jéihcan caá. Cáacwā, ángelwā, weem yúh buca nihat jwí jéihcan caá. Wā íp Diosjeh caá caandíh ā jéihyep.

³⁷ “Noé jum láa cáacwā ded pah ī jumadji pahjeh mun tigaá wā jwúub dei jūúwúchah, biíc yoobó ī jumbipna caá. ^{*}

³⁸ Pobyit ā jūúwát pínah játih cáacwā jeémp babhñit, téihya chéonit, ī wehdih téihya chéwat túutna it chājap wut jī. Noéboó jāáj chóona ā waadáchah, ípí jumad pah, páantjeh it jumup wut jī. ³⁹ Pánih jumna, pobyit ā jūúwúchah, queét nihat ī wun beedáát pínahdih it jéihcap wut jī. Pánihat pah biíc yoobó muntih wā jwúub dei jūúwúchah, cáacwā ī jumbipna caá. ^{*}

⁴⁰ Pánih jumnit, chéne neoná íh wápchi pínahdih ī tewat pónih, weemđih jepahnidih ángelwā ī ub bejchah, biíhboó ā chāobípna caá. ⁴¹ Chénewā yaádh biícđih ī tewechah, weemđih jepahnidih ī ub

* 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14 * 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13 * 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24

bejehah, weemdíh jepahcannihboó mi cháobíjna caá.

⁴² “Páant ā yapat pínahdih jenah joinít, weém ñi Maáh wā jwúub dei jüóhni yeó jáap pínahdih jéihcan, yeó jáap jummat pah tái páinit ñi jumúú. ⁴³ Nin wā naáwátdih ñi tái jenah joyoó: Nuumní dedé hora ā waadát pínahdih jéihna, muú mínahboó áta tái en dao tágaá, ā jéih waadcát pínah niijná. ⁴⁴ Pánihat pah weém, nihat cáacwá úud jeñé, ñi jéihcat láa wā jwúub dei jüúwúchah, yeebbút bíic yoobó tái páinit jummat caá náahap”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.*

Tái teo wáhni, tái teo wúhcanni naáwát

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ “Bíic teo wáhni tái jenah joinít, ā maáhdih tái jepahni ā jumup be. Páant ā jumuchah ennit, ā maáh ā bejat pínah játih, nihat bita caandíh teo wáhni ī maáh pínah caandíh ā waadánap be, queét ī jeémát pínahdih yoobópdih ā wúhat pínah niijná. Pánih maáh waadá péanit, bíih baácboó ā bej jwuhup be. ⁴⁶ Pánih bejniji áih muuná ā jwúub juyúchah, caandíh teo wáhni ā wutatji pah ā chájachah ennit, caandíh búdí ā wéibipna caá. ⁴⁷ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caandíh wéinit, nihat ā bíbohndih en daoní maáh ā waadábipna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, bíih caandíh teo wáhni táicanni jumna, nin pah áta niijjenah joi tágaá: ‘Wā maáh maatápdih jíghocan, buutéh ā jwúub jüóhcan niít’, niijjenah joinít, ⁴⁹ bita teo wúhmitdih páinit, babh máihnit bíicdih áta jeémp babh máih tagaá. ⁵⁰ Pánihna, caán ā náhnicanni yeó jáap, ā páicanni horadih ā maáhboó ā jwúub jwibipna caá. ⁵¹ Pánih jwinít, caandíh ā jepahcatji peéh, tubit ā püibipna caá. Pánih püi péanit, tái chájniit pah jíghonit bíicdih, iiguipna ā wahbipna caá. Caánboó jumna, tubit jíghanit, maonádih ī míic néeh cháác jwibipna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

¹ “Péeni yeó jáapdih Dios ā maáh jummat nin pah ā jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh bíic chei íih jiiát páhanadih

úbnit, téihya chéoni pínahdih enat túut niijná, ā jüóhni pínah horadih jéihcanjeh, caandíh pánadih ī bac bejep be.* ² Bíicjih bóo téihya jenah joicánnit yaádh ī jumup be. Bitá bíicjih bóo téihya tái jenah joinít yaádh ī jumup be. ³ Pánihna, jenah joicánnit yaádh íih jiiát páhanadihjeh pohba ī úbup yuh be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ā yíi beedát pínahdih jenah joicánjeh, ī jwúub puhwat pínahboodíh ī úb bejcap be. ⁴ Bitá tái jenah joinít yaádhboó íih jiiát páhana ā yíi beedéchah, ī jwúub puhwat pínah yíidihbut ī úbup be. ⁵ Téihya chéoni pínah ā jíghocah enna, quíib chei ā jüúwúchah, queét nihat ī úwah bejep be. ⁶ Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ā jüúwúchah, ájeéh jüóhniit ī wéi ejat ā yáanap be: ‘Íñi joyoó, téihya chéoni pínah ā jüóhna caá! ¡Caandíh wéi jwááádh ñi jüúwú!’ ī niij wéi ejep be. ⁷ Páant ī niij wéi ezechah joinít, tái jenah joinít yaádh íih jiiát páhanadih ī jwúub yíi puhwup be, ā tái ligát pínah niijná. ⁸ Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó tái jenah joinítidih nin pah ī niij úbup yuh be: ‘Jwíih jiiát páhana dábna caá ā chájap. Pánihna, níih yíidih jwiítidihbut ñi wúhuú’, ī niijíp yuh be. ⁹ ‘Jwíih yíi nihatdih ā jwibícan niít. Yíi bíbohndih yeebjéh jíib chájadih ñi bejeé’, tái jenah joinít queédih ī niij jepahap be. ¹⁰ Páant ī niijchah joinít, yíi jíib chájadih ī bejep be. Páant ī bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ā juyup be. Páant ā juyúchah ennit, íih jiiát páhanadih jiiínit, tái jenah joinít yaádh caandíh jwááádh ī bejep be. Caandíh jwáááhniit, ā téihya chéona numah jeémátidih jeémát túut niijná, ájeéh ī waad béjep be. Nihat ī waad beedéchah ennit, teo wúhniitboó jécidih ī nemep be. ¹¹ Páant ī nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwúub jwinít, ‘¡Maá, jwiítidihbut ma wát jüúwú!’ ī niij ejep yuh be. ¹² Obohjeéhtih, ‘Yeebdíh wā jéihcan caá’, téihya chéoni queét yaádhidih ā niij jepahap be.*

¹³ “Yeebbút queét tái jenah joinít yaádh panihniit ñi jumúú. Wā jwúub dei jüóhni yeó jáapdih, caán horadihbut jéihcan, íih jiiát páhanadih tái ámohniit, yíidihbut tái bíbohniit, ī páñat pah, yeebbút tái jenah

* 24:44 Lc 12.39-40 * 25:1 Lc 12.35 * 25:12 Lc 13.25

joinít, téinijeh chājnit, weemdíh ñi páñaá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

*Dinero júduna naawát
(Lc 19.11-27)*

¹⁴ “Dios ā maáh jumat nin pahbut ā jum-bipna caá: Biíc newé biáboó jibidih ā bejat pínah játih, caandíh teo wāhñitdih ā bid wáacap be. Páant ī wáac juyúchah, dinero júdunadih queétdih ā wūhup be, ī jīb tewat pínah niijná. ¹⁵ Pánih wāhna, biícđih biícjīh bóo téihya júdu ā wūhup be. Biíhđih chéne júdu ā wūhup be. Biíhboodih biíc júdujeh ā wūhup be. Pánih wāhna, chah jéihni-dih chah ā wūhup be. Pánih queétdih wūh péanit, biíh baácboó jibidih ā bejep be. ¹⁶ Páant ā bejat túttimah, biícjīh bóo téihya júdu bíbohni jīb chājadih ā bejep be. Pánih jīb chājna, biíh biícjīh bóo téihya júdu ā jwúub jīb tewep be. ¹⁷ Chéne júdu bíbohñibut jīb chājnit, biíh chéne júdu ā jwúub jīb tewep be. ¹⁸ Obohjeéhtih, biíc júdu ā wūhñiboó caán júduđih páantjeh ā baad jwéjep be.

¹⁹ “Í maáh bejniji maatápđih jíghocan, biíh yeó jáap áih muuná ā jwúub juyúp be. Pánih jwúub jwinít, ded pah ī jīb tewatjidih queétdih ā wūbh joyóp be. ²⁰ Páant ā wūbh joyóchah joinít, biícjīh bóo téihya júdu ā wūhñiji ā jīb tewatjidih ub wūhñit, nin pah ā maáhdih ā niijíp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdíh biícjīh bóo téihya júdu ma wūh-nijīh jīb chājnit, biíh biícjīh bóo téihya júdu wā jwúub jīb tewep be’, ā niijíp be. ²¹ ‘Ma túi teona beé. Wā náahat pah mat chājap taga. Páant bainí meemdíh wā wūhuchah yuhna, mat túi jīb tewep taga. Páant ma túi tewat jīb, dawá wíh bí déedih en daoní maáh pínah wā waadábipna caá, wājeéh ma túi weñat pínah niijná’, ā maáh caandíh ā niijíp be. ²² Pánihat túttimah, chéne júdu ā wūhñijiboó ā maáhdih nin pah ā niijíp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdíh chéne júdu ma wūhñijīh jīb teonit, biíh chéne júdu wā jwúub jīb tewep be’, ā maáhdih ā niijíp be. ²³ ‘Ma túi teona beé. Wā náahat pah mat chājap taga. Páant bainí meemdíh wā wūhuchah yuhna, mat túi jīb tewep taga. Páant ma túi tewat jīb, meemdíh dawá wíh bí déedih en daoní maáh pínah

wā waadábipna caá, wājeéh ma túi weñat pínah niijná’, ā maáh caandíhbut ā niijíp be.

²⁴ Pánihat túttimah, biíc júdu ā wūhñiji-boó ā maáhdih nin pah ā niijíp be: ‘Maá, meém úum náah jumni ma jumaditih wā jéihna caá. Meemjéh teocan, bitaditih wātñit-jeh, ī tewat jīb mapí bíbohna caá. ²⁵ Páant ma jumaditih jéihñit, meemdíh úumna, ma wūhni júduđih páantjeh wā baad jwéjep be. Dáa, nin míh pínahđih ma bíbohóó’, ā maáhdih ā niijíp yuh be. ²⁶ ‘Meém yee-jép tewhcani ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitaditih wātñitjeh ī tewat jīb wā bíbohadtih ħma jéihñit beé? ²⁷ Pánih jéihna, cáacwā íih núo ámohopboó ma jwe-jechah, áta túi tagaá. Páant ma jwejechah, chah ā jīb aab béjechah, chah wāta bíboh tagaá’, ā maáh caandíh ā niijíp be. ²⁸ Páant caandíh jūih péanit, bitaditih nin pah ā niijíp be: ‘Caán ā bíbohni júduđih dáuc wáinit, chénat pah téihya júdu bíbohñiboodíh ñi wūhuú. ²⁹ Ded ā bíbohadtīh ā túi chājachah ennit, caandíh chah ī wūhuchah, chah búdí bíbohni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí bíbohni “Weém wā bíbohcan caá”, niijníhboodíh ā bíbohadtih ī dáuc wáibipna caá.* ³⁰ Pánih dáuc wái péanit, caán yabh teonidih ub bac bejnit, dapúnapboó ñi yohoó. Caanná jumnit, íih maonáđih ī míc néeh cháac jūibipna caá’, ī maáh ā niijíp be”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.*

Peéh chājat pínah

³¹ “Weém nihat cáacwā úud jeñé, túi yeh iigátjīh nihat ángelwā biícđih wā jwúub deí jūóhñipna caá. Pánih jūóhñit, maáh waadná, túi yeh iiguípboó chūudñit, wā wūtñipna caá.* ³² Páant wā chūuduchah, ángelwā nihat cáacwáđih wā pebhna ī ub jūóhñipna caá, ded pah ī chājatjī jīb wā naawát pínah niijná. Páant ī ub juyúchah ennit, chéne poóm queétdih wā ñíobipna caá. Ovejawáđih en daoní áih ovejawā cabrawā biícđih ī jumuchah ennit, queétdih ā ñíwat pahjeh weembút cáacwáđih wā ñíobipna caá. ³³ Pánih ñíona, ovejawā panihñit téinitdih wā jéihyepmant bóo buwámant wā ñíuhat túutñipna caá. Cabrawā panihñit yéejnitdih wā wáyámant bóo buwámant wā ñíuhat túutñipna caá. ³⁴ Pánih ñío péanit,

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* 25:31 Mt 16.27; 19.28

weém nihat cáacwā ī maáh wā jéihyepmant bóo buwámant ñahnitdih nin pah wā niij naohbipna caá: ‘Yeéb wā íp ā wēi ennit ñi jūwú. Nin baácdih ā chāj lāa ājeéh wutnit ñi jumat pínahdih jenah joinít, buu lāa yeebdíh maáta ā waadána caá. ³⁵ Weém wā ñuugúp wunuchah, yeéboó weemdíh jeémát ñi wūhup jī. Weemdíh ā taca jootóchah, babhbat ñi wūhup jī. Ñi pebh wā jib bejehchah, weemdíh jéihcan yuhna, ñi túi wēi jwááap jī. ³⁶ Yéguéh wihcanni wā jumuchah enna, weemdíh ñi yéguéh yacap jī. Tubúp chūúhni wā jumuchah enna, weemdíh ñi en dawáp jī. Nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh enedih ñi juyúp jī, túinitdih wā niijbipna caá. ³⁷ Páant wā niij naawáchah joinít, queét weemdíh nin pah ī niij wábh joibipna caá: ‘¿Maá, débólih tijí meém ma ñuugúp wunuchah, jeémát jwí wāh? ¿Débólih tijí meemdíh ā taca jootóchah, babhbat jwí wāh? ³⁸ ¿Débólih tijí meemdíh beh encan yuhna, jwí túi wēi jwááh? ¿Débólih tijí yéguéh ma wihcah enna, jwí yéguéh yac? ³⁹ ¿Débólih tijí ma tubúp chūúúchah, meemdíh enedih jwí juib?’ weemdíh ī niij wábh joibipna caá. ⁴⁰ Páant ī niij wábh joyóchah joinít, weém queétdih nin pah wā niij jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin wíh cáacwájeéh jumni, oboh jumni ā jumuchah yuhna, caandíh yeéb pánih chájna, weemdíh tijí páant ñi chájap’, queétdih wā niijbipna caá.*

⁴¹ “Páant túinitdih niij péanit, wā wáyá-mant bóo buwámant ñahnitboodíh nin pah wā niijbipna caá: ‘Dios ā peéh chájnit pínah caá yeéb ñi jumup. Wā pebh chāocán-jeh, iiguípna ñi bejeé. Nemépwā ī maáh bícdih caán iiguípboó ī jumat pínahdih Dios ā chájap jī. Pánihna, caandíh jepah-nitbut ájeéh ī bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ā noón dūcan niit. ⁴² Weém wā ñuugúp wunuchah, yeéboó jeémát ñi wūhcap jī. Weemdíh ā taca jootóchah, babhbat ñi wūhcap jī. ⁴³ Weemdíh jéih-cannit, wēi jwááhcan, páantjeh ñi enah bojop jī. Yéguéh moh yéejni wā jumuchah enna yuhna, weemdíh ñi yéguéh yaccap jī. Wā tubúp chūúúchah, nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh ñi en daocáp jī’,

yeejépwādh wā niijbipna caá. ⁴⁴ Páant wā niijíchah joinít, queét weemdíh nin pah ī niij wábh joibipna caá: ‘Maá, ma ñuugúp wunuchah, meemdíh ā taca jootóchah, jwí jéihcanni ma jumuchah, yéguéh ma moh yéjechah, ma tubúp chūúúchah, nemat muúboó ma jumuchah, ¿débólih tijí jwiit-boó meemdíh jwí teo wáaccan?’ weemdíh ī niij wábh joibipna caá. ⁴⁵ Páant ī niij wábh joyóchah joinít, nin pah queétdih wā niij jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin wíh cáacwájeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemdíh tijí páant ñi teo wáaccap jī’, queét yeejépwādh wā niijbipna caá.* ⁴⁶ Queétdih Dios ā peéh chájachah, iiguíp-boó páantjeh ī jumbipna caá. Queét túinit-boó wā íp bícdih ā pehbóo páantjeh ī jumbipna caá”, Jesús jwiitdih ā niijp jī.*

26

Jwít judíowā jwí maáta Jesúsdih ī mawíhat (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús jwiitdih ā jwúub niij naawáp jī:

² —Oveja wūúhdih jwí jeémát yeó jáap, Pascua ī niijni, chéne yeó jáap ā judh-datdih ñi jéihna caá. Caán yeó jáapdih weemdíh eníhcannitboó teonit, weém ni-hat cáacwā úud jeénédh bitadh ī wūhbi-pna caá, weemdíh cruzboó péoh dodhni ī mao yohat pínah niijná, ā niijp jī.*

³ Túttimah, sacerdotewā ī chah maáh, Caifás wūt jumni pebhna bita jwí maáta bícdih ñi míc wáaccap wat jī. ⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesúsdih teonit, ī mawat tútat pínahdih nin pah it niij míc wéhenap wat jī:

⁵ —Pascua yeó jáapnadh, dawá cáacwā ī jumuchah, Jesúsdih jwí tawat túatuchah, nihat tubit ita íj tagaá. Pánih íjnit, jwiitdih ita míc mao tagaá. Pánihna, ī encah, jwí tawat túatúp, it míc niijp wat jī.

Yad wili miíh chej jumniijíh Jesúsdih mi puhwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queét Jerusalén tútchiboó ī míc wéheat pónih, jwiit Betania tútchiboó jumna, bácah moópniji Simónih muúná jeémpna

* 25:36 He 13.3 * 25:40 Ez 18.7 * 25:45 1Co 8.12

* 25:46 Dn 12.2 * 26:2 Ex 12.11-27; Dt 16.1-8

Ƶjwí chájap Ƶj. ⁷ Páant Ƶjwí jeéméchah, biíc yad wili táí chej Ƶjumni búdí Ƶjúb Ƶjumni yíi quíitdih mi Ƶjwáad Ƶjwáap Ƶj. Caán quíit alabastro í níijní jeejéh í chájni quíit á Ƶjwumap Ƶj. Pánihna, Jesús pebh Ƶjwíit, caán yíijih áih wao dáhdih mi puhwup Ƶj. ⁸ Páant mi puhwachah ennit, Ƶjwíit á bohénitboó Ƶjwí íjijp Ƶj. Pánih íjijit, nin pah Ƶjwíitjeh Ƶjwí míic níijíp Ƶj:

—ƵDépanih tigaá nint chej Ƶjumni yíi búdí Ƶjúb Ƶjumnidih páant mi puoh peét? ⁹ Caandíh Ƶjúb cháj wáhnit, mi Ƶjúb teonidih moh yéejnitdih mi wáhuachah, chah áta táí taga, Ƶjwí níijíp Ƶj.

¹⁰ Páant Ƶjwí míic níijíchah joinít, Jesús Ƶjwíitdih nin pah á níj naáwáp Ƶj:

—ƵDépanih tigaá caántdih páant ní níj Ƶjúih? Weemdíh caántboó mi táí chájna caá.

¹¹ Moh yéejnit níjeéh páantjeh í Ƶjumbipna caá. Débólih teo wáaquihna, queétdih ní jéih teo wáacbična caá. Obohjeéhtih, weémboó níjeéh nin baácboó bahnihit wá Ƶjwum Ƶjwahbična caá. ¹² Pánihna, wun-níh bácahjidih Ƶjwípi puhwat pah, weemdíh chej Ƶjumni yíijih puohna, wá wunuchah weemdíh í yohat pínahdih mi ámohna caá.

¹³ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Nihat baácboó wíih táini doonádih naóhna, nint buu weemdíh mi chájatjidihbut í naóh-bipna caá. Páant í naáwáchah joinít, caánt-dih dawá í náhnibipna caá, Jesús á níijíp Ƶj.

Judas Jesúsdih á duó wáyat pínahdih á naáwát

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Páant á níijíchah joinít, Ƶjwíjeéh Ƶjumni, Judas Iscariote, sacerdotewá í maáta pebhna bejnit, nin pah át níijíp wut Ƶj:

¹⁵ —Jesús pebhna yeebdíh wá duó wáyat pínah Ƶjúb Ƶjdebóo ní wáhbí? át níijíp wut Ƶj.

—Páant Ƶjwíitdih ma duó wáyachah, treinta platajéh í chájni Ƶjwíitdih Ƶjwí wáhbipna caá, wéinit, í níijíp wut Ƶj.*

Páant níijnít, Judasdih í Ƶjúb chájap wut Ƶj. ¹⁶ Páant í Ƶjúb wáhnidih Ƶjwíit, Judasboó débólih queétdih á duó wáyat pínahdih át jenah joyóp tají.

Jesús á bohénit bíicdih á pée jeémát

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Paacánni pandih Ƶjwí jeémát yeó jáapna Ƶjwíih waadni yeó jáapdih Ƶjwíit Jesúsdih nin pah Ƶjwí níj wáhbí joyóp Ƶj:

—ƵDed muúboó tigaá Pascua jeémátidih Ƶjwíitdih ma numah jeémpbi? ƵDedboó tigaá jeémát Ƶjwí chájbi? Ƶjwí níijíp Ƶj.

¹⁸ —Jerusalén tútchina ní bejeé. Caanná Ƶjwíitdih, biíc newédih Ƶjwááhnit, caandíh nin pah ní níijí: ‘ “Wá wunat pínah bahniheh á Ƶjwíitdih caá. Pánihna, míh muúboó Pascua jeémátidih wá bohénitdih wá numah jeémpbična caá”, Bohéni á ní-ijná be’, caandíh ní níijí, Jesús Ƶjwíitdih á níj jepahap Ƶj.

¹⁹ Páant á níijíchah joinít, biquína Ƶjwíjeéh Ƶjumnit í bejep Ƶj. Caanná Ƶjwíitdih, í Ƶjwááhnit newé á waóh bejni muúná waadni, Ƶjwíitdih Jesús á numah jeémát pínahdih í chájap tají.

²⁰ Túttimah, tóo náh Ƶjwíitdih, Jesús Ƶjwíitdih caán muúná numah waadni, Pascua jeémátidih bíicdih Ƶjwí jeémép Ƶj. ²¹ Páant Ƶjwí jeémát pónih, Jesús Ƶjwíitdih nin pah á níijíp Ƶj:

—Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ní cátih á Ƶjwíitdih caá, á níijíp Ƶj.

²² Páant á níijíchah joinít, búdí jenah joiná, Ƶjwíitdih nihat biquínajeh caandíh nin pah Ƶjwí níj wáhbí joyóp Ƶj:

—ƵWeém nihcan níit? Ƶjwí níijíp Ƶj.

²³ —Pandih weém bíicdih neéh jeémpni weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah á Ƶjwíitdih caá.* ²⁴ Páant yeejép wá yapat pínahdih jon játih Dios naáwátidih naóh yapani át daacáp tají. Pánihna, weém nihat cáacwá Ƶjwíitdih jeé caán á daacátji pahjeh yeejép wá yapbična caá. íObohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáini Ƶjwíitdih yeejép pohba á yapbična caá! Caán á cáac Ƶjwíitdih, chah áta táí tagaá, Ƶjwíitdih á níijíp Ƶj.

²⁵ Páant á níijíchah joinít, Judas, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínah, Jesúsdih nin pah á níijíp Ƶj:

—ƵMaá, weém nihcan níit? á níijíp Ƶj.

—Ma níjít pah meemjéh tigaá, Jesús caandíh á níj jepahap Ƶj.

²⁶ Páant á níjít túttimah, Jesús pandih Ƶjwíitdih, “Túina caá, Paá”, níj, caandíh dajnit, Ƶjwíitdih á wáhuap Ƶj.

* 26:7 Lc 7.37-38

* 26:11 Dt 15.11

* 26:15 Zac 11.12

* 26:23 Sal 41.9

—Nin pan wíih bácah panihni caá. Caandíh ñi jeémé, ā niijíp jī.

²⁷Páant niij péanit, jiwá iguñh mac jumni pamapdih ubnit, “Túina caá, Paá”, niijnít, caandíhbat jwiitdih ā wūhup jī.

—Yeéb nihat nindih ñi babhbaá. ²⁸Nin wíih meép panihni caá. Wíih meépjīh ī yéejat jīb buúdaátidih jīb chājna, dawá cáacwādih wā wun wūhbiḡna caá, Dios biícidih ī táí jummat pínah niijná.* ²⁹Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwuhna, jiwá iguñh macdíh wā jwúub babhcan niít. Túttimah, wā íp biicdíh maáh jumnajeh, yeebdíh wā jwúub numah wēi babhbiḡna caá, jwiitdih ā niijíp jī.

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰Páant ā niiját túttimah, jeémp péanit, Diosdih jwí wēi eo péanachah, Jesús jwiitdih Jerusalén tútchimant ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádih ā numah bejep jī. ³¹Pánih bejna, nin pah jwiitdih ā niij naáwáp jī:

—Buu cheijeh yeéb nihat úmna, weemdíh ñi cádahbiḡna caá. Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: “Ovejawādih en daonídih wā mawachah, nihat ovejawā ī jwéi peét bejbiḡna caá”, Dios ā niijná caá, naóh yapani āt niij daacáp tajī.*Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wā jéihna caá. ³²Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ā jwúub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej páibipna caá, ā niijíp jī.*

³³—Queét nihat ī cádahachah yuhna, weémboó wā cádahcan niít, Pedro ā niijíp yuh jī.

³⁴—Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Buu cheijeh mujbai ā ewat pínah játih biíc peihcanni láa ‘Caandíh wā jéihcan caál’ ma niij yeebiḡna caá, Jesús caandíh ā niijíp jī.

³⁵—Majeéh weemdíhbat ī mawachah ni-hna, weémboó ma niiját pah wā niijcán niít, Pedro chah ā jwúub niijíp jī.

Jwiit nihatbat biíc yoobó jwí niijíp yuh jī.

Getsemaní pácahi jumupboó Jesús ā úubát
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶Olivo jeená páuh laab béjnit, Getsemaní ī niijní pácahi jumupna jwí juibínap jī.

—Conboó Diosdih úubúdíh wā bej jwuhachah, ninjīh ñi chúud páñaá, Jesús jwiitdih ā niijíp jī

³⁷Páant niij péanit, Pedroh, Zebedeo ā weh chénat pahdihbat yuúpbít ā numah bejep jī. Pánih bejnit, ded pah ā yapat pínahdih búdí jenah joinít, āt jígah jwíhip wut jī.

³⁸—Túbit jígahnit, wunni pah caá wā jumup. Pánihna, yeebbút ūocanjeh, ninjīh ñi úubh páñaá, queétdih āt niijíp wut jī.

³⁹Páant niij péanit, chibít yuúpbít bej, baácboó páah yoh ñajnit, “Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat tútca bojó. Obohjeéhtih, weém wā wunihcāh yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wūhbiḡna caá”, Jesús Diosdih āt niijíp wut jī.

⁴⁰Páant niij úubh péanit, Jesús queét biíc peihcannit ā bohénit ī páñapboó āt jwúub juyúp wut jī. Páant ā jwúub juí enechah, ūona īt chājap wut jī.

—¿Pedro, biíc horabít ūocanjeh, ma noón páicannit beé? ⁴¹Tái jáanit, Diosdih yeebdih úubát caá náahap, yéej chājat jenah joyátidih ñi yap yohat túut niijná. Táí chājíhna yuhna, jáacan, úubhcan, páant ñi jéih buájacan niít, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

⁴²Páant niij péanit, jwúub úubúdíh bejnit, nin pah āt niijíp wut jī: “Paá, cáacwādih wā wun wūhat pínahdih ma náah yacachah, wā yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemdíh ā yapa naáh”, Diosdih āt niijíp wut jī.

⁴³Pánih úubh péanit, biíc peihcannit páinít pebhboó ā jwúub juyúchah, jwúub ūona īt chājap wut jī. Túbit quíib chei jumuchah, īt jwúub ūwah bejep wut jī.

⁴⁴Páant ī ūwuchah ennit, jwúub úubúdíh āt bejep wut jī. Pánih bejnit, biíc yoobó āt úubúp wut jī. ⁴⁵Pánih úubh péanit, ā bohénit pebhna jwúub juinít, nin pah āt niijíp wut jī:

—¿Yeéb páantjeh ūonit, choó niít ñi chājap? Páant bóojeh tigaá. Butéh yeejépwā weemdíh tewedih juiná caá ī chājap. ⁴⁶Ni jáa bojó. Chóbe, jwí chéenwā ī páñapboó jwí

* 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

* 26:31 Zac 13.7

* 26:32 Mt 28.16

bejih. Weemdih enihcannitdih duó wáini ā júná caá, queétdih Jesús āt niijíp wat jī.

*Jesúsdih enihcannit caandih ī tewat
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴⁷ Páant ā niijíchahjeh, ā bohéniji Judas ā juyúp jī. Judasjeeh dawá cáacwābut ī juyúp jī. Íbat naaná, máa quiñnadihbut ī bñohop jī. Sacerdotewā ī maáta, bita jwī maátabut queétdih īt wahap tajī, Jesúsdih teonit, ī pebhna ī ub bejat pínah niijná. ⁴⁸ Jesús pebhna ī jéuwát pínah játih, Judasboó queétdih nin pah ātāt niij jéihya naáwáp wat jī: “Púo tíbdih nomnit, wā úbhndih níi teweép”, āt niijíp wat jī. ⁴⁹ Pánihna, jwī pebhna júnit, Judasboó Jesús pebh ā juyúp jī.

—¿Ma jum, Bohéní? niij úbhñit, Jesúsíh púo tíbdih ā nomop jī.

⁵⁰ Páant ā niij úbúchah enna, Jesús caandih nin pah ā niijíp jī:

—Wā chéen, ma jenah joyátji pah ma chájaá, ā niijíp jī.

Páant Judas ā úbúchah ennit, Jesúsdih tewedih jéóhñit caandih ī tewep jī. ⁵¹ Páant ī tewechah ennit, bíic jwíjeeh jumniboó íbat naadíh jwáat wái ubnit, sacerdotewā ī maáhdih teo wñhñíh moli chóodih ā dúuc bóod yohop jī. ⁵² Páant ā dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandih nin pah ā niijíp jī:

—Míih íbat naadíh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat naajíh míic maonitboó íbat naajíh ī wunbipna caá. ⁵³ ¿Nindih níi jéihcan níit? Wā íip ā teo wáacatdih wā úbúchah, cien mil ángelwádih āta wah taga, weemdih ī ub bejat pínah niijná. ⁵⁴ Obohjeéhtih, páant ā chájachah, ā naáwátidih naóh yapanit ī niij daacátji pah āta yapcan tagaá. Pánihna, wā íip weemdih ā náah yacat pah, jon játih ī niij daacátji pahjeh tigaá weemdih yapat náahap, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁵ Páant niij péanit, caandih tewedih júnitboodíh nin pah ā niijíp jī:

—¿Núumndih tewat pah íbat naaná, máa quiñnadihbut ubnit, weemdih tewedih níi jéóhñit beé? Yeó jáap jummat pah Dioíh muúboó níjeeh wā jumuchah yuhna, weemdih níi teocap be. ⁵⁶ Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátji pah búu weemdih yapat ā náahna caá, ā niijíp jī.

*

26:55 Lc 19.47; 21.37

*

26:61 Jn 2.19

Páant ā yapachah enna, jwiit nihat ā bohénit jwī jweí peét bejep jī.

*Judiowā ī maáta Jesúsdih ī úabh joyát
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

⁵⁷ Jesúsdih teonitboó sacerdotewā ī maáh Caifáih múná it ub waad béjep wat jī. Jesúsdih naóh yacat túut niijná, áih muúboó jumni míic wáacat tólihboó sacerdotewā ī maáh, caandih nump jumnit maáta, Moisés ā wútatjidih bohénit, bita jwī maátabut it míic wáac juibínap wat jī. ⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuúpjeh āt en péenap wat jī. Pánihna, sacerdotewā ī maáih muú wáihyat júduboojéh āt waad juibínap wat jī. Pánih waad juibínit, ded pah Jesúsdih ī chájachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu cúut jwéejdih, muúdh wapnit bíicdih, āt méé chúudap wat jī.

⁵⁹ Sacerdotewā ī maáta, nihat bita maáta bíicdih Jesúsdih mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih it bidip wat jī. ⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naóhñit ī jumuchah yuhna, chénewā bíic yooob níi-ijnítidih it bid juiácip wat jī. ⁶¹ Maatápdih ī bidat túttimah, chénewā waad juibínit, nin pah it niij yee naóh yacap wat yuh jī:

—Caán nin pah ā niijíchah, jwī joyóp be: ‘Dioíh muúdh wā yoh beedábipna caá. Pánih yohñit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah jáap muú wā cháj péabipna caá, páant muntih’, ā niijíp be, it niijíp wat yuh jī.*

⁶² Páant ī niijíchah joinit, sacerdotewā ī maáh nah nñhñit, Jesúsdih nin pah āt niij úabh joyóp wat jī:

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej cháj, meemdih páant ī niij naóh yacachah? āt niijíp wat jī.

⁶³ Páant ā niijíchah joiná yuhna, Jesús āt jepahcap wat jī. Páant ā jepahcah enna, sacerdotewā ī maáh nin pah caandih āt niij úabh joyóp wat jī:

—Meemdih wā wútna caá. Dios ā enechah, yooópdihi jwiitdih ma naáwá. ¿Meém Dios wúh, ā wahní Cristo níit ma jumap? āt niijíp wat jī.

⁶⁴ —Páant ma niiját yooópdihi tigaá. Yeéb nihatdih nin pah wā naóhna caá: Weém nihat cáacwā úud jeñé Chah Wépni

ã jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wā wutachah, mah tólihjih wā jwúub dei júúwúchahbut, ñi enbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

⁶⁵ Páant ā niijífhah joinít, sacerdotewā ī maáh búdí át iijip wut jī. Ā íjat júutna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáina, ájeéh jumnitdih nin pah át niijíp wut jī:

—Nin newé ‘Weém Dios wááh caá’, ā niij yeenachah, yeéb nihat ñi joiná beé. Pánihna, bita ī naáwátdih jwī náahcan caá.
⁶⁶ ¿Yeéboó ded pah tígaa ñi niij jenah joí? queétdih át niijíp wut jī.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, ít niij jepahap wut jī.*

⁶⁷ Páant niijnít, Jesúsíh móotdih coi jáhanit, téihyajiñ ít póocop wut jī. Bitabut téihyajiñ áih móotdih ít mawap wut jī.*

⁶⁸ Pánih maonit, nin pah caandíh ít niij deoh naáwáp wut jī:

—Dios ā wahni Cristo jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ít niijíp wut jī.

Pedro ā yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Páant ī chájat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ā mée chúuduchah, teo wáhnih ā pebh juibnit, nin pah mit niij wábh joyóp wut jī:

—¿Meembút Jesús Galilea baácdih bóo jeéh péeni nihcan níit? mit niijíp wut jī.

⁷⁰ —Ájeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tígaa ma cháj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wut jī.

⁷¹ Páant niijnítjeh, tuu cúut jwéejmant bejnit, jécna át jwei bėj ñuhup wut jī. Páant caánboó ā jwei ñúhuchah, bíh wili jwáh caandíh mit enep wut jī. Pánih ennit, caanjíh jumnitdih nin pah mit niijíp wut jī:

—Nin Jesús Nazaret tútchidíh bóojeéh jumni caá, mit niijíp wut jī.

⁷² —Dios ā enechah, yoobópdih wā naóhna caá. ¡Ma niijni newédhíh wā jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yuh jī.

⁷³ Páant ā niiját túttimah, caanjíh ñuhnitboó Pedro pebh bejnit,

—Yoobópdih meém íjeéh péeni mun tígaa. Míh wéheat Galilea baácdih moón ī wéheat pah caá ā jumup. Nihat caandíh

pej jum bejnit Galilea baácdih moón ī jumuchah, meembút íjeéh jumni mun tígaa, ít niijíp wut jī.

⁷⁴ —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. ¡Ñi niijnídhíh weém wā jéihcan caá! Páant yoobópdih wā naóhcan, ¡Dios weemdíh ā peéh chája naáh! át niijíp wut yuh jī.

Páant ā niijífhahjeh, mujbai át ewep wut jī. ⁷⁵ Páant ā ewechah joinít, “Mujbai ā ewat pínah játih, bíic peihcanni láa ‘Caandíh wā jéihcan caá’, ma niijbápn caá”, Jesús ā ni-játjidiñ át náhninap wut jī. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí át juñup wut jī.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiñ ī ub bejat

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Túttimah, baáb jéenechah, sacerdotewā ī maáta, jwiit judíowā jwī maáta bíicdih míic wáacnit, Jesúsdiñ ī mawat tútat pínahdih ít míic wéhenap wut jī. ² Pánih míic wéhe péanit, Jesúsdiñ chéonit, Maáh Pilato pebhna ít wahap wut jī. Pilato Romano maáta ī maáh waadáni jumna, jwíih baácdih moondíh wutni ā jumup jī.

Judas Iscariote ā wunat

³ Judas, Jesúsdiñ eníhcannitdih duó wáinijiboó, caandíh ít mao yohat pínahdih jéihnit, búdí át jígahap wut jī. Pánih jígahnit, ī jíib wáhniji treinta júdnadnih sacerdotewā ī maáta, jwī maátadihbut át jwúubalhip wut yuh jī. ⁴ Pánih jwúubalhnit, nin pah queétdih át niijíp wut yuh jī:

—Weém wā táii chájcap be. Yeebdíh wā duó wáiniboó yoobópdih yeej chájcanni át jumup taga, át niijíp wut jī.

—Meemjéh tígaa páant mat náahap taga. Pánihna, jwíih pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ít niij jepahap wut jī.

⁵ Páant ī niijífhah joinít, Judasboó ī wáhnini júdnadnih Dioíh muúboó át yoh waadá bojop wut jī. Pánih yoh waadá péanit, bíaboó bejnit, át míic jöp wái wunup wut jī.

⁶ Páant ā yoh waadá bojniji júdnadnih ubnit, nin pah sacerdotewā ī maáta ít míic niijíp wut jī:

—Nin júduna, cáacdih mawat náahna, jwí jíib wáhnini beé. Páant ā jumuchah, Dioíh

muúboó jwí jéih jwejcán caá, ít niijíp wut jī.

⁷ Páant niij múic wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chājniih baini baácdih ít jíib chājap wut jī, bíamant moón caán tútchina jib juiñt í wunúchah, í yohat pínah niijná. ⁸ Páant í chājachah, caán baácdih “Meép jumni baác”, jwiít jwíprí niijná caá. ⁹ Páant ā yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit Jeremíaswā nin pah ít niij daacáp taji: “Judíowā í maáta caandíh í mawat pínah jíib treinta platajīh í chājniiji júdanajeh ā jumup jī. ¹⁰ Pánihna, caán jíibjīh wáam dah chājniih baácdih Dios weemdíh ā wutat pah ít jíib chājap taji”, ít niij daacáp taji.*

*Maáh Pilato Jesús dih ā uúbh joyát
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)*

¹¹ Páant ā chājat pónih, sacerdotewā Jesús dih í ub juibínachah ennit, Maáh Pilato caandíh nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Meém yoobóp dih judíowā í maáh niít? át niijíp wut jī.

—Ma niiját pah tigaá, Jesús át niij jepahap wut jī.

¹² Obohjeéhtih, sacerdotewā í maáta, jwí maáta bíic dih caandíh í jwúub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queétdih át jepahcap wut jī. ¹³ Páant ā jepahcah enna, Pilatoboó Jesús dih nin pah át niijíp wut jī:

—Páant meemdíh í niij naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queétdih ma jéih jepahcan niít? át niijíp wut jī. ¹⁴ Páant ā niijíchah joiná yuhna, dedé í naóh yacatdih Jesús át jepahcap wut jī. Páant ā jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át jói wúhi bejep wut jī.

*Jesús dih í mao yohat tútat
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

¹⁵ Pascua jumát pah Maáh Pilato bíic cáac nemat muúboó jumni, cáacwā í bacaat tútndih apí bacanap wut jī. ¹⁶ Caán láa búdí yéej chājni, chah wūt yáani, Barrabás wūt jumni, nemat muúboó át jumup wut jī. ¹⁷ Pánihna, dawá cáacwā ā pebhna í juibínachah enna, Pilato queétdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Deddih tigaá yeebdíh wā baca wúh bíi? ¿Barrabásdih ní náah niít? ¿Jesús,

Dios ā wahní Cristo í niijní dih niít ní náahap? át niijíp wut jī. ¹⁸ Dawá cáacwā Jesús dih í weñechah, sacerdotewā í maátaboó caandíh túbit íjna, caandíh ít mawat tútup wut jī. Pánihatdih jéihnit, Pilato cáacwādih páant át uúbh joyóp wut jī.

¹⁹ Pilato peéh chājat pínahdih naóhni chúdatdih ā chúdat pónih, ájeéh bóli papélah núojih caandíh nin pah mit niij daác wahap wut yuh jī: “Buu chei oo júmna, caandíh búdí um náah jumnidih wā oo júmup be. Caánboó yéej chājcani caá. Pánihna, ma mawat tútca bojó”, mit niijíp wut jī.

²⁰ Cáacwā Jesús dih í náahachah yuhna, sacerdotewā í maáta Barrabásdih bacaat tútndih, Jesúsboodíh ā mao yohat tútat pínah niijná, queétdih ít jac wutup wut jī. ²¹ Túttimah, cáacwādih Pilato nin pah át jwúub niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Deddih tigaá wā bacaat pínahdih ní náah? át niijíp wut jī.

—¿Barrabásdih ma bacaat tútú! cáacwā ít niij jepahap wut jī.

²² —¿Páant ní niijíchah, Jesús Dios ā wahní Cristo ní niijní dih ded pah tigaá wā chājbi? át niijíp wut jī.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! nihat ít niij jepahap wut jī.

²³ —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ā yéejatji? át niijíp wut jī.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! chah ít niij ñaacáp wut jī.

²⁴ Páant í niij ñaacáchah joinít, queétdih jéih yap yohcan, chah í íjatdihbut enna, mah pamapdih ubnit, nihat í enechah, át téih chocop wut jī. Pánih téih chocnajeh, queétdih nin pah Pilato át niijíp wut jī:

—Nin newédih yeebjéh tigaá ní mawat tútup. Páant ní wutat jíib yeebdíhjuh peéh chājat ā jumú naáh. Weémboodíh peéh chājat ā wihcan niít, cáacwādih át niijíp wut jī.*

²⁵ —¿Caandíh mawat jíib jwiít dih, jwí jui-menádihbut caán peéh chājat ā jumú naáh! nihat cáacwā ít niijíp wut jī.

* 27:8 Hch 1.18-19 * 27:10 Zac 11.12-13 * 27:24 Dt 21.6-9

²⁶ Páant ī niiját túttimah, ī wutat pah Barrabásdih át bacaat tútutap wut jī. Obohjeéhtih, Jesúsboodih áih soldadowādih át ub bejat tútutap wut jī, caandih pāninit, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat pínah niijná.

Soldadowā Jesúsdiḥ yeejép ī deoh naáwát

²⁷ Pánih ub bejnit, Pilatoíh muú díftna Jesúsdiḥ it ub waad béjep wut jī. Pánih ub waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowā Jesús pebh it ñuh páuda bojop wut jī. ²⁸ Pánih ñuhna, Jesúsíh yégueh jih bóo chóodih too dugnit, maáh ā dawat pah jígohni duuni chóodih caandih it yacap wut jī. ²⁹ Maáh ā dawat júdu pah chájnít, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsíh wao dáhdih it yacap wut jī. Maáh ā wépat pah ā júutat pínah máa doóbhdih áih jéihyepmant bóo téihyajiḥ it tewat tútutap wut jī. Pánih cháj péanit, maáhdih ípí chájat pah ā pebh it bóodicha caj yoh ñajap wut jī. Pánih bóodicha caj yoh ñajnit, nin pah caandih it niij dehwep wut jī:

—¡Ma táí jumúú, judíowā ī maáh! it niijíp wut jī.

³⁰ Páant niij deoh, caandih cói jáhana, ā bíbohni máa doóbhdih jwúub ubnit, caán doóbhjih áih wao dáhdih dawá láa it ruñap wut jī. ³¹ Pánih deoh naóh péa, ī yacniij yéguehdih too dugnit, áih yéguehdihjeh it jwúub yacap wut jī, páant muntih. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat tútut niijná, caandih it ub bac bejep wut jī.

Jesúsdiḥ cruzboó péoh dodhnit, ī mawat

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Í mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baácđih bóodih it jwááap wut jī. Pánih jwááhnit, caandih Jesúsíh cruzđih it bewat tútutap wut jī.

³³ Pánih bejnit, Gólgota wut jumupna it juibínap wut jī. “Gólgota”, niijná, “Wao iidp jeé”, niijná it chájap wut jī. ³⁴ Pánih caanná juibínit, bijnijih widnit, ī ub bejni jiwá iguñ macđih Jesúsdiḥ it toíhyop wut yah jī. Obohjeéhtih, bainí déeb joinítjeh, át bahcáp wut jī.

³⁵ Caandih cruzboó it péoh dodhdop wut jī. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deñh tigua á jumbi?” míc

niijnít, tíhwat júdunabitjih it yoh tíhwiip wut jī.* ³⁶ Pánih cháj péanit, pái chúudnit, caandih it wapap wut jī, bita caandih ī ub bejcat pínah niijná. ³⁷ “JESÚS JUDÍOWÁ Í MAÁH CAÁ”, bita ī niij daácniij naadih Jesús wao cháh cruzđih soldadowā it nah péoh búudhdop wut jī.

³⁸ Chénewā nuumnítđihbut mao yohat tútut niijná, biñh cruznadih Jesús pebh it péoh dodhdop wut jī. Bícdih ā jéihyepmant bóo búwámant, biñdih ā wáyámant bóo búwámant péoh dodhnit, queét tac yoób Jesúsdiḥ it péoh dodhdop wut jī. ³⁹⁻⁴⁰ Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsdiḥ nin pah yeejép it niij deoh naáwáp wut jī:

—¡Eneéh buca! ¿Dioíh muúđih yohnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muúđih jwúub chájni pínah niít? Pániñni jumna, Dios wúúh yoobát jumna, wuncat tútut niijná, caán ī péoh dodhdopmant meemjéh ma dei júúwú, it niijíp wut jī.*

⁴¹ Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutajidih bohénit, jwí maátabut bíic yoobó it deoh naáwáp wut jī.

⁴² —Bitadih táí teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ā jéih míc teo wáaccan caá. ‘Judíowā ī maáh caá’, niijná, caán mícjeh ā dei júúwúchah enna, caandih jwí jepahbipna caá. ⁴³ ‘Weém Dios wúúh caá. Caandih wá táí jenah joiná caá’, ā niiját jib, Dios caandih oina, ā táí ubu naáh, it niijíp wut jī.*

⁴⁴ Ájeéh it péoh dodhnit nuumnítđit bíic yoobó caandih it deoh naáwáp wut jī.

Jesús ā wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Jesús cruzboó it péoh dodhni ā ñuhchah, yeó jáap tac yoób ā dupááh bejep jī. Nihat baác dupúnij, bíic peihcanni horas túttimah, ā jwúub baáb jwúub bejep jī, páant muntih. ⁴⁶ Páant ā jwúub baabát pínah játiḥbit, Jesús nin pah át wép niij ñaacáp wut jī: “Elí, Elí, ¿lemá sabactani?” niijná, “¿Wíñh Dios, wíñh Dios, dépanih tigua weemđih ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wut jī.*

⁴⁷ Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjíh ñuhnit nin pah it míc niijíp wut jī:

* 27:35 Sal 22.18

* 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19

* 27:43 Sal 22.8

* 27:46 Sal 22.1

—Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ā chājap, it niijíp wut jī.

⁴⁸ Biíc ijeéh jumni ñao ñah bejnit, páab chuí déedih ubnit, bijni jiwá iguñh macdih báah, máa doóh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdih át wái nomat túutap wut yah jī.* ⁴⁹ Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah it niijíp wut jī:

—¡Á jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā júuwáchah, jwí en jwuh jīh, it niijíp wut jī.

⁵⁰ Páant ī niiját túttimah, tubit ñáacnit, Jesús át wunah bejep wut jī. ⁵¹ Páant ā wunuchahjeh, Dioñ muú díitboó ī jāh yañni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wut jī. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah bejep wut jī.* ⁵² Pánihichah, cáacwáñh báhjidih ī yohopji jeéboó ā búuh bejchah, Diosdih jepahnitji jwúub boo pud júóhñit, dawá it bacap wut jī. ⁵³ Pánihna, Jesús ā boo pud júúwát túttimah, Jerusalén tútchina ī jwúub waad béjchah, dawá queétdih it enep wut jī.

⁵⁴ Páant baác méméatdih nihat biñh ā yapachah enna, Jesúsdih wapnit soldadowā ī maáh, ájeéh jumnitbut búdí úmñit, nin pah it miíc niijíp wut jī:

—¡Yoobópdih nin Dios wúuh tigaá át jumap! it niijíp wut jī.

⁵⁵ Chibít yuúpbít dawá yaádhbut it en ñuhap wut jī. Queét yaádh jwiít biícidih Galileamant júóhñit, Jesúsdih teo wáacnitji it jumap wut jī. ⁵⁶ Ijeéh jumñit, Mágdala tútchidih bóli María, biñh wili Maríabut mit jumap wut jī. Caánt José, ā úud Santiago ī ñin mit jumap wut jī. Biñh wili Zebedeo ā weh ñin mit jumap wut jī. Queét biíc peihcannit yaádh it jumap wut jī.*

Jesús báhjidih ā yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Jesús ā wunat túttimah, caan chéyeh tóo ñáh júúwát pínah játih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdih jepahni, áñh báhjidih ub deyanit, yohat túut niijná, cruzboó át juibínap wut jī. ⁵⁸ Caanjñh jumñiji Pilatodih úubúdih át bejep wut jī. Páant ā úubúchah joinít, Jesúsdih báhjidih Pilato áñh soldadowādih caandíh át wáhat túutap

wut jī. ⁵⁹ Páant ā jepahachah joinít, José cruz jumapna jwúub juibínit, Jesúsdih báhjidih ub deya, lino wút jumni quei wíhcanni yéguéh chóojñh át pinip wut jī. ⁶⁰ José ā wunuchah, caandíh ī yohat pínah jeé ítdih átát baadát túutap wut jī. Caán ítdihjeh Jesúsdih báhjidih át yohop wut jī. Páant ā yohat túttimah, caandíh nemat túut niijná, caán ítdih waadápboó búdí jeé júdudih tóo pütú bejnit, caán ítdih át nemep wut jī. Pánih nem péanit, áñh muúna át jwúub bejep wut jī. ⁶¹ Páant ā chājachah, Mágdala tútchidih bóli María, biñh Maríabut caandíh ā yohatji jeé íit pebh it en chúudap wut jī.

Jesúsdih báhjidih ā yohniji ítdih soldadowā ī wapap

⁶² Á wunñiji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwípi ámohni yeó jáap ā jumap jī. Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, fariseowábut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah it niij úubúp wut jī:

⁶³ —Maá, caán yeeniboó jwíjeéh jum jwuhna, ‘Wunna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wā jwúub boo pud júóhñipna caá’, ā niijátjidih jwí náhnina caá.* ⁶⁴ Pánihna, caandíh ī yohopji jeé ítdih biíc peihcanni yeó jáapna ā nematdih míh soldadowādih ma túi wapap túutú, ā bohénit áñh báhjidih ī nuúmcát pínah niijná. Pánih nuúmñit, cáacwādih ā boo pud júúwátidih ita naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ā jwíh yeeatji chah ī péé yee naáwát áta jum tagaá, Pilatodih it niijíp wut jī.

⁶⁵ Páant ī niijichah joinít, Pilato nin pah át niij jepahap wut jī:

—Biquína soldadowādih numah bejnit, yeebjéh ñi jéihyat pah caán ítdih nemnit, queétdih ñi túi wapap túutú, Pilato át niijíp wut jī. ⁶⁶ Páant ā niijichah joinít, soldadowādih numah bej, caán ítdih José ā nemñiji jeé júdudih buujcán nah chéonit, soldadowādih it wapap túutap wut jī. Pánih chāj péanit, queét maáta it jwúub bejep wut jī.

28

Jesús ā boo pud júúwát

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

* 27:48 Sal 69.21 * 27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14 * 27:56 Lc 8.2-3 * 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

¹ Jwiít judíowā jwí chooát yeó jáap tút-timah bóo yeó jáap ā baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, biñh wili Mariabut Jesúsíh bácahdih José ā yohopji jeé íitboó enedih ít bejep wut jī. ² Páant caanná ī juibínachah, Dioih ángel jeámant ā dei jūúwáchah, baác búdí āt méménap wut jī. Pánih dei jūóhñit, José ā nemniji jeé júduhdih pütú dodhñit, caanjíh āt chúudup wut jī. ³ Caán ángel wedoát pah jígohñi ā jumuchah, áih yéguehbat túi yeh iigní āt jumup wut jī. ⁴ Pánihna, caandíh enna, caán jeé íitdih wapnit soldadowā búdí úmna, méménit, wunnit pah ít buug ñájap wut jī. ⁵ Caanjíh chúudni ángel queét yaáhdhíh nin pah āt niijíp wut jī:

—ĭÑi úmca bojoó! Cruzboó ī péoh dodh mao yohniji Jesúsíh ñi bidatdih wā jéihna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ninjñh ā wihcan caá. Ā niijátji pah jáantjeh ā boo pud jūúwúp be. Ā lajapjiboó ñi en jūúwá. ⁷ Caandíh en péanit, waicanjeh ā bohénitjidih nin pah ñi niij naóhbi jwuhú: ‘Jesús āt boo pud jūúwúp tabeé. Galilea baácna yeebdíh waóh bej páina caá ā chájap. Caanná bejñit, caandíh ñi enbipna caá’, queétdih ñi niijí. Páant beé yeebdíh niij naawádih wā jūúwúp be, ángel queét yaáhdhíh ā niijíp wut jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé íitmant ít ñáo jwúub bejep wut jī. Pánih ñáo jwúub bejñit, úmna yuhna, búdí wéñit, ā bohénitjidih naawádih ít bejep wut jī. ⁹ Páant ī bejechah, Jesús jwuh queét yaáhdhíh āt jígohop wut jī.

—ĭÑi jūóhca beé? āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, áih jítcha pebh páah yoh ñajñit, áih wúwdih pin teonit, caandíh ít weñep wut jī. ¹⁰ Páant ī chájachah enna, queét yaáhdhíh nin pah āt niijíp wut jī:

—Ñi úmca bojoó. Wā úudwá panihñitdih nin pah ñi niij naóhbi jwuhú: ‘Waicanjeh nin tútchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsíh ñi jwááhbipna caá’, queétdih ñi niijí, Jesús āt niijíp wut jī.

Wapnit soldadowā ded pah ī yapatjidih ī naáwát

¹¹ Queét yaádh tútchina ī jwúub bejat pónih, biquína caán íitdih wapnit soldadowáboó sacerdotewā ī maata pebhna ít bejep wut jī. Ī pebhna juibínit, ded pah ī yapatjidih queétdih ít naawáp wut jī. ¹² Páant ī naawáchah joinít, caán ā yapatjidih míc wéheat tútut niijná, jwí déewā maátadihbat ít míc wácat tútut wut jī. Pánih míc wéhe péanit, queét soldadowádhíh búdí ít júb chájap wut jī, ded pah ā yapatjidih yoobópdih ī naóhcat pínah niijná. ¹³ Pánih júb chájñit, nin pah queétdih ít niij wutut wut jī:

—Bitadih nin pah ñi niijí: ‘Chei jwí úwat pónih, ā bohénitjiboó jūóhñit, áih báb-ahjidih ít nuumúp tabe’, ñi niijí. ¹⁴ Páant ā yapatji doonádih Maáh Pilato ā joyóchah, jwiítboó caandíh jwí ámoh naóhbi-pna caá, yeebdíh ā peéh chájcat pínah niijná, soldadowádhíh ít niijíp wut jī.

¹⁵ Páant ī niijíchah joinít, ī júb chájatdih ubnit, ī niijátji pah soldadowā ít naóh peetép wut jī. Páant ī niij naawáchah joinítji, buu láabut páantjeh nihat jwí déewā ī yee naawátjidih ípí jenah joiná yuh caá.

*Jesús ā bohénitjidih ā péé wutat
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁶ Queét yaádh tútchina juibínit, Jesús ā niiját tútutaji pah jwiít ā bohénitjidih ī naóh yapanap jī. Páant ī naóh yapanachah joinít, jwiít once ā bohénitji Galilea baácna bejñit, Jesús jwiítidih ā bejat tútutniji jeená jwí juibínap jī.* ¹⁷ Pánih caanná juibínit, Jesúsíh ennit, Dios wúúh ā jumatdih jéihna, caandíh jwí weñep jī. Obohjeéhtih, biquína jwíjeéh jumñit “ĭYoobópdih Jesús-jeh níit?” ít niij jenah joi jwáuhap tají. ¹⁸ Jwí pebh joinít, Jesús nin pah jwiítidih ā niijíp jī:

—Nihat wépatdih wā íp weemdíh ā wúhup be. Páant ā wépat wúhni jumna, nihat jeáboó jumñit, nihat nin baácboó jumñitdihbat wutni wā jumna caá. ¹⁹ Pánih wépní jumna, nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Wíh túini doonádih nihat baácndih moondíh ñi túi naawá, jepahñit, weemdíh ī túi péeat pínah niijná. Páant ī jepahachah ennit, wā íp ā wépatjñh, wā wépatjñh, Túini

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

Espíritu ã wēpatjihbut queétdih ñi daabánaá.* ²⁰ Páant ñi daabánitdih ñi túi bohénaá, yeebdíh nihát wã wútatjidih queétdih ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, yeó jáap jumát pah púúú péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wã jumbipna caá. Páant wã naáwátdih ñi túi náhninaá, Jesús jwiítdih ã niijíp jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Mateo wã daacát.

SAN MARCOS

Juan Daabáni ā bohé jwíihat

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjih Dios wūéh Jesucristo, ded pah ā chājatjidih, áih táini doonáidibut wā naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ā chājat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji át daacáp tají. Páant ā niíj daacátji pahjeh tih Jesúfh táini dooná át jwíihp tají.

² Nin pah Malaquías, Isaíasjih ít niíj daacáp tají:

“Á wūéhndih Dios nin pah ā niijná caá: ‘Ma játih meemdih naóh waóhni pínahdih wā wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ā niíj náac bohébipna caá: “Jwí Maáh ā jūwát pínah játih ní yéej chājatdih cádahnit, táini-oodíh túut nuumnít, caandíh ní túi pánaá”, ā niíjbipna caá, ā wūéhndih Dios ā niijná caá”, ít niíj daacáp tají. (Mal 3.1; Is 40.3)

⁴ Juan Daabáni Isaíaswā ít niíj daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cáacwádhíh át niíj naóh bohénap wut jí: “Ní yéej chājatdih cádahnit, táini-oodíh ní túut nuumú. Pánih túut nuumnít, ní daabáát túutú. Páant ní chājachah ennit, Dios ní yéejatdih ā yohbipna caá”, át niíjip wut jí. ⁵ Nihat Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moonbút caandíh joyát túut niijná, ā pebhna ít jwíbinap wut jí. Pánih joinít, Diosdih ít yéejatdih ít naáwáchah, Juan Jordán mujboó queétdih át daabánap wut jí.

⁶ Juaníh yégueh chóo camello wut jumni nuúhp yoócjih nóomnit, ít yacni chóo wut jí. Áih juyáát tóp momo jiwí chóo tóp wut jí. Wūúc joowádhíh jeémpnit, belo macdihbut ápi déebep wut jí.* ⁷ Juan cáacwádhíh bohéna, nin pah ápi niíj naáwáp wut jí: “Wā túttimah jūóhni wā chah wépní caá. Páant ā jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niíj jenah joiná caá. ⁸ Weém yeebdíh mahjihjeh wā daabána caá. ⁹ Obohjeéhtih, wā daabáát panihni caánboó

yeebdíh Túini Espíritu ā wépatdih búdí ā wāhbipna caá”, át niíjip wut jí.

Juan Jesúsdih ā daabáát

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cáacwádhíh ā daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ā pebhna át jwíbinap wut jí. Páant ā jwíbinachah, Juan caandíhbut Jordán mujboó át daabánap wut jí.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús mujna nuúhni át aab nuúhup wut jí. Pánih aab nuúh-nitjeh, Jesús ā enechah, jeá át jéweah bejep wut jí. Páant ā jéweah bejehah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jūóhmit, caandíh át juí jaamáp wut jí. ¹¹ Páant ā juí jaamáchah, “Meém wā wūéh, wā oini caá. Meemdíh búdí wā wéina caá”, Dios jeámant át niíjip wut jí.*

Nemépwā ít maáh Jesúsdih ā yéejaihat

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandíh ā daabáát túttimah, Túini Espíritu Jesúsdih muú wihcapboó át numah bejep wut jí. ¹³ Páant ā numah bejehah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesús át jumup wut jí. Páant ā jumuchah, nemépwā ít maáh, Satanás, Jesúsdih átih yeejép chājat tútup wut yuh jí. Pánihna, Jesús muú wihcapboó nuúhpwā bícdih ā jumuchah, ángelwā caandíh ít túi en dawáp wut jí.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jwíihat

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandih nemat muúboó ít nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ā maáh jumat táini doonádhíh át bejep wut jí: ¹⁵ “Nihat baácdih moondíh Dios ā maáh jumatdih ā júutat pínah bahnjeh ā judhna caá. Pánihna, táini doonádhíh joinít, ní yéej chājatdih cádahnit, táini-oodíh ní túut nuumú”, cáacwádhíh ápi niíj naóh bohénap wut jí.*

Queéj jút maonitdih ájeéh Jesús ā bejat túutat

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Páant niíj bohé bejna, Galilea ímdih dei juíbi, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésjih queéj jút maona, íih nuódhíh ít yoh báhachah, Jesús át enep wut jí. Pánih ennit, nin pah queétdih át niíjip wut jí:

* 1:6 2R 1.8

* 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22

* 1:15 Mt 3.2

¹⁷—Weemdíh ñi pej jum jüúwá. Páant ñi jüúwáchah, yeebdíh wā bohébiḡna caá. Páant wā bohénachah joinít, queejwádh ñi bidat pah, cáacwáboodíh bidnit, wíh doonádh ñi naóhbiḡna caá, weemdíh jepahna, wíhwā ī jumat pínah niijná, āt niijíp wut jī.

¹⁸Páant ā niijíchah joinítjeh, íh ñuonádh cádahnit, Jesúsjeéh it bejep wut jī.

¹⁹Chibít yuáp queétdih numah bejnit, Santiago, ā úud Juandihbut Jesús āt enep wut jī. Queét ī íp Zebedeo bícdih íh jááj chóodih chúudnit, íh ñuonádh ámohna it cháḡap wut jī. ²⁰Pániḡ ennit, Jesús queétdih āt bid bojop wut jī. Páant ā bid bojochah joiná, bícmantjeh ī ípdih, caandíh teo wúhnit bícdih jááj chóomant cádahnit, queétbut Jesúsjeéh it bejep wut jī.

Judíowā ī míc wáacat muúboó nemép caolih jumnidih Jesús ā booaat

(Lc 4.31-37)

²¹Táttimah, Jesús wā Capernaum tútchina it bejep wut jī. Caanná juibínit, jwiít judíowā jwí chooát yeó jáapdh Dios naáwádh bohéat túut niijná, jwí míc wáacat muúboó Jesús wábut it waadáp wut jī. Waadní, caanjíh míc wáacnitdh Jesús āt bohénap wut jī. ²²Pániḡ bohéna, Moisés ā wutatjidiḡ bohénit chah Jesús āt wēp naáwáp wut jī. Páant ā wēp naáwáchah joinít, cáacwáboó it joi ñúhup wut jī.* ²³Cáacwā cátfh nemép caolih jumníbut ñúhnit, nin pah Jesúsdh āt niijí naacáp wut jī.

²⁴—¿Jesús, Nazaret tútchidih bóo, ded pah jwiít dh ma cháḡbi? ¿Meém jwiít dh bacanadiḡ ma jüóhnit beé? ¿Bacanit, jwiít dh ma mao yohmi níit? Meemdíh jwí túi jéihna caá. Meém caá Dioḡ Túini, āt niijíp wut jī.

²⁵—¿Ñi laiḡca bojoó! ¿Caán newémant ñi bac bejeé! Jesús queét nemépwádh āt niijíp wut jī.

²⁶Páant ā niijíchah joinítjeh, nemépwā caán newédh túbit méméanit, ñaácna, áh bácamant it bac bejep wut jī. ²⁷Páant ā yapachah ennit, cáacwā búdí it joi ñúhup wut jī.

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ¿Maáh yoobát pah ā wēp naóhna caál! ¿Á wutuchah

joinít, nemépwā yuh buca jepahnit, ī bac bejna caál! queétjeh it míc niijíp wut jī.

²⁸Páant ā cháḡatji doonádh joinít, waicanjeh Capernaum tútchidih moón, niḡat Galilea baácdh moonbát it míc naóh peetéḡ wut jī.

Simón chudhdih Jesús ā booaat
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹Jwiít judíowā jwí míc wáacat muumánt Jesús wā bac bejnit, Simóníh muuná it juibínap wut jī. Simón, ā úud Andrésíh muú monó wut jī. Pániḡna, íh muuná Jesús, Juan, Santiagodihbut, it numah waadáp wut jī.

³⁰Simón chudh búdí pahat wunna, mi ñajat chóoboó mit ñajap wut jī. Jesús wā ī waadáchah, mi wunatdh caandíh it naáwáp wut jī. ³¹Páant ī naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caántdh āt wái pud chúud jwejep wut jī. Páant ā cháḡachah-jeh, pahat āt dúucah bejep wut jī. Páant ā dúucah bejchah, queétdih jeémát mit wúhup wut jī.

Dawá wunnitdh ā booaat
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³²Tóo ñáḡ jüúwáchah, dawá Jesús pebh juibínit, wunnitdh, nemép caolih jumnitdh it wá juibínap wut jī. ³³Nihat caán tútchidih moón caán muú jéc pebh it wáac juibínap wut jī. ³⁴Dawá wunnitdh boonit, dawá nemépwádhbut Jesús āt bacat túutup wut jī. Pániḡ bacat túutna, nemépwā caandíh ī jéihyechah, Jesús queétdih āt wéheat túutcap wut jī.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jibat
(Lc 4.42-44)

³⁵Chei buḡgíéh jáanit, chibít dupú jwuhuchah, cáac wihcapboó Jesús Diosdh wúbúdh āt bejep wut jī. ³⁶Táttimah, ā wihcah ennit, Simón wā caandíh it bid bejep wut jī. ³⁷Pániḡ bidna, caandíh jwááhnit, nin pah caandíh it niijíp wut jī:

—Nihat cáacwā meemdíh bidna beé, ī cháḡap be, it niijíp wut jī.

³⁸—Nihat tútchidih moondíh túini doonádh naáwádh wā jüúwáp be. Chóbe niníh-jeh bóo tútchinadiḡ jwí bejat dée caá. Caanjíh jumnitdhbut túini doonádh weemdíh naáwát caá náahap, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

* 1:22 Mt 7.28-29

³⁹ Pánih bej, nihát Galilea baácboó jib, jwiít judíowā jwí míc wáacat munná jumat pah waadní, Jesús át bohénap wut jī. Pánih bohéna, nemépwádih ā bacat tútuchah-jeh, cáacwáih bácahmant it bac bejep wut jī.*

Bácah moópnidih Jesús ā booaat
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Bíf yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át jwibínap wut jī. Pánih jwibína, bódicha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh át niijíp wut jī:

—Ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jī.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, caandíh búdí jígah enna, teo jáhanit,

—Júu! Wéinit, meemdíh wā booana caá, Jesús át niijíp wut jī.

⁴² Páant Jesús ā niijíchahjeh, ā moopát át ñuumáh bejep wut jī. ⁴³ Páant ā ñuumáchah, sacerdotewā í pebh wahnit, nin pah Jesús caandíh át niij wutap wut yuh jī:

⁴⁴ —Meemdíh wā booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naawádih ma bejeé. Caanná jwibínit, míih bácah ā ñuumátjidih ma júutá. Moisés ā wutatji pah sacerdotedih ma wáhuú, booni ma jumatdih nihát í jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jī.

⁴⁵ Páant ā niijíchah yuhna, nihát ā jwáahnitdih át naawáp wut jī. Páant ā naawáchah joinít, chah dawá Jesús dih enedih ípí jwibínap wut jī. Túbit dawá í jumuchah, tútchina Jesús át jéih waadcáp wut jī. Pánihna, daocánnit í jumapboojéh ápi jumap wut jī. Obohjeéhtih, caánboó ā jumuchah yuhna, dawá bíih tútchinadih moón Jesús dih enedih ípí jwibínap wut jī.

2

Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Daocánni yeó jáap túttimah, Jesús wá Capernaum tútchiboó it jwáub jwibínap wut jī. Ápi jwibíni muudíh ā jwáub jwibínachah, ā jumat doonádih joinít, cáacwā it míc naawáp wut jī. ² Pánih caán doonádih

joinít, dawá caán ā jumni munná it jwibínap wut jī. Jéc yehmant it ñuh péenap wut jī. Pánih jwibínitdih Jesús Dioíh táini doonádih át naawáp wut jī.

³ Jesús queétdih ā naawát pónih, chéneña míc neoná jéih yoocannidih it beo jwibínap wut yuh jī.

⁴ Obohjeéhtih, Jesús ā jumni munná jwibínit, dawá í jumuchah enna, Jesús pebh it jéih waad jwibícap wut jī. Pánih jéih waadcán, jéih yoocannidih muú chah bóo coahna beo púuh laab béjnit, it íit chájap wut jī. Pánih íit cháj péanit, jéih yoocannidih ā ñajni chóojih Jesús pebh it cádah deya bojop wut jī.

⁵ Í cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwí chéendih ā booaipna caá”, í niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át niijíp wut jī:

—Ma yéejatdih wā yohna caá, át niijíp wut jī.

⁶ Páant ā niijíchah joinít, caanjíh chúudnit Moisés ā wutatjidih bohénitboó íih caolihjeh nin pah it niij jenah joyóp wut yuh jī: ⁷ “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cáacjeh páant niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chájap”, it niij jenah joyóp wut jī.

⁸ Queétd páant í niij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Yeéb páant ñi niij jenah joyát ā táican caá. ⁹ “Ma yéejatdih wā yohna caá”, wā niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chūi bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejehah ennit, wā niiját yoobópdih ā jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wā bíbohathihbut ñi jéihbipna caá. ¹⁰ Weém nihát cáacwā úud jeñé, nin baácdih moondíh jéih boaanit, í yéej chájatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā cháj júutbipna caá, át niijíp wut jī.

Páant niij péanit, jéih yoocanniboodíh nin pah át niijíp wut jī:

¹¹ —Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwáub bejeé, át niijíp wut jī.

* 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

¹²Jesús páant ã niijíchahjeh, caán newé át ñah ñuhup wut jī, buca. Ñah ñuhnit, ã ñajat chóodih ùbñit, át bac bejep wut jī. Páant ã bac bejehchah, nihát ìt en wáhi bejep wut jī. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wēinit, nin pah queétjeh ìt míc niijíp wut jī:

—¡En yuh buca! Búdí náhnat pínahdih buu jwī enna caá. Játih pánihatdih jwī en jwuhcan jī, ìt míc niijíp wut jī.

*Jesús Levídh ã jūúwát tútat
(Mt 9.1-13; Lc 5.27-32)*

¹³Táttimah, ím jwéejdih Jesús wá ìt jwúub bejep wut jī. Pánih bejnit, dawá caan pébh ì míc wáac juyúchah ennit, queétdih Jesús át bohé bejep wut jī. ¹⁴Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wúúhdih ã tewat tólihdih ã chúuduchah, át enep wut jī. Leví, jwī dée jumna yuhna, Romanowá maáta ì wúbat túatni dinerodih úubh wáhní át jumup wut jī. Caandíh ennit, Jesús nin pah át niijíp wut jī:

—Wájeéh ma pée jūúwá, át niijíp wut jī.

Páant ã niijíchah joinítjeh, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wut jī.

¹⁵Táttimah, Levíboó áih muuná numah bejnit, Jesús wádhí át numah jeémép wut jī. Páant ã numah jeéméchah, caán ã nihát pah dawá dinerodih úubh wáhnit, bita “Yeejépwá caá”, ì niijnitbut, Jesús wájeéh bejnit, queét bícdih ìt jeémép wut jī. ¹⁶Páant queét bícdih Jesús wá ì jeémp chúuduchah, Moisés ã wutatjídih bohénit fariseowá queétdih ìt enep wut jī.

—¿Dépanih tigaá yeejépwá, dinerodih úubh wáhnit bícdih Jesús ã jeémp? ã bohénitdih ìt niijí wúubh joyóp wut jī.

¹⁷—Tubúp chúúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wunnitjeh caandíh ì bidna caá. Pánihat dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niijí jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih cádahnit, wá túut nuúmíhna caá’, niijí jenah joinítboó teo wáacni pínahdih ì bidna caá. Pánihna, ‘Yeejépwá caá jwít’, niijí jenah joinítjeh teo wáacadih wá jūúwup be, ì yéej chájatdih cádahnit, táini boodíh ì túut numát pínah niijná, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

* 2:23 Dt 23.25

*Jeémp jwuhcatdih Jesús dih ì wúubh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

¹⁸Caán láa Juan ã bohénit, fariseowábut jwī nuowá ì wutat pah ìt jeémp jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, queét ì jeémp jwuhcah yuhna, Jesús wá páantjeh ìt jeémép wut jī. Páant ì jeéméchah ennit, biquína Jesús dih nin pah ìt niijí wúubh joyóp wut jī:

—Juan ã bohénit, fariseowá ì bohénitbut, ì jeémp jwuhcan caá, Dios queétdih ã wēi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ì jeémp? Jesús dih ìt niijíp wut jī.

¹⁹—Nin pah caá ã jumup: Téihya chéoni ã numah jeémpnit bícdih ã jum jwuhchah, jígahcan, ípí túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wájeéh jum jwuhna, wá bohénit ì túi wēi jeémpna caá. ²⁰Obohjeéhtih, bita caandíh ì úb bejat táttimah, ã chéonwá jígahnit, ì jeémp jwuhcan niít. Pánihat pah bita weemdhí ì úb bejat táttimah bácah, wá bohénitjééh wá wihcah, queébut ì jeémp jwuhcan niít, Jesús át niijí jepahap wut jī.

²¹Ded pah jwī nuowá ì wutatjí áih jáap bohéjtíh fariseowá ì widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub niijí bohénap wut jī: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojíh máa yégueh chóodih nah teo wai búudhdát ã náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandíh ñi chocat táttimah, jínt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwī nuowá ì naáwátjí wíh jáap bohéjtíh widcat caá náahap. ²²Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúup chóojíh ì chájniji máa wuh wúúhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wúúh jéih yúuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tagaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wúúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandíh yáacni chóobut ã túi jumbipna caá. Pánihat pah wíh jáap bohéat jwī nuowá ì naáwátjíjíh widcat caá náahap”, Jesús át niijíp wut jī.

*Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigo quehedih ì úuc jeémát
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³Bíic chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah

chóop yap bejep wut jī. Pánih bejna, ā bohénit trigodih it úuc jeémp bejep wut jī.* ²⁴ Páant ī úucachah enna, ijeéh bejnit fariseowā ijnit, nin pah Jesúsdih it niij jūihñup wut jī:

—Jwiít dih ma joi jwúhuá. ¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdi h yuhna, ma bohénit-boó ī teo? Pánih teona, Moisés ā wutatjidih yap yohna caá ī chājap, it niijíp wut jī.

²⁵⁻²⁶ Páant ī niijíchah jointít, “Wā bohénit ī yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah āt niij bóod chuñup wut jī:

—Davidji ā bohénit biíc di h nuugúp wunna, Diosñ muúná waadnit, sacerdotewā Diosdih ī wühnji pandih āt jeémép wut jī. Pánih jeémpna, ā pej jumnitdihbut āt wuhup wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ī jeémát pínah āt jumup wut jī. Dios wutna, bitadih caán pandih āt jeémát túutcap wut jī. Caán láa Abiatar wūt jumni sacerdotewā ī maáh āt jumup wut jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naáwát di h ī daá cni núodih ñi bohécannit jī? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ni túi chājcan bee’, āt niijcáp tajī. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wā bohénitbut Diosdih ī yap yohcan caá, Jesús āt niijíp wut jī.

²⁷ Páant niijnít, nin pah Jesús queétdih āt jwúub niijíp wut jī:

—Dios chooát yeó jáapdi h cáacwá di h ā jwejep jī, teo chuñnit, ī chooát pínah ni-ijná. Caán yeó jáapdi h dawá wutatnadi h ī jepahat pínahdi h jenah joicán, queétdih ā teo wáacat pínahdi h jeh āt jenah joyóp tajī. ²⁸ Pánihna, weém ni hat cáacwá úud jeñé, chooát yeó jáapdi h ded pah ī chājat pínahdi h wā jéih wutna caá, āt niijíp wut jī.

3

Téihya ághnidih Jesús ā booaat

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jwī míic wáacat muúná juibínit, Jesús wā it waad béjep wut jī. Caán muúdi h téihya ághnibut āt jumup wut jī. ² Caán muúdi h jumnitboó Jesúsdi h it en ñuunúp wut jī. Chooát yeó jáapdi h yuhna, Jesús téihya ághnidih ā boanachah, eníhna it chājap wut jī, caandí h naóh yacat túut niijná.

³ Téihya ághnidih nin pah Jesús āt niijíp wut jī:

—Nah ñuhnit, wā pebhna ma júúwá, āt niijíp wut jī.

⁴ Páant niijnít, caán muúdi h jumnitboodi h nin pah āt niij úubh joyóp wut jī:

—Ni jenah joyóchah, ¿jwī chooát yeó jáapdi h Dios jwiít di h ded pah tigaá ā wut? ¿Túi chājatdi h niít ā wutup? ¿Yeejép chājatdi h niít ā wutup? ¿Cáacdi h ā booaat túut niít? ¿Cáacdi h ā mao yohat túut niít? queétdih āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah jointít, queét it jéih jepahcap wut jī. ⁵ Páant ī jepahcah enna, cáacwá di h ī jígah encatdi h jéihnit, Jesús queétdih āt íjij wut jī. Queétdih íjna yuhna, búdí āt jígahap wut jī. Pánih jígahnit, téihya ághniboodí h nin pah āt niijíp wut jī:

—Míih téihyadi h ma yoo duwúá, āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah jointít, áih téihyadi h āt yoo duwúp wut jī. Páant ā yoo duwúchah-jeh, áih téihya āt túyah bejep wut jī. ⁶ Páant Jesús áih téihyadi h ā boanachah ennit, fariseowā it íj bac bejep wut jī. Pánih íj bac bejnit, Herodeh cáacwā biíc di h míic wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesúsdi h jwī jéih mao yohbi?” queétdih it míic niijíp wut jī.

Dawá cáacwá íim jwéej di h ī jumat

⁷⁻⁸ Jesús ā bohénit biíc di h íim jwéej di h it jwúub bejep wut jī. Páant ī bejchah enna, Galilea baácdih moón dawá queétdih it péé bejep wut jī. Ded pah ā wép chājat dooná di h jointít, Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moón, Idumea baácdih moón, Jordán muj conaamánt moón, Tiro wūt jumni tútchidih moón, caan pébh jumni Sidón wūt jumni tútchidih moonbát dawá ā pebhna it juibínap wut jī. ⁹⁻¹⁰ Dawá jumna, Jesús pebh it túi yáo ñuh juibínap wut jī. Dawá wunnitdi h ā boanachah enna, bita wunnitbut Jesúsdi h chuúfñit, búdí it míic tóonap wut jī. Páant ī míic tóonachah ennit, Jesús ā bohénitdi h caanjí h ñajni jāáj chóodi h āt tóo deya pahaat túutup wut jī, caán chóodi h waad páhnit, queétdih bohéat túut niijná.*

* 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6 * 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3

¹¹ Jesúsdiñ ennit, nemép caolih jumnit-boó ípí páah yoh ñajap wut jī. Pániñ páah yoh ñajnit, nin pah it niñ ñaacáp wut jī:

—¡Meém Dios wūáh caá! it niñjíp wut jī.

¹² Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah ápí niñ wutap wut jī:

—Dios wūáh wā jumadnih bitadnih ñi naóhca bojóó, át niñjíp wut jī.

Jesús doce ā naáwát túatnit pínahdih ā ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jeéboó páuh laab juibínit, ā náahnit-dih Jesús ā pebhna át bejat túatup wut jī. Á bejat túatuchah joinít, ā pebhna it juibínap wut jī. ¹⁴ Doce ā naáwát túatnit pínah bíñ tútchinaboó wahna, áñih túini doonádih naóh jibnit pínahdih át ñíwip wut jī. ¹⁵ Pániñ ñífonit, nemépwádih í bacaat pínah wépatdihbut queétdih át wūhup wut jī. ¹⁶⁻¹⁹ Jesús nit docewádih át ñíwip wut jī: Simón, Santiago, ā úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wūáh, Tadeo, Simón Celote poóm-pdíh bóo, Judas Iscariote ā ñífonit it jumup wut jī. Pániñna, Jesús Simóndih Pedro át wūt búudhdup wut jī. Santiago, ā úud Juanjñh Zebedeo weh it jumup wut jī. Queét waicanjeh íjñit í jumuchah enna, queétdih Boanerges Jesús át wūt búudhdup wut jī. “Boanerges” niñná, “Énoh panihnit”, niñná át chájap wut jī. Judas Iscariote Jesúsdiñ enñicannitdih duó wáini pínah át jumup wut jī. Pániñ queétdih ñíno péanit, Jesús doce ā naáwát túatnit pínahdih át ñumah jwúub dei bejep wut jī.

“Nemép ā wépatjñh Jesús ā booana caá”, í niñját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jwúub dei bejnit, Jesús ā bohénit bícdih muuná it waad béjep wut jī. Páant í waadát túttimah, dawá cáacwā míc wáac juibína, caan muudíh it yáwap wut jī. Páant í míc wáac juibínachah ennit, Jesús wā it jéñh jeémpcap wut jī. ²¹ Pániñna, dawá í míc wáacat doonádih joinít, caán muuná juibínit, Jesús ā déewā caandíh wapát túat niñná, it ub bejñhip wut yuh jī. “Jesús déhena caá ā chájap”, queét it niñjíp wut jī.

²² Biquína Moisés ā wutatjídih bohénit Jerusalén túttchimant dei juibínitboó nin

pah it míc niñjíp wut jī: “Nemépwā í maáh Beelzebú ā wépatjñhjah caá nemépwádih ā bacat túatup”, it niñjíp wut jī.*

²³ Páant í niñjíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niñ naáwáp wut jī: “Nemépwā mícjeh ípí míc bacacan caá. Nemépwā í maáh ā wépatjñh nihcan, Túini Espíritu ā wépatjñh queétdih wā bacana caá. ²⁴ Nin pah ā jumna caá: Det bíc baácdih moonjéh yuhna míc maona, queét niñat ita wun beedáh bej tagaá. ²⁵ Pániñat pah, bíc yoobó, bíc muudíh moonjéh yuhna, míc maona, ita jweí peét bej tagaá. ²⁶ Satanás, nemépwā í maáh áñihwádih bacana, bíc yoobó muntih páant ā yapachah, ā wépatbut áta buud tagaá.

²⁷ “Nin pahbut ā jumna caá: Wépep newéñh muuná ded nuumíñhna yuhna, ā jéñh waadán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéno péanit, áñih bí déedih ā jéñh ubna caá.

²⁸ “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det yéj chájna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, í jwúub túat nuumúchah, Dios í yéejatdih ā yohbipna caá. ²⁹ Páant í yéejatdih ā yohochah yuhna, Túini Espíritubodíh yeejép í wéhenachah, caandíh bácah ā noón quíib buudcán niít. Páant í niñjítjñh jñib, peéh chájat páantjeh ā jumbipna caá”, Jesús át niñjíp wut jī.*

³⁰ Jesús Túini Espíritu ā wépatjñh nemépwádih ā bacanachah yuhna, “Caán nemépwā í maáh ā wépatjñh nemépwádih ā bacana caá”, Moisés ā wutatjídih bohénit í niñjíchah joinít, Túini Espíritudih í yéej wéheatjñh jñib Jesús queétdih páant át niñ naáwáp wut jī.

Jesús ā déewā caandíh í bidat
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Páant ā naáwát pónih, Jesús ā íñ ā úudwā bícdih it juibínap wut jī. Pániñ juibínit, jóocmant páñit, Jesúsdiñ it bid baca bojat túatup wut jī. ³² Pániñna, ā pebh chúudnitboó caandíh nin pah it niñjíp wut jī:

—Ma íñ, ma úudwā bícdih jóocmant meemdíh bidna wuút it chájap, it niñjíp wut jī.

* 3:22 Mt 9.34; 10.25 * 3:29 Lc 12.10

³³—Ma naáwát táina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wá ín? ¿Det tigaá wá úud-wábut, yeéb ñi jenah joyóchah? Jesús queétdih át niijíp wut jī.

³⁴Páant niijnít, ā pebh cháudnitdih júut-nit, nin pah át niijíp wut jī:

—Nit caá wá ín panihnit, wá úudwá panihnitbut ī jumap. ³⁵Pánihna, ded Diosdih túi jepahni wá úud, wá jwan, wá ín panihni ā jumna caá, át niijíp wut jī.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

¹Pánih bohé péanit, bac bej, ím jwéedj dih dei juibí ñuhnit, Jesús cáacwádih át jwúub bohénap wut jī. Pánih bohénit, dawá ā pebh ī juibí ñuhchah, ímdih pahni jááj chóodih Jesús át waad páhap wut jī. Queét ím jwéedj dih ít táí yáo ñuhap wut jī.* ²Pánih waad páh nit, dawá ā jenah joini naáwát njah bohéna, Jesús nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jī:

³“¡Nin naáwát dih ñi túi joyoó! Bíc newé waáh momodih ā bejep be. ⁴Páant ā waáh bojochah, biquí túbna namádih ā buug ñájap yah be. Obohjeéhtih, waícanjeh júóh nit, jwébehwá caán túbnadih ī jeémáh bojop be. ⁵Bíh túbna jeej íh yewéni baác jumapboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ā chíih júúwúp yah be. ⁶Pánih chíihna yuhna, yeó túbít ā cháhachah, ñeh bainijeh jumna, ā diib téhah bejep be. ⁷Bíh túbna nemép óotna cātíh ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ā chíihchah, caán nemép óotnaboó caandíh ā chíih yap bejchah, momniboó manahna, ā quehcap be. ⁸Obohjeéhtih, bíh túbna táini baácboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíh nit, ā túi quehep be. Pánihna, caánboó chíhni biquí wawánadh treinta túb, bíh wawánadh sesenta túb, bíh wawánadh cien túb ā jumap be”, cáacwádih át niijíp wut jī.

⁹Páant niij péanit, “¡Ded molít jumna, ā túi joyó naáh!” Jesús queétdih át niijíp wut jī.

*Ā bohénit beh joicán, Jesús dih ī wúub joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰Queét joiníjtj ī jwúub bejat túttimah, Jesús doce ā bohénit, bita daocánnit bícdih caandíh nin pah ít niij wúub joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá cáacwádih bohéna, ma jenah joini naáwátjijeh mapí bohé? caandíh ít niijíp wut jī.

¹¹—Dios jwí Maáh yoobát jumna, nihát cáacwádih ā teo wáacat pínah dooná, jwí déewá jon játih moondíh ā jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wá bohénitdih Dios ā jéihyat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadh páantjeh ā jéihya jwuhchah, wá jenah joini naáwátjijeh queétdih wápí bohéna caá. ¹²Pánihna, wá chájatdih enna yuhna, ī beh encan caá. Wá naáwát dih joiná yuhna, ī beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, ī yéejatdih cádahcan, wá pebh ī tac páud júóhchah, ī yéejatdih wá yohcan niit,* Jesús queétdih át niijíp wut jī.

*Waáh momni naáwát dih ā beh joyát
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³“Yeéb butéh wá naóhndih beh joicán, bíh wá naáwát pínadhíbut ñi beh joicán niit”, Jesús ā bohénitdih át niijíp wut jī.

Túttimah, ā jenah joini naáwát dih ī jéihyat pínah niijná, queétdihjeh nin pah át jwúub niij naóh bohénap wut jī: ¹⁴“Wíh táini doonádih naóhni, waáh momni panihni caá. ¹⁵Biquína joinit namáboó buug ñájni panihni ī jumna caá. Caandíh ī joyát túttimah bitjeh, Satanás júóh nit, jwébehwá caán túbnadih ī jeémát pahjeh, queét ī joyátjidih ā quíib buudána caá. Páant ā quíib buudánachah, ī joyátjidih náhnican, ī jéih jepahcan caá. ¹⁶Bitá joinitboó jeej íh yewéni baác dih buug ñájni panihni ī jumna caá. Caandíh joinit, búdí ī wéi jwuhna yah caá. ¹⁷Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ī jumna caá. Yeejép ā yapachah, wíh wá ī jumát jíib bita queétdih ī yéej chájachah, waícanjeh wíh táini doonádih ī cádahna caá. ¹⁸Bitá joinitboó nemép óotna cātíh buug ñájni panihni ī jumna caá. Caandíh joinit, ī jepahna yah caá. ¹⁹Obohjeéhtih, nin baác dih bóodih búdí jenah joinit, dinerodih, bíí déedihbut búdí ī bíbohíhatdihjeh ī jenah joiná caá. Páant ī jenah joyóchah, ī joini táini dooná páchani panihni íh caolíhboó ā jéih behcan

* 4:1 Lc 5.1-3 * 4:12 Is 6.9-10

caá. Pánihna, caandíh jengah joicán, túini-boodíh í jéih chājcan caá. ²⁰ Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádih joinít, túini baácboó buug nājni panihni í jumna caá. Caandíh joiná, túi jepahnit, túinidih í jéih chājna caá. Queéé treinta túbna ā quehat pah í jumna caá. Bitá túi jepahnit, búdí túi chājna, sesenta túbna ā quehat pah í jumna caá. Bitá túi jepahnit, chah búdí túi chājna, cien túbna ā quehat pah í jumna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Jiiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)

²¹ Páant níj péanit, nin pah queédih át jwúub níj naóh bohénap wut jí: “Wá bohéát jiiát panihni caá. Jiiát dahdih jí péanit, wáam dahjíl níjí páah jweican caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobút níjí jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, ā túi yeh iigát pínah niijná, japboó níjí jí cáagna caá.* ²² Jiiát dah ā yeh iiguíchah jwí túi enat pah, játih í beh joicátjidih túttimah cáacwā í jéihbipna caá.* ²³ ¡Ded molít jumna, ā túi joyó naáh! ²⁴ Páant ní túi jepahachah ennit, Dios yeebdíh ā túi teo wáacbipna caá, chah ní beh joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ní joyáh bojochah enna, yeebdíh ā teo wáaccan níít. Páant ā teo wáaccal, ní beh joicán níít.* ²⁵ Ded túi jepahni túi beh joiní ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanniboó ‘Bainí wā beh joiná caá’, niijná yuhna, beh joicánni ā jumbipna caá”, át niijíp wut jí.*

Trigodih momat naáwát

²⁶ “Dios ā maáh jumát, trigodih momat panihni caá. ²⁷ Mom péanit, chei jumát pah ũo, yeó jáap jumát pah ájí jáana caá. Páant ā chājat pónih, ā jéihchah yuhna, ā momni ā behna caá. ²⁸ Baácboó momnidih Diosjeh ā behana caá. Páant ā behanachah, caán pínah ā jwíih chíhna caá. Caán ā behechah, áih wawá pínah ájí yabacna caá. Caán wawá behnit, ā búuhachah, áih quehena ā jíghona caá. ²⁹ Caandíh ũb láa caan quehena ā behechah ennit, cáacwā íjí bóod ũbna caá.* Á momni ded pah ā behatdih ā beh

joicát pah, cáacwā ded pah Diosdih í jepahatdihbut ní jéih beh joicán caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Mostaza túb naáwát
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ “¿Dios ā maáh jumát ded pahna tigaá, ní jengah joyóchah? ¿Caandíh ní jéihyat pínah niijná, dedédih jengah joinít tigaá caandíh wā naóhbi? ³¹ Mostaza túb ded pah ā jumát dih wā naawáchah, caandíh ní beh joibípna caá. Caán túb cáo túbih pah bóo ā jumna caá. ³² Pánih bainí túbih jumna yuhna, caandíh í momochah, chíhna, ā túi behna caá. Páant ā behechah, áih cá-canaboó jwébehwā yeó chāhatdih íjí jwéi jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ā maáh jumát. Áihwā daocánnit jwíih jumnitji, túttimah í dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Naáwát najihjeh ā bohéát
(Mt 13.34-35)

³³ Caán dée naáwát najih cáacwā í jéihyat pah bóo Jesús queédih ájí bohénap wut jí. ³⁴ Naáwát na ā wihchah, queédih ájí bohécac wut jí. Obohjeéhtih, ā bohénitdihjeh ā bohéátjidih Jesús ájí jwúub naawáp wut jí, í túi beh joyát pínah niijná.

Búdí johlit nolihatdihbut Jesús ā yayáát
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Pánih cáacwádih bohé péanit, tōo nāh jūúwúchah,

—Chóbe ímdih jwí chúuh bejjih, Jesús ā bohénitdih át niijíp wut jí.

³⁶ Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, ā bohénit bícdih, caandíh joinít dih ít éemp chúuh bejep wut jí. Bitabut bíh jááj chóon-ajih íjeéh ít chúuh bejep wut jí. ³⁷⁻³⁸ Páant í chúuh bejchah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjil cáag lajnit, át ũwup wut jí. Páant ā ũwat pónih, búdí johlit nolihatbut át jūúwup wut jí. Búdí nolihat ā jumuchah, íih jááj chóo át daábíhip wut jí. Obohjeéhtih, Jesúsboó át jáacac wut jí.

Páant ā jáacac ennit, nin pah caandíh ít níj wucup wut jí:

—Bohéní, daabná caá jwí chājap. ¿Jwí chíf wunat pínahdih ma ũmcan níít? Ít níj náacáp wut jí.

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33

* 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2

* 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38

* 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26

* 4:29 Jl 3.13

³⁹ Páant ī niíf wučuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá! āt niíf jūihñup wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, johlit, nolihatbut biícmantjeh āt yayáh bejep wut jī.

⁴⁰ Páant ā niiját túttimah, ā pej jumnitdih nin pah āt niijíp wut jī:

—¿Dépanih tiguaá búdí ñi úum? Weemdíh tái jenah joiná, ñita úumcan tagaá, āt niijíp wut jī.

⁴¹ Obohjeéhtih, búdí úumnit, queé'tboó nin pah it míc niijíp wut jī:

—¿Dedé cáac tiguaá nin? Ā naawáchahjeh, johlit, nolihatbut ā yayáh bejna caá, it niijíp wut jī.

5

Gadara baácdih bóo nemépwā jumnidih Jesús ā booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús johlitdih yayániji ā bohénit biíc'dih Gadara baácna it chúuh juibínap wut jī.

² Pánih chúuh juibínit, Jesús wā ī aab bé-jechah, cáac yohopmant nemépwā jumni newé Jesús dih āt jwááh dei bejep wut jī.

³ Caán newé cáac yohopboó jeé ítna āpí jumup wut jī. Cáacwā caandih chéona yuhna, it jéih teocap wut jī. ⁴ Dawá láa itah tōpjih áih téihya colóhnadih ī chéwechah yuhna, āpí púud wái daj yohop wut jī. Áih jítcha colóhnadihbut itah tōpjih ī chéwechah yuhna, āpí daj mao yohop wut jī. Pánih wēpni ā jumuchah, cáacwā caandih it jéih teocap wut jī. ⁵ Cáac yohop jeé ítnaboó chei jummat pah, yeó jáap jummat pahbut caán mícjeh jee dáhjih āpí míc mao ñaacáp wut jī.

⁶ Pánihna, Jesús uuúp ā jūúwúchah ennit, caandih āt jwááh ñáo dei juibínap wut jī. Jesús pebh juibínit, ā wēpatdih jéihna, āt bó'dicha caj yoh ñajap wut jī.

⁷⁻⁸ Páant ā chājachah enna,

—¡Nemépwáá, nin newémant ñi bac be-jeé! Jesús āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, caán newé'ih jac-mant nin pah nemépwā it niíf ñaacáp wut jī:

—Jesús, Dios chah wēpni wúuh ¿Dépani-hat túut tiguaá jwiít'dih páant ma chāj? Dios

ā enechah, meemdíh jwí uu'bhna caá. Jwiít-dih ma peéh chājca bojoó, Jesús dih it niijíp wut jī.

⁹ —¿Dedé tiguaá ma wūt jum? Jesús āt niijíp wut jī.

—Dawá caá jwiít jwí jumup. Pánihna, Legión caá wā wūt, Jesús dih āt niijíp wut jī. “Legión” niijná, “Dawá” niijná āt chājap wut jī.

¹⁰ —Jwiít'dih bi'ih baá'boó ma wahca bo-joó, nemépwā it niijíp wut jī.

¹¹ Queé't pebh, jeé ñaj deyepboó, momo muúwā ī bid jeémé'chah ennit, nin pah nemépwā Jesús dih it niijíp wut jī:

¹² —Queé't muúwá'dih jwiít'dih ma waadát tútút, it niijíp wut jī.

¹³ —Ñi waad béjeé bácah, Jesús āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchahjeh, caán newé'ih bácahmant bac bejnit, muúwá'dih it waadáp wut jī. Páant ī waadachah, ímna ñáo dei bej, buúg báahnit, muúwā it chíic wunup wut jī. Dos mil muúwā it wunup wut jī.

¹⁴ Páant ī buúg báah chíic wunuchah ennit, queé'tdih en daonít'ji íh tútchiboó it jweí jwúub bejep wut jī. Jweí jwúub bejnit, nihat ī jwááhnitdih it naawáp wut jī. Queé't ī jumni tútchidih jwúub juibínit, caánboobút it naoh peeté'p wut jī. Páant ī naawáchah joinít, caán tútchidih moón Jesús ded pah ā chājatjidih enedih it bejep wut jī. ¹⁵ Jesús pebh juibínit, nemépwā jumniji caánboó táinijeh ā chúuduchah, it enep wut jī. Pánih chúudna, yégueh duonít, tái jenah joinít āt jumup wut jī, buca. Obohjeéhtih, queé't juibínitboó caandih enna, búdí it úumup wut jī. ¹⁶ Jesús ā chājatjidih ennit'ji jáap junít'bood'ih Jesús ded pah nemépwá'dih bacat tút'ntnit, muúwá'dih ā waadát tútatjidihbut it naawáp wut jī. ¹⁷ Caán dooná'dih joinít, Jesús dih náah-can, caán baácdih moón íh baácmant Jesús wá'dih it jwúub bejat tút'up wut jī.

¹⁸ Jesús wā jáaj chóodih ī waadá'chah, nemépwā jumniji nin pah āt niijíp wut yuh jī:

—¿Majeéh weembát wā bej jí'ih? āt niijíp wut jī.

¹⁹ —Wájeéh ma jūúwúchah, āta tái ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemdíh jí'gah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewá'dih naawát túut niijná, ī

pebhna ma jwúub bejeé, Jesús caandíh át niij jepahap wut jī.

²⁰ Páant ā niij jepahachah joinít, jwúub bejna, nemépwā jumniji ā déewādih át naáwáp wut jī. Chénat Pah Téihya Tútchi wūt jumni baáčboó Jesús ded pah ā chá-jatjidih nihatdih naóh jibidih át bejep wut jī. Páant ā naáwáchah joi nūhñit, nihat Diosdih búdí ít wēi naáwáp wut jī.

Áih yégueh chóodih juí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ā booaat

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Túttimah, Gadara baáčmant Jesús wā ít jwúub cháuh bejep wut jī. Pánih cháuh bejna, íim jwéejdih í náan juibínachah, dawá Jesús dih enedih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesús dih ít wáac nūh púuda bojop wut jī. ²² Páant í nūh púuda bojochah, queét cātíh Jairo Jesús pebh át juibínap wut jī. Jairo jwiít judíowā jwí míc wáacat muudíh en daonít maátajeéh jumni wut jī. Jesús ā wēpatdih jéihñit, áih jítcha pebh páah yoh nájñit, nin pah át niijíp wut jī:

²³ —Wā nuúm mi wunat túut chájachah ennit, ma pebh wā juúwúp be. Caántdih teo jáha booaat túut niijná, wíih muuná wájeéh ma juúwú, át niijíp wut jī.

²⁴ Páant ā niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh át bejep wut jī. Páant í bejehchah, cáacwābut íjeéh ít bejep wut jī. Páant cáacwā cātíh ā bejehchah, dawá caandíh tubit ít too péenap wut jī. ²⁵ Cáacwā cātíh bíh wili wunnihbút mit jumup wut jī. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih mit jumup wut jī.

²⁶ Dawá cohnit caántdih ítíh cohop wut yah jī. Obohjeéhtih í cohochah yuhna, chah mit tubanap wut jī. Nihat miíh dinero í cohat jíib wūhna yuhna, mit boocap wut jī. Chah yeejép wut jī mi wunat. ²⁷⁻²⁸ Pánihna, cáacwā Jesús dih doonádih í míc wéhenachah, mitát joyóp wut jī. Joinít, caántjeh nin pah mit niij jengah joyóp wut jī: “Jesús dih yégueh chóodihjeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit niijíp wut jī. Páant niij jengah joiná, cáacwā cātíh Jesús táahmant juibínit, áih yégueh chóodih cháihbitjeh mit juibí tewep wut jī. ²⁹ Páant mi tewechahjeh, mi wunat át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayátdih miíh bácahjíh mit joyóp wut jī. ³⁰ Páant mi juibí tewechah, ā booaat wēpat caántdih ā cháúúatdih Jesúsbut át joyóp wut jī. Pánih

joiná, cáacwā cātíh tac púud nūhñit, nin pah át niijíp wut jī:

—¿Déhe tígáá wíih yégueh chóodih ā juí teo? át niijíp wut jī.

³¹ —¿Páant, dawá cáacwā meemdíh í too péenachah jéihna yuhna, páant ma niij wúbh joi? ā bohénitboó Jesús dih ít niijíp wut jī.

³² Obohjeéhtih, yégueh chóodih juí, teonidih jéihíhna, Jesús át en bidíp wut jī. ³³ Pánihna, mi booaatdih jéihñit, úumna, caánt Jesús pebh mit páah yoh nájap wut jī. Pánih páah yoh náj, méménit, Jesús dih táu yoobópdiéhjeh mit naáwáp wut jī. ³⁴ Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jī:

—Nuúmú, wā wēpatdih túi jengah joiná, ma boona be. Wéinit, ma bejeé. Caán wunat meemdíh ā jwúub jūóhcan niít, páant muntih, át niijíp wut jī.

³⁵ Jesús caántdih páant ā niijíchahjeh, Jairoh muumánt bejñit, ā déewā ā pebh ít juibínap wut jī.

—Jáantjeh ma nuúm mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwúub bejat túutá, Jairodih ít niijíp wut jī.

³⁶ Obohjeéhtih, í niiját dih joyáh bojñit, Jesús nin pah Jairodih át niijíp wut jī:

—¿Ma úumca bojóo! ¿Wā wēpatdih páantjeh ma túi jengah joyoó! át niijíp wut jī.

³⁷ Túttimah, ájeéh péenitdih “Ninjíh ní pánaá”, niijnit, Jesús Jairojeéh áih muuná ít béjep wut jī. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ā úud Juan, queét bíc peihcannitdihjeh át numah bejep wut jī. ³⁸ Jairoh muuná juibínit, wunnihdih dawá tubit náac jūinít-dih át enep wut jī. ³⁹ Pánih enna, caán muudíh waadnít, queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—¿Dépanihna tubit náac juí tígáá ní chá? Nint wébt wunnih nihcan caá. Úona caá mi cháhap, át niijíp wut jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, caandíh ít dehwep wut jī. Páant í dehwechah, queét nihatdih Jesús át bacat túutup wut jī. Páant í bac bejehchah, Pedro, Santiago, Juan, wunnih mi mánadibbut wébt mi lajni tólihboó át numah waad béjep wut jī. ⁴¹ Pánih waad juibínit, miíh téihyadidih teonit,

—¡Talita cumi! Jesús caántdih át niijíp wut jī. Páant niijná, “Bainhmaa, ma ñah ñahuú”, niijná át chājap wut jī.

⁴² Páant ā niijichahjeh, ñah ñahnit, mit yáac chāi bejep wut jī. Caánt doce jópchi mit bíbohóp wut jī. Páant mi booatdih ennit, caán tólihndih ā ñumah waad béjnit búdí ít joi ñáhp wut jī. ⁴³ Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booatdih naáwát tautcan, jeemátndih át wáhat tautup wut jī.

6

Nazaret tutchidih moón Jesúsdih ī náahcat

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jairosh muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénit bíicdih ā behni Nazaret tutchina át jwúub juibínap wut jī. ² Pánih juibínit, chooát yeó jáapndih jwí míc wáacat muudih Jesúswā ít waad bejep wut jī. Pánih waad béjnit, Jesús caanjih jumnitdih át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, dawá caandih ít joi wáhi bejep wut jī. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ít míc niíf uúbh joyóp wut jī:

—¿Jesús dedjih tigaá, nin bohéatdih át joijí? ¿Ded pah tigaá ā túi jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiif cáacwā jwí jéih chājca naáhdih apí chāi júutna caá. ³ Maa teonijeh caá. María wúuh ā jumuchah, Santiago, José, Judas, Simón ā úudwā ī jumna caá. Ā jwanna yaáhdhut jwí pebh ī jumna caá. Caán jwiif panihni mun tigaá ā jumap, ít míc niijíp wut jī.

Páant niijnít, ded pah ā jumatdih jéihcanjeh, caandih ít náahcap wut jī. ⁴ Páant ī náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Dios naáwátndih naóh yapanidih cáacwā ípí wéina caá. Páant ī weñechah yuhna, áih tutchidih moón, ā déewā, áih muudih jumnitboó, caandih ípí wéican caá. Pánihna, ninjih behni wā jumuchah, weemdhí ñi náahcan caá, át niijíp wut jī.*

⁵ Caán tutchidih jumna, Jesús Dios ā wépatjih át jéih chāi júutcap wut jī. Pánih chājcan yuhna, biquína wunnitdih teo jáhanit át booanap wut jī. ⁶ Caanjih moón caandih ī jepahcah, át en wáhi bejep wut

jī. Pánihna, caan pébh jumni tutchinadih Jesúswā bohénadih ít bejep wut jī.

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Túttimah, doce ā bohénitdih ā pebh bid bojnit, ā wépatdih queétdih wáhna, chénewā, chénewā, chénewā míc Jesús át wahap wut jī, bíh tutchinadih moondih teo wáacnit, nemépwádh ī bacat tautat pínah niijná. ⁸ Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

—Bíí dée, pan, wuh wúuh, dinerodih ubcan, ñi íoh caját nahdhijeh pohba ñi ub bejeé. ⁹ Ñi taut nuumát pínah yégueh, zapatosdihbut ñi ub bejca bojóo. ¹⁰ Páant ñi bejchah, ñi juibíni tutchinadih moón yeebdih úwat tólih ī wúhuchah, caán muudih-jeh ñi chāo jwáhuú. Caán tutchimant bejnajeh, caán muudih ñi cádah bejeé. ¹¹ Ded tutchidih moón yeebdih náahcan, ī joíhcah, caán tutchidih yap bejna, ñíih zapatosdih bóo becchidih ñi péoh mao yoh jéenanáa, queétdih Dios ā yohat pínahdih ī jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Sodoma tutchidih moón, Gomorra tutchidih moonbút tūbit yeejép chājnit ī jumuchah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdih náahcannitjiboodih chah peéh chājat ā jumbipna caá, át niijíp wut jī.*

¹² Pánihna, queétd doce ā wahnitboó Jesúh túini dooná naáwádh ít bejep wut jī, cáacwā ī yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ī taut nuumát pínah niijná. ¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwádh bacat tautnit, wunnitdihbut yíjih náai, uúbhnit, ít booanap wut jī.*

Juan Daabánidih ī mawat
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Jesús ā bohénit ī bohé jibichah, ded pah Jesús ā chājat doonádh dawá ít joyóp wut jī. Maáh Herodesbut át joyóp wut jī. Pánih jointí, “¿Juan Daabáni ā wnat túttimah, át jwúub boo pud júoh níit át chājap? Pánih boo pud júohni jumna, jwiif cáacwā jwí jéih chājca naáhdih ā jéih chājna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tigaá”, át níj jenah joyóp wut yuh jī.

¹⁵ Bitá “Elías caá”, níj, bitabut “Jon játih Dios naáwátndih naóh yapani dée ā jumna caá”, ít niijíp wut yuh jī.*

* 6:4 Jn 4.44 * 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14 * 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Herodesboó

—Juanjidih waó wā bóod yohat túttniji át jwáub boo púd jūóh tagaá, át niijíp wut jī.

¹⁷⁻¹⁸ Juandih ī mawat pínah játih, Herodes ā úud Felipe áa Herodíasdih át dúuc wái áa jumap wut jī. Páant ā dúuc wái áa jumap peéh Juan caandih nin pah át niij jūihñup wut jī: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios ā wutatdih yap yohna caá ma chájar”, át niijíp wut jī. Páant ā ni-ját peéh yad Herodías Herodesdih nemat muúboó Juandih mit nemat tútup wut jī. Páant mi wutatdih jepahnit, Herodes caandih chéwat túttnit, nemat muúboó át nemat tútup wut jī.*

¹⁹ Herodías Juandih tūbit eníhcan, mit maó yohat tútūlip wut yuh jī.

²⁰ Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naawát dih naóh yapani ā jumna caá”, niij jenah joinít, Dios ā peéh chájatdih úumna, caandih át mao yohat tútup wut jī. Ded pah ā túi chájat pínahdih Juan caandih ā naawáchah, Herodes búdí át jenah joyóp wut jī. Páanih búdí jenah joiná yuhna, Herodes caandih ápi túi wēi joyóp wut jī. ²¹ Páant ā wēi joyóchah yuhna, Herodíasboó “Ded pah caandih wā mawat tútbi”, páantjeh mit niij jenah joyóp wut jī. Páant mi niij jenah joyóchah, ā cáac jumap yeó jáapdih wēina, mi áa Herodes áih cáacwādih míic wáacat túttnit, búdí át numah jeémép wut jī. Caán nump jumnit maáta, áih soldadowā maáta, Galilea baácdih moón maátap, ā numah jeémát dih enedih ít juibínap wut jī. ²² Bíicdih ī jeéméchah, Herodías nuúamboó queétdih mit eo júutup wut jī. Páant mi eo júutuchah ennit, Herodes, ā bid bojnitbut, búdí ít weñep wut jī.

—Dedé ma náahatdih weemdih ma úubúchah, meemdih wā wūhbična caá. ²³ Dios ā enechah, yoobóp dih meemdih wā naóhna caá. Ma úubát pah bóo tac yoób wā maáh jumapdih meemdih wā wūhbična caá, mi íbi Herodes caántdih át niijíp wut jī.

²⁴ Páant ā niijíchah joinít, mi ím pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niij úubh joyóp wut jī:

—¿Dedé déedih tigaá wā úubhbi? mit niijíp wut jī.

*

6:17-18 Lc 3.19-20

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdih ī wūhna naáh, mi nuúmdih mit niij jac wutup wut jī.

²⁵ Páant mi niij jac wutuchah joinít, mi íbi pebhna wēpép bejnit, nin pah caandih mit niijíp wut jī:

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ā wunatdih wā jéhyat pínah ni-ijná, pamapjih cáagnit, weemdih ī wūhna naáh, mit niijíp wut jī.

²⁶ Páant mi niijíchah joiná, maáh Herodesboó búdí át jígahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, cáacwā ī enechah, “Dedé ma náahatdih meemdih wā wūhbična caá”, átát niijíp wut jī. Páanihna, ā niijátjidih cáacwā ī joyóchah, tíicna, “Meemdih wā wūhcan niit”, caántdih át jéih niijcáp wut jī. ²⁷ Bíicmantjeh Juaníh wao dáhdih dúuc bóodat túttnit, soldadodih át ub júúwát tútup wut jī. ²⁸ Páant ā wutuchah joináneh, bejnit, áih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, át ub júúwáp wut jī. Páanih ub júóhnit, Herodías nuúmdih át wūhup wut jī. Páant ā wūhuchah, áih wao dáhdih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jī.

²⁹ Páanihna, caandih ī mawatji doonádih joinít, áih bácahdih ubadh juibínit, Juan ā bohénitji cáac yohopboó ít yohop wut jī.

Cinco mil cáacwādih Jesús jeémát ā wūhat (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Jesús ā wah bojniti ā pebh jwáub juibínit, ded pah ī chájatjidih, túini dooná ī naawátjidihbut Jesús dih ít naawáp wut jī.

³¹ Túttimah, queét ī jumapboó dawá cáacwā jwíh juibínitji bita ī juibínachah, ípi ñahwat jwáub bejep wut jī. Páant dawá ī jumuchah, Jesús wā ít jéih bid jeémcap wut jī. Páanihna, ā bohénitdih biáboó át numah bejep wut jī.

—Chóbe cáac wihcapboó jwí choo jwáhjih, queétdih át niijíp wut jī.

³² Páant ā niijíchah joinít, queét jááj chóodih waadnít, cáac wihcapboó ít chúuh bejep wut yuh jī. ³³ Obohjeéhtih, queét ī chúuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, ím jwéejdih ít nuún náo páud bejep wut jī. Ím pebh bóo tútchidih moonbút ít nuún náo páud bejep wut jī. Páanihna, Jesús wā

ī juibíat pínah játih queétoó itát juibínap wut jī. Jesúswā ī chúuh juibínachah, dawá queétdih it pái ñuhup wut jī.³⁴ Queétdih bohéní ā wihcah, en daoní wihcanni owejawā panihnit ī jumatdih ennit, Jesús queétdih búdí át jígah enep wut jī. Jígah ennit, queétdih át túi bohénap wut jī.*³⁵ Cheyeh ā jumuchah, ā bohénit Jesúsdih nin pah it niijíp wut yuh jī:

—Cheyeh caá. Ninjihbitjeh tátchi wihcan caá.³⁶ Pánihna, nirdih pehbhit jumni tátchinadih ma wahaá, ī jeémát jíib chájat pínah niijná, it niijíp wut jī.

³⁷—Yeeljéh queétdih jeémát ñi wáhuá, Jesús queétdih át niij jephap wut jī.

—Páant, ocho widh tewat jíibjih jeémát-dih jwí jíib chájachah yuhna, queétdih níhat-dih áta juicán tagaá, Jesúsdih it niijíp wut jī.

³⁸—¿Débóí pan dah tigaá ā jum? Jéhiyat táut niijná, ñi bidbi jwáhuá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā bidat táutnitji jwáub junít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne queejwábut ā jumna caá, it niijíp wut jī.

³⁹—Cáacwádh can túi jailni ylipdih ñi chúudat táutú. Biíc poómp ninboó, biíh poómp canboó, biíh poómp conboó, ñi chúudat táutú, Jesús át niijíp wut jī.

⁴⁰Páant ā niijíchah joinít, nihadidh it chúudat táutap wut jī. Biquí poómpna cincuenta, biíh poómpna cien, nihát ī dawát yoobó páant it chúud peetép wut jī.⁴¹ Táltimá, caán biícjilh bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhidibut ubnit, Jesús jeáboó át chéi enep wut jī. Chéi ennit,

“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”, Diosdih át niijíp wut jī. Pánih uúbh péanit, pan dahnadidh át dajap wut jī. Dajnit, nihát cáacwádhí ā bohénitdih át jwáub daj wáhat táutap wut jī. Táltimá, queejwádhidibut ī wáhat pínah niijná, át daj wáuhup wut jī.

⁴²Páant ī wáuhachah, jeémpnit, nihát it túi wud jumup wut jī. Nihat ī túi wud jumuchah, páantjeh ī judh jeémpni it bíbohup wut jī.⁴³ Páant ī judh jeémpni pan, queéj déepjilh doce wáhnadidh ā bohénit it ub yac yáwanap wut jī.⁴⁴ Queejdih pandidibut jeémpnit neonájeh cinco mil it jumup

wut jī. Yaádh, ī wehjeéh chah it jumjip tagaá.

Ímjilh Jesús ā yáac chūi bejat
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵Páant ī jeémp péanachah, jááj chóona waadát táutnit, Betsaida tátchina ā játih Jesús ā bohénitdih át chúuh bej pánat táutap wut jī. Páant ī chúuh bejchah, caandíh joinítjidih jwáub bejat táutnit,⁴⁶ caanjéh jeéboó Diosdih uúbhídh át páuh laab béjep wut jī.⁴⁷ Táltimá, cheina ā bohénit ím tac yoob ī chúuh bejchah, Jesús bíicjeh caánboó uúbhna, át chāo jwáuhup wut jī.⁴⁸ Pánih uúbhna, queétdih át en chúuha bojop wut jī. Í wawápmant queétdih johlit búdí ā júuwúchah, ā bohénit ī meenná yuhna, ī wép bejcatdih át enep wut jī. Pánihna, baabát pínah játihbit, ī pebh bejna, ímjiljeh Jesús át yáac chūi bejep wut jī. Pánih bejna, queétdih átih yap bejihip wut yuh jī.⁴⁹⁻⁵⁰ Obohjeéhtih, ā yap bejlíchah yuhna, caán ímjilh ā bejchah enna, “Wanníh caolih caá”, niij jengah jóí, en wáhi bejnit, queétdih tubit it ñaacáp wut jī. Páant ī en wáhi bejchah ennit,

—Í Weemdíh ñi en úumca bojoó! Í Weemjéh tigaá! Jesús át niijíp wut jī.

⁵¹Páant niij péanit, íjeéh jááj chóona át waadáp wut jī. Páant ā waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayáh bejchah ennit, queétoó it joi ñuhup wut jī.⁵² Jesús nihát ā wép cháj júutatjidih enna yuhna, ī túi beh joicátji jíib, dawá pandih ā jígoaatjidihibut it beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, it joi ñuhup wut jī.

Genesaret baácdih moón wánnitdih ā booaat

(Mt 14.34-36)

⁵³Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jááj chóodih caán jélitdih it chéopahanap wut jī.⁵⁴ Pánih chéopahanit, jááj chóomant ī aab bejchahjeh, cáacwáboó Jesúsdih it beh enep wut jī.⁵⁵ Pánih beh ennit, nihát ílh munnáboó ñáo aab béjnit, wánnit ī ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna it ub dei bejep wut jī. Jesús ā jumát doonádh joinít, nihát caanná it bejep wut jī.

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

⁵⁶ Ded ī juibíni tátchinaboó, dahwani tátchidih moón, botoni tátchinadih moonbát, bíí dée ī jíib chájat muú jóocmant bóo yoahdih ī chéenwā wunnitdih ípí ub juibí jwejep wut jī. Páant ī juibí jwejnítboó Jesúsíh yéguéh chóodih tewíhna, caandíh búdí ít úúúbup wut jī. Pánihna, det wunnit caandíh teonítboó ít boonap wut jī.

7

*Cáacwā ded pah ī míic yéejaa**(Mt 15.1-20)*

¹ Jerusalén tátchímant bejnit, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut Jesús pebh ít míic wáac juibínap wut jī. ²⁻⁴ Jwí nuowā ī wutatji pahjeh, jeémát pínah játih fariseowā, nihat bita jwí déewābut jwípí téih chocop jī. Bíí dée jíib chájadih bejnitji muuná jwúub juibínit, ī wutatji pahjeh téih choccan, jwípí jeémcap jī. Pamapna, ruubátna, jwí lajatjinadihbut jwípí chocop jī. “Dios páant caá ā náahap”, níj jenah joinít, jwí nuowā dawá bíih ī wutatjidihbut jwípí chájap jī. ⁵ Jesús pebh míic wáacnit, ā bohénit téih choccanjeh ī jeéméchah ennit, fariseowā Jesúsdih nin pah ít níj úúbh joyóp wut jī:

—Jwí nuowā ī wutatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh ī jeémna caá. ¿Dépanih tigaá caandíh ī jepahcan? Jesúsdih ít níjíp wut jī.

⁶ Páant ī níjíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át níjíp wut jī:

—Jwiít túinit caá, níjíná yuhna, cáacwā ī encapboó yeéb yeejép chájnít caá. Dios naáwátdíh naóh yapani Isaíasji ded pah ní jumatdih yoobópdih át níj daacáp tají:

‘Dios nin pah ā níjíná caá: “Nit weemdíh túi wēi naóhna yuhna, yoobópdih ī jepahcan caá.

⁷ Weemdíh úúbhna yuhna, ī yee úúbhna caá. Í jenah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ā wutat’, ípí níj yee naóh bohéna caá”, Dios ā níjíná caá’, Isaías át níj daacáp tají. (Is 29.13)

⁸ Páant ā níj daacátji yoobópdih tigaá. Dios ā wutatdih yap yohnit, ní nuowā ī wutatboodíhjih ní chájna caá. ⁹ Pánih chájnít, Dios ā wutatdih cádahna, ní déewā ī wutatboodíh ní jepahna caá. ¹⁰ Dios Moisésjidih

nin pah át níj naáwát túutup tají: ‘Ní mánadih oinit, ní túi chájaá. Ded ā mánadih yeejép naóhndih peéh mao yohat ā jumbipna caá’, át níjíp tají.* ¹¹ Páant Moisésji ā níját pah, ded ā mánadih ā teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ní teo wáacat túutcan caá. Á mánadih ā wúhat déejidih Diosboodíh ní wúhat túutna caá. ¹² Pánih bohéna, ā mánadih caandíh yeéb ní túi chájat túutcan caá. ¹³ Jwí déewā ī wutatdih jepahna, Dios ā wutatboodíh yap yohna caá ní chájap. Dawá bíih ní wutat pahjeh chájat túutna, Dios ā wutatdih nípi yap yohat túutna caá, Jesús át níjíp wut jī.

¹⁴ Páant fariseowádih níj péa, bita ájeéh péenitdih ā pebh bid bojnit, nin pah át níjíp wut jī:

—Yeéb nihat wā naáwátdíh túi joinít, ní beh joyóo. ¹⁵ Dedé jeémát níih jacdih ā waadáchah, ní téih chocochah, ní téih chocchahbut, Dios yeebdíh bíic yoobó ā enna caá. Obohjeéhtih, ní yéj wéheatboó níih jacmant ā bacachah joiná, ‘Caán yeejép cáac caá’, ā níj enna caá. ¹⁶ ¡Ded molít jumna, ā túi joyóo naáh! Jesús át níjíp wut jī.

¹⁷ Páant níj péanit, Jesús wā muuná ít waad béjep wut jī. Pánih waad juibínit, ā bohénit ā naáwátjidih ít úúbh joyóp wut jī. Páant ī úúbh joyóchah joinít, Jesús nin pah queétdih át níj jepahap wu jī:

¹⁸ —¿Páantjeh yeéb ní beh joi jwúhcan níit? Níih jacdih waadníit, níih jeémátboó ní jenah joyátdíh ā jéih yéejacan caá. ¹⁹ Dedé ní jeémátji níih wudah díitboó jumnijidih nípi jont yohna caá. Caán níih caolihdih, ní jenah joyátdíhbut cháúhcan, Dios ā enechah, yeebdíh ā jéih yéejacan caá, át níjíp wut jī.

Páant níjíná, “Nihat jeémát túini caá”, níjíná át chájap wut jī.

²⁰ Nin pahbut át jwúub níj naáwáp wut jī:

—Ní yéj wéheatboó níih jacmant bacna, ded pah yeejép ní jenah joyát ā jumatdih ā júutna caá. ²¹⁻²² Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ní jumna caá: Ní áa nihcannitjéh yeejép chájna, bíí déedih nuumná, cáac mao yohna, bitaíh bíí déedih tubit en ní-nahna, bitadih yéejah jenah joiná, yeena, yeejép chájat pínahdih wéhena, bíih cáac ā jumat pah en ní-nahna, yeejép dooná

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

naóhna, 'Weém chah jéihni wā jumna caá', niij jenah joiná, túi jenah joicánnitbut ñi jumna caá. Páant yeéj chājat ñi jenah joyátmant ā jūóhna caá. ²³Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah ennit, 'Queét túcannit caá', Diosboó yeebdíh ā niij enna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

Judío nihcannih Jesúsdi mi jepahat
(Mt 15.21-28)

²⁴Tiro tátchi, Sidón tátchi pebh juibínit, caanjíh jumni muúdih Jesús wā it waadáp wut jī. Caán muúboó ā jumatdih bitadih āt naáwát tútcap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ā naáwát tútcah yuhna, ā jumatdih jéihnit, dawá ī juibínachah, queétdih āt jéih jweicáp wut jī. ²⁵Caán tátchidih bíic yad wili mi nuumbít nemép jumnih mit jumup wut jī. Pánihna, Jesús ded pah ā chājat doonádih joí, caanjíh ā jumat doonádihbut joinít, ā pebhna mit juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsdih wēina, áih jíitca pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jī. ²⁶Caánt Siria baác Fenicia wūt jumni tátchidih bóli, Griega wili mit jumup wut jī. Pánihna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, mi nuumdíh jumni nemépdih ā bacat tútat pínahdih mit uúbup wut jī.

²⁷Páant mi uúbúchah joinít, nin pah Jesús caántdih āt niijíp wut jī:

—Wébt ī jeémát pínahdih ubnit, íih mujjiowádih jwí jwíh wūhuchah, ā túican caá. Pánihat pah, judíowā ī jeémát panihni bíih baácdih moondíh wā jwíh wūhuchah, ā túican caá, āt niijíp wut jī.

²⁸—Ma niiját yoobópdih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowá jeémát cáagat naá nump páinit, wébt ī jeémp jéenanidih ípí jeémpna caá. Pánihna, bíih baácdih bóli wā jumuchah yuhna, weemdíhbut ma teo wáacachah, ā túina caá, Jesúsdih mit niij jepahap wut jī.

²⁹—Páant ma niij jepahachah, ma nuumdíh jumni ni nemép wáat bac bejna caá. Enedih ma bejeé, Jesús caántdih āt niijíp wut jī.

³⁰Páant ā niijíchah joinít, míih muuná jwúub juibínit, mi nuumdíh nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jī.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ā booaat

³¹Jesús wā Tiro tátchi jumni baácmant bejnit, Sidón tátchidih juibí yap bej, Galilea

ím conanaamánt jwúub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Túitchina wūt jumni pebhboó it juibínap wut jī. ³²Páant ī juibínachah, bíic newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cáacwā it ub juibínap wut jī, caandíh ā booaat pínah niijná.

³³Jéih joicánnidih chibít yuúp Jesús āt numah bejep wut jī. Pánih bejnit, newéih molítdih Jesús áih téih túbjīh chibít āt taj waadánap wut jī. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih túbidih coí cáagnit, newéih nuúcdih āt teo jáhanap wut jī.

³⁴Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih juí jéena bojnit, "¡Efatá!" āt niijíp wut jī. "¡Efatá!" niijná, "¡Ma wátaá!" niijná āt chājav wut jī. ³⁵Páant ā niijíchahjeh, caán joicánniji jéih joinít, áih nuúcbut ā wilahachah, āt túi jéih wéhenap wut jī.

³⁶Páant ā chājavtjidih ájeéh péenitdih Jesús āt naáwát tútcap wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ā naáwát tútcah yuhna, queétoó chah it naóh peetep wut jī. ³⁷Páant ī naáwáchah joinít, cáacwā it joí wúhi bejep wut jī. "Nihatdih caán ā túi chájna caá. ¡Jéih joicánnidih ā joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ā wéheat túatna caá!" it niijíp wut jī.

8

Cuatro mil cáacwādih Jesús jeémát ā wūhat

(Mt 15.32-39)

¹Bíih yeó jáap dawá cáacwā Jesús pebh it míic wáac juibínap wut jī, páant mun-tih. Páant ájeéh jumna, jeémát beednit ī jumuchah enna, Jesús ā bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdih āt niijíp wut jī.

²—Queét jwíjeéh bíic peihcanni yeó jáap ī jumuchah, íih jeémát ā beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit ī jumuchah, queétdih búdi wā jígah enna caá. ³Bitá íjeéh jumnit yuúp jéóhntiji 'Queét nuugúp wun buugná', niijná, íih muunáboó wā jwúub bejat túatcan níit, āt niijíp wut jī.

⁴—Obohjeéhtih, ninjīh tátchi wihcapboó jumna, queét dawá ī jumuchah, ¿dedboo tigaá ī jeémát pínahdih jwí júb chájbi? Jesúsdih it niijíp wut jī.

⁵—¿Débóí pan dah tigaá ñi bíboh? queétdih āt niij uúbh joyóp wut jī.

—Siete dah caá, it niij jepahap wut jī.

⁶Cáacwādhīh baáčboó chúudat túutnit, siete pan dahdih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih Jesús át niijíp wut jī. Páant niij péanit, caan dáhnadīh dajnit, ā bohénitdih wēhñit, cáacwādhīh át pááat túutwut wut jī. Páant ā wutuchah, ā bohénitboó cáacwādhīh pandih it pááap wut jī. ⁷Biquína queejwādhīhbut it bíbohōp wut jī. Pánihna, “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít, queejwādhīhbut át pááat túutwut wut jī. ⁸Ī pááh péanachah, jeémpna, queét it túi wud jumwut wut jī, b̄uca. Ī juđh jeémpnidih siete wuhna it ub yac yawanap wut jī. ⁹Queét jeémpnit neonádihjeh ĩ jenah enechah, cuatro mil it jumwut wut jī. ¹⁰Páant ĩ jeémp péanachah, Jesús cáacwādhīh át wah jwáubanap wut jī. Pánih wah jwáuba péanit, ā bohénit bícdih jāáj chóodih át waadáp wut jī. Waadnit, Dalmanuta wūt jumni baácsna it chúuh bejep wut jī.

Fariseowā Dios ā wēpatjīh Jesúsdi h ĩ chāj júutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹Páant ĩ chúuh juibínachah, fariseowā Jesúsdi h jwáahnit, caanjīh it míc wēhenap wut jī. Dios ā wēpatjīh Jesúsdi h ĩ chāj júutat túutat wut yuh jī, ā jepahcah, “Dios ā wahni nihcan caá”, niiját túat niijná.* ¹²Páant ĩ wutuchah joinít, Jesús ĩjnit, caolih juí jéena bojnit, nin pah át niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios ā wēpatjīh chāj júutatdih ĩi enih? Yoobópdi h yeebdih wā naóhna caá. Buu jumnitdih Dios ā wēpatjīh weém wā chāj júutcan niit, át niijíp wut jī.*

¹³Páant niij péanit, ā bohénitdih jāáj chóona numah jwáub waadnit, bitadīh it yoh chúuh bejep wut jī.

Fariseowā, Herodesbut yeejép ĩ bohéatdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.5-12)

¹⁴Pánih jwáub chúuh bejnit, ā bohénit ĩ jeémát pínah pandih it quíib buudáp wut jī. Bíic pan dahjeh caán jāáj chóoboó át jumwut wut jī. ¹⁵Ī jeémát pínahdih tūbit ĩ jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—ĪNi túi chāja chaáh! Fariseowā, Herodesbut ĩ yee bohéat yeebdih ā tobhna

caá. Ī yee bohéat pan paáat panihni caá. Caán paáat nihāt pan pínahdih ā chúuhna caá. Páant ā chúuat pah, det ĩ yee bohéatdih joinít ĩ yeej bejna caá. Pánihna, ĩ yee bohéatdih ĩi túi chāja chaáh, át niijíp wut jī.*

¹⁶Páant ā niijíchah joinít, “Pandih jwī ub juóhcah enna, páant niijná caá ā chājap”, it míc niijíp wut yuh jī.

¹⁷Páant ĩ míc niijíchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī: —¿Dépanih tigaá yeéb pandih tūbit ĩi jenah joi? Caandīh tūbit jenah joinít, ded pah wā naáwátdih ĩi beh joi jwúhcan caá. ¹⁸Pánih tūbit jenah joiná, quíib ĩi bíbohna yuhna, molít jumna yuhna, páantjeh ĩi beh joicán caá.* ¹⁹¿Cinco pan dahbitjīh cinco mil neonádih wā wūhatjdih ĩi náhnican niit? ¿Ī juđh jeémpnidih débōi wuh tijí ĩi ub yac yawa? át niijíp wut jī.

—Doce wuh jī, it niij jepahap wut jī.

²⁰—Weém siete pan dahdih cuatro mil cáacwādhīh wā wūhat túttimah, ¿débōi wuh tijí ĩ juđh jeémpnidih ĩi ub? Jesús át niijíp wut jī.

—Siete wuh jī, it niij jepahap wut jī.

²¹—¿Pánih enna yuhna, páantjeh wā wēpatdih ĩi túi jenah joicán niit? Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Jéih encannidih Jesús ā booaat

²²Queét Betsaida tútchina ĩ chúuh juibínachah ennit, cáacwā jéih encannidih Jesús pebh it ub juibínap wut jī.

—Caandīh teo jáhanit, ma booanaá, Jesúsdi h tūbit it niij uúbp wut jī.

²³Jéih encannidih áih mujmant teonit, tútchi jwéejboó caandīh Jesús át wái bejep wut jī. Caanna numah juibínit, áih téih tíbnadīh cói cáagnit, caán newéih quíbnadīh át teo jáhanap wut jī.

—¿Ma enechah, jígoh niit? Jesús caandīh át niij uúbh joyóp wut jī.

²⁴—Cáacwādhīh wā enna yuh caá. Obohjeéhtih, wā enechah, queét máa nahna bejni pah caá ĩ jígohop, át niij jepahap wut jī.

²⁵Páant ā niijíchah joinít, Jesús áih quíbnadīh át jwúub teo jáhanap wut jī, páant

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16

* 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29

* 8:15 Lc 12.1

* 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

muntih. Páant ā jwúub teo jáhanachah, nihardih āt túi enep wut jī, baca. ²⁶ Pánihna, Jesús caandíh áih munná wah bojnit, nin pah āt niijíp wut jī:

—Túchiboó jwúub bejcanjeh, butéh meemdíh wā chājatjidih bitadih ma naóh peéta bojoó, āt niijíp wut jī.

“*Meém Cristo, Dios ā wahni caá*”, Pedro Jesúsdih ā niiját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Jesús ā bohénit bícdih Cesarea Filipo wut jumni tútchi pebh jumni tútchinaboó it bejep wut jī. Pánih namádih bejnit, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij wúub joyóp wut jī:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cáacwā ī niij? āt niijíp wut jī.

²⁸ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Dios naáwátidih naóh yapanit bícdih bóo nacaá’, ī niijná beé, ā bohénit caandíh it niij jepahap wut jī.*

²⁹ —Queét páant ī niijchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ni niij jenah jó? queétdih āt niijíp wut jī.

—Meém Cristo, Dios ā wahni caá, Pedroboó āt niij jepahap wut jī.*

³⁰ —Weemdíh ‘Caán Cristo caá’, bitadih ni niij naóh peét jwahca bojoó, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Ā wunat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Jesús queétdih nin pah āt niij naóh bohé jwihhip wut jī: “Weém, nihat cáacwā úud jeénédih tabit yeejép yapat caá náahap. Weemdíh náahcan, jwí nuowā, sacerdotewā ī maata, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdíh ī mawat túútbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jáohbipna caá”, āt niijíp wut jī.

³² Páant niij naóhna, ī túi beh joyátjeh queétdih ā naáwáchah, Pedroboó chibít yuúpbít caandíh numah juibí nūhnit, páant āt niiját túutcap wut jī. ³³ Páant ā niiját túutcah joinít, Jesús ā bohénitdih tac pud ennit, Pedrodih nin pah āt niij jūihñup wut jī:

—Satanás ā náah yacat pah wéhena caá ma chājap. Ma jenah joyát cáacwā ī jenah joyátjeh caá. Dios ā jenah joyát nihcan caá, Pedrodih āt niijíp wut jī.

³⁴ Páant niij péanit, cáacwādih, ā bohénit bícdih ā pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queétdih āt niij naóh bohénit wut jī:

—Ded wājeéh péefhna, ded pah caanjéh ā wēi chājihardih cádahnit, weém wā weñat pínahboodíh caá chājat náahap.* ³⁵ Ded ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā weñat pínahboodíh chājni, wā bohéatdih túi jenah joiní, yeó jáap jumat pah wājeéh ā túi jum-bipna caá.* ³⁶ Nin baácdih jumni dawá bíi déedih bíbohna yuhna, iiguípna ā bejchah, ā bíbohatchi caandíh dedé pínah nihcan niít.

³⁷ Áih caolih iiguípna ā bejchah, ded pah tigaá áih caolihjidih āta jwúub júb chāj baca. ³⁸ Būu yeejépwā, Diosdih náahcan-nit, ī weñat pínahdihjeh chājnit ī jumna caá. Páant queét yeejépwā ī joyóchah, biquína weemdíh, wā bohéatdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandíh wā jéihcan caá’, ī niijbipna caá. Pánihna, weém nihat cáacwā úud jeéné, túinit ángelwā bícdih, wā íp ā yeh iigátjīh jwúub dei jáóhna, queét weemdíh ī tíic jenah joyátjidih náhninit, ‘Queétdih wā jéihcan caá’, weembút wā niijbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

9

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús queétdih āt jwúub niij naáwáp wut jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Biquína yeéb ninjīh jumnit ni wunat pínah játih, Dios nihat maáh jumna, ā wēpatdih ā júutuchah, ni enbipna caá, āt niijíp wut jī.

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā nūhat

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét bíic peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús āt numah púuh laab béjep wut jī. Caanna ī púuh laáb juibíat túttimah, ī enechah, ā jígohat āt túut nuumúp wut jī. ³ Áih yégueh chóo túi baáb yeh iigni āt jígohop wut jī. Nin baácdih moón yégueh chocnit, pánih túi baabní ī jéih choccan caá. ⁴ Páant ā yeh iiguíchah, Elías, Moisésji

* 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

* 8:29 Jn 6.68-69

* 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24

* 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33;

biíc dih Jesús pebh jíghonit, caandíh ī míc wéhenachah, queét biíc peihcannit ā bohénit it enep wut jī. ⁵⁻⁶ Páant ī jíghochah ennit, queét tubit it úmup wut jī. Pánih úmna, ded pah ā niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesús dih āt niijíp wut yuh jī:

—jMaá, jwiít ninjīh jwī jumuchah, ā túina caá! Biíc peihcanni muu dáhna jwī chāj bipna caá. Míh pínah, Moiséh pínah, Elías pínahdihbut jwī chāj bipna caá, āt niijíp wut yuh jī.

⁷ Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queétdih āt dei juyúp wut jī. Páant ā dei juyúchah, caanmánt Dios nin pah āt niijíp wut jī: “Nin wā wúh, wā oini caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandíh nī tūi joyoó”, āt niijíp wut jī.* ⁸ Páant ā niij pánachah, Pedrowā jwúb enna, Jesús dihjeh it enep wut jī. Ī ennitjiboó itát jwúb buudáh bejep wut jī.

⁹ Pánihna, jeemánt jwúb dei bejnit, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wut jī: “Butéh páant ā yapatdih bitadīh nī naóh jwuhca bojoó. Weém, nihat cáacwā úud jeñé, wunniji wā jwúb boo pud jūwát túttimah, caandíh bitadīh nī naáwáp buca”, āt niijíp wut jī.

¹⁰ Pánihna, ā niijátji pahjeh queét ĩ enatjidih bitadīh it naóh jwahcap wut jī. Queétjeh nin pah it míc niij úbh joyóp wut jī: “Wunniji wā jwúb boo pud jūwát túttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tígáá páant ā niij?” it míc niijíp wut jī. ¹¹ Páant niij míc wéhenit, Jesús dih nin pah it niij úbh joyóp wut jī:

—Cristo, Dios ā wahnī, ā jūwát pínah játih, Elías ā jwíh jūóh bipna caá, Moisés ā wutatjidih bohénit ĩpí niijná caá. ¿Ded pah niij tígáá páant ā niij? caandíh it niijíp wut jī.*

¹²⁻¹³ —Yoobóp dih tígáá. Elías jwíh jūóhni, nihatdih ámohni ā jumna caá. Dios naáwát dih naóh yapanit ĩ naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cáacwā úud jeñé, dawá láa yeejép wā yap bipna caá. Bitā weemdíh náahcan, yeejép ĩ chāj bipna caá. ¿Páant ĩ niij daacátjidih yeeb nī beh joicán niít? Pánihna, nindih yeebdíh wā naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wát jui péana beé. Páant ā juyúchah, queét ĩ náahatji pahjeh caandíh yeejép it chājap wut jī.

Páant jíf caandíhbut it niij daacáp tajī, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Wáá wunat jumnidih Jesús ā booaat (Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Páant ā niiját túttimah, jeejīboó jumnitji jwúb dei bejna, dawá cáacwā ā bohénit pebh ĩ jumuchah, Jesús wā it enep wut jī. Moisés ā wutatjidih bohénitboó ā bohénit biíc dih míc jūih náacna it chājap wut jī. ¹⁵ Pánihna, Jesús wā ĩ dei juibínachah, nihat caandíh wēi ennit, Jesús dih jwáádih it náa nah bejep wut jī. ¹⁶ Ā pebh ĩ juibínachah, nin pah queétdih Jesús āt niij úbh joyóp wut jī:

—¿Dépanih yeeb míc jūih náac tibeé nī chāj? āt niijíp wut jī.

¹⁷ Páant ā niij úbh joyóchah joint, cáacwā cáth nūhni nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Bohéní, wā wúh nemép jumnidih meemdíh wā ub jūwúp yuh be. Nemépboó caandíh déheanit, āpí wéheat túutcan caá. ¹⁸ Wā wúhdih déheat ā jūwúchah, baácboó buugnít, maojíh nah cháacnit, āpí jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej tubit āpí bacna caá. Páant ā jumuchah, ma pej jumnitdih nemépdih wā bacaat túutap yuh be. Obohjeéhtih, queét ĩ jéih bacacap be, Jesús dih āt niijíp wut jī.

¹⁹ —Maatápdih yeebdíh wā bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh nī tūi jenah joicán caá. ¿Débólīh maatápdih tígáá weemdíh yeeb nī jepahbi? Caán wébitdih ma ub jūwúwá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

²⁰ Páant ā niijíchah joint, nemép jumnidih Jesús pebh it ub bejep wut jī. Ī ub juibínachah, Jesús dih ennit, nemépboó wébitdih baácboó numah buugúchah, āt ĩaj tūpúnap wut jī. Páant ā ĩaj tūpúnachah, jacmant moj chej búdi āt bacap wut jī.

²¹ —¿Débólīh maatápdih tígáá nin wébit páant āpí jum? Jesús behedih āt niij úbh joyóp wut jī.

—Wébitjeh ā jumuchah, ā jwíhip be.

²² Nemépboó caandíh tuu cáutboó numah buug cáwíh nit, mujboobát numah buug báahnit, dawá láa ā mao yohíhip jī. Ma jéihna, jwiít dih jígh ennit, ma teo wáaca, Jesús dih āt niijíp wut jī.

* 9:7 2P 1.17-18; Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

²³—Weemdíh ma túi jenah joyóchah, Dios nihah túi jéihni meemdíh ā teo wáacbična caá, Jesús caandíh āt niijíp wut jī.

²⁴—Meemdíh wā túi jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wā túi jenah joyát pínah niijná, weemdíh ma teo wáacá, āt niijíp wut jī.

²⁵Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, ī míc wáac juibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah āt niij jūihñap wut jī:

—Meém wéheat tútcanni, joyát tútcanni nemép nin wébitdíh jumni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandíh ma jwáub tac buugáca bojoó, āt niijíp wut jī.

²⁶Páant ā niij jūihñachah joinít, ñaacnit, wébitdíh baáčboó jwáub numah buugnít, ñaj túpáanit, nemép āt bac bejep wut jī. Páant ā chājachah, wébitboó wunni pah āt ñajap wut jī. “Caán ā wunah bejna caá”, dawá it niijíp wut yuh jī. ²⁷Páant ī niijíchah yuhna, Jesúsboó caandíh áih muj nahdih āt teo wái ñahanap wut jī. Páant ā teo wái ñahanachah, wébit āt ñah ñuhup wut jī.

²⁸Túttimah, Jesús wā muúboó ī waád juibínachah, bita wihcah, ā bohénitjeh caandíh nin pah it niij wáub joyóp wut jī:

—¿Dépanih tígáá jwiitboó caán nemépdih jwī jéih bacacan? it niijíp wut jī.

²⁹—Pánihni nemépdih yohíhna, jeémp juhcanjeh, Diosdih búdí wábat caá náahap, Jesús queétdih āt niij jepahap wut jī.

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáub naawát (Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹Túttimah, ī jumniiji tútchimant Galilea baácna Jesús wā it bejep wut jī. Capernaum tútchina bejni namádih bejna, Jesús ā bohénitdih āt bohé bejep wut jī. Pánih queétdih bohé bejna, ā bohénitdihjeh ā túi bohéat túut niijná, dedboó ī bejat pínahdih bita ī jéihyatdih āt náahcap wut jī. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih āt niij naawáp wut jī:

—Weém nihah cáacwā úud jeénédih teonit, jwī déewā bitaboodíh ī wáuhbipna caá. Páant ī wúhchah, weemdíh ī mawachah yuhna, bíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo pud jūóhbična caá, páant muntih, āt niijíp wut jī.

³²Páant ā niijíchah joiná yuhna, queét it túi beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, úumna, it jwáub wáub joicáp wut jī.

“Déhe tígáá ñi maáh panihni”, Jesús ā niiját (Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³Galilea baáčdih bejna, Jesús wā Capernaum tútchiboó it juibínap wut jī. Pánih juibínit, ā chéenwáih muúdh waadnit, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij wáub joyóp wut jī:

—Namáboó jūóhnit, ¿Dedédh míc wéhe tibeé ñi chāj? āt niijíp wut jī.

³⁴Páant ā niijíchah joinít, it jepahcap wut jī. Namádih bejna, nin pah queétdih it niij míc wéhenap wut jī: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wā jumna caá”, it míc niijíp wut jī.* ³⁵Páant ī míc niijátjidih tícna, Jesúsdih it jepahcap wut jī. Páant ī jepahcap ennit, juibí chéudnit, ā bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdihjeh āt niij naawáp wut jī:

—Ded waóhni jumíhna, péeni jumát caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihadit teo wáuhni jumát caá náahap, āt niijíp wut jī.*

³⁶Páant niijnít, wébitdíh bid bojnit, queét cātih āt ñuhah túutup wut jī. Ñuhah túutnit, caandíh pin teonit, Jesús nin pah queétdih āt niijíp wut jī:

³⁷—Ded wā náah yacatdih chājat túut niijná, bíc nin panihni wébitdíh wéi jwááhna, weemdíhbut ā wéi jwááhna caá. Pánih weemdíh wéi jwááhna, wā íip, weemdíh wahnidihbut ā wéi jwááhna caá, āt niijíp wut jī.*

“Ded jwiitdih en jūihcanni jwiitdih teo wáacni caá”, Jesús ā niiját (Lc 9.49-50)

³⁸Túttimah, Juan Jesúsdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī enechah, bíc newé ma wépatjih nemépwádh ā bacat túutup be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni ā nhcah, caandíh páant jwī chājat túutcap be, āt niijíp wut jī.

³⁹Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Páant caandíh ñi niijcá bojoó. Ded wā náah yacatdih chājat túut niijná, wā wépatjih chāj júutna, túttimah weemdíh yeejép ā jéih niijcán niit. ⁴⁰Ded jwiitdih

* 9:34 Lc 22.24 * 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26 * 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23

en jūihcanni jumna, jwījeéh ā jumna caá.*
⁴¹Yoobópdiŋ yeebdiŋ wā naóhna caá. Wí-
 hwā ñi jumat jíib, ded yeebdiŋ ā túi teo
 wáacachah enna, Dios caandíhbut ā túi
 chājbiŋna caá. Ñi babhbat pínah mahbit-
 diŋh yeebdiŋ ā wáuhchah, páant ā chājat
 jíib caandíhbut Dios ā túi chājbiŋna caá,
 Jesús āt niijíp wut jí.*

*Bitadiŋ jwī yéej chājat túutuchah, jwiít-
 diŋ búdí peéh chājat ā jumat*

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴²“Nin wébit panihni weemdiŋ túi je-
 nah joinídiŋ ded yeejép ā chājat túutatji
 jíib, Dios caandíŋ yeejép pohba ā peéh
 chājbiŋna caá. Caán ā yéej chājat túutat
 pínah játiŋ, áih butdiŋ búdí jeé júdujīŋ ché-
 ó búudhniŋ, búdí mujna caandíŋ ī yohochah,
 āta túi tagaá. Páant ī chājachah, caán
 wébit panihniŋ yéejacah nihna, Dios
 páant bóo pohba caandíŋ āta peéh chājcan
 tagaá.⁴³⁻⁴⁴Ñiŋh téihyajiŋ yeejép chājna, caán
 téihyadiŋ bóod yohat pahjeh caán ñi yéej
 chājatdiŋ ñi cádaŋhá. Caandíŋ cádahcan,
 iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dū-
 can, coyíwābut wuncannit ī jumbipna caá.
 Ñiŋh téihyadiŋ ñi bóod yohochah nihna,
 caan dáhjeh āta buud tagaá. Yeebboó páni-
 hni cóloh jumna yuhna, túttimah Diosjeéh
 ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, ché-
 nat pah téihyajiŋ iiguípna ñi bejchah, búdí
 yeejép ñita yap tagaá. Pánihna, ñi yéej chā-
 jatdiŋ cádahat caá náahap.*⁴⁵⁻⁴⁶Biíc yoobó
 ñiŋh jíтчajīŋ yeejép chājadiŋ bejna, caán
 jíтчadiŋbut bóod yohat pahjeh caán ñi
 yéej chājatdiŋ ñi cádaŋhá. Caandíŋ cádah-
 can, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát
 dūcan, coyíwābut wuncannit ī jumbipna
 caá. Ñiŋh jíтчadiŋ ñi bóod yohochah ni-
 hna, caan dáhjeh āta buud tagaá. Yeebboó
 pániŋni cólohjeh jumna yuhna, túttimah
 Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih,
 ché-
 nat pah jíтчajīŋ iiguípna ñi bejchah,
 búdí yeejép ñita yap tagaá.⁴⁷⁻⁴⁸Biíc yoobó
 ñiŋh quíibjīŋ ennit, yeejép chājna, caan
 dáhdih ñi wáat yohat pah caán ñi yéej
 chājatdiŋ ñi cádaŋhá. Caandíŋ cádah-
 can, iiguípna ñi bejbipna caá.*Caanná iigát
 dūcan, coyíwābut wuncannit ī jumbipna

caá.*Caán quíibdiŋ ma yohochah nihna,
 caan dáhjeh āta buud tagaá. Pánihna,
 biíc buwá quíib wihcanni yuhna, túttimah
 Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih,
 ché-
 nat pah quíibjīŋ iiguípna ñi bejchah,
 yeejép pohba ñita yap tagaá.

⁴⁹“Nin baácdiŋ jumjwuhna, nihát cáacwā
 yeejép yapat caá náahap, ī yéej chājatdiŋ
 cádahniŋ, túiniŋh ī túut nuumát pínah ni-
 iŋná. Jwī jeémátđih núumni ápi náahna
 caá, ā túi nuñiat pínah niijná. Pánihat
 pah, cáacwādiŋbut yeejép yapat ā náahna
 caá, túut nuumniŋ, ī túi chājat pínah ni-
 iŋná.⁵⁰Núumni buiná, jeémátđih ā túi
 nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ā buyát
 beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá.
 Pánihna, ñi jeémátđih núumniŋh ñi túi
 buyát pah, yeeb bitajeéh biícđih ñi túi ju-
 mat túut niijná, túiniŋh ñi chājaá”, Jesús
 queétdih āt niijíp wut jí.*

10

Ī weha mánadiŋ ī yohcat

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹Capernaum túтчimant bejniŋ, Judea
 baácna juibíniŋ, Jordán muj conanaáboó
 Jesús wā ī chúuh juibínachah, dawá Jesús
 pebh it míc wáac juibínap wut jí, páant
 mũntih. Páant ā pebh ī míc wáac juibí-
 nachah ennit, ápi bohéatji pahjeh mũntih
 āt jwúub bohénap wut jí.²Páant ā bo-
 héat pónih, fariseowābut it juibínap wut jí.
 Pániŋ juibíniŋ, Jesúsdiŋ nin pah it niŋ wúbh
 joyóp wut jí, ded pah ā jepahatdiŋ joinit,
 caandíŋ ī naóh yacat túut niijná:

—Jwī weha mána yaáhdih jwī
 yohochah, ā túimi naniŋ? ¿Dios ā wutatboó
 páant niŋ ā chājat túutap, ma jenah
 joyóchah? it niijíp wut jí.

³—¿Ded pah tigaá Moisés āt niŋ wutji?
 Jesús queétdih āt niŋ wúbh jói jwúubanap
 wut jí.

⁴—‘Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém
 ma túicat enna, meemdiŋ wā yohna caá”,
 niŋ daácniŋ, caántđih ñi wúhuú. Páant
 niŋ daác wáhnit, majeéh bólidih ma cáda-
 hachah, ā túina caá’, Moisés āt niŋ daacáp
 tajī, fariseowā it niŋ jepahap wut jí.*

* 9:41 Mt 10.42 * 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48 Is 66.24 * 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35

* 10:4 Dt 24.1-4; Mt 5.31

⁵ —Diosdih ñi ñowā ī jepahfchah enna, páant Moisés āt niŷ daacáp tajī. ⁶ Páant ā niŷ daacátji ā jumachah yuhna, jon jātih nin baácdih chājnit, newé yad biícdih Dios āt chājap wut jī. ⁷ Pánih biícdih ā chā-jachah, newé ā mánadih cádahnit, yad biícdih apí jumna caá. ⁸ Queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ī jumap. ⁹ Pánihna, Dios queétdih biíc bácah panihnit ā chājachah, queétjeh míc cádah-cat caá náahap, Jesús queétdih āt niŷjap wut jī.

¹⁰ Páant ā niŷjāt túttimah, muúboó jumna, páant ā naáwátjidih ā bohénit caandfih ít uúbh joyóp wut jī. ¹¹ Páant ī uúbh joyóchah, nin pah queétdih āt niŷjap wut jī:

—Ded ājeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwúub áa jumna, ā yohnidih yeejép ā chājna caá. ¹² Yad wilibut newédih yohnit, biíhdih jwúub áa jumna, mi yohnidih yee-jép mi chājna caá, Jesús āt niŷjap wut jī.*

Jesús wébitdih ā uúbat
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Cáacwā ī wehdih ā teo jáha uúbat pínah niŷjā, Jesús pebhna ī mána ít ub juibínap wut yah jī. Obohjeéhtih, ā bohénitboó queétdih ennit, ít jípónih jūihñap wut jī. ¹⁴ Páant ī jūihñuchah ennit, Jesús íjnit, ā bohénitboodih nin pah āt niŷjap wut jī:

—Wébit wā pebh ī jūúwá naáh. ‘Ñi bejca bojó’, queétdih ñi niŷjā bojó. ‘Dios wā maáh caá’, niŷjnit, queét wébit caá túi jenah joinít ī jumap. ¹⁵ Dios ā maáh jumapna waadnitboó nit wébit ī jenah joyát pah jenah joinít ī jumna caá. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Nitbit Diosdih ī náahat pah yeéb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan níft, āt niŷjap wut jī.*

¹⁶ Páant niŷjap péanit, wébitdih ub túuh teo jáhanit, nin pah Diosdih āt niŷjap wut jī: “Nitbitdih ma túi teo wáacá, Paá”, āt niŷjap wut jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdih ā uúbh joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús wā namádih ī bejchah, biíc newé náo ñah bej, Jesús pebh bódiha caj yoh

ñajnit, caandfih wéina, nin pah āt niŷjap uúbh joyóp wut jī:

—Túi Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tígáá wā chājbi? āt niŷjap wut jī.

¹⁸ —JDépanih tígáá ‘Túini’, weemdfih ma niŷjap? Diosjeh caá túini. ¹⁹ Dios ā wut-tatdih ma jéihna caá. ‘Cáacdih ma mao yohca bojó. *Ma áa nihcannihjīh ma yéej chājca bojó. *Ma ñumcá bojó. *Ma yeeca bojó. *Bitadih yee naóhnit, íh bií déedih ma ubca bojó. Ma mánadih túinijeh ma chājaáp’, *Dios ā niŷjap jī. Caán ā wut-tatdih jepahat caá náahap, Jesús caandfih āt niŷjap wut jī.

²⁰ —Bohéní, wébit jumna, wā yap yohcatji pah, buubut biíc yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdih āt niŷjap wut jī.

²¹ Páant ā niŷjíchah joí, en jáhanit, Jesús caandfih āt oyop wut jī.

—Diosjeéh ma túi jumát pínah, bainí caá meemdfih ā judhdap. Nihat míh bií déedih jīb chājadih ma bejeé. Pánih jīb chājnit, caán jībdih moh yéejnitdih ma wūhuú. Páant ma wūhuchah, nin baáboó ma bíboh-hatji chah túini míh pínah Dios pebhboó ā jumbipna caá. Wā niŷjāt pah chāj péa, wājeéh ma pée jūúwá, Jesús āt niŷjap wut yah jī.

²² Obohjeéhtih, páant ā niŷjíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jīb chāj wūhíhcan, búdí āt jígahap wut jī. Pánih jígahnit, jepahcanjeh, āt jwúub bejep wut jī.

²³ Páant ā jwúub bejchah, ā bohénitdih tac púud ennit, nin pah Jesús queétdih āt niŷjap wut jī:

—J Dawá bií dée bíbohni Dios ā maáh jumapna ī waadát ā buona caá! āt niŷjap wut jī.

²⁴ Páant ā niŷjíchah joinít, queétdih ít joí wúhi bejep wut jī. Páant ī wúhi bejchah ennit, queétdih Jesús nin pah āt jwúub niŷjap naáwáp wut jī:

—Némewáá, det Diosdih túi jenah joicán, ‘Nihat wíh bií déejih wā túi yapbipna caá’, niŷjap jenah joinít, Dios ā maáh jumapna ī jéih waadcan caá. ²⁵ Camelloboó awí íftbitdih

* 10:6 Gn 1.27; 5.2 * 10:8 Gn 2.24 * 10:12 Mt 5.32; 1Co 7.10-11 * 10:15 Mt 18.3 * 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17
* 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18 * 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19 * 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20 * 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16

ā yabac bejihichah nihna, āta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíí dée bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā waádihichah yuhna, búdí ā buona caá, āt niijíp wut jī.*

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, chah wáhi bejna, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jī:

—Páant ā niijíchah bácah, Dios ā jumap-boó ded ā jéih waadcán níft, ít niijíp wut jī.

²⁷ —Cáacwā ded pah ī jenah joyátjihjeh ī tūi chājihna yuhna, Dios pebhboó ī jéih bejcan níft. Diosjeh iiguípna bejnit déedih ā tūi ũbna caá. Caanjéh tigaá nihatdih jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ā wihcan caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

²⁸ —Maá, weemdíh ma joi jwúhuú. Majeéh péeat túut niijná, jwiítboó nihatdih jwi cádahap jī, Pedroboó āt niijíp wut jī.

²⁹⁻³⁰ —Yoobódih yeebdíh wā naóhna caá. Det wíh táini doonádih jepahnit, wā weñat pínahdih chājat túut niijná, nihat íih bíí déedih cádahnit, páant ī chājat jíib búdí táinidih ī bíbohhipna caá. Íih munnádih, ī úudwádih, ī mánadhí, ī weha mána yaádh-dih, ī wehdih, íih wápchidih yuh buca cádahnit jumna, nin baácboó jum jwuhna, chah dawá ī bíbohhipna caá. Obohjeéhtih, pánih táini jumna yuhna, yeejébut ī yap-bipna caá. Túttimah bóo láabut páantjeh Dios bíicdih ī jumbipna caá. ³¹ Obohjeéhtih, nin baácboó jum jwuhnit, dawá cáacwā búdí bíí dée bíbohniitji, Dios pebhboó moh yeejnit ī jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó dawá moh yeejnitji jeáboó maáta ī jumbipna caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.*

Jesús ā wñat pínahdih ā jwúub naáwát (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Túttimah, Jesús Jerusalén tútchina ā bohénitdih āt numah aab béjep wut jī. Caán tútchina ā numah bejchah ennit, ā bohénitboó ít wáhi bejep wut jī. Bitá íjeéh péenitbut búdí ít ũmup wut jī. Pánihna, Jesús doce ā bohénitdihjeh bitadhí yúúpbit numah bejnit, ded pah cáacwā caandíh ī chājat pínahdih queétdih āt jwúub naáwáp wut jī: ³³ “Jerusalén tútchina aab béjna caá jwí chājap. Caanná jwí juibát túttimah, weém, nihat cáacwā úud jeñédih caanjíh moón ī teobipna caá. Pánih

teonit, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā w-tatjidih bohénit bíicdih ī wúhhipna caá. Pánih wúhnit, judíowā nihcannitboodíh ī jwúub wúh yapabipna caá, weemdíh ī mao yohat pínah niijná. ³⁴ Páant ī mao yohat túutachah, queétoó deoh naóh, mao mácjih cóf jáhanit, weemdíh ī púibipna caá. Páant ī chājat túttimah, weemdíh ī mao yohbipna yah caá. Obohjeéhtih, páant ī mao yohochah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud júóhhipna caá, páant muntih”, āt niijíp wut jī.

Santiago, Juanjéh Jesúsdih ī úúbh joyát (Mt 20.20-28)

³⁵ Páant Jesús queétdih ā niij naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juanjéh Jesús pebhna juibínit, caandíh nin pah ít niijíp wut jī:

—Bohéní, jwí niiját pah jwiítidih ma chāj wúhuú, ít niijíp wut jī.

³⁶ —¿Ded pah wā chājat tigaá yeéb ní náah? Jesús queétdih āt niij úúbh joyóp wut jī.

³⁷ —Nihat cáacwā ī maáh waadná, meém bíicdih jwiítidihbut ma chúdat túutú, majeéh maáta jwí jumát pínah niijná. Weemdíh ma jéihyepmant bóo buwámant chúdat túut, wā úudboodíh wáyámant bóo buwámant ma chúdat túutú, Jesúsdih āt niijíp wut jī.

³⁸ —Ded pah yeéb yeejép ní yapat pínahdih jéihcan yuhna, páant weemdíh ní niij úúbhna caá. ¿Buu weém yeejép wā yapat pínahdih bíic yoobó yeebbút yeejép yapnit, ní jéih buujámi naniít? queétdih āt niij úúbh joyóp wut jī.*

³⁹ —Bíic yoobó yapna yuhna, jwiítboó jwí jéih buujámi nacaá, ít niij jepahap wut jī.

—Weém yeejép wā yapat pahjeh yeebbút yeejép ní yapbipna caá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ní jumachah yuhna, wajeéh chúdnit pínahdih wā jéih níocan caá. Caandíh wā ípboó átát ámoh jwej péa tagaá. Pánihna, caán ā níonitjeh wā jéihyepmant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámantbut ī chúdbipna caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

⁴¹ Santiago Juanjéh ī úúbátjidih joinít, bita ā bohénitboó queétdih ít íijip wut jī. ⁴² Páant

* 10:25 Pr 11.28

* 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30

* 10:38 Lc 12.50

ī fíjichah ennit, nihat queétdih bid bojnit, Jesús nin pah át niíf naáwáp wut jī:

—Diosdih jéihcannit maátaboó íih cáacwádih wutna, nihat jéihnit dée pah queétdih ípí wēp wutna caá. ⁴³ Yeéboó páant ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, ñijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondíh teo wūhni panihni jummat caá náahap.* ⁴⁴ Ded nihatdih wutíhna, bitadidih teo wūhni ā jumna naáh.* ⁴⁵ Weembút oboh jumni panihni wā jumna caá. Pánih jumna, weém nihat cáacwā úud jeñé jumna yuhna, nin baácboó jūóhna, cáacwā weemdíh ī teo wūhatdih wā bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadih wā jūúwáp be. Dawá ī yéejat jíib iiguípna bejnit déejidih túi ubat túut niijná, queétdih wun wūhúdih wā jūúwáp be, Jesús át niijíp wut jī.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ā booaat
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Túttimah, Jesús ā bohénit biícidih Jericó tútchiboó ít juibínap wut jī. Juibínit, ī waad yábac bejchah, queétdih dawá ít péenap wut jī. Páant ī yabac bejchah, jéih encanni, Bartimeo wūt jumni, namá jwéejdih dinero wūbh cháudna át chājap wut jī. Caán Timeo ā wūáh wut jī.

⁴⁷ Pánih cháudnit, Jesús wā ī yap bejchah joinít, Bartimeo nin pah át niíf ej jwíhip wut jī:

—Jesús, David juima, Dios ā wahní, weemdíh ma jígah en teo wáacá! át niíf ejep wut jī.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ā niíf ejechah joinít, cáacwā caandíh ít jūihñap wut jī:

—Pánih ejcan, ma laiha bojoó, ít niijíp wut yuh jī.

Obohjeéhtih, páant ī niíf jūihñuchah yuhna, Bartimeoboó chah wēpép át ejep wut jī.

—David juima, Dios ā wahní, weemdíh ma jígah en teo wáacá! át niijíp wut jī.

⁴⁹ Bartimeo páant ā niíf ejechah joinít, bejna yuhna, cháonít, nin pah Jesús át niijíp wut jī:

—Caán ā jūúwá naáh, át niijíp wut jī.

—Ma weñeé. Ma ñah ñuhúú. Meemdíh 'Jūúwá', ā niijná caá, caandíh ít niijíp wut jī.

* 10:43 Lc 22.25-26 * 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

⁵⁰ Páant ī niijíchah joinít, íih jih bóo yégueh chóodih ub yoh jéena, ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wut jī.

⁵¹ Páant ā pebhna juibínachah, Jesús caandíh nin pah át niíf wūbh joyóp wut jī:

—¿Dedé dée tigaá meemdíh wā chājbi? át niijíp wut jī.

—Bohéní, búdí wā eníhna caá, át niíf jepahap wut jī.

⁵² —Ma bejeé. Weemdíh ma túi jenah joyát jíib enni ma jumna caá, Bartimeodih át niijíp wut jī.

Jesús páant ā niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wut jī, buca. Pánih ennit, Jesús ā bejchah, Bartimeobut ájeéh át bejep wut jī.

11

Jesús wā Jerusaléna ī waadát
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tútchimant bejnit, Jesús ā bohénit biícidih Jerusalén tútchina ít bejep wut jī. Caán tútchidih ī juibíat pínah játih, Betfagé tútchibit, Betania tútchibitbut pehbhit ít juibínap wut jī. Olivo dah jeé púujdih bóo tútchina wut jī. Caánboó juibínit, chénewā ā bohénitdih caán bainí tútchina Jesús át wahap wut jī.

² —Con pehbhit bóo tútchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wūhúdh ñi enbipna caá. Cáacdih duo jwúhcani caá. Caandíh ñi wataáap. Watnit, ñi ub jūúwá. ³ Bitá ñi watatdih ennit, '¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat?' ī niijíchah, 'Jwí Maáh caandíh ā ub jwúhat túutap be. Á náahatdih chāj péa, ā jwúwabapna caá', queétdih ñi niijí, Jesús át niijíp wut jī.

⁴ Jesús páant ā niijíchah joinít, ít bejep wut jī. Juibínit, jéc pebh chéoni, namáboó ñuhni, burro wūhúdh ít enep wut jī. Ennit, caandíh ít watap wut jī. ⁵ Caan pébh en ñuhnit, nin pah ít niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá caandíh ñi wat? ít niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niíf wūbh joyóchah joinít, Jesús ā niijátji pah queétdih ít jepahap wut jī.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhúú, ít niijíp wut jī. Páant ī niijíchah joinít, Jesús ā páñapboó ít ub bejep wut jī. ⁷ Pánih ub juibínit, íih jih bóo yégueh chóodih tóo dagnit, burrodih ít cáagap wut jī. Cáag

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

péanachah, burrodih púuh laabnít, yéguehjih Jesús át chúudap wut jī. Pánih chúudnit, Jesús wā Jerusalén tútchina it bejep wut jī. ⁸Dawá cáacwā íih jih bóo yégueh chóodih namáboó it jwej waawáp wut jī. Bitabut tútchi jwéejdih í bóodniji táam núonadih úb jüóhñit, namáboó it jwej waawáp wut jī. Íih yégueh, táam núonadihbut namáboó jwej waóhna, Jesús í maáh pínah ā jumatdih júutna it chājap wut jī. ⁹Páant Jesús wā í bejchah, ā waawápmant, ā méimant péenitbut nin pah it níj ejep wut jī:

—¡Diosdih jwī wēi naóh jíih! ¡Hosana, nin Dios ā wahni jwíit judíowádh teo wáacni pínah ā tái jumú naáh! ¹⁰Jwī nno David ā maáh jumatji pah nin jüóhni ā jwúub maáh jumbipna caá. ¡Túina caá ā maáh jumat pínah! ¡Túina caá, Paá! ¡Meém caá mat wahap! niijná it chājap wut jī.

¹¹Pánih bejna, Jesús wā Jerusalén tútchina juibínit, Dioh munná it waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Jesús nihadit át táoh en jibip wut jī. Táoh en péanit, tōo nāh jüúwáchah, Betania tútchina Jesús doce ā bohénit bíicdih úwudih it jwúub bejep wut jī.

*Jesús higuera nahdih ā wunat tútat
(Mt 21.18-19)*

¹²Túttimah bóo yeó jáapdih queét Betania tútchidih úonitji Jerusalén tútchina it jwúub bejep wut jī. Pánih bejnit, nuugáp wunna, higuera túi wawá jumni nahdih yuúp en bojnit, Jesús áih quehedih bididih át bejep wut jī. ¹³Obohjeéhtih, táini wawá jumna yuhna, quehcat láa ā jumuchah, áih quehe át wihcap wut jī. ¹⁴Pánihna, ā quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih át niijp wut jī:

—¡Ma quehcah, cáacwā míih quehedih í jwúub jeémpcan níit! át niijp wut jī.

Caan náhdih páant ā niijchah, ā bohénit it joyóp wut jī.

Jíib chājnitdih Dioh mummánt Jesús ā jüih nunn bácaat

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵Páant níj péanit, Jerusalén tútchina it bejep wut jī. Caanná juibínit, Dioh muú jóocmant bóo juúhdih it jwúub waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, bíi dée

jíib chājnitdih Jesús át jüih nunn bácanap wut jī. Dinero túut nunnít cáacwáih cáagat naanádih, jopwádh jíib chājnitíh chúdat naanádihbut át úb yoh ácanap wut jī. ¹⁶Pánihna, bíi déedih jírónih úb yabac bejnitdih Jesús át jüih jwúuba bojop wut jī.

¹⁷Pánih jüih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah át níj bohénap wut jī:

—Dios naawátdih naóh yapani jon játih nin pah át níj daacáp tají: “Wíih muú nihah baácmant moón weemdíh úbát pínah muú caá”, Dios ā niijp be’, át níj daacáp tají. ^{*}Obohjeéhtih, cáacwā Diosdih úbúdh í juyáchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit nunná caá ní chājap. Pánih chājnit, Dioh muúdh yéejana, nunnít í jumat pínah muú chājna caá ní chājap, ^{*}Jesús queétdih át niijp wut jī.

¹⁸Páant Jesús ā níj bohéatdih joinít, dawá cáacwā búdi it jói wúhi bejep wut jī. Í jói wúhi bejatdih jéihñit, sacerdotewá í maata, Moisés ā wutatjidih bohénitbut cáacwáboó queétdih cádahñit, Jesúsboodíh í jwúub péeat pínahdih it úmup wut jī. Jesús Dioh muúdh páant ā niijchah joinít, caandíh úmna, nin pah it múic niijp wut jī: “¿Ded pah tigaá caandíh jwí jéih mao yohbi?” it niijp wut jī.

¹⁹Tōo nāh jüúwáchah, Jesús wā Jerusalén tútchimant it jwúub bac bejep wut jī, páant muntih.

*Higuera nah ā wunat
(Mt 21.20-22)*

²⁰Túttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tútchina jwúub aab béjna, higuera nahjidih it enep wut jī. Caan nāh átát wunah bejep wut jī. ²¹Caan nāh ā wunatdih ennit, Jesús ā niijátjidih náhninit, Pedroboó caandíh nin pah át niijp wut jī:

—¡Bohéní, ma enéé! Higuera nah ma wunat túttni jáantjeh át wunah bejep tagaá, át niijp wut jī.

²²—Dios ā wēpatdih ní tái jenah joyoó.

²³Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Diosdih tái jenah joinít, “Weém wā úbát pahjeh ā yapbipna caá”, ní níj jenah joyóchah, ní niiját pahjeh ā yapbipna caá. Dios ā wēpatdih tái jenah joiná, nin jeedíh búdi

* 11:9 Sal 118.25-26

* 11:17 Is 56.7

* 11:17 Jer 7.11

* 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2

mujna ñi bejat tautuchah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá.* ²⁴ Nin pah yeebdíh wã jwáub naóhna caá. Diosdih uúbhna, 'Wã uúbát pahjeh tigaá weemdíh ã wúhup', niij jenah joinít, ñi uúbátidih ñi bíbohbiipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, Diosdih ñi uúbát pínah játih, yeebdíh bita yeejép í chājatjidih ñi íj yayaá. Páant ñi íj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéej chājatdih jwí íp jeáboó jumribut ã íj yaibípna caá.* ²⁶ Obohjeéhtih, yeebdíh yeejép chājnitdih ñi íj yaicáh ennit, jwí íp jeáboó jumni bíc yooó ñi yéej chājatdih ã íj yaicán níit, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Jesús ã wēpat

(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Páant niij bėjna, Jerusalenna Jesús wã ít juibínap wut jí. Pánih juibínit, Dioíh muú jóocmant bóo juáhdih ít táoh enep wut jí, páant muntih. Páant Jesús ã táoh enechah, sacerdotewá í maáta, Moisés ã wutajjidih bohénit, jwít judfowádih waóhnnit bícdih ã pebh juibínit, ²⁸ nin pah caandíh ít niij uúbh joyóp wut jí:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé jwín páant ma chāj? ¿Dehe tibeé meemdíh páant ã wut? ít niijíp wut jí.

²⁹ —Yeebdíh caá wã jwíh uúbh joibíp. Weemdíh ñi táí jepahachah, weembát ñi uúbh joyátdih wã jepahbipna caá. ³⁰ ¿Juan yeebdíh ã daabánachah, dehe tibeé caandíh át daabáát tautjī? yeeb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwáboó níit caandíh ít daabáát tautjī? ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

³¹ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jí: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepahbi? ‘Dios Juandih át wutup tajī’, jwí niijíchah, ‘Páant ã jumuchah yuhna, ¿dépanih tijí caandíh ñi jepahcan?’ jwítidih ã niij jūihbipna caá. ³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naawátdih naóh yapani yoobát ã jumup jí’, í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, jwít-boó ‘Cáacwājeh caandíh ít daabáát tautjīp taga’, jwí niij jepahachah, queét jwítidih í íjibipna caá”, ít míc niijíp wut jí. Pánihna, sacerdotewá í maáta, Moisés ã wutajjidih bohénit, jwít judfowádih waóhnnit-but cáacwádih ít úmup wut jí. ³³ Pánih

úmmnit, Jesús dih nin pah ít niij jepahap wut jí:

—Juandih daabáát tautnidih jwí jéihcan caá, ít niijíp wut jí.

—Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembát yeebdíh wã naóhcan níit, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

12

Jiwá iguíhadih yeejép teo wáhnit naawát
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Páant niij péanit, Jesús nin ã jenah joiní naawátjīh cáacwádih át niij bohénap wut jí: “Bíic newé jiwá iguíhdih ã momop be. Mom péanit, wáihyat júdudih chāj péa, caán iguíhdih í búuh chuñat pínah muúdhbut ã chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo muúdhbut ã chājap be, caán iguíh wáapdih í en dawát pínah niijná. Caandíh chāj péa, bitadih en dawát tautnit, caán bíh baáboó jib jwuhádih ã bejep be.* ² Túttimah, iguíh ei láa caandíh teo wáhnidih áih iguíh wáapna ã wah bojop yuh be, áih iguíh jíbdih ã uúbát pínah niijná. ³ Obohjeéhtih, caanná ã juibínachah, iguíhadih en daonítboó caandíh teonit, í maáhdih jíib wahcanjeh, í pūi ñuun yóh jwáuba bojop be. ⁴ Túttimah, iguíha mínah bíh caandíh teo wáhnidih ã jwáub wahap yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, ã juibínachah, caandíhbut yeejép niijnít, áih wao dáhdih í dúuc mawap be. ⁵ Páant í chājat túttimah, bíhdih ã wah bojochah, wápchi en daonít caandíh í mao yohop be. Dawá bitadidihbut ã wahachah, biquínadidih mao yohnit, bitadidih í yeejép chājap be.

⁶ “Caán iguíha mínahdih ã wáuh, búdí ã oinijeh ã judhdup be. Pánihna, ã wáuh ã oinidih ã wahap be, búca. Pánih walnit, nin pah ã niij jenah joyóp yuh be: ‘Wã wáuhboodíh í túi chājipna caá’, ã niijíp be. ⁷ Obohjeéhtih, wápchi en daonítboó queétjeh nin pah í míc niij wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wáuh caá. Caandíh jwí mao yoh jíh, behe ã wunat túttimah, nin jwíh wáap ã jumap pínah niijná’, queétjeh í míc niijíp yuh be. ⁸ Páant niijná, caandíh mao yohnit, wápchi jwéejboó áih bácahdidih í yohop be.

* 11:25 Mt 6.14-15 * 12:1 Is 5.1-2

⁹ “¿Wápchi mínah jwúub juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonítidih ā chājbi? Nin pah queétdih ā chājbi-pna caá: Queétdih mao yohnit, bitaboodíh caán wápchidih ā en dawát tātutbipna caá. ¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwátidih naóh yapani ā daacátjidih yeéb ñi bohécannit jí? Nin pah āt niíf daacáp tají:

‘Muú teonit túini jee dáhnadih ñíonit, í náahcanni dahdih í yohop yuh be. Obohjeéhtih, caán í yohni dahdih-jeh tigaá Dios ā ñíwip. Caandíh ñíonit, áih muú pánihnidih chājna, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwe-
jep be, caán muudíh túi jenah enat tūtut niijná. Caán jee pánihni Dios ā wahni pínah Cristo tigaá. Páant ā chājachah ennit, jwiítboó caandíh búdí jwí wéina caá’, āt niíf daacáp tají”,
(Sal 118.22-23)

Jesús queétdih āt niijíp wut jí.

¹² Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā í maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwiít judiowā jwí maáta bícdih nin pah ít niíf jenah joyóp wut jí: “Jesús iguihadih en daonít naáwátjīh jwiítidih jūihna caá ā chā-jap”, ít niijíp wut jí. Páant niíf jenah joinít, Jesúsdi h ít tewíhip wut yuh jí. Obohjeéhtih, cáacwādih úmmnit, caandíh teocanjeh, ít bejep wut jí.

Romano maáta í uúbat tūtutni dinero júdu

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Páni h bejnitji fariseowā í maátaboó biquína íjeéh moondíh Herodesjeéh moondíhbut, Jesús pebhna wahna, caandíh ít uúbh joyát tūtut wut jí, Jesús mácah ā jepahachah, caandíh naóh yacat tūtut niijná. ¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó caandíh nin pah ít niíf uúbh joyóp wut yuh jí:

—Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiítidih ā chájat tūtutadidih yoobópdih ma bohéatidih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwā í niijíchah, maáta í jumuchah yuhna, úm-canjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí uúbh joyátidih ma jepahaá: ¿Roma baácdih moón í maáh César ā uúbat tūtutni néodih caandíh jwí wūhuchah, ā túi niíf? ít niijíp wut jí.

¹⁵ Páant í niíf uúbh joyóchah, í yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih āt niíf jepahap wut jí:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ñi jepahat tūtut? Ñi bíbohni dinero júduidih weemdíh ñi wūhuú, wā en jwuhat pínah niijná, āt niijíp wut jí.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, caandíh bíc júdu ít wūhup wut jí. Páant í wūhuchah, caán júduidih ennit,

—¿Nin júduboó deíh móot, deíh wūt tigaá ā jum? queétdih āt niijíp wut jí.

—Césari h móot, áih wātbut ā jumna caá, ít niíf jepahap wut jí.

¹⁷ —Caán láa bácah nin júdu Césari h pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumuchah, caandíh wūhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah mácah ā jumuchah, Diosboodíh ñi wūhuú, Jesús queétdih āt niijíp wut jí.

Páant ā niíf jepahachah, ít joí wúhi bejep wut jí.

Cáacwā í jwúub boo pud júúwát

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Páant queétdih ā jepahat túttimah, biquína saduceowā jwuh Jesús pebh ít juibí-
nap wut jí. Queét saduceowā “Cáacwā wunna, í jwúub boo pud júóhcan niít”, niijnít í jumup jí.* ¹⁹ Páant niíf jenah joinít, nin pah Jesúsdi h ít niijíp wut jí:

—Bohéní, nin pah Moisésji āt niíf bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ā wunuchah, ā úduboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat náahap. Pánihna, ā úduboó áa wih jwuhcanni ā jumuchah, éemp wun-nihdih ā bíboho naáh, ā úud jeñé báadhda weh pah í weh jumat pínah niijná’, Moisésji āt niíf daacáp tají.* ²⁰ Bíc weh sietewā í jumup be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ā wunup be. ²¹ Á úduboó weép jeñé áajidih í jwúub áa jumup yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mun-tih, weh wihcanjeh caanbút ā wunup be. Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbút weh wihcanjeh ā wunup be. ²² Páant mícjeh queét nihat í buúd beedép be. Páant mi weha mána í wun beedát túttimah, í áajibut mi wunup be. ²³ Pánihna, queét nihat siete í áaji, nihat í jwúub boo pud júúwúchah, ¿ded áa tigaá

* 12:18 Hch 23.8 * 12:19 Dt 25.5

mi jumbi? Jesús dih ìt niŷ uúbh joyóp wut jī.

²⁴Páant ì niŷíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niŷ jepahap wut jī:

—Dios naáwátdih jéihcan, ā wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdiŷ jenah joicán-nit caá. ²⁵Wunnitji ì jwúub boo pud jūúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit ì jumbipna caá. ²⁶Obohjeéhtih, wunnitji ì boo pud jūúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá: Moisésji iŷni chálihdih ā enatjidih nin pah át niŷ daacáp tajī: ‘Dios nin pah weemdih ā niŷjíp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ì Maáh caá”, ā niŷjíp jī’, Moisés át niŷ daacáp tajī.* ²⁷Ī wunat túttimah yuhna, Ī Maáh caá’, Dios át niŷjíp wut jī. ‘Ī Maáh caá’, ā niŷjípjdih joinít, báadhni ì jumátdih jwī jéihna caá. ĩDios báadhniŷdihjenh maáh ā jumna caá! Pánihna, ‘Wunnitji ì jwúub boo pud jūóhcan niít’, niŷ jenah joiná, yoobópdiŷ ñi jenah joicán caá, át niŷjíp wut jī.

Chah jenah joyát wutat

(Mt 22.34-40)

²⁸Moisés ā wutatjdih bohénitjeéh jumni Jesús wā pebh juibínit, ì míic wéhenachah, át joyóp wut jī. Jesús ā túi jepahachah joinít, nin pah caandih át niŷjíp wut jī:

—ĭDios jwiútdih ā wutat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niŷjíp wut jī.

²⁹—Nin wutat caá chah ā jumup: ‘Yeéb judiowā nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, bícjeh tigaá ā jumup. ³⁰Páant ā jumuchah, chah jenah joí, túi jepahnit, wēinit, caandih búdí ñi oyoó’, Moisés át niŷ daacáp tajī.*

³¹Caán wutat nump, nin bih wutat ā jumna caá. ‘Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadihbut búdí ma oyoó’, át niŷ daacáp tajī.* Caán chéne wutatna niŷat bih wutatnadiŷ chah jenah joyát pínah ā jumna caá, Jesús caandih át niŷjíp wut jī.

³²—Páant tigaá Bohéní. Yoobópdiŷ tigaá ma niŷjíp. Dios bícjeh tigaá báadhni. Biŷ wihcan caá.* ³³Páant ā jumuchah, caandih chah jenah joí, túi jepahnit, wēinit, oyat caá jwiútdih náahap. Jwī míic oyat pahjeh bitadihbut oyat caá náahap. Nuŷjípdiŷ mao cáonit, Diosdih jwī wēnehachah, ā túina

caá. Páant ā túyuchah yuhna, Diosdih, cáacwátdihbut jwī oyat caá chah ā náahap. Meém páant ma niŷjíp yoobópdiŷ tigaá, Jesús dih át niŷjíp wut jī.*

³⁴—Dios ma maáh ā jumátdih pínah baini caá meemdih ā judhdap, Moisés ā wutatjdih bohénidih Jesús át niŷjíp wut jī.

Páant ā niŷjíchah joí uúmmnit, bita ìt uúbh joicáp wut jī.*

ĭCristo déhe ā jumna tigaá?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵Diosh muútdih waadnit, Jesús nin pah át niŷ bohénap wut jī:

—‘Dios ā wahni pínah Cristo David jumna ā jumbipna caá’, Moisésji ā wutatdih bohénit ì niŷ naóhna caá. ĭPáant niŷ naóhna, ded pah niŷ bohé tigaá ì cháj? ³⁶Davidjijeh Túini Espiritu ā wutuchah, nin pah át niŷ daacáp tajī:

‘Diosboó wā Maáhdih nin pah ā niŷjíná caá:

“Wā jéihyepmant bóo buwámant ma chúudú. Pániŷ chúudnit, niŷatdih ma wutuchah, meemdih en jūihnitdih wā yap yohat túutbipna caá”, ā niŷjíná caá’, Davidji át niŷ daacáp tajī. (Sal 110.1)

³⁷Páant niŷ daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niŷjíp wut jī. Páant ā niŷjíchah yuhna, ĭded pah tigaá Cristo David jumna át jumji? Jesús queétdih át niŷ uúbh joyóp wut jī.

Páant ā niŷ bohénachah, dawá caandih ìt túi wēi joyóp wut jī.

Moisés ā wutatjdih bohénit ì túicat

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸Páant niŷ péanit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niŷ naóh bohénap wut jī: “Moisés ā wutatjdih bohénit ì yéej chá-jatdih ñi túi enéé. Páant queét ì chájat pah ñi chájca bojó. Queét maátni yégueh túini chóo duonít, cáacwā ì enepdih ĩpí táoh jib bejna caá. Bíŷ dée jīb chájapboó bita queétdih túi wēi jwááh uúbatdih ĩpí náahna caá. ³⁹Jwiútdih judiowā jwī bohéat muútdih waáwápboó ĩpí chúudna caá, niŷat queétdih ì túi wēi enat pínah niŷjíná. Numah jeémépboobát bejnit, waáwápboó mícjeh chúudna, ĩpí wēina caá. ⁴⁰Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádiŷ muúnádiŷ ĩpí dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih

* 12:26 Ex 3.6 * 12:30 Dt 6.4-5 * 12:31 Lv 19.18b

* 12:32 Dt 4.35 * 12:33 Os 6.6 * 12:34 Lc 10.25-28

dúuc wáina yuhna, cáacwā ī enepdih Diosdih maatápdih ípī uúbhna caá, queétdih ī wēi enat pínah niijná. Páant ī chājat jíib Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Éemp wunnih Diosdih mi wāhat
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Judíowā ī wūhni dinero ámohat paih pebh Jesús āt chúudup wut jī. Pánih chúudna, cáacwā caan páihdih dinero ī yacachah, āt enep wut jī. Caán dinero Dioíh muudíh ī ámohochah, ī jíib chājat pínah āt jumup wut jī. Dawá bíí dée bíbohnt caan páihdih búdí dinero ít yacap wut jī.

⁴² Obohjeéhtih, éemp wunnih moh yéejnihboó caan páih pebh juibínit, chéne júduna cobrejīh ī chājnijidih mit yacap wut jī. Caán júduna nump bainí jíib jumni āt jumup wut jī. ⁴³ Caán júdunadih mi yacachah ennit, ā bohénitdih ā pebhna júúwát túutnit, nin pah Jesús queétdih āt niijíp wut jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nint éemp wunnih moh yéejnihboó bita nihat ī wāhat chah mi wūhup be. ⁴⁴ Bitá dawá bíí dée bíbohnt, búdí ī wūhuchah yuhna, queétdih páantjeh búdí ī bíbohna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihat mi jeémát pínahdih mi jíib chājat déejibitdih mi wūh beedánap be, āt niijíp wut jī.

13

*Dioíh muudíh bita ī yohat pínah
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Páant niij péanit, Dioíh muumánt ī bac bejehchah, bíic ā bohéni nin pah āt niijíp wut jī:

—jBohéní, ma enee! Nin muú búdí jee dáhnajīh ī chājni ζtúini muú nihcan níit? āt niijíp wut jī.

² —Táttimah, jwiit judíowādih eníhcan-nit junít, nin jwí enni búdí muú, nin jee dáhnadihbut, ī yoh beedábipna caá. Bíic jee dáh bíh dahjīh lajni ā whican níit, Jesús caandíh āt niijíp wut jī.

*Péeni yeó jáap játih ded pah ā yapat pínah
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)*

³ Táttimah, Jesúswā Olivo jeená páuh laab béjnit, Dioíh muú ā túi jíghopboó ít juibínap wut jī. Caanná juibínit, Jesús

yúupbit ā chúuduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjīh ā pebh juibínit, nin pah caandíh ít niijíp wut jī:

⁴ —Ma naáwá jwiitdih. ¿Débólih tígaa meém ma niiját pah ā yapbi? ¿Péeni yeó jáap játih ded pah tígaa ā jwíih yapachah, jwí enbi? ít niij uúbh joyóp wut jī.

⁵ —Yeéb ñi túi chāja chaáh. Bitá ī yeeatdih ñi joicá bojoó. ⁶ “Weém Cristo caá”, niij yeenit, dawá ī júóhbiipna caá. Páant ī yeenachah joinít, Diosdih cádahna, túut muumníit, páant niijnítboodíh dawá ī péebipna caá.

⁷ “Pebhit jumnit ī míic mawatdih, yúup jumnit ī míic mawat doonádihbut ñi joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandíh búdí ñi jenah joicá bojoó. Páant ā yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ā yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ā judh jwuhbipna caá. ⁸ Caán láa bíic baácđih moón bíh baácđih moonjīh í míic maobipna caá. Nihat baácboó búdí míic mawat ā jumbipna caá. Dawá pebhboó muugúp láa, baác méméatbut ā jumbipna caá. Páant ā yapachah yuhna, nin baácđih moón chah yeejép ī yapat pínah ā judh jwuhbipna caá.

⁹ “Páant ā yapachah ennit, yeebjéh ñi túi chāja chaáh. Bitá yeebdíh teonit, maátadih ī wūhuchah, jwiit judíowā jwí míic wáacat muúboó ī pūibipna caá. Páant ī chājachah, wíhwa ñi jumát jíib, tútchidih moón maátadih, queét chah maátadihbut bita yeebdíh ī naóh yacbipna caá, ī peéh chājat pínah niijná. Páant queét pebh ñuhnit, wíh túini doonádih queétdih ñi naóhbiipna caá. ¹⁰ Péeni yeó jáap játih túini doonádih nihat baácđih moonđih naóh bohéat caá náahap. ¹¹ Yeebdíh peéh chājat túutni pebhna ī ub bejehchah, ¿Caandíh ded pah wā naóhbi? ñi niij jenah joicá bojoó. Caanná ñi jumuchahjeh, ñi naáwát pínahdih Túini Espirituboó yeebdíh ā jéihyabipna caá. Páant ā niijátđih joinít, ñi naóh yapanaá. Pánih naóhna, ñi jenah joyátjīhjih ñi niijcán níit.* ¹² Caán láa bíic ā úudđih, bíhboó ā úud jeénéđih mao yohat túutna, ī wūhbiipna caá. Í íp ā wehdih, í wehboó ī mánadihbut mao yohat túutna, í wūhbiipna caá. ¹³ Pánihna, wíhwa ñi jumát

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12

jíib nihát yeebdíh ī eníhcan níít. Páant yeejép ñi yapna yuhna, weemdíh ñi cádahcah, péeni yeó jáapdíh yeebdíh wā túi ũbbipna caá.*

¹⁴ “Bita ī pāpnidih Diosdih weñat muú díftboó jwejnít, cáacwā caánboodíh weñat túutna, caán muú ā túyatdíh ī yéjanachah, ñi enbipna caá. Diosdihjeh cáacwā ī ũbát muú ā jumuchah, caán pāpnidih caánboó jwejcat caá náahap. Dios naáwátdíh naóh yapani Danielji, caandíh át naóh daacáp tají.* Caán ā daacátjidih ennit, ñi túi beh joyoó. Caanjíh yeejép ī pāpni ā jumuchah ennit, Judea baáboó jumnit, jeéboó ī jwei púuh laab béje naáh. ¹⁵ Caán láa cáacwā túbit yeejép ī yapachah, waícanjeh ī jwei náo púuh laab béje naáh. Ded muú चाह-mant bóo coahboó jumni dei bejnít, áih bíí déedih ũbudih waadcánjeh, yoobópdih ā jwei béje naáh. ¹⁶ Wápchiboó jumni áih yéguenadiah ũbudih ā jwúub bejca bojo naáh.* ¹⁷ Caán láa wudu jumnit yaádh, ī wehdih túuhnitbut ī jweyéchah, queét yaádhidih chah ā buobipna caá. ¹⁸ Nin pah Diosdih ñi níj ũbú: ‘Mah noój láa ā jumuchah, páant yeejép ā yapca bojo naáh’, caandíh ñi níj. ¹⁹ Caán yeó jáapnadiah cáacwā túbit yeejép ī yapbipna caá. Nin baácdih Dios ā chájat túttimah, cáacwā yeejép ī yapna yuhna, péeni yeó jáapnadiah chah yeejép pohba ī yapbipna caá. Páant yeejép ī yapat túttimah, ī jwúub yeejép yapcan níít.* ²⁰ Túbit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ā jwejjwuhbipna caá, ā ñíonitboó ī jéih buujáát pínah níijná. Páant ā chájcah nihna, ded áta buujácan tagaá.

²¹ “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi eneé. Ninjéh caá Cristo ā jumup’, ī níjíchah, ‘Conjéh caá Cristo ā jumup’, bitabut ī níjíchah, ñi joyáh bojóo. ²² Caán láa dawá yeenit ī jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, níj yeenit, ‘Weém Dios naáwátdíh naóh yapani caá’, níj yeenitbut ī jumbipna caá. Cáacwā ī en wáhi bejat pínah níijná, ũum náah jummidih ī cháj júutbipna caá. Páant ī chájatdíh ennit, Dios ā ñíonitboó ī yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh ī péeat pínahdih ī

náahbipna caá. ²³ Páant ā yapat pínah játih, yeebdíh wáát naóhna caá, caandíh ñi túi jéihyat pínah níijná. Páant wā naáwátjidih náhnít, yeebdíh yeenitdih joicát túut níijná, ñi túi chāja chaáh”, Jesús át níjíp wat jí.

Nihat cáacwā ũud jeñé ā jwúub dei jūúwát pínah

(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)

²⁴ “Caán láa cáacwā yeejép ī yapat túttimah, yeó, widhbut ā túi yeh iicán níít.* ²⁵ Pánih túut nuumná, jeá ā méménachah, cúiwā ī yúug jéen bejbipna caá.* ²⁶ Páant ā yapachah, weém nihát cáacwā ũud jeñé, mah tólihjih wā dei jūóhbipna caá. Búdí wépatjih, túi yeh iigní wā jwúub dei jūúwúchah, nihát cáacwā weemdíh ī enbipna caá.* ²⁷ Pánih dei jūóhna, wíh ángelwádh níin baáboó wā wahbipna caá, nihát pehbóo wā ñíonitdih ī ũb wáacat pínah níijná.

²⁸ “Higuera nah ded pah ā jumatdih ñi jehnah joyoó. Caan náh jáap wawá ā jumuchah ennit, jópchi ā jūúwátdíh ñi jéihna caá. ²⁹ Páant ā jumát pah, nihát wā níjájti ā yapachah enna, wā jwúub dei jūúwát pínah bahni ā judhdatdihbut ñi jéihbipna caá. ³⁰ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caán láa moón ī wunat pínah játih, wā níjájti pah bíic yoobó ā yapbipna caá. ³¹ Nin baác, jeábút ā buudúchah yuhna, wā naáwátboó ā buudcán níít. Nihat wā níjájti pahjeh wā péabipna caá.

³² “Obohjeéhtih, wā jwúub dei jūóhni pínah yeó jáap, horadihbut nihát ī jéihcan caá. Cáacwā, ángelwā, weem yáh buca nihát jwí jéihcan caá. Wā íp Diosjeh caá caandíh ā jéihyep.*

³³ “Pánihna, yeebbút caán yeó jáapdíh jéihcannit jumna, weemdíh túi pánit jumát túut níijná, jáanit pah Diosdih ñi túi ũbú. ³⁴ Ded pah pánit ñi jumát pínahdih níin naáwátjih wā bohébbipna caá: Muú mínah yúp ā jib bej jwuhat pahjeh tígaa. Á bejat pínah játih, ā pehb moondíh áih

* 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14 * 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12 * 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13 * 13:26 Dn 7.13; Ap 1.7 * 13:32 Mt 24.36

* 13:34 Lc 12.36-38

muudih ā tui en dawát tūtup be. Biquínadih ā tewatdih ā wejep be. Jēcdih wapniboodih ā jwúb jūwát pínahdih ā tui páñat tūtup be.* ³⁵ Yeebbát ñi tui jenah joi páñaá. Muú minah ā jwúb jūwáchah, queét ī jéihcat pah, weém ñi Maáh wá jwúb dei jūóhni pínah yeó jáapdih yeebbát ñi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mujbai eo láa, baabáchah caá wāta dei juyúp tagaá. ³⁶ Páant wá jwúb dei jūwát pínahdih jéihcan, wá wutatdih páantjeh ñi chájaá. Pánih chájnít, báahhdajeh wá jwúb dei juyúchah, ũonit pah ñi jumcan níit. ³⁷ Pánihna, yeebdih wá niiját pah muntih, nihadidibut naóhna caá wá chájap: jlánit pah, tui teo páñit ñi jumú!” Jesús queétdih át niijíp wut jī.

14

Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjdih bohénit biícdih Jesúsdi h ī mawíhat
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Oveja wúhhdih jwí jeémát yeó jáap, Pascua ī niijní,* chéne yeó jáap játih paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna át jumup wut jī. Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjdih bohénitbut Jesúsdi h mawíhna, caandih ít tewat tūtúthip wut jī. Cáacwā ī encah, caandih ít tewat pínah niijná, nin pah ít míc niij wéhenap wut jī:

² —Pascua yeó jáapnadih, dawá cáacwā ī jumuchah, Jesúsdi h jwí tewat tūtúchah, nihaditubít ita íj tagaá. Pánih íjnit, jwíftdih ita míc mao tagaá. Pánihna, cáacwā ī encah, jwí tewat tūtúup, ít niijíp wut jī.

Yad wili chej jumniñih Jesúsdi h mi puhwat

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Queét Jerusalén tútchiboó ī míc wéheat pónih, Jesúsdi h Betania tútchiboó bácah moópniji Simónih muúná jeémpna ít chájap wut jī. Páant ī jeémát pónih, biíc yad wili tui chej jumni quíftdih mit ub waád juibínap wut jī. Caán alabastro jeejñh ī chájni quíft díftna nardo ī niijñ chej jumni yí át jumup wut jī. Caán yí búdí júb jumni át jumup wut jī. Pánihna, caán quíft yapatdih dajnit, Jesúsdi h wao dáhdih mit puhwup wut jī.* ⁴ Páant mi puhwuchah

ernit, biquína caánboó jumnit ít íjip wut jī. Pánih íjnit, nin pah ít niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí búdí júb jumnidih páant mi puh peét? ⁵ Caandih mi júb cháj wáhna, áta tui tagaá. Pánih júb chájna, biíc jópchi tewat júb pah bóo mita júb tewep tagaá. Caán júbdi h moh yéejnitdih mita jéih wúh tagaá, ít niijíp wut jī. Páant niijñit, queét caántdih ít jühñup wut jī.

⁶ Páant ī niij jühñuchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Páant caántdih ñi niijcá bojoó. Weemdih caant mi tui chájna caá. ⁷ Moh yéejnitboó ñijeéh páantjeh ī jumnipna caá. Débólñ ñi teo wáaquihna, queétdih ñi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahñibit wá jum jwuhbipna caá.* ⁸ Nint mi bíbohat pah bóo weemdih páant mi chájna caá. Wunniñh bácahjidi h jwípí puhwat pah, weemdih chej jumni yíjñ puhna, ī yohat pínahdih mi ámohna caá. ⁹ Yeebdih yoobópdi h wá naóhna caá. Nihat baácboó wíh táni doonádih naóhna, nint buú mi chájatjidi hbut ī naóhbipna caá. Páant ī naáwáchah joinít, caántdih dawá ī náhnibipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

Jesúsdi h eníhcannitdih ā duó wáyat pínahdih Judas ā naáwát

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ā bohénitjeéh bóo, Jesúsdi h eníhcannit sacerdotewā ī maátadi h ā duó wáyat pínahdih naáwádih át bejep wut jī. ¹¹ Caandih joinít, maáta ít weñep wut jī. Pánih wéñit,

—Meemdih dinero jwí wuhbipna caá, queét Judasdi h ít niijíp wut jī. Pánihna, Jesúsdi h eníhcannitdih duó wáyat tūt niijná, Judas át jenah joi bídi p wut jī.

Jesús ā bohénit biícdih ā pée jeémát

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna jwíh waadni yeó jáap, oveja wehdih jwí mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandih nin pah ít niij wúh joyóp wut jī:

* 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 14:3 Lc 7.37-38

* 14:7 Dt 15.11

—¿Ded mæddih tigaá Pascua jeémátdih jwiútdih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tí-gaá jeémát jwí chājbi? Jesúsdiht it niijíp wut jī.

¹³ Páant ī niijíchah, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah āt niijíp wut jī:

—Jerusalén tátchina ñi bejeé. Caanná ñi juibínachah, wáam dahjīh mah beoni yeebdíh ā jwááhbipna caá. Caandíh péenit, ded mæddíh ā waadáchah, yeebbút ñi péé waadá. ¹⁴ Waadní, caán muú mínahdih nin pah ñi niij úábh joyoó: ‘ “¿Dedboo tígaá wā bohénit bícdih Pascua jeémátdih wā numah jeémát pínah tólih ā jum?” Bohéni ā niijná be’, ñi niijí muú mínahdih. ¹⁵ Páant ñi niijíchah joinít, nihat jwí náahat jum beední búdí chah bóo tólihdih ā jwútbipna caá. Caán tólihboó jwí jeémát pínahdih ñi chājaá, āt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tátchina it bejep wut jī. Caanná juibínit, nihat Jesús ā niijátji bíic yoobó it jwáááp wut jī. Queétdih ā jwútni tólihdih waadní, Pascua jeémát pínahdih it chājap wut jī. Nihat chāj péanit, Jesús ā páñapboó it jwúub bejep wut jī. ¹⁷ Tōo náh jwúwúchah, Jerusalén tátchina bejnit, Jesús doce ā bohénit bícdih caán chah bóo tólihna waád juibínit, Pascua jeémátdih queétdih āt numah jeémép wut jī.

¹⁸ Páant ī jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih duó wáini pínah ñi cātíh ā jumna caá. Caánboó wājeéh jeémpni caá, āt niijíp wut jī.*

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, búdí náhni dahwanit, nihat biquínajeh nin pah Jesúsdiht it niij úábh joyoó wut jī:

—¿Weém nihan niit? it niijíp wut jī.

²⁰ —Bíic ñijeéh jumni, pandih weém bícdih neéh jeémpni caá.* ²¹ Páant yeejép wā yapat pínahdih jon játih Dios naáwátdih naóh yapani āt daacáp tajī. Pánihna, weém, nihat cáacwā úud jeñé, caán ā daacátji pah-jeh yeejép wā yapbipna caá. jObohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáini yeejép pohba ā yapbipna caá! Caán ā cáac jumcah, chah āta túi tagaá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, Jesúsdiht eníhcannitdih duó wáini pínah āt bac bejep wut jī.

²² Ā bac bejat túttimah, queét páant-jeh ī jeéméchah, Jesús pandih úbnit, “Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá”, Diosdih niij péanit, ā bohénitdih āt daj wúhup wut jī.

—jDáa, ñi jeémé! Nin pan wíih bácah panihni caá, āt niijíp wut jī.

²³ Túttimah, jiwá iguúh mac jumni babhbat dahdih úbnit, “Nin babhbat ma wáhat-bat túina caá, Paá”, niij péanit, queétdih āt wúhup wut jī. Páant ā wáhuchah, queét ni-hat it babhbat wut jī. Páant ī babhbachah, queétdih nin pah āt jwúub niijíp wut jī:

²⁴ —Nin babhbat wíih meép panihni caá. Nin babhbatdih yeebdíh wā wáhat pah, wíih meépdih yohnit, wā wun wáhbipna caá, dawá cáacwā Dios bícdih ī túi jummat pínah niijná.* ²⁵ Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Nin baácboó jum jwúhna, jiwá iguúh macdih wā jwúub babhcan niit. Túttimah, Dios maáh ā jumupboó wā jwúub babhbiipna caá, āt niijíp wut jī.

*Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)*

²⁶ Pascua jeémátdih jeémp péanit, Diosdih it wéi ewep wut jī. Pánih eo péa, bac bejnit, Olivo jeená bejni namána ā bohénitdih Jesús āt numah bejep wut jī.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Yeéb nihat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon játih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: ‘ “Ove-jawádh en daonídh wā maobipna caá. Páant wā mawachah, nihat ovejawá ī jwéi péet bejbipna nacaá”, Dios ā niijná caá’, naóh yapani āt niij daacáp tajī.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wā jéihna caá. ²⁸ Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah yúhna, Dios weemdíh ā jwúub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej páibipna caá, āt niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedro nin pah āt niijíp wut jī:

* 14:18 Sal 41.9 * 14:20 Sal 41.9 * 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 14:27 Zac 13.7 * 14:28 Mt 28.16

—Queét nihat ī cádahachah yuhna, weémboó wā cádahcan níít, āt niijíp wut jī.

³⁰—Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Būū cheijeh mujbai chéne ā ewat pínah játih bííc peihcanni láa ‘¡Caandíh wā jéihcan caá!’ ma níj yeebípnā caá, Jesús Pedrodih āt niijíp wut jī.

³¹—Majeéh weemdíhbut ī mawachah ni-hna, weémboó ma niiját pah wā niijcán níít, Pedro Jesúsdi h chah āt jwúub niijíp wut yuh jī.

Queét nihatbut bííc yoobó it niijíp wut jī.

Getsemaní pácahi jumupboó Jesús ā uúbát

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³²Túttimah, Olivo jeená juibínit, Getsemaní ī niijní pácahi jumupna Jesús wā it juibínap wut jī.

—Diosdih wā uúbát pónih, ninjīh níi chúud pánaá, Jesús ā bohénitdih āt niijíp wut jī.

³³Páant níj péanit, yuúpbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbut Jesús āt nūmah bejep wut jī. Pánih bejnit, cáacwādih ā wun wūhat pínahdih búdí jenah joinit, āt jígah jwíhip wut jī.

³⁴—Túbit jígahnit, wūnni pah caá wā jumup. Pánihna, yeebúút ūocanjeh, ninjīh níi uúbh pánaá, queétdih āt niijíp wut jī.

³⁵Páant níj péanit, chibít yuúpbít bej, baáboó páah yoh nájnit, ³⁶“Paá, meém nihatdih jéih beedáni caá. Pánih jumna, ¡Weemdíh ma wunat túutca bojó! Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wūhípnā caá”, Jesús Diosdih āt niijíp wut jī.

³⁷Páant níj uúbh péanit, bííc peihcannit ā bohénit ī pánapboó Jesús āt jwúub bejep wut jī. Páant ā jwúub juibí enechah, ūona it chājap wut jī.

—¿Ma ūo níít, Simón? ¿Bííc horabítjeh ūocanjeh, ma noón páicannit beé? ³⁸Túí jáanit, yeebdíh Diosdih uúbát caá náahap, yéej chājat jenah joyátidih yap yohat túut niijná. Túí chājíhna yuhna, jáacan, uúbhcan, páant níi jéih būjácān níít, Jesús āt niijíp wut jī.

³⁹Páant queétdih níj péa, jwúub bejnit, ā jwíh uúbátjī pahjeh muntih bííc yoobó āt jwúub uúbáp wut jī. ⁴⁰Pánih uúbh péa, bííc peihcannit pánit pehbboó ā jwúub juibínachah, jwúub ūona it chājap wut jī. Túbit quíib chei jumachah, it jwúub ūwup wut jī. Jesús queétdih ā wucachah, tícna, caandíh it jéih jepahcap wut jī. Túttimah, jwúub uúbúdi h bejniji, pánit pehbboó Jesús āt jwúub juibínap wut jī. ⁴¹Bííc peihcanni láa uúbhnit, pánit pehbboó āt jwúub juibínap wut jī.

—¿Yeéb páantjeh ūonit, choó níít níi chājap? ¡Páant bóojeh tígá! Butéh yéejnit weemdíh tewedih juiná caá ī chājap. ⁴²Níi jáa bojó. Chóbe. Weemdíh eníhcannitdih dūó wáini ā juiná caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Jesúsdi h eníhcannit caandíh ī tewat

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³Páant Jesús ā niijíchahjeh, ā bohéniji Judas āt juibínap wut jī. Judasjééh dawá it juibínap wut jī. Íibat naaná, máa quíitnadihbut it bíbohóp wut jī. Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā watatjidih bohénit, jwíit judíowādih waóhnitbut queétdih it wahap wut jī, Jesúsdi h teonit, ī pebhna ī ūb bejat pínah niijná.

⁴⁴Jesús pebh ī bejat pínah játih, Judas ájééh bejnit pínahdih nin pah átāt níj jéihya naawáp wut jī: “Púo tíbdih nomnit, wā uúbhndih níi teweép. Teonit, níi cātíh níi ūb bejeé, ā jweicát pínah niijná”, āt niijíp wut jī.

⁴⁵Pánihna, Jesús wā pebhna juibínit, Judas Jesús pebh āt juibínap wut jī.

—¿Ma jum, Bohéní? níj uúbhnit, Jesúsíh púo tíbdih āt nomóp wut jī. ⁴⁶Páant Judas ā uúbúchah ennit, Jesúsdi h tewedih jūóhnit caandíh it tewep wut jī.

⁴⁷Obohjeéhtih, pehbít nūhni Jesús ā bohéniboó íibat naadíh jwáat wái ūbnit, sacerdotewā ī maáhdíh teo wūhniíh moli chóodih āt dūuc bóod yohóp wut jī. ⁴⁸Caandíh tewedih juibínitdih nin pah Jesús āt niijíp wut jī:

—¿Nūmndíh tewat pah íibat naaná, máa quíitnadihbut ūbnit, weemdíh tewedih níi jūóhnit beé? ⁴⁹Yeó jáap jumát pah Dioíh muúboó níjeéh wā jumachah yuhna, weemdíh níi teocap

* 14:49 Lc 19.47; 21.37

be.* Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapani á daacátji pahjeh buu weemdíh á yapa naáh, át niijíp wut ji.

Pánihna, Jesúsdihtonit, it ub bejep wut ji.⁵⁰ Páant í teo bejehach enna, nihát á bohénit caandíh ít éemp jwei béjep wut ji.

⁵¹ Obohjeéhtih, weéamboó jáap behni, ñoniji wíih ñajapdih bóo chóojíhjih míc bainit, Jesús wá í bejat túttimah wá ñuún péenap ji. Páant wá ñuún péenachah ennit, Jesúsdihtonitboó weemdíhbut í tewep yah ji.⁵² Obohjeéhtih, páant í tewechah yuhna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wá ñáo jwei béjep ji.

Judiowá í maáta Jesúsdiht í wáuh joyát

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)

⁵³ Pánih Jesúsdiht ub bejnit, sacerdotewá í maáih muúná ít ub waad béjep wut ji. Áih muúboó jumni míc wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewá í maáta, jwiít judiowádih waóhñit, Moisés á wutatjidih bohénitbut juibínit, Jesúsdihtonit naóh yacat túut niijná, queét nihát ít míc wáacap wut ji.⁵⁴ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdiht yuúpeh át ñuún péenap wut ji. Pánih ñuún péenit, sacerdotewá í maáih muú wáihyat júduboojéh át waad juibínap wut ji. Pánih waad juibínit, Pedro tuu cúat jwéejdih, muudíh wapnit bícdih, át méé chúudap wut ji.

⁵⁵ Sacerdotewá í maáta, nihát bita maáta bícdih wáac juibínit, “Jesús yeejép chájna beé”, niijnítdih bidna ít chájap wut ji. Jesúsdihtonit peéh mawíhna, chénéwá bíc yoo bó naóhñitdih bidna ítih chájap wut ji. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wut ji.⁵⁶ Dawá nih yáanit, mácah míc ít naáwáp wut ji.⁵⁷ Biquína ñah ñuñnit, nin pah ít niij yee naáwáp wut ji:

⁵⁸ —Nin pah á niijíchah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioíh muú cáacwá í chájnijidih wá yeeja beedábipna caá. Bíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap muú, cáacwá í chájca naáh muudíh wá chájipna caá’, á niijíp be, ít niijíp wut ji.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah míc ít niijíp wut ji.

⁶⁰ Sacerdotewá í maáih cáacwá cátih ñah ñuñnit,

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej cháj, meemdíh páant í niij naóh yacachah? Jesúsdihtonit niijíp wut ji.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wut ji. Páant á jepahcatdih enna, sacerdotewá í maáh

—¿Meém Dios á wahni níit? ¿Dios, jwí wéini, á wáuh níit? Jesúsdihtonit jwúub niijíp wut ji.

⁶² —Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Weém nihát cáacwá úud jehé Chah Wépni á jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wá wutuchah, ñi enbipna caá. Mah tólihñajih wá jwúub dei juúwáchahbut ñi enbipna caá,* Jesús át niij jepahap wut ji.

⁶³ Páant á niijíchah joinit, sacerdotewá í maáh búdí át iijip wut ji. Á íjat júutna, áih jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut ji. Pánih yeo wáinit,

—¿Dépanih tigaá bita naóhñit pínah jwíta bid? ⁶⁴ “Weém caá Dios wáuh”, Jesúsdihtonit á niijíchah, yeéb nihát ñi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tigaá caandíh ñi niij jengah jói? ájeéh jumnitdih át niijíp wut ji.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, queét nihát ít niijíp wut ji.*

⁶⁵ Páant niijnít, biquína Jesúsdihtonit cói jáha jwíhip wut ji. Cói jáhanit, quíib nem chéó póocnit,

—Dios wáuh jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ít niij deoh naáwáp wut ji.

Túttimah, Dioíh muudíh wapnit soldadowádih í wáuhchah, queétdih Jesúsdihtonit puñup wut ji.

Pedro á yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant í chájat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro á méé chúuduchah, sacerdotewá í maáhdih teo wáhñih mit juibínap wut ji.⁶⁷ Juibínit, Pedro tuu cúatdih á méé chúuduchah ennit,

—¿Meembút Jesús Nazaret tútchimant bóojeéh péeni nihcan níit? mit niij wáuh joyóp wut ji.

⁶⁸ —Íjeéh péeni nihcan caá. Caán ma niijní Jesúsdihtonit wá jéihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma cháj? Pedro át niij yee jepahap wut ji.

* 14:58 Jn 2.19 * 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

Páant niijnítjeh, tuu cúat jwéejdih cháudniji bejnit, jéčna át jwei bėj űuhap wut jĭ. ⁶⁹ Páant caánboó ā űuhuchah, teo wāhniĭ Pedrodih mit jwáub enep wut jĭ. Pániĭ ennit, mi peĭh en űahnitdih nin pah mit jwáub niijp wut jĭ:

—Nin newé Jesúsjeéĭ péeni caá, mit niijp wut jĭ.

⁷⁰—Niĭhcan caá. Weém ājeéĭ péeni niĭhcan caá, Pedro át jwáub niij yeenap wut jĭ.

Túttimah, bita caanjĭĭ en űuhnit jwuh

—Ājeéĭ péeni caá meém. Caandĭĭ péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Meembút Galilea baácdih bóo ma jumna caá. Pániĭhna, meembút ājeéĭ péeni nacaá, Pedrodih ĩt niijp wut jĭ.

⁷¹—Weém yeeni niĭhcan caá. Túi yoobópdih yeebdĭĭ wā naóĭhna caá. ĩNi niijni newédih wā jéĭhcan caá. ĩPáant yoobópdih wā naóĭhcaĭ, Dios weemdĭĭ ā peéĭ chája naáĭ! Pedro át jwáub niij yeenap wut jĭ.

⁷²Páant ā niijátjeéĭjeh, mujbai át jwáub ewep wut jĭ. Páant ā jwáub ewechah joinít, “Mujbai chéneji ā ewat pĭnah játih ‘Caandĭĭ wā jéĭhcan caá’, meém bíic peihcanni láa ma niijbĭpna caá”, Jesús ā niijátjdih Pedro át náĭhniĭn ap wut jĭ. Pániĭ náĭhniĭnit, Pedro búdí át juńp wut jĭ.

15

Maáĭ Pilato Jesúsdiĭ ā uúĭh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹Baáb jéenechah, sacerdotewā ĩ maáta, jwiít judĭowā jwĭ maáta, Moisés ā wutátjdih bohénit, bita maátabut ĩt míic wáac juibínit wut jĭ. Pániĭ míic wáac juibínit, Jesúsdiĭ ded pah ĩ chájat pĭnahdĭĭ ĩt míic wéĭhenap wut jĭ. Pániĭ míic wéĭhe péenit, Jesúsdiĭ ĩt chéwat túutap wut jĭ. ĩ Chéo péaat túttimah, maáĭ Pilato peĭhboó ĩt ub bejat túutap wut jĭ. Pilato, Roma baácdih bóo, Judea baácdih moondĭĭĭ wutni át jumap wut jĭ. ²Páant ĩ ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdiĭ nin pah át niij uúĭh joyóp wut jĭ:

—ĭMeém yoobópdih judĭowā ĩ maáĭ niít? át niijp wut jĭ.

—Ma niiját pah tigaá, Jesús át niij jepahap wut jĭ.

³Pániĭhna, sacerdotewā ĩ maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdiĭ yeejép ĩt naóĭh yacap wut jĭ.

⁴Páant ĩ naóĭh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdiĭ át niijp wut jĭ:

—ĭPáant meemdĭĭ ĩ naóĭh yacachah joiná yuhna, ma jéĭĭ jepahcan niít? át niijp wut jĭ.

⁵Obohjeéĭtih, Jesús át jwáub jepahcap wut jĭ. Páant ā jepahcatdih ennit, Pilato búdí át wáĭĭ bejep wut jĭ.

Jesúsdiĭ ĩ mao yohat túutat

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶Caán láa, Romanowā queéĭ judĭowādih ĩ maáĭ jumatdih ĭijnit, biquína judĭowā Romanowādih ĩt míic mawap wut jĭ. Pániĭ míic maona, cáacwādih ĩt mao yohop wut jĭ. Páant ĩ mawachah, ĩ teonitji nemat muúboó dawá ĩt jumap wut jĭ. Barrabás wut jum-nibut ĭjeéĭ nemat muúboó át jumap wut jĭ. Pascua jumap pah Pilato bíic cáac nemat muúboó jumni, cáacwā ĩ bacaat túutnidih āpĭ bacanaĭ wut jĭ. ⁸Pániĭhna, cáacwā Pilato peĭh juibínit, bíic nemnidih ā bacaat pĭnahdĭĭ ĩt uúĭp wut jĭ.

⁹Páant ĩ uúĭbúchah joinít, Pilato queéĭdih nin pah át niij uúĭh joyóp wut jĭ:

—ĭYeéĭ judĭowā ĩi maáĭdih wā baca wāĭĭ jĭĭĭ? ĭCaandĭĭ niít ĩi náahap? át niijp wut jĭ.

¹⁰Dawá cáacwā Jesúsdiĭ ĩ weĭnechah, sacerdotewā ĩ maátaboó caandĭĭĭ túbĭt ĭijna, ĩt mawat túutap wut jĭ. Pániĭhna, queéĭ Jesúsdiĭ ĩ ĭijatdih jéĭhniĭt, cáacwā ĩ weĭnatdihbut jéĭhniĭt, Pilato queéĭdih páant át uúĭh joyóp wut jĭ. ¹¹Obohjeéĭtih, cáacwā Jesúsdiĭ ĩ náahachah yuhna, sacerdotewā ĩ maátaboó queéĭdih jac wutniĭt, Barrabásboodĭĭ ā bacaat pĭnahdĭĭ ĩt jepahat túutap wut jĭ.

Páant ĩ jac wutuchah joinítji,

—ĭBarrabásdiĭ caá jwĭ náahap! ĭCaandĭĭ jwiítidih ma baca wāĭĭ! Pilatodih cáacwā ĩt niij jepahap wut jĭ.

¹²—ĭYeéĭ judĭowā ‘jwĭ maáĭ’, ĩi niijnĭdih dedé tigaá wā cháĭbi? Pilato át niijp wut jĭ.

¹³—ĭCaandĭĭ cruzboó péoh dodhniĭt, ma mao yohat túutú! ĩt niij náacáp wut jĭ.

¹⁴—ĭDépanihna? ĭDedé tigaá ā yéĭjatji, páant ĩi niijchah? Pilato át niij uúĭh joyóp wut jĭ.

Obohjeéĭtih, queéĭ chah ĩt jwáub niij náacáp wut jĭ.

—ĭCaandĭĭ cruzboó péoh dodhniĭt, ma mao yohat túutú! ĩt niijp wut jĭ.

¹⁵ Pánihna, cáacwā caandíh ī fíjcat pínah niijná, Pilato Barrabásdih queédih át baca wūhup wat jī. Pánih bacanit, soldadowādih momo jiwí chóo coóh jumni tōpnajíh Jesús-boodih át puñat táutap wat jī. Pánih puñat táutnit, Pilato caandíh át ub bejat táutap wat jī, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat pínah niijná.

¹⁶ Páant ā ub bejat táutuchah joinit, Pilatoíh muú dífna Jesúsdi h it ub waad bé-jep wat jī. Pánih ub waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowā it míc wáacap wat jī.

¹⁷ Pánih míc wáacnit, Jesúsíh yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, maáh ā dawat pah jíghoni dūni chóodih caandíh it yacap wat jī. Maáh ā dawat júdu pah chājnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsíh wao dáhdih it yacap wat jī. ¹⁸ Maáhdih ípí chājat pah Jesúsdi h nin pah it níj deoh naáwáp wat jī:

—¡Ma túi jumúú! ¡Meém caá judíowā ī maáh! it níj deoh naáwáp wat jī.

¹⁹ Pánih deoh naóhnt, máa doóbhíh áih wao dáhdih maonit, it cóf jáhanap wat jī. Pánih mao cóf jáhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh it bódiha caj yoh ñajap wat jī. ²⁰ Páant níj deoh naóh péanit, dūni chóodih tóo dugnit, áih yégueh chóodihjeh it jwúub yacap wat jī. Pánih yacnit, it ub bac bejep wat jī, cruzboó péoh dodhnit, ī mao yohat táut niijná. Pánih ub bejna, áih cruzdih bewat táutnit, ī mao yohat pínah jeéboó caandíh it ub bejep wat jī.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhnit, ī mawat

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ I mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácđih bóodih it jwááp wat jī. Simón Jerusalén tútchiboó juibína át chā-jap wat jī. Caán Simón ā wehboó jwíjeéh jumnit Alejandro, Rufojíh ī jumna caá.* Pánihna, queét ī íp Simóndih jwááhnit, soldadowā caandíh Jesúsíh cruzdih it bewat táutap wat jī.

²² Pánih bejnit, Gólgota wūt jumapna it juibínap wat jī. “Gólgota” niijná, “Wao lídíp jeé”, niijná it chājat wat jī. ²³ Pánih caanna juibínit, mirra wūt jumni macjíh widnit, ī ub bejni jiwá iguíf macđih Jesúsdi h it tóihyop wat yuh jī. Obohjeéhtih, caan macđih Jesús át babhcap wat jī. ²⁴ Túttimah,

cruzboó Jesúsdi h it péoh dodhdop wat jī. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóo-jidih “¿Deíh tígáá ā jumbi?” míc niijnit, tíhwat júdunabitjih soldadowā it yoh tíh-wip wat jī.*

²⁵ Cheibitjeh nueve yeó ā jumuchah, Jesúsdi h cruzboó it péoh dodhdop wat jī.

²⁶ Ā yéejatđih naóhna, cruzboó áih wao cháh, nin pah it níj daác búudhdop wat jī. “JUDÍOWĀ Ī MAÁH”, caán naadíh it níj daacáp wat jī. ²⁷ Chénewā nuumnít-dihbat biíh cruznadih Jesús pebh it péoh dodhdop wat jī. Biícđih ā jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih ā wáyámant bóo buwámant péoh dodhnt, queét tac yoób Jesúsdi h it péoh dodhdop wat jī. ²⁸ Jon játih Dios naáwátđih naóh yapani ā daacátji biíc yoobó Jesús át yapap wat jī: “‘Wutatđih yap yohnitjeéh jumni caá’, cáacwā caandíh ī níj jenah joibípna caá”, át níj daacáp tají.*

²⁹ Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdi h nin pah yeejép it níj deoh naáwáp wat jī:*

—¡Eneéh buca! ¿Dioíh muudíh yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muudíh jwúub chājni pínah níit?*

³⁰ Pánihni jumna, ¡caán ī péoh dodhdop-mant meemjéh ma dei juúwú! it níjip wat jī.

³¹ Páant ī niiját pah sacerdotewā ī maáta, Dios ā wutatđih bohénitbut biíc yoobó caandíh nin pah it níj deoh naáwáp wat jī:

—Caán bitadih túi teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ā jéih míc teo wáaccan caá.

³² ‘Judíowā ī maáh caá’, niijná, cruzmant ā dei juúwúchah enna, caandíh jwí jepah-bipna caá, it niijíp wat jī.

Ājeéh it péoh dodhntbut yeejép it niijíp wat jī.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Jesús cruzboó ī péoh dodhni ā ñuhuchah, yeó jáap tac yoób ā dupúáh bejep jī. Nihat baácboó dupú bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, ā jwúub baáb jwúub bejep jī, páant muntih. ³⁴ Páant ā jwúub baabát pínah játihbit, Jesús nin pah át níj wép ñaacáp wat jī: “‘Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?’” niijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios,

* 15:21 Ro 16.13

* 15:24 Sal 22.18

* 15:28 Is 53.12

* 15:29 Sal 22.7; 109.25

* 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19

* 15:34 Sal 22.1

dépanih tigaá weemdíh ma éemp bej?"
Jesús át niij ñaacáp wut jī.*

³⁵ Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjíh ñuhnit,

—Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ā chājap, ít míic niijíp wut yuh jī.

³⁶ Biíc ijeeh jumñiboó ñáo ñah bejnit, páab cháí déedih ubnit, bijni jiwá iguñh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdi h át wái nomat táutap wut yuh jī.* Pánih wái nomat táut-nit, caanjéh nin pah át míic niijíp wut jī:

—jĀ jumā naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā jūúwáchah, jwī en jwuh jíih, át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niiját táttimah, tūbit ñaac-nit, Jesús át wunah bejep wut jī. ³⁸ Páant ā wunuchahjeh, Dios h muú díitboó ī jāh yañni búdí wáupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chāwáp wut jī.* ³⁹ Caán ā wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhni soldad-owā ī maáh nin pah át niijíp wut jī:

—Yoobópdih nin Dios wūáh ta tigaá”, át niijíp wut jī.

⁴⁰ Chibít yuúpbít biquína yaádh Jesúsdi h ít en ñuhap wut jī. Queét yaádhjeeh Mág-dala tútchidih bóli María mit jumap wut jī. Biñh wili Maríabat mit jumap wut jī. Caánt José, ā úud Santiago ī ín mit jumap wut jī. Biñh wili Salomébat mit jumap wut jī.

⁴¹ Jesús Galilea baácboó ā jum jwuhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit ít jumap wut jī. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús ā bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbat ájeeh ít péenap wut jī.*

Jesús h bácahjidi h ī yohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jwī chooát yeó jáap játih bóo, jwī chooát pínahdih jwī ámohni yeó jáapdih, Jesús át wunap wut jī. Caan chéyeh tóo ñáh jūúwát pínah játih, José, Ari-matea tútchidih bóo, Jesús h bácahjidi h Pi-latodi h úúbúdi h át bejep wut jī. Caán José jwiít judíowā jwī maátajeéh ā jumuchah, caandih bita maáta ípí túi joyóp wut jī. Dios ā maáh jumat pínahdih túi páini át jumap wut jī. Caán úumcanjeh, Pilatodi h Jesús h bácahjidi h úúbúdi h át bejep wut jī, jwī chooát yeó jáap ā waadáchah, áih bácahji

páantjeh cruzboó ā ñuhcat pínah niijná. ⁴⁴ Jesús játih ā wunat doonádi h joinít, Pilato át joí wúhi bejep wut jī. Pánih joí wúhi bejnit, soldadowā ī maáhdih át bid bojop wut jī. Ā pebh ā juibínachah, nin pah caandih át niij úúbh joyóp wut jī:

—¿Jesús wáát wunah bejnit beé? át niijíp wut jī.

—Wáát wunah bejna beé, soldadowā ī maáh át niij jepahap wut jī.

⁴⁵ Páant ā niij jepahachah joinít, Pi-lato áih soldadowádi h Jesús h bácahjidi h ub deyanit, Josédi h át wáhat táutap wut jī.

⁴⁶ Páant ā niiját joinít, túi baabni yéguéh chóodi h jíib chāj, cruzna jumapboó jwúub bejnit, Josédi h Jesús h bácahjidi h ī ub deya wúhuchah, át ubap wut jī. Pánih ubnit, caán yéguéhjih pin péanit, jeedih ī baadnji itboó caandih át yohop wut jī. Yohmit, búdí jeé júdudih tóo pütú bejnit, caán ítdih át nemep wut jī. ⁴⁷ Páant ā yohochah, Mágdala tútchimant bóli María, biñh wili Maríabat ít enep wut jī. Caánt María biñh José ín mit jumap wut jī.

16

Jesús ā boo pud jūúwát

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiít judíowā jwī chooát yeó jáap ā yapachah, tóo ñáh jūúwáchah, biíc peih-cannit yaádh chej jumñidih jíib chājadi h ít bejep wut jī, Jesús h bácahjidi h ī ñáant pínah niijná. Mágdala tútchimant bóli María, biñh wili María Santiago ín, Saloméjih, queét biíc peihcannit yaádh jíib chājadi h ít bejep wut jī. ² Táttimah bóo yeó jáap baáb jénechah, chej jumñidih ubnit, queét yaádh Jesús h bácahdi h yohopji jeé íitboó ít bejep wut jī.

³ —¿Déhe tigaá jwiítidih jeé júdudih ī pütú yoh wúhbi? queétjeh ít niij míic wéhe bejep wut jī.

⁴ Pánih juibína, José ā nemnji jeé júdu caán íit jwéejdih ā ñuhuchah ít enep wut jī. Caán búdí júdu ā jumuchah, cáacwā ī tóo pütú dodhdát pah át lajap wut jī.

⁵ Pánihna, caán íitdih waád juibínit, jáap behni pah jíghohni ángeldih ít enep wut jī. Caán ángel túi baabni yéguéh chóo duonit, ī jéihyepmant bóo bawámant át chúudap

wut jī. Caandih ennit, búdí it úmup wut jī.

⁶ Páant ī úmucha ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah át niijp wut jī:

—jīni úmca bojoó! ¿Yeé Jesús, Nazaret tátchidih bóo cruzboó ñhñit, wannijidih bid níft ñi chájp? Obohjeéhtih, ninjih ā wihcan caá. Jáantjeh ā boo pud jūwúp be. Caandih ī cáagatjidih ñi eneé. ⁷ Úmcanjeh, ā bohénitdih naawádih ñi bejeé. Pedrodih-but ñi túi naawá chaáh. ‘Jáantjeh ā naawátji bíic yoobó Jesús yeebdih Galilea baácna ā waóh bej páina caá. Caánboó caandih ñi jwááhbipna caá’, ā bohénitdih ñi niijí, ángel át niijp wut jī.*

⁸ Páant ā niijíchah joint, bac bejnit, yohopji jeé ítmant it ñáo jwúb bejep wut jī. Náo jwúb bejnit, úmna, méménit, bitadih it naóhcap wut jī.

Mágdala tátchidih bóli Maríadih Jesús ā jígohat

(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jūóhniji Mágdala tátchidih bóli Maríadih át jwíh jígohop wut jī. Caánt siete nemépwā jumnihjidih Jesús ā boonih mit jumup wut jī. ¹⁰ Jesús ā bohénitji caandih ī juúchah, Maríaboó caandih mi enatjidih queétdih naawádih mit juibínap wut jī. ¹¹ “Cristo át jwúb boo pud jūóh tabeé. Caandih weém wā enna be”, queétdih mith niijp wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant mi niijíchah yuhna, it joyáh bojop wut jī.

Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ā jígohat

(Lc 24.13-35)

¹² Túttimah, chénewā Jesús wājeéh jibnitji muú wihcapboó ī jib bejchah, Jesús queétdih át jígohop wut yuh jī. Obohjeéhtih, mácah ā jígohochah, jwíh beh encan yuhna, túttimah, caandih it beh enep wut jī. ¹³ Pánih beh ennitji jwúb bejnit, ī chéenwádih Jesúsdih ī enatjidih it naawáp wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ī naawáchah yuhna, queétdihbut it joyáh bojop wut jī.

Áih túini doonádih ā bohénitjidih Jesús ā naawát tútat

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ā bohénitji ī jeéméchah, queétdih Jesús át jígohop wut jī. Caán ā naawátjidih túi jenah joicán, jwúb booni bitadih ā jígohatdih ī naawáchah yuhna, ī joyáh bojotji júb queétdih át jūihñup wut jī. ¹⁵ Pánih jūih péanit, queétdih nin pah át niijp wut jī: “Nihat baáboó wíh túini doonádih nihat cáacwádih naawádih ñi bejeé.* ¹⁶ Weemdih jepahnit, daabát tútnit, iiguipna ī bejat déejidih Dios ī yéjatdih ā yoh wūhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih Dios ā péeh chá-jachah, iiguipna ī bejbipna caá. ¹⁷ Det weemdih jepahnitboó wā wēpatjih nin pah ī chájbipna caá: Nemépwā cáacwáih báhahmant jumnitdih ī bacat tútbipna caá. Mácah wéheatjih ī wéhebipna caá. ¹⁸ Maidih ī tewechah, ī cháacáchah yuhna, dedé ebépdih ī babhbachah yuhna, queétdih ā chūáhcan níft. Wunnitdih ī teo jáha wúbúchah, ī túi boobipna caá”, át niijp wut jī.

Jesús jeáboó ā púuh laab béjat

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Páant niij náoh péanit, jwí Maáh Jesús jeáboó át púuh laab béjep wut jī. Pánih púuh laab juibnit, maáh waadná, Dios ā jéihyepmant bóo bawámant át chūudup wut jī.* ²⁰ Pánihna, Dios cáacwádih ā túi ubat pínah doonádih Jesús ā bohénitji nihat pehbóo naawádih it bejep wut jī. Pánih naóh-nit, jwí Maáh queétdih ā teo wáacachah, ā wēpatjih cáacwā ī jéih chájca naáhdih it cháj jútup wut jī. Páant ī cháj jútuchah, ā naawátidih jointboó, “Í naawát yoobópdih caá ā jumup”, niijnít, Diosdih it túi jepahap wut jī.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wā daacát.

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28 * 16:15 Hch 1.8 * 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Å daác jwíhat

¹ Wā dée Teófilo, weém Lucas meemdíh bainí wā naóh daácipna caá. Jwí cātíh Jesús ā chājatjidih dawá cáacwā ít daác jwíhip tají. ² Jesús ā cáac jumni yeó jáapdih púú ā péani yeó jáapna ájeéh jumnitji, ded pah ā chājatdih ennitji, ā naáwátidihbut jointji, jwiítidih í bohénap jī. ³ Páant í bohéatdih joinjí weembút buu wā jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wā daác wūhachah, ā túibipna caá”, wā niíj jenah joyóp be.* ⁴ Páant niíj jenah joint, meemdíh wā daác wahna caá, ma joinjí doonádih túi yoobópdih ma jéihyat pínah niijná.

Juan Daabáni ā cáac jumat pínahdih ángel ā naáwát

⁵ Jesucristo ā cáac jumat pínah játih, Herodes Judea baácđih moón í maáh jum láa, Zacarias wūt jumni sacerdote át jumup wūt jī. Caán Abías wūt jumni sacerdotewā poómpdih bóo wūt jī. Yad Elisabetbut Aaron juima mit jumup wūt jī.* ⁶ Queét chénéwā Dios ā enechah, nihat ā wutatjidih túi jepahnit ít jumup wūt jī. ⁷ Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wūt jī. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna ít chājap wūt jī.

⁸ Bíic semana Zacarias jumni sacerdotewā poómp Dioih muudíh ñahwat en daonít pínah ít túut nuumup wūt jī. ⁹ Bíic yeó jáapdih sacerdotewā ípí chājat pah, Zacariasdih ít níwip wūt jī, Dioih muudíh waadnit, chej jumnidih ā cáwat pínah niijná. ¹⁰ Chej jumnidih í cáwat horadih waad béjnit, ā cáwachah, táahmant bóo tólihdih dawá cáacwā Diosdih wúbh páina ít chājap wūt jī. ¹¹ Zacarias chej jumnidih ā cáwachahjeh, Dios ā wahni ángel át jigohop wūt jī. Chej jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant át ñuhup wūt jī. ¹² Pánihna, Zacarias caandíh en wúhi bejnit, búdí át úmup wūt jī.

¹³ Páant ā úmūchah ennit, ángel caandíh nin pah át niíj naáwáp wūt jī:

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 *

—Zacarias, ma úmca bojoó. Ma wúbát-dih Diosboó át joiná wūt be. Yeebdíh ā túi chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumipna caá. Caandíh Juan ma wūt búudhdúp. ¹⁴ Ñi wúúh ā cáac jumachah enna, búdí ñi wēibipna caá. Dawá cáacwábút bíic yoobó í wēibipna caá. ¹⁵ Dios ā enechah, caán oboh jumni nihcan niít. Ā ñíoni jumna, jiwá iguñ mac, pooni, poocannidihbut ā babhcan niít. Beh wiliñ wudah díftmah jum jwuhna, Táini Espiritu ā wēpatdih ā bíbohípnā caá.* ¹⁶ Ma wúúh behna, dawá quíib buudnit judiowádih Diosdih ā jwúub jepahat túut-bipna caá. ¹⁷ Dios ā wahni ā jwúwát pínahdih naóh waóhni pínah ā jumipna caá. Dios ā wēpat búdí bíbohna, Elíasji ā wēp naáwátji pah muntih ma wúúhbut bíic yoobó wēp naóhni ā jumipna caá. Páant ā naáwáchah joint, behnitboó túut nuumnít, í wehdih í túi oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut túut nuumnít, túi chājnit í jenah joyát pah muntih í jwúub jenah joibípnā caá. Pánihna, Cristo ā jwúwát pínah játih, cáacwā túut nuum páinit í jumipna caá, caandíh í túi jepahat pínah niijná, ángel Zacariasdih át niijíp wūt jī.*

¹⁸ Páant ā niijíchah joint, Zacarias ángeldih nin pah át niíj wúbh joyóp wūt jī:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátidih wā jéihbi? Weem behe caá. Wájeéh bólibut beh wili caá, át niijíp wūt jī.

¹⁹—Weém Gabriel, Diosdih teo wáhni caá. Weém ájeéh jumnidih ā wahap be, nin táini doonádih meemdíh wā naáwát pínah niijná.* ²⁰ Wā naáwátidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, ma niíj jenah joyát jíib, meém jéih wéhecanni ma jum jwuhbipna caá. Wā niiját pah ā yapachahjeh, ma jwúub wéhebipna caá, páant muntih, ángel caandíh át niijíp wūt jī.

²¹ Zacarias maatápdih ā jigohcah, táahmant bóo tólihdih wúbh páinitboó ít náhni dahwanap wūt jī. ²² Pánihna, jwúub bac jüóhñit, jéih naóhcanjeh, queétdih áih téihyajih át jenah júut naáwáp wūt jī. Ā jéih wéhecach ennit, “Oo jumat déedih át en tagaá”, ít niíj jéihyep wūt jī.

* 1:17 Mal 4.5-6 * 1:19 Dn 8.16; 9.21

²³ Túttimah, Zacaríaswā ī teo péanachah, áih muúboó át jwáub bejep wat jī.

²⁴ Páant ā jwáub bejat túttimah, ájeéh bóli Elisabet mit wudu jumup wat jī. Wudu jumnit, bíicjīh bóo téihya widh mit míc jéutcap wat jī.

²⁵ Pánih wudu jum wēina, nin pah mit míc niijíp wat jī, “Weém weh wihcannihji tíic náah jumnihdih jígah ennit, Dios weemdíh át teo wáacap taga. Weemdíh newé weép át wáhuap taga, cáacwā weemdíh yeejép dooná ī jwáub naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wat jī.

Dioh ángel Mariadih ā naáwát

²⁶ Elisabet seis widh mi wudu jumuchah, Mariadih naáwát náahna, Dios áih ángel Gabrieldih át jwáub wahap wat jī. Pánihna, Gabriel Galilea baáboó Nazaret tútchidih juibínit, María pebhna át juibínap wat jī.

²⁷ María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wat jī. José Davidji juima wat jī. Caán David judíowā ī chah maáh át jumup wat jī.*

²⁸ Gabriel Mariadih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wat jī:

—ǀMa jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ā jumna caá, át niijíp wat jī.

²⁹ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, María búdí mit jói wúhi bejep wat jī. Pánih jói wúhinit, caántjeh nin pah mit míc niij wáuh joyóp wat jī: “ǀDed pah ā nihat pínahdih niij tígáá ā chāj, páant niijná?” mit niijíp wat jī.

³⁰ Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—ǀMa úumca bojóo, María! Dios meemdíh búdí ā wēi enna caá. ³¹ Ded pah meemdíh yapat pínahdih naáwádih wā júóhna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumvipna caá. Caán ā cáac jumuchah, Jesús ma wūt búudhdép.*

³² “Dios chah wēpni wáuh caá”, caandíh ī niijbípna caá. David juima jumna, David maáh ā jumatji pah Dios caandíh maáh ā waadábipna caá. ³³ Pánihna, ma wáuh nihat judíowádih maáh ā jumvipna caá. Nihat bitadibhut maáh ā jumuchah, jwáub túut nuumní pínah ā wihcan níit, át niijíp wat jī.*

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit niij wáuh joyóp wat jī:

—ǀDedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígáá wā wudu jumvipni? mit niijíp wat jī.

³⁵ —Táini Espírítu meemdíh ā waadáchah, Dios ā wēpatjīh ma wudu jumvipna caá. Pánihna, ma wáuh táini, yéejat wihcanni ā jumvipna caá. ‘Dios wáuh caá’, caandíh ī niijbípna caá. ³⁶ Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumvipna caá. Buu bíic peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jummat pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji buu wudu caá buca. ³⁷ Dios nihat jéihni dedé ā buwacan caá, ángel Mariadih át niijíp wat jī.*

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, María caandíh nin pah mit niij jepahap wat jī:

—Weém Dioh wili caá. Ma niijátji pah weemdíh ā yapa naáh, mit niijíp wat jī.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwáub bejep wat jī.

María Elisabetdih enedih mi bejat

³⁹ Ángel páant ā niiját túttimah, María waícanjeh mi dée wíldih enedih mit bejep wat jī. Caánt mijeéh bóo Zacaríasjīh Judea baác jeé cātíh bóo tútchidih it jumup wat jī.

⁴⁰ Pánihna, íih muúná waád juibínit, Elisabetdih mit wáubup wat jī. ⁴¹ Caántdih mi wáubúchah jointjeh, Táini Espírítu mi weépdih ā weñanachah, tubit át wálinap wat jī. Mi weépdih weñanit, beh wíldihbut Táini Espírítu búdí át weñanap wat jī.

⁴² María mi wáuh pínahdih ā jéihyanachah, búdí wēinit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wat jī:

—María, nihat yaáhdhíh en beedánit, meemdíh wēi ennit, Dios át túi chājap taga. Ma wáuhdihbut ā túi chājbipna caá. ⁴³ Oboh jumnih wā jumuchah yuhna, wā Maáh íin pínah weemdíh enedih ma juyúchah, bainí wā wéican caá. ⁴⁴ Ma wíhenachahjeh, wā weép wēina, áí wēp wálinap be. ⁴⁵ Pánihna, Dioh ángel ā naáwátji pahjeh ā yapat pínahdih jenah joiná, meemdíh ā túi chājachah, bainí ma wéican níit, mit niijíp wat jī.

⁴⁶ Páant mi niijíchah joinít, Mariabut nin pah mit wēi niij naáwáp wat jī:

* 1:27 Mt 1.18 * 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27 * 1:47 Is 61.10

“Jwī Maáh Diosdih búdí wā wēina caá.

⁴⁷ Caán weemdíh tái ubnidih bainí wā wēican caá.

⁴⁸⁻⁴⁹ Caandíh oboh teo wūhnhí wā jumuchah yuhna, jígah ennit, weemdíh át teo wáacáp taga. Dios wēpni, táini yoobát jumna, weemdíh chah táini át chájap taga. Páant ā chájachah jéihnit, nihat cáacwā, buu jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ā chah tái chájnih wut jī’, weemdíh ī niijbípna caá.

⁵⁰ Det caandíh jepahnitdíh jígah ennit, āpí teo wáacna caá. Jon játih jumnit, buu jumnitdihbut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdihbut ā teo wáacbípna caá.

⁵¹ Ded pah náahna, ā wēpatjīh āpí chájap wut jī. Pánih chájnit, ‘Weém tái jéihni caá’, niij jenah jointdih teo wáacnan, búdí ā wēpatjīh át wah peetép wut jī.

⁵² Yeejépwā ī maáh wēpatdih át dúuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah jointdih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

⁵³ Moh yeejnitdih táinidih át wāhup wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíf dée bíbohntiboodíh wūhcanjeh, bíaboó át wahap wut jī.

⁵⁴ Jwiít caandíh teo wūhnhit judíowādih jígah ennit, át teo wáacap wut jī.

⁵⁵ Bíic yoobó muntih jwī nuo Abraham ā juménádih jígah ennit, át teo wáacap wut jī. Pánih jígah ennit, ā teo wáacat pínahdih jwī nuowājidih át naáwáp wut jī”,* María mit niij wēi naáwáp wut jī.*

⁵⁶ Pánih jaibínihji Elisabetjeéh bíic peihcanni widh mit jum jwahup wut jī. Túttimah, míih tútchina mit jwúub bejep wut jī.

Juan Daabáni ā cáac jumat

⁵⁷ María mi jwúub bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumap wut jī. Newé weépdih mit túuhup wut jī. ⁵⁸ Míih muu pébh jumnit mi déewābut Dios caántdih jígah ennit ā teo wáacat doonádih jointí, mijeéh búdí īt

wēnep wut jī. ⁵⁹ Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādih caandíh quehli nah yapat chóodih īt bóodat tūtup wut jī. Páant judíowā īpí chájap wut jī. Caandíh beheíh wútjeh īt búudhdíhip wut yah jī.* ⁶⁰ Obohjeéhtih, páant ī niijíchah jointí, ā ínboó nin pah mit niijp wut jī:

—Zacarias nihan caá. Juan caá ā wūt pínah, mit niijp wut jī.

⁶¹ —Obohjeéhtih, ni déewā poómpdih Juan wūt jumni ā wihcan caá, cáacwā caántdih īt niijp wut jī.

⁶² Páant niij péanit, queét Zacaríasdih téihyajīh īt jútup wut jī, “¿Dedé tigaá wut ma búudhbi?” niijná. ⁶³ Páant ī jútuchah ennit, Zacarías áih téihyajīh daacát naadíh jút wúubhnhit, “Juan caá ā wūt”, át niij daacáp wut jī. Páant ā daacáchah en wáhi bejnit, queét nihat īt joí yai níuh bejep wut jī. ⁶⁴ Pánih daacnajeh, wéhecanniji át jwúub wéhenap wut jī, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī. ⁶⁵ Pánihna, nihat ī pebh jumnit búdí īt wáhi bejep wut jī. Páant ā yapat doonádih jointí, nihat cáacwā, Judea baáchoó jumni jeé cátih jumni tútchinadih moón īt míic wéhenap wut jī. ⁶⁶ Pánih míic wéhenit, Dios caandíh ā tái chájachah jéihnit, “¿Caán wébít ded pah chájni pínahna tigaá?” búdí īt niij jenah joyóp wut jī.

Zacarias Diosdih ā wēi naáwát

⁶⁷ Táini Espiritu Zacaríasdih ā weñanachah, ā wēpatjīh nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī:

⁶⁸ “Jwiít judíowā jwípí wēini Diosdih búdí wā wēina caá! Jwiít áih cáacwādih teo wáacadih jūóhnhit, chéonit panihnit jwí jumcat pínah niijná, nemépwā ī maáh ā wēpatdih ā dúucbípna caá.

⁶⁹⁻⁷⁰ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapanitji nin pah īt niij daacáp tají: ‘Diosdih teo wāhni David jumna chah wēpni jumna, jwiít áihwādih teo wáacnit, iiguípna jwí bejat déedih tái ubni pínahdih Dios ā wahbípna caá, ⁷¹ jwiítidih eníhcannit ī wēpatdih ā dúucuchah, jwí tái jumat pínah niijná.

⁷²⁻⁷³ Pánihna, jwī n̄owādih ā naáwátji pah-jeh m̄ntih, j́gah ennit, jwiít dih ā teo wáacbpna caá. Nin pah jwī n̄o Abrahamjidih át niijíp wut jī:

⁷⁴ “Ma juimenádih enihcannit ī wēpatdih wā d̄ucbpna caá, úmcanjeh, weemdíh ī weñat pínah niijná.

⁷⁵ Pánihna, nin baácboó jum̄ jwuh̄nit, wā enechah, túinitjeh wíh̄wā ī jum̄bipna caá”, Abrahamdih át niijíp wut jī, Dios naáwát dih naóh yapanit īt niij daacáp taji”, Zacarías Diosdih át niij wēi naáwáp wut jī.

⁷⁶ Diosdih páant niij péanit, ā wūúhdih jwuh̄ nin pah át jwúub niij naáwáp wut jī:

“Wūúh̄, jwī Maáh jwiít dih túi ubni pínah ā jūúwát dih naóh waóhni ma jum̄bipna caá. ‘Dios naáwát dih naóh yapani caá’, meemdíh ī niijb́pna caá.*

⁷⁷ Jwiít áihwādih jwī yéejatdih yohnit, iigupna jwī bejat déedih ā túi ubat pínahdih ma naóhbpna caá.

⁷⁸ J́gah en teo wáacnit, jwiít dih túi ubni pínahdih Dios jeámant ā wahbpna caá, baabát panihpboó jwī jum̄at pínah niijná.

⁷⁹ W̄natdih úmna, d̄upúat panihpboó jum̄nitdih jiiát déedih ā wūhbpna caá, túini namádih ī jif en bejat pínah niijná”,* Zacarías át niij wēi naáwáp wut jī.

⁸⁰ Pánihna, Zacarías wūúh̄ át behep wut jī. Dios ā túi teo wáacachah, caolih júútl̄hni, caandíh túi jepahni át behep wut jī. Pánih behnit, judíowādih ā bohéat pínah játih m̄uú wihcapboó át jum̄ap wut jī.

2

Jesucristo ā cáac jum̄at
(Mt 1.18-25)

¹⁻² María mi weh jum̄at pínah játih, Cirenio Siria baác dih moón ī maáh jum̄ láa, César Augusto Roma tútchimant jum̄na, nihat baác dih moondih wutni át jum̄ap wut jī. Démoón cáacwā ī jum̄atdih jéihyat túut niijná, nihat cáacwādih íih wūtnadih át daacát túutap wut jī. Caandíh náahna, nihat cáacwādih ā daácni núodih át wahap wut jī. Páant ā chájat túutni yeó jáap ī

jwíih wūt daacát yeó jáap wut jī. ³ Páant ā wutuchah joinít, nihat cáacwā ī n̄owáji ī cáac jum̄ni tútchina yoobó wūt daacádih īt bejep wut jī. ⁴⁻⁵ Josébut yad pínahj́h īt bejep wut jī. María wud̄u jum̄na yuh̄na, Galilea baác Nazaret tútchimant, púú Judea baác Belén tútchina mit bejep wut jī. Belén tútchidih Davidji át cáac jum̄ap wut jī. Pánihna, David juima jum̄na, José yadj́h Belén tútchina wūt daacádih īt bejep wut jī.

⁶⁻⁷ Queét chénewā Belén tútchiboó juib́nit, dawá cáacwā ī jum̄uchah, úwat m̄uná ā yáwachah, momo jiwíwā úwat tólihboó Joséwā īt úwap wut jī. Caánboó jum̄na, María mi jáap bácahdih bóodih mit weh jum̄ap wut jī. Pánih weh jum̄ péanit, mi wūúhdih yéguehj́h túi pin bojnit, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih mit cáagap wut jī.

Ovejawādih en daonít Jesús dih enedih ī bejat

⁸ Páant mi weh jum̄ni chei, Belén tútchi jwéejdih ovejawādih en daonít íh ovejawādih en daoná īt chájap wut jī. ⁹ Páant ī en dawáchah, Dioíh ángel queétdih át jígohop wut jī. Pánih jígohnit, búdí ā yeh iigúichah ennit, búdí īt úm̄ap wut jī.

¹⁰ Páant ī úm̄uchah ennit, ángel queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī: “¡Ni úm̄ca bojóo! ¡Ni joyoó! Búdí ñi weñat pínah túini doonádih yeebdíh naáwádih jūóhna caá wā chájap. Caán doonádih joinít, nihat cáacwābut búdí ī wēibpna caá.

¹¹ Butéh Davíh tútchidih cáacwādih túi ubni pínah ā cáac jum̄ap be. Caán Dios ā wahni Cristo, nihat cáacwā ī maáh pínah caá. ¹² Wā niijnídih ñi bid juyéachah, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih yégueh chóoj́h pin bojni, ā lajbpna caá”, át niijíp wut jī.

¹³ Ángel queétdih páant ā niijíchahjeh, dawá ángelwā ájeéh jígohnit, Diosdih nin pah īt niij wēi naáwáp wut jī:

¹⁴ “¡Nihat jeáboó jum̄nit Dios wēpnidih ī weñe naáh! ¡Nin baácboó ā oinit ī túi jum̄u naáh!” īt niijíp wut jī.

¹⁵ Ángelwā queétdih páant niij naóh péanit, Dios ā jum̄apboó īt jwúub bejep wut jī. Í jwúub bejat túttimahbitjeh, ovejawādih en daonít nin pah īt míc niijíp wut jī:

* 1:76 Mal 3.1 * 1:79 Is 9.2

—Chóbe, Belén tútchina Dioh ángel jwítdih ā niijátdih enjñh, it niijíp wut jñ.

¹⁶ Páant niijnít, Belén tútchina wépép caandih enedih it bejep wut jñ. Pánih bej, caanná juibnít, María, José, wébt-dihbut it enep wut jñ. Wébt momo jiwiwā jeémát yacat paildhíh át lajap wut jñ. ¹⁷⁻²⁰ Pánih bid juinít, ángel ded pah ā niijátdih Maríawādhíh it naóh yapanap wut jñ. Pánih en péanit, íih ovejawā pebhboó it jwáub bejep wut jñ. Pánih bejnit, ángel queétdih ā niijátji pahjeh ennitji Diosdih búdí it wēi naáwáp wut jñ. Nihat í jwááhnitdihbut it naáwáp wut jñ. Páant í naáwáchah joinít, cáacwā it joí wáhi bejep wut jñ. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébt-dih páant í niijátjidih caántjeh búdí mipí jenah joyóp wut jñ.

Dioh muáboó Jesúsdi h í ub bejat

²¹ Jesús ā cáac jumñiji ocho yeó jáap tút-timah, sacerdotewādhíh áhíh quehli nah yapat chóodih it bóodat tútup wut jñ. Páant judíowā ípí chājap wut jñ.* Pánih bóod péanit, ā íin wudu jumat pínah játih ángel ā niijátji pahjeh caandih Jesús it wūt búud-hdup wut jñ.*

²² Biíc widh tút-timah, Moisés ā wutatji pah chāj péanit, mi wáúhdih Diosdih wūhat tūt niijná, Jerusalénna it ub bejep wut jñ. ²³ Pánih wūhñit, Dios nin ā wutatjidih it jepahap wut jñ: “Jáap bácahdih bóo newé weép ā jumuchah, weemdíh ñi wūhuú. Caán wíh, weemdíh teo wūhni pínah caá”,* Dios át níj wutup tají. ²⁴ Pánihna, Jerusalénna Dioh muádhíh juibí, jopwādhíh jíib chājñit, sacerdotewādhíh it wūhup wut jñ, Diosdih í cáo wūhat pínah niijná. Pánih chājñit, Dios nin ā wutatjidih it jepahap wut jñ: “Chénewā jopwādhíh ñi wūhuú weemdíh, jáap bácahdih bóodih tūt nūmná”, Dios át níj wutup tají. Pánih chājna, í weh jumat tút-timah, nihat Dios ā wutatjidih it chāj péanap wut jñ.*

²⁵ Caán láa Dios naáwátdih túi jepahni, Simeón wūt jumni, Jerusalén tútchidih át jumup wut jñ. Caán Diosdih túi wēini jumna, Dios ā wahni judíowādhíh túi ubni pínahdhíh páina át chājap wut jñ. Caandih

Túini Espírítu ā wépat búdí át jumup wut jñ. ²⁶ Pánih jumna, nin pah caandih átát níj jéihyanap wut jñ: “Ma wunat pínah játih Dios ā wahni Cristo, áhíh cáacwādhíh túi ubni pínahdhíh meémboó ma enbipna caá”, át niijíp wut jñ. ²⁷ Pánihna, caandih Dioh muádhíh Túini Espírítu át bejat tútup wut jñ. Joséwā Jesúsdi h í ub waad béjehchah, Dios ā wutatji pah chājat tūt niijná, Simeón queétdih át jwááap wut jñ. ²⁸ Pánih jwááhnit, Túini Espírítu caandih ā jéihyanachah, wébt-dih át ub tūhup wut jñ. Ub tūhñit, nin pah Diosdih át níj wēi naáwáp wut jñ:

²⁹⁻³⁰ “Maá, meém ma niijátji pahjeh múih cáacwādhíh túi ubni pínahdhíh ma wahnidih buu wā enna caá. Weém, meemdíh teo wūhni, buu wā wunuchah, ā túibipna caá, buca.

³¹ Nihat cáacwā í enechah, meém nindih mat wahap taga, cáacwā iiguipna í bejat déedih ā túi ubat pínah niijná.

³² Nin tigaá nihat judíowā nihcannitdih ded pah Dios ā jumatdih ā jéihyabipna caá. Páant ā jéihyanachah, judío ā jumuchah jéihñit, bitaboó múih judíowādhíh í túi wēibipna caá”,* Simeón át niijíp wut jñ.

³³ Páant ā niijíchah joinít, Joséwā búdí it wēi jenah joyóp wut jñ. ³⁴ Tút-timah, Simeón queétdih wēinít, “Dios yeedíh ā túi chāja naáh”, niijnít, Mariadih jwuh nin pah át jwáub níj naáwáp wut jñ:

—Nin wā naáwátdih ma túi joyoó. Nin wébt Dios ā wahni caá. Dawá judíowā caandih í náahcatji peéh í buúdbipna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowā caandih náahñit, í túi jumbipna caá. Caán Dios ā weñat pínahdhíh jéihyani ā jumuchah yuhna, dawá caandih yap yohñit, yeejép í naóhbipna caá. ³⁵ Nihat cáacwā ded pah í jenah joyátdih jéihyani pínah Dios nin wébt-dih át wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó búdí ma jígahbipna caá, Simeón caántdih át niijíp wut jñ.

³⁶ Caanjñíh beh wili Ana wūt jumñihbut mit jumup wut jñ. Caántbut Dios naáwátdih naóh yapanih wut jñ. Caánt Fanuelji nuám, Aserji juimená poómpdih bóli wut jñ. Caánt jáap beh tóahñih jumna, mit áa jumup wut jñ. Obohjeéhtih, siete jópchijeh caántdih

* 2:21 Lv 12.3

* 2:21 Lc 1.31

* 2:23 Ex 13.2,12

* 2:24 Lv 12.6-8

* 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10

bíbohñit, mijeeh bóo át éemp wunup wut jī. ³⁷ Páñih éemp wunnih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohñit, Dioñ muú díftboó mipí jumup wut jī. Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jeemp jwuhcan, Diosdih mipí wēi uúbh jáanap wut jī. ³⁸ Caán horadih pohba Joséwā pebhna mit juibínap wut jī. Páñih juibí, Jesúsdiñ enna, Túini Espíritu ā jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wut jī. Dios ā wahni, queétdih túi ubni pínahdih judíowā ípí páñap wut jī. Páñihna, Jesús í bidni ā jumatiñ nihat queéť páñitdih mit naáwáp wut jī.

Nazaret tátchiboó í jwúub bejat

³⁹ Joséwā nihat Dios ā wutatji pah chāj péa, jwúub beñit, Belén tátchidih ít jum jwuhup wut jī. Túttimah, Galilea baác í jumñiji Nazaret tátchina ít jwúub bejep wut jī.* ⁴⁰ Í wúúh táí behñit, caolih júatñijeh jumna, Dios ā weñat pínahdih át túi jéihyep wut jī. Páñihna, Dios caandíh táí wēi enñit, búdí át teo wáacp wut jī.

Jesús doce jópchi ā bíbohochah, Dioñ muúná caandíh í numah bejat

⁴¹ Oveja wúúhdih í mao jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, paacáñni pandih-but í jeémp wēi láa, Dios ā wutatjidih jepahñit, nihat judíowā jópchi jumat pah, Jerusalén tátchidih ípí míc wáac juibínap wut jī. Jesús manabut jópchi jumat pah Jerusalénna ípí aab béjep wut jī.* ⁴² Jesús doce jópchi bíbohñit, caanbút ā manajeéh át bejep wut jī. ⁴³ Páñih juibínit, í wēi jeémát ā beedéchah, í chéenwā bícdih Joséwā Nazaret tátchina ít jwúub dei bejep wut jī. Obohjeéhtih, ā mána í jéihcah yuhna, Jesús Jerusalénboojéh át chāwáp wut jī. ⁴⁴ “Dawá jwí bejehchah, jwí wúúh jwí déewájeéh ā jumna nacaá”, ít niij jenah joyóp wut jī. Páant niij jenah joiná, nihat yeó jáap beñit, cheyeh caandíh ítih bidip wut yuh jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wut jī. ⁴⁵ Páñih bid juicán, Jerusalén tátchina bididih ít jwúub bejep wut jī.

⁴⁶ Jerusalénna jwúub juibínit, caanná í wúúhdih búdí ít bidip wut yuh jī. Chéne yeó jáap táí bid, bíh yeó jáapdih ít bid juyúp wut jī, buca. Dioñ muú díftna Moisés ā

wutatjidih bohénit cátlh chúdnit, queétdih joiná, uúbh joí enna át chājap wut jī. ⁴⁷ Beh joinít, ā túi jepahachah, nihat caandíh joinít búdí ít joí wúhi bejep wut jī. ⁴⁸ Páñihna, ā mána Dioñ muúná waád juibínit, caanná behñitjeéh ā chúnduchah enñit, queéťbut búdí ít wúhi bejep wut jī. Páant ā chājachah enñit, ā íin nin pah mit niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Wúúhú, dépanih tigaá jwítidih páant ma nih chāj? Ma joyoó, ma íbijih meemdíh búdí jwí bidip be. Meemdíh bíd juicán, búdí jwí náhni dahwanap be, mit niijíp wut jī.

⁴⁹ —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi bid? ¿Wá ípíh muúboó ā náhatdih chājni wā jumatiñ ñi jéihcannit beé? Jesús queétdih át niij jepahap wut jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, ded pah ā niijátidih ít beh joicáp wut jī.

⁵¹ Caandíh bid juinít, Nazaret tátchina ít numah jwúub dei bejep wut jī. Caanná jwúub dei juibíniji behna, ā manadih ápi túi jepahap wut jī. Obohjeéhtih, beh wili nihat páant ā chājatjidih búdí mipí jenah joyóp wut jī. ⁵² Jesús túi jéihñijeh át behep wut jī. Páant ā jumuchah, Dios caandíh búdí át wēi enep wut jī. Cáacwábut bíic yoobó caandíh ít weñep wut jī.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwátidih ā naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹⁻² Túttimah, Zacarías wúúh Juan behna, muú wihcapboó ā jumuchah, Dios caandíh át jwíh naáwát túutup wut jī. Caán láa Roma tátchidih moón í maáh Tiberio César quince jópchi maáh át jumup wut jī. Puncio Pilato Judea baácdih moón í maáh át jumup wut jī. Herodes Galilea baácdih moón í maáh át jumup wut jī. Á úud jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón bícdih í maáh át jumup wut jī. Lisnias Abilinia baácdih moón í maáh át jumup wut jī. Páant í maáh jumuchah, Anás Caifásbut sacerdotewá í maata ít jumup wut jī. ³ Caán láa, Juan muú wihcapboó ā jumuchah, Dios caandíh át naáwát túutup wut jī. Páñihna, Dios ā naáwát túutuchah joinít, Juanboó Jordán muj pebh

* 2:39 Mt 2.23 * 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 2:52 1S 2.26; Pr 3.4

dei juibínit, át táoh naóh jibip wut jī. Nin pah ápí niij naóh bohénap wut jī: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumá. Páant ñi túut nuumúchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbipna caá. Páant ñi chā-jachah, yeebdíh wā daabáipna caá, ñi yéejat yohat júutat pínah niijná”, cáacwādih át niijíp wut jī.

⁴Jon játih Dios naawátdih naóh yapani Isaiás, nin pah Juan ā chājat pínahdih át niij naóh daacáp wut jī.

“Dios naawátdih naóh yapani muú wih-capboó jumni nin pah ā niij ñaac bohéipna caá: ‘Jwí Maáh ā jūuwát pínah játih ñi yéej chājatdih cádah, túiniboodíh túut nuumnít, caandíh ñi táí páñaá.

⁵Det jígah náah jumntdih ā teo wáacbpna caá. Obohjeéhtih, det “Weém ni-hat jéihni, dedé weemdíh júdhdah wihcan caá”, niij jenah joinítíh ī wēpatdih jwí Maáh ā dúuc wáibipna caá. Det bíaboó jenah joinít ī jenah joyátdih ā yoobáipna caá.

⁶Pánihna, ni-hat cáacwā yoobópdih ī jenah joibípna caá, iiguípna ī bejatji déedih Dios ā túi ubatdih ī jéihyat pínah niijná’, ā niij naóhbpna caá”, Isaiás át niij daacáp wut jī. (Is 40.3-5)

⁷Dawá cáacwā Juan pebhna it juibínap wut jī, queétdih Juan ā daabáát pínah ni-ijná. Á pebhna juibínitdih nin pah ápí niij naawáp wut jī: “Yeeb yeena caá ñi chājap! ¡Maiwā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úum jweifíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeeb ñi yéej chājatdih ñi cá-dahíhcat jíib, Dios yeebdíh ā peéh chā-jachah, ñi jéih jweicán niít. ⁸Ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumát caá yeebdíh náahap. ‘Abrahamjidih Dios át wēi enep wut jī. Pánihna, ā juimená jwí jumuchah, jwiítdihbut ā túi wēi enna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chājachah ennit, ā wēican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ā juimená pah nin jee dáhnadih ā jéih túut nuumná caá. ⁹Wápchi mínah áih wápchidih en dawát pah, yeebdíhbut Dios ā en daoná caá. Biquí nahna yeejép ā

quehechah enna, tib yohnit, áih náatnadih-but ā pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah muntih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdíhbut iiguípna ā wahbipna caá”, Juan át niijíp wut jī.*

¹⁰Páant ā niijíchah joinít, cáacwā Juandih nin pah it niij úubh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tigaá jwí túut nuumbí? it niijíp wut jī.

¹¹—Ded chéne yégueh chóo bíbohni yégueh wihcannidih ā wūhū náah. Jeémát bíbohni-but jeémát wihcannidih ā wūhū náah, queétdih át niij jepahap wut jī.

¹²Romanowā maáta ī úubát túutni dinerodih úubh wáhnitbut daabáát túut niijná, Juan pebhna juibínit, nin pah it niij úubh joyóp wut jī:

—¿Bohéni, jwiítboó ded pah tigaá jwí túut nuumbí? it niijíp wut jī.*

¹³—Ñi maáta ī watat pah bóojeh ñi úubáp. Chah ñi úubátndih ñi cádahaá, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁴Biquína soldadowābut caandíh nin pah it niij úubh joyóp wut jī:

—¿Jwiítbut ded pah tigaá jwí túut nuumbí? it niijíp wut jī.

—Bíh pah bóonadih en ñinahnit, ñi dúuc wáica bojoó. Dawá láa núo náahna, cáacwādih yee naóh úumanit, nemat muúboó bejihcan ī jíib chājatdih ñipí watna caá. Páant ñi chājatdih ñi cádahaá. Ni tewat jíibdihjeh wēinit, ñi teweeé, át niijíp wut jī.

¹⁵Nihat judíowā Dios ā wahní queétdih túi ubni pínahdih it bidip wut jī. Pánihna, Juan páant ā niijíchah joinít, queétdih nin pah it niij jenah joyóp wut jī: “¿Nin Dios ā wahní jwí páini naniít?” it ni-ijíp wut jī. ¹⁶Obohjeéhtih, Juan queétdih nin pah át niijíp wut jī: “Weém yeebdíh mahjíhjah wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jūóhni, chah wēpni ā jumna caá. Páant ā jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Caánboó mahjíh daabáát panihni, yeebdíh Táini Espiritu ā wēpatdih búdí ā wáhbipna caá. Caán ā wēpat tuu iigát panihniñih ñi yéejatdih cáwat pah ā chājbipna caá,

* 3:7 Mt 12.34; 23.33

* 3:8 Jn 8.33

* 3:9 Mt 7.19

* 3:12 Lc 7.29

jwúub yéej chājihatdih ñi jenah joicát pí-nah niijná. ¹⁷ Trigo teoni panihni caá. Áih chónoadih caóh caj péanit, caán tíbna yoobátdihjeh wuh wúúhboó júi yacnit, áih muúboó á ámohbipna caá. Obohjeéhtih, á caóh cajni chónaboodih á cáo yohbipna caá. Páant á chājat pah, wā túttimah jūóhni caandíh jepahnitdih á túi úbbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannit-boodih iiguípna á wahbipna caá. Caán iigát dedé á noón dūbcan niit”, áť niijíp wut jī.

¹⁸ Páant niijnít, biíh naáwátjīhbut Juan cáacwādih ápi bohénap wut jī, túut nuum-nít, iiguípna í bejcat pínah niijná. ¹⁹ Galilea baácdih moón í maáh Herodes á úd Felipe áa Herodíasdih á dúuc wái áa jumatji peéh Juan áť jūihñup wut jī. Nihat biíh yeejép á chājatjīdihbut áť jūihñup wut jī. ²⁰ Páant á niij jūihñatji jīb Herodes Juandih joíhcan, áť nemat túutup wut jī. Pánih chājna, chah áť yoób yéej bejep wut jī.*

Juan Jesúsdih á daabáat
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nemat muúboó Herodes á nemat pí-nah jātih, Juan cáacwādih á daabánachah, Jesúsbut á pebhna daabáat túttudih áť juibínap wut jī. Páant á daabáat túttimah, Jesús Diosdih á wúbáchah, jeá áť jéweah bejep wut jī. ²² Páant á jéweah bejchah, jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jūóhni, caandíh áť juí jaamáp wut jī. Páant á juí jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdih nin pah áť niij naáwáp wut jī:

—Meém wā wúúh, wā oini caá. Meemdíh búdí wā wēina caá, áť niijíp wut jī.*

Jesús á ñowā í wūt
(Mt 1.1-17)

²³ Túini Espíritu á dei jūúwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohni, cáacwādih áť bohé jwíhip wut jī.

Nít wut jī Jesús á ñowā: “José á wúúh caá”, cáacwā íť niij jenah joyóp wut yah jī.

José Elí á wúúh

áť jumup wut jī.

²⁴ Elíboó Matat á wúúh

áť jumup wut jī.

Matatboó Leví á wúúh

áť jumup wut jī.

Levíboó Melqui á wúúh

áť jumup wut jī.

Melquiboó Jana á wúúh

áť jumup wut jī.

Janaboó José á wúúh

áť jumup wut jī.

²⁵ Joséboó Matatías á wúúh

áť jumup wut jī.

Matatíasboó Amós á wúúh

áť jumup wut jī.

Amósboó Nahúm á wúúh

áť jumup wut jī.

Nahúmboó Esli á wúúh

áť jumup wut jī.

Esliboó Nagai á wúúh

áť jumup wut jī.

²⁶ Nagaiboó Maat á wúúh

áť jumup wut jī.

Maatboó Matatías á wúúh

áť jumup wut jī.

Matatíasboó Semei á wúúh

áť jumup wut jī.

Semeiboó Josec á wúúh

áť jumup wut jī.

Josecboó Judá á wúúh

áť jumup wut jī.

²⁷ Judáboó Joanán á wúúh

áť jumup wut jī.

Joanánboó Resa á wúúh

áť jumup wut jī.

Resaboó Zorobabel á wúúh

áť jumup wut jī.

Zorobabelboó Salatiel á wúúh

áť jumup wut jī.

Salatielboó Neri á wúúh

áť jumup wut jī.

²⁸ Neriboó Melqui á wúúh

áť jumup wut jī.

Melquiboó Adi á wúúh

áť jumup wut jī.

Adiboó Cosam á wúúh

áť jumup wut jī.

Cosamboó Elmadam á wúúh

áť jumup wut jī.

Elmadamboó Er á wúúh

áť jumup wut jī.

²⁹ Erboó Josué á wúúh

áť jumup wut jī.

Josuéboó Eliezer á wúúh

áť jumup wut jī.

Eliezerboó Jorim á wúúh

áť jumup wut jī.

Jorimboó Matat á wúúh

áť jumup wut jī.

* 3:20 Mt 14.3-4; Mr 6.17-18

* 3:22 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

³⁰ Matatboó Leví ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Levíboó Simeón ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Simeónboó Judá ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Judáboó José ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Joséboó Jonam ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Jonamboó Eliaquim ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³¹ Eliaquimboó Melea ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Meleaboó Mena ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Menaboó Matata ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Matataboó Natán ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³² Natánboó David ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Davidboó Isaí ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Isaíboó Obed ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Obedboó Booz ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Boozboó Sala ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Salaboó Naasón ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³³ Naasónboó Aminadab ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Aminadabboó Admin ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Adminboó Arni ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Arniboó Esrom ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Esromboó Fares ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Faresboó Judá ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³⁴ Judáboó Jacob ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Jacobboó Isaac ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Isaacboó Abraham ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Abrahamboó Taré ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Taréboó Nacor ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³⁵ Nacorboó Serug ā wūúh

āt jum̄ap wut jī.
 Serugboó Ragau ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Ragauboó Peleg ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Pelegboó Heber ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Heberboó Sala ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Salaboó Cainán ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³⁶ Cainánboó Arfaxad ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Arfaxadboó Sem ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Semboó Noé ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Noéboó Lamec ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³⁷ Lamecboó Matusalén ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Matusalénboó Enoc ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Enocboó Jared ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Jaredboó Mahalaleel ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Mahalaleelboó Cainán ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
³⁸ Cainánboó Enós ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Enósboó Set ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Setboó Adán ā wūúh
 āt jum̄ap wut jī.
 Adánboó Dios wūúh,
 ā jwíih chājniji,
 āt jum̄ap wut jī.

4

Nemépwā ī maáh Jesúsdiḥ ā yéejaihat
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹⁻² Juan Jesúsdiḥ ā daabánachah, Túini
 Espiritu caandih ā yáwachah, Jesús Jordán
 m̄ujmant āt jwúub aab béjep wut jī. Jwúub
 aab béjnit, Túini Espiritu caandih m̄uú
 wihcapboó āt numah bejep wut jī. Caánboó
 cuarenta yeó jáap ā jum̄uchah, Satanás,
 nemépwā ī maáh, caandih ātih yeejép chā-
 jat túutap wut yuh jī. Páant bóí yeó jáap
 caánboó jum̄na, Jesús jeémpcan, num̄gáp
 w̄anna āt chājap wut jī.

³ Páant ā nuugúp wunuchah jéihnit, Satanás caandíh nin pah āt níj naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūúh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumúú”, ma níj, āt níj wut jī.

⁴—Páant wā chājcan níft. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī:

‘Jeémátidihjeh pohba ī jeéméchah, cáacwāih caolih túi booni panihni ā jumcan níft’, āt níj daacáp tajī, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih āt níj jepahap wut jī.

⁵ Páant ā níj jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdi h Satanás āt numah púuh laab béjep wut jī. Caán jeejína púuh laab juibínit, ni hat cáacwā ī jumat yoobó Jesúsdi h āt júutap wut jī. Ni hat bícdih űaáp jí-goh, āt buudáh bejep wut jī. ⁶ Páni h júutnit, nin pah caandíh āt níj wut yuh jī:

—Ni hat baáboó jumnit ī maáh wēpat weemdíh wūhni ji caá. Ded wā wūhíhni-dih wā jéih wāhna caá. ⁷ Páni hna, meém bódicha caj yoh űajnit, ‘Meém ni hatdih chah maáh caá’, weemdíh ma níjichah joinít, ni hat ī maáh wēpatdih meemdíh wā wūhbi pna caá. Ni hat míh pínah ā jum-bi pna caá, Satanás Jesúsdi h āt níj wut jī.

⁸—Páant wā chājcan níft. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēini t, ā wutatdihjeh ma jepahaá’, āt níj daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih āt níj wut jī.

⁹ Páant ā níj át túttimah, Jerusalén tútchina Dioíh muúboó Satanás Jesúsdi h āt numah bejep wut jī. Dioíh muú jap bóo muú wút jī. Caanná numah juibínit, Satanás caán muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdi h āt űuhat túutap wut jī. Páni h űuhat túutnit, nin pah āt níj naáwáp wut yuh jī:

—Meém Dios wūúh jumna, meemdíh ā wapat pínahdih júutat túut níj náj, ninmant ma űaáp jéen bejeé. ¹⁰ Davidji nin pah ā níj daacátjidi h ma túi náhninaá:

‘Dios áih ángelwādi h meemdíh ā en dawát túutbi pna caá.

¹¹ Páni hna, meemdíh ī jíponih teobi pna caá, jee dáhboó míh jí tcha ā buug lájcat pínah níj náj’, āt níj daacáp tajī, (Sal 91.11-12)

Satanás caandíh āt níj wut jī.

¹²—Páant wā chājcan níft. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani āt níj daacáp tajī:

‘Ni Maáh Dios ā níj átjidi h “¿Yoobópdih níft?” níj jéihíhna, caandíh űi chā-jat túutca bojóó’, āt níj daacáp tajī, (Dt 6.16)

Jesús caandíh āt níj jepahap wut jī.

¹³ Páni h yee naóh péanit, Satanás Jesúsdi h cádah jwúub bejnit, ā jwúub yéjeat pínah yeó jáapdi h āt pánap wut jī.

Galilea baácdih moondíh Jesús ā bohé jwí-hat

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Páant Satanás ā chājat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espíritu búdí ā wēpatjī h āt táoh bohé jwíh ip wut jī. Páant ā bohéat doonádi h cáacwā ít naóh peetép wut jī. ¹⁵ Páni h táoh bohénit, judfowā í bohéat muuná waadni t, queétdih ápi bohénap wut jī. Páant Dios naáwátidih ā bohénachah, ni hat caandíh joinít ít wēi naáwáp wut jī.

Nazaret tútchiboó Jesús ā jwúub juibíát

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Páni h bohé jibnit, Nazaret, ā behni tútchina āt jwúub juibínap wut jī. Páni h jwúub juibínit, judíowā ī chooát yeó jáapdi h, ápi chājat pah caanbút ī míc wáacat muudíh āt waadáp wut jī. Páni h waád juibí chúudni ji űah űuh bejnit, Dios naáwátidih en naáwát túut níj náj, naóhni t űuhupna āt juibí űuhup wut jī. ¹⁷ Caanjíh ā juibí űuhuchah, Isaías ā daácni tóli h jidi h ít wūhup wut jī. Páni hna, caán tóli h di h pah teonit, ā naáwát pínah di h bid joinít, nin pah āt níj en naáwáp wut jī:

¹⁸ “Wā Maáh Dios Túini Espíritu ā wēpatdih weemdíh búdí ā wūhup be, cáacwādi h wā teo wáacat pínah ní-jiná. Páni h wūhni t, jí gah náah jum-nit panihni tdi h áih túini doonádi h ā naáwát túutap be. Chéonit panih-nitdi h ā watat pínah doonádi hbut ā naáwát túutap be. Jéih encanni tdi h ā boot túutap be, í jéih enat pí-nah níj náj. Ni hat cáacwā wēcanni t, yeejép yapni tdi hbut ā teo wáacat túutap be.

¹⁹ Pánihna, ‘Buu jwuh caá, Dios jígah ennit, cáacwádih búdí ā teo wáac jwíh-bipna caá’, weemdíh ā niíf naáwát túttup be, Isaiás āt niíf daacáp taji”, (Is 61.1-2a)

Jesús āt niijíp wut jī.

²⁰ Pánih en naóh péanit, caán tólihdih jwúb nah teo, sacerdotédih jwúbanit, āt jwúb chúdup wut jī. Páant ā chājachah, nihat caánboó jumnit it en ñuunup wut jī.

²¹ Pánih chúdnit, Jesús queétdih nin pah āt niíf bohé jwíhip wut jī:

—Páant ā niíf daacátji buu caá buca ñi cātíh ā yapap. Weemdíh caá páant āt niíf daácjip taga, āt niijíp wut jī.

²² Páant ā táí naáwáchah joinít, nihat caandíh wēi naóhna yuhna, búdí it wáhi bejep wut jī. Pánih wáhi bejnit, nin pah it míc niíf uúbh joyóp wut jī:

—¡Joyoó buca! ¿Nin José wúhjuh nihcan niít? It míc niijíp wut jī.

²³ Páant ī míc niíf uúbh joyóchah joinít, nin pah Jesús queétdih āt jwúb niíf naáwáp wut jī:

—‘Cohniá, ma míc cohoó’, jwí míc ni-ját pah weemdíh ñi niijmí nacaá. ‘Capernaum tútchiboó ma wēp chājat pah muntih ninjīh ma behni tútchiboobút biíc yoobó ma chājaá, Dios meemdíh ā wahatdih jwí jéihyat pínah niijná’, weemdíh ñi niijná yuh caá. ²⁴ Obohjeéhtih, ñi joyoó. Ded Dios naáwátidih naóh yapanidih ā pebh jumnitboó ipí joíhcan caá. Pánihna, yeéb weemdíhbut biíc yoobó ñi joíhcan niít.*

²⁵ Dios naáwátidih naóh yapani Elíasji jum láa, biíc peihcanni jópchi táí beéd, biíf jópchi tacdih mah buugcán, nuugúp láa, Israel baácboó dawá éemp wunnit yaádh it jumup wut yuh jī.* ²⁶ Obohjeéhtih, ñi nuowá Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, biíf baácđih bóli éemp wunnidih teo wáacat tútt ni-jnā, Dios Elíasdih āt wahap wut jī. Pánihna, Sidón tútchi pebh Sarepta tútchibitdih bólihdih āt teo wáacap wut jī.* ²⁷ Dios naáwátidih biíf naóh yapani Eliseo jum láabut Israel baácboó dawá bácah moóp-nit it jumup wut yuh jī. Obohjeéhtih, ñi nuowá Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat túttcan, Naamán Siria baácđih bólihdih Eliseodih āt booaat túttup wut

jī.* Páant caán láa ī jepahcat pah, buu yeéb-bát weemdíh ñi jepahcan niít, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

²⁸ Páant ā niijichah joinít, nihat caanjíh chúdnit tabit it fijip wut jī. ²⁹ Pánih ij ñah ñuh, Jesúsđih teonit, ī míc wáacat mummánt caandíh it wái bac bejep wut jī. Nazaret tútchimant wái bac bejnit, tútchi jwéejdih bóo jeé túlúhna it ub bejep wut jī, caandíh tóo yoh yac bojat tútt niijná. ³⁰ Obohjeéhtih, Jesúsboó queétdih cātíh tac púud ñuhnit, biáboó āt bejep wut jī.

Judíowā ī míc wáacat muúboó nemép jumnidih Jesús ā booaat

(Mr 1.21-28)

³¹ Nazaret tútchimant Jesúsđih ī bacaat túttimah, Capernaum tútchina āt dei bejep wut jī. Capernaum tútchibut Galilea baácđih bóo tútchi wut jī. Capernaum tútchina dei juibnit, chooát yeó jápdih judíowā ī míc wáacat munná āt juibínap wut jī. Caán muudíh waád juibnit, caanjíh jumnitdih Dios naáwátidih āt bohénap wut jī. ³² Pánihna, ā wēp bohénachah, búdí it joí wáhi bejep wut jī.*

³³ Caanjíh chúdnit biícđih, nemép jum-nibut āt jumup wut jī. Pánihna, Jesús ā bohénachah joinít, nin pah āt niíf ñaacáp wut jī:

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tútchidih bóo jwiítidih tac buugáca bojoó! ¿Jwiítidih dedé tigaá ma chājbi? ¿Yoh bacanadih nit beé ma juúwáp? Weém meemdíh wā jéihna caá. Dios ā wahni, chah túini caá meém, Jesúsđih āt niíf ñaacáp wut jī.

³⁵ —¡Ma laiha bojoó! ¡Caandíh cádahnit, ma bac bejeé! Jesús nemépdih āt niijíp wut jī.

Páant ā niíf wutuchah joinít, cáacwā cātíh nemépbóo caandíh duó buugnít, āt bac bejep wut jī. Pánih duó buugná yuhna, caán newédih āt yéejacap wut jī. ³⁶ Páant Jesús ā chājatdih nihat cáacwā búdí it en wáhi bejep wut jī.

—¡En yuh buca! ¡Ā naáwát wēpép caá! ¡Ā naáwáchahjeh, nemép wā yuh buca caandíh ī jepahna caá! It míc niijíp wut jī.

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16

* 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

³⁷ Jesús páant ã chājatdih nihat Capernaum tátchi pebh jumnit it míc naóh peetép wut jí. Búdí át wüt yáanap wut jí.

Simón Pedro ã chudhdih Jesús ã booaat (Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant ã chājat túttimah, judíowā í míc wáacat muumánt Jesús wā it bac bejep wut jí. Bac bejnit, Simóníh muuná it juibínap wut jí. Caanná í waád juibínachah, mi índih tūbit ã pahachah, Simón áa Jesús dih mit naáwáp wut jí. Páant tūbit ã pahachah, mit lajap wut jí. “Caántdih ma booanaá”, caán muudíh jumnit Jesús dih it niijíp wut jí. ³⁹ Páant í niijíchah joinít, Jesús mi pebh jaibí ñuhnit, “Ma yayaá”, pahatdih át niijíp wut jí. Páant ã niijíchahjeh, pahat át dúucup wut jí. Páant ã dúucuchah, ñah ñuhnit, í jeémát pínahdih mit cáagap wut jí.

Dawá wunnitdih Jesús ã booaat (Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tóo ñáh jūwúchah, dawá tūbúp chūhntidih Jesús pebhna it ub juibínap wut jí. Dawá mácah wunat queétdih át jumup wut jí. Nihat í ub juibínit wunnitdih Jesús át teo jáha boanap wut jí. ⁴¹ Dawá nemépwādhbat át bacat tútup wut jí. Páant ã bacat tútuchah,

—Í Meém Dios wūáh caá! tūbit it niij ñaacáp wut yuh jí.

Obohjeéhtih, Jesús queétdih jūhntih, “Dios ã wahní caá”, át niiját tútup wut jí.

Jesús Galilea baáčboó ã bohé jibat (Mr 1.36-39)

⁴² Daa jūwúchah, ã ípdih uúbat tút niijná, Jesús cáac wihcapboó át bejep wut jí. Obohjeéhtih, cáacwā caandíh bid bejnit, it jwááp wut jí. Jwááhnit, caandíh íjeéh jumát náahna, it chāwát tútup wut yuh jí.

⁴³ —Ñíjeéh wā jéih chāocán caá. Bíh tūtchinadih moondíhbat Dios ã maáh jumát doonádih weemdíh naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemdíh ã wahap be, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

⁴⁴ Pánihna, nihat Galilea baáčboó jib bejnit, judíowā í míc wáacat muuná waadnít, Jesús ápi bohénap wut jí.

5

Queéj jūut maonitdih ájeéh Jesús ã bejat tútat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Bíh yeó jáap, Jesús Genesaret ím jwéedih ñuhnit, dawá cáacwādh Dios naáwādh naóhna át chājap wut jí. Caán ã bohéatdih búdí jóíhna, Jesús dih it too péenap wut jí. ² Páant tūbit caandíh í toonachah, Jesús chéne búdí jááj chóonadh át enep wut jí. Caanjíh queéj jūut maonit í aabní chóona át pahap wut jí. Queé íh jááj chóona pebh íh ñuonádih chocna it chājap wut jí. ³ Pánihna, bíc chóodih Jesús át waadáp wut jí. Caán chóo mínah Simón wut jí ã wüt. Caán chóodih waadnít, “Weemdíh chibít ma too púud baca pahanaá”, át niijíp wut jí. Páant ã too púud baca pahanachah, Jesús caán chóodih chūadnít, cáacwādh át bohénap wut jí.*

⁴ Pánih bohé péanit, nin pah Jesús Simóndih át niijíp wut jí:

—Ím tac yoób púud bac bejnit, queejwádh mawat tút niijná, ñíh ñuonádih ñi yoh báahanaá, át niijíp wut jí.

⁵ —Bohéní, nihat chei jwí jūut mawachah yahna, queejwá í wihcan beé. Obohjeéhtih, páant ma niijíchah joinít bácah, jwíh ñuonádih jwí yoh báaha enmi caá, Simón át niijíp wut jí.*

⁶ Páant niij péa, ím tac yoób púud bac bejnit, íh ñuonádih it yoh báahanap wut jí. Páant í yoh báahanachah, dawá yoobát queejwá waadná, íh ñuonádih boloh wáina it chājap wut jí.* ⁷ Páant í boloh wáyachah ennit, í pej jumnit queé pebh pahntidih Simón át ejep wut jí: “Jwítdih ñi teo wáac jūwúwá!” át niijíp wut jí.

Pánih teo wáacadh juibínit, chénat pah chóo queejwádh it ub yac yáwanap wut jí. Dawá queejwá jumna, íh jááj chóona át daábíhip wut jí.

⁸⁻¹⁰ Páant dawá queejwádh ennit, Jesús ã wēpatdih jéihna, Simón búdí át úmup wut jí. Pánih úmna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, Jesús dih nin pah át niijíp wut jí:

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3 * 5:6 Jn 21.6 * 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5

—Maá, meém chah wēpni, túini caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá. Páni-hna, meemdíh wā úmúchah, biáboó ma bejeé, át niijíp wut jī.*

—¡Ma úmca bojoó! Buu meém quee-jwádhid bid jwuhni caá. Obohjeéhtih, meemdíh wā túut nūmúchah, queejwádhid ma bidat pah muntih, cáacwáboodíh bidnit, wíih doonádih ma naóhbipna caá, weemdíh jepahna, wíihwā ī jummat pínah niijná, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Simón ā úmat biíc yoobó ā pej jumnit-but it úmup wut jī. Santiago, Juan wut jī ā pej jumnit. Queét chénewā Zebedeo weh wut jī. ¹¹Pánihna, jwúub nāan juibínit, queét nihat íh tewatdih cádahnit, Jesús-jeéh it bejep wut jī.

Bácah moópniidih Jesús ā booaat
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹²Jesús biíh tátchiboó ā jumúchah, bácah moópni ā pebh át juibínap wut jī. Pánih juibíni Jesúsdiñ ennit, ā wēpatdih jéihna, páah yoh nājnít, nin pah át niij úúbup wut jī:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jī.

¹³Páant ā niijíchah joinít, Jesús caandíh teo jáhanit,

—¡Júu! Wēinit, meemdíh wā booana caá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, moopát nihat át nūmáh bejep wut jī. ¹⁴Pánihna, Jesús caandíh nin pah át wēp niij naáwáp wut yuh jī:

—Bitadid naóhcanjeh, sacerdotedih míih bácah ā jwúub nūmátdih júutdih ma be-jeé. Moisés ā watatji pah sacerdotewā ī cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádhid ma wáhuú, Dios meemdíh ā booaatjidih ī jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jī.

¹⁵Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, bejnít, dawá cáacwádhid át naóh peetép wut jī. Páant Jesús ā chājat dooná chah át wūt yáanap wut jī. Caán doonádih joinít, ā naáwádhid joyát túut niijná, ī wunatdihbut ā booaat pínah ni-ijná, dawá ā pebhna ípí wáac juibínap wut jī. ¹⁶Obohjeéhtih, Jesús cáac wihcapboó, ā ípídh úúbúdhid ápí bejep wut jī.

*

5:14 Lv 14.1-32

Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷Biíh yeó jáap Jesús cáacwádhid ā bohénachah, fariseowā, Moisés ā wu-tatjidih bohénitbut it joí cháudup wut jī. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tátchimantbut bejnít, itát juibínap wut jī. Jesús ā bohénachah, dawá joiná it chājap wut jī. Dios cáacwádhid booaat wēpatbut Jesúsdiñ búdí át jumup wut jī. ¹⁸Páant ā bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih ā lajat chóojíh Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhup wut yuh jī. ¹⁹Obohjeéhtih, dawá mūudíh ī yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandíh it beo páuh laab béjep wut jī. Pánih páuh laab juibínit, biquína jeé naanádih ub jwejí, íit chājínit, jéih yoocannidih ā lajat chóojíh Jesús pebh it cádah deyanap wut jī. ²⁰Pánihna, caán ā booaat wēpatdih ī jenah joyátdih jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jī:

—Ma yéejatdih wā yohna caá, át niijíp wut jī.

²¹Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā wu-tatjidih bohénit, fariseowábut íjnít, queé-t-jeh nin pah it niij jenah joyóp wut jī: “¿Dedé cáac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cáacjeh jumna yuhna, ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chā-jap”, queétyeh it niij jenah joyóp wut yuh jī.

²²⁻²⁴Páant ī niij jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép nī niij je-nah joí? ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, nī niij jenah joiná caá. Obo-hjeéhtih, ‘Ma nāh nūhuú. Ma nājatdih ubnit, ma yáac chāi bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejchah ennit, wā niiját yoobópdih ā jumatdih nī jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wā bíbohathdihbut nī jéihbipna caá. Weém nihat cáacwā úud jeñé, Dios ā wahní nin baácdih moondíh jéih boaanit, ī yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb nī jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāj júutbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant niŋ péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wut jī:

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih úbnit, míih muúboó ma jwúub bejeé, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

²⁵ Páant ā niijchahjeh, nihat ī enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ā ñajat chóodih úbnit, áih muúboó át jwúub bac bejep wut jī. Pánih bejnit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī.

²⁶ Páant ā bac bejchah, nihat en wúhi bej, búdí jenah joinít, queébtut biíc yoobó Diosdih it wēi naáwáp wut jī.

—jEn yuh bāca! Búdí náhnat pínahdih buu jwí enna caá, it míic niijíp wut jī.

Jesús Levídih ā jūúwát tútat
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Pánihat túttimah, Jesús wā caán tútchidih jumnitji bac bejnit, bíih tútchina it bejep wut jī. Caán ī bejni namá jwéejdih Leví wut jumni ā tawat túlihboó át chūudup wut jī. Caán Romanowā maáta ī úbát túttni núodih úbh wāhni át jumup wut jī. Pánihna, Levídih ennit, nin pah caandíh Jesús át niijíp wut jī:

—Wájeéh ma péé jūúwá, át niijíp wut jī.

²⁸ Páant ā niijchah joinít, ñah ñuh, áih tawatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wut jī.

²⁹ Pánihat túttimah, Leví áih muúboó Jesús wādih át numah jeémép wut jī. Caán ā nihat pah dawá núodih úbh wāhndidih, bita ā chéenwādihtut át numah jeémép wut jī. ³⁰ Páant Jesús wā ijeéh ī jeéméchah ennit, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut queétdih it iijip wut jī. Ijnit, Jesús ā bohénitdih nin pah it niij jūihñup wut jī:

—¿Dépanihna queéť dinero numnit-jeéh, yéej chānitjeéhtut jeémep babh tigaa ñi chā? it niijíp wut jī.*

³¹ Páant queétdih ī niijchah joinít, Jesús-boó nin pah át niij jepahap wut jī:

—Tubúp chūúhcannit cohnidih ípí bidcan caá. Wunnitjeh caá caandíh ī bidip.

³² Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wā yéejatdih jígahnit, wā túut nuúmíhna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ī bidip. Pánihna, ‘Yeejép wā caá jwiit’, niij jenah

joinítidihjeh teo wáacadih wā jūúwáp be, ī yéej chājatdih jígahnit, túiniboodíh ī túut nummát pínah niijná, Jesús át niijíp wut jī.

Jeémep jwuhcatdih Jesúsdih ī úbh joyát
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queétdih ā niját túttimah, queéť Jesúsdih nin pah it jwúub niij úbh joyóp wut jī:

—Dios ā wutat pah jwí nūowā ípí jeémep jwuhcap jī. Juan ā bohénitbut, fariseowā ī bohénitbut páant ī chājna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ī jeémep? it niij úbh joyóp wut jī.

³⁴ —Nin pah caá ā jumup: Téihya chéoni ā numah jeémnit bíicdih ā jum jwuhchah, jígahcan, ípí túi wēi jeémna caá. Páant tigaa, wájeéh jum jwuhna, wā bohénit ī túi wēi jeémna caá. ³⁵ Obohjeéhtih, bita caandíh ī úb bejat túttimah, ā chéenwā jígahnit, ī jeémep jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdíh ī úb bejat túttimah bácah, wā bohénitjeéh wā wihchah, queébtut ī jeémep jwuhcan níit, Jesús queétdih át niij jepahap wut jī.

³⁶ Ded pah jwí jeémep jwuhcatdih jwí nūowā ī wutatdih, áih jáap bohéátjeh fariseowā ī widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub niij bohénap wut jī:

—Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojih máa yégueh chóodih nah wai búudhdad ā náahcan caá. Páant ñi chājachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jiiint bejna, máa chóodih chah āta yewa tagaa. Páant tigaa, jwí nūowā ī naáwátjidih, wíih jáap bohéátjeh wid naóhcat caá náahap.

³⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguíf macdih nuñup chóojih ī chājniji máa wuh wúúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguíf mac pahna, máa wuh wúúh jéih yúhcan, āta yewah bej tagaa. Páant ā yewechah, chénat pah āta buud tagaa.

³⁸ Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wúúh-boó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguíf mac, caandíh yáacni chóobut ā túi jumbipna caá. ³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguíf macdih ā babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdih babhíhcan, ‘Máa mac chah túini beé’, ā niijbipna caá. Pánihat pah cáacwā wā jáap bohéátidih náahcan, ‘Jwí nūowā ī bohéátjiboó chah ā tàyup be’,

* 5:30 Lc 15.1-2

ī niijbípna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

6

Chooát yeó jáapdih ded pah ī chājat pínahdih Jesús ā bohéat

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹Bífc chooát yeó jáapdih Jesús ā bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át nūmah chóop yap bejep wut jī. Pánih bejna, ā bohénit trigodih úcunit, áih chóodih jēqué yohnit, it jeémp bejep wut jī.* ²Páant ī chājachah ennit, biquína tjeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesúsdih nin pah it niij jāihñup wut jī:

—¿Dépanih tigaá jwī chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit ī teo? Pánih teona, Dios ā wutatdih yap yohna caá ī chājap, it niijíp wut jī.

³⁻⁴Páant ī niijíchah joinít, “Wā bohénit ī yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah át niij jephahap wut jī:

—Davidji ā bohénit bífcidih nūagúp wūna, Dioh mūná waadnit, sacerdotewā Diosdih ī wūhñji pandih át jeémép wut jī. Pánih jeémpna, ā bohénitdihbut át wūhup wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh ī jeémát pínah át jumup wut jī. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wut jī. ¿Davidwā páant ī chājatjidih Dios naawátidih ī daácní nūodih nī bohécannit jī? Caán pandih ī jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ní táí chājcan beé’, át niijcáp tajī.* Pánihat pah, būu nin trigodih úc jeémpna, wā bohénitbut Diosdih ī yap yohcan caá.* ⁵Weém, nihat cáacwā úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ī chājat pínahdih wā jéih wutna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶Bíh chooát yeó jáapdih Jesús judíowā ī míc wáacat mūná waadnit, ā bohénachah, caandih joinít cáacwā cāfh téihya ágahni át jumup wut jī. Áih jéihyepmant bóo muj nah át ágahap wut jī. ⁷Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābat Jesúsdih it en nūunúp wut jī. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ā boanachah, caandih naóh yacat túut niijná, eníhna it chājap wut jī. ⁸Obohjeéhtih,

Jesús páant ī jenah joyátidih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah át niijíp wut jī:

—Nah nūhnit, nit cāfh ma juí nūhúú, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, ñah nūhnit, queét cāfh át juíbí nūhup wut jī. ⁹Pánihna, caandih naóh yaquihnitdih nin pah át niij úúbh joyóp wut jī:

—Yeéb ñi jenah joyóchah, ¿jwī chooát yeó jáapdih Dios jwiítidih ded pah tigaá ā wut? ¿Táí chājatdih niít ā wutup? ¿Yeejép chājatdih niít ā wutup? ¿Wūnidih ā booaat túut niít? ¿Cáacdih ā mao yohat túut niít? Jesús queétdih át niijíp wut jī.

¹⁰Páant niijnít, ī jephahatdih páina, Jesús queét nihatdih át en behep wut jī. Í jephahcah ennit, téihya ágahnihoodih nin pah át niijíp wut jī:

—Míh téihyadih ma yoo dūwúú, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, áih téihyadih át yoo dūwúp wut jī. Páant ā yoo dūwúchah-jeh, áih téihya át táyah bejep wut jī.

¹¹Obohjeéhtih, queét Jesúsdih naóh yaquihnitboó caandih ā booaatdih ennit, búdí it íjip wut jī. Pánih íjnit, nin pah it míc niij úúbh joyóp wut jī: “¿Ded pah tigaá caandih chājat náah?” it míc niijíp wut jī.

Jesús doce ā naawát túutnit pínahdih ā níwat

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹²Pánihat túttimah, bíh yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih wúbúdh át bejep wut jī. Nihat chei át úúbh daa jūúwúp wut jī.

¹³Daanachah, ā naawátidih joí péenitdih bid bojnit, doce ā bohé bejnit pínahdih át níwip wut jī, áih doonádh naóhnit ī jummat pínah niijná. ¹⁴Nit wut jī ā níonit: Simóndih níonit, Pedro ā wūt át báudhdap wut jī. Simón úud Andrésdihbut át níwip wut jī. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵Mateo, Tomásdihbut át níwip wut jī. Bíh Santiago Alfeo wúúhdih níó, bíh Simón Celote poómpdih bóodih níó, ¹⁶Judas bíh Santiago wúúhdih níó, Judas Iscariote Jesúsdih eníh-cannitdih duó wáini pínahdihbut át níwip wut jī.

Dawá cáacwādh Jesús ā bohéat

(Mt 4.23-25)

* 6:1 Dt 23.25 * 6:3-4 1S 21.1-6 * 6:3-4 Lv 24.9

¹⁷ Pánih ñío péa jwúub dei jüóhñit, jeé ñaj yacapboó át chão ñúhup wut jī. Páant ā chão ñúhupboó ā naáwátidih dawá joi péenit jam, dawá bitabut it jumup wut jī. Queét jumnit Judea baácdih moón, Jerusalén tátchidih moón, búdí muj jwée-jdih jumni Tiro tátchi, Sidón tátchidih moonbút it jaibínap wut jī, ¹⁸ Jesús ā bohénachah joyát túut niijná, ī wunatnadihbut ā booaat pínah niijná. Nemép jumnitbut it jaibínap wut jī, nemépwádih ā bacat túutat pínah niijná. ¹⁹ Booaat túut niijná, queét nihat Jesúsdiht it juibí tewfhip wut jī. Caandíh ī juibí teonitdih ā wēpat ā chūúúchah, nihát it boonap wut jī. Pánihna, wunnitjibat, nemép jumnitjibat it túi jumup wut jī, buca.

Dioh cáacwā ded pah ī jumát pínahdih ā bohéat

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesús ā bohénitdih ennit, nin pah queétdih át niij bohénap wut jī:

“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ā teo wáacatdih bidnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ā teo wáacbična caá, Dios ā maáh jumupboó ñi túi jumát pínah niijná.

²¹ “Yeéb buu nuugúp wunnit panihnitdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ā teo wáacbična caá, wud jumnit pah ñi túi jumát pínah niijná.

“Buu yeéb jüinítdih Dios ā wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ā teo wáacbična caá, ñi túi weñat pínah niijná.

²² “Weém nihát cáacwā úud jeñédih ñi jepahat jīb bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhñit, íh poómpmant ī bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ā teo wáacbična caá.* ²³ Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jīb Dios pebhboó ñi juibínachah, túinidih ā wēhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahñit, búdí ñi weñé. Pánih chājñit ī nuowābut Dios naáwátidih naóh yapanitjidih bíc yoobó yeejép it chājap wut jī. Páant queétdih ā yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ā yapachah yuhna, ñi weñé.*

²⁴ “Obohjeéhtih, yeéb dawá bí dée bíbohñit, Dios ā teo wáacatdih bidcannit, buu nin baácbóo jumna pohba ñi wēina

yuh caá. Túttimah, Dios ā peéh chājachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

²⁵ “Bita yeebbút buu dedé ñi náahatdih bíbohñit, wud jumnit panihñit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, túttimah, Dios ā peéh chājachah, tub nuugúp wunnit panihñit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbút ñi weñat pínahdihjeh chājñit, buu búdí wēi jwuhñitji, Dios ā peéh chājachah, búdí ñi jaibípna caá.

²⁶ “Diosdih jepahcannitboó yeebdíh ī túi wēi naáwáchah, jñi túi chāja chaáh! Pánihat dée pah jon játih ī nuowābut ‘Dios naáwátidih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhñitboodíh ípí túi wēi naáwáp wut jī. Pánihna, ñi túut nuumcáh, Dios yeebdíhbut ā peéh chājbična caá”, Jesús queétdih át niijp wut jī.

“Yeebdíh eníhcannitdih ñi túi oyoó”, Jesús ā niij bohéat

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinítidih nin pah wā naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi túi chājaá. ²⁸ ‘Meemdíh yeejép ā yapa naáh’, yeebdíh niijnitdih, ‘Dios meemdíh ā túi chāja naáh’, ñi niij jwúubanaá. Yeebdíh yeejép chājñitdih, Diosdih ñi wúbú, queétdih ā teo wáacat pínah niijná. ²⁹ Yeebdíh íjñit, bíc buwá púo tíbidih maonidih, bíh buwámantbut ñi jútú, mawíhna, ā jwúub mawat pínah niijná. ³⁰ Níih cúbuh jweyát chóodih dúuc wáinidih, ā náahachah, níih japih bóo chóodihbut ñi wūhuú. ³¹ Ded moh yéejni ā náahatdih ā wúbúchah, ñi wūhuú. Ded níih bí déedih dúuc wáinidih, ñi jwúubaat túutca bojóo. ³² Bita yeebdíh ī túi chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi túi chājaá. Queét yeebdíh ī túi chājachah yuhna, yeéboó queétdih ñi túi chājaá.*

³² “Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queétdih oinitdihjeh ípí oi jwúubana caá. Pánihna, queét ī oyat chah yeéboodíh bitadih oyat caá náahap. ³³ Yeebdíh túi chājñitdihjeh ñi túi chāj jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit bíc yoobó ī chājna caá. ³⁴ ‘Wā wayát pah bóo ā jwúubabipna caá’, niij jenah joinít, núodih ñi wayáchah,

dedé pínah nihcan caá. Yeejépwā yuhna, bitadilh páant ípí wainá caá. ³⁵Obohjeéhtih, yeebdíh enihcannitdih ní oyoó. Í túi chāj jwúubaat pínahdih bidcanjeh, táinidih ní chājaá. Núodih náahnit í wúbáchah, í jwúubaat pínahdih bidcanjeh, ní wayaá. Pánih chājna, Dios weh ní jumuchah, ‘Ma túi chājna beé’, niijnít, caánboó yeebdíh túini ā wūhbpna caá. Caandíh ‘Túina caá’, niijcannitdih, yeejép chājnitdihbut Diosboó ā túi chājna caá. Páant ā chājat pah bíc yoobó ní chājat pínahdih yeebdíh ā wutna caá. ³⁶Dios jwí íip yeebdíh jíghah ennit, ā teo wáacat pahjeh muntih, yeebbút bitadilh jíghah ennit, ní teo wáacá”, Jesús át niijíp wut jí.

“Yeejépwā caá”, bitadilh níj jūihcat
(Mt 7.1-5)

³⁷ “Meém yeejép caá’, bitadilh ní niijcá bojoó. Páant ní niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, ā niijcán níit. Bitā í yeej chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ní niijcá bojoó. Páant ní niijchah nihna, Diosbut yeebdíh bíc yoobó āta niij tágaá. Bitā í yeejatdih ní náhnica bojoó. Páant ní náhnica, Diosbut ní yeejatdih ā náhnican níit. ³⁸Bitadilh ní túi wūhuú. Ní túi wūhachah, Diosbut yeebdíh ā túi wūhbpna caá. Búdí béguepdih becchidih jui cáj waó bí chājat dée ā wūhbpna caá. Ded pah yeéb bitadilh ní wūhat pah bóojeh muntih, Diosbut yeebdíh ā wūhbpna caá.

³⁹ “Jéih encanni bíh jéih encannidih ā duó wáyachah, íit jumupboó bejna, queét chénat pah bícdih í buug yácbipna caá”^{*}
⁴⁰ Jáap bohéni caandíh bohéni chah ā jéihcan caá. Obohjeéhtih, nihát ā jéihyat pínahdih ā bohé péanit, caandíh bohéni-dih bíc yoobó ā jéihbpna caá. Pánihna, yeéb bitadilh duó wáihna, wā naáwátidih jwíh túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ní jumcat pínah niijná. Pánihna, wā naáwátidih túi jéihnit, wā bohéat pah muntih bitadilhbut ní túi jéih bohébpna caá.*

⁴¹ “Nin pah yeéb níipí chājna caá: Ní déedih bainí quíib becát ā jumuchah, caandíh ní túi enna caá. Caán bainí oj ā

jumuchah yuhna, ní enat pah, ní dée ā yee-jatbitdih níipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh búdí quíib becát ā jumuchah yuhna, caandíh ní jéih encan caá. Caandíh ní jéih encat pah, búdí yeejép chājna yuhna, ní míic jéih encan caá. ¿Dépanih tígaa páant ní chāj? ⁴²Yeebdíh búdí quíib becát panihni ā jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becát-dih weémboó meemdíh wā póoj yohbpna caá’, níipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yeej chājnit jumna yuhna, ‘Némé, tabit yeejép chājna caá ma chāap. Caandíh ma cáda-haa’, níipí niijná caá. ¿Dépanih tígaa yeéb yeejép chājnit jumna yuhna, búdí ní yeej chājatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yeej chājatdihjeh ní jenah jói? Yeéb yeejépwāá, ní yeej chājatdih jwíh cádahat caá náahap. Páant ní túit numát túttimah, ní dée ā yeejatdih ní jéih cádahat túutbpna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Máa quehe ded pah ā jumat
(Mt 7.17-20; 12.33-36)

⁴³ “Ded túini nah yeejép dahna ā quehcah, yeejép nahbut túini dahna áipí quehcan caá ⁴⁴Pánihna, ded pah máa nahna ā jumatdih jéihfna, áih quehe dahnadih enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wūt jumni dahnadih níipí bidcan caá. Ei náhdih iguúh níipí bidcan caá.* ⁴⁵Pánihat dée pah túini cáac ā túi jenah joyát jíib, táinijeh ā naóh-bipna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép ā jenah joyát jíib, yeejépjeh ā wéhebpna caá. Pánihna, cáac ded pah ā jenah joyát bíc yoobó ā naóhbpna caá”, Jesús át niijíp wut jí.*

Chéne muú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdíh niijná yuhna, wā wutatdih ní jepahcan? ⁴⁷ Ded wā bohéatdih joinít, jepahna, nin pah ā jumna caá: ⁴⁸ Muú chāj pooni panihni ā jumna caá. Túi jenah joiní jwumúp baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih ā túi dodhdop be. Pánih chāj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, áih muú túi chājni jumna, ā mónócap be. ⁴⁹ Obohjeéhtih, ded wā bohéatdih joiná yuhna, jepahcanni túi jenah joicánni muú chājni panihni caá

* 6:39 Mt 15.14 * 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20

* 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

ã jumrup. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ã dodhdop be. Páni-hna, caán muúdhí ã péaat túttimah, muj ã jwíh daabáchah, áih muú túi chájni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, ã boto peetéh bejep be”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

7

Soldadowã í maáhdih teo wáhnidih Jesús át booaat

(Mt 8.5-13)

¹ Páant cáacwádhí bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut jí. ² Romano cien soldadowã í maáh Capernaum tútchidih át jumrup wut jí. Caandíh teo wáhni ã oini búdí wunna át chájap wut jí. ³ Pánihna, Jesús ã juibíát doonádih joinít, judíowã í maátadhí Jesús pebhna át wahap wut jí, caandíh teo wáhnidih boonadiah ã bejat pínah niijná. ⁴⁻⁵ Páant ã wahachah, judíowã í maáta Jesús pebhna juibínit, búdí uúbhna, nin pah ít niijíp naáwáp wut jí:

—Jwiítdih wahni túini caá. Jwiít judíowádhí túi oinit, jwí míc wáacat muúdhí chájat pínah dinero ã wáhpur jí. Páant ã túi chájat jíib, caandíh ma teo wáac júúwá, ít niijíp wut jí.

⁶⁻⁷ Páant í niijíchah joinít, Jesús íjeéh át bejep wut jí. Pánih bejnit, cien soldadowã í maáh pebhna í tóah juibínachah, caán bita ã chéenwádhí wahnit, nin pah át niijíp naáwát túutur wut jí: “Maá, weem cháh wépní ma jumuchah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíih muúdhí ma waád júúwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdíh wá tac buúgáihcan caá. Pánihna, yúupmahjeh jumna, ma wépatjih weemdíh teo wáhnidih ma boanaa. ⁸ Wá chah jumnit bita maáta weemdíh í wutna caá. Weembút soldadowádhí wutni caá. Bíicdih ‘Ma be-jeé’, wá niijíchah, ápi bejna caá. Bííhdih ‘Ma júúwá’, wá niijíchah, ápi júóhna caá. ‘Níndih ma chájaa’, weemdíh teo wáhnidih wá niijíchah, ápi chájna caá. Pánihna, ma wutat wépatdihbut wá túi jéihna caá. Ma wutuchahjeh, weemdíh teo wáhni ã boobipna caá”, cien soldadowã í maáh ã chéenwá Jesúsdi í niijíp naóh yapanap wut jí.

⁹ Páant í niijíchah joinít, caán soldadowã í maáh “Jesús caandíh ã boobipna caá”,

ã niijíp jenah joyátdih jéihnit, Jesús búdí át weñep wut jí. Pánih wéinit, ájeéh péenitdih tac púud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jí:

—Caán soldadowã í maáh judío nihcan yuhna, weemdíh ã túi jenah joyát yeéb judíowáboodíh ã yapna caá, át niijíp wut jí.

¹⁰ Pánihna, soldadowã í maáh ã wahnitji áih muúdhí í jwáub juibínachah, caandíh teo wáhni booni átát jumrup wut jí.

Éemp wánnih mi wáúhjidih Jesús ã booaat

¹¹ Túttimah, Naín wút jumni tútchina Jesús wá ít bejep wut jí. Dawá cáacwábut íjeéh ít péenap wut jí. ¹² Pánih bejnit, Naín tútchi jéc pebh í tóah juibínachah, caán tútchidih moón wánni bácahjidih yohat túut niijná, caandíh í ub bac júúwúchah, Jesús wá queétdih ít jwááp wut jí. Beh wili éemp wánnih mit jumrup wut jí. Mi wáúh bíc jumni át wáhpur wut jí. Dawá cáacwábut mijeéh ít ñun bac júúwá wut jí. ¹³ Páant í júúwúchah ennit, Jesús caántdih jígah ennit, nin pah át niijíp wut jí:

—Ma júicá bojoó, át niijíp wut jí.

¹⁴ Páant niijnít, wánni áih bácahji lajni naadhí ã teweuchah, caandíh beonit ít chão núhup wut jí. Pánih teonit, “¡Némé, ma boo pud júúwá!” wánnidih át niijíp wut jí.

¹⁵ Páant ã niijíchahjeh, wánniji jwáub boo pud chúudnit, át wéhenap wut jí. Páant ã boonachah, Jesús beh wíldih nin pah át niijíp wut jí:

—Dáa, ma wáúh ã jwáub boona caá, páant muntih, át niijíp wut jí.

¹⁶ Páant ã boonachah enna, nihat cáacwá wáhi bejnit, Diosdih búdí ít weñep wut jí.

—Dios naáwátdih wépní naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiít áih cáacwádhí teo wáacadíh át jui tágaá, ít míc niijíp wut jí.

¹⁷ Páant ã chájatji doonádih nihat Judea baác, pehbít jumni baácnadiahbut ít naóh peetép wut jí.

Juan Daabáni ã uúbh joyát túutat
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Jesús páant ã chájatji dooná Juan Daabánidihbut át juibínap wut jí. Caán nemat muúboó ã jumuchah, ã bohénit caandíh ít juibí naáwáp wut jí. ¹⁹ Páant í naáwúchah joinít, chénewá ã bohénitdih Jesús pebhna át wahap wut jí. “¿Meém

Dios ã wahní, jwiít judíowã jwí páini níít? ¿Bííhdih bidat níít náahap?” queétdih át nííj uúbh joyát túutup wut jí.

²⁰ Páant ã nííjíchah joinít, Jesús pebhna ít bejep wut jí. Caanná juibínit, Jesúsdih nin pah ít nííjíp wut jí:

—Juan Daabáni jwiít dih wahnit, nin pah ã nííj uúbh joyát túutup be: ‘¿Meém Dios ã wahní, jwiít judíowã jwí páini níít? ¿Bííhdih bidat níít náahap?’ jwiít dih ã nííj át túutup be, Jesúsdih ít nííjíp wut jí.

²¹ Í juibínachahjeh, Jesús dawá cáacwádih boana át chájap wut jí. Nemép jumnit-dihbut booa, dawá jéih encannitdihbut át boanap wut jí. ²² Juan ã wahnit í nííjíchah joinít, nin pah Jesús queétdih át nííj jepahap wut jí:

—Ded pah ní enatjí, ní joyátjidihbut Juandih naawádih ní bejeé. ‘Jéih encannitjí, jéih joicánnitjí, jéih bejannitjidihbut ã boana beé. Bácah moópnitjí, wunah bejnitjidih yuh buca ã boanap be.* Moh yéejnitdih ã túi ubat pínah doonádihbut naóhna ã chájap be.*’ ²³ “¿Ded weemdíh túi jenah joí cádahcanidih Dios ã wéi enna caá!” Jesús ã nííjíp be’, Juandih nííj naawádih ní bejeé, Jesús queétdih át nííjíp wut jí.

²⁴ Juan ã wahnitjí í jwúub bejat túttimah, Juan ded pah ã jummatdih cáacwádih nin pah Jesús át nííj naawáp wut jí: “¿Dedédih enedih bej tigaá níipí cháj, muú wihcap-boó bejna? ¿Jíwi jeémp ylip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ní bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihan beé. Det bíaboó í naawáchah yuhna, caánboó jweéchanjeh yoobópdi h ápi naawáp wut jí. ²⁵ Páni h jumnidih bidcan, ¿túini yégueh duonídih enedih ní bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh duonit, dawá bíí dée bíbohni t, maátaih muúboó ípi jumna caá. Juanboó queét pah níhan beé. ²⁶ Páni h jumnidihbut bidcan, ¿Dios naawát dih naóh yapanidih enedih bejnit beé ní cháj? Páant tigaá Juan ã jumap. Bit a naóh yapanit chah ã jumna caá. ²⁷ Juan ã jwíih naóh waawát pínahdih jon játih nin pah ít nííj naóh daacáp taji:

‘Á wúúhdih Dios nin pah ã nííjíp be: “Ma játih wã naawát dih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meém-boó ma naawáchah joinít, í jepahat pínah níijná”, Dios ã nííjíp be’, át nííj daacáp taji. (Mal 3.1)

²⁸ “Yoobópdi h yeébdíh wã naóhna caá. Nihat bit a chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, buu láa páant ã jumuchah yuhna, Dios ã maáh jummapna ded oboh jumnijiboó Juan chah ã jum bípna caá”, Jesús queétdih át nííjíp wut jí.

²⁹ Juandih í nemat pínah játih, ã bohéat-dih joinít, nihat cáacwã, Romano maáta í uúbat túutni núodih uúbh wáhnitbut, Juandih ít át daabáat túutup wut jí. Páant Diosdih jepahnit í jumuchah, Jesúsboó ã nííjíchah joinít, “Dios ã wutat yoobópdi h caá”, ít nííjíp wut jí. ³⁰ Obohjeéhtih, fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénitbut, Juandih daabáat túutcan, Dios queétdih ã náah yacat pínahdih ít náahcap wut jí.*

³¹ Páant í jummatdih jéihnit, Jesús nin pah át jwúub nííj naawáp wut jí: “Buu láa moón weemdíh jepahcannit, nin pah ní jumna caá: ³² Yoahdih tíohnit wébit pah caá ní jumap. Tíoh chúudnit, nin pah ípi míic nííj jéihna caá: ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeéboó ní búudíhcan beé. Wunnitdih jwí jái tíhwichah yuhna, ní jái wáaquíh-can beé’, í míic nííj jéihna caá. ³³ Páant í chájat pah, yeébut bíic yoobó níipí chájna caá. Juan Daabáni cáacwájéeh jeémpcan, poonidihbut ápi babhcap jí. Páant ã chájcah enna, ‘Nemép jumni caá’, nííj jéihnit, ã bohéatdih ní jepahcap jí. ³⁴ Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwã úud jeñé cáacwájéeh jeémpnit, wápi babhna caá. Páant wã chájachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, máihni caá ã jumap. Romanowã í uúbat túutni núodih uúbh wáhnit, yeejép chájnit bíicdih ápi pej jumna caá’, nííj jéihnit, weemdíhbut ní jepahcan caá. Páant nííj jéihna, wébit pah caá ní jumap. ³⁵ Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wã túi chájachah enna, ã jenah joyát yoobópdi h ã jummatdih ní jéih-bípna caá”, Jesús queétdih át nííjíp wut jí.

Yad wili chej jumnijíh Jesúsdi h mi puh-wat

* 7:22 Is 35.5-6 * 7:22 Is 61.1 * 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

³⁶ Biñ yeó jáap biíc fariseo, Simón wūt jumni, Jesúsdiñ át numah jeémép wūt jī. Áñh muuná jaibínit, Jesús ájeéh át jeémép wūt jī. ³⁷ Simónñh muudñh Jesús ā jummat doonádih jointit, queét ī jeéméchah, caán tátchidih bóli, deoh nah jumnih, táí chej jumni yí quiútdih mit ub waád jaibínap wūt jī. Caán quiít alabastro ī niijní jeejñh ī chājñi quiít át jummp wūt jī. ³⁸ Páñih ub waád jaibínit, Jesús pebh bódiča caj yoh ñajñit, caandñh mi oyat júutna, áñh jítchanadih miñh quíib macjñh jūi chócñit, miñh waó yoócjñh mit jōp wiwip wūt jī. Páñih chāj péa, áñh jítchanadih nomñit, mi ub júóhñi táí chej jumni yíidih puohñit, mit ñáñap wūt jī.* ³⁹ Páant mi chājachah enñit, Jesúsdiñ numah jeémpñi Simónboó nin pah caanjéh át niij jenah joyóp wūt jī: “Nin newé Dios naáwátñh naóh yapani jumna, caandñh teonih yeejép mi jummatñh áta jéih tagaá. Jéihñit, caántñh áta tewat túatcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ā chājcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át niij jenah joyóp wūt yuh jī. ⁴⁰ Páant ā niij jenah joyátñh jéihñit, nin pah Jesús caandñh át niijíp wūt jī:

—Simón, meemñh bainí wā naáwát túat caá, ded pah mi chājatñh ma jéihyat pínah niijná, át niijíp wūt jī.

—Ma naáwá, Bohéní, Simón caandñh át niijíp wūt jī.

⁴¹ —Biíc newédiñ chéne neoná dinerodih ī wayáp be. Biícboó chéne jōpchi ā tewat jíibñh pohba waí, biíhboó chéne widh ā tewat jíibbitñh ā wayáp be. ⁴² Queét chénat pah ī wayátñh jéih jíib chājcah enñit, queétdih wáñhñibóó ‘Jumma naáh. Ñi jíib chājcah, ā túina caá’, queét chénat pahñh ā niijíp be. Páant ā chājachah, ¿ded tiguaá caandñh chah ā oibi? Jesús Simóndih át niijíp wūt jī.

⁴³ —Búdí núo wainíboó caandñh chah ā oibipna caá, Simón át niij jephahap wūt jī.

—Yoobópñh ma jephahna caá, Jesús caandñh át niijíp wūt jī.

⁴⁴ Páant niijñit, yad wilidih júut jáhanit, Simóndih nin pah át jwáub niij naáwáp wūt jī:

—Ma jenah joyoó. Ma chéen yoobát wā jumuchah nihna, miñh muuná wā

waád juyúchah, wíñh jítchanadih wā chocat pínah niijná, mah weemñh mata wáñh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíñh jítchanadih miñh quíib macjñh jūi chócñit, miñh waó yoócjñh mi jōp wiwip be. ⁴⁵ Wā juyúchah, meém weemñh púo tíibñh nomcanjeh, ma táí wáñhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemñh mi oyat júutna, wíñh jítchanadih mi nom cádahcan caá. ⁴⁶ Wā juyúchah, wíñh wao dáñhñh yíjñh puoh jáha ñáicanjeh, ma táí wáñhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíñh jítchanadih táí chej jumni yíjñh puohñit, mi ñáñap be. ⁴⁷ Yoobópñh meemñh wā naóhna caá. Búdí mi yéj chājatñh Dios át yoh wáñh tagaá. Páant ā chājatñh jéihñit, weemñh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainjeh wā yéj chājap jī’, niij jenah jointit, ā yéjehat yohat wáñhñibóó bainjeh Diosñh ā oina caá. Páñhatñh ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niijíp wūt jī.

⁴⁸ Caandñh páant niij péanit, caántñh jwuh nin pah át jwáub niijíp wūt jī:

—Meém yéjehat yohñh caá. ⁴⁹⁻⁵⁰ Weemñh ma táí jenah joyát jíib, ma yéjehat peéh iiguipna ma bejatji déedih, meemñh Dios át táí ub tagaá. Páñhna, táí wéñit, ma bejeé, át niijíp wūt jī.

Páant ā niijíchah jointit, ájeéh jeémpñit nin pah queéteñh it míic niij wáñh joyóp wūt jī:

—¿Dedé newéna tiguaá nin? ¿Yéjehat yohat wépatbut ā bíbohna caá! It míic niijíp wūt jī.

8

Jesús wáñh biquína yaáñh ī teo wáacat

¹ Túttimah, Jesús tátchina yoobó cáacwáñh át táoh bohé jibip wūt jī. Dios ā maáh jummat doonádih át naáwáp wūt jī. Doce ā bohénitbut ájeéh it jib bejep wūt jī. ² Biquína yaáñhñat íjeéh it pej jum bejep wūt jī. Jesús ā boonanit yaáñh, nemép jumñitñh ā boonanitbut it jummp wūt jī. María, Mágdala tátchidih bóliñh siete nemép wáñh Jesús ā bacat túatñhñi jum, ³ Juana, Maáh Herodesñh teo wáñhñi Chuza áabut jum, Susana wūt jumñihñit mit jummp wūt jī. Dawá bita yaáñhñat íjeéh

* 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

* 8:3 Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

it pej jum bejep wut ji. Queét yaádh íih dinerojih Jesús wádh it teo wáacáp wut ji.*

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)*

⁴ Biíc yeó jáap dawá cáacwá í jumni tútchinamant bejnit, caandih enat túut ni-ijná, Jesús pebhna it juibínáp wut ji. Dawá páant í wáac juibínachah ennit, á jenah joiní naáwátjih queétdih bohéna, Jesús nin pah át niij naáwáp wut ji: ⁵ “Biíc newé waáh momodih á bejep be. Páant á waáh bo-jochah, biquí túbna namádih á buug nájap be. Namádih buug nájni túbnadih cáacwá í néeh chuñap be. Biíh túbnadih jwébe-hwá jüóhmit, í jeémp beedánap be. ⁶ Biíh túbna, jeejih yewéni baác jumapboó á buug nájap be. Buug nájnit, chíih jüóhna yuhna, mac á jópah bejchah, á wunah bejep be. ⁷ Biíh túbna nemép óot cátlh á buug nájap be. Pánih buug nájni á chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandih á chíih yap bejchah, momniboó mánahnit, á wunah bejep be. ⁸ Obohjeéhtih, biíh túbna táini baácboó á buug nájap be. Pánih buug nájna, chíihnit, á túi quehep be. Pánih quehnit, wawána jumát pah cien túbna á quehep be”, Jesús queétdih át niijáp wut ji.

Caán naáwátjih bohé péanit, “jDed molít jumna, á túi joyó naáh!” át niij ej ñaacáp wut ji.

*¿Dépanih tigaá á jenah joyátjih át naáhji?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

⁹ Páant naáwátjih á bohénachah joiná yuhna, beh joicán, á bohénit á bohéátjidih it úubh joyóp wut ji.

—¿Ded pah niij naóh bohé tibeé jwiítidih ma cháj? it niij úubh joyóp wut ji.

¹⁰ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wut ji:

—Ded pah Dios maáh á jumátidih bitadih naóh jwuhca naáhdih buu yeebdíhjih wá naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjihjih wápí bohéna caá, weemdíh enna yuhna, í beh encat pínah, wá naáwáchah joiná yuhna, í beh joicát pínah niijná. Weemdíh í jepahíhcat júb páant í jumna caá,* queétdih Jesús át niijáp wut ji.

*Waáh momni naáwátidih Jesús á beh joyáat
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)*

¹¹ Túttimah, waáh momni naáwátjidih í beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih át jwúub niijáp wut ji: “Nin pah niij naóhna wá chájap be: Waáh momni túbna Dios naáwát panihni caá. ¹² Biquína joinít namáboó buug nájni panihni caá. Dios naáwátidih í joyóchahjih, nemépwá í maáh í joyátjidih á jenah joyát túutcan caá, jepahcanjih iiguípna í bejat pínah ni-ijná. ¹³ Bitá joinít jeejih yewénibit baácboó buug nájni panihni caá. Dios naáwátidih joiná, í túi wéi jwuhna yuh caá. Obohjeéhtih, íih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni á jumachah, bitaboó queétdih deohnit, í yéej chájat túutachah, Diosdih jepah cádahnit, í jwúub yéej chájna caá. ¹⁴ Bitá joinítboó nemép óotna cátlh buug nájni panihni í jumna caá. Dios naáwátidih joinít, í jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumát pah í chájat pínahjih queét túbit í náhni dahwana caá. Búdi dinero bíbohátidihjih í wéina caá. Í weñat pínah chájatidihjih í jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jumna, Dios naáwátidih jenah joicánjih, queétdih behat dée wihcan caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, bitá joinítboó táini baácđih buug nájni panihni caá. Dios naáwátidih túi joinít, jwúub náhnina, caandih í cádahcan caá. Pánih jumna, Dios á náahat pah ípí túi chájna caá”, Jesús át niijáp wut ji.

*Jiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)*

¹⁶ “Wá bohéat jiát panihni caá. Ded áih jiát dahdih jí péanit, púebát dahjih ápi páah jweican caá. Caan dáhdih chúudat páha numpboobút ápi jii jwéican caá. Obohjeéhtih, japboó ápi jí cáag jwejna caá, á yeh iiguíchah, nihát waadnit í táni enat pínah niijná.* ¹⁷ Caán á yeh iiguíchah, dedé í bihniji á jigohbipna caá. Dedé í bih chájatjidihbut nihát cáacwá í enbipna caá. Wá naáwátidih í bohénachah, cáacwá ded pah íih caolih á jumátidih á jéihyana caá.*

¹⁸ “jNi túi chája chaáh! Ded pah wá naáwátidih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wá naáwátidih túi joiní á jwúub náhninachah, Dios caandih chah á jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, á jwúub

* 8:10 Is 6.9-10

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

nálnichah, ā jwáih joyátjidih Dios ā dúuc wáibipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.*

*Jesús íin, ā úudwābūt caandíh ī bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)*

¹⁹ Caán láa Jesús íin ā úudwābūt ā pebhna ítih juibínap wut yuh jī. Obohjeéhtih, dawá cáacwā ī jumuchah, Jesúsdi h ít jéih jwāáh-cap wut jī. ²⁰ Pánihna, bita caanjíh jumni Jesúsdi h nin pah āt niijíp wut jī:

—Ma íin ma úudwābūt meemdíh bidnit, jóocmant ī pái ñhna caá, āt niijíp wut jī.

²¹ —Ma naáwát táina caá. Obohjeéhtih, nit panihnit wā déewā yoobát ī jumna caá. Dios naáwátidih wā bohénachah, jói jepah-nit wā íin panihnit, wā úudwā panihnitbūt ī jumna caá, Jesús caandíh āt níj jepahap wut jī.

Búdí johlit, nolihatdihbūt Jesús ā yayaát

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Bíih yeó jáap Jesús ā bohénitdih jááj chóodih numah waadnit,

—Chóbe conanaáboó ímdih jwí chúuh bejjíh, āt niijíp wut jī.

Páant niijnit, ít chúuh bejep wut jī.

²³ Páant ī chúuh bejchah, Jesúsboó āt úwup wut jī. Á éwat pónih, búdí johlit āt júúwup wut jī. Pánih búdí nolihat ā jumuchah, íih jááj chóo āt daábhip wut jī. ²⁴ Páant ā tobohochah, ā bohénit Jesús pebh juibí wucnit, caandíh nin pah ít niijíp wut jī:

—¡Bohéní, Bohéní, daabná caá jwí chā-jap! jwí buudbípna caá! caandíh ít niijíp wut jī.

Páant ī níj wucuchah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihatdihbūt “Ma yayaá”, āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, johlit, nolihatbūt biíciantjeh āt yayáh bejep wut jī.

²⁵ —¿Dépanih tibeé weemdíh ní táí jenah joicán? Jesús ā bohénitdih āt niijíp wut jī.

Páant ā yayánachah en wáhi bejnit, búdí ít úumup wut jī. Pánih úumna, búdí jenah joinít, queéjtjeh nin pah ít míic níj úúbh joyóp wut jī:

—¿Dedé cáacna tigaá nin? Á naáwáchah-jeh, johlit, nolihatbūt ā yayáh bejna caá, ít míic niijíp wut jī.

Gadara baácđih bóo nemép jumnidih Jesús ā booaat

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Páant ā yapat túttimah, Gadara baácboó Jesús wā ít chúuh juibínap wut jī. ²⁷⁻²⁹ Caanná chúuh juibínit, Jesús wā í aab béjchah, caán tútchidih bóo nemép jumni Jesúsdi h āt jwāáh dei júúwup wut jī. Caán maatápdih yéguéh duocán, muudíh jéih jumcanjeh, cáac yohopboó ápi jumup wut jī. Maatápdih nemép wā caandíh ít déheanap wut jī. Páant ī déheanachah, cáacwā áih téihya colóhñadih, áih jítcha colóhñadibūt ítah tópjíh ít chéwep wut jī. Pánih chéonit, nemat muúboó ítih nemep wut yuh jī. Obohjeéhtih, í chéwatjidih páud wái daj yohñit, queét nemép wā muú wihcapboó caandíh ít numah jwei bác bejep wut jī. Pánihna, Jesús wā di h jwāáh dei juibínit, nemép wā di h Jesús ā bacat tútuchah joinít, Jesúsdi h nin pah ít níj ñaacáp wut jī:

—¿Jesús, Dios chah wēpni wúúh, dépani-hat tút tigaá weemdíh páant ma chāj? ¡Weemdíh ma peéh chājca bojoó! āt níj ñaacáp wut jī.

³⁰ Páant ā níj ñaacáchah joinít,

—¿Dedé tigaá ma wūt? Jesús caán nemépdih āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, dawá nemép wā jumna, nin pah āt níj jepahap wut jī:

—‘Dawá’ caá wā wūt. ³¹ ¡Búdí iigní ítboó jwiítidih ma wahca bojoó! ít níj wēp úúbh wut jī. ³² Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo muuwā í bid jeéméchah ennit, —Jwiítidih queét muuwā díítna ma wahaá, nemép wā Jesúsdi h ít niijíp wut jī. Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih āt bejat tútup wut jī. ³³ Páant ā bejat tútuchahjeh, nemép wā newéih bácahmant bac bejnit, muuwā di h ít waadáchah, ñáo dei bej, buug báhñit, muuwā ít chíic wun beedáh bejep wut jī.

³⁴ Páant ā yapachah ennit, muuwā di h en daonítjiboó íih tútchina ít jwei jwáub bejep wut jī. Jwei jwáub bejna, í jwááhñitdih naóhñit, íih tútchidih moondíh būt páant ā yapat dooná di h ít naáwáp wut jī. ³⁵ Páant ī naáwáchah joinít, cáacwāboó íih tútchimant Jesús ā chājatjidih enedih ít bejep wut jī. Pánih bej, Jesús wā í jumupna juibínit, nemép wā jumni j yéguéh duó, táinijeh jena-h joinít, Jesús pebh ā chúuduchah enna,

búdí it úumrup wut jī. ³⁶Jesús nemépwā jumnidih ā booanachah ennitjiboó, jáap jainít-dih ded pah ā yapatjidih it naáwáp wut jī. ³⁷Páant ī naáwáchah joinít, nihat Gadara baácdih moón búdí úumnit, íih baácmant Jesúsdih it jwúub bejat túutup wut jī. Páant ī bejat túutuchah joinít, Jesúswā íih jááj chóona it jwúub dei bejep wut jī. ³⁸Páant ī jwúub dei bejechah, nemépwā jumnijiboó Jesúsdih búdí átih pej jumñhip wut yuh jī.

³⁹—Wájeéh ma jūwúchah, áta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh jígh ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewádh naáwát túut nijiná, ī pehbhoó ma jwúub bejeé, Jesús caandíh át nijíp wut jī.

Páant ā nijíchah joinít, nemépwā jum-niji jwúub bej, nihat áih tátchidih moondíh caandíh Jesús búdí ā teo wáacatjidih át naóh peetép wut jī.

Áih yéghueh chóodih juí teonih, Jairo numndíhbut Jesús ā booaat
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰Gadara baácmant Jesúswā ī jwúub chúuh juibínachah, dawá míc wáac pánit cáacwā wēnit, queédih it jwááap wut jī. ⁴¹Jairo wūt jumni, judíowā ī míc wáacat muudíh en daonít ī maáh, Jesús pebh át juibínap wut jī. Juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Jesús áih muúboó ā bejat pínahdih búdí át wúbup wut jī. ⁴²Á nuúm biíc wilijeh wut jī. Caánt doce jópchi bíbohnih, búdí mi wunuchah, caántdih ā booaat pínah nijiná, Jesúsdih áih muúná át bejat túutup wut jī. Páant ā nijíchah joinít, Jesús Jairojeéh ā bejechah, dawá cáacwā caandíh it too néeh péenap wut jī.

⁴³Pánihna, queét cátih biíh wili mácanihat panihat wunnihbut mit jumrup wut jī. Doce jópchi caán wunatdih mi bíbohochah, ī cohochah yuhna, át yaicáp wut jī. ⁴⁴Pánih jumna, Jesúh yéghueh chóo yapat waadh táahmant mi juibí teweuhjeh, mi mácanihat panihat wunat át yayáh bejep wut jī. ⁴⁵Páant mi teweuh, Jesús cáacwádh nih pah át nijí wúbh joyóp wut jī:

—¿Déhe tigaá wíh yéghuehdih juí teoni? át nijíp wut jī.

—Weém meemdíh wā teocan beé, nihat it nijíp wut jī.

—Páant Bohéní, dawá meemdíh ī too néeh péena caá, Pedroboó át nijíp wut jī.

⁴⁶Páant ā nijíchah joinít, Pedrodih nin pah át jwúub nijíp wut jī:

—Obohjeéhtih, wunni weemdíh juí teweuh, booaat wēpat wíh bácahmant áf bejep be, Jesús át nijíp wut jī.

⁴⁷Páant ā nijíchah joinít, caandíh juibí teonih, jéih jweicán, úum méménit, Jesús pebh mit bódicha caj yoh ñajap wut jī. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nihat cáacwā ī enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booatjidih caandíh mit naáwáp wut jī.

⁴⁸Páant mi naáwáchah joinít,

—Némá, weemdíh túi jenah joiná, mat boonap tagaá. Úumcanjeh, wēnit ma jwúub bejeé, Jesús caántdih át nijíp wut jī.

⁴⁹Páant ā nijíchahjeh, Jairoh muumánt bej, Jesúswā pebhna juibínit, Jairoboodíh nin pah át nijíp wut jī:

—Jáantjeh ma nuúm mi muujáh bejep be. Páant mi wunuchah, bohénidih ma jwúub bejat túutú, Jairodih át nijíp wut yuh jī.

⁵⁰Obohjeéhtih, páant ā nijíchah joinít,

—Ma úumca bojoó. Wā wēpatdih ma túi jenah joyóchah, ma nuúm mi boobipna caá, Jesús Jairodih át nijíp wut jī.

⁵¹⁻⁵³Túttimah, Jairoh muúná juibínit, ī játih juibínitji wunnihdih búdí jíghanit, ī juúchah, Jesús át enep wut jī.

—Ñi juí cádahaá. Caánt wunnih nihcan caá. Úona caá mi cháap, Jesús queédih át nijíp wut jī.

Páant ā nijíchah joinít, mi wunatdih jéihnit, caandíh it dehwep wut jī. Queédih páant nijí naóh péanit, Jairoh muudíh waadní, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh át cháwát túutup wut jī. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wunnihji mi mánadh pohba ájeéh át waadhát túutup wut jī.

⁵⁴Pánih waadní, Jesús wunnihíh téihyadh teonit,

—¡Bainíhmaá, ma ñah ñuhú! caántdih át nijíp wut jī.

⁵⁵Páant ā nijíchahjeh, caánt jwúub boonit, mit ñah ñuhup wut jī. Mi jwúub boonachah, Jesús mi mánadh caántdih jeémát át wúhat túutup wut jī. ⁵⁶Páant ā booanachah, mi mána búdí it en wúhi bejep wut jī. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadh Jesús át naáwát túutup wut jī.

9

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Bífic yeó jáap doce ã bohénitdih Jesús ã pebhna bid wáacnit, nemépwádih ã bacaat pínah, wunnitdihbut ã booaat pínah niijná, ã wēpatdih queétdihbut át wūhup wut jī.

² Pánih wūh péanit, queétdih át wahap wut jī, Dios ã maáh jumadtihi ã naáwáchah, cáacwã ã jepahat pínah, cáacwádihbut ã booaat pínah niijná. ³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Bejna, dedé bíf déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh caját nah, wuh wūáh, jeémát, dinerodih yuh buca ñi ub bejca bojoó. Ni dūwát chóodihjeh ñi duo béjeé. ⁴ Caán tátchidih moondíh bohéna, ded ñi jwíh waadni mūdihjeh ñi ũwú. Caanjíh moondíh bohé péanitjeh caán mūdih ñi cádah bejeé. ⁵ Det tátchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádih ã jóihcáh, bac bejna, ã enechah, queétdih Dios ã yohat pínahdih ã jéhiyat pínah niijná, ñíh zapatosdih too dūgnit, becchídih ñi péoh mao jéjananaá, át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ã niijíchah joinít, nihat tátchibitna yoobó ãt bejep wut jī. Pánih juibínit, Dioíh táini doonádih nihat cáacwádih naóhnit, wunnitdihbut ãt booaat wut jī.

Maáh Herodes tubit ã úumat
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús ã bohénitbut ded pah ã chájat doonádih jwúub joiná, búdí át úumap wut jī. “Juanji át jwúub boo pud jáóh tagaá”, biquína niij, ⁸ “Elías át jwúub jígoh tagaá”, bita niij, “Dios naáwát-dih bíh naóh yapaniji át jwúub boo pud jáóh tagaá”, bitabat ãt niijíp wut yuh jī.*

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Herodesboó nin pah át niijíp wut jī: —Weemjéh tíjij Juandih wã waó bóod yohat túutap jī. ¿Pánihna, defíh doonádih tigaá wã jwúub jói, páant muntih? át niijíp wut jī. Páant niijnít, Herodes Jesúsdihi tubit át eníhip wut jī.

Cinco mil cáacwádih Jesús jeémát ã wūhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Túttimah, Jesús ã wahnitji ã pebhna jwúub juibínit, ded pah ã chájatjidihi

caandíh ãt naáwáp wut jī. Páant ã naáwáchah joinít, ã bohénitjijeh jumíhna, cáacwádih át cádah bejep wut jī. Pánih cádah bejnit, Betsaida tátchina ãt bejep wut yuh jī. ¹¹ Obohjeéhtih, cáacwáboó ã bejatdih jéihnit, queétdih ãt űun bejep wut jī. ã űun jwááachah, Jesús queétdih wémit, Dios ã maáh jumadtihi át bohénap wut jī. Wunnitdihbut át booaat wut jī.

¹² Cheyeh doce ã bohénit nin pah Jesúsdihi ãt niijíp wut yuh jī:

—Nin pebhbit tátchinaboó nitdih ma bejat túutú, ã űwat tólih pínah, ã jeémát pínahdihbut ã bidat pínah niijná. Niinjíbitjeh pohba mūná ã wíhcan caá, ãt niijíp wut jī.

¹³ —Yeebjéh queétdih jeémát ñi wūhú, Jesús át niij jepahap wut jī.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bíbohna caá. ¿Queétdih ã jeémát pínahdih júb chájadihi jwí bejmi naniít? ã bohénit ãt niij ũbh joyóp wut jī.

¹⁴ (Cinco mil neonájeh ãt jumap wut jī. Yaádh ãt weh bícdih chah ãt jumap wut jī.)

—Cáacwã poómp jumap pah cincuenta ñi chúdat túutú, ã bohénitdih Jesús át niijíp wut jī.

¹⁵ Páant ã niijíchah joinítjeh, queétdih ãt chúdat túutap wut jī. ¹⁶ Páant ã chúdachah, Jesúsboó cinco pan dahnadihi, chéne queejwádihbut ũbnit, chéi ennit,

—Nin pandih, queejwádihbut ma wūhat túina caá, Paá, ã ípdihi át niijíp wut jī.

Páant niij péanit, pan dahnadihi queejwádihbut dajnit, cáacwádih ã pááat pínah niijná, ã bohénitdih át wūhup wut jī. ¹⁷ Pánihna, nihat ãt tui jeémp chúúup wut jī. ã jadh jeémpnidih doce wūhdihi ãt ub yáwanap wut jī.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro Jesúsdihi ã níját

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Bíh láa Jesús Diosdihi ũbh péanit, ã bohénitdih nin pah át niij ũbh joyóp wut jī:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cáacwã ã niij? át niijíp wut jī.

¹⁹ —“Juan Daabáni nacaá”, biquína niij, “Elías nacaá”, bita niij, “Jon játih Dios naáwát-dih naóh yapaniji át jwúub boo pud

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51

* 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8

jūóh tagaá', bitabut ī niijná beé, Jesúsdih ít niij jepahap wut jī.*

²⁰—Queét páant ī niijíchah joiná, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niij jengah jo? queétdih át niijíp wut jī.

—Meém Cristo, Dios ā wahni caá, Pedrobó át niij jepahap wut jī.*

Á wunat pínahdih Jesús ā naáwát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹Páant Pedro ā niijíchah joinít, Jesús ā bohénitdih nin pah át jwáub niij naáwáp wut jī:

—Dios ā wahni wā jumat doonádih bita-boodíh ñi naóhca bojó. ²²Weém nihat cáacwā úud jeñédih tubit yeejép yapat caá náahap. Jwí maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut weemdíh náahcan, ī mao yohat túutbipna yah caá. Obohjeéhtih, páant ī mawachah yuhna, bíc peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwáub boo pud jūóhbipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdíh náahap, Dios ā jengah joyátjidih bíc yoobó ā yapat pínah niijná, át niijíp wut jī.

²³Túttimah, queét nihatdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Ded wíh jumíhna, ā weñat pínahdih jengah joicán, wā weñat pínahoodíh jengah joinít, ā jepaha naáh. Bitá caandíh ī wēi encáh yuhna, caandíh tubit yeejép ī chājachah yuhna, ī mao yohíhichah yuhna, weemdíh jeph cádahcat caá náahap.* ²⁴Ded ā weñat pínahdihjeh jengah joí chājni iiguípna bejni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahoodíh chājni, ā buúdcán niít.* ²⁵Ded ā weñat pínahdihjeh chājni, búdí dinero ā bíbohochah yuhna, caandíh dedé pínah nihan caá. Wā weñat pínahdih ā chājcatji jīb, iiguípna ā bejbipna caá. ²⁶Pánihna, weém maáh jumna, wā íp ā yeh iigátjīh, áih túnít ángelwā ī yeh iigátjīhbut jwáub dei jūóhna, ded weemdíh náahcan, wā naáwátidibut joíhcannidih wā wēpatjīh wā yohbipna caá. ²⁷Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñuhnit ñi wunat pínah játih, Dios ā maáh jumatdih ā jwáubchah, ñi enbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

* 9:20 Jn 6.68-69 * 9:23 Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñuhat

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸Biíc semana túttimah, Diosdih úúbát túut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét bíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús át numah páuh laab béjep wut jī. ²⁹Caanná ī páuh laab juibínit, Jesús ā úúbúchah, ā jígohat át túut numúp wut jī. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh íg, áih yéguehbat bíc yoobó túi baabní át yeh iiguíp wut jī. ³⁰Páant ā yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji bícdih ā pebh ít jígohop wut jī. ³¹Queébtat Jesús bíc yoobó ít yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Dios ā jengah joyátjidih bíc yoobó ā yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tútchi-boó ā wunat pínahdih ít míc wéhenap wut jī. ³²Páant ā yapachah, Pedro ā chéenwā bícdih chunnít jumna, queétdih quíib chei át jumap wut jī. Obohjeéhtih, jwáub jáanit, Jesús búdí ā yeh iiguíchah, ā pebh ñuhnitdihbut ít enep wut jī. ³³Pánih ñuhnitji ī jwáub buúdjwáwúchah, Pedro Jesúsdih nin pah át niijíp wut jī:

—¡Bohéní, ninjīh jwí jumuchah, ā túina caá! ¿Bíic peihcanni mæú dáhnadih, míih pínah, Moiséhíh pínah, Elíaíh pínahdihbut jwí cháj jīih? át niijíp wut yah jī. Páant niijná, át jengah joicáp wut jī.

³⁴Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queétdih át dei juyúp wut jī. Páant ā dei juyúchah, búdí ít úumap wut jī. ³⁵Mah pōh cātīh Dios queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Nin wā wūúh, wā oini caá.* Á naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó, Dios queétdih át niijíp wut jī.*

³⁶Páant ā niiját túttimah, Pedrowā jwáub enna, Jesús bícjeh ā ñuhuchah, ít enep wut jī. Páant ī enatjidih bitadih ít naóh jwuhcap wut jī.

Wáá wunat jumnidih Jesús ā booaat

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷Cheibit Jesús wā ī jwáub dei juibínachah, dawá cáacwā caandíh ít jwááap wut jī. ³⁸Páant ī jwááachah, queét cātīh bíc newé Jesúsdih ejnit, nin pah át niij úúbap wut jī:

—Bohéní, meemdíh wā úúbhna caá. Wā wūúh bíc jumnidih jígah ennit, ma teo wáacá. ³⁹Dawá láa nemép caandíh ápi

* 9:24 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 9:35 Is 42.1; Mt

déheana caá. Pánih déhe buug ñájnit, túbít mémé ñaacnit, chüi bid ñajnit, ápi jac moj chej bac ñaj bejna caá. Pánih chájna, wá wúúhdih dedé á noón yaicán caá. Pánihna, áih bácahdih túbít yéejana caá á chájap.⁴⁰ Páant á chájachah, nemépdih í bacaat pínah niijná, ma bohénitdih wá wúúhup yah be. Obohjeéhtih, queétoó caandih í jéih bacacap be, Jesúsdiñ át niijíp wut jí.

⁴¹ Páant á niijíchah joinít, Jesús queét nihatdih nin pah át niij jüihñup wut jí:

—¡Yeéb yeejépwá weemdih jenah joicán-nit ñi jumna caá! ¿Débólih tígaa weemdih túi jenah joicán, ñi tac buugábi? át niijíp wut jí. Páant niijnít, —Ma wúúhdih wá pebhna ma ub júúwá, behedih át niijíp wut jí.

⁴² Páant á niijíchah joinít, á wúúhdih Jesús pebhna á ub júúwúchah, neméptoó déhea ub yoh wúúgániñ, túbít caandih át méméanap wut jí. Páant á chájachah ennit, Jesús nemépdih át jüih bacanap wut jí. Pánih baca péanit,

—Dáa, ma wúúh á túi boona caá buca, behedih át niijíp wut jí.⁴³ Páant á bacaatdih ennit, Dios á wépatdih nihat cáacwá it en wáhi bejep wut jí.

Jesús á wunat pínahdih á jwúub naáwát (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépdih á bacaatjidiñ cáacwá búdí í jenah joyóchah, Jesúsboó á bohénitdihjeh nin pah át niij naáwáp wut jí:

⁴⁴ —Ñi túi joyoó. Weém yeebdih bainí wá naáwát túut caá. Weém nihat cáacwá úud jeñédih cáacwá teonit, bitadidih í wúhbiñna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

⁴⁵ Páant á niijíchah joiná yuhna, Dios queétdih á beh joyát túutcah, it túi beh joicáp wut jí. Pánih beh joicán, í jwúub wúuh joyátji déeji it tíiquip wut jí.

“Déhe tígaa ñi maáh panihni”, Jesús á niiját (Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Páant Jesús á niiját túttimah, á bohénitboó nin pah queétjeh it múic niijíp wut jí: “¿Déhe tígaa jwí cátlh jwí maáh panihni?” it múic niij jüihñup wut jí.*

⁴⁷ Páant í múic niij jüihñatdih jéihnit, bíc wébdidih Jesúsboó á pebh át wái boj dodhdop wut jí.

⁴⁸ —Det wílhwá jumna, nin wébit panihni, oboh jumnidih wéi jwááhnit, weemdihbat wéi jwááhnit caá. Det weemdih wéi jwááhnit, weemdih wahnijidihbat wéi jwááhnit í jumna caá. Pánihna, ded nin wébit dée oboh jumnihoó ñi maáh panihni á jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

“Ded jwiútdih en jüihcanni jwiútdih teo wáacni caá”, Jesús á niiját

(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Páant á niijíchah joinít, Juanboó Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut jí:

—Bohéni, jwí enechah, bíc newé ma wépatjih nemépwádh á bacat túutcap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni á nihcah, caandih páant jwí chájat túutcap be, át niijíp wut jí.

⁵⁰ —Páant caandih ñi niijcá bojoó. Ded yeebdih en jüihcanni jumna, ñijeéh á jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Samaria baácdiñ moón Jesúsdiñ í náahcat

⁵¹ Pániñat túttimah, jeáboó á púuh laab béjat yeó jáap pínah toáh júúwúchah, “Weemdih Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át niij jenah joyóp wut jí. ⁵² Páant niij jenah joinít, biquína á bohénitdih Samaria baácdiñ bóo tútchina í úwat pínah pebhboó í ámoh páñat pínah niijná, í játih át wah waáwá bojop wut jí. ⁵³ Obohjeéhtih, caán tútchiboó í jwibínachah yuhna, Jerusalén tútchina Jesús á bejat doonádh joinít íjna, caán tútchidih moón caandih it náahcap wut jí. ⁵⁴ Páant í náahcat doonádh joinít, Jesús á bohénit Santiago Juanjih nin pah Jesúsdiñ it niij wúuh joyóp wut jí:

—¿Maá, meemdih í náahcatji peéh, queét í íg beedáat pínah niijná, jeámant iigátdih jwí dei júúwát túut jíñ? it niijíp wut yah jí.*

⁵⁵ Páant í niijíchah joinít, Jesús tac púud ennit,

—Yeéb íjnit, ñi peéh chájíhichah, á túican caá. ⁵⁶ Weém, nihat cáacwá úud jeñé cáacwádh yohat túut niijná, nin baácboó wá dei júúhcap jí. Obohjeéhtih í yéejat peéh iiguújna í bejat déejidih queétdih túi ubat túut niijná, wá dei júúwáp jí, Jesús queétdih át niij jüihñup wut jí.

Páant niijnít, bíñ tútchina it bejep wut jí.

* 9:46 Lc 22.24

* 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

* 9:54 2R 1.9-16

Biquína Jesúsdih í péelhat

(Mt 8.18-22)

⁵⁷Páant Jesúswā namáboó í bejchah, bíc ijééh péeni Jesúsdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Deyoób ma bejchah, weembút majeéh wā bejmi caá, át niijíp wut jī.

⁵⁸—Jia mujjiowá íh muú pínah íitnadih í bíbohna caá. Jwébehwābut íh yécanadih í bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém ni-hat cáacwā úud jehé wíih muujéh pohba wā bíbohcan caá. Pánihna, wājeéh ma jūúwúchah, búdí bawwat meemdihtut ā jumtipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

⁵⁹Páant í bejchah, Jesús bíih ijééh péeni-boodíh

—Wājeéh ma jūúwá, át niijíp wut jī.

—Wā bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah játih wā íip ā wunuchah, áih bacahdih wā yohat pínah niijná, ‘Ma chāo jwúhúú’, weemdíh ma niijí. Á wunuchah, yoh péanit, majeéh wā péebipna caá, át niijíp wut jī.

⁶⁰—Weemdíh náahcannit wunnit panih-nit jumna, queét wunnitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wājeéh jumni pínah buu ma jūúwá. Wíih tewatboodíh chah jenah joinít, Dios maáh ā jumt dooná, bitadih naáwádih bejat caá meemdíh náah-pah, Jesús caandíh át niijíp wut yuh jī.

⁶¹Páant í bejchah, bíih ijééh péenibut nin pah Jesúsdih át niijíp wut yuh jī:

—Maá, majeéh wā bejmi caá. Obohjeéhtih, wā bejat pínah játih ‘Wā bejna caá’, wā pebh moondíh wā niij babhbat pínah niijná, weemdíh ma wahaá. Pánih chāj péanit, majeéh wā péebipna caá, át niijíp wut jī.*

⁶²—Ded wā wutni tewatdih teo jwíihna yuhna, ā weíat pínahdih jwúb jenah joi chājnit, Diosdih teo wúhni pínah ā jéih jumcan caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

10

Jesús setenta y dos ā bohénitdih ā wahat

¹Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ájeéh péenitdih níonit, át wahap wut jī. Pánih wahna, ā bejat pínah tútchinadih ā játih í naóh waáwát

pínah niijná, chénewā míc át wahap wut jī. ²Queétdih ā wahat pínah játih, nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Wíih doonádih jepahnit pínah dawá í jumna yuh caá. Obohjeéhtih, daocánnit naóhnit í jumuchah, queét jepahíhnit í joi jwúhcan caá. Pánihna, yeébbóo Diosdih ní uúbú, chah dawá naóhnit pínahdih ā wahat pínah niijná.*

³Pánihna, naáwádih ní bejeé. Bejnit, nin pah ní túi jenah joyoó: Diosdih jepahcannit, jiwá cátih owejawádih wahat pah, yeebdíh wā wahna caá.* ⁴Pánih bejna, dinerodih ubcan, wuh wúúhdihbut ubcan, bíh zapatosdihbut ubcanjeh, wépép ní bejeé. Dawá cáacwádih túi naáwát túut niijná, deddih jwááh uúbhna, chāocánjeh, bejat caá náahap. ⁵Ded ní jwíih waadni muudíh moondíh ‘Dios ā túyat níjeéh ā jumna naáh’, ní niijí. ⁶Túinit jumna, páant ní niijichah joinít, í túi jepahbipna caá. Obohjeéhtih, túicannit jumna, páant ní niijichah yuhna, í jepahcan níit. Páant í jepahcah, caán muudíh moondíh Dios ā túyat ā wihcan níit. ⁷Yeebdíh jwíih jepahnitjeéh ní jum jwuhúúp. Queét yeebdíh jeémát, babhbatdihbut í wúhuchah, ní túi jeémp babhbaá. Yeé queétdih teo wáacnit bohénachah, queétdíh ní teo wáacat jíb jeémát babhbat í wúhuchah, ā túina caá. Caán tútchidih moondíh ní bohé jwuhna, ní jwíih juibíni muudíh jeh ní jum jwuhúúp.*

⁸Ded tútchidih ní juibínachah, yeebdíh jepahnit, dedé jeémátidih í wúhuchah, ní túi jeémé. ⁹Caán tútchidih moón wunnitdih boonit, queétdih nin pah ní niijí: ‘Dios yeebdíh búdí caá ā bidip, áihwā ní jumt pínah niijná. Wunnitdih ā boonana, Maáh jumna ā wépatdih yeebdíh ā júutna caá. Páant ā wépatdih jéihnit, ní yéejatdih cádahna, túiniboodíh túut nuunnit, caandíh ní jepahaá’, queétdih ní niijí. ¹⁰Obohjeéhtih, ded tútchidih juibí, bohéna, wunnitdih ní boonachah yuhna, í jepahcah, íh namádih bejnit, nin pah queétdih ní niijí: ¹¹‘Dios maáh jumna, ā wépat yeebdíh ā júutuchah yuhna, yeébbóo caandíh ní jepahcap jī. Pánihna, níh tútchi becchídih jwíih jítchamant jwí pit yohna caá. Páant jwí chājat pah, ní jepahcatji jíb Dios yeebdíhbut ā yohbipna caá’, ní

* 9:61 1R 19.20 * 10:2 Mt 9.37-38 * 10:3 Mt 10.16

* 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:11 Mt 10.7-14; Mr

6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51

nijí.^{*} ¹² Yeéboó nin pah wā nijátidih ní tái náhninaá: Sodoma tátchidih moonjí tubit yeejép chājnit it jumup wut jí. Obohjeéhtih, queétdih Dios ā peéh chājat chah, ā peéh chājat pínah yeó jáapdih ní bohéatdih jepahcannitboodih ā peéh chājipna caá”, Jesús queétdih āt nijíp wut jí.^{*}

*Biñh tátchidih moón í jepahcat
(Mt 11.20-24)*

¹³ “íYeéb Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondíhbut Dios búdí ā peéh chājipna caá! Weém níh tátchinadih jumna, Dios ā wēpatjih búdí wā teo wáacachah yuhna, ní jepahcap jí. Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbut Dios ā wēpatjih páant wā teo wáacachah nihna, queétoó jáantjeh í yéejatdih búdí jūinít, ita túat nuum tágaá.^{*}

¹⁴ Pánihna, Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondíhbut Dios ā peéh chāj láa, Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondíhbut chah ā peéh chājipna caá.

¹⁵ Yeéb Capernaum tátchidih moondíhbut peéh chājna, maáta panihnit chājcanjeh, yeedíh moh yéejnit Dios ā chājipna caá.^{*}

¹⁶ “Ded yeedíh joi jepahni, weemdíhbut jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeedíh jepahcanni, weemdíhbut jepahcanni caá. Weemdíh jepahcanni, wā íp weemdíh wahnidihbut jepahcanni caá”, āt nijíp wut jí. Páant ā níj pēanachah jointi, ā wahnitboó it bejep wut jí.^{*}

Setenta y dos Jesús ā wahnitji í jwúb juyát

¹⁷ Pánih bejnitji wēinit, queét setenta y dos Jesús ā wahnitji ā pebhna it jwúb juibínap wut jí. Pánih jwúb juibínit, nin pah Jesúsíh it nijíp wut jí:

—ÍMaá, ma wēpatjih jwí wutuchah, nemépwā yuh buca jepahnit, it bac bej tagaá! it nijíp wut jí.

¹⁸ —ÍJapmant wedoát pah ā bejchah, nemépwā í maáh ā buúg jéen jūwúchah, wā enep jí. ¹⁹ íNi joyoó! Wā wēpat yeedíh wáat wūhup be, maiwādih, dúowādihbut jwááhnit, ní jéih chuñat pínah ni-ijná. Nemépwā í maáh ā wēpatjih yeejép ā chājat déedih jāhat wēpat wā wūhup be. Páant wā wūhuchah, áih nemépwā yeedíh

í jéih yéejacan níit.^{*} ²⁰ Pánihna, nemépwādih yeéb ní wutuchah, í jepahatdih ennit, búdí ní wēina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah búdí ní weñat pínah pohba: Yeéb Diohwa ā pehbóó bejnit pínah ní jumuchah, áih papélah tólih panihiboó ní wūtna daánci ā jumna caá, Jesús queétdih āt nijíp wut jí.

*Jesús ā weñat
(Mt 11.25-27)*

²¹ Páant níj naóh péanit, Jesús Túini Espiritu ā wēpatjih búdí wēinit, Diosdih nin pah āt nijíp wut jí: “Paá, meém nihat baácdih moón í maáh, nihat jeádih moonbát í maáh ma jumuchah, meemdíh búdí wā wēina caá. ‘Jwiít tái jéihnit caá’, nijínitdih wā bohéatdih ma beh joyát túatcap be. Obohjeéhtih, jéih jwūhacannitboodih mapí jéihyanap be. Páant mapí wēi chājna caá”, ā ípdih āt nijíp wut jí.

²² Páant ā ípdih níj wúbh péanit, ā pébh joi náhnitdih nin pah āt jwúb níj naáwáp wut jí: “Dios, wā íp nihat ā wēpat bíc yoobó weemdíhbut ā wūhup be. Ded pah wā jumatdih wā ípjuh caá ā jéihyep. Biñh páant jéihni ā wihcan caá. Ded pah wā íp ā jumatdihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā níonitdihbut caandih wāpí bohéna caá. Pánihna, jwiítjeh caá caandih jwí jéihyep”, āt nijíp wut jí.^{*}

²³ Páant cáacwādih naóh péanit, ā bohénitdih tac pūud ennit, queétdihjeh nin pah āt nijíp wut jí: “Yeéb wā wēpatdih ennit, Dios weemdíh ā wahatjidih ní tái jéihna caá. Pánihna, bitabut páant wā jumatdih jéihnit, queétdih tái wēinit í jumna caá.

²⁴ Ní jenah joyoó. Jon jātih Dios naáwátidih dawá naóh yapanitji, dawá maátajibut yeéb ní ennidih búdí eníhna yuhna, it encap wut jí. Ní joinidihbut búdí jóíhna yuhna, it joicáp wut jí”, āt nijíp wut jí.

Samaria baácdih bóo ā tái chājat naáwát

²⁵ Biñh láa, Moisés ā wutatjidih bohénit poómpdih bóo Jesús pebh āt juibínap wut jí. Pánih juibínit, nin pah āt níj wúbh joyóy wut jí:

—¿Bohéní, Dios pebhna bejhna, ded pah wā chājbi? āt nijíp wut jí.

* 10:12 Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24 * 10:13 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 10:15 Is 14.13-15 * 10:16 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20 * 10:19 Sal 91.13 * 10:22 Jn 3.35; 10.15

²⁶ —¿Moisés ded pah tigaá ãt niijí? Caandíh enna, ¿dépah tíf mapí níj jengah joí? Jesús ãt niijíp wut jí.

²⁷ —‘Diosdih chah jengah joí, túi jepahnit, wēina, caandíh búdí ñi oyoó.* Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadibhút búdí ma oyoó,* Moisés ãt níj daacáp tají, ãt niijíp wut jí.

²⁸ —Yoobópdi h ma jepahna caá. Pánih chājnit, wunna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandíh ãt niijíp wut jí.*

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, Moisés ã wutajidih bohéni ã túi chājatdih jútat túut niijná, nin pah ãt jwáub níj wúbh joyóp wut jí:

—¿Obohjeéhtih, Bohéni, deddih tigaá wā oibí? ãt niijíp wut jí.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, nin ã jengah joinít naawátjih Jesús ãt níj naóh bohénap wut jí:

—Biíc newé Jerusalén tútchimant Jericó tútchina ã dei bejchah, namá tacdih nūmnit cáacwā caandíh jwáahnit, ni hat áih bií dée, ã ðaoni chóodihbut dúuc wáyat túut niijná, í wun mao jwejep be. Páant í wun mao jwejni namáboó ã ñajap be.

³¹ Páant í chājat túttimah, biíc sacerdote caán namádih dei bejna, í wun mao jwejnijidih ã enep yah be. Obohjeéhtih, enna yahna, chāocánjeh, ã bóod páud yap bejep be. ³² Túttimah, Leví ã juimená poómpdih bóobut ã bejep be. Caán ñajni pebh juibí ennit, chāocánjeh, caanbút ã bóod páud yap bejep be. ³³ Obohjeéhtih, páant í yap bejat túttimah, ñi eníhcanni Samaria baácđih bóo caán namádihjeh muntih ã dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih juibí ennit, caandíh ã jígah enep be. ³⁴ Pánih jígah ennit, ã pebh juibínit, yíi, iguíf mac biícđih áih yahwítnadih ã cohoh be. Coh péanit, yégueh chóojíh ã chéwep be. Chéo péanit, caandíh ðaoníji burrodih úb túuh cáagnit, úwat tólihna jumni mūuná ã numah bejep be. Caanná úb juibínit, ni hat chei ã en dao dáa jūwúp be. ³⁵ Cheibit, úwat muú mínahđih caandíh ã en dawát pínah niijná, ã jíib chājap be. Pánih jíib chājnit, nin pah caandíh ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuú. Caandíh ma en dawát pínah jíib wā wūhna caá. Pánihna, chah ma jwáub

jíib náahachah, jwáub joinít, wā jwáub jíib chāj jíahabipna caá, páant muntih’, Samaria baácđih bóo muú mínahđih ã níj naawáp be, Jesús ãt níj bohénap wut jí.

³⁶ Páant níj naóh bohé péanit, Moisés ã wutajidih bohénidih nin pah ãt níj wúbh joyóp wut jí:

—Queét biíc peihcannit bií déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jum? ãt niijíp wut jí.

³⁷ —Caandíh jígah en teo wáacni ã túi oyop be, ãt níj jepahap wut jí.

—Pánihna, meembút bejna, biíc yoobó meemđih eníhcannitdih oinit, ma túi teo wáacá, Jesús caandíh ãt níj naawáp wut jí.

Martawájeéh Jesús ã jumat

³⁸ Túttimah, Jesús wā Jerusalén tútchina bejnit, bainí tútchidih ít juibínap wut jí. Í juibínachah, caán tútchidih bóli, Marta wut jumnih, Jesús wáđih míh muúboó mit chāo jwáhat túutap wut jí. ³⁹ Mí jwan, María wut jumnihbut mit jumap wut jí. Mariaboó Jesús ã bohénachah, ã pebh mit joí chúudap wut jí.* ⁴⁰ Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wut jí. Pánih íjnit, Jesús pebh juibínit, nin pah mit niijíp wut yah jí:

—Maá, wā jwan weemđih mi teo wáacah, weém biíc wilidihjeh wái náah jumni tewat ã jumna caá. ¿Páant mi teo wáacchah, weemđih ma jígah encan níit? Weemđih ma teo wáacat tútutú, Marta mit niijíp wut jí.

⁴¹ —¡Marta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabitdih meém túbit jengah joinít, ma míic íjana caá. ⁴² Obohjeéhtih, wā bohéatdih jengah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariaboó chah túinidih mi níwíchah, caántdih ded mi joyátjidih ã jéih dúuc wáican níit, Jesús Martadih ãt niijíp wut jí.

11

Ded pah caá jwí wúbat

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Biíh yeó jáap Jesús ã ípdih ã wúbúchah, ã bohénitbut ít jumap wut jí. Páant ã wúbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah í wúbat pínahđih ãt bohénap wut jí.

* 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5

* 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34 * 10:39 Jn 11.1

Caán ã bohéat pah muntih jwiít dihbut ma bohénaá, it niijíp wut jí.

² Páant í niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jephahap wut jí:

—Yeéb Diosdih wúbhna, nin pah ní niij wúbú:

“Paá, meém chah túini ma jumuchah, meemdíh jwí wéina caá. Ma wút chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumaditih jéihnit, nihát cáacwá í jephaha naáh.

³ Yeó jáap jumát pah jwí jeémát pínahdih ma wúhuú.*

“Bita jwiít dih í yéej chájatdih jwí yohat pah, meembút jwiít jwí yéej chájatdih ma yohoó. Nemépwá í maáh jwiít dih á yéejafhichah, ma teo wáacá, jwí yéej chájatc pínah niijná’,

Diosdih ní niij wúbú, á bohénitdih Jesús át niijíp wut jí.

⁵ Páant niijnít, ded pah í wúbát pínahdih nin pahbut át niij naóh bohénap wut jí:

—Ded chei tac yoób á dée pebhna bejnit, “Némé, bainí jeémát dih weemdíh ma wúhuú. ⁶ Wá chéen yuúp jüöhni á juyúchah, caandíh wá wáhat pínah jeémát wá bíbohcan caá’, á niijíchah, ⁷ á dée muú dítmant nin pah á niij jephah bacacan níit. “Weemdíh tac buwgáca bojóo. Jáantjeh jéc nem péanit, wá wehdih wáát numah úwup be. Meemdíh jeémát wáhat déedih, queétdih wá wuquílhcana caá’, á dée wúbhndih á niij jephahcan níit. ⁸ Yeebdíh wá naóhna caá. Á dée tíiccanjeh á wúbúchah, jáanit dedé á náahatdih á wúhbiipna caá. ⁹ Pánihna, nindih ní túi náhninaá: Tíiccanjeh ní wúbúchah, ded pah ní wúbát dih Dios yeebdíh á wúhbiipna caá. Ded pah ní náahatdih bidna, ní bid cádahcah, ded pah ní bidatdih yeebdíh á wúhbiipna caá. Jéc panihndih wuúmp mao cádahcah, Dios á wátbiipna caá. ¹⁰ Det Diosdih túi wúbhndih, í wúbátjídih í bíbohbiipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh í jwááhbiipna caá. Det í wuúmp mawachah joinít, jéc panihndih Dios queétdih á wátbiipna caá.

¹¹ ¿Ní wúh yeebdíh queejdih á wúbúchah, bucdih níta wúh taniít? Níta wúhcan tagaá.

¹² ¿Mujbai típdih á wúbúchah, dúodih níta wúh taniít? Níta wúhcan tagaá. ¹³ Yeéb cáacwá yéejnit jumna yuhna, ní wehdih

túinidih nípi wúhna caá. Pánihna, Diosboó túini yoóbát jumna, det Túini Espíritu á waadát pínahdih í wúbúchah, ní íp jeáboó jumni caandíh á waadát túutbiipna caá, Jesús át niijíp wut jí.*

“Nemépwá í maáh á wépatjéh Jesús á booana caá”, í niiját

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Bíh yeó jáap bíic newé wéheat túutcanni nemépwá jumni Jesús pebh át juibínap wut jí. Páant á juibínachah, Jesús caán nemépdih áih bácahmant át bacat túutap wut jí. Páant á bacat túutuchah, caán newé át jwúub wéhenap wut jí, páant muntih. Páant á jwúub wéhenachah joinít, nihát en wáhi bejnit, búdí ít jenah joyóp wut jí. ¹⁵ Obohjeéhtih, bita nin pah ít niij naawáp wut jí: “Nemépwá í maáh, Beelzebú wut jumni, á wépatjéh caá Jesús nemépwádih ápi bacat túutap”, ít niijíp wut yuh jí.*

¹⁶ Bitaboó, “Dios á wépatjéhjeh nit á yoób chájap”, niijná, bíh á wép cháj júutatdih ítih bidip wut yuh jí.* ¹⁷ Obohjeéhtih, “Beelzebú á wépatjéh nemépwádih á bacat túutna caá”, í niij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át niij naawáp wut jí:

“Det bíic baácdih moonjéh yuhna míic maona, íta wun beedáh bej tagaá. Ded táтчidih moon bícwá yuhna, míic maona, queétdih íta jweí peét bej tagaá. ¹⁸ Pánihna, Satanás, nemépwá í maáh áihwádih á bacanachah, bíic yoóbó muntih áta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, áihwádih wáta bacacan tagaá. Ní naóh yacat yoobóp dih nihcan caá. ¹⁹ Nemépwádih bacanit, í maáh Beelzebú á wépatjéh wá wutuchah nihna, níjeéh jumnitboó ¿déhe á wépatjéh tígáa ípi baca? Páant í bacat túutuchah ennit, ‘Í túi chájna caá’, nípi niijná caá. Pánihna, weém páant wá bacanachah ennit, ‘Á túi chájcan caá’, ní jéih niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, Dios á wépatjéh nemépwádih wá bacanachah, Dios á maáh wépat ní cáth á jumna caá.

²¹ “Wépép newé nihát áih tua nah déenadidih bíbohni áih muúdh á wapachah, nihát áih bíi dée á túi jumbiipna caá.

* 11:3 Pr 30.8-9 * 11:13 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* 11:15 Mt 9.34; 10.25 * 11:16

Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

²² Obohjeéhtih, bíih caán chah wēpniboó juí míc mao yap yohnit, nihat ā wēp ñuhah tua nah déenadih dúuc wái, bíi déedihbut dúuc wáinit, ā pej jumnitdih ā pāáhbična caá. Pánihat pah weém chah wēpni jumna, nemépwā ī maáhdih wā jéih yap yohna caá. Yap yohnit, áihwādh wā dúuc wáibipna caá, wíhwā ī jumat pínah niijná.

²³ “Ded wájeéh teocanni, weemdih en jūihni, nemépwā ī maáhjeéh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhndih ā ñuun yóhna caá”, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwúub waadát (Mt 12.43-45)

²⁴ “Nemép ī bacaniji muú wihcapboó jibna, ā jumat pínah bíih muu pánihndih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid juicán, “Weemdih ī bacaniji muuná wā jwúub bejbipna caá, páant muntih’, ā míc niij jengah joinít, ā jwúub juí enechah, áih muújí túi tóodh ámohni panihni ā jumna caá. Obohjeéhtih, caán cáacboó ā túut nuumcáh, áih jéc páantjeh pāa lajni panihni ā jumna caá. ²⁶ Páant ā jumuchah ennit, nemépwā bita siete ā chéenwā chah yeejép wutnitdih bid wáacnit, queédih ā numah waadná caá. Páant yeejép ī wutuchah, ī waadni chah yeejép ā jumbipna caá”, Jesús queédih át niijíp wut jī.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

²⁷ Jesús páant ā niiját pónih, cáacwā cātíh jumnih nin pah mit niij ejep wut yuh jī:

—jMeemdih weép jum noma behanah mi wéina nacaá! mit niij ejep wut jī.

²⁸ —Obohjeéhtih, Dios naáwádh dih joi jepahnitboó mi weñat chah ī wéina caá, Jesús caántdih át niijíp wut jī.

Cáacwā Jesús ā wēpatdih ī júutat túutat (Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Páant ā bohénachah, chah dawá cáacwā Jesús pebh ī míc wáac juibínachah, nin pah queédih át niij naóh bohénap wut jī: “Yeéb buu láa moón tabit yeejépwā ñi jumna caá. Pánihni jumna, Dios ā wēpatjīh ñipí chā júutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wā chā júutcan

niit. Jonásjidih Dios ā wēp chājat pahjeh muntih weemdíhbut chānit, ā wēpat yeebdih ā júutbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat júutat ā jumbipna caá.* ³⁰ Jonásjidih búdí queej ā jeéméchah, bíic peihcanni yeó jáap táttimah, Dios caandih jwúub ub bacanit, Nínive tátchidih mooníh át wahap wut jī.* Pánihna, ded pah caandih ā yapatjidih ā naáwáchah joinít, Dios caandih ā wahatjidih queét it jéihyep wut jī. Páant ā yapatji pah muntih weém nihat cáacwā úd jené wunnit, bíic peihcanni yeó jáap táttimah wā jwúub boo pud júuwáchah, Dios weemdih ā wahatjidih yeebbát ñi jéihbipna caá. ³¹ Jon játih Salomónji ā túi jéihyeh doonádh joinít, Sabá baácdih moón ī maáh wiliji, yuúp miíh baácmant ā naáwádh dih joyódih mit juibínap wut jī. Obohjeéhtih, ninjīh weém Salomón chah jéihni wā jumuchah yuhna, yeebboó weemdih ñi jóihcan caá. Pánihna, Dios nihat cáacwā ī yeejatji peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh caántboó yeéb bíicdih ñuhnit, yeebdih nin pah mi niij naóh yacbipna caá: “Wā joiníji Salomóndih chah jéihni Jesús ā jumuchah yuhna, ¿dépanih tibeé yeéboó caandih ñi jepahcan?” mi niijbipna caá.* ³² Jonásji Nínive tátchidih mooníh Dios naáwádh dih ā naóh yapanachah, queét ī yeejatdih búdí jūinít, it túut nuumáp wut jī. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjīh wā jumuchah yuhna, weemdih jóihcan, yeéboó ñi túut nuumcáp be. Pánihna, ñi túut nuumcátji jīb, peéh chājat pínah yeó jáapdih Dios pebh Nínive tátchidih mooníj yeéb bíicdih ñuhnit, queébut yeebdih ī naóh yacbipna caá”, Jesús queédih át niijíp wut jī.*

Jesús jiiát déedih ā bohéat (Mt 5.15; 6.22-23)

³³ “Ded jiiádh dih jiiñt, jáh cáagcan, pamap dahjibut ápi páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó ápi jíí cáagna caá, nihat caán tólihboó waadní ī túi enat pínah niijná.* ³⁴ Níih quíib dahna níih jiiát dah panihni caá. Á túi jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi túi enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúat dée ā

* 11:23 Mt 9.40 * 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30 Jon 3.4 * 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12 * 11:32 Jon 3.5

* 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16

jumuchah, ded pah ñi chājatdih ñi jéih encan caá. ³⁵⁻³⁶Pánihna, ñíih quíib dah panihni ā tūyuchah, wā naáwátdih túi jenah jointit, táinidihjeh ñi chājbipna caá. Obohjeéhtih, ā táicah, wā naáwátdih jenah joicán, yeejépbodíh ñi chājbipna caá. Pánihna, ñíih túi chāja chaáh! Wā naáwátdih túi jenah jointit ñi jepahaá”, āt niijíp wut jī.

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbat ī táicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús queétdih ā naóh péanachah, bíic fariseo Jesúsdi h áih muúboó numah jeémédih āt bejep wut jī. Caanná waád juibínit, ī jeémát túut niijná, Jesús wā īt juibí chūdup wut jī. ³⁸ Dios queétdih ā túi wēi enat pínah niijná, queét judíowā ī jeémát pínah jātih ī nuowā ī wutatji pah ípí téih chocop wut jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadní, queét ī wutatji pah téih chocanjeh ā jeéméchah enna, caandíh numah jeémpni fariseoboó búdei āt en wúhi bejep wut jī. ³⁹ Páant ā en wúhi bejehah ennit, Jesús nin pah caandíh āt níj naáwáp wut jī:

—Yeéb fariseowā ñíih pamapnadih, ñíih babhbat dahnadihbut jii mantjeh ñípí chocna caá, ā túi jígohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, díitboó búdei queéi ā jumna caá. Caan pámap jii mantjeh ñi chocat pah, yeebbát bíic yoobó ñi jumna caá. Ñi túi jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājnit, túbít en ñinahnitbut ñi jumna caá. ⁴⁰ ¡Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jii mant dée, Dios jwíih bácahdih chājni, pamap díitboó dée, jwíih caolihdihbut chājni nihcan níit? Pánih chājnit, jwiítdih jéih beedáni caá. ⁴¹ Pánihna, pamap díitboobút chocat pah, ñíih caolihdih túut nuumnít, moh yeéjnitdih ñi teo wáacá. Pánih chājnit, pamap quei wíhcat pah, Dios ā enechah, ñi túi jumbipna caá.

⁴² “¡Yeéb fariseowā búdei yeejép ñi yapbipna caá! Dios ā wutatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni núonadih bíbohñit, bíic náodih caandíh ñípí wúhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih wúhna yuhna, bíih ā wutatnadih ñípí joyáh bojna caá. Cáacwádh túi chājatboodíh ñi jenah joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbut ñípí jenah joicán

caá. Dios ā wutat pah, chej jumni núonadih caandíh ñi wúhuchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, bíih ā wutatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ “¡Yeéb fariseowā búdei yeejép ñi yapbipna caá! Jwiít judíowā jwí míc wáacat muúboó waád juibínit, waáwápna ñípí chūudna caá, nihát cáacwā yeebdíh ī wēi enat pínah niijná. Tútchi tacboó bíi dée jíib chājat juúhna bejnit, cáacwā yeebdíh ī wēi jwááatdih ñípí náahna caá.

⁴⁴ “¡Yeéb fariseowā búdei yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáac tacchiana panihñit ñi jumna caá. Cáacwā baác díitboó jéih en waadacán, caán tacchianajih yáac chūi bejna, ī yohniji yagáp ā jumatdih ī jéih encan caá. Caan pánihat pah cáacwā ñi bohéatdih jointit, ñíih caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép ā jumatdih ī jéihcan caá”, Jesús queét fariseowádh āt níj juíhñap wut jī.

⁴⁵ Páant fariseowádh Jesús ā níj juíhñach jointit, Moisés ā wutatjidih túi jéihni jwuh nin pah Jesúsdi h āt niijíp wut jī:

—¿Bohéni, queétdih páant níj juíhna, jwiítdihbut jūih níit ma chājap? āt niijíp wut jī.

⁴⁶ Páant ā niijíchah jointit, Jesús queét Moisés ā wutatjidih bohénitdih jwuh nin pah āt jwáub níj juíhñap wut jī:

—¡Yeebbát búdei yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cáacwádh búdei wái náah jummidih chājat túutna, bainíbitjeh ī yapachah ennit, queétdih jígah encanjeh, búdei ñípí peéh chājna caá.

⁴⁷ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit búdei yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwátdih naóh yapanitjidih ñi nuowā īt mao yohop wut jī. Pánihna, queétdih ñi weñat júutat túut niijná, íih tacchianadih ñi túi ámohna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, ī bohéatjidih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, ñi nuowā ī chājatji bíic yoobó ñi chājna caá.

⁴⁹ “Dios, nihát jéihni jumna, nin pah āt níj naáwáp wut jī: ‘Weém wā naáwátdih naóh yapanit pínahdih, wā naáwátdih bohénit pínahdihbut cáacwádh wā wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cáacwáboó biquína queétdih ī mao yohbipna caá. Bitadihbut

* 11:42 Lv 27.30

yeejép ī chājibpna caá', Dios āt niijíp wut jī. ⁵⁰⁻⁵¹ Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitdih ī mao yohatji peéh yeéb buu láa moondíh caán waó jíib ā jum̄bipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih ā mao yohatji jíib, púú sacerdote Zacaríasdih, Dioih muú coah tac yoób ī mao yohatji jíibbut, yeéb buu láa moondíh Dios ā peéh chājibpna caá. Queét ī jepahcatji pahjeh, yeéb biíc yoobó weemdíh nī jepahcatji jíib yeebdíhbut ā peéh chājibpna caá.*

⁵² "Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit búdí yeejép nī yapbipna caá! 'Jwíit Dios ā wutatdih bohénit caá', niijná yuhna, ā naáwátidih cáacwā ī jéihyat déedih nī jāhna caá. Pánih jāhna, Dios pehbhoó nī wāt waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih nī wāt waadacán caá. Pánih chājna, yeebbút waadcan, queétdihbut nī waadát túatcan caá", Jesús queétdih āt niij jūihñap wut jī.

⁵³⁻⁵⁴ Queétdih páant niij jūih péanit, Jesús āt bac bejep wut jī. Páant ā bac bejehah, fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénit biícđih Jesúsđih naóh yacat túat niijná, yeejép ā jepahachah joíhna, tabit caandíh it wúbh joí nūún pée bac bejep wut jī.

12

"Weém túini caá", niij yee naóhcat

¹ Páant ā bohéat pónih dawá cáacwā Jesús pebh míc wáac juibnít, ī míc tóo néeh chāi bejehah, Jesús ā bohénitdih nin pah āt niij naóh bohénap wut jī: "Yeéb nī túi chāja chaáh! Fariseowā ī jenah joyát pah nī jenah joicá bojoó. 'Weém táinijeh caá', ī niijíchah yuhna, íih caolih yeejép ā jumna caá. Páant ī jumat pah yeébboó nī jumca bojoó. Páant niij jenah joyát, pan paáat paníhni ā jumna caá. Jwíih jíghocanni ā jumuchah yuhna, túttimah ā jumatdih nihat ī jéihbipna caá.* ² Pánihat pah, ded pah caolih díitboó jumna, jwíih jíghocan yuhna, túttimah ā jíghobipna caá. Ded nī bilh chājnidihbut túttimah cáacwā ī jéihbipna caá.* ³ Ded pah dupúnapboó nī niijátjidih baabápboó cáacwā ī joibípna caá. Ded pah yeéb níih tólihboó daocánnitdih nī jéyé niijátjidih, túttimah dawá ī míc

* 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15

* 12:12 Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

wáacapboó ī jwúub wépép naóh yapabipna caá, āt niijíp wut jī.

Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)

⁴ "Wā chéenwāá, yeebdíh nin wā naáwátidih nī túi náhninaá: Níih bácahdih mao yohnit pínahdih nī úumca bojoó. Páant ī chājat túttimah, yeebdíh chah yeejép ī jéih chājcan niít. ⁵ Obohjeéhtih, nī úumat pínahdih wā naóhna caá. ¡Diosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh nī wunat túttimah, yeebdíh peéh chājna, iiguipna ā jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíhjah caá úumat náahap.

⁶ "Nī náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ā quíib buúdcán niít. Cinco jwébehwádih chéne júdubit yeéb nípi jíib teona caá. Botonit ī jumuchah yuhna, Diosboó biíc jwébehidihjah ā quíib buúdcán niít. ⁷ Obohjeéhtih, jwébehwā chah yeebdíh Dios ā oina caá. Búdí oinit, níih waó yoóc-najeh débóí ā jumatdih Dios ā túi jéihna caá. Páant ā oyatdih jenah joinít, nī náhni dahwaca bojoó", āt niijíp wut jī.

"Weém Jesúih caá", úumcanejh, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ "Cáacwā ī joyóchah, ded 'Weém Jesúih caá', ā niijíchah, weembút wā ípíh ángelwā ī joyóchah, 'Caánboó wíih caá', wā niijbípna caá. ⁹ Obohjeéhtih, cáacwā ī joyóchah, ded 'Weém Jesúih nihcan caá', ā niijíchah, weembút wā ípíh ángelwā ī joyóchah, 'Caánboó wíih nihcan caá', wā niijbípna caá. ¹⁰ Ded weém nihat cáacwā úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ā túut nuumáchah, yeejép ā wéheatdih Dios ā yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espírituboodíh yeejép wéhenit, ā jéih túut nuumcát jíib, Dios ā yéejatdih ā yohcan niít.*

¹¹ "Wíihwā nī jumat jíib cáacwā yeebdíh teonit, naóh yacat túat niijná, nī míc wáacat muúboó, peéh chājat túatnit pehbhoó, bita nī maata pehbhoobút ī ub bejehah, '¿Ded pah wā niij jepahbi?' nī niij náhni dahwaca bojoó. ¹² Caanná nī juibínachah,

* 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17 * 12:10 Mt 12.32; Mr 3.29

Táini Espírituboó ded pah ñi jepahat pínahdih á jéihyabipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Dawá bií dée bíbohát ā tobohát

¹³ Páant ā niij náoh péanachah, ī cātīh jumni Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut jī:

—Bohéní, jwī íp báadhda áih bií dée jwiítidih ā wāhuchah yuhna, wā úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih ā wāhcap jī. Páant ā chājachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wāhat túutú, át niijíp wut yuh jī.

¹⁴—Weém bií déedih pááhni maáh nihcan caá. Pániñ chājat wíih pínah nihcan caá, caandíh Jesús át niij jepahap wut jī.

¹⁵Páant caandíh niijnít, nihát ájeéh péenitdih nin pah át jwúub niij naáwáp wut jī:

—¡Ñi túi chāja chaáh! Dawá bií déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bií dée bíbohna, wā túi jumbipna caá’, ñi niijná yuh caá. Obohjeéhtih, dawá bií dée bíbohát jīb nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, át niijíp wut jī.

¹⁶Páant niij náohnit, ī túi beh joyát pínah niijná, nin ā jenah joiní naáwátjīh át jwúub bohénap wut jī: “Biíc newé dawá bií dée bíbohni, áih wápchiboó pácahi ā momochah, dawá á quehep be. ¹⁷Dawá ā quehechah ennit, nin pah á míic niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wā chājbi? Wíih pácahi wā ámohat pínah muú bainí ā jumuchah, ā yáo yapbipna caá. ¹⁸Nin pah wā chājbiipna caá: Caandíh ámohat muunádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah muunádih wā chājbiipna caá. Pániñ chājnit, nihát wíih pácahidih, wíih bií déedihbut wā ámohbipna caá. ¹⁹Pániñ ámoh péanit, nin pah wā míic niijbipna caá: “Dawá jópchina túi jumat túut niijná, dawá bií déedih buu wā bíbohna caá, buca. Pániñ jumnit, choonít, babh jeémpnit, wā wēibipna caá”, wā míic niijbipna caá’, caán newé ā niij jenah joyóp yuh be. ²⁰Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandíh nin pah ā niijíp be: ‘Jenah joicánniabeh! Buu cheijeh ma wunuchah, míih caolih ā buudbipna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihát ma ámohniji bií dée desñ pínah tigaá ā jumbi? Meémboó caandíh ma jéih ub bejan niít’, Dios caandíh ā niijíp be.

²¹Pániñna, ded áih pínahjeh dawá bií déedih en ñinah ub jwejnít, Dios ā weñat pínahdih bidcanjeh, buandí ā jumbipna caá”, Jesús cáacwádih át niijíp wut jī.

Dios áihwádih ā túi en dawát
(Mt 6.25-34)

²²Páant niij péanit, nin pah ā bohénitboodíh át jwúub niij náoh bohénap wut jī: “Ded pah ñi jumátidih ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguehdihbut, ñi náhni dahwaca bojoó.

²³Caandíh bidat chah Diosdih túi biícidih ñi jumat pínahboodíh ñi bidí. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ā wāhbiipna caá, ñi túi jumat pínah niijná. ²⁴Jwébehwádih ñi jenah joyó. Queét íh jeémát pínahdih ípí momcan caá. Íih jeémátidih ámohat pínah muuná ípí bíbohcan caá. Pániñnit í jumuchah yuhna, Dios queétdih í jeémát pínahdih ápí wāhna caá. Jwébehwádih oina, ā en dawát chah, yeebdíh oinit, Dios ā túi en daoná caá. ²⁵Yeéb búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nuumcán niít. ²⁶Pániñ jéih túut nuumcán, búdí ñi náhni dahwana yuhna, biíh pínahdihbut ñi jéih túut nuumcán niít. Pániñna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá. ²⁷Cháanadihbut ñi jenah joyó. Caán cháana behna, ā túi jígohat pínahdih ápí teocan caá. Pániñ teocan yuhna, Maáh Salomónji áih táini yégueh chóo duonít, ā túi jígohatji chah, cháanaboó ā túi jígohna caá.* ²⁸Caán cháanadih Dios ā túi jígohat túutna caá. Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum, cheibit déedih ā diib téh bejna caá. Páant ā diib téhechah, cáacwā ípí cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yuhna, Dios caán cháanadih túi jígohni ā chájna caá. Caán cháanadih táini yégueh dée pah ā wāhat chah, yeébboodíh Dios yéguehdih ā wāhbiipna caá. Pániñna, caandíh náhni dahwacanjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyó. ²⁹Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut túbit náhni dahwa joi bídca bojoó. ³⁰Nihat Diosdih jéihcannit bií déedih túbit ípí náhni dahwa joi bídna caá. Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

pah yeebdíh jüdhdaditíh ā jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ā teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí nī náhni dahwaca bojó. ³¹ Pánihna, bíí déedih nī bidat chah, Dios ā maáh jumatdih bidnit, caandíh nī túi jepahaá. Pánih jepahnit, áih túini doonádih bitaditíhbut nī naáwá, queébtut caandíh ī jepahat pínah niijná. Páant nī chājachah, Diosboó nihāt nī náahatdih ā túi wūhbična caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Jedboó búdí jīb jūmni panihnidih jwí bībohat

(Mt 6.19-21)

³² “Yeéb wílhwā daocánnit jūmna yahna, Diosdih túi jenah joinít, nī úmca bojó. Páant nī túi jenah joyóchah, Dios nī íp yeebdíh búdí oinit, wéinit, túinidih ā wūhbična caá. Pánihna, yeebdíh ā pehbóó ā ub bejbipna caá, ájeéh nī túi jumat pínah niijná. ³³ Níih bíí déedih jīb chāj wáhna, caán jībdi h ubnit, tūbit moh yéejnitdih wūhat caá náahap. Páant nī chājatjí jīb, Dios ā jumapboó nī juibínachah, yeebdíh túini yoobátidih ā wūhbična caá. Páant ā wūhni pínah ā buúdcán níit. Ded nūmni caandíh ā jéih nūmncán níit. Pólohwbūt ī jéih jeémp yéejacan níit. ³⁴ Pánihna, Dios pehbóó níih búdí jīb jūmni panihni ā jumuchah, Dios ā weñat pínahdih nī túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baác-boojéh níih búdí jīb jumnidih bíbohnt, nī weñat pínahdihjeh nī jenah joibípna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

Jesúsdi h túi jenah jóí páñat

³⁵ “Weemdíh nī jenah joyátidih nī túi míc ámoh páñaá. Ded pah míc ámoh páñatdih nī beh joyát pínah niijná, nin baini naáwátidih yeebdíh wā naóhna caá.* ³⁶ Bíic newé ā chéeni h téihya chéwat weñatdih numah jeémédih ā bejep be. Páant ā bejat tūt-timah, chei ā jwúub juyát pínahdih páina, jécidih wépép ī jéih wátadih bejat tūt niijná, caandíh teo wūhntboó íih yégueh chóodih wái aabá chéonit, íih jiiát dahnaditíhbut ī jíí cáag páina caá. Páant ī chājat pah, wā jwúub dei jūúwát pínahdih yeebbút nī jenah joyátidih nī túi míc ámoh páñaá.* ³⁷ Í maáh ā jwúub juyúchah, caandíh teo wūhnt túi páinit, búdí ī wēibična caá.

Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Páant ī túi páñat jīb, ī maáhboó teo wūhnt ī dúwát dée chóodih dúo péa, queétdih chúdat tūtnt, jeémát ā wūhbična caá. ³⁸ Chei tac yoób, daa jūúwáchah, caán ā juyúchah yahna, túi páina, queé b baini ī wéican níit. ³⁹ Nin bíih baini naáwátiditíhbut yeebdíh wā naóhna caá: Ninditíhbut nī túi jenah joyó. Débólíh nūmni cáac nūmúdi h ā juyát pínahdih mūú mínahboó jéihna, nūmni ā jéih waadcát pínah niijná, túi jáanit, áih mūúdi h áta túi wap tagaá. ⁴⁰ Pánihat pah, weém, nihāt cáacwā úud jeñé, nī jéihcat láa wā jwúub dei jūóhbična caá. Pánih jéihcan, weemdíh túi jwááat tūt niijná, nī jenah joyátidih túi tūt nūm páñat caá náahap”, Jesús āt niijíp wut jī.*

Túí teo wūhni, túí teo wūhcani naáwát

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdi h āt níj wúbh joyóp wut jī:

—Maá, páant níj naóhna, jwíih pínah-jeh níit? ¿Nihat cáacwáih pínah níit? āt niijíp wut jī.

⁴² Páant ā niijíchah joinít, nin naáwátjīh queétdih Jesús āt jwúub bohénap wut jī: “Bíic teo wūhni túi jenah joini, ā maáhdih túi jepahni ā jumap be. Páant ā jumuchah ennit, ā maáh ā bejat pínah játih, nihāt bita caandíh teo wūhnt ī maáh pínah caandíh ā waadánap be, queé t ī jeémát pínahdih yoobópdih ā wūhat pínah niijná. Pánih waadá péanit, bíih baácboó ā bejep be. ⁴³ Pánih bejniji áih mūuná ā jwúub juyúchah, caandíh teo wūhni ā wut-tatjí pah ā chājachah ennit, caandíh búdí ā wēibična caá. ⁴⁴ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caandíh wéinit, nihāt áih bíí déedih en daoní maáh ā waadábipna caá. ⁴⁵ Obohjeéhtih, bíih caandíh teo wūhni túi jepahcan, ‘Wā maáh maatápdih jígohcan, buuté h ā jwúub jūóhcan níit’, níj jenah joinít, bita teo wūhnt neoná yaádhiditíhbut páinit, ā jeémp babh máihñap be. ⁴⁶ Á náhnicanni yeó jáap, ā páicanni horadi h ā maáhboó ā jwúub juibípna caá. Pánih jui nit, caandíh ā jepahcatjí peéh, tūbit ā

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44

päibipna caá. Pániñ püi péanit, Diosdih jephacannit biécdih iiguipna á wahbipna caá. ⁴⁷ Pániñna, ded teo wáñni á maáh á weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, á maáhdih jephacah, á maáh caandih peéh chájna, búdi á päibipna caá. ⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo wáñniboó á maáh á weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép á chájachah, á yéej chájat jíb búdi áta peéh cháj tagaá. Obohjeéhtih, á túi jéihcatdih ennit, caandih peéh chájna yuhna, nump á päibipna caá. Pániñna, deddih túi chájat pínahdih Dios búdi á jéihyanachah, túi jephahat caá náahap. Ded maáhdih cáacwá búdi wutat wépatdih í wúhchah, táinijeh wutat caá caandih náahap”, Jesús át niijíp wut jí.

*Jesús cáacwádh chéne poómp á chájat
(Mt 10.34-36)*

⁴⁹ “Ñi náahcannidih ñi cáo yohat pah, Dios yéej chájnith peéh chájna, iiguipna á yohat pínah niijná, nin baácboó wá dei júwúp jí. Játih páant á chájachah nihna, wáta wéi tagaá! ⁵⁰ Obohjeéhtih, páant á peéh chájat pínah játih, weémboó búdi yeejép wá yapbipna caá. Pániñ yeejép wá yapat pínahdih jéihnit, tubit wá jígahna caá.* ⁵¹ ¿Ded pah weemdih ñi niij jengah joí? ‘Áih doonádih joinit, niñat cáacwá túi biécdih í jumbipna caá’, ¿ñi niij jengah joí niit? Obohjeéhtih, páant á niñcan niit. ⁵² Cáacwá wá naáwátdih í joyát táttimah, biécwá-jeh jumna yuhna, biéj peihcannit weemdih jepahnitdih chénewá jephacannitboó í míic jüihbipna caá. ⁵³ Behe á wúúhdih á jüihñuchah, á wúúhbut behedih á jüihbipna caá. Beh wili mi nuumdih mi jüihñuchah, mi nuumbút beh wilidih mi jüihbipna caá. Beh wili mi wúúh áadih mi jüihñuchah, mi wúúh áabut mi chudhdih mi jüihbipna caá. Biquína weemdih í jepahachah, biquína í jepahcat jüib páant tubit í míic jüihbipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.*

*Ded pah á yapat pínahdih í beh joicát
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

⁵⁴ Páant á bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús íjeéh péenitdih jwuh át jwúub niij naáwáp wut jí: “Yeéboó yeó dei bejepmant mah tólihna á júwúchah enna,

‘Mah buugát túut caá’, ñipí niijná caá. Ñi niiját pah ápi buugná caá. ⁵⁵ Mah buugcáp buwámant johlit á júwúchah enna, ‘Cháfh cháhat túut niñcan caá’, ñipí niijná caá. Ñi niiját pah tubit ápi cháñna caá. ⁵⁶ Obohjeéhtih, yeéb yeejépwa, ‘Wá jéih beedána caá’, niij jengah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumup. Baácdih, jeádhbut ennit, ded pah á yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wá chájatdih ennit, wá naáwátdih joiná yuhna, ded pah táttimah á yapat pínahdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét cáacwádh át niijíp wut jí.

*Yeebdih enihcannitjñh míic ámohat
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ “Ded pah ñi chájat pínahdih yeebjéh jengah joinit, ñi túi chájaá. ⁵⁸ Yeebdih naóh yacni peéh chájat táutni pehbóó á numah bejehchah, ‘¿Majeéh túi jumát túut niijná, ded pah tigaá wá chájbi?’ caandih ñi niijí, yeebdih peéh chájat táutni pehbna á ub bejat pínah niijná. Páant caanjñh ñi míic ámohchah, peéh chájat táutniboó yeebdih nemat muúboó á nemat táutbipna caá. ⁵⁹ Páant á nemechah, niñat ñi jíb buudátdih ñi jíb cháj péaat pínah játih, yeéb ñi baccan niit. Pániñat pah, Diosdih ‘¿Majeéh túi jumát túut niijná, ded pah tigaá wá chájbi?’ niijnit, caandih ñi jepahaá, yeebdih á peéh chájat pínah niijná”, Jesús át niijíp wut jí.

13

Yéej chájatdih cádahnit, túut nuumát

¹ Caán láa biquína Jesúsdiñ joinit nin pah caandih ít niij naáwáp wut jí:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tátdhidih Dioñ muúboó ovejadih cáo wáñnit, Diosdih í wéi uúbuchahjeh, Pilatoboó queétdih át mawat táutur wut jí. Pániñ maonit, oveja meép, cáacwá í maonitji meépñh ít widip wut jí. ¿Ded paniñ tigaá páant ít yap? queét Jesúsdiñ ít niij uúbh joyóp wut jí.

² Páant í niij uúbh joyóchah joinit, nin pah át niij jepahap wut jí:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi niij jengah joí? ‘Páant queét tubit yeejép yapna, niñat bita Galilea baácdih moón í yéejat chah niit ít yéej chájat’, ¿yeéb ñi niij jengah joí niit?

³Nihcan caá. Dedé yéejatdih bíic yoobó Dios á peéh chājipna caá. Yeebboó ñi yéejatdih cádahcan, túiniboodíh ñi túut nuumcátji jíb á peéh chājachah, yeebbút iiguípna ñi bejbipna caá. ⁴Nindihbat ñi túi jenah joyoó: Siloé wāt jumni jap bóo maú áac jeénnit, dieciocho cáacwādih át tājap wūt jī. ‘Pánih wænna, bita Jerusalén tútchidih moón í yéejat chah ít yéej chāj tagaá’, ¿ñi niij jenah joí niit? ⁵Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi yéejatdih cádahcan, túiniboodíh ñi túut nuumcán, yeebbút wænna, iiguípna ñi bejbipna caá, queétdih át niijíp wūt jī.

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

⁶Páant niij péanit, nin naáwátjīh queétdih át jwúub bohénap wūt jī: “Bíic newé áih wápchiboó higuera wūt jumni nah á jumup be. ‘Caan náh á quehna nacaá’, niijnít, diquidih á bejep yuh be. Obohjeéhtih, caan náh á quehcah, á bid jaicáp be. ⁷Pánih bid jaicán, áih wápchidih teo wühnidih nin pah á niijíp be: ‘Weemdíh ma joyoó. Bíic peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wá bidip yuh caá. Obohjeéhtih, á quehcan caá. Páant á quehcat jíb ma tib yohoó. Nin nah wíh wápchidih á jumuchah, bíh nahdih wá jéih momcan caá. Á wihcah, bíh nahdih momnit, caan náh quehedih wáta jeémp tagaá’, caandíh teo wühnidih á niijíp be. ⁸Páant á niijíchah joinít, caandíh teo wühni nin pah á niij jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba á jum jwuh naáh. Nin nah púuj yehmant baád púuda péanit, nuñúp jónópdiw wá yacbipna caá, míh higuera nah á quehat pínah niijná. ⁹Páant wá chājat túttimah, á quehmi dée caá. Á quehcat ennit bácah, weemdíh ma yoób tib yohat tútú’, á maáhdih á niij jepahap be. Pánihat pah, yeebboó ñi túut nuumát pínahdih Dios á páina caá. Maatápdih á páina beé. Pánihna, ñi túut nuumcát ennit bácah, yeebdíh á yoób peéh chājipna caá”, Jesús át niijíp wūt jī.*

Judíowā í chooát yeó jáapdiw wühnidih Jesús á booaat

¹⁰Bíih láa judíowā í chooát yeó jáapdiw í míic wáacat muudíh Dios naáwátidih Jesús át naóh bohénap wūt jī. ¹¹Caanjíh

nemép jumnih mit jumup wūt jī. Nemép-boó dieciocho jópchi caántdih á jumuchah, caántboó choyó bejnihjah mit jumup wūt jī. ¹²Páant mi jumatdih ennit, Jesús caántdih át jūúwát túutup wūt jī.

—Némá, meemdíh wá booana caá, át niijíp wūt jī.

¹³Páant niijnít, caántdih á teo jáhanachahjah, yoobópdih mit nuñup wūt jī. Pánih boonit, Diosdih búdí mit wéi naáwap wūt jī.

¹⁴Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdiw caántdih á booaat peéh, judíowā í míic wáacat muudíh en daoní maáhboó át íjip wūt jī. Pánih íjnit, caánboó míic wáacnitdih nin pah át niijíp wūt jī:

—Bíic semanadih seis yeó jáap jwípí teona caá. Pánihna, yeéb tubúp chūúh-nit booaat túutudih jūóhna, caán tewat yeó jáapnadihjah ñi jūúwá. Jwíit jwí chooát yeó jáapnadih páant ñi chājca bojoó, át niijíp wūt jī.*

¹⁵Páant á niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij jūihñup wūt jī:

—Yeéb yeenit caá. Yeebjéhub chooát yeó jáapdiw yuhna, níih jiwidih, burrodihbat í jeémát tólihmant watnit, mah í babhbat pínah niijná, ñipí wái bac bejna caá. Pánih chājna, teo tigaá ñi chājap. ¹⁶¿Nint Abrahamji á jumadidih nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée át bíbohoh be. Páant á chéonihdih chooát yeó jáapdiw wá watachah, á túican niit? át niijíp wūt jī.

¹⁷Páant á niijíchah joinít, tífcnit, queét ít jepahcap wūt jī. Pánihna, nihat cáacwā Jesús á wēp chājatdih ennit, búdí ít weñep wūt jī.

Mostaza tíb naáwát

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸Nin naáwátjīh cáacwādih Jesús át jwúub bohénap wūt jī: “¿Dios á maáh jumát ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandíh ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá, wá naóhbi? ¹⁹Mostaza tíb ded pah á jumatdih jenah joinít, Dios á maáh jumatdih ñi beh joibipna caá. Caán tíb cáo tíbih pah bóo á jumna caá. Momni áih wápchiboó caán tñbihdih á momop be. Á momat túttimah, chíhna, búdí nah á

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13 * 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

behep be. Páant caan náh ā behechah, áih cácanaboó jwébehwā ī jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ā maáh jumat. Áihwā daocánnit jwíih jumnitji, túttimah ī dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Pan paááni naáwát
(Mt 13.33)

²⁰ “¿Dios ā maáh jumatdih nī jéihyat pínah niijná, dedédih jengah joinít tigaá caandih wā naóhbi? ²¹ Pan paáát ded pah ā jumatdih wā naáwáchah, caandih nī beh joibípna caá. Pandih chájhina, yad wili trigo ojdh pamapdih yacnit, mahjīh wid, caandih paááni pínahdihbut mipí túi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ā túi paabipna caá. Páant ā jumat pah Dios ā maáh jumat doonádih joinít, cáacwā ī túut nuumbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadilh ī jwáub naáwáchah, dawá joinít, queébtut ī túut nuumbípna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Bainí jēc naáwát
(Mt 7.13-14,21-22)

²² Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadihbut Jesús Dios naáwát dih naóh bejna át chá-jap wut jī. ²³ Páant ā bejchah, biíc newé caandih nin pah át niij wáuh joyóp wut jī:

—¿Maá, daocánnitjeh niit iiguípna bejnit deejidih Dios ā túi ubnit pínah ī jumup? át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, nin naáwátjīh Jesús át jwáub bohénap wut jī:

²⁴ —Yeéb dawá Dios ā jumupboó nī waádihna yuh caá. Obohjeéhtih, búdí nī yéejatdih cádahhcan, nī jéih waacán caá. Bainí jēc panihnidih waádihna, nī yéejatdih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadát dih bidna, nī yéejatdih cádahnit, Diosboodih nī túi jepahaá. ²⁵ Nī beh joyát pínah niijná, muú mínah ded pah ā jumatdih wā naóhbipna caá. Chei caán muú mínah áih jéc dīh ā nemna caá. Páant ā nemat túttimah, yeébboó caán jéc dīh juibí, wuúmp maonit, nin pah nī niij ejbipna caá, ‘Maá, jéc dīh ma wāt jūwá’, nī niijíchah, muú mínahboó dítmant nin pah ā niij bácabipna caá. ‘Dedmant nī jūwát dīh wā jéihcan caá. Yeéb wā jéihca naáhwádih

wā wátcan caá’, ā niijbípna caá. ²⁶ Páant ā niijíchah joinít, yeébboó nin pah nī jwáub niijbípna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwī babháp jī. Jwíih tútchiboó jumna, ma naáwát dih jwíitdih ma bohénap jī’, nī niij ejbipna yuh caá. ²⁷ Yeéb páant nī niijíchah yuhna, caánboó nin pah ā jwáub niij jepahbipna caá, ‘Obohjeéhtih, yeébdih yoobóp dīh wā jéihcan caá. Pánihna, nihat yéejnit jumna, wā pebh jūóhcanjeh, biáboó nī bejeé’, muú mínah ā niijbípna caá. Páant ā niiját pah Dios yeébdih ā niijbípna caá.* ²⁸ Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, nihat Dios naáwát dih naóh yapanitjibut, Dios pebhboó ī jumuchah ennit, yeébboó jéih waacán, tubit jígahna, nīih maodih nī néeh cháác juibípna caá. Pánih jígahna, jóocmantjeh nī cháobípna caá.* ²⁹ Caán láa nihat baácdih moón Diohíwā ā pebhboó ī juibínachah, caánboó queétdih ā numah jeémpbipna caá.* ³⁰ Nin baácboó oboh jumnitji Dios ā jumupboó maáta ī jumbipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pebhboó moh yéejnit ī jumbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

Jerusalén tútchidih moondíh Jesús búdí ā oyat

(Mt 23.37-39)

³¹ Páant ā niij péanachahjeh, biquína fariseowā Jesús pebhna juibínit, nin pah it niijíp wut jī:

—Herodes meemdíh ā mawíh páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandih it niijíp wut jī.

³² Páant ī niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jepahap wut jī:

—Nin pah caán yeejépahedih niij naáwádih nī bejeé: ‘Jesús nemépwádih baca, wunnitdihbut boana caá ā chá-jap. Wuú yeó jáap, cheibitbut páant ā chájbipna caá. Pánihna, cheibit daani ā teo péabipna caá’, Herodesdih nī niijí. ³³ Wuú bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tútchina wā juibíbipna caá. Dios naáwát dih naóh yapanitjidih caán tútchidih mícjeh ípí mao yohop wut jī. Pánihna, caán tútchina wā juibínachah, weemdíhbut ī mao yohbipna caá.

* 13:27 Sal 6.8

* 13:28 Mt 22.13; 25.30

* 13:29 Mt 8.11-12

* 13:30 Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31

³⁴ “Yeéb Jerusalén tútchidih moondíh búde wā jígahna caá. Dios naawátidih naóh yapanitidih maonit, ñi pebhna bita ā wah bojnitidihbut jeejíh yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi ñuwābut biíc yoobó it chājap wut jī. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh búdí wā oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jumat tútutna yuh caá. Oboghjeéhtih, yeebboó weemdíh ñi náahcan caá. ³⁵ Páant ñi náahcat peéh, buu ñíh tútchidih Dios ā wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwúub encan níít. Túttimah bóo láa nin baácna wā jwúub dei jüúwúchahjeh, weemdíh ñi jwúub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios ā wahni, meemdíh búdí jwí wéina caá’, weemdíh ñi niijbipna caá”, * Jesús át niijíp wut jī.

14

Bácah chalanidih Jesús ā booaat

¹ Biíh chooát yeó jáapdih fariseowā ī maáh áih munná Jesúsdiñ numah jeémédih át bejep wut jī. “¿Ded pah caá ā chājbi?” niijná, caán mūdih moón caandíhjih it táii en ñuunúp wut jī. ² Caán mūdih, bácah chalani át jumap wut jī. ³ Caandíh ennit, Moisés ā watatjidih bohénitidih, fariseowādihbut nin pah Jesús át niij úabh joyóp wut jī:

—¿‘Chooát yeó jáapdih tubúp chūúhnitidih ñi booanaá’, Moisés át niijnít jī? át niijíp wut jī.

⁴ Páant ā niijíchah yuhna, queét it jepahcap wut jī. Í jepahcat ennit, Jesús wunnidih teo jáha booaanít, át jwúub bejat tútutap wut jī. ⁵ Pánih booa péanit, queét fariseowādih át jwúub úabh jói jüühñup wut jī.

—Jwí chooát yeó jáapdih ñi wúuh, ñíh momo jiwibut íitna ā buug yác bejehah, yeéb ñita ub páuh laabácan taniít. ¿Páant ñi chājat, tewat nihcan níít? át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niijíchah, ded pah it jepahcap wut jī.

Téihya chéwat numah jeémát naawát

⁷ Jesús fariseoñ munná waadníít, bita ā numah jeémpnit pínahboó waad jwabínit,

waawápna ī chūudat pínahdih ī ñíwichah, Jesús át enep wut jī. Páant ī ñíwichah ennit, queét nihadidih nin pah át niij naawáp wut jī:

⁸ —Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdih yeebdíh ā bid bojochah, caanná jwabínit, waawápna ñi chūudca bojoó. Páant ñi chūuduchah nihna, ñi chah maáh ā juyúchah, ⁹ ‘Ma chūudni páhadih nindih ma chūudat tútú’, yeebdíh ā niijbipna caá. Páant ā niijíchah jointit, jwéejboó jwabí chūudna, ñita tíic tagaa. ¹⁰ Oboghjeéhtih, muú mínah yeebdíh ā bid bojochah, jwéejdih bóo páhadih ñi jwabí chūudap. Yeéb páant ñi chūuduchah ennit, ‘Waawápboó ñi chūud jüúwá’, muú mínah yeebdíh ā niijbipna caá. Pánihna, yeéb waawápboó ñi bejehah, bita ā bid bojnit yeebdíh ī táii wéi enbipna caá.* ¹¹ Ded caán míicjeh ‘Weemdíh dedé judhdad wihcan caá’, niijnidih Dios moh yéejni ā chājbiipna caá. Oboghjeéhtih, ded laihcanniboodíh Dios maáh ā waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míic maáta ñi waadáca bojoó. Diosjeh maáta pínahdih ā jéih waadána caá, queét jeémédih jwabímitidih Jesús át niijíp wut jī.*

¹² Páant niij péanit, Jesús muú mínah-boodíh nin pah át jwúub niij naawáp wut jī:

—Ma numah jeémíhna, ma pebh jumnitidih, búdí dinero bíbohmitidih, ma déewādih, ma pej jumnitidihbut ma bidca bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma táii chājat jíb, queétdihbut meemdíh biíc yoobó ī numah jeémpbipna caá. ¹³ Oboghjeéhtih, bitadih ma numah jeémíhna, moh yéejnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannitidihbut ma bidiíp. ¹⁴ Queétdihbut meemdíh biíc yoobó ī jéih numah jeémpcan níít. Páant ma táii chājatjí jíb, táinit ī boo pud jüóhni yeó jáapdih Diosboó meemdíh ā táii chājbiipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Búdí numah jeémát naawát (Mt 22.1-10)

¹⁵ Páant ā niijíchah jointit, biíc íjeéh chūudni Jesúsdiñ nin pah át niijíp wut jī:

—Dios pehbboó ded ā numah jeémpni búdí ā wéibipna caá, át niijíp wut jī.

* 13:35 Sal 118.26

* 14:5 Mt 12.11

* 14:10 Pr 25.6-7

* 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

¹⁶ —Búdi numah jeemát chājni dawá cáacwādih ā bidip be. Páant ā bidichah joinít, queét nihát ī túi wēi jepah jwuhup be. ¹⁷ Caán ā yoób numah jeemát yeó jáapdih queétdih naáwát náahna, caandih teo wāhndih wahnit, ‘Nihat jwí jeemát pínahdih ámoh péanit, yeebdih ā bidip be, buca’, ā niij náawát túutup be. ¹⁸ Caandih teo wāhni páant ā niij naáwáchah joinít, queét ī jumat yoobó nin pah ī niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh jáap wáapdih jīb chāj péanit, caandih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, ā jwíh bidni ā niijíp be. ¹⁹ Biíhbut nin pah ā niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biícjih bóo téihya máha jiwíwādih wā jīb chājap be. Pánih jīb chājni queétdih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, caanbát ā niijíp be. ²⁰ Biíhbut nin pah ā niijíp be: ‘Weém butéh wā téihya chéwep be. Pánihna, numah jeemátboó wā jéih bejcan caá’, ā niijíp be. ²¹ Páant ī niijíchah joinít, caandih teo wāhni ā maáh pebhna jwúub joinít, queét ī niijátjidih ā jwúub naóh yapanap be. Páant ā naáwáchah joinít, ā maáhboó tubit íjnit, nin pah ā niijíp be: ‘Tútchi tac yoób búdi namánadih, bainí namánadihbut bejnit, moh yéjnit, jéih bejcanit, jéih encannit, wio whcannitdihbut jwááhnit, waícanjeh ma ub jwúwúp’, ā niijíp be. ²² Pánih naáwádih bejni jwúub joinít, ‘Maá, ma niijátji pah wā chājap be. Páant wā chājachah yuhna, páantjeh chúudat ā judhna caá’, ā niijíp be. ²³ Páant ā niijíchah joinít, ā maáh caandih ā jwúub wutup be. ‘Tútchi jwéejboó búdi namánaboó bejnitdih, bainí namánaboó bejnitdihbut ma jwúwát túutú, chúudatnadih ī túi yáwat pínah niijná. ²⁴ Meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Queét wā jwíh bidnitboó wā numah jeemátidih ī jeémpcan niit’, ā niijíp be. Pánihat pah, Dios áihwā pínahdih ā bidichah yuhna, det ī weñat pínahdih-jeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh ī jumcan niit. Oboghjeéhtih, caandih jepahntjeh ā pehbóo ájeéh ī jumbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

Jesúsjeéh jwí jumíhlichah, ā buwat (Mt 10.37-38)

²⁵ Biíh láa dawá cáacwā Jesúsjeéh it bejep wut jī. Pánihna, Jesús queétdih tac púud ennit, nin pah át niij náawáp wut jī: ²⁶ “Ded wā bohéni jumíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Á ípdi, ā índih, ā áadih, ā wehdih, ā déewādih, ā déewā yaáhdihbut ā oyat chah weémboodih oyat caá náahap.” ²⁷ Ded wājeéh péé bohéni jumíhna, ded pah ā weñat pínahdih jenah joicát caá náahap. Pánih chājna, wíh ā jumat jīb yeejép yapna yuhna, weemdih cádahcat caá náahap.” ²⁸ Nindihbut ni jenah joyó: Múú teoni jap bóo muúdh ā chājat pínah játih, ā jīb juyátdih jéihyat túut niijná, caán muú jīb pínahdih ā jwíh jenah enna caá. ²⁹ Á jīb pínahdih ā jwíh jenah encan, áih muúdh ā jéih péacah enna, bitaboó caandih ī deohbipna caá. ³⁰ ‘Nin pohba áih muúdh teona, át péa tagaá’, ī niij deohbipna caá. ³¹ Nindihbut ni jenah joyó: Maáh biíh maájhíh ī míc mawat pínah játih, nin pah ā niij jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowā bíbohñit, caánboó veinte mil soldadowā ā bíbohochah, jwí míc maona, wāta jéih buáj taniit?’ ā niij jenah joiná caá. ³² Páant niij jenah joinít, ā buájacat pínahdih jéihna, biíh maáh áih soldadowájih míc mawadih jéohñit, ywáp-jeh ī jum jwuhuchah, ‘Jwí míc maoca boj jíh’, niiját túutnit, caandih teo wāhndih ā wah bojipna caá. ³³ Pánihna, wíhwā jumíhna, weemdih ni jepahat pínah játih, ‘Nihat wā yéé chājatdih wā cádahbipna caá. Wíh bií déedih jenah joicán, Jesúsboodih jenah joiná, caandih-jeh wā jepahbipna caá. Páant wā jepahat jīb, yeejép yapna yuhna, caandih wā cádahcan niit’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joinít jumna, wíhwā ni jéih jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Buicáni núumni naáwát (Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Páant niij naóhñit, nin biíh naáwátjeh Jesús queétdih át jwúub bohénap wut jī, ā jwíh naáwátidih ī beh joyát pínah niijná: “Núumni buiná, jeemátidih ā túi

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ā buyát beedéchah, ñi jéih jwáub buyácan caá. ³⁵ Pániñ buicánni dedé pínah nihcah, caandíh yohatjeh caá náahap. Caán ā nihat pah yeéb ñi jumca bojoó. Dios naáwátdih táí joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. †Ded molít jumna, ā táí joyó naáh!” Jesús āt niijíp wut jí.

15

Buudní oveja naáwát (Mt 18.12-14)

¹ Biñ yeó jáapdih dawá cáacwā, Romanowā ī maáta ī uúbát túttnit dinerodih uúbh wāhñit, bita Moisés ā wutatjidiñ jepahcannit “Yeejépwā”, niijnítbut Jesús-dih joyódih it juibínap wut jí. ² Páant ī juibínachah ennit, fariseowā, Moisés ā wutatjidiñ bohénitbut íjñit, queétjeh nin pah it míic niijíp wut jí:

—Nin newé yeejépwādh táí wēi jwāáh-nit, †jeéh apí jeémpna caá, it niijíp wut jí.*

³ Páant ī niijíchah jéihñit, Jesús nin naáwátjñh queétdih āt bohénap wut jí: ⁴ “Cien ovejawādh bíbohni, biíc oveja caandíh ā buudáchah ennit, †ded pah tigaá ā chājbi? yeéb ñi jenah joyóchah. Bitá noventa y nueve ovejawādh ī jeémát yilip jumapboó wjéñit, caán buudnídh bididih ā bejbipna caá. Pániñna, caandíh bid juinítna, ā cádahbipna caá. ⁵ Caandíh bid juí wēina, áih daadíh mao cáagnit, áih muuná ā ub jwáub bejbipna caá.* ⁶ Pániñ ub jwáub juibínit, ‘Wíih oveja buudnídh wā bid juúp be. Pániñna, wājeéh ñi wēi wáac juúwá’, niijnít, ā pebh jumñitdih, ā déewādhbut ā bid wáacipna caá. ⁷ Páant ā weñat pah, ded biíc cáac ā yéejatdih cádahñit, ā túut nuumúchah, Dios pebhboó jumñit búdí ī wēibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihñit ‘Weemdíh yéejat wihcan caá. †Dépanih tigaá wāta túut nuum?’ níj jenah joinítDih Dios pebhboó jumñit ī wéican niit”, Jesús āt niijíp wut jí.

Buudní dinero júdu naáwát

⁸ “Diez dinero júdu bíbohñih biíc júdu caántdih ā buudáchah ennit, †ded pah tigaá mi chājbi? Jiát dahjñh jiinít, muudíh mi táí tóodh bid beedábipna caá. Caán júduñh bid juinítna, mi cádahbipna caá. ⁹ Caán

júduñh bid juinít, ‘Weemdíh buudní dinero júduñh wā bid juiná beé. Pániñna, wājeéh ñi wēi wáac juúwá’, niijnít, mi pebh jumñitdih, mi déewādhbut mi bid wáacipna caá. ¹⁰ Yoobópdiñ yeebdíh wā naóhna caá. Páant mi weñat pah, biíc yéejni ā yéejatdih cádahñit, túiniboodíh ā túut nuumúchah, Diosñh ángelwābut búdí ī wēibipna caá”, Jesús āt niijíp wut jí.

Buudní ā wūúh naáwát

¹¹ “Biíc newé chénewā ā weh jumap be. ¹² Úudyiboó ā ípdih nin pah ā niijíp be: ‘ Wunna, meemdíh wā wūhbiñna caá”, ma niijnídh buu ma wūhuú, Paá’, ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, ā íp áih bií déedih ā wehdih ā pááap be. ¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, úudyiboó nihat áih bií déedih ubnit, yuúp biñ baacboó jibidih ā bejep be. Caán baacboó jumna, cheha náahdh júb chāj, yaádh metat júb wūh, numah jeémát júb wūh, búdí ā júb chājap be. Pániñ júb chājna, áih dinerodih ā yoh beedánap be. ¹⁴ Páant ā yoh beedáat túttimah, caán baacboó jeémát wihcah, nuugúp láa ā jumap be. Caanbút nuugúpñih diib wūna ā chājap be. ¹⁵ Páant jeémát ā wihcah, tewat bididih ā bejep be. Páant ā bid bejchah, biíc newé caandíh íí náah jumni tewat wāhñit, áih momo muuwā jumni wáihyat júduboó caandíh ā wahap be, queétdih jeémát ā wāhat pínah niijná. ¹⁶ Pániñ queétdih inna, queét muuwādh wāhni jeémátidih búdí ā jeémáñip yuh be. Obohjeéhtih, ā maáh caandíh ā jeémát túutcah, bitabut caandíh dedé jeémát ī wūhcap be. ¹⁷ Páant ā yapat túttimah, ā jwáub náhñinap be, ‘Nihat wā ípdih teo wāhñit jeémát bíboh, ī judh jeémpni jeémátbut apí jumna beé. Obohjeéhtih, nin baacboó jumna, weemdíh jeémát wihcah, wunna caá wā chājap. ¹⁸ Pániñna, wā íp pebhna wā jwáub bejbipna caá. Caanná jwáub juibínit, wā ípdih nin pah wā ni-ijbipna caá: “Diosdih búdí wā yéej chājna beé, Paá. Meemdíhbut wā yéej chājna beé. ¹⁹ Pániñna, †‘Wūhuú’, buu weemdíh ma niijcá bojoó! Meemdíh teo wāhñijeh wā jumbipna caá”, wā ípdih wā niijbipna caá’, caán míicjeh ā níj, jenah joyóp be. ²⁰ Páant

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

niij jengah joinít, ā íp pebhna ā jwáub bejep be.

“Pánih jwáub bejna, ā ípíh muudíh ā tóah bejehchah, ā ípboó caandíh yuúpmah ā jwááh enep be. Pánih jwááh enna, áih caolihjíh búdí jígahnit, ā wúúhdih jwááádih ā náo ñah bejep be. Jwááhnit, caandíh búdí wéina, ā pin tewep be. ²¹Páant ā pin tewechah, ā ípdih nin pah ā niij naáwáp be: ‘Diosdih búdí wá yéej chájap be, Paá. Meemdíhbat wá yéej chájap be. Pánihna, “Wúúhú”, weemdíh ma niijcá bojó’, ā niijp be. ²²Obohjeéhtih, páant ā niijíchah yuhna, ā ípboó caandíh teo wáhnitdih nin pah ā niij wutup be: ‘Waícanjeh táini yégueh chóodih úb júóhnit, wá wúúhdih ñi yacaá. Táini téihya yacat júdudih áih téih tiibidihbat ñi yacaá. Áih jíthadidihbat táini zapatos ñi yacaá. ²³Jwí túi in débehani momo jiwí wúúhdih úb júóhnit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi puubú. ²⁴“Wá wúúhú ā wunah bejna nacaá”, wá niij jengah joyóp yuh be. Buudní déeji buu ā táni jwáub jwiná caá, buca. Búdí wéinit, chóbe jeémpjíh’, caandíh teo wáhnitdih ā niijp be. Pánihna, queét nihat búdí wéinit, í jeémép be.

²⁵“Obohjeéhtih, úudyi ā jwáub juyúchah, weép jehéboó momo jiwíwá jumni wáihyat júdubooó ā jumup be. Pánihna, ā ípíh muudíh tóah bejna, í wéi ewechah, ā joyóp be. ²⁶Pánih joinít, teo wáhnidih nin pah ā niij úbh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét í cháj?’ ā niijp be. ²⁷Páant ā niij úbh joyóchah joinít, teo wáhni caandíh nin pah ā niij jepahap be: ‘Ma úud ā jwáub jwiná beé. Á táni juyúchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wúúhdih ā mawat túutup be. Pánih maonijidih jwí puúb péanachah, numah jeémp wéi eona caá í chájap’, caandíh ā niijp be. ²⁸Páant teo wáhni ā niij naáwáchah joinít, weép jehé á ípdih tubit ā íjip be. Íjnit, ā waadíhcap be. Páant ā waadíhcah enna, ā ípboó bac bejnit, ‘Wúúhú, ma waád júúwú’, caandíh ā niijp yuh be. ²⁹Obohjeéhtih, ā ípdih nin pah ā niij jepahap be: ‘Maatápdih meemdíh búdí teo wáhnit, ma naáwáchah wá yap yohcah yuhna, wá pej jumnitdih wá numah jeémát déedih cabra wúúhbitdih weemdíh mapí wáhcan beé. ³⁰Obohjeéhtih, buu

yeejép ma wúúh á jwáub juyúchah, yaádh metat jíib míh dinero yoh beedánidih búdí wéinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwí in débehani momo jiwí wúúhdih maonit, caandíh ma numah jeémpna caá’, ā ípdih ā niij júihñup be.

³¹“Páant ā niij júihñuchah joinít, ā íp caandíh nin pah ā niij jepahap be: ‘Wúúhú, meém wájeéh mapí jumna caá. Nihat wíh bíi déedih míh mun caá. ³²Obohjeéhtih, ma úud wánni déeji buu ā táni jwáub juyúp be. Pánihna, wéinit, jwí numah jeémp ewechah, ā táina caá’, ā íp weép jehédh ā niijp be”, Jesús queétdih át niijp wut jí.

16

Dinero en daoní ded pah ā chájat naáwát

¹Biíh láa Jesús nin naáwátjíh ā bohénitdih át jwáub bohénap wut jí: “Biíc newé búdí dinerodih bíbohni, áih dinerodih en daoníboó ā táni en daocát ennit, biíh teo wáhniboó í maáhdih ā naóh yacap be. ²Páant ā naóh yacachah, í maáhboó áih dinerodih en daonídih ā bid bojop be. Páant ā bid bojni ā juyúchah, nin pah caandíh ā niijp be: ‘Wíh dinerodih ma táni en daocát doonádih wá joyóp be. Pánihna, wíh dinerodih táni en daocát jíib weemdíh ma jwáub teo wáhcan níit. Ded pah wíh dinerodih ma chájatjidih weemdíh ma naóh daác beedánaá’, ā maáh caandíh ā niijp be. ³Páant ā niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ā niij jengah joyóp be: ‘Wá maáh weemdíh yohat túut caá páant ā niijp. Weém wépcanni jumna, baác baadát tewatnadih wá buujácan níit. Weém bitadih dinero wá úbhna, tíic náah jumni wáta úbh tac buugá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tigaá weemdíh chájat náah? ‘Buu, wá chájat pínahdih wá jéihna caá, buca. Nin pah wá chájachah, wá teo cádahat tút-timah, wá maáhdih jíib buudánit weemdíh í oibipna nacaá. Pánih oinit, jígah ennit, weemdíh í teo wáacipna caá’, caanjéh ā niij jengah joyóp be. ⁵Páant niij jengah joinít, nihat ā maáhdih jíib buudánit yoobó ā bid bojop be. Páant ā jwíh bid bojni ā juyúchah, nin pah caandíh ā niij úbh joyóp be: ‘¿Wá maáhdih débóo tigaá meém ma jíib buudá?’ ā niij úbh joyóp be. ⁶‘Jeémát chájat yí cien dahwani quítnadidih caandíh

wā jīb buudána caá', ā niij jəpahap be. 'Ninboó ma jīb buudáatdih daácni núo ā jumna caá. Waícanjeh juí chũdnit, ma jīb buudáatdih jwúb deyanit, tac yoobjéh ma daacá', teo wũhni ā niijíp be. ⁷ Páant niij péanit, bíh jīb buudánidih bid bojnit, nin pah caandíhbut ā niij wúbh joyóp be: '¿Débóo tígaa wā maáhdih ma jīb buudá?' ā niijíp be. 'Cien trigo wuh wũhndih wā jīb buudána caá', ā niijíp be. 'Ninboó ma jīb buudáatdih daácni núo ā jumna caá. Ochentajeh ma daacá', ā niijíp be. ⁸ Páant ā chājatdih jéihnit, ā maáhbóo áih dinerodih en daoníjidih nin pah ā niijíp be: 'Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma túi jumat pínahdih mat jenah joyóp taga', ā niijíp be. Páant ā chājat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah túi jumat túut niijná, bíf déenadih í túi jéh ubna caá. Ded pah í bíbohat pínahdih Dioíhwābóodíh chah í túi jéihna caá.

⁹ "Yeébbóodíh nin pah wā naóhna caá: Moh yéejnitdih jígha ennit, níih bíf déejíh queédíh ní túi teo wáacá. Páant ní teo wáacachah, queébtut Diosdih jepahnit, ā pehbóo ní juibínachah, yeebdíh í wēi jwááhbipna caá.

¹⁰ "Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjíh bitadih túi teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjíhbut ā túi teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ā bíbohatjíh túi chājcan, túttimah búdí ā bíbohnbát, bíic yoobó ā túi chājcan níit.*

¹¹ Níih bíf déejíh ní túi chājcat enna, Diosboó ā wēpatjíh yeebdíh ā teo wáaccan níit. ¹² Pánihna, nin baáboó jum jwuhna, Dios yeebdíh ā wũhni bíf déejíh ní túi chājcat enna, jeáboó ní juibínachah, túini yoobát-dih ā wũhcan níit. ¹³ Ded Diosdih túi jenah joiní jumna, áih bíf dée pínahdih túbit ā jenah joicán níit. Obohjeéhtih, bíf déedih túbit bidni jumna, Diosboodíh ā jéh jenah joicán níit. Pánihna, Diosdih bíf déedihbut chénat pah bícdih ní jéh jenah joicán níit. Diosdihjeh bidat caá náahap", Jesús át niijíp wut jí.*

¹⁴ Páant ā niijíchah joinít, fariseowá dawá bíf déedih bidni jumna, caandíh ít dehwep wut jí. ¹⁵ Páant í dehwechah ennit, Jesús

queédíh nin pah át niijíp wut jí: "Cáacwā í enechah pohba, yeéb túinit pah tígaa ní jíghohop, 'Nit túi chājnit caá', yeebdíh í niij jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawá bíf déedih ní bid jenah joyát-dih Dios ā jéihna caá. 'Nit túinit caá', cáacwā í niij ennitdih Diosboó 'Yeejépwā caá', ā niij enna caá", Jesús át niijíp wut jí.

Moisés ā wutatjidih, Dios ā maáh jumat-dihbut Jesús ā bohéat

¹⁶ "Juan Daabáni ā jumat pínah játih, Diosjeéh túi jumat túut niijná, Moisés ā wutatjidih, Dios naawát-dih naóh yapanit í daacátjidihbut cáacwādh jepahat caá átih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ā maáh jumat túini doonádih cáacwādh ā jwúih naawáp jí. Bũ weem jwúh caán túini doonádih yeebdíh wā naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ā buwuchah, det jepahíhntibóo Diosdih búdí bidat caá náahap.* ¹⁷ Jeá, nin baácbut ā buudúchah yuhna, Moisés ā wutatjibóo ā buudcán níit", Jesús át niijíp wut jí.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ "Ded ájeéh bólidih yohnit, bíh wilidih jwúb áa jumna, yeejép ā chājna caá. Ded bíh áajidih jwúb túut nuúm áa jumna, caántjíh ā yéej chājna caá", Jesús át niijíp wut jí.*

Moh yéejni Lázaro, dawá bíf déedih bíbohni naawát

¹⁹ "Dawá bíf déedih bíbohni, dinerobut búdí bíbohni newé ā jumap be. Búdí jīb jumni túini chítah jumni yéguéh chóodih ápí dũwúp be. Yeó jáap jumat pah túini jeémát-dih múic ápí jeémép be. ²⁰ Áih muú jęc pebh moh yéejni, Lázaro wut jumni, ápí njap be. Nihat áih bácah áoh peétni ā jumap be. ²¹ Páant ā njajachah, mujjiowá áih áhwatnadih déebedih ípí juibínap be. Dawá bíf déedih bíbohnbóo ā jeemp jéenanidih Lázaro ā jeémship yuh be. Obohjeéhtih, caandíh ápí wũhat túutcap be. ²² Bíic yeó jáap, Lázaro ā wunup be. Abraham ā juima yoobát ā jumuchah, Dioíh ángelwá Abraham pebhna áih caolihdih í ub bej wahap

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17

* 16:13 Mt 6.24

* 16:16 Mt 11.12-13

* 16:17 Mt 5.18

* 16:18 Mt 5.32; 1Co

be. Cɔbɔcɔh, dawá bí dée bíbohniɔt á wɔnɔp be. Obɔhjeéhtih, á wɔnat túttimɔh, cáacwá áih bácahjidih í yohochah, áih caolih iiguípná á bejep be. ²³ Caánboó jumna, túbit á tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro á pebh á ñɔhɔchah, á enep be. ²⁴ Pánih ennit, Abrahamdih nin pah á níj ejep be: 'Nuwá, weém nin iiguípboó wá jumɔchah, weemdih tabit á tubna caá. Páant á tubuchah, weemdih jígh ennit, ma teo wáacá. Lázardih áih téih tílbjih mahdih taj daabánit, wíih nuúcdih á cámahat pínah níjná, ma chí-aaat túttú', Abrahamdih á níj ejep yuh be. ²⁵ Obɔhjeéhtih, páant á níjíchah yuhna, Abraham caandih nin pah á níj jepahap be: 'Juímá, meém baáboó jum jwuhna, nihát ma náahatdih ma bíboh beedánap jí. Obɔhjeéhtih, Lázaro á moh yéjep jí. Wɔw Lázaro níjích á túi jumɔchah, meemdih caá túbit an tubɔp. ²⁶ Jwí cáttih jéih bejcat dée á jumɔchah, ded ninmant conna á jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabú á jéih aáb júóhcan caá', Abraham caandih á níj jepahap be.

²⁷⁻²⁸ "Páant á níjíchah joinít, dawá bí déedih bíbohniɔt nin pah á jwúɔb níjíp be: 'Nuwah Abraham, wá íp pebhboó bífcjih bóo téihya wá úudwá páantjeh í jumɔp be. Pánihna, wá úudwádh naáwát náahna, Lázardih ma wahaá, queéttút nin iiguípná í júóhcat pínah níjná', Abrahamdih á níjíp yuh be. ²⁹ Obɔhjeéhtih, Abraham caandih nin pah á níj jepahap be: 'Dios naáwátdih Moisésji, bita á naáwátdih naóh yapanitji í daácní nuónadihɔt ma úudwá í bíbohna caá. Caán naáwátdih ma úudwádh jepahat caá náahap', Abraham á níjíp be. ³⁰ Páant á níjíchah joinít, iiguípboó jumni nin pah á jwúɔb níjíp be: 'Yoobópdih tígá ma níjíp, Nuwah Abraham. Obɔhjeéhtih, bíc wɔnniji í pebhna á jwúɔb bejchah, queétt caandih joinít, íta tútt nuum tágaá', Abrahamdih á níjíp yuh be. ³¹ 'Queétt Moisés á daacátjidih túi joicán, bita naóh yapanit í daacátjidihɔt túi joicán, wɔnniji á boo pɔd júúwúchah yuhna, queétt caandihɔt í joibícan nacaá', Abraham caandih á níjíp be", Jesús át níjíp wut jí.

* 17:3 Mt 18.15

17

Jwí yéjep chájat túttat á tobɔhat
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Bíih láa, Jesús nin pah á bohénitdih át níj naáwáp wut jí: "Dawá yeebdih yéjep chájat túttit í jumbipna caá. Obɔhjeéhtih, í yéjep chájat túttatjí jíib, Dios queétdih búdí á peéh chájipna caá. ² Nin wébít panihni weemdih jáap jepahnitdih ded á yéjep chájat túttatjí jíib Dios caandih yeejép pohba á peéh chájipna caá. Pánihna, caán á yéjep chájat túttat pínah játih, áih butdih búdí jéé júdujih chéo búadhmit, búdí mujna caandih í yohochah, áta túi taga. Páant í chájachah, caán wébít panihnidih á yéjepacah nihna, Dios páant bóo pohba caandih áta peéh chájcan taga. ³ Ded pah ñi chájat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Ñi dée yeebdih á yéjep chájachah, 'Páant ma chájatdih ma cádaahaá', caandih ñi níjíp. Páant ñi níjíchah joinít, túinidih á tútt nuumáchah, yeebboó á yéjep chájatjidih ñi jwúɔb náhnica bojoó.* 'Pánihna, ñi déeboó bíc yeó jáapdhjeh siete láa yeebdih yéjep chájnit, 'Páant wá chájatjidih wá jíghana caá. Chéneji wá jwúɔb chájcan níit', á níjíchah, páant bóo láa á yéjep chájatjidih ma jwúɔb náhnica bojoó", Jesús át níjíp wut jí.

Ded pah caá Diosdih túi jenah joyát

⁵ Páant á níjíchah joinít, Jesús á bohénit caandih nin pah ít níjíp wut jí:

—Meemdih chah jwí jenah joyát pínah níjná, jwútdih ma teo wáacá, ít níjíp wut jí.

⁶ —Mostaza bainí tíbih jumna yuhna, chíihna, búdí nah á behna caá. Pánihat pah, Dios á wépatdih bainíjeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chájipna caá: Can búdí máa nahdih 'Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdí mujna ma juibí ñɔhúú', ñi níjít pahjeh á bejbipna caá, Jesús queétdih át níjíp wut jí.

Teo wáhní á tewat naáwát

⁷ "¿Yeebdih teo wáhní wápchidih teo, owejawádh en daoníjí á jwúɔb júyúchah, ded pah tígá caandih ñita níj? 'Ma jeémp júúwú. Ma jeémát pínahdih níjích wá puúb páñap be', ¿ñita níjtá níit? 'Páant ñita níjicán tagaá. Nin pahjeh caá caandih ñita

niijíp: ‘Wā jeémát pínahdih ma p̄uubbi jwuhúú. Wā jeémp babhbachah, weemdih ma pái jwuhúú. Wā jeémp péaat túttimah, meemjwáh jeémpnit ma babhbaá’, yeebdih teo wūhndih ñita nij tágaa. ⁹Yeebdih teo wūhni ñi wutatdih ā chājachah, caandih ‘Túina caá’, ñita niijcán tagaa. Páant ñi niijátidih bidcan, ā tewatdihjeh caá āpí chā-jap. ¹⁰Pánihna, teo wūhni t̄ jumat pah mun tigaá yeebbút ñi jumup. Dios ā wutatdih jepahnit, ‘Túina caá’, ā niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdih niij jenah joyát caá náahap: ‘Meemdih teo wūhni jeh mun tigaá wā jumup. Ma wutatdihjeh tigaá wāpí tewep’, ñi niij jenah joyoó’, Jesús āt niijíp wut jī.

Diez bácah moópnitdih Jesús ā booaat

¹¹ Biíh yeó jáapdih Jesúswā Jerusalén tátchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cátlh ít bejep wut jī. ¹² Bainí tútchidih ī waadáchahjeh, diez bácah moópnitboó yuúp caandih ít en ñuhap wut jī. ¹³ Pánih ennit, nin pah ít niij ejep wut jī:

—Maá Jesús, jwiítidih ma jígah eneé, ít niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ī niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah āt niijíp wut jī:

—Moisés ā wutatji pahjeh sacerdotewādih ñih bácahdih júatudih ñi bejeé, caán moopát ā ñuumátidih ī jéihyat pínah niijná,* āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joint̄, ī bejehahjeh, íh bácah moopát āt ñuumáh bejep wut jī.

¹⁵ Biíc íjeéh jumni áih bácah ā ñuumúchah ennit, Jesús pebhna āt jwúub bejep wut jī. Pánih jwúub bejnit, Diosdih búdí āt wēi ejep wut jī. ¹⁶ Pánih wēinit, Jesúh jítcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Túina caá, Maá”, āt niijíp wut jī. Caán bácah moópniji Samaria baácđih bóo judío nihcan wut jī.

¹⁷ —¿Yeeb boonit diez nihcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih ī jwúub jūóhcan? ¹⁸ Nin biícjeh, judío nihcan yuhna, Diosdih ‘Túina caá’, niijídih ā jwúub jūúwúp be. ¿Dépanih tibeé bita ī jūóhcan? Jesús āt niijíp wut jī.

¹⁹ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnidih

—Ñah ñuhnit, ma jwúub bejeé. Wā wē-patdih ma túi jenah joyát jíib ma boonap be, āt niijíp wut jī.

Ded pah caá Dios ā maáh jumát

(Mt 24.23-28,36-41)

²⁰ Biíh yeó jáapdih fariseowā Jesúsdih nin pah ít niij wúubh joyóp wut jī:

—¿Débólíh tigaá nin baácboó Dios ā maáh jum jwíhbi? ít niijíp wut jī.

—Dios ā maáh jumátidih yeeb cáacwā ñi jéih encan caá. ²¹ ‘Jáaj, ninjil caá ā jumup’, ‘Jáaj, cōj caá ā jumup’, ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ā wēpatjil yeebdih wā teo wáacachah, Dios ā maáh jumát ñi cátlh ā jumna caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

²² Páant niij péanit, Jesús ā bohénitdih jwuh nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Túttimah, búdí yeejép yap láa ā jumuchah, nin baácboó wā jwúub dei jūúwát pínahdih búdí ñi bidbipna yuh caá. Obohjeéhtih, wā jígoh jwuhcan nit.

²³ ‘Candih eneé. Can Dios ā wahní Cristo caá’, niij, ‘Nin Cristodih eneé’, bita yeebdih ī niijbipna yuh caá. Páant ī niijíchah yuhna, yeebboó queétdih ñi joyáh bojóo.

²⁴ Wedónachah, nihat yuúp jumna yuhna, ī enat pah, weém nihat cáacwā úud jeñé, wā jwúub dei jūúwúchah, nihat ī enbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, páant wā jwúub dei jūúwát pínah játih, buu láa moón weemdih náahcan, tubit yeejép ī chājipna caá.

²⁶ Weém, nihat cáacwā úud jeñé wā jwúub dei jūúwúchah, Noéwā jum láa ī jumátji pahjeh cáacwā ī jwúub jumbipna caá.*

²⁷ Caán láa moón nihat jeémp babhniit, téihya chéona ít chājap wut jī. Pánih chājna, Diosdih ít jenah joicáp wut jī. Páant ī jumuchah, Noéwāji búdí jáaj chóoboó ī waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandih náahcannitdih āt mao beedánap wut jī. Páant ī jumátji pahjeh mun tigaá wā jwúub dei jūúwát pínah játih cáacwā ī jumbipna caá.*

²⁸ Lot jum láa ī jumátji pahjeh, wā jwúub dei jūúwát pínah játih, cáacwā ī jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib chāj, wápchidih taj, muú ít chājap wut jī. ²⁹ Páant ī chājat pónih, Sodoma tátchimant Lotwāji

* 17:14 Lv 14.1-32 * 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25

ī jwei béjehahjeh, tuu iigát panihni iigni jee dáhna jeámant át buúg jéenep wut jī. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigátidih át wahap wut jī.* ³⁰ Páant ī jumatji pahjeh mun tigaá weém nihat cáacwā úud jeñé, wā jwúub dei jūúwúchah, cáacwā ī jumbipna caá.

³¹ “Caán yeó jáapdih ded áih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bí déedih úbudih waadcanjeh, yoo bópdih ā jwei béje naáh. Wápchiboó jum nibut áih yéguehnadih úbudih ā jwúub bejca bojo naáh.* ³² Lot áaji ded pah mi yapatdih nī náhninaá. Dios ā wutatjidih jepahcan, miíh bí déedih oinit, tac púud enna, núumni nah mit wééep wut jī.* ³³ Pánihna, ded ā weñat pínahdihjeh jehnah jóf chājni, iiguípna bejni ā jumbipna caá. Oboljeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ā buudcán niít.*

³⁴ “Yeebdíh yoo bópdih wā naóhna caá. Wā jwúub dei jūóhni yeó jáapdih chénewā íih muú díftna bícdih ī úwuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā úbbipna caá. Weemdíh jepahcanniboó ā chāobípna caá. ³⁵ Chénewā yaádh bícdih ī tewechah, weemdíh jepahnidihjeh wā úb bejehah, bíh wili chāobípna caá. ³⁶ Wápchiboó chénewā teonit ī jumuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā úbbipna caá. Bíh ā chāobípna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, ā bohénit caandíh nin pah ít úbh joyóp wut jī:

—¿Dedboó tigaá páant ā yapbí? ít niijíp wut jī.

—Jóopwā ī jíj jūuduchah ennit, nuñép ā moopóboó jéihna, bíaboó nī bidcan niít. Páant nī jéihyat pah, dedjīh wā jwúub dei jūúwúchah jéihna, bíaboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

18

Éemp wunnih mi úbh tac buugáát naáwát

¹ Tútímah, Diosdih ī úbh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ā bohénitdih át niijí naáwáp wut jī: “Bíic tútchidih yéejat

peéh chājat túutni ā jumup be. Caán Diosdih úumcan, cáacwādhíbut ápi túi chājcan be. ³ Caán tútchidih éemp wunnihbut mi jumup be. Pánihna, peéh chājat túutni pebhna juibínit, ‘Weemdíh eníhcan, yeejép chājnidih ma peéh chājat túutú’, mi niijíp be. ⁴ Páant mi niijíchah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wā peéh chājcan niít’, caántdih ā niijíp be. Páant ā niijíchah yuhna, caántboó caandíh chah mi úbh tac buugánap be. Páant mi úbh tac buugánachah yap joiná, caanjéh nin pah ā niijí jehah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cáacwādhíbut wā úumcan caá. ⁵ Páant wā jumuchah yuhna, nintboó mi úbh tac buugána, weemdíh mi chuúábipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chājnidih wā peéh chājat túutbipna caá’, ā niijíp be”, Jesús át niijíp wut jī.

⁶ Páant niijnít, Jesús queétdih nin pah át niijí jéihyanap wut jī: “Caán yéejat peéh chājat túutni ded pah ā chājatdih nī túi jehah joyóo. ⁷ Caán táicanni yuhna, caandíh úbh tac buugánidih ā teo wáacat be. Diosboó túini jumna, ā ñionit ā teo wáacat pínahdih búdí ī bidichah, queétdih maatápdih ā páñat túutcan niít. ⁸ Pánih túi teo wáacnit, queétdih yeejép chājnitdih waícanjeh ā peéh chājipna caá. Pánih túi jepahni ā jumuchah yuhna, weém nin baácboó jwúub dei jūóhna, daocánnit Diosdih túi jehah joinítidih wā bid juimí dée caá. Pánihna, yeéboó caandíh nī túi jehah jóf cádahca bojóo”, át niijíp wut jī.

Chénewā Diosdih úbh nit naáwát

⁹ Páant niijí péanit, “Jwiítboó túinit caá. Bitaboó yeejépwā caá”, niijí jehah joinítidih Jesús nin pah át niijí naáwáp wut jī:

¹⁰ “Chénewā Diosdih úbhna ī chājap be. Bíic fariseo ā jumup be. Bíh Romanowā ī maáh ā wutni dinerodih úbhni ā jumup be.

¹¹ Pánihna, fariseo ñuhnit, nin pah Diosdih ā niijí úbáp be: ‘Weém bí déedih núumni, yaádhdih yéj chājni nihcan caá. Nin Romanowā ī maáh ā wutni dinerodih úbhni ā yéj chājat pahbut wā chājcan caá. Bita ī yéj chājat pah wápi chājcan caá. Pánih túi jumna, “Túina caá”, meemdíh wā niijná caá. ¹² Weém semana jumap pah chéne yeó jáap jeemp jwuhcanjeh, wápi úbhna caá. Ded cien dinero júdaduh wā jib úbna, diez

* 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16

* 17:32 Gn 19.26

* 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

júududih meemdíh wāpí wūhna caá. Ma wutát pahjeh wāpí tūi chājna caá, fariseo ā niij wúbup be. ¹³ Obohjeéhtih, dinerodih wúbhniboó ā yéej chājatdih jíghahna, wūp-bit yaíh duo űhñhit, japboó en űahacanjeh, Diosdih nin pah ā niij wúbup be: ‘Dios, weém yéejni caá. Weemdíh jíghah ennit, ma teo wáacá, ā niijp be. ¹⁴ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caán dinerodih wúbhni áih mūnā ā jwúb bejehah, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh ā niij enep be. Obohjeéhtih, fariseoboodíh ‘Caán túini caá’, Dios ā niij encap be. ‘Weém túini, dedé yéejat wihcanni caá’, niijnídh ‘Meém túinacanni caá’, Dios ā niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá túini. Weém yéejni wā jumachah, weemdíh ma jíghah en teo wáacá’, niijniboodíh Dios ā wēi enna caá’, Jesús āt niijp wut jí.*

*Jesús wébítidih ā wúbát
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)*

¹⁵ Bíih láa, cáacwā ī túuhnitdih ā teo jáha wúbát pínah niijná, Jesús pebhna it wub jwib-
nap wut yah jí. Obohjeéhtih ā bohénitboó queétdih ennit, it jipónih jūihñup wut jí. ¹⁶ Páant ī jūihñuchah ennit, Jesús wébítidih jūúwát túutnit, ā bohénitboodíh nin pah āt niijp wut jí:

—Queét wébít wā pebhna ī jūúwá naáh. Ī jūúwát déedih űi jāhca bojoó. Queét panihnit Diosdih चाह ī túi jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioíhwā ī jéih jumna caá. ¹⁷ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nit Diosdih ī túi jenah joyát pahjeh yeéboó űi jenah joicáh, Dios űi maáh ā nihcan níit, āt niijp wut jí.

Dawá bíi déedih bíbohni Jesúsdih ā wúbh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Páant niijníi Jesús ā bohénit bícdih ā bejehah, judíowā ī maátajeéh jumni caandíh wúbh joyódih āt jwibnap wut jí.

—¿Túí Bohení, páantjeh Diosjeéh túi jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? āt niijp wut jí.

¹⁹ —¿Dépanih tigaá ‘Túini’, weemdíh ma niij? Diosjeh caá túini. ²⁰ Dios ā wutatnadih ma jéihna caá. ‘Ma áa nihcannihjíh ma

yéej chājca bojoó.* Cáacdih ma mao yohca bojoó.* Ma nuumcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma mánadih túinijeh ma chājáp,* Dios ā niijp jí. Caán ā wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús āt niijp wut jí.

²¹ —Wébít jumna, wā yap yohcatji pah, baubut bíic yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdih āt niijp wut jí.

²² —Diosjeéh ma túi jumát pínah, bainí meemdíh ā judhna caá. Nihat míih bíi déedih jíib chājadih ma bejeé. Pánih jíib chājnit, caán jíibdih moh yéejnitdih ma wūhú. Páant ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohátji चाह túini míih pínah Dios pebhboó ā jumbipna caá. Wā niiját pah chāj péa, wájeéh ma péé jūúwá, Jesús caandíh āt niijp wut yah jí.

²³ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yahna, caánboó dawá bíi déedih bíbohni jumna, áih bíi déedih jíib chāj wáhhícan, búdí āt jíghahap wut jí.

²⁴ Páant ā jepahcatdih ennit, Jesús nin pah āt niijp wut jí:

—Ded dawá bíi déedih bíbohni Diosdih ā jepahíhichah yahna, caandíh ā buona caá.

²⁵ Camelloboó awí íitbitdih ā waad yábac bejhichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíi déedih bíbohni Dios ā maáh jumupboó ā waadíhichah, búdí ā buona caá, āt niijp wut jí.*

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, bita caandíh nin pah it niijp wut jí:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded ā jéih jumcan níit, it niijp wut jí.

²⁷ —Cáacwā ded pah ī jenah joyátjijhéh ī túi chājíhna yahna, Dios pebhboó ī jéih bejcan níit. Diosjeh caán íiguipna bejnit déedih ā túi wup. Caanjéh tigaá nihatdih chāj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ā wihcan caá, Jesús āt niij jepahap wut jí.

²⁸ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah āt niijp wut jí:

—Weemdíh ma joi jwáhú. Majeéh péeat túut niijná, jwítboó nihatdih jwí cádahap jí, āt niijp wut jí.

²⁹⁻³⁰ —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá.

Diosdih jepahni áih mūdíh, ā mánadih, ā déewādih, yaddih, ā wehdih cádah bejnit, nin baácboó ā jum jwáhuchah, Dios चाह

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18

* 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17

* 18:20 Ex 20.15; Dt

5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20

* 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16

* 18:25 Pr 11.28

dawá caandíh ã wühbipna caá. Pánihna, ã wunat túttimahbut, Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát (Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Páant niij péanit, Jesús doce ã bohénitdih chibít yuúp buúg át numah bejep wut jī. Pánih bejnit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī: “Bainí yeebdfh wã naáwíhna caá. Bũ Jerusalem tútchina bejna caá jwí chājap. Caanná jwí juibínachah, Dios naáwátidih naoh yapanit jon jātih ī daacátji biíc yoobó weém nihát cáacwã úud jeñé wã yapbipna caá. ³² Weemdíh teonit, judíowã nihcannitdih ī jwúub wãh yapabipna caá. Páant ī wüh yapanachah, queétboó weemdíh deoh naóhnit, mao mác coí jáha, yeejép wéhe, pūinit, ī mao yohbipna yuh caá. ³³ Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pud jūóhbiipna caá”, queétdih át niijíp wut jī.

³⁴ Páant ã niijíchah joiná yuhna, ã bohénit ded pah ã naáwátidih it beh joicáp wut jī.

Jéih encannidih Jesús ã booaat (Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesúswã Jerusalem tútchina bejna, Jericó tútchina it toáh juibínap wut jī. Caanjíh jéih encanniboó namá jwéejdih cháudnit, dinero uúbhna át chājap wut jī. ³⁶ Pánih cháudnit, dawá ã pebh ī yap bejchah joinít, queétdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwã ī yap bej? át niijíp wut jī.

³⁷ —Jesús, Nazaret tútchidih bóo ã yap bejna caá, caandíh it niij jepahap wut jī.

³⁸ Páant ī niijíchah joinít, caán át ej jwíh-hip wut jī.

—¡Jesús, David juima, Dios ã wahní, weemdíh ma jígha eneé! át niij ñaac ejep wut jī.

³⁹ Páant ã niij ñaac ejchah joinít, Jesúsdih waóhnitboó, nin pah it niijíp wut jī:

—¡Ma laihca bojoó! caandíh it niij jíponih jūihñap wut jī.

Páant ī niij jūihñachah yuhna, caánboó chah át wép ejep wut jī.

—¡David juima, Dios ã wahní, weemdíh ma jígha eneé! át jwúub niij ñaac ejep wut jī.

⁴⁰ Páant ã niij ñaac ejchah joinít, Jesúsbóo cháoh ñáhnit, caandíh ã pebhna át ub bejat túttap wut jī. Páant ã bejat túttuchah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna it ub bejep wut jī.

Á pebhna ī ub juibínachah, nin pah caandíh át niij uúbh joyóp wut jī:

⁴¹ —¿Ded pah wã chājat tigaá ma náah? át niijíp wut jī.

—Maá, jéih enatdih caá wã náahap, át niij jepahap wut jī.

⁴² —¡Ma eneé! Weemdíh túi jenah joiná, ma boona caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

⁴³ Páant ã niijíchahjeh, jéih encanniji át yoób enep wut jī, buca. Pánih ennit, Jesúsjeh bejna, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī. Pánihna, bita caán jéih encanniji ã enechah ennit, queétdih Diosdih búdí it wēi naáwáp wut jī.

19

Zaqueo Jesúsdih ã jwááat

¹ Jesúswã Jericó tútchina juibínit, bac bejat tútt it chājap wut jī. ² Caán tútchidih Zaqueo wūt jumni át jumap wut jī. Caán Romanowã ī maáta dinerodih uúbat túttnit ī maáh jumna, búdí dinero át bíbohó wut jī. ³ “Caán dedna tigaá”, niijnit, Jesúsdih át eníhíp wut yuh jī. Obohjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumuchah, dawá cáacwã caandíh it jáhap wut jī. ⁴ Pánihna, Jesús ã yap bejchah, túi enat tútt niijná, cáacwādih ñáo yap bejnit, sicómoro wūt jumni nahdih aab béjnit, caanjíh Jesúsdih át pái lajap wut jī. ⁵ Caanjíh ã pái lajachah, caan náh púujdih Jesús juibí ñáhnit, Zaqueodih chéi ennit,

—¡Zaqueo, waícanjeh ma dei jūúwá! Bũ míh muúboó wã cháoh jwúhbiipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

⁶ Páant ã niijíchah joinít, Zaqueoboó wépép dei jūóh, búdí wēinit, áih muuná Jesúsdih át numah bejep wut jī. ⁷ Jesús caandíh ã pej jum bejchah ennit, nihát cáacwã íijnit, queétdih nin pah it múic niijíp wut jī:

—Jesús tubit yéejniíh muuná ã bejna caá, it niijíp wut jī.

⁸ Áih muuná numah juibínit, queétdih át numah jeémép wut jī. Pánih jeémép

chúdniji Zaqueoboó ñah ñahnit, Jesúsdiñ hin pah át niijíp wut jî:

—Maá, meemdiñ bainí wá naáwát túut caá. Wá yéejatdih cádah, túiniboodíñ túut ñuumnít, moh yéejnitdih nihát wíih bíí déedih tac yoób wá wáhbipna caá. Ded dinero wá yee uúbhndih cuatro láa wá jwúubabipna caá, át niijíp wut jî.

⁹Páant á niijíchah jointí, nin pah caandíñ Jesús át niijíp wut jî:

—Abrahamji Diosdih á jepahat jíib, Dios caandíñ át táí ubap wut jî. Búu meembát Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji á juma yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah, meém, majeéh jumnitbat iiguípna bejnit déejdih Dios á táí ubna caá. ¹⁰Weém nihát cáacwá úud jeñé, búudnít panihnitdih bidnit, táí ubat túut niijná, wá júúwúp be, Jesús át niijíp wut jî.*

Dinero júduna naáwát

(Mt 25.14-30)

¹¹Páant á niijíchah jointíboó Jerusalén tútchi pebhjeh jumna, caanná juibnít, “Maáh á waadbíipna nacaá”, í niij jeh nah joyátdih jéihnit, nin pah queétdih át niij bohénap wut jî: ¹²“Áih baácdih moondíñ wutat túut niijná, í maáh wúüh bíih baácbóó maáh waad jwúuhdih á bejep be. ¹³Á bejat pínah játih, chénat pah téihya caandíñ teo wáhnitdih á bid wáacap be. Í wáac juyúchah, queéť nihatdih bíic yoobó búdí jíib jumni míc dinero júdnadih á wáhp be. Wáhnit, ‘Wá jwúub júúwát pínah játih, nin dinerojih ñi jíib cháñ teo pánaá’, í maáh pínah queétdih á niijíp yuh be. ¹⁴Obohjeéhtih, áih cáacwá caandíñ eníhcan, á maáh jumatdih náahcan, biquínadih chah maáhdih naáwádh í bejat túutap be. ‘Jwiitboó caán á maáh jumatdih jwí náahcan caá’, í niij naáwát túutap yuh be.

¹⁵“Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, á jwúub juyúp be. Jwúub junínt, í tewatdih jéihyat túut niijná, caandíñ teo wáhnitdih á jwúub bid wáacap be. ¹⁶Jwíh waóh juníní nin pah á niijíp be, ‘Maá, ma wáhní júdujih jíib cháñ teonit, diez júdujih wá jwúub jíib ubap be’, á maáhdih á niijíp be. ¹⁷Páant á niijíchah jointí, ‘Ma táí cháñap

be. Weemdiñ táí teo wáhní ma jumna caá. Bainibitjihjeh ma táí cháñat jíib, diez tútchinadih moondíñ í maáh meemdiñ wá waadána caá’, á maáh caandíñ á niijíp be.

¹⁸Caán túttimah juníboó ‘Maá, ma wáhní júdujih jíib cháñ teonit, cinco júdujih wá jwúub jíib ubap be’, á maáhdih á niijíp be. ¹⁹Páant á niijíchah jointí, ‘Meém ma táí cháñat jíib, cinco tútchinadih moondíñ í maáh meemdiñ wá waadána caá’, á niijíp be.

²⁰“Obohjeéhtih, túttimah juníboó ‘Maá, ma eneé. Weemdiñ ma wáhní júdujih yéguéh chóojih wá táí tai jweñ ámhóp be.

²¹Meém túbit úum náah jumni caá. Bitadih momat túut, dicat túutnit, meemjéh caán jíibdih mapí ubna caá. Páant ma cháñatdih jéihnit, meemdiñ wá úumap be’, á maáhdih á niijíp be. ²²Páant á niijíchah jointí, ‘Meém weemdiñ ma táí teo wáhp be. Ma niijátjihjeh meemdiñ wá jwúub naóh yacbíipna caá. ¿Weém úum náah jumni níit? ¿Bitadih momat túutni, dicat túutni níit?

²³Páant wá jumuchah nihna, wíih dinerodih dinero jwejat muúná ma ámhóhchah, áta táí tagaá. Páant ma cháñachah, caán muudíñ teonit weemdiñ chah íta wáñ tagaá’, á niijíp be. ²⁴Páant niij péanit, pehbít ñahnitdih nin pah á niijíp be: ‘Caandíñ wá wáhní júdujih dúuc wáñit, chénat pah téihya júdujih táí teoniboodíñ ñi wáhuá’, queétdih á niijíp be. ²⁵Páant á niijíchah jointí, ‘Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdu jáantjeh á bíbohna caá!’ caandíñ í niijíp be. ²⁶Páant í niijíchah jointí, ‘Ded á bíbohniñh táí teonidih chah wá wáhbipna caá. Obohjeéhtih, ded á bíbohna yuhna, á táí teocat jíib, á bíbohniñdih wá dúuc wáibipna caá.* ²⁷Weemdiñ eníhcannit, í maáh wá jumatdih náahcannitdih, ninna ub júóhñit, wá enepdih ñi mao yohoó’, í maáh á niijíp be”, Jesús át niijíp wut jî.

Jesús wá Jerusalénna í waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸Páant niij péa, cáacwádh chibít yúupbit waóh bejnit, Jerusalén tútchina Jesús wá ít toáh púuh laab béjep wut jî. ²⁹Páñih toáh púuh laab béjnit, Betfagé wut jumni, Betania wut jumni tútchina pebh, Olivo Jeé

* 19:10 Ez 34.16 * 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

púujdih it juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesús chénewā ā bohénitdih wahnit, nin pah queétdih át niijp wut jī:

³⁰—Con jígohni tátchibitdih nī bejeé. Waád juibínitjeh, burro wáuh cáacwādh dwo jwáhcannidih nī jwáahbipna caá. Caandih ī chéwat tōpdih watnit, nī ub jwáub jūúwá. ³¹Yeebdih enni ‘¿Dépanih caandih watnit, ub bej tigaá nī chāj?’ ā niij wáuh joyóchah joinit, ‘Jwī Maáh ā náah jwuhna caá’, nī niij jepahaá, Jesús queétdih át niijp wut jī.

³²Páant ā niijchah joinit, it bejep wut jī. Caanna juibínit, Jesús ā niijátji pahjeh it jwááap wut jī. ³³Pánihna, burro wáuhdih ī watachah ennit,

—¿Dépanih caandih wat ub bej tigaá nī chāj? ā monó it niij wáuh joyóp wut jī.

³⁴—Nindih jwī Maáh ā náah jwuhna caá, it niij jepahap wut jī.

³⁵—Páant ta tigaá. Nī ub bej jwuhwá, ī niij jepahachah joinit, Jesús ā páñapboó it ub jwáub bejep wut jī. Pánih ub juibínit, Jesús ā cháudat pínah niijná, íh jih bóo yégueh chóonadidih tóo dūgnit, burro wáuhdih it cáagap wut jī. ³⁶Pánih púuh laáb cháudnit, ā bejchahjeh, ā játih waóhnit, caán ī maáh pínahdih ī weñat júutna, íh jih bóo yégueh chóonadidih tóo dūgnit, namádh it jwej waawáp wut jī. ³⁷Pánih bejnit, Jerusalén tátchina tóah juibí, Olivo Jéé púujdih dei juibínit, Jesús ā wēp chájatjmadih náhninit, Diosdih búdí wēina, nin pah it niij ejep wut jī:

³⁸—¡Táina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwī Maáh pínahdih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma tái teo wáacá! Páant jwī maáh ā jumuchah, majeéh jwī tái jumbipna caá. ¡Nin baácidih jumnit jeáboó jumnitbut meém chah wēpni Maáhdih ī wēi naáwá naáh! it niij wēi ejep wut jī.*

³⁹Páant ī niij wēi ejechah joinit, ijeéh péenit fariseowā nin pah Jesúsdh it niij jūihñup wut jī:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat túutú, it niijp wut yuh jī.

⁴⁰Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wut jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Queét ī yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó ata wēi ej tagaá, át niijp wut jī.

⁴¹Pánihna, Jerusalén tátchina tóah juibínit, caandih enna, caán tátchidih moondih jígahna, át juñáp wut jī. ⁴²Pánih jūinít, nin pah át niijp wut jī: “Yeéb Jerusalén tátchidih moón buu yeó jáapna ded pah nī túi jumat pínahdih jéihna nihna, ata túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcan, nī tái jumat pínahdih nī beh joicán caá. ⁴³Maátcanjeh yeebdih eníhcannit nīih tátchidih ī túi bóod chūi ñuh púud bejipna caá, yeéb tátchi díftboó jumnit nī jéih jwei báccat pínah niijná. ⁴⁴Pánih chájna, nīih tátchidih ī túi boto mao jéena beedábipna caá. Nihat yeéb díftboó jumnitdih, nīi wehdihbut ī mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdih teo wáacni pínah weemdih ā wahachah yuhna, nī jepahcatji jīb páant yeejép ā yapbipna caá”, Jesús át niijp wut jī.

Jīb chájnítidih Diosíh muumánt Jesús ā ñuun bácaat

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵Jerusalén tátchidih waád juibínit, Diosíh muú jóocmant bóo juáhdih Jesúswā it waad béjep wut jī. Pánih waad béjnit, Diosdih ī wáhat pínah nuñápwādh jīb chájnítidih Jesús át ñuun bácanap wut jī. Pánih ñuun bácanit, queétdih nin pah át niij jūihñup wut jī:

⁴⁶—Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tají: ‘Wíih muú weemdih wábat muú pínah caá’, Dios ā niijná caá,* át niij daacáp tají. Obohjeéhtih, yeéboó Diosdih wábudih jūóh-nítidih yeenit, chah nī jīb waadá wáuhna, nuumnít ī wáac juyát muú pínah ñit chájap taga,* át niijp wut jī. Queétdih jūih péanit, át bac bejep wut jī.

⁴⁷Yeó jáap jumat pah Jesús Diosíh muunná bohénadidih apí bejep wut jī. Páant ā bohénachah ennit, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita maátabat caandih it mao yohíhip wut yuh jī.* ⁴⁸Obohjeéhtih, ā bohénachah joinit, nihat cáacwáboó búdí it welep wut jī. Páant ī weñechah jéihnit, ī mao yohat túut niijná yuhna, it jéih teo jwuhcap wut jī.

* 19:38 Sal 118.26 * 19:46 Is 56.7 * 19:46 Jer 7.11

* 19:47 Lc 21.37

20

Jesús ā wēpat

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Biñ yeó jáap Jesús Dioñ muú jóocmant bóo juúhboó cáacwādih át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita maátabut caandih nin pah īt niñ uúbh joyóp wut jī:

² —Jwiítidih ma naáwá. ¿Deñ wēpatjih tibeé jwiín páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ā wut? īt niñjip wut jī.

³ Páant ī niñjichah joinít, Jesúsbut nin pah át niñ uúbh joí jwúubanap wut jī:

—Weembút yeebdih wā uúbh joibípna caá. ⁴ ¿Juan Daabánidih déhe tiguaá át daabáat túutji? yeeb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿Cáacwājeh niít īt daabáat túutji? Jesús queétdih át niñjip wut jī.

⁵ Páant ā niñjichah joinít, queétjeh nin pah īt míc niñjip wut jī: “¿Ded pah tiguaá jwī niñ jepah bi? ‘Dios caandih át wutap taga’, jwī niñ jepahachah, caánboó ‘Páant ā jumuchah yuhna, ¿dépanih tíí caandih ñi jepahcan?’ jwiítidih ā niñ jaihbipna caá. ⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobat ā jumap jī’, nihat cáacwā ī niñ jenah joiná caá. Páant ī niñ jenah joyóchah, jwiítboó ‘Cáacwājeh caandih īt daabáat túutji taga’, jwī niñ jepahachah, queét jee dáhnajih yohnit, jwiítidih ī maobipna caá”, īt niñjip wut jī.

⁷ Pánih míc wéhe péanit,

—Jwī jéihcan caá, īt niñjip wut jī.

⁸ —Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembút yeebdih wā naóhcan niít, Jesús queétdih át niñjip wut jī.

Jiwá iguñhadih yeejép teo wáhnit naáwát
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Páant niñ péanit, nin naáwátjih cáacwādih át bohénap wut jī: “Biíc newé jiwá iguñdih ā momop be. Mom péanit, bitadih áih iguñhadih en dawá tútnit, biñ baácboó jib jwuhdih ā bejep be. Pánih bejniji maatápdih ā jígochac be.* ¹⁰ Túttimah, iguñ ei láa, áih iguñ jíbdih náahna, caandih teo wáhnidih áih iguñhana ā wah bojop yuh be. Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah,

iguñhadih en daonítboó caandih teonit, ī maáih pínahdih wáhcanjeh, ī pūi ñuun yóh jwúuba bojop be. ¹¹ Túttimah, iguñhana mínah biñ caandih teo wáhnidih ā jwúub wahap yuh be. Obohjeéhtih, ā juibínachah enna, caandihbut biíc yooó yeejép niñnit, jíib wáhcanjeh, ī mao ñuun yóh jwúuba bojop be. ¹² Páant ī chājat túttimah, biñdih jwuh ā jwúub wahap yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, caandihbut biíc yooó ī mao ñuun yóh jwúuba bojop be.

¹³ “Páant ī chājatjidih ennit, iguñhana mínah nin pah caanjéh ā niñ jenah joyóp be, ‘Buu biíc peihcanni láa wā wáhnitjidih īt yeejép chājap tagaá. ¿Buu ded pah tiguaá wā chājbi? Wā wúuh wā oinidih wā wahachah, caánboodih yeejép chājat úmmit, ī jepahmi nacaá’, ā niñ jenah joyóp yuh be. ¹⁴ Obohjeéhtih, iguñhadih teonitboó ī maáh wúuh ā juyúchah ennit, nin pah ī míc niñjip be: ‘Jwī maáh ā wunuchah, ninboó iguñhana mínah ā jumbipna caá. Pánihna, nin iguñhadih jwiítjeh bíbohat túut niñná, ¿caandih jwī mao yoh jíih?’ ī míc niñjip be. ¹⁵ Páant niñnit, ī maáh wúuhdih teonit, iguñhamant ub bac bejnit, ī mao yohop be.

“Pánih mao yohat doonádih joinít, ī maáhboó ¿ded pah tiguaá queétdih ā chājbi?

¹⁶ Áih iguñhana jwúub juibínit, ā wúuhdih ī mawatji peéh queét teonitdih ā mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, áih iguñhadih bitaboodih ā wáhbipna caá”, Jesús cáacwādih át niñjip wut jī.

Páant ā niñjichah joinít,

—jMa niñjít pah ā yapca bojo naáh! cáacwā īt niñjip wut jī.

¹⁷ Páant ī niñjichah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át niñjip wut jī:

—Obohjeéhtih, caan páh tiguaá ā jumbipna caá. Caandihjeh muntih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niñ naóh daacáp tají:

‘Muú teonit táini jee dáhnadih ñionit, ī náahcanni dahdih ī yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ī yohni dahdihjeh tiguaá Dios ā ñiwip. Caandih ñionit, áih muu pánihnidih chájna, caán muudih túi jenah enat túut niñná, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ā

* 20:9 Is 5.1

wahni pínah tigaá', át niŷ daacáp tají. (Sal 118:22)

¹⁸ Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih tooo buugní áih bácah dajni ā jum-bipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh ā buúg jéen néehnit, ā boto yoh bojbi-pna caá. Páant ā yapat dée, ded weém Dios ā wahnidih jepahcan, buudní ā jum-bipna caá", Jesús queétdih át niijíp wut jī.

¹⁹ Jesús caán naawátjīh ā bohénachah joinít, "Jwiít-dih niijná caá ā chā-jap", Moisés ā wutatjidih bohénit, sacerdotewā ī maátabat īt niŷ jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, Jesús ā naóh péanachah-jeh, ītil tewíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, cáacwāboodíh úmna, Jesús-dih īt jéih teo jwuhcap wut jī.

Romano maáta ī úbát túutni dinero júdu

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Pánih jéih teo jwuhcan, débólih teonit, ī maátadih wāhat túut niijná, caandíh encanni pah-jeh, īt en űnūn péenap wut jī. Pánihna, bita túunit pah jígohnitdihbut Jesús pebh īt wahap wut jī, mácah ā jepahachah, ī naóh yacat túut niijná. ²¹ Queét yeenitboó Jesús-dih nin pah īt niŷ úbħ joyóp wut yuh jī:

—Bohéní, yeeconni jumna, Dios ded pah jwiít-dih ā chā-jat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwā jwí niijícah, maáta ī jumuchah yuhna, úmcan-jeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí úbħ joyátdih ma jepahaá: ²² ¿Roma baácdih moón ī maáh César ā úbát túutni dinero júdu-dih caandíh jwí wūhuchah, ā táí niít? īt niijíp wut jī.

²³ Páant ī niijícah, ī yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih Jesús át niŷ úbħ joí jwúubanap wut jī:

²⁴ —Dinero júdu-dih weemdíh űni júutú. ¿Caán júdu-dih deűh móot, deűh wūt tigaá ā jum? át niijíp wut jī.

—Césaríh móot, áih wūtbət ā jumna caá, īt niŷ jepahap wut jī.

²⁵ —Caán láa bácah caán júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumuchah, caandíh wāhat caá náahap. Obohjeéhtih,

Diofħ pínah mácah ā jumuchah, Diosboodíh űni wūhú, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

²⁶ Páant ā niŷ jepahachah joinít, queét caandíh mácah jepahat túutfħnitboó joí yai űh bejnit, īt jéih jwúub yee úbħ joicáp wut jī.

Cáacwā ī jwúub boo pud júúwát pínah
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Páant queétdih ā jepahat túttimah, biquína saduceowā jwuh Jesús pebh īt juibí-nap wut jī. Queét saduceowā "Cáacwā wūnna, ī jwúub boo pud júóhcan niít", niijnít īt jumap wut jī.* ²⁸ Pánih jenah joinít, nin pah Jesús-dih īt niijíp wut jī:

—Bohéní, nin pah Moisés át niŷ daacáp tají: 'Weép jeűé weh wihcan-jeh ā wūnuchah, ā úudboó weép jeűé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ā úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wūnnidih ā bíboho naáh, ā úud jeűé báadhda weh pah ī wih jumat pínah niijná', jwiít-dih Moisés át niŷ daacáp tají.* ²⁹ Bíc weh sietewā ī jumap be. Weép jeűéboó áa jum, weh wihcan-jeh ā wūnap be. ³⁰ Á úudboó weép jeűé áajidih ā jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeűé pah-jeh mūntih, weh wihcan-jeh caanbút ā wūnap be. ³¹ Túttimah bóobat weép jeűé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbút weh wihcan-jeh ā wūnap be. Páant micjeh queét nihat ī buúđ beedép be. ³² Páant mi weha mána ī wūn beedát túttimah, ī áajibut mi wūnap be. ³³ Pánihna, queét nihat ī áa jumnihji, nihat cáacwā ī jwúub boo pud júúwúcah, ¿ded áa tigaá mi yoób jum-bi? saduceowā Jesús-dih īt niŷ úbħ joyóp wut yuh jī.

³⁴ Páant ī niijícah joinít, Jesús nin pah át niŷ jepahap wut jī:

—Nin baáboó jumna, yad pínahdih ĩpí ubna caá. ĩ weh yatá-dihbut ĩpí wūhna caá.

³⁵⁻³⁶ Obohjeéhtih, wūnnitji ī jwúub boo pud júúwát túttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwā pah ī jwúub wūncan niít. Pánih jwúub wūncan, ī jwúub áa jumcan niít. ³⁷ Obohjeéhtih, wūnnitji ī boo pud júúwát pínahdih yeeb űni jéihyatdih náah yacna, nin pah wā niŷ naóhna caá: Moisés-ji iigní chálidih ā enatjidih nin pah át niŷ

daacáp tají: ‘Dios nin pah weemdíh ā niijíp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ī Maáh caá”, ā niijíp jī’, Moisés āt niij daacáp tají.*³⁸ Ī wunat túttimah yuhna, ĩ Maáh caá’, Dios āt niijíp wut jī. ‘Ī Maáh caá’, ā niijátjidih jéihnit, báadhnit ĩ jumatdih jwí jéihna caá. ĩDios báadhnitdihjeh Maáh ā jumna caá! Pánihna, cáacwáih bácah ā wunuchah yuhna, ĩih caolih páantjeh ā báadhna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

³⁹ Páant ā niijfchah joinít, bita Moisés ā wutatjidih bohénitboó,

—Ma túi jepahap be, Bohéní, ĩt niijíp wut jī.

⁴⁰ Páant ā jepahachah joinít, úmna, bitabut caandíh ĩt jwáub úbh joicáp wut jī.

ĭCristo déhe ā jumna tigaá?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesús queétdih nin pah āt jwáub niij úbh joyóp wut jī:

—‘Dios ā wahni pínah Cristo David jumna ā jumbipna caá’, ĩ niij naóhna caá. ĭPáant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá ĩ cháj?

⁴² Davidjijeh Salmos ĩ niijní tólihdih nin pah āt niij daacáp tají:

‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā niijná caá: “Wā jéihyepmant bóo buwámant ma chúudá.

⁴³ Pánih chúudnit, nihatdih ma wutuchah, meemdíh en jühnitdih wā yap yohat túutbipna caá”, ā niijná caá’, Davidji āt niij daacáp tají. *(Sal 110.1)*

⁴⁴ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, āt niijíp wut jī. Páant ā niijfchah yahna, ĭded pah Cristo David jumna āt jumji? Jesús āt niijíp wut jī.

Moisés ā wutatjidih bohénit ĩ túicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Páant niij péanit, nihat ájeéh péanit ĩ joyóchah, nin pah ā bohénitboodíh Jesús āt niij naáwáp wut jī: ⁴⁶ “ĭMoisés ā wutatjidih bohénitdih ĩ ní túi chája chaáh! Queét maátني yégueh túini chóo dñonít, cáacwā ĩ enepdih ĩpí táoh jib bejna caá. Bíi dée júb chájapboó bita queétdih túi wēi jawáih úbátdih ĩpí náahna caá. Jwiít judíowā jwí bohéát muudíh waáwápboó ĩpí chúudna caá, nihat cáacwā queétdih ĩ túi wēi enat pínah niijná. Numah jeémépboobát bejnit,

waáwápboó mícjeh chúudna, ĩpí wēina caá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, queét éemp wun-nit yaádíh muunádih ĩpí dúuc wáina caá. Páant queét yaádhdi ĩ dúuc wáina yuhna, cáacwā ĩ enepdih Diosdih maatápdih ĩpí úbhna caá, queétdih ĩ wēi enat pínah niijná. Páant ĩ chájat júb Dios queétdih búdí ā peéh chájipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

21

Éemp wunnih Diosdih mi wáhat

(Mr 12.41-44)

¹ Jesús ā enechah, Diośh muudíh jumni dinero júduna ámohat pahdih búdí dinero bíbohntboó Diosdih ĩ wáhni júdunadih ĩt yacap wut jī. ² Páant ĩ yacachah, éemp wunnihbut chéne júdubitdih mi yacachah, āt enep wut jī. ³ Páant ĩ yacachah ennit, nin pah ā bohénitdih āt niij naáwáp wut jī:

—Nint éemp wunnihboó moh yéejnih yahna, queét chah mi wáhap be. ⁴ Queét búdí dinero bíbohnt, ĩ náahcanni júdunadih Diosdih ĩ wáhap be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohni nihat bíh pah bóonadih mi júb chájat déedih Diosdih mi wáh beedánap be, āt niijíp wut jī.

Diośh muudíh bita ĩ yohat pínah

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Biquína ā bohénit Diośh muudíh wēi ennit, nin pah ĩt niij míc wéhenap wut jī:

—Nin muú túini caá. Túini jee dáhnajih ĩt chájip taga. Nin díttboó cáacwā Diosdih ĩ wáhnibut túini caá, ĩt niijíp wut jī.

⁶ Páant ĩ niijfchah joinít, nin pah queétdih Jesús āt niijíp wut jī:

—Maátcanjeh, nihat buu ĩni wēi ennidih yeedíh eníhcannitboó ĩ boto mao jéena beedábipna caá. Bíic jee dáh bíh dahjih lajni ā wihcan níit, āt niijíp wut jī.

Péeni yeó jáap játih ded pah ā yapat pínah

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Páant ā niijfchah joinít, queétdih nin pah ĩt niij úbh joí enep wut jī:

—Bohéní, páant ma niiját ĭdébólih tigaá ā yapbi? ĭDed pah tigaá jwiít jwí jéihbi? ĩt niijíp wut jī.

⁸ Páant ĩ niijfchah joinít, nin pah āt niij jepahap wut jī: “ĭYeéb ĩni túi chája chaáh! Bitá ĩ yeeatdih ĩni joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ĩ jühbipna

* 20:37 Ex 3.6

caá. ‘Yeejépwā ñi maáta ī wēpat dúuc wáinit, yeebdíh túi ũbni pínah ā jumna caá’, ī niijíchah yuhna, yeebboó ñi joyáh bojoó. ⁹Dawá baácdih moón ī míc mawat doonádih joinít, bíh baácdih moón ī maátadiah yohíhna, ī míc mawat doonádihbut joiná, ñi úmca bojoó. Péeni yeó jáap játih páant ā yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ā nihcan niít.

¹⁰ “Caán láa bíc baácdih moón bíh baácna bejnit, ī míc maobipna caá. Pánihna, nihat baáchoó búdí míc mawat ā jumbipna caá. ¹¹Dawá pehbhoó búdí baác méméat, nuugúp láa, wēpép wunat ā jumachah, dawá ī wanbipna caá. Nin baáchoó tubit yeejép ā yapachah, jeámantbut úm náah jumni ā jígohbipna caá. ¹²Obohjeéhtih, páant ā yapat pínah játih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép ī chájipna caá. Pánih chájnit, ñi míc wáacat muúdíh moón maátadiah naóh yacnit, nemat muúboó ī nemat tútbutipna caá. Wíhwa ñi jumat júb dawá baácdih moón ī maátadiahbut yeebdíh ī naóh yacbipna caá. ¹³Yeebdíh páant yeejép ī chájachah, wíh doonádih queédih ñi naóhbipna caá. ¹⁴Páant ā yapat pínahdih jéihnit, ī naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínahdih játih ñi jenah joicá bojoó. ¹⁵Weémboó ded pah ñi naáwát pínahdih wá jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit ī jéih niíj jwúbacan niít.* ¹⁶Ñi mána, ñi úudwá, ñi déewá, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadiah ī tewat tútbutipna caá, nemat muúboó ī nemat pínah niijná. Biquínadiah nemat muúboó nem, bitadiah ī mao yohbipna caá. ¹⁷Pánihna, wíhwa ñi jumat júb, nihat yeebdíh ī en jühbipna caá. ¹⁸Páant ī chájachah yuhna, Dios yeebdíh ā túi wapbipna caá, ñi buúdcát pínah niijná. ¹⁹Páant yeebdíh yeejép ī chájachah yuhna, Diosdih cádahcan, wanna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá.

²⁰ “Bíh baácdih moón soldadowá Jerusalén tútchidih ī ñuh púuda bojibipna caá, díftboó jumnit ī jéih jwei báccat pínah niijná. Páant ī ñuh púuda bojochah ennit, ‘Nin tútchi buúdná caá ā chájap’, ñi niíj jéihbipna caá. ²¹Pánih jéihnit,

Judea baácdih jumnit jeená ī jwei béje naáh. Jerusalén tútchi díftna jumnitboó ī jwei báccat beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tútchina ī jwúub waad béjca bojo naáh. ²²Páant ñi jweicáh, caán láa Diosdih jepahcannit judíowádih ī yap yohatji júb ā peéh chájachah, yeebdíhbut ā chúúhbipna caá. Páant ī yéejat peéh ā chájachah, jon játih Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátjidih bíc yoobó ā jumbipna caá.* ²³Dedh wudu jumnihdih, weh túuhnihdihbut jweyát chah ā buobipna caá. Caán láa Dios judíowá ī yéejatdih búdí íjnit, queédih búdí ā peéh chájipna caá. Páant ā chájachah, nin baácdih moón tubit ī jígahbipna caá. ²⁴Biquínadiah ī mao yohbipna caá. Bitaboodíh teonit, íh baácna jumat yoobó ī ũb bejbipna caá. Jerusalén tútchidih mooníh beedánit, queét judíowá nihcannit caán tútchidih waadníh, maáta ī jumbipna caá. Túttimah, Dios ā jenah joyátji pah, maáta ī jumatdih ā jwúub dúuc wáibipna caá”, Jesús át niijp wat jí.

Nihat cáacwá úud jeñé ā jwúub dei júúwát pínah

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ “Caán péeni yeó jáap tóah júúwáchah, yeó, widh, cúiwábut máchah ī jígohbipna caá, Dios ded pah ā chájat pínahdih cáacwá ī jéihyat pínah niijná. Búdí muj ā nolihat yáacat pah ā yábipna caá. Pánihna, jeáboó jumni máchah jígohatdih ennit, búdí yáacatdihbut joiná, nihat baácdih moón tubit úumnit, búdí ī náhni dahwabipna caá.* ²⁶Pánih úumnit, nin baác ded pah ā yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni ā tút nuumúchah enna, náhni joicánnit pah ī jumbipna caá. ²⁷Páant ā yapachah, weém nihat cáacwá úud jeñé, maáh waadníji, mah tólihjíh, búdí yeh iigátjihbut wá jwúub dei júúwáchah, nihat cáacwá ī enbipna caá.* ²⁸Pánihna, wá jwúub dei júúwát pínahdih ded pah ā jút waáwátidih ennit, úmcan, ñi náhni dahwaca bojoó. Yeebdíh túi ũbni wácanjeh wá júúhbipna caá. ²⁹“Higuera nah, bíh nahbut ded pah ā jumatdih ñi náhnaá. ³⁰Caan náh jáap

* 21:15 Lc 12.11-12

* 21:22 Os 9.7

* 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13

* 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7

wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã tóah jüúwátidih ñipí jéihna caá. ³¹Pánihat pah wá niijátji biíc yoobó ã yapachah ennit, 'Jesús nin baácboó maáh jumúdh ã jwúub dei jüúwát pínah bahnijeh ã judhna caá', ñi niij jéihbipna caá.

³² "Yoobópdi h yeebdíh wá naóhna caá. Wá niijátji biíc yoobó ã yapat pínah játih, ni hat caán júut waáwátidih ennitboó ã wun-can niít. ³³Nihat nin baác jeábat ã buud-bípna caá. Obohjeéhtih, wá naáwátboó buudcánjeh, ni hat biíc yoobó ã yapbipna caá.

³⁴ "¡Yeéb ñi túi jenah joyó chaáh! Búdí numah jeémátidih chá, babh máihnit, dawá bií déedih bfohatdihjenah jenah joiná, wá jwúub dei jüúwát pínahdih ñi jenah joicán niít. Pánih jenah joicán, ñi jéihcat láa yeebdíh ñi yéejat peéh chájadih wá jüóh-bipna caá. ³⁵Nihat baácidih moonbút ã jenah joicát láa wá jwúub dei jüóh-bipna caá. ³⁶Pánihna, yeó jáap jumat pah túi jenah joinít, Dios ã teo wáacatidih ñi úúbé, yeejép ã yapachah yuhna, weemdíh ñi cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemdíh cádahcan, weém ni hat cáacwá úud jeñé pebh tíccanjenah ñi ñuhbipna caá", Jesús át niijíp wut jì.

³⁷Yeó jáap jumat pah Dioíh muáboó bohénit, cheyeh jumat pah tátchimant jwúub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesús wá ipí jumup wut jì.* ³⁸Pánihna, cáacwáboó Jesús ã naáwáchah búdí joíhnit, chebitjeh jáanit, Dioíh muáboó ipí juibí pañap wut jì.

22

Judas maátajíh ã múic wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

¹Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua ã niijní, bahni bit át judhdap wut jì. Caán yeó jáapnadih dawá cáacwá Jerusalén tátchina ipí múic wáacap wut jì.* ²Caán láa sacerdotewá ã maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit biícidih, Jesús dih ã tewat pínahdih ã múic wéhenap wut jì. Obohjeéhtih, ã tewe chah, ni hat cáacwá úijnit, queétdih ã múic mawat pínahdih ã úumup wut jì. Pánih úumna, cáacwá ã encah, ded pah

Jesús dih teonit, ã mawat pínahdih ã bidip wut jì.

³Páant ã bidat pónih, nemépwá ã maáh, Judas, Iscariote ã niijnidih át waadáp wut jì. Caán Judas, Jesús ã bohéni ã jumuchah yuhna, áih jenah joyátidih át túut numup wut jì. ⁴Pánih jenah joyát túut numniji Jesús pebh queétdih duó wáyat túut niijná, sacerdotewá ã maáta, Dioíh muádhíh warnit ã maátadidihbut naáwádhíh át bejep wut jì.

⁵Páant ã naáwáchah wéi joinít,

—Cáacwá ã encah, ded pah soldadowá Jesús dih ã tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah jíib, meemdíh jwí jíib chájbipna caá, Judas dih ã niijíp wut jì.

⁶Páant ã niijíchah joinít, jepahna, cáacwá ã encah, Jesús pebhna ã duó wáyat pínahdih Judas át jenah joi bidip wut jì.

Jesús ã bohénit biícidih ã pée jeémát

(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wúúhdih ipí maoni yeó jáap, Pascua ã niijní yeó jáapdih, ⁸Pedro, Juandihbut ã numah jeémát pínah muádhíh bidat túutna, Jesús át wahap wut jì. Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jì:

—Pascua yeó jáapdih biícidih jwí jeémát pínahdih, ñi ámohbi jwuhúú, át niijíp wut jì.

⁹Páant ã niijíchah joinít,

—¿Dedjíh tigaá ámohodih jwí bejbi? ã níj úúbh joyóp wut jì.

¹⁰—Jerusalén tátchidih ñi waadáchah, wáam dahjíh mah beoni yeebdíh ã jwááh-bipna caá. Ájeéh bejnit, ã waadni muádhíh yeebbút ñi pée waadá. ¹¹Waadnít, caán muá mínahdih nin pah ñi níj úúbh joyoó: "¿Deyoob tigaá Pascua jeémátidih wá bohénitidih wá numah jeémát tólih pínah ã jum?" Bohéni ã niijná beé, caandíh ñi niijí. ¹²Páant ñi niijíchah joinít, búdí chah bóo tólih, ni hat jwí náahat jum beední tólih dih ã júutbipna caá. Caán tólihboó Pascua jwí jeémát pínahdih ñi chájaá, queétd chénewádhíh át niijíp wut jì.

¹³Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tátchina ã bejep wut jì. Caanná juibímit, ni hat Jesús ã niijátji pah ã jwááap wut jì.

* 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

Pánihna, queétdih júatni tólihndih waadnit, Pascua í jeémát pínahndih ít chájap wut jí.

¹⁴Í jeémát hora ā juyáchah, í ámhohni tólihna juibínit, Jesús ā bohénitdih át numah jeémép wut jí. ¹⁵Páant í jeéméchahjeh, nin pah queétdih át niijíp wut jí:

—ÍWā wunat pínah játih, nin Pascua jeémátdih yeebdíh búdí wā numah jeémíhip be! ¹⁶Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios pebhboó jwí jummat pínah játih, chéneji nindih wā jwúub jeémp jwuhcan níft. Dios ā jenah joyátji pah ā maáh jumapboó bícdih jwí jwúub jeémpbipna caá, queétdih át niijíp wut jí.

¹⁷Páant níj péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih úbnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih níj péanit, ā bohénitdih át wuhup wut jí.

—Dáa, yeebjéh ní babhbaá. ¹⁸Weém páant bóojeh wā babh péa jwuhna caá. Dios ā maáh jumapboó bícdih jwí jwúub babhhipna caá, Jesús át niijíp wut jí. Páant ā niijíchah joinít, ít babhbat wut jí.

¹⁹Páant í babhbat túttimah, pandih úbnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih níj péanit, ā bohénitdih át daj wuhup wut jí.

—Nin pan wíih bácah panihni caá. Nindih wā dajat pah, weemdíh í maobipna caá, yeebdíh wā túi ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh wā wun wúhatdih náhninit, nindih ní jeémé, queétdih át niijíp wut jí.

²⁰Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús bíih pamapdih jwúub úbnit, nin pah queétdih át niijíp wut jí:

—Nin iguúh mac wíih meép panihni caá. Wíih meépjíh ní yéejat jíib buadaátdih jíib chájna, Dios bícdih ní túi jummat pínah niijná, yeebdíh wā wun wúhhipna caá.*

²¹Obohjeéhtih, ní joyoó. Weemdíh eníhcanitdih duó wáini pínah wā pebh ā chúudna caá.* ²²Wā íp jon játih weemdíh ā watatji bíic yoobó wā wunbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcanitdih duó wáiniboodíh Dios bádí ā peéh chájbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

²³Páant ā niijíchah joinít, “¿Déhe tiguaá ā duó wáibi?” queétdih ít míic níj úubh joyóp wut jí.

“¿Déhe tiguaá maáh panihni ā jumbi?” í míic niiját

²⁴Pánih jeémpnajah, ā bohénitboó nin pah ít míic níj úubh joyóp wut jí: “¿Jwíjeéh jumni déhe tiguaá maáh panihni ā jumbi?” ít niijíp wut jí.*

²⁵Páant í míic niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át níj naawáp wut jí: “Judíowā nihcannit í maáta íih cáacwádih tubit wutnit caá. Pánih chájna, ‘Yeebdíh wā túi teo wáacna caá’, queétdih ípí niijná yuh caá. ²⁶Obohjeéhtih, queétdih í chájat pah, yeeb ní chájca bojoó. Ded chah jumíhna, úudyi pah ā jumna naáh. Maáh jumíhna, teo wúhni pah ā jumna naáh.* ²⁷Jeémp chúudnitdih teo wúhnitboó jeémátdih ípí cáagna caá. Pánihna, jeémpnitboó maáta panihnit í jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ní Maáh jumna yuhna, teo wúhni pah wā jumna caá.*

²⁸“Yeéb wájeéh péé cádahcan, yeejép ā yapachah yuhna, ní jweicáp be. ²⁹Páant ní jumuchah, wā íp weemdíh maáh ā waadaát pah muntih, yeebdíhbut maáta wā waadábipna caá, ³⁰doce judíowā poómp í maáta ní jummat pínah niijná. Páant bólihna yeebdíh wā jwúub numah jeémp babhhipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

Pedro ā yeeat pínahndih Jesús ā naawát (Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)

³¹Páant queétdih níj naóh péanit, Pedroboodíh nin pah át jwúub níj naawáp wut jí:

—Simón, Simón, meemdíh bainí wā naawíhna caá. Yeéb nihah weemdíh ní cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át úubúp wut yuh be. ³²Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdíh bádí wā úubúp be. Pánihna, jwúub túi jenah joinít, bita wíhwhádih ma teo wáacá, queétdih bíic yoobó í jwúub túi jenah joyát pínah niijná, Pedrodih át niijíp wut jí.

³³—Maá, majeéh weemdíhbut nemat muúboó í nemechah, í mawachah yuhna, weémboó meemdíh wā cádahcan níft, Pedro át niijíp wut yuh jí.

³⁴—Pedro, meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Buhjeh mujbai ā ewat pínah játih, bíic peihcanni láa ‘Caandíh wā

* 22:20 Jer 31.31-34 * 22:21 Sal 41.9 * 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * 22:26 Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15 * 22:30 Mt 19.28

jéihcan caá', ma niŋ yeebipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jī.

Caandíh ī tewat pínahdih Jesús ā naáwát

³⁵ Pedrodih páant niij péanit, niŋat ā bohénitdih nin pah Jesús át jwáúb niij úúbh joyóp wut jī:

—Wíih doonádih naáwát túutna, yeebdíh wā wahachah, dinerodih úbcan, bíi déedih yacat pínah wuh wúúhdih úbcan, zapatos-dihbut úbcah yuhna, ζnáahat yeebdíh ā jumnit jī? át niijíp wut jī.*

—Jwiítidih náahat ā wihcan jī, it niij jepahap wut jī.

³⁶ —Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bíi dée yacat pínah wuh wúúhdih bíbohni but ā úb beje naáh. Íbat naadíh bíbohcani áih jih bóo yéguéh chóodih jīb chāj wáhnit, caán jībīh íbat naadíh ā jīb chāja naáh. Túbit tobohāt láa jūóhna caá ā chājap. ³⁷ Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah weemdíh it niij daacáp tajī. “Yeejép chājni caá”, niijnít, caandíh ī peéh chājbipna caá', it niij daacáp tajī.* Yoobópdiŋ yeebdíh wā naóhna caá. Páant ī niij daacátji bíic yoobó weemdíh eníhcannit ī chājbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.

³⁸ —¡Maá, ma eneé! Ninjīh chéne íbat naá ā jumna caá, queét it niijíp wut jī.

—¡Páant bóojeh! Caandíh nī jenah joi cádanaá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Getsemaní pácahi jumupboó Jesús ā úúbat

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jumat pah ápi bejepboó Olivo Jeená át jwáúb bejep wut jī. Á bohénitbut ájeéh it bejep wut jī. ⁴⁰ Caanná juibínit, Jesús nin pah queétdih át jwáúb niijíp wut jī:

—Yeebdíh Satanás ā yéjeaāt túutuchah, caandíh jepahcat túut niijná, Diosdih úúbat caá náahap, át niijíp wut jī.

⁴¹ Páant niij péa, chibít yuápbít bej, bódiŋa caj yoh íajnit, ⁴² “Paá, ma náahna, weemdíh ma wunāt túutca bojoó. Obohjeéhtih, weém wā wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wáhbipna caá”, át niijíp wut jī.

⁴³ Páant ā niij úúbhúchahjeh, Dios ā wahni ángel caandíh jígohnit, át teo wáacáp wut jī. ⁴⁴ Túbit jígahnit, Jesús ā ípdih búdí át úúbúp wut jī. Pánih úúbhnit, búdí tūp bejna, meépjīh widni át chíinap wut jī.

⁴⁵ Pánih úúbh péa, jwáúb nāh nūhnit, ā bohénit pebh át jwáúb juibínap wut jī. Páant ā jwáúb juibínachah, búdí jígahnit, túbit chūná, itát úwah bejep wut jī. ⁴⁶ Páant ī úwuchah ennit, Jesús queétdih nin pah át niij wucúp wut jī:

—Nī jaa bojoó. ζDépanih úo tígáá nī chāj? Yéejatdih tái yah yohat túut niijná, Diosdih úúbat caá náahap, át niijíp wut jī.

Jesúsdiŋ eníhcannit caandíh ī tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús páant ā niijíchahjeh, dawá cáacwā it juibínap wut jī. Judas, Jesús ā bohéniji, queétdih át duó wái juibínap wut jī. Pánih duó wái juibínit, Jesúh páo tíbdih nomnit, caandíh át úúbúp wut jī. ⁴⁸ Páant ā úúbhúchah, Jesús caandíh nin pah át niij úúbh joyóp wut jī:

—ζJudas, weém niŋat cáacwā úud jehédiŋ páo tíib nomnit úúbhna, weemdíh eníhcannitdih júut niit ma chājap? át niijíp wut jī.

⁴⁹ Páant ā niijíchah, Jesús ā bohénit ded pah ā yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandíh it niijíp wut jī:

—ζMaá, nin jwī bíbohni íbat naajíh queétdih jwī mao jīh? it niijíp wut jī.

⁵⁰ Páant ī niijíchahjeh, bíic Jesús ā bohéniboó sacerdotewā ī maáhdih teo wūhniŋ jéihyemant bóo moli chóodih át dúuc bóod yohop wut jī. ⁵¹ Páant ā dúuc bóod yohochah ennit,

—Páant nī chājca bojoó, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant niijnít, áih moli chóo jumupjiboó teo jáhanit, boanachah, jáap chóo át jígohop wut jī. ⁵² Pánih boanit, sacerdotewā ī maáta, Dioíh muúdíh wapnit soldadowā ī maáta, bita maáta bíicdih caandíh tewedih juibínitdih nin pah át niij úúbh joyóp wut jī:

—ζDépanihna nuumnídiŋ tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut úbnit, weemdíh tewedih nī jūóh? ⁵³ Yeó jáap jumat pah Dioíh muúboó nījeéh wā

jumuchah yuhna, weemdíh ñi teocap be. Obohjeéhtih, buu nemépwā ī maáhdih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios ā chājat túutna caá, Jesús queétdih āt niijíp wut jī.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Pánih Jesúsdihi teonit, sacerdotewā ī maáíh muuná it ub bejep wut jī. Páant ī ub bejehchah, Pedroboó yuúrpjeh āt en péenap wut jī. ⁵⁵ Maáíh muuná waád juibínit, Jesúsdihi teonitji soldadowā wáihyat júdu díitboó tuu it cáo jwejep wut jī. Pánih cáonit, it méé chúud púuda bojop wut jī. Pedrobut ī cáth āt méé chúudup wut jī. ⁵⁶ Páant ā chúuduchah ennit, bíic teo wāhnhit queétdih nin pah mit niijíp wut jī:

—Ninbut Jesúsjeéh jumni beé, mit niijíp wut jī.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Pedro nin pah āt niij yeenap wut jī:

—Caandíh wā jéihcan caá, āt niijíp wut jī.

⁵⁸ Túttimah, bíih jwah Pedrodih ennit,

—Meembút tjeéh jumni caá, āt niijíp wut jī.

—Nihcan caá, Pedro āt jwáub niij yeenap wut jī.

⁵⁹ Bíic hora túttimah, bíih jwah bitadih nin pah āt niijíp wut jī:

—Yoobópdih tigaá ninbut Jesúsjeéh jum-niji caá. Caandíh péenit Galilea baácdih moón míicjeh caá. Ninbut Galilea baácdih bóo jumna, ájeéh péeni mun tigaá, āt niijíp wut jī.

⁶⁰ —jMa niijnidih wā jéihcan caá! Pedro āt jwáub niij yeenap wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, mujbai āt ewep wut jī. ⁶¹ Páant ā ewechahjeh, Jesús Pedrodih āt tac púud enep wut jī. “Buu chei mujbai āt ewat pínah játih, ‘Weém nin newédih wā jéihcan caá’, bíic peihcanni láa ma niij yeebipna caá”, Jesús ā niijátjidih Pedro āt náhninap wut jī. ⁶² Pánih náhninit, bac bej, búdí āt juúup wut jī.

Jesúsdihi deohnit, ī puñat

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesúsdihi wapnit soldadowā caandíh yeejép deohnit, it puñup wut jī. ⁶⁴ Pánih pūnit, áih quíibdihi nem chéonit, nin pah it niij wáub joí dehwep wut jī:

—¿Déhe tibeé meemdíh pūi? it niijíp wut jī. ⁶⁵ Pánih chājnit, Jesúsdihi yeejép it niij juíhñup wut jī.

Maáta Jesúsdihi ī naóh yacat

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Baáb jéenechah, judíowā ī maáta, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut it míic wáacap wut jī. Páant ī míic wáacachah, soldadowā Jesúsdihi it ub waad béjep wut jī. ⁶⁷ Caanna ī ub waad juibínachah, queét míic wáacnitboó nin pah Jesúsdihi it niij wáubh joyóp wut jī:

—Jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahní Cristo níit? it niijíp wut jī.

—Yeebdíh wā naáwáchah yuhna, ‘Yoobópdih nihcan caá’, ñi niijbípna caá. ⁶⁸ Yeebdíhbut wā wáubh joyóchah, ñi jepahcan níit. ⁶⁹ Obohjeéhtih, Dios chah wēpni ā jéihyepmant bóo buwámant weém nihāt cáacwā úud jeñé chúudni, nihatdih wā wutbipna caá, Jesús queétdih āt niij jepahap wut jī.

⁷⁰ —Páant niijná, ¿Meém Dios wáúh níit? it niij wáubh joyóp wut jī.

—Caan tígáá weém, Jesús āt niij jepahap wut jī.

⁷¹ Páant ā niij jepahachah joinít, queétejeh nin pah it míic niij wéhenap wut jī:

—Nin Diosdihi búdí ā yéej naáwáchah, jwí joiná caá. Pánihna, bíih naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, it niijíp wut jī.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdihi it ub bejat

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Queét maátajeh míic wéhe péenit, Jesúsdihi Pilato pebhna it ub bejep wut jī. ² Á pebhna ub juibínit, Jesúsdihi nin pah it niij naóh yacap wut jī:

—Nin newé jwí déewādih ā yee naáwáchah, jwiít jwí joyóp be. Jwí maáh Césardih dinero ā wáhat túutcap be. ‘Weém Dios ā wahní Cristo ñi maáh caá’, apí niijíp be, Pilatodih it niijíp wut jī.

³ Páant ī niijíchah joinít, Pilato Jesúsdihi nin pah āt niij wáubh joyóp wut jī:

—¿Meém judíowā ī maáh níit? āt niijíp wut jī.

—Ma niiját pahjeh tigaá, Jesús āt niij jepahap wut jī.

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pilato sacerdotewā ī maátadih, bita en ñahnitdihbut nin pah át niijíp wut jī:

—Nindih dedé peéh mawat wihcan caá, át niijíp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, queéet chah īt naóh yacap wut jī.

—Caán nihat ã bohénitdih yeejép ã chājat túutna caá. Galilea baácdih moondíh jwíih bohénit, Judea baácdih moondíh, nin táтчidih moondíhbut yeejép ápi bohéna caá, īt niijíp wut jī.

Herodes Jesúsdih ã uúbh joyát

⁶ Páant ī niijíchah joinít, Pilatoboó queéetdih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—Galilea baácdih moondíh jwíih bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo niít? át niijíp wut jī.

⁷—Caán baácdih bóo tigaá, īt niij jepahap wut jī.

Páant ī niij jepahachah joinít, Galilea baácdih moondíh Herodes maáh ã jumachah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdih át wahap wut jī. Pascua yeó jáapnadih Herodes Jerusalén táтчiboó juibíni át jum jwuhup wut jī. ⁸ Páant ã wahni Herodes pebhna ã juibínachah, Herodesboó caandíh ennit, búdí át weñep wut jī. Jesús ded pah ã chājat doonádi h joiníi maatápdih Jesús ã wēp chājatdih búdí át eníhip wut jī. ⁹ Pánihna, Jesús Herodes pebhna ã juibínachah, Herodes maatápdih áti h uúbh joí ñuunúp wut yuh jī. Obohjeéhtih, caandíh Jesús át jepahcap wut jī. ¹⁰ Sacerdotewā ī maáta, Moisés ã wutatjidi h bohénitbut, Herodes pebhna juibí ñuhnit, Jesúsdi h chah yeejép īt naóh yacap wut jī. ¹¹ Túttimah, Herodes áih soldadowā bícdih yeejép niijínit, Jesúsdi h īt dehwep wut jī. Páni h deohnit, táini yégueh chóo, maáh ã dawat dée chóodih yacnit, Pilato pebhna īt wah jwúuba bojop wut jī.

¹² Pánihna, caán yeó jáapjeh Jesúsdi h ī míc wah jwúuba boj ñuhna, Herodes Pilatoji h īt míc wēi jwíhip wut jī. Páant ī chājat pínah játih īt míc eníhcap wut jī.

Jesúsdi h ī mao yohat túutat

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³ Jesúsdi h Pilato pebhna ī jwúub ub juibínachah, Pilatoboó sacerdotewā ī maátadih, judiowā ī maátadih, cáacwádi hbut át míc

wáacat túutup wut jī. ¹⁴ Páant ī míc wáacat túttimah, nin pah queétdih át niij naawáp wut jī:

—Nindih weemdíh ub júóhnit, ‘Cáacwádi h yeejép chājat túutni caá’, ñi niij naóh yacap be. Páant ñi niij naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandíh wā uúbh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandíh ã wihcan caá. ¹⁵ Herodesbut caandíh uúbh joí ennit, dedé ã yéejatjidi h bid juicánjeh, jwí pebhna át jwúuba bojop taga. ¹⁶ Pánihna, caandíh puñat túutnitjeh, wā bacapipna caá, Pilato queétdih áti h niijíp wut yuh jī.

¹⁷ Pascua jumap pah nemat muúboó jumni ī náahnidi h Pilato ápi bacanap wut jī.

¹⁸ Pánihna, “Jesúsdi h wā bacami caá”, ã niijíchah joinít, nihat cáacwā nin pah īt niij ñaacáp wut jī:

—¿Caán newédi h bacacánjeh, ma mao yohat túutú! ¿Barrabásboodi h jwiitdih ma baca wáhuú! īt niijíp wut jī.

¹⁹ Jerusalén táтчiboó jumnit Romano maátadi h ã yohíhatji jíib, bitadi h ã mao yohatji júbbut, Barrabás nemat muúboó át jumup wut jī. ²⁰ Pánihna, Pilato Jesúsboodi h bacáhnit, cáacwádi h át jwúub uúbh joyóp wut jī, páant muntih. ²¹ Obohjeéhtih, páant ã bacáhi chah joinít,

—¿Cruzboó péoh dodhnit, caandíh ma mao yohat túutú! īt niij ñaacáp wut jī.

²² Páant ī niij ñaacáchah joinít,

—Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ã yéej chājatji jum? Obohjeéhtih, dedé ã yéejat peéh mawat ã wihcah, caandíh wā mao yohat túutcan niít. Pánihna, puñat túutnitjeh, wā bacapipna caá, Pilato queétdih át niij jepahap wut jī.

²³ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, chah īt yoób ñaacáp wut jī, buca.

—¿Jesúsdi h cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túutú! īt niijíp wut jī.

Páant tubit ī niij ñaacáchah joiná, Pilato ã jenah joyát túut muumnít, ²⁴ ī niiját pah át chājat túutup wut jī. ²⁵ Páni h jepahnit, cáacwádi h mao johni, nemat muúboó jumni, cáacwā ī uúbhni Barrabásboodi h Pilato át bacanap wut jī. Jesúsdi h cruzboó át yoób mao yohat túutup wut jī, buca.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhnit, ī mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesús dih soldadowā cruzdih bewanit, caandih mao yohat túut niijná, it ub bejep wut jī. Pánih ub bejnit, Simón wūt jumni, Cirene tútchidih bóodih it jwááap wut jī. Jerusalén tútchidih ā waád juibínachah, caandih Jesúh cruzdih it bewat túutap wut jī. Pánih bewat túatnit, Jesús túttimah caandih it péeat túutap wut jī.

²⁷ Jesús dih ī ub bejchah, dawá cáacwā caandih it en péenap wut jī. Yaádhbut caandih búdi it ñaac jái péenap wut jī. ²⁸ Páant ī ñaac jūi péenachah, tac púud ennit, Jesús queét yaádh dih nin pah āt niijíp wut jī:

—Yeéb Jerusalén tútchidih moón yaadá, weemdíh ñi jūicá bojoó. Yeéb mícjeh, ñi wehdihbut juñát caá náahap. ²⁹ Bíh yeó jáap yeebdíh yeejép ā yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah wēniti ī jumna caá’, ñi niijbípna caá. ³⁰ Pánihna, úum jweífina, ‘Jeená jwít dih ma jāh jūúwú!’ ñi niijbípna caá.* ³¹ Ñi jenah joyoó. Weém túini wā jumuchah yuhna, weemdíh yeejép chājnit, yeéb yéejnitboodih báchah, chah yeejép ī chāj bípna caá, āt niijíp wut jī.

³² Jesús dih, chénewā yéej chājnit dihbut ájeéh mao yohat túut niijná, Waó lidíp Dah wūt jumni jeéboó soldadowā it ub bejep wut jī. ³³ Caán jeená juibíniti, Jesús dih cruzboó péohnit, it pud dodhdop wut jī. Yéejnit dihbut bíh cruznadhí péohnit, it pud dodhdop wut jī. Bíic yéejniti Jesús ā jéihyepmant bóo bawámant, bífh dih ā wáyámant bóo bawámant, Jesús dih tac yoób it dodhdop wut jī. ³⁴ Páant ī péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús ā ípdih nin pah āt niij úubúp wut jī: “Weemdíh mao yohnit ī yéejat dih ma yohoó, Paá. Ded pah ī chājat dih ī beh joicán caá”,* āt niijíp wut jī.

Cruzboó ñuhnit dih wapnit soldadowā Jesúh yéguéh chóojidih “¿Deh tigaá ā jumbi?” míic niijnít, tíh wat júdunabitjeh it yoh tíh wip wut jī.

³⁵ Dawá cáacwā pehbhit it en ñuhap wut jī. Judíowā ī maátabat en ñuhnit, Jesús dih nin pah it niij deoh naáwáp wut jī:

—Cáacwā dih túi teo wáacni jumna, Dios ā wahní Cristo nihna, caanjéhbut ā míic teo wáaca naáh, it niijíp wut jī.

³⁶ Soldadowā but caandih deoh naóh nit, ā pebh juibíniti, bijni iguíf macdih Jesús dih babhbat túatna, itih toonap wut yuh jī. ³⁷ Pánih toonit, queébut nin pah it niij deoh naáwáp wut jī:

—¡Meém judíowā ī maáh jumna nihna, ma wēpatjéh ma míic túi teo wáacá! it niijíp wut jī.

³⁸ “NIN JUDÍOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, ī niij daacni núodih Jesús dih wao cháh cruzboó it nah péoh búudhdap wut jī.

³⁹ Bíic péoh dodhni Jesús dih nin pah āt niij jūihñap wut jī:

—¡Meém Dios ā wahní Cristo jumna nihna, ma wēpatjéh ma míic teo wáacá! ¡jwiít dihbut ma teo wáacá! āt niijíp wut jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant niij jūihndih bíh yéejniboó nin pah āt niij jūih jwáabanap wut jī:

—¡Caandih páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Dios dih ma úumcan níit? Meemdíh peéh mawat bíic yoobó caandih ā jumna caá. ⁴¹ Jwiít yéej chājnit dih ī peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin ā yéej chājchah yahna, caandih ī peéh maona caá, āt niijíp wut jī.

⁴² Páant niij péanit, Jesús dih nin pah āt niijíp wut jī:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdíh ma túi náhninaá, āt niijíp wut jī.

⁴³ —Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Bua yeó jáapjeh Túini Pebhboó wájeéh ma jum bípna caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Páant ī péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób āt dúpáh bejep wut jī. Pánihna, nihat baác dúpániji bíic peihcanni horas túttimah āt jwáub baabáh bejep wut jī, páant mantih. ⁴⁵⁻⁴⁶ Páant ā jwáub baabáh bejat pínah játih, Jesús nin pah āt niij ñaacáp wut jī:

—Wíh caolihdih ma ubuú, Paá, āt niijíp wut jī.*

Páant niij péanit, āt wunah bejep wut jī. Páant ā wunuchahjeh, Dioh maú díitboó ī jāh yafhni búdi wúupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah āt chāwáp wut jī.*

* 23:30 Os 10:8; Ap 6:16

* 23:34 Sal 22:18

* 23:45-46 Sal 31:5; Hch 7:59

* 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús ā wunuchah ennit, pebh ñuhni soldadowā ī maáhboó Diosdih weínit,

—Nin yéejniji āt nihcan tagaá, āt niijíp wut jī.

⁴⁸ Pánihna, nihat enedih wáac juibínitji Jesús ā wunuchah ennit, búdí jígahnit, íih munáboó īt jwúub bejep wut jī.

⁴⁹ Obohjeéhtih, nihat Jesúsdi h jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jūóhniit yaádhbat Jesúsdi h yuápbít īt en ñuhap wut jī.*

Jesús h bácahjidih ī yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Caán láa José wūt jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tútchimant Jerusalén tútchina juibíniji āt jumap wut jī. Yoobópdih chājni, Dios ā maáh jumatdih páini wut jī. Judíowā ī maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdi h māo yohat tútatdih āt náahcap wut yuh jī. ⁵² Pánihna, José Pilato pebhna Jesús h bácahjidih uubúdíh āt bejep wut jī. ⁵³ Pánih uúbh péanit, Jesús h bácahjidih ub deya, túini yégueh chóojih tainit, wunnitdih ī yoh jwuhca naáh jeé íitboó āt yohop wut jī. ⁵⁴ Jesús ā wunni yeó jáap judíowā ī chooát pínahdih ī ámohat yeó jáap wut jī. Pánihna, ī chooát pínah hora játihbitjeh ā jumuchah, Jesús h bácahjidih túi ámohcanjeh āt yohop wut jī. Chooát yeó jáap túttimah āt túi ámoh péahhip wut yuh jī.

⁵⁵ Galilea baácmant Jesúsjeéh jūóhniit yaádh, ā yohat pínah íitboó Jesús h bácahjidih ā ub bejehah, Joséjeéh īt en péenap wut jī. Pánihna, caán jeé íitna juibínit, áih bácahjidih ā yohochah, īt enep wut jī.

⁵⁶ Pánih en péa, íih muná jwúub bejnit, Jesús h bácahjidih ī ñáñat pínah chej jumni náona, chej jumni macdihbat īt ámohop wut jī. Pánihna, chooát hora ā juyúchah, Moisés ā watatji pahjeh īt choonáp wut jī.*

24

Jesús ā boo pud jūáwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ī ámohni chej jumnidih ubnit, Jesús h bácahdih ī yohopjiboó caandih ñáñadih īt bejep wut yuh jī. ² Caandih ī

yohopji íitna juibínit, caán íitdih nematji jeé júdudih bita ī pútú dodhdajti pah ā jumuchah, īt enep wut jī. ³ Pánih ennit, caán íitdih waad béjnit, ī Maáh Jesús h bácahjidih īt bid jaicáp wut jī. ⁴ Pánih bid jaicán, “¿Ded pah tigaá āt bej?” īt niij jenah joyóp wut jī. Páant ī niij jenah joi náuhchah, chéne neoná yeh iigni yégueh chóo duonít, queét yaádh pebh īt jígoh ñuhap wut jī. ⁵ Páant ī jígoh ñuhchah ennit, búdí úmna, queét yaádh īt páah yoh ñajap wut jī. Páant ī páah yoh ñajachah ennit, ángelwá queétdih nin pah īt niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tigaá wunnitdih ī yohopboó Jesúsdi h ñi bid? ⁶ Caán ninboó ā wihcan caá. Jáantjeh ā boo pud jūáwáp be. ¿Galileaboó ñijeéh jum jwuhna, yeebdih ā niijátjidih ñi náhnican níit? ⁷ ‘Weém nihat cáacwá úud jeñédih yeejépwádh ī wuhchah, cruzboó péoh dodhniit, ī māo yohbipna caá. Páant ī mawachah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud jūóhbirna caá’, yeebdih ā niij naawátjidih žñi náhnican níit? īt niijíp wut jī.*

⁸ Páant ī niijíchah joinít, Jesús ā niijátjidih īt náhninap wut jī. ⁹ Pánih náhninit, Jesús once ā bohénitji, bita bíicdih ī jumapna ī enatjidih naawádh īt jwúub bejep wut jī. ¹⁰ Queét yaádh María Mágdala tútchidih bóli, Juana, bíih wili María Santiago íin, bita yaádhbat íjeéh bejnit Jesús ā bohénitjidih īt naawáp wut jī. ¹¹ Obohjeéhtih, ī naawáchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niij jenah joinít, queét yaádhdih īt joyáh bojop wut jī.

¹² Obohjeéhtih, Pedroboó ī naawáchah joinít, Jesús h bácahjidih ī yohopjina āt ñáo ñah bejep wut jī. Caanná juibínit, jeé íit díitna péeb jéen ennit, Jesús h bácahjidih ī pinni chóojijeh ā ñajachah, āt enep wut jī. Pánih en, búdí jenah joinít, áih muúboó āt jwúub bejep wut jī.

Emaús tútchina bejnitdih Jesús ā jígohat
(Mr 16.12-13)

¹³ Caán yeó jáapjeh chénewā Jesúsjeéh péenitji Emaús tútchina īt bejep wut jī. Jerusalén tútchimant Emaús tútchina once kilómetros wut jī. ¹⁴ Pánih bejna, nihat Jesús ded pah ā watatjidih queétjeh míc wéhe

* 23:49 Lc 8.2-3 * 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14 * 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

bejna it chājap wut jī. Jesús cruzboó ñuhnit, ā wunatjidih, ā jwáub boo pud jūwátji doonádihbut míc wéhe bejna it chājap wut jī. ¹⁵ Páant ī míc wéhe bejchah, queétdih ñuán jwááh juibínit, ijeéh Jesússeh át bejep wut yah jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, caandih it beh encap wut jī.

¹⁷ Pánih ñuán jwááh juibínit, Jesús queétdih nin pah át niij úubh joyóp wut jī:

—¿Dépanihatdih míc wéhe bej tigaá ñi chāj? át niijíp wut jī.

Páant ā niijichah, chāonít, wēicanjeh, caandih it en ñuhup wut jī. ¹⁸ Pánih en ñuhnit, Cleofas caandih nin pah át niij jepahap wut jī:

—¿Meém Jerusalén tátchidih nih jibni niít? ¿Buu yeó jáapna caán tátchiboó ded pah ā yapatjidih ma jéihcan niít? át niijíp wut jī.

¹⁹ —¿Dedé ā yapatjidih niij tígaa ñi chāj? Jesús át niij úubh joyóp wut jī.

—Jesús, Nazaret tátchidih bóodih ā yapat. Caán Dios naáwát dih naóh yapani jumna, ā naáwát wēpni, ā chājatbut wēpni beé. Páant ā jumatdih Dios ā enechah, nihat cáacwābut ī enep be. ²⁰ Túttimah, Dioólh muúdlh en daonít maáta, bita jwí maátabut caandih peéh mawat pínah niijná, Romanowádih ī wūhuchah, queét cruzboó péoh dodhni, ī mao yohop be. ²¹ ‘Romanowā ī wutatdih Jesús jwiít judíowádih ā túi ubbipna caá’, niij jenah jointit, búdí wēina jwí chājap yah be. Obohjeéhtih, ā wunup be. Buu ā wunat túttimah bíic peihcanni yeó jáapjeh ā yapna caá. ²² Biquína jwiít bíicdih Jesús báadhda-jeéh péenit yaádh jwiítidih ī naáwáchah, jwí joí wúhi bejep be. Buu cheibitjeh Jesús dih ī yohopji jeé íitna juibínit, ²³ áih bácahjidih it bid juicáp wut be. Bid juicánjeh, jwí pehbhoó jwáub juinít, ángelwádih ī enatjidih jwiítidih ī naáwáp be. ‘Jesús ā boo pud jūwúp be’, ángelwá queétdih ī niij naáwátjidih jwiítidih ī jwáub naóh yapanap be. ²⁴ Bita jwíjeéh jumnitbut Jesús dih yohopji jeé íitna it bejep wut be. Caanná juibínit, queét yaádh ī naáwátji pah it enep wut be. Obohjeéhtih, Jesús dih it encap wut be, Emaús tátchina bejnit Jesús dih it niij naáwáp wut jī.

²⁵ Páant ī niijichah jointit, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Yeéb túi jenah joicánnit jumna, Dios naáwát dih naóh yapanit nihat ī daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat jíib, ñi beh joicán caá. Túi jointit, ñi beh joyóchah, áta túi tagaá. Nin pah Dios naáwát dih naóh yapanit it niij daacáp tajī. ²⁶ ‘Dios ā wahni pínahdih cáacwā búdí yeejép chājnit, ī mao yohbipna caá. Páant ī mawat túttimah, Dios caandih boonit, ā pehbhoó maáh ā waadábipna caá’, naóh yapanit it niij daacáp tajī, Jesús át niijíp wut jī.

²⁷ Túttimah, Dios ā wahni Cristodih ded pah ā yapat pínahdih nihat Dios naáwát dih naóh yapanit ī daacátjidih Jesús queétdih át beh joyánap wut jī. Moisés ā daacátjidih jwíh bohé, túttimah nihat bita naóh yapanit ī daacátjidihbut át bohénap wut jī.

²⁸ Páant ī míc wéhe bejna, ī juibíat pínah tátchidih ī toáh bejchah, Jesús caán tátchidih yap bejni pah át nihip wut jī. ²⁹ Páant ā yap bejihichah ennit, ‘Jwíjeéh ma chāo jwúhuú. Tōo ñáh jūóhna caá ā chājap’, Jesús dih it niijíp wut jī.

Páant ī niijichah jointit, ijeéh át chāo jwúhup wut jī.

³⁰ Pánihna, ī jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Dios dih nin pah át niij úubáp wut jī: ‘Jeémát ma wúhat túina caá, Paá’, niij péanit, queétdih át daj wūhup wut jī.

³¹ Páant niij úubh nit, ā daj wūhuchahjeh, caandih it yoób beh enep wut jī, buca. Í beh enechahjeh, Jesús át buudáh bejep wut jī.

³² Á buudáh bejchah ennit, nin pah it míc niijíp wut jī:

—Namáboó jwiítidih jwááh nit, Dios naáwát dih ā bohé jūúwúchah, jwíh caolih bainí ā wēican beé, it míc niijíp wut jī.

³³ Pánihna, jeémp péanitjeh, Jerusalén tátchina waícanjeh it jwáub bejep wut jī. Caanná juibínit, Jesús once ā bohénitji bita ī chéenwābut ī míc wáacapoó it juibínap wut jī. ³⁴ Játih jwíh míc wáac juibínitboó queét chénewā jáap juibínitdih nin pah it jípónih jwááh naáwáp wut jī:

—Jwí Maáh át boo pud jūóh tagaá! Pedrodih át jígohop wut be, buca, it niijíp wut jī.

³⁵ Páant ī niijichah jointit, queét jáap juibínitbut namádih ī bejchah, queétdih ded pah ā yapatjidih it naáwáp wut jī. Jesús

pan dahdih úubhñit, ã dajachah, caandíh ï beh enatjidihbut ït naáwáp wut jï.

Jesús ã bohénitjidih ã jígohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Páant ï naáwát tacjeh, ï cātíh Jesús át jígoh ñuhap wut jï.

—¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jum naáh, queétdih át niijíp wut jï.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, “Áih dadahjidih enna caá jwí chájap”, niij jenah joinít, tãbit ït úumap wut jï. ³⁸ Páant ï úumuchah, queétdih nin pah át jwúb niijíp wut jï:

—¿Dépanih tigaá ñi úum? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niij jenah jói?

³⁹ Wíih téhiyanadih, wíih jíthchanadihbut ï péhwatji lítñadih ñi eneé. Weemdíh ñi teo joyoó. Pánih teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wã jumuchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¿Weemjéh tigaá! Jesús queétdih át niijíp wut jï.

⁴⁰ Páant niijnít, áih téhiyana, jíthchanadihbut, queétdih át júutap wut jï.

⁴¹ Obohjeéhtih, páant ã júutuchah yuhna, búdí wëina, en wáhi bejñit, páantjeh ït táí jenah joi jwúhcap wut jï. Páant ï táí jenah joicátdih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan niit? Jesús át niijíp wut jï.

⁴² Páant ã niij úúbúchah joinít, diibáni queeđíh caandíh ït wúhup wut jï. ⁴³ Páant ï wúhuchah úbnit, queéť nihát ï enechah, át jeémép wut jï. ⁴⁴ Pánih jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jï:

—Ñijeéh jum jwuhna, ded pah wã yapat pínahdih yeebđíh wã naáwáp jï. Moisés ã daacátji, Dios naáwátđih naóh yapanit ï daacátji, David Salmos ï niijní ã daacátjidihbut bíc yoobó weemdíh yapat ã náahap be, át niijíp wut jï.

⁴⁵ Páant niijnít, Dios naáwátđih jwúb bohénit, nin pah át niij beh joyánap wut jï:

⁴⁶ —Dios naáwátđih daácnit nin pah ït niij naóh daacáp tají. ‘Dios ã wahní pínah Cristo yeejép yapñit, bíc peihcanni yeó jáap túttimah, ã jwúb boo püd jüóhñipna caá.* ⁴⁷ Páant, ã boo püd jüúwát túttimah, cáacwã ï yéejatđih cádahñit, táiniiboodíh ï túut ñuumát pínah niijná, nihát baácdih moondíh áih táini

doonáđih ï naóh peéť bejbipna caá. Páant ï túut ñuumáchah, Diosboó ï yéejatđih ã yoh wúhñipna caá. Jerusalén tútchidih moondíh ï jwíih naóhñipna caá. Túttimah, nihát baácdih moondíhbut ï naóh peéť bejbipna caá’, ït niij daacáp tají. ⁴⁸ Páñihna, yeebboó ded pah weemdíh ã yapatđih ennitji, bitadih túi naáwát caá náahap. ⁴⁹ Dios ã niijní yeebđíh teo wáacni pínah Túini Espiritudih weemboó yeebđíh wã wahbipna caá. Páñihna, wã wahní pínahdih nin tútchidih ñi pái jwuhú, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jï.*

Jesús jeáboó ã púuh laab béjat

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih át ñumah bejep wut jï. Caanná juibñit, áih téhiyáñi júut ñahanit, “Dios yeebđíh ã táí teo wáaca naáh”, queétdih át niijíp wut jï. ⁵¹ Páant niij péanitjeh, jeáboó át púuh laab béjep wut jï.* ⁵² Páant ã púuh laab béjehah ennit, caandíh ït wëi naáwáp wut jï. Túttimah, búdí wëinit, Jerusalén tútchiboó ït jwúb bejep wut jï. ⁵³ Páñihna, caanjíh jumna, yeó jáap jumát pah Dioñ ñuumná bejñit, Diosdih ípí wëi naáwáp wut jï.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wã daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2 * 24:49 Hch 1.4 * 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios bíicdih jumni nin baáčboó ã cáac jumát

¹ Bihmahjeh ded pah Dios ã jumátdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumap wut jí. Caán Cristo Dios yoobát át jumap wut jí. ² Nin baáčdih Dios ã chájat pínah játih, Cristo Diosjeéh átát jumap wut jí. ³ Caan wút jíí nin baáčdih jumni pínahdih át chájav wut jí. Nin baáčdih, jeádih, nihatdih Dios caandíh át chájav túutap wut jí. Pánih chájav túutnit, cáacwádhbut caandíh át chájav túutap wut jí. Pánt ã wutuchah, Cristo nihatdih át chájav beedánap wut jí. Bua jwí ennidih, jwí enca naáhdihbut ã chájav, nihat áta wihcan tagaa.* ⁴ Cristo tigua nihatdih báadhdani. Jiiátjih jwí jíí enat pah, jwí íp ded pah ã jumátdih caán jwiít cáacwádh ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwí jéih enat pah, yéej chájna, jéih encan-nit panihnit jwí jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiítidih túi ennit panihnit ã chájna caá. Pánihna, dupáatboó jiiátidih ded pah ã jéih dubacat pah, dede yéejatbut Cristoboodíh ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁷ Cáacwádh di daabáni Juan wút jumni-dih Diosboó ã wahní Cristofíh doonádih át naóh waáwát túutap wut jí, cáacwá caandíh joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.*

⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jí. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jumátdih naóhni Juan át jumap wut jí. ⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihat cáacwá Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baáčboó át jüwúp wut jí.

¹⁰ Dios nin baáčdih chájna, caán Cristo bíicdih í chájav wut jí. Pánih chájni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baáčdih moónboó caandíh í jéihcap jí. ¹¹ Nin ã chájni baáčdih-jeh át cáac jumap wut yuh jí. Obohjeéhtih, páant ã cáac jumuchah yuhna, ã chájni baáčdih jumnitboó caandíh í náahcap jí. ¹² Pánt í náahcah yuhna, biquína caandíh jepahnitdih Dios ã weh pah át chájav wut

jí. Caandíh jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigua í jumap. ¹³ Pánt niíf naóhna, jwiít jwí weh jumíhat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih bíic weh pah ã chájna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cáac jumát túttimah, jwíjeéh ã jumap jí. Pánt ã jumuchah ennitji, cáacwádh oinit, yoobópdih naóhni ã jumátdih jwí jéihna caá. Caán Dios wúuh bíicjeh jumna, Dios ã wépat ã túyatbut caandíh ã jumap jí. Pánihni ã jumuchah, jwí túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cáacwádh di daabána, Cristo ã jüwúchah ennit, nin pah ã niíf naáwáp jí: “Con caá yeebdíh wápi naóhni. Obohjeéhtih, weém wá cáac jumát pínah játih, caán átát jumap wut jí. Nin baác ã jumát pínah játihbut átát jumap wut jí. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cáacwádh ã niijp jí.

¹⁶ Caán Cristo wépi jumna, jwiítidih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jí. ¹⁷ Dios ã wutátdih Moisésboodíh áih cáacwádh át naóh yapaat túutap wut jí. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cáacwádh búdí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jumátdihbut naóh yapanadih át jüwúp tají. ¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cáacwá jwí jéih enca caá. Pánihna, Dios wúuh bíicjeh ájeéh jumni níi nin baáčboó cáac jumnit, ded pah ã íp ã jumátdih jwiítidih ã jéihyanap jí.*

Juan Daabánidih bita í wúuh joyát
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón jwí maátaboó sacerdotewádh, Diofíh muúboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigua méem?” Niíf wúuh joyát túutna, í wah bojop tají. ²⁰ Pánt í niíf wúuh joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niíf jepahap jí:

—Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Weém, Dios ã wahní Cristo nihcan caá, ã niíf jepahap jí.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigua? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasj níit?* Í niíf wúuh joyóh jí.

—Nihcan caá, queétdih ã niíf jepahap jí.

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2 * 1:14 1 Jn 1.2 * 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22 * 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18

—¿Dios naáwátidih naóh yapani ā jūóh-bipna caá, jwí nuowā ī niijní níit?* ī níj wúbh joyóp jī.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ā níj jepahap jī.

²²—¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiítidih bícmantjeh ma naáwá, jwiítidih wúbh joyát tútutnidih jwí tui naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? ī níj wúbh joyóp jī.

²³Páant ī níj wúbh joyóchah joinít, nin pah queétdih ā níj jepahap jī:

—Weemdíh jenah joiná, Isaíasji nin pah át níj daacáp tají: ‘Bíic cáac muú wihcap-boó nin pah ā níj wép naóhbična caá: “Jwí Maáh ā jūúwát pínah játih ní yéej chájat-dih cádahnit, túiniboodíh tútut nuumnít, caandíh ní tui pánaá”, ā niijbípna caá, át níj daacáp tají.* Páant ā níj daacnji caá weém, ā niijíp jī.

²⁴⁻²⁵Páant ā niijíchah joinít, biquína fariseowā wúbh joyát tútutni ī wahnitboó nin pah ī jwúwb níj wúbh joyóp jī:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwátidih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cáacwādih ma daabá? ī niijíp jī.

²⁶Páant ī niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ā níj jepahap jī:

—Weém cáacwādih mahjíhjih wā daabána caá. Obohjeéhtih, bíh ní beh enca naáh ní cātíh ā jumna caá. ²⁷Caán wā táttimah jūóhni chah wépni caá. Pánihna, caandíh jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá, wā níj jenah joiná caá, ā niijíp jī.

²⁸Betania tácthi Jordán muj conanaamánt Juan cáacwādih ā daabánapdih queétd páant ī níj míic wéhenap jī.

“Oveja wúúh panihni Jesús ā jumna caá”, Juan Daabáni ā niiját

²⁹Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús ī niijní ā pebhna ā dei juyúchah ennit, jwiít caandíh joinítidih Juan Daabáni nin pah ā níj naáwáp jī: “Ní eneé. Con jūóhni Dios ā wahni oveja wúúh panihni caá. Jwiít judíowā jwí yéejat yohat tútut niijná, oveja wúúhdih sacerdotewādih jwí mawat tútutna caá. Páant ī chájat dée panihni, con Dios ā wahnidihbut cáacwā ī mao yohbipna

caá. Pánih wunnit, nihah baácdih moón jwí yéejatdih ā yoh wúhbična caá. ³⁰Con caá yeebdíh wápí naóhni. ‘Wā táttimah jūóhni wā cáac jummat pínah játih jumni weem cháh ā jumbipna caá, yeebdíh wáat niijíp jī.

³¹Caán láa, weembút Dios wúúh ā jummatdih wā jéih jwúhcap jī. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wā déewā caandíh ní tui jéihyat pínah niijná, yeebdíh mahjíh wā daabánap be”, ā niijíp jī. ³²⁻³³Páant níj péanit, Juan jwiítidih nin pah ā jwúwb níj naáwáp jī: “Wā daabáat pínah játih weembút caandíh wā jéih jwúhchah, weemdíh daabáat tútutni nin pah ā níj naáwáp jī: ‘Jop pah jíghni Túini Espiritu jeámant dei jūóhni, bíic newédih ā jaamáchah enna, “Caán Dios ā wahni caá”, ma níj jéihbična caá. Caánboó mahjíh daabáat panihni Túini Espiritu ā wépatdih búdi ā wúhbična caá, weemdíh ā niijíp jī. ³⁴Pánihna, Túini Espiritu, jop pah jíghni, dei jūóhni, caandíh ā jaamáchah, wā enep be. Pánih ennit, con Dios ā wahni ā jummatdih jéihna, ‘Yoobópdih Dios wúúh caá’, yeebdíh wā níj naóhna caá”, jwiítidih Juan ā niijíp jī.

Jesús ā jwíh bohénit pínahdih ā níwat

³⁵⁻³⁶Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewā Juan Daabáni ā bohénit, caán bíicdih jwí níhuchah, Jesús ā yap bejehah ennit, nin pah jwiítidih ā níj naáwáp jī:

—Condih ní eneé. Con tigaá Dios ā wahni oveja wúúh panihni, ā niijíp jī.

³⁷Páant ā niijíchah joinít, jwiít Jesúsdi h jwí níuún péee bejep jī. ³⁸Páant jwí níuún péee bejehah, tac púud ennit, jwiítidih nin pah ā níj wúbh joyóp jī:

—¿Júúh, dedédih tigaá ní bid? ā niijíp jī.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandíh jwí niijíp jī.

³⁹—Wájeéh ní jūúwá, jwiítidih Jesús ā níj jepahap jī.

Páant ā niijíchah joinít, ā jummatdih jéihyat tútut niijná, ájeéh jwí bejep jī. Cheyeh jwááhnitji caandíh jwí pej jum túwup jī.

⁴⁰Jwiít chénewā Juan Daabáni ā niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjih jwí jumup jī. Andrésboó Simón Pedro ā úud jī. ⁴¹Wácanjeh Andrés weép jeñédih bididih ā bejep jī.

* 1:23 Is 40.3

—Mesías jwí niijní, Dios ā wahnidih jwí jwāáap be, āt niijíp wut jī. Griegowāboó Dios ā wahní niijná, ‘Cristo’ ipí niijná caá.

⁴²Páant niijnít, Andrés Simóndih jwí pebhna āt nūmah jūúwúp tajī. Páant ā nūmah juyáchah, Jesús Simóndih nin pah ā niijíp jī:

—Meém Simón, Juan ā wūúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wūt búudhni ma jumbipna caá, ā niijíp jī. Jwiít judfowā “Cefas” jwí niijnidih griegowāboó “Pedro”, ipí niijná caá. Páant niijnidih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwí chájap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wājeéh ñi jūúwú”, ā niiját

⁴³Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús Galilea baácna jwiítidih nūmah bejna, Felipedih jwāáhnit:

—Wājeéh ma jūúwú, caandíhbut ā niijíp jī.

⁴⁴Felipeboó Betsaida wūt jūmni tútchidih bóo ā jūmup jī. Andrés Pedrojīh caán tútchidih moon múntih ī jūmup jī. ⁴⁵Páant Jesús caandíh ā niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ā bejep jī. Caandih jwāáhnit,

—Moisés ā naóh daácniji, bita Dios naáwátdih naóh yapanitbut ī daácnijidih jwí jwāáhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wūúh caá, Felipe caandíh āt niijíp wut jī.

⁴⁶Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jūmni tútchi ā jūmúchah, ded caán tútchidih bóo cáacwádih teo wáacni pínah ā wihcan niít, āt niijíp wut jī.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jūúwúp, Felipe āt niij jepahap wut jī.

⁴⁷Páant niijnít, Jesús bícdih jwí jūmupna āt nūmah jūúwúp tajī. Páant, ī jūúwúchah ennit, Jesús nin pah ā niijíp jī:

—Con jūóhni, yoobópdih túini judío cáac caá. Caandíh dedé yeeat ā wihcan caá, Natanaeldih enna, jwiítidih ā niijíp jī.

⁴⁸Páant ā niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma túi jéih? ā niijíp jī.

—Meemdíh Felipe ā naáwát pínah játih, higuera nah púujdih ma chúudachah, wáát enep be, Jesús caandíh ā niij jepahap jī.

⁴⁹—Bohéní, meém Dios wūúh caá. Jwiít judfowā jwí Maáh pínah caá, Jesúsdih ā niijíp jī.*

⁵⁰—‘Higuera nah nūmp ma chúudachah, wā enep be’, wā niijíchah joinít, ‘Dios wūúh caá meém’, ¿ma niij jenah joí niít? Páant meemdíh wā enatji chah wā chájachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús ā niijíp jī.

⁵¹Páant niijnít, nin pah jwiít nihadidih ā jwúúh niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Jeáboó wátni pah ā jūmúchah, weém nihad cáacwā úud jeñé namá panihni wā chájnidih Dioíh ángelwā aab béjnit, ī jwúúh dei jūúwúchah, ñi enbipna caá,* Jesús ā niijíp jī.

2

Caná tútchidih moón ī téihya chéwat

¹⁻²Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat ā jūmup jī. Pánihna, Jesúsdih ī bidichah, jwiítbut ájeéh jwí bejep jī. Jesús ín jwí játih caán mūná mitát juibínap tajī. ³Í túi wéi babhbachah, íh jiwá iguúh mac āt beedáh bejep wut jī. Páant ā beedéchah, Jesús ín caandíh nin pah mi niijíp jī:

—Wūúhú, jáantjeh íh jiwá iguúh mac ā beedáh bejep be, mi niijíp jī.

⁴—Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wā tewat pínah ā juibí jwúhna caá, Jesús ā niij jepahap jī.

⁵Páant ā niij jepahachah joiná yuhna, ā ínboó queét teo wūhndidih nin pah mit niij wutji taga:

—Wā wūúh ded pah yeebdíh ā wutat pah ñi chájap, mit niij taga.

⁶Caanjíh seis dahwani wáam dahna ā jūmup jī. Bíc wáam búdí jáaj cómoh pah bóo ā jūmup jī. Jwiít judfowā Dios ā wutatji pah jwí téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwí pí bíbohó jī. Pánihna, caán mūdíh moonbát caan dáhnadidih ī bíbohó jī.

⁷Pánihna, queét teo wūhndidih nin pah Jesús ā niij wutap jī:

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

—Mahdih ub jüóhñit, caán wáam dah-nadilh ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, teo wüñhit caán wáam dahnadilh mah í tãí yáac yáwanap jĩ. ⁸ Páant í yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwüub niij wutup jĩ:

—Buu caandíh tóih ubnit, yeebdíh wut-nidilh ñi juibí wüñhá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caandíh tóih ub-nit, í maáhdih í juibí wüñhap jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh í yáac-nijidih Jesús ã túut nuumúchah, jiwá iguñh mac yoobat át bejep tají. Pánihna, queétdih wutniboó caan mácdih ã jwíih babh joyóchah, dedmant í ubatjidih át jéihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caandíh teo wüñhitboó mahjeh í yáacatjidih í jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih wutni babh joinít, téihya chéonidih ã jüúwát túutup jĩ. ¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wüñhit í maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwí bidnitdih caán yoobat macdih jwípi jwíih wüñha caá. Pánihat túttimah, í babh yáwachah ennit, juu macdih jwípi ñuun tóih-na caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chájat tútcan tagaá. Caán yoobat macdih tóihcanjeh, juu macboodíh mat jwíih tóih-yat túutup taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobat macboodíh mat wüñhat túutup taga, teo wüñhit í maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánih chájna, Galilea baác Caná tútchidih ã jwíih wép cháj júutup jĩ, “Dios wüñh caá”, cáacwá í niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobat caá”, jwiít ã bohénit caandíh jwí niij jenah joí jwíhip jĩ.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiítidih ã ñumah bejep jĩ. Páant ã ñumah bejehchah, ã íin, ã úudwábut jwiíjéeh bíicdih í bejep jĩ. Caanná juibínit, daocánni yeó jáap jwí jum jwüñhap jĩ.*

Jíib chájnitdih Dioñh muumánt Jesús ã ñuun bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Pascua yeó jáapna ã tóah jüúwúchah jéihñit, dawá jwí déewá Jerusalén tútchina í bejep jĩ.* Jesúsbut jwiítidih caanná ã ñumah bejep jĩ. Caanná juibínit, Dioñh muuná

enedih jwí bejep jĩ. ¹⁴ Caán muudíh jiwiwá, owejawá, jopwádhbut jíib chájnitdih Jesús ã enep jĩ. Bitabut dinero júdudih túut nuumnít í chúudachah, ã enep jĩ. Queét túut nuumnítboó cáacwádh búdí nuumná ít chájap tají. ¹⁵ Pánihna, caanjíh jumni tópnadilh ubnit, caánboó jumnit cáacwádh íih nuñépwádhbut ã pñi ñuun bácanap jĩ. Dinero túut nuumnít í chúudat páhana, íih cáagat naanádhbut ã tóo yoh áacanachah, íih dinero júduna ã puo yóh ñajap jĩ. ¹⁶ Pánihna, jopwádh jíib chájnitdih nin pah ã niij jüihñep jĩ:

—Ñíih jopwádh ñi ub bac bejeé. Nin wá ípdih úubát muudíh jíib chájat muú ñi chájca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwátidih naoh yapani ã daacátjidih jwí náhninap jĩ. “Dios wá Maáh, míih muudíh búdí wá oina caá. Pánih oina, caandíh yeejép í chájachah ennit, búdí wá íjna caá”, át niij daacáp tají.*

¹⁸ Jesús páant ã chájachah ennit, jwí maáta caandíh nin pah í niij jüihñep jĩ:

—¿Dépanihna queétdih páant ma ñuun yóh baca? Meemdíh Dios páant ã chájat túutuchah, cáacwá í chájca naáhdih ma cháj júutú, jwí jéihyat pínah niijná, Jesúsdiñ í niijíp jĩ.

¹⁹ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Nin muudíh ñi yohochah, bíic peih-canni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni muujídh wá jwüub ámohbipna caá, ã niijíp jĩ.*

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandíh nin pah í niij úubh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin muudíh teona, ít péanap tají. Obohjeéhtih, ¿meémboó bíic peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniít? í niijíp jĩ.

²¹ Obohjeéhtih, caán muudíh jeh niijcán, áih bácahdih niijná át chájap tají. Páant ã naáwáchah yuhna, maáta í jéihcah, jwiítbut jwí jéih jwüñhap jĩ. ²² Pánihna, wunniij Jesús ã boo pud jüúwát túttimah, jwiít ã bohénitboó páant ã niijátjidih náhninit, jwí

* 2:12 Mt 4.13

* 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 2:17 Sal 69.9

* 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

beh joyóp jī, b̄uca. Dios naáwátidih ī daác-niji n̄uodih, Jesús ā niijátjidihb̄ut “Caán yoobópdih tigaá”, jwī niij jéihyep jī.

Cáacwā ī jengah joyátidih Jesús ā jéih beedáat

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén t̄t̄chiboó ā jum̄ap jī. Pánih jum̄nit, jwiít cáacwā jwī jéih ch̄ajca naáhdih Dios ā wē-patjih Jesús ā ch̄ajchah ennit, “Caánboó Dios ā wahn̄i Cristo caá”, dawá ī niij jengah joyóp yuh jī. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ī jengah joyátidih jéihnit, “Weemdih yoobópdih ī jepahcan caá”, Jesús āt niij jéihyep tajī. ²⁵ Pánihna, caanjéh cáacwā ī jengah joyátidih t̄t̄i jéih beedáni jum̄na, bita ded pah ī jengah joyátidih caandih w̄ubh joyát ā wihcap jī.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiít judiowā jwī maata poómpdih bóo wut jī. ² Jesucristo Jerusalén t̄t̄chiboó jum̄ láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdi h̄enedih āt jwīb̄nap wut jī. Pánih jwīb̄nit, nin pah āt niijíp wut jī:

—Bohéni, Dios jwiítidih ma bohéat pínah niijná, meemdih ā wahatidih jwī jéihna caá. Pánih wahn̄it, majeéh ā jum̄atidihb̄ut jwī jéihna caá. Majeéh ā wihchah, jwiít cáacwā jwī jéih ch̄ajca naáhdih mata jéih ch̄ajcan tagaá, āt niijíp wut jī.

³ Páant ā niijíchah jointit, Jesús caandih nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ded jáap cáac jum̄ni panihni jw̄ubh jum̄can, ded pah Dios ā maáh jum̄atidih ā jéihcan niít, āt niijíp wut jī.

⁴ —Páant cáac behe ¿ded pah jáap cáac jum̄ni panihni ā jéih jw̄ubh jum̄bi? ¿Ded pah ā íinih wudahboó ā jéih jw̄ubh waadbí? ¿Caandih mi jw̄ubh jéih weh jum̄ca niít? Nicodemo āt niijíp wut jī.

⁵⁻⁶ —Cáacwājeh ī weh jum̄uchah, cáacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboó cáacwāh̄ caolih w̄unni panihnidih ā boanachah, jw̄ubh jáap cáac jum̄ni panihnit ī jum̄na caá. Jáap caolih jum̄ni panihnitjeh Dios weh ī jum̄na caá. Yoobópdih meemdih wā naóhna caá.

Ded mahjih̄ daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jum̄can, Dios ā maáh jum̄apboó ā jéih waadcán niít. ⁷ Yoobópdih meemdih wā naóhna caá: Meemdihb̄ut jáap cáac jum̄at panihni caá náahap. Caandih páant wā niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ā yapbi?’ ma niij w̄ubh joicá bojóo.* ⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ā j̄w̄w̄upmant ma jéihcan caá. Ā bejep pínahboobát ma jéihcan caá. Ā joh b̄aug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih w̄unni panihnitdih Túini Espiritu ā boanachah, ded pah ā booaatdih jéih encan yuhna, cáac ā t̄t̄ut n̄umátidih ma t̄t̄i jéih enna caá,* Jesús āt niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijíchah jointit, Nicodemo Jesús-dih nin pah āt jw̄ubh niijíp wut jī:

—¿Ded pah niij naóh tigaá ma ch̄aj? Ma naáwátidih wā beh joicán caá, āt niijíp wut jī.

¹⁰ —¿Páant, meém judiowādih bohéni yuhna, ded pah wā naáwátidih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Jwī jéihyatidih, jwī enatidihb̄ut yeebdih jwī naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ñi joíhcan caá. ¹² Nin baácboó ded pah ā jum̄atidih wā naáwáchah, ‘Yoobópdih ā naóhcan caá’, niijná, Dios pehb̄boó ded pah ā jum̄atidihb̄ut wā naáwáchah, bíc yoobó ñi niij jengah joib̄ipna caá.

¹³ “Ded Dios ā jum̄apboó enedih aab béjn̄iji jw̄ubh dei j̄uóhni ā wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cáacwā úd̄u jeñé, caánboó wāp̄i jum̄ap jī. Pánihna, caanmánt dei j̄uóhni weemjéh ded pah ā jum̄atidih yoobópdih wā jéih naóhna caá. ¹⁴⁻¹⁵ Jon j̄atih, Moisésji jum̄ láa, Dioh̄ cáacwā t̄t̄chi wihcapboó jum̄ jw̄uhna, caandih ī j̄ūi-h̄n̄uchah, dawá maiwādih wahn̄it, queéjt̄ih cáacwādih āt peéh ch̄ajap wut jī. Mai pah j̄íghnidih itahjih̄ Dios Moisésdih āt ch̄ajat t̄t̄ut̄ap wut jī. Caán mai pah j̄íghnidih ch̄aj péanit, máa nahdih báudh̄nit, āt baad dódhdop wut jī. Pánihna, det Diosdih t̄t̄i jengah jointit, caán ā baad dódhni mai pah j̄íghnidih ennit, it boonap wut jī.* Caán ā baad dódhdat pah, cruzboó péoh̄nit, p̄ud dodh̄nit, cáacwā weemdih ī mao-

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5 * 3:14-15 Nm 21.9

* 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32

biɓna caá.* Pánihna, weém caán cruzboó wā wunuchah, det weemdih túi jenah joinit, iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páant-jeh ī túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijp wut jī.

Dios nihat cáacwādh búdī ā oyat

¹⁶ “Dios nihat cáacwādh búdī ā oina caá. Pánih búdī oina, queétdih ā peéh chājat déedih túi ubat túut niijná, weém ā wūúh biíc jumnidih ā wah deyanap jī. Páant ā wahachah, det weemdih jepahnit iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páant-jeh ī túi jumbipna caá. ¹⁷ Dios cáacwādh yeejat peéh chājat túutna, weém ā wūúhdih nin baáboó ā wah deyacap jī. Obohjeéhtih, iiguipna ī bejat déedih queétdih wā túi ubat pínah niijná, ā wah deyanap jī.

¹⁸ “Weém ā wūúhdih det jepahnitdih Dios ī yeejat jīb ā peéh chājan níit. Obohjeéhtih, det weemdih ī jepahcah, queétdih ī yeejat jīb ā peéh chājbiɓna caá. ¹⁹ Weém Dios wūúh baabát panihni nin baáboó jūóhna, ded pah cáacwā Diosjeéh ī túi jumat pínahdih wā jéihyahna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cáacwā ī náahcap be. Ī chājat yeejép ā jumuchah, dɓpúat panihnidihjeh ī náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chājnit ī jumuchah, Dios queétdih ā peéh chājbiɓna caá. ²⁰ Nihat yeej chājnit ī yeej chājatdih cáadahncan, páant ī chājatdih bita ī encat pínah niijná, baabát panihpoó ī jūúwhncan caá.* ²¹ Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabáboó ī jūúwhna caá, Dios ā wēpatjīh ī túi chājatdih bita ī enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niijp wut jī.

Jesús ded pah ā jumatdih Juan Daabáni ā naáwát

²² Túttimah, jwiít ā bohénitdih Judea baácna Jesús ā numah jib bejep jī. Caanna jib bejnit, caanjīh moón Diosdih ī jepahachah, queétdih ā daabánap jī. ²³ Enón wūt jumni pebh Salim wūt jumɓdih caan múj numahni ā jumuchah, Juanbút cáacwādh daabána át chājav wut jī. Queétdih ā daabát pínah niijná, dawā ā pebhna īt juibínap wut jī. ²⁴ Caán láa Juan Daabánidih jwī maáta ī teo jwhcap jī.*

²⁵ Biquína Juan Daabáni ā bohénit biíc jwī déejīh ded pah jwiít judíowā jwípí daabáatdih múc wéhena īt chājav wut jī. ²⁶ Pánih múc wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ā bohénit caandih nin pah īt niij wūúh joyóv wut jī:

—Bohéní, Jordán mɓj conanaajīh majeéh jumni jī ‘Caán caá weemdih chah jumni’, ma niijnjīboó buu cáacwādh daabána caá ā chājav. Páant ā daabánachah, nihat caan pebhna múicjeh bejna caá ī chājav, Juandih īt niijp wut jī.

²⁷ Páant ī niijchah joinit, Juan nin pah át niij jepahap wut jī:

—Diosboó weemdih ā jwīh daabát túutɓ jī. Pánihna, buu caandih jwūh daabát túutnit, ā pebhna cáacwādh ā bejat túutna caá. ²⁸ “Weém Cristo nihcana caá’, wā niijchah, yeeb nī joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo játih weemdih Dios ā wahap jī.* ²⁹ Pánihna, ájeéh cáacwā ī bejchah enna, búdī wā wēina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejchah ennit, ā pej jumniiboó búdī ā wēina caá. Páant ā pej jumni ā weñat pah mun tigaá, weembút Jesúsdi h ī túi péenachah ennit, búdī wā wēina caá. ³⁰ Pánihna, cáacwā weemdih pée cádahnit, Cristoboodih jwūub túi péeat caá náahap, Juan queétdih át niij jepahap wut jī.

Dios wūúh japmant jūóhni ā jumat

³¹ Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ā bohénitdih át jwūub niij naáwáp wut jī: “Jeámant jumni jī nin baáboó dei jūóhni nihatdih ā túi jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwā nin baáboó jumnit, nin baácdihjeh ded pah ā jumatdih jéihnit, jwī naóhna caá. Caán Dios ā wahniboó jwiít cáacwā chah jéihni ā jumna caá. ³² Ded pah ā enatjī, ā joyátjidihbút jwiítidih ā naóhna caá. Páant ā naáwáchah yehna, cáacwāboó ā naáwátidih ī joíhncan caá. ³³ Pánihna, jeámant jūóhni ā naáwáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, ā niij jéihna caá. ³⁴ Dios ā wahni Cristodih áh Túini Espiritudih búdī yoobát ā wūhɓ be. Pánihna, Cristo Dios naáwátidih yoobópdih ápi naóhna caá. ³⁵ Dios ā wūúhdih búdī oinit,

* 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

* 3:28 Jn 1.20 * 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22

caandih nihat i maáh a jumat tútutna caá.*
³⁶Dios wúhhdih ded jepahni Diosjeéh páant-
 tjeħ a jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded a
 wúhhdih yap yohnibodíh íjnit, Dios búdí
 a peéh chájachah, ájeéh a wihcan niít”,
 Juan át niijíp wut jī.

4

*Jesús Samaria baácdih bólijih a míc
 wéheat*

¹Juan chah dawá cáacwá Jesúsdiħ péen-
 itdiħ a daabáat doonádiħ fariseowá it joyóp
 wut jī. ²Obohjeéhtih, Jesús pohba a daabá-
 can jī. Jwiít a bohénitboó jī cáacwádiħ
 jwí daabánap jī. ³Fariseowá i jéihyat
 doonádiħ joinít, Jesúsboó Judea baácdih
 jumniĵ Galilea baácna jwiítđih a numah
 bejep jī.

⁴Caáná bejna, Samaria baácdih yap be-
 jat túut jwí chájap jī. ⁵Pániħ yap bejna,
 Samaria baácdih bóo Sicar tútchina jwí
 juibínap jī. Caan pébh jwí nuo Jacob a
 wúh Josédih a wúhniĵ baácbit át jumup
 wut jī.* ⁶Caanjíħ Jacobwáĵi i mah tóihyat íit
 a jumup jī. Pániħna, Jesúsboó yuúp jūóhniĵ
 chúná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh a
 choó chúudup jī. ⁷⁻⁸Páant a choó chúudat
 pónih, jwiít a bohénitboó tútchina jeémát
 jíib chájadiħ jwí aab béjep jī. Caanjíħ Jesús
 a chúudachah, Samaria baácdih bóli mah
 tóhyodiħ mit dei juibínap wut jī. Páant mi
 mah tóhyochah, Jesús nin pah caántđih át
 niijíp wut jī:

—Weemdíħ mah ma wúhuú, át niijíp wut
 jī.

⁹—Meém judío cáac caá. Weémboó
 Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigeá
 weemdíħ mah ma úbh? Jesúsdiħ mit niĵ
 jepahap wut jī. (Jwiít judíowá Samaria
 baácdih moondíħ jwíípi eníħcap jī. Pániħna,
 páant mit niijíp wut jī).*

¹⁰Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántđih
 nin pah át niĵ naáwáp wut jī:

—Dios meemdíħ a teo wáacat déediħ
 jéihcan, meemdíħ mahdiħ úbhniđihbút
 ma jéihcan caá. Pániħ jéihna nihna, ‘Mah
 ma wúhuú’, weémboodíħ mata niĵ úbh
 tagaá. Caán wá wúhíħni mah panihniđih
 ma babhbachah, míih caoliħ áta túi boo
 tagaá, át niijíp wut jī.

* 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32

* 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

¹¹—¿Dépah niĵ tigeá páant ma niĵ? Nin
 mah tóhyat íit numah bóo caá. Mah
 tóhyat pínah wáam dah bibohcan, ¿deħ
 tigeá caoliđih booat tútutni mah ma úbbi?
¹²Jwí nuo Jacobji, a wehbut, íih nuúúpwá
 bícdih nin íitđih mah úbnit, it babhbar wut
 jī. Áihjidiħ jwiít a juimenádiħ át wúħup wut
 jī. ¿Pániħna, jwí nuo Jacobji chah wépní
 niít ma jumup, páant ma niijná? mit niijíp
 wut jī.

¹³—Ded nin íitđih bóo mahdiħ babhni a
 jwúub taca joótbiĵna caá, páant muntih.
¹⁴Obohjeéhtih, weém wá wúhni mah pani-
 hniboodíħ babhna, chéneĵi a taca joótcan
 niít. Ded wá wúhni mah panihniđih bab-
 hna, Diosjeéh páantjeħ a túi jumbipna caá.
 Meo waó cáahdiħ mah nooĵ bácní a jöpcat
 pah wá wúhni mah panihni a beedcán niít,
 Jesús caántđih át niijíp wut jī.*

¹⁵—Caán láa bácaħ, caán ma niijní
 mahdiħ weemdíħ ma wúhuú, jwúub taca
 joótcaħ, ninboó yeó jáap jumat pah mah
 tóhyodiħ wá jūóhcat pínah niijná, mit niijíp
 wut jī.

¹⁶—Majeéh bóodiħ ma bidbi jwúhuú,
 Jesús át niijíp wut jī.

¹⁷⁻¹⁸—Obohjeéhtih, weém áa wihcanniħ
 caá, mit niĵ jepahap wut jī.

—Yoobópdih tigeá ma niijíp. Obo-
 hjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaĵi.
 Buu majeéh jumni ma áa yoobát nihcan
 caá. Pániħna, ‘Weém áa wihcanniħ caá’,
 ma niiját yoobópdih tigeá, Jesús caántđih át
 niijíp wut jī.

¹⁹—Meémboó Dios naáwátđih naóħ ya-
 pani nacaá. ²⁰Pániħna, yoobópdih wá jéi-
 hyat pínah niijná, weemdíħ ma naáwá: Con
 jeená jwí nuowáĵi Diosdiħ ípi úbúup wut jī.
 Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tútchiboó Diosdiħ
 úbúđih bejat caá náahap’, yeéb judíowá
 nípi niijná caá, mit niijíp wut jī.

²¹—Yad wilí, weemdíħ ma joi jwúhuú.
 Nin wá naáwát yoobópdih caá. Túttimah
 bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tútchiboobút
 jwí íipđih ní úbhcan niít. ²²Yeéb Samaria
 baácdih moón ní úbhniđih ní jéihcan caá.
 Obohjeéhtih, jwiít judíowáboó caandíħ jwí
 jéihna caá. Dios a wahni, nihat cáacwádiħ
 túi úbni, judíoĵeh tigeá a jumup. Páni-
 ĵna, jwí wéni Diosdiħ jwiít judíowáboó

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

Ƶwĩ jéihna caá. ²³ Bũ lãa, túttimah-but Túini Espírítu ā teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cáacwã Diosdih ī túi wēibipna caá. Páant caandíh túi wēinitboodíh caá Dios ā bidip. ²⁴ Dios jíghocanni ā jumchah, cáacwã caandíh ī jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandíh Ƶwĩ wēi wúbúchah, bíic yoobó ā túina caá. Caandíh wēina, Túini Espírítu ā teo wáacatjĩh, túi yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih āt niijíp wut jĩ.

²⁵ —Mesías, ‘Cristo’, ī niijní, ā jũúwát pínahdih weém wã jéihna caá. Caán jũóhna, jwiít dih nihat ā jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jĩ.

²⁶ —Weém ma niijní Cristo tigaá, Jesús caántdih āt niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant caántdih ā míc wéhenachah, jwiít ā bohénitboó jeémát jíib chãjadih bejnitjĩ Ƶwĩ jwúub juibínap jĩ. Pánih jwúub juibínit, Jesús yad wilijĩh ā míc wéhenachah ennit, Ƶwĩ en wúhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” niij wúbh joinít déeji Ƶwĩ niijcáp jĩ. ²⁸ Pánihna, caántboó míh mah tóhyat wáam dahdíh cáag jwejnít, tútchina mi jwúub aab béj jwuhup jĩ. Pánih bejnit, míh tútchidih moondíh nin pah mit niij naáwáp wut jĩ:

²⁹ —Ded pah wã chãjatjidih weemdíh naóh beedánidih ñi en jũúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondíh Jesús dih mi jwááápina mit numah jwúub jũúwáp tajĩ.

³¹ Pánihna, ī juyát pínah játih, jwiít Jesús ā bohénitboó Ƶwĩ jíib chãjni jeémát dih caandíh Ƶwĩ numah jeémíhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jũúwá, Ƶwĩ niijíp yuh jĩ.

³² —Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdíh ā jumna caá, Jesús jwiít dih ā niij jepahap jĩ.

³³ —¿Bitá caandíh jeémát ítát wúh taniít? jwiítjeh Ƶwĩ míc niijíp jĩ.

³⁴ Páant Ƶwĩ míc niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā jwúub niijíp jĩ:

—Cáacwã jeémát ī bidat pah, weemdíh wahni ded pah ā wutadidih chãj péaatdih búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandíh jepahnit, caántjĩh míc wéhena, wíih jeémát panihni ā jumna caá. ³⁵ ‘Chénena

míc widh ā judhna caá Ƶwĩ momni ā quehechah, Ƶwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ā niiját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojó. ‘Dios naáwát dih Ƶwĩ naáwát pínah ā judh jwuhna caá’, ñi niij jenah joicá bojó. Yoobópdih yeedíh wã naóhna caá. Jáantjeh quehat lãa panihni ā jumna caá. Bũ lãa bácah cáacwã Ƶwĩ pebhna ī juyúchah, ñi túi eneé. Queéboó pácahi ā quehat pah ī jumna caá. Pánihna, Bũ cáacwádih wã bohénachah, ī joyát lãa ā jumna caá. ³⁶ Cáacwádih wíih túini doonádih jepahat tútnti dicni panihni ā jumna caá. Queét jepahnit, caán ā dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ī túi jumbipna caá. Pánihna, cáacwã ī túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bífcidih búdí ī wēibipna caá. Páant ī weñat ī tewatjĩ jíib panihni ā jumna caá. ³⁷ Cáacwã nin pah ī niijná caá: ‘Bíic ā jwíih momop be. Bífhboó ā momni ā quehechah ā diquip be’, ípí niijná caá. Momni panihni wíih túini doonádih naóh jwíihni caá. Bitá caandíh dicnit panihnit wíih túini doonádih jepahat tútntit caá. ³⁸ Páant ā jumát pah, bitaboó cáacwádih ítát jwíih bohénap tajĩ. Queétdih jwíih bohénit ñi jumcah yuhna, Bũ yeedíh jwuh wã wahna caá, wíih túini doonádih jwúub joinít ī túi jepahat pínah niijná, Jesús jwiít dih ā niijíp jĩ.

³⁹ Páant Jesús jwiít dih ā míc wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítdih wã jwááap be”, mi niijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesús dih ī jepahat pínahdih ít jenah joyóp tajĩ. ⁴⁰ Pánihna, queét Ƶwĩ pebh joinít, “jwiijeéh ma chão jwúuhú”, Jesús dih ī niijíp jĩ. Páant ī niijíchah joinít, chéne yeó jáap íjeéh Ƶwĩ jum jwuhup jĩ. ⁴¹ Jesúsjeh queétdih ā naáwáchah joinít, dawá caandíh ī jepahap jĩ. ⁴² Í dée wilidih nin pah ī niijíp jĩ:

—Ma jwíih naáwáchah joinákeh, jwiítbut Jesús dih jepahíhat Ƶwĩ jenah joyóp be. Bũ caanjéh ā naáwáchah joiná, Ƶwĩ túi jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípná bejnit déejidih yoobópdih tái ubni caá’, Ƶwĩ niij jéihna caá, ī niijíp jĩ.

Maáh wúhdih Jesús ā booaat

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tútchidih numah cháō jwáhniji, Jesús Galilea baácboó jwiít-dih ā numah bejep jī. ⁴⁴ “Ded Dios naáwát-dih naóh yapanidih áih baácđih moón ipí wēican caá. Pánihna, Galilea baácđih wā behechah ennitji, weemdih ī túi jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant ī jumuchah yuhna, caanná jwī jwáub bejna caá”, ā niijíp jī. ⁴⁵ Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáap-nadih jwī jum láa, Jesús ā chājatjidih ennitji biquina Galilea baácđih moón it jumap tajī. Pánihna, íih baácna jwī juibínachah, queétoó ā wēp chājatdih jwáub enihna, caandih ī túi wēi jwááap jī.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguñh mac Jesús ā túut numniji Caná tútchidih jwī jwáub juibínap jī. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wáuh wunna āt chājap tajī.* ⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácboó jumniji Galilea baácna ā jwáub juyát doonádih joinit, jwī pebhna āt aáb jūúwup tajī: Pánih aáb junit, nin pah Jesús-dih ā niijíp jī:

—Wā wáuh muujná beé ā chājap be. Pánihna, caandih booaat túut niijná, wā-jeéh waicanjeh ma dei jūúwú, ā wēp niij wáubup yuh jī.

⁴⁸ Páant ā niijíchah joiná yuhna, Jesús caandih nin pah ā niij jepahap jī:

—Dios ā wēpatjih wā chāj jútutachah encan, ‘Caán Dios ā wahni Cristo caá’, weemdih ni niij jenah joibícan nacaá, Jesús ā niijíp jī.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wā wáuh ā wunat pínah játih, waicanjeh ma booa wāh jūúwú, Jesús-dih ā niijíp yuh jī.

⁵⁰ Páant ā niijíchah yuhna,

—Míih muuná ma jwáub bejeé. Ma wáuh ā boona caá, Jesús caandih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinit, “Ā niiját pah tih wā wáuh ā boona nacaá”, niij jenah joinit, áih muúboó ā jwáub bejep jī. ⁵¹ Páant ā jwáub juibínachah, ā pebh moón caandih it jwááh naáwáp wut jī:

—Ma wáuh jáantjeh ā jwáub boona beé, caandih it niijíp wut jī.

⁵² —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ā boo? queétdih āt niij wáuh joyóp wut jī.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandih pahat ā dúucup be, it niij jepahap wut jī.

⁵³ Páant ī niijíchah joinit, “Jesús weemdih ‘Ma wáuh ā boona caá’, ā niijíchahjeh, wā wáuh āt boonap taga”, maáhboó āt niij jenah joyóp wut jī. “Jesús weemdih yoobópđih tigaá āt niijíp”, niijná, ā déewā bícdih Jesús-dih “Caán Dios ā wahni Cristo yoobát caá”, it niij jenah joyóp wut jī.

⁵⁴ Jesús Judea baácđih jumniji Galilea baácna jwáub juibínit, maáh wáuhđih boona, chéne láa jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjih ā chāj jútutap jī.

5

Jéih bejcannidih Jesús ā booaat

¹ Túttimah, jwiít judíowā Dios-dih jwī wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiít-dih ā numah juibínap jī, páant muntih. ² Caanjíh Ovejawā Bejni Jēc wūt jumni pebh jéehat júá ā jumap jī. Jwiít judíowā jwíih wéheatjih niijná, caán júádih Betzata jwī niijná caá. Caán Betzata júá jwéejdih cinco nemat wihcanni jēcna ā jum púud bejep jī. ³ Caán júádih muú wáap lap nump dawá tubúp chūúhñit ipí ñaj púud bejep tajī. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh it ñajap tajī. Caanjíh ñajnit, mah chibít ā dácohatdih pái ñajna it chājap tajī. ⁴ “Dioíh ángel dei junit, caán jéehat júádih ā dácohanachah ennit, ded játih jwíih buúg báahniboó dedé wunat jumni apí boonap wut jī”, it niij jenah joyóp tajī. ⁵ Pánihna, caanjíh jumni bíc jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tubúp chūúhñi ā ñajap jī. ⁶ Caandih ennit, maatápđih ā tubúp chūúát-dih jéihna, Jesús caandih nin pah ā niij wáuh joyóp jī:

—¿Meém ma booh niit? ā niijíp jī.

⁷ —Wā boohina yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdih ded ub báahni pínah ā wihcan caá. Pánihna, dawá láa ā dácohochah, wā buúg báah bejhíchah yuhna, bita wā játih ipí juibí buúg báahna caá, Jesús-dih ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinit,

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24 * 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ùbnit, ma yáac chái bejeé, Jesús caandih ā niijíp jī.

⁹Páant ā niijfchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñuhnit, ā ñajatjidih ùbnit, ā yáac chái bejep jī, buca. ¹⁰Páant ā boonachah enna, jwí chooát yeó jáap ā jumuchah, jwí maáta caandih nin pah īt niij jūihñup wut jī:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigua ma chāj? Buu jwí chooát yeó jáap ā jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ā túican caá, īt niijíp wut jī.*

¹¹—Obohjeéhtih, ‘Ma ñajatjidih ùbnit, ma yáac chái bejeé’, weemdih booani ā niijíp be. Páant ā niijfchah joinit, nin wā ñajatjidih ùb bejna caá wā chājap, āt niij jepahap wut jī.

¹²—¿Déhe tibeé meemdih páant niij, booani? queét īt niij wúh joyóp wut jī.

¹³Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwā cātīh ā bejchah, caandih booanidih āt beh encap wut jī. Pánihna, ā wútdih jéihcan, āt jéih jepahcap wut jī. ¹⁴Táttimah, Dioíh muúboó Jesús caandih jwááhnit, nin pah ā niijíp jī:

—Weemdih ma joi jwúhuú. Buu ma túi jumna caá. Pánihna, ma jwúub yéej chājca bojoó, páant muntih. Jwúub yéej chājna, chah yeejép wunat meemdih ā jūóhbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

¹⁵Caandih páant ā niijfchah joinit, Jesús-dih āt beh enep wut jī, buca. Pánih beh enniji jwí maátadih naawádih āt bejep jī.

—Jesús wūt jumni beé weemdih āt booanap tabe, queétdih āt niijíp wut jī.

¹⁶Páant ā niijfchah joinit, Jesús chooát yeó jáapdih ā booaatjidih jéihnit, jwí maátaboó caandih yeejép ī chāj jwíhip jī.

¹⁷Páant caandih ī mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī:

—Wā íp páantjeh teona caá ā chājap. Pánihna, weembát wā teo jwuhna caá, ā niijíp jī.

¹⁸Jesús páant ā niijfchah joinit, jwí maátaboó chah ī íjip jī. Jwí chooát yeó jáapdih caán tubup chūhndih ā boonachah enna, queét ī íj jwíhip jī. Pánih íjina, “Wā íp”, Diosdih ā niijfchah joiná, chah ī yoób íjip jī. “‘Wā íp’, niijná, ‘Diosdih bíic yoobó wā jumna caá’, Jesús caán mícjeh ā niij jenah joiná caá”, jwí maáta īt niij jenah joyóp tajī. Páant niij

jenah joinit, chah íjina, Jesús-dih ī yoób mao yohíhip yuh jī.*

Jesús ā íp ā wutuchahjeh, jepahni ā jumat

¹⁹Páant ī niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij naawáp jī: “Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém, Dios wúuh, wā jenah joyátjeh wā chājcan caá. Wā íp weemdih ded pah ā wutuchah, caandihjeh wā jepahna caá. Wā íp ded pah ā chājachah ennit, weém ā wúúhbat bíic yoobó wāpí chājna caá. ²⁰Wā íp weém ā wúúhdih oina, ded pah ā chājatdih weemdih āpí jéihyana caá. Buu wā chājatjeh chah, bíih wā chājat pínahdih weemdih ā jéihyabipna caá. Páant weemdih ā wutatdih joinit, ā wēpatjīh yeebdih wā chāj jútuchah, ñi en wúhi bejbipna caá. ²¹Wā íp ded pah wunah bejnitdih ā booaat pah, weembát ā booaat túatnitdih bíic yoobó wā booana caá. ²²⁻²³Wā íp cáacwā ī yéej chājatdih peéh chājni nihcan caá. Obohjeéhtih, ī yéejat jīb wā peéh chājat pínah niijná, weemboodih ā wutup be, nihat cáacwā caandih ī weñat pah, weemdihbat bíic yoobó ī weñat pínah niijná. Wā íp caá weemdih wahní. Pánihna, ded weém ā wúúhdih weicanni, wā ípdihbat ā weícan caá.

²⁴“Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det wā naawátdih joinit, weemdih wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh ī túi jum-bipna caá. Páant ájeéh ī jumuchah, queétdih wā peéh chājcan níit. Queét íguípna bejnit déejidih túi ùbnit ī jum-bipna caá. ²⁵Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Íguípna bejnit déeji weém Dios wúúhdih buu jepah jwíhna caá ī chājap. Wā naawátdih jói jepahnitboó Dios bíicdih páantjeh ī túi jum-bipna caá. ²⁶Wā íp Dios páantjeh jum-niboó cáacwādih páantjeh ā jumat túatna caá. Pánihna, weém ā wúúhdihbat páantjeh jumat túatni pínah ā chājap jī. ²⁷Weém nihat cáacwā úud jeñé wā jumuchah, cáacwādih wā peéh chājat pínah niijná weemboodih ā wutup jī. ²⁸Páant wā naawáchah joiná, ñi jói wúhi bejca bojoó. Cubucah nihat wannit íih báach ī yohopjiboó jumna yuhna, wā

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21 * 5:18 Jn 10.30-38

ejechah, i joibipna caá. ²⁹ Pánih joiná, nihah tái chájniti boo pud júohnit Dios pehbóo i púuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chájnitiiboó, i yééj chájtaji jíib iiguírna i bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wíih jenah joyátjeh, wá weñat pínahdih wá chájcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni á wutatdihjeh wá chájna caá. Á niiját pahjeh cáacwádh wá peéh chájbipna caá. Páant wá peéh chájjachah, yoobópdih á jumbipna caá. ³¹ “Weém Dios wúúh, á wahni caá’, weemjéh wá niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tágá. ³² Obohjeéhtih, biíh caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘Á niijátji yoobópdih á jumna caá’, wá niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna i wúbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jí. ³⁴ ‘Nin Dios wúúh caá’, weemdíh niijnítdih wá bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wúúh caá’, Juanboó weemdíh á niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdíh jepahnit, iiguírna ñi bejcat pínah niijná, Juan á niijátjidih yeebdíh wá náhniana caá. ³⁵ Túi enat tút niijná, jiiát dahdih jwí jíi cáagat pah, Juan ded pah wá jumadnih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tají. Páant á naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi tái wéi joi jwúhup jí. ³⁶ Obohjeéhtih, wá íp weemdíh á wutuchah, á wépatjih wá chájjachah ennit, yoobópdih Dios á wahni wá jumadnih ñita túi jéih tágá. ³⁷ Juan weemdíh á daabánachah, wá ípjuhbut weemdíh wahni ‘Caán wá wúúh caá’, á niijíp jí. Páant á niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jumna caá.*

³⁸ Weém Dios á wahnidih jepahcan, wá íp á naáwátidihbut ñi náahcan caá. ³⁹ ‘Dios naáwát tólihdíh bohéna, yeó jáap jumap pah Diosjeéh jwí túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjeh tígáá weém ded pah wá jumadnih á naáwáp. ⁴⁰ Caán tólih weemdíh á naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jumap pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi wúbhcan caá.

⁴¹ “Weemdíh wéi naóhnitdih wá bidcan

caá. ⁴² Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátidih wá tái jéihna caá. Pánih jenah joinit, Diosdih ñi oicadidihbut wá jéihna caá. ⁴³ Wá íp weemdíh á wutat pah wá chájjachah yuhna, weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, á wahcanniboó á weñat pínahdihjeh á chájjatuchah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá. ⁴⁴ Bitá yeebdíh i wéi naáwátidihjeh bidna yuhna, Diosboó yeebdíh á wéi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios á wahni Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdíhbut ñi joíhcan caá. ⁴⁵ Páant weemdíh ñi joíhcatji jíib ‘Jwí ípdih Jesús jwiítdih á naóh yacbipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés á wutatjidih jwí jepahna, Dios pehbóo jwí bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh á naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdíh á peéh chájbipna caá. ⁴⁶ Moisés weemdíhleh át naóh daacáp tají. Pánihna, caán á daacátjidih ‘Yoobópdih tígáá’, niijná, wá naáwátidihbut ‘Yoobópdih tígáá’, ñita niij jenah joi tágá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés á daacátjidih ‘Yoobópdih tígáá’, niijcán, wá naáwátidihbut ‘Yoobópdih tígáá’, ñi niijcán niit”, Jesús queétdih á niijíp jí.

6

Cinco mil cáacwádh Jesús jeémát á wúhah (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ Túttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiítdih á numah chúuh bejep jí. Caán ímjeh muntih Tiberias ím á wút jumap jí.

² Jesús á boonanachah ennitji dawá cáacwá ít ñuún péenap tají. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená púuh laab juibínit, jwiít á bohénitdih á numah chúuhup jí. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnihjeh á judhdup jí. ⁵ Caanná juibí chúhdna, Jesús dawá cáacwá jwí pebhna i júuwúchah, á enep jí. Pánih ennit, Felipedih nin pah á niij wúbh joyóp jí:

—Dawá cáacwá jwí pebhna i júóh jígohna caá. ¿Deh tígáá i jeémát pínahdih jwí jíib chájbí? á niijíp jí.

⁶ “Ded pah caá Felipe á niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh á chájat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant á niij wúbh joyóp jí.

* 5:29 Dn 12.2

* 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30

* 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

⁷ Páant ã niŷ wábh joyóchah joinít, Fe-
lipeboó nin pah ã niŷ jepahap jī:

—Ocho widh tewat jībīh jeémátdih jwī
jīb chājachah yuhna, queétdih áta juibícan
tagaá, ã niŷjíp jī.

⁸ Jwiít biícdih jumni Simón Pedro úud-
boó, Andrés wūt jumni, Jesúsdiŷ nin pah ã
niŷjíp jī:

⁹—Cinco pan dah, chéne queejwádiŷ nin
wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant
bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón
dawá cáacwádiŷ ã juibícan niít, Andrés ã
niŷjíp jī.

¹⁰—Queétdih ñi chúudat túutú, Jesús
jwiíttdih ã niŷjíp jī.

Caanjīh táini ylip ã jumup jī. Pánihna,
jwī chúudat túutuchah, ylip jumupdiŷ
cáacwá ã tái chúud beedép jī. Cinco mil
neonájeh ã jumup jī. Yaádh, ã weh biícdih
chah ã jumup jī. ¹¹Páant ã chúud beedé-
chah ennit, Jesús pan dahnadiŷ úbnit, “Túina
caá, Paá”, Diosdiŷ ã niŷjíp jī. Páant niŷ
péanít, jwiít ã bohénittdih queét chúud-
nittdih pan, queejdīhbut ã pááat túutup jī.

¹²Páant jwī pááachah, jeémpnit, cáacwáboó
ã tái wud jumup jī. Páant ã wud jumuchah
ennit, Jesús jwiíttdih nin pah ã niŷ wutup jī:

—Í judh jeémpnittdih ñi túi úbuú, ã yoh
peécat pínah niŷná, ã niŷjíp jī.

¹³Páant ã niŷjíchah joinít, cinco pan dah-
naji, chéne queejwájdihbut ã judh jeémp-
nittdih jwī úb yacachah, doce wuhna pohba
ã yáwap jī. ¹⁴Pánihna, jwiít cáacwá jwī
jéih chājca naáhdih Jesús ã chājachah enna,
cáacwá nin pah ã míc niŷjíp jī:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwátdih
naóh yapani, nin baácboó jūóhni pínahdiŷ
jwīpí páini caá, queét ã míc niŷjíp jī.

¹⁵Páant míc niŷjínit, queét Jesúsdiŷ maáh
pínah ã waadáhip yuh jī. Obohjeéhtih,
queét páant ã niŷ jenah joyátdih jéihnit,
biícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ã bejah
bojop jī.

Jesús ímjih ã yáac chūi bejat

(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶Páant ã púuh laab béjat túttimah,
tōo náh jūúwúchah ennit, jwiít ã bohénit
ímboó jwī dei bejep jī. ¹⁷Caanná juibí,
jááj chóodiŷ waadnit, Capernaum tútchina
chúuh bejat túut jwī chājap jī. Obohjeéhtih,
Jesúsboó jwī pebhna ã juicáp jī. Páant ã

jígohchah, caandih pái chūnit, jwī chúuh
bejep jī. Páant jwī chúuh bejehchah, ã
túb tōoáh bejep jī. ¹⁸Páant ã tōoáh bejat
túttimah, johlit búdí ã jūúwúchah, búdí
nolihatbut ã ñahap jī. ¹⁹Pánihna, caán ím
tac yoób jwī bejehchah pohba, Jesús ímjih
jwī pebhna ã yáac chūi jūúwúchah, jwī
enep jī. Páant ã jūúwúchah ennit, búdí
jwī úumup jī. ²⁰Páant jwī úumuchah ennit,
caán jwiíttdih nin pah ã niŷjíp jī:

—jñi en úumca bojó! jWeemjéh tigaá! ã
niŷjíp jī.

²¹Páant ã niŷjíchah joinít, búdí wéinit,
caandih jááj chóona jwī waadát túutup jī.
Páant ã waadát túttimah, waicanjeh jwī
jenah joi béjepna jwī chúuh juibínap jī.

Cáacwá Jesúsdiŷ ã bidat

²²⁻²³Cheibit bóo yeó jáapdiŷ Jesús Dios-
diŷ “Túina caá, Paá”, niŷjínit, queétdih
jeémát ã wūhpjiboó dawá cáacwá páina
íth chājap wut yuh jī. Jwī jwúub chúuh
jūúwúchah, Jesús jwījééh ã waadáttdihbut
ã enep jī. Caandih páantjeh pái jwuhna
ít chājap wut yuh jī. Tiberias tútchiboó
jumniji jááj chóona ã jumupboó át juibínap
wut jī. ²⁴Pánihna, Jesús ã whicatdiŷ ennit,
queét caandih bidna, caán jááj chóonadiŷ
waadnit, Capernaum tútchina chúuh jūóh-
nit, jwiíttdih ã ñúun juyáp jī.

Jesús pan panihni ã jumatdiŷ ã naáwát

²⁵Pánih ñúun chúuh junítjī, Jesúsdiŷ
jwááhnit, caandih nin pah ã niŷ wábh joyó-
p jī:

—jBohéní, débólih tibeé ninboó ma
jūóh? ã niŷjíp jī.

²⁶Páant ã niŷ wábh joyóchah joinít, queé-
tdih Jesús nin pah ã niŷ jepahap jī:

—Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá.
Dios búdí ã wēpatjīh yeebdih wá teo wá-
cachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo
caá’, weemdih ñi niŷ jenah joicán beé.
Páant niŷ jenah joicán yuhna, jwúub jeémp,
wud jumattdihjeh ñit bid jūóh tagaá, páant
muntih. ²⁷Obohjeéhtih, yoobópdih yee-
bdih wá naóhna caá. Nin baácdih bóo
jeémát moopáh bejnijeh caá. Pánihna,
caán déenadiŷ jīb chājīhcan, teocat caá
náahap. Obohjeéhtih, Diosjééh túi jumat
túutni jeémát panihnihoodih bidat caá ná-
hap. Weém niŷihat cáacwá úud jeñé caán
jeémát panihniŷ wá wuhna caá. Wá íp

weemdíh páant ā wāhat tūtutap be. Páant wā jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios ā wēpatjīh weemdíh ā chāj jūutat tūtutachah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joiná yuhna, queét caandíh nin pah ī jwūub niij wūbh joyóp jī:

—¿Ded pah tigaá jwī chājbi, Dios ā náahatdih chājat tūtut niijná? ī niijíp jī.

²⁹ —Nindih Dios yeebdíh ā chājat tūtutna caá: ‘Wā wahnidih túi jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ā niij wūtup be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁰ —Meém Dios ā wahnī yoobát jumna, ā wēpatjīh ma chāj jūut en tigaá bācah, meemdíh jwī jepahat pínah niijná. ³¹ Jwī nuowāji jon jātilh tūtchi wihcapboó maná ī niijnjīdih it jeémép wut jī.* Dios naawát-dih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: ‘Jeámant queétdih jeémátdih āt wuhup wut jī, ī túi jeémát pínah niijná’, āt niij daacáp tajī.* ¿Páant ā chājatjī chah meémboó mata jéih chāj taniít? caandíh ī niijíp jī.

³² —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jūóhni jeémátdih ā wūhcap jī. Wā íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cáacwādhī āpī wūhna caá. ³³ Pánihna, Dios ā wūhni jeémát panihni japmant dei jūóhni, nihāt baácdih moondíh ā báadhdat tūtutna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

³⁴ —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijni jeémátdih jwítdih ma wāhūú, queét ī niijíp jī.

³⁵ —Weem tigaá báadhdat tūtutni jeémát panihni caá. Det weemdíh túi péenitboodíh jwūub nuugúp wunat panihat ā wihcan niít. Det weemdíh náhninit, wēi jenah joinitboodíh taca jootát panihatbut ā wihcan niít. ³⁶ Obohjeéhtih, yeebdíh jātilh naóhna, yoobópdih naóhna beé wā chājap be. Yeéboó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios ā wahnī Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. ³⁷ Nihat wā íp ā jepahat tūtutnitjeh weemdíh ī péebipna caá. Weemdíh pánih péenitdih wā yohcan niít. ³⁸ Japmant jūóhna, wā náahatdihjeh chājcan, weemdíh wahnī ded pah ā weñat pínahboodíh chājadhī wā jūúwúp be. ³⁹ Nin caá weemdíh wahnī ā weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh ā jepahat

tūtutnitdih buúdcán, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wā jwūub booaat pínahdih ā náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém ā wūúhdih jepahnit, páantjeh ājeéh ī jumat pínahdih wā íp, weemdíh wahnī, ā náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wā jwūub boobapna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁴¹ “Weém japmant jūóhni jeémát panihni tigaá wā jumup”, Jesús ā niijíchah joinít, jwī maátaboó caandíh íjnit, tabit ī míc niijíp jī.

⁴² —¿Nin Jesús José wūúh nihcan niít? Ā íp, ā índihbut jwíft jwī jéihna caá. Pánihna, jwíft panihnijeh mun tigaá. Pánihni jumna yuhna, ¿dépanihna “Japmant jūóhni wā jumna caá”, ā niij? ī míc niijíp jī.

⁴³ Queét páant ī míc niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā jwūub niij jepahap jī:

—Weemdíh yeejép ñi niijcá bojó. ⁴⁴ Det ī jenah joyátjīhjuh weemdíh ī jéih jepahcan niít. Obohjeéhtih, wā íp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios ā wahnī Cristo yoobát caá’, queétdih ā niij jenah joyát tūtutna caá, wājeéh ī péeat pínah niijná. Páant ā chājcah, det wíhwhā pínah ita jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjīdih wā jwūub boobapna caá. ⁴⁵ Dios naawát-dih naóh yapanitboó nin pah it niij daacáp tajī. ‘Dios queét nihatdih ā bohébiipna caá’, it niij daacáp tajī.* Pánihna, nihāt wā íp ā bohéatdih joinít, weemdíhbut ī jepahbiipna caá. Pánih jepahnit wíhwhā ī jumbiipna caá.

⁴⁶ “Wā ípdih ded ā encan caá. Weém ā wahnijeh caandíh wā enep jī. ⁴⁷ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wā ípjeéh ī túi jumbipna caá. ⁴⁸ Weém báadhani jeémát panihni wā jumna caá. ⁴⁹ Ni nuowāji tūtchi wihcapboó manádhī jeémpna yuhna, it wunup wut jī. ⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jūóhni wā niijni jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguípna ā bejcan niít. ⁵¹ Weém japmant jūóhni báadhani jeémát panihni wā jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wā ípjeéh páantjeh ī jumbipna caá. Caán báadhani jeémát panihni wíh bācah ā jumna caá. Pánihna, wíh bācahdih wā wūhbiipna caá,

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25 * 6:45 Is 54.13

nihat baácdih moón wā ípjeéh ī tái jummat pínah niijná. Pánih wāhna, nihat cáacwādih wā wun wūhbiḡna caá”, Jesús ā niijíp jī.

⁵² Páant ā niijíchah joinít, jwī maátaboó, queéetjeh nin pah ī niij míc wéhenap jī:

—¿Nin dépanih tigaá áhí bácahdih jeémát pínah panihni ā wūhbi? ī míc niijíp jī.

⁵³ Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Weém nihat cáacwā úud jeéé wā jumuchah, ded wíih bácah panihnidih jeémpcanni, wíih meép panihnidih babhcanni wā íp pehbóó ā bejcan niít. ⁵⁴ Ded wíih bácah panihnidih jeémpni, wíih meép panihnidih babhndih péeni yeó jáapdíh wā jwúub boobipna caá. Caánboó wā ípjeéh páantjeh ā jumbipna caá. ⁵⁵ Wíih bácah nī jeémát yoobát panihni, wíih meépbát nī babhbat yoobát panihni ā jumna caá. ⁵⁶ Det wíih bácah panihnidih jeémpnit, wíih meép panihnidihbut babhnt, weém bíicdih ī tái jumbipna caá. Weembút queét bíicdih wā jumbipna caá. ⁵⁷ Wā íp páantjeh jumni weemdíh wahna, weemdíhbut páantjeh jumni ā jummat túutna caá. Páant ā chājat dée, jeémát dih nī bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandíh wā ípjeéh páantjeh jumni wā jummat túutbipna caá. ⁵⁸ Butéh yeebdíh wā naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jūóhni caá. Caán jeémát panihni jwī nuowāji ī jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétdih caán jeémát dih jeémpnitji īt wunup wut jī. Obohjeéhtih, butéh wā naóhni jeémát panihni boodíh ded jeémpni wā ípjeéh páantjeh ā jumbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁹ Capernaum tútchidih moón ī míc wáacat muúboó Jesús queétdih páant ā niij naóh bohénap jī.

Jesús dih jepahna, páantjeh ájeéh jwī tái jummat

⁶⁰ Dawá jwíjeéh péenit Jesús ā bohéatdih joinít, nin pah ī niij wéhenap jī:

—Jesús nin ā bohéat buoni yoobát ā jumuchah, caandíh jwī jóhncan caá, queétdih īt míc niijíp taji.

⁶¹ Páant ī míc wéheatdih jéhnit, Jesús-boó queétdih nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Nin wā bohéatdih joiná, nī íj niít?

⁶² Weém, nihat cáacwā úud jeéé, játih wā jumupjiboó wā jwúub púuh laab béjchah enna, ¿ded pah nīta niij jenah jó? ¿Caandíhbut nīta íj taniít? ⁶³ Dios ā wahni Túini Espiritu cáacwáih caolihdih ā booana caá. Cáacwájuh íih caolihdih ī jéih boocan caá. Pánihna, wā naawát dih nī tái jenah joyóchah, Túini Espirituboó nīih caolihdih ā boobipna caá. ⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ā jumuchah yuhna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo nihcan caá’, biquína nī niij jenah joiná caá, Jesús ā niijíp jī.

Jesús páant niij jenah joinít dih játih átát jéihyep taji. Pánihna, caandíh eníhcannitdih duó wáini pínahdihbut átát jéihyep taji.

⁶⁵ Páant niij naóh péanit, nin pah ā jwúub niij naawáp jī:

—Nin pah yeebdíh wā niij naawáp yuh be: ‘Wā ípboó cáacwādih weemdíh ā jepahat túutcah, det wíihwā pínah ita jéih jumcan tagaá’, wā niijíp be, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁶⁶ Páant ā niijíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesús dih wéican, ī cádahap jī.

⁶⁷ Páant ī cádahachah ennit, Jesús jwiít docewā ā bohénitboodíh nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Yeebbút weemdíh nī cádahmi naniít? ā niijíp jī.

⁶⁸ Páant ā niij úubh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ā niij jepahap jī:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít dih bíih bohéni ā wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwī jummat pínah niijná, ma naawátjeh jwiít dih ā tái jéihyana caá. ⁶⁹ Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém túini, Dios wúuh, ā wahni caá’, jwī niij jéihna caá. Pánih jéhnit, meemdíh jwī cádahcan niít, ā niijíp jī.*

⁷⁰ Páant ā niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—Weém yeéb docewādih wā níwip yuh jī. Obohjeéhtih, bíic nījeéh jumni nemépih pínah ā jumna caá, ā niijíp jī.

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wúuhdih niijná át chājap taji. Judas jwiít Jesús ā bohénitjeéh jumna yuhna, Jesús dih eníhcannitdih duó wáini pínah ā jumup jī.

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20

7

Jesús úudwā caandih ī jephacat

¹Táttimah, Jesús Galilea baácboó jwiítidih nūmah jibidih ā bejep jī. Judea baácđih moón jwī maáta caandih ī mao yohíhatdih jéihna, Judea baácboó ā bejih jwahcap jī. ²Jwiít judfowā wāpchí dahna jwī chājatjidih náhnat yeó jáapna, bahni ā judhdup jī.* ³Pánihna, Jesúsđih ā úudwā nin pah ī niijíp jī:

—Ninjih chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemđih péefhmitdih ma wēpatjih ma chāj júutá. ⁴Ded ā wēpatdih júutíhna, bih júutcat caá náahap. Pánihna, yoobópdih wēpni jumna, jwī míc wáac juibíni tútchiboó ma wēpatdih jwijeéh ma júut júúwú, Jeñé, ī niijíp jī. ⁵Queét ā úudwājeh yuhna, ‘Caán Dios wūúh caá’, Jesúsđih ī niij jeha joicán jī. Páant niij jeha joicán, caandih páant ī niijíp jī.

⁶Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Wā wēpatdih cáacwāđih júutat pínah ā judh jwahuchah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadih enihna, caán tútchina ñi enbi jwuhú. ⁷Cáacwā yeebđih ī ijcan caá. Obohjeéhtih, ī yeéj chājatdih wā naáwáchah joinít, weémboodih ī ijna caá. ⁸Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jumuchah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanna wā bejat pínah ā judh jwahna caá, ā niijíp jī. ⁹Páant niijnít, Galilea baácboó jwiítidih ā nūmah chāwáp jī.

Jesús fiestadih enedih ā bejat

¹⁰Obohjeéhtih, ā úudwā ī bejat túttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiítidih ā nūmah bejep jī. Pánih bejna, cáacwā ī encapmantbit jwī bejep jī. ¹¹Fiesta yeó jáapđih míc wáac juibíni, jwī maáta Jesúsđih búdí it bidip wat yuh jī.

—¿Dee tígaa ā jum? it niij úúbh joyóp wat jī.

¹²Pánihna, cáacwābut caandih búdí jeha joinít, it míc wéhenap wat jī. “Caán túini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cáacwāđih yee naóhni caá”, bitaboó it niijíp wat jī.

¹³Páant niijná yuhna, jwī maátadih úumna, Jesús ded pah ā jumadih queétjeh it míc wéhenap wat jī.

¹⁴Ī weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Diofh munná waád juibíni, cáacwāđih ā bohénap jī. ¹⁵Páant ā bohénachah, jwī maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ī míc niijíp jī:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tígaa bohéatđih ā túi jéih? ī míc niijíp jī.

¹⁶Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Wā bohéat weemjéh wā naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemđih wahnī ā naáwát tútat caá. ¹⁷Ded Dios ā weñat pínahđih chājíhni ‘Páant ā bohénachah, ā jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ā niij jéihbipna caá. ¹⁸Ded ā jeha joyátjeh naóhna, cáacwā caandih ī weñat pínahđih bidna caá ā chājap. Obohjeéhtih, weemđih wahniboó weemđih ā naóh yapaat túttna caá. Pánih naóh yapana, caandihjeh ñi weñat pínahđih yeebđih wā náah yacna caá. Páant wā naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ā naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

¹⁹“Moisésji ded pah Dios yeebđih ā watatdih át jwúub naóh yapanap wat jī. Obohjeéhtih, biic ñijeéh jumni caán ā watatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wā chājatji jib tígaa weemđih ñi mao yohíh?” jwī maátadih ā niij úúbh joyóp jī.

²⁰—Meemđih nemép ā jumna caá. ¿Déhe tígaa meemđih mao yohíhni ī jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandih ī niij úúbh joyóp jī.

²¹—Biic láa jwī chooát yeó jáapđih yeéb cáacwā ñi jéih chājca naáhdih weémboó yeebđih wā chāj júutup be. Páant wā chāj júutuchah ennit, búdí ñi en wáhi bejep be. ²²Jon játih Moisésji nihát neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wat jī. Pánihna, nihát neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapđih yuhna, ā watatji pahjeh ñipí bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ā watatji pohba át nihcap wat jī. Jwī nūo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahđih át jwíh wutup wat jī.* Pánihna, caán túttimah, jwī nūowā páant ípí chājap wat jī.

* 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13 * 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10

²³ Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ā wu-
tatjidih yap yohihcan, yeebbút ñi wehdih
ñipí bóodat túutna caá. Páant ñi chājna
yuhna, ζdépanihna, chooát yeó jáapdih
weemboó wunnidih wā boanachah enna,
ñipí ij? ²⁴ Ded pah wā chājatdih túi jéi-
hcan, ‘Caán yeejép ā chājna caá’, ñi niijcá
bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatdih
jéihna, weemdih yoobópdih ñi jenah joyoó,
Jesús queétdih ā niijíp jī.

Jesús jeámant ā jūúwátjidih ā naáwát

²⁵ Páant ā niijíchah joinít, biquína
Jerusalén tútchidih moón nin pah ī míc
niij úúbh joyóp jī:

—ζNin jwī maáta ī mao yohihni nihcanna
niít? ²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwī cātíh
bohéna caá ā chājap. Páant ā bohénachah
yuhna, jwī maáta ded pah ī niijcán caá.
‘Cristo, Dios ā wahni caá’, queét ī niijjéhna
caá. ²⁷ Obohjeéhtih, Dios ā wahni Cristo
dedmant ā jūúwátjidih ded ā jéihcan niít.
Nin Jesús ā jumni tútchidih jwiít jwī jéihna
caá. Pánihna, Dios ā wahni Cristo nihcanna
caá, queét ī míc niijíp jī.

²⁸ Jesús Dioh muú díftboó queétdih bohé-
najeh, páant ī míc niijíchah jéihnit, nin pah
ā jwúub niij náacáp jī:

—Yeebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ā
jumni tútchidihbat jwī túi jéihna caá’, ñi
niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih,
wā jenah joyátjéhjeh ninboó jūóhna wā
chājcan jí. Wā íp jí weemdíh ā wahap
jī. Pánih wahni yeecanni, yoobópdih
chājni caá ā jumap. Caandíh ñi jéihcan
caá. ²⁹ Obohjeéhtih, weemboó ā pebhmant
jūóhniji caandíh wā túi jéihna caá, ā niijíp
jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, jwī maáta
caandíh ī tewíhip yah jī. Obohjeéhtih,
caandíh ī mao yohat pínahdih Dios ā jenah
joyát ā judh jwuhuchah, caandíh ī jéih teo
jwuhcap jī. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdi h túi
jenah joiná, nin pah ī míc niijíp jī:

—Nin Jesús jwiít cáacwā jwī jéih chājca
naáhdih dawá láa ā chāj júutap be. Dios ā
wahni pínah Cristoboó ζcaan cháh āta chāj
taniít? ζPáant tih jūúh? ζPánih chājna,
caanjéh Dios ā wahni Cristo nihcan niít? ī
niijíp jī.

Jesúsdi h fariseowā ī tewat túutíhah

³² Páant ī niij wéhenachah joinít, farise-
owā, sacerdotewā ī maáta biicdih Dioh
muúdíh wapnit soldadowādih Jesúsdi h ī
tewat pínah niijná, it wahap wut yah jī.

³³ Jesús queét cáacwādih nin pah ā jwúub
niijíp jī:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wā jum jwuh-
bipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wā
jwúub bejat pínah bahnijeh ā judhna caá.
³⁴ Wā jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih
bejcan niít. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih
bid juibícan nacaá, ā niijíp jī.

³⁵ Páant ā niijíchah joinít, queétdjeh nin
pah ī míc niij úúbh joyóp jī:

—Nin páant niijná, ζdedboó bejat túut
tigaá ā chāj? yeéb ñi jenah joyóchah.
ζJwī déewā ī bej peétni baácnaboó be-
jnit, jwī déewā nihcannitdih ā bohémi
naniít? ³⁶ ‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi
jéih jwāáhcan niít’, niijná, ‘Wā bejat pínah
pebhboó ñi jéih bejcan niít’, niijná, ζded
pah niij tígaa páant ā niij? ī míc niijíp jī.

Báadhdani mah panihnidih Jesús ā naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwī weñat
yeó jáap yoobát ā jumuchah, ^{*}Jesús caanjíh
ñuhnit, tubit ā ñaac niij naáwáp jī:

—Ded taca joótni wā pebh ā jūúwá naáh.
Ā juyúchah, túi báadhdani mahdih caandíh
wā wühbipna caá. Wā wühni pínah mah
panihnidih babhna, Diosjeéh ā túi jum-
bipna caá. ^{*} ³⁸ Ded weemdíh jepahni pí-
nahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin
pah it niij daacáp tají: ‘Ded weemdíh
jepahna, áih caolihmant muj nooj bácat
panihni ā jumuchah, wémit wíih túini
doonádih bitadih ā wép naóhbpina caá’, it
niij daacáp tají, ^{*} ā niijíp jī.

³⁹ Páant niijná, Jesúsdi h jepahnitdih Túini
Espíritu jumna, ded pah ā teo wáacat pí-
nahdih naóhna ā chājap jī. Obohjeéhtih,
Jesús jeáboó ā jwúub aab béj jwuhchah, Túini
Espíritu ā dei jūóh jwuhcap jī.

Jesúsdi h judiowā biic yoobó ī jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ā niijíchah joinít, dawá
cáacwā nin pah it míc niij wéhenap wut jī:

—Nin yoobópdih Dios naáwátidih naóh
yapani jwípí páni caá, it niijíp wut jī.

* 7:23 Jn 5.9

* 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35

* 7:37 Jn 4.10-14

* 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

⁴¹—Nin Cristo jwiítidih túi ùbni nacaá, bita it niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah it míc niijíp wut jī:

—Cristo jūóhna, Galilea baácboó áta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjīh bóo tiguaá.

⁴² Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī. ‘Cristo David jumma yoobát ā jumbipna caá.* Pánihna, David ā cáac jumni Belén tútchiboó ā cáac jumbipna caá’, át niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios ā wahní yoobát nihcan caá, queéjtéh it míc niijíp wut yuh jī.

⁴³ Pánihna, queét Jesúsdihi bíic yoobó it jenah joicáp wut jī. ⁴⁴ Biquína Jesúsdihi it teo nemíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, í jéih teocap jī.

Jesúsdihi jwí maáta í jepahcat

⁴⁵ Sacerdotewā í maáta, fariseowā bíicdih Jesúsdihi í tewat tútútnit soldadowā Jesús pebh junítjī, queétdih wahnit pebhboó it jwúub bejep wut jī. Í pebhna í jwúub juibínachah, soldadowādihi queét nin pah it niijíp wut jī:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdihi ní teocan? it niijíp wut jī.

⁴⁶ —Caán yoobópdih naóhni beé. Bíih caan pánih wēp naóhni ā wihcan caá, queét soldadowā it niij jepahap wut jī.

⁴⁷ Páant í niij jepahachah joinít, fariseowāboó nin pah it niijíp wut jī:

—¿Yeebdíh caán ā yeenachah, ‘Yoobópdih tiguaá’, ní niijnít beé? ⁴⁸ Det jwí maáta Jesúsdihi jepahcan, caandíh í náahcan caá. Pánihna, jwiítbut caandíh jwí náahcan caá. ⁴⁹ Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ā wutatjidih í jéihcan caá. Caandíh í jéihcat jíib jwí íp queétdih peéh chājachah, iiguípnā ā yohbipna caá, fariseowā it niijíp wut jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, bíic fariseo, Nicodemo wūt jumni, chei Jesúsdihi wéhenadihi juibínjī,* páant í niijíchah joiná, bita caanjīh jumnitdih nin pah át niijíp wut jī:

⁵¹ —Jesús yeejép ā chājachah, jwí jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, ded pah ā chājatdih caanjéh ā naóhcah, jwí jéih peéh chājcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh

jwí peéh chājachah, jwí wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, át niijíp wut jī.

⁵² Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah caandíh it niij juihñup wut jī:

—¿Meembát Galilea baácđih bóo níit, jwiítidih páant ma níj naóhna? Dios naáwátidih meemđih túi bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácđant ded Dios naáwátidih naóh yapani átát wihcap tajī’, ma níj jéihbipna caá, Nicodemodih it niijíp wut jī.

⁵³ Páant níj péanit, íih munáboó it jwúub bejep wut jī.

8

Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús ā yohat

¹ Diošh muúboó jumnitdih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiítidih ā numah páuh laab béjep jī. ² Cheibitjeh, jwúub dei jūóh-nit, Diošh muadíhjih mantih jwiítidih ā jwúub numah waadáp jī. Á jwúub juyúchah ennit, nihat cáacwā ā pebhna í míc wáac juyúp jī. Í míc wáac juyúchah ennit, caanjīh juibí chūudnit, Jesús queétdih ā bohénap jī, páant muntih.

³ Á bohéat tac jumuchah, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowā bíicdih deoh nah jumnihdih it ùb jūúwúp jī. Pánih ùb jūóhnit, Jesús pebh cáacwā catíh caántdih í ùb jui ñuhup jī. ⁴ Pánih ùb jui ñuhmit, Jesúsdihi nin pah í niij naáwáp jī:

—Nint mi áa nihcannijih yeejép mi chājachah, jwí enep be. ⁵ Dios ā wutatdih Moisésjī nin pah át niij daacáp tajī. ‘Det í áa nihcannitjīh yeejép í chājachah ennit, jee dáhnajīh ní yoh mawaá’, át niij daacáp tajī.* Pánihna, meemboó ¿ded pah tiguaá ma níj naóhbi? í niijíp jī.

⁶ Páant niijnít, caandíh naóh yacat tútútnit niijná, Jesúsdihi mácah í naáwát tútútnit yuh jī. Obohjeéhtih, Jesús páant í niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíibjīh baácboó ā daacáp jī. ⁷ Páant ā daác jwuhuchah, queétkboó caandíh úubh jói yójahna í chājah jī. Páant í úubh jói yójahachah, Jesús ñah ñuhnit, queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

*

* 7:42 Mi 5.2

* 7:50 Jn 3.1-2

*

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24

—Ded ñijééh jumni yéejat wilcanniboó caántdih jee dáhjih ā jwúih yoh waáwá naáh, ā ñijíp jī.

⁸ Páant niíf péanit, jwúub páah jéennit, ā jwúub daacáp jī, páant muntih. ⁹ Páant ā ñijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó ī yéej chājatjidih náhninit, chah behnit biquína ī jwúub beedáh bejep jī. Páant ī bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñáhnit, caandíh joinít cātíh queét chénewājeh ī jumap jī. ¹⁰ Pánihna, caántdih ub júóhnitji ī wilcáh enna, jwúub ñah ñuhnit, Jesús caántdih nin pah ā niíf úubh joyóp jī:

—¿Deyoob tígaá queét ī bej? ¿Meemdíh peéh chājat túttnit ī wilcán caá? ā ñijíp jī.

¹¹ —Wilcán caá, Maá, mi ñijíp jī.

—Weembút meemdíh wā peéh chājat tútcan níft. Ma jwúub bejeé. Ma jwúub yéej chājca bojoó, páant muntih, Jesús caántdih ā ñijíp jī.

Jesús baabát panihni ā jumatdih ā naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjíh jumnitdih nin pah ā jwúub niíf naáwáp jī, páant muntih:

—Weemjéh tígaá baabát panihni nin baácđih moondíh wā íp Dios ded pah ā jumatdih wā jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dupúát panihpboó bejcan, wā ípdih ī jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ī jepahachah, páantjeh Diosjeéh wā túi jummat tútbpipna caá, ā ñijíp jī.*

¹³ Páant ā ñijíchah joinít, fariseowáboó nin pah caandíh ī ñijíp jī:

—Meém ma túi jummatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chājap. Páant ma ñijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ī ñijíp jī.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wā júúwátjidih wā jéihna caá. Wā bejat pínahđihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yéebboó caandíh ñi jéihcan caá. Páant weemdíh ‘nih yáni caá’, ñi ñijíchah yúhna, ded pah wā jummatdih yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. ¹⁵ Yéebboó ded pah ñi enatđihjeh jenah joinít, cáac ded pah ā jenah joyátđih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yúhna, ‘Caánboó túican caá’, weemdíh ñipí ñijná caá. Obohjeéhtih, yéeb ñi jenah joyát

pah jenah joicán, ded pah cáacwā ī jummatdih weémboó wāpí naóhcan caá. ¹⁶ Weém bícjeh pohba nihcan caá cáacđih páant niíf naóhni. Wā íp weemdíh wahni bícđih, páant jwí niíf naóhna caá. ‘Nin túini caá. Nin túicanni caá’, niíf naóhna, yoobópdih wā naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeebdíh wútna, nin pah át niíf daacáp tají: ‘Chénewā bíc yoobó ī naáwáchah, ī ñiját yoobópdih caá’, át niíf daacáp tají. ¹⁸ Weémboó ded pah wā jummatdih naóhna, weemdíh wahni, wā ípbut bíc yoobó ā naóhna caá. Pánihna, ded pah wā jummatdih chénewā naóhni jwí jumuchah, jwí naáwát yoobópdih caá, Jesús queéđđih ā ñijíp jī.

¹⁹ Páant ā ñijíchah joinít, fariseowā nin pah ī niíf úubh joyóp jī:

—¿Ma íp dedboo tígaá ā jum? ī ñijíp jī.

—Weemdíh jéihcan, wā ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queéđđih ā niíf jepahap jī.

²⁰ Páant niíf bohéna, Dioíh muúboó cáacwā ī wáhni dinerodih ī jwejat pailna pebh ā jumap jī. Obohjeéhtih, caandíh ī mao yohat pínahđih Dios ā jenah joyát ā judh jwuhuchah, caandíh tewíhni pínahbut caanjíh jumna yúhna, caandíh ī jéih teo jwuhcap jī.

“Wā bejep pínahna ñi jéih bejcan níft”, Jesús ā ñiját

²¹ Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ā jwúub niíf naáwáp jī:

—Wā júúwápjiiboó wā jwúub bejbipna caá. Páant wā bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chājatdih ñi cádahcatji jíib, wútna, ñíih caolíh iiguípna bejna, wā bejep pínahboó ñi jéih bejcan níft, ā ñijíp jī.

²² Páant ā ñijíchah joinít, jwí déewā queéđđeh nin pah ī míc niíf úubh joyóp jī:

—‘Wā bejep pínahboó yéeb ñi jéih bejcan níft’, ñijná, ¿caanjéh míc mao wunat tút níft ā chājap? ī ñijíp jī.

²³ Páant ī míc ñijíchah joinít, Jesús queéđđih nin pah ā jwúub niíf naáwáp jī:

—Yéeb nin baácđih moón jumna, Dioíhwā nihcannit ī jenah joyát bíc yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant júóhni jumna, wā íp

* 8:12 Mt 5:14; Jn 9:5

* 8:13 Jn 5:31

Dios ã jenah joyát biíc yoobó wã jenah joiná caá. ²⁴ Wã íp ã wahni wã jumatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, “Á naáwát yoobópdih nihcan caá, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguíjna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji biíc yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? í niijíp jĩ.

—Ded pah wã jwiíh naáwátji pahjeh wã jumna caá. ²⁶ Yeéb ñi túi chájcatji jíib Dios ã péeh chájat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã naáwát túutni-dihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túutat yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahni”, ã niijíchah joinít, queét í beh joicáp wut jĩ. ²⁸ Páant í beh joicátidih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cáacwã úud jeñédih cruzboó péohnit, í pud dodhbiipna caá. Páant í chájachah, “Caán Dios ã wahni caá”, ñi niij jéihbiipna caá. Pánih jéihnit, wã jenah joyátjeh wã chájcatjidihbut ñi jéihbiipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéátjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbiipna caá. ²⁹ Weemdíh wahniboó wájeéh ã jumna caá. Pánih wahni jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jumat pah wápi chájna caá. Páant wã chájachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát ã jumna caá”, dawá í niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chájnitdihbut Jesús ã naáwát

³¹ Biquína jwí déewá “Caán Dios ã wahni Cristo caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã naáwátidih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jumna caá. ³² Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbiipna caá. Yoobópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chájat jenah joyát ã jwáuwáchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbiipna caá. Yeebdíh wutni panihni ã jwáub wihcan niit, queétdih ã niijíp jĩ.

*

8:33 Mt 3.9; Lc 3.8

*

8:36 Gá 5.1,13

³³ Páant ã niijíchah joinít, queétdih nin pah í niij jepahap jĩ:

—Jwiítboó Abrahamji ã juimená jwí jumna caá. Páant jwí jumachah, ded jwiítboodíh wutni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tigaá ‘yeebdíh wutni ã jwáub wihcan niit’, ma niij naóh? í niijíp jĩ.*

³⁴ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Cáacwáneh í yéej chájatidih í jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chájat túutni í maáh panihni caá. Pánih yéej chájnit jumna, caandíh teo wühnit panihnit í jumna caá. ³⁵ Ded teo wühni ã maáh wüh pah nihcan caá. Bitá caandíh í ubuchah, queétdih teo wühni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wühboó páantjeh ã wüh ã jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wüh jumna, deddih wã watachah, caanbút wã íp wüh ã jumbipna caá. Páant wã watachah, yéej chájatidih teo wühni panihni ã jwáub jumcan niit.* ³⁷ Yeéb Abrahamji ã juimená ñi jumatdih wã jéihna caá. Obohjeéhtih, ã juimená jumna yuhna, wã naáwáchah joíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá. ³⁸ Wã ípjeeh jumna, wã enatjidih yeebdíh wápi naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwá í maáh, yeebdíh ã wutachah joinít, yeebboó ñipi jepahna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁹ —Jwí íp yoobát Abraham caá, queét í niijíp jĩ.

—Abrahamji ã weh yoobát jumna, ded pah ã chájatji biíc yoobó ñita cháj tagaá.

⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh wã íp ã naáwátidih yoobópdih wã naóh yapanachah yuhna, yeebboó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant áta chájcan tagaá. ⁴¹ Pánihna, ñi íp panihni ã chájíhat biíc yoobó mun tigaá yeebbát ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Jwiít íp wihcannit pohba jwí nihcan caá. Dios biícjeh caá jwí íp, queét í niijíp jĩ.

⁴² —Weém Diosjeeh jumniiji nin baácna wã jwáuwáp jĩ. Pánihna, Dios ñi íp ã jumachah nihna, yeéb weemdíh ‘jwí úud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wã jenah joyátjeh nin baácboó wã dei jwóhcan

jíi. Wā íp Dios ninboó weemdíh ā wahachah, wā jūúwúp jī. ⁴³¿Dépanih tiguaá wā naáwát dih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jīb caandíh ñi beh joicán caá. ⁴⁴Ñi ípboó yeejép chājat tútutni ī maáh caá. Pánihna, caán ā weñat pínahoodíh ñipí chājna caá. Nin baác ā jwíh jumuchah, buubut páantjeh cáacwádih mao yohat tútutni caá. Caán bícmant yeenijeh jumna, yoobópdih ā jéih naóhcan caá. Pánih yeeat buúhna, nih yáaatdihjeh ápi naóhna caá. ⁴⁵Páant yeebdíh yeeni ā naáwáchah joinítji weémboó yeebdíh yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tiguaá ñi joíhcan? ⁴⁷Det Dios wehboó ā naáwát dih ī túi joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ā weh nichannit, ā naáwát dih wā naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

Abrahamji jum láa Cristo ā jumát

⁴⁸Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah Jesús dih ī niijíp jī:

—‘Meém Samaria baác dih bóo jumna, Dios dih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwí niiját yoobópdih caá, ī niijíp jī.

⁴⁹—Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp ā wēpatjīh yeebdíh wāpí chāj júutna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wā chājachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá. ⁵⁰Weemdíh ñi wēi naáwát dih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, cáacwā weemdíh ī túi weñat pínah dih wā ípboó ā náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ī náahcatji jīb queétdih ā peéh chāj bipna caá. ⁵¹Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wā naáwát dih jepahnit, ī wuncan niít, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁵²—Buú b́acah chah jenah joicánniabehe meém ma jumát dih jwí jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwát dih naóh yapanitji pah muntih it wunup wut jī. ‘Wā naáwát dih jepahni ā wuncan niít’, niijná ¿dépanih tiguaá meém páant ma niij? ⁵³¿Jwí nuo Abrahamji, Dios naáwát dih naóh yapanitjibut chah wēpni niít ma jumup? ¿Ded pohba

tiguaá meém? páant niij naóhni, queét ī niijíp jī.

⁵⁴—‘Chah wēpni caá’, weemjéh wā jéih niijcán caá. Wā íp jeh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ā niijná caá. Yeéb ‘Dios jeh caá jwí íp’, ñi niijníh wā íp ā jumna caá. ⁵⁵Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wā jéihyep. ‘Caandíh wā jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wāta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wā jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ā naáwáchah, wāpí chājna caá. ⁵⁶Jwí nuo Abrahamji nin baácboó wā dei jūúwát pínah dih jéihnit, ā weñep jī. Pánihna, wā dei jūúwáchah ennit, búdí ā yoób weñep jī, Jesús ā niijíp jī.

⁵⁷—Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon játih bóo Abrahamjidi meém ma ennit jī? Jesús dih ī niijíp jī.

⁵⁸—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wáat jumup jī, Jesús queétdih ā niij jepahap jī.*

⁵⁹Páant ā niij jepahachah joinít, queétboó jee dáhnadih ubnit, Jesús dih ī yohíhip yuh jī. Obohjeéhtih, páant ī yohíhichah, ī encat pónih, Jesúsboó Dioíh mummánt ā bac bejep jī.

9

Jesús jéih encannidih ā booaat

¹Túttimah, jwiít dih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwí jwááap jī. ²Caandíh enna, Jesús dih nin pah jwí niij wúbh joyóp jī:

—¿Bohéní, dépanih tiguaá nin jáap cáac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chājji taniít? ¿Á mánaboó it yéej chājji taniít? jwí niijíp jī.

³—Nin ā yéej chājatji jīb nihcan caá. Á mánabut ī yéej chājatji jīb nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ā jumuchah, wā íp ā wēpatjīh caandíh wā teo wáac bipna caá. Páant wā booanachah ennit, wā íp ā wēpat dih cáacwā ī túi jéih bipna caá. ‘Yeó jáap cáacwā íh tewat dih ī jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ī jéih teocan caá. Pánihna, buú caá ā baab jwáhat panihichah, weemdíh wahni ā wutat dih jwiít dih chājat ā náahna caá.

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19

Táttimah, chei jwī teocat pah, caandih jwī jéih chājcan níft. ⁵Pánihna, nin baáčboó wā jum jwuhuchah, baabát panihni cáacwādih ded pah Dios ā jumatdih wā jéihyabipna caá, Jesús jwíftdih ā niijíp jī.*

⁶Páant niíf péanajeh, baáčboó mao mác ā coí jéenanap jī. Pánih coí jéenanit, baáčdih wid teo, jéih encannih quíbnadiah ā nāñap jī. ⁷Pánih náí péa, Jesús caandih nin pah ā niijíp jī:

—Siloé wūt jumni jéehat júána quíib táñadiah ma bejeé, ā niijíp jī. Siloé niijná, jwíih wéheatjih “Wahni”, niijná ā chājap jī.

Jesús páant ā niijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadiah ā bejep jī. Pánih quíib táinjiji ennit, áih munná át jwáub bejjip taga. ⁸Páant ā jwáub juibínachah, ā chéenwā, caán dinero uábhniiji ā jumatdih jéihnitbut, ennijeh áih munná ā jwáub juibínachah ít enep wut jī. Pánih ennit, queétejeh nin pah ít míc niíf uábh joyóp wut jī:

—¿Nin dinero áprí uábhniiji nihcan níft? ít niijíp wut jī.

⁹—Caanjéh tigaá, biquína ít niijíp wut jī.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghona caá ā chājap, bitaboó ít niijíp wut jī.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji át niijíp wut jī.

¹⁰—Jéih encanniji jumna yuhna, ¿ded pah tibeé ma nih? buu ma jéih enat pínahdih, ít niíf uábh joyóp wut jī.

¹¹—Jesús wūt jumni áih mao mácjih baáčdih wid teonit, wíih quíbnadiah áí nāñap be. Weemdíh náí péanit, ‘Siloé wūt jumni jéehat júána quíib táñadiah ma bejeé’, ā niijíchah joinít, caanna wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā jéih enep be buca, queétdih át niijíp wut jī.

¹²—¿Meemdíh pánih chājni deyoob tigaá an jum? ít niijíp wut jī.

—Jaóh jäh. Del caá an jumapna caá, queétdih át niíf jepahap wut jī.

Jéih encannijidih fariseowā í uábh joyát

¹³Páant niíf uábh joí péanit, jéih encannijidih fariseowā maáta pehbboó ít ub bejep wut jī. ¹⁴Jwiít judíowā jwī chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ā booanap

jī. ¹⁵Páant chooát yeó jáapdih ā booanachah jéihnit, caán newédih fariseowā jwah ít jwáub uábh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ít niijíp wut jī.

—Mao mácjih baáčdih wid teonit, wíih quíbnadiah áí nāñap be. Pánih náí péanit, ā quíib táñat túutuchah joinít, wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā yoób enep be, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁶Páant ā niijíchah joinít, biquína queéet fariseowā nin pah ít niijíp wut jī:

—Caán jwī chooát yeó jáapdih át tewep taga. Páant chooát túutadiah yap yuhna, Dioíh yoobát nihcan caá, ít niijíp wut yuh jī.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant áta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ít niijíp wut jī. Páant niijná, queéet chénat pah poóm biíc yoobó ít jenah joicáp wut jī.

¹⁷Caán encannijidih queéet nin pah ít jwáub niíf uábh joyóp wut jī, páant mantih:

—Meemdíh míih quíbdih booani Jesús-dih meémboó ¿ded pah ma niíf jenah joí? ít niijíp wut jī.

—Caán yoobópdih Dios naáwátidih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih át niíf jepahap wut jī.

¹⁸Pánihna, jwī maáta nin pah ít niíf jenah joyóp wut yuh jī: “Nin jéih encanni át nihjican tagaá”, ít niijíp wut jī. Páant niíf jenah joinít, jéih encanniji mánadiah ít bid bojop wut jī. ¹⁹Pánih bid bojnit, ā mánadiah jwah nin pah ít niíf uábh joyóp wut jī:

—¿Nin yoobópdih ní wúúh níft ā jumap? ¿Biícmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjii wáát jumap? ít niijíp wut jī.

²⁰—Nin jwī wúúh tigaá. Biícmant jéih encannijeh ā cáac jumap jī. ²¹Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu ā enatdih, caandíh boanidihbut jwī jéihcan caá. Jwí wúúh wébt nihcan caá. Caandíhjuh ní uábh joyoó. Caanjéh ā jéih naóhna caá, ā mána ít niíf jepahap wut jī.

²²Ded “Jesús Dios ā wahni Cristo caá”, niijnidih jwí maátaboó jwí míc wácat munníh ita waadát túutcan tagaá. Páant í chājat pínahdih jéihna, encanniji mána jwí maátadiah ít úmji tagaá. ²³Pánih úmna,

* 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

“Caán wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi úúbh joyoó”, ìt niíf jepahap wut jí.

²⁴Páant ì niíf jepahachah joinít, jwí maáta jéih encannijidih ìt jwúub niíf jwut jí:

—Jesús yéejni ā jumatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēinit, jwiítidih yoobópdih ma naáwá, caandíh ìt niíf jwut jí.

²⁵—Jesús yéej chājni ā jumatdih wā jéihcan caá. Nindihjuh wā jéihna caá. Jéih encanni wā jumap jí. Obohjeéhtih, buu wā enna caá, queétdih át niíf jepahap wut jí.

²⁶—¿Ded pah tíi meém ma enat pínahdih caán ái chāj? ìt jwúub niíf úúbh joyóp wut jí.

²⁷—Caandíhjuh tibeé yeebdíh wāát naáwáp be. Páant wā naáwáchah yahna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat túut tigaá wā jwúub naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbát áihwā ñi jumíh niít? queétdih át niíf jwut jí.

²⁸—Meém Jesús ā bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiítboó Moisésji ā bohénit caá. ²⁹Dios Moisésdih ā naáwátjidih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ā jwúwátjidih jwí jéihcan caá, queét caandíh ìt niíf juihñap wut jí.

³⁰—¡Páant! Dedmant ā jwúwátjidih ñi jéihcan yahna, ¿caán weemdíh enani Dios ā wahní āta nihcan taniít? ³¹Yéejnit ì úúbúchah, Dios ā joicán caá. Caandíh bácah jwiít nihát jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, ā wutatdih jepahniboó ā úúbúchah, Dios ā joiná caá. ³²Jon játih nin baác ā jwíh jumachah, jwíh cáac jumna-jeh, jéih encannidih ded ā enaat doonádih jwí joicán jí. ³³Pánihna, Jesús Dios ā wahní nihcan, weemdíh āta jéih enacan tagaá, queétdih át niíf jwut jí.

³⁴—Bíicmantjeh yéejni mat jumap wut jí. ¿Pánih yéejni jumna yahna, jwiítidih meém ma bohéni niít? jwí maáta caandíh ìt niíf juihñap wut jí. Páant niíf panitjeh, Dioh muumánt caandíh ìt bacanap wut jí.

Jéih encannit panihnit ded pah ì jumat

³⁵Jéih encannijidih ì bacaat doonádih Jesús ā joyóp jí. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhnit, caandíh nin pah ā niíf úúbh joyóp jí:

—¿Meém nihát cáacwā úud jeñédih jepahni niít? ā niíf jí.

³⁶—¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wā jepahbipna caá, Jesúsdi h ā niíf jepahap jí.

³⁷—Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ā niíf jí.

³⁸—Maá, meemdíh wā jepahna caá, ā niíf jepahap jí. Páant niijnájuh, Jesús pebh bódicta caj yoh ñajnit, caandíh ā weñep jí.

³⁹Páant ā weñechah ennit, Jesús cáacwá-boodíh nin pah ā niíf jí:

—Ded pah túi chājat, ded pah túi chājcatdihbut cáacwā ì jéihyat pínah niijná, nin baácboó wā jwúwáp jí. Wā íp ded pah ā wutatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ì jumna caá. Det páant ì jumatdih jéihnitdih wā íp ded pah ā jumatdih wā bohébipna caá, jéih ennit panihnit ì jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yahna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niíf jenah joinítidih wā bohécan niít, páantjeh jéih encannit panihnit ì jumat pínah niijná, Jesús ā niíf jí.

⁴⁰Páant ā niífchah joinít, biquína caan pebh jumnit fariseowā caandíh nin pah ì jwúub niíf úúbh joyóp jí:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiítidih niíf niít ma chājap? Jesúsdi h ì niíf jí.

⁴¹—Jéih encannit panihnit ñi jumatdih ñi jéihyechah, yeebdíh peéh chājat āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yahna, ‘Diosdih jwí túi jéihna caá’, ñi niíf jenah joyát jíib, yeebdíh peéh chājat ā jumbipna caá, Jesús queétdih ā niíf jí.

10

Ovejawádh en daonít

¹Táttimah, bíh naáwátjéh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cáacwádh ñi niíf naáwáp jí: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded ovejawádh wáihyat júdu jécidih waadacánjeh, jéc wihcapmant aáb púud deini, nuumní tigaá ā jumap. ²Obohjeéhtih, wáihyat júdu jécidihjeh waadníboó áih ovejawádh en daoní yoobát ā jumna caá. ³Ovejawá mínah wáihyat júduh ñi juyúchah, caán jécidih wapni caandíh ā wát wáhbipna caá. Páant ā wátachah, queétdih

* 9:31 Pr 15.29

en daoniboó íih wǎtna yoobó ā ezechah, áih wéheatdih áih ovejawā ípí beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ájeéh ípí pée bac bejna caá. ⁴Nihat áihwā í bac beedéchah ennit, queétdih ā waóh bejna caá. Pánihna, ā wéheatdih túi beh joiná, caandíhjuh í túi pée bejna caá. ⁵Obohjeéhtih, biíh í jéihca naáhdih ípí pée bejcan caá. Bita í wéheatdih joiná, úmnnit, ípí jwei béjna caá”, Jesús ā niijíp jí.

⁶Jesús páant ā niijíchah yuhna, queét ít beh joicáp jí.

Ovejawādih en daonít naáwátdih Jesús ā beh joyáát

⁷Páant í beh joicátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij naáwáp jí: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ovejawādih wáihyat júdu jéc panihni tígaa weém wā jumup. ⁸Nihat wā játih jüóhnit, nūmnnit panihnit, cáacwādih ít yee bohénap jí. Queét í wéhenachah yuhna, cáacwā, ovejawā panihnit, queétdih ít joyáh bojop jí. ⁹Weémboó wáihyat júdu jéc panihni caá. Weemdíh jepahnit jécđih waadnit panihnit í jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ubna caá. Ovejawā úmncanjeh, íih wáihyat júdumant jumnitji wáica naáhwā jeémédih bac bejnit, jwúub waadnit, ípí túi jumna caá. Pánihat pah, wíih cáacwáboó wájeéh jumna, ípí úmncanjeh, wáica naáhwā panihnit, ded pah í náahatdih í bíbohna caá.

¹⁰“Queét nūmnnítboó ovejawā panihnit Dioíh cáacwādih mao yohodih í jüóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wēnit, yeó jáap jummat pah wájeéh í túi jummat pínah niijná, weémboó queét ovejawā panihnitdih bididih wā jüúwáp jí. ¹¹Weémboó ovejawā panihnitdih túi en daoní wā jumna caá. Ded ovejawādih táen en daoní caandíh í mao yohat dée tobohat ā jumuchah yuhna, áih ovejawādih ápí en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ubat túut niijná, weémboó cáacwādih wā wun wúhbična caá. ¹²Obohjeéhtih, ā maáih ovejawādih en daoniboó yoobópdih ā túi en daocán caá. Áihwā nihcan, jíó ovejawādih jeémédih ā jüúwúchah enna, teo wúhniiboó

ā en daonít ovejawādih ā yoh jwei béjna caá. Ā yoh jwei béjat túttimah, jíó ovejawādih ā tewezechah enna, queét í jwei peét bejna caá. ¹³Caán teo wúhniiboó ā jfib chájatdihjuh ā bidna caá. Ā maáih ovejawādih oican, queétdih ā túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵“Weém ovejawādih túi en daoní panihni tígaa wā jumup. Wā íp weemdíh ā túi jéihna caá. Weembút caandíh wā túi jéihna caá. Páant wā ípdih wā túi jéihyat pah, wíih ovejawā panihnit weemdíhbut í túi jéihna caá. Wā íp weemdíh ā jéihyat pah, weembút queétdih wā túi jéihna caá. Pánih jéihna, wā ípjeéh í túi jummat pínah niijná, queétdih wā wun wúhbična caá. ¹⁶Biíh wáihyat júdu díftboó jumnit ovejawā panihnitbut wíihwā í jumbična caá. Pánih jumnit, wā naáwáchah, queétdih í joi póbibična caá. Pánih joinít, wíihwā bícdih queétdih í jumbična caá. Pánihna, weemjéh nihat wíihwādih wā túi en daobíčna caá.*

¹⁷“Wíihwā Diosjeéh í jummat pínah niijná, queétdih páant wā wun wúhat pínah, wā jwúub boó pud jüúwát pínahdihbut jéihnit, wā íp weemdíh ā oina caá. ¹⁸Ded ā náahat pah weemdíh mao yohni pínah ā wihcan caá. Wā náahat pahjuh weemdíh í mao yohbična caá. Pánihna, wā náahat pahbut wā jwúub boó pud jüóhbična caá. Páant wā íp weemdíh ā chájat túutup jí”, Jesús ā niijíp jí.

¹⁹Páant ā niijíchah joinít, queét jwí déewā bíc yoobó ít jenah joicáp jí.

²⁰—Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ā túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tígaa caandíh jwí jwúub joíh, páant muntih? dawá í míc niijíp jí.

²¹Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant āta níj naóhcan tagaa. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut āta jéih enacan tagaa. Pánih chájna, nemép jumni nihcan caá, í míc niijíp jí.

Judíowā í maata Jesúsđih í náahcat

²²⁻²³Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowā Jerusalén tútchidih biíh fiesta jwí jwúub chájap jí. Jon játih Dioíh mūđđih cháj peanít, Diosđih í wēi wúhatjidih jwí náhníat yeó jáapna ā jumup jí. Caán yeó jáapnadih

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 *

10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

Diosh muudih wáap lap numboó Salomón ā chājat tūtni coahjidih Jesús ā en jibip jī.
²⁴ Caan cóahboó Jesús ā jumuchah enna, jwí maata caandih nūh pūda bojnit, nin pah ī niij wáabh joyóp jī:

—Maatápdih jwiítidih ma túi naóhcan caá. Pánihna, baa jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ā wahni Cristo yoobát niit ma jumup? Jesúsdihi ī niijp jī.

²⁵ —Yeebdih játih wáat naáwáp jī. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdih ni joíhcan jī. Wā íp ded pah weemdih ā wutuchah joinit, ā wēpatjih wápi chājna caá. Pánih chājna, weém Cristo yoobát wā jumatdih jūt tigaá wā chājap. ²⁶ Páant wā jútuchah yuhna, bitaíh owejawā panihnit jumna, weémboodih ni joíhcan caá. ²⁷ Owejawā queétdih en daonídihi ī túi joyát pahjeh tih, wíhwā weemdih ī túi joiná caá. Queétdih wā jéihyechah, weemdih ī túi péna caá. ²⁸ Páantjeh Diosjéeh queétdih wā túi jumat tūtuchah, iiguípna ī bejcan niit. Pánihna, queétdih wā túi en dawáchah, bitaboó weemdih ī jéih dúuc wáican niit. ²⁹ Wā íp, wíh cáacwádihi weemdih wūhni, nihatdih chah wēpni caá ā jumup. Pánih jumna, wíhwádihi ā wapachah, bitaboó caandíhbut ī jéih dúuc wáican niit. ³⁰ Weém wā ípjih bíic pahjeh jwí jumna caá, Jesús ā niijp jī.

³¹ Páant ā niijchah joinit, jwí maátaboó caandih yohat tūt niijná, jee dáhnadihi ī ubup jī. ³² Páant ī chājachah ennit, Jesús queétdih nin pah ā niij wáabh joyóp jī:

—Wā íp ā wēpatjih dawá láa yeebdih wā chāj jútup yuh jī. ¿Dedé wā chājatji jíb tigaá weemdih jee dáhnajih ni yohín? ā niijp jī.

³³ —Dios ā wēpatjih ma chāj jútatji jíb nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tigaá weém’, ma niij yee naáwát jíb, meemdih jee dáhnajih jwí yoh mawíhna caá, queét ī niij jepahap jī.*

³⁴ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tají: ‘Yeéb wā naáwát tūtntidih “weém panihnit ni jumna caá”, wā niijp be’, Dios āt niij daacát tūtup tají.* ³⁵ Páant ā niij daacátji yoobópdih ā jumatdih jwiít nihāt jwí jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwí

jéih niijcán caá. Dios naáwátdih jéihnitdih ‘Dios panihnit ni jumna caá’, ā niij naáwáchah, yoobópdih caá. ³⁶ Dios ā náahat pah weemdih nin baácboó ā wahap jī. Pánihna, ‘Weém Dios wáabh caá’, wā niijchah joinit, ¿dépanih tigaá weemdih ‘Jesús Diosdih yéeh naóhna caá ā chājap’, nípí niij? ³⁷ Wā íp ā náahat pah wā chājcah bácah, wā bohéatdih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wā íp ā wēpatjih wā chāj jútuchah yuhna, ‘Caán Dios ā wahni Cristo caá’, niij jengah joicán caá. Páant niij jengah joicán yuhna, wā chāj jútatdih ‘Yoobópdih Dios ā wēpatjih chājni caá’, niij jengah joyát caá náahap. Páant niij jengah joinit, weém wā íp bíicdih wā jumatdih ni túi jéihbipna caá, Jesús queétdih ā niijp jī.

³⁹ Páant ā niijchah jof íjnit, queét chéneji ī tewíhip yuh jī. Obohjeéhtih, ī tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ā jwei béc bejep jī.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cáacwádihi ā daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwiítidih ā numah cháuh bejep jī, páant muntih. Caanná juibínit, jwiítidih ā numah jumup jī.* ⁴¹ Dawá cáacwá caanná caandih enedih ípí juibínap jī. Nin pah queét míicjeh ī niijp jī:

—Juan Dios ā wēpatjih chāj jútcan yuhna, ded pah Jesús ā jumat pínadihi ā naáwáchah, yoobópdih tají, ī míic niijp jī.

⁴² Páant niij jengah joinitji dawá Jesúsdihi ī jepahap jī.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét bíic peihcannit, Betania tútchidih moon tájī. Queét yaádh ī úud Lázaro bíicdih ípí jumup jī.* Caánt María, Jesúsíh jítchanadihi túi chej jumni macjih puohnit, míih waó yoócjih jop wionih pínah mit jumup tají.* Bíic yeó jáap Lázaro búdí āt wunup wut jī. ³ Á wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesúsdihi dooná it wahap tají.

—Ma oini búdí wunna beé ā chājap be, Maá, it niij naáwát tūtup tají.

⁴ Pánihna, Lázaro ā wunat doonádihi joinit, Jesús jwiít ā bohénitdih nin pah ā niij naáwáp jī:

* 10:33 Lv 24.16 * 10:34 Sal 82.6 * 10:40 Jn 1.28

* 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

—Lázaro wunna yuhna, ã boobipna caá. Wunna, Dios ã wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ã wēpatdih júutnit, ã wúúh wá jummatdih, wēpni wá jummatdihbut cáacwádih ã júutbipna caá, ã niijíp jī.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaáhdihbut Jesús búdí ã oyop jī. ⁶ Pánihna, Lázaro ã wunat doonádih joiná yuhna, caán uuápbit bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih ã numah jum jwuhap jī. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jī:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowá ĩ jumni tútchina, jwī jwúub bejjīh, ã niijíp jī.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwī maáta meemdíh jee dáhnajih ĩ yoh mawhíp be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejjīh, páant muntih? jwī niijíp jī.

⁹ Páant jwī niijíchah joinít, caandíh ĩ mao jwuhcat pínahdih naóhna, bíh naawátjīh jwiítidih nin pah ã niij jéihya naawáp jī:

—Búdí ñi jenah joicá bojoó. Bíc yeó jáapdih doce horajeh caá ã baabáp. Páant ã baabáchah, jwī túi enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwī buugcán caá. ¹⁰ Chei jibna, baabáchah, jwípí buugná caá, Jesús ã niijíp jī.

Páant niijná, nin pah niijná át chājap jī: “Buu wá ĩp ded pah ã chājat tútatdih wá chāj beedá jwuhcan caá. Páant weemdíh ã chājat tútat judh jwuhchah, weemdíh ĩ jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chājap jī.

¹¹ Páant niij péanit, jwiítidih nin pah ã jwúub niijíp jī, páant muntih:

—Jwī chéne Lázaro, ũona caá an chājapna caá. Páant ã ũwuchah, weém caandíh wucudih wá jwibíipna caá, jwiítidih ã niijíp jī.

¹² —Caán láa báhah, Maá, ũona, ã túi boobipna caá, jwī niijíp jī.

¹³ Páant jwī niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ūona caá an chājapna caá”, niijná “Muujáh bejna beé”, niijná át chājap jī.

¹⁴ Páant jwī niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús jwiítidih nin pah yoobópdih ã niijíp jī:

—Lázaro jáantjeh ã wunap be. ¹⁵ Wá wihchah, caán ã wunuchah, wá wéina caá. Buu bejnit, ded pah wá chājat pínahdih enna, weemdíh chah ñi túi jenah joibíipna caá. Pánihna, chóbe tí báhah, caandíh ĩ yohopjina enedih jwī bejjīh, ã niijíp jī.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwī niijní, nin pah jwiítidih ã niijíp jī:

—Chóbe jwiítbut ájeéh jwī en péejīh. Caandih maona, jwiítidihbut ĩ mawa naáh, ã niijíp jī. Páant ã niijíchah joinít, bícdih jwī bejep jī.

Jesús cáacwádih jwúub booani ã jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwī jwibíát pínah játih, Lázaroh báhahjidih jeé íitboó ítát yohop tajī. Bícjīh bóo téihya yeó jáap játih átát wunap tajī. ¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíc hora tacdih bejat ã jumap jī. ¹⁹ Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwī déewá María, Marta ĩ úuddih ĩ jígahat yayáát túat niijná, ĩ pebhna ĩt jwibínajap tajī. ²⁰ Jwī jwibíát doonádih joinít, muumánt bac jūóhnit, Marta Jesús-dih jwááádih mi juyúp jī. Obohjeéhtih, yad jup muú díitboó mit jum jwuhap tajī.

²¹ Pánihna, Jesús-dih jwááhnit, Marta nin pah caandíh mi niijíp jī:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wá úud áta wuncan tagaá. ²² Obohjeéhtih, ded pah ma wúbúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wá jéihna caá, mi niijíp jī.

²³ —Ma úud ã boo pud jūóhbiipna caá, Jesús ã niijíp jī.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihát cáacwá ĩ boo pud jūóhni yeó jáapdih,* wá úudbut ã jwúub boo pud jūúwát pínahdih wá jéihna caá, mi niijíp jī.

²⁵ —Weemjéh wunnidih wá jéih jwúub booana caá. Ded weemdíh jepahni wunna yuhna, ã jwúub boo pud jūóhbiipna caá. ²⁶ Ded báadhnibut weemdíh jepahni, iiguípna ã bejcan níit. ¿Caandíh ma jenah joí níit? Martadih Jesús ã niijíp jī.*

²⁷ —Maá, meém Cristo Dios wúúh ma jummatdih wá túi jéihna caá. Nin baácboó meemdíh ã wahatjidihbut wá jéihna caá, Marta mi niij jepahap jī.

Jesús ã jwáát

²⁸ Páant Marta caandíh niij péanit, Mariádih naawádih mi jwúub bejep jī. Pánih jwúub bejnit, mi jwandih mit jwibí jéyé naawáp wut jī.

—Bohéní át jwi tábeé. ‘Mi jūúwú naáh’, meemdíh ã niijná beé, mit niijíp wut jī.

* 11:24 Dn 12.2 * 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

²⁹ Páant mi niijchah joinít, María waicanjeh Jesúsdiñ jwááadiñ mit bac jüúwúp tají. ³⁰ Marta mi jwúub bejat túttimah, tútchiboó waadacán, caanjíhjah jwí páñap jí. ³¹ Jwí déewá, Mariajeéh jumnit, wépép mi bac bejatdiñ ennit, “Mi úuddih yohopjiboó juñúdiñ bejna caá mi chájap”, it niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinít, caántdih it péee jüúwúp tají.

³² Jwí pebhna junít, Jesúsdiñ enna, á pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jí. Páñih páah yoh ñajnit, caandíh nin pah mi niijíp jí:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wá úud áta wuncan tagaá, mi niij júú naawáp jí.

³³ Páant mi júú naawáchah ennit, mijeéh péenit jwí déewá í juñátidibut ennit, Jesús búdí á jígahap jí. ³⁴ Páñih jígahnit, Jesús queétdih nin pah á niij úúbh joyóp jí:

—¿Dee tibeé caandíh ñi yoh? á niijíp jí.

—Maá, caandíh jwí yohopjiboó ma en jüúwú, í niij jepahap jí.

³⁵ Páñih jígahnit, Jesúsbut á juñúp jí.

³⁶ Páant Jesús á juñúchah ennit, mijeéh péenit jwí déewá nin pah queétjeh í míc niijíp jí:

—Jesús Lázarodih búdí át oi tagaá, í míc niijíp jí.

³⁷ Obohjeéhtih, bita caanjíh jumnit nin pah queétjeh í míc niijíp jí:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih á jéih booana yuhna, Lázarojí á wunat pínah játih, caandíh át jéih booaji caá? í niijíp jí.

Lázaro í yohnijidih Jesús á booaat

³⁸ Páant í niij míc wéheat pónih, Jesús búdí á jwúub jígahachah, Lázarodih í yohopjiboó jwiítdih í numah juibínah jí. Caán ítdih búdí jee dájhíh it nemep tají.

³⁹ Páant í nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah á niijíp jí:

—Can jeé júddudih ñi pütú dodhdoó, á niijíp jí.

—Maá, bícjíh bóo téihya yeó jáap játih á wunuchah, jwí yohop be. Páñihna, buu áñih bácah an wíjina nacaá buca, Marta mi niijíp jí.

⁴⁰ —Wá naawátjidih ma túi náhninaá. Dios á wépatdih ma enat pínahdih meemdíh wáát naóhna beé, caántdih á niijíp jí.

⁴¹ Páant caántdih á niij péanachah, queét jeé júddudih í pütú dodhdop jí. Í pütú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah á niij úúbhup jí:

—Weemdíh ma joyátji táina caá, Paá.

⁴² Wá úúbat pah ma joyátidih wá jéihna caá. Páñihna, weemdíh ma wahatjidih nit jumnit í jéihyat pínah niijná, buu meemdíh páant wá niij úúbhna caá, Jesús á niijíp jí.

⁴³ Páant niij úúbh péanit, Jesús nin pah á niij wép ejep jí:

—¿Lázaro, ma bac júúwú! á niijíp jí.

⁴⁴ Jesús páant á niij ezechahjah, Lázaro í yohniji yuhna, jeé ítmant á bac júúwúp jí. Páñih bac júóhna, áñih bácah, áñih wao dáhdihbut yégueh chóo tópjíh í pinatji pahjeh á dao bác júúwúp jí.

Páant á bac júúwúchah, Jesús queétdih nin pah á niijíp jí:

—Caandíh ñi pinatji yégueh chóo tópnadih ñi wataá, á niijíp jí. Páant á niijchah joinít, í pinatji tópnadih Lázarodih í watap jí.

Jesúsdiñ í tewat pínahdih í míc wéheat

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Páant Lázarodih á booanachah ennit, María pebh junítji dawá jwí déewá, Jesúsdiñ í jepahap jí.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowá pebhna juibínit, ded pah Jesús á chájatjidih it naawáp wut jí. ⁴⁷⁻⁴⁸ Páñihna, sacerdotewá í maáta, fariseowá, bita jwí maáta bícdih míc wáacnit, queétjeh nin pah it niij míc wéhenap wut jí:

—Jesús dawá láa Dios á wépatjéh á chá júutna caá. Páñihna, ‘Páant ma cháca bojóó’, jwí niijcáh, niñat cáacwá ájeéh í bejbipna caá. Páant dawá bícdih í jumuchah ennit, Jesúsdiñ maáh í waadát pínahdih jehnah joinít, Romadih moón í maáta ‘Jwiítdih yohna caá í chájap’, niijnít, jwiítdiñ judfowáboodíh í peéh chájbipna caá. Páñih peéh cháñnit, Dioñ muudíh í yohat pínah niijná, íñih soldadowádh í wahbipna caá. Jwíñh baácidibut í dúuc wáibipna caá. Páñihna, ¿buu ded pah tigaá jwí chájbí? it míc niijíp wut jí.

⁴⁹ Páant í niijchah yuhna, bíc íjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewá í maáh yoobát Caifás wut jumni, queétdih nin pah át niij naawáp wut jí:

—Wā déewāá, weemdih ñi joi jwáhuú. Páant niij múic wéhena, yeéb ñi túi jéihcan caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judíowā jwí túi jumát pínahdih bíic cáac ā wun wáuhchah, ā túbipna caá. Ā wun wáuhchah, jwiít nihatdih Romadih moón ĩ maáta ĩ yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ñi túi beh joi jwáuhcan caá, Caifás āt niijíp wut jī.

⁵¹ Páant niij naóhna, ā jenah joyátjeh niijná āt chājcap wut jī. Sacerdotewā ĩ maáh yoobát ā jumuchah, jwí déewā ĩ túi jumát pínah niijná, Jesús ā wun wáuhat pínahdih Diosboó Caifásdih āt naawát túutwut wut jī. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wúnna, jwiít judíowádihjeh pohba āt wun wáuhcap tajī. Nihat baácdih moón Dios ā weh pínah bíic weh pah jwí jumát pínah niijná, jwí yéejat jíib Jesús āt wun wáuhap tajī. ⁵³ Páant Caifás ā niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdihi ded pah tigaá jwí mao yohbi?” queét it niij múic wéhe jwíhup tajī.

⁵⁴ Pánihna, caandih ĩ mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tátchinadihi jibidih ā bejhcap jī. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbhit Efraín wūt jumni bainí tátchibitna jwiítidih ā numah juibínap jī. Pánih juibínit, caanjíh jwí jum wáuhap jī.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowā jwípi wéini Pascua yeó jáapna pínah bahniijeh ā judhdap jī. Moisés ā naóh yapaatji pah, Diosdih jwí weñat pínah játih túi múic ámohat ápi náahap jī, Dios ā enechah, yéejat wihcannit jwí jumát pínah niijná. Pánihna, caandih chājat túut niijná, dawá jwí déewā nihat tátchinadihi moón Jerusalén tátchina ĩt aab béjep tajī. ⁵⁶ Caán tátchina juibínit, queét Jesúsdihi bidna ĩtih chājap ta yuh jī. Pánih bidna, Diosíh muúdhíh jumnit, queétjeh nin pah ĩt niij múic wéhenap wut jī:

—¿Pascua yeó jáapnadihi Jesús enedih ā jéihca naniít? ñi jenah joyóchah, ĩt niijíp wut jī.

⁵⁷ Sacerdotewā ĩ maáta, fariseowábut játih nin pah cáacwádih ĩtát niij wutwut wut jī: “Jesús dedboó ā jumát doonádih joinít, jwiítidih ñi naáwá”, ĩtát niijíp wut jī. Caandih tewat túut niijná, páant ĩt niijíp wut jī.

12

Jesúh jítchanadihi María mihi chej jumnijih mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ā judhdachah, Efraín tátchimant Betania tátchina Jesús jwiítidih ā numah jwáuh juibínap jī. Caánna juibínit, Lázaro wunniji, Jesús ā booníih muúná jwí juibínap jī.

² Páant jwí juibínachah, jwí jeémát pínahdih ĩ chāj wáuhap jī. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít bíicdih jeémát cáagat naadhí jwí laj púda bojop jī. Páant jwí laj púda bojochah, Marta jwiítidih jeémát mi cáagap jī. ³ Maríaboó nardo wūt jumni chej jumni quiítidih, bíic kilo tac yoób wá jéohmit, Jesúsíh jítchanadihi mi puhwup jī. Puhohmit, miíh waó yoócjih mi jöp wiwip jī. ⁴ Páant mi puhwat túttimah, caán nihat muú ā túi chej jum chéyah bejep jī. ⁵ Páant mi chājachah ennit, jwiít bíicdih jumni Judas Iscariote wūt jumniiboó, Jesúsdihi eníhcannitdih duó wáini pínah, nin pah ā niijíp jī:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yuhna, mit jíib chāj wáuhcan? Caandih jíib chājna nihna, bíic jópchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerojih moh yéejnitdih jwíta jéih teo wáac tagaá, ā niijíp jī.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnitdih teo wáaquíhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yána, páant āt niijíp jī. Caán jwíh dinerodih en daoní jumna yuhna, biquí láana ápi nuumúp tajī.

⁷ Páant ā niijíchah joinít, Jesús nin pah ā niijíp jī:

—Caántdih páant ma niijcá bojóo. Mi ámohniji chej jumnijih wíh bácahdih ĩ yohat pínah játih náñat dée pah weemdih páant mi puohna caá. ⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh ĩ jumbipna caá. Páant ĩ jumuchah, débólih wáhihna, queétdih ñi jéih wáhna caá. ⁹ Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatápdih wá jumcan niít, ā niijíp jī.

Sacerdotewā ĩ maáta Lázarodihbut ĩ mao yohíhat

⁹ Jesús bíicdih Betania tátchiboó jwí jumuchah, dawá jwí déewā caandih enedih

it jüúwúp tajī. Obohjeéhtih, caandíhjih pohba nihcan, ā booaniji Lázarodihbut enedih jüóhna it chájap tajī. ¹⁰ Páant enedih ī juibínachah jéihnit, sacerdotewā ī maáta Lázarodihbut it mao yohíhip jī. ¹¹ Lázaro wunnijidih ā booaat doonádih joinít, dawá jwī déewā Jesúsdihi it jepahap tajī. Pánih jepahnit, sacerdotewā ī bohéátboodíh it cádahap tajī. Páant ī cádahachah ennit, sacerdotewā ī maátaboó íj yapnit, Lázarodihbut ítih mao yohíhip ta yuh jī.

Jesús wā Jerusalénna ī waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwī juibíni daanimant bóo yeó jáapdih dawá cáacwā Jerusalén tútchina juibínitji jwī juibát pínah doonádih ítat joyóp tajī. ¹³ Pánih joinítji táam núonadih bóodnit, Jesúsdihi ī ub jwááh dei jüúwúp jī. Pánih jwááh dei jüóhmit, nin pah ī níj wēi ñaacáp jī:

—¡Diosdih jwī wēi naóh jíh! ¡Hosana, nin Dios ā wahni jwiít judfowádih teo wáacni pínah ā túi jummu naáh! ¡Nin jwī Maáh yoobát tigaá! queét ī níj wēi ñaacáp jī.*

¹⁴ Burrodih bid joinít, Jesús caanjíh ā chúudup jī. Pánih chúudna, Dios naáwát-dih naóh japaniji ā daacátji pahjeh ā yapap jī.

¹⁵ “Jerusalén tútchidih moón, ñi úumca bojóo. Eneé, ñi Maáh burro wúhjih chúudnit, ā jüóhna caá”, át níj daacáp tajī. (Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ā daacátji Jesúsdihi nijná caá át chájap’, jwiít ā bohénit jwī níj jéih jwahcap jī. Pánih jéihcan yahna, jeaboó Jesús ā púuh laab béjat túttimah, ā daacátjidih náhninit, jwī beh joyóp jī. Pánih beh joinít, “Dios naáwát-dih ā daacátji bíic yoobó Jesúsdihi ā yapap jī”, níj jenah joinít, jwī yoób jéihyep jī.

¹⁷ Jesús ā ezechah, Lázaroíh bácahdih ī yohatji ítmant báadhi ā bac jüúwúchah ennitjiboó bitadih it naáwáp tajī. ¹⁸ Caán doonádih joinítji dawá cáacwā Jesúsdihi ī jwááh jüúwúp jī. ¹⁹ Páant dawá ī bezechah ennit, fariseowā queétjeh nin pah it míc nijíp wat jī:

—¡Eneé buca! Nihat Jesúsíhwā mícjeh buu jumna caá ī chájap. Queétdih jwī naáwáchah yuhna, ī joicán caá. Pánihna,

ded pah queétdih jwī jéih chāwácan caá, it míc nijíp wat jī.

Biquína griegowā Jesúsdihi ī bidat

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jüóhntjeéh, biquína griegowābut it juyúp tajī. ²¹ Pánih joinít, jwíjeéh jumni Felipe pebhna queét it juyúp tajī. Felipeboó Galilea baácđih jumni Betsaida wāt jumni tútchidih bóo ā jumup jī. Caan pébh joinít, nin pah caandíh it nijíp wat jī:

—Jwiít Jesúsdihi jwī eníhna caá, it nijíp wat jī.

²² Páant ī nijíchah joinít, Felipe Andrésdih naáwádih át bejep wat jī. Queét chénat pah Jesúsdihi naáwádih ī juyúp jī. ²³ Páant ī naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā níj naáwáp jī:

—Weém nihat cáacwā úud jeñé wā wunat pínah, wā boo pud jüúwát pínah, jeaboó wā jwúub bejat pínahbut bahnijeh ā judhna caá. ²⁴ Nin naáwátjih yeebdih wā bohébična caá. Pácahi tíbdih jwī momat túttimah, áih japih bóo chóo ā moopáh bejna caá. Páant ā moopóchah, áih dítmant bóo tíib apí chíih jüóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ā quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíib moópcan, áta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh áta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wā boo pud jüúwát túttimah, dawá cáacwádih Diosjeéh wā túi jummat túttipna caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wāta jum tagaá. ²⁵ Det ī weñat pínahdihjen jenah joiná, Dios ā weñat pínahboodíh chájíhcan, iiguípna ī bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ī weñat pínahdih joyáh bojnít, Diosdih túi jepahna, páantjeh ájeéh ī túi jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdíh teo wúhnit jumíhna, wā naáwát-dih túi joyát caá náahap. Pánih chájna, queétdih wájeéh ī jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wúhnditdh búdí oina, wā ípbut ájeéh ā túi jummat túttipna caá, Jesús ā nijíp jī.

Jesús ā wunat pínahdih ā naáwát

²⁷ “Buu búdí wā jíghna caá. ¿Wā ípdih ded pah tigaá wā nijíb? ‘Paá, weemdíh yeejép ā yapca bojo naáh’, ¿wāta nij táníit? Caandíh páant wā níj úuhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túttij níjná, nin baácboó wā

* 12:13 Sal 118.25-26

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23

* 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

júuwúp jī. Pánihna, buu weemdih chah yeejép buwat ā jumbipna caá. ²⁸ Paá, buu ded pah wēpni ma jumtadh cáacwādh ma jéihyanaá”, Diosdh ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah āi niijíp jī:

—Wā wēpatdh queédih wāát júutap be. Pánihna, wā júuwub júutbipna caá, páant muntih, ā niijíp jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joiná, dawá caanjíh joi níhñit, ī joí wúhi bejep jī. Pánih joí wúhi bejnit, nin pah ī niijíp jī:

—Énoh níft páant yáani, biquína ī niijíp jī.

—Ángel Jesúsdh naóhna caá ā chājap, bita ī niijíp jī.

³⁰ Queét páant ī niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ā niijíp jī:

—Jeámant wéheni wíh pínah nihcan, weém Dios ā wahni wā jumtadh yeeb ní jéihyat pínah niijná, páant āi niijíp be. ³¹ Buu nin baácdih moón yeejépwā ī yeej chājat jíib wā íp queédih ā peéh chājbipna caá. Queédih wutni nemépwā ī maáhdihbut ā yohbipna caá. ³² Weemdih cruzboó péoh dodhñit ī mawachah, dawá cáacwā wíhwa pínah wā chājbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

³³ Páant niijná, ded pah ā wunat pínahdh Jesús cáacwādh naóhna āt chājap tají. ³⁴ Páant ā niijíchah joinít, cáacwāboó caandih nin pah ī níj wúbh joyóp jī:

—Dios naáwátdih daácnitjī nin pah it níj daacáp tají: ‘Dios ā wahni Cristo páantjeh ā jumbipna caá’, it níj daacáp tají.* ¿Páant ī níj daacáchah, meém nihat cáacwā úud jeñé, Dios ā wahnidih dépanihna pohba cruzboó ī péoh dodh mao yohcan níft? ¿Meém Dios ā wahni nihcan níft? ī niijíp jī.

³⁵ Páant ī niijíchah joinít, Jesús queédih nin pah ā níj jepahap jī:

—Weémboó baabát panihni ded pah wā íp ā jumtadh yeedh wā jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh níjeéh wā jumbipna caá. Pánihna, túi jumt túut niijná, yeedh wā bohéátjdh ní quíib buudcá bojoó. Ded dupénapboó jib bejni dedboó ā bejat pínahdh ā en juicán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wā jumuchah, buu wā bejat pínah játh weemdih ní jepahaá.

Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíhwa ní jumbipna caá, ā niijíp jī.

Páant níj naóh péanit, jwiítdih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, queédih ā jwei béjep jī.

Judiowā Jesúsdh ī náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ā wēpatjdh Jesús queédih ā chāj júutachah yuhna, dawá jwí déewā caandih ī joíhcap jī. ³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ā naáwátj pahjeh queét ī chājap jī. Nin pah āt níj daacáp tají:

“Maá, ma naáwátdih wā bohénachah yuhna, cáacwā ī joíhcan caá. Ma wēpatjdh queédih wā chāj júutachah yuhna, ‘Caán naáwát yoobópdih nihcan caá’, ī níj jenah joiná caá”, Isaías āt níj daacáp tají. (Is 53.1)

³⁹ Páant ī joíhcat ennit, Dios queédih ā jéihyat túutcan caá. Caandihbut Isaías nin pah āt níj daacáp tají:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queédih āt chājap wut jī. Pánih chājnit, ā naáwátdih queédih āt jéihyat túutcap wut jī. Pánihna, ā wēp chāj júutatdh enna yuhna, ī beh encan caá. Á bohéátdih joiná yuhna, ī beh joicán caá. Á bohéátdih jéihna nihna, ī yeej chājatdh ita cádahji tagaá. Páant ī cádahachah, queédih Dios āta túi ubji tagaá”, Isaías āt níj daacáp tají. (Is 6.10)

⁴¹ Páant níj daácna, Isaías Cristo ā wēpat, búdí ā yeh ígátdihbut enniji jumna, ded pah Cristo ā yapat pínahdh naóh daácna āt chājap wut jī.

⁴² Obohjeéhtih, dawá cáacwā, biquína jwí maátabut “Caán Dios ā wahni Cristo yoobát caá”, Jesúsdh it níj jenah joyóp tají. Páant níj jenah joiná yuhna, queét fariseowādh úumna, bita “Jesúsjeéh wā waadáp be”, it níj naáwíhcap wut jī. Páant ī naáwáchah nihna, jwí míic wáacat munná fariseowāboó queédih ita waadát túutjican tagaá. ⁴³ Queédih Dios ā wēi naáwátdih náahna yuhna, cáacwāboó ī weñatdh chah it bidip wut jī. Pánihna, queét “Weém Jesúsíh caá”, bitadh it níj naáwíhcap wut jī.

Jesús ā naáwátdih ī joíhcat jíib peéh chājat ā jumt

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

⁴⁴ Téttimah, Jesús cáacwādhin nin pah tūbit ā niŋ ŋāac naáwáp jī: “Ded weemdīh jepahni weemdīhjeh pohba jepahna ā chājcan caá. Weemdīh wahnidihbut ā jepahna caá. ⁴⁵ Ded weemdīh enni weemdīh wahnidihbut ā enna caá. ⁴⁶ Ded dupúnapboó jumniŋi, weemdīh jepahna, baabát panhipboó ā jwúub jumat pínah niŋná, weém baabát panihni nin baácboó wā jūúwúp jī. ⁴⁷ Obohjeéhtih, ded wā naáwátdih joiná yuhna, ā jepahcah, weémboó wā peéh chājcan niít. Nin baácdih moón weemdīh jepahcannitdih peéh chājadih jūóhna wā chājcan jī. Obohjeéhtih, iŋuŋpna bejnit déedih túi ubat tūat niŋná, wā jūúwúp jī. ⁴⁸ Ded weemdīh náahcanni, wā naáwátdihbut joŋhcannidih peéh chājat ā jumbipna caá. Wā naáwátdih ī joŋhcatjī jīb péeni yeó jáapdih wā ípboó queétdih ā peéh chājbiŋna caá. ⁴⁹ Weém wā jenah joyátjeh yeebdīh naóhna wā chājcan caá. Wā íp weemdīh wahniboó ded pah wā naáwát pínahdih ā naáwát tūatna caá. Pánihna, wā naáwátboó ā naáwátjeh tigaá. ⁵⁰ Ded ā naáwátdih joí waadána, wā ípjeeh páantjeh ā túi jumbipna caá. Pánihna, wā íp ā naáwát tūatdihjeh tigaá, yeebdīh wā naáwáp”, Jesús queétdih ā niŋjíp jī.

13

Jesús ā bohénitih jítchanadih ā chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah játihbit, Jesús nin baácdih cádahnit, ā íp pehbboó ā bejat pínah bahni ā judhditdih átát jéihyep tajī. Áihwā nin baácdih moonđih búdí oina, queétdih ā oi cádahcap jī. Pánihna, ā oyatdih júutna, áihwādhī ā wan wāhup jī.

² Caan chéi Jesús jwiítidih ā namah jeéméchah, Jesúsdih enihcannitdih ā naáwát pínah niŋná, Judas, Simón Iscariote wūúhdih nemépboó át waád dée tajī. ³ Dios pebhmant ā jūúwátjidih, ā jwúub púuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajī. Á íp caandīh chah maáh ā waadáat pínahdihbut átát jéihyep tajī. ⁴ Pánih jéihna, jwíjeeh jeémp lajniji ŋah ŋuhnit, áih yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, jōp wiwat pínah yégueh chóojih chūhlit yoób ā chéwep jī. ⁵ Chéo péanit, pamapdih mah puoh yacnit, jwíh jítchanadih ā choc

jwíhip jī. Pánih chocnit, ā chéo búudhni chóojih jwíh jítchanadih ā jōp wiwip jī.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ā juibínap jī. Áih jítchanadih chocat tūat ā chājachahjeh, Pedroboó caandīh nin pah ā niŋjíp jī:

—¿Maá, wíih jítchanadih chocodih jūóh niít ma chājap? ā niŋjíp jī.

⁷ —Weém butéh yeebdīh ded pah wā chocatdih ma jéih jwuhcan yuhna, tūt-timah ma jéihbipna caá, Jesús caandīh ā niŋjíp jī.

⁸ —Obohjeéhtih, wíih jítchanadih meemdīh wā chocat tūatcan caá, Pedro ā niŋjíp jī.

—Meemdīh wā choccah, wíih ma nihcan niít, Jesús caandīh ā niŋjíp jī.

⁹ —Pánihna, Maá, wíih jítchanadihjeh nihcan, wíih téihyanadih, wíih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ā niŋjíp jī.

¹⁰ —Ded jéehna, nihat áih bácahdih ā túi chocna caá. Caandīh chéne jwúub chocat ā náahcan caá. Áih jítchanadihjeh chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ŋi jumuchah yuhna, biíc ŋijeéh jumni jéehcanni panihni ā yéejatdih cádahcanni ā jumna caá, Jesús Pedrodih ā niŋjíp jī.

¹¹ Páant niŋná, Jesús caandīh enihcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant át niŋjíp tajī.

¹² Jwíh jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwúub duonít, ā lajapjina ā jwúub juí lajap jī, páant muntih. Pánih jwúub juí lajnit, nin pah jwiítidih ā niŋ náawáp jī:

—¿Butéh yeebdīh wā chocatjidih ŋi jéih niít? ¹³ Yeéb weemdīh ‘Bohéni’, niŋná, ‘Maá’, niŋná, yoobópdiŋ niŋ tigaá ŋi chājap. Weém yeebdīh bohéni, ŋi Maáh yoobát tigaá. ¹⁴ Páant yeebdīh bohéni, ŋi Maáh jumna yuhna, teo wūhnit ípí chājat pah ŋíih jítchanadih wā chocna beé. Páant wā chājachah ennitjī jumna, yeebbút ŋíih jítchanadih múic chocat caá náahap. ¹⁵ Ded pah ŋijeéh jumnitdih ŋi teo wáacat pínahdih butéh wā júutap be. Pánihna, yeebdīh ded pah wā chājatjī pah yeebbút biíc yoobó ŋi chājaá.* ¹⁶ Yoobópdiŋ yeebdīh wā naóhna caá. Ded teo wūhniŋboó ā maáh

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27

* 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20

chah nihcan caá. Ded ã wahniboó caandíh wahní chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeedíh teo wáhní pah níih jíthchanadih yeedíh wá choc wáhp be. Pánihna, wá chájatjidih ennitji bíic yoobó níi chájaa. ¹⁷ Páant wá watatdih jéíhnit, chájna, búdí níi wéibipna caá.

¹⁸ “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wá niijcán caá. Det wá níonitdih wá túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji bíic yoobó ã yapbipna caá. ‘Wájeéh jeémp-nijeh tígaa weemdíh yeejép ã chájbipna caá’, ít níij daacáp tají.* ¹⁹ Páant ã chájat pínah játih yeedíh naóhna caá wá cháhap, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wahní Cristo ta tígaa’, níi níij jéihyat pínah niijná. ²⁰ Nindihbut yoobópdi h yeedíh wá naóhna caá. Wá wahnidih ded túi wéi jwááhni, weemdíhbut ã túi wéi jwááhna caá. Pánih weemdíh wéi jwááhni, weemdíh wahnijidihbut ã wéi jwááhna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jí.*

Judas ã duó wáyat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

²¹ Páant níij péanit, Jesús búdí ã jígahap jí. Pánih jígahnit, jwiítidih nin pah ã niijíp jí:

—Yoobópdi h yeedíh wá naóhna caá. Bíic níi cáti h jumni weemdíh enihcannitdih ã duó wáibipna caá, ã niijíp jí.

²² Páant ã niijíchah jointí, caandíh júutni pínahdih jíhcan, jwiítjeh jwí míic en jáhanap jí. ²³ Weém, Jesús búdí ã oiniboó caandíh wá dodh jáah lahap jí. ²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyajíh jenah júutnit, nin pah ã niijíp jí:

—Caandíh ma uúbh joí eneé dedna tígaa caandíh duó wáini pínah, weemdíh ã niijíp jí.

²⁵ Páant ã niijíchah jointí, weemboó Jesúsdi h jwáub dodh jáah lahap níi pah wá níij uúbh joyóp jí:

—¿Maá, deddih níij tígaa ma cháj? wá niijíp jí.

²⁶ —Nin pandih dajnit wá neéh wáhní pínah weemdíh enihcannitdih ã duó wáibipna caá, weemdíh Jesús ã níij jepahap jí.

Páant níij péanitjeh, pan dahdih daj éb neéhnit, Judas, Simón Iscariote wááhdih ã wáhp jí. ²⁷ Páant Jesús ã daj neéh wáhní pandih Judas ã jeéméchah, nemépbó caandíh yeejép át chájat túutp tají. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jí:

—Ded pah ma chájat pínahdih waicanjeh chájadih ma bejeé, Judasdi h ã niijíp jí.

²⁸ Páant Judasdi h ã niijíchah jointí yuhna, jwiít níihat jwí jéihcap jí. ²⁹ Pánih jéihcan, “Judas jwíih dinerodih en daoní ã jumuchah, jwí jeémát pínahdih jíib chájat túutna, Jesús páant ã níij wáhná caá”, biquína ít níij jenah joyóp ta yuh jí. Bitaboó “Moh yeejnitdih dinero wáhat túutna caá át cháhap”, ít níij jenah joyóp tají. ³⁰ Pánihna, Jesús ã neéh wáhní pandih jeémp péanit, Judas ã bac bejep jí. Páant ã bac bejehah, chei wáát jumup jí.

Jesús jáap watatdih ã naáwát

³¹ Páant Judas ã bac bejat túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã níij naáwáp jí:

—Buu láa bácah weém níihat cáacwá úud jeñé wá íip ã wáhní wá jumatdih, wá wépatdihbut cáacwádi h ã jéihyabipna caá. Caán ã wépatdih weembút queétdih wá jéihyabipna caá. ³² Páant wá íip ã wépatdih wá jéihyanachah, caán wá wépatdihbut waicanjeh ã jéihyabipna caá. ³³ Yeéb wá weh panihnit, nindihbut wá naáwáchah níi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh níjeéh wá jum jwáhbipna caá. Wá bejat túttimah, weemdíh búdí níi bidbipna caá. Jwí déewádi h wá niijátji pah yeedíhbut bíic yoobó niijnít, ‘Wá bejep pínahna yeébbó níi jéih bejcan caá’, wá niijná caá.* ³⁴ Pánihna, jáap watatdih yeedíh wá naóhna caá. Yeebjéh níi míic oyoó. Yeedíh wá oyatji pah, yeebjéhbut níi míic oyoó.*

³⁵ Páant níi míic oyoach ennit, wíhwá níi jummatdih bita í jéihbipna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jí.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant ã niijíchah jointí, Simón Pedro Jesúsdi h nin pah ã níij uúbh joyóp jí:

—¿Maá, dedboó tígaa ma bejbi, páant ma niijná? ã niijíp jí.

* 13:18 Sal 41.9 * 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

* 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

—Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwuhcan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, túttimah wā pebhna ma juibíbpna caá, Pedro dih Jesús ā niijíp jī.

³⁷—¿Maá, dépanih tigaá buu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh ī mawachah yuhna, meemdíh wā cádahcan níit, Pedro ā niijíp jī.

³⁸—Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wun wēhmi naniit? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Mujbai ā ewat pínah játih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, bíic peihcanni láa pohba bitadilh ma níij yeebipna caá, Jesús Pedrodih ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā jummat

¹Túttimah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī: “Butéh wā niiját dih náhninit, ní jígahca bojó. Wā ípdih túi jenah joinít, weemdíh-but bíic yoobó ní túi jenah joyoó. ²Wā íp ā jumapboó dawá jummat pínah muuná ā jumna caá. Pánihna, caanná juibínit, ní jummat pínahdih ámohodih wā bejbipna caá. Wā naáwát pah bíic yoobó ā wihcah, páant yeedíh wāta níj naóhcan tagaá. ³Yeéb ní jummat pínahdih túi ámoh péanit, yeedíh ubú dih wā jwáub dei júóhbpna caá, wājeéh ní jummat pínah niijná. ⁴Wā bejat pínah namá panihnidih ní jéihna caá”, ā niijíp jī.

⁵—Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwí jéihcan caá. ¿Ded pah tigaá caán namá panihnidih jwí jéihbi? Tomás Jesús dih ā níj wáub joyóp jī.

⁶—Weemjéh tigaá namá panihni wā jumap, wā íp pebhboó ní juibíát pínah niijná. Weemjéh mun tigaá yoobópdih naóhni. Jeáboó juibínit pínahdih weemjéh mun tigaá caolih boonani wā jumna caá. Caolih wā boonit míicjeh wā íp pebhboó páantjeh ī jumbipna caá.* ⁷Weemdíh túi jéihna nihna, wā ípdihbut níta jéih tagaá. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ní túi jéihna caá buca, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

⁸Páant ā niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, jwí ípdih jwiít dih ma júutá. Páant bóojeh tigaá jwí eníhíp, ā niijíp jī.

⁹—¿Felipe, maatápdih wājeéh jumna yuhna, weemdíh ma túi jéih jwuhcan níit? Weemdíh enna, wā ípdihbut maát enep be. ‘Jwí ípdih ma júutá’, niijná, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma níij? ¹⁰Weém wā íp jīh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. ¿‘Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma níj jenah joicáh? Yeedíh naóhna, wā jenah joyátjīh wápi naóhcan caá. Wā íp ā naáwát tútuchahjeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán bíicdih jumna, ā wēpatjīh wápi cháj júutna caá. ¹¹Weém wā íp jīh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tigaá’, níj jenah joicán, wā íp ā wēpatjīh wā cháj júutatjīdih náhninit, bíicjeh jwí jummat dih ní jéihbpna caá. ¹²Yoobópdih yeedíh wā naóhna caá. Det weemdíh túi jenah joinít wā chájat pah bíic yoobó ī chájbpna caá. Buu wā íp pebhboó jwáub bejna, wā chájat chah pohba wā íp ā wēpatjīh ī chájbpna caá. ¹³Weemdíh túi jenah joinít ī úbát pah wā chájbpna caá, wā íp ā wēpatdih cáacwá ī jéihyat pínah niijná. ¹⁴Pánihna, weemdíh jepahnit ní jumchah, dedé ní úbát bíic yoobó wā chájbpna caá, Jesús ā niijíp jī.*

Túini Espiritu ā wahat pínahdih Jesús ā naáwát

¹⁵“Yeéb weemdíh oina, wā wutatdih ní jepahbpna caá.* ¹⁶Yeedíh Túini Espiritu ā wahat pínah niijná, wā ípdih wā wáubbpna caá, wā wihcah, níjeéh ā jummat pínah niijná. Caán Túini Espiritu yeedíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jummat pah níjeéh ā jumbipna caá. ¹⁷Nin baácdih moón wā ípdih jéihcannit, caán Túini Espiritudihbut ī jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ī túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán níjeéh jumni pínahdih yeéboó ní túi jéihbpna caá.

¹⁸“Yeedíh wā éemp bejcan níit. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espiritu yeedíh ā júyúchah, weém wā jummat pahjeh muntih níjeéh ā jumbipna caá. ¹⁹Wā bejat pínah bahnihjeh ā júdhna caá. Páant wā bejat túttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh ī jwáub encan níit.

* 14:6 Mt 11:27; Jn 1:18; 6:46; Hch 4:12

* 14:14 Mt 7:7-11; Lc 11:9-13; Jn 15:7,16; 16:23-24; 1 Jn 3:21-22; 5:14-15

* 14:15 Dt 6:4-9; 11:1

Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúub boo pud jüóhni wá jumat pah muntih, yeebbút jwúub boonit Dios-jeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ Jwí wahni Túini Espiritu yeebdíh junít, wá íp bícdih wá jumatdih yeebdíh á túi jéhiyabipna caá. Pánihna, wá íp bícdih wá jumat pah muntih, yeéb bícdih wá jumatdihbut á jéhiyabipna caá. ²¹ Ded wá wutatdih jói waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wá ípbut á oibipna caá. Weembút caandíh bíic yoobó wá oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wá jumatdih wá túi jéhiyabipna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.

²² Jwíjeéh jumni bíih Judas, Iscariote nih-canni, Jesúsdih nin pah á niíf wúbh joyóp jí:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéhiyana yuhna, bita meemdíh jepahcan-nitboodíh ma jéhiyabican? á niijíp jí.

²³ —Ded weemdíh oini wá naáwátidih á túi jói waadábipna caá. Páant á túi jói waadánachah, wá íp caandíh á oibipna caá. Pánih oina, wá íp bícdih áih caolihdih waadnit, ájeéh jwí jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wá wutatdih á jepahcan caá. Páant á jepahcah, ájeéh jwí wihcan níit. Butéh ñi joiní weemjéh wá naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wá íp weemdíh wahnijeh páant á naáwát túutap be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wáát niíf naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wá ípdih wá wúbhchah, Túini Espiritudih yeebdíh á wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacni jumna, á túi bohébiipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wá naáwátjidih á náhiabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wá túi jumat túutna caá. Weém wá túi jumat pah muntih yeebbút ñi túi jumbipna caá. Wá wáhni túi jum pah nin baácdih moón í jéih wúhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi úmca bojoó. ²⁸ “Weém wá bej jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat túut niijná, wá jwúub dei jüóhbiipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wá niíf naáwáchah, ñiát joiná jíí. Páant wá niijíchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wá ípboó weém chah wépní á

jumuchah, ájeéh jumnit, chah yeebdíh wá jéih teo wáacbiipna caá. Páant wá chájat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah á yapat pínahdih yeebdíh wáát naóhna jí, wá niijátji bíic yoobó á yapachah, weemdíh túi jenah joinít ñi jumat pínah niijná.

³⁰ “Yeebdíh wá míic wéhe jwuhat pínah bahnitjeh á judhna caá. Wafcanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdíh yeejéj chájadih á jüóhbiipna yuh caá. Nemépwá í maáh wépní jumna yuhna, weemdíh á jéih yap yohcan níit. ³¹ Obohjeéhtih, weemdíh wá íp á wutat pahjeh wá chájbiipna caá, nihat cáacwá caandíh wá oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhúú. Chóbe bejjih”, Jesús jwiítidih á niijíp yuh jí.

15

Jesús jiwá iguñh púuj panihni á jumat

¹ Páant niijná yuhna, nin pah jwiítidih á jwúub niíf bohénap jí, páant muntih: “Weém jiwá iguñh púuj panihni, wá ípboó iguñhadih en daoní panihni, wíih cáacwá iguñh pihna panihnit í jumna caá.*

² Quehcanni pihdih iguñhadih en daoní á bóod yohbipna caá. Páant á bóod yohat pah, det weemdíh túi jenah joicánnitdih wá íp á yohbipna caá. Ded túi quehni pihboodíh á bóod ámohna caá, dawá á quehat pínah niijná. Páant á chájat pah det wíihwá í náahatdihjeh í chájachah enna, wá íp queétdih á cádahat túutbipna caá, ded pah wá náah yacatboodíh í chájat pínah niijná. ³ Yeéboó wá naáwátidih jói jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túi bícdih wájeéh ñi jumúú. Páant wájeéh ñi jumuchah, weembút yeéb bícdih wá jumbipna caá. Ded iguñh pih áih púujdih túi duuj lájcan, á jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbút weemdíh túi joicán, wá wépat á wihcah, wá weñat pínahdih ñi jéih chájcan níit.

⁵ “Weém jiwá iguñh púuj panihni, yeéboó áih pihna panihnit caá ñi jumap. Ded weemdíh túi joiní wájeéh túi bícdih á jumuchah, weembút ájeéh túi bícdih wá jumbipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wá weñat pínahdih á túi chájbiipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó,

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1 * 15:1 Is 5.1-7

wā weñat pínahdih ī jéih chājcan niít. ⁶Ded wun jāóhni pihdih ā yohat pah, weemdíh cádahni, wājeéh tái jumcannidih wā íp ā yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguíh pihna ā diib téhechah, iguíhadih en daoniboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chājna, iiguípna ā yohbipna caá.

⁷“Yeéb weemdíh cádahcan, wā naáwát-dih tái joiná, ded ní náahatdih ní wúbúchah, bíic yoobó wā chājipna caá. ⁸Wā weñat pínahdih ní chājachah ennit, ‘Queét Jesúíhwā caá’, bita ī níij jéihbipna caá. Páant níij jéihnit, wā ípdiíhbut ī wēibipna caá. ⁹Wā íp weemdíh ded pah ā oyat pah muntih weembút yeedíh bíic yoobó wā oina caá. Páant yeedíh wā oyatdih ní tái náhninaá. ¹⁰Wā íp weemdíh ded pah ā wutúchah, caandíh jepahna, ā oyatjīh ájeéh wā tái jumna caá. Páant wā chājat pah, weem jwúh yeedíh ded pah wā wutatdih jepahna, wā oyatjīh wājeéh ní tái jumbipna caá.

¹¹“Páant yeedíh wā naóhna caá, wājeéh tái jummit, búdí ní weñat pínah níijná. Bainí ní wēican niít. ¹²Nin pah yeedíh wā níij wutna caá: Yeedíh wā oyat pahjeh muntih, yeebjéíhbut ní míic oyoó.* ¹³Ded ā chéendih búdí oina, caanjéh ā wunat pínah tobohochah yuhna, caandíh ā tái teo wáacbipna caá. ¹⁴Ded pah wā wutatdih jepahna, yeéboó wā chéénwā ní jumna caá. ¹⁵Wā chéénwā yoobát ní jumúchah, ‘queét wā pebh moonjéh caá’, yeedíh wā níijcán caá. Í maáh ded pah ā chājatdih ā pebh moón ī jéihcan caá. Obohjeéhtih, wā chéénwā ní jumúchah, ded pah wā íp ā naáwát-dih yeéboodíh wáat naóh yapanap jī. ¹⁶Yeéb weemdíh ní níocan beé. Obohjeéhtih, weéboó yeedíh wā níwip jī, wā ípíhwā jumna, ā wutatdih jepahnit, ní tái chāj cádahcatdih ennit, bitabut Dios-dih ī jepahat pínah níijná. Pánih tái chāj cádahcannit, wííhwā jumna, ded pah wā ípdiíh ní wúbúchah, yeedíh ā wūhípnā caá. ¹⁷Pánihna, nin pah yeedíh wā jwúub wutna caá: Yeebjéh ní míic oyoó”, Jesús jwiít-dih ā níijp jī.

Jesús-dih, áíhwādihbut nin baácdih moón ī iiat

¹⁸“Nin baácdih moón yeedíh ī iínachah, weemdíhbut ī iiatjídih ní tái náhninaá. ¹⁹Diosdih jepahcannit ní jumúchah nihna, queétjeh ī míic oyat pahjeh, yeedíhbut ita oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wā níonit jumna, ded pah queét ī chājat pah bíic yoobó ní chājcatdih ennit, yeedíh ī eníhcan caá.* ²⁰‘Wííhwā jumna, weem cháh ní jumcan caá’, yeedíh wā níijátjídih ní tái náhninaá. Pánih weém nump jumna, weemdíh yeejép ī chājat pahjeh yeedíhbut bíic yoobó ī chājipna caá. Bitaboó wā bohéatdih jepahnit, yeebát queétdih ní bohénachah, ī jepahbipna caá.* ²¹Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih ī jéihcat jíib, yeéb wííhwā ní jumúchah ennit, yeedíhbut yeejép ī chājipna caá.

²²“Queétdih bohénadih wā jūóhcah, weemdíh ī náahcatjī jíib queétdih peéh chājat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdih wā bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ā wihcan caá’, queét ī jéih níijcán caá. ²³Ded weemdíh eníhcanni wā ípdiíhbut eníhcanni caá. ²⁴Wā íp ā wēpatjīh cáacwā ī jéih chājca naáhdih wā chāj jútutap be. Páant wā chāj jútutcah, queétdih yéejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wā chāj jútutatdih enna yuhna, weemdíh, wā ípdiíhbut ī eníhcan caá. Páant ī eníhcat jíib, Dios queétdih ā peéh chājipna caá. ²⁵Pánih eníhcan, Dios naáwát-dih naóh yapanit ī daacátjī bíic yoobó chājna caá ī chājap. ‘Queétdih yeejép wā chājcah yuhna, weemdíh ī eníhcan caá’, it níij daacáp tajī.*

²⁶“Túttimah, wā ípjeéh jumni Túini Espíritudih wā wahbipna caá, yeedíh ā teo wáacat pínah níijná. Yeedíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeedíh ded pah wā jummatdih ā tái jéihyabipna caá. ²⁷Cáacwādih wā bohé jwííhichah, yeéb wājeéh níat jumap jī. Pánih wājeéh jummit, ded pah wā chājatdih ennitjī yeeb jwúh bitadih naáwát caá náahap.

16

¹“Butéh yeedíh ded pah ā yapat pínahdih wā naáwáp be, caandíh tái náhninit, bíic yoobó yeedíh ā yapachah, weemdíh ní cádahcat pínah níijná.

* 15:12 Jn 13:34; 15:17; 1Jn 3:23; 2Jn 5
35:19; 69:4

* 15:19 Jn 17:14-18

* 15:20 Mt 10:24; Lc 6:40; Jn 13:16

* 15:25 Sal

² Túttimah, wíhwa ñi jumát jíib, ñi maáta jwí míc wáacat munná í waadát túutcan níit. Bíih láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios á náahat pah chájna caá wá chájap’, á níij jenah joibípa yah caá. ³ Wá ípdi, weemdíhbut í jéihcat jíib páant í chájbipna caá. ⁴ Pánihna, yeebdíh yeejép á yapachah enna, ‘Páant á yapat pínahdih Jesús jwiítidih á naáwáp jí’, ñi níij náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah níijná, buu yeebdíh wá naóhna caá’, Jesús jwiítidih á níijíp jí.

Túini Espíritu ded pah á teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíh pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wá bohéatdih yeebdíh wá naóh jwúhcap jí. ⁵ Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pehbóo wá jwúub béjat pínah bahniéh á júhdúchah, yeebdíh páant wá naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígáá ma bejbi?’ weemdíh ñi níij úbh joicán caá. ⁶ Wá púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wá naáwáchah, búdí ñi jígahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tubit ñi jígahcat pínah níijná, yeebdíh yooópdih wá naóhna caá. Wá púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wá wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wá púuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta júóhcan tagaá. ⁸ Wá wahachah, caán dei júiná, nin baácdih moón í yéejatdih queétdih á jéihyabipna caá. Ded pah túi chájat pínahdihbut á jéihyabipna caá. Yéej chájnitdih í yéejat jíib Dios á peéh chájat pínahdihbut caán á jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espíritu cáacwáidih nin pah á níij jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, á níijbipna caá. ¹⁰ Wá íp pehbóo wá jwúub bejat túttimah, cáacwá weemdíh í jwúub encah, Teo Wáacni jwúh queétdih á bohéipna caá, ded pah í túi jumát pínahdih í jéihyat pínah níijná. ¹¹ Nin baácdih moón í maáh nemépdih Dios á peéh chájat pínahdih Túini Espíritu á jéihyabipna caá.

¹² “Búdí caá yeebdíh wá naáwát pínah á júhdup. Obohjeéhtih, buu caandíh wá naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wá naóhcah yuhna, Túini Espírituboo yeebdíh á jéihyabipna caá. Caán á jenah joyátjeh á naóhcan níit. Obohjeéhtih, wá íp caandíh á naáwát túutuchah, yeebdíh

yooópdih á naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah á yapat pínahdihbut á bohéipna caá. ¹⁴ Pánihna, ded pah wá jumátidih á naáwáchah joinít, yeebboó weemdíh búdí ñi wéibipna caá. ¹⁵ Wá íp á jéihyat pah, weembút wá jéihna caá. Páant tígáá ‘Túini Espíritu ded pah wá jumátidih á jéihyabipna caá’, yeebdíh wá níij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnitjeh weemdíh ñi en jwúhbirna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbirna caá, páant muntih”, Jesús jwiítidih á níijíp jí.

Buu jígahnit, túttimah wéinit jwí jumát pínah

¹⁷ Páant á níijichah joinít, jwiít biquína nin pah jwí míc níij úbh joyóp jí:

—‘Bahnitjeh weemdíh ñi en jwúhbirna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbirna caá, páant muntih’, níijná, ¿ded pah níij tígáá páant á níij? ‘Wá íp pehbóo wá jwúub púuh laab béjipna caá’, níijná, ¿ded pah á chájat pínahdih níij naóh tígáá jwiítidih páant á níij? ¹⁸ ‘Bahnitjeh’, ‘maátcanjeh’, níijná, ¿ded pah níij tígáá á cháj? Obohjeéhtih, jwí beh joicán caá, jwí míc níijíp jí.

¹⁹ Páant níijnít, caandíh jwí úbh joííhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiítidih á níij naáwáp jí:

—‘Bahnitjeh weemdíh ñi en jwúhbirna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbirna caá páant muntih’, ¿wá níijátidih beh joicán, úbh joííh níit ñi chájap? ²⁰ Yooópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wunat pínah bahnitjeh á júhdna caá. Pánihna, wá wunachah enna, búdí ñi júibipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí í wéibipna caá. Yeéboó búdí jígahnitji, túttimahbitjeh ñi jwúub wéibipna caá. ²¹ Nin pah á jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah á jumuchah, búdí mi jígahna caá. Pánih jígahna yuhna, mi weép jumát túttimah, caántdih á tubatjidih náhnican, wébit á cáac jumuchah ennit, búdí mi wéina caá.

²² Páant mi jumát pah tígáá buu yeéb ñi jígahbirna caá. Túttimah, yeebdíh wá jwúub enechah, yeebbút búdí ñi jwúub wéibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh í jéih jwúub jígahcan níit.

²³ “Weemdíh ñi jwúub enni yeó jáapdíh táí beh joinít jumna, weemdíh ñi úubh joicán níít. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wíihwá jumna, wá wēpatjih ñi úúbúchah, wá íp yeebdíh ā jephahbipna caá. ²⁴ Játih wá ípdih páant ñi úubh jwuhcap jī. Obohjeéhtih, yeebdíh wá wun wúhat túttimah, wíihwá jumna, páant caandíh ñi úúbú. Páant ñi úúbúchah, ñi úúbátdíh ā wúhbirna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ā jumat

²⁵ “Játih wá jenah joiní naawátjihjeh yeebdíh wá bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wá boo pud jūúwát túttimah, ded pah jwí íp ā jumatdih táí buocannijeh wá naóhbirna caá. ²⁶ Caán láa wíihwá jumna, wá wēpatjih yeebjéh wá ípdih ñi úubhbirna caá. Weemboó ñíih pínahdih wá jwúub úubh wúhcan níít. ²⁷ Pánihna, wá íp pebhmant jūóhni wá jumuchah ‘Yoobópdih tigaá’, níij jenah joinít, weemdíh ñi oyochah ennit, wá íp-boó yeebdíhbut ā oibipna caá. Páant ā oyatdih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi úubhbirna caá. ²⁸ Weém wá íp bícdih jumnji nin baácboó wá jūúwúp jī. Pánihna, buu nin baácboó jum jwuhni wá íp pehbhoó wá jwúub púuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiítdíh ā níijjír jī.

²⁹ Páant ā níijchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwí níijjír jī:

—Buu bácah ma jenah joiní naawátjihjeh bohécan, buocannijeh jwiítdíh ma naóhna caá. ³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jumatdih buu jwuhna jwí jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ā wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jūóhni ma jumatdih jwí táí jéihna caá, jwí níijjír jī.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jūóhni tigaá át jumup’, žñi níij níít buca? ³² Páant níijníitji yuhna, buu cheijeh nihát yeéb ñíih muunáboó ñi jweé jwúub bejehah, weém bícjeh wá chāobipna caá. Obohjeéhtih, bícjeh pohba wá nihcan níít. Weemdíh ñi yoh bejehah yuhna, wá ípboó wájeéh ā jumbipna caá. ³³ Páant wá yapat pínah játih yeebdíh naóhna caá wá chājap, jígahcanjeh ñi táí jumát pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jwuhuchah, Diosdih

naahcannit yeebdíh yeejép ī chājbipna caá. Obohjeéhtih, nin baácđih moón ī yéej chājatdih yap yohni wá jumatdih jéihnit, búdí ñi weñéé, jwiítđih ā níijjír jī.*

17

Jesús áih pínahdih Diosdih ā úúbát

¹ Páant níij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā níij úúbáp jī: “Paá, buu ma níijátji pah tih weemdíh ī mawat pínah ā juná caá. Pánihna, weém ma wúuh wá jumatdih cáacwāđih ma jéihyanaá, weemdíh ī weñat pínah ní-ijná. Páant ma chājachah, weem jwuh meemđihbut queéđđih wá weñat túútbirna caá. ² Nihat cáacwā ī maáh weemdíh ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdíh ma wúhñitđih majeéh wá jumát túútbirna caá. ³ Det meém Dios bícjeh jumñidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, japboó jwíjeéh bícdih páantjeh ī táí jumbipna caá.

⁴ “Nin baácboó jum jwuhna, ma chā-jat túútatjidih wá chāj péanap be. Pánih chājna, ded pah ma jumatdih cáacwāđih wá táí jéihyanap be, meemdíh ī weñat pínah níijná. ⁵ Pánihna, nin baácđih jwí chājat pínah játih, majeéh bícdih jum jwuhna, bíc yoobó jwíjí wútat pah muntih, weemdíh ma jwúub maáh waadánaá.

Jesús ā bohénitih pínahdih jwuh Diosdih ā úúbát

⁶ “Paá, nit wíihwāđih jwuh wá úubhna caá. Nit weemdíh ma wúhñit nin baácboó yeejépwā cátił ī jumuchah yuhna, queéđđih ded pah ma jumatdih wá jéihyanap be. Queéť míihwāđih weemdíh ma wúhuchah, queéť ma wútat pah ī chājna beé. ⁷⁻⁸ Weemdíh ma naawátjidih queéđđih wá bohénachah, ī táí wéi joyóp be. Pánih wéi joinít, ma pebhmant jūóhni wá jumatdih, ma wahní wá jumatdihbut ī táí jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiítđih ā bohéátjidih, nihát ā chāj júutatjidihbut Dios át wutap taga’, ī níij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wá bohénitih pínahdihjeh úubhna caá wá chājap. Bitáih pínahdih úubhna wá chāj jwuhcan caá. Nit weemdíh ma wúhñit míihwā caá ī jumup. Íih pínahdih

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

meemdíh úúbhna caá wā chājap. ¹⁰ Nit wíhwā nihāt míhwā mún tígáá. Pánihna, míhwāboó wíhwā mún tígáá. Weemdíh jepahna, ī tūūt nūmúchah ennit, bitabūt weemdíh ī wēina caá.

¹¹ “Buu nin baáboó wā chāocán niít. Ma pebhna jwúub bejat tūūt caá wā chājap. Páant ma pebhna wā jwúub bejchah yuhna, nit weemdíh ma wūhñit nin baáboó ī chāobípna caá. Paá, meém tūini jumna, nit weemdíh ma wūhñitdih ma wēpatjih, weemdíh ma wūhni wēpat biícđih, ma tūi en dawaá. Páant ma tūi en dawáchah, jwiít tūi biícđih jwī jumāt pah muntih nitbut tūi biícđih ī jumbípna caá. ¹² Ijeéh jum jwuhna, ma wēpatjih nitdih wā tūi en dawáp be, biícboó ā buúdcát pínah niijná. Oboghjeéhtih, ma naáwátđih ī daacátji pahjeh tih, biíc bácah iiguípna ā bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pehbhoó bejat tūūt caá wā chājap. Nin baáboó jum jwuhna, íih pínahdih páant wā niij úúbh be, caandih joinít, weém biícđih búdí ī weñat pínah niijná. ¹⁴ Ded pah ma jumātđih nitdih wáát naáwáp be. Weém yeejép wā chājcat pah nit wíhwāboó yeejép chājnitji ī tūūt nūmúp be. Páant ī tūūt nūmúchah ennit, bita tūūt nūmúcánnitboó queéđih ī iiná caá. ¹⁵ ‘Nin baácdih jumñit wíhwāhna ma úb bejeé’, wā niij úúbhca caá. Oboghjeéhtih, ‘nin baácdih ī jum jwuhuchah, ma tūi en dawaá, Nemép queéđđih ā yeejacat pínah niijná’, wā niij úúbhna caá. ¹⁶ Weém nin baácdih moón yeejép ī jenah joyát pah wā jenah joicán caá. Pánihna, weemdíh jepahñit jumna, nin baácdih moón ī jenah joyát pah queéťbut ī jenah joicán caá. ¹⁷ Ma naáwát yooópđih ā jumuchah, caandih nit wíhwāđih ma tūi bohénaá, meemdíh chah ī jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baáboó weemdíh ma wahat pahjeh muntih, weembút nit wíhwāđihbut wā wahna caá, ded pah jwī jumātđih queéť jwuh bitadih ī bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cáacwāđih wā wun wūhñit caá, míhwā jumna, ma weñat pínahđihjeh ī chājat pínah niijná.

Jesús nihāt áíhwā pínahđihbut ā úúbát

²⁰⁻²¹ “ ‘Nít wíhwāđihjeh ma teo wáacá’, wā niij úúbhca caá. Buu queéťboó

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

bitadih wíh doonáđih ī bohénachah joinít, weemdíh jepahñitđihbut ma teo wáacat pínahđih wā úúbhna caá, nihāt wíhwā biícđih ī jumāt pínah niijná. Weém ma-jeéh jwiít chénewā jumna yuhna, biíc-jeéh caá. Pánihna, jwiít biícđeh jwī jumāt pah queéťbut jwíjeéh tūi biícđih ī jumna naáh, ma wahni wā jumātđih nihāt cáacwā ‘Yoobópđih tígáá’, ī niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdíh ma wūhni wēpatđih wíhwāđihbut wáát wūhup be, biícđih jwiít jwī jumāt pah, queéťbut tūi biícđih ī jumāt pínah niijná. ²³ Weém queéť biícđih wā jumuchah, meembút weém biícđih ma jumna caá. Páant biícđih jwī jumuchah, wíhwā yooópđih biícwā pahjeh ī jumbípna caá. Páant biícwā pah ī jumuchah enna, ma wahni wā jumātđih cáacwā ī jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ma oyat pah muntih, queéđđihbut biíc yooó ma oyatđih ī tūi jéihbipna caá.

²⁴ “Paá, nin baácdih jwī chājat pínah játih weemdíh búdí oina, ma wēpat weemdíh wūhñit, biíc yooó maáta jwī jumup jī. Pánihna, wíhwā jwī pehbhoó wájeéh ī jumāt pínahđih queéđđih wā náah yacna caá, weemdíh maáh ma jwúub waadáatđih ī enat pínah niijná. ²⁵ Paá, meém tūini yoobát chājni, nin baácdih moón yeejép wā meemdíh ī jéihcah yuhna, weémboó meemdíh wā tūi jéihna caá. Ma wahni wā jumātđih nit wíhwā ī tūi jéihna caá. ²⁶ Ded pah meém ma jumātđih queéđđih wā jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wā jéihyabipna caá, weemdíh ma oyat pahjeh muntih queéđđihbut ma oyatđih ī jéihyat pínah niijná. Pánih jéihñit, queéťjehbut ī míic oyochah, íjeéh biícđih wā jumbípna caá”, Diosđih ā niijjī jī.

18

Jesúsđih enihcannit caandih ī tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant niij úúbh péanit, Jesús jwiít ā bohénitđih numah bac bejnit, Cedrón wūt jumni mujđih chúuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwī juibinap jī. ² Dawá láa caán pácahi jumupna Jesúsđih jwípi míic wáacap jī. Pánihna, Judas Jesúsđih enihcannitđih đúó wáini pínah caanná jwī bejat pínahđih

āt jéihyep tajī. ³ Pánih jéihna, Jesúsdih júutát tátut niijná, Romano soldadowādih, Dioih muudih wapnitdihbut át duó wái júúwúp tajī. Queétdih sacerdotewā maata, fariseowā maatabut it wahap tajī. Pánih júóhna, íih jiiát yayú déejih jiiínit, ítah tóopna, íibat naaná, máa quiitnajih man jumnit, í juyúp jī. ⁴ Pánihna, jwí jumúpdih í toáh júúwúchah ennit, yeejép ā yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwááh bejnit, nin pah ā níj úúbh joyóp jī:

—¿Déhedih bid júóh tígáá ñi chá? ā niijíp jī.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid júóhna caá jwí cháap, queét í níj jepahap jī.

—Caan tígáá weém, Jesús ā niijíp jī.

Queétdih duó wáini, Judas, queét cátna ā jumap jī. ⁶ “Caan tígáá weém”, Jesús ā níj jepahachah joinit, caandih tewedih júóhniitji táahjih í chéi jwúub bej buugúp jī. ⁷ Páant í buugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah ā jwúub níj úúbh joyóp jī:

—¿Déhedih bid tígáá ñi chá? ā niijíp jī.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwí cháap, queét í jwúub níj jepahap jī.

⁸ —‘Caan tígáá weém’, yeebdih wáat níj jepahap be. Pánihna, weemdih teona, nit wajeéh jumntdih ñi teoca bojóó, Jesús queétdih ā niijíp jī.

⁹ “Míihwā weemdih ma wūhntdih bíic cáacdih wā buudát tútucap be”, Diosdih ā níj úúbatji pah bíic yoobó ā yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojóó”, ā niijíp jī.

¹⁰ Simón Pedro áih íbat naadh jwáat wáinit, sacerdotewā í maáhdih teo wūhni Malco wūt jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih ā bóod yohop jī. ¹¹ Páant ā bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ā niijíp jī:

—Míih íbat naadh ma jwúub yacaá. Wá íp ded pah weemdih ā náah yacat pah bíic yoobó yeejép wā yapbína caá, ā niijíp jī.*

Sacerdotewā í maáh pebhna Jesúsdih í úb bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Páant ā níj péanachah, soldadowā, í maáhjih, jwiít judíowā jwí maatabut Jesúsdih teonit, caandih í chéwep jī. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna í úb bejep jī. Anás

Caifás jóon wut jī. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewā í maáh ā jumap jī. ¹⁴ “Nihat jwiít judíowā jwí tái jumát pínahdih bíic cáac ā wun wūhuchah ā táibipna caá”, níj naóhnihi Caifás ā jumap jī.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojih Jesúsdih yúúp-bit jwí en péenachah, Anáih muuná Jesúsdih í úb juibínap jī. Pánihna, weémboó sacerdotewā í maáh ā jéihni jumna, Jesús túttimah maáih muú wáihyat júduna weembút wā waad béjep jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wā waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmaheh ā cháwáp jī. Pánihna, jwúub bac júóhnt, waadátboó wapnihdih Pedrodih wā waadát tútucap jī. Páant mi waadát tútuchah joinit, weém Pedrodih wā numah waad béjep jī. ¹⁷ Páant wā numah waad béjehchah ennit, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mi níj úúbh joyóp jī:

—¿Meembút Jesús ā pej jumni nihcan níit? mi niijíp jī.

—Nihcan caá weém, Pedro ā níj jepahap yuh jī.

¹⁸ Caan chéi túbit pohba ā cábuhuchah, caanjíh moón teo wūhnt tūcáonit, í méé chúudap jī. Pánihna, jwiítbut Pedrojih tjeéh jwí méé chúudap jī.

Sacerdotewā í maáh Jesúsdih ā úúbh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Páant jwí méé chúudat pónih, sacerdotewā í maáh ā jóon Anásboó Jesúsdih át úúbh joyóp wut jī. Jwiít ā bohénitdih, ded pah ā bohéatjidihbut át úúbh joyóp wut jī.

²⁰ Páant ā úúbh joyóchah, Jesús caandih nin pah át níj jepahap wut jī:

—Weém nihat í joyóchah, jweéhcanjeh wápi bohénap jī. Jwiít judíowā jwí míic wáacat muudih, Dioih muudihbut wápi bohénap jī. ²¹ Páant wā bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdih páant ma níj úúbh jói? Ma jéihihna, weemdih joinitjidih ma úúbh joyoó. Queétoó meemdih yoobópdih í naóhbipna caá, át niijíp wut jī.

²² —Sacerdotewā í maáhdih páant ma nijicá bojóó, niijnit, caan pébh ñuhni soldado téihyájih Jesúsíh púo tíbdih át mawap wut jī.

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

²³ —Ded pah yeejép wā niijátjidih weemdíh ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdíh wā naáwáchah yuhna, dépanih tiguaá weemdíh ma mao? Jesús soldadodih át niijíp wut jí.

²⁴ Pánih úúbh joí péanit, Anásboó Jesús-dih páantjeh í chéonijidih ā jíí Caifás, sacerdotewā í maáh yoobát pebhna át wahap wut jí.

Pedro ā jwúub yeeat
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Jesús-dih páant ā úúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojih páantjeh tūu cáut pebh jwí méé chéudup jí. Páant jwí méé chéuduchah ennit, caanjíh moon jwáh Pedrodih nin pah í niij úúbh joyóp jí:

—¿Meembát Jesús ā pej jumni nihcan níít? í niijíp jí.

—Nihcan caá weém, Pedro ā jwúub niij jepahap yuh jí.

²⁶ Páant ā niiját túttimah, sacerdotewā í maáhdih teo wúhni, Pedro moli chóodih ā bóod yohniji ā dée jwuh Pedrodih nin pah ā niij úúbh joyóp jí:

—¿Pácahi jumupdih meemdíh nihcannit beé Jesús bíicdih wā enep? ā niijíp jí.

²⁷ —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ā niij jepahap yuh jí. Páant ā niijíchahjeh, mujbai áí ewep jí.

Pilato jwuh Jesús-dih ā úúbh joyát
(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

²⁸ Baáb jénechah, Caifáíh mummánt Jesús-dih úb bac bejnit, caán tútchidih moón í maáh Pilato wút jumniíh munná caandíh í úb bejper jí. Pánih úb bejna yuhna, queétjeh áíh munná waadcán, soldadowādih Jesús-dih í úb waad béjat tútup jí. Pilato judío nihcah, áíh munná waadní, jwí wutatdih yap yohna, Pascua jeémátdih ita jéíh jeémpan tagaá. ²⁹ Páant í waadcah ennit, Pilato jécidih bac juí ñuhnit, queétdih nin pah ā niij úúbh joyóp jí:

—¿Dedé jíib tiguaá nindih ñi naóh yac? ā niijíp jí.

³⁰ —Caán yeejép nihcah, meemdíh jwíta úb júóhcan tagaá, í niij jepahap jí.

³¹ —Caandíh úb bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chájaá, Pilato queétdih ā niij jepahap jí.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowādih cáacwādih ñi mao yohat tútup jí, í niijíp jí. Páant niijná, Jesús-dih í mawat tútatdih niijná í chájap jí.

³² Páant í mawat tútuchah, Jesús cruzboó ā wunat pínahdih, játih ā naáwátjé bíic yoobó í chájat tútup jí. ³³ Páant í niiját túttimah, Pilatoboó jwúub waad béjnit, Jesús-dih át bid bojop wut jí. Pánih bid bojnit, caandíh nin pah át niij úúbh joyóp wut jí:

—¿Meém judíowā í maáh níít? át niijíp wut jí.

³⁴ —¿Meemjéh úúbh joí en níít ma chájap? ¿Bita í naáwáchah joiníji níít, páant ma niij úúbh joyóp? Pilatodih Jesús át niijíp wut jí.

³⁵ —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewā, nííh sacerdotewā maátabut meemdíh í wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma cháj, páant í peéh chájíhichah? Jesús-dih át niij úúbh joyóp wut jí.

³⁶ —Weém nin baácđih moón í maáh nihcan caá. Páant wā jumuchah nihna, wā bohénit weemdíh ita teo wáac tagaá, jwí déewā í teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baácboó nihcan caá, Jesús Pilatodih át niij jepahap wut jí.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh níít? páant niijná, Pilato át niijíp wut jí.

—Ma niiját pah maáh tiguaá wā jumup. Cáacwā í maáh jumat túut, queétdih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wā júúwúp jí. Pánihna, ded yoobópdih chájíhni, weemdíh ā túi jepahna caá, Jesús át niijíp wut jí.

³⁸ —¿Dedé tiguaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jí.

Judíowā Jesús-dih í mao yohat tútat
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwúub bac júóhnit, queét pái ñuhnit judíowādih nin pah ā niij naáwáp jí:

—Ni mawat túatni Jesús-dih dedé peéh mawat wihcan caá. ³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapđih bíic nemat muúboó jumnidih wápí baca wúhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijníđih yeebdíh wā baca wúh jííh? Pilato jwí maátadih ā niij úúbh joyóp jí.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandíh ma bacaca bojó. Barrabásboodíh jwiítđih ma baca

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

wūhuú, Pilatodih jwī déewā ī niŋ űaác jepahap jī. Barrabásboó Romano maátadih yohíhñitjeéh ā jumup jī.

19

¹ Páant ī niŋ űaác jepahachah joinít, Pilato Jesúsdiŋ soldadowādiŋ āt puñat tútup wut jī. ² Páant ī puñat túttimah, queét óot tōpdih péeb waoŋi júdu chāñnit, Jesúsdiŋ wao dáhdih it yacap tajī. Pániŋ yac péanit, maátah yégueh pah jígoŋni caandíŋ yacnit, nin pah it niŋ deoh naáwáp wut jī:

³ —Ma túi jumúú, judíowā ī maáh, niŋ deoh naóhñit, Jesúsdiŋ ī dawát yoobó pūina it chājap wut jī.

⁴ Páant ī puñat túttimah, Pilato jwúub bac júóhñit, caanjíŋ pái űuhñit jwī déewādiŋ nin pah ā jwúub niŋ naáwáp jī:

—Ŭi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ā wihcatdiŋ űi jéihyat pínah niŋná, wā jwúub ub bac júóhna caá, ā niŋjíp jī.

⁵ Páant ā niŋ péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátah yégueh pah jígoŋni ī yacniŋi muú dítmant ā bac júúwúp jī. Páant ā bac júúwúchah, Pilato queétdih nin pah ā niŋjíp jī:

—Ŭi eneé. Nin caá, ā niŋjíp jī.

⁶ Páant ā niŋjíchah joinít, sacerdotewā ī maáta, Dioŋh muúdiŋ wapnitbut Jesúsdiŋ ennit, búdí ī jūih űaacáp jī.

—Ĳcaandíŋ cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútutú! Ĳcaandíŋ cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútutú! ī niŋjíp jī.

Páant ī niŋ űaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ā jwúub niŋjíp jī:

—Caandíŋ peéh mawat wihcah yuhna, űi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhñit, űi mawaá, ā niŋjíp jī.

⁷ Páant ā niŋjíchah joinít, jwī maáta nin pah ī jwúub niŋjíp jī:

—‘Weém Dios wūuh caá wā jumup’, caanjéh ā niŋjíp be. Páant ā niŋjítji jīb jwī űowā ī wútatji pah caandíŋ mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ī niŋjíp jī.

⁸ Páant ī niŋjíchah joinít, Pilatoboó chah ā jói wáhi bejep jī. ⁹ Pániŋ jói wáhi bejna, Jesúsdiŋ jwúub numah waad béjnit, caandíŋ nin pah āt jwúub niŋ űúbh joyóp wut jī:

—ĲDedjīŋ bóo tigaá meém? āt niŋjíp wut jī.

Páant ā niŋjíchah yuhna, Jesús caandíŋ āt jepahcap wut jī.

¹⁰ Páant ā jepahcah, Pilato nin pah āt jwúub niŋ űúbh joyóp wut jī, páant muntih:

—ĲWeemdíŋ ma jepahíhcan niŋ? Weémboó meemdíŋ wā jéih bacana caá. Cruzboobút wā jéih péoh dodh mawat tútutna caá. ĲCaandíŋ ma jéihcan niŋ? Jesúsdiŋ āt niŋjíp wut jī.

¹¹ —Dios meemdíŋ páníŋ wēpatdiŋ ā wūhcah, weemdíŋ ded pah mata jéih chājat tútutcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíŋ eníhcannitdiŋ duó wáiniboó meém chah yéejni ā jumna caá, Jesús Pilatodih āt niŋjíp wut jī.

¹² Páant ā niŋjíchah joinít, Pilato caandíŋ ātīŋ bacáŋhip wut yuh jī. Pániŋ bacáŋhna, jwúub bac júóhñit, queét jwī maátadiŋ ā bacáŋhat déejidiŋ ā wēp naáwáp yuh jī. Obohjeéhtih, páant ā naáwáchah, jwī déewáboó chah űijnit, búdí ī jwúub niŋ jūih űaacáp jī.

—‘Weém maáh caá’, niŋná, Jesús jwī maáh Césardiŋ eníhcanni caá. Pánihna, caandíŋ bacana, meembát Césardiŋ yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ī niŋjíp jī.

¹³ Páant ī niŋjíchah joinít, Jesúsdiŋ jwúub bac júúwát tútutnit, caandíŋ ded pah ā chājat pínahdiŋ naáwát tútut niŋná, peéh chājat pínahdiŋ naóhñit Ĳpí chúudupboó Pilato ā yoob júi chúudup jī. Pilato ā chúudupboó jee dáhna ī jwejni coah ā jumup jī. Caan cóah jwiít judíowā jwiíŋ wéheatjīŋ Gabatá ā wūt jumup jī. ¹⁴ Caán yeó jáapdiŋ Pascua jeémát yeó jáap játih jwī míc ámohat yeó jáap, yeó téih pūuh laáb juiní ā jumup jī.

Pániŋ júi chúudnit,

—Nin caá űi maáh, Pilato caanjíŋ páinit jwī déewādiŋ ā niŋjíp jī.

¹⁵ —ĲÁ wun dáhwa naáh! ĲÁ wun dáhwa naáh! ĲUb bejnit, cruzboó péoh dodhñit, caandíŋ űi mao yohoó! ī niŋ űaacáp jī.

—ĲŬi maáh ā jumuchah yuhna, caandíŋ cruzboó péoh dodhñit, mao yohat tútut niŋ űi chājap? Pilato queétdih ā niŋ jepahap jī.

—Roma tútchidiŋ bóo César jwī maáh yoobát caá. Bíŋh maáh jwiítđih ā wihcan caá, sacerdotewā ī maáta ī niŋ jepahap jī.

¹⁶ Páant ī niŋjít túttimah, queét ī weñat pínah niŋná, Jesúsdiŋ cruzboó mao yohat tútutna, Pilato áih soldadowādiŋ ā ub bejat tútut jī. Pánihna, queét soldadowā Pilatoŋh muumánt Jesúsdiŋ ī ub bac júúwúp jī.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, i mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

¹⁷ Pánih ùb bac jãdhnit, Jesússeh áih cruzdih ã bewechah, Waó lidíp wüt jumni jeejina caandih i ùb bejep jì. Jwíih wéheatjih caán jeé Gólgota ã wüt jumup jì. ¹⁸ Pánihna, bita chénewãdihbut caán biícđih i mao yohat túut niijná, ájeéh i ùb bejep jì. Pánih ùb bejna, caanná juibínit, queét biíc peihcannit i beoniji cruznadih soldadowã i nah péoh jwejep jì. Biícđih Jesús ã jéhiyep-mant bóo buwámant péoh jweje, biíhdih ã wáyámant bóo buwámant i péoh jwejep jì. Pánihna, i tac yoób Jesúsdih i péoh jwejep jì. ¹⁹ Pánih péoh jweje péanit, Pilato ã daacát túutni naadéh Jesúsdih waó chahmant i nah péoh búudhdop jì. Nin pah át niij daacát túutup tajì: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWÁ I MAÁH CAÁ”, át niij daacát túutup tajì. ²⁰ Caán naadéh páant ã niij daacát túutna, jwíih wéheatjih, Roma tútchidih moónih wéheatjih, Grecia baácđih moónih wéheatjihbut páant át niij daacát túutup tajì. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih i yoób pud dodhdop jì, bũca. Queéđdih cruzboó i péoh dodh mawapboó tútchi jwéejdih ã jumup jì. Dawá jwí déewã queéđdih i mawachah enat túut niijná, jwíjeéh i péo bejep jì. Pánihna, caanná juibínit, Pilato ã daacát túutatjidih dawá jwí enep jì. ²¹ Pánt ã niij daacát túutatjidih dawá jwí enechah íjnit, Pilato pebhboó jwúub bejnit, sacerdotewã i maáta nin pah caandih it niij wutup wut yuh jì:

—Nin judíowã i maáh caá, ma niij daacát túutca bojóo. Caánboó jwí maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwúub niij daacát túutú: “Judíowã i maáh caá weém”, ã niijp be’, ma niij daacát túutú, it niijp wut yuh jì.

²² —Wã jwíih daacát túutat pahjeh ã jumna naáh, Pilato queéđdih át niij jepahap wut jì.

²³ Jesúsdih i péoh dodhdat túttimah, ché-nena míc soldadowã Jesúsdih yéguenajidih i jummat yoobó i ùbup jì. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo ã jumup jì. ²⁴ Caán chóo, pánihni ã jumuchah, nin pah queét mícjeh i niijp jì:

—Nin yéguen chóodih jwí yeo wáica boj jíih. Ded nin chóodih ùbni pínahdih jéihyat túut niijná, jwí yoh tíoh jwuh jíih, i míc

niijp jì. Páant niijnít, íih tíhwat naajíh i yoh tíhwp jì.

Pánih tíohna, Dios naáwãdih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, queét páant i chãjap jì. “Wíih yéguen chóodih queét i jummat yoobó i ùbbipna caá. Pánihna, wíih yéguendih ùbni pínahdih jéihhna, tíhwat naajíh i yoh tíohbipna caá”, át niij daacáp tajì.*

²⁵ Páant i chãjachah, Jesúsdih cruz pehb-bit ché-nena míc yaádh biícđih weém wã en ñuhup jì. Jesús íin, ã cheh, biíh wili María Cleofas áa, biíh wili María Mágdala tútchidih bóli jwí en ñuhup jì. ²⁶ Pánihna, ã íin biícđih weém búdf ã oinibut ã pebh wã en ñuhuchah ennit, ã íindih Jesús nin pah ã niijp jì:

—Naá, can wã bohénijiboó meemđih ma wúuh pah ã jumbipna caá, ã niijp jì.

²⁷ Páant niij péanit, weemđih jwuh nin pah ã niijp jì:

—Bũ cant ma íin pah mi jumbipna caá, ã niijp jì.

Páant ã niijchah joinít, caán yeó jáapjeh caántdih jwíih muáboó wã ùb waadánap jì.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “Nihat Dios weemđih ã wutnidih wã chãj péanap be”, niij jéihna, Dios naáwãdih naóh yapanit i daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijp jì:

—Weemđih taca joótna caá, ã niijp jì.*

²⁹ Caanjíh bijni jiwá iguíh mac jumni wáam dahdih i bíbohup jì. Pánihna, biíc soldado hisopo wüt jumni máa doóbhdih ùbni, páab chuí déedih chéó búudhnit, bijni macđih ã taj báahanap jì. Taj báaha péanit, Jesúsdih jacna ã nah tewep jì, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chãjachah, Jesús caandih wái nom péanit,

—Pánt bóojeh tigaá, niij, waó yaih ðuonít, ã wunah bejep jì.

Soldado Jesúsdih páwãdih ã jwãagat

³¹ Caán ã wunni yeó jáapđih, Pascua yeó jáapna jwí chooát yeó jáap pínahdih jwí ámohat ã jumup jì. Jwíit judíowã caán chooát yeó jáapđih cruzboó páantjeh i ñuhatdih jwí náahcap jì. Pánihna, íih wúu

* 19:24 Sal 22.18 * 19:28 Sal 69.21

nahnadit daj mawachah, waŕcanjeh ī wunat pínah niijná, jwī maátaboó Pilatodit it daj mawat túttup wut jī. Páant ī daj mawat túttimah, íih bácahjidit waŕcanjeh ub deyaat tútt it chājap tajī. ³² Páant ī wutuchah joinít, Pilato cruzboó ñuhnit-dit íih wūu nahnadit soldadowādih át daj mawat túttup wut jī. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñuhnitdih daj mao péa, yap jūóhnt, Jesús játih ā wunatjidit enna, áih wūu nahnaboodih ī daj maocap jī.

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado áih itah tóopjīh Jesúh páwá pījmant ā jwáag aabánap jī. Páant ā jwáagachah, biíc mantjeh meép mahjīh wid jumni ā chíi jūúwúp jī. ³⁵ Páant ā chíi jūúwúchah, weemjéh wā enep jī. “Weém nin tólihdih páant wā niíf daácna, yoobópdih naóhna caá wā chājap”, wā niíf jéihna caá. Pánihna, yeebđihbut wā naóh yapana caá, yeeb-bút Jesúsdih ñi tái jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwátidih naóh yapanit ī naóh daacátji pahjeh tibeé páant ā yapap jī. “Áih bácahdih ded iidípdih ī daj maocan niít”, ī niíf daacátji pahjeh, Jesúh wūu nahnadit ī daj maocap jī.* ³⁷ Dios naáwátidih biíh tólihdih nin pahbut it niíf daacáp tajī: “Queét ī jwáagnijidit ī enbipna caá”, it niíf daacáp tajī.*

Jesúh bácahjidit ī yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ā wunat túttimah, José Arimatea túttidit bóo, áih bácahjidit ub deyaat tútt niijná, Pilatodit wúbúdid át bejep wut jī. Páant ā wúbúchah joinít, ā yohat pínah niijná, Pilato caandíh át ub deyaat túttup wut jī. Páant ā ub deyaat túttuchah joinít, José cruzboó ñuhnit pebhna junít, Jesúh bácahjidit ā ub deyanap jī. José jwī déewā maátadit úmna, Jesúsdih ā jepahatjidit át naáwíhcap tajī. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdih chei juí wéhenijibut,* ájeéh jūóhnt, mirra wūt jumni chej jumni ah, áloe wūt jumni chípéh déejīh widnidit ā ub juyúp jī, Jesúh bácahjidit ī yohat pínah játih náñat tútt niijná. Caán ā ub jūóhni treinta kilos át chodop jī. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewā Jesúh bácahjidit ub deyanit, jwiít júdiowā

wunnitdih jwípi yohat pah, áih bácahjidit chej jumnijih nánit, yéguenajīh ī pinip jī. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdih ī mawap pebh pácahi ā jumup jī. Caán pácahi tac yoób cáac ī yohat pínah ī jāap baadni jeé íit át jumup jī. Caán ī baadni íitdih cáac yoh jwuhca naáh át jumup jī. ⁴² Pánihna, jwī chooát hora tóah jūúwúchah, áih bácahjidit ub bejnit, chooát yeó jāap túttimah caandíh túi ámoh péaat tútt niijná, caán pehbbit jumni jeé íitdih yójhntjeh ī yohop jī.

20

Jesús ā boo pud jūúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jāapdih baab bójat pínah játih, María Mágdala túttidit bóli, Jesúsdih ī yohopjiboó mit bej jāanap wut jī. Caanná juibínit, caán íitdih ī nemniji jeé júdudih bita ī pátú dodhdajti pah ā jumuchah, mit enep wut jī. ² Pánih ennihji weém, Jesús búdi ā oini, Simón Pedrojīh jwī jumupna mi náo juyúp jī. Pánih náo junít, jwiítidit nin pah mi niíf naáwáp jī:

—Jwī Maáih bácahjidit jáantjeh it ubup tabe. Pánih ub bejntjti ded ī jwúub jwejepjiboó wā jéihcan caá, mi niijip jī.

³ Páant mi niijíchah joinit, jwiítbut Jesúsdih ī yohopjiboó enedih jwī náo ñah bejep jī. ⁴ Pánih náo ñah bejna, weém Pedrodih náo yapnit, ā játih caán yohopji jeé íitna wā waóh juibínap jī. ⁵ Pánih játih juibína yuhna, caán íitdih waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdih ī pinni chóonajijeh ā lajachah, wā enep jī. ⁶ Páant wā péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro péé junít, chāo ñúhcanjeh, caán íitna ā waad béjep jī. Pánih waad béjnit, Jesúh bácahjidit ī pinni chóonajijeh ā lajachah, caanbút ā enep jī. ⁷ Jesúh wao dáhdih ī pinni chóo chibít wúup ā lajachah, caandíhbut ā enep jī. ⁸ Pánih chóona áih bácahdih áih wao dáhdihbut ī pinatji pahjeh ā lajap jī. ⁹ Pánihna, waad béjnit, ā en ñuhachah ennit, weembút wā ñuún waad béjep jī. Pánih ñuún waadnit, Jesúh bácah ā wíhcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúub boo pud jūóh tagaá”, weém wā niíf jéihyep jī. ¹⁰ Caán íitboó jwī bejat pínah játih, Dios naáwátidih naóh yapanit

* 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7

* 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7

* 19:39 Jn 3.1-2

Cristo ã wunat pínahdih, ã jwúub boo pud jüúwát pínahdihbut ï daacátjidih jwí túi beh joi jwáhcap jï. ¹⁰ Pánih en péanit, jwíih muná jwí jwúub bejep jï.

María Mágdala tútchidih bólidih Jesús ã jíghohat

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiítidih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwí túttimah péce bejnit, Jesúih bácahdih ï yohopji jeé ït jéc jíponih ñuhnit, mit jüi ñúhup wut jï. Pánih jüi ñúhnajeh, péeb jéennit, caán fitna mit en waadá bojop wut jï. ¹² Pánih en waadána, Dios ã wahnit ángelwá chénewádh mit enep wut jï. Túi baabní yéguéhna ðonít, Jesúih bácah ã lajapjidih ït cháúdup wut jï. Bíic áih waó jumupjimant, bíih áih jítcha jumupjimant ït cháúdup wut jï. ¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queétdih caántdih nin pah ït niij jwíh joyóp wut jï:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma jüí? ït niijp wut jï.

—Wá maáih bácahjidih ub bejnit, ded ï jwúub jwejepjiboó wá jéihcan caá, mit niij jepahap wut jï.

¹⁴ Queétdih páant niijnít, tac páud enna, Jesús caanjíh ã ñuhuchah, mit enep wut yuh jï. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wut jï.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah ãt niij úubh joyóp wut jï:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma jüí? ¿Déhedih tígaa ma bid? ãt niijp wut jï.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wut yuh jï. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemnit beé jwí maáih bácahjidih ma ub bejep? Ub bejna, ded ma jwúub jwejepjiboó weemdíh ma naáwá, caandíh jwúub ubúdh wá bejat pínah niijná, caandíh mit niijp wut jï.

¹⁶ —María, ãt niijp wut jï.

Páant ã niijchah joi, tac páud ñuhnit, Hebreo wéheatjth nin pah mit niijp wut jï.

—Raboni, niijnít, Jesúsdih mit pin tewep wut jï. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chájap wut jï.

¹⁷ Páant mi pin tewechah, Jesús caántdih nin pah ãt niijp wut jï:

—Weemdíh ma pin teoca bojóo. Wá íp pehbóo wá páuh laab béj jwuhcan caá.

Pin teocanjeh, wá úudwá panihnitdih nin pah niij naáwádh ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdíh ã niij naáwát tútup be: “Wá íp ñi íp mun tígaa. Caanjéh wíih Dios ñíih Dios mun tígaa. Pánihna, ã pehbóo wá páuh laab béjbipna caá”, ã niij naáwát tútup be’, queétdih ma niijí, Mariádh Jesús ãt niijp wut jï.

¹⁸ Páant ã niijchah joiníhji jwí pehbna joinít, nin pah mi niijp jï: “Jwí Maáhdih wá enep be”, niijnít, Jesús caántdih ã naáwát tútatjidih jwiítidih mi naóh yapanap jï.

Jesús ã bohénitjidih ã jíghohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ã bohénitji, jwí maátadih úumna, jécidih túi nem beedá bojnit, muá díitna bícdih jwí cháúdup jï. Páant túi nem beedáni ã jumuchah yuhna, Jesús jwí cátih ã jíghohop jï. Pánih jíghohnit, nin pah ã niijp jï:

—¿Ñi jum caá? Dios ã táyat ñijeéh ã jum naáh, ã niijp jï.

²⁰ Páant niij péanit, áih télihanadih, áih jítchanadihbut jwiítidih ã júutup jï. Páant ã júutuchah enna, jwí Maáh ã jumatih jéihnit, búdí jwí weñep jï. ²¹ Páant jwí weñechah, Jesús nin pah jwiítidih ã jwúub niijp jï:

—Úumcanjeh, ñi túi jumúú. Wá íp weemdíh ã wahat pah muntih, wíih táini doonádh ñi naáwát pínah niijná, yeebdíhbut wá wahna caá, ã niijp jï.

²² Páant niij péanit, jwiítidih ã póoj jáhanap jï.

—Buu Túini Espiritudih ñi ubúú, ñíih caolih díitboó ã jumap pínah niijná. ²³ Páant ñijeéh jumna, ã wépatjth det ï yééj chájatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, det ï yééj chájatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiítidih ã niijp jï.*

Jesús ã jwúub jíghochah, Tomás ã enat

²⁴ Jesús jwí cátih ã jwíih jíghohi chei, Tomás pohba jwíjeéh ã wihcap jï. Tomás Jesúsdih jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí niij wít ejni ã jumap jï.

²⁵ Túttimah, ã jwúub juyéchah, caandíh nin pah jwí niijp jï:

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

—Jwiít jwí maáh Jesúsdih jwí enna beé, jwí niijíp jī.

Páant jwí niijíchah joiná yuhna, Tomás-boó nin pah ā jipónih niij jepahjehep jī:

—Weémboó áih téihyadih ī péhwatji ítnadilh wíih téih tílbjīh teo encan, áih páwádih ī jwáagatji ítdihbat teo encan, ‘Á boo pud jūúwát dooná yoobópdih caá’, wā niij jengah joicán niít, jwiítidih ā jāh niijjéhep jī.

²⁶ Túttimah bóo domingo yeó jáap caán mēudíhjih jwí jwúub míic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh ā jumup jī. Pánih míic wáac junít, nihat jēcnadh jwí jwúub túi nemechah yuhna, Jesús jwí cātíh ā jwúub jígohop jī. Pánih jígohnit, nin pah jwiítidih ā niijíp jī:

—¿Ni jum caá? Dios ā túyat nījeéh ā jumu naáh, ā niijíp jī.

²⁷ Páant niijnít, Tomásboodíh nin pah ā niijíp jī:

—Tomás, wíih téihyadih ī péhwatji ítnadilh meemjéh ma teo eneeé. Wíih páwádih ī jwáagatji ítdihbat ma teo eneeé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūúwúp taga’, ma niij jéihyeé, caandíh ā niijíp jī.

²⁸ —Meémboó wā Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandíh ā niijíp jī.

²⁹ —Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūúwúp. Pánih boo pud jūóhna, Dios ā wahni Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdíh encan yuhna, páant niij jéihnit, búdí ī wēibipna caá, Jesús Tomásdih ā niijíp jī.

Jesúsdih cáacwā ī jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih ā daacát

³⁰ Jwíjeéh jum jwuhna, dawá láa jwiít cáacwā jwí jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjīh Jesús ā chāj jútup jī. Páant ā chājatjidih nin tólihdih wā jéih daác beedácan caá. ³¹ Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjih wā daacáp be, ‘Yoobópdih Dios ā wahni Jesússeh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wūáh’, ni niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandíh jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ni jumbipna caá.

* 21:3 Lc 5.5 * 21:6 Lc 5.6

21

Jesús Tiberias ím jwéejdih siete ā bohénitjidih ā jwúub jígohat

¹ Túttimah, jwiít siete ā bohénitjidih Tiberias ím jwéejdih Jesús ā jwúub jígohop jī. Nin pah ā jumup jī: ² Jwiít bíicdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwí niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tátchidih bóo, jwiít chénewā Zebedeo weh, bita chénewā Jesús ā bohénitji, páant moón jwí jumup jī. ³ Páant moón jwí jumuchah, Simón Pedro jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—Weém queéj jút mawadh bejna caá wā chājap, ā niijíp jī.

—Jwiítbut majeéh jwí bejmi caá, jwí niijíp jī.

Páant niij, dei juibí, jááj chóodih waadnit, ímdih jwí páud bac bejep jī. Pánih páud bac bejnit, nihat chei jwí jút mawachah yuhna, queejwá ī chūhcap jī.* ⁴ Baáb báahachah, Jesús ím jwéejdih ā nūhachah, jwí enep yuh jī. Obohjeéhtih, caandíh jwí beh encap jī.

⁵ Pánih nūhna, jwiítidih nin pah ā niij ej wábh joyóp jī:

—¿Wā déewáá, queejwádih ni bid juaicá? ā niijíp jī.

—Wihcan caá, jwí niij jepahap jī.

⁶ Páant jwí niij jepahachah joinít, nin pah Jesús ā jwúub niij ejep jī:

—Jéhyepmant bóo bawáboó níih nūodíh ni yoh báaha en tigaá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, caán nūodíh yoh báahana, dawá queejwá ī chūúchah joinít, jwíih nūodíh jwí wái naha bojop yuh jī. Obohjeéhtih, tub dawá ī jumuchah, jááj chóoboó jwí jéih ub yaccap jī.* ⁷ Páant dawá ī jumuchah, Jesúsdih jwí jwíih jwááh láa bíic yoobó ā yapatjidih náhnit, weémboó, Jesús búdí ā oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrojih wā niijíp jī.

Páant wā niijíchah joinítjeh, ā tóo dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámo h chéonit, náap báah bejnit, Jesús pebhna ā yaáh nāan bejep jī. ⁸ Páant ā yaáh nāan bejchah, caán nūodíh teonit, jwiítboó jááj chóojíh jwí wái nāan juibínap jī. Ím tac yoob póhba ā nihcan jī, túi jwéej buugdíh-jeh jwí jumup jī. ⁹ Pánih wái nāan juibínit,

Jesús ā chājni túi iugn̄ tū tādōhjih queejwá pan bícdih ā lajachah, jwí enep jī. ¹⁰ Páant jwí nāan juibínachah, Jesús nin pah jwiítidih ā niijíp jī:

—Butéh n̄i júat maonitdih daocánnit n̄i ub júúwá, ā niijíp jī.

¹¹ Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro jāáj chóodih waadnít, n̄uodíh watnit, óon coahboó ā wái nāan júúwá jī. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwá ī jumap jī. Páant moón dawá ī jumna yuhna, caán n̄uodíh ī boloh waicap jī. ¹² Pánihna, Jesús jwiítidih nin pah ā jwúub niijíp jī:

—N̄i jeémp jáa júúwá, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinít, ā pebh juibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwí Maáh caá”, niijná, jwiít jwí úubh joi encap jī. ¹³ Páant ā pebh jwí juibínachah, Jesús queéj pan bícdih nah teonit, jwiítidih ā wáhp̄ jī.

¹⁴ Caán yeó jáapdih ā boo pud júúwát túttimah, jwiítidih bíic peihcanni láa míc júatna ā chājap jī.

Jesús Simón Pedrodih ā míc wéhech

¹⁵ Páant jwí jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedrodih yuápb̄bit numah bejnit, nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—Simón, Jonás wúúh, ¿queéé ī oyat chah weemdíh ma oi niít? ā niijíp jī.

—Wā oina caá, Maá. Wā oyatdih ma jéihna caá, ā niij jepahap jī.

—Pánih oina, wíih oveja weh panihnitdih ma túi inií, Jesús caandíh ā niijíp jī.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ā jwúub niij úubh joyóp jī, páant muntih:

—Simón, Jonás wúúh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi niít? ā niijíp jī.

—Maá, meemdíh wā oina caá. Wā oyatdih ma jéihna caá, ā niij jepahap jī.

—Pánih oina, wíih ovejāwā panihnitdih ma túi en dawaá, Jesús ā niijíp jī.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ā jwúub niij úubh joyóp jī:

—Simón, Jonás wúúh, ¿weemdíh oyat yoobát niít ma oyop? ā niijíp jī.

Bíic peihcanni láa “¿Weemdíh ma oi niít?” ā niij úubh joyóchah joinít, Pedro búdí jīgahnit, nin pah ā niij jepahap jī:

—Maá, nihatdih jéihni jumna, meemdíh wā oyatdih ma jéihna caá, ā niij jepahap jī.

—Pánih oina, wíih ovejāwā panihnit ī jeémát pínahdih ma túi wáhuú.

¹⁸ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Jáap jum jwúhna, meemjéh yégueh waadnít, ded ma bejíhipboó mapí bejep jī. Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míih muj nahdih ma júat n̄ahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejíhcapboó bita ī ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús ā niijíp jī.

¹⁹ Páant niijná, Jesúsdih jepahni ā jumát júib, ded pah Pedrodih bita ī mawat pínahdih jéihya naóhna ā chājap jī. Páant niij péanit,

—Weém ded pah wā chājatjidih enniji jumna, bíic yoobó ma chājaá, Jesús caandíh ā niijíp jī.

Jesús ā bohéni búdí ā oini nin tólihdih ā daacát

²⁰ Páant ā niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac púud ennit, weém Juan, Jesús búdí ā oini, queétdih wā n̄uún péenachah, ā enep jī. Bíicdih jwí péé jeémp láa, weémboó Jesús ā pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdíh eníhcannitdih júatni pínah ded tígá ā jum?” Jesúsdih niij úubh joinít wā jumap jī.*

²¹ Pánihna, weemdíh ennit, Pedro Jesúsdih nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Maá, canboodíh ded pah tígá ā yapbi? ā niijíp jī.

²² —Nin baácboó wā jwúub dei júúwúchah, candih páantjeh wā jumát túutuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ā yapat pínahdih meemdíh wā naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatjidih enniji jumna, meémboó bíic yoobó ma chājaá, Jesús Pedrodih ā niijíp jī.

²³ Páant Pedrodih ā naáwátjidih jéihnit, nihat Jesúsíhwā queétdih chah búdí it míic wéhenap jī. “Juan, Jesús búdí ā oini, ā wuncan niít”, weemdíh queétdih it niij míic wéhenap yuh jī. Obohjeéhtih, “Caán ā wuncan niít”, Jesús niijná ā chājcan jī. “Nin baácboó wā jwúub dei júúwúchah, candih páantjeh wā jumát túutuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ā yapat pínahdih meemdíh wā naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niij naóhna ā chājap jī.

²⁴ Pánihna, weemdíh jíí, Jesús páant ā niij naáwáp jī. Caán ded pah yoobópdih ā yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wā daácna

* 21:20 Jn 13.25

caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobópdiĥ ã jumatdiĥ jwĩ túi jéihna caá. ²⁵Dawá biĥdiĥbat Jesús ã chājap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “niĥat ã chājatjidiĥ wã daác beedánachah, dawá tóliĥna ã jumuchah, ĩta en buĥjácán tagaá”, wã niĥ jengah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

LOS HECHOS

Túini Espiritu ā jūúwát pínah yeó jáapdih Jesús ā jéihya naáwát

¹² Teófilo, weém, Lucas, meemdíh wā jwáub daác wahna caá, páant muntih. Wā jwíh daácní nūodih Jesús ded pah ā chā-jatdih, ded pah ā bohéatdih, jeáboó ā púuh laab béjatjidihbut wā naóh péanap be.*
Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ā bohénitdih ñonit, cáacwádh áih doonádh átāt naáwát túutap wut jī. Pánihna, ā púuh laab béjat pínah játih, ā naáwát túutnit ded pah ī chājat pínahdih Túini Espiritu ā wēpatjīh queétdih át wutap wut jī. ³ Jesús cruzboó ā wunat túttimah, ā jwáub booatjidih ī jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ā bohénitdih át jwáub jígohop wut jī. Pánih jígohnit, “Dios nihat cáacwā ī maáh ā jumuchah, caandíh ded pah caá cáacwádh jepahat náahap”, queétdih āpí niij naáwáp wut jī.

⁴ Biíc láa Jesús ā bohénit biíc dih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—“Túini Espiritudih yeebdíh wā wahbipna caá’, wā íp ā niijnídh Jerusalén tútchidih ñi pái jwuhú. Caán ā niijnídh yeebdíh wáát naáwáp be.* ⁵ Juan yeebdíh mahjīh ā daabánap jī. Obohjeéhtih, wā íp yeebdíh Túini Espiritudih wahna, caán daabaát panihni ā wēpat yeebdíh búdí ā wūhbirna caá, át niijíp wut jī.*

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ā bohénit biíc dih ā jumuchah, caandíh nin pah ít niij úúbh joyóp wut jī:

—¿Maá, Romano maátadh yohnit, buu jwiít judíowā jwí maáh ma waadmí níit? ít niijíp wut jī.

⁷ Páant ī niijíchah jointi, Jesús nin pah át niij jepahap wut jī:

—Jwí íp ā ñoni yeó jáapdihjeh weemdíh maáh ā waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeéboó jéihnit pínah nihcan caá. ⁸ Obohjeéhtih, Túini Espiritu yeebdíh ā waadáchah, Dios ā wēpatdih ā wūhbirna

caá. Caán wēpatjīh Jerusalén tútchidih moón, nihat Judea baácdih moón, Samaria baácdih moón, yúúpboó baácnadh moondíh yuh buca wíih táini doonádh ñi wēp naóhbirna caá, át niijíp wut jī.*

⁹ Páant niij péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wut jī. Caandíh ī chéi en ñuun ñúhuchah, mah tólihdih yap púuh laab béjna, át buudáh bejep wut jī.* ¹⁰ Páant Jesús ā púuh laab béjehchah, ī chéi en ñuun ñúhuchah, chéne ángelwā baabní yégueh duonít Jesús ā bohénitjī cátlh ít jígoh ñuhup wut jī.

¹¹ Pánih jígoh ñuhnit, queétdih nin pah ít niij úúbh joyóp wut jī:

—¿Yeéb Galilea baácdih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tigaá ñi chāj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ā púuh laab béjatjī pahjeh tih ā jwáub dei jūóhbirna caá, ít niijíp wut jī.

Judasjidih jwáub túut nuumní pínahdih ī nífwat

¹² Jesús ā naáwát túutnit Olivo jee jímant jwáub dei bejnit, Jerusalén tútchina ít jwáub juibínap wut jī. Caán jeé Jerusalén pebhbitjeh át jumup wut jī. ¹³ Jwáub juibínit, queéé chahboó ī jumni tólihdih ít púuh laab béjep wut jī. Nin caá queéé ī wútna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, bih Santiago Alfeo wúuh, Simón Celote wut jumni, Judas bih Santiago wúuh ít jumup wut jī.*

¹⁴ Queéé oncewájeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh bícdih, múic wáacnit, ít jumup wut jī. Nihat biíc yoobó jenah jointi, Diosdih búdí ípí úúbur wut jī.

¹⁵ Biíc yeó jáap Jesúfhwā caán tólihdih múic wáacnit, ciento y veinte ít jumup wut jī. Páant ī jumuchah, Pedroboó queéé cátlh ñuhnit, nin pah át niij naáwáp wut jī: ¹⁶ “Wā déewāá, Dios jon játih ā niijátjī pah buu ā yapna caá. Túini Espiritu Davidjidih ded pah Judasjī ā yapat pínahdih át naóh daacát túutap tajī. Judasjī beé Jesús dih teonit pínahdih ā waáwáp jī. ¹⁷ Pánih chājni pínah jwíjeéh Jesús ā tewatdih chājni ā jumup yuh be”, át niijíp wut jī.

¹⁸ Judasjiboó Jesús dih ī tewat pínah naáwát jíbdih ā jwáubafhichah yuhna,

* 1:1-2 Lc 1.1-4 * 1:4 Lc 24.49 * 1:5 Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33 * 1:8 Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48

* 1:9 Mr 16.19; Lc 24.50-51 * 1:13 Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

queét sacerdotewāboó it teocap wut jī. Pánihna, caán jībjiḥ bainí baácdih it jīb chājap wut jī. Caán baácdih Judasboó míic jōp wái wunniji wálahnit, dúuc jéen bejna, át páah yoh ṅajap wut jī. Pánih páah yoh ṅajna, áih wudah át búuh yoh bejep wut jī. Áih jónóp tōpna nihat át bac peét bejep wut jī. ¹⁹Judas ā yéejatji jībdiḥ nihat Jerusalén tútchidih moón it jéih beedép wut jī. Pánihna, caán ī jīb chājni baácdih Acéldama wūt it búudhdup wut jī. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná it chājap wut jī.*

²⁰Túttimah, nin pah queétdih Pedro át jwáub niḥ naáwáp wut jī: “Jon játih ī daacátji pahjeh tibeé Judasji ā yapap be. Davidji ā daácnī Salmos ī niijná tólihdih nin pah át niḥ daacáp tajī:

“Á tewatji yohni ā jumna naáh, niḥ daácnit, (Sal 69.25)

Biḥ ā tewatjidih jwáub túut nuumnit, ā tewe naáh’, át niḥ daacáp tajī. (Sal 109.8)

²¹⁻²²“Páant ā niḥ daacátjidih jéihnit, Judasjidih jwáub túut nuumní pínahdih jwiít-dih bidat caá náahap. Juan Daabáni-jeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ī bejep jī. Jjeéh jumni bícdih ṅíwat caá náahap, jwí-jeéh ā jumnat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwí jumuchah, jwíjeéh páant péeni, Jesús ā páuh laab béjatjidih jwíjeéh ennidihbut ṅíwat caá náahap.* Páant jwí ṅíwichah, Jesús ā jwáub boootjidih jwíjeéh naóhni ā jumbipna caá”, Pedro queét Jesúsḥwādhī át niijp wut jī.

²³Páant ā niijchah joinit, chénewādhī it ṅíwip wut jī. Bíic José Barsabás wūt jumnidih it ṅíwip wut jī. Caán Justo ī niḥ wūt ejni wut jī. Biḥ Matías wūt jumnidihbut it ṅíwip wut jī. ²⁴⁻²⁵Queétdih ṅíonit, Diosdih nin pah it niḥ wáub wut jī: “Maá, nihat cáacwā ī jenah joyátdih ma túi jéihna caá. Judasjidih túut nuumní pínah, nit chénewā jwí ṅíonitdih, ded meém ma náahnidih jwiít-dih ma júutú. Jesús-dih cádahni Judasji iiguipna át bejep taga. Caandih túut nuumní, jwiít Jesús ā naáwát túutnit bícdih jumni pínahdih ma júutú”, Diosdih it niijp wut jī.

²⁶Páant niijnájeḥ, bidat túut niijná, ī ṅíwat naanádhī it púdanap wut jī. Matías naá ā jwíh búug jéenechah, caánboó Jesús ā naáwát túutnit oncewájeéh át waadáp wut jī.

2

Túini Espiritu ā wēpat queétdih ā wáhat

¹Pentecostés wūt jumni yeó jáapdiḥ* nihat Jesúsḥwā bíic muúdhī it jwáub mihit wáac juyép wut jī. ²Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant jáóhnit, ī jumni muúdhī át yeéj yáanap wut jī. ³Nihat íih wao cháḥ tuu óopát tōpna panihni át jígohop wut jī. ⁴Pánihna, Túini Espiritu queétdih ā waadáchah, ā wēpatjih bitaḥ wéheatna ī beh jóica naájhīh it wéhe jwí-hip wut jī.

⁵Caán láa, nihat baácna bej peétnitji judíowā Dios ā wutatdih jepahnit, Jerusalén tútchina itát wáac juyép wut jī. ⁶Pánihna, japboó yáanachah joinit, Jesúsḥwā ī jumni muúná dawá it míic wáac juibínap wut jī. Pánih juibínit, cáacwā yoobó ī wéheatnajih Jesúsḥwā ī wéhenachah, beh joiná, jói wáhi bejnit, nin pah it míic niḥ wéhenap wut jī:

⁷⁻⁸—¿Dépanih tigaá nit Galilea baácdih moon yúhna, jwíh wéheatnajih ī túi wéhenachah, jwí beh jói? ⁹Nihat jwíh wéheatnajih buu wéhena caá ī chājap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác, ¹⁰Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tútchi, Roma tútchidih moonbút jwiít jwí jumap. ¹¹Biquína judíowā jwí jumna caá. Bitá judíowā nihcannit yuhna, Dios naáwátdih bohénitbut jwíjeéh ī jumna caá. Bitá Creta quewadiḥ moón, Arabia baácdih moonbút jwíjeéh ī jumna caá. Pánihna, nitboó ī wéhenachah, jwiít nihat jwí beh joiná caá. Queét jwíh wéheatnajih Dios ā wēp chájatdih naóhna caá ī chājap, it míic niijp wut jī.

¹²Páant niḥ jói wáhi bejna, ī ennidih ī joinidihbut ded pah ā yapatdih it jéihcap wut jī.

—¿Nit dépanih tigaá bitaḥ wéheatnajih Dios ā wēp chájatdih ī túi wéhe? yeéb ni

* 1:19 Mt 27.3-8

* 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21

* 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51

* 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

jenah joyóchah, queétjeh it míic niijíp wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, bita ijeéh jumnit nin pah it niijíp wut jī:

—¡Dépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá i chájap! it niij deoh naáwáp wut jī.

Pedro cáacwádih ā naáwát

¹⁴ Pánihna, Pedro once Jesús ā naáwát tútnit bícdih ñuhnit, cáacwádih nin pah āt niij naáwáp wut jī: “Wā déewāá, bíh baácmant jáóhñit, Jerusalén tútchiboó jumnitbut, buu ā yapatdih jéihyat tútnit niijná, nin wā naáwát pínahdih ñi túi joyoó. ¹⁵ ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Wiift judwóá cheibitjeh jwípí máihcan caá. Buu cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwí máihcan caá. ¹⁶ Dios jon játih ā niijátji pahjeh buu ā yapna caá. Dios naáwátidih naóh yapani Joel nin pah āt niij daacáp tajī:

¹⁷ ‘Péeni yeó jáap toáh jüúwúchah, nin pah ā yapbipna caá: Wíih Túini Espírítu ā wēpatdih nihāt cáacwádih búdí wā wúhbiḡna caá, buca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wā naáwátidih i naóh yapabipna caá. Jáap beh toáhnit oo júmat jíghat panihnidih i enbipna caá. Behnit i oo júmúchah, queétdih wā naóhbiḡna caá.

¹⁸ Weemdíh teo wúhñit neoná, yaáhdihbut wíih Túini Espírítu ā wēpatdih búdí wā wúhbiḡna caá. Queétdih wā naáwátidih i naóh yapabipna caá.

¹⁹ Wā wēpatjīh úm náah jumnidih jeáboó baácbobút wā wahachah, ñi enbipna caá. Baácbobú meép panihni, iigát panihni, tau jei pánihni ā jum-bipna caá.

²⁰ Jeáboó yeó dupéátdih ā tútnit nuumbíḡna caá. Chei bóo widhbut meép panih dñuni ā tútnit nuumbíḡna caá. Páant ā yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ā jwúub dei jáóhni yeó jáap pínah játih. Caán yeó jáapdih nihāt cáacwā i en wúhi bejbipna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ā nihcan niif buca. Yéejnitdih úm náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat

yohñitboodíh caán yeó jáap túini yeó jáap ā jumbiḡna caá.

²¹ Ded jwí Maáhdih ā yéejat yohat tútni, caán iiguíḡna ā bejat déeji ā túi yapbipna caá, āt niij daacáp tajī. (I 2.28-32)

²² “Yeéb wā déewāá, nindih wā naáwúchah, ñi túi joyoó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios ā wēpatjīh ā cháj júutap jī, caandíh Dios ā wahatjidih cáacwā i jéihyat pínah niijná. Yeéb caandíh ennitji ñi jéihna caá. ²³ Jesúsdiḡ mawat náahna, ñi maátadih ñi wúhḡ jī. Pánih wúhñit, yeejéḡwádih cruzboó ñi mawat túutap jī.* Dios jon játih caandíh ā niijátji bíc yoobó ā yapap be.* ²⁴ Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó āt jwúub boonanap tabe. Túttimah, ā jwúub wancan niif buca. Chah wēḡni jumna, wunnidih yuhna, āt jwúub boonanap tabe, páant muntih. Pánihna, buu páantjeh báadhni caá.* ²⁵ Davidjiboó jon játih nin pah Jesucristo ā jwúub boo pud jüúwát pínahdih āt niij daacáp tajī:

‘Wā Maáh wájeéh áḡi jumna caá. Yeó jáap júmat pah Dios wā Maáh wā pebh ā jumuchah, enna, wā úmcan niif.

²⁶⁻²⁷ Dios, weemdíh oina, wunnit i jumap-boó wíih caolihdih ma yohcan niif. Wíih bácahdihbut ma moopát túutcan niif. Páant ma chájat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caá. Míih jumna, úmcanjeh, wā túi jum-bipna caá.

²⁸ Pánihna, weemdíh jwúub boonanit, wájeéh ma jumuchah, wā túi wéina caá, āt niij daacáp tajī. (Sal 16.8-11)

²⁹ “Wā déewāá, jwí nuo Davidji ded pah ā jumadidih yoobópdih wā naóhna caá. Caán ā wunuchah, it yohop wut jī. Caandíh i yohni íitji páantjeh ā jumna caá. Pánihna, ‘Wíih bácahdih ma moopát túutcan niif’, niij daácna, caanjéh áih pínahjeh āt nihjican tagaá. ³⁰⁻³¹ Davidji Dios naáwátidih naóh yapani ā jumuchah, Dios caandíh nin pah āt niijíp wut jī: ‘Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Ma jaima jwúub boonit, meém maáh ma jumatji dée pah, nihāt nin baácdih moondíh maáh ā jumbiḡna caá’,

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18

* 2:23 Lc 24.26

* 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

* 2:30-31 Sal

āt niijíp wut jī.* Cristodih Dios maáh ā waadaát pínah, ā boo pud jūúwát pínahdihbut nin pah āt niij daacáp wut jī: ‘Caán wənnit ī jumupboó páantjeh ā jumcan niit. Áih bácahbut ā moópcan niit’, David āt niij daacáp tajī.* ³² Caán Jesúsdih beé Dios āt boanap be. Ā jwúub boonidih jwiit nihat jwī enep be. ³³ Caán Dios ā jéihyepmant bóo buwámant jumni maáh caá. Pánihna, ‘Túini Espíritudih noónboó ma wahaá’, ā íp Dios caandih ā niijíchah, nin Túini Espíritudih āt wahap taga. Buu jwuh Túini Espírítu ā chājatdih ennit, joiná caá ñi chājap. ³⁴ Davidji Dios pehbboó āt púuh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaá. Nin pah ā niij daacni Jesúh pínahji tagaá:

‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā niij naáwáp be: “Wā jéihyepmant bóo buwámant cháudnit, maáh ma jumú.”

³⁵ Páant maáh ma jumuchah, meemdih eníhcannitdih wā yohbipna caá. Meém queédih chah wəpni ma jumhipna caá”, ā niijíp be’, Davidji āt niij daacáp tajī. (Sal 110.1)

³⁶ “Pánihna, wā déewáá, nindih ñi túi jéihyee: Caán Jesús yeéb cruzboó ñi mao yohat túutnijidih Diosboó maáh ā waadánap be. Caán Jesúsjeh jwípí páini Dios ā wahni Cristo beé”, Pedro cáacwádih āt niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, búdí jígah úm-nit, Pedrowádih nin pah it niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jwí déewáá, ded pah tigaá jwí chājbi? it niijíp wut jī.

³⁸ —Yeéb ñi yéej chājatdih cádahnit, túinibodih ñi jwúub túut nuumú. Páant ñi túut nuumúchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbipna caá. Pánih túut nuumnít ñi jumuchah, Jesús ā wəpatjīh ñi daabáát túutú. Páant ñi chājachah, Dios yeebdih Túini Espíritudih ā wəhhipna caá. ³⁹ Jon játihjeh Dios yeéb pínahdih, ñi weh pínahdih, ñi juimená pínahdihbut, nihat caán ā ñonit pínahdih nin pah āt niij naáwáp wut jī: ‘Nihat weemdih jepahnitdih Túini Espíritudih wā wəhhipna caá’, Dios āt niijíp tajī,* Pedro queédih āt niijíp wut jī.

⁴⁰ Páant niij péanit, queédih nin pah āt jwúub niij wəp naáwáp wut jī, páant mun-tih:

—Nin baácdih moón yeejé ī chājatji jīb Dios búdí ā peéh chājhipna caá. Pánihna, queét pah ñi jumca bojó. Ñi yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nuumú. Páant ñi chājachah, yeebdih ā peéh chājcan niit, āt niijíp wut jī.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, dawá jepahnit, it daabáát túutup wut jī. Pánihna, Jesúh-wajeéh caán yeó jáapjeh tres mil cáacwā chah dawá it jumup wut jī. ⁴² Yeó jáap jummat pah queét jáap jepahnit Jesús ā naáwát túutnit ī bohénachah, it túi joyóp wut jī. Íh jeémátdih míc pááh wəhnit, Diosdih úbhnit, bícdih ípí túi jumup wut jī.

Jesúh wā ded pah ī jumat

⁴³ Jesús ā naáwát túutnitboó Dios ā wəpatjīh wənnitdih ípí booa júutup wut jī, Dios ā wəpatdih cáacwā ī jéihyat pínah niijná. Páant ī chājachah ennit, nihat it en wáhi bejep wut jī. ⁴⁴ Jesúh wā íh bíf déedih míc pááh wəhnit, bícdih túinijeh ípí jumup wut jī.* ⁴⁵ Íh bíf déedih jīb chāj wəhnit, nihat bíh pah bóo wihcannitdih queét ī jumat yoobó ípí wāh wáacap wut jī. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chājna, yeó jáap jummat pah Dioh muná míc wáacnit, “Dios túini caá”, ípí niij wēi naáwáp wut jī. Íh munáboobút míc wáacnit, bícdih ípí túi numah wēi jeémép wut jī. Páant ī chājachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cáacwā ípí míc niijíp wut jī. Pánihna, yeó jáap jummat pah bita jáap jepahnitdih túi ubnit, jwíh jepahnitjééh Dios āt waadánap wut jī. Jáap jepahnitbut tjeéh it míc wáacap wut jī.

3

Jéih bejcanidih Pedro Juanjīh ī booaat

¹ Bíc yeó jáap, cheyeh, las tres jumuchah, judíowā Diosdih ípí úbát horadih Pedro, Juanjīh Dioh muná it bejep wut jī. ² Yeó jáap jummat pah Túini Jēc wūt jumupdih ā chéenwā jéih bejcanidih ípí ub jaibí cháud jwejep wut jī. Jáap cáac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumup wut jī. Caan jécidih cháudnit, caanjīh waadnitdih dinero ápi

* 2:30-31 Sal 16.10 * 2:39 Is 57.19 * 2:44 Hch 4.32-35

uúbúp wut jī. ³ Pánihna, Pedro, Juanjih caán muuná í waadát túut chājachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih át uúbúp wut jī. ⁴ Pedroboó caandíh ennit,

—Jwiítdih ma túi enéé, át niijíp wut jī.

⁵ Páant ā niijíchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdíh í wūhbična caá”, caanjéh át niij jengah joyóp wut yuh jī. ⁶ Obohjeéhtih, páant ā niij jengah joyóchah yuhna, Pedro caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Weém dinerodih wā bfbhcan caá. Obohjeéhtih, caandíh wūhcan yuhna, chah táinidih meemdíh wā chājbipna caá. Jesucristo Nazaret táтчidih bóo ā wēpatjih meemdíh wā booana caá. Ma ñah ñuhúú. Nah ñuhnit, ma yáac chūi bejeé, át niijíp wut jī.

⁷ Páant niijnít, áih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandíh át wái ñahanap wut jī. Páant ā wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji áih wio wēpép nahna át jumap wut jī. ⁸ Pánihna, caán ñah ñuhnit, át yáac chūi bej jwíhíp wut jī. Pánih yáac chūi bejnit, ñaáp táamp chūinit, “Dios túini caá. Wā túi jéih bejna caá”, niij wēinit, Dioíh muudíh át waad béjep wut jī. ⁹ Pánih yáac chūi bejnit, “Dios túini caá”, ā niijíchah, nihat cáacwā ít enep wut jī. ¹⁰ Caandíh ennit, “Caán Dioíh muú Túini Jēcdih chúdni dinero uúbhnični caá”, ít niij jéihyep wut jī. Páant ā jibichah ennit, caandíh ded pah ā yapatdih ít en wúhi bejep wut jī.

Dioíh muuná Pedro cáacwādih ā bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowādih ā teo ñuún péenachah, nihat cáacwā en wúhi bejnit, Dioíh muú Salomón ā chājat túutni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowā pebhna ít míc wáacap wut jī. ¹² Páant í míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī. “¿Wā déewáá, dépanihna nindih ñi en wúhi bej? ¿Dépanihna jwiítdih ñi en ñuún? ‘Queétboó Diosdih túi joinít jumna, íih wēpatjihjeh nindih í jéih yáac chūi bejat túutna caá’, ñi niij jengah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jengah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ā wēpatjih beé caandíh jwí booanap be. ¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon

játih moón jwí nuowā Diosdih ít túi weñep wut jī.* Caán Diosjeh beé, caandíh teo wūhni Jesús ā wūt chah yáaat pínah niijná, nindih ā jibanap be.* Yeébbóo Jesúsdi en jūihnitdih wūhnit, Pilato caandíh nemat muumánt ā bacaíhichah yuhna, yeéb ā bacaat déedih ñi jepahcap be. ¹⁴ Pilato caandíh ā bacaíhichah yuhna, Jesús túini, túi chājni ā jumuchah yuhna, yeébbóo caandíh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cáac maonidih ñi bacaat túutap be.* ¹⁵ Jwiítdih túi ubni Jesúsboodih yeéb ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, wunnidih í yohochah yuhna, Dios caandíh ā jwúub booanidih jwiít jwí enep be. ¹⁶ Pánihna, caandíh túi jengah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ā wēpatjih jwí booanap be.

¹⁷ “Wā déewáá, yeéb jwí maátajih Jesús Dios ā wahní ā jumatdih jéihcan, caandíh ñi mawat túutap be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, jon játih Dios naawátidih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah ít niij daacáp tají: ‘Cristo yeejép ā yapbipna caá’, í niijátji pahjeh tibeé ā yapap be.* ¹⁹ Bua jwuh yeéb yeejép ñi chājatjidih búdí jígahnit, túini-boodíh jwúub túut nuumnít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nuumúchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdíh ā yoh wūhbična caá. ²⁰ Páant ñi chājachah, Dios ā wahniji Cristodih jwiítdih ā jwúub wah deyabipna caá, jwiítdih ā teo wáacachah, jwí túi weñat pínah niijná. ²¹ Obohjeéhtih, bua Dios pehbboó caá ā jum jwuhap. Dios nihatdih ā ámohat pínahdih jon játih ā naawátidih naóh yapanitdih át naóh daacát túutap wut jī. Pánihna, nihat ā naawátjidih chāj péanit, Jesucristodih ā jwúub wah deyabipna caá. ²² Moisés nin pah át niij naáwáp tají: ‘Jwí dée Dios naawátidih naóh yapani pínahdih jwí Maáh Dios yeebdíh ā wahbipna caá. Weemdíh ā jwíh naawát túutatji pahjeh tigaá caandíhbut ā jwúub naawát túutbipna caá.* Pánihna, ded pah ā niij naawát pínahdih ñi túi joyoo.* ²³ Det caandíh joicán, ā wutachah jepahcannitdih Dios ā yohbipna caá. Dioíhwajeéh queét í jéih jumcan niít’, Moisés át niij daacáp tají.*

* 3:13 Ex 3.15 * 3:13 Is 52.13–53.12; Fil 2.7–9 * 3:14 Mt 27.15–23; Mr 15.6–14; Lc 23.13–23; Jn 19.12–15 * 3:18 Is 52.13–53.12 * 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15–16 * 3:23 Dt 18.19

²⁴ “Nihat Dios naawátdih naoh yapanitji Samuel, á buúdat túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná it chājap tajī. ²⁵ Jon jātih moon jwī nuowājidih Dios át naawáp wut jī. Pánih naóhna, Abrahamdih á naawátji pahjeh tih jwiíttdihbut bífc yoobó naóhna át chājap wut jī. Nin pah át niij naawáp wut jī: ‘Ma juimadih wā túi chājachah, caánboobút nihat baácdih moonfihbut á jwúub túi chājipna caá’, át niijp wut jī.*
²⁶ Pánihna, jwiítbodihih Moisés á naóhnihi Dios wúúhdih jwiít judíowādih át jwiíh wahap tajī, jwiíttdih á túi chājachah, yeejép chājnit jwī túut nuumát pínah niijná”, Pedro cáacwādih át niijp wut jī.

4

Pedrowādih judíowā í maáta í jūihñat

¹³ Páant cáacwādih Pedro Juanjīh í naawáchah, sacerdotewā, Diofih muúdh wapnit soldadowā í maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna juibínit, it joyóp wut jī. Páant í joyóchah, Pedrowā nin pah cáacwādih it niij naawáp wut jī: “Jesús á wunat túttimah, át jwúub boo pud jūúwúp be. Á boo pud jūúwáttdih jéihna, áihwā jumna, jwiítbut jwī boo pud jūúwát pínahdih jwī jéihna caá”, it niijp wut jī. Páant í niijchah joí líjnit, maátaboó cáacwādih too paa bejnit, Diofih muúdh wapnit soldadowādih Pedrowādih it juibi tewat túutup wut jī. Cheyeh jumuchah, túttimah bóo yeó jáapdih queétdih úbh joífhna, nemat muúboó it nemat túutup wut jī. ⁴ Judíowā í maáta Jesúsdihi náahcah yuhna, áih doonádih joinit, “Yoobópdih tigaá”, dawá it niij jenah joyóp wut jī. Pánihna, Jesúsíhwā chah dawá jumna, cinco mil neoná it jumup wut jī. Yaádhjeéh í wehjeéhbnt chah it jumup wut jī.

⁵ Túttimah bóo yeó jáapdih sacerdotewā í maáta, bita judíowādih waóhñit, Moisés á wutatjidihih bohénit bícdih it míc wáacap wut jī. ⁶ Sacerdotewā í maáh, Anás wut jumni, á déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita bícdih it míc wáacap wut jī. ⁷ Pánihna, queét Pedrowādih í bid bojochah, soldadowā queétdih it úb juibínap wut jī. Páant

í úb juibínachah, maáta nin pah it niij úbh joyóp wut jī:

—¿Defh wēpatjih tibeé yeéb caandih ní booa? ¿Déhe tibeé yeebdih páant chājat túutni? it niijp wut jī.

⁸ Páant í niijchah joinit, Túini Espíritu á wēpatjih Pedro nin pah át niij jepahap wut jī:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhñit, ⁹ jéih jibcannijidihi jwī túi chājatdih úbh joí en níit ní chājap? ¹⁰ Yeebdih, nihat judíowādihbut nindih jéihyap caá náahap: Jesucristo á wēpat beé nindih á booanap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ní mawat túutni, Dios á booani, caán á wēpatjih nindih jwī booanap be. Pánihna, buú nin á jibichah, ní enna caá. ¹¹ Dios naawátdih naoh yapanit jon jātih Jesucristodih naóhna, ‘Cáacwā í náahcannidih Dios á níobipna caá’, it niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ní náahcah yuhna, Diosboó caandih jwī maáh pínah át waadánap wut be. ¹² Caán Cristojeh tigaá cáacwā iiguípna bejnit déjidihi túi úbni. Nin baáboó bífh túi úbni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yeejat yohni á jumup, Pedro át niijp wut jī.*

¹³ Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yuhna, úmcanjeh, í wēp bohénachah ennit, it joí wáhi bejep wut jī. Jesús á bohéat pah í wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobópdih Jesúsjeéh jumnit tigaá”, it niij jéihyep wut jī. ¹⁴ Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeéh á jumuchah, queét maáta Pedrowādih “Yeejép í chājna caá”, it jéih niij naoh yaccap wut jī. ¹⁵ Pánih jéih naoh yaccan, maáta í míc wáacat tólih-mant Pedrowādih it bac bej jwahat túutup wut jī. ¹⁶ Páant í bac bejat túttimah, queéteh nin pah it niij míc wéhenap wut jī:

—¿Queétdih ded pah tigaá jwī chājbi? Dios á wēpatjih jéih jibcannijidihi it booanap taga. Nihat Jerusalén tútchidih moon páant í chājatjidihi í jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant í chājcan beé’, jwī jéih niijcán caá. ¹⁷ Pánihna, Jesúsíh doonádih bitadihi jwī bohéat túutca boj jíih, queét maátajeh it míc niijp wut jī.

¹⁸ Páant niij péanit, Pedrowādih jwúub bid bojnit,

* 3:25 Gn 12.3; 22.18 * 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn 14.16

—Jesúh doonádih bitadih ñi jwúub naohca bojó, it niijíp wut yuh jī.

¹⁹ Páant ī niijíchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah it niij jepahap wut jī:

—Páant ñi wutuchah, jepahna nihna, Diosboodih yap yohna caá jwīta chājap. ĴPánihna, dedboodih tigaá jwī jepahbi, Dios ā weñat pínah niijná? ²⁰ Obohjeehtih, jwiít-boó jwī enmidih, jwī joinídihbut jwī jéih jweéhcan caá, it niijíp wut jī.

²¹ Páant ī niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowádih it jwúub niijíp wut yuh jī:

—Jesúh doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdih yeejép jwī peéh chājbipna caá, it niijíp wut jī.

Pánihna, cáacwāboó jéih bejcanijī ā tūi bejatdih ennit, “Dios wēpni yoobát ā jumna caá”, ī niijíchah joinít, maátaboó Pedrowádih jéih peéh chājcanjeh, queétdih it bacanap wut jī. ²² Jéih jibcannijī cuarenta jōpchi bíbohni wut jī.

Jesúh wā ī úmcat pínahdih ī úbát

²³ Pedro Juanjīh bac bejnit, ī chéenwā pebhna jwúub juibínit, judíowā ī maáta ded pah ī niijátjidih queétdih it naáwáp wut jī.

²⁴ Páant ī niijíchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah it niij úábúp wut jī: “Maá, meém jeádih chājni, nin baácdihbut chājni, búdí mujdihbut chājni, nihat báadhntidihbut chājni caá.” ²⁵ Táini Espiritu ā wēpatjīh jwī nuo Davidjī, meemdih teo wūhni, nin pah āt niij daacáp tajī:

‘Judíowā nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ī jūihna yuh caá. Cristo ā chājat pínahdih ī jāhíhmina yuh caá.

²⁶ Dawá nin baácdih moón maáta míc wáacnit, jwī Maáh Diosdih, ā wahni Cristodihbut en jāihna, Dios ā jenah joyátjidih ī yéejahmi na yuh caá’, āt niij daacáp tajī. (Sal 2.1-2)

²⁷ “Páant tigaá nin tātchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowā nihcannit, judíowā bícdih ma wahni Jesúsdi h mawat tūtna, ī míc wáacni be.” Caán Jesús tūi yoobópdih jumni, meemdih tūi jepahni ā jumchah yuhna, caandih ī mawih jenah joyóp be.*

²⁸ “Páant caá ā nihbip”, ma niijátjī pah queét ī chājap be. Meém ma jéihyatjīh páant mat

niij naáwáp tajī. ²⁹ Pánihna, Maá, queét jwiítidih ‘Yeéb ñi jwúub bohéat peéh yeejép jwī chājbipna caá’, ī niijátjidih joinít, jwiítidih ma teo wáacá, jwiít meemdih teo wūhnit úmcanjeh, mih táini doonádih jwī wēp naáwát pínah niijná. ³⁰ Jwiítidih ma teo wáacá, túbúp chūúhntidih jwī boooanachah, cáacwā ī jéih chājca naáhdih Jesús ā wēpatjīh jwī chājat pínah niijná”, it niij úábúp wut jī.

³¹ Páant ī niij úábúchahjeh, ī míc wáacni muú búdí āt méménap wut jī. Páant ā méménachah, Táini Espiritu ā wēpat queétdih búdí ā wūhuchah, úmcanjeh Dios naáwátidih it jwúub naáwáp wut jī.

Jesúh wā ī míc pāáat

³²⁻³³ Dios ā wēpatjīh queét Jesús ā naáwát tūtnit nin pah cáacwádih ípí niij naáwáp wut jī: “Jesús ā boo pud jūúwát tūttimah caandih jwī enep jī”, it niijíp wut jī. Queét nihatdih Dios búdí ā teo wáacachah, chah dawá Jesúsdi h it jepahap wut jī. Bíic yoobó jenah joinít, íih bíí déedih “Wíih mícjeh caá”, it niijcáp wut jī. Queét nihat ī bíbohāt yoobó míc pāáhnit, íjeéh jumntidih ípí tūi teo wáacap wut jī.* ³⁴ Pánihna, ded moh yéejnit íjeéh it wihcap wut jī. Det wápchi pínah baácdih bíbohntit, muúdhbut bíbohntit, íihdih ípí jūib chāj wūhup wut jī. Caán jūibdih úb bejnit, ³⁵ Jesús ā naáwát tūtnitidih ípí juibí wūhup wut jī. Páant ī úb juibí wūhuchah, teonit, queétkoó íjeéh jumntit moh yéejnitidih ípí jwúub pāáap wut jī. ³⁶ Bíic íjeéh José wūt jumni āt jumup wut jī. Jesús ā naáwát tūtnit Josédih Bernabé wūt it búudhdup wut jī. Á wūt Bernabé “Cáacwádih tūi weña teo wáacni”, Griego wéheatjīh niijná it chājap wut jī. Caán Leví jumma, Chipre quewadih bóo wut jī. ³⁷ Pánihna, caanbút áih wápchidih āt jūib chājap wūhup wut jī. Pánih jūib chāj wūhntit, caán jūibdih Jesús ā naáwát tūtnitidih wūhntit, bitadih āt pāáat tūtnup wut jī.

5

Ananías ájeéh bóli Safrajīh ī yeeat

¹ Bitabut Bernabé ā chājat pah ítih chājīhip wut yuh jī. Newé Ananías wūt

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6

* 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29

* 4:27 Is 52.13; Fil

jumni, yad Safira wūt jumnih wut jī. Queétbut íih wápchidih jíib chāj wāhnit, caán jíibdih Jesús ā naáwát tútutndih Ananías āt wāhup wut yuh jī. ²Obohjeéhtih, ā jíib chājna yuhna, bainjeh ā wūhat pínahdih ũbnit, nihāt bíihdih caanjéh āt ámohop wut jī. Páant ā chājachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jī. Pánihna, bainjeh ũb bejnit, Ananías Jesús ā naáwát tútutndih āt jíuib wūhup wut jī.

³Páant ā yeeatdih Túini Espírítu ā jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah āt níij jíihñup wut jī:

—Ananias, nemépwā ī maáh Túini Espírítudih meemdíh āt yeeat tútutup wut. Pánihna, míih baácdih ma jíib chāj wāhna, caán jíibdih meemjéh mat ámohop wut. ⁴Ma jíib chāj wūhat pínah jātih, míih wápchijeh tígáá ātih jumup ta yuh caá. Pánihna, míih jíib tígáá ātih jumup. Páant, míih ā jumuchah yuhna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwíitdihjeh ma yeecan caá. Diosdih caá ma yeenap, āt níijíp wut jī.

⁵Páant ā níijíchahjeh, Ananiasboó āt wun buugúp wut jī. Páant ā yapat doonádih joinít, nihāt búdí īt ũmup wut jī. ⁶Ā wunuchah ennit, japata áih bácahjidih yéguehjīh pin, cáacdih yohopboó ũb bejnit, caandih īt baad yóhop wut jī.

⁷Tres horas túttimah, Ananías áaji ā wunatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád jíuibínap wut jī. ⁸Páant mi waád jíuibínachah, Pedroboó nin pah caántdih āt níij ũbh joyóp wut jī:

—¿Níih wápchidih ñi jíib chāj wūhuchah, bóo nit beé yeebdíh ī jíib chājap? āt níijíp wut jī.

—Páant bóojeh tibeé jwíitdih ī jíib chājap be, mit níij jepahap wut yuh jī.

⁹—¿Dépanihna yeéb chénat pah Túini Espírítudih bíic yooó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwúub júóhna, meemdíhbut míih bácahdih ī ũb bejbipna caá, Pedro caántdih āt níijíp wut jī.

¹⁰Páant ā níijíchahjeh, caántbut mit wun buugúp wut jī. Pánihna, baad yóhñit japata caán meemdíh jwúub waád jíuibínit, míih bácahjidih enna, caántjidihbut ũb bac bejnit, newéíh bácahji pebhna ũb jíuibínit, īt

baad yóhop wut jī. ¹¹Pánihna, Jesúíhwā, nihāt bitabut caán doonádih joinít, búdí īt ũmup wut jī.

Jesús ā naáwát tútutnit wunnitdih ī booaat

¹²Jesús ā naáwát tútutnit Dios ā wēpatjīh dawá cáacwādh īt booa júutup wut jī, “Dios wēpni ā jumna caá”, ī níiját pínah níijná. Queét Jesúíhwā Dioíh muú Salomón ā chājat tútutni coahjidih ípí míic wáacap wut jī. ¹³Bitā ī yéejat peéh chājatdih ũmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét táunit caá”, cáacwā ípí níijíp wut jī. ¹⁴Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsdi h īt jepahap wut jī. ¹⁵Pánihna, tubáp chūúhñitdih Pedro ā teo jáha booaat pínah níijná, ī chéenwā queétdih ī lajatjīh namá jwéejdih ípí ũb jíuibí jwejep wut jī. Bitā ā muj jíuibí cannitboó boóhna, Pedroíh dadahjeh buug lájat īt náahap wut jī. ¹⁶Jerusalén tútchi pehbbit jumni tútchinadi h moón tubáp chūúhñitdih, neméj jumntidihbut īt ũb jíuibínap wut jī. Pánihna, queét nihatdih īt túi booa beedánap wut jī.

Jesús ā naáwát tútutnitdih bita yeejép ī chājat

¹⁷Pedrowādh dawá cáacwā ī péenachah enna, sacerdotewā ī maáh, ájeéh jumnti saduceowābut Pedrowādh búdí īt íjip wut jī. ¹⁸Pánih íjnit, Jesús ā naáwát tútutnitdih teonit, nemat muúboó īt nemep wut jī. ¹⁹Chei Dioíh ángelboó ī nemnitjidih āt wāt bacanap wut jī. ²⁰“Dioíh muúná ñi bejeé. Caán muúná jíuibínit, ded pah Diosjéh ī túi jumāt pínahdih cáacwādh ñi túi bohénaá”, ángel queétdih āt níijíp wut jī.*

²¹Páant ā níijíchah joinít, baabácah, Dioíh muúná waad bejnit, ángel ā níijátji pah cáacwādh īt jwúub bohénap wut jī.

Caán yeó jáapjeh judfowā ī maáta míic wáacnit, Jesús ā naáwát tútutnit nemat muúboó jumntijidih soldadowā ī maátadi h ítil ũb júúwát tútutup wut yuh jī. ²²Obohjeéhtih, nemat muúná jíuibínit, queétdih īt bid júicáp wut jī. Pánih bid júicánjeh, maáta pebhna jwúub bejnit, nin pah queétdih īt níij naáwáp wut jī:

²³—Nemat muú jéc buujcánni yuh beé. Caán nemni jécdi h wapnit ī pái ñuhna yuh

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

beé. Páant ī pái ñuhuchah yuhna, caán jécđih wátnit, jwī enechah, jwī nemnitji ī wihcap be, it niijíp wut jī.

²⁴ Páant ī niijíchah joinít, Dioíh muudíh wapnit soldadowā ī maáh, sacerdotewā ī maátub it joi wáhi bejep wut jī. “¿Dépah caá ī tóahbi queét pánihna?” queétjeh it míc niijíp wut jī. ²⁵ Páant ī míc niijíchah-jeh, bíh ī pebhna juibínit, queéđih nin pah át niij naawáp wut jī:

—Yeéb ñi nemnitji Dioíh muuná cáacwáđih jwáub bohéna beé ī chājap be. Ñi enbi jwuhúá oboh, át niijíp wut jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, soldadowā ī maáh, áih soldadowájh bejnit, Jesús ā naawát tútnitđih it jwáub tewep wut jī. Obohjeéhtih, cáacwáđih umna, maonit déeji maocanjeh, queéđih it teo bejep wut jī. “Nitđih jwī puñuchah, cáacwáboó jwiítđih jeejīh ī yohbipna nacaá”, queét soldadowā it niij jengah joyóp wut jī. ²⁷ Queéđih ub bejnit, Jesús ā naawát tútnitđih maáta pebhna it ub juibínap wut jī. Pánih ub juibínachah, sacerdotewā ī maáh queéđih nin pah át niij juihñup wut jī:

²⁸ —Yeebđih túbit wútnit, ‘Jesús ded pah ā chājatjđih ñi bohéca bojoó’, jwī niijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwī niijíchah yuhna, yeebboó nihat Jerusalén tútchidih moonđih ñi bohéna caá. Jesúđih jwī mawatji waó jíb jwiítđih peéh chājat náahna, pánih naóhna caá ñi chājap, át niijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ā naawát tútnit bícđih nin pah it niij jepahap wut jī:

—Diosboó jwiítđih ā naawát tútup be. Pánihna, caandíh jepahnit jumna, ñi naawát tútcatđih jwī jepahcan níit. ³⁰ Jwī nuowā ípí wēini Dios Jesúđih át boonanap taji. Caandíhjuh tibeé yeéb cruzboó péoh dodhñit, ñi mawat tútup jī. ³¹ Jesúđih ‘Caán túni caá’, niijnít, Dios caandíh maáh át waadánap wut jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyepmant bóo buwámant át chúdat tútup wut jī. Jwiít cáacwā jwī yeejat peéh chājat déejidih táu ubni pínah Jesúđih át jummat tútup wut jī. Jwiít judíowā jwī yeejatđih cádahñit, jwī túut nummúchah, jwī yeejatđih ā yohat pínah

niijná, páant át chājap wut jī. ³² Pánihna, jwiítboó Jesús páant ā jummatđih ennitji, Túini Espíritu ā wēpatjīh caandíh jwípí naóhna caá. Det ā wutatđih jepahnitđih Dios Túini Espíritudih bíic yoobó ā wáhna caá, queéđih Pedro át niijíp wut jī.

³³ Páant ā niijíchah joinít, chah íjnit, queét Jesús ā naawát tútnitđih maáta ítih mao yohíhip wut yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpđih bóo, queéđih át mao yohat tútup wut jī. Caán Moisés ā wutatjđih bohéni ā jumuchah, cáacwā caandíh “Caán táu chājni caá”, ípí niijíp wut jī. Pánihna, caán Jesús ā naawát tútnitđih soldadowáđih át ub bac bej jwuhat tútup wut jī. ³⁵ Páant ī ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naawáp wut jī:

—Yeéb wā déewáá, ñi maona chaáh buca. Ñi táu jengah joi jwuhúá. ³⁶ Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cáacwáđih táu waóhni caá wā jumup’, caanjéh cáacwáđih át niijíp wut yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocien-tos ájeéh ī péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh ī mao yohochah, ájeéh péenitji ī bej peét bejep be. Buu queétji ī wihcan caá. ³⁷ Túttimah, cáacwáđih ī jengah enat láa Galilea baácđih bóo Judas wūt jumñiji Romano cáacwā ī maátadih yohíhna, ájeéhbat dawá ī péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandíh ī mao yohochah, nihat áihwábut ī bej peét bejep be. ³⁸ Páant niijná, yeebđih nindíh naóhna caá wā chājap. Nit Jesúh doonáđih bohénitđih páantjeh ñi enah bojoó. Í bohéat Dioíh nihcan, Teudaji ā bohéat buudát pah ā buud béjmina caá. ³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ā bohéat yoobát ā jumuchah, queéđih ñi jéih cádahat tútcan níit. Páant ñi cádahat túttna, yeéb Diosjīh míc maona caá ñita chājap taga, Gamaliel át niijíp wut jī.

⁴⁰ Páant ā niijíchah joinít, “Yoobóđih tigaá”, maáta it niij jengah joyóp wut jī. Pánih jengah joinít, Jesús ā naawát tútnitđih it jwáub bid bojop wut jī. Páant ī jwáub waád juibínachah, queéđih it puñat tútup wut jī. Páant ī pui péanachah, “Jesúh doonáđih yeéb ñi jwáub bohéca bojoó”, niij juih péanit, queéđih it bejat tútup wut jī.

⁴¹ Páant ī bejat tútuchah joinít, it jwáub bac bejep wut jī. Jesúh wā ī jummat jíb, yee-

*

jép yapna, bádí it weñep wut jī. ⁴²Pánihna, yeó jáap jummat pah Dioíh muúboó, íih muunáboobút “Jesús Dios ā wahni Cristo ā jumna caá”, ípí níj naóh bohénap wut jī.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúhwa ī nīwat

¹Caán láa Jesúh doonádih bohénit it dao béjep wut jī. Pánih dao béjna, Jesúhwa míicjeh jumna yuhna, it míc jūihñap wut jī. Biquína judíowá jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit it jumap wut jī. Queétoó íjeéh éemp wunnit yaáhdih yeó jáap jummat pah íih jeémátidih ī tái biíc yoobó wūh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih it jūihñap wut jī. ²Páant ī míc jūihñuchah jéihnit, Jesús doce ā naáwát táutnitboó bita áihwádih bid bojnít, nin pah it níj naáwáp wut jī:

—Dios naáwátidih bohéat jwíh tewat ā jumuchah, jeémátidih jwí jéih páahcan caá. ³Pánihna, jwí déewáá, siete neonádih nī nīwí, jeémátidih páahnit ī jummat pínah ni-ijná. Bita queétdih ‘Táinit caá’, ī niijnít, Táini Espíritu ā wépat bádí jumnit, tái jenah joinitdih nī bidí. ⁴Obohjeéhtih, jwítoóboó yeó jáap jummat pah Diosdih uúbhñit, ā naáwátidih jwí bohébična caá, it niijíp wut jī.

⁵Páant ī niijíchah joinít, “Jáu. Páant tíf jwí chájap”, nihát Jesúhwa it níj jepahap wut jī. Pánihna, Esteban, Jesúsdihtái jenah joinít, Táini Espíritu ā wépat bádí jumnidih it nīwip wut jī. Bitadihbut it nīwip wut jī. Nin caá ī wútna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tátdhidih bóo judío nihcan yuhna, judíowá ī bohéátidih joiná, íjeéh waadni át jumap wut jī. ⁶Páant ī nionitdih Jesús ā naáwát táutnit pebhna it ub juibínap wut jī. Queétoó ub juibínachah ennit, ī nionitdih teo jáhanit, it uúbup wut jī, Dios queétdih ā tái teo wáacat pínah niijná.

⁷Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwátidih chah dawá jéihnit ī jumuchah, Jerusalén tátdhiboó jumnit Jesúhwa it dao béjep wut jī. Sacerdotewábut dawá táut nuumnít, Jesúhwájeéh it waadáp wut jī.

Bitá Estebandih ī tewat

⁸Esteban, caandíh Dios bádí ā teo wáacachah, ā wépatjéh dawá láa jwíit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih át cháj júatup wut jī. Páant ā cháj júatuchah ennit, cáacwá Jesúh doonádih chah it joíhíp wut jī. ⁹Obohjeéhtih, biquína judíowá ī míc wáacat muúdh moón caandíh it jūihñap wut jī. Queétoó Teo Wūhñitjī wut jumni poómp it jumap wut jī. Cirene tátdhidih moón, Alejandría tátdhidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón it jumap wut jī. Queétoó wut jī Estebandih jūihnit it jumap wut jī. ¹⁰Pánihna, Esteban Táini Espíritu ā wépat bádí jumnit, tái jéihni jumna, ā wéhenachah joinít, queétoó caandíh biíc yoobó it nihcap wut jī. ¹¹Biíc yoobó nihcan, íjna, bita ī yee naáwát pínah niijná, it jíb wūhup wut jī. Páant ī yeeat táutuchah joinít, nin pah it níj naóh yacap wut jī: “Esteban Moisés ā wutatjidih Diosdihbut yeejép ā wéhenachah, jwí joyóp be”, it níj yeenap wut jī. ¹²Páant ī niijíchah joinít, cáacwá, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita waóhñitbut Estebandih it íjip wut jī. Pánih íjnit, caandíh teonit, ī maáta pebhna it ub bejep wut jī. ¹³⁻¹⁴Queétoó yeeat táutnitjī nin pah ī maátadih it níj yeenap wut jī:

—Nin yeó jáap jummat pah Dioíh muúdh, Moisés ā wutatjidihbut yeejép ápi wéhenap be. Nin pah ā niijíchah, jwíit jwí joyóp be: ‘Jesús Nazaret tátdhidih bóo Dioíh muúdh ā yohbična caá. Moisés ā wutatjidihbut ā jwáub táut nuumbična caá’, Esteban ā niijíp be, it niijíp wut jī.

¹⁵Nihat caanjíh chúdnit Estebandih ī enechah, áih móot ángelíh móot panih yeh iigní át jígohop wut jī.

7

Esteban ā míc jāh niiját

¹Sacerdotewá ī maáh nin pah Estebandih át níj uúbh joyóp wut jī: “¿Nit ī niiját yoobópdih níit?” át niijíp wut jī.

²Páant ā niijíchah joinít, Estebanboó nin pah caandíh át níj jepahap wut jī: “Wá déewáá, behñitbut nī joyoó. Weemdh ī naóh yacap yoobópdih nihcan caá. Ded pah Moisés ā chájatjidih yeéh nī jenah joyát pah weembút biíc yoobó wā jenah joiná caá. Ded pah jwí nuowá ī chájatjidihbut biíc yoobó wā jenah joiná caá.

Jwī nno Abrahamji Mesopotamia baácdih ā jumuchah, Harán baácboó ā bejat pínah játih, Dios nihat jéihni jumna, caandíh át jíghohop wut jī. ³ ‘Meém mih baácdih ma déewádhbat ma cádah bejeé. Páant ma bejchah, wā ñioni baácna meemdíh wā waóhbična caá’, Abrahamjidih Dios át niijíp wut jī.* ⁴ Páant ā niijíchah joinit, Abrahamji Caldea baácmant át numah jūúwúp wut yuh jī. Pánih yuúp jūóhnit, Harán baácna juinít, ít chāo jwúuhup wut jī. Behe ā wunat túttimah, nin jwī jumni baácdih Dios Abrahamwájidih át jūúwúwúp tútup wut jī.* ⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ā naóhni baácdih ā juyúchah yuhna, áih baác pínahdih caandíh át wāh jwuhcap wut jī. Jibnitjeh ít jumup wut jī. Abrahamji ā weh wih jwuhchah, Dios caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Meemdíh, ma juimenádhbat nin baácdih wā wāhbična caá’, át niijíp wut jī.* ⁶ Túttimah, ma juimená biíh baácna bejnit, caán baácdih moón-jeéh jumna, queétdih teo wāhniit í jum- bipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma juimenádh wuejép í chájbična caá. ⁷ Obohjeéhtih, páant í chájat jíib, weém caán baácdih moondíh wā peéh chájbična caá. Páant wā peéh chájat túttimah, ma juimená nin baácna í jwúub juibíčna caá, páant muntih. Pánih jwúub juinít, weemdíh jepahnit, í wēi wáhbhična caá’, Abrahamdih Dios át niijíp wut jī.* ⁸ Páant niijnít, Dios nin pah caandíh át jwúub niij naáwáp wut jī: ‘Weém wā niijátjidih wā náhniat pínah, yeebbút ñi náhniat pínah niijná, nin pah ñi chájáa: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém míicjeh, ma juimenábut biíc yoobó bóodnit ñi jumúú’, át niijíp wut jī. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép jumuchah, ocho yeó jáap túttimah, áih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut jī. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh jumup wut jī. Pánihna, Jacobboó docewā át weh jumup wut jī. Queét doceboó jwī nuowā pínah ít jumup wut jī.*

⁹ ‘Queét jwī nuowā í úud Josédih íjnit, caandíh yohna, Egipto baácna bejnithdih ít jíib cháj wúhup wut jī. Páant í jíib cháj wúh- niiji ā moh yéejchah enna, Dios Josédih át túi teo wáacap wut jī.* ¹⁰ Páant ā teo wáacachah, José túi jenah joiní ā jumuchah, Faraón Egipto baácdih moón í maáhboó Josédih át wēi enep wut jī. Diosboó caandíh páant át wēi enat tútup wut jī. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihat Egipto baácdih moondíh tewat wutni maáh pínah át waadánap wut jī. Á peh moondíhbat maáh át waadánap wut jī.*

¹¹ ‘Caán láa Egipto baácboó Canaán baác- boobút mah ā buugcáh, caán baácnadh moón tubit ít moh yéejep wut jī. Páni- hna, jwī nuowábut jeémát ít jéih bid juicáp wut jī.* ¹² Egipto baácboó jeémát jummat doonádh joinit, Jacob ā wehdih neoh át jwíih wah bojop wut jī. ¹³ Túttimah ā jwúub wahachah, Egipto baácboó í juibí- nachah, ‘Weém ñi úud tigaá’, José ā úud jeñénadh át niijíp wut jī. Pánihna, Joséboó ā déewádh ā maáh Faraóndih át júutup wut jī.* ¹⁴ Túttimah, José ā íip Jacobdih ā déewádhbat át bidip wut jī. Á déewā se- tenta y cinco cáacwájuh ít jum jwuhup wut jī.* ¹⁵ Á wúuh ā bid bojochah joinít, Jacobwā ā wúuh pebhna Egipto baácboó ít bejep wut jī. Caanná juibínitji ít buudáp wut jī.* ¹⁶ Jacob ā nno Abraham Hamor báad- hda wehdih Siquem wut jumni baácboó í wunuchah í yohat pínahdih átát jíib chájap wut jī. Pánihna, Abraham ā jíib chájniiji baácboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ā wehboó ít yohop wut jī.*

¹⁷ ‘Túttimah, ‘Nin baácdih yeebdíh wā wāhbična caá’, Dios Abrahamdih ā niijátji pah toáh jūúwúchah, Egipto baácboó jwí déewā ít cáac poonap wut jī. ¹⁸ Egipto baácdih í jumuchah, biíh maáh Faraón í niijní, át túut numup wut jī. Caán Faraón- boó ded pah José ā chájatjidih át jéihcap wut jī.* ¹⁹ Pánih jéihcan, jwī nuowádh yeejép chájna, í weh jáap túhniithdih át mao yohat tútup wut jī.* ²⁰ Páant ā yapat

* 7:3 Gn 12.1 * 7:4 Gn 11.31; 12.4 * 7:5 Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * 7:7 Gn 15.13-14; Ex 3.12 * 7:8 Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21 * 7:10 Gn 41.39-41 * 7:11 Gn 42.1-2 * 7:13 Gn 45.1,16 * 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22

cātlh, Moisés pínah ā cáac jumuchah, Dios caandíh át tái wēi enep wut jī. Pánihna, ā mána tres widh caanbítidih jéutcanjeh, íih muúboó ít tái bih bíbohó wut jī.*
²¹ Pánihat túttimah, Moisésdih muúboó jéih bíbohócan, ā mána caandíh mujboó ít pahapan wut jī. Páant í pahanidih Faraón nuúm bid juí, ub aab béjnit, mi wúh pah mit behanap wut jī.*
²² Egipto baácdih moón tái jéihnitíhdih Moisésdih ít bohénap wut jī. Pánihna, caán maáh wúh pah át jumup wut jī.

²³ “Túttimah, caán cuarenta jópchi fibohnit, ā déewā judíowádih enedih át bejep wut jī. ²⁴ Pánih enedih juibína, Egipto baácdih bóo judíodih yeejép ā chājachah, Moisés át enep wut jī. Páant ā chājachah ennit, ā déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácdih bóodih át mao yohop wut jī.
²⁵ Pánih chājna, ‘Wā déewā í déedih wā teo wáacachah enna, “Dios jwiítidih tái ubni pínah át wahap taga”, í níj jenah joibípna caá’, Moisés át níj jenah joyóp wut yah jī. Obohjeéhtih, queétoó páant ít níj jenah joicáp wut jī. ²⁶ Bílh yeó jáapdih chénewā ā déewā í míc mawachah, Moisés át enep wut jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb bícwājeh dépanih míc mao tigaá ní chāj?’ queétdih át níjíp wut yah jī. ²⁷ Obohjeéhtih, páant ā níjíchah joinít, ā déedih yeejép chājniboó Moisésdih át ub too yoh bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihan, jwiítidih wutni nihan caá. ²⁸ ¿Jwíin Egipto baácdih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbut mao yohíh níft ma chājap?’ át níj jwiíhup wut jī. ²⁹ Páant ā níjíchah joí wáhi bejnit, Moisés Madián baáchoó át jweí béjep wut jī. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénewā át weh jumup wut jī.*

³⁰ “Madián baáchoó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálíh iigní panihnidih át enep wut jī. Caán iigát panihat cātlh ángelboó caandíh át jígohop wut jī. ³¹ Páant ā jígohochah, Moisés át en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejna, caán máa chálíh iigní panihni pebhbit enedih ā bejehah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp wut jī. ³² ‘Weém Dios caá. Weemdíhjah caá ma

nuowā, Abraham, Isaac, Jacob í tái wēi uúbup’, át níjíp wut jī. Páant ā níjíchah joinít, Moisésboó méménit, úmna, át en nāhacap wut jī. ³³ Pánihna, Dios nin pah caandíh át jwúub níj naáwáp wut jī: ‘Buu wā pebh nūhna, míh zapatosdih waícanjeh ma too duguú. ³⁴ Wíih cáacwā Egiptoboó jumnit, yeejép yapna, tabit moh yéejnit í juúchah, wā joiná caá. Páant í juútdih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baáchoó meemdíh wahat tái níjina, ma pebh wā dei juúwup be. Pánihna, buu conboó ma jwúub bejeé’, Dios Moisésdih át níjíp wut jī.*

³⁵ “Í náahcannijidih yahna, í maáh pínah, queétdih tái ubni pínahdih Diosboó át wah jwúuba bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihan, jwiítidih wutni nihan caá’, í jáh níjjeéhnijidih Dios Egipto baáchoó át wah bojop wut jī, queétdih ā numah bac juúwát pínah níjina. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálíh iigní panihni cātlh jumni ángeldihbut Dios át wahap wut jī. ³⁶ Pánihna, Egipto baáchoó jumnitji judíowádih Moisés át numah juúwup wut jī. Egipto baáchoó caán Moisés Dios ā wēpatdih át jwíih jéut waáwáp wut jī. Túttimah, Muj Mac Duuni wut jumniboó át jwúub jéutap wut jī. Túttimah, muú wihcapboobát cuarenta jópchi í jumachah, Dios ā wēpatdih páant ápí jéutap wut jī.*
³⁷ Caán Moisésboó judíowádih nin pah át níj naáwáp wut jī: ‘Weém wā nihat pah muntih Dios naáwátidih naóh yapani pínahdih yeebdih ā wahbipna caá. Caán níjeéh ā jumbipna caá’, Moisés queétdih át níjíp wut jī. ³⁸ Moisés muú wihcapboó jwí nuowā bícdih át jumup wut jī. Sinaí wut jumni jeená caandíh naóhniji ángeljeéhbut át jumup wut jī. Íjeéh jumnit, Dios ā wutatdih Moisésboó át naóh yapanap wut jī, caandíh jepahnit, Diosjeéh í tái jummat pínah níjina. Jwiítbut jwí joyát pínahdih át naáwáp wut jī.*

³⁹ “Pánih jéóhniitji muú wihcapboó jumna, Egipto baáchoó jwúub bejínna, Moisésdih náahcan, jwí nuowā ā wutatdih ít yap yohop wut jī. ⁴⁰ Pánih yap yohna, Moisés únd jeñé Aaróndih nin pah ít

* 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10 * 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33

* 7:37 Dt 8.15,18 * 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33

niijíp wut jí: ‘Jwiít dih waóh nit pínah Dios panihnit dih ma pāp wūhú. ¿Egipto baácboó jwī jumuchah, jwiít dih numah jūóhni Moisés ded pah tigaá át bej?’ it niijíp wut jí.* ⁴¹ Páant niijnit, queét momo jiwí wūh pah jígohnidih orojih it pāpap wut jí. Pánih pāp péanit, queét nuñépdih mao ub jūóh nit, í pāpnidih cáo wūhna, búdí it weñep wut jí.* ⁴² Páant í pāpnijidih í weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cúiwá dih, widhdih, yeodíhbut í wēi dá hwa naáh’, niijnit, Dios queétdih áti h yohop wut yah jí. Páant í chājatjidih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niíf daacáp tají:

‘ “Yeéb weemdíh yeejép ñi chājap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowā nuñépwá dih mao cáonit, weemdíh wūhna, ñita túi chāj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnica be.

⁴³ Pánih náhnican, Móloc wūt jumnidih wēinit, áih muúdíh ñi bíbohó p jí. Bíh cúí Refán wūt jumni, caan páh jígohni yeéb ñi pāpni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdíh peéh chājna, uuúp Babilonia baácboó wā wahbipna caá”, Dios á niijná caá’, át niíf daacáp tají. (Am 5.25-27)

⁴⁴ “Jon játih moón jwī nuowā muú wihcapboó jumna, Dios íjeéh á jumat pínah niijná, nuñép chóojih í chājni muúdíh it bíbohó p wut jí. Caán muúdíh Dios á niijátj pah biíc yoobó Moisés át chājap wut jí. Caán muú díftboó Dios á wutat daácni jeé naaná át jumap wut jí.* ⁴⁵ Pánihna, queétdih Dios á naóhni nin baác dih jwiná, Josué jwī nuowā biíc dih caán muúdíh it ub juyúp wut jí. Páant í ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjíh jumnitjidih át yohop wut jí. David á jum láabut caán muúdíh it bíbohó jwuhap wut jí.* ⁴⁶ Pánihna, caandíh Dios á táí weñechah jéihnit, caán íjeéh á jumat pínah muúdíh chājíhna, David Diosdih áti h uuúb wut yah jí.* ⁴⁷ Obohjeéhtih, páant á uuúbchah yuhna, á wunat túttimah, á wūh Salomónboó Dioíh muúdíh át chājap wut jí.* ⁴⁸ Pánih chājna yuhna, Diosboodíh

cáacwā í chājni muúdíh í jéih nemcan caá. Páant niijnit, Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niíf daacáp tají:

⁴⁹ ‘ “Japboó wā chúudat panihni caá. Caánboó chúudna, nihatdih wā wutna caá. Pánihna, noónboó wíh jí tcha wā chūi chúudat panihni caá. Pánih chūi chúudna, chah wēpni wā jumna caá. Weém Dios caá. Páant wā jumuchah, wíh muú pínahdih ñi jéih teo wūhcan caá. Wā chooát pínah muúdíh wā náhcan caá.

⁵⁰ Weemjéh nin baácboó nihatdih wā chājap jí”, Dios á niijná caá’, át niíf daacáp tají. (Is 66.1-2)

⁵¹ “Jwī nuowāji í yap yohat pah mantih yeebbát Diosdih ñi yap yohna caá. Dios naáwát dih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espiritudihbut yehna ñi niijná caá.* ⁵² Jwī nuowāji Dios naáwát dih ni hat naóh yapanitdih yeejép it chājap wut jí. “Túttimah túini yoobát á jūóh b ipna caá’, queét í niíf naáwáchah, jwī nuowā it joijí ta yah caá. Obohjeéhtih, páant niíf naóh nitjidih ípí mao yohop wut jí. Pánihna, “Túini yoobát á jūóh b ipna caá’, í niijní Ji Jesús dih yeebbát ñi mawap be. ⁵³ Dios á wut atdih ángelwā Moisésdih it naóh yapanap wut yah jí, jwí joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, í wutatjidih jwí bíbohna yuhna, yeéboó caandíh ñi yap yohna caá”, Esteban át niijíp wut jí.

Estebandih jee dáhnajih í yoh mawat

⁵⁴ Páant á niijíchah joinít, queé tboó túbit it íjip wut jí. Pánih íjna, úum náah jum nit it jígohop wut jí. ⁵⁵ Páant í íjichah yuhna, Túini Espiritu caandíh búdí á teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios á yeh ígát dih, Jesús Dios á jéihyemant bóo buwámant á ñahuchahbut Esteban át enep wut jí.

⁵⁶ —Íñi eneé! Jeáboó jéweat panihni á jumuchah, Jesús ni hat cáacwā úud jeé, Dios á jéihyemant bóo buwámant á ñahuchah, wā enna caá, át niijíp wut jí.

⁵⁷ Páant á niijíchah joinít, queét túbit íj yapna, ñaacnit, íih molítdih nem teo, ñáo ñah bejnit, caandíh it tewep wut jí. ⁵⁸ Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejnit, jee

* 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6 * 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17 * 7:51 Is 63.10

dáhnajih it yoh mawap wut jī. Páant ī yohat pínah játih, jih ī duoní yégueh chóonadih too dug jwejnít, jáap beh toáhni Saulo wut jumnidih it wapat túutap wut jī.

⁵⁹ Estebandih jeejīh ī yohochahjeh, “Maá Jesús, wíih caolihdih ma ubúú”, át niijíp wut jī. ⁶⁰ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdíh yeejép ī chājachah yuhna, queétdih ma peéh chājca bojoó”, niijnít, át wunah bejep wut jī.*

8

Saulo Jesúhwādh yeejép ā chājat

¹⁻² Bita Jesúhwā Estebanjidih baad yóhna, búdí it junúp wut jī. Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih ī mawachah enna, “Túina caá”, át níj jenah joyóp wut jī. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tátchidih jumnit Jesúhwādh enihcan, yeejép it chāj jwíhip wut jī. Páant ī mao jwíhichah, Jesúhwā Jerusalén tátchimant Judea baác, Samaria baácnaabut yuúp it jweí peét bejep wut jī. Jesús ā naáwát túutnit pohba it bejcap wut jī. ³ Pánihna, Sauloboó Jesúhwādh enihcan, queétdih yeejép chājna, íih munádh waadnit, neonádh, yaáhdihbut teo wái bacnit, nemat muúboó apí nemat túutap wut jī.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonádh ā bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji ī juibíni tátchinadih moondíh Jesúh túini doonádh ípí naáwáp wut jī. ⁵ Samaria baácboó jumni chah búdí tátchina juibínit, Felipebut caán tátchidih moondíh Jesúh túini doonádh át naáwáp wut jī. ⁶ Páant ā naáwáchah joinít, Dios ā wēpatjīh jwíit cáacwā jwí jéih chājca naáhdih ā chājachah ennit, caanjīh moón dawá it túi joyóp wut jī. ⁷ Dawá nemép jumnit ā pebh ī juibínachah, nemépwáboodíh apí bac bejat túutap wut jī. Páant ā bac bejat túutachah joinít, nemépwā ñaácnit, ípí bac bejep wut jī. Dawá jéih wálicannitdih, jéih bejcanitdihbut apí boonanap wut jī. ⁸ Páant ā chājachah enna, caán tátchidih moón búdí it weñep wut jī.

⁹ Caán tátchidih bóo Simón wūt jumni, jióhni át jumap wut jī. Pánihna, caán

tátchidih moondíh jióhni ded pah ī chājatdih apí chāj júutap wut jī. Páant ā chājachah enna, caanjīh moón en wáhi bejnít, Simóndih it úumap wut jī. Nin pah apí niijíp wut yuh jī: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, át niijíp wut jī.

¹⁰ Páant ā chājachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cáacwā ī maáta bícdih it niijíp wut yuh jī. Queét nihat caandíh it túi joi jwáhp wut jī.

¹¹ Páant ā chājatjīh queétdih maatápdih át júutap wut jī. Páant ā chāj júutachah enna, queétoó wáhi bejnít, caandíh it túi joyóp wut jī. ¹² Obohjeéhtih, caandíh ī joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ā jumadnih, Jesucristoíh túini doonádhbut ā naáwáchah joinít, Simóndih cádahnit, Felipeboodíh it joyóp wut jī. Pánih túi joinít, ī jepahachah enna, Felipe neonádh, yaáhdihbut át daabánap wut jī. ¹³ Simónbut Felipe ā naáwáchah joinít, Jesúsdih ā jepahachah, caandíhbut át daabánap wut yuh jī. Páant ā daabáat túttimah, Felipejeéh caanbút át péenap wut jī. Felipe Dios ā wēpatjīh chāj júutnit, tubúp chūáhnitdih ā túi boanachah enna, Simón át en wáhi bejep wut jī.

¹⁴ Samaria baácndih moón Dios naáwát-dih ī túi jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naáwát túutnitdih át juibínap wut jī. Páant ī jepahat doonádh joinít, Pedro, Juan bícdih, Samaria baácna it wahap wut jī. ¹⁵ Pánih caanná juibínit, Pedrowā Jesús-dih jáap jéihnitdih Diosdih it úúbup wut jī, Túini Espiritu ā wēpat queétdih ā jumát pínah niijná. ¹⁶ Queét Samaria baácndih moón Jesúhwā ī jumát júutat pínah niijná, queétdih Felipe átát daabánap wut jī. Jesús-dihjeh it jéih jwáhp wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espiritu ā wēpat queétdih át wih jwáhp wut jī. ¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácndih moondíh ī teo jáha úúbúchah, Túini Espiritu ā wēpat queétdih át jum jwíhip wut jī.

¹⁸ Pedrowā ī teo jáha úúbúchah, Túini Espiritu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī wéhenachah, Simón át enep wut jī. Pánih ennit, Pedrowā ī wēpat déedih náahna, dinerojīh átihi juib chājíhip wut yuh jī.

* 7:59 Sal 31.5; Lc 23.46 * 7:60 Lc 23.34 * 8:3 Hch 22.4-5; 26.9-11

¹⁹ —Weembút cáacwádih wā teo jáha uúbúchah, Táini Espiritu ā wēpat queétdihbut ā jummat pínah niijná, weemdihtbut ñi wēpat déedih ñi wūhúú, át niijíp wut yuh jī.

²⁰ —Míih dinerojih Dios ā wēpatdih ma jíib chājihat yeejép caá. Pánihna, caandíh ma jíib chājihat peéh míih dinero bícdih iiguípna ma bejeé. ²¹ Dios ā enechah, ma jenah joyát yeejép ā jumna caá. Nindih jwiít jwí chājat pah meém chājni pínah nihcan caá. ²²⁻²³ Wēpatdih tūbit en ñinahnit, tūbit íj yaicanniabeh caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátidih Dios ā yohat pínah niijná, caandíh ma uúbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yéejatdih āta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jūihñup wut jī.

²⁴ —Weemdíh yeéb Diosdih ñi uúbú, ma niijípboó wā bejcat pínah niijná. Caán waó jíib iiguípna wā bejñcan caá, Simón át niijíp wut jī.

²⁵ Túttimah, Pedro Juanjih Dios naáwátidih bíih tútchinadih moondíh naáwádih ít bejep wut jī. “Jesús ā boo pud júúwát túttimah, caandíh jwiít jwí enep jī”, Samaria baácdih moondíh ít niij naóh peetép wut jī. Pánihna, caanjíh moondíh bohé péanit, Jerusalén tútchina ít jwúub bejep wut jī.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ā bohéát

²⁶ Felipe Samaria baáboó ā jumuchah, Dioih ángel caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī: “Muú wihcapboó Jerusalén tútchimant Gaza baáboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jī. ²⁷ Páant ā niijíchah joinít, caanná át bejep wut jī. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna át chājav wut jī. Caán Etiopía baácdih moón í maáh wili Candace wūt jumnihíh dinerodih en daoní wut jī. Jerusalén tútchi-boó Diosdih weñedih juibiniji jwúub bejna át chājav wut jī. ²⁸ Áih tútchina pūtánijih jwúub bejna, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías ā daádni núojidih enna át chājav wut jī. ²⁹ Pánihna, Táini Espiritu Felipedih nin pah át niijíp wut jī: “Con bejni pūtáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, Felipeboó pūtáni pebhna juibínit, caán núodih Etiopíadih bóo ā míic en naáwáchah, át joyóp wut jī.

—¿Ma ennidih ma beh jói níit? Felipe caandíh át niij uúbh joyóp wut jī.

³¹ —Weemdíh bohéni ā wihchah, wā túi beh joyacán caá. Wā pebh juí cháúdnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jī.

—Júu, niijnít, ā pebh át juibí cháúdnup wut jī.

³² Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ā niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chājav wut jī:

“Ovejadih mawat túut, í teo wáyachah, ā ñaáccat pah muntih caanbút caandíh í tewechah, laihcanni ā jumtipna caá. Oveja yoócdih í bóodochah, ā ñaáccat pah muntih caanbút laihcanni ā jumtipna caá.

³³ Caandíh í deoh naóhbipna caá. Caán yeejép ā chājchah yuhna, queétoó caandíh yeejép í chājtipna caá. Pánihna, caandíh í mao yohochah, weh wihcanjeh nin baáboó ā buúdbipna caá”, Isaías át niij daacáp tají. (Is 53.7-8)

³⁴ Caán núodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías ā niijátji dedna tígáá? ¿Caanjéh naóh níit át chājtip? ¿Bíihdih naóh níit át chājtip, páant ā niijná? át niijíp wut jī.

³⁵ Páant ā niij uúbh joyóchah joinít, Felipeboó caán núodih ennit, Etiopíadih bóodih Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jī. ³⁶ Páant niij béjna, ímdih ít enep wut jī.

—¿Enejáh! Conboó ím caá. ¿Weemdíh ma daabáñcan níit? Felipedih át niijíp wut jī.

³⁷ —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemdíh wā daabátipna caá, Felipe caandíh át niijíp wut jī.

—Dios wūúh Jesúsdih weém wā túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ā wahni Cristo ā jummatdih wā túi jéihna caá, át niij jepahap wut jī.

³⁸ Páant niijnít, pūtáni íoh teonidih át chāwáát túutup wut jī. Caán ā chāwáchah, dei ñuhnit, ímna ít dei juibínap wut jī. Pánih dei juibínit, ímdih póbo púud bac bej juibí ñuhnit, Felipeboó caandíh át daabánap wut jī. ³⁹ Daabá péanit, í aab íuhuchah, Táini Espiritu Felipedih át ubah bejep wut jī. Á buúdh bejchah, Etiopíadih bóo

caandih át jwúub encap wut jī. Pánihna, Jesúsdi h jepahna, túi wēinit, áih baácna át jwúub bejep wut jī. ⁴⁰ Túini Espiritu Felipedih ā ub bejchah, Azoto tútchina át juibínap wut jī. Pánihna, ni hat tútchinadi h moonáih Jesúsih túini doonáih naóh jibna, Cesarea tútchiboó át juibínap wut jī.

9

*Saulo ā túut nuumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Páant Felipe ā chjät pónih, Sauloboó Jesúsíhwáidih en jūihna, “Queétdih maomi caá”, niijnít, sacerdotewā ī maáh pebhna át bejep wut jī. ² Caanná juibínit, mawat pínah papélahdih caandih át wúbup wut jī. “Damasco tútchiboó judíowā ī míic wáacat muunáidih moón ī maátadi h ñi daacá. Weém Jesúsíhwáidih bid juinít, queétdih chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wā jwúub ub jūóhmi caá. Pánihna, wā tewat pínah papélahdih weemdi h ñi wūhuú”, Saulo át niijíp wut jī.

³ Páant ā niijíchah joinít, caán núodih ī wūhuchah, Damasco tútchina it bejep wut jī. Damasco tútchina ī toáh juibínachah, japmant iíg jéenaat caandih át jígohop wut jī. ⁴ Páant ā iíg jéenanachah, Sauloboó át buug ñájap wut jī. Pánih buug ñájnit, Jesús ā wéhenachah, át joyóp wut jī. “¿Saulo, dépanihna meém weemdi h yeejép ma chjáj?” át niijíp wut jī.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo át niijíp wut jī. “Weém Jesús, yeejép ma chjájni caá. Weemdi h íjnit jepahcan, meemjéh tigaá ma míic yéjana caá. ⁶ Ma ñah ñuhú. Tútchidih waad béjnit, ma jumú. Ma chjät pínahdih meemdi h naóhni pínah ā juibíbipna caá”, Jesús Saulodih át niijíp wut jī.

⁷ Páant ā wéheatdih joiná yuhna, Saulo ā pej jumnitboó cáacdih encan, it joí wáhi bejep wut jī. ⁸ Saulo ñah ñuhnit, ā jéih encan, ā pej jumnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandih it wái waad béjep wut jī. ⁹ Pánihna, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpan, babhcan, Diosdi h búdi wúbhna át chjájap wut jī.

¹⁰ Damasco tútchidih bóo Jesúsdi h jéihni Ananías wūt jumni oo júmat dée pah Jesúsdi h át enep wut jī. Páant ā enechah, Jesús caandih át ejep wut jī: “¡Ananías!” át niijíp

wut jī. “Júú, wā jumna caá”, át niij jepahap wut jī.

¹¹ “Yoobópdih wūt jumni namádi h, Judáih muuná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wūt jumnidih ma bidí. Caán Diosdi h wúbhna caá ā chjájap. ¹² Caanbát oo júmat dée jígohatdih enna caá ā chjájap. Á jwúub enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jáhanit, wúbát panihatdih ā enep be”, Jesús Ananíasdi h át niijíp wut jī.

¹³ “Maá, caán míhwá túinit, Jerusalén tútchidih moonáih yeejép át chjájap wut be. Dawá cáacwá weemdi h páant ī niij naawáp be. ¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán ni hat míhwáidih teo nemat túut niijná, sacerdotewā ī maátadi h papélahdih daacát túutnit, caán núo ā wépatjéh át jwúuwáp wut be”, Jesúsdi h Ananías át niij jepahap wut jī.

¹⁵ “Caán Sauloboó wā ñíoni jumna, judíowā nihcannitdih, ī maátadi h, judíowáidihbut wā naawátidih ā naóhbi pna caá. Pánihna, ā pebhna úmcanjeh ma bejeé. ¹⁶ Túttimah, wíih ā jumat jíib, dawá láa yeejép ā yapat pínahdih caandih wā jéihyabipna caá”, Jesús Ananíasdi h át niijíp wut jī.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandih teo jáha wúbhnit,

—Wā dée Saulo, jwí Maáh Jesús namáboó meemdi h jígohni weemdi h ā wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espiritu ā wépat meemdi h ā jumat pínahbut niijná, át niijíp wut jī.

¹⁸ Páant ā niijíchahjeh, áih quib dahdih queéj cháa pah jígohni ā buug jéenechah, Saulo át jwúub enep wut jī, páant muntih. Pánihna, ñah ñuh bac bejnit, át daabáát túutap wut jī. ¹⁹ Páant caandih ī daabáát túttimah, jwúub bid jeémpan, ā nuugáp wunatji át boonap wut jī. Pánihna, Saulo Damasco tútchidih Jesúsíhwájeéh maátcanjeh át jumap wut jī.

Saulo Damasco tútchiboó ā naawát

²⁰ Saulo ā túut nuumát túttimahbitjeh, judíowā ī míic wáacat muunáboó Jesúsíh túini doonáidih át naawáp wut jī.

—Caán Jesús Dios wúuh caá, Saulo ápi niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niij naawáchah joinít, ni hat it joí wáhi bejep wut jī.

—¿Nin Jesúshwādih ñuun yóhniyi nihcan niít? ¿Ninjihbut jüóhniit, queétdih teonit, sacerdotewá ï maátadih wáhihñiiji nihcan niít? ït míc niijíp wut jï.

²² Obohjeéhtih, Saulo úumcanjeh, chah át bohénap wut jï. Pánih bohénit, “Yoobópdih tigaá Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, ã ni-ijíchah joinít, bita Damasco tútchidih moón judíowáboó ït beh joicáp wut jï.

Saulo judíowādih ã jweyát

²³ Maátcanjeh ã jumat túttimah, judíowá caandih mawíhna, queéteh ït míc wéhenap wut jï. ²⁴ Pánih míc wéhenit, caán tútchidih bóo jécnadih yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut ït páñap wut yuh jï. Obohjeéhtih, Sauloboó ï mawíhat doonádih át joyóp wut jï. ²⁵ Caán doonádih joinít, Saulo ã chéenwá caandih búdí wuhdih yacnit, chei caán tútchi wáihyat júdu táahmant ït cádah deya bojop wut jï. Páant ï chájat túttimah, Jerusalén tútchiboó át bejep wut jï.*

Saulo Jerusalén tútchiboó ã jumat

²⁶ Jerusalén tútchidih juibínit, Jesúshwá bícdih Saulo átih jumshíp wut yah jï. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandih ït úumap wut jï. ²⁷ Páant ï úumuchah yuhna, Bernabéboó Jesús ã naáwát túttnit pebhna caandih át numah bejep wut jï. Pánihna, Saulo ded pah ã yapatjidih Bernabé queétdih át naáwáp wut jï: “Nin Saulo Damasco tútchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wut jï. Á enechah, Jesúsboó caandih át wéhenap wut jï. Túttimah, Damasco tútchidih moondíh úumcanjeh, Jesúsh doonádih át naáwáp wut jï”, Bernabé át niijíp wut jï. ²⁸ Páant ã niiját túttimah, Saulo ïjeéh waadnit, Jerusalén tútchidih moondíh úumcanjeh, Jesúsh doonádih át wép naáwáp wut jï. ²⁹ Pánih naóhniit, biquína Grecia baác-mant jüóhniit judíowájeéh míc wéhenit, queétdih yehna át naáwáp wut jï. Páant Saulo chah ã wép naáwát peéh caandih ït mawihíp wut yah jï. ³⁰ Páant ï mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúshwáboó caandih Cesarea tútchina ït ub jwei déi bejep wut jï. Caanjíh numah jum jwuhnit, Tarso tútchina caandih ït wah bojop wut jï.

³¹ Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúshwá ït túi jumap wut jï. Dedé tac buugáát wihcáh, ït túi míc bohénap wut jï. Queét Diosdih úumnit, ï yéejatdih cádahachah, Túini Espíritu queétdih búdí át teo wáacap wut jï. Pánihna, Jesúsdih jepahnit chah ït dao béjep wut jï.

Pedro Eneasdih ã booaat

³² Saulodih ï wahat túttimah, Pedro nihat tútchinaboó Jesúshwādih táoh en jib bejna, Lida tútchidih át juibínap wut jï. ³³ Caanná juibínit, Eneas wut jumnidih át enep wut jï. Ocho jópchi játih Eneas tabúp chüúhñiiji át jéih wálicap wut jï.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdíh ã booaana caá. Ma ñah ñuhú. Ma lajatdih ma ub ámoohoó, Pedro át niijíp wut jï.

Páant ã niijíchahjeh, Eneas át ñah ñuhap wut jï. ³⁵ Pánihna, nihat Lida tútchidih moón, Sarón tútchidih moonbút caán doonádih joinít, ï yéej chájatdih cádahnit, Jesúsdih ït jepahap wut jï.

Tabita mi boo pud jüúwát

³⁶ Jope wut jumni tútchidih Tabita wut jumnih Jesúsdih túi jéihnih mit jumap wut jï. Mí wut Tabita griego wéheatjih Dorcas ït niijíp wut jï. Caánt túi chájnih, moh yéejnitdih mipí túi teo wáacap wut jï. ³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jüúwúchah, mit wunah bejep wut jï. Páant mi wunat túttimah, queét miéh bácahjidih túi choc péanit, chah bóo tólihboó ït jwejep wut jï. ³⁸ Lida tútchi Jope tútchi táii pebh buugjéh át jumap wut jï. Pánihna, Jope tútchidih moón Jesúshwá, Pedro Lida tútchiboó ã jumat doonádih játih itát joyóp wut jï. Pánih joinítji chénewādih Pedro pebhna ït wah bojop wut jï. Á pebhna juibínit, “Tabita mi wunah bejep be. Waicanjeh jwi jumapboó jwíjeéh ma jüúwú”, Pedrodih ït niijíp wut jï.

³⁹ Páant ï niijíchah joinít, Pedro ïjeéh át bejep wut jï. Caánboó ï juibínachah, caán muudíh jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna ït numah púuh laab béjep wut jï. Tabita ïjeéh jum jwuhna, moh yéejnitdih wúhat tút niijná, dawá yéuehdih mit chájar wut jï. Pánihna, éemp wunnit yaadh Pedrodih ñah púuda bojnit, mi chájniyi yéguehnadih ït júat juñúp wut jï. ⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro

* 9:25 2Co 11.32-33

caán tólihboó jumnitdih át bac bejat tútup wut jī. Ī bac beedáát túttimah, bódiha caj yoh ñajnit, Diosdih át wúbup wut jī. Pánih wúbh péanit, miñ báhahjidih tac púud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhwá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wāt ennit, mit pud chúudup wut jī. ⁴¹Páant mi pud chúudachah, Pedro miñ téihyadidih teonit, caántdih át wái ñahanap wut jī. Pánihna, caanjíh moón Jesúh wādhidih, éemp wannit yaáhdidihbut bid bojnít, “Eneé mi jwúbh boonap be”, queédidih át niijíp wut jī.

⁴²Páant mi boocat doonádhidih nihat Jope tútchidih moón it joyóp wut jī. Pánih joinít, dawá Jesúsdih it jepahap wut jī. ⁴³Pánihna, nuñupwā chóo teoni, Simón wūt jumnijeéh Jope tútchiboó maatápdih Pedro át jumup wut jī.

10

Pedro Corneliowādhidih Jesúh doonádhidih naáwādhidih ā bejat

¹Caán láa Cesarea tútchiboó cien soldadowā ĩ maáh Cornelio wūt jumni át jumup wut jī. Queét soldadowā Italiano wūt jumni poómp wut jī. ²Cornelio áih muúdhidih moón bíicdih Diosdih túi jenah joí wēinit, caandíh úmna, yéjat cádahnit, it túi chájar wut jī. Jígah náah jumnit judíowādhidih búdí át teo wáacup wut jī. Jesucristodih jéih jwuhcan yuhna, yeó jáap jummat pah Diosdih át wúbup wut jī. ³Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumuchah, Cornelio ā wúbuchah, oo jummat pah, Diofñ ángel ā pebhna ā waád juibínachah, át enep wut jī. Páant ā enechah, “Cornelio”, át niijíp wut jī. ⁴Cornelio caandíh en behnit, úmna, “¿Maá, dedédih caá ma náah?” át niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinít, ángel nin pah caandíh át niijí jepahap wut jī: “Diosdih ma wúbuchah, át joyóp wut be. Jígah náah jumnitdih ma wuhchahbut, át enep wut be. Pánihna, buu ma wúbátdih ā jepahbipna caá. ⁵Jope tútchiboó Simón Pedro wūt jumnidih ub jūwát náahna, miñ cáacwādhidih ma wah bojóo. Caán túini doonádhidih yeebdíh ā naóhbipna caá. ⁶Biíh Simón nuñupwā chóo teonijeéh búdí muj jwéedidih jumni muúdhidih ā jumna caá”, ángel Cornelioidih át niijíp wut jī.

⁷Páant niij péanit, át bac bejep wut jī. Ā bac bejat túttimah, Cornelio chénewā caandíh teo wūhmitdih, biíc ájeéh jumni soldadodidihbut át bid bojop wut jī. Caán soldadoboó Diosdih túi wēini jumna, yeó jáap jummat pah Cornelioidih wapni wut jī. ⁸Pánihna, Cornelio ángel ā niijátjidih queédidih naóh beedánit, Jope tútchiboó át wah bojop wut jī.

⁹Biíh yeó jáapdih Jope tútchiboó ĩ toáh juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih wúbúdhidih át púuh laab béjep wut jī. ¹⁰Páant ā wúbuchah, caandíh nuugúp tubuchah, át jeémíhip wut jī. Obohjeéhtih, ĩ jeémát chájat pónih, oo jummat jígohat déedih át enep wut jī. ¹¹Jeáboó ā jéweah bejehchah, chénaabó bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei jūuwúp wut jī. ¹²Caán chóo diitna dawá nuñupwā judíowā ĩ jeémpca naáhwā miíc it jumup wut jī. Maiwābut jum, jwébehwābut it jumup wut jī. ¹³Caandíh ā enechah, Dios nin pah át niijíp wut jī: “Pedro, ñah ñuhnit, nitdih ma mao jeémé”, át niijíp wut jī.

¹⁴Páant ā niijíchah joinít, “Niican caá, Maá. Weém wā jeémpcan niít. Jwí nuowādhidih ma jeémát tútca naáh yeejépwādhidih wápí jeémpcan beé”, Pedro át niijí jepahap wut jī. ¹⁵“‘Buu túinit caá’, wā niijnitdih ‘Yeejépwā caá’, ma niijcá bojóo”, Dios Pedrodidih át niijíp wut jī.

¹⁶Páant biíc peihcanni láa ā yapachah, caán chóo át púuh laab béjep wut jī, buca. ¹⁷Pánihna, Pedro tubit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh tígaa pánih jígohnidih ā júut?” caanjéh át niijí jenah joyóp wut jī. Páant ā niijí jenah joyóchah, Cornelio ā wah bojnítboó, Pedro ā jumni muúhá it juibínap wut jī: “¿Simón nuñupwā chóo teoníh muú dedboo tígaa ā jum?” cáacwādhidih it niijí wúbh joyóp wut jī. Caán muúdhidih ĩ jéihya naáwáchah, ā jumni muúhá it juibínap wut jī. ¹⁸Pánih juibímit, nin pah it niijí ej wúbh joyóp wut jī: “¿Simón Pedro wūt jumni nin muúdhidih niít ā jumup?” it niijíp wut jī.

¹⁹Páant ĩ ezechahjeh, Pedro caandíh jígohnijidih ā jenah joyóchah. Túini Espíritu caandíh nin pah át niijíp wut jī: “Pedro, jécboó biíc peihcannit meemdhidih bidna caá ĩ chájar. ²⁰Ñah ñuh, dei bejnit, jjeéh ma

bejeé. Bih pah bóodih náhni dahwacanjeh ma táí bejeé. Weéamboó queétdih wá jüúwát túutap be”, át niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinít, Pedro ī pebhna át dei bejep wut jī. Dei jaibínit, queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Ninjīh tigaá wá jumap, ñi bid jüóhni. ¿Dépanihna weemdih ñi bid jüóh? át niijíp wut jī.

²² Páant ā niijíchah joinít, queétoó nin pah ít niij jepahap wut jī:

—Cornelio cien soldadowādih watni jwiít dih ā wahap be. Caán túi chājni, Diosdih úmmit yéej chājcani, nihat judiowā caandih ‘Túini’, ī niijní caá. Meemdih Dioh ángel caandih át bidat túutap wut be, túini doonádih jwiít dih ma naáwát pínah niijná, Pedro dih ít niijíp wut jī.

²³ Páant ī niijíchah joinít, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wühnit, ā jumni muúboó át ō jwuhat túutap wut jī. Cheibit Pedro tjeéh át bejep wut jī. Páant ā bejehah, bita Jope tútchidih moón Jesúfh-wábut caandih ít pej jum bejep wut jī.

²⁴ Ī bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ít jaibínap wut jī. Cornelioboó ā déewādih, ā chéenwādhbut bid wáacnit, Pedrowādih át páñap wut jī.

²⁵ Pánihna, Pedro Corneliogh muúdh ā téih waadáchah, Cornelioboó jwááh bac jüóh-nit, áh jítcha pebh bódicha át caj yoh ñajap wut jī.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandih wái ñahanit,

—Ma ñah ñuhú. Weembút meem pánih cáacjeh mun tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandih át niijíp wut jī.

²⁷ Páant ā niijíchah joinít, ñah ñuhnit, míc wéhenit, Cornelio caandih át numah waad béjep wut jī. Caanna waád jaibínit, dawá míc wáac pámitdih Pedro át enep wut jī.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Jon játih Dios jwī nuowādih nin pah át niij wutap wut jī: ‘Judíowā nihcannit bícdih ñi jumca bojó’, át niijíp wut jī. Pánihna, caán wutatjdih ñijeéh jummit, wá yap yohatdih ñi táí jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowā nihcannitdih ‘Yeejépwá

caá’, Dios weemdih ā niiját túutcan beé.

²⁹ Páant ā niijíchah joiná, yeéb weemdih ñi bidichah, ‘Wá bejcan niít’, niijcánjeh, ñi pebhna wá jüúwáp be. ¿Dépanihat túut tibeé ninjīh weemdih ñi jüúwát túut? át niijíp wut jī.

³⁰ Páant ā niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah át niij jepahap wut jī:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumuchah, nin horadih pohba, Diosdih wá úbúchah, áh ángel túi baabni yeh iigni yéguéh duoni, wá pebh ā jígohop be. ³¹ Pánih jígohnit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma úbúchah, meemdih át joyóp wut be. Jígah náah jumnitdih ma teo wáacachahbut enna, Dios meemdih jwuh ā jwúub teo wáacipna caá. ³² Pánihna, Jope tútchiboó míh cáacwādih ma wah bojó, Simón Pedro wut jumnidih ninna queét ī ub jüúwát pínah niijná. Caán bih Simón, nuúpwá chóo teoni pebh, búdí muj jwéjdih jumni muúdh ā jumna caá’, caán ángel weemdih ā niijíp be. ³³ Páant ā niijíchah joinít, meemdih ī ub jüúwát pínah niijná, wíh cáacwādih wá wah bojop be. Meém túi chājni jwī pebhna mat jüúwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjīh Diosjeéh jumna, ded pah jwiít dih ā naáwát túutatdih joíhna, jwī páina caá, Cornelio Pedrodih át niijíp wut jī.

Pedro Corneliowādih Jesúfh doonádih ā naáwát

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Buu jwuh yoobóp dih wá jéihna caá. Ni-hat cáacwādih Dios bíc yoobó áh wá pínah ā náahna caá.* ³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih úmmit, yéejatdih cádahna, ī táí chájachah, Dios queétdih ā wéina caá. ³⁶ Cáacwá Diosjeéh ī táí jumat pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jī. Caán túini doonádih jwiít judiowādihjeh át jwíh jéihyanap wut jī. Páant ā wahni caá nihat cáacwá ī maáh.

³⁷ Jesús ded pah ā chájatji doonádih ñítát joi tágaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahaá. Pánih cádahnit, ñi daabáát túutú’, Juan Daabáni cáacwādih ápi niij naóh bohénap jī. Páant ā bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah ā chájatji doonádihbut ñit joi tágaá. ³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ā

* 10:34 Dt 10.17

wēpatdih Dios búdí át wēhup tajī. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ā wēpatjih Jesús cáacwādih ā túi teo wáacap jī. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdih ā túi boanap jī. Dios ájeéh ā jumuchah, páant ā chājap jī. ³⁹Jwíih baácboó Jerusalén tútchi-boobút nihát ā chājatjidih jwiít jwí enep jī. Túttimah, jwí maáta judíowā caandíh cruzboó ī péoh dodh mao yohat tútup jī. ⁴⁰Obohjeéhtih bífc peihcanni yeó jáap túttimah, caandíh boonit, Jesúsdih Dios át jígohat tútup tajī. ⁴¹Páant ā jígohochah yuhna, nihát cáacwā caandíh ī encap jī. Jwiít Dios ā ñíonitdihjeh ā jígohop jī. Jesús ā boo pud jūúwát túttimah, ájeéh jeémpnit, jwí babháp jī. ⁴²Pánih jwíjeéh jumna, jwiítidih nin pah ā niíf wutup jī: ‘Nihat cáacwādih nin pah ñi niíf naáwá: “Jesúsdih jepahcannit báadhnit, wumnitdihbut ī yé-jat peéh chājat túttni maáh Dios caandíh át waadánap wut jī”, ñi niíj’, ā niíjip jī. ⁴³Pánihna, nihát Jesúsdih ī jepahachah, Dios ī yéejatdih ā yohbipna caá. Nihat Dios naáwátidih jon játih naóh yapanit caán Jesúsdih niíf naóhna ít chājap wut jī, Pedro Corneliowādih át niíjip wut jī.

Judíowā nihcannitdih Túini Espíritu ā jwíih jumát

⁴⁴Pedro páant ā niíf naáwáchahjeh, nihát caandíh joinítidih Túini Espíritu át waadáp wut jī. ⁴⁵⁻⁴⁶Corneliowā judíowā nihcannit yuhna, mácah wéheatjih Diosdih ít wēi naáwáp wut jī. Páant ī wēi naáwáchah, Pedrodih pej jum bejnit judíowā ít joyóp wut jī. Túini Espíritu judíowā nihcannitdih ā waadáchah enna, queét judíowáboó ít en wúhi bejep wut jī. Pánihna, Pedro caandíh pej jum bejnitdih nin pah át niíjip wut jī:

⁴⁷—Jwiítidih waadát pah mun tigaá nit-dihbut Túini Espíritu ā waadáp. ¿Páant ā chājachah, queétdih jwí daabánachah, ā túimi naniít? át niíjip wut jī.

⁴⁸Páant niíf péanit, Jesús ā wutuchah joiníjī ā wēpatjih queét judíowā nihcannitdih Pedro át daabát tútup wut jī. Páant ī daabát túttimah, “Jwíjeéh ma chāo jwúhuú”, Pedrodih ít niíjip wut jī. Páant ī niíjichah joinít, íjeéh át chāo jwúhup wut jī.

11

Pedro ā chājat doonádih Jerusalén tútchidih moón Jesúsíhwā ī joyát

¹Judíowā nihcannitbut Jesúsdih ī jepahat dooná át bej peét bejep wut jī. Jesús ā naáwát túttnitboó, bita Jesúsíhwábut Judea baácboó jumnit, caán doonádih ít joyóp wut jī. ²Pánihna, Pedro Jerusalén tútchina ā jwúub juibínachah, biquína Jesúsdih jepahat judíowā, caandíh nin pah ít niíf jáiíhup wut yuh jī:

³—¿Dépanihna, meém judíowā nihcannit pehbóo ma bej? Queét yeejépwájeéh jeémpnit, Dios jwí nuowádih ā watatjidih mat yap yohop taga, ít niíjip wut jī.

⁴Páant, ī niíjichah joinít, Pedro nihát ā yapatjidih nin pah queétdih át niíf naáwáp wut jī:

⁵—Weém Jope tútchiboó jumnit, úbhna, oo júmat jígohat déedih wā enep jī. Páant wā enechah, chénaboó bóod chéoni búdí chóo jeámant wā pebh ā dei juyúp jī.

⁶Páant ā dei juyúchah, túi ennit, caán chóo dítna maiwā, jwébehwā nihát nuúup-wábut ī ñuhuchah, wā enep jī. ⁷Caandíh wā enechah, wéheatbut yáanit, nin pah áí niíjip jī: ‘Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdíh ā niíjip jī. ⁸‘Nihcan caá, Maá. Wā jeémpcan niít. Yeejépwā, meém jwí nuowádih ma jeémát tútcan-nitdih wápi jeémpcan beé’, wā niíf jepahap jī. ⁹Obohjeéhtih, páant wā niíf jepahachah, ‘Бу “Túinit caá”, wā niíjnitdih “Yeejépwā caá”, meém ma niíjicá bojoó’, weemdíh ā niíjip jī. ¹⁰Bífc peihcanni láa páant ā yapachah, caán chóo ā jwúub púuh laab béjep jī. ¹¹Páant ā púuh laab béjehachah, bífc peihcannit neoná jwí jumni muudíh ít juyúp tajī. Cesarea tútchidih bóo weemdíh ubat túttna, queétdih át wahap tajī. ¹²Pánihna, Túini Espíritu weemdíh nin pah ā niíjip jī: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi nuowádih wā watatjidih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ā niíjip jī. Páant ā niíjichah joinít, úm-canjeh wā bejep jī. Nit seis Jope tútchidih moón Jesúsíhwábut weemdíh ī pej jum bejep jī. Caanná juibínit, Cesarea tútchidih bóoíh muudíh jwí waad béjep jī. ¹³Páant jwí waad juibínachah, ded pah caandíh ā yapatjidih nin pah jwiítidih ā niíf naáwáp jī: ‘Dioíh ángel nin muáboó weemdíh jí-gohnit, weemdíh nin pah ā niíjip jī: “Jope

tátchidih míh cáacwādh wahnit, Simón Pedroh ma ub jūwāt tūtú. ¹⁴Caán joinít, yeedhíh túni doonádh ā naóhbipna caá. Caán doonádh ñi jepahachah, meém ma pebh moón biícđih ñi yéejat peéh chājat déedih Jesús ā túi ubbipna caá”, ā niijp jī”, Cornelio jwiítđih ā niijp be. ¹⁵Pánihna, Jesúh túni dooná queéđđih wā jáap naóh jwíhichahjeh, jwiítđih ā waadátj pah muntih, Túni Espiritu queéđđihbut ā waadáp jī. ¹⁶Caandíh ennit, Jesús jwiítđih ā niijátjidih wā náhninap jī: ‘Juan mahjijeh ā daabánap be. Obohjeéhtih, Túni Espiritu yeedhíh ā waadáchah, yeedhíh ā wēpat búdí ā wūhbipna caá’, ā niijp jī.* ¹⁷Páant ā niijátjidih náhninit, Dios queéđđih Túni Espiritu ā wūhatđih ennit, ‘Weém Diosdih wā yap yohcan níft’, niijnít, queéđđih wā daabáat tūtup jī, Pedro Jesúsdih jepahnit judowādh āt niijp wut jī.

¹⁸Páant Pedro ā niijchah joinít, jwūub jūihcanjeh, Diosdih wēnit, nin pah it míc niijp wut jī.

—Joi yúh buca! Judíowā nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguipna ī bejat déejidih Dios āt túi ubup taga. Pánihna, ī yéejatđih cádahnit, ī tūt nūmúchah, queéđđihbut áihwā āt chājap taga, ájeéh páantjeh ī jumap pínah niijná, it míc niijp wut jī.

Antioquia tátchidih moon jwúh Jesúh doonádh ī jepahat

¹⁹Estebandih ī mao láa, bita Jesúsdih jéihnitđihbut judíowā it mao ñunúp wut jī. Pánihna, queéť ī mawatđih jweínit, yuúp it bej peéť bejep wut jī. Biquína Fenicia baácboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquia tátchiboó it bejep wut jī. Pánih bejnit, Jesúh túni doonádh it naóh peéť bejep wut jī. Pánih naóh bejna yuhna, judíowādhjeh it naáwáp wut jī. Judíowā nihcannitboóđih it naóh jwūhcap wut jī.*

²⁰Obohjeéhtih, biquína Jesúhwā Chipre quewadih moón, Cirene tátchidih moonbát, Antioquia tátchina juibínit, judíowā nihcannitđihbut jwí Maáh Jesúh doonádh it naáwáp wut jī. ²¹Pánihna, Dios búdí ā teo wáacachah, dawá queéđđih joinít, tūt nūmná, Jesúsdih it jepahap wut jī.

²²Antioquia tátchidih moón ī jepahat dooná ā bej peéť bejchah, Jerusalén

tátchidih jumnit Jesúhwā caán doonádh it joyóp wut jī. Pánih joinít, queéđđih ā bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquia tátchina it wah bojop wut jī. ²³Caanná juibínit, queéđđih Dios ā túi teo wáacatđih ennit, Bernabé búdí āt wējep wut jī. Pánih wēnit, queéđđih bohénit, nin pah ápí niij naáwáp wut jī: “Jesúsdih ñi túi péenaá. Ded pah ā yapachah yuhna, caandíh ñi túi jenah joí cádahca bojóó”, queéť Jesúsdih jáap jepahnitđih āt niijp wut jī. ²⁴Bernabé túi chājni, Túni Espiritu ā wēpat búdí jumni, Jesúsdih túi jenah joinít āt jumup wut jī. Pánihni jumna, queéť judíowā nihcannitđih yuhna, búdí ā teo wáacachah, Jesúsdih jepahnit chah it dao béjep wut jī.

²⁵Túttimah, Bernabé Saulodih ā pej pínah Tarso tátchina bididih āt bejep wut jī.

²⁶Caandíh jwāáhnit, Antioquia tátchina āt nūmah jwūub bejep wut jī. Pánihna, caánboó jwūub juibínit, Jesúsdih jáap jepahnitđih biícđih it bohénap wut jī. Jesúhwājeh jumnit, biíc jópchi it túi bohénap wut jī. Caán Antioquia tátchidih wut jī Jesúhwādh “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, it jwíh niij wūt báudhdup wut jī.

²⁷Caán láa biquína Dios naáwátđih naóh yapanit Jerusalén tátchimant Antioquia tátchina it dei juibínap wut jī. ²⁸Biíc newé ijeéh jūóhni, Agabo wāt jumni, queéť Jesúhwā biícđih it míc wáacachah, caánboó ñah ñahnit, Túni Espiritu ā niijátđih āt jwūub naóh yapanap wut jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihát baácboó ā jum-bipna caá”, āt niijp wut jī. Túttimah, Claudio Romano cáacwā ī maáh ā jumuchah, Agabo ā niijátj pahjeh jeémát wihcat láa āt jumup wut jī.* ²⁹Pánihna, Agabo ā niijchah joinít, “Jwí déewā Judea baácđih moón Jesúhwādh jwí teo wáac jīh?” It míc niijp wut jī. Pánih teo wáacnit, det dinero búdí bíbohñit búdí it wūhup wut jī. Buáh buagní bíbohñit buáh buagní it wūhup wut jī. Bainí bíbohñit bainíjeh it wūhup wut jī. Bita bíbohñit it wūhcap wut jī. ³⁰Ī wūh wáacni dinerodih Bernabéwādh wūhñit, Jerusalén tátchidih moón ī déewā Jesúhwā maátadih it wahap wut jī, bitadih ī pááat pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih ī

* 11:16 Hch 1.5 * 11:19 Hch 8.1-4 * 11:28 Hch 21.10

wāhni dinerodih Jerusalén tútchina it ub bejep wut jī.

12

Herodes Santiagodih mawat tūttnit, Pedrohdihbut ā nemat tūtut

¹Caán láa Maáh Herodes Jesúíhwādh yeejép chājna, biquína queédih nemat muúboó āt nemat tūtut wut jī. ²Juan weép jeñé Santiagodih* waó āt bóod yohat tūtut wut jī. ³Páant ā chājachah ennit, judfowā ī maáta búdí it weñep wut jī. Í weñatdih ennit, Pedrohdihbut āt tawat tūtut wut jī. Á tawat tūtutuchah, paacánni pandih jeémát, Pascua ī niijní, láa wut jī. ⁴Pánihna, caandíh tawat tūttnit, āt nemat tūtut wut jī. Chénena míc soldadowā jwíh wapnit pínah it jumup wut jī. Túttimah, jwúub tūtut nūmnit pínahbut páant moon múntih it jumup wut jī. Bitabat páant moon múntih it jumup wut jī. Bitabat páant moon múntih it jumup wut jī. Pánihna, Pedro ā jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowā caandíh wapnit pínah it jumup wut jī. “Pascua túttimah, ub bac jūóhnit, cáacwā ī enepdih caandíhbut wā mawat tūtutbipna caá”, Herodes caanjéh āt niij jenah joyóp wut yuh jī.* ⁵Páant niij jenah joinít, soldadowā Pedrodih nemat muúboó āt túi wapat tūtut wut yuh jī. Páant caandíh ī nemechah, Jesúíhwā Pedrodih búdí uúbhna it chājap wut jī.

Dioíh ángel nemat muumánt Pedrodih ā ub bacaat

⁶Herodes ā jenahni yeó jáap cheijeh Pedrobóo túi ñona āt chājap wut jī. Chéne soldadowā chénaboó itah tōp ā teo lajachah, Pedro bícdih ñona it chājap wut jī. Í jumni tólih jéc pehbub bita chéne soldadowā it wap ñuhup wut jī. ⁷Dioíh ángel queét pebh ā jígohochah, ā yeh iigát ī jumni tólihdih āt túi yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Pedroíh páwádih āt wuúmp mao wucup wut jī. “Íwaícanjeh jáanit, ma ñah ñahuú!” ángel Pedrodih āt niijíp wut jī. Páant ā niij wucuchah jáanit, Pedro āt ñah ñuhup wut jī. Páant ā ñah ñuhuchahjeh, áih téihya colóhnadh ī chéoni tōpna āt waát jénep wut jī. ⁸“Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma dūwuú”, ángel āt niijíp

wut jī. Páant ā niiját joinít, āt dūwúp wut jī. Pánih duó péanachah, “Míih cábuh jweyát chóodih pinnit, wájeéh ma péé jáuúwú”, ángel caandíh āt niijíp wut jī.

⁹Páant ā niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh āt péé bac bejep wut jī. “Oboh oo júmatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro āt niij jenah joinjehep wut yuh jī. ¹⁰Nemat tólih jéc pebh wapnitdih yap bej, bíih jéc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat itah jécidih it juibínap wut jī. Caán itah jécidih ī juibínachah, caanjéh āt pāa bejep wut jī. Páant ā pāa bejchah ennit, it bac bejep wut jī. Namádih bejnit, bíih namána ángel Pedrodih āt nūmah juibínap wut jī. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel āt buudáh bejep wut jī. ¹¹Ángel ā buudáh bejchah, Pedrobóo jáani pah, ā yapatdih yoobópdih āt jenah joyóp wut jī. “Dios áih ángeldih wahnit, Herodes ā mawat déedih, judfowā ī maáta ī náahat pah ī chājat déedihbut weemdih nemat muumánt āt túi ub bacarap taga. Būu jwuhna wā jéihna caá”, Pedro āt míc niijíp wut jī.

¹²Caán ā yapatdih túi jéihnit, Juan Marcos ín Maríah muuná āt bejep wut jī. Caán muudíh dawá Jesúíhwā míc wáacnit, búdí uúbhna it chājap wut jī. ¹³Pánihna, caán muuná juibínit, muú wáihyat júdu jécidih waádíhna, āt wuúmp mawap wut jī. Páant ā wuúmp mawachah joinít, teo wūhnih Rode wūt jumnih mit juibí uúbh joyóp wut jī. ¹⁴Pánihna, Pedro ā wéheatdih beh joinít, búdí wéina, wátcanjeh, naawádih mit jwúub waad béjep wut jī.

—Pedro beé áí juyúp be. Jéc pebh áí ñuhup be, mit niijíp wut jī.

¹⁵Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít, —Yeena caá ma chājap, it niijíp wut jī. Obohjeéhtih, caántboó bíic yoobó chah mit wép naawáp wut jī.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,

—Oboh áih dadah nacaá, it niijíp wut jī.

¹⁶Pánihna, Pedrobóo páantjeh āt wuúmp mao behjehep wut jī. Páant ā wuúmp mao behjehechah joinít, jécidih it wápat wut jī, bca. Wátnit, Pedrodih ennit, it en wúh bejep wut jī. ¹⁷Obohjeéhtih, Pedro queédih tóo mao jwúubanit, āt wéheat tútutcap wut jī. Queédih ī wéheat yayánit, ded pah Dios

* 12:2 Mt 4.21 * 12:4 Ex 12.1-27

caandih nemat muumánt ā ub bacaatdih āt naáwáp wut jī.

—Wā naáwátidih Jesús úd Santiagodih, bita Jesúfhwāidihbut ñi naóh yapanaá, āt niijíp wut jī.

Páant niij naóh péanit, biáboó āt bejep wut jī.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowá Pedro ā wihcatdih ennit, búdí it wáhi bejep wut jī. “¿Ded pah tigaá Pedro āt bej?” it míc niijíp wut jī. ¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandih bid bojat tútuchah, áih soldadowá it bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandih wapnitji soldadowādih tūbit āt úbh joí ñuúnáp wut jī. Pánih úbh joí péanit, Pedro dih ī túi wapcatji peéh, queédih āt mao yohat tútup wut jī. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jumāt tút niijná, āt dei bejep wut jī.

Herodes ā wunat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ā jumuchah, Tiro tútchidih moondih, Sidón tútchidih moondihbut búdí āt ijip wut jī. Caán tútchinadih moón Herodešh baácdih moondih jeémátidih ipí juibí jib chājap wut jī. Pánihna, jwúb jib chājat tút niijná, Herodes ā ijat yayát náahnit, Cesarea tútchina caandih enedih it juibínáp wut jī. Pánih juibínit, Herodes ā pebh bóo Blasto wūt jumnidih jwáahnit, queédih ā teo wácat pínah niijná, it jib chājap wut jī. Herodesdih ī míc wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih it úbát tútup wut jī.

²¹ Pánihna, queédih ā míc wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ā dúwát chóodih duonít, ā chúúdatdih juibí chúúdnit, caandih enedih míc wáacnitdih búdí āt naáwáp wut jī. ²² Páant ā naáwáchah joinít, nihat míc wáacnitboó “Cáaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, it niij wēi ejep wut yuh jī. ²³ Páant ī niij ezechahjeh, cáacwā ī weñatdih náahnit, Diosboodih ā jwúb wēi naóhcatji jib, Diošh ángel Herodesdih wunat āt wūhp wut jī. Pánihna, coyíwā caandih ī jeéméchah, āt wanah bejep wut jī.

²⁴ Pedrodih Dios ā ub bacaat túttimah, Jesúfhwā jib bejnit, áih túini doonádih it naóh peetép wut jī. Caán doonádih jepahnit it dao béjep wut jī.

²⁵ Bernabé Saulojih Judea baácdih moondih wáac wáhniji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquia tútchina it jwúb bejep wut jī. Jwúb bejnit, Juan Marcosdihbut tjeéh it ub bejep wut jī.

13

Bernabé Saulojih Túini Espiritu ā wahat

¹ Antioquia tútchidih moón Jesúfhwájeéh jumnit, biquína Dios naáwátidih naóh yapanit jum, biquína Jesúfh doonádih bohénitbut it jumup wut jī. Nin caá ī wútna: Bernabé, Simón Eini ī niijní, Lucio Cirene tútchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjih bícdih behni, Saulo yuh bca. ² Pánihna, bíc yeó jáap jeémp jwahcanjeh, Diosdih wēina, ī úbúchah, Túini Espiritu queédih nin pah āt niijíp wut jī: “Bernabédih, Saulodihbut játih wáát ñiwip jī, Jesúfh túini doonádih ī naóh jibat pínah niijná. Páant wā ñonit ī jumuchah, yeéboó queédih ñi wahaá”, āt niijíp wut jī.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwahcanjeh, teo jáha úbhñit, Bernabéwādih it wahap wut jī.

Bernabéwā Chipre quewana ī bejat

⁴ Túini Espiritu queédih ā wahachah, Seleucia tútchina dei bej, johlitjih bejni búdí jááj chóodih waadnit, Chipre quewaboó it chúuh bejep wut jī. ⁵ Chipre quewaboó Salamina tútchidih juibí, judfowā ī míc wácat munná waadnit, caanjih moondih Dios naáwátidih it bohénáp wut jī. Juan Marcosbut queédih teo wácat tút niijná, tjeéh āt bejep wut jī.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé púud dei bejna, Pafos wūt jumni tútchina it juibínáp wut jī. Caán tútchidih bíc judío Barjesús wūt jumni, “Weém Dios naáwátidih naóh yapani caá”, niijná yuhna, jióhni āt jumup wut jī. ⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wūt jumnijeéh āt jumup wut jī. Sergio Paulo, túi jenah joiní jumna, Dios naáwátidih joyát tút niijná, Bernabéwādih āt bid bojop wut jī. ⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjih Elimas ī niijní, Sergio Paulo ā tút numcát pínah niijná, Bernabéwādih āt naáwát tútcap wut yuh jī. ⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo bih ā wūt jumni, Túini Espiritu ā

wēpatjīh Elimasdih en behnit, nin pah āt niīj jāihñap wut jī:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihāt tūiniboodih yap yohni, tūbit yeeni caá. ¿Diosdih túi péeshnitdih ma jāh cádahcan niít? ¹¹ Būū meemdíh Dios ā peéh chājachah, jéih encanni ma jum jwuhbipna caá. Pánihna, yeó ā chāhatdih ma jéih en jwuhcan niít, Pablo āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchahjeh, Elimas āt jéih encap wut jī. Pánih jéih encap, caandih teo wáini pínahdih āt bid bejan wut jī. ¹² Páant ā yapachah ennit, ī naóhni doonádih joinít, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdi h āt jepahap wut jī.

Pablo Bernabéjīh Pisidia baác Antioquía tútchina ī bejat

¹³ Pafos jélitdih Pablowā johlitjīh bejni jāáj chóodih jwúub waadnít, Panfilia baácdih bóo Perge tútchina īt chúuh juibínap wut jī. Caanná juibínit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tútchina āt éemp jwúub bejep wut jī. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowāboó jwúub bejcanjeh, Pisidia baácdih bóo Antioquía tútchina īt aab béjep wut jī. Caanná aáb juibínit, judíowā ī chooát yeó jāapdih, ī míc wáacat muúboó īt waád juibí chúuduchap wut jī. ¹⁵ Páant ī waád juibí chúuduchah, caán muúdíh wáac joinít maáta Moisés ā wutajidih, Dios naáwát naóh yapanit ī daacátjidihbut queét míc wáacnitdih īt en naáwáp wut jī. Caandih en naóh péanit, queét maáta Pablowādih nin pah īt niijíp wut jī:

—Jwī déewāá, nit jumnitdih teo wáacat pínah doonádih ub jāóhna, būū ñi naáwá, īt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Pabloboó ñah ñahnit, ī míc wéhenachah yayánit, nin pah āt niij bohénap wut jī:

—Yeéb wā déewāá, judíowā nihcannit yahna Diosdih wéinitbut, wā naáwáchah, ñi tái joyoó. ¹⁷ Dios jwī nuowādih āt ñíwip wut jī. Túttimah, Egipto baácboó ī jumuchah, ā teo wáacatjīh īt cáac poonap wut jī. Pánihna, dawá ī cáac pooat túttimah, ā wēpatjīh caán baácmant āt ub

bac jāúwúp wut jī.* ¹⁸ Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdih ī yap yohochah yahna, queétdih āt cádahcap wut jī. ¹⁹ Canaán baácboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwī nuowā ī jumat pínah niijná, Dios caán baácdih āt wūhup wut jī.* ²⁰ Abrahamdih ā naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwī nuowājidih caán baácdih āt wūhup wut jī. Pánihna, caánboó ī jum láa, caán baácdih jumnitdih ī yoh beedáat tút niijná, teo wáac waóhnit pínah maátadih Dios queétdih āt ñio wūhup wut jī.

“Queét dée péeni maáh Samuel wūt jumni, Dios naáwátidih jwíh naóh yapani āt jumup wut jī.* ²¹ Pánihna, Samuel jum láa, jwī nuowāboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih īt yóyah wúúup wut jī. Páant ī wúúátidih joinít, queétdih ī jwíh maáh pínah Cis wūúh Saúljidih Dios āt ñio wūhup wut jī. Saúl Benjamín juimená poómpdih bóo āt jumup wut jī. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh āt jum jwuhup wut jī.* ²² Caán ā maáh jummatdih dúuc wáinit, Davidbóodih Dios āt jwúub tút nuúm maáh waadánap wut jī. “Isaí wūúh Daviddih bid joinít, wā wéina caá. Caánboó wā weñat pínahdihjeh chājna, weemdíh ā yap yohcan niít”, Dios āt míc niijíp wut jī.* ²³ Caán David juima Jesús caá. Pánihna, judíowādih ī yéejat peéh chājat déedih yohni pínah caán Jesúsdi h Dios āt ñíojip taga. ²⁴ Jesús ā bohéat pínah jātih, Juanboó nihāt judíowādih nin pah āt niij naóh bohénap wut jī: ‘Ñi yéej chājatdih cádahnit, tút nuumát júutna, ñi daabáat tútú’, apí niijíp wut jī.* ²⁵ Juan bohé péa jūóhna, nin pah cáacwādih āt niij naáwáp wut jī: ‘¿Yeéb weemdíh ded pah ñi niij jenah joí? ¿“Caán Dios ā wahni Cristo caá”, ñi niij jenah joí niít? Caán ā wahni nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wā túttimah jūóhni chah wéjni ā jumbipna caá’, Juan āt niijíp wut jī.*

²⁶ “Wā déewā Abraham juimená, yeéb judíowā nihcannit yahna Diosdih wéinitbut, jwíit nihatdih yéejat peéh chājat

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20 * 13:21 1S 8.5; 10.21 * 13:22 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * 13:24 Mr 1.4; Lc 3.3 * 13:25 Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27

déedih yohni pínah doonádih jwí joyóp be. Caán doonádih yeebdíh naáwát túut caá wā chājap. ²⁷ Jerusalén tútchidih moón, í maáta bíicdih, chooát yeó jáap jummat pah, Dios naáwát-dih naóh yapanit í daacátjidih í en naáwáchah joiná yuhna, queét í beh joicáp jī. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahnī ā jummatdihbut í jéihcap jī. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwát-dih naóh yapanit í daacátji bíic yoobó í chājap jī. ²⁸ Jesús ā yéej chājcach yuhna, Pilatodih í mao yohat túutap jī.*
²⁹ Jon játih í daacátji bíic yoobó í chāj péanachah, cruzboó í péoh dodhnijidih ub deyanit, jeé ítboó áih bácahdih bita ít yohop wut yuh jī.* ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caandíh át jwúub booanap wut jī.
³¹ Páant ā booaat túttimah, áihwā Galileamant Jerusalén tútchina ájeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jígohop wut jī. Pánihna, caandíh enniti jumna, ded pah Jesús ā chājatjidih buu bita jwí déewādih naóhna caá í chājap.*

³²⁻³³ “Pánihna, caán túini doonádih jwiít-but yeebdíh naáwádih jwí jūúwúp be. Jesucristodih boonanit, Dios jwí nuowádih ā naáwátji jwiít í juimenádih bíic yoobó buu ā yapap be. Páant tigaá Davidji ā jwíh daacátji numpboó Salmo nin pah át níj daacáp tajī: ‘ “Meém wā wūúh caá. Buu nihát cáacwā í enechah, meemdíh maáh wā waadána caá”, Dios ā niijná caá”, David át níj daacáp tajī.* ³⁴ Caán ā wunuchah yuhna, áih bácah ā moópcat pínah niijná, Dios caandíh át booanap tajī. Á naáwát-dih naóh yapani Isaías nin pah át níj daacáp tajī: ‘ “Daviddih wā niijátji pah meemdíh bíic yoobó wā túi chājbipna caá”, Cristodih Dios ā niijná beé’, át níj daacáp tajī.* ³⁵ Bíih Salmoboó Davidji nin pah át jwúub níj daacáp tajī: ‘ “Wíih túini, wā oinih bácahdih wā moopát túutcan níit”, Cristodih Dios ā niijná beé’, át níj daacáp tajī.* ³⁶ Pánihna, nindih ní náhninaá: Davidjibóo Dios ā wutatdih túi jepahnit, áih cáacwādih ā túi chājat túttimah, át wunup wut jī. Á wunuchah, ā nuowádih í yohopji-

boó caandíhbut ít yohop wut jī. Páant í yohat túttimah, áih bácah át moóppij taga. ³⁷ Obohjeéhtih, Dios ā booaniboó áih bácah át moópcap tajī. ³⁸ Páant ā moópcatdih jéihnit, nindih ní túi jéihyeé: Caán Dios ā booni Jesús ā wun wáhatjijeh ní yéejatdih Dios ā yohna caá. ³⁹ Yeéb Moisés ā wutatjidih jepahíhnit, ní yéejat yohatdih nípi bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjepahnit, ní yéejat yohatdih ní jéih bid juibipna caá. ⁴⁰ Pánihna, Dios naáwát-dih naóh yapanit nin í niijátji pah yapcat túut niijná, ní túi chāja chaáh.

⁴¹ “Eneé, wā wēpatdih wā júutuchah, yeéb deoh naóhnitboó ní en wúhi bejbipna caá. Wā wēp chājat pínahdih í naáwáchah yuhna, túi jehnah joicannit, ní wunbipna caá”, Dios ā niijná caá, ít níj daacáp tajī”, (Hab 1.5)

Pablo cáacwādih át niijp wut jī.

⁴² Páant níj naóh péanit, Pablowā ít bac bejep wut jī. Í bac bejehchah, cáacwā queétdih nin pah ít niijp wut jī: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiít-dih ma jwúub bohénaá”, ít niijp wut jī. ⁴³ Túttimah, maátaboó wáac juinítdih í bacanachah, dawá judíowā, dawá judíowā nihcannit yuhna Diosdih wēnitbut Pablowādih ít nūun bác bejep wut jī. Pánih nūun bác bejnitdih Pablowā nin pah ít niijp wut jī: “Dios yeebdíh túi oinit, Jesucristodih ā wahatji doonádih buu túi jepahnit, caandíh ní cádahca bojóo”, ít niijp wut jī.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihát beéd júóhnit pah Dios naáwát-dih joíhna, ít múic wáac juibínap wut jī. ⁴⁵ Obohjeéhtih, judíowā í maáta dawá wáac juibíntdih ennit, bádí ít íjij wut jī. Pánihna, Pablo ā bohénachah, queétoó caandíh júihna, yehna ít niijp wut jī. ⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjīh úmcanjeh, nin pah ít níj wēp naáwáp wut jī:

—Jwiít judíowādihjep Dios naáwát-dih ā jwíh naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ní jumíhcat jíib, jwiítboó judíowā nihcannitdih naáwádih jwí bejbipna caá. ⁴⁷ Dios

* 13:28 Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15

* 13:31 Hch 1.3 * 13:32-33 Sal 2.7 * 13:34 Is 55.3

* 13:29 Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

* 13:35 Sal 16.10

naawátidih naóh yapani Isaías ā daacátji pah jwiítidihbut páant niij wutna āt chājjiip taga:

“Judíowā nihcannitdih wā túi ubat pínahdih ī beh joyát pínah niijná, meemdih ī pebhna wā wahbipna caá. Pánihna, nihat baácdih moondih ī yéejat peéh chājat déedih wā yohat pínahdih nī naáwá”, Dios ā niijná caá, āt niij daacáp tajī, (Is 42.6; 49.6)

Pablowā īt niij naáwáp wut jī.

“Páant ī niijíchah joinit, judíowā nihcannit búdí īt weñep wut jī. “Dios naawát táina caá”, īt niijíp wut jī. Pánihna, nihat Dios-jeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih īt jepahap wut jī. “Dios naawátidih jáap jepahnitbut caán baácboó īt naóh peét bejep wut jī. “Obohjeéhtih, judíowā ī maáta bitadih Pablowādh īt íjanap wut jī. Páant ī íjanachah, Diosdih jepahíhniitji maáta yaádh, neoná bícdih íjnit, Pablowāboodih yeejép chājnit, íh baácmant īt nūun yóh bacanap wut jī. “Pánihna, caán tátchidih moondih Dios ā yohat pínahdih júutna, Pablowāboó íh zapatos becchidih īt péoh mao yoh jéenanap wut jī. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquía tátchimant Iconio tátchina īt bejep wut jī.* “Pánihna, Antioquía tátchidih moón Jesúsdi h jáap jéihnitdih Túini Espírítu ā túi teo wáacachah, búdí īt weñep wut jī.

14

Iconio tátchidih moondih Pablo Bernabéjīh ī bohéat

¹ Pablowāboó Iconio tátchina juibínit, chooát yeó jáapdih judíowā ī míic wáacat munná caanjīh moónjeéh īt waad béjep wut jī. Antioquía tátchidih moondih ī bohéatji pahjeh muntih túini doonádh caánboobút īt túi naáwáp wut jī. Páant ī naawáchah, dawá judíowā, judíowā nihcannitbut túi joinit, Jesucristodih īt jepahap wut jī. ² Obohjeéhtih, joíhcannit judíowā Pablowādh yee naóhniit, judíowā nihcannitdih īt joyát túutcap wut jī. ³ Páant ī chājachah yuhna, maatápdi h Pablowā caánboó jumnit, úmcanjeh Jesúsdi h táini doonádh īt wép naáwáp wut jī. Pánihna, “ī naawát yooobópdih caá”, cáacwā ī niij

jéihyat pínah niijná, jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih ī chāj júutat pínah wépatdihbut Dios Pablowādh āt wūhup wut jī. ⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcannit judíowājeéh ī péenachah, bitaboó Pablowājeéh īt péenap wut jī. ⁵ Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ī maáta bícdih, “Pablowādh jee dáhnajīh yohnit, jwī mao yoh jíih”, īt niij jenah joyóp wut jī. ⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ī niij jenah joyát doonádh joinit, Pablowā Iconio tátchimant īt jwei bác bejep wut jī. Pánih jwei béjna, Licaonia baácdih Lистра tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jumnitdihbut īt naóh jibip wut jī.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajīh ī yohat

⁸ Listra tátchina juibínit, Jesúsdi h táini doonádh īt bohénap wut jī. Caanjīh jéih yáac chūi bejcanni Pablowādh āt joí chūudup wut jī. Caán jwíih cáac jumna-jeh, áih jíтчana yéejni āt jumup wut jī. ⁹ Pánihna, ā túi joyóchah jéihnit, “Caán ā booaat pínahdih ā túi jenah joiná caá”, Pablo āt niij jéihyep wut jī. ¹⁰ Pánih jéihnit, caandih ennit, nin pah āt wép niijíp wut jī:

—Yoobópdih ma nāh nūhúú, āt niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinit, nāáp nāh nūhnit, āt yáac chūi bej jwíhip wut jī. ¹¹ Caandih ā boanachah ennit, cáacwā búdí īt en wúhi bejep wut jī. En wúhi bejnit, íh wéhehtjīh nin pah īt niij wēi nāacáp wut jī:

—Jwiít jwípi úbh wéinit dioswā cáac wééhniit, īt dei júúwup taga, īt niijíp wut jī. Páant ī niij wēi nāacáchah yuhna, Pablowā īt beh joicáp wut jī.

¹² Páant niij jenah joinit, Bernabédih íh dios Zeuśi h wūt īt búudhdup wut jī. Pablowādh íh bíh dios Hermeśi h wūt īt búudhdup wut jī. Zeusboó Griego cáacwādh dioswā ī maáh, Hermesboó íh dioswādh naóh yapani wut jī. Pánihna, Pablowā naóhni ā jumuchah, naóh yapani Hermeśi h wūt īt búudhdup wut jī. ¹³ Zeusdih úbhniit, ī wēi wūhat muú tátchi jwéejdih āt jumup wut jī. Pánihna, caán muúdh en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niij jenah joinit,

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

Pablowādh jwāāt tūt niijná, momo jiwādh cháajih í búudhni júdanadihbut tútchi jēcna āt ub júwúp wut jī. Caánboó cáacwā bícdih wēnit, momo jiwādh Pablowādh ātih mao wāhīhip wut yuh jī. ¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowā í chājatdih en wūhinit, cáacwā poómp cātlh nāo waadnít, nin pah ít wēp níj nāacáp wut jī:

¹⁵—Páant nī chājatdih nī cādahaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cáacwājeh mun tigaá. Jwiít dih wēnit, nī mao wāhca bojóo. Jwiít yeebdih Jesúh táini doonádh naawádh jwí júwúp be. Dios yoobát báadhni, wēpni caá. Yeeb nípi wēni panihni nhcan caá. Pánihna, nin wēpcanni, báadhcnidih nī wēi cādahaá. Tút nūmnít, báadhni Dios yoobádh nī jepahaá. Caán jeádh chāj, baácdihbut chāj, mājnadihbut chāj, nihadidih āt chāp wut jī. ¹⁶ Jon jātih Dios nihāt cáacwādh dedé í náahat pahjeh í chājachah, āt enah boj jwuhup wut jī. ¹⁷ Pánih enah bojna yuhna, ded pah ā jumatdih āt túi júutup taga. Yeebdihbut ā oyatdih júutna, mahdih buagát tūt, jeémát pínahdihbut āpí quehat tūtna caá. Jeémát dih wūhna, yeebdih āpí weñat tūtna caá, Pablo queédih āt níijp wut jī.

¹⁸ Páant ā níijchah, momo jiwādh cáacwā wēi mao wāhīhnit, ít tahca bejep wut jī.

¹⁹ Cáacwā páantjeh í weñechah, Antioquia tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judíowā bícdih juibínit, Pablowādh níun yee naóh péenit, “Jwiítboodíhjih nī joyóo”, cáacwādh ít níijp wut jī. Páant í níijchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat tūt niijná, jee dáhnajih ít yohop wut jī. “Jáantjeh ā wunah bejep be”, níj jenah joinít, tútchi jwéjboó caandih ít wái bac bejep wut jī.* ²⁰ Páant í ub bac bej yohochah ennit, Jesúhwā Pablo pebh ít míc wác juibí nūhup wut jī. Páant í míc wác juibí nūhuchah, Pablo boonit, jwúb nah nūhnit, tútchiboó āt jwúb waad béjep wut jī. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjīh Litra tútchimant bac bejnit, Derbe tútchina ít bejep wut jī.

Pablowā í jwíh bohéniji tútchinadih moondíh í jwúb bohéat

²¹⁻²² Derbe tútchina juibínit, caán tútchidih moondíhbut Jesúh táini doonádh Pablowā ít naawáp wut jī. Páant í naawáchah, dawá caandih joinít, tút nūmnít, Jesucristodih ít táí jepahap wut jī. Pánihna, Derbe tútchidih moondíh bohé péenit, Litra tútchina jwúb joinít, Jesúsdih jáap jepahnidih jwúb bohéna, queédih ít weñanap wut jī. Tútimah, Iconio tútchidihbut, Antioquia tútchidihbut jwúb joinít, Jesúsdih jáap jepahnidih bíc yoobó ít teo wáacap wut jī. Caán tútchinadih jumnit, Jesúsdih jáap jepahnidih bohéna, nin pah ít níj naawáp wut jī: “Yeeb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih nī cādaha bojóo. Nin baáboó jwí jum jwuhuchah, jwiít nihadidih yeejép yapat páantjeh ā jumbipna caá. Páant jwiít dih ā yapachah yuhna, Jesúsdih cādahcan, Dios ā jumupboó jwí jéih waadbipna caá”, ít níijp wut jī. ²³ Caán tútchina jumant pah Jesúsdih jáap jéhnitdih ennit, queédih waóhnit pínahdih Pablowā ít nío jwejep wut jī. Pánih nífonit, jeémp jwuhcanjeh wúbhna, “Nit meemdih jepahnidih waóhnit pínahdih ma túi teo wáacá”, Diosdih ít níj wúbup wut jī.

Pablowā Siria baácdih bóo Antioquia tútchina í jwúb juyát

²⁴ Pisidia baácdih bóo Antioquia tútchidih moondíh bohé péenit, caán baácmant júóhnit, Panfilia baáčna ít jwúb dei júwúp wut jī. Pánih jwúb dei júóhna, jwíh bejna, bohécanejeh í yapniji Perge tútchidih chāonit, caanjih moondíh Jesúh táini doonádh ít bohénap wut jī. ²⁵ Pánih bohé péenit, Atalia wūt jumni jélitdih ít dei juyúp wut jī. ²⁶ Pánih dei joinít, johlitjīh bejni jááj chóodih waadnít, Siria baácdih bóo Antioquia tútchina í jwúb chúh júwúp wut jī. Dios ā jwíh naawát tūtna, queédih teo jáha wúbhnit í wahni tútchinajeh mantih, Dios ā wutatjidih chāj péenit, ít jwúb juyúp wut jī. ²⁷ Pánih jwúb joinít, Jesúhwādh míc wáacat tūtntit, ded pah í yapatjidih ít naawáp wut jī: “Dios jwiít dih búfí ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, ā wēpatjīh cáacwādh boonit, áih táini doonádhbut jwí naawáchah, dawá joinít, í jepahap be.

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

Pánihna, judíowā nihcannitbut joinít, dawá í tái túut nuumáp be”, Pablowā queétdih wahnitdih ít níijp wut jí. ²⁸ Pánihna, caánboó Jesúfhwā bícdih maatápdih ít jumap wut jí.

15

Jerusalén tútchidih Jesúfhwā í maáta í míc wáacat

¹ Biquína judíowā Judea baácmant bejnit, Antioquía tútchina ít juibínap wut jí. Pánih juibínit, judíowā nihcannit Jesúfhwādih nin pah ít níij naáwáp wut jí: “Moisés jwí nuowādih íh quehli nah yapat chóodih í bóodat pínahdih át wutap wut jí. Páant ní bóodcah, Diosboó yeebdíh á tái ubcan níit”, ít níijp wut jí.* ² Páant níijnít, queét Judea baácdih moón Pablowādih ít míc jühñup wut jí. Páant í míc jühñuchah, Jesúfhwáboó Pablo, Bernabé, biquína caanjíh moón bícdih Jerusalén tútchina ít wah bojop wut jí. Jesús á naáwát túutnit, Jesúfhwādih waóhnitdihbut Judea baácmant juibínit í naáwátidih í wúbh joyát pínah níijná, queétdih ít wahap wut jí.

³ Páant í wahnitji Fenicia baácna juí, yap júoh, Samaria baácna ít juyúp wut jí. Pánihna, caán baácnadih moón Jesúfhwājíh míc wáacnit, judíowā nihcannit Jesúsdih ít jepahatjidih ít naáwáp wut jí. Páant í naáwáchah joinít, queét búdí ít weñep wut jí.

⁴ Queét Jerusalén tútchina í juyúchah, caanjíh moón Jesúfhwā, queétdih waóhnit, Jesús á naáwát túutnit bícdih, queétdih ít tái wéi jwááap wut jí. Pánihna, Pablowā Dios á wépatjéh ded pah í chājatjidih queétdih ít naáwáp wut jí. Judíowā nihcannitbut Jesúsdih í jepahatjidih ít naáwáp wut jí. ⁵ Obohjeéhtih, páant í níijíchah joinít, biquína Jesúsdih jepahnit fariseowā ñah ñuhnit, nin pah ít níijp wut jí:

—Queét judíowā nihcannitdih íh quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés á wutatji pah ní chājaá’, queétdih ní níij wutuú, ít níijp wut jí.

⁶ Páant í níijátdih míc wéheat túut níijná, áih doonádih Jesús á naáwát túutnit, Jesúfhwādih waóhnit bícdih ít míc wáacap wut jí. ⁷ Páant maatápdih í míc

wéhenachah, joinít, Pedroboó ñah ñuhnit, nin pah queétdih át níij naáwáp wut jí:

—Wā déewáá, jon níjeéh wā jumuchah, judíowā nihcannitdih Jesúh tání doonádih wā naáwáchah joinít, í jepahat pínah níijná, weemdíh ñionit, Dios á wahap jí.* ⁸ Cáacwā ded pah í jenah joyátdih jéihni jumna, queét judíowā nihcannit jwí naóhni doonádih í jepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwā á chājatjidih jwiítdih júutna, Tání Espíritudih jwiítdih á wáhatji pahjeh mantih, queétdihbut á wáhp jí.* ⁹ Pánih wáhna, jwiítdih queétdihbut bíc yoobó á chājap jí. Queétdih caandíh í jepahachah, í yéejatdih át yohji taga. ¹⁰ Jwiít judíowā Moisés á wutatjidih bíc yoobó jwí tái jepahcan caá. Jwí nuowájibut bíc yoobó ít jepahcap wut jí. Páant jwí tái jepahcah yuhna, zdépanihna queét judíowā nihcannit Jesúsdih jepahnitdih yeé bíc yoobó ní wutíh? Pánih wutnit, Dios queétdih á chājatjidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, níijná caá ní chājap. ¹¹ Obohjeéhtih, jwiít nin pah jwí níij jenah joiná caá: ‘Jwiítdih jígah en oinit, Dios jwí yéejat jíib á péeh chājat déeji jwí Maáh Jesús á túi ubat pah mantih, buu jwuh judíowā nihcannitdihbut bíc yoobó á tái ubna caá’, jwí níij jenah joiná caá, Pedro át níijp wut jí.

¹² Páant á níijíchah joinít, Pablowā jwuh judíowā nihcannitjeéh jumna, Dios á wépatjéh ded pah í chājatjidih í naáwáchah, nihat laihsanjeh ít joi yai ñuh bejep wut jí. ¹³ Páant í naóh péanachah, Santiago jwuh nin pah át níijp wut jí:

—Wā déewáá, weemdíh ní joi jwúhuú. Yeebdíh bainí wā naáwíhna caá. ¹⁴ Dios judíowā nihcannitdih túi wéi ennit, áihwā pínahdih á níwatjidih Simón Pedroboó jwiítdih á naóh péanap be. ¹⁵ Dios naáwátidih naóh yapani, á daacátji pahjeh tih judíowā nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át níij daacáp tají:

¹⁶ “Davidji maáh jum láa, nihat áihwābut í wun beedép jí. Pánih beednit í jumuchah yuhna, túttimah bóo láa, jwúub dei júóhnit, áihwā panihnitdih wā jwúub chājibpna caá.

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

¹⁷ Páant wā chājachah, nihat cáacwā bita judíowā nihcannitbut weém í Maáhdih í náahbipna caá. ‘Wíhwa ní jumúú’, wā níj bidnit weemdíh í jephahbipna caá”,

¹⁸ jwí Maáh ā niijná caá, át níj daacáp tají. (Am 9.11-12)

¹⁹ “Páant ā níj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wā níj jenah joiná caá: Judíowā nihcannit, Dios naáwátidih jáap jephahnidih wái náah jumni jwí chajat tútca boj jíh. ²⁰ Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwí níj daac wah jíh: ‘Í pāpnidih wēi wáhniji jeémátidih ní jeémca bojoó. Ní áa nihcannitjéh ní yéej chájca bojoó. Jōp teo maonitji nuúpwádh ní jeémca bojoó. Meépdih ní babhca bojoó’, jwí níj daac wah jíh.* ²¹ Jon játih, bəubut jwít judíowā jwí míc wáacat múná, jwí chooát yeó jáap jumát pah, Moisés ā wutatjidih ípí bohéna caá. Nihat tútchidih moón caandíh jwí jéihna caá. Pánihna, weém wā niiját pahjeh tíh Jesúsdiéh jéihnit judíowā nihcannitdih, níj daac wahat dée caá, bita jwí déewa jwítidih í íjcat pínah niijná”, Santiago át níjíp wut jí.

Judíowā nihcannitdih í daac wahat

²² Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā naáwát túttnit, Jesúsíhwádhíh waóhnt, nihat Jesúsíhwá bícdih, Antioquía tútchidih moondíh í daacni núodih Pablowájeéh əb bejnit pínah, Judas, Silasdiéhbut ít níwip wut jí. Judas áih bíh wut Barsabás wut jí. Queét Jesúsdiéh táí jephahnit í jumuchah, bita Jesúsíhwá queétdih ít táí wēi enep wut jí. ²³ Pánih queétdih níó péanit, nin pah ít níj daacáp wut jí:

“Yeéb nihat judíowā nihcannit Jesúsíhwá Antioquía tútchidih moón, Siria baacdíh moón, Cilicia baacdíh moondíhbut jwít Jesús ā naáwát túttnit, áihwádhíh waóhnt, nihat áihwábut, yeebdíh jwí táyat túttna caá. ²⁴ Biquína jwíjeéh jumnit yeeb pébhna juibínit, yeebdíh dawá wutatdih ít jephahat tútutap wut jí. Pánih wutnit, yeebdíh ít tac buugánap wut jí. Obohjeéhtih, jwítboó queétdih jwí wahcah yahna, queétjeh bejnit, yeebdíh páant ít wututap taga. ²⁵ Pánihna, jwít nihat bíc yoobó ní pebhna wahni pínahdih jwí níwip

be. Páant jwí nífonitdih jwí oini Pablo Bernabéjeéh jwí wahbipna caá.

²⁶ Pablowá jwí Maáh Jesucristoíh táini doonádih éumcanjeh í bohénachah, dawá láa bita queétdih ít pañup wut jí. ‘Í mao yohíhichah yahna, Jesúsíh táini doonádih jwí naóh cádahcan níft’, ípí niijná caá. ²⁷ Pánihna, jwí daacni núodih yeebdíh í naáwát pínah niijná, Judas, Silasjéh Pablowájeéh ní pebhna jwí wahna caá. ²⁸ Táini Espíritu jwítidih ā teo wáacachah, ā jéihyatjéh nin pah jwí jenah joiná caá: ‘Wái náah jumni wutatdih wutcan, nin pahjeh jwí níj wutbipna caá: ²⁹ ‘Nin jwíh díos caá’, níj jenah jóí pāpnidih wēinit, í cádah cáagniji jeémátidih ní jeémca bojoó. Meépdih ní babhca bojoó. Jōp teo maoni nuúpwádhíhbut ní jeémca bojoó. Ní áa nihcannitjéh ní yéej chájca bojoó. Nin jwí wutatdih jephahna, ní táí jumbipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdíh jwí wututap”, ít níj daacáp wut jí.

³⁰ Caán núodih daac péanit, Antioquía tútchina bejnitdih í wáhat túttnimah, queéboó bejna, Antioquía tútchina ít juibínap wut jí. Caanná juibínit, Jesúsíhwádhíh míc wáacat túttnit, Jerusaléndih moón í daac wahni núodih ít wáhap wut jí. ³¹ Páant í wáhní núodih míc en naóhna, táinijeh í wutuchah joinít, búdí ít weñep wut jí. ³² Judas Silasjéh Díos naáwátidih naóh yapanít jumna, Jesúsíhwádhíh Díos naáwátidih ít táí bohénap wut jí. Páant í bohénachah joinít, Jesúsíhwáboó búdí wēinit, Jesúsdiéh chah ít táí jenah joyóp wut jí. ³³ Judas Silasjéh caanná maatápdih jumnitji caanjéh moondíh í cádah jwúub júúwáchah, “Ní táí bejeé”, Antioquía tútchidih moón queétdih ít níjíp wut jí. Páant niijnít, Judaswádhíh wahnitji Jerusalén tútchidih moondíh ít táyat tútutap wut jí. Páant í niiját túttnimah, Judasjeh át jwúub júúwáp wut jí. ³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó bíh jwúub jenah joinít, Antioquía tútchidih át chāwáp wut jí. ³⁵ Pablo Bernabébut caán tútchidih ít chāwáp wut jí. Pánihna, queét, dawá bita bícdih Jesúsíh táini doonádih ít bohénap wut jí.

Chéneji Pablo táini doonádih naóh

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

jibidih ā bejat

³⁶ Túttimah, Antioquia tútchidih maatápdih jumniji Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wut jī:

—Chóbe, nihat tútchinadih moón jwī jwīh naóhntjidih jwī táoh en jibjīh, páant muntih, át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih íjeéh átiḥ ub bejīhip wut yuh jī. ³⁸ Caánboó í jwīh jibichah, íjeéh Panfilia baácna juibíniji yuhna, bíc yoobó nihcan, át jwáubah júúwúp wut jī. Caán bíc yoobó ā nihcatdih enniji, Pablo caandíh chéneji át ub bejīhcap wut jī.* ³⁹ Páant ā ub bejīhcah enna, Bernabé Pabljōh queét-jeh tabit míc niijnít, ít míc cádahap wut jī. Pánihna, Bernabéboó Chipre wūt jumni quewana Juan Marcosdih át numah chúuh bejep wut jī. ⁴⁰ Pablobó Silasdih ā chéen pínahdih ífonit, át numah bejep wut jī. Pánihna, í bohénadih bejat pínah játih, “Paá, queétdih en daonít, ma táí teo wáacá”, Jesúfhwā ít níj wúbúp wut jī. Páant í wúbát túttimah, Pablo Silasjīh ít bejep wut jī. ⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baác-nabut juibínit, caanjīh moón Jesúfhwādih jwáub bohéna, queétdih ít táí teo wáacap wut jī.

16

Timoteo Pablowājeéh ā bejat

¹ Cilicia baácmant Derbe tútchina juibí, yap bej, Lистра tútchina Pablowā ít juibínap wut jī. Caanná juibínit, Timoteo wūt jum-nidih ít jwááap wut jī. Á ín judío wili, ā íp Griego cáac wut jī. Timoteo, ā ín bícdih Jesúsdiḥ jepahnit wut jī. ² Lистра tútchidih moón, Iconio tútchidih moonbát Jesúfhwā “Timoteo táí chājni caá”, ípí niijíp wut jī. ³ Páant í niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át numah bejīhip wut jī. Obohjeéhtih, caán baácdih moón judíowáboó “Timoteo íp Griego cáac caá”, í niijíchah joinít, judíowā í íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wut jī. ⁴ Pánihna, Pablo Silasjīh Timo-teodih numah jibna, ded í juibínit tútchidih moondíh Jerusalén tútchidih moón Jesús ā naáwát tútutnit, Jesúfhwādih waóhntbut í daác wahni néojidih ít en naáwáp wut jī,

*

15:38 Hch 13.13

caandíh í jepahat pínah niijná. ⁵ Páant í naáwáchah, Jesúfhwā caandíh chah ít táí jenah joyóp wut jī. Pánihna, queét yeó jáap jumát pah chah ít dao béjep wut jī.

Pablo Macedonia baácdih bóodih ā oo jumát

⁶ Táini Espírítu Asia baácboó queétdih Dios naáwátidih bohénadih át bejat tútucap wut jī. Páant ā wahcah, queét Frigia baácdih, Galacia baácdih moondíhjah ít bohé jibip wut jī. ⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ít bejīhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, Táini Espírítu queétdih caánboó át bejat tútucap wut jī. ⁸ Páant caanná ā wahcah, Misia baácdih yap bej, Troas jélitna ít dei juibínap wut jī. ⁹ Caanná dei juibínit, ũona, Pablo nin pah át oo jumup wut jī: Macedonia baácdih bóo ā pebh ínuhchah, át enep wut jī. “Jwiít Macedonia baácdih moondíh ma teo wáac júúwá”, Pablodih át níj bidip wut jī. ¹⁰ Pánih oo jumniji jáanit, jwīh bíí déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwī bejep jī. “Dios caán baácna áih táini doonádih jwiít-dih naáwát tútutna caá ā chájap”, jwī níj jéihyep jī. Weém Lucasbut íjeéh wā bejep jī.

Pablowā Silas bícdih Filipos tútchiboó í jumát

¹¹ Troas tútchimant Macedonia baácna bejat tútut niijná, jélitna dei juibínit, johlitjīh bejni búdí jááj chóodih waadnit, Samotracia wūt jumni quewadiḥ jwī chúuh juibínap jī. Bífh yeó jáap Neápolis tútchina jwī chúuh juibínap jī. ¹² Pánih juibí, caán tútchidih yap bejnit, Filipos tútchina jwī juibínap jī. Caán tútchi Roma tútchidih moón í juí jumni tútchi, Macedonia baácboó jwīh jumni tútchi tají. Oboh jumni tútchi át nihcap tají. Caanná maatápdih jwī jumup jī. ¹³ Judíowáíh chooát yeó jáapdih caán tútchimant bac bejnit, māj jwéejna jwī juibínap jī. Caanjīh Diosdih wúbát tútut niijná, judíowā ípí míc wáacap tají. Caanjīh juibí chúudnit, wáac juinít yaáhdih Jesúsíh táini doonádih jwī naáwáp jī. ¹⁴ Bíc wili jwiítidih joiníh, Tiatira tútchidih bóli Lidia wūt jumnih mí jumup jī. Caánt búdí jíib jumni yéguehdih jíib chājnih, judío wili nihcan yuhna, Diosdih táí wéimih mí jumup

yuh jī. Obohjeéhtih Jesúh doonádih mit joi jwáhcap tajī. Pánihna, Pablo Jesúh doonádih ā naáwáchah, túi jepahíhatdih Dios caántdih át wáhup tajī. ¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih miíh muúdíh moón bíícdih Pablówā ī daabánap jī. Daabá péanachah, nin pah jwiítidih mi niijíp jī:

—‘Caántboó Jesúsdih túi jepahnih caá’, niij jenah joiná, wájeéh jūóhniit, wíih muúboó ñi chāo jwáhuá, jwiítidih mi niijíp jī.

Páant mi niijíchah joinít, miíh muúná jwi chāwáp jī.

Pablówádih nemat muúboó ī nemat

¹⁶ Bíih yeó jáapdih Diosdih úbát pebh-boojéh muntih jwí jwáub bejehchah, nemép jumnih jwiítidih mi jwááap jī. Caánt teo wūhniit jumna, “Meemdíh nin pah ā yap-bipna caá”, cáacwáidih niij naóhna, mi maátadih búdí mit jíib teo wáhup tajī. ¹⁷ Pánihna, jwiít Pablo bíícdih jwí bejehchah, nin pah mi niij ñaac ñuún péenap jī:

—Nit Dios chah wēpnidih teo wūhniit caá. Jwiít iiguípna jwí bejat déedih ded pah Dios jwiítidih ā túi úbat pínahdih ī naóhna caá, mi niij ñaac péenap jī.

¹⁸ Maatápdih caandíh páant mi niij tac buugá péena, Pablodih ā túi naáwát dée mi bojcap jī. Páant mi niij ñaacáchah joi chūnít, Pablo tac púud ennit, nemépdih nin pah ā niij jūihñup jī:

—Jesucristo ā wēpatjīh meemdíh wā wātna caá. Caántdih cádahniit, ma bac bejeé, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, nemép át bac bejep tajī.

¹⁹ Páant ā bacat túttimah, caánt mi jíib teo wūhat ā buudúchah ennit, mi maátaboó búdí íjnit, Pablo, Silasdihtub ī tewep jī. Teonit, caán tútchi tac yoóbó juúhna ī úb bejep jī. ²⁰ Pánih úb juibínit, peéh chājat túttnit pebhna jwejnít, nin pah ī niij naóh yapac jī:

—Nit judíowā jwíih tútchidih moondíh tac buugánadih íit jūúwúp taga. ²¹ Queét jwí nuowā ī wútatdih cádahat túttnit, bíih wútatdih naóhna caá ī chājap. Jwiít Roma tútchidih moón maáhdih jepahnit jumna, nit ī naáwátboodíh jwí jéih jepahcan caá, ī niijíp jī.

²² Páant ī niijíchah joinít, dawá Pablówádih ī íijip jī. Pánihna, peéh chājat

túttnitboó Pablówáih yégueh chóodih yeo wáyat túttnit, máa nahnajīh queétdih ī puñat tútup jī. ²³ Páant queétdih ī puñ péanachah, nemat muúboó ī nemat tútup jī. Í nemat túttimah, nemat muúboó en daonidih ī túi en dawát tútup jī. ²⁴ Páant ī wúwúchah, caán muúdíh en daoníboó péeni tólihna queétdih át nemep wut jī. Pánih nemnit, máa naanájīh íih wūunadih át nah chéwep wut jī.

²⁵ Chei tac yoób Pablo Silasjīh Diosdih úbhnit, íit wēi ewep wut jī. Páant ī wēi ewechah, bita nemat muúboó jumnitbut íit joyóp wut jī. ²⁶ Páant ī wēi ewechah-jeh, caán muú tubit méménachah, nihát jēcna át waát beed béjep wut jī. Nemat muúboó jumnitdih ī chéwatjī tōpnabat át jwáat beed béjep wut jī. ²⁷ Páant ā yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat muúboó jumnit inát jweiná caá. Í jweyéchah, wā maáta weemdíh ī peéh maobipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī. Páant niij jenah joinít, áih íibat naadíh jwáat wáinít, át míic jwáaguhip wut yuh jī.

²⁸ Obohjeéhtih, ā míic jwáaguñichah ennit, Pablóboó caandíh nin pah át niij ñaac ejep wut jī:

—Meemjéh ma míic jwáagca bojoó. Jwiít nihát jwí jumna caá, át niijíp wut jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, queétdih wapniboó “Jíí jūúwú, jíí jūúwú”, át niij ejep wut jī. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas íih jítcha pebh át páah yoh ñajap wut jī. ³⁰ Pánihna, queétdih úb bac bejnít, nin pah át niij úbñ joyóp wut jī:

—¿Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wā chājbi? queétdih át niijíp wut jī.

³¹—Jwí Maáh Jesúsdih túi jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewábut caandíh ī jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnít déejidih Diosboó ā túi úbbipna caá, Pablówā caandíh íit niijíp wut jī.

³²⁻³³ Chei tac yoobjéh Pablówā Jesúh túini doonádih ī naóh péanachah, queétdih wapni áih muúná át numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, í puñatjī yahwít-nadih át chocop wut jī. Á choc péaat túttimah, Jesúsdih caán ā déewá bíícdih ī jepahachah, queétdih Pablówā íit daabánap wut jī. ³⁴ Í daabáat túttimah, queétdih wapniji Pablówádih jeemát át wáhup wut

jī. Pánihna, caán ā déewā bícdih JesúsdiH jepahnit, búdí it weñep wut jī.

³⁵ Baabáchah, tútchidih moón maátaboó PablowádiH ī watat pínah niijná, soldadowádiH nemat munná it wahap wut jī. ³⁶ Páant ī bacaat tútatdih joinít, PablowádiH wapniji queétdih nin pah át niijíp wut jī:

—Maáta yeebdíh it bacaat tútup wut be. Pánihna, úmcanjeh, ñi bac bejeé, át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā bacaíhatdih joinít, Pabloboó soldadowádiH nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Jwiít jwí yéej chájcan be. Jwiítidih naóh yacnit ī niiját pah bíih niij naóhni ā wihcah yuhna, ñi peéh chájachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácdih moón jwí jumúchah yuhna, jwiítidih queét maátaboó cáacwā ī enepdih ī puñat tútup be. Pui péanit, nemat muúboó ī nemep be. Pánihna, jwiítidih ī yéej chájatjidih tífcnit, ¿búu cáacwā ī encah niít, ī bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiítidih bacanadiH ī júúwá naáh, át niijíp wut jī.

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, soldadowáboó maátadiH naáwádiH it bejep wut jī. Pablo Silasjīh Roma baácdih moón ī jumatdih jéihna, maátaboó queétdih ī puñatji peéh chájat pínahdiH it úmup wut jī. ³⁹ Pánihna, queét Pablowā pebh juibínit, nin pah it niijíp wut jī: “Yeebdíh jwí yéej chájap be. Chéneji páant jwí jwúub chájcan niít”, it niijíp wut jī. Páant niij péa, queétdih numah bac bejnit, maáta íih tútchimant it bejat tútup wut jī. ⁴⁰ Páant ī niijíchah joinít, Pablo Silasjīh nemat mummánt bac bejnit, Lidiaíh munná it bejep tají. Caanná juibínit, Jesúsíhwā bícdih ī míic wáacap jī. Pánih míic wáacnit, “JesúsdiH péena, ñi cádahca bojó”, queétdih ī niij wép naáwáp jī. Páant niij péanit, Pablo Silasjīh Filipos tútchimant ī bejep jī.

17

Tesalónica tútchidih moón JesúsíhwádiH ī íjaj

¹ PániH Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, *Tesalónica* tútchina queét it juibínit wut jī. Caanjíh judíowā ī míic wáacat muú át jumup wut jī. ² Pánihna, judíowáih chooát yeó jáap jumap pah ípí bejat dée pah

Pablowā judíowā ī míic wáacat munná it bejep wut jī. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumap pah Dios naáwátdih caanjíh moondíh Pablo át bohénap wut jī. ³ PániH bohéna, nin pah ápí niij naáwáp wut jī:

—Jwiít judíowā, jwí páini, Dios ā wahni Cristo yeejép ā yapat pínah, ā wunat pínah, ā jwúub boo pud júúwát pínahdiHbut jon játih moón Dios naáwátdih naóh yapanit it daacáp tají. Wā naóhni Jesúsboó Dios ā wahni Cristo ā jumna caá. Caán caá jwí páini, át niijíp wut jī.

⁴ Páant ā niijíchah joinít, biquína caanjíh moón judíowā, dawá Griegowā DiosdiHjeh wēnit, caán tútchidih moón maáta yaád-hbut caandíh joinít, “Yoobópdih tigaá”, it niijíp wut jī. Páant niijnít, PablowádiH it péenap wut jī. ⁵ Obohjeéhtih, judíowā maátaboó íjeéh péenachah ennit, búdí it íjij wut jī. PániH íjna, dawá yeejépwádiH bid bojnit, nin pah it niiját tútup wut jī: “ ‘Nit yeejép chájna caá ī chájap’, ñi niij náaca”, queétdih it niij jac wutup wut jī. Páant ī niij náacáchah joinít, caán tútchidih moonbút PablowádiH it íjij wut jī. Pánihna, judíowā ī maáta Jasón wut jum-níih munná juibínit, cáacwádiH wúhíhna, PablowádiH it bidip wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid jaicán, Jasónboodíh, bita JesúsíhwádiHbut it teo wái bac bejep wut jī. PániH teo wái bac bejnit, tútchidih moón maáta pebhna úb juibínit, nin pah it niij naóh yacap wut jī:

—Pablowā nihat baácdih moondíh it tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwíih tútchidihbut tac buugánadiH ī juná caá. ⁷ Nin Jasón queétdih áih munná át waadát tútup wut jī. Queét Roma tútchidih bóo jwí maáh César ā wutatdih yap yohnit, ‘Bíih maáh, Jesús caá ā wút’, niijnít, jwí maáh ā wutatdih jwiítidihbut ī yap yohat tútutna caá, it niij naóh yacap wut jī.

⁸ Páant ī niij naóh yacachah joinít, nihat cáacwā ī maáta bícdih tabit it íjij wut jī. ⁹ Obohjeéhtih, queétdih ī nemcat pínah niijná, Jasón, ájeéh jumnitbut caán tútchidih moón maátadiH dinero it wáhp wut jī.

Pablo Silasjīh Berea tútchina ī juibíat

¹⁰ Caan chéijeh waícanjeh Berea tútchina Jesúsíhwā PablowádiH it wahap wut jī.

Caanná juibínitji judíowā ī míc wáacat muuná it waadáp wut jī. ¹¹ Tesalónica tútchidih moón ī jenah joyátjidih Berea tútchidih moónboó Jesúh doonádih chah táí joinít it jumup wut jī. Pánihna, Jesúh táini doonádih ī joyát túttimah, “¿Yoobópdihi níit?” níij jéihíhna, yeó jáap jumát pah jon játih moón Dios naáwátidih ī daacátjidih ennit, it míc bohénap wut jī. ¹² Pánih bohéna, judíowā, Griegowā neoná, maáta yaádh bícdih, dawá Jesúsdih it jepahap wut jī. ¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tútchidih moondíhbut Dios naáwátidih ā bohéat doonádih joinít, Tesalónica tútchidih moón judíowā ī maáta caanná it ñuun béjep wut jī. Caanná ñuun juibínit, Berea tútchidih moondíh tac buugána, ī yee naáwáchah joinít, Pablowádih it tíjip wut jī. ¹⁴ Páant ī íjichah ennit, Pablodih búdí muj jélitna waícanjeh Jesúhíhwā it numah dei béjep wut jī. Obohjeéhtih Silas Timoteojíh Berea tútchidih it chāwáp wut jī. ¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tútchina búdí jááj chóojíh it numah cháuh béjep wut jī. Pánih cháuh juibínitji, Berea tútchiboó it jwáub aab béjep wut jī, páant muntih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jum bí”, Silas Timoteodihbut it níijíp wut jī. Páant Pablo queétdih át níiját túttup wut jī.

Pablo Atenas tútchidih ā jumát

¹⁶ Pablo Atenas tútchina juibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jī. Pánih páina, caán tútchidih át táoh jib béjep wut jī. Pánih táoh jib bejna, caán tútchidih moón ī pāp cáagnitdih “Jwíh dios caá”, ī níijichah jéihnit, dawá ā jumátidih enna, Pablo túbít át jíghap wut jī. ¹⁷ Pánih jíghanit, judíowā ī míc wáacat muuná waadnit, judíowā, judíowā nihcannit yuhna, Diosdih wéinitjihbut át míc wéhenap wut jī. Yeó jáap jumát pah Pablo caán tútchi tac yoóbo júuhna en jibnitjihbut át míc wéhenap wut jī. ¹⁸ Biquína Epicureowā ī jenah joyátidih bohénit, bita Estoicowā ī jenah joyátidih bohénitbut Pablotíh it míc wéhenap wut jī.

—¿Nin wéheate beedcánni ded pah tígaa ā níij wéhe? queét it míc níijip wut jī.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ā jumátjidih, ā boo pud júuwátjidihbut ā naáwáchah joinít,

—Caánboó bíh diosnadih naóhna caá ā chājap, it níijíp wut jī.

¹⁹ Túttimah, queét ípí míc wáac juibí wéhenapboó, Areópago wūt jumupna Pablodih it numah béjep wut jī.

—Ma jáap bohéatdih jwí jéihíhna caá. ²⁰ Jwí jóica naáh doonádih ma naáwáchah, jwí jóíhna caá, queét Pablodih it níijíp wut jī. ²¹ Nihat Atenas tútchidih moón, bíh baácmant júóhnit caán tútchidih jumnitbut, yeó jáap jumát pah jáap bohéatdih ípí míc wéhehip wut jī. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo ā naáwátidihbut it jóíhip wut jī.

²² Pánihna, Pablo Areópago wūt jumupboó ñah ñuhnit, caánboó wáac juibínitdih nin pah át níij naáwáp wut jī:

“Atenas tútchidih moón, dawá pāpnitdih yeéb búdí wéinit, ñi wúbátidih wá jéihna caá. ²³ Nin ñíh tútchidih dawá ñi pāp cáag wéinitdih wá táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wéinit cáth, bícdih nin pah ñi níij daacátjidihbut wá enep be. “WÉT JWÍ JÉHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit níij daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yuhna, caandíh ñi wéina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát túut caá wá chājap.

²⁴ “Caán Dios nihat baácdih chāj, nihat baácbóo jumnidihbut át chājap tají. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baácbóo jumnitbut ī maáh caá. Cáacwā ī chājni muudíh jumni nihcan caá. ²⁵ Caán jwiítidih báadhdát túutni, caolih wáyat túutni, nihat bíh pah bóo chāj wéhni jumna, jwiít jwí teo wáacatdih ā náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

²⁶ “Newé pínahdih caán Dios át jwíh chājap wut jī. Caanjíh nihat baácdih moondíhbut át chājap wut jī. Pánihna, nihat baácbóo jwiítidih át jwejep wut jī. ‘Nin pah bólih maatápdih ā báadh jwéhhipna caá’, jwiítidih Dios át níij jenah joyóp wut jī.

²⁷ “Queét weemdíh bidnit, ī jwááhhipna caá’, Dios át níij jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Dios wuup ā jumcan caá. Jwíjeéh tígaa ā jumup. ²⁸ Nin pah bíh át níij daacáp tají: ‘Caandíh míc wéhenit pínah jwiítidih át chājap wut jī. Pánihna, jwíjeéh apí jumna caá’, it níij daacáp tají. Jon játih moón ñi déewábút ‘jwiít Dios weh caá’, it níij

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47

daacáp tají. ²⁹ Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, niíf náhnina, oro, plata, jeejíh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chājnidih ‘Jwíih dios caá’, niíf jenah joyátidih ñi cádaahaá. ³⁰ Jon játih moón Diosdih jéihcannit jum jwahna, í yeéj chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwahcap wut jí. ³¹ Obohjeéhtih, buu láa nihat baácdih moón í yeéj chājatdih át cádahat túutap wut jí. ³¹ Túttimah, Dios á jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túnitdih, yeejépwádhbut ded pah í chājatjí jíib á jíib chājbična caá. Pánih chājni pínahdih Jesús-dih Dios nin baáboó át wahap wut jí. Jesús wunnidih yuhna, át jwúub booanap tají. Pánih booana, ‘Ded pah cáacwá í chājatjí jíib nin wá booani á túi jíib chājbična caá’, Dios cáacwádh át niíf jéihyanap wut jí”, Pablo Atenas tútchidih moondíh át niífjíp wut jí.*

³² Páant cáacwá í boo pud júúwátjidih á wehenachah joinít, biquína Pablodih ít deoh naáwáp wut jí. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ít niífjíp wut jí:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwí jwúub jóíhna caá, ít niífjíp wut jí.

³³ Páant í niífjíp túttimah, í míc wáacampant Pablo át bejah bojop wut jí. ³⁴ Daocánnit Jesúsdi h jáap jepahnit, caán bícdih ít péenap wut jí. Bíc newé, Dionisio wút jumni, Areópagodih maátajeéh jumni, Jesúsdi h át jepahap wut jí. Bíc wili Dámaris wút jumni, bitabut Jesúsdi h át jepahap wut jí.

18

Pablo Corinto tútchiboó á jumat

¹ Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jum-niji Corinto wút jumni tútchina át be-jep wut jí. ² Caanná juibínit, judío cáac Aquila wút jumnidih át jwááap wut jí. Roma tútchidih moón í maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judíowádh á bejat túutachah, Aquilaboó yad Priscilajíh bejnit, Corinto tútchina játih ítát juibínap wut jí. Aquila Ponto wút jumni baácdih bóo wut jí. Pánihna, queét Corinto tútchidih í jumuchah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, íjeéh át cháwáp wut jí. ³ Aquilawá nuñépwá chóojíh muudíh teo jíib chāj wūh-nit ít jumap wut jí. Pablobut caán déedih

teoni jumna, íjeéh át tewep wut jí. ⁴ Pablo chooát yeó jáap jumap pah, judíowá í míc wáacat muuná juibínit, queét Jesúsdi h át jepahap pínah niijná, judíowá, judíowá ni-hcannitdihbut Dios naáwátidih át naáwáp wut jí.

⁵ Silas Timoteojíh Macedonia baácmant Corinto tútchina í juibínachah, Pablo yeó jáap jumap pah judíowádh Dios naáwátidih át naáwáp wut jí. “Jesús caá jwiít judíowá jwí páini, Dios á wahni”, ápi niífjíp wut jí. ⁶ Páant á niíf bohénachah, judíowá caandíh ít jóíhcap wut jí. Pánih jóíhcan yap yohnit, caandíh ít jūihñap wut jí. Páant í jóíhcatdih enna, queétdih á cádahatdih júutna, Pablo áih jih bóo yégueh chóodih too dugnit, át ñéenc mao jéenanap wut jí. Pánih chājnit, queétdih nin pah át niíf jūihñap wut jí:

—Yeéb ñi yap yohatjí jíib iiguípná ñi bejbipna caá. Pánihna, buu judíowá ni-hcannitdih Jesúsdi h doonádh naáwádh wá bejbipna caá, át niífjíp wut jí.

⁷ Páant niíf péanit, judíowá í míc wáacat muumánt bac bejnit, Tito Justo wút jum-níh muuná át waád juibínap wut jí. Caán judío niican yuhna, Dios yooátdih wéini wut jí. Áih muú judíowá í míc wáacat muu pébh át jumap wut jí. ⁸ Crispo wút jumni, judíowá í míc wáacat muudíh bóo maáhji, ájeéh bóli, á wehbut, Jesúsdi h át jepahap wut jí. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo á naáwátidih joinít, Jesúsdi h át jepahachah, ípi daabánap wut jí. ⁹⁻¹⁰ Bíc chei ñocanjeh, Pablo oo jámat déedih á enechah, Jesús caandíh jógohnit, nin pah át niíf naáwáp wut jí. “Majeéh wá jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wíihwá í jumna caá. Pánihna, bita meemdíh yee-jép í chājíhichah yuhna, úumcanejeh, wá naáwátidih ma naóh cádahca bojoó. Pán-tjeh ma jumap bojca bojoó”, át niífjíp wut jí. ¹¹ Páant á niífchah joinít, bíc jópchi túi beéd, bíh jópchi tac yoób caanjíh moondíh Dios naáwátidih Pablo át naóh jumap wut jí.

¹² Caán tútchidih Pablo íjeéh á jum jwuhuchah, Galión wút jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumap wut jí. Pánihna, caán láa judíowá í maáta nihat bíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh

* 17:31 Sal 9,8

yacat túut niijná, Galión pebhna caandíh ít ub juibínap wut jī. ¹³ Pánih ub juibínit, Galiónndih nin pah ít niij yee naóh yacap wut jī:

—Ninboó cáacwā ded pah Diosdih ī weñat pínahdih bohéna, Moisés ā wutatjiboodíh ā jepahat túutcan caá, ít niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ī niij yee naáwáchah joinít, Pablo ā naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowādih nin pah át niij jepahap wut jī:

—Nin jwiít Roma baácdih moón jwī maáta ī wutatdih yap yohni ā jumuchah nihna, yeebdíh wāta jepah tagaá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yeeb judíowā nī wutatboodíh caán yap yohni ā jumuchah, nīh pínahjeh caá. Caandíh wā jéihcan caá, át niijíp wut jī.

¹⁶ Páant niijnít, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacanap wut jī. ¹⁷ Páant ā bacanachah, Sóstenes, judíowā ī míc wáacat mūndíh bóo maáhdih teonit, Galión ā enepdih caandíh ít puñup wut jī. Páant ī puñuchah enna yuhna, Galión át enah bojop wut jī.

Pablo Antioquia tútchina ā jwáub bejat

¹⁸ Páant ī niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumniiji “Wā bejna caá”, niijnít, Jesúíhwādih át cádah bejep wut jī. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajíh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wūt jumni jélitdih ít púud dei bejep wut jī. Pánihna, jáaj chóodih ī waadát pínah játih, judíowā ípí chájat pah, Pablo Diosdih ā naáwátjidih péanit, át jwáub waó bojat túutup wut jī.* ¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina ít chúuh bejep wut jī. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbat Pablo át cádahap wut jī. Pánih cádahnit, judíowā ī míc wáacat mūná át bejep wut jī. Caanná juibínit, míc wáacnit judíowájíh ded pah Jesús ā jumatdih át míc wéhenap wut jī. ²⁰ Páant ī míc wéheat túttimah, caandíh íjeéh ít cháwát túutup wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Níjeéh wā jéih cháocán caá. ²¹ Dios ā náahachah, wā jwáub jūóhbiipna caá”, queétdih Pablo át niijíp wut jī.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant át chúuh bejep wut jī. ²² Pánihna, Cesarea

tútchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina át aáb juibínap wut jī. Caanná aáb juibínit, caanjíh moón Jesúíhwā míc wáacnitdih ded pah ā chájatjidih naóhntjeh, Antioquia tútchina át yap bejep wut jī.

²³ Pánihna, maatápdih caanjíh jumniiji Galacia baácdih, Frigia baácdih át jwáub jib bejep wut jī, páant muntíh. Caán baácnadih moón Jesúíhwādih ā jwáub bohénachah, chah Jesúsdih ít táí jenah joyóp wut jī.

Apolos Éfeso tútchidih moondíh Dios naáwátidih ā bohéat

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbat ā bohé jibichah, Apolos wūt jumniiboó, judío cáac Alejandria tútchidih bóo, Éfeso tútchina át juibínap wut jī. Caán Apolos táí naóhni jumna, Dios naáwátidih jon játih moón ī daacátjidih táí jéihnibut át jumup wut jī. ²⁵ Bíih caandíh Jesúh táini doonádhbat át bohénap wut jī. Pánihna, búdí weñatjíh caán doonádh át táí bohénap wut yuh jī. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáatdihjeh át jéihyep wut jī. ²⁶ Judíowā ī míc wáacat mūná Apolos úumcanjeh, queétdih át bohé jwíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, ā táí jéih beedáah enna, caandíh bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajíh Apolosdih íh mūná ít numah bejep wut jī. ²⁷ Páant ī táí bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ā niijíchah joinít, Jesúíhwā caandíh “Ma táí bejeé”, niijnít, ī daácní núodihbat ít wūhup wut jī, Acaya baácdih moón Jesúíhwā caandíh ī táí wēi jwááat pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná juibínit, caán baácdih moón Dios ā oyatjíh Jesúsdih jepahnitjidih át bohé teo wáacap wut jī. ²⁸ Caán tútchidih moón judíowādih nin pah ápí niij naáwáp wut jī: “Jesús tígaa Dios ā wahni, jwiít jwípí páini”, cáacwā ī enepdih át niijíp wut jī. Pánihna, Dios naáwátidih jon játih ī daacátjidih ā táí naáwáchah joinít, “Yoobópdih nihcan caá”, ít jéih niijcáp wut jī. Pánih naóhna, Jesúíhwādih Apolos chah át jwáub teo wáacap wut jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

* 18:18 Nm 6.18

¹ Corinto tútchidih Apolos ā jumuchah, Pabloobó Frigia baácdih jumniiji jeé yoób puúd dei bej, Éfeso tútchina át juibínap wut jī. Caanná juibínit, biquína ā jéih jwuhcannit Jesúhwádh át jwááap wut jī. ² Queétdih jwááhnit, nin pah át niij úúbh joyóp wut jī:

—Jesúsdih nī jáap jepahachah, Túini Espiritu yeebdíh ā waadnít jī? át niijp wut jī.

—Túini Espiritu ā jumatdih jwiútdih ī naóhcan jī, ít niij jepahap wut jī.

³ —¿Túini doonádh yeeb nī jepahachah, ded pah tíi yeebdíh ī nih chāj daabá? Pablo queétdih át niij úúbh joyóp wut jī.

—Juan Daabáni ā naawátdih ī jepahachah, ā daabáatj pah jwiútdih ī daabánap jī, ít niij jepahap wut jī.

⁴ —Cáacwā ī yéejatdih ī yohochah ennit, queétdih Juan át daabánap wut jī. Pánih daabána, ī yéejat yohat júutna ī chājap wut jī. Obohjeéhtih, Juan cáacwádh nin pah ápi niij naawáp wut jī. ‘Wā túttimah jūóhndih nī túi jepahaá’, át niijp wut jī. Páant niijná, Jesúsdih niijná át chājap wut jī, Pablo át niij naawáp wut jī.*

⁵ Páant ā niijchah joinít, Jesús ā wēpatjīh queét ít daabáat túutap wut jī. ⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha úúbúchah, Túini Espiritu queétdih át waadáp wut jī. Páant ā waadáchah, mácah wéheatjīh Diosdih wēi naóhnt, ā naawátdihbut ít naóh yapanap wut jī. ⁷ Queét nihat doce neoná ít jumap wut jī.

⁸ Queétdih naawát túttimah, Pablo judíowā ī míc wáacat munná waadnít, át bohénap wut jī. Bíic peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jumap pah úumcanjeh, Dios maáh ā jumatdih naóhna át chājap wut jī. Páant ā naawáchah joinít, “Á naawát yoobópdih caá”, ít míc niijp wut jī. ⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cáacwā ī enechah, Jesúh doonádh ít yéej naawáp wut jī. Páant ī yéej naawáchah joinít, judíowā ī míc wáacat munnánt Pabloobó Jesúhwádh numah bac bejnit, Tirano wūt jumniíh munná ít bejep wut jī. Pánihna, caán muddíh yeó jáap jumap pah Jesúh doonádh ápi bohénap wut jī.

¹⁰ Chéne jópchi caanjīh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, nihat Asia baácdih

moón judíowā, judíowā nihcannitbut jwí Maáh Jesúh táini doonádh ít joyóp wut jī. ¹¹ Dios ā wēpatjīh jwiít cáacwā jwí jéih chājca naáhdih chājnít, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júutap wut jī. ¹² Dios ā wēpat caandíh búdí ā jumuchah, áih bácahdih cáacwā ī chūúáni chónadih úb bejnit, wunnitdih ī cáagachah, ípi boonap wut jī. Ded nemép jumnidih caán chóojīh ī cáagachah, nemépwāboó ípi bac bejep wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowā jióhntiboó jibnit, nemépwádh ípi bacapan wut jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih ennitj nemépwádh bacaíhna, nin pah ítih niij wutap wut yuh jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebdíh jwí watna caá. Nī bac bejeé nin newémant”, ípi niijp wut jī.

¹⁴ Esceva wūt jumni, siete ā wehboó páant ít chājap wut jī. Í ip judíowā sacerdotewā ī maátajeéh jumni át jumap wut jī. ¹⁵ Pánihna, ā weh nemépdih ī bacaat déedih, nemépboó nin pah queétdih át niijp wut jī: “Jesúsdih wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboodíh wā jéihcan caá”, át niijp wut jī.

¹⁶ Páant niijnítjeh, nemép jumniiboó náap jūóhnt, queétdih át teo puñup wut jī. Páant ā puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítna jumnit, caán munnánt queét ít náao bac peét bejep wut jī. ¹⁷ Páant ī yapachah, nihat Éfeso tútchidih moón, judíowā, judíowā nihcannitbut caán doonádh joinít, búdí ít úumap wut jī. “Jesús ā wēpat búdí caá”, nihat cáacwā ít míc niijp wut jī.

¹⁸ Dawá Jesúsdih jepahntjī, nihat cáacwā ī enechah, ī yéej chājatjīdh Diosdih ít naawáp wut jī. ¹⁹ Queét cáth dawá jióhnt ít jumap wut jī. Pánihna, jióhna ī enat papélah quiñtnajidih caanná úb jūóhnt, cáacwā ī enechah, ít cáo yohop wut jī. Caán quiñtnaji ā jīb jummatdih ī jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jīb pah bóo át jīb jumap wut jī. ²⁰ Páant ī chājat doonádh joinít, chah dawá Jesúh doonádh jepahnt, ít túi túut munnáp wut jī.

²¹ Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yuh jī: “Macedonia baácna juibí

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

yap bej, Acaya baácna juibínit, Jerusalén tátchina wā jwáub bejbipna caá. Caanna juibíniji Roma tátchina enedih wā bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī.²² Pánihna, Timoteo, Erasto wūt jumnijih caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna átát wah waáwá bojop wut jī. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tátchidih biícjeh át chāo jwúhup wut jī.

Éfeso tátchidih moón ī jūih ñaacát

²³ Pablo Éfeso tátchidih ā jumuchah, caán tátchidih moón Jesúh doonádih náahcan, Pablodih it jūihñup wut jī. ²⁴ Demetrio wūt jumni, íh dios wili Artemisa wūt jumnihíh botoni muu dáhnadih platajih ápi chájap wut jī. Bitabut biíc yoobó teonit, ī jīb cháj wāhna, búdí ípí jīb tewep wut jī. ²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át niijíp wut jī: “Ñi joyoó. Nin tewatjih búdí jwí jīb tewatdih ñi jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ā bohénachah, jwiítidih ā tobohna caá. ‘Dioswā déedih cáacwā ī pāpnidih báadhni nihcan caá’, ápi niij bohéna caá. Páant ā niijíchah joinit, dawá Éfeso tátchidih moón, nihat Asia baácdih moonbút ā bohéatdih ‘Yoobópdihi tiguaá’, ī niijná caá. ²⁷ Páant niijná, jwí tewatdih cáacwā yeejép ī wéhebpina caá. Jwíh dios wili Artemisaíh muudíhbut ī yohbipna caá. Pánihna, nihat Asia baácdih moón, nihat baácnaadih moonbút caántdih wēi wúhñitji ī cádahbipna caá”, Demetrio queétdih át niijíp wut jī.

²⁸ Páant ā niijíchah joinit, queétdih íjnit, it jūih ñaac ñuhup wut jī: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, it niij jūih ñaacáp wut jī.

²⁹ Pánihna, nihat Éfeso tátchidih moonbút íjna, biíc yoobó it niij ñaacáp wut jī. Pánih íjnit, Gayodih, Aristarco wūt jumnidihbut teonit, cáacwā ī míic wáacap júduna queétdih it wái bejep wut jī. Gayo, Aristarcojih Macedonia baácdih moón Pablo ā pej jum jibnit it jumup wut jī. ³⁰ Pablo queétdih cáacwādihi wéhenadih ā bejíchah yáhna, Jesúh wāboó caandih it wahcap wut jī. ³¹ Bita caán baácdih moón ī maáta Pablo ā chéenwābut ā bejcat pínah niijná dooná it wahap wut jī. “Cáacwā ī míic wáacapboó ā bejca bojo naáh”, Pablodih it niij naáwát

túttup wut jī. ³² Dawá caanjíh míic wáac jwinít biícidih “¿Dépanih tiguaá jwiít míic mawat tútt jwí cháj?” it niij jenah joicáp wut jī. Queétdih tabit ñaacnit, it jūih yapanap wut jī. Biquína mách it jūih ñaacáp wut jī. Bitabut mách it jūih ñaacáp wut jī. ³³ Biquína judíowā Alejandro wūt jumnidih cáacwādihi it naáwát túttup wut jī. Pánihna, Pablowā ded pah ī chájatdih ā yoob naáwát tútt niijná, Alejandro “Laiha bojoó”, niijná, áih téihyájih júttit, át yayát túttup wut yuh jī. ³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ā jumuchah ennit, nihat cáacwā chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba it ñaac jūih ñuhup wut jī: “Artemisa, jwiít Éfeso tátchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, it niij ñaacáp wut jī.

³⁵ Páant ī niij ñaac jūihñachah ennit, Éfeso tátchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laiha bojoó” niijnit, nin pah át niij naáwáp wut jī: “Wā déewáá, yeéb Éfeso tátchidih moón, ñi joyoó. Jwíh chah wēpép dios wili Artemisaíh muudíh warnit jwiít jwí jumadilh nihat baácdih moón ī jéihna caá. Jeámant caánt pah jígohni buég jéen jūóhndih en daonit jwí jumuchahbut ī jéihna caá. ³⁶ Bita ‘Nin yoobópdihi nihcan caá’, ī jéih niijcán caá. Pánihna, ñi míic jūih cádahaá. Túinijeh ñi joyoó. ³⁷ Nit yeéb teo jūóhñit jwíh dios wilidih yeejép niij wéhecan, miíh muudíh waad béjnit, ī muucáp be. Pánihna, ñi túi chájaá. ³⁸ Demetrio, platajih teonit biícidih naóh yaquíhna, peéh chájat túttitnitboodíh naóh yacadih ī beje naáh. ³⁹ Jwáub míic wáacna, túinijeh ñi míic wáacáp, buca. Yeéb buu ñi chájatji pah ñi jwáub chája bojoó. ⁴⁰ Buu yeéb ñi míic jūih ñaacátidih jwí maáta joinit, ‘Jwiítidih ī yohbipna caá’, ī niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niij ñaac jūih ñuhatjidih queétdih túinijeh jwí jéih naóhcan niit”, maátadih teo wáacniboó queétdih át niijíp wut jī. ⁴¹ Páant niij naóh péanit, “Páant bóojeh tiguaá. Ñi bejeé”, át niijíp wut jī.

20

Macedonia baác, Grecia baác nabut Pablo ā juibíat

¹ Páant ī jūih ñaac yayát túttimah, Pablooó Jesúh wādihi bid wáacnit, át jwáub bohénap wut jī, Jesúsdih ī cádahcat

pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wā bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih át cádah bejep wut jī. ²Caanná juibínit, Dios naáwátdih táoh naóh bohénit, caanjíh moón Jesúh wádhíh át weñanap wut jī. Queétdih Dios naáwátdih táoh naóh bejna, Grecia baácna át juibínap wut jī. ³Pánih juibínit, caán baácdih bíc peihcanni widh át chāo jwúhup wut jī. Caanjíh jumna, Siria baácna át jwúub chúuh jūúwíhip wut jī. Obohjeéhtih, judíowā caandíh tewíhat doonádih át joyóp wut jī. Caán doonádih joinít, Pablowá Macedonia baácboó bejni namádih jwúub aáb bejnit, Filipos tútchina ít páud dei juyúp wut jī. ⁴Páant ā jūúwúchah, Berea tútchidih bóo, Sópater wūt jumni Pablodih át pej jum jūúwúp wut jī. Sópater Pirro wūúh át jumap wut jī. Tesalónica tútchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácdih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tútchidih moón Gayo, Timoteobut caandíh ít pej jum jūúwúp wut jī. Filipos tútchina í jwúub juyúchah, weém Lucasbut Pablowádhíh wā jwúub pej jumap jī. ⁵Pánihna, caandíh pej jum joinít, Troas wūt jumni tútchina í waóh bej páñap jī. ⁶Páant í bej páñachah, paacánni pandih jwí jeémát túttimah, jwiítboó Pabloyíh Filipos tútchidih jumnití, johlitíh bejni jááj chóodih waadnít, Troas tútchina jwí chúuh bejep jī. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap túttimah, caán tútchina chúuh juibínit, queét waóh bej pánitídhíh jwí jwááap jī. Pánih chúuh juibí jwááhnit, siete yeó jáap caanná jwí jum jwuhup jī.

Troas tútchidih moondíh Pablo ā naáwát

⁷Troas tútchidih jumna, domingo yeó jáapdhíh Jesúh cáacwā míc wáac joinít, Jesús ā wunatjidih jwí náhni jeémátídhíh jwí jeémát pínah játih, Pablo queétdih Dios naáwátdih ā bohénap jī. Pánihna, Pablo ā pée naáwát chei, maatápdih ā naáwáp jī, páú chei tac yoob póhba. ⁸Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihboó jwí míc wáacap jī. ⁹Pablo ā naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wūt jumni, enat jécidih bóo naadíh ā páuh laáb chúudup jī. Pablo jwiítídhíh maatápdih Dios naáwátdih ā bohénachah, Euticodih quíib chei át jūóhjíp taga. Páni-hna, bíc peihcanni tólih chah caán ũo

chúudni át pud jéen bejep jī. Á pud jéen be-jechah ennit, játih dei bejnitboó wunnidih í wái ñahanap jī. ¹⁰Pablo í túttimah pée dei bejnit, caandíh ā juibí ũb túuhup jī. Pánih ũb túuhnit, nin pah queétdih ā niijíp jī:

—Ñi jíghaca bojóo. Á báadhna caá, ā niijíp jī.

¹¹⁻¹²Páant ā niijíchahjeh, wunniji ā jwúub boonap jī. Á jwúub boonachah ennit, queétdíh bóo í weñep jī. Pánih weñit, chah bóo tólihna jwúub páuh laab bejnit, Jesús ā wunatjidih jwí náhni jeémátídhíh jwí jeémép jī, buca. Páant jwí jeémp péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwúub bohénajeh, ā daa peetép jī. Páant ā bohé péaat túttimah, jwiít jwí bejep jī.

Pablo Troas tútchidih jumni bejnit, Mileto tútchina ā juibíát

¹³Troas tútchidih jumnit, Pablo játih jwiítídhíh Aso tútchina johlitíh bejni jááj chóojíh ā chúuh bej páñat túutap jī. Pablobóo namámant ā bejíhip jī. Pánihna, Pablo ā niijátji pahjeh Aso tútchina caandíh jwí jwááap jī. ¹⁴Caandíh jwí jwááachah, jwí bejni jááj chóodih jwíjeéh ā waadáp jī. Pánihna, caán chóojíh chúuh bejnit, Mitilene tútchina jwí chúuh juibínap jī. ¹⁵Caán tútchidih juibí yap bej, bíh yeó jáapdhíh Quío quewadhíh jwí yap bejep jī. Pánih yap bejnit, túttimah bóo yeó jáapdhíh Samos quewadhíh páantjeh jwí en yap bejep jī. Pánih yap bejnit, Trogilio wūt jumni tútchidih ũonitji bíh yeó jáap Mileto tútchina jwí chúuh juibínap jī. ¹⁶Pablo Pentecostés yeó jáapnadhíh Jerusalén tútchina juibíhna, Asia baácdih maatápdih ā jumíhcap jī. Pánihna, Éfeso tútchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tútchina jwí juibínap jī.

Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúh wá maátadhíh ā naáwát

¹⁷Mileto tútchina jwí juibínachah, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúh wá maátadhíh ā bid bojop jī. ¹⁸Páant ā bid bojniti jwí pebhna í juyúchah, Pablo queétdih nin pah ā níj naáwáp jī: “Asia baácdih jumna, ded pah wā chájatídhíh yeebých ní jéihna caá. ¹⁹Ñijeéh jumna, dedé bíh pah bóo niiját wihcan, jwí Maáh Jesúh táini doonádih wā naáwáp jī. Yeéb Jesúsdi h chah ní jéihyat pínah niijná, wā juí naáwáp jī. “Yeéb chah

wā jéihna caá', wā niijcáp jī. Wā déewā weemdíh ī yéej chājachah yuhna, Dios ā wēpatjīh wāpí naóh bohénap jī. ²⁰Yeéb Jesús-dih chah nī túi péeat pínah niijná, yeebdíh Dios naáwát-dih wā naóh beedánap jī. Cáacwā ī enechah, níih munnáboobút yeebdíh wā bohénap jī. ²¹Judíowádih, judíowā nihcannitdihbut bíic yoobó Dios naáwát-dih wā wēp bohénap jī. 'Nī yéej chājat-dih cádahnit, jwī Maáh Jesús-dih nī túi jenah joyoó', wāpí níj naáwáp jī. ²²Pánihna, buu Táini Espíritu ā wutat pahjeh tih Jerusalén tātchina bejna caá wā chājap. Caanná jūbínit, ded pah wā yapat pínahdih wā jéihcan caá. ²³Obohjeéhtih, tútchi jummat pah Táini Espíritu weemdíh nin pah ā níj jéihyanap be: 'Jerusalén tútchiboó jummit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdíh nemat muúboó ī nembipna caá', ā niijíp be. ²⁴Obohjeéhtih, táini dooná, Dios ā oyat doonádih jwī Maáh Jesús weemdíh ā naáwát tútup jī. Páant ā wutatjidih wā teo péa jwuhbipna caá. Caandíh wā teo péa beedánit, wā wunat pínahdih wā úmcan caá.*

²⁵“Pánihna, nījeéh jumna, Jesús maáh ā jummat-dih wāpí naáwáp jī. Obohjeéhtih, chéneji jwī jwúub míic encat pínahdih wā jéihna caá. ²⁶⁻²⁷Pánih jéihna, buu nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Nihat Dios naáwát-dih yeebdíh wā túi naóh beedánap jī. Pánihna, nījeéh moón Dios naáwát-dih náahcannit ī jumuchah, weémboodíh peéh chājat ā wihcan níit. ²⁸Yeebjéh nī túi jenah joyoó. Jesúh-wā Táini Espíritu yeebdíh ā en daawát tútutnit-dih nī túi en dawaá. Ovejawádih en daonít ī en dawát pah Jesúh-wádihbut yeéb nī túi en dawaá. Dios wúéh wunna, áih meépjīh queétdih áihwā pínah át jíib chājjip taga. ²⁹Weém ninjīh wā bejat túttimah, jiwá ovejawádih ī mawat pah, bita yeejép-wáboó Jesúh-wádih yéejanadih ī jūóh-bipna caá. Pánihna, queét Jesúh-wádih nī túi en dawaá. ³⁰Túttimah, bita nījeéh jummitboó 'Jesúh-wā jwī jumna caá', niijná yuhna, queétoodíh ī péeat pínah niijná, bita Jesúh-wádih yeenit, bíih naáwát-dih ī joyát tútutbipna caá. ³¹Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Yeó jáap jummat pah, chei jummat pah-but jāinít, bíic peihcanni jópchi pohba, Dios

naáwát-dih yeéb nihat-dih, wā wēp bohénap jī. Caandíh nī túi náhninaá.

³²“Buu jwuh bejna, 'Paá, queétdih ma túi en dawaá', Dios-dih wā níj wúbhna caá. Á oyat-dih jenah joinít, nī túi jumbipna caá. Dios naáwát wēpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jummat pah nī jepahachah, yeebdíh ā teo wáacbipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbboó nihat ā nionit bíic-dih ájeéh nī jumbipna caá. ³³Nījeéh jumna, níih dinerodih, níih yéguehdihbut wíih pínah wāpí wúbhcap jī. ³⁴Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wā jíib chājap jī. Pánihna, wā náahat-dih, wájeéh jummit ī náahatdihbut wā tewat jíibjīh wāpí jíib chājap jī. Páant wā chājatjidih nī jéihna caá. ³⁵Maatáp-dih nījeéh jumna, búdí wā tewechah, nī enep jī. Pánih ennitji moh yéejnit-dih teo wáacat tútut niijná, yeebbút bíic yoobó nī chājaá. Jwī Maáh Jesús nin pah ā níjájidih nī túi náhninaá: 'Ded bíih-dih teo wáacna, chah búdí ā wēibipna caá. Obohjeéhtih, áihdihjeh ubna, nump ā wēibipna caá', át niijíp wut jī”, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúh-wā ī maátadih ā niijíp jī.

³⁶Páant níj péanit, Pablo queét bíic-dih bó-dicha caj yoh nājnit, Dios-dih ī wúbhup jī. ³⁷Páant ī wúbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jūinít, áih péo túb-dih ī nomop jī. ³⁸“Yeebdíh chéneji wā encan níit”, ā niijíchah joinít, queét búdí ī jígahap jī. Pánihna, caán jélitna jwī dei bejchah, jwījeéh queét nihat ī pée dei bejep jī.

21

Pablo Jerusalén tútchina ā jwúub bejat

¹ Mileto tútchimant bejna, Jesúh-wā maáta Éfeso tútchimant jāinítjidih “Jwī bejna caá”, niijnít, johlitjīh bejni jāáj chóodih waadnít, Cos wút jumni quewaboó jwī chúuh juibínap jī. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáap-dih Rodas wut jumni quewadih chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wut jumni tútchidih jwī juibínap jī. ²Pátara tútchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jāáj chóodih jwī bid juyúp jī. Pánihna, caán chóodih waadnít, caanná jwī bejep jī. ³Pánih bejna, Chipre wut

* 20:24 2Ti 4.7

jumni quewa wáyámant bóo buwámant ā jígohochah, en yap bejnit, Siria baácdih Tiro wūt jumni tátchina jwí chúuh juibínap jī. Pánih chúuh juibínit, bíf déedih ī ub aabánachah, caanjīh jwí chāo jwúhup jī. ⁴ Páant ī aabáát pónih, jwiítboó tátchi tacna bejnit, Jesúfhwādih jwí jwááap jī. Pánih jwááhñit, bífc semana ījeéh jwí chāo jwúhup jī. Pablo ded pah Jerusalén tátchiboó ā yapat pínahdih Túini Espiritu queétdih át jéihyanap tajī. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojóó”, caandīh ī niijíp yuh jī. ⁵ Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwí bejat pínah yeó jáapdih tátchimant jwí jwúub dei bejep jī, páant muntih. Nihat Jesúfhwā, ī weha mána yaádhjīh, ī wehjīhbat jwiítidih bádí muj jwéejdih bóo jélit óon coahna ī pej jum dei bejep jī. Pánihna, nihat óon jumupboó dei juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih bícdih jwí uúbup jī. ⁶ Pánih uúbh péanit, “Jwí bejna caá”, niijnit, queétdih pin teo péanit, jwí jwóhñiji jāáj chóodihjeh muntih jwí jwúub waadáp jī. Jwí jwúub waadáchah en péanit, Jesúfhwā íih muuná ī jwúub aab béjep jī.

⁷ Pánihna, Tiro tátchimant bej, Tolemaida wūt jumni tátchina jwí chúuh juibínap jī. Caanná chúuh juibínit, Jesúfhwādih jwááhñit, muj teo, bífc yeó jáap ījeéh jwí chāo jwúhup jī. ⁸ Cheibit caán tátchimant bej, Cesarea tátchina aab juibínit, Felipe pebhboó jwí juibínap jī. Caán Felipe Jesúfh túini doonádih wēp naóhni ā jumup jī. Jerusalén tátchiboó Jesús ā naáwát túntnidih teo wáacnit pínah siete neonádih ī ñío láa, Felipedihbat īt ñiwip wut jī.* ⁹ Á weh yatá chémena míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwátidih naóh yapanit īt jumup jī. ¹⁰ Ījeéh daocánni yeó jáap jwí jum jwuhachah, Agaboboó Judea baácmant jwóhni ā dei juyúp jī.* ¹¹ Pánihna, jwí pebhna juinít, Pabloíh juyáát tōpdih ubnit, caan tōpjīh áih téihya áih jítchadihbat ā míc chéwep jī.

—Nin pah Túini Espiritu ā niijná caá: ‘Jerusalén tátchidih moón judíowā nin juyáát tōp mínahdih ī chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandīh ī wūh-bipna caá’, ā niijná caá, Agabo ā niijíp jī.

¹² Páant ā niijíhah joinít, “Jerusalén tátchina ma bejca bojóó”, jwiít nihat Pablodih jwí wēp niijíp yuh jī. ¹³ Obohjeéhtih, Pablobóo jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—¿Dépanih tigaá ñi jūf? Weemdīh ñi jígahaca bojóo. Jesúfh túini doonádih wā naáwát jīb nemat muúboó ī nemíhna, ī neme naáh. Weemdīh ī mawíhñabut, ī mawa naáh. Weémboó wā úmcan caá, ā niijíp jī.

¹⁴ Páant jwí naáwáchah yuhna, Pablo ā jepahcah ennit, jwí cádahap jī.

—Dios ā náahatdihjeh ā chāja naáh, jwí niijíp jī.

¹⁵ Túttimah, jwíih bíf déedih jwúub ámoh péanit, Jerusalén tátchina jwí aab béjep jī. ¹⁶ Bitá Cesarea tátchidih moón Jesúfh-wábut jwiítidih pej jum bejnit, Mnasón wūt jumni pebhna jwiítidih ī numah juibínap jī. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdih jepahni át jumup wut jī. Pánihna, ā pebh jwí jumup jī.

Pablo Santiagodih enedih ā bejat

¹⁷ Jerusalén tátchina jwí juibínachah, Jesúfhwā wēinit, jwiítidih ī jwááh muj tewep jī. ¹⁸ Bífh yeó jáap Santiago pebhna Pablotjeh enedih jwí bejep jī. Nihat Jesúfhwādih waóhñit ā pebh juibínit, īt páñap tajī. ¹⁹ Pánihna, Pablodih ī muj teo péanachah, judíowā nihcannitjeéh jum láa, Dios caandīh ded pah ā chájat túatjatjidih Pablo queétdih ā naóh beedánap jī. ²⁰ Páant ā naáwáchah joinít, nihat bícdih Diosdih bádí ī weñep jī. Túttimah, Pablodih nin pah ī niij naáwáp jī:

—Jwí dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowāboó Jesúsdih túi jepahnit, Moisés ā wutjatjidih páantjeh nihat ī jepahna caá. ²¹ Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queétdih īt niij naáwáp wut be. ‘Pablo judíowādih bohéna, Moisés ā wutjatjidih át jepahat túutcap wut be. Judíowādih ī wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutcap wut be. Jwí nuowāji ded pah ī chájatjidih át chájat túutcap wut be’, īt niijíp wut be.

²² Queéť judíowā Jesúsdih jepahnit ninjīh ma juyát doonádih ī joimí nacaá. ¿Pánihna, queéť ī íjicat pínah niijná, ded pah tigaá jwí chájbi? ²³ Nin pah ma chājaá: Jwíjeéh moón chémena míc Jesúfhwā ‘Nin pah wā

* 21:8 Hch 6.5; 8.5 * 21:10 Hch 11.28

chājibpina caá', Diosdih ìt niijíp wut jī. Obohjeéhtih, páant niijnítji ì péa jwuhcan caá. ²⁴ Pánihna, queétdih numah bejnit, Moisés ā wutatji pah ma chājaá, 'Queéet táinit caá b̄ca', Dios ā niiját pínah niijná. Moisés ā wutatji pah, ì niiját péaat j̄uatat pínah niijná, ì waó bojat pínah j̄ib meéamboó ma j̄ib chājaá. Meém páant ma chājachah ennit, 'Jwī joiní dooná yoobópdiĥ át nihcan tagaá', jwī déewā ì niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ā wutatjidih ma túi jepahatdih queétejh ì jéihbipna caá. * ²⁵ Obohjeéhtih, judíowā nihcannit Jesúfhwāboodih ì jéihyat pínah niijná, jwiítjeh jwī jenah joyátdih jáantjeh nin pah queétdih jwī niij daác wahap jī: 'Pápnidih wūhniji jeémátdih ñi jeémpca bojóó. Meépdihbut ñi babhca bojóó. Nuñápwādiĥ jōp teonit maonidih ñi jeémpca bojóó. Ni áa nihcannitjīh ñi yéej chājca bojóó', queétdih jwī niijíp jī, Pablodih Jesúfhwā maáta ì niijíp jī. *

Dioĥ muú díftna Pablodih ì tewat

²⁶ Páant ì niijfchah joinít, Pablo cheibit queéet chéneña míc neonádiĥ numah bejnit, "Queéet táinit caá", Dios ā niiját pínah niijná, Moisés ā wutatjidih ì chājap jī. Pánihna, Dioĥ muúná waadníĥ, ì péaat pínah yeó jáapdiĥ, Diosdih ì wūhat pínah yeó jáapdiĥbut sacerdotewādiĥ ìt naáwáp wut jī.

²⁷ Moisés ā wutatji pah siete yeó jáap ì chājat pínahdiĥ ì péa jūúwúchah, biquína judíowā Asia baácmanĥ caandíĥ ñuún jūóh-nit, Dioĥ muú díftna Pablodih ìt enep wut jī. Pánih ennit, Pablodih ì ijat pínah niijná, dawá cáacwādiĥ ìt yee naáwáp wut jī. Páant ì yee naáwáchah, Pablodih ijnit, ìt tewep wut jī. ²⁸ "Yeéb jwī déewāá, jwiítidih ñi teo wáac jūúwá. Nin nihāt baáboó jib bohéna, jwiít judíowādiĥ, Moisés ā wutatjidih, nin Dioĥ muúdiĥbut nihāt cáacwādiĥ yeejép āpí bohéna caá. Judíowā nihcannitdih b̄u Dioĥ muúdiĥ numah waadníĥ, nindih ā yéejana caá", ì niij ñaacáp jī.

²⁹ Játih Pablo judío nihcanni Trófimo wūt jumni, Éfeso tútchidih bóodiĥ Jerusalén tútchidih ā numah jibichah, ìt enep wut jī. Páant ā numah jibichah ennitji "Pablo judío nihcannidih Dioĥ muú díftna át numah

waadáp tagaá", ìt niij jenah joiij tagaá. Obohjeéhtih, páant ì niij jenah joyát yoobópdiĥ nihcap jī. *

³⁰ Páant ì niij ñaacáchah joinít, nihāt caán tútchidih moón ijnit, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioĥ muú díftmant ìt wái bac bejep wut jī. Páant ì wái bac bejchahjeh, jécdiĥ ìt ñuún nemep wut jī. ³¹ Pánih wái bac bejnit, caandíĥ mao yohíhna, túbit ì ñaacát dooná Romano soldadowā ì maáhdih át juibínap wut jī. "¡Nihat Jerusalén tútchidih moón ñaac peét bejna caá ì chājap!" ìt niijíp wut jī. ³² Caán doonádiĥ joinítjeh, Pablodih p̄init pebhna áih soldadowādiĥ ā numah ñáo juyáp jī. Pánihna, queéet ì juyáchah ennit, Pablodih ì p̄i cádahap jī. ³³ Queéet pebhna junít, soldadowā ì maáh Pablodih nemat muúboó nemat túut niijná, chéne ítah tōpnajīh caandíĥ ā chéwat túutur jī. Pánih chéonit, caandíĥ p̄initdih nin pah ā niij wúbh joyóp jī: "¿Déhe tigeá nin? ¿Dedé tibeé ā chāj?" ā niijíp jī. ³⁴ Biquína wáac junít mácaĥ jūih ñaac, bita mácaĥ ì jūih ñaacáp jī. Páant ì ñaacáchah, soldadowā ì maáh ded pah ì niijátidih át beh joicáp wut jī. Pánihna, yoobópdiĥ jéihíhna, Pablodih íh muú díftna soldadowādiĥ ā ub waad béjat túutur jī. ³⁵ Íh muúná ì ub púuh laab béjchah ennit, ijina, cáacwā caandíĥ ì teo bid ñuún péenap jī. Pánihna, cáacwā ì jwúub dúc wáicat pínah niijná, páantjeh ì beo púuh laab béjep jī. ³⁶ Páant ì bejchah, dawá queétdih ñuún péenit, "¡Caandíĥ ñi mao yohoó! ¡Caandíĥ ñi mao yohoó!" ì niij ñaacáp jī.

"Yeejép wā chājcap be", Pablo ā niiját

³⁷ Pánihna, Pablodih íh muúná ì ub waad béjchahjeh, Pablo soldadowā ì maáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—Weém meemdiĥ bainí wā naáwíhna caá, Griego wéheatjīĥ át niijíp wut jī.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni níĥ? ³⁸ ¿Meém Egipto baácdiĥ bóo jwī maátadiĥ yohíhna, cáacwādiĥ maonitdih muú wihcapboó cuatro milwā dúo wáini nihcan níĥ? soldadowā ì maáh Pablodih át niij wúbh joyóp wut jī.

* 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29 * 21:29 Hch 20.4

³⁹—Caán nihcan caá. Weembút judío mun tigaá. Cilicia baácdih Tarso tátchidih bóo caá. Caán tátchi oboh jumni tátchi nihcan caá. Pánihna, queét cáacwádih weemdíh ma naáwát tútú, Pablo át niijíp wut jí.

⁴⁰ Páant ā niijíchah jointit, Pablodih át naáwáp tútup wut jí. Pánihna, Pablo páuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, í yayát pínah niijná, áih téihyajih ā júutup jí. Páant ā júutuchah, í ñaác yayáchah ennit, Pablo queétdih íh wéheatjth ā naáwáp jí.

22

¹ “Yeéb wā déewāá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wā chájatji yeebdíh wā naáwát tút caá”, Pablo ā niijíp jí.

² Pablo íh wéheatjth ā naáwáchah jointit, laihsanjeh í joi ñuhup jí. Pánihna, Pablo nin pah queétdih ā niij naóh yoobánap jí:

³ “Weembút judío mun tigaá. Tarso tátchidih wāt cáac jumup jí. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yuhna, nin Jerusalén tátchidih wā behep jí. Nihat Dios naáwát-dih, Moisés ā wutatjidih, jwí nuowā í naáwátjidihbut Gamaliel weemdíh ā bohénap jí. Nihat Dios ā wutat pah, yeéb ñi chájat pahjeh muntih, weembút wápí chájap jí.* ⁴ Pánihna, Jesúsdihs jepahnit-dih eníhcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih búdí pohba wā moh yééjanap jí. Queétdih ñuún teo chéonit, neoná, yaáhdihbut nemat muúboó wápí nemat tútup jí. Bitadibbut wápí mao yohat tútup jí. ⁵ Pánihna, jwíh sacerdotewā í maáh, nihat bita jwí maátabut páant wā naáwát pah muntih queétdih biíc yoobó í naóhbična caá. Queét jí Damasco tátchidih jumnit judíowā í maátadih wā júetat pínah papélah núodih weemdíh í daác wáuhup jí. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúsíhwádih chéonit, wā ub jwúub júúwúchah, queétdih í peéh chájat pínah niijná, Damasco tátchina jwí bejep jí.*

Pablo ded pah ā tút nuumátjidih ā naáwát

(Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Damasco tátchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhajeh wépép yeh

iigát weemdíh ā yeh íg jáhanap jí. ⁷ Caandih en wúhi bejnit, baácboó wā buugáp jí. Pánih buugnit, wéheatdih wā joyóchah, weemdíh nin pah áí niijíp jí: ‘¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma mawíh ñuún péé?’ ā niijíp jí. ⁸ Páant ā niijíchah jointit, nin pah wā niij jepahap jí: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijíp jí. ‘Weém Jesús Nazaret tátchidih bóo ma mawíh ñuún péeni caá’, weemdíh ā niij jepahap jí. ⁹ Wā pej jumnit caán yeh iigátdihjeh ít enep wut jí. Obohjeéhtih, weemdíh ā wéheatboodíh ít joicáp wut jí. ¹⁰ Pánihna, nin pah wā jwúub niij úuhb joyóp jí: ‘¿Maá, ded pah wā chájatdih tigaá ma náah?’ Jesúsdihs wā niijíp jí. ‘Ma ñah ñuhú. Damasco tátchiboó ma waad béjeé. Caanjíh ma jumuchah, ded pah ma chájat pínahdih meemdíh naóhni ma pebhna ā juibíbična caá’, Jesús weemdíh ā niijíp jí. ¹¹ Pánihna, caán wépép yeh iigátdih enniiji wā jéih encah, wā pej jumnit weemdíh téihyamant wáinit, Damasco tátchina í ub bejep jí.

¹² “Caanjíh biíc newé Ananías wut jumni át jumup taji. Caán Diosdih túi wéi úuhni, nihat Moisés ā wutatjidih túi chájni, caanjíh moón judíowā caandíh í túi wéi enni taji. ¹³ Pánihna, wā pebhna juí ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdíh áí niijíp jí. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúub enbična caá, páant muntih’, ā niijíp jí. Páant ā niijíchahjeh, jwúub ennit, caandíh wā enep jí. ¹⁴ Nin pah Ananías weemdíh ā jwúub niijíp jí: ‘Jwí nuowā í wéini Dios ded pah meemdíh ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús túini yoobátdih ma enat pínah, caandíh ma joyát pínahdihbut, meemdíh át íwip taga. ¹⁵ Meémboó áih doonádih nihat cáacwádih bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbut ma naóhbična caá. ¹⁶ Pánihna, ¿dedédih pái jwuh tigaá ma cháj? ¡Ma ñah ñuhú! Ma yééjatdih cádhnit, Jesúsdihs jepahni jumna, ma daabáát tútú’, Ananías weemdíh ā niijíp jí.

Pablo judíowā nihcannitdih ā bohéatjidih ā naáwát

¹⁷ “Túttimah, nin Jerusalén tátchina jwúub junít, Diosíh muuná úubádih wā bejep jí. Páant wā úubát pónih, jáana yuhna, oo júmat pah Jesúsdihs wā enep jí.

* 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

¹⁸ Páant wā enechah, nin pah weemdíh ā niijíp jī: ‘Nin Jerusalén tútchidih moón wíih doonádih ma naáwáchah, í joíhcan níit. Páant í joíhchah, nin tútchimant waicanjeh ma bac bejeé’, Jesús ā niijíp jī. ¹⁹ Páant ā niijíchah joiná yuhna, nin pah wā jwúub níj jepahap jī: ‘Maá, játih weém wā déewā í míc wáacat m̄unádih waadníit, míhwādih nemat m̄uúboó nemíhna, wā mawíh n̄un péeatdih nihat queétjeh í jéihna caá. ²⁰ Bitá Estebandih í mawachah, wēi ennit, maonitíh jih í duwát chóonadih wā páñap jī. Páant wā chājatjidih jéihnit, weemdíh yeejép í chājcan níit’, Jesúsdih wā niijíp jī.* ²¹ ‘Weemjéh tigaá meemdíh wā wahap, yuúp bóo baácnadih moón judíowā nihcannitdih wíih túini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, b̄u weemdíh jepahnit, ma bejeé’, Jesús weemdíh ā niijíp jī”, Pablo queét íjnitdih ā niijíp jī.

Pablo soldadowā í maájhīh ā míc wéheat

²² Páant ā niijíchah joinít, judíowā nihcannitdih ā naáwátjī peéh joíhcan, nin pah í níj ñaacáp jī: “íCaandíh ñi mao yohoó! íCaandíh ñi mao yohoó! íNin baáboó ā jumuchah, ā túican caá! íCaandíh mao yohatjeh caá náahap!” í níj ñaacáp jī. ²³ Nihat cáacwā búdí í ñaacáp jī. Pánih ñaacnit, túbit í íjatdih júutna, biquína jih í duwát chóodih í too dug yohochah, bitaboó baácdih júinit, í waáh yoh ñahanap jī. ²⁴ Páant í chājachah ennit, soldadowā í maáh íih m̄uú díitboó Pablodih ā ub waad béjat túutap jī. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdih ā naáwát pínah niijná, n̄ñúp chóo tōpnajīh caandíh át puñat túutap wut jī. Judío wéheatdih beh joicán, “íDedé peéh tigaá cáacwā caandíh í jūih?” át níj jéihhip wut jī. ²⁵ Í maáh páant ā niijíchah joinít, í puñat pínah játih soldadowā Pablodih ít chéó dodhdop wut jī. Obohjeéhtih, Pablo ā pebh n̄uhni nump jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—Weém Roma baácdih bóo wā jumuchah, ded pah wā yéej chājatdih jéihcan yuhna, ¿weemdíh ma puñat túutmi níit? át niijíp wut jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, caán nump jumni maáh ā maáh pebhna juibínit, nin pah caandíh át níj naáwáp wut jī:

—íMaá, ma túi chājaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ā niijíp be, át niijíp wut jī.

²⁷ Páant ā niijíchah joinít, ā maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? át niijíp wut jī.

—Íjúh, caanjíh bóo tigaá weém, Pablo át níj jepahap wut jī.

²⁸ —Weémboó Roma baácdih bóo jumíhna, queét maátadih búdí dinero wā wūhup jī, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jī.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíh cáac jumna, páant wáat jumup jī, Pablo át niijíp wut jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joinítjeh, í maáh, caandíh p̄iíhnit soldadowābút ít doo jwúub n̄uhup wut jī. Pablo Roma baácdih bóo ā jumuchah yuhna, ā chéwat tútatjí peéh búdí át úmup wut jī.

Pablo judíowā í maátadih ā wéheat

³⁰ Ded pah Pablodih judíowā tabit í jūi-hñatdih soldadowā í maáh yoobát páantjeh át jéihhip wut jī. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewā í maátadih, judíowā í maátadih yuh búca át míc wáacat túutap wut jī. Pablodih ub jūúwát túutnit, nihat wáac juinít pebhna át ub waad béjat túutap wut jī.

23

¹ Pablo queétdih jwááh en n̄uhnit, míc wáac juinítdih nin pah át niijíp wut jī:

—Wā déewáá, Dios ā enechah, weém wāpí túi chājap be, át niijíp wut jī.

² Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā í maáh, Ananías wūt jumni, páant ā niját peéh, Pablo pebh n̄uhnitdih áih jacdih át nem mawat túutap wut jī. ³ Páant ā chājachah, Pablo caandíh nin pah át níj jūih̄nup wut jī:

—Meém ma laiha bojoó. Dios meemdíh ā peéh chājbipna caá. Ninjīh chúudnit, ‘Meém Dios ā wutatdih yap yohni caá’, weemdíh niijná yuhna, weemdíh páant mawat túutna, meémboó bácah ā wutatdih chah yap yohni caá, át niijíp wut jī.*

⁴ Páant ā niijíchah, bita ā pebh n̄uhnit Pablodih nin pah ít niijíp wut jī:

* 22:20 Hch 7.58 * 23:3 Mt 23.27

—¿Sacerdotewā ī maáh Dios ā ñíonidih meém yeejép niij jūih niit ma chājap? īt niijíp wut jī.

⁵—Wā déewāá, caán sacerdotewā ī maáh Dios ā ñíoni ā jumatdih wā jéihcan beé. Jéihna, páant wāta niijcán tagaá. Dios naáwát-dih naóh yapanit nin pah īt niij daacáp tajī: ‘Ni maáhdih yeejép niij wéhca bojoó’, ī niij daacátjidih weembút jepahni caá, Pablo āt niijíp wut jī.*

⁶Queét míc wáac chéudnit biquína saduceowā, bita fariseowā ī jumatdih jéihnit, Pablo nin pah āt niij ñaacáp wut jī:

—Wā déewāá, weém fariseo wūúh jumna, weembút fariseojeh mun tígaa. Nihat wunnitji ī jwúub boo pud jūúwát pínahdih wápí páina caá. Caandíh wā bohéat jīb weemdíh nemat muúboó nemihna, ī tewep be, āt niijíp wut jī.*

⁷Páant ā niijíchah joinít, queétjeh īt míc jūih jwíhip wut jī. Saduceowā fariseowājīh bíic yoobó īt jenah joicáp wut jī.

⁸Saduceowā nin pah īpí niijná caá: “Wunnitji ī jwúub boo pud jūóhcan niit. Ángelwā, wunnitíh caolihñabút ī wilhcan caá”, īpí niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowáboó mácal jenah joinít, “Wunnit ī jwúub boo pud jūóhñipna caá. Ángelwā, wunnitíh caolihñabút ī jumna caá”, īpí niijná caá.*

⁹Pánihna, queét míc wáacnit tabit jūihna, chah pohba īt míc jūih ñaacáp wut jī. Biquína Moisés ā wutatjidih bohénit fariseowā ñah ñuhnit, nin pah wépép īt niij ñaacáp wut jī:

—‘Nin newé yeejép chājni nihcan caá’, jwiit jwī niij jenah joiná caá. Bíic wunnitíh caolih, bíic ángel caandíh ā naóh dée caá. Páant ā naáwáchah, jwiit nindih peéh chājnit, Diosdih jwíta yap yoh tagaá. Pánihna, jwī peéh chājca boj jíih buca, īt niijíp wut jī.

¹⁰Chah yeejép pohba īt míc jūihñap wut jī. Páant ī míc jūihñuchah ennit, soldadowā ī maáh úumna, nin pah āt niij jenah joyóp wut jī: “Pablodih yeejép ī chājmi dée caá”, niij jenah joinít, ī míc wáac juyúp-mant Pablodih íih muúná soldadowādih āt ub waadaát túutap wut jī.

¹¹Caan chéijeh Jesús Pablo pebh jíghonit, caandíh nin pah āt niijíp wut jī: “Ma úumca

bojoó. Wíih táini dooná Jerusalén tútchidih moondíh ma naáwát pahjeh muntih Roma tútchidih moondíhbut ma naáwáp”, āt niijíp wut jī.

Pablodih judíowā ī mao yohíhat

¹²Cheibitjeh, biquína judíowā míc bih wáac junít, nin pah īt niij míc wéhenap wut jī: “Jwiit Pablodih jwī maocah, jwiitdih Dios ā mawa naáh. Pablodih jwī mawat pínah játih, jeémpan, jwī babhca boj jíih”, īt míc niijíp wut jī. ¹³Cuarenta judíowā chah pohba Pablodih mawíhñit páant niijnít wut jī. ¹⁴Páant niijnít, sacerdotewā ī maáta, bita ī maáta pebhna juibínit, queétdih nin pah īt niij naáwáp wut jī:

—Nin pah jwī niij míc wéhenap be: ‘Jwiit Pablodih jwī maocah, Dios jwiitdih ā mawa naáh. Pablodih jwī mawat pínah játih, jeémpan, jwī babhca boj jíih’, jwī míc niijíp be. ¹⁵Pánihna, jwiit judíowā nihat jwī maáta ñi míc wáacapoó Pablo ā jwúub jūúwát pínah niijná, yeebjéh soldadowā ī maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandíh ñi niijí. ‘Pablodih jwī jwúub úúbh jófíhna caá, páant muntih’, ñi niijí. Pánihna, jwiit-boó míc bih páinit, ñi pebhna ā juyát pínah játih, caandíh jwī maobipna caá, ī maátadih īt niijíp wut jī.

¹⁶Obohjeéhtih, Pablo jwan wūúh ded pah ī chājat pínah doonádih āt joyóp wut jī. Pánih joinít, soldadowáñ muúná waád juibínit, ā joyátjidih Pablodih āt naáwáp wut jī. ¹⁷Pánihna, Pablo bíic nump jumni maáhdih bid bojnít, nin pah caandíh āt niijíp wut jī:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ā joyátjidih caandíh ā naáwát pínah niijná, āt niijíp wut jī.

¹⁸Pánihna, caán soldado ā maáh pebhna caandíh āt numah bejep wut jī. Numah juibínit, nin pah ā maáhdih āt niijíp wut jī:

—Pablo nemat muúboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdíh ā numah jūúwát túutap be, ded pah ā joyátjidih meemdíh ā naáwát pínah niijná, āt niijíp wut jī.

¹⁹Pánihna, ā maáh bita wihcapoó caán joiníjidih téihyamant teo wái bejnít, nin pah āt niij úúbh joyóp wut jī:

* 23:5 Ex 22.28

* 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5

* 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

—¿Dedédih tigaá weemdih ma naáwih? át niijp wut jī.

²⁰—Judíowā ī maáta cheibit meemdih Pablodih ī pebhna ī wah bojat táutbipna caá, caandih jwáub wáuh joí enat táut ni-ijná. ²¹Obohjeéhtih, bita caandih mawihna, ī míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwī mawat pínah játih, jeémpcan, jwī babhca boj jīh’, it míc niijp wut be. Páant niijnáti ma jepahat pínahdih buu páina caá ī chā-jap. Pánihna, ī wáubátdih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wáuh soldadowā ī maáhdih át niijp wut jī.

²²—Weemdih ma naáwátjidi bitadih ma naóhca bojoó, soldadowā ī maáh át niijp wut jī. Páant niij péanit, caán jáap behnidih át jwáub bejat táutup wut jī.

Maáh Félix pebhna Pablodih ī wahat

²³⁻²⁴ Pablo jwan wáuh ā jwáub bejat túttimah, soldadowā ī maáh chénewā ā nump jumnit maátadih ā pebhna át bid bojop wut jī. Páant ā bid bojnit ī juibínachah, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī: “Doscientos soldadowā yáac chūi bejnit pínahdih míc wáacnit, nī ámohat táutú. Bitá setenta soldadowā caballowājih bejnit pínah, bita doscientos soldadowā itah tóopdih ub-nit pínahdihbat míc wáacnit, nī ámohat táutú. Pabloh caballowā pínahdihbat nī ámoh wáuh. Míc ámoh péanit, buu chei las nueve, púú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih nī túi ub bejeé”, át niijp wut jī.

²⁵ Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixdih át niij daacáp wut jī:

²⁶ “Weém, Claudio Lisias meém wā maáh Félixdih wā daác wahna caá. ¿Ma túi jum niít? ²⁷ Nin tútchidih moón judíowā nin newé Pablo wūt jumnidih íjnit, caandih maona ī chā-jap be. Páant caandih ī mao yohat déedih, ī pebhna wíh soldadowājih enedih wā bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ā jumuchah jéihnit, caandih ī maocat pínah niijná, jwī déuc wáyap be. ²⁸ Páant ī mawíhichah ennit, ded pah ī jūih náacátdih jéihhna, ī maáta ī míc wáacápboó caandih wā numah bejep be. ²⁹ Caánboó jwī jumuchah, queétd judíowā ī wutatdihjeh ī jūihñap be. Obohjeéhtih, dedé ā yéej chājatjī jīb wunat pínah, nemat muáboó nemat pínahbat caandih ā wihcan beé.

³⁰ Bitá míc bih páinit mawíhat doonádih joinít, waícanjeh ma pebhna caandih wā wahap be. Pánihna, caandih naóh yac-nitdih ma pebhna wā bejat táutbipna caá, meémboodih ī naóh yacat pínah niijná”, soldadowā ī maáh Maáh Félixdih át niij daacáp wut jī.

³¹ Queétd soldadowā ī maáh ā wutatdih joinít, chei Pablodih numah bejna, púú Antípatris tútchina it juibínap wut jī.

³² Cheibit queétd jítchajih bejnit soldadowā Jerusalén tútchina it jwáub bejep wut jī. Obohjeéhtih, bita caballowājih bejnitboó Pablodih it numah bejep wut jī. ³³ Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, ī maáh ā daácniji papélah núodih wáuhnit, Pablodihbat caandih it wáuhap wut jī. ³⁴ Pánihna, caán núodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ā jummatdih át wáuh joyóp wut jī. Cilicia baácdih bóo ā jummatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijp wut jī:

³⁵ —Meemdih naóh yacnit ī juyúchah, queétdih wā joibípna caá, át niijp wut jī. Páant niijná, caandih ī wapat pínah niijná, Maáh Herodesjīh muná Félix soldadowādih át ub bejat táutup wut jī.

24

Pablo Maáh Félixdih “Wā yéej chājcan beé”, ā niiját

¹ Biícjih bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewā ī maáh Ananías, bita judíowā maáta biícjih Cesarea tútchina it nun déi juibínap wut jī. Roma baácdih moón ī maáta ī wutatdih jéihni Tértulo wūt jum-nibut tjeéh át juibínap wut jī. Tértulo judíowā ī naóh yacatdih naóh yapani pínah wut jī. Pánihna, Pablodih ī peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna it waad juibínap wut jī. ² Páant ī waad juibíát túttimah, soldadowā Pablodih caanná ī ub waád juibínachah, Tértuloboó judíowā ī naóh yacatdih nin pah át niij naóh yapanap wut jī:

—Meém túini maáh caá. Jwī maáh ma jumuchah, dedé tac buúgát wihcan, jwī túi jumna caá. Túi jéihni jumna, nihat jwíh baácdih moondih ma túi teo wáacna caá. ³ Pánihna, nihat jwíh tútchidih moón meemdih búdí jwī wéina caá. ⁴ Meém jí-gah enni ma jummatdih jéihna, meemdih

maatápdih tac buugáát túut páant jwī nijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainí-jeh meemdíh jwī wéhefíhna caá. ⁵ Nin cáacwádih túbit ā tac buugána caá. Nihat baáčboó ded pah bohénit, judíowádih ī míc enfhcat chájna caá ā chájap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdih waóhni caá. ⁶ Diofíh muúná judíowā nihcannitdih numah waadnit, caán muúdíh ā yééjanap be. Páant ā chájachah ennit, caandíh teona, jwī nuowā ī wutatdih ā yap yohatji júb jwī peéh chájhip yuh be. ⁷ Obohjeéhtih, maáh Lisias áh soldadowádih numah júóhnit, caandíh jwiítidih ī déuc wáyap be. ⁸ Pánih déuc wáiniji ma pebhna jwiítidih ā naóh yacat túutap be. Pablodih uúbh jóf enna, nihat jwī naóh yacat yoobópdih ā jumatdih meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félixdíh át niijíp wut yuh jī.

⁹ Ájeéh juibínit judíowābut Pablodih bíc yoobó Félixdíh ít yee naóh yacap wut jī. ¹⁰ Páant ī naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandíh át júut jáhanap wut jī. Páant ā júut jáhanachah ennit, Pablo nin pah át níj naáwáp wut jī:

—Dawá jópchina jwíh baácdih moón jwī naóh yacatdih mapí táí joiná caá. Páant ma jumatdih jéihna, ma túí jéihyat pínah niijná, wéinit, meemdíh yoobópdih wā naóhbipna caá. ¹¹ Doce yeó jáap játi-hjeh Jerusalén tútchina Diosdíh wefedih wā juibínap be. Bitadih uúbh joiná, ma jéihbipna caá. ¹² Bíhdih wápi júihcap be. Diofíh muúdíh míc wáacnitdih wā míc júihñat túutcap be. Judíowā ī míc wáacat muú dífna, tútchiboobút wā míc júihñat túutcap be. ¹³ Páant ī naóh yacachah yuhna, bitadih uúbh jóf enna, ī yee naóh yacatdih meém ma jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, buu meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Dios jwī nuowáji ī wéinidih weembút wápi wéina caá. Pánihna, Jesúsdíh jepahna, weém Diosdíh wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ípi niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā wutatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátjidihbut wápi jepahna caá. ¹⁵ Dios nihat wunnitdih ā jwúub booaat pínah yeó jáapdih wápi páina

caá. Túinitdih, yeejépwádihbut bíc yoobó ā jwúub booaatpina caá. Páant ā booaat pínahdih nihat judíowābut bíc yoobó ípi páina caá. ¹⁶ Pánih páina, túinijeh wápi chájna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdíh ā niiját pínah, cáacwābut bíc yoobó ī niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina bífh baácna jibniji wā déewā jígah náah jumnitdih dinerodih wúhat túut niijná, Diosdíhbut wéi wúhat túut niijná, Jerusalén tútchina wā jwúub juibínap be, páant muntih. ¹⁸ Pánihna, Diosdíh wā wúhat pínah játih, ‘Caán túini caá’, Dios ā niijenat pínah niijná, ded pah Moisés ā wutatjidih wā chájap be. Páant wā chájat túttimah, Diofíh muú dífna jumna, caandíh wā wúhuchah, bita judíowā Asia baácdih moón weemdíh ít enep tabe. Páant ī enechah, wájeéh míc wáacnit wiican, míc júihñatbut ā wiicap be. ¹⁹ Pánihna, weém yeejéw wā chájatdih enna nihna, queét Asia baácdih moónboó ma pebhna naóh yacadih ī júúwú naáh. ²⁰ Jwī maáta wáac juinít, weemdíh ī uúbh jóf enechah, ded pah wā yéé chájatjidih enna nihna, queétjeh naáwádih ī júúwú naáh. ²¹ Nin pahjeh ī niijmí nacaá: ‘Pablo jwī míc wáacapboó jumnit, nin pah ā níj ñaacáp jī: “Wun-nitjidih Diosboó ā jwúub booaatdih jwípi pánatdih wā bohéatji júb nemat muúboó weemdíh ī nemat túutap jī”, ā níj ñaacáp jī’, queét ī niijmí nacaá”, Pablo Félixdíh át niijíp wut jī.*

²² Páant ā niijíchah joinít, Félix, Jesúsíh doonádih jéihnit, ī naáwátidih át cádahat túutap wut jī. Pánih cádahat túutnit, Pablooodíh nin pah át niijíp wut jī:

—Maáh Lisias ā juyáchah, dedé peéh chájat pínah ā jumuchah, meemdíh wā naóhbipna caá, át niijíp wut jī.

²³ Páant níj péanit, Pablodih ub júóhni soldadowā ī maáhdih nin pah át niijíp wut jī: “Maátaíh muúná jwúub ub bejna, múih soldadowā caandíh ī táí wapa naáh. Obohjeéhtih, ā náahat pah ā chája naáh. Det ā chéenwābut caandíh teo wáacadih ī juyú naáh”, át niijíp wut jī.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ájeéh bóli Drusilajih ī míc wáacat tólihna át juibínap wut jī. Drusila judío wili wut jī. Pánih

* 24:19 Hch 21.17-28 * 24:21 Hch 23.6

juibínit, Jesúh doonádih joíhna, Pablodih át bid bojop wut jī. ²⁵ Páant ā bid bojochah, Pablo queétdih nin pah át niij naóh bohénap wut jī: “Bitadih túi chājat caá náahap. Yéej chājat jenah joyátdih yap yohat caá náahap. Cáacwā yeejép ī chājatjidih Dios búdí ā peéh chājbpina caá”, queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā niij naáwáchah, joí wúhi bejnit, —Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Bih yeó jáap meemdíh wá jwúub bidbipna caá, páant muntih, Félix caandih át niijíp wut jī.

²⁶ Pablo ā míc jíib chāj bacat pínah dinerodihbut Félix át bidip wut jī. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míc wéheat túut niijná, Félix ā pebhna át jūúwát túutap wut jī. ²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni át bacap wut jī. Pánihna, judíowādih weñahna, Félix Pablodih nemat muúboojéh át cádahap wut jī. Porcio Festo wát jumni át jwúub túut nuúm maáh waadáp wut jī.

25

Pablo Maáh Festodih ā naáwát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina át aab béjep wut jī. ² Caanná ā aab juibínachah, queét sacerdotewā ī maáta, bita judíowā ī maáta bíicdih ā pebhna bejnit, Pablodih yeejép īt jwúub naóh yacap wut jī. ³ Caan pébhna ī bejat pínah játih queéjtjeh nin pah īt míc niijíp wut jī: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwādih míc bih páinit, mawat túut jíih?” īt míc niijíp wut jī. Páant niij jenah joinit, nin pah Maáh Festodih īt niijíp wut yuh jī:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, īt niijíp wut jī.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih át niij jepahap wut jī:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ā jumna caá. Bwutéh caánboó wá jwúub dei bejbipna caá, páant muntih. ⁵ Pánihna, Cesarea tútchina nī maáta weemdíh ī pej jum dei bej jwuhu naáh, Pablo ā yéej chājachah nihna, caandih ī naóh yacat túut niijná, át niijíp wut jī.

⁶ Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwúub dei bejep wut jī. Á jwúub dei juibíni daanimant, ī naóh

yacachah joyát túut niijná, peéh chājnit ī naáwápboó át waád juibí chūudap wut jī. Caánboó chūudnit, Pablodih át bid bojop wut jī. ⁷ Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judíowā caán táahmant īt nūh púnda bojop wut jī. Pánih nūhntit, dawá yeejép dooná īt naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, páant ī naáwáchah yuhna, ī yee naáwátdih Festo át jéihcap wut jī. ⁸ Páant ī naáwáchah joinit, Pablo nin pah át niij naóh yoobánap wut jī:

—Jwiít judíowā jwí wutatdih, Dioh muúdíh, Roma tútchidih moón ī maáhdihbut yeejép wá chājcap be, át niijíp wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, Festo judíowādih weñahna, nin pah Pablodih átih niijíp wut yuh jī:

—¿Jerusalén tútchina ma jwúub aab béjihcan niit? Caanná juibínit, miih doonádih jéihhna, weemjéh tigaá wá jwúub joibíp. Yeejép ma chājachah nihna, ma yéejat peéh wá naóhbipna caá, át niijíp wut jī.

¹⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinit, Pablo nin pah át niij jepahap wut jī:

—Maáh César ā wēpat ninjīh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wá jumuchah, dedé wá chājatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judíowādih dedé wá yéej chājcatdih ma túi jéihna caá. ¹¹ Pánihna, yéej chājna nihna, wá yéej chājat jíib weemdíh ī mao yohatdih wá úumcan caá. Obohjeéhtih, ī naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdíh queétdih páantjeh ma wūhuchah, ā túican niit. Pánihna, Roma tútchi jwí chah maáh César pebhna weemdíh ma waahá, Pablo Festodih át niijíp wut jī.

¹² Páant ā niijíchah joinit, Festo caandih teo wáacnitdih míc wéhe péanit,

—Caán láa báach, César pebhna meemdíh wá wahbipna caá, át niijíp wut jī.

Pablo ā chājatjidih Festoboó Maáh Agripadih ā naáwát

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ā jwan Berenicejīh Festo jáap maáh ā waadáchah, Cesarea tútchina caandih muj tewedih īt dei juibínap wut jī. ¹⁴ Pánih dei juibínitji maatápdih īt jum jwuhap wut jī. Bíic yeó jáap Pabloh doonádih Agripadih Festo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Félix nemat muúboó ã cádahni, Pablo wüt jumni, ã jumna caá. ¹⁵ Jerusalén tútchiboó wã juibínachah, sacerdotewã ã maáta, bita judíowã ã maátabut caandíh wã peéh chájatdih náahna, wã pebhna yeejép dooná naáwádih ã juyáp jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih weém nin pah queédih wã niijíp jĩ: ‘Jwiít Roma baácđih moón ã maáta nin pah jwípĩ chájna caá: Det naóh yacnitdih jwípĩ jwíih naáwát túttna caá. Páant ã naóh yacatdih joinít, ã naóh yacniboodíh jwah jwí jwáub naáwát túttna caá. Jwiít Romanowã páant jwí chájah, caandíh naóh yacnitdih jwípĩ wáhcana caá’, queédih wã niijíp jĩ. ¹⁷ Pánihna, nin Cesarea tútchina wájeéh ã juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chájat naáwát muúboó chéudnit, ã naóh yacnidih wã bid bojop jĩ. ¹⁸ ‘Queét judíowã búdí ã yéej chájatjidih ã naóh yacni dée caá’, wã niij jenah joyóp yuh jĩ. Obohjeéhtih queét naóh yaquíhnitji bũca dedé ã yéej chájatjidih ã jéih naóh-cap jĩ. ¹⁹ ‘Jwíih Dios ã wutatjidih biáboó caá ã bohénap’, niijnít, ã íjip jĩ. Biíc newé, Jesús wüt jumni, wunniji yuhna, ã jwáub boo pud jũúwátjidih Pablo ã bohéátjidihbut ã íjip jĩ. ²⁰ Weémboó nihat ã naáwátjidih wã beh joicáp jĩ. Pánih beh joicán, ‘Jerusalén tútchiboó ma aab béjhcana niít? Míih doonádih caanná wã joíhna caá, páant muntíh’, Pablodih wã niijíp jĩ. ²¹ Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemđih ma wahaá, wíih doonádih caánboó ã joyát pínah niijná’, weemđih ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, jwí maáh pebhna wahat tút niijná, caandíh nemat muúboó soldadowádih wã pánat tútutap jĩ, Festo Agripadih ãt niijíp wüt jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah ãt niijíp wüt jĩ:

—Á naáwátđih weembút wã joíhna caá, ãt niijíp wüt jĩ.

—Cheibit caandíh ma joibípna caá, Festo Agripadih ãt niijíp wüt jĩ.

²³ Pánihna, cheibit Agripa Berenicejĩh búdí míc wáacat tólihna juibínit, ãt waad béjep wüt jĩ. Páant ã waad béjchah, nihat cáacwã queédih ennit, búdí ãt weñep wüt jĩ. Nihat soldadowã ã maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán muuná jjeéh ãt waad béjep wüt jĩ. Túttimah,

Festo Pablodih ãt ub jũúwát tútutap wüt jĩ. ²⁴ Pánihna, Pablo ã waad juibíat túttimah, Festo queét míc wáacnitdih nin pah ãt niij naáwáp wüt jĩ:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwíjeéh jumnit-but nin newéđih ã enna caá. Jerusalén-boó wã jumuchah, ninboó wã jumuchah-but, nihat judíowã weemđih nindih búdí ã naóh yacap jĩ. Tubit ñáacnit, ‘Caandíh ma mao yohoó’, chah pohba ã niijíp jĩ. ²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ã yéej chájatjidih wã jéihcap jĩ. Á yéej chájatji jĩb mao yohat ã wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwí maáh Césardih naáwát tút niijná, ã pehbboó ã bejat pínahdih ã uúbup jĩ. ²⁶ Obohjeéhtih, jwí maáh Césardih ded pah wã naóh daacát déedih wã jéihcana caá. Pánih jéihcana, yeéb nihat, Agripa biícđih ã pebhna caandíh wã jũúwát tútutap be. Pánihna, caandíh joinítji jwí míc wéheat túttimah, ded pah caandíh wã naóh daacát pínahdih wã jéihbipna caá. ²⁷ Ded pah ã yéej chájatjidih naóhchah, nemat muúboó jumnidih César pebhna wã jéih wahcana caá, Festo queédih ãt niijíp wüt jĩ.

26

Ded pah ã chájatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah ãt niijíp wüt jĩ:

—Bũ míc doonádih jwiítđih ma naáwá, ãt niijíp wüt jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih uúbhna, áih téihyajĩh ãt júut ñahanap wüt jĩ. Pánih júut ñahanit, áih doonádih ãt naóh jwíhip wüt jĩ. ² ‘Maá Agripa, wã déewã ã maáta yeejép weemđih ã naóh yacatjidih wã naóh yobáát pínahdih bũ meém ma joyát pínahdih wã wéina caá. ³ Nihat jwiít judíowã ded pah jwí chájatdih, ded pah jwí bohéátđihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã naáwát pínahdih ma túi joyoó’, Pablo ãt niijíp wüt jĩ.

Pablo Jesúsđih ã jepahat pínah játih ded pah ã jum jwuhatjidih ã naáwát

⁴ ‘Nihat judíowã wíih baácboó ã cátlĩ wébít jum jwuhna, ded pah wã jummatjidih ã jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jummatjidihbut ã túi jéihna caá.

⁵ Maatápdih fariseowájeéh wã jumap jĩ.

Jwiít fariseowā Moisés ā wutattjidih chah jepahnit jwī jamna caá. Pánihna, queét judiowā naáwíhna, ‘Yoobópdih caá ā niiját’, ita jéih niij tágáá.* ⁶ Dios jwī n̄owādih ‘Nihat cáacwā ī boo pud jūóhbiḡna caá’, ā niijátjidih wā páñat j̄iib, b̄uu ī naóh yacni ninboó wā ñuhna caá. ⁷ Nihat jwiít doce judiowā poómpbut ā naáwátidih joinítjī jwī páina caá. Yeó jáap, cheibut Diosdih jwīp̄í t̄uí wēi wāhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwī maátaboó caandíh wā páñat j̄iib weemdíh ī naóh yacap j̄i. ⁸ ¿Dépanihna ‘Dios w̄unnitdih ā jéih jwáub boocan niit’, ñi niij jengah joí?

⁹ “Jon j̄átih ‘Jesús Nazaret t̄úchidih bóodih jepahnitdih weemdíh cádahat t̄útat caá náahap’, wā niij jengah joyóp j̄i. ¹⁰ Páant niij jengah joinít, Jerusalén t̄úchidih moón dawá Jesúsdiḡ jepahnitdih teonit, sacerdotewā ī maáta ī wutatdih joinít, nemat muúboó wā nemat t̄úttup j̄i. Pánihna, queétdih ī mao yohíhichah, weembát biíc yoobó wā mao yohat t̄úttup j̄i. ¹¹ Maatápdih jwiít judiowā jwī míc wáacat muúdíh Jesúsíhwā ī míc wáacachah, waadní, queétdih wā j̄ígah náah ch̄ajap j̄i. Jesúsdiḡ ī jepahatdih wā cádah t̄úttup yeh j̄i. Pánihna, búdí íjna, biḡh baácsna jweí peétnit Jesúsíhwādiḡ ñ̄uunnít, wā moh yéeejanap j̄i”, Pablo át niijáp wut j̄i.*

Jesús caandíh ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pánih Jesúsíhwādiḡ ñ̄uunná, sacerdotewā ī maáta ī wēpatj̄ih ī wutatjī pah ch̄aját t̄útt niijná, biíc yeó jáap Damasco t̄úttchina wā bejep j̄i. ¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejehah, yeó ā yeh iigát chah jeámant yeh íg jéenanachah, jwī enep j̄i. Weemdíh, w̄ajeéh bejnitdihbut ā t̄uí yeh iig yóh jwejep j̄i. ¹⁴ Páant ā yeh iiguíchah, en w̄úhi bejnit, jwiít niḡat baácbóó jwī b̄uug ñ̄ajap j̄i. Pánih b̄uug ñ̄ajnit, wéheatdih wā joyóp j̄i. Jwíih wéheatj̄ih nin pah weemdíh áí niijáp j̄i: ‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íjnit, wíhwādiḡ mawíh ñ̄uún péé tigaá ma ch̄aj? Wíhwādiḡ pánih ch̄ajna, weemdíh caá páant ma ch̄ajap. Pánih ch̄ajna, meemjéh míc yéeejana caá ma ch̄ajap. Nuñ̄úpdih

ñi chéwechah, íjnit, míc t̄úpána, ā míc yéeejaat dée pah meembát ma míc yéeejana caá’, ā niijáp j̄i. ¹⁵ ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wā niijáp j̄i. ‘Weém Jesússeh tigaá, ma ñ̄uún mawíh péeni. ¹⁶ B̄uu ma ñah ñ̄uhúú. Weemdíh teo w̄uhni ma jumát pínah niijná, meemdíh wā j̄ígohna caá. Ma enatjidih bitadiḡ ma naáwát pínah niijná, meemdíh wā ñ̄ona caá. Ded pah wā jumatiḡ meemdíh wā jwáub jéiḡyaat pínahdiḡhbut ma naóhbiḡna caá. ¹⁷ B̄uu meemdíh j̄ígohnit, judiowādiḡ, judiowā nihcannitdihbut wíh doonádiḡ ma naáwát pínah niijná, meemdíh wā wahna caá. Pánih wahnit, ī jéih yéeej ch̄ajcat pínah niijná, meemdíh wā t̄uí wapbiḡna caá. ¹⁸ Judiowā nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupúát panhipboó jumnitjī ī yéeej ch̄ajatiḡ cádahnit t̄útt nuunná, baabát panhipboó ī bejbiḡna caá. Pánihna, Satanás ā maáh jumupmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumupboó wā waadábipna caá. Pánih ch̄ajnit, weemdíh jepahnitdih ī yéeejatiḡ wā yohochah, queét Dios ā ñ̄onitjééh ī jumbiḡna caá’, Jesús weemdíh ā niijáp j̄i”, Pablo át niij naáwáp wut j̄i.

Pablo Jesúsdiḡ ā jepahatjidih ā naáwát

¹⁹ “Páant Jesús ā naáwáchah joinít, caandíh wā yap yohcan j̄i. ²⁰ Pánihna, Damasco t̄úttchidih moondíh wā jwíih naáwáp j̄i. Túttimant, Jerusalén t̄úttchidih moondíh, Judea baácdih moondíh, judiowā nihcannitdihbut naóhñit, ‘Ñi yéeejatiḡ cádahnit, Diosdih bidnit, ā náahat pahjeh ñi ch̄ajáá. Pánih ch̄ajnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá ī ch̄ajap”, bita ī niijbiḡna caá’, w̄apí niijáp j̄i.* ²¹ Páant wā niij bohéatiḡ péeh nit judiowā Dioḡ muú dítna weemdíh teonit, ī mao yohíhip yeh j̄i. ²² Obohjeéhtih, jon, b̄uubut Dios weemdíh ā teo wáacap be. Páant ā teo wáacachah, weém ninj̄ih ñ̄uhnit, niḡat maátadiḡ, oboh jumnitdihbut yoobópdih wā naóhna caá. Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátjidihbut w̄apí bohéna caá. ²³ Nin pah it niij daacáp taji: ‘Cristo Dios ā wahnit pínah yeejép yapnit, ā wunbiḡna caá. Pánih w̄unnijī, ā waóh boo pud jūóhbiḡna caá. Pánih jwáub boo pud jūóhñit, yeh iigní panihni niḡat

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5

* 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

* 26:20 Hch 9.20,28-29

judíowā, judíowā nihcannitbut ī yéejat peéh iiguípnā ī bejat déedih táí ũbni pínah ā jumbipna caá', it niij daacájtajī.* Páant ī niij daacátji pah weembát bíic yoobó wāpí bohénap jī", Pablo āt niijíp wut jī.

Pablo Agripadih Diosdih ā jepahat tútat

²⁴Páant Pablo ā naáwáchahjeh, Festo nin pah āt niij űaacáp wut jī:

—¡Pablo, meém náhni joyát bũud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jīb, náhni joicánni caá buca, āt niij űaacáp wut jī.

²⁵—Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wā naáwáp.

²⁶Nin Maáh Agripa nihāt wā naáwátđih ā beh joiná caá. Pánihna, ũumcanejeh caandíh wā naóhna caá. Nihat wā chājat bih naáwāt nihcan beé. Nihat ded pah wā chājatji doonádih Agripaboó átāt joijí tagaá, āt niijíp wut jī.

²⁷Páant niij péanit, Agripadih jwuh nin pah āt jwáub niijíp wut jī:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátđih naóh yapanit jon játih ī daacátjidih 'Yoobópdih tigaá', ¿ma niij jenah joí niit? Páant ma jenah joyátđih wā jéihna caá, āt niijíp wut jī.

²⁸—¿Ma naáwátđih waícanjeh weemdíh Jesúsđih ma jepahat tútíh niit? Agripa Pablodih āt niij jepahap wut jī.

²⁹—Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wā wéibipna caá. Meém Jesúsđih ma jepahat pínah, yeéb nihāt bũu weemdíh joinítbut caandíh űi jepahat pínahđih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdíh wāpí ũubhna caá. Weém wā jumāt pah yeéb nihātbut űi jumāt pínahđih wā náah yacna caá. Nin itah tópdih wā duwát pah niijná wā chājan caá, āt niijíp wut jī.

³⁰Páant ā naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chũudnitbut űah űahnit, bíicđih it bac bejep wut jī.

³¹Pánih bac bejnitji nin pah it niij míc wéhenap wut jī:

—Nin newé ā chājatji jīb, mawat, nemat muúboó waadáátbut caandíh ā wihcan caá, queéjtjeh it míc niijíp wut jī.

³²Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Maáh César pebhna Pablo ā wahat tútcah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahđih ā ũúbát túttimah, caandíh jwí jéih bacacan caá, Festodih āt niijíp wut jī.

27

Pablodih Roma tútchina ī wahat

¹Roma tútchidih moón ī Maáh César Italia baácđih āt jumap wut jī. Pablodih, bita nemat muúboó jumnitđihbut Festo soldadowā ī maáh Julio wūt jumnidih āt wapat tútup wut jī. Pánihna, johlitjīh bejni jāáj chóojīh queéđđih Italia baácna Julio ā numah bejep jī. Caán Julio cien soldadowā ī maáh ā jumuchah, áih soldadowā César Augustohwā wūt jumnitbut ī bejep jī. ²Pánihna, weém Lucasat Pablojeéh wā bejep jī. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiítđih ā pej jum bejep jī. Pánihna, Adramitio wūt jumni tútchimant jũohni jāáj chóodih jwí waadáp jī. Caán chóo Asia baácđih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajī. ³Pánih bejnit, cheibit Sidón wūt jumni jélitna jwí juibínap jī. Julioboó Pablodih en daoná, ā táí chājan jī. Pánih táí chājnit, caanjīh moón ā chéenwā dedé ā náahatđih ī wúhat pínah niijná, ī pehbboó Pablodih ā aabát tútup jī. ⁴Caanjīh aabníjtj jwáub dei junit, caán chóodihjeh muntih jwáub waadnit, jwí bejep jī, páant muntih. Jwí bejat déemant johlit ā jwááh johochah, Chipre wūt jumni quewa ā táí jāhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo buwámant jwí en yap bejep jī. ⁵Caan quéwadih yap bej, cháuh bejnit, Cilicia baác űaj deyatđih yap bej, Panfilia baác űaj deyatđihbut yap bej, Licia baácđih jumni Mira tútchina jwí juibínap jī.

⁶Jwí bejni chóo caán tútchidih ā chāwát pínahđih jéihnit, Julio bíh jāáj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih āt bid juyép tajī. Caán ā bid juní chóo Alejandría wūt jumni tútchimant jũohni chóo tajī. Pánih bid junít, caán chóoboó jwiítđih ā numah waadáp jī. ⁷Johlit ā jwááh joh bũug lá-jachah, páant muntih, wépép jéih bejcan, chahjeh jwí bejep jī. Pánih bejnit, Gnido

* 26:23 Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

wūt jumni tátchidih jwí toáh juibínachah, johlitboó jwiítidih tacboó ā ub joh páud baca bojop jī. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wūt jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wūt jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant jwí en yap bejep jī. ⁸ Pánihna, johlit páantjeh yeejép ā johochah, caan quéwa buwádih chahjeh bejnit, Túini Jélitna páud bacapdih jwí chāo páh jwuhup jī. Caán jélit Lasea wūt jumni tátchi pehbhit ā jumup jī.

⁹ Pánih chahjeh jwí bejchah, mah noój láa, jááj chóojih bejat tobohah láa ā toáh juúwup jī. Pánihna, jwiítidih numah bejnitdih Pablo nin pah ā niij naáwáp yuh jī:

¹⁰ —j Weemdíh ñi joyoó! Bua jwí bejchah, ā táican niít. Mah noój láa ā jumuchah, nin jááj chóo ā buudbípna caá. Pánihna, nihāt ñi ub bejnit, jwiítbut jwí daáb buudbípna caá, ā niijp jī.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibut Pablodih í jepahcap jī. Juliobut Pablodih joyáh bojnit, queéetboodih ā jepahap jī. ¹² Caán í chāoní jélitboó mah noój láa jááj chóo ā chāwáchah, āpí táicap wut jī. Pánihna, nihāt caán chóodih bejnit caan quéwadihjih tih biíh tátchi, Fenice wūt jumni tátchi jélitna í bejihip yuh jī, mah noój ā yapatdih juibí pái jwuhāt túut niijná. Fenice jélitdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jumup wut jī. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwí táí pái jwuhbipna caá”, í niij jenah joyóp wut yuh jī.

Búdí mujdih nolihat ā juúwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ā túi juúwáchah, caán chóodih teonit í táí bejat pínah niijná, í yoh báhani chodóp dahdih í jwúub ub yapac jī, páant muntih. “Jwí táí jéih jááj juibípna caá”, niij jenah joinit, jwiítidih í numah bejep yuh jī. Pánih bejna, Creta quewa pebhjeh jwí jááj béjep jī. ¹⁴ Obohjeéhtih, túttimahbitjeh caan quéwa chūuhup yoób yeó aáb juúwupmant johlit búdí ā joh juúwup jī. ¹⁵ Caán johlit jwiíh jááj chóo buwámant tabit ā joh jáhanachah, jwí bejatjí dée yoób jwí jéih bejcap jī. Pánih johna, caán chóodih ā páah joh páud baca bojop jī. ¹⁶ Pánihna, Cauda wūt jumni quewadih jéihyepmant bóo buwámant

jwí yapap jī. Caan quéwa jwiítidih chibít johlitdih ā jáhap jī. Páant ā jáhachah, jwí wáini bainí jááj chóodih, búdí chóo díftna í ub yapac jī. Johlit nolihatjih páantjeh búdí ā tobohochah yuhna, í jéih ub yapac jī. ¹⁷ Caán chóodih ámoh yac péanit, búdí chóo ā búuh bejcat pínah niijná, queéet jááj chóodih teonit buujcánni tópnajih caán chóodih í nah chéwep jī. Pánih nah chéu péanit, “Libia baácboó jwí juibími dée caá. Caanjíh óon yehbenibit Sirte wūt jumupboó buug lájat jwiítidih tabit tobohna caá”, niij jenah joinit, jááj chóo wépép ā bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdí yéguéh chóodih í ub deyanap jī. Páant í ub deyat túttimah, jááj chóodihjih johlit ā ub joh bojop jī. ¹⁸ Caán johlit dedé ā yaicáp jī. Pánih joh yaicán, chah pohba ā yoób johop jī. Páant ā johochah, nolihat búdí juóhmit, jááj chóodih tabit ā buug lájap jī. Pánihna, jih buugjéh ā pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáapdih í ub bejnií bií déedih í yoh báha jwiíhip jī. ¹⁹ Túttimah bóo yeó jáapdih johlit teoni yéguéh chóona, chéwat tópna, máa nahnadibut í yoh báhanap jī. ²⁰ Maatápdih yeodih cáiwádhbut jwí encap jī. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jī. Yeó jáap jumant pah chah pohba ā tobohohp jī. Páant ā tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwí buudmí naniít?” jwiítjeh jwí niij jenah joyóp jī.

²¹ Pánihna, búdí teona, maatápdih í jéih bid jeémpcap jī. Páant í bid jeémpcatdih enna, Pablo í cáth juí ñuhnit, queéedih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Wā naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jááj béjcat caá náahap’, wā niijp yuh be. Jwí juóhchah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwí juúwátjí jíbbeh nin pah ā yapna caá. ²² Obohjeéhtih, buu yeebdíh wā jwúub naóhna caá, páant muntih. Ní úmca bojóo. Jwiít jwí buudcán niít. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ā búuh peét bejbipna caá. ²³ Dios wā maáh wā wéini weemdíh ā jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh buu chei jígohnit, jwí buudcát pínahdih ā naáwáp be. ²⁴ Wā pebh juinít, nin pah ā niijp be: ‘Pablo, ma úmca bojóo. Meém Romanowā í maáh César pebna juibínit, ded pah ma chājatjidih ma naóhhipna caá. Dios táini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihbut

biíc yoobó ã wãpbipna caá', weemdih ángel ã niijíp be. ²⁵ Pánihna, ñi úmca bojoó. Diosdih táí jenah joinít, 'Ángel ã niiját biíc yoobó ã yapbipna caá', wã niíf jéihna caá. ²⁶ Obohjeéhtih, jwíih jááj chóodih johlit biíh quewáboó ã ub joh dodhbiipna caá, queétdih Pablo ã niijíp jī.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wēpép ã johat túttimah, chei, Adriático wūt jumni búdí mujdih jwí jwaoh chúuh bejep jī. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit "¿Yehbenapboó jwí juibími naniít?" queétdih ñi niíf jenah joyóp tajī. ²⁸ Pánihna, "Débóo cah ninjīh ã numah", niijná, ñ jenah enep jī. Páant ñ jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjīh át numahap wat jī. Maátcanbitjeh ñ jwáuh jenah enechah, veintisiete metros caanjīh át numahap wat jī. ²⁹ Páant ã yehbe bejehah ennit, búdí ñt úmup wat jī. "¿Quewa púud bacapdih bóo jeenádih jwí buug lájmi naniít?" ñt niíf jenah joyóp tajī. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chéne na mic chodóp dahna méimant ñ yoh daabánap jī. Pánih yoh daabánit, "Waicanjeh ã baabá naáh", queétdih ñi niijéhep jī. ³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweíhna, caán bainí chóodih chéwat tōpdih watnit, ñ wat deya pahanap jī. Pánih chájnīt, nin pah ñ yee niijíp jī: "Caán bainí chóodih waadnīt, biíh chodóp dahnadih wawápmant jwí yoh daabábipna caá", ñ niijíp jī. ³¹ Obohjeéhtih, soldadowā ñ maáhdih, soldadowādihbut Pablo nin pah ã niijíp jī:

—Nit nin chóodih teonit ñ bejehah, yeebbát ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jī.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ñ jweicat pínah niijná, soldadowā bainí chóodih chéwat tōpnadīh ñ dúuc bóodop jī. Páant ñ dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jī.

³³ Baabát pínah játih, Pablo queétdih nin pah ã niíf naáwáp jī:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá. ³⁴ Pánihna, buu yeebdih búdí wã jeémát túutna caá, ñi túi wēp yaát pínah niijná. Ñi náhninaá, biíc jwí buucán niít, ã niijíp jī.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ubnit, "Paá, jwiítidih nin jeémátdih ma túi wáhna caá", Diosdih niijnít, jwiít nihat jwí enechah,

pandih ã jeémép jī. ³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiítbut wēnīt jwí jeémép jī. ³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cáacwā jwí jumup jī. ³⁸ Pánih jeémp péanit, nihat jwí wud jumat túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wuh wáuhnadih búdí mujboó ñ yoh báaha beedánap jī.

Pablowā ñ jumni jááj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jénechah, pehbhit jumni baácdih beh encan yuhna, táí óon ñaj dei púud bac juáwát, jee dáhna wihcapdih ñ wēi enep jī. Pánih ennit, "¿Con óonna jwí buug ñaj juibí jīih?" ñ niijíp jī. ⁴⁰ Pánihna, jááj chóo ã túi bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tōpnadīh ñ dúuc bóod yohop jī. Páant ñ dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádh chéwat tōpnadīh ñ wat deyanap jī. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yéguhe chóodih ñ wái aabánap jī. Pánih bejna, caán óon coahna ñ juibíhip yuh jī. ⁴¹ Obohjeéhtih, jwí bejep yoob yehbenibit biíh óon poómp át jumup tajī. Pánihna, jwíih jááj chóo waáwápmant bóo caán óondih ñ báagh yoh bejep jī. Páant ñ báagh yoh bejehah, búdí nolihat ñ buug lájachah, jwíih jááj chóo méimant ñ búuhah bejep jī.

⁴² Páant ñ búuhuchah ennit, queétdih soldadowā nemat muudih moonjī ñ yaáh jweicat pínah niijná, queétdih ñ mao yohíhip yuh jī. ⁴³ Obohjeéhtih, soldadowā ñ maáh Pablodih táí chájhna, soldadowādih queétdih nemat muudih moonjídih ñ mawat túutcap jī. Pánihna, jwéejna ñ yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdih ñ jwíih ñáap báahaat túutap jī. ⁴⁴ Jéih yaáhcannitdih jááj chóodih bóo máa naanádh teonit, ñ yaáh ñáan bejat túutap jī. Pánih bejnīt, nihat jwí táí yaáh ñáan juibínap jī.

28

Pablo Malta wūt jumni quewaboó ã jummat

¹ Páant jwí ñáan juibínachah, caan quéwadh moón jwiítidih jwááh muj teo péanit, "Nin Malta wūt jumni quewa caá", jwiítidih ñ niíf naáwáp jī. ² Caan quéwadh moón jwiítidih túi teo wáacnīt, páantjeh mah ñ buugáchah, jwí cábuhanchah

ennit, i tau cao wuhap ji. ³ Queét i tau wawachah ennit, Pablobat tau wawadih bejnit, a juí cáwap ji. Páant a cáwachah, tau cháha bac juóhni mai Pabloih téihyadih a cháacáp ji. ⁴ Páant a cháac nühuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah i míc niijíp ji: “¿Nin newé cáacwádh mao jweiní naniít? Pánih tigaá búdí nolihatdih a jweí juúwúchah yuhna, a mao jweyátji jíb caandíh peéh chájna caá a chájap. Pánihna, buu a wunbipna caá”, i míc niijíp ji. ⁵ Obohjeéhtih, Pablobó caán maidih tau cáutna a wimp yoh cáwap ji. Pánihniji a tubacap ji.

⁶ Páant a chájachah ennit, caanjíh moón nin pah i míc niijíp yah ji: “Caandíh a chalanachah, a wun buugbípna caá”, i niijíp ji. Obohjeéhtih, maatápdih i nühuchah yuhna, dedé a tubacap ji. Páant a tubacat enna, i jenah joyát dih juúb taut nuumnit, nin pah queétjeh i míc niijíp ji: “¿Caán jwípi pāp uábhni poómpdih bóona niít?” i niijíp ji.

⁷ Publio wüt jumni, áih jumat jwí aabápmant bahnitjeh át jumap ji. Publio caanjíh moón i maáh tají. Pánihna, caán jwiít dih dooná a wahachah, áih muuná jwí aab béjep ji. Caanná jwí juibínachah, jwiít dih a túi wéi jwááap ji. Pánih wéi jwááhnit, bíc peihcanni yeó jáap ájeéh jwí jumuchah, jwiít dih a túi chájap ji. ⁸ Publio íp pahat yoyóp wunna, a lajachah, Pablo caandíh enedih a bejep ji. Á pebh juibínit, teo jáha uábhnit, caandíh a boanap ji. ⁹ Páant a booaat doonádih joinít, bita caanjíh moón wunnit, a booaat pínah niijná, Pablo pebhna i juyúp ji. Pánih joinít dihbut teo jáha uábhnit, a boanap ji. ¹⁰ Pánihna, búdí wéinit, jwiít dih i túi teo wáacáp ji. Túttimah, caan quéwamant jwí bejat taut chájachah, jwí bejni pínah jáá choodih dedé jwí náahatdih wühna, i túi yac beedánap ji.

Pablo Roma tútchina a juibíat

¹¹ Bíh búdí jáá chóo Alejandría tútchimant juóhni caan quéwadih mah noój láa át cháó jwúhup tají. “Nin jáá choodih teonitdih wapnit pínah”, níj jenah joinít, caán chóo wuúcdih chéne i pāpniji Cástor, Pólux wüt jumnidih i búudhnit i nühap

ji. Pánihna, caan quéwadih jwiít bíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán choodih waadnit, jwí cháuh bejep ji. ¹² Pánih cháuh bejnit, Siracusa wüt jumni tútchidih juibínit, bíc peihcanni yeó jáap jwí cháó jwúhup ji. ¹³ Caán choodih juúb waadnit, púú Regio wüt jumni tútchina yoobópdih-jeh jwí cháuh juibínap ji. Cheibit chóop yapapmant joh juóhni johlit jwiít dih a túi ub bejep ji. Chéne yeó jáap túttimah, Puteoli wüt jumni tútchina cháuh juibínit, jwí aab béjep ji. ¹⁴ Caanjíh moón Jesúh wá jwiít dih wéi jwááhnit, tjeéh jwiít dih bíc semana i cháó jwáhat tautap ji. Bíc semana túttimah queét dih cádahnit, Roma tútchina jwí yoob aab béjep ji. ¹⁵ Roma tútchidih jwí toáh bejchah, Roma tútchidih moón Jesúh wá jwí bejat doonádih joinít, bíc poómp Foro de Apio wüt jumni jíb chájatboó jwiít dih jwááat taut niijná, it juí pánap tají. Túttimah, bíh poómp Romadih moonbút Tres Tabernas wüt jumni áwat pebhboó it juí pánap tají. Pánih queét dih jwááhnit, búdí wéina, “Paá, weemdíh ma túi chájna caá”, Pablo Diosdih a niijíp ji. ¹⁶ Roma tútchidih juibínit, Julio a maáhdih Pablodih a wuhap ji. Caánboó Pablodih nemat muúboó nemcanjeh, bíh muúboó a jumat tautap ji. Obohjeéhtih, a jweicát pínah niijná, bíc soldadodih a wapap tautap ji.

Pablo Roma tútchidih moondíh Jesúh doonádih a naáwát

¹⁷ Bíc peihcanni yeó jáap túttimah, Pablo caanjíh moón judiowá i maátadh a pebhna át bid bojop wut ji. Páant i míc wáac juyúchah, Pablo queét dih nin pah át níj naáwáp wut ji:

—Wá déewáá, weemboó jwí déewádh wá yéej chájcap ji. Jwí nuowá i watatjidihbut yeejép wá niijcáp ji. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wá jumuchah, biquína jwí déewá weemdíh teonit, Romanowá i maátadh nemat muúboó i nemat tautap ji. ¹⁸ Pánihna, weemdíh uábh joinít, queét Romanowá i maáta weemdíh i bacáhp ji. “Nin newé a yéej chájatji peéh mao yohat a whican caá”, i niijíp ji. ¹⁹ Obohjeéhtih, jwí déewá i maáta weemdíh bacaat tautcan, íjnit, Romanowá i maátadh i jepahcap ji. Páant i jepahcah ennit, nin pah Romanowá i maátadh wá

* 28:19 Hch 25.11

nijíp jī: “Maáh César pehbboó weemdíh ñi wahaá”, wā nijíp jī. Obohjeéhtih, weém-boó wā déewādih wā naóh yaccan niít.*

²⁰ Pánihna, yeebdih eníhñit, ñijeéh míc wéheñhna, wā bid bojop be. Jwiít judíowā jwípí páini Cristo ā boo pud jūwátidih wā naáwát peéh nin chéoni ítah tōpdih wā duoná caá, āt nijíp wut jī.

²¹ Páant ā nijíchah joinít, queét caandíh nin pah ít níj jepahap wut jī:

—Conmant moón jwí déewā míh doonádih jwiítidih daác wahcan, dedé yeejéj doonádihbut í naóhcan be.

²² Obohjeéhtih, nihat tútchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih í íj enatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Áih jáap bohéatdihbut yeejéj ípí naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwí jóihna caá, Pablodih ít nijíp wut jī.

²³ Bíh í jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowā Pablo ā jumni muóná ít juibínap wut jī. Páant í juibínachah, táí cheibitjeh jwíh naóh jwíhñiji púú cheyehna Pablo queétdih āt naóh cádahap wut jī. Moisés ā wutatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjidihbut āt naáwáp wut jī. Pánih caandíh naóhna, Dios ā wahni, judíowā í páini Jesús ā jummatdih jéihna, caandíh í jepahat pínahdih queétdih āt náah yacap wut jī. ²⁴ Biquína ā naáwátidih ít jepahap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó ít jepahcap wut jī. ²⁵ Pánihna, í bacat pínah játih, queétjeh í míc íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih āt níj naáwáp wut jī:

—Jon játih jwí nuowā í jepahcatji bíc yoobó yeebbút ñi jepahcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isafasji, Túini Espíritu ā jéihyanachah, nin pah jwí nuowādih āt níj naóh daacáp tají:

²⁶ “Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán niít. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan niít”, ma nijí.

²⁷ “Maatápdih wā naáwáchah yuhna, jóihcan, yoobópdih í beh joicán caá. Queétdih wā boonachah, enna yuhna, í beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih íta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, í jenah joyátdih íta túut nuum tágaá. Páant

í túut nuumáchah nihna, queétdih í yéejatdih wāta yoh tagaá”, Dios ā nijiná caá’, Isaías āt níj daacáp tají. (Is 6.9-10)

Yeebbút bíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá. ²⁸ Pánihna, yeeb wā déewáá, nindih ñi jéihyeé. Buu Dios cáacwā í yéejat yohat pínah doonádih judíowā nihcannitdih ā wahna caá. Pánihna, queétboó caandíh joinít, í jepahbipna caá, queétdih āt nijíp wut jī. ²⁹ Páant ā nijíchah joinít, íjna, míc wéhenit, queét judíowā ít bac bejep wut jī.

³⁰ Páant ā yapat túttimah, chéne jópchi caanjíh Pablo ā jumap jī. Dedé ā náahatnadih caanjéh ā juib chāj beedánap jī. Pánihna, nihat caandíh enedih juibínitdih wēnit, ³¹ Dios maáh ā jummat doonádih, Jesucristoñ doonádihbut jumcanejeh, ápi naáwáp jī. Ded caandíh naáwát túutcanni ā wihcap jī.

Páant bóojeh tígaa wā naáwát.

Lucas

ROMANOS

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo bihdih daacát tútnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúihwādh wā wahna caá. Jesucristo weemdih ñionit, áih túini doonádh nihat baácdih moondih ā naáwát tútup jī.

² Caán túini dooná pínahdih jon játh Dios naáwádh naóh yapanitdh “Cáacwādh wā túi chājbipna caá”, āt niij daacát tútup wut jī. ³ Caán dooná ā wūúh ded pah ā jumát naáwát caá. Pánihna, caán cáac jumna, David juimená i juima āt jumup wut jī. ⁴ Pánih cáac jumna yuhna, jwī Maáh Jesucristo Dios wūúh jumna, dedé yéejat wihcanni āt jumup wut jī. Pánih jumna, ā wunat túttimah, Dios caandih ā wēpatjīh āt jwūub boonanap wut jī. Pánih booana, Jesucristo yoobópdih ā wūúh ā jumatdh cáacwādh āt jútup wut jī.*

⁵ Caán Jesús tiguaá weemdih oinit, ā wēpatjīh áih túini doonádh nihat cáacwādh ā naáwát tútup jī, caandih túi jenah joinít, ī jepahat pínah niijná. ⁶ Yeebdíhbut áihwā pínah ā ñiwichah, ñit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioihwā, búdí ā oinitdh nin nūodih wā wahna caá. Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristojīh, yeebdíh oinit, ī túi teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ā bejíhat

⁸ Nindih yeebdíh wā jwíh naóhbpina caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonádh nihat baácdih moón ī joiná caá. Queét ī naáwáchah, weembút joinít, búdí wā wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ā wēpatjīh, jwī íp Diosdh nin pah wāpí niij úúbhna caá: “Paá, meemdih ī túi péeat túina caá”, wāpí niijná caá. ⁹ Dios weemdíh ā wutuchah wēi jepahnit, ā wūúh túini doonádh wā túi bohéna caá. Dios ā enechah, yeebdíh ā teo wáacat pínah niijná, yeó jáap jumát pah caandih wāpí úúbhna caá. ¹⁰ Pánih úúbhna, nin pahbut wāpí niij úúbhna caá: “Paá, ŷbuu jwuhna ī pebhna enat túatna, weemdíh ma wahmi niít?”

wā niijná caá. ¹¹ Túini Espíritu weemdíh ā teo wáacat pah muntih, yeebdíhbut ā teo wáacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdih chah ñi túi péeat pínah niijná. Á wēpatdh ñi bíbohah pínahdih teo jáha úúbhna, yeebdíh búdí wā eníhna caá. ¹² Jesúhwa míc jumna, ā naáwádh biécdih míc wéhenit, míc teo wáacna, chah jwī túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadh moón judíowā nihcannit túini doonádh joinít, dawá Jesúsdih ī jepahap jī. Pánihna, maatápdih ñi pebhboó wā bejíhip yuh caá, dawá ñíh tútchidih moondíhbut Jesúh doonádh wā naáwáchah joinít, ī jepahat pínah, yeebút Jesúsdih chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wā úudwā panihnit, caandih ñi jéihyatdh wā náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cáacwādh túini doonádh naáwát caá weemdíh náahap. Dahwani tútchinadh moondíh, tútchi wihcapboó jumnitdhbut, bohénitdh, bohécannitdhbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tútchidih moondíhbut túini doonádh búdí wā bohéhna caá.

Jesúh túini dooná ded pah ā jumát

¹⁶ Caán túini doonádh joinít, det Jesúsdih túi jepahnitdh Dios ā wēpatjīh ā túi úbna caá. Caán doonádh jwíh joinít, jwíft judíowā jwī jepahap jī. Jwī jepahat túttimah, judíowā nihcannitbut joinít, it jepahap jī. Pánih joinít, jwī jepahachah, jwíft nihatdh bié yoobó ā wēpatjīh ā túi úbna caá. Páant ā wēpatdh jéhnit, “Caán túini doonádh ī jepahachah, Dios queédih ā túi úbbipna caá”, niij jenah joinít, caán doonádh bohéna, wāpí tíccan caá.* ¹⁷ Pánih bohéna, nin pah wāpí niij naóhna caá: “Ded Jesúsdih túi jenah joinídhjeh ‘Nin túini caá’, Dios ā niij enna caá. Páant ā niij enat pah, jon játh nin pah it niij daacáp tajī: ‘Caandíh túi jenah joinítdh “Queét túinit caá”, Dios ā niij enna caá. Pánih túi jenah joinítjeh páantjeh Diosjéeh ī túi jumtipna caá’, it niij daacáp tajī”, wāpí niijná caá.*

Cáacwā ī yéej chājat

* 1:4 Mt 1.1; 12:23 * 1:13 Hch 19:21 * 1:16 Mr 8:38; 1Co 1.18 * 1:17 Hab 2.4

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejép chājnitdih ā en íjna caá. Pánih yéej chājna, ded pah Dios ā jumatdih bita ī jéihyat déedih ī jáhna caá. Páant ī chājachah en íjnit, Dios búdí ā peéh chājatpina caá. Páant ā peéh chājat pínahdih nihat cáacwādhī ā jéihyana caá.

¹⁹ Diosdih jwiít cáacwā jwī jéih beedácah yuhna, ded pah ā jumatdih caanjéh jwiítidih át jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, caandih jwī jéihyat pínah dedé bwat wihcan caá. ²⁰ Diosdih jéih encan yuhna, nihat ā chājatjiboodih jwī jéih enna caá. Pánih ennit, “Caán nihatdih Dios búdí ā wēpatjih ā chājni caá. Pánih chājni jumna, nihat ī maáh páantjeh ā jumbipna caá”, jwī niíj jéihna caá.* Caandih jéihna yuhna, det joyáh bojnitdih Dios ā peéh chājipna caá. Páant ā peéh chājachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jumatdih jéihcan, meemdih wā jenah joicáp jī”, det Diosdih ī jéih niicán niít.

²¹ Dios ded pah ā jumatdih jéihna yuhna, “Meém nihat ma chājnidih enna, meemdih búdí wā wéina caá”, dawá caandih īt niíj naóhcap jī. Queétdih ā túi chājachah yuhna, queétoó caandih “Weemdih ma túi chājat túina caá”, īt niicáp jī. Páant caandih ī joyáh bojatji jīb ī jenah joyát át buo peét bejep jī.* ²² “Weém túi jenah joiní caá”, ī míc yee niijátji jīb, jenah joicánnit yoobát īt jumap jī. ²³ Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihat jéihni, páantjeh jumnidih īt wēicap jī. Pánih caandih wéican, “Meémboó nihat jéihni jumna, weemdih ma jéih teo wáacna caá”, ī pāpniboodih īt niíj weñep jī. Jwiít cáacwā wannit pínah míc jwī jumna yuhna, cáac pah jíghnidih pāpnit, caandih īt weñep jī. Pánih chājnit, jiijní, nuéup, mai panih jíghnidihbut pāpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandih īt niíj wēi naáwáp jī.*

²⁴⁻²⁵ Dios nihat chājni ā jumachah yuhna, caandihjeh ī wēi naáwát déeji, “Nít caá chah wēpni”, niíj yee jenah joinít, ā chājnitboodih īt wēi naáwáp jī. Páant queétdih ī wēi naáwáchah ennit, “Í náahatdihjeh ī chāja naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant ā cádahat túttimah, queétejeh chah yeejép ī chājat pínahdihjeh jenah joinít, tíic náah jumni-

dih īt chājav jī. Pánih yeejép chājna, íih bácahdihbut īt míc yeejanap jī.

²⁶ Páant ī yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ī náahatdihjeh ī bid dáhwa naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant íf náah chājatdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh mícjeh īt yéej chājav jī. ²⁷ Páant ī chājav pah muntih, neonábut yaádhdih ī en ñinahat pah neoná mícjeh īt en ñinahap jī. Pánih en ñinahnit, queétd neoná mícjeh īt yéej chājav jī. Pánih yéej chājnit, ī yéej chājatji jīb íih bácah, íih jenah joyátbut páantjeh át yéej bejep jī.

²⁸ Diosdih ī jwiíh jéihna yuhna, “Caandih jéihyat weemdih dedé pínah nihcan caá”, ī niíj jenah joyóchah ennit, Dios queétdih át cádahap wut jī, ī jenah joyát déheni pah ā jumat pínah niijná. Páant ā cádahat túttimah, chah yeejép yoobát īt yoób jenah joyóp jī. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwī chājca naáh déedih īt chājav jī. ²⁹ Pánih yeejép chājna, bwat nin pah ī jumna caá: Dedé ī en ñinahatdihjeh ī yéej chājna caá. Ded pah bitadih chah yeejép ī chājav pínahdih búdí jenah joinít jumna, cáacwādhī mao yohnit jumna, chah dawá bíi déedih búdí en ñinahnit jumna, táb yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbut ī jumna caá. ³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jíghah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājipna caá”, ī niíj jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niíj jenah joinít jumna, bitadihbut páant niíj naóhnit ī jumna caá. Chah yeejép ī chājav pínahdihjeh jenah joinít ī jumna caá. Í manadih jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ī niiját pah chājicannit jumna, ī déewādhī oicannit jumna, bitadih jíghah encan, ī teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ī chājatdih ī cádahatjeh peéh Dios íguípna queétdih ā yohbipna caá. Páant ā peéh chājav pínahdih jéihna yuhna, ī yéej chājatdih ī cádahcan caá. Pánihna, bita ī yéej chājachah ennit, “Páant ñi chājachah, ā túina caá”, queétdih ī niíj wēi naóhna caá.

2

Dios ā peéh chājav pínah yoobópdih ā jumat

* 1:20 Hch 17.24-27 * 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

¹Yeeb cáacwā mícjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejépwā yoobát ī jumuchah, ī yéej chājat jīb, queétdih peéh chājat caá náahap”, ñi niíj jenah joí? Yeebbút queét ī chājat pahjeh mun tigaá bíc yoobó ñi chājap. “Jwiít yéej chājachah, jwiít dih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niijcán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh peéh chājatdih míc wutna caá ñi chājap.* ²Nihat yéej chājnitdih Dios ā peéh chājipna caá. Yoobópdih chājni ā jumuchah, ā peéh chājatbut yoobópdih ā jumatdih jwí jéihna caá. ³Cáacwā mícjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niíj naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbút bíc yoobó ñi chājat jīb, yeebdíhbut peéh chājat ā jumbipna caá. “Jwí yéej chājachah yuhna, āpí peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ā peéh chājan niít”, ñipí niíj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi niíj jenah joí? Yeebdíhbut Dios ā peéh chājipna caá. ⁴Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jígh ennit, ā peéh chāj jwuhcan caá. Páant ā peéh chājcatdih enna, “Dios wā yéejatdih ā íjcan caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ā tui chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih páina caá ā chājap. ⁵Obohjeéhtih, yeebdíh ā jígh enechah yuhna, yeebboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ā peéh chājipna caá. Á peéh chājat pínah yeó jáap jātíh, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ā peéh chājipna caá. Yeeceanjeh, ā niijátji bíc yoobó ā peéh chājatdih nihat cáacwā ī jéihbipna caá. ⁶Cáacwā yoobó ded pah ī chājatji jīb Dios queétdih ā jīb chājipna caá.* ⁷Det bitadih túinijeh chājnit, Dios queétdih ā wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumát pah ā pehbóó jumíhnit, queétdih bácah páantjeh Dios ájeéh ā jumát túutbipna caá. ⁸Obohjeéhtih, det ī náahatdih-jeh chājnit, bitadih tui chājcanit, queétdih Dios búdí íjnit, ā peéh chājipna caá. ⁹Páant ā peéh chājachah, nihat yéejnit yoobó tubit yeejép ī yapbipna caá. Judíowā nihcannitdih ā peéh chājipna caá.

Obohjeéhtih, judíowā Moisés ā wutatjidih bíbohna yuhna, ī tui jepahcatji jīb queétdih chah ā peéh chājipna caá. ¹⁰Det tui chājnitdih, “Ñi tui chājna beé”, ā niijbipna caá. Páant ā niijnitdihjeh Dios ā tui jumát túutbipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut bíc yoobó ā tui chājipna caá.

¹¹Dios nihat cáacwā ded pah jwí chājatdih enna, yeejépwādih, túinidihbut yoobópdih ā chājipna caá. Pánih chājna, judíowādih, judíowā nihcannitdihbut bíc yoobó ā chājipna caá.* ¹²Páant bíc yoobó chājni ā jumuchah, nin pah ā jumna caá: Moisés ā wutatjidih jéihcannitboó ī yéej chājachah, ī yéejat jīb iiguípnā ī bejbipna caá. Pánihna, bíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut ī yéej chājachah enna, “Queétdih peéh chājat náahna caá, caán wutatjidih ī yap yohat jīb”, Dios queétdihbut ā niíj enna caá. ¹³Caán ā wutatjidih ī en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit túinit caá”, Dios ā niíj encan niít. Obohjeéhtih, ā wutatjidih tui jepahnitboodíh “Nit túinit caá”, ā niíj enbipna caá. ¹⁴Judíowā nihcannit ī jéihyatjíh-jeh tui chājna, Moisés ā wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ī jepahna caá. ¹⁵Pánih jepahna, caán ā wutatjidih jéihcan yuhna, queét ī jenah joyátmant caán wutat paníhni ā jumna caá. Páant ā jumuchah, yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, “Páant wā chājachah, ā táican niít”, ī niíj jéihna caá. Ded tui chājatdih, yéej chājatdihbut ī jéihna caá. ¹⁶Pánihna, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih cáacwā ded pah ī yéej chājatdih ī jweéatji jīb ā peéh chājat túutbipna caá. Páant tigaá áih túini doonádih wāpí naóh bohéna caá.

Moisés ā wutatjidih judíowā ī jepahcat

¹⁷Túini doonádih judíowādih bohéna, nin pah queétdih wāpí niíj naóhna caá: Yeeb judíowā, Moisés ā wutatjidih jéihnit jumna, “Jwiít judíowā chah túinit jwí jumna caá. Jwiítjeh caá Dioíhwā”, ñi niíj jenah joiná caá. ¹⁸Caán wutatjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ā náahatdihbut ñipí jéihna caá. Pánih jéihnit jumna, “Jwí tui chājat pínahdih jéih níonit jwí jumna caá”, ñipí niíj jenah joiná caá. ¹⁹“Tui jéihnit jumna, jéih encannit paníhnitdih jwí jéih teo wáacna

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37

* 2:6 Gal 6.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

* 2:11 Dt 10.17

caá. Jiiát panihnit jumna, dupúnapboó jumnit panihnitdih jwí jéih bohéna caá, ded pah tui chājatdih ī jéihyat pínah niijná”, ñipí niij jenah joiná caá. ²⁰ “Jwiít judfowā caán wutatjidih jéihna, tui yoobópdih jéihnit jwí jumna caá. Pániñ jumna, det jenah joicánnitdih, wébit panihnitdihbut jwí jéih bohéna caá”, ñipí niij jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdih ñi bohéhatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécan? Bitadih nuumát túatcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuúm? ²² Bita ī áa nihcannitjīh yéej chājat túatcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut bíic yoobó ñi áa nihcannitjīh ñi yéej chāj? Judfowā nihcannit ī pāpnidih tubit iiná yuhna, ¿dépanih tigaá ī pāpni ā ñuhat muunádiñ waadnit, orodih platadihbut ñi nuúm? ²³ “Jwiít judíowā Moisés ā wutatjidih jéihnit jwí jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pániñ yap yohna, ñi tui chājcatdih ennit, “Dios páant wutni ā jumuchah, caandih jwí náahcan caá”, bita ī niij jenah joimí nacaá. ²⁴ Páant ñi chājatdih Dios naawátidih naoh yapani nin pah āt niij daacáp taji: “Yeéb judíowā wūt jumnit, ‘Diosdih wēinit poómp’, ī niijnit yuhna, Dios ā wutatdih ñi yap yohochah enna, judíowā nihcannitboó Diosdih yeejéj ī naoh péetna caá”, āt niij daacáp taji.*

²⁵ Jwiít judíowādiñjeh quehli nah yapat chóodih Dios āt bóod yohat túatup wut jī, áihwā jwí jummatdih júutat túat niijná. Pániñ bóodna, “Míihwā jumnit, Moisés ā wutatjidih jwí jepahbipna caá”, Diosdih jwí niij júutna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ā wutatjidih jepahcan, ñi bóodatjī yeebdiñ dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjidih ī jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ā niij enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ā niij enat pah muntih, queétdihbut bíic yoobó ā niij enna caá. ²⁷ Dawá judíowā Moisés ā wutatjidih jéihna yuhna, caandih ī jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ā wutatjidih ī tui jepahna caá. Páant ī jepahachah ennit, Dios jwiít judíowādiñ

nin pah ā niijbipna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ā wutatjidih jéihcan yuhna, caandih ī jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yuhna, caandih ñi jepahcan? Yeébboodih chah yeejéj peéh chājat caá náahap”, ā niijbipna caá. ²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah ā jummatdih buu wā naóhbiipna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Á wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát ā jumna caá. Pániñna, áih quehli nah yapat chóodih ā bóod yohat túat pah ā yéej chājatdih cádahna, ā jenah joyátidih ā túat nuumná caá. Pániñnidih “Nin túini caá”, Dios ā niij enna caá. Cáacwā caandih ī wēi naóhchah yuhna, Diosjeh caandih ā wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niij naóhna, “Jwiít judíowā jwí jumuchah, Dios jwiítidih ā wutatjī pah bóodnit jwí jumuchahbut, dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. ² Judíowā jwí jummat jīb, jwiítidih búdí túyat ā jumna caá. Dios naawátidih jwiítidih āt jwíih wuhup taji, bitadih jwí naoh yapaat pínah niijná.* ³ Obohjeéhtih, biquína jwí déewā caán naawátidih jepahcan, “Ma wutatdih jwí tui jepahbipna caá”, ī niijátjī pah it chājcap jī. “Páant queét ī niijátjī pah ī chājchah, Diosbut bíic yoobó ā niijátjī pah ā chājbican nacaá”, ¿ñi niij jenah joí niit? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwā yoobó yeenit ī jumuchah yuhna, Diosboó ā niijátjī pahjeh ā chājbipna caá. Páant yeecanni ā jumuchah jéihna, jon jātīh David, Dios naawátidih naoh yapani, ā yéej chājatdih naóhna, nin pah āt niij daacáp taji:

“Wā yéej chājchah ennit, ‘Peéh chājat caá náahap meemdiñ’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jummatdih nihat ī jéihna caá. Pániñ jéihnit, ded meemdiñ ā jéih yap yohcan niit”, āt niij daacáp taji. (Sal 51.4)

⁵ Biquína ī jenah joyátjīhjen nin pah ita niij jenah joi tá yuh caá: “Jwiít jwí yéej chājchah, Dios yoobópdih ā jummatdih cáacwā chah ita jéih taga. Pániñna, jwí yéej chājchah, ā túina caá. Páant túini ā jumuchah,

* 2:24 Is 52.5 * 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * 3:2 Sal 147.19-20

Ƶwí yéejat peéh chājna, Dios yoobópdih āta chājcan taga”, ĩta niíj jenah joi tá yuh caá. ⁶Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwí yéej chājatdih peéh chājcan, yoobópdih chājni āta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihāt ĩ yéej chājat jíib āta jéih peéh chājcan tagaá.

⁷Bitaboó nin pah ĩta niíj jenah joi tá yuh caá: “Jwiít cáacwā yeenit jumna, jwí niijátjī pah jwípi chājcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwí jumatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ā jumuchah, chah jwíta túi jéih taga. Páant ā jumuchah, jwí yeeatjī jíib peéh chājat āta wihcan taga. ⁸Páant niíj jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios túini ā jumatdih júutna caá jwí chājap. Pánihna, jwí yéej chāj jíih?” ĩta niíj jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ĩ bohéna caá”, biquína jwiítidih ĩ niíj yee naóhna caá. Páant ĩ niíj yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ā niiját yoobópdih caá.

Jwiít nihāt cáacwā ā peéh chājnit pínah jwí jumāt

⁹ƵDed pah tigaá yeeb ĩni niíj jenah joi? ƵJwiít judíowā bita chah túinit niít jwí jumap? Nihcan caá, wā déewā. Nin pah yeebdíh wā jwúub naóhna caá: Jwiít judíowā, judíowā nihcannitbut nihāt bíic yoobó Dios ā peéh chājnit pínah míic jwí jumna caá. ¹⁰Jon játih Dios naáwátidih naóh yapanit ĩ daacátjī pahjeh tigaá ā jumap:

“Ded yoobópdih chājni wihcan caá.

¹¹Nihat ded pah Dios ā jumatdih ĩ túi jenah joicán caá. Nihat cáacwā yoobó caandíh joíhcan, bidcannit míicjeh tigaá.

¹²Nihat Diosdih náahcan, tac púud bejat pah ĩt chājap taga. Ded túi chājni ā wihcan caá. (Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)

¹³Íih jacnaboó cáac ĩ yohni jaáh jéwe lagna ā wíj bacaat pah caá ā jumap. Wéhena, yeeat míicjeh ĩ naóhna caá. Mai ā chāacáchah, áih man cáacdih ā yéejat pah, queét yeenit bitadih ípi yéejana caá. (Sal 5.9; 140.3)

¹⁴Pánih yeenit, bitadih jíó waadát pah chājnit, tubit júihnitbut ĩ jumna caá. (Sal 10.7)

¹⁵Pánihnit jumna, cáacwādih mao yohíhnit-jeh caá ĩ jumap.

¹⁶Ded ĩ bejepboó jumnitdih yeejép chājna, ípi moh yéejana caá.

¹⁷Bitadih túi chājcan, tjeéh ĩ túi jumcan caá. (Is 59.7-8)

¹⁸Diosdih jenah joicánjeh, ĩ jepahcan caá”, ĩt niíj daacáp tajī. (Sal 36.1)

¹⁹⁻²⁰Páant ĩ niíj daacátjidih náhninit, jwiít judíowā nin pah jwí niíj jéihna caá: “Nihat Dios naáwátjī jwíih pínah caá. Páant ā jumuchah, jwiítidih caá caandíh jepahat náahap”, jwí niíj jéihna caá. Ā wutatdih jéihna yuhna, caandíh jepahcan, “Jwiítidih yéejat peéh wihcan caá”, jwí jéih niijcán caá. Jwiít judíowā Dios ā peéh chājnit pínah jwí jumāt pah muntih, nihāt baácdih moón judíowā nihcannitdihbut bíic yoobó ā peéh chājipna caá. Ā wutatdih nihāt cáacwā jwí túi jepahcan caá. Páant jwí jepahcah, Moisés ā wutatjidih joinít, Diosdih jwí yap yohatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwí jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wā túi jepahachah, ‘Túini ma jumna caá’, weemdíh ma niíj enmi nacaá”, jwí jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, áihwā jwí jumāt

²¹⁻²²Páant niíj péanit, jwiít cáacwā ded pah Diosjeéh jwí túi jumāt pínah ā jenah joyátjidih buu yeebdíh wā naóhhipna caá. Moisés ā wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihāt Dios bíicdih jwíta jéih jumcan tagaá. Caandíh jéihna, caán wutatjidih ded pah jwí jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodíh jepahnitdih, “Queét túinit caá”, ā niíj enna caá. Jon játih Moisés, Dios naáwátidih bita naóh yapanitbut caán ā jenah joyátjidih ĩt daacáp tajī. Pánihna, buu ded pah Dios jwiítidih “Nit túinit caá”, ā niiját pínahdih jwiít nihāt cáacwādih āt jéihyanap taga. Jwiít judíowādih, judíowā nihcannitdihbut Dios bíic yoobó ā túi chājna caá.* ²³Yéejnit míic jumna, jwiít nihāt jwí yéej chājna caá. Jwí túi chājat pínahdih Dios ā jwíih jenah joyátjī pah bíic yoobó jwí chājcan caá. Dios ā túyatdih yuup jwí

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16 * 3:21-22 Gá 2.16

jumna caá. ²⁴ Páant jwí túi chājchah yuhna, Dios jwiítndih bádí ā oyochah, Jesucristo-boó jwí yééjat jíib buúdáát panihndih jíib chājna, jwiítndih át wun wūhup wut jí. Páant jwí jíib buúdáátndih ā jíib chājachah, “Nit túinit caá”, jwiít Jesúsdih jepahnitndih Dios ā niíf enna caá. Jwiítndih jíib náahcanjeh, jwí túi chājcatndih át yohop taga. ²⁵ Jon játih moón í yééj chājatndih íj enna yuhna, Dios queétdih át peéh chājcap wut jí. Pánih peéh chājcan yuhna, yoobópndih chājni júut-tat túnt niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwí yééjat jíib wun wūhnit, áih meépdih ā yoh wūhat pínah niijná. Pánih wun wūhna, áih meépdih yoh wūhatndih jwí túi jenah joyóchah ennit, Diosboó jwí yééj chājatndih ā íj cádahna caá. Pánih chājnit, jon játih moondíh í yééjat jíib peéh chājcanjeh, Jesús nihát cáacwāboodíh jwí yééjat jíib buúdáátndih át jíib chājap wut jí. Páant ā chājachah, Dios ded pah ā niijátji pahjeh yoobópndih chājni ā jumatndih jwiítndih át jéihyanap wut jí. ²⁶ Pánih jéihyanit, Jesúsdih jepahnitndih “Nit túinit caá”, ā niíf enatndihbut ā jéihyana caá. Páant ā jéihyanachah, “Dios yoobópndih chājni caá”, jwí niíf jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ā chājachah jéihnit, nin pahbut jwí niíf jéihna caá: “Moisés ā wutatjndih jwí jepahachah ennit, ‘Nit wā peéh chājnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítndih ā niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwí jepahachah enna, ‘Nit túinit caá’, ā niíf enna caá”, jwí niíf jéihna caá. Páant niíf jéihnit, “Weemjéh wā túi chājat jíib Dios weemndíh ā wēi enna caá”, jwí niíf jenah joicán caá. “Dios ā wutatndih túi jepahat jíib, ‘Nit túinit caá’, Dios ā niijbípna caá”, jwí niíf jenah joi táníit? ¡Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesús jwiítndih ā wun wūhatjndih túi jenah joinít, caánboodíh jwí jepahachah, “Nit túinit caá”, Dios ā niíf enbípna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwí déewā nin pah ípí niíf jenah joiná caá: “Jwiít judíowāndihjeh Dios jwí maáh ā jumna caá. Queét judíowā nihcannitndih í maáh nihcan caá”, ípí niíf jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios bícjeh jumna, nihát cáacwāndih

í maáh ā jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiít judíowāndih, judíowā nihcannitndihbut jwiít nihátndih bíic yoobó jwí maáh ā jumna caá. Jwiít judíowā Jesús ā wun wūhatjndih túi jenah joinít, jwí jepahachah, jwiítndih “Nit túinit caá”, ā niíf enna caá. Judíowā nihcannitndihbut bíic yoobó Jesúsdih í jepahachah, queétdihbut “Nit túinit caá”, Dios ā niíf enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ā wun wūhatjndih jenah joinít, jwí “Moisés ā wutatjndih jwí cádahachah, ā túimi nacaá”, jwí niíf táníit? ¡Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahna, Moisés ā wutatjndihbut jwí jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ā túi jenah joyátji

¹ Būu, jwí nuo Abrahamndih ded pah Dios ā chājatjndih yeedíh wā jwáub náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ā túi chājatji jíib “Nin túini caá”, Dios ā niíf enechah, “Weém bácah túini caá wā jumup”, áta jéih niíf tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijni pínah ā wihcan caá. ³ Páant ā jumuchah, Dios naáwátndih naóh yapani nin pah át niíf daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ā niijátndih joinít, caandíh át túi jenah joyóp wut jí. Páant ā túi jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópndih tígaa’, Dios caandíh át niíf enep wut jí”, át niíf daacáp tají.*

⁴ Ded maátndih ā teo wūhuchah, caandíh ípí jíib chājna caá. Oboh ípí jíib wūhcan caá. ⁵ Obohjeéhtih, ded teo wūhcan, Diosdih ā túi jenah joyóchah ennit, “Nin túini caá”, caandíh ā niíf enna caá. Páant ā niíf enechah, dedé ā túi chājat jíib pohba nihcan caá. ⁶ Pánihna, ded Diosdih ā túi jenah joyóchah ennit, ded pah ā chājatjndih jenah joicánjeh, “Nin túini caá”, Dios caandíh ā niíf enna caá. Páant ā niíf ennidih Dios ā túi chājatndih Davidji nin pah át niíf daacáp tají:

⁷ “Ded ā jepahcatndih Dios ā yohochah, wēinit, ā túi jumna caá. “Á túi chājcatndih wā jwáub encan níit”, caandíh Dios ā niijíchah, wēinit, ā túi jumna caá. ⁸ “Nin túini caá. Caandíh dedé yééjat peéh chājat wihcan caá”, Dios ā niíf enni wēinit, ā

* 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20 * 4:3 Gn 15.6; Gá 3.6

túi jumna caá”, David át niíf daacáp tajī. (Sal 32.1-2)

⁹ Judíowājeh bóodnit ī jumuchah, Dios ī yéej chājatdih át yohji taniít? Nihcan caá, wā déewā. Judíowā nihcannit, bóodcannitdihbut ī yéej chājatdih ā yohna caá. Pánih jumnit, queét nihát biíc yoobó wēnit, ī túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ā chājatjidih jwúub náhniat caá náahap. Caán Diosdih ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios át niíf enep wut jī. ¹⁰ Nindihbut náhniat caá náahap: ¿Débólhji ta tigeá Abrahamdih páant át niíf enji? ¿Bóodni ā jumat túttimahji taniít? Nihcan wut jī. Bóodni ā jumat pínah játih “Nin túini caá”, Dios caandíh átát niíf enep wut jī. ¹¹ Á bóodat pínah játih Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jī. Páant ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh át niíf enep wut jī. Páant ā jumatdih jéutat túut niijná, Dios caandíh át bóodat túutwut wut jī. Pánihna, caán ā bóodat pínah játih, ā túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowā nihcannit, bóodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios át niíf enep wut jī. Páant biíc yoobó ā niíf ennit ī jumuchah, Abrahamji jwī nwo ā jumat pah queétdihbut ī nwo mun tigeá ā jumwut.* ¹² Pánihna, det bóodnit judíowābut Diosdih ī túi jenah joyóchah, Abraham ī nwoji yoobát ā jumna caá. Caán ā bóodat pínah játih Diosdih átát túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, caán Diosdih ā túi jenah joyát pahjeh muntih, judíowā ī túi jenah joyóchah, Abraham ī nwoji ā jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwī nwoji caá”, niíf jenah joiná yuhna, Diosdih ī túi jenah joicáh, Abraham ī nwoji yoobát ā nihcan caá.

Dios caandíh ā naawátjidih “Yoobópdiht tigeá”, Abraham ā niiját

¹³ Jon játih Dios nin pah Abrahamdih át niíf naawáp wut jī: “Meém, ma juimená pínah biícđih, nihát baácdih moón ī nuowā pínah nī jumna caá”, át niijp wut jī. Páant ā niijchah, Moisés ā wutatdih Abraham ā jepahatji jīb át nihcap wut jī. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandíh niíf ennit, páant át

niíf naawáp wut jī.* ¹⁴ “Moisés ā wutatjidih jepahnit, jwiítjeh tigeá nihát baácdih moón ī nuowā jwī jumwut”, jwī déewā ipi niíf jenah joiná yuh caá. Páant ī niíf jenah joyát yoobópdiht jumna nihna, Diosdih jwī túi jenah joyát dedé pínah nihcan tagaá, ā niijátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.* ¹⁵ Dedé wutat wihchah, caandíh yap yohatbut āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ā wutatji ā jumuchah, cáacwā caandíh ī yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ā fíjna caá. Pánih fíjnit, ī yap yohatji jīb, queétdih ā peéh chājbična caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, Moisés ā jumat pínah játih, Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jī. Caán Diosdih ā túi jenah joyát pah, det caandíh jepahnit Abraham ā juimená panihnit ī jumna caá. Moisés ā wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ī túi jenah joyóchah, biíc yoobó ā naawátji pah Abraham ā juimená ī jumna caá. Pánihna, ded pah jwī chājat jīb ā juimená jwī jumcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwī túi jenah joyát jībbeh caá, páant jwī jumwut.* ¹⁷ Dios Abrahamdih ā niijátji pahjeh nin pah it niíf daacáp tajī: “Dawá baácnadiht moón ī nwo pínah meém ma jumna caá”, Dios Abrahamdih át niíf naawáp wut jī”, it niíf daacáp tajī. Dios wunnitdih booni, dedé wih jwuhcannidih jumat túutnidih Abraham át túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih ā túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwī jumuchah, “Nit Abraham ā juimená mun tigeá”, Dios jwiítđih ā niíf enna caá.*

¹⁸ Abraham weh wihcanni behe yoobát ā jumuchah, Dios caandíh nin pah át niíf naawáp wut jī: “Cúiwā dawá ī jumat pah, óonna pahbut ma juimená ī jumbična caá. Pánih jumnit, dawá baácdih moón ī nwo panihni ma jumbična caá”, Dios caandíh át niijp wut jī. Pánih weh wihcan yuhna, “Á niiját yoobópdiht tigeá”, át niíf jenah joyóp wut jī. Páant caandíh ā túi jenah joyóchah, Dios ā niijátji pah át túi chājap wut jī.* ¹⁹ Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradiht át jéih weh chājcap wut jī. Caántbut weh wili yoobát jumna, mit jéih wudu jumcap wut jī. Páant wunnit dée

* 4:11 Gn 17.10

* 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29

* 4:14 Gá 3.18

* 4:16 Gá 3.7

* 4:17 Gn 17.5

* 4:18

ĩ jumuchah yuhna, “Jwiít jwĩ weh wihcan niít”, Abraham át niíf jenah joicáp wut jĩ. Páant niíf jenah joicán, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ.* ²⁰ “Á niijátji pah á jéih chājcan niít”, át niíf jenah joicáp wut jĩ. “Dios wēpni, á niijátji pah túi chājni caá”, niíf wēi naóhniit, caandih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ. ²¹ “Dios ded pah weemdih á niijátji pah biíc yoobó á jéih chājna caá”, Abraham át niíf jéihyep wut jĩ. ²² “Páant á niíf jéihyechah, ‘Abraham túini caá’, Dios caandih át niíf enep wut jĩ”, Dios naáwátidih naóh yapani át niíf naóh daacáp tajĩ.*

²³ Páant niíf daácna, Abrahamdihjeh pohba niíf daácna át chājcap wut jĩ. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbut jwĩ jéihyat pínah niijná, át niíf daacáp wut jĩ. “Diosdih jwĩ yap yohatji jíib, jwĩ Maáh Jesúsdi h át wun wúhat túutup wut jĩ. Pánih wunnijidih át jwúub boonanap wut jĩ”, jwĩ niíf jenah joyóchah, Diosboó “Nit túinit caá”, jwiítidihbut á niíf enna caá.*

5

“Nit túinit caá”, Dios á niíf ennit ded pah jwĩ jummat

¹ Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítidih á niíf enna caá. Páant á niíf enechah, jwĩ Maáh Jesucristo jwiítidih Diosjeéh á túi jummat túutna caá. ² Caandih túi jenah joinít, á oinit jwĩ jumuchah, “Úumcanjeh weemdih jūóhniit, nií wúbu”, Dios jwiítidih á niijná caá. Áihwā jumna, túttimah bóo láa á pebhna bejnit, caán túini yoobát á jummat pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwĩ jummat pínahdih jenah joinít, búdí jwĩ wēina caá. ³ Dawá láa jwiítidih yeejép á yapachah yuhna, biíc yoobó jwĩ wēina caá. Páant yeejép á yapachah, Diosdih chah jwĩ túi jenah joyátdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihniit, yeejép á yapachah yuhna, búdí jwĩ wēina caá. ⁴ Páant yeejép á yapachah yuhna, wēinit, caandih jwĩ túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcan-nit jumna, chah túinit jwĩ jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiítidih á túi chājat pínahdih jenah joinít, jwĩ wēi páina caá. ⁵ Pánihna, jwiít wēi páinitdih Dios Túini Espíritudih átát wūhup

taga, jwíjeéh á jummat pínah niijná. Túini Espiritu jwíjeéh jumna, Dios jwiítidih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. Páant á jéihyanachah, nindihbut jwĩ niíf jéihna caá: “Jwiítidih Túini Espiritu á teo wáacbi pna caá, Dios pebhna juibíit, caan páh jwĩ túi jummat pínah niijná”, jwĩ niíf jéihna caá.

⁶ Nin wā naáwátidih jenah joinít, Dios jwiítidih á túi chājat pínahdih chah ni jéihbi pna caá: Jwiít jwĩ yéej chājatdih jéih cádahcan, á jíib buudáátdih jwĩ jéih jíib chājchah, Dios á jenahat láa, Jesucristo-boó jwĩ yéejat jíib át wun wūhup wut jĩ. ⁷ Ded túi chājniidih bíihboó áta wun wūhcan taga. Bíih túi chājni yoobátdih búdí oinit, úumcanjeh wun wūhni pínah á jum dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejép wā yoobát jwĩ jum jwuhuchah, jwĩ yéejat jíib Cristo-boó át wun wūhup wut jĩ. Páant á wun wūhuchah, Dios jwiítidih ded pah búdí á oyatdih á jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiítidih wun wūhniit, áih meép á yohochah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítidih á niíf enna caá. Páant niíf enna, jwiítidih iiguúpna bejnit déejidih át túi ubup wut jĩ. Pánihna, yeejép wā jwĩ jum jwuhuchah, á wun wūhatjĩh “Nit túinit caá”, jwiítidih á niíf enatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihniit, “Buu nit túinitdih en íjican, wā peéh chājcan niít”, jwiítidih á niijátdih chah jwĩ jéihna caá. ¹⁰ Diosdih eníhcannit jwĩ jum jwuhuchah, á wūh á wunatjĩh jwĩ yéejatdih yohniit, chénaboó jwĩ mic eníhcatdih Dios át ámohop wut jĩ. Pánih ámohniit, jwiítidih áihwā át chājap wut jĩ. Páant áihwā jwĩ jumuchah, nindih chah jwĩ túi jéihna caá: “Buu Dioh wā jumuchah, weemdih peéh chājat wihchah, Jesús boo pud jūóhniit, pūh laab béjni jumna, weemdihbut á pebhna á túi juibíat túutbí pna caá”, jwĩ niíf jéihna caá. ¹¹ Páant jwĩ túi juibíat pínahdih wēinit, nindihbut chah jwĩ wēina caá: Buu nin baácboó jwĩ jum jwuhuchah, jwĩ Maáh Jesucristo á wunatjĩh Dios jwiítidih áihwā át jummat túutup wut jĩ. Páant á jummat túutatdih jéihniit, caandih búdí jwĩ wēi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah máchah í chājatji

¹² Jwiíh jumni Adán wūt jumni, á yéej chājachahjeh, nin baácndih yéejat át jwiíh waadáp wut jĩ. Páant á yéej chājat jíib,

* 4:19 Gn 17.17 * 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

wunatbut át waadáp wut jī. Adán ā yéej chāj waawáchah, nihát jwiítbut yéej chājnit jwít jum jwiíhup wut jī. Pánih yéej chājnit jumna, jwiít nihát wunnit pínah míc jwít jumup wut jī.* ¹³ Dios Moisésdih ā wutat tūtat pínah jātih, nin baácdih moón jwít yéej chājap wut jī. Obohjeéhtih, páant jwí yéej chājachah yuhna, ā wutat wih jwuhcah, caandíh yap yohatbut át wih jwuhcap wut jī. Páant wihcah, caandíh yap yohat peéh chājatbut át wih jwuhcap wut jī. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chājat ā wih jwuhcah yuhna, Adán tūttimah jumnit nihát ít wunup wut jī. Moisés ā jumát pínah jātih, caán wutat ā wih jwuhcah yuhna, caán láa jumnit ít wunup wut jī. Adán Dios ā wutatjidih ā yap yohatji pahjeh queétjeh chājcan yuhna, queét nihatbut bíc yoobó ít wunup wut jī. Páant wunnit í jumuchah jéihnit, “Adán ā yap yohochahjeh, nihát jwiítbut bíc yoobó yap yohnit panihnit jwít jumup wut jī”, jwí níj jéihna caá. Pánihna, Adán yéej chāj waóhni ā jumátji pahjeh, tūttimah nin baácna jōóhni Jesucristoboó táí chāj waóhni át jumup wut jī.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cáacwādih oinit, ā teo wáacatboó Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán bícjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chājatji jīb dawá jwít buadúp wut jī. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih búdí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácbó wahna, táini yoobát át chāj wūhup wut jī. Jesucristo bícjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih át táí ubup wut jī, jeáboó jwí táí jwibíát pínah níjina.

¹⁶ Dios cáacwādih oinit, ā teo wáacat Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán bícjeh jumna yuhna, ā yéej chājatji jīb, nihát cáacwā Dios ā peéh chājnit pínah jwít jumup wut jī. Pánih peéh chājnit pínah jumna, dawá jwí yéej chājachah yuhna, jwiít dih búdí oina, teo wáacnit, Dios jwí yéejatdih ā yohna caá. Pánih yohna, “Nit táinit, wā peéh chājnit pínah nihcan caá”, jwiít dih ā níj enna caá. ¹⁷ Adán bícjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chājachah, nihát cáacwādih ā chūúúchah, jwí wunna caá. Caán yoobópdih tígaa. Páant ā jumuchah yuhna, ninboodíh jwiít jwí wēibipna caá:

Buu jwuh Dios jwiít cáacwādih oinit, teo wáacna, Jesucristo bícjeh ā wunatjih jwí yéejatdih yohna, “Nit táinit caá”, jwiít dih ā níj enna caá. Páant jwiít dih ā níj enechah, ájeéh páantjeh jwí táí jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ā wutatjidihjeh bíc ā yap yohatji jīb, jwiít nihatbut yap yohnit jwí jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihát Dios ā peéh chājnit pínahbut jwí jumna caá. Pánihat pah muntih, bíc newé Jesucristo ā táí chājatji jīb, jwiít nihát yohnit jwí jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwí jumuchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiít dih ā níj enna caá. Pánihna, jwiít nihát caandíh jepahnit ájeéh páantjeh jwí táí jumbipna caá. ¹⁹ Bíc newé Adán Dios ā wutatdih ā yap yohatji jīb, “Nit yéejnit caá”, dawádih Dios át níj enep wut jī. Pánihna, bíh newé Jesucristo Diosdih ā táí jepahat jīb, “Nit táinit caá”, dawádih Dios ā níj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi tūttimah, Jesucristo nin baácbó ā jūúwát pínah jātih, Dios ā wutatdih cáacwādih Moisés át naóh yapanap wut jī, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwí jumatdih jwí jéihyat pínah níjina. Pánih yap yohnit yoobát jwí jumuchah yuhna, jwiít dih búdí oinit, jwí yap yohat chah Diosboó jwiít dih búdí át teo wáacap wut jī. ²¹ Jwí yéej chājat jīb, jwiít nihát wunnit pínah mícjeh jumna, Dios bícdih jwíta jéih jumcan tagaa. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwādih búdí oinit, jwí Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jī, jwiít dih ā teo wáacat pínah níjina. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwiít dih Dios ā níj enechah, caán bícdih páantjeh jwí táí jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwí jumát

¹ Wā déewā biquína nin pah nīta níj jenah joi tágaa: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ā táí teo wáacat pínah níjina”, nīta níj jenah joi tágaa. ² Páant nihcan caá, wā déewā! ¡Jwí yéej chājca boj jīh! Jwí yéejatdih yohna, Cristo jwiít dih ā wun wūhchah, jwiítbut ájeéh wunnit panihnit jwí jumna caá. Páant jwí jumuchah, yéej

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

chājat jenah joyát jwiít dih ā jūúwúchah yuhna, jwí jéih yap yohna caá. Wunníh bácahjidih bita ī yéej chājat túutuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandíh jwí jepahcan níit. ³ Nindhíbut ní tái náhninaá: jwiít dih ī daabánachah, Jesúfhwā jumna, ājééh wunnit panihnit jwí jumatdih bitadih júutna jwí chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoíh bácahdih ī yohochah, jwiítbut ājééh yohnit panihnit jwí jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwí íp nihat jéihni, tái chājni, ā wēpatjīh Cristodih ā boanachah, jwiítbut ā boanit panihnit jwí jumna caá. Pánih boanit panihnit jumna, ā wēpatjīh túut nuumnít, jáap cáac jumnit panihnit jwí jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih jwí jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoíhwā ājééh jwiítbut wunnit panihnit jumna, wunnit ī yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. Ájééh jwiítbut boo pud júóhniit panihnit jumna, Dios ā weíat pínahboodíhjih chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wunnitjidih yéej chājat jenah joyát ā wihcan caá. Páant ā wihcatdih jéihnit, nindhíbut jwí tái jéihna caá: Cristodih jwíh jepahna, ājééh wunnit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jwúub jūúwúchah yuhna, jwí jéih yap yohna caá. ⁸ Pánihna, Cristojeéh wunnit panihnit jumna, tái chājat túut niijná, ājééh jwúub boo pud júóhniit panihnitbut jwí jumna caá. Pánih boo pud júóhniit panihnit jumna, ā wēpatjīh ājééh páantjeh jwí jumáipna caá. ⁹ Caandíh jéihnit, nindhíbut jwí jéihna caá: Cristo ā jwúub boo pud júúwát túttimah, chéneji ā jwúub wuncan níit, páant muntih. Pánih boo pud júóhniit, wunatdih át yap yohop wut jí. ¹⁰ Jwiít cáacwā jwí yéej chājat jíib, Cristo bíic láajeh wunna, ā jwúub boo pud júúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ā wēpatjīh apí chājna caá, cáacwā caandíh búdí ī weíat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ājééh wunnit panihnit jwí jumatdih jenah joinít, “Buu yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúfh jumna, caánboó wā maáh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, weembút ājééh jumnit, Dios ā wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih

wā jéih yap yohna caá”, níi níj jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, caandíh ní jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih nínahcanjeh, caandíh ní yap yoháipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ā wutatjidih jwí jepahat jíib nihcan, Dios bíicdih jwí tái jumna caá. Obohjeéhtih, tái oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ājééh át jumat túutup wut jí. Pánih ājééh jumna, ā teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwí jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ā náahatdih yap yohnit ní jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wunnit, jwúub boo pud júóhniit panihnit jumna, Dios ā náahatboodíhjih ā wēpatjīh tái chājnit ní jumúú.

Jwí yéej chājat jwí maáh panihni ā jumat

¹⁵ ¿Páant wā naáwúchah, ded pah tigáá yeeb níta níj jenah joí? Dios ded pah jwí chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandíh tái jenah joinít dih át tái ubup taga. Pánih tái ubnit, Moisés ā wutatjidih jepahat jíib át nihcan taga. Pánih tái ubnit jumna, ¿chah jwíta yéej chāj taniít? ¿Nihcan caá, wā déewá! ¹⁶ ¿Nindhí ní jéihcan níit? Deddih jepahna, caán jwí maáh ā jumuchah, caandíh teo wúhniit jwí jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwí jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát jwí maáh panihni ā jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguipna bejnit pínah jwí jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh jepahna bácah, caandíh teo wúhniit jumna, tái chājnit jwí jumna caá. ¿Caandíh ní jéihcan níit? ¹⁷ Játih yéej chājnit ní jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát ní maáh panihni át jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu jwuh táini doonádih tái jenah joint, caánboodíh ní tái wéi jepahna caá. Pánihna, ní túut nuumátdih “Búdí táina caá”, Diosdih jwí niijná caá. ¹⁸ Pánih tái wéi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah yuhna, caandíh ní jepahcan caá. Pánih jepahcan, táiniboodíh jepahna, caandíh teo wúhniit panihnit ní jumna caá. ¹⁹ Ded pah maáta ī jumatdih ní tái jéihna caá. Pánihna, ní jéihyatjīh yeebdíh wā naóhna caá, wā bohéátdih ní tái beh joyát pínah niijná. Játih yéej chājnit jum jwuhna,

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyát ñi jepahat pah muntih, buu jwáub túat nuumnít, táiniboodíh caá jepahat náahap, Dios á náahat pahjeh chājnít ñi jumát pínah niijná.

²⁰ Játih yéej chājat jenah joyát ñi jepahna, táiniboodíh ñit jéih jepahcap jī. ²¹ Caán láa yéej chājna, dedé túi jumát ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājat jīb iiguípna ñita bej tagaá. Pánihna, buu ñi yéej chājatjidih náhnínit, tícnit, búdí ñi jígha caá. ²² Buu jwuh yéej chājat jenah joyát ñi jepah cadahnit, Dioíhwā jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwājeh jumna, á náahat pahjeh chājnít, ájeéh páantjeh ñi jumbipna caá.* ²³ Nindih jwiít ñi túi náhnít caá náahap: Jwí yéej chājat jīb, iiguípna bejni pínah jwita jum tagaá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo jwiít ñi wun wāhatjidih túi jenah joint, caandíh jwí jepahachah, jwiít ñi ájeéh páantjeh Dios á jumát túatbipna caá. Pánih túi chājna, jwiít ñi jīb náhcan ñit.

7

Ded pah Moisés á wutatj

¹ Wá déewáá, cáacwá í wutat ded pah á jumát ñi túi jéihna caá. Cáac á báadh jwuhna, caán wutat ñi jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, á wunat túttimah bácah, caán wutat ñi jepahat á wihcan caá. ² Páant á jumuchah, Moisés á wutatjibut nin pah á niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojihjeh mi jumá naáh”, á niijná caá. Páant á wutuchah yuhna, mijeéh bóo á wunat túttimah, caánt bihdih mi jéih áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh á jumuchah yuhna, caánt bihjeéh jumnit, yeejép chājnít caá mi jumap. Obohjeéhtih mijeéh bóo á wunat túttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, bihdih jwáub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant á nihat pah muntih, yeebbút wá déewáá, Jesúhwā jumna, ájeéh wunít panihnit ñi jumuchah, Moisés á wutatj ñi pínah nihcan caá. Pánihna, buu Cristodih jwáub áa jumnit panihnit jumna, caán jwáub boo pud jóóníh ñi jumna caá,

Diosdih túi chāj wāhat túat niijná. ⁵ Játih yéej chājat jenah joyát ñi jepahna, jwí ñi nahatdihjeh chājnít, Moisés á wutatjidih jwí joyóchah, caandíh chah yap yohíhat ápi jíghop jī. Páant jwí yap yohatj jīb, iiguípna bejni déeji jwí jumap jī. ⁶ Caán láa Moisés á wutatj jwiít ñi chéoni pah át jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristóíhwā ájeéh wunít panihnit jumna, jwáub watnit panihnit jwí jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espiritu á teo wáacatj ñi táiniboodíh jwí jéih chājna caá. Páant á jumuchah, Moisés á wutatj buu jwuh jwíh pínah nihcan caá.

Ded pah jwí yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés á wutatjidih ded pah tigaá jwita niij? ¿Caán wutat yeejép ñit á jumap, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wá déewá! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat á jumát ñi wata jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá á jumap: “Bitáih bíí déedih ñi en ñi nahca bojó”, át niij wutap jī. Páant á niij wutcah, en ñinahat yéejat á jumát ñi wata jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutat ñi wá jéihyat túttimah, caandíh yap yohíhna, bitáih bíí déedih wápi búdí en ñinahna caá. Caán wutat ñi jéih jwuhcan, caandíh yap yohíhat wihcah, bitáih bíí déedih wata en ñinahcan tagaá. ⁹ Pánihna, dedé wutat ñi wá jéihyat pínah jātih, ded pah yéejat ñi wá jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojó”, á niij wutat ñi wá jéihyat túttimah, yap yohíhna, caandíh búdí wápi chājhip jī. Páant wá yap yohatj jīb, iiguípna bejni pínah wát jumap jī. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios á wutat ñi yap yohcan, Diosjééh wata túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jumna, caán wutat ñi yap yohnit, wá yéejat jīb iiguípna bejni pínah wát jumap jī. Caán wutatboó túi chājat túatni á jumuchah, caandíh wá yap yohatj jīb iiguípna bejni déeji wát jumap jī. ¹¹ Pánih yéej chājni jumna, caán wutat ñi yap yohna yuhna, “Nin pah chājnít, wá túi yapbipna caá”, wá niij jenah joyóp yuh jī. Yéej chājatboó “túinidih” niijná pah át jumap jī. Pánihna, á wutat ñi jéihna

* 6:22 Pr 12.28 * 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21 * 7:11 Gn 3.13

yuhna, wā yap yohat jiib iiguipna bejni déeeji wāt jumup jī.*

¹²Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wā chājap: Moisés ā wutatji túini ā jumna caá. Caán yoobópdi wutnit, túinidihjeh ā chājat túutna caá. ¹³Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguipna ā bejat túut niit? jNihcan caá, wā déewa! Caan póhba ā bejat túutcan caá. Wā yéej chājat caá weemdíh iiguipna ā bejat túutup. Ā wutatdih wā jéihyat túttimah, caán wutatdih yap yohna, wā yéej chājatdih wā jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wā yap yohochah ennit, “Wā yéejat yeejép yoobát ā jumna caá”, wā niij jéihna caá. Pánihna, túbít yéej chājni wā jummatdih jéihnít, iiguipna bejni pínah wā jummatdihbut wā jéihna caá.

¹⁴Dios wut jí Moisésdih páant āt wutat túutup wut jī. Pánihna, caán wutat Dioh ā jumuchah, túini ā jummatdih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, weemboó yeejnjeh wā jumna caá. Pánih jumna, yéej chājat jenah joyát dihjeh jepahni wā jumna caá. ¹⁵Ded pah túinidih chājihna yuhna, wā chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājcat caá náahap”, niij jenah joiná yuhna, caandíhjih wāpí chājna caá. Ded pah wā chājatdih wā jéihcan caá.* ¹⁶Yéej chājihcan yuhna, caandíhjih wāpí chājna caá. Páant wā chājihcatdih chājna, “Dios ā wutat túini caá”, niijná caá wā chājap. ¹⁷Weemjéh pohba wā yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wā jummat jiib, yéej chājat jenah joyátboó wā maáh panihni jumna, weemdíh ā yéej chājat túutna caá. ¹⁸Wā jenah joyát yeejép míc ā jummatdih wā túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ā wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wā chājat déedih, weemjéh wā jéih chājcan caá. ¹⁹Túiniboodíh wā chājat déedih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpí chājna caá. ²⁰Pánihna, wā chājihcatdih chājna, weemjéh pohba caandíh wā chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ā wutna caá.

²¹Nin pah weemdíh ā jumna caá: Túiniboodíh chājihna yuhna, yéej chājihatbut āpí jūóhna caá. ²²⁻²³Dios ā wutatdih búdí wéina yuhna, caolih díitboó míc mawat

panihni āpí jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wā chājihna yuhna, yéej chājihatboodíh chah jenah joinít, wāpí chājna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguipna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumuchah, ¿déhe tigaá weemdíh túi ubni āta jum? ²⁵Jwí Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ā jumup. Caandíh wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdíh ā túi ubbipna caá. Páant ā teo wáacatdih jéihnít, “Jesús dih wah deyanit, ma teo wáacat túutatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpí niijná caá. Pánihna, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjih Dios ā wutatdih wāpí jepahíhna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahíhni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, caánboodíh wāpí jepahna caá.

8

Túini Espírítu ded pah jwiít dih ā teo wáacat

¹⁻²Pánihna, iiguipna jwí bejat déejidih Jesucristo ā táí ubuchah, áihwā jumna, Túini Espírítu ā teo wáacatjih jwí yéej chājat jenah joyát dih jwí jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírítuboodíh jwí jepahachah, Dios bíicdih jwiít dih ā táí jummat túutna caá. Páant bíicdih jwí jumuchah, jwiít Jesucristo íhwá dih buu dedé peéh chājat pínah wihcan caá. ³Moisés ā wutatjidih jéih jepah beedácanit jumna, jwiít mícjeh caandíh yap yohnit jwí jumna caá. Páant ā wutatdih yap yohnit jwí jummat jiib, Dios bíicdih jwí túi jumcap jī. Caán wutat jwiít dih ā jéih teo wáaccach yuhna, Diosboó jwiít dih ā túi teo wáacat jī. Caán ā wáúhdih nin baácboó āt cáac jummat túutup wut jī, jwí yéejat jiib ā wun wúhat pínah niijná. Pánih wun wúhna, Jesús jwí yéejat jiib buudáat panihnidih āt jiib chājap wut jī. ⁴Páant ā jiib chājachah, jwiítboó Túini Espírítu ā wépatjih Dios yoobópdih jumnbloodíh jwí jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā wutatdih jéih buujácan yuhna, Túini Espírítu ā teo wáacatjih jwí jéih buujána caá.

* 7:15 Gá 5.17

⁵ Det ī nīnahatdihjeh chājīhñit, ded pah ī náahatdih īpī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā náahatdih jenah jointiḃoó ā wutat pahjeh īpī chājna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, ā túina caá”, ded niīj jenah joiní Diosdih enīhñani jumna, Dios ā wutatḃoodīh ā jepahīhñan caá. Páant ā jepahīhñat jīb, caandīh jéih jepahñan, iiguīpna bejni pínah ā jumna caá. Det pániñnitḃoó Diosdih ī jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espiritu ā teo wáacatjīh ā náahat pahjeh wā chājīpna caá”, det niīj jenah jointiḃoó Diosjeéh páantjeh ī jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chājīpna caá”, niīj jenah joí cádahñit, Túini Espiritu nījeéh ā jumuchah, yeeḃ ā náahatḃoodīh nī chājna caá. Det Túini Espiritu wihñannitḃoó Cristoīhwā niñcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeeḃḃoó āihwā nī jumuchah, Túini Espiritu nījeéh ā jumna caá. Pánihna, yeejat jīb nīh bācah ā wunuchah yuhna, caán nījeéh ā jumuchah, nīh caolih túi booni ā jumna caá. Pániñnit nī jumuchah, Dios yeeḃdīh “Nit táinit caá”, ā niijchah, páantjeh ājeéh nī jumbipna caá. ¹¹ Dios jwiítidih wahni Túini Espiritu jwiíjeéh jumna, Jesús-dih ā booaatji pahjeh muntih jwiítidihḃut ā boobipna caá. Pánih booanit, jáap bācah jwiítidih ā chāj wūhñipna caá.*

¹² Wā déewāá, jwiít jwī náahatdihjeh chāj cádahñit, caandīh jwūḃ chājcat caá náahap. ¹³ Jwī weñat pínahdihjeh chājñit jumna, iiguīpna beñit pínah tigaá jwī jumḃ. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh yéej chājatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwī jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espiritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espiritu jwiíjeéh ā jumat pínah jātih, Dios ā peéh chājatdih jwī úm jwuhḃ jī. Obohjeéhtih, ḃuḃ Dios weh jumna, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh “Oini Paá”, úmñanjuh caandīh jwī jéih niijná caá.* ¹⁶ Túini Espiritu jwiítidih nin pah ā niīj jéihyana caá: “Yeeḃ yoobópdih Dios weh nī jumna caá”, ā niijná caá. ¹⁷ Ā weh jwī jumuchah, “Wā wehdih táinidih wā chāj wūhñipna caá”, Dios ā niijátji pah, jwiítidih, Jesucristo biícñih, ā túi chājīpna

caá. Pánihna, Cristoīhwā jwī jumat jīb yeejép yapñit jumna, túttimah jeáboó túi wēinit, ājeéh maáta jwī jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiítidih ā túi chājat pínah

¹⁸ **Buḃ** nin baáḃḃoó jum jwuhna, yeejép jwī yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadñit, chah túinit jwī jumat pínahdih jenah jointi, nin baáḃḃoó jwī yeejép yapatdih “Oboh jumni ā jumna caá”, wā niīj jenah joiná caá. ¹⁹ Dios weh jeáboó ājeéh jumñit, jwiít maáta jwī jumat pínahdih búdí enīhñna, niñat Dios ā chājñitjibut ī páina caá. ²⁰ Caán ā chājñitji ī jwiíh túi jumuchah yuhna, cáacḃoó ā jwiíh yéej chājatji jīb, queéḃḃut biíc yoobó wunñit pínah it jum jwiíhip wut jī. Caanjéh pohba páant āt bejcap wut jī. Diosḃoó ā chājñitjidiñ wunñit pínah āt jum jwuhat túḃḃut wut jī.* ²¹ Dios ā chājñitji wunñit deejidih táinit ā jwūḃ chājīpna caá, páant muntih. Dios wehdih ā túi túḃ ḃuḃm beedáat pahjeh muntih, biíc yoobó ā chājñitjidiñḃut ā túi túḃ ḃuḃm bīpna caá. ²² Obohjeéhtih, ḃuḃ niñat ā chājñitji wunñit pínah mīc ī jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi ḃuḃa ñaacát pah Dios ā chājñitjibut yeó jáap jumat pah búdí ḃuḃa ñaacni panihñit ī jum jwuhna caá. Páant ī jumatdih jwiít jwī jéihna caá. ²³ Jwiítidih Túini Espiritu ā jumuchah yuhna, biíc yoobó ḃuḃa ñaacni panihñit jwī jum jwuhna caá. Nin baáḃḃoó jwī jum jwuhuchah, caán jwiíjeéh jumñit, jwiítidih táini ā chāj wūhna caá. Ā pebhna jwī juibínachah, chah búdí jwiítidih ā túi chāj wūhñipna caá. Pánihna, jwiít Dios ā wehdih yoobópdih ā túḃ ḃuḃm beedáat pínah, ājeéh jwī túi jumat pínah, jáap bācah jwiítidih ā wūhat pínahdihḃut búdí jwī wēi páina caá.* ²⁴ “Páant ā chājīpna caá”, niīj wēi jenah jointi, iiguīpna beñit deejidih ā túi ḃuḃñit jumna yuhna, páantjeh ā túi túḃ ḃuḃm beedánit jwī jum jwuhñan caá. Ā túḃ ḃuḃm beedñit jumna, páant ā chājat pínahdih jwīta páican tagaá. ²⁵ Obohjeéhtih, ā chājat pínahdih enñan yuhna, Dios jwiítidih ā túi túḃ ḃuḃm beedáat pínahdih jéihñit, jwī wēi páina caá.

* 8:11 1Co 3.16

* 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6

* 8:17 Gá 4.5-7

* 8:20 Gn 3.17-19

* 8:23 2Co 5.2-4

Túini Espírítu jwí wúbátidih ā teo wáacat

²⁶ Bwú túi jéihcannit jwí jumuchah enna, Túini Espírituboó jwiítidih ā teo wáacna caá. Diosdih ded pah wúbát pínahdih jwí jéihcah, caán Túini Espírítu jwiítidih búdí ā teo wáacna caá, yoobópdih jwí wúbát pínah niijná. Jwiítboó búdí wúbáihna yuhna, jwí wéheatjīh jwí jéih bwujácah, jwí ípdih yoobópdih naóhni jwiítidih ā wúbh wáacna caá. ²⁷ Dios ded pah jwí jenah joyátdih túi jéih beedána, ded pah Túini Espírítu jwiítidih ā wúbh wáhatdihbut ā túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwádh Dios ā náah yacat pah, jwiítidih Túini Espírítu ápi wúbhna caá.

Cristo ā wēpatjīh yéejatdih túi yap yohnit jwí jummat

²⁸ Jwiít nihat Diosdih oinit, ā náahatdih chājnīt pínah ā ñionit jwí jumuchah, Dios jwiítidih ápi túi en daoná caá. Ded pah jwí yapachah, jwiítidih ā teo wáacna caá, caandīh chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Páant ā chājatdih jwí túi jéihna caá. ²⁹ Jwiít áihwā jwí jummat pínahdih Dios biíhmah átát jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, ā wúbh Jesucristo ā jummat biic yoobó jwiítidih át jummat túutur wut jī, dawá ā úudwā jwí jummat pínah niijná. Páant jwí jumuchah, caánboó jwí úud jeñé caá ā jumur.* ³⁰ Biíhmah áihwā jummat túutnitdih át nífwip wut jī, “Nit túinit caá”, jwiítidih ā níj enat túut niijná. Páant níj ennit, ā pehbboó ájeéh maáta pínah jwiítidih át waadánap wut jī.

³¹ Caandīh jéihnit, nin pahbut jwí jéihna caá: Dios ā oinit jwí jumuchah, det jwiítidih ī en jūih bwujácah niít. ³² Dios ā wúbhdih át wahap wut jī, jwí yéejat peéh ā wun wúhat pínah niijná. “Wā wúbhdih tūbit oina, caandīh wā wunat túutcan niít”, át níjcap wut jī. Pánih walnit, ded pah jwí náahatdihbut ā túi wēi teo wáacpina caá. ³³ Dios jwiítidih ñiona, “Nit túinit caá”, ā níj ennit jwí jumuchah, “Queét yeejépwā caá”, det jwiítidih ī jéih níj naóh yaccan caá. ³⁴ Cristo jwí yéejat jīb wun wáhna, jwíwub boó pud jūóhnt, Dios ā jéihyepmant bóo bwámant chūudnit, caán biicdih nihatdih wutni ā jumna caá. Pánih jumna,

jwíih pínahdih ápi wúbh wáhna caá, det jwiítidih peéh chājat túutna, ī jéih naóh yaccat pínah niijná. ³⁵ Cristo jwiítidih búdí ā oyochah, “Queétidih ma oi cádaahaá”, bita ī níjichah yuhna, ā jepahcan niít. Jwiítidih yeejé ā yapachah, bita jwiítidih yeejé ī chājachah, jwí nuugúp wunuchah, yégueh wihcannit jwí jumuchah, jwiítidih tobohat ā jumuchah, jwiítidih ī mao yohochah yuhna, Cristo jwiítidih ā oi cádahcan niít. ³⁶ Dios naawátidih naóh yapani páant jwí yapat pínahdih nin pah át níj daacáp taji:

“Yeó jáap jummat pah mílhwā jwí jummat jīb jwiítidih íjnit, ī mao yohíhna caá. Ī mao jeémát pínah ovejawā pah jwiítbut jwí jumna caá”, át níj daacáp taji. (Sal 44.22)

³⁷ Páant yeejé jwí yapachah yuhna, Cristo jwiítidih oina, búdí ā teo wáacatjīh wēinit, jwí túi yap yohna caá. ³⁸⁻³⁹ Jesucristoíh wā jwí jumuchah ennit, Diosboó jwiítidih baini ā oican caá. Pánih oinit, jwiítidih ā oi cádahcan niít. Jwí wunuchah, jwí báadhachah, bwubut, túttimahbut, ded pah jwiítidih ā yapachah yuhna, ā oi cádahcan niít. Ángelwā, nemépwā, nin baácdih moón ī maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queét míhwádh ma oi cádaahaá”, Diosdih ī níjichah yuhna, ā jepahcan niít. Pánihna, nihat Dios ā chājnītboó caandīh ī jéih oi cádahat túutcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwí Maáh Jesucristoíh wádh Dios ā oi cádahcan niít.

9

Judíowā Dios ā ñionit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “ Wā déewā, judíowā caandīh ī náahcatdih búdí wā jí-gahna caá, niijná, yoobópdih niijná caá ma chājap”, Túini Espírítu weemdhī ā níj jéihyana caá. ³ Wíih baácdih moón, wā déewā, Israel ā juimená, Cristodih ī náahcat jīb iiguipna ī bejbipna caá. Pánihna, “Wā déewádh búdí oinit, iiguipna ī bejcat pínah niijná, túut nuumnit, weémboó iiguipna wāta bej tagaá, queét ī túi yapat pínah niijná”, wāpi níj jenah joiná caá. Obo-hjeéhtih, páant níj jenah joiná yuhna, wā jéih chājcan caá. ⁴ Queét wā déewā Israel juimená jumna, Dios ā wéh pínah queétdih

* 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

āt nífwp wut jī. Ded pah áihwā ī jumāt pínahdih queétdih át naáwáp wut jī. Moisés jum láa áih yeh iigátjīh queétdih át waáwáp wut jī. Á wutatdih Moisésjidih queétdih át jwíh naáwát tútup wut jī. Diosdih ī weñat pínah mūdih queétdih át chājat tútup wut jī. Á túi chājat pínahdih queétdih wut jī Dios át naáwáp wut jī.* ⁵Jwī nuowā Abraham, Isaac, Jacob queét bíc peihcannit, jwiít judíowādih cáac waowá ī jumuchah, jwiít ī juimená caá. Jesucristobat, ī juima yoobát át jumup wut jī. Caán Jesucristo Diosjeh muntih jumna, nihát chah maáh ā jumna caá. Yeó jáap jumāt pah caandih jwī túi wēi naóh jīh. Páant tíí ā jumū naáh.

⁶Páant wā naáwáchah, nin pah ñita jī jengah joi tágáa: “Dios ā naáwátjī pah bíc yoobó jwiít Israel ā juimenádih áihwā pínah át chājcap taga”, ñita niij jengah joi tágáa. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína Israel ā juimená jumna yuhna, Dioíhwā yoobát nihcan caá. ⁷Nin pah caá: Biquína Israel juimená Abraham juimená ī jumuchah yuhna, “Abraham juimená yoobát nihcan caá”, queétdih Dios ā niij enna caá. Nin pah Dios át niijp wut jī: “Obohjeéhtih, ma wūéh Isaac juimená bácah ma juimená yoobát ī jumnipna caá”, Dios Abrahamdih át niijp wut jī.* ⁸Páant ā niij naáwáchah jointf, nindih jwī jéihna caá: Abraham juimená cáac jumna yuhna, Diosdih túi jengah joicán, ā weh nihcan caá. Dios ā niijátjidih túi jengah jointfjeh tígáa Abraham ā juimená pohba. ⁹Nin pah Dios Abrahamdih át niij naáwáp wut jī: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih muntih wā jwúub jūúwúchah, majeéh bóli Sara ma wūéhlih mi túuhbipna caá”, át niijp wut jī.*

¹⁰Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumup wut jī. Queét chénat pah ī íp Isaac jwī nro át jumup wut jī. ¹¹⁻¹²Í cáac jumāt pínah játih, túini, túicatdih ī chāj jwuhcah, ded pah ī chājatdih jengah joicánjeh, caandih náahna, údyiboodih Dios át nífwp wut jī. Pánih ñionit, Rebecadih nin pah át niijp wut jī: “Weép jeñé ā úddih ā teo wūhbirna caá”, caántdih át niijp

wut jī.* ¹³Páant ā nífwatjidih jengah jointf, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Jacobdih caá wā oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodih wā iiná caá”, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tajī.*

¹⁴Caandih jengah jointf ¿ded pah tígáa jwíta niij? “Ded pah ī chājatdih jengah joicánjeh, ā náahnidihjeh pánih ñiona, Dios yoobópdih ā chājan caá”, ¿wíta niij tániit? ¿Pánihcan caá! ¹⁵Dios Moisésdih nin pah ā niijátjidih jwiítidih náhnit caá náahap: “Det wā náahnitdihjeh wā jígah en teo wáacbirna caá”, Dios ā niijná caá, át niij daacáp tajī.* Ded pah cáac ā chājatdih jengah joicánjeh caandih ñionit, yoobópdih ā chājna caá. ¹⁶Jwiít cáacwā jwī náahat pah nihcan, ded pah jwī chājat jūibbat nihcan, det ā náahnitdihjeh Dios ā jígah en teo wáacna caá. ¹⁷Faraón Egipto baácdih moón ī maáhdih ded pah Dios ā niijátjidih náhnit, “Dios ā chājat yoobópdih ā jumna caá”, jwī niij jéihna caá. Nin pah Faraóndih át niijp wut jī: “Egipto baácdih moón ī maáh pínahdih meemdih maáh wā waadánap jī, nihátidih wā wēpatdih wā júutat tút niijná. Pánihna, ded pah meemdih wā chājachah ennit, nihát baácdih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ī niij naóhbipna caá”, Dios caandih ā niijp be, Moisés át niij daacáp tajī.* ¹⁸Dios det ā náahnitdihjeh ā jígah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjéh ā jepahat tútcan caá. Pánihna, Dios ded pah ā náahatdihjeh ā jéih chājna caá.

¹⁹Pánih chājni ā jumuchah ennit, weemdih nin pah ñita niij tágáa: “Dios ā náahnitdihjeh ā jígah enechah, jwiítboó caandih yap yohna, jwī bújácán niit. Pánih yap yohna, jwī jéih bújácán, ¿dépanih tígáa caán jwiítidih ā peéh chājíhna?” niij íjnit, weemdih ñita wúbh joi tágáa. ²⁰Nin pah yeebdih wāta niij jepah taga: ¿Yeéb cáacwā oboh jumnit jumna yuhna, Diosdih ñita jūih niit? Ded wáam dahdih ā nawachah, ā naoni dahboó caandih nin pah ā jéih niij jūihcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdih nin pah jígohni dah ma nao?” ā jéih niijcán caá. Pánihna, yeéb

* 9:4 Ex 4.22 * 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19
* 9:17 Ex 9.16 * 9:20 Is 29.16; 45.9

Diosdih jūihna, caán wáam dah ā jūihñat pah niijná caá ñi chājap.* ²¹ Wáam dah naoni ā náahat pah caán wáam déepjihjeh muntih dawá mácalh jígozni dahnadih ā jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadih naona, biñh oboh jumnidihbut ā jéih naona caá. Pánihna, caán ā nawat dée, Diosbut ā náahat pahjeh jwiítidih ā jéih chājna caá.*

²² Iiguǵpna bejnit pínah ī yéej chājatdih búdei ā íjattidih júttat tútt niijná, Dios queétdih ā peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, ā wēpatboodih júttat tútt niijná, queétdih ā peéh chājat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdih ī yéej chājatdih āt enah boj jwahup wat jī. ²³⁻²⁴ Ded pah ā tái jumat, ā wēpatdihbut ā jígah ennitdih āt jéihyanap wat jī. Jwiítidih játih ātát ñiojip taga, caán bícdih jumnit, ā wēpat, ā túyatdihbut jwií bíbohat pínah niijná.

Pánihna, jwiít ā ñionitboó biquína judíowā, bita judíowā nihcannitbut jwií jumna caá. ²⁵ Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapani Oseas nin pah āt niíf daacáp tají:

“ Játih wíihwā nihcannitjidih “Yeéb wíihwā caá”, wā niijbǵpna caá. Játih wā oicannitjidihbut “Yeéb wā oinit caá”,* wā niijbǵpna caá’, Dios ā niijná caá. (Os 2.23)

²⁶ “Wíihwā yeéb nihcan caá’, ā niijnítjiboó Dios báadhni weh ī jumǵipna caá”, āt niíf daacáp tají. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon játih Isaíasbut Israel ā juimenádih nin pah āt niíf daacáp tají:

“Dios cáacwā ī yéej chājatdih búdei íjnit, wacanjeh queétdih ā peéh chājbipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwí buǵjácac pah, Israel ā juimená dawá ī jumuchah yuhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ā tái ubbipna caá”, āt niíf daacáp tají. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaías nin pahbut āt niíf daacáp tají:

“Jwí Maáh Chah Wēpni, biquína jwí déewādih ā tái ubcalh, jwiít judíowā jwita buúed beed tágaá. Pánihna, Sodoma, Gomorra tútchidih

moondih peéh chājna, ā yoh beedáat pahjeh muntih jwiítidihbut āta yoh beedá tagaá”, āt niíf daacáp tají. (Is 1.9)

Judíowā túini doonádih ī náahcat

³⁰ Nindih tái náhniat caá náahap: judíowā nihcannit Jesucristodih tái jenah jointí, ī jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios āt niíf enep taga. Dios bícdih ī tái jumat pínahdih ī bidcalh yuhna, Dios queétdih āt tái ubup taga. ³¹ Obohjeéhtih, Israel ā juimená judíowáboó “Jwiít Dios ā wutatdih jwí chājachah, caán bícdih jwí tái jumǵipna caá”, niíf jenah joí bidna yuhna, Moisés ā wutatjidih jepahihna yuhna, it jéih buǵjácac taga. Pánihna, túinit ī jumǵihna yuhna, ā wutatdih ī jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios āt niíf encap taga. ³² ¿Dépanih tigaá túinit jumǵihna yuhna, ī buǵjácac? “Dioihwā jumǵihna, jwí jenah joyátjihjeh Moisés ā wutatjidih jwí jéih jepahna caá”, niíf jenah jointí, Diosdih tái jenah joicánjeh, it jéih buǵjácac taga. Jesúh túini doonádih naóhna, nin pah jwípi niijná caá: “Jwí tóocni jee dáh panihni Cristo ā jumna caá”, jwípi niíf naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buǵg lájnitboó ī tóocni dahdih típi íjina caá. Pánihat pah, Cristoíh doonádih jointí, tóocni jee dáhdih ī íjij pah caandihbut íjijnit, Dios bícdih ī jéih jumcan niít. ³³ Páant Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niíf daacáp tají:

“Dios nin pah ā niijná caá: ‘Jerusalén tútchiboó ī tóocat pínah jee dáh panihnidih wā jwejna caá. Caandih tóoc buǵgnít, ī buǵg lájni dahdih cáacwā búdei íjijbipna caá. Caandih ī íjij pah caán tútchidih moón caán jee dáh panihnidih ī náahcatjij jiiib, wā pebhna ī juibcan niít. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih tái jenah jointíboó wajeéh jumna, ī tái wēibipna caá’, Dios ā niijná caá”, āt niíf daacáp tají. (Is 28.16)

10

¹ Israel ā juimená wā déewā iiguǵpna bejnit pínah ī jumuchah, búdei wā jígahna caá. Pánih jígahnit, Dios queétdih ā tái ubat pínahdih náah yacna, búdei wā ubbhna

* 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

caá. ² Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Queét Dios ā náahat pah búdí í chājhna yuh caá. Oboghjeéhtih, pánih chājhna yuhna, Dios ded pah ā chājat tútatdih yoobópdih ípí jéihcan caá. ³ Í jenah joyátjijeh táini í chājhna yuhna, Dios ā náah yacatdih í jéih buujacán caá. Pánih buujacán yuhna, Dios ā teo wáacat pínahdih í jenah joicáh, queétdih “Nit túinit caá”, ā niíf encan caá. ⁴ Oboghjeéhtih, Cristodih túi jenah joinitboodíh “Nit táinit caá”, Dios ā niíf enna caá. Pánihna, Moisés ā wutatjidih jwí jepahat jíib túi ubnit jwí jéih jumcan caá. Oboghjeéhtih, Cristoboodíh túi jenah jói jepahnitdihjeh ā túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon játih nin pah át niíf daacáp tají: “Det Dios ā wutatdih túi jepahnitdihjeh ā túi ubbipna caá”, āt niíjp tají.* ⁶⁻⁷ Páant ā niíf daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih túi jenah joinitdihjeh “Nit táinit caá”, Dios ā niíf enna caá. Cristofh doonádh bohéna, nin pah jwípi niíf naóhna caá: Dios ā wahni Cristojeh nin baácboó átát dei juyúp tají. Pánih dei juinjí ā jumuchah, nin pah nií niíf jenah joicá bojó: “Jeáboó páuh laab béjnit, Cristodih ub dei jéohni pínahdih jwí náahna caá. Wun-nitji caolih pehbboó dei bejnit, Cristodih boopat túutnit, caandíh jwúub ub páuh laab jéohni pínahdih jwí náahna caá, jwiítdih ā túi ubat pínah niijná”, nií niíf jenah joicá bojó. ⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niíf daacáp tají: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátdih nií bid? Caandíh jéihnit, nitát bohé tagaá”, āt niíf daacáp tají.* Pánihna, caán jwí bohéni naáwát Cristodih ā túi jenah joyát túatna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah jwípi niíf naóhna caá: Det Dios bícdih túi jumíhna, “Jesús wā maáh caá”, niíf naóhnit, “Dios caán wunnijidih át jwúub boanap jí”, í niíf jenah joyóchah, Dios queét tiguípná bejnit déejidih ā túi ubbipna caá. ¹⁰ Jesúsdi h jwí túi jenah jói jepahachah, Dios jwiítdih “Nit táinit caá”, ā niíf enna caá. Pánihna, “Jesús wunniji jwúub boo pud jéohni jumna, nihat cáacwā í maáh ā jumna caá”, bitadih jwí niíf naáwáchah, ā túi ubnit jwí jumna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah

āt niíf daacáp tají: “Det Diosdih túi jenah joinít, ‘Páant ā niíjat pah bíc yoobó ā yapbipna caá’, niíf jenah joinít, túccanjeh í túi wēibipna caá”, āt niíf daacáp tají.*

¹² Dios nihat cáacwā yoobó í maáh jumna, det caandíh uúbhnitdih táini ā chājbipna caá. Judíowádh, judíowá dhicannitdihbut bíc yoobó ā túi teo wáacbipna caá. ¹³ Dios naáwátdih bíh naóh yapani nin pah át niíf daacáp tají: “ ‘Wā yéejatdih yohmit, weemdíh ma túi ubuú’, det jwí maáhdih niíf uúbhnitdih ā túi ubbipna caá”, āt niíf daacáp tají.* ¹⁴ Oboghjeéhtih, det Cristofh doonádh joicánnitboó caandíh í jéih ubhcan caá. Pánihna, ā naáwátdih naóhnit wihcah, caán doonádh joicánnit, caandíh ita jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ Á naáwátdih naóhnit pínahdih Dios ā wahcah, det áih táini doonádh naóhnit ita wihcan tagaá. Dios naáwátdih bíh naóh yapani nin pah át niíf daacáp tají: “Túini doonádh naóhnit í jéuwúchah, jwí túi wēina caá”, āt niíf daacáp tají.*

¹⁶ Páant í daacátji ā jumuchah yuhna, Israel juimená dawá caán túini doonádh it joíhcap jí. Páant í joíhcat pah Isaías Diosdih uúbhna, nin pah át niíf daacáp tají: “Maá, ma naáwátdih queétdih jwí naóh yapanachah yuhna, dawá í joíhcap be”, āt niíf daacáp tají.* ¹⁷ Cristofh táini doonádh joyát caá náahap, caandíh túi jenah joinít, cáacwā í jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin pah yeebdíh wā niíf uúbh joiná caá: “¿Israel juimená caán doonádh it joijcan taniít?” nií jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih it joijí ta yuh caá. Páant í joyátjidih tigaá Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíf daacáp tají:

“Dioíh doonádh nihat pehbboó it naóh peetép wat jí. Pánihna, nihat baácdih moón caandíh it joyóp wat jí”, āt niíf daacáp tají. (Sal 19.4)

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wā jwúub niíf uúbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádh Israel juimená joiná, it túi beh joijcan ta niít? nií jenah joyóchah. It túi beh joijí ta yuh caá. Nin pah Moisés ā niíf daacátjidih yeebdíh wā jwíh náhniabipna caá:

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16

* 10:13 Jl 2.32 * 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1

“Nin pah Dios Israel juimenádih ā niŋ naóhna caá: ‘“Jenah joicánnit, yeejépwā caá”, ni niŋ ennidih wíhwa pínah wā chājbipna caá. Páant wā chājachah, yeeboó jepchá tubnit, queétdih búdí ni íjbiipna caá, ā ni-ijná caá”, Moisés āt niŋ daacáp tajī. (Dt 32.21)

²⁰ Isaíasbut úumcanejeh, nin pah āt niŋ daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niŋná caá: ‘Weemdíh bidcannitboó ī jwááap be. Weemdíh úúbhcanntidih ded pah wā jumadilh wā jéihyanap be’, Israel juimená nihcannitdih Dios ā niŋná caá”, Isaías āt niŋ daacáp tajī. (Is 65.1)

²¹ Israel juimenáboodíh, nin pah Isaías āt juúub niŋ daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niŋná caá: ‘Queét weemdíh náahcan, yap yohnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, ī tūt nūmát pínahdih náah yacnit, maatápdih “Wíhwa ni jumú”, queétdih wā niŋjip yuh be’, Dios ā niŋná caá”, Isaías āt niŋ daacáp tajī. (Is 65.2)

11

Israel ā juimená daocánnitdih Dios ā túi ubat

¹ ¿Israel ā juimená Dios ā níonitjidih buú láa āta yoh taniít? yeeb ni jenah joyóchah. ¡Nihcan caá! Queétdih ā yohcan beé. Weembút Israel ā juima, Abraham juimená ī juima náahji mun tigaá. Benjamín ā juimená jumni poómpdih bóo caá.*

² Bíhmah Israel ā juimenádih Dios ā níonitji ī jumuchah, queétdih āt yohcap jī. Dios naáwátidih naóh yapani Elíasji Israel ā juimená ī yéej chājatjidih Diosdih āt naóh yacap jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidih yeeboó ni jéihcan niít? Nin pah āt niŋ daacáp tajī: ³“Maá, ma naáwátidih naóh yapanitdih dawá īt mao yohop be. Meemdíh wēina, nuñúpdih jwī mao cáo wúhat jeé poómpnadihbut īt boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátidih naóh yapanit biícđih jumni weemjéh caá wā judhdup. Páant wā jummat doonádih joiná, weemdíhbut ī mawíhna caá”, āt niŋ daacáp tajī.* ⁴Páant

ā niŋjíchah joinít, Diosboó Elíasdih nin pah āt niŋ jepahap wut jī: “Meém biícđeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíh cáacwā siete mil pohba ī jumna caá. Queétdih weéboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita ī pāpni Baal wūt jumnidih queét ī wēi úúbhcan caá. Páant dawá ī jumadilh jéihnit, ma úumca bojó”, Dios Elíasdih āt niŋjip wut jī.* ⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih túi wēinit ī jumap pah muntih, buubut daocánnit Israel ā juimenádih Dios búdí oina, jígah ennit, áihwā pínah āt níwip taga. ⁶ Pánih níonit, “Ni túi chājat jīb yeebdíh wā níona caá”, āt niŋcáp jī. Í túi chājat jīb ā teo wáacna, oinit, jígah enat yoobat āta nihcan tagaá.

⁷ Páant niŋnit, ¿ded pah tigaá ā jum? Nin pah caá: “Nit wíhwa caá”, Dios queétdih ā niŋját pínahdih Israel ā juimená búdí ī náahachah yuhna, páant āt niŋcáp wut jī. Obohjeéhtih, áihwā ī jumap pínah niŋná, daocánnitdih Dios āt níwip wut jī. Bitā ā níocannitboó caandíh chah yap yohnit īt jumup wut jī. ⁸ Páant ā yapatdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah īt niŋ daacáp tajī:

“Caandíh náahcannitdih Dios ūonit panihnit āt chājap be. Páant ā chājachah, ded pah ā wēpatdih ā júutuchah yuhna, ípí beh encan caá. Ā naáwátidih joiná yuhna, ípí beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét ī jumup”, it niŋ daacáp tajī. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandíhjih muntih āt niŋ daacáp tajī:

“Queét Israel ā juimená búdí jeémátidih, dawá bíí déedihbut bíbohñit, wēina, jwíftidih Dios ā túi wēi enna caá’, niŋ jenah joinít, ded pah yéej chājnit ī jumadilh ī jéihcan caá. Páant ī jumuchah ennit, queétdih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panihnit ma chājaá. Ma peéh chājnit pínahjih jumna, búdí jígah naáh jumnit ī jumna naáh”, āt niŋ daacáp tajī. (Sal 69.22-23)

Judíowā nihcannitdih Dios ā túi ubat

* 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14 * 11:4 1R 19.18

¹¹ Páant niijnít, nin pah wā jwúub úúbh joiná caá: Israel ā juimená, Cristodih ī náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniít? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ā chājcan niít. Páant ā yohcan yahna, queét Cristodih ī náahcah, buu judíowā nihcannitboodíh Dios ā túi ubbipna caá. Judíowāboó ī jepchá tūbat pínah niijná, judíowā nihcannitdih Dios áihwā pínah ā chājna caá. ¹² Judíowā Cristodih náahcan, ī yap yohat jíb, buu láa nihat baácdih moondíh dawá túi ubnit, Dios queétdih ā túi chāj wāhna caá. Pánihna, judíowā yap yohnit ī jumuchah, bitadih Dios túi chājna, queét judíowā Cristodih ī jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba ā chāj wūhbiipna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judíowā nihcannitdih wā naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ā bohéat túutap. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wā chājcan caá. ¹⁴ Páant wā déewādih wāpí niij naóhna caá, Dios ā túi ubnit ñi jumaditih ī jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, íjna, túut nuumnít, queébt Cristodih ī náahachah ennit, Dios queétdihbut ā túi ubbipna caá. ¹⁵ Judíowādih Dios ā cádah jwuhachah, nihat baácdih moón judíowā nihcannitboó túini doonádih joinít, Cristodih ī jepahna caá. Páant ī jepahachah ennit, queétdihbut ájeéh ā túi jumat túutna caá. Queét judíowāboodíh áihwā pínah ā chājachah bácah, nihat baácdih moondíh túini yoobát ā jumat túutbiipna caá. Áihwā ī jumuchah, chah dawá Cristodih jepahnit iiguipna bejnit déejidih Dios ā túi ubbipna caá. ¹⁶ Nin pah caá ā jumap: Cáacwā ī jwíh chājni pan dahdih Diosdih ī wūhachah, “Nin túini caá”, ā niij enbipna caá. Pánih caanbítdih ennit, nihat judhndihbut bíc yoobó “Nin túini caá” ā niij enbipna caá. Pánihat pah muntih, máa náat túini ā jumuchah, áih cácanabut túini ā jumna caá. Páant niijná, nin pah wā niij naóhna caá: Jwí nuo Abrahamji Diosdih ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh ā niij enat pahjeh, ā juimenábut caandíh ī túi jenah joyóchah, “Nit túini caá”, queétdihbut ā niij enbipna caá.

¹⁷ Biquína judíowā olivo nah Dios ā bóod yohni cácana panihnit ī jumuchah,

yeéb judíowā nihcannitboodíh ā bóod yohopjidih ā jwúub duujnit panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yahna, momni olivo nah panihnidih át jwúub duujep wut jī. Páant niijná, nin pah wā niij naóhna caá: Judíowā ī jumapjidih yeéb judíowā nihcannitdih Dios át jwúub túut nuum jwejep wut jī. Pánih duujnit panihnit ñi jumuchah, judíowādih Dios ā túi teo wáacat pah, buu yeebdíhbut ā túi teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdíh ā níwíchah jéihnit, “Jwiítboó judíowādih chah túini caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Ded máa cácana áih náatdih apí teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cácanadih ā túi teo wáacap. Páant ā nihat pah, jwiít judíowādihjeh Dios jwíh ñiona, máa náat panihnit jwí jumna caá. Pánih ñiona, jwí dée pínah Cristodih át níwip wut jī, yeebdíhbut ā túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiítboó judíowādih chah túini caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.

¹⁹ Yeéb judíowā nihcannit nin pah ñita niij tága: “Biquína máa cácanadih ī bóod yohat pahjeh Dios biquína judíowādih át yohop wut jī, jwiítboó áihwā jwí jumat pínah niijná”, ñita niij tága. ²⁰ Páant ñi niiját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ī túi jenah joicátji jíb Dios queétdih át cádah jwuhap taga. Cristodih ñi túi jenah joyát jíbbeh áihwā pínah yeebdíh át níwip taga. “Jwiít judíowādih chah túini caá”, ñi niij jenah joyóchah, ā túican caá. Yeebbút ñi túi chāja chaáh, queét judíowā ī cádahat pah “caandíh ñi cádahná” niijná. ²¹ Jwíh jumni cácana panihnit judíowā Cristodih ī jepahcat jíb, Dios yohna, yeéb ā jwúub túut nuumí cácana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut bíc yoobó ā yohbiipna caá. ²² Dios yeebdíh ded pah ā túi chājatdih ñi túi náhninaá. Úum náah jumni caandíh jepahcannitdih ā peéh chājat pínahdihbut búdí jenah joyát caá náahap. Yeéboó caandíh ñi túi jenah joí cádahcah, yeebdíh ā túi chājbiipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ā yohbiipna caá. ²³ Queét jepahcannit judíowā túut nuumnít, caandíh ī jepahachah, caán ā bóod yohni cácana panihni ī jumuchah

yuhna, queédih ā jwúub dūujbípna caá, ā ñonit biíc dih ī jwúub jumat pínah niijná. Diosdih dedé buwat wihcah, ā yohnijidih ā jéih jwúub dūujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judíowā nihcannit jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih dūuját pah, Dios yeebdíh áihwā pínah át chājap wut jī. Yeebdíh pánih chājni jumna, judíowāboó ā jwíih ñonit ī jumuchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ā yohnitjiboodíh ā jwúub dūuját pínahdih Dios ā buwacan caá.

Dios judíowādih ā túi ubat

²⁵ Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiít judíowā nihcannitdih chah ā wēi enna caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná, buu yeebdíh cáacwā ī jéihca naáhdih wā naóhbipna caá. Nin pah ā jumna caá: Buu jwuh dawá judíowā Diosdih ī jepah jwuhcan caá. Dios ā ñonit judíowā nihcannitdih áihwā ā chājat túttimah, judíowā jwuh jwúub túut nuumnit, caandíh ī jepahbipna caá, buca. ²⁶ Páant ī jepahachah, queét nihat iiguípna bejnit déejidih Dios ā túi ubbipna caá. Páant ā yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah it niij daacáp tajī:

“Jerusalén tútchimant jūóhni judíowādih ā túi ubbipna caá. Pánih jūóhni-boó queét Jacob ā juimená Diosdih ī náahcatjidih ā túut nuumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ā túut nuumúchah, “ī yéejatdih wā yohbipna caá. Pánih yohnit, wā niijátji pahjeh queédih wíihwā wā chāj bípna caá’, Dios ā niijná caá”, it niij daacáp tajī. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowā ī nuowādih ā ñonitji ī jumuchah, Dios queédih búdí ā oyatji pahjeh muntih, buu jumnitdihbut biíc yoobó ā oina caá. Obohjeéhtih, páant ā oinit ī jumuchah yuhna, Cristoíh doonádih joíhcan, Diosdih eníhcannit ī jumna caá. Páant ī eníhcat jīb, buu jwuh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonádih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ī eníhcah yuhna, Dios páantjeh queédih ā oina caá. ²⁹ Pánih oina, ī nuowādih Dios ā niijátji pah ī juimenádihbut ñonit, ā oi cádahcan niít. ³⁰ Yeebboó játih Diosdih yap

yohnit ñi jumuchah yuhna, judíowā ī yap yohochah ennit, buu jwuh yeebdíh jígah ennit, Dios át túi ubap taga. ³¹ Yeebdíh ā jígah en teo wáacatdih enna yuhna, queétboó páantjeh yap yohnit ī jumna caá. Pánih yap yohnit ī jumuchah, Dios yeebdíh ā jígah enat pahjeh queétdihbut biíc yoobó ā teo wáacbipna caá. ³² Nin pah caá: “Nihat cáacwā tubit yap yohnit ī jumuchah, queét nihatdih jígah ennit wā teo wáacbipna caá”, Dios ā niijná caá.

³³ ¡Choo! ¡Dios wēpni niít! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ā yoób jumap. Páant ā jumuchah, ā jenah joyát dih, ā chājatdihbut jwiít cáacwāboó jwí túi jéih beedácan caá.*

³⁴ Nin pah Dios naáwát dih naóh yapanit it niij daacáp tajī: “Dios jwí maáh ā jenah joyát dih det ī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandih ‘Nin pah ma chājaá’, ī jéih niijcán caá.* ³⁵ Det Diosdih biíh pah bóodih ī wūhat túttimah, ‘Caán weemdih ā jīb buudána caá’, ī jéih niijcán caá”, it niij daacáp tajī.* ³⁶ Dios nihatdih chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nihat ā chājni áih míc ā jumuchah, nihatdih ā wēpatjeh páantjeh ā jumat túutna caá. Páant ā jumuchah, yeó jáap jumat pah caandíh jwí wēi naóh jíih. Páant tíí ā jumū nah.*

12

Dioíhwādih túini chājat caá náahap

¹ Dios jwiít dih búdí ā oyatdih náhninit, ded pah ā chājatdihbut jenah joiná, nin pah ñi chājat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá: Túini oveja wūúhdih ī mao cáo wūhat pah, yeebjéh Diosdih ñi míc wūhúú, ā náahatdihjeh ñi chājat túut niijná. Páant tigaá náahap jwiít dih, Diosdih jwí túi weñaat túut niijná. ² Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ī chājat pah biíc yoobó ñi chājca bojoó. Ñi jenah joyát dih túut nuum béjna, túinidih chājnit ñi jumbipna caá. Pánih túut nuumná, Dios yeebdíh ded pah ā náah yacatdih ñi jéihbipna caá. Á náah yacat túini jumna, yoobóp dihbut ā jumna caá. Caán ā náah

* 11:33 Is 55.8-9

* 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16

* 11:35 Job 41.11

* 11:36 1Co 8.6; Ef 4.6; Col

yacat pah chājna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

³ Búdí oinit, Dios weemdíh ã ñíwip jī, cáacwādih wā bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindih wā naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obo-hjeéhtih, Jesúsdi h túi jenah jointi jumna, “Dios weemdíh ã teo wáacat pah bóojeh tiguaá wā jéih chājp”, niij jenah joyát caá náahap. ⁴⁵ Jwiít nihat Cristoihwā míc jumna, áih bácah panihni jwí jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiít-dih át wūhup taga. Nin pah ã jumna caá: Jwíih bácahdih téihyana, jíthana, quíibna, dawá ã jumna caá. Pánihna, bíc bácahjen jumna yuhna, mácah tewatna ã jumna caá. Pánt jwíih bácah ã jummat pah, jwiít Cristoi h bácah panihni jwí jumuchah, mácah tewatna jwiít-dih ã wāhna caá, jwí túi míc teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiít nihatdih ã teo wáacachah, mácah tewatnadih át wūhup taga, ã wēpatjīh jwí chājat pínah niijná. Biquína jwiít-dih Dios naáwát-dih naóh yapanit pínahdih át ñíwip taga. Pánt ã ñíonit jumna, Cristodih í túi jenah joyát pah bóo bitadibut í túi naóh yapana naáh. ⁷ Bíhboodíh cáacwādih teo wáacni pínahdih Dios át ñíwip taga. Pánt ã ñíoni jumna, Dios ã wēpatjīh bitadih ã túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwát-dih bohéni pínah jumna, caandíh ã túi bohéna naáh. ⁸ Bíhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ã túi weñana naáh. Bíhboó, moh yéejnitdih bíc déedih túi wāhni pínah jumna, túini caolih jumnit, ã wēi wūhu naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah jointijeh í wutū naáh. Bíhboó jígh en teo wáacni pínah jumna, ã túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit ñi jummat yoobó yeéb Cristoihwā túi míc teo wáacat caá náahap.*

Cristoihwādih ded pah chājat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeéb Cristoihwādih jummat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejpdih en iinít, táiniboodíh chājat pínahdih búdí ñi bidíi. ¹⁰ Ñi úudwā yoobát-dih ñi oyat pah Cristoihwā ñijeéh jumnitdih bíc

yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnitdih ñi túi míc wáyaá.

¹¹ Dios ã wutut pah chājna, yabhcanjenh, ñi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdíh ã pebhna ã ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejép yapna yuhna, bíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi wūbh cádahca bojoó.

¹³ Jesúíhwā moh yéejnitdih ñi túi teo wáaca. Bitā ñi pebh í juibínachah, queétdih ñi wēi jwááa.*

¹⁴ Det yeebdíh yeejép í chājachah, “Yeejép í yap dáhwa naáh”, niijcánjenh, “Í túi yapa naáh”, ñi niiji.*

¹⁵ Det wēnitjeéh jumna, yeebbát ñi weñeé. Jíghahnit í jumuchah, íjeéh ñi jíghah wáaca.

¹⁶ Bícdih ñi túi jumúú. “Weém chah túini caá”, niij jenah joicánjenh, oboh jumnit bícdih ñi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.*

¹⁷ Bitā yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, queétdih yeejép chā jwúubaca bojoó. Túinijeh ñi chājaá, “Nin ã túi chājna caá”, nihat í niij jéihyat pínah niijná. ¹⁸ Yeéb ñi déewādih túi chājat pínahdih búdí ñi bidíi, bícdih túi jummat túut niijná. ¹⁹ Yeéb, wā oinitá, bitā yeebdíh yeejép í chājatjí jíib, ñi jwúub peéh chājca bojoó. Í yéej chājatjí jíib, Diosboó íjnit, queétdih ã peéh chājipna caá. Pánt ã chājat pínahdih jenah jointi, Dios naáwát-dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Weémboó cáacwā í yéej chājat jíib yoobópdih wā peéh chājipna caá”, jwí Maáh ã niijná caá”, át niij daacáp tají.* ²⁰ Pánt ã jumuchah, yeébboó nin pah ñi chājaá: Yeebdíh en jūihni ã nuugúp wunuchah ennit, ã jéemát pínahdih ñi wūhúú. Á taca jootóchah ennit, ã babhbat pínahdihbut ñi wūhúú. Pánt caandíh ñi túi chājachah enna, búdí ã tíicbipna caá.* ²¹ Bitā yeebdíh yeejép í chājachah, queétdih bíc yoobó yéej chā jwúubacan, túinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

* 12:4-5 1Co 12.12 * 12:8 1Co 12.4-11 * 12:13 He 13.2; 1P 4.9 * 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28 * 12:16 Pr 3.7
* 12:19 Dt 32.35 * 12:20 Pr 25.21-22

¹ Nihat maátadih Diosjeh tígáá ī maáh jumát pínahdih át n̄wip taga. Páant ā maáh waadánit ī jumuchah, queét yeebdíh ī wutuchah, n̄i túi jepahaá. ² Det jwī maátadih jepahcannit, Dios ā n̄fonitdih yap yohna caá ī chājap. Páant ī yap yohatji j̄íib queétdih peéh chājat ā jumbipna caá. ³ Det túi chājnit ī maátadih īp̄i úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ī maáta ī peéh chājat pínahdih īp̄i úumna caá. N̄i maátadih úumcat túut niijná, táinidihjeh n̄i chājaá. Páant n̄i túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdíh ī niijb̄pna caá. ⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, n̄i maátadih ā wutna caá, n̄i túi jumát pínah niijná. Obohjeéhtih, n̄i túi chājcah, yeebdíh ī peéh chājat pínah niijná, Dios queétdih át n̄wip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdih úumat caá náahap. ⁵ Peéh chājat náahcan, n̄i maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ā táibipna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, táinijeh chājat caá náahap. ⁶ N̄i maátadih caán tewatdih Dios át wuh̄ap taga. Páant ī túi tewechah ennit, yeebboó ī tewat j̄íib n̄ip̄i j̄íib chājna caá. ⁷ Ded pah yeebdíh ī j̄íib chājat túutuchah, túi jepahnit, n̄i j̄íib chājaá. Maáta ī tewat j̄íibbut, túi j̄íib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih n̄i j̄íib buudáatdih waicanjeh n̄i j̄íib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, n̄i túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadih oina, Dios ā wutatdih ā túi jepahna caá. ⁹ Á wutat nin pah caá ā niij̄p: “Bíh áajih n̄i yéj chājca bojoó. Cáacwādh̄i n̄i mao yohca bojoó. N̄i nuumcá bojoó. Bitáih bíí déedih n̄i en n̄inahca bojoó”, ā niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh muntih, bitadihbut ma oyoó”, ā niij wutatdih jepahna, Dios nihat bíh̄i ā wutatdihbut jwī túi jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadih oina, queétdih jwī yéj chājcan niit. Pánihna, queétdih oina, Dios ā wutatdih túi jepah beedána caá jwī chājap. ¹¹ Úonit panihnit n̄i jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ā yapatdih túi jenah joinit n̄i jumú. Jesús ā jwúub dei j̄úúwát pínahdih náhn̄it, n̄i túi páána. Caandíh

jwíih jepahna, “Jwíitdih ub̄udih ā jwúub dei j̄úúh̄bipna caá”, jwī niij jenah joyóp j̄i. Obohjeéhtih, buu ā jwúub dei j̄úúwát pínah bahnijeh caá ā judhd̄ap. Páant bahnijeh ā judhd̄uchah, jwíitdih túi jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ā jwúub dei j̄úúwúchah, chei panihp̄boó yeejép ī chājat waicanjeh ā buudb̄pna caá. Jesús ā jwúub dei j̄úúwát pínah bahnijeh ā judhd̄atdih jéihnit, yeejép chājatdih cádahnit, Jesús ā yeh iiguip̄ panihp̄boó jumna, táinijeh chājat caá náahap. ¹³ Jwíit mícjeh túi chājat caá náahap. Wēi babh máih̄nat, íí náah chājatdihbut jwī bidcat dée caá. Míc j̄úihnit, míc jepchá tubnitbut jwī jumca boj̄ j̄íh. ¹⁴ Pánihna, yeejép n̄i n̄inahatdih cádahnit, jwī Maáh Jesucristo ā teo wáacatj̄ih táinidihjeh n̄i chājaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

¹ Jesúsdi h̄ jáap jepahnit pah, ā naáwát-dih túi jéih jwuhcannitdih n̄i túi míc pej jumú. Í túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, n̄i míc niij ij̄jaca bojoó. ² “Weém nihat nuh̄p̄wādh̄i wā jeéméchah ā táina caá”, biquína í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúsdi doonádh̄i túi jéih jwuhcannit, nuh̄p̄wādh̄i jeémpcanejeh, pácahinadih̄jeh ī jeémpna caá. ³ Det nihatdih jeémpnit, pácahinadih̄jeh jeémpnitboodíh “Meém oboh jumni caá”, í niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadih̄jeh jeémpnitbut nihatdih jeémpnitboodíh “Yeejép chājna caá ma chājap”, í niij jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdi jepahnit nihatdih jeémpnit ī jumuchah yuhna, “Nit wíh̄wā caá”, Dios queétdih ā niijná caá. Áihwā ī jumuchah ennit, nuh̄p̄wādh̄i jeémpcannitboó queétdih yeejép ī niij jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdi jepahni Diosdi h̄ teo wāh̄ni panihni caá ā jum̄ap. Páant áih ā jumuchah, yeebboó caandíh n̄i jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ā chājatdih ennit, ā maáh̄jeh “Ma túi chājna beé. Ma túi chājcan beé”, ā jéih niijná caá. Pánihna, Jesúsdi h̄ jumuchah, áih̄dih túi teo wáacna, “Meém yeejép chājni caá”, caandíh Jesús ā niij naóh yaccan niit.

* 13:7 Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25

* 13:9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18

* 13:14 Ef 6.11-17

⁵ “Diosdih jwī weñat pínah nin yeó jáap-jeh caá. Biñh yeó jáap jwī tawat pínah ā jumna caá”, biquína ī niñ jengah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdih ī weína caá. Queét biíc yoobó chājannit jumna yuhna, nihāt nin pah ī niñ jengah joyó naáh: “Jesús ā náah yacat pahjeh wā chājna caá”, ī niñ jengah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwīpí weína caá”, niñ jengah joinít, jwī maáhdih jepahna caá ī chājap. Bitā “Yeó jáap jummat pah Diosdih jwīpí weína caá”, niñ jengah joinít, queébtut jwī maáhdih jepahna caá ī chājap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niñ jeémpna, Diosdih ī weína caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, biíc yoobó ī niñ wēi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiít nihāt Cristoñhwā jumna, jwī náahatdihjeh jwī jéih chājcan caá. Báadh jwuhna, jwī maáhdih jwī jepahna caá. Wunnabut jwī maáñhwā jwī jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandih weñaat caá náahap. Jwī wunat pínah jātihbit, áihwā jumna, caandih páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pániñna, jwī báadhdachah, jwī wunuchahbut, páantjeh Cristoñhwā jwī jumna caá. ⁹ Báadhnitdih, wunnitjidihbut, jwī Maáh jummat túut niijná, Cristo wunniji át jwūub boo pud jwūwup wut jī.

¹⁰ Nihat áihwā jumna yuhna, ¿Dépanih tiguaá ñi déewā panihnit Jesúsdiñ jáap jepahnit ī jumuchah, “Dios meemdih ā peéh chāja naáh”, ñi niñ naóh? ¿Dépanih tiguaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwī chājatdih jéih beedáni ā jummatdih túi náhniat caá náahap. Á jumupboó jwī juibí ñuhuchah, biquína jummat pah ded pah jwī chājatjidih ā uábh joyóchah, jwiít nihatdih jepahat ā náahbipna caá. Páant ā uábh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niñcá bojóo.*

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niñ daacáp tajī:

“Nin pah jwī Maáh ā niijná caá: “Weém báadhni wā jumuchah, yoobópdih wā niñjāt biíc yoobó ā yapbipna caá: Nihat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém túini, wēpni caá”, weemdih ī niñ, wēi naóhbiñna caá’,

ā niijná caá”, át niñ daacáp tajī. (Is 45.23)

¹² Pániñna, Dios pebhboó jwī juibí ñuhuchah, nihāt jwī chājatjidih “¿Dépanih tiguaá páant ma chāj?” jwiítidih ā niñ uábh joyóchah, jepahat ā náahbipna caá.

Ñi déedih buugát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niñ naóhcanjeh, nin pahbut niñ jengah joyát caá náahap: “Jwiít Jesúsñhwā jwī tóoc buugát panihat pah, ñumah yéej chāj waóhca boj jīñ”, niñ jengah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúsñh jumna, nin wā naáwát pínahdih wā túi jéihna caá: Weémboó nihāt jeémátidih wā jeéméchah, ā túina caá. Pániñna, dedé wā jeémát jībh, weemdih peéh chājat ā wilcan caá. Obohjeéhtih, biñhboó “Nin jeémátidih jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niñ jengah joi jeémpnidih peéh chājat ā jumbipna caá. ¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdiñ wā yap yohna beé”, niñ jengah joinít, búdí āta jengah joi tágaá. Pániñ chāj júutna, caandih ma túi oican caá. Ni déedihbut Cristo ā wun wūhatdih jéihnit, caán jeémátidih jeémp júutcat caá náahap, “Cristodih ā cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wā chājachah, ā túina caá”, yeéb ñi niñ jengah joyóchah yuhna, “Páant ā chājachah, ā túican caá”, bita yeedih āta niñ tágaá. Páant ī niñjāt pínahdih náahcan, “Páant wā chājat ā túyuchah yuhna, wā chājcan niít, Jesúsñwādiñ yeejép dooná ā wilcat pínah niijná”, ñi niñ jengah joyóo. ¹⁷ Pániñ jengah joinít, nindihbut túi jengah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ā jumuchah, jwī jeémát, jwī babhatbut oboh jumni caá. Pániñna, áihwā jumna, Dios ā náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumni, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh weñat caá náahap. ¹⁸ Páant jwī jumuchah ennit, Diosboó “Meém ma túi chājna beé”, jwiítidih ā niñbipna caá. Páant ā niñjāt pahjeh muntih cáacwābut biíc yoobó ī niñbipna caá.

¹⁹ Ded pah biícidih jwī túi jummat pínah, ded pah jwī túi míc teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pániñ chājna, Jesúsdiñ chah jwī túi jengah joibipna caá. ²⁰ Dios ā jeémát túutcannijidih ñi jeéméchah ennit, biñh Jesúsñhboó ā en wéican, Jesúsdiñ

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

āta cādah tagaá. Pānihna, buəgní pah ā jumcat pínah niijná, caandíh ñi jeémpca bojoó. Yoobópdih tigaá nihat jeémát túini miíc caá. Páant ā jumuchah yuhna, bih pah bóo jwí jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, bihboó niijná yuhna, en yacnit, āta jeémp tagaá. Pānihna, Dios ā wutatdih jenah joicánjeh jeémpna, ā yeej chājna caá. Páant jwiít dih en yacnit ā jeéméchah, ā yeej chājat jwíh jīb caá. ²¹Nuñúp déepdih yeeb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhachah enna, bih Jesúfhoó “Caandíh jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó āta chāj tagaá. Páant niij jenah joiní bācah, jeémp babhna, yeejép āta chāj tagaá. Pānihna, caan yeejép ā chājat pínah, Jesúsdih ā túi jenah joí cādahcat pínahbut niijná, nuñúp déepdih, poonidihbut ñi cādahachah, ā túina caá. ²²“Nihatdih wā jeéméchah ā túina caá”, ñi niij jenah joyát dih Diosdihjeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejép dih chājcani, “Weemdíh peéh chājat ā wihcan niit”, niij jenah joiní ā wēina caá. ²³Obohjeéhtih, “Nin jeémát dih jeémpna, yeejép wāta chāj tagaá”, bihboó niij jenah joiná yuhna, caan jeémát dih ā jeémát jīb, caandíh peéh chājat ā jumbipna caá. Pānihna, ded pah chājna, “Nin pah chājna, wā túi chājna caá”, niij jenah joicát jīb, jwiít dih peéh chājat ā jumbipna caá.

15

Jwíjeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹Jwiít Jesúsdih túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, wébit panihnitdih íjcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pānih teo wáacna, jwí weñat pínahdihjeh chājat caá náahap. ²Jwíjeéh jumnit Jesúfhwāboodih jenah joinit, Jesúsdih chah í túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ā náahna caá. ³Cristoboó ā weñat pínahdihjeh chājcan, bita caandíh yeejép í wéhenachah yuhna, ā íp ā wutatdihjeh āpí chājat wut jī. Páant ā chājat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: “Meemdíh yeejép í naáwát pah muntih, ma wutatdih wā jephah jīb, weemdíhbut yeejép í wéhena beé”, āt niij daacáp tajī.* ⁴Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapanit daacna, jwiítbut Diosdih jwí

túí jéihyat pínah niijná, ít daacáp wut jī. Í daacátjidih bohéna, ded pah Dios jwiít dih ā náah yacatdih jwí túí jéihbipna caá. Pānih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túí jenah joí cādahcan, ā pehbóo jwiít dih ā ub bejat pínahdih náhninit, jwí túí wēi jumbipna caá. ⁵Yeebdíh uúbhna, nin pah wāpí niijná caá: “Paá, queét Jesúsdih péenitdih búdí ma teo wáacá, túí wēinit, meemdíh cādahcanjeh, túí bicdih í jumcat pínah niijná. ⁶Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét nihat biíc yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwí Maáh Jesucristo ā íp, túini, chah wēpni caá’, í niij wēi naóhbipna caá”, wāpí niij uúbhna caá.

Judíowā nihcannitdihbut túini dooná ā jwiíbát

⁷Cristo yeebdíh ā wēi enat pahjeh muntih, yeebbút biíc yoobó bita Jesúfhwādih ñi túí wēi enéé. Páant ñi túí wēi enechah ennit, bitabut Diosdih í wēi naóhbipna caá. ⁸Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ā jūúwáchah, jwiít judíowāih pínahjeh pohba nihcan, yeeb judíowā nihcannitfih pínahbut páant āt jūúwáp tajī. “Yeebdíh wā túí chājipna caá”, jwí nuowādih ā niijátji pah chājni ā jummatdih jwiít judíowā jwí jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih āt wahap tajī. ⁹Pānih wahnit, yeeb judíowā nihcannitdihbut ā jígah en teo wáacachah ennit, yeebbút caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná, Cristodih āt wah deyanap wut jī. Ded pah yeebdíh ā teo wáacat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Cristo nin pah Diosdih ā niijíp be: ‘Judíowā nihcannit pehbóo bejnit, meemdíh numah wēi naóh nit, queét cātíh wā numah wēi eobipna caá’, Diosdih ā niijíp be”, āt niij daacáp tajī. (2S 22:50; Sal 18:49)

¹⁰Páant ā niij daacátji pah muntih, nin pah bih naóh yapanibut āt niij daacáp tajī: “Yeeb Judíowā nihcannit Dios ā ñíonit judíowā biíc dih ñi túí weñéé”, āt niij daacáp tajī. (Dt 32:43)

¹¹Páant ā niij daacátji pah muntih, nin pah bihbut āt niij daacáp tajī:

“Nihat yeeb judíowā nihcannit Diosdih ñi weñéé. Nihat baác dih moón

* 15:3 Sal 69,9

caandih ñi wēi eweé”, āt niŋ daacáp tajī.
(Sal 117.1)

¹² Isaíasjibut bić yoobó muntih nin pah āt niŋ daacáp tajī:

“Isaí juma nihāt cāacwādih ī maáh ā jum-bipna caá. Pánihna, judiowā nihcannitdihbut ī maáh jumna, queét iiguipna bejnit déejidih ā tūi ūbat pínahdih ī jéihbipna caá”, āt niŋ daacáp tajī.
(Is 11.10)

¹³ Yeeb judiowā nihcannitdihbut ā tūi teo wáacatdih ñi jéihyechah, Dios yeebdih tūi jumat tūatnit, búdí ā weñana naáh. Pánihna, Jesúsdihi tūi jenah joinít, ā pehbóo yeebdihbut ā ūb bejat pínahdih Túini Espiritu ā teo wáacatjīh náhninit, ñi tūi wēi páñaá.

¹⁴ Wā déewā panihnitá, yeebdih wā bohécach yuhna, yeebjéh Dios ded pah ā jumat tūatdih tūi jéihnit, ñijeéh jumnitdih jéih bohénit, tūi chājnit yoobát ñi jumat doonádih wā joiná beé. Pánih joinít, “Caán dooná yoobópdihi tigaá”, wā niŋ jenah joiná caá. ¹⁵ Páant ñi jumachah yahna, weemdih oina, nihāt judiowā nihcannitdih Dios ā bohéat tūatni jumna, ūmcanjeh yeebdih bainí wā naóhna caá, ñi tūi náhniat pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdih ā bohéat tūatuchah, caandih teo wūhni jumna, Jesucristoŋ tūini doonádih judiowā nihcannitdih wāpí bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsdihi ī tūi jepahachah ennit, Túini Espirituboó queétdih Dioihwā ā chājachah, “Nit tūinit caá”, Dios ā niŋ enna caá.

¹⁷ Jesucristoŋ jumna, ded pah Diosdih wā teo wūhatdih cāacwādih búdí wāpí wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ā teo wáacatjīh wā bohénachah joiná, ā wēpatjīh wā chājachah enna, dawá judiowā nihcannit Diosdih ī jepahap be. Caandih bácah yoobópdihi wā wēi naáwihna caá. Bitá ī chājatboodih wāpí naóhcan caá. Jerusalén tūtdidih moondih wā bohé jwíhip jī. Tūtimah, nihāt tūtdchina jumat yoobó jib bejnit, púá Iliria baácdih juibínit, caanjīh moondihbut Cristoŋ tūini doonádih wā tūi bohénap jī. ²⁰ Bitá ī bohénitjidihi wā jwáub bohéŋcan, Cristoŋ tūini doonádih joi jwáhannitdihjeh búdí wāpí bohéŋhna caá. ²¹ Páant wā bohéŋhat pínahdih Dios

naáwátidih naóh yapani nin pah āt niŋ daacáp tajī:

“Ā naáwátidih joi jwáhannitjī caandih ī joihipna caá. Queét áih tūini doonádih joinít, ī tūi beh joihipna caá”, āt niŋ daacáp tajī. (Is 52.15)

Pablo Roma tūtdchina ā bejhat

²² Nihat tūtdchinadihi moondih caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pehbóobút yeebdih enedih wā bejhip yuh be. Obohjeéhtih, pánih bejŋhna yuhna, búdí tewat ā jumachah, wā jéih bejcap be. ²³ Nin baácdih moondih naóh péana, dawá jópchi yeebdih enedih bejŋhni jū jwuhna ñi pebhna wā bejbipna caá. ²⁴ España baácdih moondih bohénadihi bejna, yeebdih wā en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna, bićcdih búdí jwī wēibipna caá. Bahniyeh jumnit, ñi teo wáacatjīh España baáca wā bejbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tūtdchidih moón Jesúsŋwādihi dinerodih wahat tūat niijná, caanná bej jwuhat tūat caá wā chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tūtdchidih moón Jesúsŋwā moh yéejnitdih teo wáacat tūat niijná, tūi wēinit, dinerodih ī wūhup be. Páant ī wūhni dinerodih queétdih wahadihi wā bejna caá. ²⁷ Caán dinerodih wūhna, queétdih tūi wēi jenah joinít, ī wūhup be. “Páant judiowādih ī teo wáacat ā tūina caá”, wā niŋ jenah joiná caá. Jwiít judiowādihjeh Dios Cristoŋ doonádih āt jwíh jéihyanap wut jī. Páant ā jéihyanachah, jwiít judiowā queét judiowā nihcannitdih teo wáacnit, áih tūini doonádih jwī bohénap jī. Páant jwī teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tūtdchidih moón judiowādih ī teo wáacat jwáubaat ā tūina caá.*

²⁸ Queét ī wahni dinerodih Jerusalén tūtdchidih moondih wūh péanit, España baáca wā bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdih wā en yap bejbipna caá. ²⁹ Ñi pebhna juibínit, Cristo ded pah búdí ā teo wáacatdih jwī míc wéhenachah, jwiít bićcdih ā tūi weñabipna caá.

³⁰ Wā déewā panihnitá, jwī Maáh Jesucristodih tūi jenah joinít jumna, Túini Espiritu jwiítidih ā míc oyat tūatuchah,

* 15:22 Ro 1.13 * 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11

weemdíh búdí ñi úúbú, wā tewat buoni ā jumuchah yuhna, wā túi buujáát pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúíhwā nihcannit weemdíh yeejép ī chājíhichah yuhna, Dios weemdíh ā wapat pínahdih-but ñi úúbú. Jerusalén tútchidih moondíh dinerodih wā wúhuchah, caandíh ī wēi ubat pínahdihbut ñi úúbú. ³² Páant ñi úúbúchah, Dios ā náahachah, ñi pehbóo wā túi juibíbpna caá. Pánih caanná juibínit, ñi-jeéh jumna, weemdíh ñi weñanachah, ñi pebh wā túi choo jwúhbpna caá. Pánih chooníji España baácna wā bejbipna caá. ³³ Dios jwiítidih túi jumat túatni ñijeéh ā jumá naáh. Páant tíí ā jumá nah.

16

Pablo ā péé túyat tútat

¹² Jwí dée wili panihnih Febe wūt jumnih ñi pehbóo mi bejna caá. Caánt Cencrea wūt jumni tútchidih moón Jesúíhwādih túi teo wáacnih caá. Dawá cáacwādih teo wáacnit, weemdíhbut mi túi teo wáacap jī. Jwí Maáh Jesúíh wili mi jumuchah, caántdih ñi wēi jwááá. Caántdih bífh pah bóo ā wihcah enna, ñi wúhuú. Páant tigaá jwiít Jesúíhwādih míic teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut ī túyu naáh. Jesucristodih doonádih wā bohénachah, queét wājeéh ī tewep jī.* ⁴ Bitá weemdíh ī mao yohíhichah, weemdíh ī teo wáacat jíib queétdihbut bainíbit mawat dée ā judhdap jī. Pánihna, queétdih búdí wā weñechah, nihát judíowā nihcannit Jesúíhwābut queétdih ī wēina caá. ⁵ Aquilawáih muudíh míic wáac juinít Jesúíhwābut ī túyu naáh. Wā oini Epenetobut ā túyu naáh. Caán Asia baácdih moondíh Cristodih jwíih jepah waóhni ā jumap jī. ⁶ María wūt jumnihbut mi túyu naáh. Caánt yeebdíh búdí mi teo wáacap jī. ⁷ Andrónico, Juniasjīh ī túyu naáh. Queétdihbut judíowā jumnit, weem páh muntih Jesúíhwā ī jumat jíib, nemat muúboó wājeéh ī jumap jī. Cristodih wā jepahat pínah játih queét itát jepahap tajī. Jwiít Jesúíhwā jwí maátajeéh ī jumuchah, “Yoobópdih chājnit, ípí túi waóhna caá”, nihát queétdih ī nij wēi naóhna caá.

⁸ Jesús ā oyatjīh wā oini Ampliatobut ā túyu naáh. ⁹ Urbanobut ā túyu naáh. Caanbút Cristófh doonádih bohé wáacni

caá. Wā oini Estaquisbut ā túyu naáh. ¹⁰ Apelesbut ā túyu naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesúsdi hā cádahcatdih ennit, nihát Jesúíhwā caandíh it túi wēi enep wut be. Aristóbulófh muudíh moón nihát ī túyu naáh. ¹¹ Wā dée Herodiónbut ā túyu naáh. Narcisoífh muudíh moón Jesúíhwābut nihát ī túyu naáh. ¹² Trifena, Trifosajīh ī túyu naáh. Queét yaadh jwí Maáh Jesúsdi hā teo wáacat wut be. Jwí oinih Pérsidabut mi túyu naáh. Caántbut jwí maáhdih túi teo wáacat mit jumap wut be. ¹³ Rufobut nihát Jesúíhwā ī wēi naóhni ā túyu naáh. Á ínbút mi túyu naáh. Caánt wā íin panihnih caá.* ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita íjeéh jumnit Jesúíhwābut ī túyu naáh. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, ā jwan Olimpás, bita íjeéh jumnit Jesúíhwābut ī túyu naáh.

¹⁶ Dios ā oyatjīh yeeb Jesúíhwā ñi túi míic úúbú. Nihat Jesúíhwābut yeebdíh ī túyat túatna caá.

Pablo ā péé wutat

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ñijeéh jumnit biquína yeebdíh míic en jáiñiat túatnit, bícdih ñi túi jumatdih it yeejanap wut be. Páant ī chājachah, yeebboó Jesúíh naawátidih ñi jepahatjidih ñi cádah bejna caá. Páant ī cádahachah enna, jñi túi chāja chaáh! Queétdih ñi pej jumca bojoó, yeebdíh chah ī yeejacat pínah niijná. ¹⁸ Pánih cádahnit jwí Maáh Jesucristodih teo wáacat nihcan caá. Yeejép ī en ñinahatdihjeh chājnit ī jumna caá. Queét túini jacjeh ī bohéna yuhna, ī yee naóh bohénachah, túi jéihcannitboó queétdih ī túi joiná caá. Pánihna, queét yee naóhndih ñi pej jumca bojoó. ¹⁹ Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsdi hā túi jepahat caá ñi jumap. Pánih túi jepahat ñi jumat doonádih nihát it joyóp wut be. Weembút caán doonádih joint, búdí wā wēina caá. Pánih wēina yuhna, yeebdíh bainí wā úum yacna caá, “queét yee naóh-nitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah túi chājatdih ñi jéihyat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahboodíh ñi jéihyatdih wā náah yacna caá. ²⁰ Pánih jéihnit ñi jumuchah, Dios, jwiítidih túi jumat túatni, yeebdíh ā

* 16:3 Hch 18.2 * 16:13 Mr 15.21

teo wáacbpna caá, nemépwā ī maáh Sa-tanásdih ñi yap yohat pínah niijná. Jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā tūi teo wáaca naáh.

Pablojéeh jumnit ī túyat túutat

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíh ā túyat túutatna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosipater yuh buca yeebdíh ī túyat túutatna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ā daacát túutachah, daác wāhni wā jumna caá. Weembút Jesúsíh jumna, yeebdíh wā túyat túutatna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíh muudíh wā jumna caá. Nin muudíh Jesúsíhwā īpí míc wáacna caá. Pánihna, caanbút yeebdíh ā túyat túutatna caá. Erasto, nin tútchidih moón ī maátaíh dinerodih en daoníbut yeebdíh ā túyat túutatna caá. Jwī dée panihni Cuarto-but yeebdíh ā túyat túutatna caá.*

²⁴ Jwī Maáh Jesucristo yeéb nihadidih oinit, ā teo wáaca naáh. Páant tíí ā jumna nah.

Diosdíh ā wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidih jwī wēi jííh! Caán nihat jéihni jumna, yeebdíh ā jéih teo wáacna caá, wā naóhni ji Jesúsíh táini doonádih tūi jenah joinít, caandíh ñi cá-dahcat pínah niijná. Caán doonádih jon játih moón it jéih jwuhcap wut jí. Obo-hjeéhtih, ā naáwátidih naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh át daacát túutat wut jí. Bua ī daacátjidih jwī enechah, jwiítidihbut ā jéihyana caá. Pánih jéihyanit, judíowā, judíowā nihcannitdihbut tūi ubni pínah Jesús ā jummatdih weemdíh ā bohéat túutat jí, nihat baácdih moón caandíh ī jepahat pínah niijná. ²⁷ Pánihna, ¡Jesucristo ā teo wáacatjíh, Dios bíicjeh nihat jéih beedánidih yeó jáap jummat pah jwī wēi naóh jííh! Páant tíí ā jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ā túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutni, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwādhíh wā wahna caá. Dios weemdíh níonit, Jesucristoíh táini doonádih ā naáwát tútutni wā jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wā túyat tútutna caá. Wā úud panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ā túyat tútutna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwā ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbút biíc yoobó jwí maáhdih úúbhñit, biícdih jumnit pah Dioíhwā jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ā jumna caá.*

³ Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícdih ñi túi jumt pínah niijná.

Dios ded pah queédih ā túi teo wáacat

⁴ Diosdih úúbhna, “Paá, queét Jesúíhwādhíh búdí oinit, ma túi teo wáacatdih táina caá”, wápi niijná caá. ⁵ Pánih teo wáacna, ā jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá. ⁶ Páant ā túi teo wáacachah, wā naóhñiji Jesúíh doonádih ñi túi joyóp jī. ⁷ Búdí ā teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ā wihcan caá. Pánihna, Jesús ā jwáub dei júúwát pínahdih wēi pánit, ā wēpatjīh ñi míc túi teo wáacna caá. ⁸ Yeebdíh páantjeh ā túi teo wáacbipna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcat, Jesucristo ā jwáub dei júúwáwhah, yeebdíh yéejat peéh chájat ā wihcan niit. ⁹ Dios jwiítíh ā ñiwip jī, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jumt pínah niijná. Páant ā niijátji biíc yoobó ā chájibipna caá.

Í míc jūihñatdih ā cádahat tútat

¹⁰⁻¹¹ Dios páant yeebdíh ā teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna junít, ñi míc jūihñat doonádih weemdíh í naáwáp jī. Páant ñi chájachah, wā úudwā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ā wēpatjīh nin pah yeebdíh wā watna caá: ¡Ñi míc jūihñatdih caanjíhkeh ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh túi biícdih jumt caá náahap. Jesús ded pah ā jumtadih, ded pah

ā bohéatdihbut biícdih ñi túi jenah joyoó. ¹² Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá.

Yeéb biícdih ñi túi jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwā caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwā jwí jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwā caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ā bohéatdih yoobópdih jéihnit caá. Pánih jumna, jwiítjeh áihwā caá”, ñi niijná yuh caá.* ¹³ Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jumt pínahdih át bohécap jī. Weém, Pablo, yeebdíh wun wáhni nihcan caá. Wā wēpatjīh nihcan jī yeebdíh í daabánap jī. Jesús ā wēpatjīh í daabánap jī, áihwā ñi jumt jútut pínah niijná. ¹⁴⁻¹⁵ Crispo wūt jumni,*

Gayo wūt jumni,* queét chénewādhíhkeh wā daabánap jī. Bitadih wā daabácap jī. Yeebdíh wā daabánachah nihna, “Pabloboó ā wēpatjīh weemdíh í daabánap jī”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queédih wā daabácatjīdh táina caá”, Diosdih wā niijná caá. ¹⁶ ¡Cáaj! Estéfanawādhíh wā quíib buúdep be. Queédihbut wā daabánap jī. Obohjeéhtih, “Bitadih wā daabácap jī”, wā niij jenah joiná caá.* ¹⁷ Cáacwādhíh daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih táini doonádih naáwát tútutna, ā wahap jī. Jwiít cáacwā jwí jenah joyátjīhkeh ā naáwát tútutcap jī. Páant wā naáwáwhah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnit, weemdíhkeh ita wēi jenah joi tága. Jesúsdih ita jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh yoobópdih áih doonádih weemdíh ā naáwát tútutap jī, Jesús cruzboó ā wun wáhatjīdh í túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ā jéihyat, ā wēpatdih jútutni caá

¹⁸ Jwiít Jesús cruzboó ā wun wáhatji doonádih joinít, caandíh jwí jepahachah, Dios ā wēpatjīh jwiítíh ā túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannit iiguípna bejnit pínah, cruzboó Jesús ā wun wáhatji doonádih joinít, nin pah í niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jī. Páantjeh át wunjehep wut jī”, í niij jenah joiná caá.*

* 1:1-2 Hch 18.1 * 1:12 Hch 18.24 * 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15

* 1:18 Ro 1.16

¹⁹ Páant ī niját biíc yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át nijf daacáp tajī:

“Dios nin pah ā nijná caá: ‘Cáacwā ī bohéatdihjeh túi jéihna yuhna, weemdih ī jenah joicát jīb ī buud-bípna caá’, ā nijná caá”, āt nijf daacáp tajī. (Is 29.14)

²⁰ Diosdih jéihcannit ī jenah joyátjīhjih búdī ī jéihyechah yuhna, Dios ī jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, ā nijf jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cáacwā jwī jenah joyát-dihjeh bohénit, ī túi jéihna yuhna, jeáboó ī bejcan níit. Moisés ā wutatjidih bohénit, túi naóhnitbut jéihna yuhna, Dios pebhna ī bejcan níit.* ²¹ Dios nihadidih jéihni jumna, nin pah át nijf jenah joyóp wut jī: “Cáacwā ī jenah joyátidihjeh jéihnitdih wā túi ubcan níit. Obohjeéhtih, wā wúh ā wun wúhatdih jenah joinítidihjeh wā túi ubbipna caá”, āt nijf wut jī. Jesúh doonádih jwī bohénachah, jepahcannitboó “Oboh ī naáwátjeh caá”, nijf jenah joinít, buudníit ī jumbipna caá.

²² Jwiít judíowā nin pah jwípī nijf jenah joiná yuh caá: “Dios ā wēpatdih ā jéutcah, caandih jwī jepahcan níit”, jwī nijná caá. Yeéb judíowā nihcannit nin pah níipī nijf jenah joiná yuh caá: “Dios ded pah ā jumadidih jwī jenah joyátjīhjih beh joicán, caandih jwī jepahcan níit”, ā nijná caá. ²³ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwípī nijf naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiítidih āt wun wúhup tajī”, jwī nijná caá. Páant jwī nijf bohéatdih joinít, jepahcannit judíowā nin pah ī nijf jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios ā wahnī jwiítidih túi ubni pínah wuncanjeh, jwī maáh ā jumbipna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwī páini nihcan caá”, ī nijf jenah joiná caá. Páant nijf jenah joinít, Jesúh doonádih ī yap yohna caá. Judíowā nihcannitboó nin pah ī nijf jenah joiná yuh caá: “Í yee naáwátjeh caá”, nijf jenah joinít, queébtut Jesúh doonádih ī yap yohna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, biquína jwiít judíowādih, yeéb judíowā nihcannitdihbut Dios ā níwichah, Jesúh doonádih túi jof jepahnit, nin pah jwī nijf jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihad jéihni jumna, cáacwādih

túu ubat túut nijná, Jesúsdih āt wun wúhat túutut tajī”, jwī nijná caá. ²⁵ Páant ā níwichah, áihwā jumna, nin pah jwī nijf jéihna caá: “Jwiít cáacwā jwī jenah joyát chah Dios āt jenah joi tága. Jwiít cáacwā jwī wēpat chah Dios ā wēpna caá”, jwī nijná caá.

²⁶ Páant wā naáwátidih jenah joinít, Dios yeebdih ā níwichah, ded pah āi jumadidihbut āi túi jenah joyoó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdih ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jumna, oboh jumnit caá”, it nijf jenah joyóp tajī. ²⁷ Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cáacwā ī nijnitdih Dios āt níwip taga. Pánih níona, jéihnitboodih “Búdī bohéna yuhna, wā jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih āt nijf jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut ā níwichah ennit, “Wā wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadih āt nijf jéihyanap taga. ²⁸ Oboh jumnit, bita ī deohnit, bita ī enah bojnitdihbut Dios āt níwip taga. Pánih níonit, “Jwiít cáacwā jwī jéihyat weemdih ā jumuchah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiítidih āt nijf jéihyanap taga. ²⁹ Pánihna, Dios pebhboó juibínit, “Wā jéihyatjīhjih wā jéuwáp be”, jwī nijf jéihcan níit. ³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiítidih āt teo wáacap taga, Jesucristodih jepahnit, áihwā jwī jumad pínah nijná. Pánih áihwā jumna, Jesús ā jenah joyát pahjeh muntih Dios jwiítidihbut ā jenah joyát túutna caá. Á wun wúhatdih jwī túi jenah joyóchah, jwiít áihwādih “Caánboó túini caá. Wā peéh chājcan níit”, Dios ā nijf enna caá. ³¹ Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani āt nijf daacáp tajī: “Weemdih dedé judhdad wihcan caá”, nijnit ī jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwī Maáh Dios nihad jéihni, weemdih ā túi teo wáacap be’, nijnit ī jumca naáh”, āt nijf daacáp tajī.*

2

Cristo ā wun wúhatjī

¹⁻² Wā úudwā panihnitá, āi pebhna jwíh juibína, ded pah wā jumadidih āi túi náhinaa. āi pebhboó wā bejat pínah jātih

* 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25 * 1:31 Jer 9.23-24

nin pah wā niŷ jenah joyóp jī: “Jesucristo ded pah ā jumátjidih bohéna, jwiít-dih ā wun wúhatjidih queétdih wā jéihyabipna caá”, wā niŷ jenah joyóp jī. Páant niŷ jenah joinít, Dios weemdíh ā jéihyani doonádih túinijeh yeebdíh wā naóh bohénap jī, “Pablo nihat jéihni caá”, ñi niŷ jenah joicát pínah niijná. ³Nijeéh jumna, nin pah wā niŷ jenah joyóp jī: “¿Yoobópdih niŷ wā bohénap? ¿Jesúsdih ī túi jepahmi naniŷ? ¿Jepahcan, ijnit, weemdíh ī yoh bacami naniŷ?” niŷ jenah joinít, búdí wā umur jī.* ⁴Jwiít cáacwā jwī jenah joyátjijeh wā naóh bohécap jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdíh túinijeh wā bohénachah joinít, Dios ded pah ā wēpatdih ā júutuchah ennit, Jesúsdih ñi jepahap jī. ⁵Pánihna, “Pablo ā túi jéihyatjijeh jwiít-dih ā jepahat túutcap jī. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ā chāj júutuchah ennit, Jesúsdih jwī túi jenah joyóp jī”, ñi niŷ ját pínah niijná, páant wā bohénap jī.

Túini Espiritu ded pah Dios ā jumát-dih ā jéihyaat

⁶⁻⁷Diosdih jéihcannit ī jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodíh túi jenah joyát caá náahap. Diosdih túi jenah joinít-dih nin pah wápí niŷ naóh bohéna caá: “Dios nihat jéihni jumna, jwiít-dih túi ubat túut niijná, Jesúsdih át wahjip taga. Pánih chájna, jeáboó jwī juibínachah, chah túinidihbut jwiít-dih ā chājbipna caá”, wápí niŷ naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta ī jenah joyát chah Dios ā jenah joyát caá. Queétdih ī wunuchah, ī jenah joyátjidih bita ī náhnican niŷ. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ā chájat pínah játih, Jesúsdih ā wah deyaat pínahdih átát jenah joijp taga. Jon játih páant niŷ jenah joiná yuhna, jwiít cáacwādih át jéihya jwuhcap taga. ⁸Páant ā jenah joyátjidih nin baácdih moón ī maátaboó it beh joicáp jī. Í beh joiná nihna, nihat jéihni, chah wēpni, jwī Maáh Jesucristodih ita mao yohcan taga. ⁹Dios páant ā niŷ jenah joyátjidih cáacwā ī beh joicáh yuhna, ā naáwát-dih naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tají:

“Caandíh oinitdih ded pah Dios túini ā chájat pínahdih jwiít cáacwáboó encan,

joicán, jwī jenah joi jwúhcan caá. Ded pah jwī jenah joyát chah ā túi jum-bipna caá”, át niŷ daacáp tají. (Is 64.4)

¹⁰Páant ā jéihya jwuhcah yuhna, ā jenah joyátjidih buu jwuhna Túini Espirituboó jwiít-dih ā jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ā jenah joyát-dih ā túi jéih beedána caá.

¹¹Jwiít cáacwā bíh ā jenah joyát-dih jwī jéihcan caá. Caanjéh caá ā jéihyep. Pánihat pah, jwiít cáacwā Dios ā jenah joyát-dih jwī jéihcan caá. Áih Túini Espiritujeh caá caandíh ā jéihyep. ¹²Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joiná, Dios ā jenah joyát-dih jwī beh joicán caá. Páant jwī beh joicáh, áih Túini Espiritudih jwiít-dih Dios ā wúhup jī, ded pah oinit, ā túi chájat-jidih jwī jéihyat pínah niijná. ¹³Páant ā jéihyanachah, ā wēpatjīh jwiít-but yeebdíh jwī jwúub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah jenah joinít, jwī bohéc-an caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā jéihyanachah, bitadih jwípí bohéna caá.

¹⁴Jesúsdih jepahcannit, Túini Espiritu wihcannit, caán ā bohéat-dih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ī niŷ jenah joiná yuh caá. Pánihna, Túini Espiritu ā teo wáacchah, ā bohéat-dih queét ī jéih beh joicán caá. ¹⁵Túini Espiritu ā teo wáacchah, Dios ded pah ā bohéat-dih jwiít Jesúshwā jwī jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ā weñat pínahdih jwī jéih chájna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jéihcannit-boó páant jwī chájachah ennit, Dios ā weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigua queétdih páant ī cháj?” ī niijná caá. ¹⁶Páant ā jumát pah jon játih Dios naáwát-dih naóh yapani Isaías nin pah át niŷ daacáp tají:

“Dios nihat jéihni ā jumuchah, jwiít cáacwáboó ded pah ā jenah joyát-dih jwī jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodíh jwī jéih bohéc-an caá”, át niŷ daacáp tají.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ā teo wáacchah, jwiít-boó Jesucristo ded pah ā jenah joyát-dih jéihna, ā weñat pínahdih jwī jéih chájna caá.

* 2:3 Hch 18.9 * 2:16 Is 40.13; Ro 11.34

3

Pablo, Apolosjih Diosdih oboh teo wühnitjeh i jumat

¹Yeéb wā úudwā panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah ñi jumna caá. ²Yeebdih maatápdih wā bohénachah yuhna, wébit páantjeh nom jwuhnit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, ñi túi beh joyát pínah ni-ijná, buocannidihjeh yeebdih wā naóhna caá. Pánihna, nom jwuhnitdih jeémátdih jwí wühcat pah, buoni bohéatdih yeebdih wā jéih naóh jwuhcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum? ³¿Dépanihna Túini Espiritu wihcannit pah Dios á weñat pínahdih ñi chájcan? Túini Espiritu wihcannit pah jumna, túbít míc jéihnit, míc íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit bíc yoobó ñi chájna caá. ⁴Yeéb biquína “Weém Pabloih caá”, niijnít, bita “Weém Apoloih caá”, niijnít, túbít ñi míc íjana caá. Pánih míc íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

⁵Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niij jenah jói, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit nihát bíc yoobó Diosdih teo wühnitjeh jwí jumna caá. Ded pah á wutuchah, caandih jepahnitjeh, yeebdih jwí bohénap jī. Páant á wutuchah, jwí bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jī. ⁶Nin pah á jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jīi yeebdih Jesúh doonádh wā jwíih náawáp jī.* Páant á momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdih á jwúub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíhanit, á behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nuumát túutnit, yeebdih á jéihyana caá. ⁷Momni, en daoníbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh á chíhna caá. Pánihna, weém wā túi naawáchah yuhna, Apolosbut á túi bohénachah yuhna, Dios yeebdih á jéihyacah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandih ñita jepahcan tagaá. ⁸Pácahidih momni, en daoníbut, Dios á enechah, bíc yoobó i jumna caá. Dios á wēpatjih bíc á túi bohéatdih ennit, á pehbóó á juibínachah,

Dios chah á jīb chājbiḡna caá. Obohjeéhtih bíhḡóó á túi bohécatdih ennit, nump á jīb chājbiḡna caá. ⁹Jwiít nihát Dios á wutadtiḡ jepahnit, yeebdih jwí bohéna caá. Yeébboó Dioih pácahi dée, áih muú dée ñi jumna caá. ¹⁰Dios weemdh á túi teo wáacachah, weémboó yeebdih wā jwíih bohénap jī. Muú chájna, túini jīhlo jwio náhdih ñionit, í dodhdát dée, weémboó yeebdih wā jwíih túi bohénap jī. Túttimah, muú chájnit dée bita yeebdih í jwúub bohénap taga. Túini muú chájnit dée, jwiít bohénitboodih Dios á wēpatjihjeh túi bohéat caá náahap. ¹¹Túini jagáp nahdih í dodhdát dée, Jesucristo á wun wúhatjidih wā jwíih bohénachah, ñi jepahap jī. ¹²Maatápdih jumni pínah muudih chájlhna, túini máa nahnadih ñionit, túi chájat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioih muú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wā túttimah jüóhnitdih Túini Espiritu á wēpatjih yoobópdih bohéat caá náahap. ¹³⁻¹⁴Pánih chájna, Jesús jwúub dei jüóhna, muudih í túi chájat dée, í túi bohéatji jīb, Dios á túi chājbiḡna caá. ¹⁵Obohjeéhtih, muudih í túi chájcat dée, í túi bohécatji jīb, á túi chájcan níit. Queét túi bohécanitboó Dios pebhna í juibínachah yuhna, Túini Espiritu á teo wáacatjih í bohécal, Dios queétdih á túi chájcan níit. ¹⁶Pánihna, “Jwiít bícdih Dioih muú dée jwí jumuchah, Túini Espiritu jwí-jeéh á jumna caá”, ñi niij túi jenah joyoó.* ¹⁷Pánih jumna, áihwájeh jwí jumuchah, ded yeéb bícdih ñi jumatdih á yeejanachah, Dios caandih búdí á peéh chājbiḡna caá.

¹⁸Biquína nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdh judhcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinít, yeebéh ñi míc yeena caá. Páant ñi niij jenah joyátdih yeebdih cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut nuumná, nin pah ñi jwúub niij jenah joyoó: “Weém bainí jéihnijeh jumna, yoobópdih jéihyat túut niijná, Dios á teo wáacatdih búdí wā náahna caá”, ñi niij jenah joyoó. ¹⁹Diosboó caandih jepahcannit ded pah í jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, á niijná caá. Páant niijná, nin pah jon játih át niij daacát túutap tajī: “Jwiít chah jéihnit caá”,

* 3:2 He 5.12-13 * 3:4 1Co 1.12 * 3:6 Hch 18.4-11
Job 5.13

* 3:6 Hch 18.24-28 * 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16 * 3:19

niŋ jenah joinátdih wā yohbipna caá”, át niŋ daacát tútutap tajī.* ²⁰Davidjiboodíh biíc yoobó nin pah át niŋ daacát tútutap tajī: “Weemdíh jéihcannit ī jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, át niŋ daacát tútutap tajī.* ²¹⁻²²Biquína yeéb nin pah ŋi niŋ jenah joiná yuh caá: “Pablo chah jéihni ā jumuchah, weém áih jumna, weembát chah jéihni wā jumna caá”, ŋi niŋ jenah joiná caá. Bitabút Apolosdih, Pedrodihbut biíc yoobó ŋi niŋ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ŋi niŋ jenah joyát yoobópdih nihcah, tútut nūmát caá náahap. Yeéb jwíh wā nihcah, jwiít yeebdíh bohénitboó ŋihwā jwī jumna caá. Dios jwiít dih yeéb nihatdih át wūhup taga. Páant yeebdíh ā wūhuchah, jwiít nihat yeebdíh teo wáacnit jwī jumna caá. Yeebdíh teo wáacnitdih wūhnit, nin baácboó ŋi jum jwūhuchah, páantjeh ā túi chájbipna caá. Wūnnit, ā pehbóo ŋi juibínachah, chah túini ā wāhbipna caá. Būu lāa Dios yeebdíh túi teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ā teo wáacbipna caá. Pánihna, nihat túini ā wūhni ŋíih ā jumna caá. ²³Yeéb Cristóihwā jumna, caánboó Dioíh ā jumuchah, yeebbút Dioíh wā ŋi jumna caá.

4

Cristo ā naáwát tútutnit ded pah ī jumat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wūhnitjeh caá. Dios cáacwādih ā jéihya jwuhca naáhdih Pablowādih át bohé jibat tútutap taga”, niŋ jenah joyát caá náahap. ² Det teo wūhnitdih ī maátadih jeh túi jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesús dih teo wūhnit jumna, jwī Maáh ded pah ā bohéat tútutachah, jwiít dih yoobópdih bohéat caá náahap. ³ “Caán Pablo túi yoobópdih ā bohécan caá”, yeéb ŋi niŋ jíchah yuhna, weémboó wā jígahcan caá. Bitabút biíc yoobó ī niŋ jíchah yuhna, biíc yoobó wā jígahcan niít. Weemjéhbut “Dios ā bohéat tútutajidih wā túi bohécan beé”, wā niŋ jenah joicán caá. ⁴ “Diosdih jepahnit, yoobópdih wā bohécan caá”, niŋ jenah joicán yuhna, “Weém túi yoobópdih jeh bohéni caá. Dedé yéejat jíb weemdíh ā wihcan caá”, wā jéih niŋ jícán caá. Jwī Maáh Jesucristojeh weemdíh ennit, “Meém ma

túi bohénap be”, niŋ jni pínah caá.* ⁵ Jwī Maáh Jesús ā jwūub dei jūúwát pínah játih, yeébbóo ded pah jwī bohéat, bita ī chájatdihbut ennit, “Caánboó jwī Maáh ā wutatdih ā túi chájan caá”, niŋ jícát caá náahap. Obohjeéhtih, jwūub dei jūóhmit, Jesúsboó ded pah jwī bohéatjidih jwiít dih ā naóhbipna caá. Jwiít cáacwāboó ded pah biíh ā chájatdih, ā jenah joyátdihbut jwī jéihcan caá. Jwiít jehbut jwī jenah joyátdih jwī jéih beedácan caá. Dios jeh caá ā jéihyep. Pánihna, Jesús jwūub jūóhmit, nihat jwī chájatjidih, nihat jwī jenah joyátdihbut ā naóhbipna caá. Caán láajeh caá “Meém ma túi chájan jī”, jwiít dih ā niŋ naóhbipna caá.

⁶ Wā úudwā panihnitá, pánih naóhna, ŋi túi beh joyát pínah niŋná, ded pah jwiít Apolosjīh jwī jumatdih jeh wā naáwáp be. Ded pah jwī jumatdih ennit, biíc yoobó yeebbút ŋi jéih jumbipna caá. Dios ā daacát tútutadih jepahna, “Yeebdíh bohéni ā jéihyat chah jwiít dih bohéni ā jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wā jéihyep”, ŋi míic niŋ jícá bojóo ⁷ “Caán bohéniboó chah jéihni ā jumuchah, caandíh caá jwī náahap”, ŋi niŋ jícá bojóo. Nihat ŋi bíbohathdih Dios yeebdíh wūhni jeh caá. Jwī bohéatdih ŋi joyóchah, Dios caá yeebdíh át beh joyánap taga. ŋi jenah joyátjīh jeh ŋi beh joicáp be. Pánihna, ī jéihyatjīh jeh beh joinít dée, yeebdíh nin pah niŋ jícát caá náahap: “Weemdíh bohéni túi jéihni ā jumuchah, weembát túi jéihni jumna, Jesúsíh doonádh weemjéh wā túi beh joyóp be”, niŋ jícát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ŋi niŋ jenah joiná caá. “Jwiítboó Dioíh doonádh túi jéih beedánit caá. Jwiít dih dedé judhdát wihcan caá. Túini Espiritu nihat ā wūhni wēpat jwiít dih ā jumna caá. Pablowā ī wihcah yuhna, jwiít jeh maáta jwī jumna caá”, ŋi niŋ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesús ā jwūub dei jūúwá chah, caán biíc dih maáta yoobópdih ŋi jumuchah, áta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiítbut ŋijeéh maáta jwīta jum taga. Nihat yeejéy yapat áta péa taga. Obohjeéhtih, páant ā yap juhcan caá. ⁹ Weémboó nin pah wā niŋ jenah joiná caá: “Jwiít Dios ā naáwát tútutnit dih oboh jumnit, pééh mawat pínahdih

* 3:20 Sal 94.11 * 4:4 1jn 3.19-21

páinit pah bitaboó ī enna caá. Nihat cáacwā, nihat Dioŋh ángelwābut ded pah jwiít dih ā yapat pínahdih jéihyat túut ni-jná, jwiít dih enna caá ī chājap”, wā niij jenah joiná caá. ¹⁰Pánih ennit, “Jesucristoŋh doonádih naóhna, queét dedé pínah nih-can caá”, jwiít dih ī niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúh wā jumna, dedé jéi-hcat pínah wi hcan caá”, yeebboodh ī niij enna caá. “Queét wēp naóh nit nihcah, queétdih jwí jephacan niít”, jwiít dih ī niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét ī túi wēp naáwáchah jointit, nihat cáacwā ī túut nuumbípna caá”, yeebboodh ī niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdh wēi naóh nit, jwiít boodh ī iná caá. ¹¹Jwiít jwí bohé jibichah, nuugúp tubna, āpí taca joóna caá. Jwiít dih túini yéguéh wi hcan, nuubút wi hcan caá. Jwí naáwáchah jointit, ijna, jwiít dih dawá láa bita ī mawap be. Jwí jib bohé jwiíhipmant, nuubut biíc yoobó ā yapna caá. ¹²Jwí náahatdih júb chājat túut niijná, búdí teonit, jwípí chuuná caá.* Cáacwā jwiít dih yeejép ī naáwáchah jointit, yeejép naóh jwúubacanjeh, Dios queétdih ā teo wáacat pínahdih jwípí uúbhna caá. Yeejép ī chājachah yuhna, jwípí enah bojna caá. ¹³Yeejép dooná ī naáwáchah jointit, “¿Biíc dih jwí jéih jumcan niít?” jwípí niij jwúubana caá. Nihat cáacwā ī yohni pah jwiít dih ípí enna caá. Jwí bohé jwiíhipmant nuubut biíc yoobó jwiít dih ī jenah joiná caá.

¹⁴Caandh daácna, ni tícat pínah nih-can, yeéb wā weh panihnitdih oina, ni túut nuumát pínahdih náah yacnit, páant wā niij daacáp be. ¹⁵Nin wā naáwát pínahdih ni jenah joyoó: Weém ni íp panihni caá. Yeebdh wā bohéat túttimah, dawá Jesúh doonádih bohénit ī jumuchah yuhna, weemjéh beé yeebdh jwíh naóhni. Páant wā jwíh naáwáchah jointit, Jesucristodih ni jephap jī. ¹⁶Ni íp panihnijeh yeebdh oinit, páant wā niij naáwáp be. Í mána ded pah ī jumatdih ennit, wébítbut biíc yoobó ípí chājna caá. Pánihna, ni íp panihni ded pah wā jumatdih ennit, yeebút biíc yoobó ni chājna.*

¹⁷Páant ni chājat pínahdih náah yacnit, Timoteodih ni pebhna wā wahna

caá. Jesúh doonádih wā naáwáchah jointit, caanbút ā jephachah, wā wúuh pah wā oini ā jumna caá. Nihat tútchinadih moón Jesúh wādih ded pah bohéna, biíc yoobó wāpí chājna caá. Ded pah wā chājachah enni jeebdh but ā jwúub náhniabipna caá. ¹⁸Obohjeéhtih, biquúba yeéb nin pah ni niij jenah joiná caá: “Jwiít chah jéi-hnit caá. Dedé pínah Pablo jwiít dih ā jéih bohécan niít. Jwiít dih úmnit, ā jūóhbican nacaá”, ni niij jenah joiná yuh caá. ¹⁹Obohjeéhtih, jwí Maáh ā wahachah, waicanjeh ni pebhna wā jwúbipna caá. Jwúbinit, páant niij naóh nit abeh ded pah ī chājatdih wā enbipna caá. Jesúh doonádih ī naáwáchah, ¿Bita ī túut nuúm niít? ¿Oboh ī niijátjeh caá? ²⁰Queét Dios ā wēpatjih yoobópdih ī naáwáchah, queétdih jointit-boó jephantit, ī túut nuumbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh ī naáwáchah, cáacwā ī jephacatdih wā jéihbipna caá. Jesúh wā jumna, ded pah naóhna, Dios ā wēpatjih ī chājipna caá. Oboh naóhna, ī chājcan niít. ²¹Pánihna, ni pebhna jwúbinit, wā jūihñatdih náahcan, ni túut nuúm pánaá. Páant ni túut nuumáchah, ni íp pah yeebdh oinit, chāhjah wā naóh bípna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chājnidih ī yohat pínah

¹Buu yeebdh bainí wā jwúub naáwát túut caá. Ni pebh chah yeejép chājat doonádih wā joyóp be. Ni cātih tubit yéej chājni ā íp áadihjah át bíbohó wut be. Jesúsdih jéihcannit páant yeejép ípí chājcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, páant ā chājatdih ni enah bojna caá.* ²“Jwí Maáhdih túi jephantit, jwiít dih dedé yéejat wi hcan caá”, niij jenah joiná yuhna, tíccan, jígahcan, caán yeejép chājnidih ni túut nuumát túut-cap be. Páant ni túut nuumát túutcan, buu páantjeh ā yéej chājat júb, yeéb ni míc wác junít, caandh ni jwúub waadát túutca bojoó. ³Weémboó niijeéh wi hcan yuhna, caán doonádih jointit, búdí uúbhna wā chājap be. Pánihna, niijeéh wā jumap pahjah, ded pah caandh ā yéejat peéh chājat pínahdih Jesús weemdih ā jéihyanap be.

* 4:12 Hch 18.3 * 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17 * 5:1 Dt 22.30

^{4,5} Páant ā jéihyanachah, nin pah yeebdíh wā niíj naóhna caá: Caandíh ā yéejat peéh naáwát túut niijná, yeéb ñi míc wáacá. Pánih míc wáacna, ñijeéh wā jummat pah, Jesús ā wēpatjīh nin pah caandíh ñi niijí: “Jwí jwúub míc wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwā ī maáh ded pah meemdíh yeejép ā chājíhna, ā chāja naáh, ma jwúub túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumnít, Jesús ā jwúub dei júúwáchah, ájeéh ma bejat pínahdih meemdíh jwí náah yacna caá”, caandíh ñi niijí.

⁶ Pánih yéej chājni ñijeéh ā míc wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúhwa jwí túi jumna caá”, ñi niíj jenah joyóchah yuhna, ā táican caá. Nin pah jwípí niíj naáwátidih ñi túi jéihna caá: “Búdí pan pínahdih ā paáat pínah bainbitjeh jwí widíchah yuhna, ni-hat āpí paa béjna caá”, jwí niijná caá. Páni-hat pah, bícjeh ā yéejatdih cádahíhcan, ni-hat Dioíhwā bícdih míc wáacna, queétdihbut ā yéejabipna caá.* ⁷ Jwiít judíowā Pascuadih jeémát pínah chājnit, ni-hat paáat pínahdih jwíh muumánt yohnit, paacánni pandihjeh jwípí chājna caá. Diosdih jwípí mao wúhni oveja wúh pah, Dios ā enechah, yéejat wihcannit jwí jummat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih át wun wúhup tají. Pánihna, paáat pínahdih jwí yohat pah yeebdíhbut ni-hat ñi yéejatdih, ñi cátih jumni yéejat cádahíhcannidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ā enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.* ⁸ Pánihna, túi wēnit, bícdih jummat túut niijná, ni-hat yeejép chājatdih, yeejép jenah joyátidihbut cádahnit, yooópídh jenah joinít, jwiítidih túi chājat caá náahap.*

⁹ Wā jwíh daác wahni núodih wā niijátji pah muntih, buu wā jwúub niíj daácna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná. “Í áa nihcannitjīh yeejép chājnit bícdih ñi jumca bojoó”, wā niíj daacáp jī. ¹⁰ Páant niíj daácna, “Jesúsdih jéihcannit yeejép chājnit”, niijná wā chājcan be. “Jesúsdih jéihcannit bícdih déedih en ñinahnitdih, nuumnítidih, pāpnidih úbhnitdihbut”, niijná wā chājcan be. Pánih chājnit ni-hat pehbóo ī jumna caá. Íjeéh jumíhcan, dedboó ñi jweyát pínah áta

wihcan taga. ¹¹ Obohjeéhtih, nin pah niijná wā chājav be: “ ‘Weém Jesúh caá’, niijná yuhna, nin pah chājnit bícdih ñi jumca bojoó: Í áa nihcannitjīh yeejép chājnit, en ñinahnit, pāpnidih úbhnit, bitadih yee naóh yacnit, máihnit, nuumnít ī jumuchah, queét bícdih ñi jumca bojoó”, niijná wā chājav be. Pánih chājnitdih numah jeémpcat caá yeebdíh náahap. Queébut yeebdíh ī numah jeémíhlichah, ñi jepahca bojoó. ¹²⁻¹³ Weém Jesúsdih jéihcannitdih ī yéejat peéh wā chājcan niít. Diosboó queétdih ā peéh chājbi-pna caá. Obohjeéhtih jwíjeéh wáac joinít Jesúhwa ī yéej chājachah, jwiít-boó queétdih peéh chājav caá náahap, í túi túut nuumát pínah niijná. Pánihna, ñijeéh jumni tubit yeejép chājnidih ñi yohoó. Caandíh ñijeéh bícdih ñi jummat túutca bojoó.*

6

Jesúhwa-jeh míc ámohat

¹ Buu bíh yeejép yapat doonádih joinít, bainí wā naóhbi-pna caá. Yeéb Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, chénewā míc jūihnit, ¿Dépanihna, ā yooabát pínah niijná, Jesúsdih jéihcanni maáh pehbóo ñi bej? Jesúsdih jéihni pehbna ñi bejchah, yeebdíh ā túi yooabát pínah niijná, Dios caánboodíh áta teo wáac taga. ^{2,3} Nindih ñi túi náhinaa: Jwí Maáh Jesús ā jwúub dei júúwáchah, yéejnitdih caán bícdih jwiít áihwāboó jwí wutbi-pna caá. Ángelwādihbut jwí wutbi-pna caá. Nin baácbóo jwí jum wuhuchah, ¿Dépanihna, bainí míc jūihniat ā jumuchah yuhna, yeéb Jesúhwa-jeh ñi jéih yooacan? ⁴ Queét maátadih wē encan yuhna, ¿Dépanihna, ni-hat yeéb Jesúhwa míc jūihnit, í yooabát pínah niijná, queétdihjeh naáwádih ñipí bej? ⁵ Ñi túicat pínah niijná, nindih wā naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niíj jenah joiná yuhna, míc jūihnitdih naóh yooabáni pínah ñijeéh ā wihcat pah ñi jumna caá. ⁶ Jesúhwa mícjeh míc jūihnit, Jesúsdih jéihcannit maáta pehbna naáwádih bejna, Jesúsdih jepahcannitbut í joyóchah, ñipí naóh yacna caá. ¿Pánih chājna, ñi tíccan niít?

⁷ Yeéb Jesúhwa mícjeh míc jūihnit, yeebdíh yooabáni pínah maátadih ñi bid

* 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3

* 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

bejечah, ā tūican caá. Caanná bejcan-jeh, yeebjéh ñi yoobánachah, āta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jumna naáh”, ñi niijíchah, chah āta túi tagaá. Bitá ī jéih chāj ñuamúchah, yeebjéh ñi jéih yoobácah, “Á jumna naáh”, yeebdíh niiját caá náahap. ⁸ Obohjeéhtih, páant niijcán-jeh, yeéboó chah yeejép ñipí chājna caá. Bitá ī yeejép chājatdih, ī jéih chāj ñuamát-dih, biíc yoobó yeéb ñipí chājna caá. Yeéb Jesúhwā míc jumna yuhna, páant ñipí chājna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chājnit Dios pehbóo ī bejcan niít. Yeebjéh míc yeecanjeh, yoobópdih ñi jenah joyóo. Nin pah chājnit, Dios pehbóo ī bejcan niít: í náah chājnit, pāpnidih wábhnit, ī áa nihcannitjīh yéej chājnit, neoná mícjeh chājnit, yaádh mícjeh chājnit, ñuamnit, bií déedih en ñinahnit, máihnit, bitadih yeejép doonádih táoh naóhnit, jéih chāj ñuamnitbtut Dios pehbóo ī bejcan niít. ¹¹ Páant ī chājat pah biquína yeéboó ñi jumap jī. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ā wun wáhnit, ñi yéejatdih át yohop taga. Pánihna, buu, Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dioíhwā ñi jumuchah, yeebdíh yéejat jīb ā wihcan caá.

Jwíh bácahjih yéej chājcat caá náahap

¹² Buu biíh yeejép yapatdih bainí wá naóhbična caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojó’, niiját weemdíh ā wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí yéej chājachah, ā tūican caá. Biíh jwí chājachah, túini jumna yuhna, jwíh bácahdih, jwí jenah joyátidih yéejana, jwiítidih ā teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chājatdih cádahíhna yuhna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chājcat caá jwiítidih náahap. ¹³ “Jwíh wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnít, ñuagúp tubuchah, jwípí jeémpna caá. Páant jwí chājachah, ā túina caá. Nin baáccoó jum jwuhna, bid jeémpna, jwí túi jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbóo jwí jumuchah, bid jeémát ā wihcan niít. Biquína “Jwíh bácah yaáhdhíh metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíh

bácahdih chājna, caandíh jwí teo wáhat pínah niijná, át chājap tajī. Caanjéh caá jwí Maáh. ¹⁴ Dios Jesucristodih boo pud jūúwát túutnit, jwiítidihbut biíc yoobó ā wépatjih ā boo pud jūúwát túutbična caá.

¹⁵⁻¹⁶ Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiít Jesúhwā jumna, caán biícidih biíc bácah dée jwí jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niij daacát túutap tajī: “Newé yadjih biíc bácah dée ī jumbična caá”, át niij daacát túutap tajī. ¹⁶ Caandíh jéihnit, nin pahbut yeebdíh túi náhniat caá náahap: Ded newé yadjeéh ā jumuchah, queét biíc bácah dée ī jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumuchah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mí jenah joyát pahjeh, yeebbút ñi jenah joibíčna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúhwā, ájeéh biíc bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumíh? Páant chājat yeejép caá. ¹⁷ Obohjeéhtih yeéboó Jesúhwā jumnit, ájeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espiritu ñih caolihboó ā jumuchah, caán ā jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

¹⁸ Yeebdíh ñi áa nihcannitjīh yeejép chājcat caá náahap. Pánih yéej chājnit nihna, chah jwíh bácahdih, jwí jenah joyátidihbut jwí yéejana caá. Páant jwí chājat túttimah, jwiítidih túut ñuamát chah ā buona caá. Dedé biíh jwí yéej chājachah yuhna, túut ñuamát nump ā buona caá. ¹⁹⁻²⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Jwíh caolihboó ā jummat pínah niijná, Dios jwiítidih Túini Espiritudih át wahap jī. Páant ā wahachah, jwiítboó áih muu pánihni caá jwí jumap. ²⁰ Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiítidih ā wun wáhat pínah niijná, jwiítidih ā jīb chājap jī, áihwā jwí jummat pínah niijná. Pánih áihwā jumna, caán jwí maáh ā jumuchah, jwí weñat pínahdih jenah joicánjeh, ā weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

¹ Buu weemdíh ñi wábh joí daacátjidih wá jepahbična caá. Nin pah ñit niij wábh joyóp tajī: “¿Jwiít Jesúsdih jéihnit jwí áa jumuchah, ā túimi niít?” ñit niij daacáp tajī. Páant ñi niij daacátjidih ennit, nin pah wá jepahna caá: Yeéb áa wihcannit

* 6:12 1Co 10.23 * 6:15-16 Gn 2.24 * 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

ni jumuchah, ā tūina caá. ² Obohjeéhtih, páant ni jumuchah, í náah chājat ā tobohna caá. Pánihna, yeebdih áa jumat caá náahap. ³⁻⁴ Páant ni áa jumuchah, yaádih bácah míih pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóofh pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ā jumíhichah, caántdih jepahat caá náahap. Bíic yoobó newéih bácah áih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliih pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mi jumíhichah, caandihbut jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadih ni bidcan níif. ⁵⁻⁶ Diosdih túi uúbát túat niijná, bíicdih jwí jum wuhca boj jíih”, ni míic niijíchah, ā tūina caá. Obohjeéhtih, uúbh péanit, túi bíicdih ni jwúb jumú. Tabit maatápdih cádahna, Satanásboó bitadih ā yeej chājat tútuchah, jéih yap yohcanjeh, ni yeej chāj bipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, “Ni téihya chéweé”, ni-ijnít, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, bíic yoobó ā tūina caá. Ni í náah chājcat pínah niijná, páant wā níif naóhna caá. ⁷ Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihat áa wihcannit í jumuchah, áta túi tagaá”, wā níif jehal joiná caá. Biquínadih áa jumat wēpatdih Dios ā wūhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yuhna, túi jumat wēpatdihbut ā wūhna caá.

⁸ Būu, áa wihcannitdih, éemp wunnitdihbut bainí wā naóh bipna caá. Yeebboó áa wihcannit ni jumuchah, ā táibipna caá. ⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newéidih búdí bidnit, í náah chājcat túat niijná, ni áa pínahdih ni ubúú.

¹⁰⁻¹¹ Būu, yeeb Jesúsíhwā áa jumnitboodíh bainí wā naóh bipna caá. Nin wā jehnah joyátjeh nihcan caá. Dios ā wutat caá. Yaádih í áadih í cádahca bojo naáh. Neonábut í weha mána yaáhdih í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míic cádahnitji, bíihdih í áa jumca bojo naáh. Pánih míic cádahnitji queét chénat pahjeh jwúb míic ámohna, bíicdih jwúb jumnit, chah ā táibipna caá.*

¹² Būu, yeeb bitadih jwuh bainí wā naóh bipna caá. Biquína yeeb neoná Jesús-dih ni jepahachah yuhna, ni weha mána yaáhdhoó í jepahcap jí. Yeeb Jesúsíhwā ni jumuchah yuhna, ni jeéh í jumíhichah, ni yohca bojoó. ¹³ Biquína yeeb yaáhdhbut Jesús-dih ni jepahachah yuhna, ni weha

mánaboó í jepahcap jí. Páant ni jumuchah yuhna, ni jeéh í jumíhichah, ni cádahca bojoó. ¹⁴ Yeeb bíic bácah dée ni jumuchah, bíic Jesúsíh jumna, bíih Jesúsíh nihcah yuhna, Dios yeebdih ennit, “Queét wíihwā caá”, ā niijná caá. Pánihna, Jesús-dih jepahcannit neoná í weha mána yaádh Jesús-dih í jepahachah, queét neonádihbut Dios ā túi chāj bipna caá. Bíic yoobó Jesús-dih jepahcannit yaádh í weha mána Jesús-dih í jepahachah, Dios queét yaáhdhbut ā túi chāj bipna caá. Páant ni jumuchah, ni wehdih ennit, “Queétbut wíihwā caá”, Dios ā niijná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesús-dih jepahcannitboó í weha mána yaáhdh, í weha mánadihbut ípí cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, míic maocat túat niijná, í beje naáh. ¹⁶ Obohjeéhtih, túi bíicdih ni jumuchah, chah ā tūina caá. Yeeb Jesús-dih jéihnitboó ni weha mána Jesús-dih í jepahat pínah, Dios queétdih ā túi ubat pínah niijná, ni jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepah bipna caá. Í jepahcan níif”, jwí níif jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah nihat Jesúsíhwā-dih wāpí naóhna caá: Jesucristodih jepahnit, ded pah ni jumatjidih bíic yoobó ni jumú. Páant ni jumat pínahdih jwí Maáh jéihnit, yeebdih át jehjep taga.

¹⁸ Det Jesús-dih jepahnit bóodnitji jumna, í náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jumna, í bóodat tútca bojo naáh. ¹⁹ Bóodnitdih, bóodcannitdihbut Dios bíic yoobó ā enna caá. Á wutatdih jwíitdih jepahat caá náahap. Pánih jepahnitdihjeh ā wēi enna caá. ²⁰ Dios yeebdih áih pínahdih ā níio láa ded pah ni jumatji pah ni túat nūmca bojoó. ²¹ Teo wūhnit ni jumuchah, ā tūina caá. Páant ni jumadit ni náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ni maáta yeebdih watíhna, í wata naáh. Á túimi nacaá. ²² Dios ā túi ubuchah, bitadih teo wūhnitboó jwí maáih jumna, watnit dée pah í jumna caá. Bitadih teo wūhcannitboó Jesucristodih teo wūhnit caá. ²³ Jesúsíhwā ni jumat pínah niijná, yeeb ni yeejat jíib át wun wūhup tají. Pánih áihwā jumna, ā weñat pínahdihjeh yeebdih chājat caá náahap. Yeebdih bita Jesús-dih í cádahat tútuchah, queétdih ni joyáh bojoó. ²⁴ Pánihna, wā úudwā panihnitá,

* 7:10-11 Mt 5:32; 19:9; Mr 10:11-12; Lc 16:18

Jesúsdih jwíh jepahnit, yeéb nihat ded pah ñi jumtaji biíc yoobó ñi jumáú. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh wēi ennit, ā teo wáacbpina caá.

²⁵ Вун, áa wihcannitdih ñi úúbh joyátdih wā jepahbpina caá. Ded pah queét ī chājat pínahdih Dios ā wutcan caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyátdihjeh wā naóhbpina caá. Dios weemdíh ā jīgah en teo wáacachah, wā jenah joyátdih ñi túi joyóchah, ā túimi nacaá. ²⁶ Nin pah wā jenah joiná caá: Вун yeó jáapna Jesúshwá túbti yeejép ī yapna caá. Ñi áa jumuchah, chah ā buobipna caá. Pánihna, áa wihcannit jumna, áa wihcanjeh jumt caá náahap. ²⁷ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ñi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap. ²⁸ Páant wā niijíchah yuhna, ñi áa pínahdih bid junít, téihya chéonit, ā túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih áa jumnitboodíh chah ā buobipna caá. Ñi áa wihcah, nump yeebdíh ā buobipna caá.

²⁹ Páant niijnít, wā úudwā panihnítá, nin pah wā naóhna caá: Jesús ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Pánihna, ded pah ā weñat pínahdih búdi jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh ī weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ā weñat pínahdih jenah joyát caá náahap.

³⁰ Jwí jīgahat, jwí weñat, dedé pínah nihcan caá. Bíi déedih jíib chājna yuhna, bíbohcannit pah ñi jumáú. ³¹ Pánihna, Jesús ā wutatdih túi chājat túut niijná, nin baáčboó jumnidih búdi wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús, áa wutatboodíh jwiútdih túi jenah joyát caá náahap.

³² Bíi déedih jenah joicánjeh, Dios ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyátdih yeebdíh búdi wā náah yacna caá. Áa wihcannitboó jwí Maáh ā weñat pínahdihjeh ded pah ā chājat pínahdih ā túi jenah joiná caá.

³³ Obohjeéhtih, áa jumnitboó ájeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bíi déedihjeh ápi jenah joiná caá. ³⁴ Pánihna, Dioíh pínahdih ā jenah joicán caá. Yaádhidihbut biíc yoobó ā jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwí Maáh ā weñat pínahdihjeh ded pah mi chājat pínahdih mi túi jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ā weñat pínahdihjeh mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, túi wēinit ñi jumt pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá. Diosdihjeh túi oinit, ā weñat pínahdih jenah joinít, bíi déedih jenah joicánjeh, ñi túi jumt pínahdih caá wā náah yacap.

³⁶ Вун, bíh naáwát yeéb japatadih jwuh wā naóhbpina caá. Ñi náahnit yaádh ī behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít ché-nat pah jwí túi jumbipna caá”, niij jenah joinít, ñi ubúú. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan niít. ³⁷ Obohjeéhtih, bíhboó “Áa wihcanni wā jumuchah, chah ā táibipna caá”, ā niij jenah joí dée caá. Páant caanjéh niij jenah joiná, bita caandíh ī wutcah, ā jenah joyát pah chājna, caanbát ā túi chājna caá. ³⁸ Pánihna, ded ā áa pínahdih ubnit, ā túi chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ā túi chājna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ā wuncah, caandíh cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mijeeh bóo ā wunuchah, chéwat déedih ā watachah, ded bíh áa wihcannidih náahna, mi jwúub áa jumuchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, Jesúhdihjeh mi níwi naáh. ⁴⁰ Weémboó nin pah wā niij jenah joiná caá: “Mi jwúub áa jumcan, chah mi wēibipna caá. Túini Espiritu caá weemdíh páant ā niij jenah joyát túutap be”, wā niij jenah joiná caá.

8

Pāpnidih ī wūhni déep

¹ Вун, bíh ñi úúbh joí daacátjidih wā jepahbpina caá. Nin pah ñit niij úúbh joyóp tají: “¿Pāpnidih ī wūhni déepdih jwiít Jesúshwá jwí jeéméchah, ā túimi niít? ‘Í pāpni cáacwā ī chājnijeh caá. Dedé wēpat wihcan caá’, jwí niij jéihna caá”, ñit niij daacáp tají. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnit caá”, niij jenah joinít pah ñit daacáp tají. Páant ñi niij jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queétdih túinijeh naáwát caá náahap. ² Ded “Weémboó nihadidih túi jéih beedáni caá”, niij jenah joiná yuhna, yoobópdih ā jéihcan caá. ³ Obohjeéhtih, ded Diosboodíh jéihni, caandíh oina, bitadih ā teo wáacbpina caá. Páant ā oyochah, Dios caandíhbut jéihnit, “Caán wíih caá. Wā oini caá”, ā niijná caá.

⁴ “¿Pāpnidih ī wūhni déepdih jwí jeéméchah, ā túimi niít?” ñi niij daacátjidih Вун jwuh wā jepahbpina caá. “Pāpni

báadhni nihcan caá. Dios bíicjeh caá báadhni”, jwí niíf jéihna caá. ⁵ Bitaboó dawádhíh “Nin wēpni, jwiítidih teo wáacni caá”, í niíf jenah joiná caá. Biquína widhdih, cáiwádhíh, yeodíhbut páant ípí niíf jenah joiná caá. Bitá jeé doóbhndíh, máa nahnadíh, nuñépwádhíhbut páant ípí niíf jenah joiná caá. “Nin jwiítidih wēp teo wáacni caá”, í niijní, dawá á jumna yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwí niíf jéihna caá: “Dios bíicjeh, caánboó jwí íp caá”, jwí niíf jéihna caá. Caán nihatdih át chájap tají. Jwiít cáacwádhíhbut át chájap tají, áihwá jumna, caandíh jwí weñat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo bíicjeh caá. Caandíh Dios nihatdih chájat tútutnit, jwiítidihbut át jumát tútutap tají, Diosdih jwí weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Pápní báadhcan caá”, jwí niíf jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúíhwá jumna yuhna, páant í niíf jéih jwahcan caá. Jesúsdi h í jepahat pínah játih, pápnidih “Jwiítidih wēp teo wáacni caá”, niíf jenah joinít, caandíh wēina, í wáhni déepdih ípí jeéméj tají. Páni hna, buubut Jesúíhwá jumna yuhna, pápnidih wáhni déepdih jeémpnit, pápnidih í jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdi h í túi beh joi jwá hcan caá. Páant niíf jenah joinít, “Páant wá jeémé hchah, yéejat jíib weemdí h á jum-bipna caá”, í niíf jenah joiná yuh caá. ⁸ Obohjeéhtih dedé di h jwí jeémé hchah, jwí jeémpca hbut, Diosboó bíic yoobó jwiítidih á enna caá. ⁹ Caán déepdih jwí jeémé hchah, á túyuchah yuhna, bita Jesúsdi h jáap jéih-nitdih jwíta yéjea tagaá. ¹⁰ Pápnidih í weñat pebhna waadní t, caandí h í wáhni déepdih bitajeé h jwí jeémé hchah ennit, “Caánboó Jesúsdi h túi jéihni páant á jeémé hchah, weemdí hbut á túina nacaá”, á niíf jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Pápní á wēpna caá”, páantjeh niíf jenah joinít, jwúub jeémpna, á túi chájcan caá. ¹¹ “Weém túi jéihni caá”, niíf jenah joinít, jwí jeémé hchah, á túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéih-nit jwí jumátidih jwí júutat jíib, bita Jesúíhwá jwí úudwá panihnit, jáap jéih-nitdih jwí yéejabipna caá. Jesús queétdih á wun wá huchah yuhna, buudní t í jum-

bipna caá. ¹² Jwí úudwá panihnitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwí yéejanap.* ¹³ Páni hna, weémboó wá úudwá panihnitdih oinit, queétdih yéejacat tútut niijná, pápnidih wēinit í wáhni déepdih wá jeémpcan niít.

9

Jesús á naáwát tútutnit ded pah í jumát

¹ Jesús á bohénitji bíic yoobó weembút Jesúsdi h wá enep jí. Páant caandí h wá enechah, weemdí hbut á naáwát tútutap jí. Páni hna, ded pah wá chájí hichah, Jesús-boó á wutuchah, á túina caá. Weém caandí h teo wá hni yeebdí h áih dooná di h wá naáwá hchah joinít, ní jepahap jí.* ² Áih dooná di h jepahnit jumna, bitaboó “Pablo Jesús á naáwát tútutni nihcan caá”, í niíf jenah joyó hchah yuhna, yeebboó weemdí h á wahatjidih ní jéihna caá. Wá bohénachah joinít, jepahna, “Jesús á wēpatjí h jwiítidih á bohénap jí”, ní niíf jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ípí niijná caá: “Caán-boó Jesús á naáwát tútutni nihcan caá”, í niijí hchah yuhna, queétdih bohéna, ní tútut nuumátjidih wápi naó hna caá. ⁴ Cáacwá di h jwí bohénachah, jeémátidih babhbatdihbut queétdihbut jwiítidih wá hchah caá náahap. ⁵ Jesús úudwá, Pedrobut, nihát bita Jesús á naáwát tútutnitbut í weha mána yaá dh bíicdi h í bohé jibichah, ded pah í náahatdih ípí wá hna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queétdih yaá dhidihbut jwí numah jibichah, jwí náahatdih yeebdí h wá hchah áta náahcan tagaá. ⁶ Nihat bohé jibnitdih í bohénitboó dedé í náahatdih ípí wá hna caá. Páni hna, weém Bernabéjí h jwí bohénachah, bíih tewatdih jwí teocat pínah niijná, jwiít chénat pahdih jwí náahatdih yeebdí h wá hchah caá náahap. ⁷ Soldadowá queétdih í náahatdih ípí jíib chájcan caá. Í maátaboó queétdih ípí wá hna caá. Iguí h momnitboó í h iguí h quehechah, ípí jeémpna caá. Nihat ovejawá di h en daonítboó í h ovejawá di h ípí mao jeémpna caá. ⁸⁻⁹ Páant wá niiját jwiít cáacwá jwí jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah át niíf daacá p tají: “Momo jwií trigo tíbnadi h á caó h chunuchah, áih jacdi h ní chéoca bojoó, tíbnadi h jeémí hna,

* 8:6 Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17 * 8:12 Mt 25.45 * 9:1 Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16 * 9:8-9 Dt 25.4

ā jeemát pínah niijná”, āt niŷ daacáp tajī.* ĺPáant ā niŷ daacát túutna, momo jiwidi-hjeh niŷ Dios āt jenah joiŷp?*

¹⁰ Nihcan caá. Jwiŷt bohé jibnitboodih āt jenah joyóp tajī, cáacwādh jwī bohénachah, jwiŷtdih ī tūi en dawát pínah niijná. Wápchidih teonit, jeemátdih ipí bidna caá. ¹¹ Jwiŷtbut momnit dée, yeebdih Jesúh doonádih jwī tūi bohénap jī. Páant jwī chājachah, jwī náahatdih yeebdih wūhat āt náahap ta yūh jī.* ¹² Pánihna, bita bohénitdih niŷpí wūhat pah, jwiŷtdihbut wūhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wūhat yeebdih ā náahachah yūhna, ni wūhcah ennit, jwiŷtboó jwī wūbh tac buugácap jī. Pánih wūbhcanjeh, bádí jwīpí tewep jī. Jwī wūbúchah, nin pah niŷta niŷ jenah joi tagaá: “Pablowā bíf déedih náahnitjeh, ī bohéna caá”, niŷ jenah joinít, jwī bohénachah, niŷta joiŷhcan tagaá. Pánihna, yeebdih bohéna, ded pah jwī náahatdih jwīpí wūbhcap jī. ¹³ Obohjeéhtih, nindih ni tūi náhninaá: Dioh mūnā juibínit, jwiŷt judíowā sacerdotewādh nuŷpūwādh jwīpí wūhna caá, Diosdih ī cáo wūhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewādh, bita caánboó teonitdihbut ī cáo judhni déepdih āt jeemát túutup tajī.* ¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwī Maáh Jesucristo jwiŷt áih doonádih naóh-nitdih jwī bohénitdih āt en dawát túutup tajī.* ¹⁵ Páant ā wutuchah yūhna, weémboó yeebdih wāpí wūbhcap jī. Buubut páant niŷ daácna yūhna, “Weemdih ni teo wáacá”, ni-ijná wā chājcan caá. Weém nuugúp wūna yūhna, wāta wūbhcan tagaá. Wā wūbúchah joinít, ni wūhuchah, “Weém jūib wihcanni Jesúh tūini doonádih wāpí bohéna caá”, wāta jéih niijcán tagaá.

¹⁶ “Jesúh tūini doonádih wā bohéat jūib, Dios ā enechah, weém chah tūini caá”, wāpí niŷ jenah joičán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdih ā bohéat túutatdih chājcan, tūbit wāta jīgah tagaá.* ¹⁷ Wā náahat pahjeh áih doonádih wā bohéna, wā bohénitboó weemdih ī jūib chājat pínahdih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohéhichah, wā bohéhichah yūhna, biíc yoobó áih doonádih weemdih bohéat caá náahap. Á wutuchah

joinít, áih tūini doonádih wāpí bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdih ā wūhni tewatjeh ā jumuchah, wā bohéat jūib wāpí bidcan caá. ¹⁸ Pánihna, jūib bidcanjeh bohéna, bádí wā wēina caá. Yeebdih bohénitdih en dawát ā náahachah yūhna, weémboó wāpí wūbhcan caá.

¹⁹ Páant wā bohénachah, cáacwā jūib wūhcan, weemdih ī jéih wutcan caá. Bitā ī weŷat pínahdih chājcan, Dios ded pah ā bohéat túutat pahjeh wāpí bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yūhna, bita ded pah ī jumatdih ennit, biíc yoobó wāpí jumna caá, weemdih wēi ennit, tūini doonádih wā naawáchah joinít, ī jepahat pínah ni-ijná. ²⁰ Pánih chājna, wā úudwā panihnitá, bita judfowādh Jesúh doonádih bohénit, ded pah ī chājat biíc yoobó weembút wāpí chājna caá, wā naawáchah wēi joinít, Jesúsdih ī jepahat pínah niijná. “Nihat jwiŷt judfowā jwī nuowā ī wutatdih wā jepahcah yūhna, Dios weemdih ā tūi enna caá”, wā niŷ jéihna yūhna, queétdih bohénit, jwī nuowā ī wutatdih wāpí jepahna caá. ²¹ Bitā judfowā nihcannit Moisés ā wutatjdh jéihcannitdih bohéna, ded pah ī jumāt pah biíc yoobó wāpí jumna caá, wā bohénachah wēi joinít, ī jepahat pínah niijná. Pánih jumna yūhna, Dios ā wutatdih wāpí yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdih ā wutuchah, caandihbut wāpí jepahna caá. ²² Jáap jéihnitboodih bohéna, “Weém Jesúsdih chah jéihni caá”, wāpí niijcán caá. Queétdih tūi beh joi jwūhcan, “Nin pah chājnit, wāta yééj chāj tagaá”, niŷ jenah joinít, ī chājcatdih weembút wāpí chājcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat ī jumāt biíc yoobó wāpí jumna caá, wā bohéatdih ī tūi jepahachah, Dios queétdih ā tūi ubat pínah niijná. ²³ Jesúh tūini doonádih nihat cáacwā ī joyát pínah niijná, páant wāpí chājna caá. Pánih chājna, queét ī jepahachah, Dios pebhboó jumna, jwiŷt bícdih jwī tūi wēibipna caá.

²⁴ Dios pebhboó juibínit, chah tūini ā wūhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwūhna, ded pah ā wutatdih ni tūi jepahaá. Nin pah ā jumna caá: Cáacwā náonit, nihat ī náawachah yūhna, chah wēpép náonidih-

* 9:8-9 1Ti 5:18 * 9:11 Ro 15:27 * 9:13 Dt 18.1

* 9:14 Mt 10:10; Lc 10:7 * 9:16 Jer 20:9; Am 3:8

jeh wēinit, túinidih ípí wāhna caá. Páni-hna, chah wēpép náoni dée jwiítbut Dios ā wutatdih túi chājnit, ā pehbboó jwí jwibínachah, jwiítidih wēinit, túinidih ā wāh-bipna caá. Pánih wēpép náoni dée, Dios ā weñat pínahdih túi chājat caá náahap.²⁵ Nin pahbut ā jumna caá: Náonitboó íih bācahdih ípí wēpana caá. Pánih wēpana, íih bācahdih yéjeaat pínahdih ípí chājcan caá. Cáacwā queétdih wēinit, náojih péeb waoni júdudih í wūhatdih ípí bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wāhni júdu waican-jeh āpí wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwíih caolihdih yéjeahcan, Diosdih wūbhñit, ā naáwátidihbut jwíipí jenah joiná caá. Pánih chājnit, ā pehbboó jwí jwibínachah, túinidih jwiítidih ā wāhbipna caá. Caán ā wāhni pínahboó ā buud-cán niít.²⁶ Weémboó yoobópdiheh náoni dée, Dios ā weñat pínahdihchah chājat túut niijná, caandíh wāpí túi jenah joiná caá. Míc mao tíoñnit yoobópdihi í mao chūúat pah, weembút Jesús ā wutatdih túi chājat túut niijná, Diosdih wā túi jenah joiná caá.²⁷ Náonit, míc mao tíoñnit íih bācahdih yé-jacat túut niijná, í náahatdihchah ípí chājcan caá. Páant í chājat pah, weembút wíih caolihdih yéjeacat túut niijná, wā náahatdih chājcan, Dios ā weñat pínahdihchah wāpí chājna caá. Pánih chājnit, Dios pehbboó wā jwibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jíib wūhat pínah meemdíh ā wihcan caá”, weemdíh ā niijcán niít.

10

Egipto baácmant jūóhñit ded pah í yapatji

¹⁻²Dios pehbboó jwibínit, jwiítidih wēinit, túinidih ā wūhat pínahdih jwiít nihat jwí bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowā jwí nuowā Egipto baácmant jūóhna, ded pah í yapatjidih jwiítidih túi náhñiat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh í bejchah, Diosboó queétdih wapna, mah pōh panihñijih āt waawáp wut jī.* Muj Mac Duunidih jōpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios āt chúuh bejat túutup wut jī.* Pánih jumna, Moisésdih

ít túi péenap wut jī.³ Tútchi wihcapboó jumnit, Dios ā wāhni jeémátdih nihat ípí jeémép wut jī.*⁴ Muj wihcah, mah ā bac jūúwát pínah niijná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih āt mawat túutup wut jī. Páant ā chājachah, ā wāhni mahdih queét nihat ít babháp wut jī. Jee dáhmant í babhni mah ā bac jūúwát dée, Jesucristobut Túini Espíritudih āt wūhup wut jī. Í jéih encah yuhna, Jesús íjeéh ā jib bejchah, ā wāhni Túini Espiritu queétdih āt teo wáacap wut jī.*⁵ Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí ā teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandíh ít jepahap wut jī. Bitá dawá caandíh jepah-cannitdih wēi encan, Dios queétdih āt peéh chājav wut jī. Pánihna, nihat Egipto baácmant jūóhñit, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ít wun beedép wut jī.*

⁶Páant queét nihat í yapatdih náhmina, bíic yoobó yeejép í chājat pah jwí chājca boj jíih.*⁷ Dios ā daacát túutni tólih, Éxodo í niijnidih, nin pah āt niij daacát túutup taji: “Queét cáacwā í pāpnidih wēinit, bíicdih wēi jeemp babh máihna ít chājav wut jī”, āt niijíp taji.* Páant í yéj chājav pah, jwiítidih chājcat caá náahap.⁸ Bíih láa biquína yaádh metnit, í náah ít chājav wut jī. Páant í í náah chājav peéh bíic yeó jáapdiheh veintitrés mil queétdih Dios āt mawap wut jī.* Páant í chājav pah, jwiítidih chājcat caá náahap.⁹ Bíih láa, biquína nin pah Moisésdih ít niij jūihñup wut jī: “¿Dépanih tibeé jwiítidih Egipto baácmant ma ub jūóh? Nin tútchi wihcapboó jwí yabh jibna caá. Dios jwiítidih ā túi en daocán caá”, ít niijíp wut jī. Páant niijnít, Diosdih tac buugána, caandíh ít íjanap wut jī. Páant í yéjeat peéh, Dios maiwādhíh āt wahap wut jī, queétdih í chāac mawat pínah niijná.* Páant í yapatdih jenah joinít, í chājav pah jwiítidih chājcat caá náahap.¹⁰ Bíih láa, biquína nin pah ít míc niijíp wut jī: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswādhíheh jwí maáta āt chāj? Jwiít nihat bíic yoobó túinít jwí jumna caá”, míc niijnít, Diosdih ít jūihñup wut jī. Páant í jūihñat peéh mawat pínah niijná, Dios áih ángeldih āt wahap wut jī.* Páant í chājav

* 10:1-2 Ex 13.21-22

* 10:1-2 Ex 14.22-29

* 10:3 Ex 16.35

* 10:4 Ex 17.6; Nm 20.11

* 10:5 Nm 14.29-30

* 10:6 Nm 11.4

* 10:7 Ex 32.6

* 10:8 Nm 25.1-18

* 10:9 Nm 21.5-6

* 10:10 Nm 16.41-49

pah, jwiít dih chājat caá náahap.

¹¹ Páant queét ī yapatji jwiít péeni yeó jáapna jumnit dih ā jéhiyana caá. Ī yap-atjidih Moisés ā daacátjidih ennit, túi jengah joinít, biíc yoobó jwiít dih chājat caá náahap. ¹² “Weémboó Jesús dih wā chah túi jengah joiná caá. Dedé yéej chājat jengah joyát weemdíh ā jūwúchah yuhna, wā túi jéih yap yohna caá”, níj jengah joiná, ñi túi chāja chaáh. Páant níj jengah joiná yuhna, jon játih moón ĩ chājat pah, ñi jwúub yéej chājmi nacaá. ¹³ Jwiít nihát biquí láana yeejép chājat jwí jengah joiná caá. Páant jwí yéej chājilichah yuhna, jwí yéej chājat pínah niijná, Dios jwiít dih āpí teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiít dih āpí júutna caá, jwí yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwí buujácat dih jéihnit, chah yeejépdih jáhnnit, jwiít dih āpí teo wáacna caá.

Pāpnidih wéicat

¹⁴ Wā chéenwā, nondih ñi túi joyoó: Bitá “Jwíh dios, jwiít dih teo wáacni caá”, ĩ níj pāpnidih ĩ weñepboó bejcanjeh, queét ĩ chājat biíc yoobó yeebbát ñi chāja bojoó. ¹⁵ Yeéb túi jéihnit jumna, ded pah ñi chājat pínah dih jéihyat túut niijná, nin wā naawát dih yeebjéh ñi túi jengah joyoó: ¹⁶ Míic wáac jwinít, Jesús h meép panihni iguúh macdih babhni, áih bácah panihni pandihbut biíc dih jwí jeémát dih bainí yeebdíh wā naóhbi pna caá. Pánih babh, jeémpna, ā wun wáhat dih jengah joinít, “Túina caá”, jwí pí niijná caá. “Jwiít dih wun wáhna, jwiít ájeéh túi biíc dih jwí jumuchah, ā wépat jwiít dihbut ā wáhna caá”, jwí níj jéihna caá.* ¹⁷ “Jwí jeémpni pan biíc dahjeh ā jumát pah, jwiít nihát biíc dih biíc bácah dée jwí jumna caá”, níj jéihnit, caán pan dahdih biíc dih jwí pí jeémpna caá.

¹⁸ Jwiít judíowā ded pah jwí chājat dih ñi jengah joyoó: Dios h mæuná bejnit, nuñúpdih mao cáo wáhnnit, Dios dih jwí pí wéina caá. Caandíh jwí wáhat túttimah, caán déep dih jeémpna, Dios jíl biícwā jwí jumna caá. Bitabut pāpnidih ĩ wáhnidih jwí jeémpna, queétt but caanjíh biícwā ĩ jumna

caá.* ¹⁹ Páant niijnít, “Jwíh dios caá”, níj pāpni, caandíh ĩ wáhnibut “Dedé wépat ā jumna caá”, wā niijcán caá. ²⁰ Obohjeéhtih, dedé wépat ā wihcah yuhna, bita caandíh jeémát dih wáhna, Dios dih jengah joicánjeh, nemépwáboodíh jeh jengah joinít, ĩ wáhna caá. Pánih wáh péanit, jwúub jeémpna, nemépwā biíc dih ĩ jumna caá. Yeébbodíh nemépwā biíc dih ñi jumát dih wā náah yac-can caá.* ²¹ Nemépwā biíc dih jumna, Dios biíc dih ñi jéih jumcan caá. Dios biíc dih túi jumát túut niijná, nemépwā biíc dih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwá dih ĩ wáhni jeémát dih ñi jeémpca bojoó. Caandíh wáhni babhbat dihbut ñi babhca bojoó. Jesucristo ā wun wáhat dih jengah joinít, caán biíc dih jumát túut niijná, áih meép panihni iguúh macdih babhna, áih bácah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.* ²² Pāpnidih wáhniji jeémát dih, Jesús ā wunat dih jengah joiní jeémát dihbut jeémpna, jwí Maáhdih ñi íjana caá. ¿Yeébbó Dios dih chah wépnit níft ñi jumap? ¿Ñi yéejat ā péeh chājat dih ñi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ā íjat dih úmnnit, nemépwá dih ĩ wáhnidih ñi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadih oinit, teo wáacat

²³ Biquína yeéb nin pah ñi níj jengah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chāja bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá. Weemdíh yéej chājatjeh ā náahcan caá”, ñi níj jengah joiná caá. Obohjeéhtih, biíh jwí chājachah, túini jumna yuhna, jwiít dih jeh, bitadihbut ā teo wáacan caá.* ²⁴ Pánihna, jwí weñat pínah dih jeh chājcan, bitadih jwí teo wáacat pínah dih chājat caá náahap.

²⁵ Déep dih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih ĩ wáhni níft? ¿Wá jeéméchah, ā túimi níft?” níj wábh joicánjeh, jíib chājnit, ñi jeémé. ²⁶ Jwí íp Dios nihat dih ā chājni, nihát áih caá. Dedé jwí jeémát pínah dihbut chājnit, jwiít dih ā wáhna caá. Pánihna, ā wáhnidih jwí jeéméchah, ā túina caá.*

²⁷ Jesús dih jéihcanni yeebdíh ā numah jeéméchah, bejnit, dedé ā wáhuchah, “¿Nin pāpnidih ĩ wáhni níft?” níj wábh joicánjeh,

* 10:16 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * 10:18 Lv 7.6 * 10:20 Dt 32.17 * 10:21 2Co 6.15-16 * 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21 * 10:23 1Co 6.12 * 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11

ni jeémé. ²⁸ Obohjeéhtih, Jesúsdih jáap jéih-nibut jumna, “Nin déep pāpnidih ī wūhni caá”, yeebdíh ā niijíchah joinít, caandíh ni jeémpca bojoó. ²⁹ “Wā jeéméchah, ā t́ina caá”, niij jéihna yuhna, jeémpnit, jwí Maáhdih jáap jéihniboodíh yeéb níta yééja tagaá. Obohjeéhtih, “Ní jeémpca bojoó”, wā niijíchah joinít, nin pah weemdíh níta niij wúbh joi tagaá. “Caandíh wā jeéméchah ā týatdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdíh ch́ajat náah?” ³⁰ Dedédih jeémpnit, ‘Ma wúhat t́ina caá, Paá’, wāpí niijná caá. Páant wā niijíchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandíh jeémpnit, ma yéej ch́ajna caá’, weemdíh ma niij?” níta niij tagaá. ³¹ Páant niij naóhna, nin pah niijná caá wā ch́ajap: Jwiit Jesúhwádih túi ch́ajat caá náahap, bita jwiitdih ennit, queébtut Diosdih ī weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih ch́ajna, bita Diosdih ī wéi naáwát pínah niijná, túi ch́ajat caá náahap. ³² Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúhwádihbut yeejép ní ch́aj jútca bojoó. ³³ Weémboó dedé wā ch́ajíhna, nihat cáacwā ī túi jumadidih jenah joinít, wāpí ch́ajna caá. Pánihna, Jesús-dih ī jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jummat pínahdih jenah joicánjeh, bita ī túi jummat pínahdih wāpí jenah joiná caá.

11

¹ Weém Jesucristo ded pah ā ch́ajatjidih jenah joinít, bíic yoobó wāpí ch́ajna caá. Páant wā ch́ajat pah, yeebbút ded pah wā ch́ajatdih ennit, bíic yoobó ní ch́ajjaá.*

Míc wáacnit, ded pah ī ch́ajat pínah

² Ded pah wā ch́ajatjidih náhninit, yeéb bíic yoobó ní t́ai ch́ajna caá. Jesúh doonádih jwí bohénachah joinít, páantjeh ní t́ai jepahna caá. Páant ní ch́ajachah, yeebdíh wā wéina caá.* ³ Bwú bíhdih wā naóhbipta caá, yeéb Jesúhwā míc wáacnit, ded pah ní ch́ajatdih ní t́ai jéihyat pínah niijná. Nindih ní náhninaá: Jwí íp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná ī maáh caá. Neoná ī weha mána yaádh ī maáh caá. ⁴ Níih baácdih moón bíhdih jepahat jútna, níih waojíh yégueh chóójih

niipí cáagna caá. Pánihna, Jesúh neonáboó wúbhnit, Dios naáwátidih naóh yapanitbut jih cáagna, “Bíih caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját jútut dée ch́ajnit, jwí Maáh Jesucristodih yeejép ī ch́ajna caá. ⁵ Yaádhboó wúbhna, Dios naáwátidih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wájeéh bóodih wā jepahcan níit”, niiját jútut dée ch́ajnit, ī weha mánadih yeejép ī ch́ajna caá. Mí áa nihcannijeéh yeejép ch́ajnih wili, nihat míih waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá. ⁶ Yaádhboó íih waojíh yégueh chóójih cáaguíhcan, waó yoóc boj beedáníh ī jumu naáh. Obohjeéhtih, boj beedáatdih t́icnit, ī jih cáaga naáh. ⁷ Diosdih wúbhna, neonáboó Dios ā nihat panihni jumna, íih wao dáhhjih cáagcat caá náahap. Páant ī cáagcan, “Dios-jeh caá wā maáh. Caánboó chah t́ini caá”, ī niiját jútutna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wá-jeéh bóo t́ini caá. Caandíh wā wéi jepahna caá”, ī niiját jútutna caá.* ⁸ Dios cáacwádih jwíih ch́ajna, newédih át jwíih ch́ajap wut jí. Túttimah áih páwájih yaddih át ch́ajap wut jí. ⁹ Newédih ch́ajnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jí. Obohjeéhtih, yadboodíh newédih teo wáacnih pínah át ch́ajap wut jí. Páant tigaá neoná maáh panihnit ī jumna caá.* ¹⁰ Yaádhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, ī weha mánadih ī jepahat jútut t́ut niijná, Dioíh ángelwā ī wéi enat pínah but niijná. ¹¹ Obohjeéhtih, neoná ī weha mána yaádh ī maáh ī jumuchah yuhna, Jesúhwā jumna, Dios queéť chéñat pahdih bíic yoobó ā enna caá. Pánihna, queétdih míc teo wáacat caá náahap. ¹² Dios newédih jwíih ch́ajna, áih páwájih yaddih át ch́ajap wut jí. Bwú yaádh caá neoná pínahdih ī weh jumna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihatdih ā ch́ajap.

¹³ Míc wáacnit, ded pah ní jummat pínahdih túi jéihyat t́ut niijná, yeebjéh ní jenah joyoó. Níih t́utchinadih moón bitadih ī jepahat jútutíhna, íih waojíh yégueh chóójih ípí cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih wúbhnit, ī weha mánadih ī jepahat jútutna, queétdih waojíh cáagat caá náahap. ¹⁴ Ní cātíh newé waó yoóc maátni ā dwwúchah ennit, “¿Caánboó yad wíi pah waó yoóc duoná, ā t́iccan níit?” níipí niij jenah

* 10:29 1Co 8.7-12

* 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17

* 11:2 2Ts 2.15

* 11:7 Gn 1.26-27

* 11:9 Gn 2.18-23

joiná caá. ¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi dúwúchah ennit, “Míih waó yoóc maátni dʘoná, mi túi jíghona caá”, ñipí níj jenah joiná caá. Pánihna, míih waó yoóc maátni dʘonít, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chájap. ¹⁶ Páant wá naáwát-dih ded bíihboó mácah á naáwíhichah, nin pahjeh wá jepahna caá: Nihat jwiít yeeb-díh bohénit wá naáwát-dih bíic yoobó jwípí bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Diosíhwábut Diosdih wéinit, bíic yoobó ípí chájna caá.

Jesús á wutni jeémát-dih í túi chájcan

¹⁷ Jesús á wutni jeémát-dih wun bainí wá naóhbi-pna caá. Míic wáacnit, Jesús á wutni jeémát-dih ded pah ñi jeémát doonádih joinít, yeebdíh wá wéican caá. Jesús á naáwát-dih bíic yoobó chájcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáac-can-jeh, ñi míic yeejana caá. ¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús á wunatdih náhninit, bíicdih jeémát túut niijná yuhna, ¿Dépanihna, bíicdih ñi jeémpcan? Biquína dawá bíi dée bíbohni moh yéejnit bíicdih í jeémíhcan caá. Bitaboó í chéenwá bíic yoobó jenah joinít-jeh bíicdih í jeémpna caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ípí túi jeémpna caá. Pánih nihat bíicdih jeémpcan, ded pah Jesús á bohéatdih ñi chájcan caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesús-dih túi jepahnitdih, det Jesús-dih túi jepah-cannitdihbat ñi jéihna caá. Páant ñi chájcan, ñita jéihcan tagaá. ²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih páican-jeh, ñi wá jüóhni jeémát-dih ñipí jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnit-boó bainí jeémát-dih-jeh bíbohni, túi jeémp chüühcan, nuugúp í wunna caá. Bitaboó búdí iguñ macdih wá jüóhni, bitadih wáican-jeh, í babh máihna caá. Pánih chájna, “Jesús á wutni jeémát-dih jeémpna caá jwí chájap”, niijná yuhna, yoobó-dih ñi niijcán caá. Á wutni jeémát á jumachah, nihat ñi wá jüóhni jeémát-dih pááhnit, bíicdih ñita wéi jeémp tagaá. Pánih jeémpna, túi bíicdih áih bácah pah ñita jum taga. ²² ¿Ni jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugúp tubachah yuhna, ñiñ nuúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesúsíhwá páant yeejép ñi cháj? ¿Dépanihna Jesúsíhwá moh yéejnitdih

jígah encanjeh ñi túica? ¿Ded pah wá niijbí? ¿Páant ñi chájachah, yeebdíh wá wéimi naniít? Nihcan caá. Wá wéican níit.

Jesús á wutni jeémát ded pah á jumat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh á jéihyanap jí, á wun wúhatdih náhninit, ded pah pandih jeémp, iguñ macdih babhni, jwí túi jeémát pínah niijná: Caandíh eníh-cannit í teoni pínah chei Jesús á bohénitdih át numah jeémép wut jí. Pánih jeémpnit, jwí Maáh Jesús pan júdudih ubnit, ²⁴ “Nindih ma wúhat túina caá, Paá”, níj péanit, á bohénitdih át ói wúhup wut jí. Pánih ói wúhni, nin pah át niijp wut jí: “Nin pan wíih bácah panihni caá. Yeeb ñi yeejat jíib wá wun wúhbi-pna caá. Pánihna, nindih jeémpnit, wá wun wúhatdih ñi náhninaá”, át niijp wut jí. ²⁵ Pánih jeémp péanit, Jesús pamapdihbat wá, wá bhni, nin pah queédih át niijp wut jí: “Nin iguñ mac wíih meép panihni caá. Wun wúhni, jáap namá dée wá chájbipna caá, Diosjeéh ñi túi jumat pínah niijná. Wá wun wúhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yeejatdih á yohbi-pna caá, iguñna bejnit déedih á pehbóo ñi bejat pínah niijná. Pánihna, iguñ macdih babhni, weemdíh ñi náhninaá”, Jesús á bohénitdih át niijp wut jí. ²⁶ Pánih pandih jeémp, iguñ macdih babhbat jumat pah “Jesús weemdíh á wun wúhatdih wá túi jenah joiná caá”, niiját júutna caá jwí chájap. Pánihna, Jesús á jwúwá dei jüúwát pínah játih páant-jeh jwiít áihwá-dih pandih jeémpnit, iguñ macdih babhbat caá náahap.

Jesús á wutni jeémát-dih ded pah í jeémát pínah

²⁷ Jesucristo á wun wúhatdih túi jenah joinít, bita Jesúsíhwá-dih oinit, pandih jeémp, iguñ macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicán-jeh jeémpnit, babhna, Jesúsíh bácahdih áih meépdihbat “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandíh búdí á yeej chájna caá. ²⁸ Ded á jeémát pínah játih, á yeej chájatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, á yeejatdih Diosdih naóh péanit, á jeémé naáh. ²⁹ Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúsíh bácah panihni, nin iguñ mac áih meép

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

panihnidih enna, wā yéejat jíib weemdíh ā wun wūhatdih wā náhnina caá”, níj jengah jói, jeémpnit, ā babhba naáh. Páant níj jengah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ā jeéméchah, Diosboó caandíh ā peéh chājipna caá. ³⁰Jesús ā wutni jeémátdih túi jengah joicánjeh ní jeémát jíib, dawá tubúp chāúhñit, bitabut it wunah bejep wut jí. ³¹Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ní yéejatdih jengah joinít naáwáchah, Diosboó yeebdíh āta peéh chājcan tagaá. ³²Pánihna, Dios bñu yeebdíh peéh chājnit, bohéna caá ā chājap, túttimah iiguípna ní bejcat pínah níjina.*

³³Wā úudwā panihnitá, Jesús ā wutni jeémátdih jeémát túut níjina, míic wáacnit, nihardih páinit, bíicdih ní túi jeémé.

³⁴Nuugúp tubanitboó íih muúboó jum juhna, í jeémp wud jumna naáh. Pánihna, túinijeh ní jeémé, Dios yeebdíh ā peéh chājcat pínah níjina.

Ní pebhna juibínit, bíih ní úúbh jói daacátjidih wā jepahbípa caá.

12

Túini Espírítu ā jéihyaat

¹Bñu Túini Espírítu ā jéihyaatnadih ní úúbh joyátdih wā jepahbípa caá, ní túi jéihyat pínah níjina. ²Nindih ní náhninaá: Yeéb Jesucristodih ní jepahat pínah játih, nemépwā í maáh ní nuowádih yeenit, ā jéih jepahcah yuhna, yeéb Corinto tútchidih moondíh pápnitdih āt úúbat túutap tají. ³Ded Túini Espírítu ā wēpatjīh naóhni, ded nemépwā í wēpatjīh naóhñidihbut ní jéihyat pínah níjina, nin pah wā níj daácna caá: “Túini Espírítu ā wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo yeejép caá’, í níjicán níit. Obohjeéhtih, nemépwáboó í wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wúuh, jwí Maáh caá’, í jéih níjicán níit”, wā níjina caá.

⁴Túini Espírítuboó jwiít Jesúíhwādih teo wáacna, mácah jéihyatnadih ápi wúhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ā jumuchah yuhna, caán Túini Espírítujeh páant ápi teo wáacna caá. ⁵Ded pah bitadih jwí teo wáaquíhichah, mácah ā jumuchah yuhna, jwí Maáh Jesúskeh jwiít nihardih ā teo wáacat túutna caá. ⁶Bitadih mácah jwí teo wáacachah yuhna, Dios ā wēpatjīhkeh jwiít nihardih jwí jéih teo wáacna caá. ⁷Jwiít

nihat Jesúíhwādih Túini Espírítu ā wēpatjīh ápi teo wáacna caá, jwiítbut bita áihwādih jwí teo wáacat pínah níjina. ⁸Biquína ā wēpatjīh, “Nin pah meemdíh chājat caá náahap”, í níj jéih naóh yapana caá. Bita ā wēpatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbut í túi jéih naóh yapana caá. ⁹Bitá ā wēpatjīh, Diosdih chah jengah joinít, bíihdih í jéih teo wáacna caá. Bitabut wunnitdih teo jánhanit, í jéih booana caá. ¹⁰Bitabut cáacwā í jéih chájca naáhdih í chájna caá. Bitá Dios ā naáwáchah, í jéih naóh yapana caá. Bitá ded Túini Espírítu jumnidih, ded nemép jumnidihbut í beh enna caá. Bitabut ā wēpatjīh mácah wéheatjīh í jéih naóhna caá. Bitá mácah wéheatjīh í naáwáchah joinít, í jéih naóh yapana caá. ¹¹Pánihna, nihardih mácah ā jumuchah yuhna, Túini Espírítujeh ā wéhat pínahdih chājnit, queét nihardih ápi teo wáacna caá.*

Jesúíhwā bíic bácah pah jwí jumat

¹²Jwíh bácah bíickeh ā jumuchah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, molí chónabut ā jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ā jumuchah yuhna, nihardih jwíh bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiít Jesúíhwā dawá jumna yuhna, jwiít nihardih bíicdih áih bácah dée jwí jumna caá.* ¹³Biquína judíowā, bita judíowā nihcannitbut jum, biquína teo wúhñit, bita teo wúhñitbut jwí jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít nihardih mácah jwí jumuchah yuhna, jwiítidih teo wáacni Túini Espírítu bíickeh jumna, jwiítidih waadníit, jwiít nihardih bíic bácah pah áh chājap taga.

¹⁴Jwíh bácahdih jumni bíickeh nihcan, dawá ā jumna caá. ¹⁵Jwíh jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémbóo téihya nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ā níjíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá. ¹⁶Jwíh molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ā níjíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá. ¹⁷Obohjeéhtih, jwíh bácahdih quíib dahkeh jumna, molít wíhcah, ¿ded pah tígáá jwita jéih jói? Molítjeh jumna,

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11 * 12:11 Ro 12.6-8 * 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

wuuc it wihcah, ¿ded pah tigaá jwita jéih jōf? ¹⁸ Pánihna, nihat bácah jumnidih jwí náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiít dih chájni ded pah ā náahatdih nihat jwíih báciahdih jumni pínahdih át chájjip taga, jwí túi jumát pínah niijná. ¹⁹ Jwíih báciahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh ā jumuchah, jwíta jéih jumcan tagaá. ²⁰ Pánihna, dawá báciahdih jumni ā jumuchah yuhna, biíc bácahjeh ā jumna caá.

²¹ Jwíih quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdíh judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya ā teo wáacat pínahdih wā náahcan caá”, ā niijíchah yuhna, ā teo wáacat ā náahna caá. Jwíih wao dáhboó “Dedé weemdíh judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadiah wā náahcan caá”, ā niijíchah yuhna, caandíh ā náahna caá. ²² “Wíih báciahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwí niij jenah joiníboó chah ā náahna caá. ²³ “Túí jígohcanni caá”, jwí niij jenah joiná, táini yégehndih jwípi daoná caá, túí jígohat túut niijná. Tíicnit, jwípi jáhna caá, bita ī encat pínah niijná. ²⁴ “Bita ī enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwí niij jenah joinídih jwípi jáhcan caá. “Wēpcanni caá. Túí jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwí niij jenah joinídih chah jwípi túi en daoná caá. Páant tigaá Dios át chájap taga, ²⁵ míic jūihñat dée wihcanjeh, nihat ā túí méic teo wáacat pínah niijná. ²⁶ Pánihna, jwíih quíib dah túbna, nihat bácah ā túbana caá. Quíib túbat ā yayáchah, nihat jwíih bácah ā túina caá.

²⁷ Yeéb nihat Corinto tútchidih moón Jesúhwa áih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwíih báciahdih jumni nihat ā chájat pínah mácah ā jumát pah, yeebát Jesúh báciahdih jumnit dée, ñi chájat pínahbut mácah ā jumna caá. ²⁸ Nihat Jesúhwa bíicdih jumnit, Túini Espírítu ā wēpatjīh mácah jéihyatnadih Dios át wūhup taga. Dios ā jwíih ñionitboó Jesús ā naawát túutnit ī jumna caá. Túttimah, Dios naawát-dih naóh yapanit ī jumna caá. Túttimah, ā naawát-dih bohénit ī jumna caá. Túini Espírítu ā wēpatjīh cáacwā ī jéih chájca naáhdih biquína ī chájna caá. Biquínaboó wunnitdih teo jáha uúbhñit, ā wēpatjīh

ī jéih booana caá. Bitaboó, bitadiah jí-gah ennit, ípi teo wáacna caá. Bitaboó, cáacwádih túi waóhñit pínah ī jumna caá. Bitaboó, ā wēpatjīh, mácah wéheatjīh ī naóhna caá.* ²⁹ Yeéb nihat Jesús ā naawát túutnit nihcan caá. Nihat Dios naawát-dih naóh yapanit pínah, nihat ā naawát-dih bohénit pínah, nihat wēp chájni pínahbut nihcan caá. ³⁰ Nihat booanit pínah, nihat mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihat mácah wéheatdih jwúub túut nuúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá. ³¹ Jwiít biquínadiah nihat jéihyatna ā wihcan caá. Diosjeh caá áih cáacwádih ā jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihatdih caandíh búdi uúbat caá náahap. Obohjeéhtih, bitadiah jwí oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espírítu ā wēpatjīh bitadiah jwí túi teo wáacbiipna caá. Jwí oican, Túini Espírítu jwiít-dih ā teo wáacachah yuhna, bitadiah jwí túi teo wáacachah niít.

13

Oyat

¹ Túini Espírítu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh wéhenit, bita ī wéheat, ángelwā ī wéheatjīh wéhená yuhna, bitadiah jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá. ² Túini Espírítu ā wēpatjīh Dios ā naawáchah, jwí jéih naóh yapana yuhna, bitadiah jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ā jumát-dih, ā chájat pínahdihbut túí jéihna yuhna, bitadiah jwí oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cáacwā jwí jéih chájca naáhdih Dios ā wēpatjīh jwí jéih chájat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadiah jwí oicah, Dios ā enechah, dedé pínah nihcan caá.* ³ Nihat jwí bíbohathdih moh yéejnitdih jwí wūhuchah yuhna, Jesúh doonádih jwí naawát peéh bita jwiít-dih ī cáwachah yuhna, bitadiah jwí oicah, Dios jwiít-dih wēi encan, túinidih ā wūhcan niít.

⁴ Bitadiah oina, ded pah jwiít-dih ī yéej chá-jachah yuhna, yéej cháj jwúabacan, túini-jeh jwí jumbiipna caá. Bitadiah oina, jígah ennit, jwí teo wáacbiipna caá. Queéd-dih oina, íih bií déedih en ñinahcan, ded pah ī túi yapachah, jwí íjcan niít. Pánih oina, queét jwiít-dih ī wēi enat pínah niijná, ded

* 12:28 Ef 4.11 * 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23

pah jwí túi jumát, jwí túi yapat, jwí túi chá-jatdihbut jwí naóhcan níít. “Weém nihat jéihni caá. Dedé jüdhdát weemdih wihcan caá”, niijní pah jwí jumcan níít. ⁵Bitadiah oina, queétdih jwí tíicacan níít. Pánih oina, चाह तूनिदिह jwiítjeh bíbóhat túút niijná, jwí bidcan níít. Pánih oina, ded pah jwiít dih bainí yeejép í chājachah yuhna, waicanjeh jwí íjcan níít. Jwiít dih í yéej chá-jatjidih jwí quíib buúdbípna caá. ⁶Bitadiah oina, yeejép í yapachah, yeejép í chājachah-but, jwí wéican níít. Obóhjeéhtih, túini í yapachah, yoobópdi h í chājachahbut, jwí wéibipna caá. ⁷Bitadiah oina, í yéej chá-jat doonádih bitadiah naóhcan, í túi chá-jatdih jenah joinít, Dios queétdih á túút nuúmat pínahdih jwí túi jenah jói cádahcan níít. Pánihna, ded pah jwí yapachah yuhna, jwí oi cádahcan níít.

⁸“Ni míc oyoó”, níj wutnit, Dios “Pánt bóojeh tigaá. Yeebdíh buú oyat náahcan caá”, á niijcán níít. Obóhjeéhtih túttimah, Túini Espíritu á wépatjéh Dios naáwát dih naóh yapaat, mácah wéheatjéh naáwát-but, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahat á wihcan níít. ⁹Nin baácbóo jum jwuhna, Túini Espíritu á teo wáacachah yuhna, nihatdih túi jéih beedácan, nihat Dios naáwát dih-but túi yoobópdi h jwí jéih naóh yapacan caá. ¹⁰Obóhjeéhtih, Jesucristo, túini yoobát jumni, á jwúub dei jüúwúchah, nihatdih jwí jéih beedábipna caá.

¹¹Nin pah jwí jumna caá: Weém wébit jumna, wébit í jenah joyát, í wéheat pahbut, weembút jenah joinít, wá wéhenap jí. Obóhjeéhtih, buú behe jumna, wébit í chá-jat pah wá chá-jcan caá. ¹²Nin pahbut á jumna caá: Máa quenalih naajíh jwí túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih buú jwí jéih encan caá. Túttimah, jwiít chénaboó caandíh jwí míc jwááh enbipna caá. Nin baácbóo jum jwuhna, Diosdih jwí jéih beedácan caá. Obóhjeéhtih, á pebhboó juibína, jwiít dih buú á jéih beedáát pah, jwiítbut caandíh jwí jéih beedábipna caá.*

¹³Nin baácbóo jum jwuhna, jwiít dih nin pah chá-jat caá náahap: Diosdih túi jenah jói cádahcan, jwiít dih á túi chá-jat pínahdih páantjeh náhnina, caandíh, bitadiahbut oi

cádahcat caá náahap. Obóhjeéhtih, oyat caá jwiít dih चाह náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwát dih naóh yapaat

¹Míic oyat jwiít dih चाह á náahachah yuhna, Túini Espíritu á jéihyaatnadihbut jwiít dih bidat caá náahap. Dios naáwát dih naóh yapaat wépatdih चाह bidat caá náahap, míc wáac juínít, ní jéih míc teo wáacat túút niijná. ²Mácah wéheatjéh naóh-nitboó cáacwádih wéhecan, Diosdihjeh í wéhena caá. Túini Espíritu á wépatjéh, Dios á jéihyaatdih í naáwáchah yuhna, nihat cáacwá ípí beh joicán caá. ³Obóhjeéhtih, Túini Espíritu á wépatjéh Dios naáwát dih naóh yapanitboó cáacwáboodíh í wéhena caá. Diosdih चाह í túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih á chá-jat túúatdih चाह túi beh joinít, í jepahat pínah niijná; í jígahatdih, í úumatdihbut á yayát pínah niijná; páant í níj naóh yapana caá. ⁴Mácah wéheni áih caolihdihjeh Túini Espíritu á teo wáacna caá. Obóhjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapaniboó Dioíhwá wáac juínít dih á teo wáacna caá.

⁵Yeéb nihat mácah wéheatjéh ní wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwát dih naóh yapaatdih चाह wá náah yacna caá. Naóh yapaniboó Dioíhwádih चाह á teo wáacna caá. Obóhjeéhtih, mácah wéheatjéh naóhni, caandíh jwúub túút nuúmníjéh bíicdih naóhni, Dios naáwát dih naóh yapani bíic yoobó áihwádih í teo wáacna caá. ⁶Wá úudwá panihnitá, weém ní pebhboó juibínít, mácah wéheatjéhjeh wá naáwáchah, yeebdíh áta teo wáaccan tagaá. Obóhjeéhtih, ded pah Dios á jéihyaatdih naóh yapanit, ded pah jwí chá-jat pínahdih naóh bohénit, yeebdíh wá túi teo wáacap jí.

⁷Nin pah á jumna caá: Pelatdih, chíó nahdih yoobópdi h jwí póojah, joinítboó jwí póojatdih í beh joicán níít. Bítatdihbut yoobópdi h jwí bíitcah, bitaboó jwíjééh í jéih eocan níít. ⁸Póojat nahdih yoobópdi h jwí póojah, joinítboó beh joicán, míc mawatdih teo wáacadi h í bejcan níít. ⁹Pánihat dée, joinítéh wéheatjéh yoobópdi h ní naóhcah, í beh joicán níít. Ní naáwáchah

* 13:12 1Jn 3.2

yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niít. ¹⁰ Nin pahbut ā jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ā jumna caá. Cáacwā íih wéheatjijeh wéhena, í míc beh joiná caá. ¹¹ Obohjeéhtih, weemdíh naóhniíh wéheatdih beh joicán, jwí jéih míc wéhecan caá. ¹² Pánihat pah, joinítíh wéheatjih naóhcan, í beh joicáh, yeebbút queétdih ní jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwádih teo wáacat pínah niijná, Túini Espíritu ā wūhni jéihyaatnadih búdí ní bidíi.

¹³ Dioíhwádih teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjijih naóhniiboodíh jwúub túut nuumát pínahdihbut uúbát caá náahap. ¹⁴ Beh joicán yuhna, wíih caolihboó mácah wéheatjijih wā túi uúbhna caá. Pánt wā uúbúchah, wíih caolihdih ā teo wáacna caá. Wíih wéheatjijih wā uúbúchah, wíih jenah joyátboodíh ā teo wáacna caá. ¹⁵ Pánihna, mácah wéheatjijih uúbhniit, wíih wéheatjijihbut wā uúbhbiipna caá. Mácah wéheatjijih eonit, wíih wéheatjijihbut wā eobipna caá. ¹⁶ Míc wáac junít, mácah wéheatjijijeh Diosdih ní weñechah, jéih jwuhcanni ní cātíh jumna, ní naáwátidih beh joicán, “Pánt tigaá”, ā jéih niijcán niít. ¹⁷ “Túina caá, Maá”, yoo bópdih ní niijíchah yuhna, ní niiját caán jáap juníiboodíh ā teo wáaccan niít. ¹⁸ Mácah wéheatjijih yeéb ní uúbát chah weémboó pánih uúbhna, wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wápi niijná caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, pánih uúbhna yuhna, Jesúíhwā jwí míc wáac junít, yeebdíh ā teo wáacat pínah niijná, daocánni jacnabitjeh níih wéheatjijih naóhna, chah wāta wéi tagaá. Diez mil jacnadih mácah wéheatjijih wā naáwáchah yuhna, yeebdíh ā teo wáaccach, wāta wéican taga.

²⁰ Wā úudwā panihnitá, wébit í jenah joyát pah ní jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéej chájatdih jenah joicánnit í jumát pah yeebbát bíic yoobó ní jumúú. Behnit í jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ā jumát pínahdih túi jenah joinít yeebdíh jumát caá náahap. ²¹ Yeéboó nin pah nípi níj jenah joiná caá: “Dios weemdíh túi wéinit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ní níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, Dios ā wéi enat

júutat pínah nihcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ā níj daacátjidih ní túi jenah joyoó: “Dios nin pah ā niijná caá: “Wíih judíowádih peéh chájat túut niijná, í pebhna bíih baácđih moondíh wā wahbiipna caá. Játih wā naáwátidih naóh yapanit judíowā íih wéheatjijijeh í naáwáchah yuhna, í jepahcap jí. Búu peéh chájat túutna, judíowā í wéheatdih wéhecannit í naáwáchah, páantjeh weemdíh í jepahcan niít”, jwí Maáh ā niijná caá”, Isaías át níj daacáp tají.* ²² Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwádih ā wéi enat júutat pínah nihcan caá. Ní míc wáac juyúchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaías ā daacátjidih náhnit, Diosdih í jepahcatji jíib ā peéh chájat pínahdih í jenah joibíipna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúíhwāboó Dios naáwátidih ní naóh yapanachah joinít, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ā teo wáaccan niít. ²³ Míc wáac junít, yeéb dawá mácah wéheatjijih ní naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsdih jepahcannitboó waád junít, “Queét mácah wéheatjijih naóhniit jenah joicánnitjeh caá”, í níj jenah joibíipna caá. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátidih ní naóh yapanachah joinít, Jesúsdih jepah jwuhcanni nin pah ā níj jenah joibíipna caá: “Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wā jenah joyátidih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ā níj jenah joibíipna caá. Pánt níj jenah joinít, bóđicha caj yoh íajnit, “Dios, meém nihát jéihni, túini caá”, niijnít, Jesúsdih ā jepahbiipna caá.

Wáac junít, túinijeh jumát

²⁶ Diosdih weñat túut niijná, míc wáac junít, túinijeh chájat caá náahap. Yeéb nihát ní naáwáchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, nihát bíicđih ní niijcá bojoó. Túini Espíritu biquínadih ewat ā wūhuchah, Diosdih wéi ewat caá náahap. Bíihdih bohéatdih ā wūhuchah, naáwát caá náahap. Bíihdih Túini Espíritu ā jéihyanachah, caandíhbut naáwát caá náahap. Bíihdih Túini Espíritu ā wépatjijih mácah wéheatjijih ā naáwáchah, jwúub túut nuúm naáwát caá náahap. Pánihna, Túini Espíritu ded pah ā teo wáaccachah, Jesúsdih chah túi jenah joyát túut niijná, yeebdíh

* 14:21 Is 28.11-12

naáwát caá náahap. ²⁷ Mácah wéheatjih naáwíhna, chénewā, biíc peihcannitjeh biquínajeh ī naáwá naáh. Ī naáwátdih jwúub túut nūmmnibut ā naáwá naáh, yeéb nihat ņi beh joyát pínah niijná. ²⁸ Obohjeéhtih, mácah wéheatdih jwúub túut nūmmnī pínah wihcah, wáac jwiníttdih ā naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diitboó Diosdih ā úúbú naáh.

²⁹ Túini Espírítu ā teo wáacachah, Dios naáwátdih biquína ī naóh yapana naáh. Queét ī naóh yapanachah, joinítboodíh túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espírítu ā naáwát túutni níit?” níj jéihyat túut niijná. ³⁰ Páant ā naáwáchahjeh, biíhdih Túini Espírítu ā naáwát túutuchah, jwíh naóhniiboodíh yayát caá náahap, biíh jwúh ā naáwát pínah niijná. ³¹ Nihat biícđih naóh yapacan, biquínajeh nihat naóh yapaat caá náahap, nihat múic wáac jwinítboó ī bohéat pínah, ī weñat pínah, chah ī túi jumat pínah niijná. ³² Túini Espírítuboó ā naáwát túutuchah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólíh caá wā naóhbi, queétdih wā túi teo wáacat túut niijná?” níj jenah joyát caá náahap. ³³ Páant níj jenah joiná, Dios ā náah yacat pah túinijeh ņi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihat Jesúihwā múic wáacnitdih túinijeh ā chājat túutat pah, yeebđihbut biíc yoobó ā náah yacna caá. ³⁴ Pánihna, múic wáacna, Dios ā wutatji pah ī weha mánadih jepahna, ņi weha mána yaádh lai-hcanjeh ī joí chéudu naáh. ³⁵ Úúbh joíhna, ílh munná jwúub juibnitjeh, ī weha mánadih ī úúbh joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac jwinít ī túi joí nūnnátdih ī yééjanachah, ā túican caá. ³⁶ Yeéb múic wáacnit, ded pah ņi túi jumat pínahdih páant wā naáwátdih joíhcan, nindih ņi túi jenah joyó: Jesúih túini doonáđih yeebboó naóh waóhñit nihcan caá. Yeebjéh caandíh jepahñit nihcan caá. Pánih waóhñit nihcan, nihat biíh tátchinadih moón Jesúihwā yeebđih ī waáwáchah, ded pah ípí chājatdih náhninit, yeebút biíc yoobó ņi chājáá.

³⁷ Ded “Weém Túini Espírítu ā wēpatjih Dios naáwátdih naóh yapani caá. Ā wēpatjih weemđíh ápí jéihyana caá”, níj jenah joiníboó “Dios ā wutatdih ded pah jwí

múic wáacatdih Pablo yoobópdih ā naóh yapanap be”, ā niijí naáh. ³⁸ Obohjeéhtih, wā naáwátdih ā joyáh bojochah, bita caandíhbut ī joyáh bojo naáh.

³⁹ Pánihna, wā úudwā panihnitá, Dios naáwátdih naóh yapaat túut niijná, Túini Espírítu ā teo wáacat pínahdih búdí ņi úúbú. “Mácah wéheatjih ņi naóhca bojoó”, niijcát caá náahap. ⁴⁰ ņi jenah joyát pahjeh chājcan, Dios ā wutat pah túinijeh chājat caá náahap.

15

Jesús ā boo pud jūúwát

¹ Būū wā úudwā panihnitá, Jesúih dooná yeebđih ded pah wā naáwátjidih wā jwúub náhniabipna caá. Caán doonáđih jwíh jepahñit, būūbut jenah joinít ņi jumna caá. ² Caán doonáđih ņi jepahachah, yeéb iiguípna beñit déejidih Dios át túi ubup taga. Caán naáwátdih joí cádahcan, ájeéh jumat túut niijná, Dios pehbboó ņi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh cádahna, ņi jwíh jepahatji dedé pínah nihcan níit.

³ Weemđíh jéihyani doonáđih yeebđih wā jwúub naáwáp jī. Oboh jumni naáwátjeh nihcan caá. Dios ā niijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwí yéejat jīb át wun wáhp wut jī.* ⁴ Páant ā wunat túttimah, áih bácahdih ī yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ā niijátji pah, át jwúub boo pud jūúwáp wut jī.* ⁵ Pánih boo pud jūóhñiji, Pedrodih át jígohop wut jī.* Túttimah, ā bohénitjidihbut át jígohop wut jī.* ⁶ Túttimah, áihwā quinientos chah ī múic wáac juyúchah, queétdihbut át jwúub jígohop wut jī. Biquína queét ennitjiboó ī wunachah yuhna, nihat bitaboó páantjeh ī báadh jwuhna caá. ⁷ Túttimah, ā úud Santiagodih át jígohop wut jī. Pánih jígohñit, nihat ā naáwát túutnitdihbut át jígohop wut jī.

⁸ Pánih jígohñiji jeáboó ā páuh laab béjat túttimah, yeejép wā chā jwuhuchah, wā jepahat pínah játih, weemđihbut ā jígohop jī. Páant ā jígohochahjeh, ā boo pud jūúwátdih túi jenah joinít, caandíh wā jepahap jī.* ⁹ Jesúihwáđih tabit yeejép wā chājachah yuhna, Jesús weemđíh jígohñit, áih

* 15:3 Is 53.5-12 * 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32 * 15:5 Lc 24.34 * 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36; Jn 20.19 * 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch 8.3

doonádih ā naóh jibat túutap jī.* ¹⁰ Páant wā jamachah yuhna, Dios weemdih oinit, át jígah enep taga. Pánih jígah en túut numnít, Jesúh tūini doonádih ā bohé jibat túutap jī. Pánihna, weemdih ā teo wáacatjidih búdí wēinit, bita ā naáwát túutnit chah wā teona caá. Obohjeéhtih, wā wēpatjihjeh nihcan, Túini Espírítu ā teo wáacachah, Diosdih wā túi teo wūhna caá. ¹¹ Weém, queét bita ā naáwát túutnitbut, jwiít nihát páant Jesúh doonádih jwī bohénachah, yeébbóó ñi jepahap jī.

Wannit ī jwáub boo pud jūwát

¹² Jesúh doonádih bohéna, ā jwáub boo pud jūwátidihbut jwīpí bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwī bohénachah joinít, nihát yeéb Jesúsdih jepahnit yuhna, Dépanihna “Jwī boo pud jūóhcan niít”, biquína ñi niíf jenah joí? ¹³ Obohjeéhtih, boo pud jūwát ā wihchah nihna, Jesúsboó āta boo pud jūóhcan tagaá. ¹⁴ Jesús ā boo pud jūóhchah nihna, áih doonádih jwī bohéát, caandih ñi jepahatbut dedé pínah āta nihcan tagaá. ¹⁵ Páant ā boo pud jūóhchah nihna, Dioh doonádih yee naóhnitjeh jwíta jum taga. “Dios Jesucristodih át boanap taga”, jwīpí niíf bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud jūwát ā wihchah nihna, Jesúsdih Dios āta boocan tagaá. Caandih ā boocah nihna, yee naóhnit jwíta jum tagaá. ¹⁶ Boo pud jūwát ā wihchah nihna, Jesús āta boo pud jūóhcan tagaá. ¹⁷ Á boo pud jūóhchah nihna, caandih ñi jepahachah yuhna, dedé pínah āta nihcan tagaá. Yéejat jíib páantjeh yeebdih āta jum tagaá. ¹⁸ Páant ā boo pud jūóhchah nihna, Jesúh wā wannit, iquína mícjeh ita bej tagaá. ¹⁹ Pánihna, nin baáboó jum jwáuhnit, Jesúsdih jwī jepahachah, ā teo wáacachah yuhna, jwī wunat túttimah páantjeh buadná, jwiítboó chah moh yéejnit jwíta jum taga.

²⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih át boo pud jūwáp tajī. Caán caá jwíh boo pud jūóhni. Caán boo pud jūóh waóhni ā jamachah, jwiít áihwábut jwī boo pud jūóhbična caá. ²¹ Adán yéej chāj waóhna, át wun waáwáp tajī. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chājcanni jamna, wanniji át boo pud jūóh waáwáp tajī. ²² Adán yéej chāj waóhni, ā wunachah, jwiít nihátbut

yéej chājnit, jwīpí wunna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ā boo pud jūóh waáwáchah, jwiít áihwábut jwī boo pud jūóhbična caá.* ²³ Nin pah ā jamna caá: Jesucristo át jwíh boo pud jūwáp tajī. Túttimah, caán ā jwáub dei jūwáchah, jwiít áihwábut jwī boo pud jūóhbična caá. ²⁴ Túttimah, nihát baácdih moón maáta ī wēpatdih, nihát nemépwā ī wēpatdihbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosdih ā niíf naóhbična caá: “Dáa bāca, Paá, weemdih ma chājat túatdih bā wā péana caá. Bā meemjéh caá wūni”, ā niijbína caá. ²⁵ Páant ā niiját pínah jātih, Jesús páantjeh maáh ā jum jwáhat caá náahap, nihát Diosdih en jūihnitdih ā míc mao yap yohat pínah niijná.*

²⁶ Páant ā yap yohochah, jwī jwáub wuncan niít. ²⁷ Dios naáwátidih naóh yapani David nin pah át niíf daacáp tajī: “Dios nin pah ā niijná caá: “Wā wáuh Jesucristo nihátidih yap yohnit, maáh ā jamachah, nihát caandih ī jepahbična caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jamna, wā wáuhdih wā jepahcan niít”, Dios ā niijná caá”, David át niíf daacáp tajī.*

²⁸ Jesucristo nihátidih yap yoh péanit, ā ípdih “Dáa, bā nihát meemdih ī jepahna caá. Weembút meemdih jepahni caá”, Diosdih ā niijbína caá. Pánihna, Dios chah maáh ā jumbična caá.

²⁹ Biquína yeéb Jesúsdih jepah jwáuhcan, ñi oinit Jesúh wā ī jumat pééh, ī mawachah ennit, nin pah ñi niíf jenah jojóy be: “Jesúh wā jumna, boo pud jūóhnit, Dios pehbóó ī bejbína caá”, niíf jenah joinít, queédih jwáub enihna, túut numnít, ñit daabáat túutap wut be. Obohjeéhtih, boo pud jūwát ā wihchah, páant ñita chājcan tagaá. ³⁰ Jesúh doonádih jwī naáwát pééh, jwiítidihbut ī mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wā boo pud jūóhcan niít”, niíf jenah joiná nihna, wāta naóh cádah tagaá. ³¹ Wā jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdih ī mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wā naáwáchah joinít, yeéb ñi túut numátidih ennit, búdí wā wéina caá. Pánih wēinit, ā tobhochah yuhna, wā naóh cádahcan niít. ³² Nin Éfeso tátchidih dawá jiwá pah íjnit, Jesúh doonádih wā naáwát jíib, weemdih ī mawhip yuh jī. Pánihna, boo

* 15:22 Ro 5.12-18 * 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6

pud jūúwát ā wihcah, dedé pínah āta nihcan tagaá. Jwí boo pud jūóhcan, “Wáí-canjeh jwí wunat pínah játih, jwiít dih wēi babh jeémátjeh caá náahap”,* ípí niiját pah yoobóp dih āta jum taga. Obohjeéhtih jwí boo pud jūóhbipna caá.

³³ Yee naóhntidih ñi joyáh bojóó. “Yee-jép wādih pej jumnit, biíc yoobó yeejép ñi jumbipna caá”, bita í niiját dih ñi túi náhninaá. ³⁴ Yeebdíh jwúub túi jenah joinít, yéej chāj cádahat caá náahap. Biqúina ñijeéh jumnit Diosdih túi jéihcan, jwiít dih ā boo pud jūúwát tútat pínahdihbut jenah joicán, í yéej chájna caá. Páant í chájatdih yeebdíh tíicat caá náahap.

Ded pah túttimah jwíih bácah ā jumat

³⁵ Biqúina yeéb “Jwí jwúub boo pud jūóhbipna caá”, jwí niiját dih páantjeh beh joicán, nin pah ñi níj úbh joimí nacaá. ¿Ded pah wunnit í jwúub boo pud jūóhbi? ¿Ded pah íih bácah ā jumbi? ñi níj úbh joimí nacaá. ³⁶ Pánih úbh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyóó. Jwí momochah, áih jih bóo chóo ā wunachah-jeh, diítmant bóo ápí chíih jūóhna caá. Á wunach, āta chíih jūóhcan taga. ³⁷ Chíih jūóhnioboó jwí momnidih biíc yoobó nihcan caá. Pánihat dée jwí jwúub boo pud jūúwúchah, jwíih bácahbut mácah ā jumbipna caá. ³⁸ Nihat jwí momni chíih jūóhntit ded pah ā jumat pínahdih Diosboó āt chájap taga. Biíhñajih jwí wid momochah, biíc pah jígohni míc ā chíih jūóhcan níít.

³⁹ Páant ā jumat dée nihat bácahnabut biíc yoobó nihcan caá. Cáacwā, nuñúpwā, jwébehwā, queejwá nihat íih bácah mácah ā jumna caá. ⁴⁰ Nihat jeáboó jumni, baácboó jumniabut biíc yoobó nihcan caá. Jeáboó jumni ā túyatbut mácah, baácboó jumni ā túyatbut mácah ā jumna caá. ⁴¹ Nihat jeáboó jumniabut biíc yoobó ā yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwābut mácah ā yeh iigná caá. Cúiwā míc-jehbut mácah ā yeh iigná caá.

⁴² Pánihna, momni mácah ā chíih jūúwát pah, jwí wunachah, í yohni bácah jwúub boo pud jūóhna, mácah ā jumbipna caá. Jwí wunachah, jwíih bácah ā moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwí boo pud jūúwát túttimah,

jwíih jáap bácah ā jwúub moópcan níít. ⁴³ Jwí wunachah, jwíih bácah ā túi jígohcan caá. Obohjeéhtih, jwí boo pud jūúwúchah, túini ā jumbipna caá. Jwí wunachah, jwíih bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwí boo pud jūúwúchah, túi wēpni ā jumbipna caá. ⁴⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhni bácah ā wunbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jumni pínah bácah ā jwúub boo pud jūóhbipna caá. Nin baácboó jwí jumat pínah bácahdih Dios āt wāhup wut jī. Pánih wāhna, biíh bácah ájeéh jumat pínahdihbut ā wāhbipna caá.

⁴⁵ Dios naáwát dih daacni nin pah āt níj daacáp taji: “Á jwíih chájni newédih Dios áih bácahdih caolih jéyanachah, āt caolih wáyap wut jī. Caán newé Adán āt wūt jumup wut jī”, āt níj daacáp taji.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wūt jumnidih boonanit, áih bácahdih Dios mácah āt chájap wut jī. Pánih caandíh boonanit, jwiít dihbut ā boobipna caá, ā pehbboó ájeéh jwí jumat pínah niijná. ⁴⁶ Nin baácboó jwí jumat pínah bácahdih Dios āt jwíih chájap taji. Túttimah, jeáboó ájeéh jwí jumat pínah jáap bácahdihbut ā cháj wūhbipna caá. ⁴⁷ Dios Adándih baácjil āt chájap wut jī. Obohjeéhtih, Jesucristoboodíh jeamant āt wah deyanap wut jī. ⁴⁸ Jwiít nihat Adán juimená jumna, áih bácah déedih jwí bíbohna caá. Jesucristoihwā jumna, áih jáap bácah déedih jwiítbut jwí bíbohbiipna caá. ⁴⁹ Būu nin baácboó jum jwuhna, baácjil chájni Adán pah jígohntit jwí jumna caá. Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jígohntit jwí jumbipna caá. ⁵⁰ Wā úudwā panihnitá, páant wā naáwát dih jenah joinít, nindih ñi túi náhninaá: Nin baácboó jwí jum jwuhni bácah, yéejni jumna, Dios pehbboó yéejat wihcapna ā jéih jumcan níít. Moópni pínah jumna, Dios pehbboó moopát wihcapnabut ā jéih jumcan níít.

⁵¹ Játih Dios ā jéihya jwuhca naáhdih būu yeebdíh wā naóhna caá. Nin wā naáwát dih ñi túi jenah joyóó: Jesucristo ā jwúub dei jūúwát pínah játih, nihat jwiít áihwā jwí wuncan níít. Obohjeéhtih, jwí wunat túttimah, jwí wun jwuhcah, biíc yoobó jwiít nihatdih ā tútat numbipna caá.

* 15:32 Is 22.13 * 15:45 Gn 2.7

⁵² Biíc láa quíib pínah bojat pah jwí túut nuumát ā jumbipna caá. Péeni póojat nah ā yáanachah, jwiít nihat áihwádih Dios ā túut nuumbípna caá. Ā yáanachahjeh, nihat áihwā wunnitji jáap bácah jumnit ī jwúub boo pud jūóhbiipna caá. Áihwā báadhnitdihbut ā túut nuumbípna caá.* ⁵³ Būū jumni bácah wūna, ā moópbiipna caá. Obohjeéhtih, jwiít dih ā túut nuumát túttimah, jwíih jáap bácah jwúub wūncan, ā moópcan niít. ⁵⁴ Páant ā yapachah, Dios naáwát dih naóh yapani Isaías nin pah ā niij daacátji biíc yoobó ā yapbiipna caá: “Dios nihatdih át yap yohop tagaá. Páant ā yap yohochah, áihwā ī jwúub wūncan niít”, át niij daacáp tají.* ⁵⁵ Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah ā niij daacátjidihbut biíc yoobó ā yapbiipna caá: “iWūnat ā jwúub wihcan niít! Pánihna, būū jwí yéejat peéh wūnatdih jwí úumcan caá”,* ā niij daacátji pah jwiít áihwā wēnit, jwí niijbípna caá. ⁵⁶ Moisésji ā wūtatdih jéihna yūhna, jwiít nihat jwípi túi jepahcan caá. Pánih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwí niij jéihna caá. Páant jwí jummatdih jéihnit, jwí wūnat túttimah, dedé yéejat peéh chājatdih úumna, wūnatdihbut jwípi úumna caá. ⁵⁷ Obohjeéhtih, Jesucristo wūn wūhñit, ā jwúub boo pud jūúwúchah, jwiít áihwā iiguípna bejnit déeji jwúub boo pud jūóhñit, Diosjeéh jumat túut niijná, ā pehbhoó jwí bejbipna caá. Páant jwí jummat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēnit, “Túina caá”, jwípi niijná caá.

⁵⁸ Wā úudwā panihnitá, yeebdíh búdí oinit, nin pah wā naóhna caá: Jesús dih ni jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdíh yeenit, mácah ī bohénachah yūhna, joyáh bojnit, yoobóp dih Jesús dih doonádih nií túi jenah joyoó. Pánih jenah joinit, “Diosdih jwí teo wūhat būudní pínah nihcan caá”, niij jéihnit, ded pah ā chājat túutatdih túi wēnit, ni chājaá.

16

Ded pah dinerodih wūhat

¹ Būū biíh naáwát dih yeebdíh wā naóhbiipna caá. Jerusalén tútchidih moón

Jesúh wádih teo wáacat pínah dinerodih ded pah ni chājat pínahdih wā naóhbiipna caá. Galacia baácdih moón Jesús h wā míc wáacnitdih nin pah wā chājat túutat pah biíc yoobó ni chājaá.* ² Chooát yeó jáap jumat pah débóo dinero nií wūhat pínahdih yeéb nihat ni jwejepboó nií ámo-hoó. Det ī tewat jíb búdí bíbohñit, búdí ī ámo-ho naáh. Det bainí bíbohñit, bainí ī ámo-ho naáh. Pánih ámo-hna, nií pebhna wā juibínachah, queét moh yéejnitdih nií wahni pínah dinerodih nií bíbohbiipna caá. ³ Wā juibíát pínah játih, dinerodih ub bejnit pínah neonádihbut nií níwií. Páant nií níwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesús h wā queédih ī túi jéihyat pínah niijná, wā daác wūhbiipna caá. ⁴ Weemdihbut Dios ā wahachah, queét biícdih wā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā jéih jwūhcan caá.

Pablo ā jib bejat pínah

⁵ Nin pah wā jib bejat pínahdih wā niij jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesús h wā pebhna wā juibíbiipna caá”, wā niij jenah joiná caá.* ⁶ “Maatáp dih ijeéh chāo jwúhñit, mah noój ā yapat túttimah, biíh tútchina wā bejbipna caá. Pánih chāoniji wā yap bejat túut chājachah, weemdih ī jéih teo wáacbiipna caá”, wā niij jenah joiná caá. ⁷ Pánihna, niijeéh maatáp dih jumíhna, Macedonia baácdih wā jib bejat túttimah nií pehbhoó wā juibíbiipna caá. Butéh bejna, maatcanjeh wāta jéih jum tagaá. Dios ā náahachah, túi maatáp dih niijeéh wā chāo jwúhbiipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadih páantjeh wā jum jwūhbiipna caá.* ⁹ Ninboó dawá wā bohéát dih íjnit, ī bohéát túutcah yūhna, Dios ā teo wáacatjih búdí wā bohénachah, dawá joiná caá ī chājap. Pánihna, weemdíh ijeéh jumat caá náahap. Pánih jumni i Pentecostés túttimah, nií pebhna wā bejbipna caá.*

¹⁰ Timoteo nií pebhna ā juibínachah, ā náhni dahwacat pínah niijná, nií túi teo wáacá. Jwí Maáh dih teo wūhni wā jumat pah, caanbút Jesús dih teo wūhni caá. Páant

* 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14 * 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * 16:5 Hch 19.21
* 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10 1Co 4.17

ã jumuchah, caandih ñi túi en dawaá.*

¹¹Caandih yap yohcanjeh, yeéb nihatdih túi joyát caá náahap. Caandih túi wëinit, wã jumupna ã jwúub jüwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biíh Jesúhwā bícdih i jwúub juyát pínahdih wã bidna caá.

¹²Apolosdih “Bita Jesúhwā bícdih Corinto tútchidih moón Jesúhwādih meembút enedih ma bejeé”, wã wëp niijp yuh be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwuhcan caá. Túttimah, débólih ã bejihna, ã bejmi dée caá.

Pablo ã pée túyat túutat

¹³Bita i yéjaat déedih yap yohat túut niijná, túi jenah joinít jumat caá náahap. Nemépwābut i yéjaat déedih úumcanjeh, yap yohat túut niijná, Jesúsdih ñi túi jenah joí cádahca bojoó. ¹⁴Pánihna, oinit, bitadih túi chājat caá náahap.

¹⁵Wã úudwā panihnitá, nihat Acaya baácdih moón Jesúsdih i jepahat pínah jātih, Estéfanawā i jepahatjidih ñi jéihna caá. Queét Jesúhwādih búdí ipí teo wáacna caá.* ¹⁶Pánih teo wáacnit jumna, i naáwáchah, ñi túi jepahaá. Bita queét panihnit maáta, bita Jesúsdih teo wāhnitdihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷Yeéb Corintodih moondih búdí bidna wã chājap be. Pánihna, ñi wāhnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojih ninna i juyúchah, búdí wã weñep be. ¹⁸Yeéb bícdih jumna, yeebdih it weñanap tagaá. Biíc yoobó ninna junít, weemdihbut i weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi túi chājap be”, yeebdih niiját caá náahap.

¹⁹Asia baácdih moón Jesúhwā míc wáacnit yeebdih i túyat túutna caá. Aquila, Priscilajih íih muúboó míc wáacnit Jesúhwābut búdí i túyat túutna caá. “Jwī Maáh Jesúsjeéh i túi jumna naáh”, niijnít, i túyat túutna caá.* ²⁰Nihat nin Éfeso tútchidih moón Jesúhwābut yeebdih i túyat túutna caá. Yeebút Jesús ã oyatjih ñi túi míc úúbú.

²¹Buu nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá. Weembút yeebdih búdí wã túyat túutna caá.

²²Ded jwī Maáhdih túi oicannidih Dios ã peéh chāja naáh. Jwī Maáh Jesús waicanjeh ã jwúub dei jüwú naáh.

²³Jwī Maáh Jesús yeebdih búdí oinit, ã teo wáaca naáh. ²⁴Jesucristo ã oyatjih bícdih moon páh yeéb nihatdih búdí wã oina caá.

Páant bóojeh tiguaá wã naawát.

Pablo

2 CORINTIOS

Pablo queétdih ā táyat tútat

¹ Weém, Pablo, biñdih daacát tútnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúfhwádih wā wahna caá.* Dios ā náahat pah, Jesucristoñ doonádih ā naawát tútni wā jumna caá. Nin núodih wahna, jwī úd panihni Timoteojñ yeebdñh búdí jwī táyat túttna caá. Bita Acaya baácdih moón Jesúfhwābut nin wā daác wahnidih ī joyó naáh. ²Jwī íp, jwī Maáh Jesucristobut yeebdñh búdí oinit, ī teo wáaca naáh, biícdih ñi túi jumt pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

³Jwiítdih en jígahnit, Dios ápi teo wáacna caá. Páant ā teo wáacachah, caán, jwī Maáh Jesucristo ā ípdih búdí wēinit, “Jwiítdih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, niiját caá jwiítdih náahap. ⁴Yeejép jwī yapachah, jwiítdih caanjéh ápi túi teo wáacna caá, bita yeejép ī yapachah, queétdihbut jwī teo wáacat pínah niijná. ⁵Nin baáccoó Jesucristo jum láa, túbit yeejép āt yapap wut jī. Áñh túini doonádih bohéna, caán Jesús ā yapatji pah muntih jwiítdih dawá láa túbit yeejép jwī yapna caá. Jesucristoñ jumna, páant yeejép jwī yapachah, Dios jwiítdih búdí ápi teo wáacna caá. ⁶Pánih yeejép yapna, yeebdñh jwī jéih teo wáacna caá, Diosdih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiítdih ā teo wáacachah, jwiítdih yeebdñh jwī jéih teo wáacna caá, ñi jígahat ā yayát pínah niijná. Jwī yeejép yapat pahjeh muntih, yeebút yeejép ñi yapachah, “Dios ā túi teo wáacipna caá”, niij jenah joinit, caandñh ñi cádahcan niít. ⁷Pánihna, “Weém yeejép wā yapat pahjeh muntih, queétdihbut yeejép ī yapna caá. Dios weemdñh búdí ā teo wáacat pah, queétdihbut búdí ā teo wáacachah, caandñh ī túi jenah joí cádahcan niít”, wā niij jéihna caá.

⁸Buu wā údwā panihnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baáccoó jum láa, túbit yeejép wā yapap jī. “Wā jéih buñjácán niít. Wā wanbipna caá.* ⁹Weemdñh ī mao yohbipna caá”, wā niij jenah joyóp yeh

jī. Obohjeéhtih, Diosboó páant āt yapat tútutp tají, “Weemjéh wā jenah joyátjñh wā jéih chájna caá”, wā niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wanah bejnitdih jwúb booani jumna, weemdñh ā teo wáacat pínahboodñh bidat caá náahap. ¹⁰“Wā jibipboó búdí tobohat ā jumuchah yuhna, Dios ā teo wáacachah, wā túi yapap jī. Túttimahbut, biíc yoobó muntih ā túi teo wáacatjñh wā túi yapbipna caá”, wā niij jéih caá. ¹¹Yeéb ñi úbúchah, jwiítdih oinit, Diosboó ā túi teo wáacipna caá. Páant ā teo wáacat doonádih joinit, dawá úbhñit, “Túina caá, Paá. Pablowádih mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, ī niijbípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ā jwúb bejñhat

¹²Biquína ñijeéh jumnit weemdñh yeena caá it chájap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēinit, “Dios ā teo wáacatjñh ā náahat pahjeh queétdih, bitadihbut túinijeh wā pej jum bohénap jī”, wā niij jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdñh yoobópdih wā naawáp jī. Wā jenah joyátjñh nihcan, Dios weemdñh oinit, ā teo wáacatjñh, ñijeéh wā túi jumap jī.

¹³⁻¹⁴Yeebdñh naóh daácna, buocannijeh wāpí daácna caá, ded pah wā bohéatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Obohjeéhtih, buu wā naawátidih ñi túi beh joi jwúhcan yuhna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahdih yeebdñh búdí wā náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwī Maáh Jesús ā jwúb dei júbúchah, “Pablo jwiítdih ā túi bohénap jī”, weemdñh wēinit, caandñh ñi niijbípna caá. Biíc yoobó yeebdñh wēinit, “Wā naóh-niji túini doonádih queét ī túi jepahap jī”, weembút Jesúsdiñh wā niijbípna caá.

¹⁵⁻¹⁶Páant ñi weñat pínahdih jéihñit, Éfeso tútchiboó jum jwuhna, “Queét Corinto tútchidih moón Jesúfhwádih juibí bohénit, Macedonia baácna bohénadih wā bejbipna caá. Macedonia baáccoó jumñiji Judea baácna jwúb bejat túut, queét Corintodih moonidñh chéneji teo wáacat túut niijná, queétdih wā en yap bejbipna caá. Í pebh jumni Judea baáccoó wā jwúb bejat pínahdih jéihñit, queétdih weemdñh ī túi teo wáacipna caá”, wā niij jenah joyóp yeh jī. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yuhna, wā jéih bejcap jī.* ¹⁷Ñi pebhna wā bejat

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32 * 1:15-16 Hch 19.21

pínah doonádih joinít, wā juibícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niij jengah joí niif? ¹⁸ Páant ñi niij jengah joicá bojoó. Dios ā niijátji pahjeh biíc yoobó ā chājat pah, weembút yeeni nihcan caá.

¹⁹⁻²⁰ Weém, Silas, Timoteojihbut Dios wūúh Jesucristo ded pah ā chājatjidih yeebdíh jwí bohénap jī.* Jesucristo nin baácboó ā cáac jumat pínah játih, Diosboó ā wūúh ded pah ā chājat pínahdih át naáwáp wut jī. Pánihna, Jesucristo ā íp ā naáwátji biíc yoobó át chājat wut jī. “Jújuh Paá, ma chājat tútatdih wā chājbiipna caá”, át niij jepahap wut jī. “Páant wā chājcan niif”, át niijcáp wut jī. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwí niij jéihna caá. Pánih caandíh túi jengah joinít, ā naáwátjih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdih tígaa ā niiját”, jwípi niijná caá. ²¹⁻²² Jesucristodih jwí túi jengah joí cádahcat pínah niijná, Dios jwiítidih, yeebdíhbut ā túi teo wáacna caá. Áihwā jwí jumat pínah niijná, jwiítidih át níwip wut jī. Pánih níonit, jwiítidih búdí teo wáacat náahna, áih Túini Espíritudih át wahap tají, jwíih caolihboó ā jumat pínah niijná. “Dios pehbhoó ñi jumuchah, yeebdíh chah búdí ā túi chājbiipna caá”, Túini Espiritu jwiítidih ā niijíchah, jwí túi jéihna caá.*

²³ Būū jwuhna, wā jengah joyátjidih wā jwúub túut nūmátdih yeebdíh yoobópdih wā naóhbiipna caá. Wā yeenachah, Dios wíih jengah joyátidih jéih beedáni, ā peéh chājbiipna caá. Yeebdíh enedih búdí wā bejínna yuhna, “Weemdíh ennit, queét í tífcipna caá”, niij jengah joinít, ñi pehbhoó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwíih juyúp jī. ²⁴ Diosdih jepahnit ñi jumuchah, yeebdíh túbit wutni dée ñijeéh wā jumíhcan caá. Obohjehtih, ñijeéh túinijeh jumna, yeebdíh búdí wā teo wáaquílina caá, Diosdih túi jengah joí cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

2

¹ Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéej chājat peéh jūihna, yeebdíh búdí wāta jígaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejatdih jengah joinít, “Queétdih

jwúub jígahahcan, í pehbna wā bej jwuhcan niif”, wā niij jengah joyóp jī. ² Yeéb ñi jígahachah ennit, weembút búdí wāta jígah tagaá. Pánih míc jígahanit, jwíta míc jéih jwúub weñacan tagaá. ³⁻⁴ Pánihna, ñi pehbna bej jwuhcanjeh, ñi yéej chājatdih ñi cádahat pínah niijná, wā daác wahap jī. Ñi míc ámohat pínah játih bejna nihna, búdí wāta jígahap taga. Pánih búdí jígahna, jūinít, yeebdíh tícaihcan, yeebdíh búdí wā oyatdih ñi jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jī. Jwí jwúub míc enna, túut nūmúnít, túinijeh ñi jumuchah enna, wā túi wēibipna caá. Yeebbút ñi túi wēibipna caá. “Queétdih túi jepahnit, túinijeh í jumbipna caá”, wā niij jengah joiná caá.

Yéej chājnjidih í jwúub waadát túutat

⁵ Ñijeéh jumni túbit yéej chājni weemdíh ā jígahanap jī. Yeebdíh bácah chah át jígahanap taga. ⁶ Jáantjeh yeéb míc wáacnit, ā yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwúub waadát túutcap wut jī. Páant ñi peéh chājatdih náhninit, ā yéejatdih jígahna, át túut nūmúp wut jī. ⁷ Būū, ā yéejatdih quíib būdnít, caandíh ñi míc wáacapoó ñi jwúub waadát túutú. Á jígahat yayáchah, jwí Maáhdíh ā cádahcat pínah niijná, caandíh ñi túi teo wáacá. ⁸ Caandíh túinijeh ñi jwúub pej jumúú, “Weemdíh í túi oina caá”, wēinit, ā niij jengah joyát pínah niijná. ⁹ Játih yeebdíh daác wahna, “¿Wā wutuchah, í túi jepahmi niif?” niij jéihíhnit, wā daác wahap jī. Būū ñi jepahatdih jéihna, wā wēina caá. ¹⁰ Būū caán ā yéej chājatjidih ñit jengah joí cádahap wut be. Weembút wā jengah joí cádahna caá. Caán weemdíh ā yéej chājcah yuhna, yeebdíh teo wáacat túut niijná, Cristo ā enechah, ā yéejatjidih wā jwúub jengah joicán niif. Páant wā jengah joicátidih ennit, yeebbút ñi jengah joí cádahbiipna caá. ¹¹ Páant caán ā yéejatjidih jwiítidih jwúub jengah joicát caá náahap, ā tícat yayáchah, nemépwā í maáh, Satanás, ā náahat pah ā chājat pínah niijná. Á yéejatjidih páantjeh jengah joiná, Satanásdih jwíta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiít nihadidih ā yéej chājihatdih jéihcannit jwí nihcan caá.

Titodih jwááhcan, Pablo ā náhni dahwaat

* ¹:19-20 Hch 18.5 * ¹:21-22 Ef 1.14

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juióbinit, Cristoŝh túini doonádih wā naáwáchah, dawá í túi joyóp jī. “Dios ā teo wáacachah, caandíh jepahnit dawá í jumna caá”, wā niíf wēi jenah joyóp jī. ¹³ Páant wā jenah joiná yuhna, wā úud panihni Tito, ñi pebhna wā wahnidih jwááhcan, weémboó búdí wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjíh moondíh “Wā bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baáčboó caandíh bididih wā jüúwúp be.*

Cristo jwiít dih eníhcannidih ā yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoŝhwā jwī jumadíh jenah joinít, Diosdih búdí wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ā jumuchah, Satanás jwiít dih ā yéej chájat tútuchah yuhna, Cristoŝhwā jumna, jwiítbut caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Dios nihadíh Cristoŝh doonádih jwiít dih ā naáwát tútup be, Satanásdih Cristo ā yap yohatjidih í jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdí wēinit, nihát caandíh í túi jenah joiná caá. ¹⁵ Cristoŝh doonádih jwī naóh peét bejehach enna, Dios búdí wēinit, “Wā wūúh Cristo panihnit í jumna caá”, ā niíf jenah joiná nacaá. Biquína jwī naóhni túini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ā túi ubnit í jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, í jepahcat peéh iiguípna bejnit pínah í jumna caá. ¹⁶ Nin pah jwípí niíf naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguípna bejnit, túbit yeejép ñi tubaat ā yaicán niít. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioŝh túini pehbhoó ñi bejehach, búdí ñi weñat ā yaicán niít”, jwípí niíf naóh bohéna caá. Páant, jwī niíf naáwáchah joinít, íijnit, biquína í joíhcah yuhna, bitaboó í túi wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Cristo jwiít dih ā teo wáacach, áih túini doonádih yooóp dih jwī naóhcah, beh joicán, nihát ita wēi joicán taga. ¹⁷ Dios naáwát dih bita bohé jibnitboó, júb náahna, yooóp dih í bohécan caá. Obohjeéhtih, páant í bohéat pah jwiítboó jwī yee bohécan caá. Dios ā naáwát tútutnit jumna, caán ā enechah jéihnit, yooóp dih jwípí bohéna caá.

3

Pablowā Jesúŝhwādih teo wühnit í jumat
¹ Bitá í niíf pah, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, weémboó wā niíjcán caá. Yeéb weemdíh túi jéihna, “Pablowā yooóp dih ípí bohéna caá”, niíf jenah joinít, páant bita í niíf daác wahatdih ñi náahcan caá. Yeebút bitadih páant ñi niíf daác wahatdih wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih jéihcan, páant daác wahatdih ñita náah taga. ² Yeebdíh jwī bohéniji túini doonádih joinít, ñi túut nuumúchah ennit, “Dios ā teo wáacatjíh Pablowā queédih í naáwáchah joinít, í jenah joyát dih it túi túut nuumúp taga”, bita í niíf jéihna caá. Páant niíf jéihnit, Dios ā bohéat tútutnit jwī jumadíhbut í jéihna caá. ³ Pánihna, jwī túi bohénachah, ñi túut nuumátji doonádih joinít, Cristo jwiít dih ā bohéat tútatjidih nihát í jéihna caá. Dios báadhni áih Túini Espiritu ā teo wáacatjíh, yeebdíh jwī naáwáchah, ñi túi jepahap jī. Cristoŝh doonádih jwī bohénachah joinít, ñi jwíh túut nuumátji doonádih bita í joyóchah, yeébboó queédih jwī daác wahat panihnit ñi jumna caá.* ⁴ “Cristo jwiít dih ā wun wūhatjíh Dios ā túi teo wáacna caá”, ñi niíf jenah joyóchah jéihna, jwiítboó “Túini Espiritu búdí ā teo wáacatjíh Dios naáwát dih queédih jwī túi bohénap jī”, jwī niíf wēi jenah joiná caá. ⁵ Pánih wēinit, “Weém wā jenah joyát jíh mindih wā jéih chájna caá”, niíjcán, “Dios ā teo wáacatjíh jeh wā bñájana caá”, wā niíf jéihna caá. ⁶ Páant ā teo wáacatjíh áih jáap naáwát, túini doonádih wā túi naóhna caá. Jon játíh Dios jeé naanádh ā daacátjidih jwī nuowádih át jepahat tútut wut jī. Obohjeéhtih, caán máa wutatdih í túi jepahat pínah wépat queéboodíh át wihcap wut jī. Nin jáap naáwátboodíh jwī jepahat pínah niíjná, Túini Espiritu jwiít dih ā teo wáacna caá, Diosjeéh jwī túi jumat pínah niíjná.*

⁷⁻⁹ Dios ā wutatdih jeé naanádh daácnit, Moisésdih ā wühuchah, Dios ā wépatjíh Moiséh móot búdí át yeh iiguíp wut jī. Moisés jeemánt ā jwúub dei jüúwúchah, áih móot yeh iigát ā baáj jwúub bejehach yuhna, quíib ihana, queét Israel juimenájí

* 2:13 Hch 20.1 * 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26

* 3:6 Jer 31.31 * 3:7-9 Ex 34.29

caandih it jéih encap wut jí.* Jon játih Dios á daacni wutatdih á wühuchah, ájeéh í tui jumat pínah niijná, caandih tui jepahat át náahap wut jí. Obohjeéhtih, í tui jepahcatji peéh iiguipna it bejep wut jí. Páant í jepahcah yuhna, Moisés á naöhni wutat túini á jumadilh júutna, Dios búdí á yeh iigát át jíghohop wut jí. Búu láa jáap naáwát, túini doonádih Dios á naáwát túutuchah, Túini Espiritu jwí jepahat pínahdih á teo wáacachah, chah túini jumna, chah yeh iigát panihni á jumna caá. Caán jeé naanádih á daacni wutatdih jwí tui jepahcatji peéh iiguipna jwíta bej taga. Caán wutatdih jepahcan, ájeéh jwí jéih jumcah yuhna, caán wutatdih á wühuchah, Dios á tui yeh iigát át jíghohop wut jí. Obohjeéhtih, búu láa Jesucristofh túini doonádih jwí jepahachah, iiguipna jwí bejat déejidih, Túini Espiritu á teo wáacatjih Diosjeéh jwí tui jumna caá. Pánihna, jáap dooná chah túini caá á jumap.¹⁰ Búu láa Jesucristofh dooná jwiítidih búdí yeh iigni dée á jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios á daac wühni wutat jwiítidih yeh iigcánni dée á jumna caá.¹¹ Caán wutatdih á wühuchah, búdí yeh iigát maátcanjeh át jum jwuhup wut jí. Pánihat pah, caán wutat túini jumna yuhna, búudní pínah át jumap tají. Obohjeéhtih, Jesucristofh túini doonáboó á búudcán niít. Búdí yeh iigát á jumuchah yuhna, máa wutatji búudní pínah át jumap tají. Pánihna, búudcánni pínah jáap doonádih á wühuchah, chah búdí yeh iigát dée á jumna caá.

¹²⁻¹³ Moisés áih móot yeh iigát á baáj jwúub bejchah, yégueh chóojih át jáhap wut jí, queét Israel juimená í encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiítboó nin búudcánni dooná chah iigni dée á jumuchah jéihna, tíccanjeh, yoobópdih jwí naöhna caá.*¹⁴ Queét Diosdih jóihcan, íih jenah joyátdih jáhat dée á jumuchah, Moisés á daacátjidih it beh joicáp wut jí. Búu páantjeh caán daacátjidih í en naáwáchah joiná yuhna, bíc yoobó í jéih beh joicán caá. Cristodih jwí jepahachahjeh, caán jáhat déedih á yohna caá.¹⁵ Yeebdih wá jwúub naöhna caá. Búubut queét Israel juimená jwí Maáh Cristodih jepahcan, Moisés

á daacátjidih páantjeh í beh joicán caá.¹⁶ Obohjeéhtih, det jwí Maáhdih jepahnitdih caán daacátjidih Jesúsboó á tui beh joyána caá.¹⁷ Jwí Maáhdih jepahnitdih Túini Espiritu á jumna caá. Pánihna, jwiít Túini Espiritu jumnitdih Diosboó wéi ennit, “Queét yéjeat peéh chájat wihcannit caá”, á niijchah joinít, “Moisés á wutatjidih jwí tui jepahcatji peéh jwiítidih á wihcan niít”, jwí niij jéihna caá. Pánih jumna, jáhat dée wihcah, Diosdih tui jéihnit, jwí úum úubhcan caá.¹⁸ Jwiít Cristofhwá móot jáhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, jwípi niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, á weñat pínahdihjeh chájna, caán á jumat pahjeh jumat túut niijná, yeó jáap jumat pah tui túut nuumná caá jwí chájap. Jwiítidih Túini Espiritu á teo wáacachah, jwí tui túut nuumná caá. Pánih túinidih jwí túut nuumúchah ennit, “Queét chah tui jenah joiná caá í chájap”, bitaboó jwiítidih í niij jenah joibína caá.*

4

Jesúh doonádih naöhnit ded pah í jumat

¹ Túini Espiritu teo wáacni jumna, Dios weemdih oinit, áih jáap túini doonádih á bohé jibat túutap jí. Pánih bohéna, bita weemdih yeejép í chájachah, jigahna yuhna, wá bohé cádahcan caá.² Ded pah wá bohéátdih nihát í jéihyat pínah niijná, wápi bih bohécan caá. Nihat joinít í tui beh joyát pínah niijná, yeecanjeh, áih túini doonádih yoobópdih wápi bohéna caá. Dios weemdih wéi ennit, “Pablo á tui bohéna caá”, á niijná caá. Bitabut wá bohénachah joinít, bíc yoobó ípi niijná caá.³ Obohjeéhtih, bita iiguipna bejnit pínah jumna, jáhat dée á jumuchah, wá bohéátdih í beh joicán caá.⁴ “Cristo chah túini Maáh á jumna caá”, jwí niij bohénachah, Diosdih jéihcannit í maáh, Satanás queétdih á beh joyát túutcan caá. Áih yeh iigátidih jáhat dée pah caá queétdih á chájap. Dios ded pah á jumadilh Cristojeh cáacwádih á tui beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá.⁵ Pánih bohéna, “Weemdih ni weñéé”, niijcánjeh, “Jwí Maáh Jesucristoboodih ni weñéé”, wápi niij naóh bohéna caá. Jwiít

* 3:12-13 Ex 34.33 * 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10

Jesúsdi h oina, ñi maáh dée nihcan, yeebdíh teo wáacnitjeh caá jwí jumup. ⁶Jon játih Dios nihatih chájna, “Dúpúnapboó yeh iigát ā jumū naáh”, āt niijíp wut jī. Caanjéh jwíih caolihdih yeh iigát dée ā jumāt tūttna caá. Pánihna, Cristo, chah túini ā jumatdih jéihna, Dios bíc yoobó túini ā jumatihbut jwí jéihna caá.*

Jesúhwa áih wēpatjīh ded pah ī chājat

⁷Weemboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wā jumachah yuhna, Jesucristoíh túini doonádih wā bohé jibat pínah niijná, Dios weemdíh ā ñiwip jī. Oboh jumni wáam dah diítboó chah túinidih jwípí yac ámohat dée wā bíbohna caá. Caán túini doonádih wā naáwáchah joinít, cáacwāboó ī tūtut nūmná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wā jumachah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí ā teo wáacachah, ī túi tūtut nūmúp be”, wā niij jéihna caá. Bitabut, wēpcanni wā jumatih jéihna, “Dios ā wēpatjīh ī tūtut nūmúp be”, bíc yoobó ī niij jéihna caá.

⁸Biqí láana weemdíh tabít ī jūihñuchah yuhna, Jesúh túini doonádih wā naóh cádahcan caá. Bíh láa ded pah Dios ā weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wā chájbi?” niijnít, búdí wā jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdíh ā teo wáacachah, caandíh wā túi jenah joí cádahcan caá. ⁹Bíh láa bita weemdíh eníhcan, Jesúh túini doonádih wā naáwát peéh, yeejép ī chájna caá. Páant yeejép ī chájachah yuhna, weemdíh cádahcanjeh, Dios ápi teo wáacna caá. Bíh láa ī wun mao jwejni yuhna, ā teo wáacachah, booni páantjeh wā jumna caá. ¹⁰⁻¹¹Nin baácboó Jesús ā jum jwuhuchah, cáacwā caandíh īt mao yohop wut jī. Pánihna, weembút nin baácboó jum jwuhna, Jesúsdi h ī mao yohatji pahjeh, áih túini doonádih wā naóh jibat peéh, weemdíhbut ī mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh ā túi wapachah, wā báadh jwuhna caá. Páant weemdíh ā teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ā jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihāt cáacwā ī niij jéihna caá. ¹²Weemdíh ī mawíhichah yuhna, yeebboó wā naóhni doonádih joinít,

Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jambipna caá. ¹³Túbit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wā túi jenah joí cádahcan niít. Jon játih Davidbut yeejép ā yapachah, nin pah āt niij daacáp tají: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah ā naáwát-dih wā naóh yapanap be”, āt niij daacáp tají.* Á túi jenah joyát pah muntih weembút jwí Maáhdih túi jenah joinít, áih túini doonádih wāpí naóh yapana caá. ¹⁴Pánihna, Jesúh túini doonádih wā naáwát peéh bita weemdíh ī mao yohochah yuhna, caandíh wā túi jenah joí cádahcan niít. “Jesucristoíh jumna, caandíh jwúub booniboó weemdíhbut ā jwúub boobipna caá. Pánih boonit, weemdíh ñijeéh ā jumupboó ā waadát tūtutbipna caá”, wā niij jéihna caá. ¹⁵Páant ā chājat pínahdih jéihnit, yeebdíh teo wáacat tūtut niijná, yeejép yapna yuhna, wāpí bohéna caá. Wā bohéatdih dawá ñi joyóchah, yeebdíh oinit, Dios dawá iiguípnā bejnit déejidih ā túi ubna caá. Pánihna, dawá caandíh “Túina caá, Paá”, ī niij wēi naóhbi pna caá.

¹⁶Páant jwiítidih ā chājat pínahdih náhnit, búdí wēina, Jesúh túini doonádih wā yabh naóhcan caá. Yeó jáap jumāt pah wíih báhah ā wēpca jūúwúchah yuhna, caandíh chah túi jenah joiná caá wā chájap. ¹⁷Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, yeejép jwí yapatdih búdí wā jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jwí juibínachah, yeejép yapat wihcah, chah túi wēinit jwí jumāt pínahdih wā túi jenah joiná caá. ¹⁸Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwí enni bændní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jumnidih bue jwí jéih encah yuhna, ā bændcán niít. Pánihna, nin baácboó jwí ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pehbhoó ded pah jwí jumāt pínahdih wā túi wēi jenah joiná caá.

5

¹Nihat nin baácboó jumni bændní pínah ā jumatih jéihna, “Jwíih báhahbut bændní pínah ā jumna caá”, jwí niij jéihna caá. Jwí wunuchah, jwíih báhah ā moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwí wunāt túttimah, Dios jáap báhah jwiítidih ā jwúub wuhbipna caá. Caán báhahjīh jwí jwúub wuncan niít. “Pánih

* 4:6 Gn 1.3 * 4:13 Sal 116.10

jumna, jáap bácahjih Dios pebhboó jwí jum-bipna caá”, jwí niij wēi jenah joiná caá. ²Nin baácboó jum jwuhna, tūbit yeejép yapna, biquí láana Dios pebhboó búdí wā jumihna caá. ³Yégueh chóodih jwí duwihat pahjeh ā wūhni pínah jáap bácahboodih búdí wā páina caá. ⁴Buu nin bácahdih yohihcan yuhna, jáap bácahboodih wā páina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíh bácah ā moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jummat tūat niijná, jáap bácah pínahdih búdí wā bidna caá. ⁵Dios jwiítidih jáap bácah ā wūhat pínahdih játih át jenah joiijp taga. Pánihna, áih Túini Espiritudih jwiítidih ā wūhchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdih ā wūhbipna caá”, jwiítidih ā niij jenah joyát tūatna caá.

⁶Páant ā chājat pínahdih jéihnit, úum-can, wā jígahcan caá. Buu nin bácahjih jum jwuhna, Dios pebhboó wā bej jwuhcan caá. ⁷Pánih jumna, ded pah jwí yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih táí jenah joinít, “Á niijátji pahjeh wā táí yapbipna caá”, wā niij jéihna caá. ⁸Nin baácboó jum jwuhna, wā wunat pínahdih úumcanjeh, wēi jenah joinít, jáap bácahjih jwí Maáh Jesucristojeéh búdí wā jumihna caá. ⁹Pánihna, Dios pebhboó bejna, wā bej jwuhcanbut, biíc yoobó jwí Maáh ā weñat pínahdihjeh wā chājihna caá. ¹⁰Japboó juibínit, jwiít nihat jwí Maáh Jesucristo pebhna jwí juibí ñuhbipna caá. Páant jwí juibí ñuhchah, nin baácboó jumna, ded pah jwí chājatjidih enniiji jwí maáh ā ñfobipna caá. Páant ā ñfwichah, jwí jéih jweicán niít. Pánihna, biíc jwí Maáh ā weñat pínahdih ā táí chājatji jíib, ā táí wēi naóhbipna caá. Obohjeéhtih, biihboó ā táí chājatji jíib, caandih ā wēican niít. Páant jwí yapat pínahdih jéihna, jwiítidih táí chājat caá náahap.*

Dios jwiítidih ā wēi enat

¹¹Dios ninboó ded pah jwí chājatdih enna, caán ā weñat pínahdih jwí chājatji jíib ā peéh chājipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih úum yacna, búdí teo wáaquihna, cáacwādih wā wēp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wā teo wáaquihatdih Dios ā táí jéihna caá. Pánihna, biíc yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdihbut wā náah yacna

caá. ¹²Páant niijnít, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ī yee naáwáchah joinít, “Nihcan caá. Pablo táí oinit, yoobópdih jwiítidih ā bohéna caá”, ñi niiját pínah niijná, páant wā niij naáwáp be. Queét ī táí jígohatdihjeh wēi jenah joinít ī jumna caá. “Nihat jwiít judíowā ded pah jwí chājatdih Pabloboó joyáh bojna, ā bohéat táican caá”, ī niij naóhna yuh caá. Páant niijnít, bita queétdih ī wēi enat pínahdihjeh ī jenah joyát ā táican caá. Obohjeéhtih, ded pah íh caolih ā jummatdih caá jenah joyát náahap. ¹³Biquína weemdih jūih-nitboó “Pablo tūbit yóyah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ī niij jūihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñahna, páant wā bohé jibna caá. Bitaboó weemdih enih-cannit, “Pablo ā jenah joyátjthjeh ā yee bohé jibna caá”, ī niijná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih teo wáacat tūat niijná, táí jenah joinít, yoobópdih wā bohéna caá. ¹⁴Cristo jwiítidih búdí ā oyochah jenah joinít, caandih jepahna, wā táí bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo biícjeh jwí yéejat jíib buudáátdih ā jíib chāj beedá wūhat tūat niijná, jwiítidih át wun wūhup wut jī. Caandih jenah joiná, “Wíh pínah caá át wun wūhjip taga”, niij jenah joinít, jwiít nihat jwí yéejat jíib ájeéh wunnit panihnit caá jwí jumup. Jwí yéejat jíib buudáátdih jíib chāj péanit panihnit jwí jumna caá. ¹⁵Pánihna, Cristo nihat cáacwā jwí yéejat jíib át wun wūhup wut jī, caandih jepahnit, jwí náahat pah chājnitji tūat nuumnít, ā weñat pínahboodih jwí chājat pínah niijná. Caán ā wunuchah yuhna, Dios át jwúub boonanap tají.

¹⁶Jwí Maáhdih jwí jepahachah, ded pah jwí jenah joyátidih ā tūat nuumúp be. Játih nin baácdih bóodih jenah joinít, ded pah cáacwā ī jígohatdihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwā caá”, jwí niij en jwuhup be. Obohjeéhtih, buu páant jwí niij jenah joicán caá, buca. Játih Cristodihbut pánih jenah joinít, “Caánboó cáacjeh caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Buu caandihbut páant wā niij jenah joyátjidih wā tūat nuumúp be. ¹⁷Ded Jesucristodih jepahni, áih jumna, jenah joyát tūat nuumní ā jumna caá. Ded

* 5:10 Ro 14.10

pah ā jenah joyát túut nuumná, ded pah ā chājatbat túut nuumní ā jumna caá. Játih ā weñat pínahdihjeh chājni ā jumnap be. Buu, túut nuumná, Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dios ded pah ā weñat pínah-boodíh chājni ā jumna caá, buca.* ¹⁸Jwiítjeh páant jwí jéih chājcah, Dios jwiítidih át túut nuumnáp taga. Játih, Diosdih eníhcannit jum jwuhna, ājeéh jwí túi jum jwuhcap jī. Cristo ā wun wūhatjīh jwí eníhcatdih Dios át cádahat túutap taga, ājeéh jwí túi jumat pínah niijná. Pánih chājnit, jwiítidih bitadih át naáwát túutap be, queébtut caandíh ī eníhcatdih cádahnit, ājeéh ī túi jumat pínah niijná. ¹⁹Nin pah caá ā niij naáwát túutap: “Nihat yéejnit jumna, Diosdih eníhcannit jwí jumna caá. Jwiítidih búdí bidnit, Jesucristo jwí yéejat jíib ā wun wūhatdih jwí túi jenah joyóchah, áihwā chājnit, jwiítidih ā túi pej jumna caá”, ā niij naáwát túutap jī. ²⁰Pánihna, Jesúh jumna, cáacwādih nin pah wāpí niij naóh yapana caá: “Yeebbát Jesucristodih jepahna, túut nuumnít, Diosjeéh ní túi jumúú”, wā niijná caá. ²¹Jwí Maáh Cristoboó bicjeh yéejat wihcanni át jumnap wut jī. Obohjeéhtih, ā yéej chājcah yuhna, Diosboó caandíh jwí yéejat jíib át wun wūhat túutap wut jī. Jwí yéejat jíib buudáatdih Cristoboó át jíib chāj beedá wūhap wut jī. Páant ā jíib chāj beedá wūhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoihwādih ennit, “Queétdih dedé yéejat peéh ā wihcan caá. Wā wūúhdih wēi enat pahjeh muntih, queétdihbut wā wēi enna caá, buca”, ā niijná caá. Pánihna, Cristoihwā jwí jumachah, Dios túini ā jumap pahjeh muntih jwiítidihbut ā túi jumap túutna caá.

6

¹Dios yeebdíh búdí oinit, teo wáacna, ní yéejat peéh át yoh wūhap taga. Jwiít, yeebbát Diosdih teo wūhmit jumna, nindih yeebdíh wā naóhna caá: Áihwā jumna, yeebdíh wā bohéátjidih ní túi jepahaá. “Wā jepahna caá”, niijná yuhna, ā náahat pah chājcan, dedé pínah āta nihcan tagaá. Dios ā oyatdih yap yohnitjeh nita jum tagaá. ²Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp taji:

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15 * 6:5 Hch 16.23

“Wā náahni yeó jáap yeebdíh búdí oina, ní uúbátidih jepahnit, wā teo wáacap jī. Pánih teo wáacnit, yeebdíh wā túi ubap jī’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp taji. (Is 49.8)

Buu caá ā náahni yeó jáap ā jumap. Buu yeebdíh ā túi ubat pínah niijná, caandíh jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ā jumap

³“Bita wā bohéatdih ī jepahcan niít”, niijná, dedé yeejép chājcan, yeejép wāpí wéhecan caá. ⁴Túinijeh wāpí jumna caá, “Pablo Dios ā weñat pínahdihjeh chājna, caandíh túi teo wūhni ā jumna caá”, cáacwā weemdíh ī niiját pínah niijná. Dawá láa bita weemdíh yeejép ī chājachah yuhna, weémboó íjcanjeh wā jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wā bohé cádahcan caá. ⁵Nin pah caá yeejép wā yapap: Cáacwā weemdíh ī mawachah; nemat muúboó ī nemechah; dawá íjnit, múic wáac juinit, ī mao yohat túutachah, yeejép wā yapap jī. Weém búdí teona; quíib chei tubuchah yuhna, ũoca daa júóhna; nuugúp wunna, yeejép wā yapap jī.* ⁶Í náah chājatdih jenah joicán, wā túi jumna caá. Yeebdíh teo wáaquíhna, jwí maáíh túini doonádih túi jenah joinít, íjcanjeh, wā túi bohénap jī, ní túi beh joyát pínah niijná. Yeebdíh túi oinit, wā bohénachah, Túini Espiritu yeebdíh ā teo wáacatjīh ní túi jepahap jī. ⁷Áih túini doonádih naóhna, yeeicanjeh, Dios ā wēpatjīh wā bohénachah enna, caandíh teo wūhni wā jumatdih ní túi jéihna caá. Yoobópdih Dios ā weñat pínahdih chājna, “Pablo yeejép chājni caá”, cáacwā weemdíh ī jéih niijcán caá. “Dios ā náahat pah, túinijeh ní jumúú”, bitadih wā niijíchah, wā túi jumatdih enna, “Pablo yee bohéna caá ā chājap”, ī jéih niijcán caá. ⁸Biquína weemdíh ī túi wēi enechah, bita ī wēi encah yuhna, biquína ī wēi naáwáchah, bita yeejép ī naáwáchah yuhna, wā joyáh bojna caá. Yoobópdih wā bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ī niij naóh yacna caá. ⁹Nihat cáacwā ī enepboó wā bohénachah, weemdíh jéihna yuhna, biquína weemdíh enah bojnit, “Oboh jum-nijeh caá”, ī niijná caá. Bita weemdíh ī

mawachah yuhna, wā bāadh jwuhna caá. Í mao yohat túutuchah yuhna, páantjeh wā jum jwuhna caá. ¹⁰ Biquí láana jígahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wā wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih táini doonádih bohéna, queétdih búdí jíib jumni wūhat dée pah caá wā bohénap. Bíih pah bóonadih bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, búdí bíbohni dée pah wā wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tútchidih moonđih búdí oina, úmcan, tíccanjeh, ded pah yeebdíh búdí wā náah yacatdih wā túi naóh daác beedánap be. ¹²⁻¹³ Yeéb wā weh panihnit ní jumuchah, oinit, yeebdíh wā naóhna caá. Yeebdíh wā oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemđih ní oi cádahap jí. Pánihna, yeebdíh búdí wā oyat bíic yoobó weemđihbut ní jwúub oyoo.

Jesucristoíh nihcannitdih ā pej jummat tútcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwā áihwā nihcannitboodih ní pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcan caá. Nindih ní túi jenah joyoo: Ded Jesúsdih jepahni, táinidih ápi chájhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih ápi chájna caá. Pánih jumna, bíicdih í jéih jumcan caá. Yeejép chájni túi chájhniiboodíh ā yeejabipna caá. Túi chájhni yeejépdih ā jéih yap yohcan níit. Ded Jesúsdih jumna, ā naáwátđih ápi túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih nihcanniboó nemépwā í maáh ā naáwáchah joinít, ded pah Dios ā jummatdih ā jéihcan caá. Queét chénat pah í jenah joyát mácah ā jumna caá. Pánih jumna, í jéih míic pej jumcan caá. ¹⁵ Jesucristo Satanásjih mácah míic í jenah joyát ā jumuchah, í jéih míic pej jumcan caá. Bíic yoobó Jesúsdihwā Satanáihwájihbut mácah míic í jenah joyát ā jumuchah, bíicdih í jéih jumcan caá. ¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít áihwā jumna, caandíhkeh wēinit, jwí jepahna caá. Bíihdih wēinit, jepahna, áta táican tagaá. Jwiít Jesúsdihwā áihwā nihcannitdih pej jumna, í wēi jepahnidih jwiítbut jwí wēi jepahat dée ā tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúsdihwā, Jesúsdihwā nihcannitdih ní pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúsdihwā bíicdih, áih maa panihnit jwí

jumna caá.* Jon játih ā naáwátđih naóh yapanit nin pah íit níj daacáp tají:

“Weémboó queétdih túi pej jumna, í maáh wā jumbipna caá. Queétdih wíihwā jumna, weemđihkeh í wēibipna caá’, Dios ā níijná caá”, íit níj daacáp tají. (Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

¹⁷ Bita naóh yapanitbut nin pah íit jwúub níj daacáp tají:

“Wíihwā nihcannitdih ní cádahaá. Queétdih ní pej jumca bojoó. Í náah í chájat déedih yeebboó ní chájca bojoó. Páant ní cádahachah, weémboó yeebdíh wā wēi enbipna caá. (Is 52.11)

¹⁸ Pánih wēi ennit, ní íip wā jumbipna caá. Yeebboó wā weh ní jumbipna caá’, Chah Wēpni Maáh ā níijná caá”, íit níj daacáp tají. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

¹ Pánihna, wā oinitá, nindih ní túi jenah joyoo: “Ní yéej chájatdih ní cádahachah, yeebdíh wēi ennit, wā túi pej jumbipna caá”, Dios ā níijchah joinít, nihat jwí yeejatdih jwí cádah jíih. Dios ā jígahat pínahdih chájhcan, yeejép jwí jenah joyátđih cádahat caá náahap. Pánih túit nuumnít, túi jenah joiná, ā weñat pínahboodíh jwí cháj jíih.

Corinto tútchidih moon í túit nuumat

² Weemđih ní jwúub oi jenah joyoo, páant muntih. Níjeéh jumna, deddih wā yéej chájcap jí. Bohéna, yeebdíh wā yéej chájat tútcan, yeebdíh wā yee dúuc waicap jí.

³ Páant níijnít, “Pablodih jwí túi oicatjí jíib jwiítđih peéh chájat ā jumna caá”, yeebdíh níj jenah joyát tútcan, “Pablo túi chájni jíi”, wā níj jenah joyát tútca caá. Wā jwíih níjájti pahkeh muntih, wā jwúub níijná caá: Yeebdíh búdí wā oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wunna yuhna, bíic yoobó yeebdíh jenah joinít, wā oi cádahcan níit. ⁴ “Queét Corintodih moon túi chájniit jumna, wā naáwátđih í túi jepahbipna caá”, níj jenah joinít, búdí wā wēina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, yeebdíh páantjeh wā wēi jenah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baácboó wā juyúchah, weemđih chooát ā wihcap be. Páantjeh

* 6:16 1Co 3.16; 6.19

yeejép wā yapap be. Dawá jūihnitboó “Ma túi chājcan caá”, weemdíh ī níj jāihñup be. “¿Queét Corintodih moón wā oinitboó ī túi jum níit?” níj jenah joinít, páantjeh yeebdíh búdí wā náhni dahwanap be.* ⁶Obohjeéhtih, Dios jígahat yayáni-boó weemdíh teo wáacnit, Tito wā pebh ā juyúchah, weemdíh búdí ā weñanap be. ⁷“Queét ī jwáub túi jumatdih enna, búdí wā weñep be”, weemdíh Tito ā níj naáwáp be. Páant ā níj naáwáchah joiná, weembút búdí wā weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúhwa meemdíh búdí ī bidna beé. ‘Yéej chājnit, Pablodih búdí jwít jígahanap taga’, níj jenah joinít, queébtut búdí it jígahap wut be. Pánih jígahnit, ma daác wahnidih ennit, it túi jepahap tabe”, Tito weemdíh ā níj naáwáchah joinít, chah búdí wā weñep be.

⁸Wā jwíh daácnijidih wah péanit, “Nin wā wēp naóh daacátjidih ennit, búdí ī jígahbipna caá. Páant wā wēp naóh daáccan, āta túi taga”, níj jenah joinít, búdí wā jígah jwuhup jī. Obohjeéhtih, buu ní jígahat yayát doonádih joinít, weembút wā jígahcan caá. ⁹Buu búdí wā wēina caá. Ní jígahat doonádih joinít, wēina wā chājcan caá. Obohjeéhtih, jígahnit, táiniboodih ní túut nuumát doonádih joinít, búdí wā wēina caá. Dios caá yeebdíh āt jígahat túutup taga, ní jenah joyátdih ní túut nuumát pínah niijná. Pánihna, wā daác wahniboó yéejacan, yeebdíh āt túi teo wáacap taga. ¹⁰Dios ā náah yacat pahjeh jwí yéejatdih jígahna, yéej chājatdih jwí cádahbipna caá. Pánih jígahna, jwí jenah joyátdih túut nuumnít, táiniboodíh jwí chājbiipna caá. Páant jwí túut nuumúchah enna, iiguípna jwí bejat déejidih Diosboó ā túi ubbipna caá. Maátcanjeh jwí jígahna yuhna, túi túut nuumnít, búdí jwí wēibipna caá, buca. Obohjeéhtih, bitaboó ī yéej chājat jīb queétdih Dios ā peéh chājat pínahdih jígahna yuhna, túut nuumíhcan, iiguípna ī bejbipna caá. ¹¹Yeéb Dios ā náah yacat pahjeh jígahnit, nit túi túut nuumúp taga. ¡Ní jenah joyoó! Nin pah caá ní túut nuumát: Buu jwahna, ded yéej chājni ā yéejatdih enah bojcanjeh, yooópdih ní túut nuumát túutna caá.

* 7:5 2Co 2.13

Ní yeejép jenah joyátdih cádahnit, túut nuumnít, buu ní túi jenah joyátdih wā jéihyat pínahdih weemdíh ní náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ní wēi jenah joi jwáhcatjidih búdí nit jígahap wut be. Ní yéejat jīb Dios ā peéh chājat pínahdih búdí úumna, túi túut nuumnít, weemdíh jwáub eníhna, búdí nit bidip wut be. Dios ā weñat pínahdihjeh nit chājap wut be. Det yéej chājnitdih nit peéh chājap wut be. “Buu, queét yooópdih chājnit caá. Dedé yéej chājat peéh queétdih ā wíhcan caá, buca”, wā níj jenah joiná caá. ¹²Yeebdíh daác wahnna, yéej chājnidih ní peéh chājat pínahdih, ā yéej chājatjidihbut jenah joicánjeh wā daác wahap jī. Obohjeéhtih, Dios yeebdíh enna, “Queét Pablodih yooópdih oinit caá”, ā níj jenah joyátdih ní túi jéihyat pínah niijná, wā daác wahap jī. ¹³Páant ní túut nuumátidih jéihnit, búdí wā wēina caá.

Tito ninboó jwáub joinít, weemdíh nin pah ā níj wēi naáwáp be: “Queét Corintodih moón ī túi túut nuumátidih ennit, wā jígahatjī ā yayáh bejep jī. Pánihna, búdí wā wēina caá”, ā niijp be. Páant ā niijátidih joinít, weembút chah yeebdíh wā wēina caá. ¹⁴Tito ní pebhboó ā bejat túut chājachah, nin pah caandíh wā niijp jī: “Queét Corintodih moón Jesúhwa nin wā daác wahnidih ennit, ī túi jepahbipna caá”, wā niijp jī. Pánihna, ní túi jepahatjidih jéihnit, Titodih jwáub ennit, wā tíccap be. Titodih wā niijátjī biíc yooó āt yapap wut be. ¹⁵Tito ní pebhna ā jwibínachah, caandíh túi wēi jwááhnit, wā daác wahatdih ní túi jepahatdih náhnit, yeebdíh chah ā oi jenah joiná caá. ¹⁶Buu túi jepahnit, Dios ā weñat pínahdihjeh ní túi chājatdih jéihna, túttimah biíc yooó ní jepahat pínahdihbut wā túi jéihna caá. Pánih jéihnit, búdí wā wēina caá.

8

Jesúhwa dinero wahnit, moh yéejnitdih ī teo wáacat

¹Buu wā úudwā panihnitá, biíh naáwát ā jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tátdchinadih moón Jesúhwa míic wáacnit ded pah ī túi chājatjidih yeebdíh wā naóhbipna caá. Dios queétdih oinit, búdí āt teo wáacap taga. ²Queét tabit yeejép yapna

yuhna, jwí Maáhdih túi jenah joí cádah-can, búdí í wēina caá. Pánih túi jenah joiná, tūbit moh yéejnit jumna yuhna, íih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih búdí í wūh wáacap jī. ³Weém ennijeh tigaá yeebdíh wā naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, í bíbohah pah bóo í wūhup jī. Nihcan caá. Búdí pohba í wūhup jī. Í náahatdih jíib chājat pínahdihbut í wūhup jī. Weémboó páant wā wūhat túutcah yuhna, queétjeh jenah joinít, páant bóo búdí weemdíh í wūhup jī. ⁴“Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih búdí teo wáaquíhna, nin pah bóo meemdíh jwí wūh-nidih queétdih ma wūhuú”, weemdíh í ni-ijip be. ⁵Pánih wūhna, wā jenah joyát chah í wūhup be. Íih dinerodih í wūhat pínah játih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdih-jeh yoobópdih meemdíh wā chāj wūhbipna caá”, Diosdih í niijíp wut be. Páant í niiját túttimah, “Dios ā wutuchah joinít, yeéb Jesúh doonádih bohé jibnitboodíh ded pah ní náahatdih jwí túi teo wáacpina caá. Ded pah ní wutuchah, jwí jepahbipna caá”, jwiítdih í niijíp be. ⁶Nit Macedonia baácdih moón íih dinerodih í wūhatdih jenah joinít, yeéb Corintodih moondíhbut wā jenah joyóp be. “Ninjíh moón búdí í wūhat pah queétdih í wūhat pínahdih í ámoh pána naáh”, wā níj jenah joyóp be. Páant níj jenah joinít, Titodih nin pah wā niijíp be: “Meém íih dinerodih queétdih mat wūh wáac jwíhat tútup wut jī. Pánih jwíhñit, nihat í wūh wáacni dinerodih ma jwūb ámohat túutat túut niijná, í pebhna ma jwūb bej pánaá”, Titodih wā niijíp be. ⁷Yeéb túi chājnit jumna, jwí Maáh Cristodih ní túi jenah joiná caá. Á naáwátdih túi jéihñit, ní túi naóh yapana caá. Caán ā weñat pínahdihjeh búdí chājihna, yeebdíh jwí bohéat pah túi oinit, bitadih ní teo wáacna caá. Pánih túi chājnit jumna, níih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúhwādih teo wáaquíhna, bíic yoobó yeebdíh túi wūhat caá náahap.

⁸Páant niijná, yeebdíh wutna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jígah ennít, moh yéejnitdih búdí í teo wáacatdih yeebdíh wā naáwáp be, “Jwiítdih búdí jígah ennít, queétdih chah

jwí wahbipna caá”, ní níj jenah joyát pínah niijná. Páant ní wūhuchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih túi jígah en teo wáacnit í jumna caá”, wā jéih niijbipna caá.

⁹Jwí Maáh Jesucristo jwiítdih búdí oina, ā teo wáacatdih jwiítdih túi jenah joyát caá náahap. Nin baácboó ā dei jūúwát pínah játih, Diosjeéh jumna, nihat maáh ā jumuchah, caandíh dedé judhdát āt wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baácboó dei jūóhñit, ā maáh wēpatdih cádahna, jwiítdih teo wáacat túut niijná, moh yéejni āt jumup wut jī. Pánih teo wáacna, jwiítdih moh yéejnit jumna yuhna, ájeéh jwí jumuchah, jwiítdihbut dedé judhdát ā wihcan niít. Pánih jígah ennít, ā teo wáacatdih jenah joinít, jwiítdihbut bíic yoobó bitadih jígah ennít, teo wáacat caá náahap.

¹⁰Nin pah wā níj jenah joiná caá: Ní jwíh jenah joyátjī buú bíic jópchi ā yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón í jenah joyát pínah játih, yeéb Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih jwíh teo wáaquíh jenah joinít níit jumup wut jī. Pánih teo wáaquíh jenah joinít, con jópchidih ní wūhat pínah dinerodih níit ámoh jwíhip wut yuh jī. ¹¹Pánihna, játih túi wēinit ní teo wáac jwíhat pah, buúbut bíic yoobó wēinit, ní wūhat pínahdih wūh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ā wūhu naáh. Obohjeéhtih, ded nump bíbohni bainí ā wūhu naáh. ¹²Tái bíic yoobó wēinit, níih dinerodih oicanjeh, wūhat caá náahap. Pánih wēi wūhndih Dios bíic yoobó ā wēi enbipna caá. Obohjeéhtih, bíic dée wihcanniboodíh “Dinerodih ma wūhuú”, Dios ā niijcán caá.

¹³Judea baácdih moón Jesúhwādih yeebdíh wūhat túutna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit í jumna naáh”, wā níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queétdih bíic yoobó ní túi jummat pínah niijná, páant wā wūhat túutna caá. ¹⁴Buu yeéb búdí bíbohñit jumna, queét bíbohcnitboodíh ní jéih teo wáacna caá. Bíih láa, yeéb moh yéejnit ní jumuchah, queétdih búdí bíbohñit, yeebdíhbut í jéih teo wáacpina caá. Pánih míc teo wáacnit, nihat Jesúhwā túi bíic yoobó jwí túi jumbipna caá. ¹⁵Jon játih Moisés nin pah āt níj daacáp tají:

* 8:4 Ro 15.26

“Chah bádí jeémát ojdih júi yacniboó ã ubni yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohob be. Bainjeh ubnibut caán yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohob be”, át niíf daacáp taji.*

Titowã Corintona ï bejat

¹⁶Yeebdíh wã oi teo wáaquíhat pah muntih, Dios Titodihbut bíic yoobó oi teo wáaquíhat át wũhup taga. Páant ã túi oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wã niijná caá. ¹⁷“Corinto tútchidih moondíh jwúub enedih ma bejeé”, wã ni-ijichah joinít, “Júu, wã bejmi caá”, ã niíf wēi jepahap be. Caandíh wã naáwát pínah játih, yeebdíh bádí teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tab bejñni ã jumup be.

¹⁸Caandíh pej jumni pínah bíih Jesúsdih jéihnidihbut ñi pebhna wã bejat túutna caá. Æ pej jumni pínahdih nihát nin Macedonia baácđih jumni tútchinadih moón Jesúshwã bádí ï wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúsh doonádih túi bohéni caá”, ï niíf wēi naóhna caá. ¹⁹Pánih wēi naóhñit, Judea baácboó wã bejchah, weemdíh pej jum bejni pínahdihbut caandíh ï ñiwip be. Nihat yeéb Jesúshwã ñi wũh wáacni dinerodih jwí juibí wũhuchah enna, “Queét bíih baácđih moón Jesúshwã jwiitdih oinit, dinerodih ï wahachah, bádí ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih ï niíf wēi naóhbipna caá. ²⁰Ñi wũhni dinerodih jwí túi en daóbipna caá. “Pablowã jwíih dinerodih yee dúuc wáina caá ït chájap taga”, ñi niíf jenah joicát pínah niijná, caán nihát túi wēi ennidih Titojeéh wã wahna caá. ²¹Pánihna, jwí Maáh ã enechah, bitabut ï enechah, yoobópdih túi chájhna, bíhdihbut Titojeéh wã wahna caá.*

²²Titowã ñi pebhna ï bejchah, bíhdihbut ïjeéh wã wahna caá. Caanbút jwí Maáhdih jepahni, túi teo wũhni caá. Dawá láa bitadih túi oinit, ã teo wáacachah, wã enep be. Yeebdíh túi jenah joinít, “Queét Corintodih moón Jesúshwã ñih dinerodih ï túi wũh wáacbipna caá”, wã niíf wēi naáwáchah joinít, caanbút yeebdíh teo wáacadih bádí ã bejhna caá. ²³Nit caá ñi pebhna wã wahnit: Titodih ñi túi jéihna caá. Caán wã chéen caá. Jesúshwádih wã teo wáacachah, caán wájeéh teoni caá. Bitá chénewáboó ñi pebhna ájeéh

bejnitdih ñi túi jéih jwũhcan caá. Queét chénat pah jwí Maáhdih túi teo wũhna, caandíh túi weñanit caá. Páant ï jumuchah enna, Jesúshwã queétdih ï ñio wahap be. ²⁴Pánihna, ñi pebhna ï juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jumúú. Páant ñi oi pej jumuchah enna, ñi oyatdih wã naáwátji bíic yoobó ã jumatdih bita Jesúshwã ï jéihbipna caá.

9

¹Judea baácđih moón Jesúshwã moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb játih ñitát jéih tagaá. Pánih jéihñit ñi jumuchah, bainjeh wã jwúub naóh daác wahna caá. ²Yeéb bitadih bádí ñi teo wáaquíhatdih jéihñit, nihát Macedonia baácđih moón Jesúshwádih bádí niíf wēi naóhna beé wã chájap be. “Queét Acaya baácđih Corinto tútchidih moón Jesúshwáboó con jópchi Judea baácđih moondíh bádí teo wáaquíhat ï jenah jó jwíhip jí”, wã niijp be. Páant wã wēi naáwáchah joinít, queébtut Jesúshwã moh yéejnitdih bádí teo wáaquíhat ï jenah joiná caá. ³Dinerodih ñi ámohochah, ï teo wáacat pínah niijná, nit bíic peihcannit jwí úudwã panihnitdih buu ñi pebhna wã wahna caá. Páant ï teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wã juibínachah, ñi wũh wáac páni dinerodih ennit, yeebdíh wã naáwátji bíic yoobó ã jumatdih nihát ï jéihbipna caá. ⁴Biquína nin Macedonia baácđih moón wájeéh ñi pebhna ï juibínachah, ñi wũhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wã naáwátji bíic yoobó ñi chájcatdih enna, bádí wáta tñic tagaá. Yeebút bádí ñita tñic tagaá. ⁵Yeebdíh ï teo wáacat pínah niijná, Titowádih ñi pebhna wã bej páñat túutna caá. “Moh yéejnitdih jwí teo wáacat túut niijná, nin pah bóo jwí wũh wáacbipna caá”, ñi niijnjí dinerodih ñi túi bíboh páñat pínah niijná, ï jéih teo wáacbipna caá. Páant ñi wũh wáac páñachah, ñi pebhna wã juibínachah, yeebdíh jwúub wũhat túutat ã wihcan niít. Pánihna, ñi wēi wũhat pínahdih ñi túi bíboh páñaá.

Bádí wũhat caá náahap

⁶Nindih ñi túi náhninaá: Ded daocánbitjeh ã momochah, daocánnijeh ã ubbipna caá. Obohjeéhtih, dawá momniboó dawá ã ubbipna caá. Páant ã chájat dée

* 8:15 Ex 16.18 * 8:21 Pr 3.4

pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jwíih dinerodih oinit, bainjeh jwí wūhuchah, Diosboó jwiítidih bainjeh ā wūhbpna caá. Obohjeéhtih, túi wēinit, búdí jwí wūhuchah, Dios jwiítidihbut chah búdí ā wūhbpna caá. ⁷Yeéb ñih dinerodih ñi wūh wáacachah, túi jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jwí Maáh ā wūhat tútutp”, níj jenah joinít, ñih dinerodih oicanjeh, wēi wūhat caá náahap. “Bita weemdíh ī wūhat tútuchah, páant bóojeh caá wā wūhup”, niijcánjeh wūhat caá náahap. Bita ī niiját pínahdih jenah joicánjeh wūhat caá náahap. Páant, ñi túi wēi wūhuchah, Diosboó yeebdíh ā wēi enbpna caá. ⁸Ñi náahat chah Dios yeebdíh ā wūhbpna caá, ñi bíbohátjīh bitadīh ñi túi teo wáacat pínah niijná. Páant ā wūhuchah, chah dawádīh ñi jéih teo wáacbpna caá. ⁹Jon játīh David nin pah āt níj daacáp tajī:

“Ded túiniboó moh yéejnitdih ā túi wēi wūhna caá. Páant ā wūhuchah, Dios caandíh ā jwúub wūhbpna caá, páantjeh bitadīh ā jwúub túi teo wáacat pínah niijná”, āt níj daacáp tajī. (Sal 112.9)

¹⁰⁻¹¹Dios jwí momat pínah, jwí jeémát pínahdihbut wūhni,* bitadīh ñi wūhat pínahdihbut yeebdíh búdí ā wūhbpna caá. Páant ā wūhuchah, bitadīh chah ñi jéih teo wáacbpna caá. Dios yeebdīh chah ā wūhuchah, yeéboó túi wēinit, queét Judea baácđih moón moh yéejnitdih ñi wūhndih jwiítidih ñi wūh yapaat tútutna caá. Páant ñi wēi wūhuchah enna, queét nihat Diosdih wēinit, “Queét jwiítidih ī teo wáacat túina caá, Paá”, ī níj wēi naóhbpna caá. ¹²Túi wēi wūhnit, Jesúhfwádih búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí ī wēi naóhbpna caá. ¹³Páant ñi túi wēi wūhuchah enna, yeéb Jesúhfwā ñi jummatdih nihat cáacwā ī jéihbpna caá. Bita Jesúhfwā ñi túi chājatjīdih ennit, “Paá, queétboó Jesúh túini doonádih naóhnitjeh nihcan, túi jepahnit caá. Pánih jumna, jwiítidih, bita míhfwádihbut teo wáacat tút niijná, jwiítidih túi wēinit íh dinerodih ít wahap taga. Páant ī jummatdih meemdíh búdí jwí wēina caá”, ī níj wēi naóhbpna caá. ¹⁴Queét Judea baácđih moón yeebdíh jenah joinít, búdí oina, nin pah ī níj wēi naóhbpna

caá: “Paá, queéđdih búdí oinit, ma túi teo wáacachah, queét jwūh jwiítidihbut búdí oinit, ī túi teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatdih búdí oinit, ma teo wáacatdih túina caá”, ī niijbpna caá. ¹⁵Dios búdí oinit, teo wáacat tút niijná, jwiítidih wūn wūhnit, ā túi ubat pínah niijná, ā wūh Jesúsdih āt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah túini ā chājatjīdih jenah joinít, “Búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, caandíh jwí wēi níj jīh.

10

Pablo Jesús ā naáwát tútutni ā jumāt

¹Buu nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwíih bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi níj yeena caá: “Pablo ninboó jwiíjeéh jumna, cáacwádih úmna, jéih naóhcanni pah ā jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úmcanjeh jwiítidih jūih naóh daác wahni caá”, ñit níj yeenap wut be. Cristo cáacwádih oinit, teo wáaquíhna, íjcan túinijeh naóhni āt jumap wut jī. Páant túinijeh ā naáwátjī pah muntih weembút íjcan túinijeh yeebdíh wā naóh daác wahna caá. ²Pánih íjcan túinijeh naáwíhna yuhna, yee naóhndih wā wēp naóhna caá. Ñi pebhna wā juibínachah, ñi túi chāja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádahaá, “Pablo jwiítidih jūihná”, niijná. Ñi cáth jumnit, weemdíh nin pah ī níj yeena caá: “Diosdih jepahcannit ī jenah joyát bíc yoobó Pablobut ā jenah joiná caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñahcan, ā weñat pínahdihjeh ā bidna caá. Pánihna, Cristo ā naáwát tútutni nihcan caá”, queét ít níj yeenap wut be. Páant niijnítidih búdí wā jūihbpna caá. ³Diosdih jepahcannit míc naóhna, queét ī jenah joyátjīh chah ípī niijná caá. Obohjeéhtih, weembút cáacjeh jumna yuhna, queét ī chājat pah weémboó wā chājcan caá. Weemdíh yeejép naóhndih Dios ā wēpatjīh caá chah wāpī niijp. ⁴Pánihna, Diosdih yap yohndih weém túi yoobópdih wā wēp naóhna caá, ī yap yohatdih ī cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yuhna, wā jenah joyátjīh wā jéih cádahat tútutcan caá. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ī yap yohatdih wāpī cádahat

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10

túutna caá. Caandíh yap yohnit, í jengah joyát yeejép ā jumatdih Dios ā wēpatjīh nihāt cáacwādih wā jéihyana caá, yeejép í jengah jói cádahat pínah niijná. ⁵ “Nin pah caá Dios ā jumāt”, níj yee naóhntdih ā wēpatjīh wā cádahat túutna caá. Cáacwā Diosdih í jéihyat déedih jāhat panihmidih ā wēpatjīhjah wā jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdíh ma túi teo wáacá, meemdíh yap yohcanjeh, yeejép wā jwúub jengah jóicát pínah niijná”, jwiít nihatdih niiját caá náahap.* ⁶ Ni pebhna wā juibínachah, yeejép jengah jóicánjah, caandíh ní túi jepahatdih enna, det jwí Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jengah jóinítboodíh búdí wā peéh chājīpina caá.

⁷ Yeéb wíh bácahdihjah ní jéihna caá. Obohjeéhtih, wā jengah joyátboodíh ní jéihcan caá. “Weem caá Cristo ā naáwátdíh naóh yapaat túutni”, ded niijnádh ní pahbut níj jengah joyát caá náahap: “Pablobut bíc yoobó ā naáwátdíh naóh yapaat túutni caá”, ā níj jengah joyó naáh. ⁸ Obohjeéhtih, yeéb nin pah ní niijná caá: “Pablo nin pah ā niijná caá: ‘Corintodih moondíh Dios weemdíh bohénadh ā bejat túutap be’, niijnít, jwiít dih maáh dée ā jumna caá”, ñit niijíp wut yuh be. Obohjeéhtih, ā bohéat túutni jumna, wā tíccan caá. Dios beé ní pebhna weemdíh ā bejat túutap be, áih túini doonádh naóhna, yeebdíh wā teo wáacat pínah niijná. Páant ā naáwát túutni jumna, yeebdíh yéejahcan, ní túi jumāt pínah niijná, áih wēpatjīh yeebdíh wā bohénap jí. ⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdíh úmaáhcan, ní túi túut nuumát pínah niijná, yeebdíh wā daác wahap be. ¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah í niijíp wut yuh be: “Pablo naóh daác wahna, úm náah jumni maáh dée pah túb wēpép ā wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jūóhna, oboh jumnihjah ā jumna caá. Pánihna, ā bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, í niijíp wut be. ¹¹ Páant í niijíchah yuhna, í niiját pah wā nihcan caá. Wā wēp naóh daác wahat pahjeh muntih, ní pebhna juibínit, ní túi túut nuumát pínah niijná, bíc yoobó wēp naóhni wā jumbipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bita í jéihyat chah jwiítboó jéihnit

caá. Bita Diosdih í teo wúhat chah teo wúhnt jwí jumna caá”, í níj míc weñep wut yuh be. Obohjeéhtih, páant níj wéina yuhna, túi jengah jóicánnit, Diosdih túi teo wúhnt nihcan caá. Queét í jengah joyát pah weémboó wā jengah jóicán caá. ¹³⁻¹⁴ Weém cáacwā í maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo ā wútatdih jepahnit, caandíh teo wúhnihjah caá. Yeebdíh bohénadh ā jib bejat túutachah, wā jepahap jí. Wā jengah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdíh ā wahachah, yap yohcanjeh, ā wútatdih wā jepahap jí. Páant ā wútatdih jepahnit, Jesúh túini doonádh yeebdíh jwíh bohéni wā jumap jí. Pánih jwíh bohéni jumna, weemdíh wēp naáwát caá náahap. Ded pah wā bohéat pínadh jwí Maáh weemdíh ā naáwáchahjah jóinít, wāpí bohéna caá. Wā jengah joyát dihjah wā bohécan caá. ¹⁵ Yeebdíh yee bohénitjí í wéi niiját pah, weémboó wā wéi niiján caá. Bita í bohénitjidih ennit “Queédih weémboó wā túi bohénachah, Cristodih í jepahap taga”, wā níj wéican caá. Wā wéatdihjah wā wéi naóhna caá. Yeebdíh jwíh bohéni jumna, Cristodih chah ní jengah joyát pínadh wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, ní pebhna jwúub bohénadh wā bejíhna caá. ¹⁶ Pánih bohénit, jwí Maáh ā weñat pínadh ní túi chājachah ennit, bíh tútchinadh moondíhbut bohénadh wā bejbipna caá. Pánihna, ñíh baác yehboó bejnit, bita bohé jwúhcanitboodíh wā naóh bīpna caá. Jesúh doonádh jói jwúhcanitdihjah naóhna, bita í bohénitjidih “Wā túi bohéatjí jíib queét jwí Maáhdih í túi péena caá”, wā niiján níf. ¹⁷ Páant niijnít, jon jātih Dios naáwátdíh naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: “Weemdíh dedé júhdhat wihcan caá”, í niijá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwí Maáh Dios, nihāt jéihni, weemdíh ā túi teo wáacap be’, í niijí naáh”, át níj daacáp tají.* ¹⁸ Det queétjeh “Jwiít caá túi bohénit”, níj jengah jóinít dih Dios ā wéi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwí Maáh Cristo ā niijníboodíh Dios ā túi wéi enna caá.

11

Yeenit í bohéat ā tobohat

* 10:5 Ef 6.11-17 * 10:17 Jer 9.24

¹ Ded ā tūi chājatjidih bitadilh ā wēi naawáchah, āpí táicah caá. Páant naawát ā táicah yuhna, ded pah wā chājatjidih bita yeebdíh ī yeeatdih wā naoh̄ yoobábipna caá. ²Weém jíí Jesúh̄h tūini doonádih yeebdíh wā jwíh bohénap jí. Dios yeebdíh búdí ā oyat bíic yoobó weembút yeebdíh wā oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ājeéh bíicdih n̄i jumatdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. ³Obohjeéhtih, bita yeejép ī bohéatdih yeeb̄n̄i joyát pínahdih búdí wā úum yacna caá. Jon jātih mai pah jíghoni Satanás Evadilh búdí át yee naawáp wut jí. Páant ā yee naawátidih jepahnit, Eva Dios bíicdih mi jumatdih mit cádahap wut jí. Páant ā yeeatdih mi jepahatjí dée pah muntih, bitaboó ī yee bohéatdih yeebbút jepahnit, Cristodih n̄i cádahíhatdih búdí wā úum yacna caá.* ⁴Det wā bohéatjí pah bohécán, “Jesús nin pah jumni caá”, níj yee bohénadilh n̄i pehbhoó ī juibínachah, n̄it wēi jwááhjí tagaá. Yeebdíh wā bohéatjí bíic yoobó ī bohécáh yuhna, ¿Dépanihna jenah joicánjeh, queétdih n̄i jepah? “Nin pah caá Tūini Espírítu ā chājap”, ī níj yee bohénachah, n̄it joijí tagaá. Caandíh wā naawátjí bíic yoobó ī naoh̄chah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodíh yeeb̄n̄i jepah? Jesúh̄h tūini doonádih wā naawát tātímah, ¿Dépanihna yeeb̄n̄i yee naoh̄nitboodíh n̄i túi jof? Páant n̄i chājachah enna, Cristodih n̄i pée cádahat pínahdih wā úum yacna caá. ⁵Queét yee bohénit “Jwíitboó Dios ā bohéat tūttnit bita ā wahnit chah jéihnit jwí jumna caá”, ī níjíchah yuhna, “Weém Dios ā bohéat tūttni wā jumuchah, weemdíh chah jéihnit nihcan caá”, wā níj jenah joiná caá. ⁶Túí wéheni nihcan yuhna, Dios naawátidih túi beh joiní caá wā jumup. Á naawátidih wā bohénachah joinít, páant wā jumatdih yeeb̄n̄i túi jéihna caá.

⁷Nindih n̄i túi jenah joyoó: Yeebdíh Jesúh̄h tūini doonádih bohéna, wāpí jíib úúbhcap jí. Páant wā bohéat jíib úúbhcanjeh, moh yéejni dée wā jumup jí. Pánih jumna yuhna, yeebboó moh yéejcanjeh, n̄i túi jumat pínah níijná, yeebdíh wā túi teo wáacap jí. Pánih teo wáacna, ¿yeebdíh wā túi chājannit beé? ¿Weembút yeebdíh jíib wā níj jíh, queét bita bohénitdih n̄i wēi

enat pah, weemdíhbut n̄i jwáub wēi enat pínah níijná? ⁸Obohjeéhtih, yeebdíh wā bohénachah, bíih tútchinadilh moón dawá Jesúh̄h wā níjeéh wā jumat pínah níijná, íih dinerodih weemdíh ī wáuhp jí. Yeebdíh teo wáacat tūttn níijná, ī wáuhni dinerodih nuumát dée wā chājap be. ⁹Níjeéh jumna, bíi dée bíbohcan yuhna, yeebdíh dinerodih wāpí úúbhcap jí. Jwí úudwā panihnit Macedonia baácđih moón Jesúh̄h wā n̄i pehb wā jumuchah, nihah wā náahatdih ī úb juibínap jí. Páant ī úb juibínachah, yeebdíh dinerodih wā úúbh tac buugácap jí. Tútímahbut, yeebdíh wā úúbh tac buugácan níit.* ¹⁰Cristo yoobópdih ā naawát pah, weembút áih jumna, yoobópdih nindih wā naoh̄na caá: Jesúh̄h tūini doonádih jíib wihcanjeh yeebdíh wā bohéatdih búdí wā wēi naoh̄na caá. Bíic yoobó jíib wihcanjeh wā bohéat pínahdihbut nihah n̄iíh baácđih moondíh jéihnit, páant wā wēi naawátidih joinít, “Caán dée āpí chājcan caá”, ī níjicán níit. ¹¹Yeebdíh dinerodih wā úúbhcatjidih jenah joinít, ¿ded pah tigaá n̄ita níj jenah jof? “Pablo jwíitdih jíib úúbhcan, jwíitdih ā oican níit”, ¿n̄i níj jenah jof níit? Nihcan caá. Yeebdíh búdí wā oina caá. Páant wā oyatdih Dios ā jéihna caá. ¹²Jíib wihcanjeh páantjeh yeebdíh wā bohéipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdíh ā bohéat bíic yoobó caá jwíitbut jwíipí bohéna caá”, ī yee níjíchah joinít, queétdih n̄i joyáh bojat pínah níijná. Queét yee bohénit ī bohéatjí jíib yeebdíh ípí úúbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wāpí jíib úúbhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinít, máchah jwí jumatdih n̄i túi jéihbipna caá.

¹³Pánih chājnit yoobópdih Jesús ā bohéat tūttnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwíit caá Jesús ā bohéat tūttnit”, níj naoh̄na yuhna, ā wahnit nihcan caá. Páant níijná, wā jumat dée pah ī jumíhip yuh caá. ¹⁴Pánihna, yeenit jumna, páant ī chājat pínahdih wáat jéihyep be. Yeejép wā ī maáh Satanásbut bíic yoobó āpí chājna caá. Dawá láa caanbút yeena, tūini ángel, Dios ā wahnit pah ā míic jíghohana caá. ¹⁵Satanás ā chājatdih jéihna, caandíh teo wáuhnitbut “Jesús ā wahnit caá”, níj yeenit, Diosdih teo wáuhnit pah ī jumíhatdih wáat jéihyep

* 11:3 Gn 3.1-5; 13

* 11:9 Fil 4.15-18

be. Túi chājcanit jumna yuhna, túi chājnit dée pah ī jumihna caá. Pánihna, Diosboó nihát ī yeetjī jīb queétdih búdí ā peéh chājbiḡna caá.

Pablo yeejép ā yapatjī

¹⁶Buu jwuhna, ded pah wā jumatiḡdih wā wēi naóhbiḡna caá. “Pablo ā túi chājatjidiḡ tūb wēi naóhniabeh caá”, weemdiḡ ñi niḡ jenah joicáh, ā túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdiḡ páant niḡ jenah joiná yuhna, ded pah wā yapatjidiḡ wā wēi naáwáchah, bainibit ñi joi jwáhuú. ¹⁷Yeebdiḡ pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdiḡ “Ma yapatjidiḡ ma naáwá queétdih”, ā niḡcáh yuhna, ded pah wā yapatdih wā naóhbiḡna caá. ¹⁸Dawá bitaboó ded pah ī túi chājatjidiḡ wēi naóhna, weembút ded pah wā yapatjidiḡ wā wēi naóhbiḡna caá. ¹⁹Yeébbóó “Chah túi jéihnit jwí jumna caá”, ñi niḡ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóhniḡboó ī naáwáchah yuhna, ñi túi wēi joiná caá. ²⁰Queét ñi maáta dée, yeebdiḡ búdí ī wutuchah, ñi túi wēi joiná caá. Dawá láa ñíh dinerodiḡ ī yee dúuc wáina caá. “Jwiít nihát jéihnit jwí jumuchah, jwiítidiḡ ñi túi weñeé”, ípí niḡjná yuh caá. Biḡh láa yeebdiḡ íjnit, ī mao tícana caá. Páant yeejép yeebdiḡ ī chājachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ñi túi jepah? ²¹Ñijeéh jumna, “cáacwádiḡ úmni”, ñi niḡjní, queét ī chājat pah weémboó wā chājcap be. Páant wā chājat pínahdiḡ wā úmatjidiḡ naóhna, wā tícna caá. Queét ī chājat pah chājcan yuhna, Jesús ā wahni wā jumatiḡdih ñi túi jéihyat pínah niḡjná, weembút ded pah wā yapatjidiḡ wā wēi naóhbiḡna caá.

²²Queétboó bita chah jéihnit jumihna, “Jwiít judiówā jwí jumuchah, jwiítidiḡ ñi weñeé”, yeebdiḡ ípí niḡjíp wut be. Obohjeéhtih, weembút judiío mun tiguaá. Queétboó “Jwiít Israel ā juimená, Dios ā ñionitjī jwí jumna caá”, yeebdiḡ ípí niḡjíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel ā juima mun tiguaá. Queétboó “Jwiít Abraham ā juimená, ‘Yeebdiḡ wā túi chāj wáhibiḡna caá’, Dios ā niḡjníti caá”, yeebdiḡ ípí niḡjíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham ā juima mun tiguaá. ²³Queétboó “Cristodiḡ teo wáhnit jwí jumna caá”, yeebdiḡ ípí niḡjíp wut be. Páant

ī niḡjíchah joinít, nin pah yeebdiḡ wā niḡjná caá: “Weembút Cristodiḡ teo wáhni mun tiguaá. Weém caá bácah queét ī tewat chah búdí teoni”, yeebdiḡ wā niḡ naóhna caá. Páant niḡ naóhna, páantjeh jenah joicánnit ī wéheat pah naóhna yuhna, wā tíccan caá. Queét ī teo wáhat chah Cristodiḡ wápi teo wáhuḡ be. Jesúh túini doonádiḡ wā bohéatjī peéh dawá láa nemat muúboó weemdiḡ ī nemep jī. Dawá láa weemdiḡ ī puñuḡ jī. Dawá láa cáacwá weemdiḡ ī mao yohíhip jī. Páant ī mao yohíhichah, weém yeejép wápi yapap jī.* ²⁴Cinco láa jwiít judiówā jwí maáta weemdiḡ it tewat túutḡp tajī. Weemdiḡ ī tewat jumát pah, tūbit yéej chājnitidiḡ momo jiwí chóo coóh jumni tópnajih ī puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdiḡ ī puñuḡ jī.* ²⁵Biíc peihcanni láa Romanowá weemdiḡ teonit, máa doóbhnaḡih ī puñuḡ jī.* Biíc láa weemdiḡ mawíhna, jeejih ī yohop jī.* Biíc peihcanni láa búdí jáaj chóojih jib bejna, jwí daabáp jī. Biíc láa daabniḡ, máa naadiḡ teonit, búdí muj tacdiḡ pah daa júoh, caán yeó jáap pah táah bej, jwáub pah túo bejat dée wā jumuchah, ī ubuḡ jī. Pánihna, caán láa, wā wánihip jī. ²⁶Dawá láa Jesúh túini doonádiḡ bohénit, yuúḡp wā jib bejep jī. Pánih bohé jibnit, búdí yeejép wā yapap jī. Biḡh láa tobohni mujnadih wā bejep jī. Biḡh láa namáboó jib bejchah, bií déediḡ chewe mao dúuc wáyat dée ā tobohop jī. Biḡh láa wā déewájuh weemdiḡ ī yeejalhip jī.* Biḡh láa judiówā nihcannitbat weemdiḡ ī mawíhip jī.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, búdí mujboobút wā jumuchah, wunat dée ā tobohop jī. Biḡh láa “Jwiít Jesúhwá caá”, niḡ yeenit, ī mawat dée ā tobohop jī. ²⁷Jesúh túini doonádiḡ bohéna, búdí wápi tewep jī. Pánih teona, dawá láa úocanjeh wá bohé daa júúwúḡp jī. Dawá láa jeémát wihcah, nuugúḡp tubuchah, tūbit taca jootóchah, búdí yeejép wā yapap jī. Dawá láa dúwát pínah yéguehbat wihcah, búdí cábuhuchah, yeejép wápi yapap jī.

²⁸Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jī. Yeó jáap jumát pah nihát Jesúhwá “caandiḡ cádahná”, niḡjná, búdí wápi náhni

* 11:23 Hch 16.23

* 11:24 Dt 25.3

* 11:25 Hch 16.22

* 11:25 Hch 14.19

* 11:26 Hch 9.23

* 11:26

dahwana caá. ²⁹ Biíc Jesúh ā tubúp chūúchah, weembút tubúp chūúhni pah wā jumna caá. Bitā Jesúhdih ī yééj chā-jat tūtutachah enna, queét yeejépwāboodíh búdí wā íjna caá. Pánihna, yeéb nihat Jesúhwā, wā weh dée nī jumuchah, yeebdíh úum yacna, yeejép wāpí yapna caá.

³⁰ Páant yeejép wā yapatjidih wēi naóhna, ded pah wā túi chājatdih yeebdíh wā wēi naóhcan niít. Oboghjeéhtih, wā wēpcatjidih yeebdíh wā wēi naóhbiḡna caá. ³¹ Páant wā naáwáchah joinít, “Yooópdiḡ caá páant ā niiját”, Dios ā niij jéihna caá. Caán caá jwí Maáh Jesucristo íp. Pánihna, yeó jáap jumāt pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi niiját caá náahap. ³² Weém Jesucristodih wā jwíih jepahat tūttimahbitjeh, Damasco tūtchi-boó wā jumuchah, caán tūtchidih moón ī maáh, Aretas nump jumni, weemdíh át tawat tūtup wat jī. Pánihna, nihat Damasco tūtchi wáihyat júdu jēcnadiḡ áih soldadowádh ī át pánat tútut wat jī, wā bac bejehah ī tawat pínah niijná. ³³ Páant ī páñachah enna, wā chéenwā búdí wúhdih weemdíh waadát tútutnit, wáihyat júdudih jumni muú enat jēcmant ī cádah deyanap jī. Pániḡ cádah deyanit, ī teo wáacachah, moh yeejni wā jweyép jī.*

12

Pablo oo júmat dée ā enat

¹ Būū weemdíh ded pah biíh ā yapatjidih wā jwúūb naóhbiḡna caá. Queét yee bohénitboó “Jwiítjeh caá oo júmat dée jí-gohatdih enna, chah jéihnit jwí jumup”, ī niij naóhna yuh caá. Oboghjeéhtih, jwí Maáh weemdíhbut oo máh enat dée pah ā jíghop jī. Páant ā jíghatjidih yeebdíh wā naóhbiḡna caá. Ded pah weemdíh ā jéihyaatdihbut wā naóhbiḡna caá. ²⁻³ Catorce jópchi játiḡ Dios weemdíh japboó ā ūb púūh laab béjep jī. Ded pah ā ūb púūh laab béjatjidih wā jéihcan caá. Wíih bácahdih, wíih caolihdihjeh ā ūb bej déeji oo júmat pah enatjidih, wā jéihcan caá. Diosjeh caá ā jéihyer. ⁴ Á pehbboó, Paraíso wūt jumupna juiḡnít, ā naáwáchah wā joyóp jī. Jwiít cáacwájeh jwí jéih naóh būujácat déedih wā joyóp jī. Páant caandíh wā joyóchah

yuhna, weemdíh ā jwúūb naóh yapaat tútut-cap jī. ⁵⁻⁶ Páant weemdíh ded pah ā yapatdih wēi naáwíhna yuhna, weemjéh ded pah wā jumatdih wā wēi naóhcan niít. Oboghjeéhtih, yooópdiḡ ā jumuchah, wā jwúūb naáwáchah nihna, āta túi taga. “Pablo túini oo júmat dée pah enna, Jesús ā wahní nacaá”, nī niij weñatdih yeebdíh wā náah yaccan caá. Oboghjeéhtih, ded pah wā chājatjidih, ded pah wā bohéátjidihbut jēnah joinít, “Pablo jwí Maáh ā bohé jibat tútutni caá”, nī niij jéihyatdih wā náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wā jumatdih nī jéihyat pínah niijná, būū ded pah biíh wā yapatjidihbut yeebdíh wā naóhbiḡna caá. ⁷ Chah túini oo júmat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wā niij jenah joyát weemdíh ā tobohna caá. Páant ā tobohat pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdíh yeejép át yapat tútutup taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wā niij jenah joyát pínah niijná. ⁸ Pániḡ jumna, biíc peihcanni láa jwí Maáh Jesúsdih caán yeejép yapatdih ā yohat pínahdih wā ūúúp yuh be. ⁹ Oboghjeéhtih, weemdíh nin pah ā niij jepahap be: “Caandíh wā yohcan niít. Oboghjeéhtih, caandíh yohcan yuhna, meemdíh búdí oinit, wā túi teo wáacbiḡna caá. Pániḡ wēpcannijeh jumna, wā oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbiḡna caá. Pánihna, meemdíh búdí wā teo wáacachah ennit, wā wēpatboodíh nihat cáacwā ī jéihbiḡna caá”, Jesús weemdíh ā niij jepahap be. Páant ā niijchah joinít, wā wēpcatdih wā wēi naóhbiḡna caá, ā wēpatjīh weemdíh búdí ā teo wáacat pínah niijná. ¹⁰ Páant tigaá Jesúh wā jumāt jíib yeejép yapna, búdí wā wēina caá. Bitā weemdíh yeejép ī wéhenachah, yeejép ī chājachah, ī jíghanachah, dedé biíh weemdíh yeejép ā yapachah yuhna, wāpí túi jumna caá. Pániḡ wēpcanni wā jumuchah, Jesús ā wēpatdih chah búdí bidnit, “Weém jéihcanni wā jumna yuhna, ā teo wáacatjīh wā túi būujábipna caá”, wā niij jéihna caá.

Corinto tūtchidih moondíh búdí ā jíghat

¹¹ Bitā weemdíh yeejép ī naáwáchah joinít, yeéboó queédih nī naóh bóod chūūchah, āta túi tagaá. Oboghjeéhtih,

* 11:33 Hch 9.23-25

páant ñi niijcáh, weemjéeh yeebdíh wā míc wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wā jumuchah yuhna, queét yee bohénit “Jwiít caá báhac Dios ā bohéat tútútnit”, niijnitboó wā chah ī jumcan caá. ¹² Nijeéh wā jumuchah, Dios ā naawát tútútni wā jumatdih júutíhna, ā wēpatjih weemdíh búdí āpí teo wáacacah, dawá láa wannitdih boonanit, nemépwādih-but wā yohop jī. Pánih chājnit, jwiít cáacwā jwī jéih chājca naáhdih ā wēpatjihjeh wā chāj júutap jī. Weemdíh enihcannit ī yéejahichah yuhna, wā chuuná yuhna, wā teo cádahcap jī. ¹³ “Pablo jwíjeéh jumna, bíh tútchidih moondíh ā túi chājat pah jwiítidih ā túi chājcap jī”, ¿yeéb ñi niij jenah joi níit? Nihat tútchidih moondíh bíic yoobó wāpí túi chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíhjih wíih pínah dinerodih wā úbh tac buugácap jī. ¿Pánih úbh tac buugácan, yeebdíh wā yéej chājnit jī? Caán yeejép ā jumuchah, wā jígahna caá. Caán yéejatdih weemdíh ñi yohoó.

Í pebhna ā jwúub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wā naawát pínahdih ñi túi joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwúub bejat túut caá wā chājap, páant muntih. Ñi pebhna juibínit, yeebdíh wíih dinero pínahdih con láa wā úbhcatji pah, buu láabut wā úbh tac buugácan níit. Níih dinerodih náahcan, Jesúsdihtú joinít ñi jumat caá yeebdíh wā náah yacap. Webít ī mána ī náahatdih wáhnit pínah nihcan caá. Obohjeéhtih ī mána caá queét wébitboodíh ī náahatdih ípí wáhp. Páant ī chājat pah yeéb wā weh panihnit ñi jumuchah, wā náahatdih yeebdíh wā úbhcan níit. ¹⁵ Ñi íp panihni jumna, yeebdíh búdí oinit, nihat wā bfohatdih wēi wáhnit, yeebdíh wā teo wáaquíhna caá. Pánih teo wáaquíhna, búdí chuuná yuhna, wā teo cádahcan níit. Páant yeebdíh chah wā oyochah yuhna, ¿yeéb weemdíh nump ñi oi níit?

¹⁶ “Pablo jwíjeéh jumnit, áih pínah dinerodih āpí úbh tac buugácap jī”, ñi niij jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdíh nin pah ít niij jenah joi tágaá: “Jwíih dinerodih moh yéejnitdih ā wáh wáacat tútútnit, jwiítidih jéihcha dúuc wániabeh tagaá”, ī niij jenah joiná

caá. ¹⁷ Páant ī niiját pahjeh chājni jumna, ¿ded pah tigaá caandíh wāta nih chāj? ¿Ni pebhna wā wahnitdih nit beé yeebdíh wā jéihcha nuumát tútútp? Páant wā chājcap jī. ¹⁸ Játih Titodih ñi pebhna bejat tútútnit, bíh Jesúsíhdihbut ájeéh wā pej jum bejat tútútp jī. Páant ñi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdíh ā jéihcha nuumnít jī? “Nuumcánni caá”, ñi niij jéihna caá. Jwiít chénat pah bíic yoobó jwī maáh ā weñat pínahdih chājnit caá. Pánih jumnit, yeebdíh oinit, táinjeh ā chājat pah, weembút bíic yoobó yeebdíh táinjeh wāpí chājna caá.

¹⁹ Páant wā jáh niijchah joinít, ¿ded pah ñita niij jenah joi? “Caandíh jwī wēi niiját pínahdihjeh caá ā bidip”, ¿ñi niij jenah joi níit? Obohjeéhtih, weém Cristoíh jumna, Dios weemdíh ennit, “Ma túi chājna beé”, ā wēi niiját pínahdihjeh caá wā náahap. Yeebdíh teo wáaquíhna, ded pah wā chājatjidih wā naóh beedánap be, jwī Maáhdih chah ñi túi jepahat pínah niijná. ²⁰ Ñi pebhboó wā juibínachah, wā náah yacat pah ñi chājchah, búdí yeebdíh wā úm yacna caá. Páant ñi túi chājchah, caanná juibínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wāta chājcan tagaá. Pánihna, yeebdíh búdí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi míc júih níit? ¿Páantjeh bitáih bíí déedih ñi en ñinah íj níit? ¿Búdí ñi míc íja níit? ¿Biquína páantjeh íh pínahdihjeh bid níit? ¿Buuubut páantjeh bitadih ñi yee naóh níit? ¿Yeejép dooná ñi jummatdih ñi cádah jwuhcan níit? ¿“Weém nihat jéihni caá”, páantjeh ñi míc wēi niij níit? ¿Túbit ñi míc en naóh cádah jwuhcan níit? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyátidihjeh níit ñi chājap? Yeéb páant ñi chājatdih wā úm yacna caá. ²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túut nuumcátidih wā enechah, Dios weemdíh áta tíicat túut tagaá. Jon játih yéej chājnitji dawá páantjeh ī yéej chājatdih cádahcah enna, búdí wāta jígah taga. Í náah chājat, yeejép chājíhat jenah joyát, ī náahat pahjeh chājatdihbut ī cádahcah enna, búdí wāta jígah taga. Páant ñi chājatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wā júihcat pínah niijná.

13

Pablo ã péé naáwát

¹ Jon yeebdíh chéneji juibí enniji buu bejna, bíc peihcanni láa bejat túut caá wá chájap. Pánihna, ñi yééj cháj cádahna, táiniboodíh túut nuumnít, weemdíh ñi túi pánaá. Ñijeéh jumnitdíh í yééj chájatdíh cádahat túutnit, Moisés nin pah ã niíj naóh daacátjídih ñi túi náhninaá: “Deddih ñi peéh chájat pínah játih, caán ã yééj chájachah ennit, chénewá, bíc peihcannit í enatjí pahjeh í naáwá naáh. Páant moonjéh í naáwát túttimah, ñi peéh chájachah, ã táuibpna caá”, Moisés át niíj daacáp tají.*

² Ñi pebhna wá jwúub juibí láa yééj chájnitdíh nin pah wá niíj naáwáp jí: “Ñi yééj chájatdíh cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumú. Ñi cádahcah, jwúub juibína, wá peéh chájipna caá”, wá niíj jí. Páant wá niíjtáji pah, buu ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yééj chájnitdíh, yeéb nihatdíhbut, wá jwúub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yééj chájatdíh cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumú. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdíh enna, búdí wá peéh chájipna caá. Yúúp wá jumuchah, “Wá peéh chájipna caá”, niíjná yuhna, ã peéh chájcan niít”, ñi niíj jenah joicá bojó. ³ Cristo ã naáwátdíh naóh yapani wá jumatdíh ã júutat pínahdíh bidna, páant wépép weemdíh ã peéh chájat túutuchah enna, ñi jéihpna caá. ¿Búdí ã wépatjíh yeebdíh ã teo wáacatjídih ñi náhnican niít? Yeéb yééj chájnitdíh ã peéh chájat pínahbut bíc yoobó wépép ã jumipna caá. ⁴ Jwiít cáacwá jwí wépcat pah Cristo wépcanni jumna, cruzboó át wun wúhup wút jí. Pánih wunna yuhna, Dios ã wépatjíh boo pud júóhni, buu páantjeh báadhni ã jumna caá. Cruzboó ñuhna, wépcanni ã jumat pah weembút wépcanni wá jumna caá. Wá jenah joyátjéh yeebdíh wáta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wájeéh jumna, Dios ã wépatjíh yeebdíh teo wáacadih wá juibíipna caá.

⁵ Yeéb mícjeh nin pah ñi míc niíj úúbh joyoó: “¿Ded pah wá chájatjí? ¿Yoobópdih Jesúsdiw wá jenah jói niít? ¿Caán ã náah yacatdíh wá túi jepah niít?” ñi míc niíj úúbh joyoó. Caandíh yoobópdih jenah

joiná, ã náah yacatdíh ñi túi jepahachah, Jesús ñíh caolihboó ã jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdih caandíh jenah joicán, ã náah yacatdíh jepahcan, áihwá ñi nihcan caá. ⁶ Weémboó caandíh túi jenah joiná, ã náah yacatdíh jepahni wá jumatdíh wá jéihna caá. “Weém Jesúsíh caá”, niíj yeeni wá nihcan caá. Páant wá jumatdíh yeebdíhbut wá jéihyaíhna caá. ⁷ Ñi yééj chájcat pínahdíh náah yacna, Dios yeebdíh ã túi teo wáacat pínah niíjná, búdí wá úúbhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yééj chájcatdíh wá enechah, weemdíh Dios yeebdíh ã peéh chájat túutcan niít. Páant ã peéh chájat túutcah, wá wéibipna caá. Obohjeéhtih wá peéh chájcatdíh ennit, “Pablo Dios ã wépatjíh queétdih peéh chájcan, Dios ã wahni nihcan nacaá”, ñi niíj jenah joyóchah yuhna, wá túi wéibipna caá. Dios weemdíh ã bohé jibat túutatjídih ñi jéihyat pínahdíh wá náah yacna yuhna, yeéb ñi túi chájat pínahdíh chah wá náah yacna caá. ⁸ Ñi yééj chájatdíh cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumátdíh enna yuhna, yeebdíh wá peéh chájachah, yoobópdih áta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chájíhna, yeebdíh wá bohéipna caá, Dios naáwátdíh túi beh joinít, chah ñi jepahat pínah niíjná. ⁹ Yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ã wépatjíh yeebdíh peéh chájat ã náahcah, búdí wá wéibipna caá. Pánihna, Diosdiw búdí wá úúbhna caá, ã weñat pínahdíh ñi túi chájat pínah niíjná. ¹⁰ Dios ã wépatjíh yeebdíh peéh chájíhcan, ñi pebhna wá bejat pínah játih wá daac wahna caá, yééj chájatdíh cádahnit, ñi túut nuum pánat pínah niíjná. Dios ã wépatjíh yeebdíh jígahaíhcan, wápi túi bohéna caá, ñi túi jumat pínah niíjná.

Pablo ã péé túyat túutat

¹¹ Buu wá úudwá panihnitá, yeebdíh wá túyat túutna caá. Cristodih chah jenah joinít, táinijeh ñi jumuu. Nin wá naóh daacátdíh ñi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdíh ñi míc teo wáacá, bícdih túi jumat túut niíjná. Páant ñi túi jumuchah ennit, Dios ñijeéh ã jumipna caá. Caán jwiítdíh búdí onit, míc oyat túutna, jwiít bícdih ã túi jumat túutna caá. ¹² Jesúsíhwá jumna, ñi túi wéi úúbu. ¹³ Nihat

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

ninjīh moón Jesúíhwābut yeebdíh búdí ī túyat túutna caá. ¹⁴ Yeebdíh búdí wā uúbhna caá, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā tūi teo wáacat pínah nijná. Dios búdí ā oyatdih ñi jéihyat pínah, Túini Espíritu ñijeéh ā jumat pínah, yeéb bícdih ñi tūi jumat pínahdihbut wā uúbhna caá. Pánih uúbhnit, yeebdíh búdí wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá wā naawát.

Pablo

GÁLATAS

Pablo queétdih ā tūyat tūtat

¹⁻² Weém, Pablo, bíhdih daacát tūtnit, yeéb Galacia baácdih jumni tūtchinadih moón Jesúfhwādh wā wahna caá. Nihat wājeéh jumnit Jesúfhwābut yeebdih ī tūyat tūtatna caá. Weém, Pablodih jī Jesucristo ā nīwip jī, áih tūini doonádih wā naóh jib bohéat pínah niijná. Cáacwā weemdih ī naáwát tūtatcap jī. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwī íp caán wunnijidih boonanibut weemdih ī nīwip jī. Páant ī naáwát tūtatni jumna, nin núodih yeebdih wā daác wahna caá. ³ Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristobut yeebdih oinit, ī tūi teo wáaca naáh, nī tūi jumát pínah niijná. ⁴ Dios jwī íp ā náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jwī yéejat jīb, át wun wāhup wut jī,* ā teo wáacatjih yeejépwā ī jumát pah nihcan, yéej chájatdih jwī yap yohat pínah niijná. ⁵ Páant ā chájatdih jéihna, “Paá, meém nihatdih jéih beedáni jumna, cáacwādh jígah ennit, mapí tūi teo wáacna caá”, jwī ípdih yeó jáap jumát pah búdí jwī níj wēi naáwát dée caá. Páant tíí jwī níj wēi naáwáp.

Dios cáacwādh ded pah ā tūi ubat

⁶ Yeébbóó ded pah nī chájat doonádih joinít, weém búdí wā náhni dahwana caá. Dios yeebdih búdí oina, át nīwip taga, Jesúsdih jepahnit, áihwā nī jumát pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebdih búdí ā oyochah yuhna, waícanjeh bíih bohéátdih joinít, Jesucristoboodih cádahna caá nī chá-jap. Páant nī cádahat doonádih joinít, “¿Dépanih tigaá waícanjeh ī tūat nuám?” níj jenah joinít, wā wáhi bejep be. ⁷ Biquína nī pebh jumnit, yeebdih tac buugána, mácah bohénit, Jesúfh tūini doonádih ī yéejana caá. Páant yeebdih naóhna, nin pah ī níj yee bohéna caá: “Tūi ubnit jumát tūat ni-ijná, Jesucristodihjeh nī tūi jepahaá”, Pablo níj naóh bohéna, yeebdih ā nih yána caá. Diosjeéh tūi jumát tūat niijná, jwī nuowā ī naáwátjidihbut tūi jepahat caá náahap”, it níj yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih,

“Nin tūini dooná caá”, ī níj naóhnioboó tūini dooná yoobát nihcan caá. ⁸ Jwiít, Dioíh ángel japmant jūóhni, yeebdih jwī jwíih bohéátdih mácah jwī bohénachah, jwiítidih Dios búdí peéh chájna, iiguípnā ā waha naáh. ⁹ Wā naáwátjí pah wā jwíub naóhbiplna caá, páant mantih: Yeebdih jwī jwíih bohéátdih nī tūi jepahachah yuhna, det yeebdih mácah ī bohénachah, Dios queétdih búdí peéh chájna, iiguípnā ā waha naáh.

¹⁰ Páant niijná, “Caánboo tigaá tūi bohéni ā jumup”, weemdih cáacwā ī niijátdih wā bídcán caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdih “Meém ma tūi bohéna jī”, ā niijátdihjeh caá wā náahap.* Cáacwādh weñáihnit bohéna, Cristoboodih wāta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandih teo wāhni wāta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ā tūat nuamátjí

¹¹ Wā déewā panihnitá, nindih nī jéihyat pínah yeebdih wā náah yacna caá: Wāpí bohéni tūini dooná cáacwā ī jenah joyátdi-jeh nihcan beé. ¹² Ded cáacdh wā joiníi doonábut nihcan beé. Bitá weemdih ī bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdih ded pah ā wūúh ā jumátdih ā bohénap jī.

¹³ Jesucristodih wā jepahat pínah játih, jwiít judíowā jwī nuowā ī naáwátjidih wā tūi jóí waadánap jī. Pánih tūi jóí waadáni wā jumuchah, ded pah wā chájatjí doonádih yeéb nít joiníi tagaá. Pánih jumnit, Jesúfhwā Diosdih yap yohnit ī jumátdih jenah joinít, eníhcan, búdí yeejépwā chájna, queétdih wā tūi mao beedá bojhip yuh jī.* ¹⁴ Jwí nuowā ī naáwátjidih tūi jepahíhna, weém bíic yoobó behnit chah wā tūi bohénap jī.*

¹⁵⁻¹⁶ Obohjeéhtih, wā cáac jumát pínah játih, Dios weemdih búdí oina, átát níoip taga, áih tūini doonádih wā bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wā jumuchah yuhna, ā náahni yeó jáapdh Jesús ā wahníi ā jumátdih weemdih ā jéihyanap jī. Pánih jéihyanit, judíowā nihcannit pehbóó ā wahap jī, áih tūini doonádih queétdih wā naáwát pínah niijná. Páant ā wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdih níj bohéat

* 1:4 Mt 20:28; Mr 10:45; 1Ti 2:6; Tít 2:14

* 1:10 1Ts 2:4

* 1:13 Hch 8:3; 22:4-5; 26:9-11

* 1:14 Hch 22:3

* 1:15-16 Hch 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18

náah?" cáacwādh wā niŋ ũbh jóf encap jī.* ¹⁷ Jesús áih túini doonádih naáwát túutnit maáta, wā játih ā ñionit ī jumuchah yuhna, Jerusalén tútchina queétdihbut míc wéhenadih wā bejcap jī. Caanná bej wuhcanjeh, Dios ded pah weemdh ā náah yacatdih jéihhna, Arabia baác cáac wihcapboó caandih ũbúdh wā bejcap jī. Caánboó jumniŋi Damasco tútchina wā jwúb juibínap jī, páant muntih.

¹⁸ Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodiŋ enedih wā bejcap jī buca.* Caanná chéne semanabitjeh wā jumup jī. ¹⁹ Jesús áih doonádih ā naáwát túutnit bita maátadih wā jwááhcap jī. Obohjeéhtih, Santiago jwí Maáh ũddih pohba wā jwááap jī. ²⁰ Páant wā daacáchah, wā naáwát yoobópdih ā jumatdih Dios ā jéihna caá.

²¹ Túttimah, Siria baác, Cilicia baác-abut naóh jibidih wā bejcap jī. ²² Caanná wā jib bejchah, Judea baácboó jumnit Jesúhwā weemdh ī jwááh wuhcap jī. ²³ Ded pah wā chájat doonádihjeh itát joyóp taji. “Játih jwiít Jesúhwādh yeejép chájna, túini doonádih jwiít dih cádahat túutniŋi buu caán doonádihjeh jwúb naóhna caá ā chájap, cáacwā Jesúsdiŋ ī jepahat pínah ni-ijná”, it niŋ míc wéhenap wut jī. ²⁴ Páant wā túut numát doonádih joinít, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosdiŋ búdí it niŋ wēi naáwáp wut jī.

2

Cristo ā naáwát túutnit maáta Pablodih ī wēi jwááat

¹⁻² Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdh Jerusalén tútchina ā bejat túutuchah, Bernabéjīh caanná wā jwúb bejcap jī. Pánih bejna, Titodihbut jwí numah bejcap jī.* Caánboó judío nihcanni, jwí nuowā ī wutat pah bóodcanni ā jumup jī. Caanná juibína, caánboó jumnit Jesúhwā ī maátajeh ī míc wáacachah, judíowā nihcannitdih túini doonádih ded pah wā bohéatdih queétdih wā naáwáp jī. Pánih naóhnit, ded pah wárpí bohéatdih queét ī túi jéihyatdih wā náah yacap jī. Pánih jéihcan, wā bohéatdih ī wēicah, wā tewat buudní āta jum taga. Obohjeéhtih, ded

pah wā bohéatdih jéihnit, ī túi weñep jī. ³ Páant wā naáwáchah wēi joiná, Tito bóodcanni ā jumuchah yuhna, “Meembát ma bóodat túutú”, caandih ī niŋcáp jī. ⁴ Queét maáta biíc dih jwí míc wéhe láa, jwiít Jesúhwā nihát biíc dih jwí míc wáacachah, biquína “Jesúsdih jepahnit jwí jumna caá”, niŋ yeenitbut it waadáp jī. Pánih waadní, judíowā nihcannitdihbut ī bóodat túutup yuh jī. Obohjeéhtih, buu Jesúhwā jumna, jwí nuowā ī naáwátjidiŋ jepahcan, Jesúsdiŋjeh jwí túi jenah joiná caá. “Páant jwí chájachah, jwí lípboó jwiít dih ā túi enna caá”, jwí niŋ jéihna caá. Páant niŋ jéihnit jwí jumuchah enna, jwiít dih juihñat túut niŋjná, ded pah jwí chájatdih jéihhna, queét jwiŋeéh it waadáp taji. Pánih waadní, jwí nuowā ī naáwátjī biíc yoobó jwiít dih ī jepah beedáat túutup yuh jī, páant muntih. ⁵ Páant ī wutuchah yuhna, túini doonádih ñi jéihyat pínah niŋjná, jwiítboó queétdih jwí jepahcap jī.

⁶ Pánihna, Jesúhwā ī maáta túini doonádih ded pah wā bohéatdih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judíowā nihcannitdih ma bohénaá”, niŋ naóhmit, weemdh biíh wutatdih ī bohéat túutcap jī. Queét Jesúhwā ī maátadiŋ “Queétboó chah jéihnit caá”, biquína ī niŋ jenah joyóchah yuhna, dedé pínah weemdh nihcana caá. Diosboó nihát dih biíc yoobó ā jenah joiná caá.* ⁷ Queét ded pah wā bohéatdih túi wēinit, “Pedrodiŋ jwiít judíowādh ā bohéat pínah niŋjná, Dios át ñiojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowā nihcannitboodih át bohé jibat túutup taga”, ī míc niŋjíp jī. ⁸ Judíowādh Pedro ā bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jī. Weembát judíowā nihcannitdih wā bohénachah, Dios biíc yoobó ā teo wáacachah, queétdih ī túi jepahap jī.

⁹ Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjīh, Jesúhwā ī maáta yoobát, Dios weemdh búdí ā teo wáacatjidiŋ jéihnit, “Dios yoobópdih át ñio wahap taga, jwí déewā nihcannitdih ā naáwát pínah niŋjná”, ī míc niŋjíp jī. Páant niŋjínit, weemdh Bernabédiŋbut búdí wēinit, “Jwí túi míc teo wáac jīh”, niŋjná, jwí míc muj tewep jī. Pánih muj teonit, “Yeéb jwí déewā nihcannitdih ñi bohéatjī pah ñi túi naáwá.

* 1:18 Hch 9.26-30 * 2:1-2 Hch 11.30; 15.2 * 2:6 Dt 10.17

Jwiítboó jwí déewādihjeh jwí naóhbiḡna caá”, Santiagowā jwiítidih ī niijp jī. “Páant tíí ā jumna nah”, jwí míic niijp jī. ¹⁰ Páant niijná, Jesúíhwā moh yéejnitdih jwiítidih ī teo wáacat tátutp jī. Weembút moh yéejnitdih búdí jīgah ennit, wāpí teo wáacna caá. Páant niij míic wéhe péanit, jwiít Antioquía tátchina jwí jwáub bejep jī.

Pablo Pedrodih ā jūihñat

¹¹ Túttimah, Pedrobut Antioquía tátchiboó ā juibínap jī. Obohjeéhtih, jwí pebhna juibíniji, yoobópdiḡ ā chājcat peéh caandíh wā jūihñap jī. ¹² Nin pah ā chājap jī: Jwí nḡowā “Jwiít judíowā bóodcannit bíicdih jwí jeéméchah ā táican caá”, ī niijátji ā jumuchah yuhna, Pedroboó jwí pebh jwíih juibína, jwí déewā nihcannit bíicdih ā túi míic wēp jwuhap jī.* Obohjeéhtih, biquína jwí déewā, Santiago ā chéenwāboó ī juibínachah ennit, jwí déewā nihcannitdih cádahnit, Pedroboó “Buu jūinít bóodat tátutnit weemdíh jūihná”, niijná, tjeéh ā jwáub míic wēpcap jī. ¹³ Páant ā yee buugúchah ennit, bita jwí déewābut caandíh míic jéih ennit, queébut bíic yoobó ī cádahap jī. Bernabé yuh buca túi jéihni jumna yuhna, queéé ī chājat bíic yoobó caanbút ā cádahap jī. ¹⁴ Pánih cádahnit, “Nihat Jesúsidihjeh jepahnitdih Dios bíic yoobó ā wēi enna caá”, ípí niij bohéat pah queéé ī cádahap jī. Páant ī cádahachah ennit, nihat Jesúíhwā ī joyóchah, nin pah Pedrodih wā niij jūihñap jī: “Meém judío jumna yuhna, Jesucristodih jepahna, jwí nḡowā ī naáwátjidih ma túi jengah jóí cádahap jī. Pánih cádahnit, judíowā nihcannit ī chājat pah queéé bíicdih ma túi jeémp jwuhap be. Obohjeéhtih, buu queéé-dih cádahnit, jwí nḡowā ī naáwátjidih ma jwáub jepahachah ennit, queéé jwí déewā nihcannit nin pah ī niij jengah joiná nacaá: ‘Pedro páant ā jwáub jengah joyóchah, queéé judíowā ī nḡowā ī naáwátjidih jwiítidihbut jepahat caá náahap’, ī niij jengah joiná nacaá. Páant ma chājat ā táican caá”, Pedrodih wā niijp jī.

Jesúsdiḡh túi jengah joinítidih Dios ā wēi enat

¹⁵ Jwí nḡowā judíowājeh ítát jumap tají. Pánihna, jwiítbut ī jūimená judíowājeh muntih jwí jumna caá. Pánih jumnit, Dios

ā wutatdih jéihnit jwí jumna caá. Obohjeéhtih, queéé judíowā nihcannit Diosdih ī jéihcan caá. ¹⁶ Pánihna judíowā jumna yuhna, caán wutatdih jwí jéih jepah beedácatdih jwí jéihna caá. Caandíh jepahcat jíib “Queéé táinit caá”, jwiítidih Dios ā niij encatdihbut jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh túi jengah joinít jwí jepahat jíib, “Queéé táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judíowā yuhna, Jesucristodihjeh túi jengah joinít, jwí jepahap jī, “Queéé táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enat pínah niijná. Jwiít cáacwā Moisés ā wutatjidih jéih jepah beedácanit míic jwí jumna caá. Pánihna, caandíh jwí jepahcat jíib, “Queéé táinit caá”, Dios ā niij encan níit. Caandíh jéihnit, “Caán wutatdih jóí waadánachah, Dios jwiítidih ā túi wēi enna caá”, jwí niij jengah joicán caá.*

¹⁷ Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queéé táinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enat pínah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwí chājap. Obohjeéhtih, páant jwí cádahachah ennit, bita jwí déewā caán wutatdih túi jepahat tátutnitboó “Queéé jwí déewā nihcannit pah yéej chājnit ī jumna caá”, jwiítidih ī niij jengah joiná caá. Páant ī niij jengah joyát pah jwiítbut jengah joinít, “Moisés ā wutatjidih cádahat tátutnit, Cristo jwiítidih ā yéej chājat tátutna caá”, jwíta niij jengah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ā wutatjidih jwí cádahat jíib, yéejnit jwí jumna caá”, jwí niij jengah joicán caá. ¹⁸ Cáacwādih nin pah wāpí niij naóh bohéna caá: “Diosjeéh túi jumíhna, jwí nḡowā ī naáwátjidih jengah joicán, Jesucristoboodíh jeh túi jengah joinít, jepahat caá náahap”, wā niijná caá. Obohjeéhtih, páant niij bohéniji jwáub túut nuummít, “Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwí nḡowā ī naáwátjidih túi jepahat caá náahap”, niij naóh bohéna, yéej chājni yoobát wāta jum tagaá. ¹⁹ Moisés ā wutatjidih weemboó túi jepahcanni jumna, caandíh yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jumatdih jéihna, “Caandíh wā jepahcat jíib, Dios weemdíh ā wēi encan caá”, wā niij jengah joiná caá. Páant niij jengah joinít, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, caán wutatdih

* 2:12 Hch 11.2-17 * 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

jenah jóí cádahnit, Jesucristoboodíhjuh túi jenah joinít, wā jepahna caá. ²⁰ Caánboó weemdíh oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wūhuchah, weembút ájeéh bíicdih wunni pah wā jumna caá. Pánih wunni pah jumna, weém wā jenah joyátdihjuh chāj cádahnit, Cristoboodíh túi jenah joinít, jepahna caá wā chājap.* ²¹ Pánihna, “Dios jwiít dih bádí ā oyochah, Cristo ā wun wūhat dedé pínah nihcan caá”, wā nijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatdih jepahat jíibjuh ájeéh jwí túi jumuchah, Cristo ā wun wūhat dedé pínah āta nihcan tagaá.

3

Jesucristodihjuh jepahat caá náahap

¹ ¡Yeéb Galacia baácdih moón Jesúíhwā jenah joicánnit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wūhat doonádih yoobópdih yeebdíh wā naáwáp jí. Páant wā naáwátdih ñi túi jepahachah yuhna, buu ¿Dépanih tigaá bitaboó yeebdíh mácah í naáwáchah joinít, ñi jepah? ² Nindih wáát jenah jóí en tigaá: ¿Moisés ā wutatjdih ñi jepahat jíib níft Túini Espíritu ñijeéh át jwíih jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih túi jenah joinít, ñi jepahachah, ñijeéh át jwíih jumap be. ³ Túini Espíritu ā teo wáacatjéh Cristodih ñi jwíih jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé buu jwúub túut nuumnít, ñi jenah joyátdihjuh Moisés ā wutatjdih jepahna caá ñi chājap? Pánih chājna, jenah joicánnit ñi jumna caá. ⁴ Túini doonádih ñi jepahatjí jíib dawá láa túini yeebdíh át yapjip tagaá. ¿Páant yeebdíh ā túi yapatjdih ñi quíib buudá níft? Oboh pōhba páant yapna át chājican tagaá. ⁵ ¿Ded pah ñi chājatjí jíib tibeé Dios yeebdíh Túini Espíritudih át wūhjí? ñi jenah joyóchah. Moisés ā wutatjdih ñi jepahat jíib nihcan, áih túini doonádih joinít, Cristodih ñi jepahat jíib, yeebdíh Túini Espíritudih át wūhup taga. Páant ā jumuchah, Jesucristodih ñi túi jepahat jíib cáacwā í jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjéh yeebdíh ā chāj jātut tātutna caá.

Abraham Diosdih ā túi jenah joyát

⁶ Buu, jwí nuo Abraham ded pah ā chājatjdih jwí jenah joyát dée caá. Dios

caandíh ā naáwátdih át túi jenah joyóp wut jí. “Meemdíh wā túi chāj bipna caá”, Dios ā nijíchah, ā túi jenah joyát jíib, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh át níj enep wut jí.* ⁷ Pánihna, caán Diosdih ā túi jenah joyát pah, jwiítbut páant túi jenah joinít, Abraham ā juimená panihnit jwí jumna caá.* ⁸ Judíowā nihcannitbut Diosdih í túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ā níj enna caá. Páant ā níj enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih játih átát naáwáp wut jí: “Weemdíh ma túi jenah joyát jíib nihah nin baácdih moondíh wā túi chāj bipna caá”, át níjíp wut jí.* ⁹ Pánihna, Abraham caandíh ā túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ā túi chājatjí pahjeh, buu láabat det Diosdih túi jenah joinít dih bíic yoobó ā túi chāj bipna caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ā wutatjdih jepahíhna, Diosdih wā jum bipna caá”, níj jenah joinídih bádí peéh chājat ā jum bipna caá. Nin pah Moisés át níj daacáp tají: “Ded wā wutatjdih túi jepah beedácanndih bádí peéh chājat ā jum bipna caá”, át níj daacáp tají.* ¹¹ Biíh naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: “Diosdih túi jenah jóí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ā níj en bipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Diosjééh í túi jum bipna caá”, át níj daacáp tají.* Páant ā nijátjí yoobópdih ā jumuchah jéihnit, nindihbut jwí túi jéihna caá: Ded Moisés ā wutatjdih ā jepahat jíib “Caán túini caá”, Dios ā níj encan níft. ¹² “Ded Diosdih túi jenah joiní, ā jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ā níj en bipna caá. Ded weemdíh Dios ā wutat tātutjdih túi jepah beedánijeh Dios bíicdih ā túi jum bipna caá”, Moisés át níj daacáp tají.*

¹³ Jwiít nihah caán wutatdih jwí túi jéih jepah beedácah, jwiít dih Dios ā peéh chāj bipna caá. Páant ā peéh chājat jwiít dih ā jumuchah ennit, Cristobó caán ā peéh chājat déedih jíib chājnit, jwiít dih át wun wūhup wut jí. Caandíh cruzboó í péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon játih nin pah ít níj daacáp tají: “Ded máa nahdih í mao yáhniboó bádí peéh chājni ā jum bipna caá”, ít níj daacáp tají.* ¹⁴ Páant

* 2:20 Fil 1.21

* 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3

* 3:7 Ro 4.16

* 3:8 Gn 12.3

* 3:10 Dt 27.26

* 3:11 Hab 2.4

* 3:12 Lv 18.5

* 3:13 Dt 21.23

ī niij daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ā jumuchah, caandíh át yapap tají. Caandíh páant ā yapatji jíib, “Nin baácdih moondíh wā túi chājbiḡna caá”, Abrahamdih ā niijátji pahjeh tih jwí déewā nihcannitdih Dios át túi chājap taga. Páant Cristo ā wun wūhuchah, caandíh túi jenah joinít, jwí jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wíih cáacwádih wā wūhbiḡna caá”, ā niijátji pah jwiitdih át wūhup jí.

Dedé pínah tigaá Moisés ā wutatji

¹⁵ Wā déewā panihnitá, Dios jwí nuo Abrahamdih ded pah ā chājatjidih yeéb ñi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiit cáacwā jwíḡ chājatdih yeedíh wā náhniabiḡna caá. Jwiit bíhdih nin pah jwíḡ níj naóhna caá: “Nin pah meemdíh wā chājbiḡna caá”, jwí niijná caá. Páant jwí niijátjidih bíhboó ā jéih jwúub túut nuumcán niit. “Páant ā niijátji pah ā chājcan niit”, bitaboó ī jéih niijcán niit. ¹⁶ Caán jwí niiját pahjeh muntih, Dios jwí nuo Abrahamdihbut nin pah át níj naáwáp wut jí: “Weemdíh ma túi jenah joyát jíib, nihat baácdih moondíh wā túi chājbiḡna caá”, caandíh, ā jumadihbut át niijp wut jí. Páant niijná, nihat ā jumená yoobátidihjeh niijná át chājcap wut jí. Bíic ā juima, túttimah bóo láa jumni Cristodih niijná át chājap wut jí.* ¹⁷ Būu yeedíh wā túi jéihya naóhbiḡna caá: Jwí nuo Abrahamjidih “Meemdíh wā túi chājbiḡna caá”, Dios ā niiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih át wutat túutup wut jí, áih cáacwā ī jepahat pínah niijná. Pánih wutna yuhna, “Abrahamdih wā jwíih niijátji pah, túut nuumcánjeh, bíic yoobó wā péabiḡna caá”, Dios át niijp wut jí.* ¹⁸ Pánihna, Dios bíicdih jwí túi jumat pínah Moisés ā wutatjidih jwí jepahat jíib nihcan caá. Páant ā jumuchah nihna, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pah, caandíh jwí túi jenah joyát jíib áta nihcan tagaá. Obhojeéhtih, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiitbut caandíh jwí túi jenah joyóchah, “Yeéb táinit caá”, Dios jwiitdih ā níj enna caá.*

¹⁹ Páant ā jumuchah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih át naóhji? Abrahamdih páant ā niijátji túttimah, caán wutatdih át

naóhjiḡ taga, jwiit cáacwā yéej chājnit jwí jumatdih jwí jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ā naáwátji túttimah, caán wutat jwiitdih át jumup jí, púú Abrahamji ā juima Cristo cáac jumnit, ā wun wūh láana. Dios ā wutatdih áih ángelwáboodíh Moisésjidih át naóh yapaat túutup wut jí. Queét Moisésdih cáacwádih it jwúub naóh yapaat túutup wut jí.* ²⁰ Caán wutatdih Moisésdih ā naóh yapaat túutuchah, Dios caanjéh pohba cáacwádih át naóhcap wut jí. Obhojeéhtih, “Meemdíh túi chājnit, ma jumajih nihat cáacwádihbut wā túi chājbiḡna caá”, Abrahamboodíh níj naóhna, caanjéh páant át níj naáwáp wut jí.

Cristo nihat Moisés ā wutatjidih ā peaat

²¹ ¿Dios Moisésdih ā wutatjidih naóhna, Abrahamdih ā niijátjidih “Wā niijátji pah wā péacan niit”, níj niit át chājap? Páant át niijícan tagaá. Abrahamdih ā niijátji pahjeh bíic yoobó ā péabiḡna caá. Dios bíicdih túi jumat túut niijná, ā wutatdih jepahna, caán láa bácah, ā wutatjidih jwí túi jepah beedánachah, dedé péeh chājat jwiitdih áta wihcan tagaá. ²² Obhojeéhtih, jwiit nihat cáacwā yoobó yéej chājnit míic jumna, jwí yéejatdih jwí jéih cádahcatdih Dios naáwátboó ā naóhna caá. Páant jwí jumuchah, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiitbut Jesucristodih jwí túi jenah joyóchah, jwiitdih Dios ā túi ubbiḡna caá.

²³⁻²⁴ Būu láa, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, ā wahni Cristodih túi jenah joinít, jepahat caá náahap. Obhojeéhtih, Cristo ā jūúwát pínah játih, Moisés ā wutatjidih túi jepahíhna yuhna, yéej chājnit jumna, jwí jéih jepahcap jí. Páant jwí jepahcat jíib, Dios búdí ā péeh chājnit pínah jwí jumup jí. Páant jwí jumatdih jéihnit, jwiitdih túi ubni pínahdih jwí bidip jí. Pánih bidnit, Cristoíh táini doonádih joinít, caandíh jwí jepahap jí, “Queét táinit caá”, Dios jwiitdih ā níj enat pínah niijná. ²⁵ Pánihna, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, būu Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí jumuchah, caán wutatboó jwiitdih bohéni panihni ā nihcan caá, būca. ²⁶ Jesucristodih jepahnit

* 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 *

3:19 Ro 4.13

jumna, yeéb nihat Dios á weh ñi jumna caá. ²⁷ Cristo á wēpatjñh daabánit jumna, caán bícdih jwí jumuchah, “Wā wūúh á jumat pahjeh tih yeebbút ñi jumna caá”, Dios jwiítidih á niij enna caá. ²⁸ Pánihna, Cristo bícdih jumna, chéne poómp jwí nihcan caá. Pánih bíc poómpjeh jumna, “Jwiít judíowā nihcannit, queét judíowādih mácah caá”, Dios á niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojóo. Teo wūhñit, teo wūhñit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nit mácah caá”, Dios á niij encan caá. Pánihna, yeéb nihat Cristoíhwā jumna, bíc poómpjeh tigaá ñi jumap. ²⁹ Cristoíhwā jumna, Abraham juimená panihñit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Diosdih Abrahamji á tái jenah joyát jñib caandih á niijátji pahjeh muntih, Jesúsdiñ ñi tái jenah joyóchah, yeebdihbut á tái chājibipna caá.

4

Teo wūhñit nihcan, Dios á weh jwí jummat

¹² Ded pah jwiít cáacwā bíh jwípí chājatdihbut yeebdih wā jwúub náhniabipna caá. Ded á íp á éemp wunat túttimah, áih bí déedih áih pínah á jumuchah yuhna, páantjeh wébt á jum jwuhchah, caandih en daonít í jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhchah, caandih en daonít í niiját pah chājat caá náahap. Pánih jumna, teo wūhni pahjeh á jumna caá. Oboghjeéhtih, á íp á jenahatji láa á juyúchah, áih pínahdih caanjéh á bíbohípná caá. ³ Pánihna, jwiít cáacwā Jesucristodih jwí jepahat pínah játih, caán wébt panihñit jwí jum jwuhap jñi. Pánih jum jwuhñit, jwí nuowā ded pah í naáwátjidih yap yohatdih úmna, jwípí jepahap jñi.*

⁴⁵ Páant jwí jumuchah yuhna, á jenahatji láa á juyúchah, Dios á wūúhdih nin baácna át wah bojip taga. Páant á wah bojñi jwí wūúh panihñijeh át cáac jumap wut jñi. Judío wili caandih mi weh jumuchah, Moisés á wutatjidih caandihbut tái jepahat át náahap wut jñi. Jwiítboó caán wutatdih yap yohñit jwí jumuchah, á weh yoobát jwí jummat pínahdih náah yacna, Dios á wūúhdih át wun wūhat tútup wut jñi, jwí

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17 * 4:9 Col 2.8,20

yeejat peéh chājat déedih á jñib chājat pínah niijná. ⁶ Yeebbút á weh ñi jumuchah, Dios wūúh Jesucristojeéh jumni Túini Espiritudih yeebdihbut át wah bojop wut jñi. Páant ñijeeh jumna, á teo wáacachah, “Paá”, úmcanjeh Diosdih ñi jéih niijná caá. ⁷ Pánihna, á weh jumna, buu teo wūhñit panihñit nihcan caá, buca. Páant á weh yoobát ñi jumuchah, yeebdih búdí á tái chājibipna caá.*

Pablo Galacia baácdih moón Jesúhwādih á úm yacat

⁸ Jon játih yeéb Diosdih jéih jwuhcannit jumna, ñi pápninadh tái jenah joínit, “Nin pah wā chājachah, caán weemdih á tái chājibipna caá”, ñipí niij jenah joyóp yuh jñi. Pánih chājñit, Dios yoobát á teo wáacat pínahdih bidcan, nemépwā í teo wáacat pínahdih bidna ñi chājap jñi. Pánih chājna, queédih teo wūhñit panihñit ñi jumap jñi. ⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátidih ñi jéihyechah, caanbút yeebdih á jéihna caá. Páant caandih jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cáacwā oboh í jenah joyátjñijeh í naáwátidih ñi jwúub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñáñna yuhna, ñi bujácán niít. Páant ñi buujácat pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi nuowā í naáwátidih yap yohatdih úmñit, teo wūhñit panihñit ñi jwúub jum? ¹⁰ Buu Diosdih weñat túnt niijná, nin pahbut ñi chājna yuh caá: Jwiít judíowā jwí nuowā í naáwátjidih jepahñit, jwí wéi láa ded pah jwípí chājat pah yeebbút bíc yoobó ñi chājna caá. “Pánih chājna, jwí tái jumbipna caá”, ñi niij jenah joíná yuh caá. ¹¹ Páant ñi niij jenah joyóchah, yeebdih búdí úm yacnit, “Weém queédih túini doonádih búdí wā bohénachah yuhna, ¿buudní pínah niít át jumap?” wápi niij jenah joíná caá.

¹² Wā déewā panihñitá, ñijeeh jumna, yeebdih bohé láa, weemdih yeejép ñi chājcap jñi. Pánihna, buu bíc yoobó weemdih yeejép chājcan, nin wā naáwát pínahdih ñi tái jepahaá: Yeebdih bohénadh bejna, Moisés á wutatjidih jenah joicán, Cristodihjeh yeebdih wā jepahat tútup jñi. Pánihna, buu Cristodihjeh wā tái jenah joyát pah, yeebbút bíc yoobó ñi tái jenah joyóo.

* 4:13 Hch 16.6

¹³Nindih ñi náhninaá: Túbít wǎnna, ñi pehbóo cháō jwáhnit, yeebdíh táini doonádih wǎ jwíh naáwáp jī.* ¹⁴Páant wǎnni wǎ jumuchah yuhna, “Pablo dedé pínah nihcan caá”, niijcánjeh, yeeb weemdíh ñi bacat túntcap jī. Pánih bacat túntcan, Dioíh ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdíh ñi túi wēi jwááap jī. ¹⁵Pánih wēi jwááhnit, nin pah ñi jumattjidih wǎ náhnina caá: Weemdíh búdí teo wáaquíhna, dedé wǎ náahatdih wáhnna, níih quíibnadhí ñita wáat wáh tagaá. Pánih wēinitji yuhna, ždépánih tígaaá buu wǎ wihcah, ñi weñatji á bej? ¹⁶Wǎ bohénitji jumna yuhna, žbuu yoobópdih yeebdíh wǎ naáwátji júb, weemdíh ñi en jūih níit? ¹⁷Ñi pebhna juibínitboó “Búdí jwí teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, í jenah joyátboó mácah á jumna caá. Páant í niijícah yuhna, wǎ bohéátjidih, jwiítdihbut yeebdíh í cádahat túttna caá. Pánih cádahnit, íjeéh jumnit, í bohéatboodih ñi jepahat pínahdih í náah yacna caá. ¹⁸Jwiít cáacwǎ bita í túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, ápí táina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwí jenah joyócah, ápí táican caá. Níjeéh jumna, wǎpí túi teo wáacap jī, ñi túi jumat pínah niijná. Buu níjeéh wihcan yuhna, bíc yoobó ñi túi jumat pínahdih wǎ náah yacna caá. ¹⁹Yeebdíh búdí wǎ oyochah, wǎ weh paníhnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wǎ náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah túbani wǎ jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo á jumattji pah yeebbúti ñi jumat pínahdih búdí wǎ náah yacna caá.* ²⁰Butéh níjeéh wǎ jumuchah, áta túi tagaá. Pánih bícdih jumna, jūihcanjeh naóhnit, yeebdíh wǎ jéih míc wéhenachah, chah áta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jenah joiná caá wǎ chájap.

Agar Sarajih ded pah í jumattji

²¹Yeeb weemdíh ñi joi jwáhuá. Biquína Diosjeéh túi jumíhna, jwiít judíowǎ jwí nuowǎ í naáwátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah í naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, nin pah Moisés á

daacátjidih wǎ naóhbipna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná: ²²Abraham chénewǎ áw weh jumup wut jī. Caandíh teo wáhnih Agar bíc mit wááh jumup wut jī.* Á áa yoobát Sarabut bíc mit wááh jumup wut jī.* ²³Pánihna, caandíh teo wáhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumup wut jī. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih á niijátji pahjeh, Saraboó túb beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumup wut jī.

²⁴⁻²⁵Queét chénewǎ yaáhdhíh ded pah á yapatji jwiítdih á túi naóhna caá. Teo wáhnih Agardih jenah joinít, Arabia baáboó jumni Sinaí jeeboodíh jwí jenah joiná caá. Caán jeeboó Dios Moisésdih á wutattjidih áw wáhp wut jī, jwí nuowǎ í túi jepahat pínah niijná. Caán wutattjih jepahna, teo wáhnit pah íw jumup jī. Pánihna, Agar teo wáhnih mi jumat pah, jwiít cáacwǎ caán jeeboó á wutattjidih jepahíhnit, jwiítbut teo wáhnit paníhnit jwí jumna caá. Páant á jumuchah, caán Sinaí jee pánihi teo wáhnih Agar mit jumup jī. Pánihna, caánt teo wáhnih caán jee pánihih mi jumat pah, buu Jerusalén tútchidih moon caán wutattjih jepahíhnit, mi juimená paníhnit í jumna caá. Pánih jumnit, queébtut bíc yoobó teo wáhnit paníhnit jumna, Dios weh í nihcan caá.

²⁶Obohjeéhtih, teo wáhcannih Saraboodíh jenah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih á niijátjidih jwí náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios á niijátjidih á túi jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih túi jenah joinít jumna, Sara mi juimená paníhnit jwí jumna caá. Pánih jumnit, Dios pehbóo jumni jáap Jerusalén tútchidih moon paníhnit jwí jumna caá. ²⁷Dios naáwátidih naóh yapani Isaías jwí éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinít, nin baáboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah á yapat pínahdih Dios áw jenah joyát túutap jī. Caandíh jenah joinít, nin pah áw níj daacáp tají:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi náaca. Weép jumna túbattidih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma juimená dawá jumnit, meemdíh teo

* 4:19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10 * 4:22 Gn 16.15 * 4:22 Gn 21.2

wǎhnhit mi juimená chah ī jum-
bipna caá. Pánihna, ma táí weñeé”,
āt niīj daacáp tajī. (Is 54.1)

Páant niīj daácnit, chah dawá mi juimená
ī jumat pínahdih naóhna, jeáboó jumni
Jerusalén tútchiboó dawá Jesucristodih
jepahnitji ī jumat pínahdih niīj naóhna át
chājap tajī. Agardih Abraham ā yohat pah
nin baácboó jumni Jerusaléndih ī yohat
pínahdihbut niīj naóhna át chājap tajī.

²⁸ Pánihna, Dios ā niijátji pahjeh
Sara wǎúh Isaac át cáac jumap wut jī.
Pánihat pah, “Weemdih ma táí jenah
joyát jiīb, nihat baácndih moondih wā táí
chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji
pah, Cristodih jepahnit ni jumachah,
yeebdihbut át táí chājap taga. ²⁹ Queét
chénewā ā wehdih ded pah ā yapatjibut
jwiítndih nin pah ā bohéna caá: Dios ā niijátji
pahjeh Táini Espírítu ā teo wáacachah,
Isaacji át cáac jumap wut jī. Páant ā cáac
jumachah ennit, ā úud jeñé Ismaeljiboó
caandih enihcan, yeejép át chājap wut
jī.* Bwǎbut ā chājatji pahjeh jwī nuowā ī
naawátjidih jepahíhnitboó jwiít Cristodih
jepahnitdih yeejép ipí chājna caá. ³⁰ Páant
yeejép ī chājachah yuhna, Moisés nin pah ā
niīj daacátjidih jwiítndih táí jenah joyát caá
náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah
mi niijchah, Dios át jepahat tútup wut jī:
‘Jwiítndih teo wǎhnhit wǎúh, Ismael, míih
bíi déedih ā jéih bíbohcan niít. Jwī wǎúh
yoobát Isaacboó caandih ā bíbohbiipna
caá. Pánihna, jwiítndih teo wǎhnhidih mi
wǎúhjīh bíáboó ma bejat tútú’, mit niijép
wut jī”, Moisés át niīj daacáp tajī.* Páant
ā niīj daacátjidih jenah jointit, jwiít Isaac
panihnit jwī jumachah, Dios caandih ā táí
chājat pah, jwiítndihbut ā táí chājbipna caá.
³¹ Pánihna, wā déewā panihnitá, teo wǎhnhit
Agar mi juimená panihcan, teo wǎhcnanh
Saraboó mi juimená panihnit jwī jumna
caá.

5

Teo wǎhnhit panihnit jwī jummatdih
Cristo ā cádahat tútat

¹ Teo wǎhnhit panihnit jwī jumcat pínah
niijná, Cristo jwiítndih át wun wǎhup wut
jī.* Páant ā wun wǎhuchah, “Caandih táí

jenah joiná, Dios bíicndih wā táí jumbiipna
caá”, niijnít, caandih ni jepahap jī. Pánih
jepahnit, “Moisés ā wutátjidih wā táí jepa-
hachah, Dios weemdih ā táí enbipna caá”,
ni niīj jenah joicá bojóó. Jesúsdih cádah-
canjeh, táí wǎp wǎhnhit panihnit ni jumúú.
Pánih jumnit, bita ī wutátndih jepahcanjeh,
teo wǎhnhit panihnit ni jwǎub waacá bo-
jóó.

² Weém, Pablo, nindih wā naawáchah, ni
táí jenah joyóó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh
jwī táí jumbiipna caá”, niīj jenah jointit, ni
míic bóodat tútuchah, Cristo yeebdih ā
wun wǎhatji dedé pínah āta nihcan tagaá.
³ Bwǎtéh wā niiját pah, wā jwǎub naóhbipna
caá. Ded bóodat tútuniboodih nihat Moisés
ā wutátjidihbut jepah beedaát caá náahap.
⁴ Diosjeéh táí jumat tút niijná, caán wu-
tatndih táí jepahíhnit jumna, yeebjéh Cristo-
boodih ni cádahna caá. Pánih jepahíhna,
Dios yeebdih oinit, ā teo wáacatdihbut míic
jáhna caá ni chājap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiítboó Táini Espírítu ā
teo wáacatjīh Cristodih jwī táí jenah joiná
caá. Páant jwī táí jenah joyóchah, “Queét
táinit caá”, jwiítndih Dios ā niīj enna caá.
Páant niīj ennit, ā pehbhoó jwī juibínachah,
jwiítndih ā tút nuúm péabipna caá. Páant
ā tút nuúm péanachah, táinit yoobát jwī
jumat pínahdih jwī páina caá. ⁶ Pánihna,
jwiít Jesucristoíhwā bóodnit jumna, bóod-
cannitbut jwī jumachah, Dios jwiítndih bíic
yoobó ā enna caá. Cristodih táí jenah joiná,
bitadih táí oinit, teo wáacnit jwī jumachah
ennit, Dios jwiítndih ā táí wǎbipna caá.

⁷ Wā déewā panihnitá, yeéb Cristodih ni
táí jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, táini
dooná yoobátndih ni táí jenah joyóchah
yuhna, ¿déhe tibeé yeebdih cádahat
tútni? ⁸ Dios yeebdih nífoniboó queétdih
páant át naawát tútcan tagaá. ⁹ Nindih ni
náhninaá: Búdí pan pínahdih ā paa béjat
pínah niijná, bainibit paáát tútunjeh ā
náahna caá. Pánihat pah, wā túttimah
jǎóhnhit, yeebdih mácah ī bohénachah,
daocánnit yuhna, dawá yeebdih ī tút
nuumát tútna caá.* ¹⁰ Obohjeéhtih, jwī
Maáh Jesúsdih wā táí jenah joyóchah,
weemdih weñanit, nin pah ā niīj jenah
joyát tútna caá: “Jwī Maáh queétdih ā

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

* 5:9 1Co 5.6

túi teo wáacbiḡna caá, queétdih mácah í bohéatdih cádahnit, wá bohéatjidih yoobópdih í jwúub jenah joyát pínah niijná, á niijná caá. Oboghjeéhtih, ded yeebdíh yéejaniboodíh Dios búdí á peéh chájbipna caá.

¹¹ Wá déewá panihnitá, queét mácah naóhnit weemdíh nin pah í niíf yeena caá: “Bóodat túutnit, Diosjeéh ní túi jumbipna caá”, Pablo ápi níj naóh bohéna caá”, í niijná yah caá. Páant wá bohénachah nihna, queét weemdíh yeejép ita chájcan tagaá. Oboghjeéhtih, cruzboó Jesucristo á wan wúhatjidih wá bohéat peéh weemdíh í juihna caá. ¹² Pánihna, bóodat túutnitboó, yeebdíh yeejép í chájat peéh, bíaboó í beje naáh.

Oina, wutatdihbut jwí jepahat

¹³ Wá déewá panihnitá, “Wá wutatdih jepahna, wájeéh í túi jumbipna caá”, Dios yeebdíh níonit, át níj jenah joicáp jí. Oboghjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buu caán wutatdih jepahcan, ded pah yeejép wá jenah joyátidih wá chájbipna caá”, ní níj jenah joicá bojóó. Páant níj jenah joicán-jeh, búdí oinit, ní túi míc teo wáacá.*

¹⁴ Moisésjiboó nin pah át níj wutap jí: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadihbut oinit, ma túi teo wáacá”, át niijíp jí.* Pánihna, bitadih túi oina, nihat bíh á wutatdihbut túi jepahna caá jwí chájap.*

¹⁵ Nnihpwá í míc cháacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tubit míc juihna caá ní chájap. Páant ní chájatdih cádahcan, yeebjéh ní míc yéja beedábipna caá.

Túini Espiritu ded pah jwiítdih á náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdíh wá níj wép naóhna caá: Túini Espiritu á teo wáacatjih ded pah yeebdíh á náah yacat pahjeh ní túi jumúú. Pánih jumna, yeejép ní jenah joyát pah ní chájcan niít. ¹⁷ Ded pah jwiítjeh yeejép jwí náahatdih chájna, Túini Espiritudih en juihnit dée pah jwí jumna caá. Caán á náah yacatdih chájna, jwí náahatboodíh jwí chájcan niít. Páant á jumuchah, ded pah yeejép jwí jenah joyátidih chájcan, Túini Espiritu á náah yacatdih chájat caá

náahap.* ¹⁸ Túini Espiritu ded pah á náah yacatdih chájnit jumna, “Diosjeéh wá túi jumt túut niijná, Moisés á wutatjidih túi jepahat caá weemdíh náahap”, ní níj jenah joicán caá.

¹⁹ Diosdih jepahcannitboó yeejép í jenah joyátidih chájnit, nin pah í chájatdih jwiít niht jwí jéihna caá: Yéj chájnit, yéj chájatdih jenah joinít, tíc jenah joicánjeh í náah chájnit í jumna caá. ²⁰ “Nin weemdíh teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih níj wéinit, jíóhnit, míc eníhcannit, míc juihnit, bita í bibohatdih en níinahnit, waicanjeh íjnit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinít í jumna caá. Míc en juihnit, tútchi wahnit, “Yeéb mácah moón caá”, níj en juihnit í jumna caá. ²¹ Bitá í túi jumuchah en íjnit, máihnit, máihnatdih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná jumt joiná wéinit í bejna caá. Pánihat caá yéj jenah joinít, ípí chájna caá. Játh yeebdíh wá niiját pahjeh, buubut wá jwúub níj naóhna caá: Det pánih chájnit Dios á maáh jumupboó í jéih jumcan caá.

²² Oboghjeéhtih, Túini Espiritu á teo wáacatjih nin pah jwí jumna caá: Dios jwiítdih á oyatdih jéihnit, túi wéinit, jwiítbut bitadih jwí oina caá. Úumcan, túinijeh jwí jumna caá. Yójahcan, ded pah bita í chájachah yuhna, queétdih waicanjeh íjcan, túinijeh jwí jumna caá. Bitadih túi teo wáacnit, túi chájnit jwí jumna caá. Diosdih, cáacwádhbut ded pah jwí niijátji bíc yoobó péanit jwí jumna caá. ²³ “Weém chah jéihni wá jumna caá”, jwí niijcán caá. Ded pah yeejép chájat jenah joyát á juiwúchah yuhna, caandíh joyáh bojnit, jwí chájcan caá. Páant jwí chájachah ennit, “Moisés á wutatjidih jepahcan, queét yeejép í chájna caá”, det í jéih niijcán caá. ²⁴ Jesucristoíhwá jumna, yeejép chájat jwí jenah joyátjidih jwí jepah cádahap jí.* ²⁵ Pánih cádahnit, Túini Espiritu á náah yacatboodíh wéi jepahnit, jwí chájat dée caá.

²⁶ Pánih chájnit, “Wá déewádh chah wá jéihna caá”, níj jenah joicánjeh, jwiítjeh jwí míc íjcan, jwí déewá í túi jumuchah ennit, jwí en íjca bojat dée caá.

* 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10

* 5:17 Ro 7.15-23 * 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14

6

Jesúshwā ī míc teo wáacat

¹ Wā déewā panihnitá, ñi túi míc teo wáacá. Pánih míc teo wáacnit, bíc ñi-jeéh jumni ā túi chājcatdih ennit, Túini Espiritu ā teo wáacatjīh caandīh ñi túi míc wéhenaá, túnt nuumnit, túinijeh ā jwúub chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb mícjehbat ñi túi chāja chaáh, “Yee-jépdih chājná”, niijná. ² Nijeéh jumnit yee-jép ī yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míc teo wáacna, Cristo ded pah ā náah yacatdih jepahna caá ñi chājap.

³ “Bita chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wā náahcan caá”, ded niij jenah joiná, caanjéh míc yeena caá ā chājap. ⁴ Ded pah ñi chājatdih jenah joinit, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niij jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ā jumchah, bitadih ded pah ā yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá. ⁵ Jesús jwiitdih ded pah ā náah yacatdih jepahna, jwī jepahcahbat jwiitjeh jwī ñíwat pínah ā jumna caá. Bitaboó jwiitdih ī jéih ñó wūhcan caá.

⁶ Det túini doonádih bohénitboó queétdih naóhndih ī túi teo wáaca naáh, dedé ā náahatdih ā bíbohat pínah niijná.

⁷ Ded pah jwī chājatdih jenah joinit, nindih náhníat caá náahap: Jwiit cáacwáboó dedédih jwī momochah, caanjéh ā jwúub chíih jūúwáchah, caandīhjih jwī bíbohbiipna caá. Túininadih ñíonit, jwī momochah, túini ā chíih jūóhbiipna caá. Obohjeéhtih, yeejépnadih jwī momochah, táicanni áta chíih jūóh tagaá. Pánihat pah, jwiit cáacwádihbat bíc yoobó ā jumna caá. Ded pah jwī chājachah, bíc yoobójih muntih jwiitdihbat ā yapbiipna caá. Ñi túi náhninaá, Dios nihat jéihndih jwī jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wā túi chājcatdih Dios ā encan caá”, ñi niij míc yeeca bojó.* ⁸ Ded ā weñat pínahdihjih chājna, yeejép ā chājachah, ā yeej chājat jīb, iiguipna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espiritu ā náah yacatboodih jepahna, ā túi chājat jīb, páantjeh Diosjeéh ā jumbipna caá. ⁹ Dios ā jenahat láa, túi chāj cáadahcan, túinidih jwī bíbohbiipna caá. Pánt jwī bíbohat pínahdih jéihnit, túi chāj

chūucán, jwī cáadahca boj jīh.* ¹⁰ Dedé teo wáacatdih ī náahachah, jwī buujáat pah bóo, nihat cáacwádih jwī túi chāj jīh. Jwī déewā panihnit Jesúshwádih bácah, chah jwī míc túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ā táyat túat

¹¹ Nin náodih wā chéen ā daác wūhup be. Pánihna, nin péeni naáwátidih dahwani wā daacátidih ennit, “Pablojeh jwiitdih át daác wahap taga”, ñi niij jéihbiipna caá.

¹² Buu queét yeebdih yee bohénitdih wā jwúub naóhbiipna caá. Queét yeebdih bóodat tútntitboó jwī déewā queétdih ī wēi enat pínah niijná, páant ī bohéna caá. Jesús cruzboó ā wun wāhatjidihjih bohéna, queétdih jéihnit, jwī déewā yeejép ita chāj tagaá. Pánt yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdih ī bóodat tútntna caá.

¹³ Queét bóodat tútntitboó Moisés ā wu-
tatjidih túi jepah beedacan yuhna, yeebdih caandīh jepahat tútntit, ī bóodat tútntna caá. Bita jwī déewā “Queétboó Gálatas-
dih moón Jesúshwádih it túi bóodat tútntup tagaá”, queétdih ī niij wēi naáwát pínah niijná, páant ī bohéna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwā weemdih ī túi wēi naáwát pínahdih weémboó wā bidcan caá. Pánih bidcan, jwī Maáh Jesucristo cruzboó ā wun wāhatjidih-
jih cáacwā ī wēi naáwát pínahdih wā náah yacna caá. Weemdih ā wun wūhuchah, nemép Dioh nihcannitdih yeejép ā chājat tútntuchah yuhna, weémboodih ā buujácan niit. Pánt yeejép ī chājachah yuhna, wā en yaccan niit. ¹⁵ Jwiit Jesucristóhwā jumna, Dios jwiitdih ā enechah, bóodnit, bóodcan-
nitbat jwī jumchah, bíc yoobó dedé pínah niican caá. Obohjeéhtih, túiniboodih jwī túnt nuumúchah ennit bácah, búdi yoobát ā wēi enna caá.*

¹⁶ Nin wā bohéatdih túi jepahnit, Diosjeéh úumcanjeh ñi túi jumú. Dios yeebdih jígah ennit, ā teo wáaca naáh. Bíc yoobó ā teo wáacat pínahdih nihat áihwádih wā náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wā pée naáwátbit caá: Jwī Maáh Jesúsdih teo wāhni wā jumat jīb, weemdih ī puñat yahwítjī páantjeh wíh bácahdih wā duoná caá. Pánt yaoh duoní wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúh túini doonádih Dios

* 6:7 Pr 22.8; Os 8.7

* 6:9 2Ts 3.13

* 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17

* 6:16 Sal 125.5; 128.6

ã naáwát túutni nihcan caá”, weemdíh ì
jwúub niíf tac buugáca bojo naáh.

¹⁸ Wã déewã panihnitá, jwí Maáh Jesu-
cristo yeéb nihatdih búdí oinit, ã túi teo
wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh
búdí oinit, wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tiguaá wã daacát.

Pablo

EFESIOS

Pablo queétdih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo, bíhdih daacát túttna, yeéb Efeso tútchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Dios ā náahat pah Jesucristo weemdh áih túini doonádih ā naáwát túttni caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah jóf cádahcannidih wā daac wahna caá.* ² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobut, yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, caán bícdih ní túi jumat pínah niijná. Weembát yeebdíh búdí wā túyat túttna caá.

Jwíit Cristoíhwādh Dios ā túi chājat

³ Jwíit Cristoíhwā caán bícdih jwí jumuchah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íp, jwíih caolihdih búdí ā túi chājna caá. Páant ā túi chājachah jéihnit, caandíh búdí jwí wēi naóhna caá. ⁴ Jwíit áihwādh nin pah Dios át chājat wut jī. Nin baácdih ā chājat pínah játih, Jesucristo bícdih jwí jumat pínah, yéejat wihcannit ā enechah jwí jumat pínahbut niijná, jwíitdh átát níojip taga. Pánihna, jwíit Jesúsdh jepahnidih, “Ma yéejat jīb jumna caá”, jwíitdh ā níjcan níit. ⁵ Á náahat pahjeh jwíitdh oinit, jon játih nin pah Dios át níjíp wut jī: “Wā wūáh Cristo ā chājatjīh queét wā weh í jumbipna caá”, át níjíp wut jī. ⁶ Pánih oinit, jwíit ā wūáh ā oiniíhwā jwí jumuchah, Dios jwíitdh búdí pohba át túi chāj wūhup taga. Páant ā chājatdh jenah joinit, caandíh páantjeh búdí jwí wēi naáwát caá náahap. ⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jīb buúdaát panihnidih jīb chājna, áih meépdih yohnit, át wun wūhup wut jī.* Pánih wun wūhna, jwíit iiguípnā jwí bejat déedih túi ubnit, Satanás ā chéwat tōp panihnidih át watap wut jī. Pánihna, Cristo jwí yéejat jīb ā wūhatdh jéihnit, Diosboó jwí yéejatdh át yoh wūhup wut jī.* Jwíitdh búdí oi jígah ennit, ā jéih beedáátjīh ā wūhndih páant át túi chājat tútup wut jī. ⁹⁻¹⁰ Jon játih ā jenah joyátjīdh cáacwādh ā jéihya jwuhcan yuhna, buu jwuhna Dios jwíit áihwāboodíh át beh joyánap taga.

Nin pah caá ā jenah joyátjī: Cristo nihat ā chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, nump bóo tólihboó jumnitdhbut Dios ā níoni yeó jáapdh Cristodih maáh ā waadábipna caá. Páant maáh ā jumuchah, nihat áih míc ā jumbipna caá. Dios páant ā chājat pínahdh át wutup wut jī.

¹¹⁻¹² Dios ā náahat pahjeh nihatdh chājnit, jwíit judíowā Cristodih jwíih jepah waóh-nitboó jwí túi chājat pínah niijná, bitabut Diosdh í wēi naáwát pínah niijná, jon játih jwíitdh át níwip wut jī. ¹³ Yéejat jīb iiguípnā ní bejat déedih Jesús ā wun wūhatjī doonádih joinit, yeebút níitát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúíhwā ní jumuchah, Diosboó ā naóhni Túini Espíritudih yeebdíh át wahap taga. Pánih wahnit, áihwā ní jumatdh ā júttna caá.* ¹⁴ Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, Túini Espiritu jwíitdh Dios ā jwíih wūhni caá. Pánihna, ā pehbóo jwí jwibínachah, jwíit nihatdh túut nuúm péanit, ā bíboh páinidih ā wūh beedábipna caá, ā wūt chah yáaat pínah niijná.*

Pablo Jesúíhwādh ā wúbát

¹⁵ Páant ā chājatdh jéihnit, Jesúsdh ní túi jenah joyát doonádih joinit, nihat bita Jesúíhwādh ní oyat doonádihbut joinit, ¹⁶ Diosdh wúbh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat túina caá”, wāpí niijná caá. ¹⁷ Nin pahbut jwí Maáh Jesucristoíh Diosdh wāpí níj wúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queétdih ded pah ma jumatdh ma jéihyanaá, meemdh chah í túi jéihyat pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpí níj wúbhna caá: “Queétdih túut nuúm jwíihna, ma pehbóo í jwibínachah, ma túut nuúm péaat pínahdh ma túi beh joyánaá. Jwíit míhwā caanná jwí jwibínachah, chah búdí ma túi chājat pínahdhbut, ma jéihyanaá”, wāpí niijná caá. ¹⁹⁻²¹ Nin pahbut wāpí níj wúbhna caá: “Ded pah búdí ma wēpat ā jumatdh queétdih ma jéihyanaá. Caán wēpatjīh Jesucristodih boonit, ma jéihyepmant bóo buwámant chúdat túut-nit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjīh chúdna, nihat maátadh maáh ā

* 1:1 Hch 18.19-21; 19.1

* 1:7-8 Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14

* 1:7-8 Col 1.14

* 1:13 Lc 24.49; Jn 14.26;

16.13-15; Hch 1.4; 2.33

* 1:14 2Co 1.22

* 1:19-21 Sal 110.1

jumna caá. Bua láa, túttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ā jumbipna caá. Jwiít caandih túi jenah joinítidih caán wēpatjīh ma teo wáacatdih queédih ma túi beh joyánaá”, wāpí niijná caá. ²²⁻²³ Páant chah wēpni ā jumuchah, Diosboó nihatdih Jesús-dih āt wutat túutap taga.* Pánih chājnit, Jesús-dih wao dáh panihni, áihwādhíh áih bácah panihnibut āt chājap taga.* Pánihna, jwiít áihwājeéh jumni nihah pehbboó ā jumuchah, áih bácah panihni jumna, ā wēpatdih jwiítbut jwí bíbohna caá.

2

Jíib náahcanjeh, Dios jwiítidih ā túi ubat

¹Yéebboó Jesús-dih ní jepahat pínah játih, yeejép ní chāj jwuhuchah, Diosboó yeebdíh wunnit panihnit pah āt enep taga. ²Játi h nin pah níit jum jwuhup taga: Diosdih yap yohnit í túi chājcat pahjeh, bíc yoo bó muntih yeebbút yeejép níit chāj jwuhup taga. Pánih chājna, nemépwā í maáhboó ā wutatdih níit jepah jwuhup taga. Caán nemépwā í maáh Dios ā wutatdih yap yohni bua láa nin baácboó jumna, cáacwādhíhbut Dios ā wutatdih ā yap yohat túutna caá.* ³Játi h jwiít nihatbut caan páh jwí chāj jwuhup jí. Dedé jwí weñat pínahdih, jwí yéej jenah joyátidihjehbut jwí chāj jwuhup jí. Páant jwí chājachah ennit, Diosboó jwiítidih í-jnit, nihah bita yap yohnit bícdih, áti h peéh chājap ta yah caá.* ⁴Obohjeéhtih, páant jwí jumuchah yahna, Diosboó jwiítidih búdí āt oyop taga. ⁵Pánih oi jígah ennit, boonit panihnit pah jwiítidih āt chājap taga. Yéej chājnit, wunnit panihnit jum jwuhna, Jesús-dih jwí jepahachah, caán bícdih Diosboó jwiítidih āt boonanap taga. Yeejépwā jwí jumuchah yahna, Dios búdí oi jígah enni jumna, jwí yéejat jíib íigúipna jwí bejat déedih jwiítidih āt túi ubup taga.* ⁶Cristodih boana, caán bícdih jwiítidihbut āt boonanap wut jí. Cristodih ā booaat túttimah, caandih ā pehbboó chúdat túutnit, jwiít áihwā caán bícdih jumna, ájeéh maáta jwí jumat pínah niijná, jwiítidihbut ā pehbboó Dios āt chúdat túutap wut jí. ⁷Pánih chājna, jwiít Cristoihwādhíh ā oi teo

wáacat, débóo búdí ā jumatdih nihatdih ā jáutbipna caá. ⁸Cristodih jwí túi jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiítidih ā túi ubna caá. Nindih ní túi náhninaá: Ded pah jwí túi chājachah yahna, jwiít míicjeh jwí jéih túi ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jíib náahcanjeh jwiítidih āt túi ubup taga. ⁹Dedé jwí túi chājat jíib nihcan, jwiítidih āt túi ubup taga. Pánihna, “Wā túi chājat jíib weemdih āt túi ubup taga”, ded ā jéih niijná caá. ¹⁰Obohjeéhtih, jwí túi chājatjí jíib túi ubcan yahna, jwí túi chājat pínah niijná, jwiítidih āt túi ubup taga. Ded pah jwí túi chājat pínahdih játi h átát jenah joijíp taga. Pánihna, Jesús-hwā jwí jumuchah, ded pah ā jenah joyátjí pahjeh, túi chājat caá náahap.

Jwiít Cristoihwā jumna, bícdih jwí túi jumat

¹¹Nindihbut ní náhninaá: Játi h yeeb judíowā nihcannit, Dioíhwā níit jum jwuhcap taga. Páant ní jumuchah, jwiít judíowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioíhwā jumna, yeeb bóodcannitdih jwí íi en jwuhup jí. Obohjeéhtih, cáacwājeh jwiítidih í bóodochah, Dioíhwā jwí jumatdih jáutap pínah ā jumuchah yahna, dawá wā déewa Diosdih í joyáh bojna caá. ¹²Nindihbut ní náhninaá: Játi h Dios ā wahni Cristodih níit jéih jwuhcap tají. Jwiít judíowā Dios ā níonitdih mácah jumna, Dios jwiítidih ā naawátjidihbut níit jéihcap tají. “Weemjéh tigaá ní Maáh. Yeebboó wíih cáacwā ní jumna caá. Pánihna, weém yeebdíh wā túi chāj wühbipna caá”, Dios jwiít judíowādhíh āt níj naawáp tají. Yeeb judíowā nihcannitboodih āt níj naóhcap tají. Pánih jumna, ded pah ní yéej chājat peéh, yeebdíh túi ubni pínahboodihbut níit jéih jwuhcap tají. Diosdihbut yuúp jumnit panihnit níit jum jwuhup tají. ¹³Obohjeéhtih, bua jwuhna, Cristodih jepahna, ā yoh wühni meépjíh yeeb yuúp jumnit panihnitjidih, pehbbit jumnit panihnit Dios āt chājap tají.

¹⁴Jesucristojeh jwiít chéne poómp jumnitjidih bíc poómp pah āt chājap taga. Jwiít judíowā, yeeb judíowā nihcannitbut játi h túbit míic eníhcannit jwí jumuchah

* 1:22-23 Sal 8.6

* 1:22-23 Col 1.18

* 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13

* 2:3 Col 3.6

* 2:5 Col 2.13

yuhna, Jesús wun wuhna, jwī mīc fījatji jāhat panihnidih, āt yoh wūhup tajī. Páant ā yohochah, jwiít áih bácah panihni jumna, bícdih jwī túi jumna caá, buca.* ¹⁵⁻¹⁶ Játih jwiít judíowā Diosjeéh túi jumat táut niijná, Moisés ā wutatjidih jwī túi jepah beedáhip yuh jī. Obohjeéhtih, caandíh jwī jepah beedácatji jīb búdí peéh chājat jwiítidih ā jumap jī. Pánihna, buu Cristo jwiítidih ā wun wūhatdih túi jenah joiná, Diosjeéh jwī túi jumna caá.* Pánih wun wūhnit, caán peéh chājatdih āt ubup wut jī. Jwiít chéne poómp jumnitjidih bíc poómpjeh, áih bácah panihni chājna, bícdih Diosjeéh jwī túi jumat pínah niijná, āt wun wūhup tajī.*

¹⁷ Cristo nin baáboó dei jūóhnit, ded pah Diosjeéh jwī túi jumat pínah doonádih āt ub jūúwup tajī. Pánih dei jūóhni jwíwub púh laab béjna, yeéb judíowā nihcannit Diosdih yúup jumnit panihnidih, jwiít judíowā caandíh pebbit jumnit panihnidihbat, caán doonádih āt naáwát táutup wut jī.*

¹⁸ Á wun wūhatjih jwiít chéne poómp jumnitjidih jwī íp Dios ded pah ā jumatdih āt jéihyanap tajī. Páant ā jéihyanachah, Táini Espírítu jwiít nihatdih bíc yoobó ā teo wáacatjih úmcanjeh Diosdih jwī túi jéih wúbhna caá. ¹⁹ Pánihna, yeéb judíowā nihcannit, játih Diosdih jéih jwuhcan, jwī déewā nihcan yuhna, buu yeebbát Jesúsdi jehahnit, Dios ā weh ní jumuchah, jwiít nihát bíc weh pah jwī jumna caá. ²⁰ Jwiít nihát bícdih Dios ā chājni muu pánihni jwī jumna caá. Jesús áih túini doonádih naáwát táutnit, Dios naáwátidih naóh yapanit bícdih, Dios ā chājni muu wēp teo lajat panihnidih āt jwiíh jwejep taga. Jesucristobó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ā jumna caá.* ²¹ Jwiít nihát Jesúsdi jehahnitdih Dios túi jenah ennit, ā dūuj páp aabánit, caandíh weñat pínah muu pánihnidih ā chājna caá. ²² Yeebdíhbat túi jenah ennit, bíc yoobó jwíjeéh ā dūuj páp aabáát pah ā chājna caá. Pánih chājna, jwiít nihát bícdih Táini Espírítu ā jumat muu pánihni jwī jumna caá.*

* 2:14 Jn 14.27

* 2:15-16 Col 2.14

* 2:15-16 Col 1.20

* 2:17 Is 57.19

* 2:20 Is 28.16; Mt 21.42

* 2:22

1Co 3.16-17; 1P 2.4-5

* 3:2 Col 1.25

* 3:3-6 Gá 1.12

* 3:3-6 Col 1.26-27

* 3:8 1Co 15.9

3

Judíowā nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ā jumat

¹ Páant Dios yeebdíh ā túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judíowā nihcannitdih Diosdih búdí wā wúbhna caá. Yeebdíh Jesúsdi túini doonádih wā bohéat jīb nemat muúboó í nemni wā jumna caá.

² Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh áih túini doonádih ā naáwát táutup be.

Caandíh nítát joi tágaá.* ³⁻⁶ Jon játih ā jenah joyátji pah Dios yeéb judíowā nihcannitdih ā oi teo wáacat pínahdih cáacwā í jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodíh Dios ā túi jéihyanap jī.*

Caandíh yeebdíh wáat naóh daacáp jī. Páant wā daacátjidih ennit, “Pablodih Dios āt túi jéihyanap taga”, ní niú jéihbipna caá. Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowábat bíc yoobó Jesucristodih jwī jepahachah, jwiít nihát bícdih Dios áihwā pínah ā chājna caá.

Páant ā chājat pínahdih nihát jwī nuowā í jéihcah yuhna, buu jwuhna Táini Espírítuobó Jesús áih túini doonádih naáwát táutnitdih, Dios naáwátidih naóh yapanitdihbat āt jéihyanap taga. Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowā bícdih, jwī yeejat jīb iiguípná jwī bejat déedih, Jesucristodih jwī jepahat jīb, Dios jwiítidih āt túi ubup taga.

Pánihna, jwiít nihát bícdih áih bácah panihni jwī jumna caá. Páant jwī jumuchah, áih cáacwádih ā naáwátji pahjeh jwiít nihát bícdih ā túi chājbi pna caá.*

⁷ Dios weemdíh oi teo wáacnit, nin túini doonádih yeéb nihát judíowā nihcannitdih ā naáwát táutup jī. Pánih naáwát táutnit, Dios ā wēpatjih weemdíh ā jéihyanap jī, wā túi naáwát pínah niijná.

⁸ Nihat Jesúsdi hādih jenah joinít, oboh jumni wā jumuchah yuhna, Diosboó weemdíh búdí ā oi teo wáacap jī, judíowā nihcannitdih Jesucristoíh túi doonádih wā naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ní jepahachah, Diosboó yeebdíh búdí ā túi chājbi pna caá”, wāpí níj naóh bohéna caá.*

⁹ Pánih túini doonádih bohéna, Dios nihátidih chājni, ded pah ā jenah joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihát

cáacwádih wā túi jéihyana caá. ¹⁰ ¿Pánih chájna, ded panihat pínahji ta tígaa? Dios nihat cáacwā, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodih ī jepahachah, bićdih áihwā pínah ā chājachah ennit, nihat áih ángelwā, nihat nemépwābut Dios chah ā túi jéih beedaátđih ī jéihyat pínah niijná, páant āt chājap wat jī. ¹¹ Dios bićmah páant ā jenah joyátji bić yoobó, jwī Maáh Jesucristo ā wan wūhatjijih āt chāj beedánap wat jī.

¹² Pánihna, Jesucristodih jepahnit, áihwā jumna, úmcanjeh, “Weemđih ā túi joiná nacaá”, niij jéihnit, Diosdih jwī túi jéih úúbhna caá. ¹³ Pánih jumnit, yeéb judíowā nihcannitđih túini doonáđih wā naáwát jīb weemđih yeejép yapat doonáđih joinít, ni jígahca bojóo. Yeebđih jígahaat pínah nihcan, Diosjeéh ni túi jumat pínah caá. Pánihna, caandih jenah joinít, ni túi weñeé.

Jesucristo ded pah ā oyat

¹⁴ Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowā bićdih Jesucristoíhwā jumna, jwī ípđih bóđicha caj yoh ñajnit, yeebđih búđi wā úúbhna caá. ¹⁵ Dios ā pebh jumnitđih, nihat nin baácđih moondihbut mácah poómp jwī jumuchah yuhna, áihwádih bić weh pah āt chājap wat jī. Pánih chájna, jwiítđih áih wūt āt búudhdap wat jī. ¹⁶ Pánihna, nin pah yeebđih jwī íp Diosdih wāpí niij úúbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, Túini Espirituđih queéđđih búđi ma teo wáaca, ¹⁷ queé Cristodih ī túi jenah joyóchah, áih muu pánihni, íih caolihboó ā túi jumat pínah niijná. Pánih jumna, túi oinit, ded pah chájna, ī chāja naáh. Maa náatna baác numah bejna, buujacán ā túi tewat dée pah, queéťbut túi oinit ī jumna naáh, táinijeh ī chájat pínah niijná”, wāpí niijná caá. ¹⁸ Nin pahbut wāpí niij úúbhna caá. “Paá, Cristo ā oyat ded pah búđi ā jumatđih queéđđih, nihat bita míihwádihbut, ma túi beh joyánaa. ¹⁹ Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáaca, búđi ā oyatđih ī jéihyat pínah niijná. Páant ī jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedaátđih, ma oyatđihbut queéđđih búđi ma jéihyanaa, ma náahat pah ī túi chájat pínah niijná”, jwī ípđih wāpí niijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwī úúbatđih, jwī jenah joyátđihbut caán chah búđi ā jéih

chájna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih diítboó Túini Espiritu ā wēpatjih jwiítđih búđi ā jéih teo wáacna caá. Páant ā chājachah, nihat cáacwā, buu láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandih búđi ī weñe naáh. Ded pah nihat áihwádih búđi ā teo wáacatđih ennit, ded pah Jesucristo ā túi chāj wūhatjidiťbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíť ā jumna nah.

4

Jwiít Cristoíhwā bićdih ded pah jwī jumat

¹ Yeéb judíowā nihcannitđih wā bohéat jīb nemat muúboó jumna, nin pah yeebđih wā watna caá. Yeéb Dios ā ñionit jumna, túinijeh jumat caá náahap. ² “Weém oboh jumni caá”, niij jenah joinít, bitadih jūihcannit ni jummu. Bita yeebđih yeejép ī chājachah yuhna, queéđđih íjcanjeh oinit, ded pah ī chájatjidiť ni jwúub náhnica bojóo.* ³ Pánih jumnit, yeéb túi bićdih Túini Espiritu ā chájatjidiť ni yeejacan niít. Túi bićdih jwī jumat pínahdih jwiít Dioíhwádih búđi bidat caá náahap. ⁴ Jwiít nihat bićdih Jesucristoíh bácah panihniñeh jwī jumna caá. Jwiít nihatđih Dios ā wahni Túini Espiritu bićjeh tígaa. Jwiít nihat Dios ā ñionit ā pebhboó jwī bejat pínahdih bić yoobó jwī páina caá. ⁵ Caán bić Jesúsđeh tígaa jwī Maáh. Caán Jesúsđihjeh tígaa jwiít nihat jwī jepahap be. Jesúsđih jwī jepahat júutna, bić yoobó daabánit jwī jumap be. ⁶ Caán bić Diosđeh tígaa jwiít nihatđih jáap caolih dée āt chājap taga. Pánih chāj wūhna, jwiít nihat jwī íp jumna, jwī Maáh caá. Á maáh jumat nihat chah ā wēpna caá. Pánih jumna, jwiít nihatđih ā teo wáacna caá, ā weñat pínahdih jwī túi chájat pínah niijná. Jwiít nihat cāťh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, bić weh dée pah túi jumat caá jwiítđih náahap.

⁷ Obohjeéťtiť, bić weh dée jwī jumuchah yuhna, ā náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihatđih Cristo āť wūhup taga. ⁸ Pánihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah āt niij daacáp taji:

“Caandih enihcannitđih yap yohnit, Dios pebhboó ā jwúub púuh laáb juibíát túttimah, áihwádih táinidih āt

* 4:2 Col 3.12-13

wəhup taga”, at niŋ daacáp tajī. (Sal 68.18)

⁹ Pánihna, “jwúub púuh laáb juibíát”, ā niŋichah, “Nin baácboó jumnit, caandih eníhcannitdih ā yap yohat túttimah, wun- nitji ī jumupboobát āt dei bej jwəhup wut jī”, jwī niŋ jéihna caá. ¹⁰ Pánih caanná dei bej jwəhniŋi, nihatdih maáh jumat túut niŋná, Dios pehbboó āt jwúub púuh laab béjep wut jī. ¹¹ Pánih púuh laab béjnit, áihwādhí Túini Espiritudih wah deyana, mácah jéihyatnadhí āt wəhup taga. Biquí- nadhí Jesúh túini doonádhí naóh peetát pínah jéihyatdih āt wəhup taga. Bitaboodíh Túini Espiritu ā naáwáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih āt wəhup taga. Bitaboodíh Jesúh túini doonádhí jáap joinít ī túi jepahat pínah niŋná, wəp naáwát pínah jéihyatdih āt wəhup taga. Bitaboodíh Dioíhwādhí duó wáinit, ā naáwát- dih ī túi bohéat pínah jéihyatdih āt wəhup taga. ¹² Pánihatdih Cristo jwiít áihwādhí āt túi wəhup taga, Dios ā weñat pínahdih cháŋnit, jwī túi míc teo wáacat pínah ni- iŋná. Pánih míc teo wáacna, ded pah Dios ā chájat túutuchah, jwī túi jéih chájna caá. Pánih jumna, jwiít niŋat bícdih Diosdih jwī chah túi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh bácah panihni jumna, wébít ā behat dée pah, bícdih jwī túi behbipna caá. ¹³ Pánihna, jwiít Dioíhwā túi behna, Jesús Dios wúúhdih chah jenah joinít, jwī- jeéh ā jumatdihbut chah jéihnit, bícdih jwī túi jumbipna caá. Pánihat túttimah, túi behnit dée pah jumna, Jesucristo ā jum- at pah mantih jwiítbut jwī jumbipna caá. ¹⁴ Pánihna, Jesucristo ā wəhni jéihyatnajíh túi míc teo wáacna, wébít dée jwī jumcan niít. Wébítboó dedé naáwátidih joinít, ípí túi joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép ī chájat túutuchah, ī jepahna caá. Bita Dios naáwátidih ded pah mácah ī yee naáwáchah, ípí túi joiná caá. Cáac wihcanni jááj chóo dée pah ī jumna caá. Íim tac yoób pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih ā wénoh johochah, yoobópdih ā bejcan caá. ¹⁵ Jwiítidih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ā jéih yeeacan caá. Páant ā jumuchah, ā naáwátidih joí cádahcan, ded yee naóhndih joýáh

bojnit, bitadih oinit, yoobópdih naáwát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidih ā chájat túutatdih túi beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jumat pah jwī Maáh Je- sucristodih chah jwī túi jenah joibípna caá. Caán jwī Maáh jumna, wao dáh panihni caá. ¹⁶ Jwiítboó áih bácah panihni caá. Áih muj nah, áih téihya, áih jítcha, áih táah panihni jwī jumna caá. Cáaquíh bácah túi duuj núhna, ñeh tōpna túi wəpna, ā túi jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó túi bícdih míc oinit jumna, jwī túi jumna caá. Pánih míc oina, mácah jwī jéihyatnajíh míc teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ā weñat pínahdih bícdih jwī túi jéih chájna caá.*

Jwiít Cristoíhwā jumna, túiniboodíh jwī túut nuumát

¹⁷ Jwī Maáh ā naáwát túutatji pah yeeb- dhí wā wəp watna caá. Ní déewā Diosdih jéihcannit ī chájat dée pah, yeebboó ní cháj cádahaá. Queétoó túi jenah joicánnit, tabit yeejép ī chájna caá. ¹⁸ Ded pah Dios ā jumatdih beh joicán, dupúát panihpboó jumnit, Diosdih wúup pah ī jumna caá. ¹⁹ Dios ded pah queétdih ā wutuchah yəhna, queét jéih joicánnit panihnit ī jumna caá. Pánih joicán, tíic jenah joicánjeh, ī yeej chájatdih cádahícan, chah ī bidna caá.* ²⁰⁻²² Obohjeéhtih, Cristoíh túini doonádhí bita yeebdíh ī túi bohénachah joiná, bita yeejép cháŋnit pah jumcan, Jesús ā jummat pah yeebdíh íť jummat túutap tajī. Máa yéguehdih yohat dée pah, játih ní yeejép chájatjidih cádahat pínah niŋná, íť bohé- nap tajī. “Jwiít yeejép cháŋnit, búdí jwī wəibipna caá”, játih níit niŋ jenah joyóp ta yah jī. Obohjeéhtih, wéican, chah yeejép cháj bejna níit cháŋap tajī.* ²³ Pánih yeejép ní jenah joyátidih cádahnit, túiniboodíh túut nuumná, Dios ā weñat pínahdihjen jenah joyát caá náahap. ²⁴ Páant niŋ jenah joinít, túiniboodíh ní chájbipna caá. Dios ā jummat pah jwī jummat pínah niŋná, jwiítidih jáap dée āt cháŋap taga. Páant ā cháŋachah jéihnit, jwiítidih túi cháŋap caá náahap.*

²⁵ Ní yeeatdih ní cádahaá. Jwiít bíc bácah panihnit jumna, míc yeena, jwiít mícjeh

* 4:16 Col 2.19 * 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9

* 4:24 Gn 1.26; Col 3.10 * 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5

Ƶwí míc yéejana caá. Pániĥna, yeećanjeh, yoobópdih míc túi naáwát caá náahap.*

²⁶ Bitadih íjĥna yuhna, yeejép ĥi chăjca bojoó. Caán yeó jáapjeh ĥi íj cádahaá.*

²⁷ Ĥi íjĥatdih quíĥ bũććán, nemép ā náahatboodíĥ ĥiĥa chăj tagaá.

²⁸ Ded nũććní ā nũććátđih ā cádaha naáh. Nũćććanjeh, ded moh yéejndih teo wáacat túť niijná, túinidih ā tewe naáh.

²⁹ Í náah ĵumni naáwátđih ĥi míc naóĥca bojoó. Túi míc teo wáacat túť niijná, túiniboodíĥjeh ĥi míc naáwá. ³⁰ Ĵwíť Dios peĥboó Ƶwí bejat pínahđih Ƶwí jéiĥyat pínah niijná, Dios Túini Espírĥtu Ƶwíťđih át wahap taga. Pániĥna, yeejép chăjĥna, caandíĥ ĥi jĥgahaca bojoó.

³¹ Bita yeebdíĥ ĥi túi chăjćatđih Ƶwúĥ náĥnicán, ĥi quíĥ bũććú. Páant ĥi quíĥ bũćććán, maiwā man pah ĥi íjĥat yeebdíĥ ā yéejabipna caá. Pániĥ íj yapnit, ĥi míc ĵiĥ náacátđih ĥi cádahaá. Bitadih yeejép dooná ĥi naóĥca bojoó. Dedé yeejép ĥi pí míc chăjĥatđih ĥi cádahaá. ³² Pániĥ cádahna, yeéb míćjeh oina, jĥgah ennit, ĥi túi míc teo wáacá. Yeejéĥ ĥi míc yéej chăjĥatđidih ĥi míc ámoĥoó. Diosboó Ƶwí yéejatđih ā yohat pínah niijná, Cristo Ƶwíťđih át wũ wũĥup wũť ĵi. Páant ā yohat pah, yeebbút bitadih ĥi eníĥcatđih yohat caá náahap.*

5

Dios weĥ ĵumna, ded pah Ƶwí ĵumat

¹ Ĵwí weĥ Ƶwíťđih ennit, bíć yoobó ĥi chăjĥat dée pah, Dios weĥ ā oinit ĵumna, caandíĥ jenah ĵoinít, bíć yoobó ĥi ĵumú.

² Pániĥ ĵumna, Jesucristo Ƶwíťđih ā oyat pah, bitadihbut ĥi túi oyoó. Pániĥ búdí oinit, Ƶwí yéejat jĥib, caán Ƶwíťđih át wũ wũĥup wũť ĵi. Ĵudíowā Dios ā weĥat pínah niijná, caandíĥ oveja wũĥđih ípí mao cáo wũĥup ĵi. Páant ĥi mao cáo wũĥat dée pah, Jesús Ƶwíťđih át wũ wũĥup wũť ĵi.*

³ Jesúĥwā ĵumna, dedé í náah ĵumndih ĥi chăjca bojoó. Pániĥ chăjĥatđihbut ĥi jenah ĵoicá bojoó. Bitáĥ bíć déedihbut ĥi en ĥinahca bojoó. Páant ĥi chăjcaĥ, yeebdíĥ dooná ā wíĥcan níť. ⁴ Dedé í náah ĵumndih míć niicćán, jenah ĵoicánnit pahbut míć wéĥcan, ĥi míć yeejép deoh naóĥca

bojoó. Dios túini ā ĵumĥchah, áĥiwāđih túinijeh míć wéĥeat caá náahap. Pániĥ míć wéĥena, “Ĵwíťđih ma túi chăjĥna caá”, Diosđih niiját caá yeebdíĥ náahap. ⁵ Nindih ĥi túi náĥninaá: Ded í náah chăjĥni, ded í náah chăjĥat jenah ĵoiníbut Dios peĥboó ā waacćán níť. Ded dawá bíć déedih en ĥinahnitbut ā waacćán níť. Pániĥ en ĥinahni bíć déedihjeh wéinit, Diosboodíĥ ā jéiĥ wéican caá. Pániĥ chăjĥni Jesucristo ā maáh níĥcaĥ, Dios maáh ā ĵumĥboó ā ĵuibćan níť. Pániĥatđih yeéb ĥi túi jenah ĵoyoó.

⁶ “Páant ĥi chăjĥchah, ā túina caá”, ded ā níj yee naáwáĥchah yuhna, yeébboó ĥi ĵoyáĥ bojoó. Pániĥ yeejép chăjĥnit Dios ā wũtatđih ĥi yap yohatĥi ĵiĥ, búdí íjĥnit, queéđĥ ā peéĥ chăjĥipna caá. ⁷ Pániĥ yeejép chăjĥnitđih ĥi pej ĵumca bojoó. ⁸ Diosđih ĥi jepahat pínah játĥ, túi chăjcaĥ, đupúát panihpboó ĥit ĵum Ƶwũĥup taga. Obohjeéĥtiĥ bũ, Jesucristodih jepahna, baabát panihpboó ĥi jibna caá, bũca. Pániĥ ĵumnit, túinijeh ĥi chăjĥa. ⁹ Baabát panihpboó ĵumna, túinijeh ĥi ĵumbipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ĥi naóĥbipna caá. ¹⁰ Dios ded pah ā weĥat pínahđih ĥi bidí. ¹¹ Diosđih náahcannit đupúát panihpboó ĵumna, yeejép ĥi chăjĥat pah yeébboó ĥi chăjca bojoó. Páant ĥi túi chăjĥatđih ennit, Dios naáwátđih naóĥna, “Páant ĥi chăjĥchah, ā túican caá”, queéđđih ĥi niijí. ¹² Cáacwā ĥi encaĥ, queéť yeejép wā tũbit yeejép ĥi chăjĥatđih bitadih míć wéĥena, Ƶwíĥa tíć tagaá. ¹³ Queéť yeejép chăjĥnitđih Dios naáwátđih naóĥna, ĵiátĥiĥ ĵi bídat pah chăjĥna, ĥi chăjĥat yeejép ā ĵumatđih queéđđih Ƶwí jéiĥyana caá. Páant ĥi yéej chăjĥatđih Ƶwí jéiĥyanachah, ĥi túť nũććbipna caá. Pániĥ túť nũććníť, baabát panihpboó ĥi ĵumbipna caá. ¹⁴ Pániĥat pínah caá nin pah ĵwípí níj ewep:

“Ĥoni panihni, ma jáa bojoó. Wũni panihnit, ma boo pud ĵúúwá. Meém yeejép chăjĥni baabát panihpboó ma ĵumat pínah niijná, ma túi chăjĥat pínahđih Jesucristo meemđíĥ ā jéiĥyabipna caá”, Ƶwí niijná caá.

¹⁵ Pániĥna, ĥi túi chăjĥa chaáh! Jenah ĵoicánnit pah ĵumćanjeh, túi jenah ĵoinít

* 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20 * 4:32 Col 3.13 * 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

ni jumuu.¹⁶ Buu láa cáacwā túbít yeejép í chājachah, yeéboó yeó jáap jumat pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, túinijeh ní chājaá.*¹⁷ Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ní túi beh joyoó.¹⁸ Ní weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ní jenah joyátdih, níih bácahdihbut ní yéejana caá. Yeejépdihbut ní chājna caá. Máihñat yeebdíh yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā túi teo wácat pínahdih búdí ní bidíi. Caán ā wáhni weñat pínahdihjen ní bidichah, caánboó yoobópdih weñat ā wúhbična caá. Caán túiniboodíhjen wutni caá.¹⁹ Múic wéhenit, Diosdih ní weñeé. Pánih wéina, David ā daacátjidih, bita í daacátjidihbut eonit, Túini Espíritu ded pah ā jéihyanachah, caandíhbut ní eweé. Caolih díftboobút caandíh wéinit, ní eweé.²⁰ Pánih jumnit, yeéb Cristofhwā ded pah ā yapachah, bíic yoobó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih níijnit ní jumuu.*

Jesúfhwā áa jumnit ded pah í jumat

²¹ Cristojeéh túi jumat túut níijná, bita Jesúfhwā í jenah joyátdih í naawáchah, wéi joinít ní múic túi jepahaá.

²² Jwí Maáh Jesúsdih ní jepahat dée pah, yeéb yaádhboó ní weha mánadih ní túi jepahaá.*²³ Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumuchah, ájeéh bóli áih bácah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh jumna, wao dáh panihni ā jumuchah, jwiít áihwāboó áih bácah panihni jwí jumna caá. Caanjéh jwiítdih túi ubni ā jumna caá.²⁴ Pánihna, Cristofhwā jumna, caandíh jwí túi jepahat pah yadboó mijeeéh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵ Buu yeéb neoná áa jumnitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Cristo jwiít áihwādhíh búdí oina, jwiítdih át wun wúhup wut jí. Pánihna, jwiítdih ā oyat pah, yeebbút ní weha mána yaádhdhíh ní túi oyoó.*²⁶ Jwiít áihwā jwí jumat pínah níijná, Cristo jwiítdih wun wúhúdhíh át dei júúwúp tají. Pánihna, áih túini doonádhíh joinít, jwí jepahachah, yéguehdih jwí choc yohat pah, jwí yeejatdih át yoh wúhup taga. Áihwā jwí

jumat júutat pínah níijná, jwí daabánap jí.

²⁷ Pánih yeejatdih yoh wúhna, jwiít nihát áihwādhíh Dios pebhboó Jesús ā ub bejehah, túini yoobát yeejat wíhcannit, quei wíhcannit, wiguíhat wíhcannit, túi jíghonit jwí jumbipna caá.*²⁸ Cristo áihwā áih bácah déedih ápi túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná níih bácahdih nípi múic túi en dawát pah, ní weha mána yaádhdhíh túi en dawát caá náahap. Queétoó níih bácah dée jumna, queétdih túi en daonít, níih bácahdihbut túi en daoná caá ní chājap.

²⁹⁻³⁰ Jwiít nihát jwíh bácahdih yeejaíhcan, caandíh jwípi túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristofhwā áih bácah dée jwí jumuchah, caanbát jwiítdih ápi túi chājna caá. Pánt ā túi chájat pah, jwí weha mána yaádhdhíh túi chájat caá jwiítdihbut náahap.

³¹ Nin pah Moisés át níj daacáp tají: “Pánt tígaa ded newé yad pínahdhíh ubna, ā mánadhíh pahnit, ájeéh bólijeéhjen ā jumbipna caá. Pánihna, queét chénewá jumna yuhna, bíic bácah dée pah í jumbipna caá”, át níj daacáp tají.*

³² Pánt ā níjádthíh beh joyát ā buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yoobópdih ā jumna caá. Nin pah níj naóhna caá át chájap: Jwiít nihát Cristofhwā áih bácah panihni jumnit, ájeéh bíic pah jwí jumna caá.³³ Pánihat dée, yeéb neoná ní weha mána yaádhjeéh bíic pah ní jumna caá. Pánih jumnit, ní weha mána yaádhdhíh túi oyat caá náahap. Yaádhbut ní weha mánadhíh túi joyát caá náahap.

6

Í mána í wehjíh ded pah í jumat

¹ Buu yeéb wébitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Jwí Maáh Jesúsdih jepahnit jumna, ní mána í wutuchah, jíponíh níjcánjenh, ní jepahaá. Pánt chájatdih yeebdíh Dios ā náah yacna caá.*²⁻³ Jon játih Moisés nin pah át níj daacáp tají: “Ní mánadhíh ní túi chājaá. Pánih chājna, búdí wéinit, nin baácboó maatápdih ní túi jumbipna caá”, át níj daacáp tají.* Pánt níj wutna, jwíh láa nin pahbut át níijníj

* 5:16 Col 4.5 * 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1

* 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9

* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16

wat jī: “Páant ñi chājachah, wā niijátji pah yeebdíh wā táí chājbpina caá”, át niijíp wat jī.

⁴ Buu yeéb ī mánadilh jwuh wā jwúub naóhna caá. Ñi wehdih tábít jūihnit, ñi ijaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi táí wái behanaá. Dios ā weñat pínahdih ded pah ī chājat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwát-dih ī joyáh bojochah, ñi táí joyát tātutá.*

Teo wūhnit, ī maátabat ded pah ī jumát

⁵ Buu yeéb teo wūhndih jwuh wā jwúub naóhna caá. Yeebdíh wutnit ī peéh chājat pínahdih úmna, queétdih ñi táí jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queétdihbut wēinit ñi jepahaá. Yabhcanjeh, queétdih ñi táí teo wūhuá. ⁶ Yeebdíh wutnit ī enechah-jeh táí teona yuhna, ī encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wūhnit jumna, Dios yeebdíh ā náah yacat pah táí wēi chājnit ñi jumúú. ⁷ Pánihna, ded pah teo wūhna, cácdihjeh teo wūhcan, wēinit, jwī Maáhboodíhjih ñi teo wūhuá. ⁸ Pánih chājnit, nindih ñi táí náhninaá: Ded pah táini ñi chājachah, Diosbut táinidih yeebdíh ā chāj jwúubabipna caá. Ñi teo wūhchah, cáacwā yeebdíh jíib wūhna, ī wūhchabut, bíc yoobó Dios táinidih ā chāj jwúubabipna caá.*

⁹ Buu yeéb queét ī maátadilh jwuh wā jwúub naóhna caá. Yeebdíh teo wūhndih táinijeh ñi chājaá. “Wā wutatdih ma jepahcah, búdí wā peéh chājbpina caá”, ñi níj jūihca bojoó. Nindih ñi táí náhninaá: Jwī Maáh Jesucristo, Dios pehbóó jumni queétdihbut ī Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta ded pah ñi chājatdih jéihnit, yeebdíh teo wūhnit ī chājatdihbut jéihnit, bíc yoobó ñi chājat jíib ā táí wūhbpina caá.*

Jwiít Cristohwā ded pah nemépwādh jwī jéih yap yohat

¹⁰ Buu yeebdíh péeni wutatdih wā naáwíhna caá. Jwī Maáh Jesús nihadilh jéih beedáni ā jumachah, jwiít caán bícdih jumna, caandíh táí jenah joinít, nemépwādh yap yohnit jumát caá náahap.

¹¹ Romadilh moón soldadowā ī maáh nihat ā wūhni míc maona ī jāhat chóodih ípi duoná caá. Pánihat dée pah yeebbút jwī

Maáh Dios nihat ā wūhni jāhat pínahdih ñi ubúú, nemép ā yeeatdih táí yap yohat tātut niijná. ¹² Cáacwādhjih pohba nihcan caá jwiítidih míc mawat panihni ā jumap. Obohjeéhtih, wépép nemépwādh jwī míc maona caá. Queét nihat jwiít cáacwādh yeejép ī wutna caá. Jwiít Jesúhwdih chah enihcan, Dios ā wutatdih ī yap yohat tātutna caá. ¹³ Pánihna, itah chóo panihni, nihat Dios ā wūhni jāhat pínahdih ñi ubúú, nemép yeebdíh yeejép ā chājat tātutachah yuhna, ñi táí yap yohat tātut niijná. Pánih chājna, míc mao péanachah, náó jweicánjeh, wép ñahnit panihnit ñi jumbipna caá.

¹⁴ Táí yap yohnit pínah jumíhna, nin panihnit ñi jumúú: Soldado áih juyáat tōpíh ápi jui wái chéona caá, áih yégueh chóodih ā táí tewart pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút yoobópdih naóhnit ñi jumúú. Soldado áih tacadihbut itah chóo ápi duoná caá, caandíh enihcannit áih caolihdih ī húup chūúacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ā wēpatíh táí yoobópdih chājat caá náahap, nemépboó ñih caolihdih ā jéih yéejacat pínah niijná.* ¹⁵ Soldado áih jítchadh táí wépép zapatosdih ápi duoná caá, ā táí bejat tātut niijná. Pánihat dée, yeebbút Dioíh táini doonádih ñi táí joí cádahca bojoó, jwī maáhjeéh táí jumnit, bitadilh naáwádh ñi táí bejat tātut niijná.*

¹⁶ Soldado áih bácahdih jāhat naadh ápi ubna caá, caandíh enihcannit íh húupacah ennit, caán naajíh ā táí míc jāhat tātut niijná. Pánihat dée, yeebbút Diosdih táí jenah joí cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ā yee wutachah yuhna, ñi joyáh bojat tātut niijná.* ¹⁷ Soldado itah waochá páhadih ápi páahna caá, áih wao dáhdih ā táí wapat pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ā táí ubatjidih ñi táí náhninaá, nemép ñi jenah joyátdih ā yéejacat pínah niijná.* Soldado íibat naadh ápi ubna caá, caandíh enihcannitdih ā táí míc mawat tātut niijná. Pánihat dée, Táini Espíritu ā teo wáacatjih ded yeebdíh yéejafnndih

* 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13 * 6:17 Is 59.17 * 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8

Dios naáwátdih ñi naáwá,* caandíh ñi túi yap yohat túut niijná.*¹⁸ Pánih jumnit, ded pah ā yapachah, Túini Espiritu ā teo wáacatjñh Diosdih ñi túi úúbh cádahca bojoó. Pánih úúbhna, ñíh pínahdih úúbhñit, bitaíh pínahdihbut ñi úúúbá. Úonit panihñit jumcanjeh, jáanit panihñit túi jenah joinít ñi jumúú. Nihat Jesúíhwádhbut ñi úúbh cádahca bojoó.¹⁹ Pánih úúbhñit, weemdíhbut búdí ñi úúúbá, úumcanjeh Jesúíh táini doonádih yoobópdiñh wā túi naáwát pínah niijná.²⁰ Caán doonádih wā naáwát júib nemat muúboó ítah tōpjñh chéoni wā jumna caá. Pánihna, caán túini doonádih naóhñit, úumcanjeh wā túi wēp naáwát pínah niijná, weemdíh ñi úúúbá. Weemdíh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ā péé túyat túutat

²¹ Ded pah wā jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wā wahna caá.* Caánboó Jesúsdih túi jéihni, jwí oini caá. Jesúíh táini doonádih wā naóh jibichah, weemdíh búdí āpí teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna juibínit, nihatdih yeebdíh ā naóhbiñna caá.²² Páant ā naáwáchah, wā túi jumatdih jéihñit, ñi jígahat ā yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wā wahna caá.

²³ Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo bícdih yeéb Jesúíhwā ñi túi jumúú. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah jói cádahcan, chah míc oinit ñi jumúú. Páant ñi jummat pínahdih Dios ā teo wáaca naáh.²⁴ Yeéb nihat jwí Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ā oyatjñh ā túi chāja naáh. Yeebdíh búdí wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

FILIPENSES

Pablo queétdih ā túyat túutat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wūhnit jumna, nihat yeéb Filipos tútchidih moón Jesúihwā, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut túyat túutna, biíhdih daacát túutnit, nin núodih yeebdíh wā wahna caá.* ² Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo queétdih ā úbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wā úbát jumat pah búdí wēinit, “Táina caá, Paá”, jwí ípdih wāpí niijná caá. ⁵ Túini doonádih wā bohé jibichah, Jesúsdih ñi jwíih jepahni yeó jáapmant, bæubut páantjeh weemdíh teo wáacat túut niijná, úbhñit, dinerodihbut ñipí wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, búdí wāpí wēi úbhna caá. ⁶ Jesucristodih jepahnit ñi jumuchah, jwí íp Dios yeebdíh túiniboodíh túut nuumná caá ā chājap. Jesucristo nin baáboó ā jwúb dei jūúwúchah, yeebdíh ā túut nuúm jwíihat pahjeh muntih, yéejat wihcannit yoobát ñi jumat pínah niijná, ā túut nuúm péabipna caá. Páant ā chājat pínahdih wā túi jéihna caá.* ⁷ Yeebdíh búdí oinit, páant wā wēi jenah joyóchah, ā túina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúh túini dooná ded pah ā jumatdih bitadih wā bohé jibichah, nemat muúboó wā jumuchah, āpí túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbut oinit, biíc yoobó āpí teo wáacna caá. ⁸ Jesucristo ā oyatjih yeebdíh búdí wā bidatdih Dios ā jéihna caá. ⁹ Yeebdíh nin pah wāpí niij úbhna caá: “Paá, queétdih búdí ma teo wáacá, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihnit, túi jenah jointí í jumat pínah niijná. ¹⁰ Pánih jumna, ded pah í túi chājat pínahdih í jéihbipna caá. Pánih jéihna, Cristo nin baáboó ā jwúb dei jūúwúchah, túi chājnit í jumuchah, í yéejatji jíb queétdih ā peéh chājcan niit. ¹¹ Páant í túi chājachah, Jesucristo queétdih ā teo wáacatjidih nihat cáacwā í jéihbipna caá. Pánih jéihnit, ‘Dios túini, wēpni ā

jumna caá’, meemdíh í niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpí niijná caá.

Pablo Cristo ā weñat pínahdihjeh ā chājat

¹² Wā déewā panihnitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá: Bæu nemat muúboó wā jumuchah yuhna, túini doonádih dawá cáacwā joiná caá í chājap. ¹³ Cristoíh doonádih wā bohéatji jíb nemat muúboó wā jumatdih nihat maátaíh muúboó jumnit soldadowā í jéihna caá. Nihat bita ninjih jumnitbut caandíh í jéihna caá.* ¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yuhna, Dios ā teo wáacachah, Jesúh doonádih ā naóh cádahcan caá. Pánihna, jwiítdihbut yeejép í chājachah yuhna, biíc yoobó ā teo wáacatjih jwí naóh cádahca b-jat dée caá”, niijnit, úmcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúihwā áih túini doonádih bitadih wēp naóhna caá í chājap.

¹⁵ Biquína weemdíh jepchá tūbnit, “Jwiít Cristoíh doonádih jwí bohénachah, cáacwā búdí wēinit, jwiítboodíh í túi péebipna caá”, niij jenah jointí, áih doonádih í bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cáacwā Cristodih í túi jepahat pínah niijná, túinijeh caandíh í bohéna caá. ¹⁶ Queét weemdíh, Cristodihbut oinit, áih doonádih í bohéna caá. Cristoíh doonádih bitadihbut wā túi bohéat pínah niijná, Dios weemdíh nemat muúboó ā wahatdih jéihnit, queébtut caán doonádih í túi bohéna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tūbnit weemdíh eníhcan, Cristodih yoobópdih oican, cáacwā queétbodydih í en weñatdihjeh náahna, áih doonádih í bohéna yuh caá. Pánih bohéna, nemat muúboó wā jumuchah, weemdíh í jígahat túutíhna caá. ¹⁸ Obohjeéhtih, páant í chājachah yuhna, Cristoíh doonádih bohé tígaa í chājap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, áih túini doonádih í naáwáchah, cáacwāboó caandíh í jepahna caá. Bitaboó túi oinit, í bohéna caá. Pánihna, queét nihat í bohénachah, dawá cáacwā joiná caá í chājap. Páant í joyát doonádih jointí, búdí wā wéina caá.

Nindihbut jenah jointí, wā wéina caá:

¹⁹ Diosdih ñi úbúchah, Túini Espiritu ā teo wáacatjih weemdíh nemat muumánt

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

ī bacabipna caá. ²⁰ Obohjeéhtih, páant ī bacanachah, ī mawachah yuhna, weemdíh dedé pínah nihcan caá. Ded pah Cristo weemdíh ā teo wáacatjidih náhninit, cáacwā caandíh ī weñat pínahdihjeh caá wā náah yacap. Pánihna, úmcanjeh, áih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wā tíccan níft. ²¹ Wā jum jwuhna, Cristo ā náah yacat pah wā chājbipna caá. Obohjeéhtih, wunna, ájeéh wā jumuchah, chah āta túi tagaá.* ²² Páant niijná yuhna, wā jum jwuhíhna caá, Cristoíh doonádih wā naáwáchah, chah dawá caandíh ī jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ā pehbóo bejat túut niijná, wunatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodíh wā jéihcan caá. ²³ Cristo bíicdih búdí jumíhna, ā pebhna wā bejíhna caá. Nin baácbóo jumat chah túini con baác ā jumna nacaá. ²⁴ Obohjeéhtih, chah túini ā jumuchah yuhna, yeebdíh teo wáacat pínah niijná, jum jwuhat caá weemdíh náahap. ²⁵ Pánihna, caandíh jéihna, ñijeéh wā jum jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdíh páantjeh wā teo wáacabipna caá, Cristodih túi jenah joinít, chah ñi weñat pínah niijná. ²⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, Jesús weemdíh ā bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo át túi teo wáac tagaá”, caandíh ñi niij wēibipna caá.

Cristoíhwā ded pah ī jumat

²⁷ Nindih yeebdíh wā naóhbiipna caá: Cristoíh túini doonádih jepahnit jumna, ā jumat túutat pahjeh túi wēpnit paníhnit ñi jumúú. Ñi pebhna juibína, wā juibícahbut, áih doonádih bitadih ñi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, túi bíicdih jenah joinít, túini doonádih chah wēp naóhnit ñi jumúú. Páant ñi jumat doonádih wā joííhna caá. ²⁸ Yeebdíh eníhcannitdih ñi úmca bojoó. Ñi úmcatdih ennit, Dioíhwā ñi jumatdih bita ī jéihbipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdíh ā túi úbat pínahdihbut ī jéihbipna caá. Queét iiguípna ī bejat pínahdihbut ī jéihbipna caá. Páant tigaá Dios ā chājbip. ²⁹ Cristodih ñi túi jenah joyát pínahdih Dios yeebdíh át náah yacap taga. Pánih náah yacnit, áihwā ñi jumat jíib míc yáihnit

jumna yuhna, caandíh cádahcannit pínahbut át náah yacap taga. ³⁰ Con láa ñijeéh wā jumuchah, weemdíh yeejép ī chājatdih ñi enep jí. Būubut weemdíh páant ī chājat doonádih ñi joiná nacaá. Cristoíhwā jwí jumat jíib, bita yeebdíh yeejép chājnít, weemdíhbut yeejép ī chājachah, jwiít nihatdih bíic yoobó bawat ā jumna caá.*

2

Cristoíhwā túi bíicdih ī jumat

¹ Yeeb Cristoíhwā ñi jumuchah, ā oyatjíh yeebdíh ā túi weñana caá. Túini Espíritú ñijeéh ā jumuchah, bitadih oinit, jígh en teo wáacnit ñi jumna caá. ² Páant ñi jumuchah jéihnit, wā túi wēina caá. Pánihna, bíic yoobó jenah joinít, míc oinit, túinijeh ñi jumat doonádih joinít, chah wā wēibipna caá. ³ “Weém nihatdih jéihni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bita yeebdíh ī wēi enat pínahdihbut ñi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadih túi wēinit, “Caánboó chah túini ā jumna caá”, ñi niij jenah joyoó. ⁴ Yeeb ñi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadih ñi túi teo wáacá.

Cristo oboh jumni paníhnijidih Dios Maáh yoobát caandíh ā jwúub waadáat

⁵ Jesucristo ded pah ā jenah joyát pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó ñi jenah joyoó.

⁶ Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wā íp bíic yoobó wā jumatdih wā cádahcan níft”, át niij jenah joicáp wat jí.*

⁷ Pánih Dios bíic yoobó ā jumatdih cádahnit, nin baácbóo teo wáhni pah át cáac jumup wat jí.

⁸ Pánih chājna, jwiít cáacwā jwí jumat pah oboh jumni át jumup wat jí. Pánih jumnit, ā ípdih túi jepahna, ā náahat pah át wun wúhup wat jí. Yeejépwádih ípí mawat pah, caandíh cruzboó ít péoh dodh mawap wat jí.*

⁹ Páant ā jumuchah, jwí íp caandíh chah maáh át waadánap wat jí, nihat cáacwā caandíh ī weñat pínah niijná.*

* 1:21 Gá 2.20; Col 3.4

* 1:30 Hch 16.19-40

* 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15

* 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8

* 2:9

¹⁰ Pánihná, Jesús ā maáh jumátdih jéihna, jeámant moón, nin baácdih moón, iiguipboó jumnitbut bódicah caj yoh ñajnit, caandíh ī wēi naóh-bipna caá.

¹¹ “Jesucristo Maáh yoobát ā jumna caá”, nihát ī niíf naóh-bipna caá. Páant tigaá Dios queétdih ā naáwát túut-bipna caá, caandíhbut ī weñat pínah niijná.*

Cristo hwā yeh iignít panihnit jwī jumát

¹² Pánihná, wā oinitá, ñijeéh wā jumuchah, wā naáwát-dih ñi túi jepahatji pahjeh muntih, buu yuúp wā jumuchah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ā túi ubnit jumna, Dios maáh ā jumátdih jenah joinít, ā weñat pínahdihjeh ñi chājaá. ¹³ Diosjeh āpí túi teo wáacna caá, ā náah yacátdih jenah joinít, jwī túi chājat pínah niijná.

¹⁴ Ded pah ñi chājat pínahdih wēinit, yeejép wéhecanjeh, bitadih míic jūihcan, táini-jeh ñi chājaá. ¹⁵ Pánih chājnit, Dios ā weh yéejat wihcannit ñi jum-bipna caá. Páant caá yeebdíh jumát náahap, yeejép-wājeéh jumna yuhna, ī chājat pah ñi chājat túut niijná. Pánih chājcan, yeh iigní cáiwā panihnit jumna, queétdih teo wáacnit, túini doonádih bohéat caá náahap.*

¹⁶ Pánih chājna, Dios naáwát-dih cádahcan-jeh, bitadih ñi túi bohénaá, queétdih ājeéh ī túi jumát pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácbóó ā jwúub dei jūúwúchah, yeebdíh búdí wēinit, “Oboh caá queétdih wát bohéjip taga”, wā niijcán niít.

¹⁷ Cristofh doonádih yeebdíh wā naáwátji jíib, bita weemdíh ī mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah nihna, páantjeh wāta wēi tagaá. Pánihná, yeéb caán doonádih ñi jepahatji jíib, bita yeebdíhbut yeejép ī chājachah yuhna, caandíh cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wūhna caá. Pánih teo wūhna, ñi túi weñechah, weembút ñijeéh wā wēina caá. ¹⁸ Páant weemdíh ī mao yohochah, Cristo pehbhoó wā jumát pínahdih jenah joinít, wājeéh yeebbút ñi weñeé.

Timoteo ded pah ā jumát

¹⁹ Jwī Maáh Jesús ā náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wā wahbipna caá,

jwúub joinít, ñiíh doonádih ā naáwáchah joinít, wā weñat pínah niijná.* ²⁰ Caanjéh yeebdíh oinit, ñi túi jumát pínahdih búdí ā jenah joiná caá. Biíh caan pánihni ā wihcan caá. ²¹ Bitá ī weñat pínahdihjeh jenah joiná, Jesucristo ā náahatboodíh ī jenah joicán caá. ²² Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chājnit, wā wūúh panihni wājeéh túini doonádih āpí bohéatdih yeéb ñi jéihna caá. ²³ Pánihná, niijníh moón maáta weemdíh ded pah ī chājat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pehbhoó wā wahbipna caá, yeebdíhbut wíih doonádih ā naáwát pínah niijná. ²⁴ Jwī Maáh Jesús ā teo wáacchah, waícanjeh weembút ñi pebhna wā bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ā jumát

²⁵⁻²⁶ Ñi wahniji Epafroditodihbut Timoteo bícdih ñi pebhna wā jwúub wahbipna caá. Weemdíh ñi teo wáacat túutuchah joinít, caán wā úud panihni wājeéh teona, bita caandíh yeejép ī chājachah yuhna, Dios naáwát-dih ā túi náohna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdíh búdí ā náhniina caá. Á tubúp chūúát doonádih ñi joyátjidih jéihna, búdí ā jígah jenah joiná caá. Pánihná, búdí ā jenah joyát-dih jéihnit, “Caandíh ī pehbhoó jwúubbaat caá náahap”, wā niíf jenah joiná caá. ²⁷ Yoobópdih tigaá caán búdí ā tubúp chūúúp be. Wanatbit ā yapap be. Páant búdí tubúp chūúúchah yuhna, Dios caandíh jígah ennit, weemdíhbut jígah ennit, caandíh ā boonanap be. Caán wā chéen ā buúduchah nihna, weémboó búdí wāta jígah tagaá. ²⁸ Pánihná, buu bácah waícanjeh caandíh ñi pehbhoó wā wahbipna caá, caandíh ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, weembút wā wēibipna caá. ²⁹⁻³⁰ Jwī maáfh ā jumuchah, caandíh ñi túi wēi jwááá. Yeéboó weemdíh ñi jéih teo wáacadih jūóhcan, caandíh ñi wahachah, weemdíh ā túi teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ā náahat pah chājna, ā wunhip yuh be. Pánihná, caandíh, bita caan pánihnitdihbut búdí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjeh túi jenah joyát

¹ Buu bácah, wā déewā panihnitá, nindih wā naóh-bipna caá: Jwī maáfh jumna, búdí

* 2:11 Is 45:23 * 2:15 Dt 32:5 * 2:19 Hch 16:1-3

ni weñeé. Páant wā naáwát pah naóh chũcánjeh, biíc yoobó wā jwáub naóhna caá, bita yeebdih ī yee bohénachah, ni joyáh bojat pínah niijná. ² Ni túi chāja chaáh! Yeebdih mách bohénitboó yeejép chājnīt, Diosdih enihcannit ī jumna caá. Yeeb Dioíhwā ni jumat pínah niijná, queét yeebdih quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī wutat dedé pínah nihcah, queédih ni joyáh bojoó. ³ Queét bóodnit jumna yuhna, ā náahat pah ī chājcah, “Wíihwā caá”, Dios ā niijcán nacaá. “Dios yeebdih ā túi wēi enat pínah niijná, bóodnit ni jumwú”, ī niij yee bohéatdih ni joyáh bojoó. Túini Espíritu ā teo wáacachah, Jesucristodih-jeh wēinit, jwí jepahachah, “Wíihwā caá”, Dios jwiítboodih ā niijná nacaá. Pánihna, “Jwí nuowā ī naáwátjī pahjeh wā chā-jachah, Dios weemdih ā wēi enbipna caá”, ni niij jenah joicá bojoó.* ⁴ Bũ caandih wā jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinit, jwí nuowā ī wutatjidih ī túi jepahihna yuh caá. Játih weembút biíc yoobó wā chājap yuh jī. Pánihna, “Pablo ā túi chājat chah weémboó wā túi chājna caá”, ded ā jéih niijcán caá. ⁵ Nin pah chājni wā jumap yuh jī: Dios ā wutatjī pah, ocho yeó jáap wā cáac jumat túttimah, weemdih quehli nah yapat chóodih it bóodop wut jī. Israel wūh Benjamín ā juméná poómpdih bóo wā jumna caá.* Wā mána judíowā ī jumuchah, weembút judío yoobát wāt cáac jumap tajī. Fariseo poómpdih bóo jum-nit, Moisés ā wutatjī pah wā túi chājap jī.* ⁶ Páant wā chājatdih ennit, “Moisés ā wutatjidih Pablo ā yap yohop be”, det ī jéih niijcán caá. Dios ā náahat pah búdí chājihni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinit, Jesúihwáboodih yeejép wā chāj jwuhap jī.* ⁷ “Páant wā chājachah, Dios weemdih ‘Caán túini caá’, ā niij enbipna caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, bũ Jesucristodih jepahni jumna, “Caandih túi péeat túut niijná, páant wā chājatjī dedé pínah át nihjican tagaá”, wā niij jéihna caá. ⁸ “Caán túini caá”, cáacwā ī niijndihbut “Caán dedé pínah nihcan caá”,

wā niij jenah joiná caá. Páant ā jumuchah, wā Maáh Jesucristo biíc dih wā jumuchah bácah, túini ā jumna caá. Cristodih chah jéihyat túut niijná, wā túi chājatjidih “Caán yeejépi tagaá”, wā niij jenah joiná caá, bũca. ⁹ Pánihna, Cristodih jéihna, ájeéh túi biíc dih wā jumat pínahdih chah wā bidna caá. Moisés ā wutatjī pah wā chājachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wā túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdih ā niij enna caá. Cristodih jwí jepahachah ennit, “Yéejat jīb wihcannit ī jumna caá”, Dios jwiít dih ā niijná caá. ¹⁰ Cristodih túi jéihyat túut niijná, játih ded pah wā jenah joyátjidih wā cádahap jī. Á náahat pah túi chājat túut niijná, Dios Jesucristodih ā boo pud jūúwát túutni wēpatdih weembút wā náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ā wunat pah muntih, caandih wā jepahat jīb, weemdihbut yeejép chājnīt ī mao yohbipna nacaá.* ¹¹ Pánihna, Jesús wunniji ā boo pud jūúwát pahjeh muntih, weembút wunniji wā jwáub boo pud jūúwát pínahdih wā jéihna caá.

Chah wēp náoni pah Jesús dih búdí jwí bidat

¹² “Jesús dih túi jéih beedána, caan pah yéejat wihcanni caá”, wā niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut niijná, yeó jáap jumat pah caandih búdí wā bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdih ā náah yacatjidih chāj péanit, ā pehbóo juibína, yéejat wihcanni yoobát wā jumbipna caá. ¹³ Wā déewá panihnitá, “Wā túi jéih beedána caá”, wā niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, játih wā chājatjidih náhnicanjeh, ded pah wā chājat pínahboodih wā jenah joiná caá. ¹⁴ Wēp náoni ā náwat jīb pínahdih ā bidat pah muntih, weembút wā túi chājat jīb Jesucristo weemdih ā wáhat pínahdih wā bidna caá. Pánihna, wā túi chājatdih ennit, Dios weemdih “Wā pebhna ma jūúwá”, ā niijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wā jenah joyát pah yeebbút biíc yoobó ni jenah joyóo. Obohjeéhtih, mách ni jenah joyóchah, Dios yeebdih ā teo wáacbipna caá, yoobópdih ni jenah joyát pínah niijná.

* 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13

* 3:5 Ro 11.1

* 3:5 Hch 23.6; 26.5

* 3:6 Hch 8.3; 9.1-2; 22.4;

26.9-11 * 3:10 Ro 6.11-13; 8.29; 2Co 3.18; Gá 4.19

¹⁶Pánihna, Dios jwiítidih á jéihyaatji pah tái chájat caá náahap.

¹⁷Wá déewā panihnitá, ded pah wā chā-jatdih náhninit, yeebbút biíc yoobó ñi chá-jaá. Páant jwí chájat pah muntih, bita í chájatdihbut ñi túi en yacaá.* ¹⁸Bitá “Weém Jesúíh caá”, niijná yuhna, yeejép chájnítidih dawá láa yeebdíh wā naáwáp jī. Bwubut búdí náhni dahwana, queétdih wā jwúub naóhna caá, páant muntih. Queét Cristo cruzboó á wun wáhatji doonádih jóíhcan, páantjeh í yéej chájna caá. ¹⁹Pánih jóíhcan, queét iiguípna bejnít pínah caá. Yéej chá-jatdih ñinahnit, í weñat pínahdihjeh í bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét í niijná yuh caá. Nin baácdih bóodihjeh í jenah joiná caá. ²⁰Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jummit pínah caá. Páant jwí jumuchah, caanmánt jwí Maáh Jesucristo jwiítidih ubudih á jūúwát pínahdih páina caá jwí chájav. ²¹Pánih jūóhna, jwí moh yéejni bácaljdih á wépatjīh túut nuumnít, jáap bácal á chájbipna caá. Caán á wé-patjīh nihadidih á náahat pah á jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, á boo pud jūúwát túttimah, ded pah áih bácal á jumát pah muntih jwiítidihbut túini bácal yoobát á jéih wáhbipna caá.

4

Jwí Maáhdih páantjeh weñat

¹Wá déewā panihnitá, yeebdíh búdí wá oina caá. Jesúíh doonádih yeebdíh wá bohénachah, ñi tái jepahatjidih náhninit, búdí wá wéina caá. Pánih wéinit, yeebdíh búdí wá jenah joiná caá. Pánihna, wá oinitá, jwí Maáhdih ñi jwíh jepahatji pah, caandíh ñi túi péenaá.

²Evodiadih Síntiquedihbut nin pah wá wép wutna caá: Jesúíhwā yaádh jumna, míc íj cádahnit, túinijeh í jumú naáh.

³Pánihna, wá tái pej jumniá, queét yaádhih ma teo wáacá, míc ámohnit, tái bícdih í jwúub jumát pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém bícdih yeejép yapna yuhna, Jesúíh doonádih jwí bohénap jī. Queét yaádhbut Jesúíhwā í jumuchah, Dios áih papélah tólih panihnidih í wátnadidihbut át daacáp wut jī. Caán

tólihboó páantjeh ájeéh jumnit cáacwā í wátna daánci á jumna caá.

⁴Jwí maáíhwā jumna, yeó jáap jumát pah ñi weñeé. Wá jwúub naóhna caá: Búdí ñi weñeé.* ⁵“Caán túini caá”, nihát í niiját pínah niijná, bitadidih tái chájnít ñi jumúú. Jwí Maáh á jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh á judhna caá.*

⁶Ded pah ñi yapna yuhna, ñi náhni dahwaca bojoó. Náhni dahwacanjeh, Diosdih nihadidih naóhna, á teo wáacat pínahdih ñi wúbú. Ñi wúbátjidih á jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandíh ñi niiji.* ⁷Páant ñi chájachah, yeebdíh Dios búdí á teo wáacipna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jígahcanjeh, ñi tái jumát pínah niijná. Bitaboó yeéb ñi jígahcatdih í beh encan níit.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸Wá déewā panihnitá, nin wá péé naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdih jumnidih, Dios á wéi ennidih, cáacwā “Caán túini caá”, í niij jenah joinidihbut ñi jenah joyoó. Túinidihjeh ñi jenah joyoó. Cáacwā í wéi ennidih, yeebbút ñi wéi jenah joyoó.

⁹Yeebdíh wá bohéatjidih, ded pah wá chájatjidihbut náhninit, biíc yoobó ñi chá-jaá. Páant ñi chájachah, Dios jwiítidih tái jumát túutni ñijeéh á jumbipna caá.

Caandíh í wahatjidih Pablo á wéi naáwát

¹⁰Bwú jwuhna, weemdíh jwúub náhninit, ñi teo wáacatdih wá wéina caá. Pánih wéinit, jwí Maáhdih “Túina caá”, wá niijná caá. “Weemdíh ít quíib buud tágaá”, wá niij jenah joicán beé. Játiw weemdíh teo wáaquíhna yuhna, ñit jéih teo wáaccap taga. ¹¹Weemdíh ñi teo wáacatjidih wéi naóhna, “Bíh weemdíh á judhna caá”, wá niijcán caá. “Wá bíbohátjīh wá tái jumna caá”, wápi niijná caá. ¹²Dawá bíf déedih bíbohna, wá tái jumna caá. Bíf dée bíbohcan yuhna, bíf yoobó wá tái jumna caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wá tái jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, bíf yoobó wéinit, wá tái jumna caá. ¹³Ded pah weemdíh á yapachah yuhna, Cristo á teo wáacatjīh, wá jéih bwájana

* 3:17 1Co 4.16; 11.1

* 4:4 1Ts 5.16

* 4:5 Sal 119.151

* 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

caá. ¹⁴Pánihni wā jumuchah yuhna, buwat weemdih ā jūuwúchah jéihnit, ñi teo wáacat ā túina beé.

¹⁵Túini doonádih bohé jwíhnit, ñíh baác Macedoniamant wā bejechah, yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwājah weemdih dinero wahnit, ñi teo wáacap jī. Bíh tátchidih moón weemdih ī teo wáaccan jíí. Caandih ñi jéihna caá. ¹⁶Tesalónica tátchidih wā jum jwuhuchah,* weemdih teo wáacna, dawá láa ñi wahap jī.* ¹⁷Páant niijná, dinerodih yeebdih úbhna wā chājcan caá. Yeéb bitadih ñi teo wáacat jíib Dios yeebdih ā túi chājat pínahboodih caá wā náah yacap. Pánih jenah joinit, búdí wā wēina caá. ¹⁸Epafroditojih weemdih ñi wahachah, dedé weemdih ā judhcan caá. Wā náahat chah ñit wahap tabe. Dioh muúboó chej jumnidih ī cáo wūhatjidih Dios ā weñat pah, weemdih ñi wūhatjidihbut ā túi wēina caá.* ¹⁹Yeéb Jesucristoíhwā ñi jumuchah, dedé ñi náahatdih jwī íip yeebdih ā wūhbipna caá. Caán nihatdih bíbohni jumna, yeebdih ā jéih túi teo wáacna caá. ²⁰Yeó jáap jummat pah jwī íip Diosdih jwī weñat dée caá. Páant tíí ā jumna nah.

Pablo ā pée túyat tútat

²¹Nihat caánboó jumnit Jesucristoíhwā ī túy naáh. Wājeéh jumnit jwī déewā panihnitbut yeebdih ī túyat túttna caá. ²²Nihat ninjih moón Jesúhwābut, Roma tátchidih moón ī maáh ā pebh moon yúh bāca, búdí ī túyat túttna caá.

²³Jwī Maáh Jesucristo yeebdih oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 4:16 Hch 17.1 * 4:16 2Co 11.9 * 4:18 Ex 29.18

COLOSENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, jwí úud panihni Timoteojih yeebdíh túyat tútina, biíhdih daacát tútutnit, nin núodih wā wahna caá. Jesúh túini doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdíh ã níwip jí. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdih cádahcannitdih wā daac wahna caá. Jwí íp Dios yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwádih ã úábát

³⁻⁴ Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwádihbut ñi túi oina caá. Caán doonádih joiná, wēnit, Dios, jwí Maáh Jesucristo ípdih yeebdíh úábhna, “Queédih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwípi niijná caá. ⁵ Yoobópdih jumni naáwát Jesúh túini doonádih jwíh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdíh ã jumat tútat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chájat pínahdih túi páina, Jesúsdih túi jenah joinít, bita áihwádihbut ñi túi oina caá. ⁶ Caán túini doonádih yeéb Colosasdih moón ñi jwíh joinít, “Dios jwiít dih búdí oinit, ã túi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdih tigaá”, ñit niij jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi túut nuumná caá ñi chájap. Biíc yoobó chah dawá tútchinadih moonbút caán túini doonádih joinít, túut nuum béjna caá ã chájap. ⁷ Épafras yeebdíh caán túini doonádih át jwíh bohénap wut jí.* Caán búdí jwí oini, weem páh Cristoíh doonádih naóh cádahcanni ã jumna caá. Pánih bohénit, yeebdíh át túi teo wáacat taga, ñi túut nuumát pínah niijná. ⁸ Pánihna, jwí pibhna joinít, ñi túi túut nuumát dih Épafras yeebdíh ã niij naáwáp be. “Túini Espiritu ã teo wáacatjéh Diosdih, niहत Jesúhwádihbut queét ã túi oina caá”, ã niijp be.

⁹ Páant ñi túi chájat doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdíh jwípi úábh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéát, yoobópdih nihcannidihbut Túini Espiritu ã teo wáacatjéh queédih ma túi jéihyanaá,

ded pah queédih ma náah yacatdih ã jéihyat pínah niijná”, jwípi niij úábhna caá. ¹⁰ Dios yeebdíh ã teo wáacat pínahdih jwípi úábhna caá, áihwā jumna, jwí Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi túi chájat pínah niijná. ¹¹ Nin pahbut yeebdíh jwípi niij úábhna caá: “Paá, búdí ma wēpatjéh queédih ma teo wáacá, bita queédih yeejép ã chájachah yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēnit, ã túi jumat pínah niijná. ¹² Meém queédih múhwā pínah mat chájap taga. Pánih chájna, ma pebh yeh iiguírna ã jwíbinachah, niहत múhwā ã bíbohát pínahdih queédihbut ma wáhbipna caá. Pánihna, niहत ma teo wáacatdih jéihnit, meemdíh ‘Búdí túina caá, Paá’, ã niij naáh”, jwípi niij úábhna caá.

Ded pah jwiít dih Jesús ã teo wáacat

¹³⁻¹⁴ Diosjeh jwiít iiguírna bejnit déejidih át túi ubup wut jí. Játih nemépwā ã maáh jwiít dih ã wutuchah, dupáát panihipboó jumnit, yéejatdih jwí jéih cádahcap jí. Obohjeéhtih, yéejnit jwí jumuchah yuhna, Diosboó ã wúúh, ã oinidih át wun wúhat túutap wut jí, jwí yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chájna, jwiít dih dupáát panihpimant ub bacanit, ã wúúh, ã oini ã maáh jumupna át waadát túutap wut jí.*

¹⁵ Cristo ã íp Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baácdih ã chájat pínah játih jumna, niहत ã chájatjídih maáh ã jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwā Diosdih jwí jéih encah yuhna, ã wúúhboó ã íp ded pah ã jumatdih jwiít dih ã jéihyana caá. ¹⁶ Dios ã wutuchah, Cristo niहत buu jumni pínahdih át jigohanap wut jí. Jeáboó jumnitdih, nin baácbóo jumnitdih, jwí ennidih, jwí enca naáhdihbut át chájap wut jí. Niहत ángelwádih, nin baácdih moón, niहत ã maátidihbut át chájap wut jí. Pánihna, Cristo ã wút chah yáacat pínah niijná, niहत dih át chájat túutap wut jí.* ¹⁷ Cristojeh, niहत dih ã chájat pínah játih jumna, waóhni ã jumna caá. Á wēpatjéh niहत dih páantjeh ã túi jumat tútina caá.* ¹⁸ Niहत jwiít áihwā áih bácah panihni jwí jumuchah, caánboó jwíh wao dáh panihni ã jumna caá. Caán

* 1:7 Col 4.12; Flm 23 * 1:13-14 Ef 1.7; 6.12 * 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3 * 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5

wanni, jwíih waóh boo pud jūóhni, nihatih maáh yoobát ā jumna caá.*¹⁹ Cristo jwī íp bícdih bíc b́acah panihni jumna, nihatih Dios ā wēpat Cristodihbut ā jumna caá. Páant ā jumatih jwī íp át náah yacap wut jī.²⁰ Nihat cáacwā jwī ípdih eníhcan, jwīt yéej chájap wut jī. Páant eníhcanit jwī jumuchah, jwī íp Cristodih cruzboó át wun wúhat túutap wut jī, áih meépjih nihatih cáacwā jwī yéejat jíib buudáatdih ā jíib chájat pínah, ájeéh jwī túi jumat pínahbut niijná. Pánih chájnit, nihatih jeáboó jumnit, nihatih nin baácboó jumnitdihbut caán bícdih át túi jumat túutap wut jī.*

Cristo jwiít dih ā túi ubuchah, ded pah jwī jumat

²¹ Yeebbút bíc yoobó Diosdih eníhcanit, yéejnit jumna, caán bícdih níit jéih jumcap jī.²² Obohjeéhtih, caandih níi eníhcatdih cádahat túutnit, buu ájeéh bícdih Dios át jwúb jumat túutap wut jī. Cristo ā wun wúhatjih páant át chájap wut jī. Pánih chájna, ā pehbóo yeedíh jumat túutnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chájat queétdih ā wihcanit”, ā niijbipna caá.²³ Jesúh doonádih túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, “Á niijátji pah, ā pehbóo wā juibnachah, Dios weemdíh túinidih ā wúhbipna caá”, níi niij jenah jói cádahcah, páant yeedíh ā wúhbipna caá. Caán túini doonádih nihatih tútchinadih moón íit joyóp wut yuh jī. Weém Pablobut caán doonádihjih tigeá wápi naáwáp.

Jesúhwádih Pablo ā teo wáacat

²⁴ Jwī yéejatih yohat túut niijná, Cristo búdí át yéej chūúup wut jī. Bíc yoobó weembút yeedíh teo wáacat túut niijná, wā yéej chūúhna yuhna, búdí wā wéina caá. Jwiít nihatih Cristodih teo wúhnit jumna, bíc yoobó jwī yéej chūúhbipna caá. Cristoíh túini doonádih bohéat túut niijná, yeejép ā yapat pínah weemdíh páantjeh ā judh jwuhna caá. Pánihna, yeéb áihwā, áih b́acah panihni níi jumuchah, yeedíh teo wáacat túut niijná, weemdíh yeejép ā yapachah yuhna, búdí wā wéina caá.²⁵ Jesúhwádih teo wúhni wā jumat pínah niijná, Dios weemdíh ā níwip jī. Páant ā níwatdih jéihna, nihatih yeéb wā

déewā nihcannitdih wā túi naóh bohé jibna caá. Yeebbút buudcánnit níi jumat pínah doonádih níi túi jéihyat pínah niijná, Dios weemdíh páant ā naóh jibat túutap jī.*²⁶ Caán doonádih jon j́atih Dios cáacwádih át naáwát túut jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, buu áihwádih át túi naóh beedáat túutap be, buca.²⁷ Caán doonádih í jéih jwuhcah yuhna, “Judíowā nihcannitdihbut búdí wā túi chájipna caá”, níij jenah joinít, buu áih cáacwádih caandíh át jéihya naáwáp taga. Nín pah caá ā jéihya naáwát: Cristo yeéb áihwájeéh ā jumuchah, jeáboó chah túyupna níi juibbipna caá. Caán doonádih jéihnit, yeéb wā déewā nihcannitbut níi túi wéi páina caá.

²⁸ Caán Cristoíh doonádihjih tigeá nihatih jwī bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap jumat pah Cristodih túi péenit, caandíh níi cádahca bojóo”, queétdih jwípi níij naóhna caá. Dios pebhna juibnit, “Nit ma wúhndih jepahnit, caandíh túi péenitji caá”, Diosdih jwī níij naáwát túut niijná, ā jéihyaatjih queétdih jwī túi bohéna caá.²⁹ Pánihna, chuuná yuhna, Dios weemdíh búdí ā teo wáacatjih wápi teo cádahcan caá.

2

¹ Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moóníh pínahdihbut búdí wā teona caá. Nihat bita weemdíh jéih jwuhcannitíh pínahdihbut búdí wā teona caá. Páant wā tewatdih níi jéihyatdih yeedíh wā náah yacna caá.*² Nín panihat pínahdih wā teona caá: Wéinit, míc oinit, túi bícdih níi jumat pínah, “Dios jwiít dih búdí ā túi chájipna caá”, níi niij jéihyat pínahdih wā náah yacna caá. Dios jon j́atih ā jéihya jwuhca naáhjidih níi túi jéihyat pínahdihbut wā náah yacna caá. Caán ā jéihya jwuh canaáhji nín pah caá: Yeéb judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh níi túi jumtipna caá.³ Caán Cristo nihatih ā jéih beedána caá. Pánih jéihni ā jumuchah, ā teo wáacatjihjih túi jenah joinít yeéb níi jumtipna caá.⁴ Pánih túi jenah joinít jumna, bita yeedíh túi naóh nit pah í níij yeenachah yuhna, queétdih níi joyáh bojtipna caá.⁵ Weém níjeéh wihcan yuhna, níjeéh jumni pah wā jenah joiná caá.

* 1:20 Ef 2.16 * 1:25 Ef 3.2 * 2:1 Ap 3.14-22

Pánihna, Cristodih túi péenit, túi bíicdih ñi jumát doonádih joinít, búdí wā wēina caá.

Jwiít Cristofhwādhī ā túút nuumát túutat

⁶⁻⁷Épafra Cristofh táini doonádih yeebdíh ā jwíih bohénachah, túi jepahnit, “Wā Maáh ma jumúú”, Cristodih ñit niíf naáwáp wut jī. Ñi jwíih jepahatji bíic yoobó páantjeh yeó jáap jumát pah caandíh ñi túi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumát pah caandíh chah jenah joiná, caandíh wēinit, “Búdí ma teo wáacat táina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúú.

⁸Ñi túi chāja chaáh! Cáacwā ī yee bohéatdih ñi joyáh bojoó. Queét jon játih moón ī jenah joyátdihjeh ī bohéna caá. Páant ī bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó ī wutatdihjeh ī bohéna caá. Cristofhboodíh ī bohécan caá.*

⁹Nin pah Cristofh dooná ā jumna caá: Caán jwí íp bíic yoobó jumni, Diosjeh tiguaá ā jumap. Páant ā jumuchah yuhna, nin baácboó jwí nihat pah át cáac jumap wut jī. Cáac yoobát ā jumuchah yuhna, ā íp ā wēpat, ā oyat, ā túyatbut caandíh ā jumna caá. ¹⁰Yeéb Cristofhwā jumna, Dios ā wēpat, ā oyat, ā túyatbut yeebdíhbut ā jumna caá. Pánihna, ñíih caolihdih dedé ā judhcan caá. Caán Cristo nihat maátadih chah maáh ā jumna caá. ¹¹Wā déewā Dios ā wutatjidih jepahat túút niijná, quehli nah yapat chóodih ípí bóod yohna caá. Obohjeéhtih, yeéboó páant ñi chājchah yuhna, Cristofhwā jumna, bóod yohnit panihnit tiguaá ñi jumap. Í bóod yohat pah ñi yéej chājíhat jenah joyátdih Cristoboó yeebdíh át yohop taga. ¹²Caandíh ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúub pah jūóhna, Jesúsídh ī yohat, ā jwúub boo pud jūúwát pah ā jumna caá. Páant ā chājat dée pah chājnit, ájeéh bíicdih ñi jumna caá. Pánihna, “Dios ā wēpatjih Cristodih ā boonachah, weemdíhbut ā wēpatjih táiniboodíh ā túút nuumbípna caá”, ñit niíf jenah joyóp taga.*

¹³Yeéb játih wunnit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípna bejnit pínah ñit jum wuhup taga. Obohjeéhtih, buu Cristo ā wun wūhatjih jwí íp yeebdih ájeéh jumnit

pínah át chājap taga. Jwiít nihat jwí yéejatdih át yohop taga.* ¹⁴Moisés ā wutatjidih jwí jepahcah, jwiítidih peéh chājat át jumap wut jī. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñuhnit, jwiítidih ā wun wūhatjih caán wutatjidih jwí jepahcat jíib buudáatdih Dios át yohop wut jī.* ¹⁵Cristo pánih wunna, nemépwā ī naóh yacat wēpatdih dúuc wáinit, át yohop wut jī. Pánih yohnit, nemépwā ī maáh bíicdih Dios ā yap yohochah, oboh jumnit ī jumna caá. Cristo cruzboó ā wunatjih queétdih ā yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queétdih át tícanaap wut jī.

Cristofhwā jumna, jwí nuowā ī wutatjidih jwí jepahcat

¹⁶Ñi jeémátdih, ñi babhbatdihbut enna, jópchi jumát pah, widh jumát pah, semana jumát pah, “Buu Diosdih chah jwí weñat pínah yeó jáapna caá”, niíf jenah joicán, ñi míic wáaccach enna, “Queétdih peéh chājat caá náahap”, bita yeebdíh ita niíf en tagaá. Páant ī niijíchah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojoó.* ¹⁷Dios jon játih moondíh páant ī chājat pínahdih át wutjip taga, túttimah ded pah Cristo ā wun wūhat pínahdih jwiítidih jéihyaat túút niijná. Obohjeéhtih, buu láa Cristo jwiítidih wun wūhnit, ā jwúub boo pud jūúwátidih jwí túi jéihna caá. ¹⁸Bitaboó nin pah ípí chājna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wā jéih wūbhcan caá”, niíf jenah joinít, ángelwádhíh ípí wūbhna caá, í wūbátidih queét Diosdih ī jwúub naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jumát pah jígohatdih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ípí niíf jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, páant ī niíf jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwí chājat bíic yoobó, yeéb ñi chājat jíib, yeebdíh Dios ā peéh chāja naáh”, yeebdíh ī niijíchah yuhna, queétdih ñi joyáh bojoó. ¹⁹Páant niijnitboó Cristo ā wutat pah chājcan, ájeéh ī jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiítboó áihwā ájeéh jumnit, áih bácah panihni jwí jumna caá. Caánboó wao dáh panihni jumna, jwiítidih ā wutna caá. Caandíh jwí jepahachah, Diosboó jwiítidih ápí teo wáacna caá, caandíh chah jwí jéihyat pínah niijná.*

* 2:8 Gá 4.3,9 * 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16

²⁰ Cristo yeebdíh át wun wūhup taga, yéej chāj cádahnit, táiniboodíh ñi túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumná, Diosdih jepahcannitboó í wutuchah, ñi joyáh bojoó.* ²¹ Queét í jenah joyátjih nin pah yeebdíh ípí niíf wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeémpcan, babhcan, ñi teoca bojoó”, ípí niíf wutna caá. ²² Obohjeéhtih dedédih jwí jeéméchah, waicanjeh ápi buudná caá. Pánihna, buudní pínahdih cáacwā í jenah joyátjihjeh í wutuchah, Dios ā wutat pah nihcan, í wutat dedé pínah nihcan caá. ²³ Nin pahbut yeebdíh í niíf wutna caá: “‘Weém oboh jumni caá’, ñi niíf jenah joyoó”, í niijná caá. Ílih bácahdih yeejép chājnit, yeebdíhbut bíic yoobó í chājat túutna yuh caá. Páant í wutuchah, jéih beedánit í jenah joyát pah í chājat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, í wutat ā táican caá. Páant cáacwājeh í wutat dée nihna, jwí yéej chājatdih jwí cádahíhichah yuhna, jwiítdih ā teo wáaccan caá.

3

¹ Cristo waóh boo pud jūóhni ā jumuchah, yeéb áihwábut ájeéh boo pud jūóhnit panihnit jumna, ā weñat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Caán jeáboó jwí íp jéihyepmant bóo buwámant cháudnit, nihatdih wutni caá.* ^{2,3} Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ā wapna caá, páantjeh ájeéh ñi túi jumat pínah niijná. Jeáboó jwí juibínachah, Dios ā wūhni pínahdih túi jenah jointit, nin baácđih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.* ⁴ Pánihna, Cristo páantjeh jumat túutni, jeámant ā jwéub dei jūúwúchah, nihat caandíh í wēi naáwáchah, yeéb ájeéh jumnitdihbut í wēi naóhbipna caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jumat

⁵ Cristoíhwā jumna, játilh ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjih ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājihat jenah joyátđihbut ñi cádahaá. Bíf déedih ñi en ñinahca bojoó. Bíf déedih búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá. ⁶ Bitá pánih yéej chājna,

caandíh í yap yohochah ennit, queétdih íjina, Dios búdí ā peéh chājbiipna caá.* ⁷ Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaa. ⁸ Obohjeéhtih, buu caán yéej chājatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chājatđihbut ñi cádahaá: Ñi íj jenah joyátđih, túbít íjnit, ñi táoh jūihñatđih, bitadih yeejép ñi jenah joyátđih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátđih, yeejép ñi wéheatdih, nihat páant ñi chājatđih ñi cádahaá. ⁹⁻¹⁰ Pánihna, yeéboó Jesúhwa jumna, yéej chājatđih cádahnit, táiniboodíh túut nuumnít ñit jumup be.* Dios yeebdíh páant át túut nuumát túutup taga, caandíh chah ñi túi jéihyat pínah, caán ā jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihnit jumna, ñi míc yeeca bojoó.* ¹¹ Cristo nihát áihwájeéh ā jumuchah, Dios jwiít nihátđih bíic yoobó ā enna caá. Pánihna, judiowā, judiowā nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwíih wéheatdih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wāhñit, maáta déebut jwí jumuchah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít nihát mácah jwí jumuchah yuhna, Jesucristo nihát áihwájeéh bíic yoobó ā jumna caá. Caán oboh jumni nihcah, caandíhchah chah jenah joyát caá jwiít nihátđih náahap.

¹² Pánihna, Dioíhwā, ā ífonit, ā oinit jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadih ñi jíghah en teo wáacá. “Chah jéihni wā jumna caá”, ñi niíf jenah joicá bojoó. Bitadih jūihcan, ded pah í chājachah yuhna, íjcan, túinijeh ñi chājaá. ¹³ Nijeéh jumnit ñi náahat pah í chājcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi jumah bojoó. Nijeéh jumnit yeebdíh í túi chājcah enna, míc íjnit, waicanjeh ñi míc yoobánaá. Jwí Maáh ñi yéej chājatdih át yohop taga. Páant ā yohat pah yeebbút ñi íjatdih ñi míc ámoahoó.* ¹⁴ Páant wā wutat chah yeebdíh nin pah wā wutna caá: Bitadih ñi míc oyoó. Pánih míc oina, nihát bíih wā wutatđihbut ñi jepahbipna caá. Pánih míc oina, bíic weh pah ñi jumbipna caá. ¹⁵ Bíic bácah panihni jumna, míc jūihcanjeh, bita Jesúhwa bíicđih jwí túi jumat pínahdih Dios jwiítdih ā náah yacna caá. Páant ā náah yacat pah, yeéb bíicđih ñi túi jumúú. Pánihna, ded pah

* 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9

* 3:1 Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3

* 3:2-3 Ro 6.4-11; Col 2.12

* 3:4 Gá 2.20;

Fil 1.21 * 3:6 Ef 2.3

* 3:9-10 Ef 4.22

* 3:9-10 Gn 1.26; Ef 2.10

* 3:9-10 Ef 4.24

* 3:13 Ef 4.2,32

ni chājat pínahdih jenah joinít, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúhwa bícdih páantjeh wā túi jummi níft?” níj jenah joyát caá náahap. Pánih túi bícdih jummit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih ní niijí.

¹⁶Cristoíh túini doonádih ní túi náhninaá. Búdí ā teo wáacatjīh ā naawátidih ní túi míc bohénaá. Pánihna, míc teo wáacat túnt niijná, “¡Ma túi jenah joyó chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma míc yéejabipna caá”, ní níj naawá. Jwí Maáhdih chah jéihyat túnt niijná, Salmosjīh, wéi ewatnájīh, Túini Espírítu ā wūhni ewatnájīh-but bícdih ní eweé. Caandíh búdí wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ní níj wéi eweé. ¹⁷Jwí Maáh Jesúsdi h ní weñaat túnt niijná, ded pah chājna, ded pah naóhna, túinijeh chājnit ní jumúú. Cristo ā teo wáacatjīh jwí íip Diosdih úúbhñit, “Túina caá, Paá”, caandíh ní niijí.*

Ded pah Jesúhwa bícwā í jumat

¹⁸Yeéb áa jummit yaádh, ní weha mánadih ní túi jepahaá. Páant tigaá chājat náahap jwí Maáh Cristoíhwa yaádhdi h.* ¹⁹Yeéb áa jummit neonáboó ní weha mána yaádhdi h ní túi oyoó. Pánih oinit, jūihcanjeh, túi waóhñit, queétdih túinijeh ní jumúú.*

²⁰Yeéb í wehbut ní mánadih yap yohcanit mícjeh ní jumúú. Páant ní jumuchah ennit, jwí maáh yeebdíh ā wēibipna caá.*

²¹Yeéb í mánabut ní wehdih páantjeh ní jūihca bojoó. Pánih jūihñit, íjanit, queétdih búdí níta jígaha tagaá. “Í enechah, weemboó wā túi chājcan nacaá”, ita níj jenah joi tágaa.*

²²Yeéb teo wūhñit ní maátadi h ní túi jepahaá. “Caán ā enechahjeh, wā túi teo-bipna caá, weemdíh ā wēi enat pínah ni-ijná”, ní níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdi h weñáihna, ní maátadi h yeeceanjeh, ní túi jepahaá. ²³Yoobópdih yeéb Cristoíhwa jumna, caandíh túi jepahnit ní jumúú. Nin baácdih moón ní maátadi h jepahna, Cristodihbut jepahnit ní jumúú. Ded pah ní maáta í wútat pah yabhcanjeh, ní tui teweé. ²⁴Páant ní jepahat jīb Cristoboó yeebdíh ā túi chājipna caá.

“Wā pehbboó ní juyéchah, yeebdíh túini-dih wā wūhbi pna caá”, jwí Maáh ā niijátji pah ā wūhbi pna caá. Caandíh yeéb ní túi jéihna caá. Jwí Maáh Cristodih yeéb teo wūhñit ní jumna caá. ²⁵Obohjeéhtih, det túi chājcanitdih bíc jūdhdat wihcan, jwí Maáh ā peéh chājipna caá.*

4

¹Yeéb maátaboó, ní pehb moondíh ní túi wáyaa. Yeebdíhbut Dios ní Maáh ded pah ní chājachah, ápi enna caá. Páant ā enatdih túi náhninit, ā náah yacat pah yoobópdih ní pehb moondíh ní túi chājaa.*

Nihat queét Jesúhwa ded pah í jumat

²Túi jenah joinít, yeó jáap jumat pah Diosdih ní túi úúbú. Pánih úúbhñit, ā jepahat pínahdih jéihñit, “Weemdíh mapí túi chājna caá, Paá”, caandíh ní niijí.

³⁻⁴Jwiútdihbut ní úúbú. Cristoíh túini dooná, cáacwā í jéih jwuhca naáhdih bohéna, queétdih jwí túi jéihyaat pínah niijná, jwí íipdih búdí ní úúbú. Páant wā bohéat jīb buu nemat muúboó wā jumna caá. Pánihna, det weemdíh enedih juiñitdih Dios naawátidih wā túi naawát pínah niijná, ní úúbat pínahdih wā náahna caá. Páant naawát tigaá Cristo weemdíh ā wútur.*

⁵Jesúsdi h jepahcannitjéeh jumna, áih túini doonádih queétdih ní naawáchah, í joyát pínah niijná, yéej chājcanjeh, Dios ā náahat pah ní chājaa.* ⁶Bitadi h míc wéhena, túinijeh ní naawá. Páant ní naawáchah, túi wēi joinít, jéihíhna, yeebdíh í úúbh joibí pna caá. Páant í úúbh joyóchah, queétdih ní túi jéih jepahbi pna caá.

Pablo ā péé túyat tútat

⁷Jwí úud panihni, jwí oini Tíquico, Cristoíh túini doonádih bohéna, jwiútdih bícdih teo cádahcanni ā jumna caá. Nin wā daácnidih úb bejna, ní pehbna juibñit, nihat wíih doonádih yeebdíh ā naóhbipna caá.* ⁸Ded pah wā jumatdih yeebdíh naóhñit, ní jígahatdih ā yayáat pínah niijná, ní pehbna caandíh wā wahna caá.* ⁹Tíquicodih pej jum bejni pínah wā oini,

* 3:17 Ef 5.19-20 * 3:18 Ef 5.22; 1P 3.1 * 3:19 Ef 5.25; 1P 3.7 * 3:20 Ef 6.1 * 3:21 Ef 6.4 * 3:25 Dt 10.17; Ef 6.5-9 * 4:1 Ef 6.9 * 4:3-4 Ef 6.18-20; Fil 4.6 * 4:5 Ef 5.16 * 4:7 Hch 20.4; 2Ti 4.12 * 4:8 Ef 6.21-22

wā uúđ panihni Onésimodihbut wā wahna caá. Caán níih tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ā jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiít ninjīh ded pah jwī yapatdih yeebdíh ī naóhbipna caá.*

Pablo

¹⁰ Aristarco, nemat muúboó wājeéh jumni, yeebdíh ā túyat túutna caá. Bernabé baih Marcosbut ā túyat túutna caá. Áih doonádih játih wáát wahap jī. Pánihna, ní pebhna ā juibínachah, caandíh ní túi wēi jwāá.* ¹¹ Jesús “Justo”, ī niijníbut yeebdíh ā túyat túutna caá. Nit biíc peihcannitjeh caá wā déewā yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátđih ī bohéna caá, Cristodih cáacwā ī jepahat pínah niijná. Queét weemdíh túi teo wáacnit ī jumna caá. ¹² Épafra, níjeéh jumni, yeebdíh ā túyat túutna caá. Caán Cristodih teo wūhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih uúbhna, yeebdíh búdí āpí uúbhna caá, “Ded pah ā niijátji pah Dios weemdíh ā túi chájipna caá”, níj jéihna, Diosdih túi péenit, ā náhat pah ní chájat pínah niijná.*

¹³ Yeebdíh yoobópđih wā naóhna caá. Caán yeebdíh āpí uúbh cádahcan caá. Laodicea tútchidih moondíh, Hierápolis tútchidih moondíhbut búdí āpí uúbhna caá. ¹⁴ Jwī oini Lucas, cohni cáacbut yeebdíh ā túyat túutna caá. Demas yuh buca ā túyat túutna caá.*

¹⁵ Jwī déewā Laodicea tútchidih moón búdí ī túyu naáh. Ninfabut mi túyu naáh. Jesúhwā miíh muúboó míic wáacnitbut ī túyu naáh.

¹⁶ Nin wā wahni núodih ní míic bohé péanit, Laodicea tútchidih moondíhbut ní wahaá, queéťbut ī míic bohéát pínah niijná. Queéťđih wā wahni núodihbut, yeebbút ní míic bohénaá.* ¹⁷ Arquipodih nin pah ní niij naáwá: “Jwī Maáh Jesús meemdíh ā wútatji pah ma péanaá”, ní niijí.*

¹⁸ Weém Pablo, wíih téihyajíhjih nin túyat túutatđih wā daácna caá. Yeebdíh búdí wā túyat túutna caá. Nemat muúboó wā jumatđih náhninit, weemdíh búdí ní uúbu. Dios yeebdíh oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

* 4:9 Flm 10-12 * 4:10 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 4.10,11; Flm 24 * 4:16 Ap 3.14-22 * 4:17 Flm 2

* 4:12 Col 1.7; Flm 23 * 4:14 2Ti

1 TESALONICENSES

Pablowā queédih ī túyat tútat

¹Weém Pablo, yeéb Tesalónica tátchidih moón jwī íip Dioshwā, jwī Maáh Jesucristoíhwābut ñi jumachah, nin núodih bíhndih daacát túatnit, yeebdíh wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojih, jwiít bíc peihcannit yeebdíh búdí jwī túyat túatna caá. Jwī íip Dios yeebdíh oinit, ā teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī túat nuumát

²Diosdih úbhna, “Míih Tesalónicadih moón ī túat nuumátji ā táina caá, Paá”, jwípí niijná caá. ³Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwī níj úbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jengah joinít, ma weñat pínahdih ípí chájna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queédih ípí túi teo wáacna caá. Jesucristo ā jwáub dei jwáwat pínahdih túi wēi páinit, meemdíh ī cádahcan caá”, jwī niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Táina caá, Paá”, jwípí niijná caá. ^{4,5}Jwī déewā paníhntá, Jesucristoíh táini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jíi. Obohjeéhtih, Táini Espiritu ā wēpatjih yeebdíh jwī naáwáp jí. Páant jwī naáwáchah, Táini Espiritu yeebdíh ā teo wáacap jí, jwī naáwátjih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwā pínah ā níwatdih jwī jéihna caá. Níjeéh jumnit, yeebdíh jwī túi teo wáacatjidih yeebút ñi jéihna caá.

⁶Níjeéh jumna, ded pah jwī chájatjidih ennit, jwī Maáh Jesucristo ded pah ā jumatji doonádihbut jéihnit, yeebút bíc yoo bó ñi chájna caá. Jesúh táini doonádih jóíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, Táini Espiritu yeebdíh ā teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jí.* ⁷Páant ñi jumat doonádih joinít, nihát níih baác Macedonia baácndih moón, nin baác Acaya baácndih moón Jesúhwa ñi jumat pah muntih túat nuumná caá ī chājap. ⁸Pánihna, jwī Maáh Jesúh doonádih jepahnit, ñi túi túat nuumátji doonádih

joinít, bitabut jwī Maáhdih ít jepahap wut jí. Níih baácndih moón, Acaya baácndih moonjéhbút nihcan, nihát baácndih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wut jí. Ñi wūt yána caá. Jwiítboó níih doonádih queédih jwī naóh jwáhchah, queét játih ítát joyóp tabe. ⁹Pánihna, ñi túat nuumát doonádih jwī naáwát déedih, yeéb jwiítndih wēi jwááhnit, ñi túi joyátjidih ípí jwááh naáwáp jí. Ni pápninadih úbh cádahnit, Dios yooabtdihjeh wēi úbhnit, ā wutatdih ñi túi jepahatjidihbut ípí naáwáp jí. ¹⁰Dios wáuh jeámant ā jwáub dei jwáwat pínahdih ñi túi pánatdihbut ípí naáwáp jí. Caán Jesús wunnijidih yuhna, Dios át boonap tají. Caan tígaá Dios yeejép yooabát ā peéh chájat déedih jwiítndih ā túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumatji

¹Níjeéh jumna, yeebdíh jwī bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jí. Páant ñi jepahachah, jwī tewat oboh jumni nihcatdih ñi jéihna caá. ²“Pablowā jwiítndih enedih ī jwáwat pínah játih, Filipos tátchiboó ī bohénachah, íjnit, caán tátchidih moón queédih yeejép ī chájap jí”, yeebboó ñi níj náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiítndih yeejép ī chájachah yuhna, úmcanjeh, Jesúh doonádih yeebdihbut naáwádih jwī juibínap jí. Biquína níih tátchidih moón maáta jwiítndih ī naóh cádahat túatuchah yuhna, Dios ā teo wáacatjih Jesúh doonádih yeebdíh jwī túi naáwáp jí.* ³“Pablowā yooobpdih ī naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queédih ñi weñat pínahdihjeh ī bidna caá”, biquína ī níj yeena caá. ⁴Obohjeéhtih, Dios jwī jengah joyátndih jéihni nin pah ā níj naáwáp jí: “Jesúh táini doonádih ī naáwát pínah niijná, Pablowádih wā wahbipna caá”, ā niijp jí. Pánihna, caandih naóhna, “Pablowā túi chájnit caá”, bita ī níj jengah joyát pínahdih jwī bidcan caá. Diosboó “Í túi chájna caá”, ā niiját pínahdihjed bidnit, Jesúh doonádih jwī naáwáp jí.* ⁵Pánihna, yeebdíh naóhna, táini niiját pah niijcán, níih bíf déedih náahcan, ded pah jwī bohéatjidih ñi jéihna

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9 * 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10

caá. Diosbut páant jwí chājatjidih ā jéihna caá. “Pablowā chah jéihnit caá”, yeeb, bitabut ñi niij jengah joicát pínah niijná, yeebdíh jwí bohénap jī. ⁷ Jesucristoíh táini doonádih yeebdíh naáwát tātutna, Dios ā wahnit jumna, yeebdíh búdí jwíta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdí oinit, chahhjah bohéna, yeebdíh jwí yójah-cap jī. Nomanih mi wúúhdih táinijeh mi en dawát pah yeebdíh jwí bohénap jī. ⁸ Yeebdíh búdí oinit, wéina, niहत yeó jáap jumát pah táini doonádih jwí naáwáp jī. Bitá jwiítdih ī mao yohíhatdih jéihna yuhna, yeebdíh jwí teo wáac cádahcap jī. ⁹ “Jwíjeéh ī jum láa, íih bácah ā chūnáchah yuhna, búdí ī tewep jī”, ñi niij náhnina nacaá. “Baáb jéé-nat pínah játih teo jwíihnit, púú niहत yeó jáap teo táah bejnit, chei tac yoob póhba ípí teo cádahap jī. Pánihna, Dioíh táini doonádih naóhnit, jwiítdih tac buúgáhcán, ī jeémát pínahdih jíb chājat tātut niijná, búdí ī tewep jī”, ñi niij jéihna caá.*

¹⁰ “Jwíjeéh jumna, Dios ā weñat pínahdih-jeh chājnit, ī túi jumap jī”, ñi niij jéihna caá. Diosbut caandíh ā jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép ī jumap jī”, ī jéih niijcán caá. ¹¹⁻¹² “Jwiít niहतdih táinijeh ī bohénachah, jwí túi joyóp jī. Biqúinadihbut jwiítdih ī naáwáp jī. Ded ā wehdih ā túi bohéat pah jwiítdih ī túi naáwáp jī. Dios ā weñat pínahdih ded pah jwí chājat pínah niijná, búdí ī bohénap jī”, ñi niij jéihna caá. Dios yeebdíh át nífwip wut jī, áihwā jumnit, ájeéh ā maáh jumapboó ñi jumát pínah niijná. Páant yeebdíh jwí bohéatjidihbut ñi quíib buúdcán nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwí naáwátdih ñi túi jepahachah náhninit, búdí wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwíípí niijná caá. Á naáwátdih yeebdíh jwí bohénachah, nin pah ñi niij jengah joyóp jī: “Í jengah joyátjīh-jeh naóhna ī chājcan caá. Dios naáwát yoobát jwiítdih bohéna caá ī chājap”, ñi niij jengah joyóp jī. Pánih jengah joiná, caán naáwátdih joinít, Jesúsdiह jepahna, táini-boodíh tātut nuumná caá ñi chājap. ¹⁴ Judea baácdih moón Dioíhwā ī jumát pah yeebút bíc yoobó ñi jumna caá. Dios ā wahní Jesucristodih queét ī jepahat jíb, íih baácdih

moón judíowā, queétdih yeejép ī chājap jī. Pánihat pah muntih, yeebút Jesúsdiह ñi jepahat jíb, íih baácdih moonjéh yeebdíh yeejép īt chājap taga.* ¹⁵ Queét judíowā jon játih Dios naáwátdih naóh yapanitjidih yehna niijnít, īt mao yohop tají. Túttimah, jwí Maáh Jesucristodihbut īt mao yohop tají. Túttimah, Dios naáwátdih ñi joicát pínah niijná, jwiítboodíh íih tátchimant ī bacánap jī. Pánih chājna, Diosdih búdí íjanit, niहत cáacwádiहbut ī eníhcán caá.* ¹⁶ Judíowā nihcannit iiguípna ī bejat déedih náahcan, Jesúsíh doonádih naáwádiह jwí bejehchah, judíowā jwí naáwátdih ī jáhíhip yuh jī. Pánihna, Diosdih yehna ī niiját jíb, íijnit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbiپna caá.

Pablo Tesalónicadiह moonđih ā jwáúb eníhat

¹⁷ Yeebdíh wā cádah júúwúchah, wíih caolih ñijeéh ā pánap be. Maátcanjeh ñijeéh wiहcan yuhna, yeebdíh búdí jwí bidip be. ¹⁸ Pánihna, búdí oina, yeebdíh enedih jwí jwáúb bejíhip yuh be. Weemjéh dawá láa yeebdíh búdí enedih wā bejíhichah yuhna, Satanás jwí jib bejatedih ā jáhap jī. ¹⁹ Yeebdíh Jesúsíh doonádih jwí naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwí wéina caá. Jwí Maáh Jesús ā jwáúb dei júúwúchah, ñi jepahatjidih jengah joinít, búdí wéina, “Jwí naóhniji táini doonádih ī túi jepahap jī”, Jesúsdiह jwí niij naóhbiپna caá. ²⁰ Pánihna, yeebdíh jwí naáwáchah, ñi jepahatji jíb, jwí Maáh jwiítdih ā wéi naáwátdih jéihnit, jwiítbut búdí jwí wéina caá.

3

Timoteodih ā wahat

¹⁻² Pánihna, yeebdíh búdí náhni dahwanit, yeebdíh ā enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwí wah bojop be. Caán jwí éud panihni, weemdiह pej jumni, Cristoíh táini doonádih ápí naáwáp jī. Diosjeh caandíh ā wahachah, weemdiह búdí ā teo wáacáp jī. Pánihna, yeebdíh ā bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wahniji, Atenas tátchiboó bícjeh wā pánap jī.* ³ Jesúsdiह ñi jepahatji jíb bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdíh wā bohéat tātutap jī. “Jesucristodih

* 2:9 Hch 18,3; 2Ts 3,8

* 2:14 Hch 17,5

* 2:15 Hch 9,23,29; 13,45,50; 14,2,5,19; 17,5,13; 18,12

* 3:1-2 Hch

Ƶwĩ jephachah, Ƶwĩ túut nuumátdih í-jnit, áihwá nihcannitboó jwiútdih yeejép í chájbpna caá”, Ƶwĩ níj jéihna caá. ⁴Níjeéh jumna, páant Ƶwĩ yapat pínahdih dawá láa yeebdíh Ƶwĩ naáwáp jí. **Buu** Ƶwĩ naáwátji pah á yapatdih ní jéihna caá. ⁵Pánihna, ded pah ní jummatdih búdí jéihfna, Timoteodih wá wahap jí. “Nemépwá í maáh queétdih á yee naáwáchah, Ƶqueétdih caandíh yehna í ní-ijná níit? Yehna í níjcah, nihát conboó Ƶwĩ bohéát búdí Ƶwĩ tewatji buudní á jumbipna caá”, wá níj jenah joyóp jí.

⁶**Buu** Timoteo, ní pehbóo Ƶuibíniji, á Ƶwúub Ƶuyúp jí. Ƶwúub Ƶuinít, “Nihat Tesalónica tútdidih moón meemdíh búdí í túyat túutap be. Queétdih Dios naáwátdih túi joiná beé í chájap be. Túi joinít, Diosdih búdí oinit, í míc túi oina beé. Yeebdíh náhninit, búdí wéinit, yeebdíh í bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, búdí enedih ní be-jíhat pah muntih, queétdih yeebdíh í bidna caá”, weemdíh á níj naáwáp jí.* ⁷Páant á níj naáwáchah, yeebdíh Ƶwĩ náhni dahwaat á yayáhi bejep jí. Yeéb Dios naáwátdih jephahnit, ní túi jummat doonádih joinít, bita Ƶwíútdih yeejép í chájachah yuhna, búdí Ƶwĩ wéina caá. ⁸Yeéb Ƶwĩ Maáh Jesúsdih ní túi péenachah, Ƶwíh caolih búdí á wéina caá. ⁹Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjíh queétdih Jesúsdih í túi péeatdih jéihna, búdí wá wéina caá. Páant weemdíh ma weñaat á túina caá”, Diosdih wá níjina caá. ¹⁰Pánih wéinit, yeó jáap, cheibut Diosdih búdí Ƶwĩ úúbhna caá, yeebdíh enat túutna, Ƶwíútdih á wahat pínah níjina. Yeéb Jesúshwá ded pah ní túi chájat pínahdih beh joyát yeebdíh páantjeh á Ƶudhduchah, ní pebhna Ƶwúub bohénadih Ƶwĩ bejihna caá.

¹¹Yeebdíh Ƶwúub enedih Ƶwĩ bejat pínah níjina, Satanás á jáhat panihatdih í yohat pínahdih Ƶwĩ íp Diosdih, Ƶwĩ Maáh Jesucristodihbut búdí Ƶwĩ úúbhna caá. ¹²Pánih úúbhna, Ƶwĩ Maáh yeebdíh á teo wáacat pínahdih Ƶwĩ úúbhna caá, chah míc oinit, nihatihbut ní oyat pínah níjina. Pánihna, yeebdíh búdí Ƶwĩ oyat pah muntih, yeebbút bíic yoobó ní oyat pínahdih wá náah yacna caá. ¹³“Paá, queétdih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh í chájat pínah níjina”, Ƶwĩ níj úúbhna caá. Páant á teo wáacachah, Ƶwĩ Maáh Jesucristo nihát áihwá-

jeéh Ƶwúub dei Ƶúóhnit, Jesús Ƶwĩ íp Diosdih nin pah á níj naóhbipna caá: “Queétdih níit í jumuchah, queétdih dedé peéh chájat pínah á wihcan caá”, á níjbpna caá.

4

Dios á weñat pínahdih ded pah í chájat

¹**Buu** bíh bohéatdih yeebdíh Ƶwĩ naáwát túut caá. Níjeéh Ƶwĩ jum láa, Dios á weñat pínahdih ded pah ní chájat pínahdih Ƶwĩ bohénap jí. Páant Ƶwĩ bohéatjdih níit quíib buudcáp taga. Páant ní chájat chah ní túi jephahdih yeebdíh búdí Ƶwĩ náah yacna caá.

²Ƶwĩ Maáh Jesucristo ded pah á wutátjidi-hjeh yeebdíh Ƶwĩ naóh yapaatdih ní túi jéihna caá. ³Nin pah ní jummat pínahdih Dios á náah yacna caá: Diosdih jephahcannit í jummat pah yeebbút ní jumca bojoó. Ní áa nihcannitjíh yeejép ní chájca bojoó.

⁴Dios á enechah, cáacwábut í enechah, ní túi áa jumúú. Pánih áa jummit, míjeéh ní túi jumúú. ⁵Diosdih jéihcannit í áa nihcannitjíh ípí metna caá. Obohjeétdih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ní chájca bojoó. Ní weha mána yaádhjeéh táinijeh ní jumúú. ⁶Míjeéh bóojeéh jumnihdih ní dúuc wáí metca bojoó. Dios nihát ní chájatdih jéihnit, páant ní chájat jíib búdí á peéh chájbpna caá. Jon ní pehb Ƶuibínitjí caandíh búdí Ƶwĩ bohénap jí. ⁷Dios Ƶwíútdih í náah chájatdih wutcan, táinijeh Ƶwĩ jummat pínahdih át wutap wut jí. ⁸Butéh wá naáwátdih weemjéh wá wutat nihcan beé. Dios yeebdíh páant á wutatdih wá naóh yapanap be. Pánihna, ded caandíh yehna níjina, weemdíh nihcan, Diosboodíh á yap yohna caá. Caán caá Túini Espíritudih yeebdíh wúhni.

⁹⁻¹⁰**Buu** míc oyatdih yeebdíh bainí wá naáwát túut caá. “Ní míc oyoó”, Dios á níj wutatdih joinítji caandíh túi jephahna caá ní chájap. Pánih jephahna, nihát níh baác Macedoniadih moón Jesúshwádh yeeb ní túi oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ní jumúú. ¹¹⁻¹²Pánih míc oina, bíicdih táinijeh ní jumúú. Míic Ƶúihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita í tewatdih tabit ní en naóhca bojoó. Yabhanjeh, ní túi teweé. Pánih teonit, bitaíh bíí déedih, íh jeémátdihbut tabit ní úúbh tac buugáca

* 3:6 Hch 18.5

bojoó. Pánih wutadnih jáantjeh yeebdíh jwí naáwáp jī. Caandíh ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdíh ennit, “Queét túi chájnít caá”, í niijbípna caá.

Jesucristo ā jwúub dei jūúwúchah, ded pah ā yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Вүү, jwí déewā panihnitá, Jesúíhwā í wunuchah, ded pah í yapat pínahdih yeebdíh jwí naáwát túut caá, tabit ñi jí-gahcat pínah niijná. Jesucristo ā wunat túttimah, Dios caandíh át jwúub booanap taji. Caan páh muntih jwiít áihwā jwí wunat túttimah, jwiítidihbut ā jwúub booanachah, Jesús ā jumupboó ájeéh jwí túi jumbipna caá. Páant jwí yapat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúíhwā, ñi oinit í wunat túttimah, ñi bidna yuhna, tabit ñi jí-gahca bojoó. Bitá Jesúsdi h jepahcannit, Jesúsjeéh í wihcan niít. Pánihna, í oinit í wunat túttimah, í jwúub míic encat pínahdih jéihna, búdí jí-gahnit, í moh yéejna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahcannit í jí-gahat pah yeéb ñi jí-gahca bojoó.

¹⁵ Nin pah Jesúsje h ā naáwátjidih yeebdíh jwí naóh yapana caá: “Queét wíihwā wunnitji í boo pud jūúwát pínah játih, wun-cannit í waóh púuh laab béj páican niít”, Jesús át niijíp wut jī. ¹⁶⁻¹⁷ Nin pah ā yapbipna caá: “Ñi púuh laab jūúwú”, Jesús ā niij ejatdih, ángelwā í maáh búdí á ejatdihbut jwí joibípna caá. Dios ā wúhni póojat nahjíh ángelwā í maáh ā póojochah, jwí joibípna caá. Páant ā yáanachahjeh, jwí Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhbirna caá. Páant ā dei jūúwúchah, áihwā wunnitji, Jesús ā boo pud jūúwátji pah muntih, í boo pud jūóhbirna caá. Queét í boo pud jūúwúchah, jwiít áihwā wun-cannit, íjeéh wáac jaibínit, wépép púuh laab béjnit, mah tólihna nihát bíicdih jwí Maáh Jesúsdi h jwí jwááhbipna caá. Pánihna, jwiít nihát bíicdih Jesúsjeéh páantjeh jwí jumbipna caá.* ¹⁸ Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúub naóh yapanaá, Jesúíhwā wunnitdih tabit í jí-gahcat pínah niijná.

5

¹⁻² Вүү, wā déewā panihnitá, Jesúíhwā wunnit ded pah í yapat pínahdih ñi jéi-

hna caá, buca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo ā jwúub dei jūóhni yeó jáap pínahdih jwiít cáacwā jwí jéihcan caá. “Náhnichah, nuumní ā juyát pah jwí Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhbirna caá”, yeebjéh ñi niij jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwúub naóhcan niít.* ³ Diosdih jepahcannit nin pah í niijbípna caá: “Вүү túini láa caá. Cáacwā í míic maocah, úumcanjeh, jwí túi jumna caá. Yeejép yapat jwiítidih ā wihcan niít”, í táoh niijbípna caá. Páant í niijí-chah-jeh, caandíh í jepahcatji jíib, Jesús peéh chájadih ā jwúub dei jūóhbirna caá. Yaádh í weép jáaat dée pah ā jumbipna caá. Wudu jumnih mi weép jáanachah, caán tubatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ā jwúub dei jūúwúchah, caandíh jepahcannitji í yéjeat jíib í jéih jweicán niít.* ⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, wā déewā panihnitá, yeéb-boó dupúnap panhipboó jumcan, baabáp panhipboó ñi jumna caá. Jesúsdi h jepahcannit, bita í encat pínah niijná, dupúnap-boó yeejép ípí chájna caá. Obohjeéhtih, yeébboó páant ñi chájcan caá. Pánihna, náhnichah nuumní ā waád juyát pah, Jesús ā jwúub dei jūúwúchah, ñi wáhi bejcan niít. Yeebdíh peéh chájadih jūóhna ā chájcan niít. ⁶ Jwiít Jesúíhwā jumna, caandíh jéihcannit í chájat pah jwiítidih chájcat caá náahap. Úonit panihnit jumna, ded pah nin baácboó ā yapatdih queét í jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ā weñat pínahdih chájat túut niijná, ded pah wā chájbi?” niij jenah joyát caá jwiítidih náahap. “Waícanjeh Jesucristo ā jwúub dei jūóhbirna caá”, niij náhninit, túi chájat caá náahap. ⁷ Jesúsdi h jepahcannit, dupúat panhipboó jumna, úonit panihnit caandíh í joicán caá. “Jesús ā jwúub dei jūóhcan niít”, niij jenah joinit, í weñat pínahdihjeh chájnít, ípí babh máihna caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít baabáp panhipboó jumnitdih Dios naáwátidih túi jenah joyát caá náahap. Á weñat pínahdih jenah joinit, yeejép chájcat caá náahap. Soldado míic mawadih bejna, ítah wao chá páha páahnit, áih bácahdih jáhat pínah niijná, ítah chóodihbut áih tacamant ápí duoná caá. Pánihna, soldado ā míic jáhat pah, jwiít Jesúíhwāidihbut míic

* 4:16-17 Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

* 5:1-2 Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

* 5:3 Is 13.8

jāhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwíih bác-ahdihjeh pohba jāhatdih niijná wā chājcan caá. Jwíih caolihdih jāhatdih niijná caá wā chājap. Nin caá jwíih caolihdih jwí jāhat pínah: Jesucristodih túi jenah joinít, Diosdih cáacwādhíbut túi oyat caá caolihdih jāhat ā jumap. “Jesús wā yéejatdih yohnit, weemdíh ājeéh ā ub bejbipna caá”, níj jenah joyátbut caolih jāhat ā jumna caá. Pánih jāhnit panihnit jumna, Satanás jwiít-dih ā yéejat túutachah, caandih jwí jéih yap yohna caá.*⁹⁻¹⁰ Jesucristodih jepahcannit bícdih Dios jwiítboodíh át peéh chājihcap wut jī. Obohjeéhtih, áihwā jwí jumat pínah niijná, jwí yéejat jíib, jwí Maáh Jesucristo jwiít-dih át wun wūhup wut jī. Pánihna, jwiít áihwā jumnit, nin baácboó páantjeh jumna, wunna yuhna, nihat bícdih ājeéh jwí túi jumbipna caá.¹¹ Caandih náhninit, Jesús-dih ní túi jenah joyát pínah, ní jepahat pínahdihbut páantjeh ní míic teo wáacá.

Pablo queétdih bíih ā wutat

¹²⁻¹³ Bua yeebdíh bainí wā jwúub naáwát túut caá, páant muntih. Nijeéh jumnit Dios naáwát-dih yeebdíh ī bohénachah, ní túi joyoó. Yeebdíh bohéat pínah niijná, Dios-boó queétdih ā wutachah, yeebdíh bohénit, búdí ī teona caá. Pánihna, queétdih oinit, ní túi jepahaá. Yeebbút míic oinit, bícdih ní túi jumúú.

¹⁴ Yabhnitdih ní tewat túutú. Ūmmitdih, jíghnitdihbut ní weñanaá. Wēpcannitdih ní túi teo wáacá. Bitadih yójahcan, íjeéh ní túi jumúú.

¹⁵ Yeebdíh yeejép chājnitdih ní yéej chāj jwúubaca bojoó. Nihatdih túi chājnit, bícdih ní túi jumúú.

¹⁶ Ded pah yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joinít, páantjeh ní weñeé.*

¹⁷ Caandih ní úúbh cádahca bojoó.¹⁸ Yeó jáap jumt pah “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít ní jumúú. Túi yapna, yeejép yapna yuhna, bíc yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít ní jumúú. Pánihatdih Dios yeéb Jesúh-wādih ā náah yacna caá.*

¹⁹ Túini Espíritudih túi jepahnit, ded pah ā teo wáacatdih ní jāhca bojoó.²⁰ Detdih Túini Espiritu ā naáwáchah, queét ī naóh yapáihchah, yeéboó jóíhcannit pah ní

jumca bojoó.²¹ Pánihna, nihat naáwát-dih túi jenah joinít, ded táini, ded túicanni ā jumt-dih ní jéihyeé. Pánih jéihna, táinidih jepahnit, ní náhninaá.²² Obohjeéhtih, túi-canniboodíh, ní joyáh bojoó.

²³ Jwiít yeebdíh Dios ā táyatdih búdí jwí náah yacna caá. Pánihna, yeebdíh úúbhna, “Paá, queét míihwādih búdí ma teo wáacá, yéej chājatdih ī yap yohat pínah niijná. Meemdíh ī túi jenah joyát pínahdihbut teo wáacnit, queétdih ma túi wapaá”, búdí jwí níj úúbhna caá. Páant ā teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhni yeó jáapdih yeéb áihwā túinit ní jumbipna caá.²⁴ Diosjeh yeebdíh níonit, ā niijátji pah yeebdíh ā túut nuúm péabipna caá.

Pablo ā pée táyat túutat

²⁵ Wā dewā panihnitá, jwiít-dihbut búdí ní úúbú.

²⁶ Dios ā oyatjīh nihat Jesúh-wā ní túi míic úúbú.

²⁷ Jwí Maáh Jesús ā enechah, nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Nin nūodih ní pebhna ī ub juibínachah, nihat caánboó jumnit Jesúh-wādih ní túi en naáwá.

²⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wā naáwát.

Pablo

2 TESALONICENSES

Queétdih ā túyat tútat

¹Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútutnit, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwī íp Dioíhwā, jwī Maáh Jesucristoíhwā wābut ñi jumachah, nin núodih bíhdih daacát tútutnit, yeebdíh wā jwúub wahna caá.* ²Jwī íp Dios, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Queétdih “Túina caá, Paá”, ā niiját

³Wā déewā panihnitá, yeebdíh uúbhñit, “Jesúsdih chah í túi jenah joyátdih, chah í míc oyatdihbut ā túina caá, Paá”, yeó jáap jumát pah jwī niiját dée caá. ⁴Jesúsdih ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwādhíbut jwī túi wēi naóhna caá.

Cristo ā jwúub dei jūúwúchah, Dios yeejépwādhí ā peéh chājat

⁵Yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ ñi cádahcan enna, Dios ā maáh jumapna yeebdíh ā bejat túutbipna caá. Páant ā chājachah, ā jenah joyát yoobópdih ā jumátdih niñat cáacwā í jéihbipna caá. ⁶Pánihna, Dios yoobópdih jenah joiní jumna, yeebdíh yeejép chājnitboodíh ā peéh chājipna caá. ⁷Jwī Maáh Jesús jeámant jwúub dei jūóhna, búdí tuu iigát cātíh, áih wēpnit ángelwā bícdih, yeéb yeejép yapnitjidiñ ā túi jumát túutbipna caá. Jwiítdihbut bíc yoobó ā chājipna caá. ⁸Pánih jūóhna, Diosdiñ, jwī Maáh Jesúfíh túini doonádhíbut jepahcannitdhí ā peéh chājipna caá. ⁹Dios queétdih ā peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép í yapbipna caá. Jwī Maáh Jesús beñ jéih jumcan, búdí ā wēpatdihbut í jéihcan níit. ¹⁰Jesús ā jwúub dei jūóhni yeó jáapdhí áihwā caandíh wēinit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, í niijbipna caá. Yeéb áih doonádhí jwī naáwáchah joinítbut queétdíh caandíh búdí ñi wēibipna caá.

Queétdih ā uúbat

¹¹Yeebdíh Diosdiñ jwíprí uúbhna caá, ā naahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Niñat

áihwādhí páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumát pah yeebdíh búdí jwī uúbhna caá, Diosdiñ túi jenah joinít, ā teo wáacatjih ded pah ñi chājíhahdhí ñi buujáát pínah niijná. ¹²Páant ñi túi chājachah, jwī Maáh Jesucristoíhwā ñi jumátdih jéihñit, bita caandíh, yeebdíhbut í túi wēi naóhbipna caá. Páant ñi jumát pínah niijná, jwī íp Dios, jwī Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, í teo wáacbipna caá.

2

Jesucristo ded pah ā jwúub dei jūúwát

¹Buu jwuh jwī Maáh Jesucristo nin baácboó ā jwúub dei jūúwúchah, míc wáac juibínit, caandíh jwī jwáát pínahdhí wā naóhbipna caá.* ²Bita yeebdíh yeena, “Jwī Maáh átátdíh jwúub dei jūóh tagaá”, í niijchah yuhna, ñi úmca bojoó. Biquína “Dios weemdhí páant ā niijp jí”, niñ, bita “Pablo páant átátdíh wáahap jí”, it niñ yee tagaá. ³Pánihna, bita páant yeebdíh í yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ā jwúub dei jūúwát pínah játih, Diosdiñ dawá í yap yohbipna caá. Páant í yap yohochah, chah yeejép wutni ā jígoñbipna caá. Caandíh Dios peéh chājna, iiguípna ā wahbipna caá. ⁴“Caán niñat maáh caá”, cáacwādhí niñ jumát joyát tútutnit, Diosboodíh ā wēñat tútutcan níit. “Weém caá Dios”, niñ yeenit, Dioíh muúboó ā waadbipna caá, niñat caandíh ennit, í wēi naáwát pínah niijná.*

⁵¿Nijeéh jumna, páant yapat pínahdhí wā naáwátjidiñ ñi náhnican níit? ⁶Buu caán yeejép wutni pínahdhí jähni páantjeh jwī cātíh ā jum jwuhna caá. Oboghjeéhtih, Dios ā níoni yeó jáapdhí yeejép wutni ā jígoñbipna caá. ⁷Buu caandíh ñi jéih encañ yuhna, nemépwā í maáhboó Dios ā wutatdih cáacwādhí ā yap yohat túutna caá. Oboghjeéhtih, páant ā chājachah yuhna, yeejép wutnidih jähni ā bejat pínah játih caán túbit yeejép ā jéih wut jwuhcan caá. ⁸Á bejat túttimah bácañ, túbit yeejép wutni ā jígoñbipna caá. Páant ā jígoñat túttimah, jwī Maáh Jesucristo ā yeh iigátjih nin baácboó jwúub dei jūóhna, ā naáwátjih póoj yohat pah, caandíh ā buúadábipna caá.* ⁹Caán yeejép wutniiboó nemépwā ā wēpatjih,

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1

* 2:1 1Ts 4.15-17

* 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2

* 2:8 Is 11.4

ćáacwā ī jéih chājca naáhdih dawá láa ā chāj júutbipna caá, queét caandih ī wēi enat pínah niijná.* ¹⁰ Búdí yeejép ā chājachah yuhna, iiguípna bejnit pínahboó “Caán túi chājni caá”, niijnít, caandih ī jepahbipna caá. Queét Jesúh doonádih, yooópdih ā jumuchah yuhna, īt joihcap tagaá. Páant ī joihcat jíib, queét iiguípna bejnitdih Dios ā ubcan níft. ¹¹ Túini doonádih ī náahcat jíib, Dios queétdih máihnit pah ā chājbiipna caá, yee naawátidih ī túi joyát pínah niijná. ¹² “Caán naawát yooópdih nihcan caá”, niijnít, yeejép ī wēi chājatji jíib, Dios queétdih ā peeh chājbiipna caá.

Dios áihwádih ā níwat

¹³ Yeéb jwí déewā panihnitá, jwí Maáh Jesús ā oinit nī jumna caá. Nin baácdih ā chājat pínah játih yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios āt níwip wut jī, áihwā nī jumat pínah niijná. Túini doonádih “Yooópdih tigaá”, yeéb nī níj jenah joyóchah, Túini Espírítu yeebdih āt teo wáacap tagaá, túinit nī jumat pínah niijná. Pánihna, ā nífonit nī jumuchah, Diosdih wēinit “Túina caá, Paá”, jwí niiját dée caá. ¹⁴ Túini doonádih jwí naawáchah, Dios yeebdih āt níwip taga, jwí Maáh Jesucristo jeáboó maáh ā jumuchah, yeebút caán bícdih maáta nī jumat pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit nī jumuu. Pánih péena, jwí naóh bohéátjidih jwí daác wahnidihbut túi náhninit, nī yap yohca bojoó.* ¹⁶⁻¹⁷ Jwí Maáh Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut yeebdih búdí jwí uúbhna caá, ī náah yacat pah nī chājat pínah niijná. Jwiítdih oina, iiguípna bejnit déejidih Dios ā túi ubatdih náhninit, yeó jáap jumat pah búdí jwí wēina caá. Jesucristo, jwí íp bícdih yeebdih ī teo wáaca naáh, wēp ñuhnit panihnit jumna, túi chājnit, túi míc wéhenit páantjeh nī jumat pínah niijná.

3

“Jwiítdihbut nī uúbhá”, ā niiját

¹ Bua jwí déewā panihnitá, jwiítdihbut nī uúbhá, jwí Maáh Jesúh doonádih dawá ćáacwádih jwí túi bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih nī wēi jepahat pahjeh muntih bitadih jwí bohénachah,

ī túi wēi jepahat pínahdihbut nī uúbhá. Pánih jepahnit, bitadihbut ī naawáchah, caán dooná waicanjeh ā bej peét bejbipna caá. ² Jesúh doonádih dawá jepahcan, yeej chājnit jumna, jwiítdih ī yeejép chājíhichah, Dios jwiítdih ā wapat pínahdihbut nī uúbhá. ³ Jwí Maáh Jesús ā niijátji pahjeh chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nemépwā ī maáh yeebdih ā yeej chājat túutuchah yuhna, yeebdih ā teo wáacbiipna caá, Jesúsdih túi jenah joinít, nemépwáboodih nī jepahcat pínah niijná. ⁴ Páant Dios yeebdih ā teo wáacatjīh, ded pah jwí wutuchah, nī jepahatdih jwí túi jéihna caá. Páant nī chāj cádahcatdihbut jwí jéihna caá. ⁵ Dios búdí ā oyatdih yeebdih ā túi jéihyana naáh, caandih oinit, bitadihbut nī oyat pínah niijná. Jwí Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih āt cádahcap wut jī. Páant ā jumat pah muntih, yeebút yeejép yapna yuhna, nī cádahcat pínahdih wā uúbhna caá.

Átewat túutat

⁶ Jwí Maáh Jesucristo ā wēpatjīh, nin pah yeebdih wā wutna caá: Det Jesúh wā jwí bohéátjidih jepahcan, tewíhcanitdih nī pej jumca bojoó. ⁷ Nijeéh jumnit, búdí jwí tewechah, nī enep jī. Pánihna, jwí tewatji pahjeh muntih yeebdihbut tewat ā náahatdih nī jéihna caá. ⁸ Níih jeémátidih jíib wihcanni jwí pí jeémcap jī. Obohjeéhtih, yeebdih uúbh tac buugácat túut niijná, yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut búdí jwí tewep jī.* ⁹ Jwí bohéatji jíib yeebdih jwíta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwí tewep jī, yeebboó jwiítdih nī en yacat pínah niijná. ¹⁰ Nijeéh jumnit, nin pah yeebdih jwí níj bohénap jī: “Teocannit ī jeémca bojo naáh”, jwí niijíp jī. ¹¹ Obohjeéhtih, yeéb biquína nīt tewíhcap wut be. Pánih tewíhcan, bitadih nīt tac buugánap wut be. ¹² Pánih tewíhcanitdih jwí Maáh Jesucristo ā wēpatjīh nin pah jwí níj wutna caá: “Bitadih tac buugácanjeh, nī tewéé, níih jeémát pínah jíib”, jwí niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeéb jwí déewā panihnitá, túi chājna, nī chuúca bojoó.* ¹⁴ Biquína caanjīh moón jwí tewat túutatdih ī yap

* 2:9 Mt 24.24 * 2:15 1Co 11.2 * 3:8 Hch 18.3; 1Ts 2.9 * 3:13 Gá 6.9

yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bo-
joó, tícnit, í túut nuumát pínah niijná.

¹⁵ Obohjeéhtih, Jesúsdiñ cádahmitdih ñi en
jūihñat pah, queétdih ñi en jūihca bojoó.
Queét ñi déewā, Jesúsíhwā í jumachah, í yap
yohatdih queétdih túiniñeh ñi naáwā, í túi
tewat pínah niijná.

Ā péé túyat túutat

¹⁶ Jwī Maáh Jesús jwiítdih túi jumát
túutni, yeó jáap jumát pah yeebdíh ā túi teo
wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná. Jwī
Maáh ñijeéh ā túi jumá naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih
wíih téihyājīhñeh wā daácna caá. Nihat
wā daác wahnidih wíih téihyājīhñeh wāpí
daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih
míc wā daacátidih enna, wā naáwát yoobát
ā jumátidih ñi jéihbipna caá. ¹⁸ Jwī Maáh
Jesucristo yeéb nihatdih oinit, bádí ā teo
wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

1 TIMOTEO

Timoteodih ā tūyat tūtat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin nūdih wā daác wahna caá. Jwī íp Dios jwiít dih túi ubni, Jesús jh áih túini doonádih ī naáwát tūatni wā jumna caá. Jwiít dih Jesús ā pehbóo ā ub bejat pínahdih jéihna, jwī wēi páina caá. ² Timoteo, meemdíh Jesúh doonádih weemjéh wā bohénachah joinít, Jesúsdih ma jwíh jepachahah, wā wūh panihni ma jumna caá. Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristobut oi jígah ennit, ī teo wáaca naáh, ma túi jummat pínah niijná.

Bitā ī yee bohéatdih Timoteodih ā yoobáat tūtat

³ Macedonia baáboó jwī bej lāa Éfeso tātchiboó jwabnít, biquína Jesúh doonádih yee bohénitdih jwī joyóp jī. Páant ī bohéatdih joinít, meemdíh caán tātchidih wā cádahap jī, ī yee naáwát dih ma cádahat tūtat pínah niijná. ⁴ Ī nōowā jon jātih moón ī jenah joyátjidih páantjeh ī bohénap jī. Ded pah ī naáwátjī, ī wūtnadihbut ī bohénap jī. Queét pánih bohéna, míc íjanit, Dios jwiít dih ā wutat pah ī chājcap jī. Ī jéihyatjijeh bohéna, Diosboodíh ī túi jenah joicáp jī.

⁵ Páant ī jumuchah enniji, meemdíh chah wā wēp bohéat tūtat jī, Jesúhwā bitadilh ī oyat pínah, Diosdih ī túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chājatdih ī úumcat pínahbut niijná. ⁶ Páant wā bohéatdih yohnit, oboh jumnihoodíh ī míc wéhena caá. ⁷ Moisés ā wutatjidih bohénit jumíhna yuhna, ded pah ī bohéatdih queétjeh ī beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ā wutatjidih yoobópdih jwī bohénachah, túini wutat ā jummatdih jwī jéihna caá. ⁹⁻¹⁰ “Caán wutatdih jepahnitdih jwūb bohéat caá náahap”, jwī níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chājnitboodíh bohéat caá náahap: Dios ā wutatdih yap yohnit, yeejép chājnit, ī mánadilh mao yohnit, bitadihbut mao yohnit ī jumna caá. Yéej chājnit, neoná mícjeh, yaádh mícjehbut yéej chājnit ī jumna caá.

Cáacwādilh ubnit, bitadilh teo wūhat pínah niijná, queétdih jīb chāj wūhnit ī jumna caá. Yee naóhnt, túini bohéatdih yap yohnitbut ī jumna caá. Pánih chājnitdih caá Dios naáwát dih bohéat náahap, ī tūat nuumát pínah niijná. ¹¹ Caán bohéat caá Jesúh doonádih Dios weemdíh ā bohéat tūtat jī.

Dios Pablodih ā oi jígah enat

¹² Weém yeejép wā chājachah yuhna, “Pablo wā naáwát dih ā túi bohébična caá”, níj jenah joinít, jwī Maáh Jesús weemdíh ā níwip jī. Páant ā níwichah jéihna, “Túina caá”, caandíh wā niijná caá. Páant ā níoni jumna, áih doonádih wā bohénachah, ā wēpatjih weemdíh ā teo wáacna caá. ¹³ Páant ā níwat pínah jātih, Jesúsdih jéih jwuhcan, caandíh yeejép wā wéhénachah, áih cáacwādihbut yeejép wā chājachah yuhna,* caánboó weemdíh ā níwip jī. Yeejép chāj jwuhna, “Yeejép chājna caá wā chājap”, wā níj jenah joicáp jī. Páant wā jéih jwuhcah enna, peéh chājanjeh, weemdíh āt oi jígah enep jī. ¹⁴ Pánihna, jwī Maáh Jesucristo weemdíh búdí oinit, ā túi chājatdih jéihna, caandíh wā jepahap jī. Pánih jepahni jumna, ā oyatjih bitadihbut búdí wā oina caá.

¹⁵ Yeejép wā jwī jumuchah jéihnit, iiguípnā jwī bejat déedih túi ubat tūat niijná, Jesucristo nin baáboó āt dei jūwúwúp tajī. Páant jwī naáwát yoobópdih ā jummatdih nihāt ī túi jéihye naáh. Weémboó bita chah yeejép wā jumap jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chājni wā jumuchah yuhna, Jesucristo weemdíh peéh chājcan, āt jígah enep jī. Pánih jígah enna, weemdíh ā túi chājatdih jéihnit, bitabut caandíh ī jepahbična caá. Pánih jepahnit, Diosjeéh ā pehbóo páantjeh ī jumbipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihāt cáacwādilh chah maáh caá. Caán jwíjeéh ā jumuchah yuhna, caandíh jwī en joicán caá. Caanjéh caá Dios. Bíh wihcan caá. Páant ā jumuchah jéihnit, jwiít dih yeó jáap jummat pah caandíh wēi naáwát caá náahap. Páant tíf ā jumap nah.

¹⁸ Timoteo, wā wūh panihni ma jumuchah, nindih meemdíh wā wutna

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

caá: Jwiít Jesúíhwā waóhñitboó meemdíh jwí teo jáha uúbh láa, Túini Espíritu ā jéihyanachah, meemdíh jwí naóh yapanap jī. Páant jwí naóh yapaatjidih túi náhninit, Jesúíh doonádih wēp naóh bohéni ma jumúú. Bitá meemdíh joicánjeh yeejép ī chājachah yuhna, caandíh ma bohé cádahca bojoó. ¹⁹ Jesúsdih túi jenah joí cádahcan, yeó jáap jumat pah caandíh ma túi uúbú. “Dedé yéej chājat jíib weemdíh ā wihcan níit”, níij jenah joyát túut níijná, mapí jumat pah, túinijeh ma jumúú. Biquína pánih jumcan, Jesúsdih itát cádahap tajī. ²⁰ Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojih ī jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwā ī maáhdih wáat wūhup jī, ded pah ā náahat pah queétdih ā chājat pánah níijná. Queét yeejép ī bohéatjidih cádahnit, ī jwúub túut nūmát pánah níijná, caandíh wā wūhup jī.

2

Jesúíhwā míc wáacnit, ded pah ī uúbát

¹ Būu nin pah meemdíhjih wā jwíih naóhna caá, bitadilhbat ma bohéat pánah níijná: Yeéb Jesúíhwā míc wáacnit, nihát cáacwádih ní uúbú, queétbat Jesúsdih ī jepahat pánah níijná. Pánih uúbhna, “Túina caá, Paá”, caandíh níjábúat ā náahna caá. ² Nihat maátadilhbat uúbát náahap, míc mawat wihcan, Dios ā náahat pah chājnit, íih cáacwā ī túi jumat pánah níijná. ³⁻⁴ Nihat cáacwā iiguípna bejnit déedih túi ubat túut níijná, ā wūúh túini doonádih joinit ī jepahatdih Dios ā náah yacna caá. Páant bitadilh jwí uúbúchah, búdí ā wéina caá. ⁵⁻⁶ Bíicjeh tigaá Dios. Oboghéhtih, jwiítboó yéejnit jumna, caán bíicdih jwí jéih jumcan caá. Páant jwí jumuchah, nihát cáacwā úud jeñé Jesucristojeh jwí yéej chājat jíib át wun wūhup jī, Diosjeéh jwí túi jumat pánah níijná. Jesús ā wun wūhatjí doonádih Dios ā nío láa cáacwádih át jéihya jwíhip jī.* ⁷ Jesúsdíh páant ā jumatdih wā naawát pánah, judíowā nihcannitdih túini doonádih wā bohéat pánahbut níijná, weemdíh ā níwip jī. Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Wā yeecon caá.*

Neoná, yaádh ded pah ī chājat

* 2:5-6 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tít 2.14

* 2:12-14 Gn 2.7,21-22 * 2:12-14 Gn 3.1-6

⁸ Queét Jesúíhwā mūnā jumat yoobó míc wáacnit, bíicdih uúbhna, neoná yéejat cádahnit jumna, téihya aabánit, ī uúbú naáh. Íjican, míc jūihñat wihcanjeh uúbh waawát caá náahap. ⁹ Yaádhboó túinijeh yégueh ī dūwú naáh, bitá ī en ñinahcat pánah níijná. Túbit mácac jíghoni íih waó yoócnadilh ī chājca bojo naáh. Bitá ī wēi naawát pánahdih bidcanjeh, búdí jíib jumni iigní tópna, yégueh chóonadilhbat ī dūocá bojo naáh.* ¹⁰ Queét yaádh ī túi chāja naáh. Pánih chājna, bitaboó queétdih jenah joiná, ī túi jíghatdih jenah joicán, ded pah ī túi chājatboodih ī jenah joibípna caá. Páant tigaá Dioíhwā yaádhdih náahap. ¹¹ Míic wáacna, laihcanjeh, wéinit, bohéatdih ī túi joyó naáh. ¹²⁻¹⁴ Míic wáacnit, yaádh neonádih bohécan, ī wutca bojo naáh. Laihcan, túinijeh joí chúudnit yaádh ī jumna naáh.* Adándih Dios jwíih chājnit, caán túttimah, Evadíh át chājat wut jī, caandíh teo wáacnih mi jumat pánah níijná.* Caánt Adándih watnih pánah mit nihcap wut jī. Nemép ā yeenachah joiní Adán nihcah, Ewaboó mit joyóp wut jī. Páant ā yeenachah joiná, Diosdih mit yap yoh jwíhip wut jī.* ¹⁵ Oboghéhtih, yad wili Diosdih mi yap yoh jwíihichah yuhna, yaádh ī wehdih túi en daonit, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ājeéh ī túi jumbipna caá. Diosdih cáacwádilhbat oinit, ī túi chājachah, queétdih ā wēi enbipna caá.

3

Jesúíhwā ī maáta ded pah ī chājat

¹ Būu, Jesúíhwā ī maátadilh ded pah ī níwat pánahdih wā naóhñipna caá. Ded queétdih waóhni jumíhni túini tewatdih ā bidna caá. Caán yoobópdih tigaá. ² Jesúíhwádih waóhñit pánahdih níoña, yeejép dooná ā wihcat pánah níijná, nin pah jumnitdih ī níwi naáh: Det bíic wilidih-jeh bíbohñitdih, túi jenah joinit, túinijeh mūndíh waád jūúwát túatnit, túi naóh bohénitdih níwat caá náahap. ³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jūihcannit, dinero búdí bidcannit, cáacwádih túinijeh chājnitdih níwat caá náahap. ⁴ Pánih nífonit, ī weha mána yaádhdih, ī wehdihbat

* 2:7 2Tí 1.11 * 2:9 1P 3.3

* 2:12-14 1Co 11.2-6; 14.34-35

yeejép niijcánjeh túi wutnit ī jum̄ naáh. ⁵Queétdih túi wutcan, Jesúh̄wādh̄ibut īta túi wutcan tagaá. ⁶Jesúsdih jāp jepahni Jesúh̄wādh̄i waóhni ā jum̄ca bojo naáh. Jāp jepahnidih ī waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, āta niij jenah joi tágaa. Páant ā niij jenah joyóchah, Satanásdih ā peéh chājat pah muntih Dios caandih̄but āta peéh chāj tagaá. Satanás páant ā niij jenah joyátji jīb, Dios āt peéh chājap wut jī. ⁷“Caán túi chājni caá”, Jesúsdih jepahcannitboó ī niijn̄dih̄ maáh ī waadána naáh. Pānih túi chājni jum̄na, nemép ā náahat pah ā chājcah, caandih̄ dedé yeejép dooná ā wihcan niit.*

Jesúh̄wādh̄i teo wáacnit ded pah ī chājat

⁸Jesúh̄wādh̄i teo wáacnitjeéh waadát tūtutnidih̄ n̄iona, nin pah jum̄nitdih̄ ī n̄iwi naáh: Túi jenah joinítidih̄, ī niiját pah chājnit, máihcannit, jéihcha dinerodih̄ wēh̄bcannitdih̄but n̄iwat caá náahap. ⁹Dedé peéh chājat wihcan, Dios naáwátidih̄ túi jepahnitdih̄but n̄iwat caá náahap. ¹⁰Queét waad̄ih̄nit ded pah ī chājatdih̄ ī jwiíh̄ túi ene naáh. Pānih enat tūt̄timah, yeejép chājcan-nit jum̄na, Jesúh̄wādh̄i teo wáacnitjeéh ī jum̄na naáh. ¹¹Ī weha mána yaádh̄but nin pah ī jum̄na naáh: Túinijeh jum̄nit, obo-hjeh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah ī niiját pah chājnit yaádh̄ ī jum̄na naáh. ¹²Jesúh̄wādh̄i teo wáacnit pínahdih̄ n̄iona, nin pah jum̄nitdih̄ ī n̄iwi naáh: Det bíc wilidih̄jeh bíboh-nitdih̄, ī weha mána yaádh̄, ī weh, queétdih̄ teo wūh̄nitdih̄but túi wutnitdih̄ ī n̄iwi naáh. ¹³Páant ī n̄ionitboó Jesúh̄wādh̄i ī túi teo wáacachah, bita queétdih̄ ī túi wēi naóh̄bipna caá. Pānihna, túini doonádh̄, Jesucristodih̄ ī jepahatdih̄but úm̄canjeh bitadih̄ ī naóh̄bipna caá.

Dios naáwát ded pah ā jum̄at

¹⁴⁻¹⁵Butéhjeh ma pehb̄boó bejíh̄na caá wā chājap yuh caá. Obogh̄eéhtih̄, “Butéh-jeh weém wāta bej jwuh̄can caá”, niijn̄it, nin n̄uódh̄ meem̄dh̄i wā daác wahna caá, queét Jesúh̄wā m̄ic wáacnit, ded pah ī jum̄at pínahdih̄ ma jéihyat pínah niijn̄á. Jwiít Jesúh̄wā Dios páantjeh jum̄niíh̄wā jwī jum̄na caá. Áih̄wā jum̄na, ā naáwát yooob̄pdih̄ jum̄nidih̄ jéih̄na, caandih̄ jwīp̄i

bohéna caá. ¹⁶Jon játih̄ Jesucristoíh̄ túini doonádh̄i jwī jéih̄ jwuh̄cap jī. Páant jwī jéih̄cannidih̄ b̄m̄ Dios jwiítidih̄ ā jéihyanap be. Nin pah caá ā jéihyaat:

Jwiít pahjeh Jesucristo āt cáac jum̄ap wut jī. Túini Espiritu caandih̄ b̄d̄i b̄d̄i wáacnit, yéejat wihcanni ā jum̄atdih̄ āt jūut̄ap wut jī. Ángelwābut caandih̄ īt enep wut jī. Ā bohéat tūtutnitboó nihat baácdih̄ moondih̄ áih̄ túini doonádh̄i jwī bohénap jī. Páant jwī bohénachah, caán doonádh̄i joinít, dawá caandih̄ ī jepahap jī. “Nihat baácdih̄ moondih̄ n̄i bohénaá”, ā niiját tūt̄timah, jeábo Dios caandih̄ āt w̄b̄ p̄uuh̄ laab béjep wut jī.

Caán naáwátidih̄ jwiít nihat Jesúh̄wā jwī túi jéih̄na caá.

4

Ded pah yee bohéat ā jum̄at

¹Túini Espiritu nin pah jwiítidih̄ ā jéihyana caá: Jesús ā jwūb̄ dei jūúwát pínah játih̄, biquína áih̄ túini doonádh̄i joinítji caandih̄ cádah̄nit, nemép̄wā ī yeeatdih̄ ī joib̄ipna caá. ²Pānih joinít, bitadih̄ ī yee naáwáchah, queébut ī jepah̄bipna caá. Pānih yee naóh̄nit, yeejép chājna yuh̄na, “Weem̄dh̄i yéejat wihcan caá”, ī niij jenah joib̄ipna yuh caá. ³Nin pah ī niij bohé̄bipna caá: “N̄i áa jum̄ca bojoó. Jwī jeémát tūt̄tcanni jeémátidih̄ n̄i jeém̄pca bojoó”, ī niij wut̄bipna caá. Queét páant ī jeémát tūt̄tcach yuh̄na, Diosboó jwī jeémát pínahdih̄ wūh̄na, nihatdih̄ ā jeémát tūt̄tna caá. Jeémátidih̄ bíbohna, caandih̄ “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap. ⁴Nihat Dios ā chājni túini caá.* Pānihna, ā wūh̄ni jeémátidih̄ w̄bna, caandih̄ “Túina caá, Paá”, niijn̄á, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá náahap. Bita ī jeémát tūt̄tcach, queétdih̄ n̄i joyáh bojoó. ⁵“Nihat wā wūh̄ni jeémát ā túina caá”, Dios ā niijátidih̄ n̄áhn̄init, “Nin jeémát ma wūhat túina caá, Paá”, niijn̄it, ā wūh̄ni jeémátidih̄ wēi jeémát caá náahap.

Jesúh̄wādh̄i teo wáacnit ded pah ī jum̄at

⁶Páant wā naáwátidih̄ Jesúh̄wādh̄i bohéna, meém, Timoteo, caandih̄ túi teo wūh̄ni ma jum̄bipna caá. Jesucristoíh̄ doonádh̄i túi join̄ji jum̄na, Dios naáwátidih̄but túi jepahni ma jum̄na caá.

* 3:7 Tit 1.6-9 * 4:4 Gn 1.31

⁷ Diosdih jéihcannit ī jenah joyátjijeh ī bohénachah joyáh bojnit, Dios ā weñat pínahboodhijeh chājat caá náahap. ⁸ Ded áih bácahdih ā wēpanachah, ā túina caá. Obohjeéhtih, áih bácahdihjih nihcan, áih caolihdih ā wēpanachah, chah ā túina caá. Pánih caolihdih wēpana, nin baáčboó túi jum, ā wunat túttimah, jwúub boo pud jūóhñit, Dios pehbhoobút ā túi jumbipna caá. ⁹ Caán yoobópdihi tigaá. Pánihna, nihat cáacwādhij caán naáwátidih jepahat caá náahap. ¹⁰ Yeejép yapna yuhna, búdí jwī teona caá, nihat Diosdih ī jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, nihat iiguípna bejnit déedih túi ubni jumna, caandih jepahnitdihjih ā túi ubbipna caá. Páant ā túi ubat pínahdih jéihñit, jwī wēi páina caá.

¹¹ Páant wā niijátidih bohéna, Jesúh-wādhij ma túi wutúú. ¹² Obohjeéhtih, jáap ma jumuchah ennit, biquína meemdhí ita joyáh boj tagaá. Páant ī joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdih ma chāj jútú: Bitadih oina, táinijeh naóhñit, túi chājñit, Jesúsdih ma túi jenah joí cádahca bojó. Páant ma chājachah ennit, jáap ma jumuchah yuhna, meemdhí ī joyáh bojcan niít. Páant ma túi jumuchah, queét meemdhí ī en yacpina caá. ¹³ Pánihna, ma pebhna wā juibát pínah játih, Dios naáwátidih en naóhñit, Jesúhwādhij ma túi beh joyánaá. ¹⁴ Jesúhwā ī maata meemdhí teo jáha úúbhñit, Túini Espiritu ā niijátidih ī naóh yapaatjidih ma túi náhninaá. Páant ī teo jáha úúbúchah, Dios meemdhí áih wēpat ā wūhatjidih náhninit, úumcanjeh ma túi wēp bohénaá.

¹⁵ Páant wā niijátidih ma túi náhninaá, yeó jáap jummat pah Dios naáwátidih chah ma túi bohéatdih nihat ī enat pínah niijná. ¹⁶ Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chājatdih, ded pah ma bohéatdihbut. Yeó jáap jummat pah páant míic ma chājaá. Pánih chājna, meemjéh, ma bohénitdihbut iiguípna bejnit déejidih ma túi ubbipna caá.

5

Bitá Jesúhwādhij ded pah teo wáacat

¹ Būu bainí meemdhí wā jwúub naáwíhna caá, ded pah Jesúhwādhij ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó ī yeej chājachah, jūihcan táinijeh naáwát caá náahap. Ma

fípdih ma naáwát pah, behnitdihbut túinijeh ma naáwát, ī túut nuumát pínah niijná. Ma úudwādhij ma naáwát pah japatadihbūt túinijeh ma naáwát, queébut ī túut nuumát pínah niijná. ² Ma fúndih ma naáwát pah, behnit yaádhidihbut táinijeh ma naáwát. Ma déewā yaáhdih ma naáwát pah, jūihcan, japata yaádhidihbut táinijeh ma naáwát, ī túut nuumát pínah niijná.

³ Būu éemp wunnit yaáhdih ded pah ma teo wáacat pínahdih wā naóhhipna caá. Dedh déewā wihcannih éemp wunnihdih teo wáacat caá náahap. ⁴ Obohjeéhtih, éemp wunnih mi weh jumna, mi juimená jumna, queétoó caántdih ī teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wut-pat pah ī chājna caá. Queétdih mi en dawátji pah, queétoó ī jwúub en dawá naáh. Páant ī chājachah enna, Dios ā túi wēina caá. ⁵ Bifh wili éemp wunnih, déewā wihcannih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi páina caá. Pánih jumna, yeó jáap jummat pah Diosdih mi úúbhna caá. Páant mi jummatdih ennit, caántdih ni teo wáaca. ⁶ Obohjeéhtih, bifh wili éemp wunnihboó mi weñat pínahdihjih jenah joinít, Jesúsdih jepahcan, iiguípna mi bejbipna caá. Páant mi jumuchah ennit, caántdih ni teo wáacca bojó. ⁷ Nin butéh wā wutadidih Jesúhwādhijbut ma jwúub naóh yapanaá, ī túi chājat pínah niijná. Páant ī chājachah ennit, “Í túi chājcan caá”, bita queétdih ī jéih niijcán niít. ⁸ Ded ā déewādhij túi en daocánni, ā wehdih ī fúndihbut en daocánni “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, ā naáwátidih ā yap yohna caá. Pánih jumna, Jesúsdih jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

⁹ Dedh éemp wunnih Jesúhwādhij teo wáacnitjeéh mi waádhichah, sesenta jópchi chah bíbohni, bícdihjih áa jumnihjidih ni waadánaá. ¹⁰ “Caánt táinijeh chājnih caá”, ī niijnihdih, mi wehdih túi behanij, míih muúboó bitadih túi waád jūúwát túutnih, Jesúhwādhij teo wáacnih, yeejép yapnitdihbut teo wáacnih, táinijeh chājnihdih ni waadánaá. Queét teo wáacnit pínah yaáhdih nífo péanit, íh wétnadhij ni daaca.

¹¹⁻¹² Obohjeéhtih, éemp wunnit yaádh jápawā yaádh buúg ī jumuchah, íh wétnadhij ma daacca bojó. “Míihwādhij teo wáacnih pínahjih wā jumbipna caá”,

Cristodih niijnih yaádh jumna yuhna, túttimah newédih jwúub bidna, ita jwúub áa jum tagaá. Pánih chājnī, ī naáwátji bíic yoobó ī péacah, queét yaádh dih peéh chājat āta jum tagaá.¹³ Pánih chājna, nin pahbut ita chāj tagaá. Teocannit yaádh, mūuná yoobó táoh yee naóh nit, bita ī tewatdih en naóh nit, yeejép wéhenitbut ita jum tagaá.

¹⁴ Pánihna, queét yaádh jwúub áa jum nit, ī weh jum naáh. Ī weha mána, ī wehdihbut ī tūi en dawá naáh. Páant ī chājachah, jwiít Jesúfhwá dih enfhcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, ī jéih niijcán niít.¹⁵ Būu biquína éemp wūnnit yaádh Jesucristodih cádah nit, Satanás ā náahatboodih ī chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant ī chājcat pínah niijná, meemdih wā naóhna caá.

¹⁶ Det Jesúfhwā ī dée wili éemp wūnnit mi jumchah, queétboó caántdih ī teo wáaca naáh. Páant ī teo wáacachah, bita éemp wūnnit, déewā whcannit yaádhboodih Jesúfhwā ī jéih teo wáacna caá.

¹⁷ Būu Jesúfhwā ī maátadih ded pah ī chājat pínah dih meemdih wā naóh bipna caá. Ī maáta queétdih ī tūi en dawát jīb, wēnī ī jīb chāja naáh. Biquína ī maáta, Dios naáwát dih bohénitbut ī jumchah, bita maátadih ī jīb chājat chah, queét bohénitboodih ī jīb chāja naáh.¹⁸ Dios naáwát dih daácnī nin pah ā niij daacátjī dih náhnīat caá náahap: “Momo jiwīwā trigodih ī caóh chūnuchah, queétdih nī jac chéoca bojoó, ī tūi jéemát pínah niijná”, āt niij daacáp tajī.* Páant ā daacátji pah mūntih, bíihboó “Teonidih ā tewatji jīb, jīb chājat caá náahap”, āt niij daacáp tajī.* Páant ī niijátjī dih náhnīnit, Jesúfhwā ī maátadih wēnī, queétdih ī tūi jīb chāja naáh.

¹⁹ Jesúfhwā maátadih bíicjeh yeejép dooná naóh nidih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, bíic peihcannit bíic yoobó ī niijchah, caandih ī naóh yacat yoobóp dih ā jumna caá.*²⁰ Pánihna, ā yéej chājatdih ā cádahīchah ennit, nī míic wáacapoó caandih nī jūihūú. Páant nī jūihūuchah joinit, bitabó bíic yoobó yeejép ī chājcan niít.

²¹ Dios, Jesucristo, ā nīfonit ángelwābut ī enechah, nin pah meemdih wā wūtna caá: Butéh wā naáwát pah ma tūi chājaá. Pánih

chājni jumna, bíicdih chah teo wáacnit, bíihdih nūmp ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúfhwá dih bíic yoobó ma chājaá.

²² Det Jesúfhwā ī maáh waádhīnitdih ma teo jáha wúbat pínah jātīh, yójachanjeh, ded pah ī chājatdih ma tūi en nūun jwūhūú. Páant tūi en jwuhcanjeh ma nīwīchah, queét yeejép chājnī ita jum tagaá. Páant yeejép ī chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chājnīdih waadána nihna, “Queét tūi chājnī caá”, niijnī pah mata jum tagaá. Meémboó yéejat whcannī ma jumūú.

²³ Būu meemdih jwuh bainī wā naóh bipna caá. Mahdihjeh ma babhna caá. Pánih babhna, wūdah tūbat, bíih wūnatbut meemdih dawá láa ā jumna caá. Pánihna, jiwá iguūh macdihbut bainībit babhbat caá meemdih náahap, míih bácah ā tūi jumāt pínah niijná.

²⁴ Maátadih nī bidatdih jwúub jenah joinit, nin pah wā niij naóhna caá: Biquí láana det ī yéej chājachah, nihat jwī jéihna caá. Dios queétdih ā peéh chājat pínahdihbut jwī jéihna caá. Pánhnit maáta ī jumfīhichah yuhna, queétdih nī waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó ī yéej chājatdih jwī jéih jwuhcan caá. Pánih jéih jwuhcan yuhna, tūi en nūnnit, yeejép ī chājachah, jwī jéih bipna caá.²⁵ Caan páh mūntih biquína ī tūi chājachah, nihat jwī jéihna caá. Bitaboó ī tūi chājatdih jéih jwuhcan yuhna, túttimah jwī jéih bipna caá. Táinīboodih ded pah jwī jéih bihcan caá.

6

¹ Būu teo wūh nit jwuh ded pah ī chājat pínahdih wā naóh bipna caá. Queét Jesúfhwā jumna, ī maátadih ī tūi teo wūhu naáh. Páant ī chājachah ennit, Jesúsdih jepahnit ī jumchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwī bohéatdihbut ded pah ī jéih yeejép naóhcan niít.² Ī maáta Jesúfhwā ī jumchah, queét teo wūh nitbut Jesúfhwā jumna, ī maátadih ita tūi wēi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ī chājachah, ā túican caá. Queétdih ī tūi teo wūhu naáh. Pánih teo wūhna, ī déewā panīh nitdih teo wáacna caá ī chājap. Ī maátadih oina, Jesúsdih jéihcannitdih ī teo wūhat chah, ī tūi wēi jepaha naáh.

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7 * 5:19 Dt 17.6; 19.5

Páant wā wutatdih queétdih ma jwúub naóh yapanaá.

Ded pah Diosjeéh tui jumat

³ Buu jwí bohéatdih mácah naóhntidih ded pah ñi chájat pínahdih wā naóhbična caá. Det mácah bohéna, jwí Maáh Jesucristoíh túini doonádi h náahcan, Dios naáwátidihbut í tui bohécan caá. ⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná yuhna, í tui jéihcan caá. Íjnit pah míc wéhena, míc jüihñat tútñit, í míc eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná í niijátji jíb, queétdih í wéi encan caá. ⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míc jüihñitjeh í jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, búdí dinerodih jwí bíbohbična caá”, í niij jenah joiná yuh caá. ⁶ Obohjeéhtih, bainí bíbohátjéh wéina, Diosdih jepahna, tui jumat caá náahap. ⁷ Jwí jwíih cáac jumna, dedé bíí déedih jwít ub jüóhcap jí. Búudná, bíí déedih jwí jéih ub bejcan niít. Pánihna, jwí bíbohát pah bóojeh weñat caá náahap. ⁸ Jwí jeémátidih, jwíih yéguehdihbut jwúub chah náahcanjeh, weñat caá náahap. ⁹ Dawá bíí déedih bidna, nemépboó á yéje chájat tútuchah, niहत yeejépdih chájnít caá íta jumup. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chájatdih cádahcan, queétjeh tigaá yeejép í yapbična caá. Pánih cádahcan, iiguípna í bejbična caá. ¹⁰ Det dinerodih búdí bidna, dedé yeejép í chájna caá. Biquína páni h bidnitboó Jesúsdi h cádahñit, búdí jíghahna, túbit í moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh á naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioíh jumna, yeejép í chájatdih ennit, “Bíic yoobó weembát wá chájcan niít”, niijnít, bíáboó ma jwei béjeé. Túiniboodíh jeh ma chájaá. Ded pah Dios meemdíh á wutuchah, caandíh jeh ma jepahaá. Jesúsdi h ma tui jenah joyoó. Bitadih ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h ma cádahca bojoó. Bitadih túinjeh ma numah jumú. ¹² Jeáboó ájeéh jumni pínahdih Dios meemdíh át níwip jí. Meemdíh í daabánachah, Jesúsdi h ma jepahatdih dawá cáacwádi h ma tui naáwáp jí. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó juibínit, páantjeh ma jumat túat niijná. ¹³ Diosboó

nihatdih át chájap wut jí. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah á jumatdih tui yoobópdih át naáwáp wut jí.* Dios, Jesucristojíh í enechah, nin pah meemdíh wá wép naóhna caá: ¹⁴ Páant meemdíh wá wutatdih ma tui jepahaá. Jwí Maáh Jesucristo á jwúub dei jüúwát pínah játih, á wutat pahjeh ma chájaá, cáacwá meemdíh í naóh yaccat pínah niijná. ¹⁵ Á náahni yeó jáapdi h jeh Dios á wúúhdih á jwúub wah deyabična caá. Dios túini, caanjéh tigaá niहत cáacwá í maáh. Niहत cáacwá í maáta chah maáh caá á jumup. ¹⁶ Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjéh á jumna caá. Páant á jumuchah, jwít cáacwá á yeh iiguípna jéih bejcan, caandíh jwít en juicáp jí.* Búu láabut caandíh jwí en juicán caá. Caánboodíh jwí weñat dée caá. “Meém chah wépní caá”, caandíh jwí niij jíh. Páant tíí á jumuh nah.

¹⁷ Dawá bíí dée bíbohñitdih nin pah ma wutúú: “Weemdíh dedé judhdát wi hcan caá”, í niij jenah joicá bojo naáh. Íih bíí déedih búudní pínahjeh á jumuchah, caandíh í tui jenah joicá bojo naáh. Dios niहत jwí náahatdih á wúhuchah jéihñit, caánboodíh jeh í tui jenah joyó naáh. ¹⁸ Pánihna, túinidih chájnít, bitadih íih bíí déedih wúhna, tui teo wáacñit í jumuh naáh. ¹⁹ Páant í chájachah enna, Dios pebhna í juibínachah, queétdihbut á tui chá jwúubanachah, caánboó páantjeh í tui jumbična caá.

Pablo Timoteodih á pée naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdíh á naáwát tútñitdih ma tui bohénaá. Ma quíib búudcá bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicáñit pah í wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wá bohéat tui jéihñit í bohéat caá”, í niijná yuh caá. Páant í niij naáwáchah, ma joyáh bojoó. ²¹ Biquína páant í niij naáwáchah joinít, Jesúsdi h ít cádahap wut jí.

Dios meemdíh búdí oinit, á teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15

* 6:10 He 13.5

* 6:13 Jn 18.37

* 6:16 Sal 104.2

2 TIMOTEO

Timoteodih ā táyat tútut

¹ Weém, Pablo, Jesucristoŋ doonádih Dios ā naáwát tútutni jumna, nin n̄odih meém Timoteodih wā jwūub daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wājeéh ī t̄ái jumbipna caá”, ā niijátjidih bitadih Dios weemdíh ā naóh bohéat tútutp j̄i. ²Timoteo, wā wūúh panihni ma jumuchah, meemdíh búdí wā oina caá.* Dios jw̄í íp, jw̄í Maáh Jesucristo bícdih meemdíh oinit, ī j̄ígah en teo wáaca naáh, ma t̄ái jummat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Táina caá”, ā niiját

³ Diosdih wūbhna, yeó jáap, chei jummat pahbut meemdíh wā wūbhna caá. Pánih wūbhnit, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih táina caá, Paá”, wāp̄í niijná caá. Caán Diosdih tigaá jw̄í nuowā wēnit, íp̄í jepahat pahjeh muntih, weembát caandih wēnit, wā jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chājat peéh weemdíh ā wihcatdih wā jéihna caá. ⁴ Con láa meemdíh wā cádah bejечah, ma juñátjidih náhninit, majeéh jumnit, t̄ái weñat tútut niijná, meemdíh wā jwūub enihna caá. ⁵ Meém Jesúsdiŋ ma t̄ái jenah joyátdih wā náhnina caá. Ma éet Loida, ma ín Eunicebut Jesúsdiŋ it̄ jw̄íh jepahap taj̄i. Pánihna, queétdih en yacnit, meembát caandih ma t̄ái jenah joiná caá.*

⁶ Meemdíh wā teo jáha wūbúchah, Dios meemdíh ā wēpatdih búdí āt̄ wūhup j̄i, ā wut̄at pah bitadih ma t̄ái teo wáacat pínah niijná. Páant ā chājatjidih náhninit, úmcanjeh, ā wēpatj̄ih bitadih chah ma teo wáaca. ⁷ Dios jwiítdih Táini Espiritudih āt̄ wūhup be, jw̄íjeéh ā jummat pínah niijná. Pánih jw̄íjeéh jumni Táini Espiritu jwiítdih búdí ā teo wáacna caá, cáacwā ded pah ī jenah joyátdih jw̄í úmcat pínah niijná. Páant ā teo wáacachah, cáacwādiŋ oinit, ā wēpatj̄ih queétdih jw̄í jéih teo wáacna caá. Caán Táini Espiritujeh jwiítdih ā t̄ái jenah joyát tútutna caá. ⁸ Pánihna, jw̄í maáŋ doonádih bitadih naóhna, ma t̄íc jenah joicá bojoó. Weém áih doonádih wā bohéat j̄iib nemat muúboó wā jumuchah,

wā chéen ma jummatdihbut ma t̄ícna bojoó. Obohjeéhtih, táini doonádih ma bohéat j̄iib meemdíhbut yeejép ā yapachah, “Ā t̄áimi nacaá”, ma niijí. Páant ā yapachah, Dios meemdíh ā teo wáacipna caá, caandih ma cádahcat pínah niijná. ⁹ Jwiíť iiguipna bejnit déejidih Diosjeh jwiítdih āt̄ t̄ái wūbup wut̄ j̄i. Pánih t̄ái wūbup, jwiítdih āt̄ níwip wut̄ j̄i, áihwā jumnit, jw̄í t̄ái chājat pínah niijná. Obohjeéhtih, jw̄í t̄ái chājat j̄iib āt̄ níocap wut̄ j̄i. Nin baácdih ā chājat pínah j̄átih ā jenah joyátji pah jwiítdih oina, āt̄ níwip wut̄ j̄i. Pánih oina, jwiítdih t̄ái wūbup pínah Jesucristodih ā wah deyaat pínahdih āt̄ jenah joyóp wut̄ j̄i. ¹⁰ Pánih jenah joinji caandih wah deyana, ā oyatdih jwiítdih ā t̄ái jéihyana caá. Páant ā wah deyani Jesús jwiíť áihwādiŋ iiguipna jw̄í bejat déejidih āt̄ t̄ái wūbup wut̄ j̄i. Caán Jesúsdiŋ jepahna, páantjeh Diosjeéh jw̄í t̄ái jummat pínah doonádih jwiítdih naáwādiŋ āt̄ dei jūúwup wut̄ j̄i.

¹¹ Weemdíh níonit, Dios ā wahap j̄i, caán táini doonádih wā naáwát pínah niijná.* ¹² Páant ā wut̄atdih wā jepahatji j̄iib wūbup nin nemat muúboó jumnit, yeejép wā yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wā t̄íc jenah joicán caá. “Wā jepahni Jesús t̄ái wēpni jumna, áih doonádih naáwát tútutni, weemdíh ā t̄ái teo wáacipna caá. Páant ā teo wáacachah, púú ā jwūub dei jūúwúchahna, caandih t̄ái jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádih wā naóhhipna caá”, wā niij̄ jenah joiná caá.

¹³ Meémboó Jesucristodih t̄ái jenah joiná, caandih oinit, meemdíh yoobópdih wā bohéat̄ji pah ma chāj cádahca bojoó. ¹⁴ Jw̄íjeéh jumni Táini Espiritu ā teo wáacatj̄ih Dios meemdíh ā naáwát tútutndih yoobópdih ma bohéna. Caandih t̄ái náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácdih moón Jesúsíhwā weemdíh cádah tigaá it̄ chājap. Pánih tigaá ī jwūub j̄igohcap. J̄jeéh Fígelō, Hermógenes wūt̄ jumnitbut ī cádahatdih ma jéihna caá. ¹⁶⁻¹⁷ Páant queéť nihat weemdíh ī cádahachah yuhna, Onesíforoboó dawá láa weemdíh enedih junít, ā t̄ái weñanap be. Nemat muúboó wā jumuchah yuhna, Roma t̄átchiboó junít, wā chéen ā jummatdih t̄íc

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

jenah joicánjeh, weemdih maatápdih bid-niji weemdih ā bid juyúp jī. Páant weemdih ā túi teo wáacat jīb, ā déewādih jwī Maáh ā jīgah en teo wáaca naáh. ¹⁸Efeso tátchiboó jwī jumachah, weemdih bádí ā teo wáacatjidihbut ma túi jéihna caá. Pánihna, jwī Maáh Jesúsdi h bádí wā uúbhna caá, nin baácboó jwúb dei jūóhñit, caandih bádí ā jīgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúh táini soldado panihni

¹Meemboó, wā wūh panihni, Jesucristo meemdih oinit, ā teo wáacachah, caandih ma túi péenaá. ²Dawā wā bohéatdih joiní meem jwáh bitadih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ā náahat pah túi chājnit, bitadih bohé jéihnitbut ī jumna naáh.

³Soldadodih buwat ā jumachah yahna, ā cádahcat pah muntih, meemdihbut bíic yoobó ā yapachah, Jesúsdi h ma cádahca bojó. Jwiít nihat Jesúhwādih bíic yoobó ā yapna caá. ⁴Ded soldado ā maáhdih weñáihna, ā wutat pahjeh caá ā chājap. Soldado nihcanni ā chājat pínahdih páantjeh chājna, ā maáh ā wutat pah āta jéih chājcan tagaá. Pánihna, soldado ā chājat pah muntih, meembút Dios ā weñat pínahdihjenah joinít, ā wutat pah ma túi chājaá. ⁵Pánihat dée, ded náoni maáta ī wutat pah túi chājnjeh, ā wēp náwat jíbdi h ā jéih bíbohna caá. Pánihna, náoni ā túi chājat pahjeh muntih, Jesucristo ā wutat pah ma túi chāj cádahcat jīb, ā pebhna ma juibínachah, meemdih túinidih ā wūhbi pna caá. ⁶Pánihat dée muntih, wápchi túi teoni-boó ā tewat jīb jeemátidih jwií h bíbohna caá náahap. Pánihna, Dios meemdih ā wutat pah ma túi chājat jīb, ā pebhboó ma juibínachah, meemdih wēinit, ā túi chājbi pna caá. ⁷Wā niijátidih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwī Maáh meemdih ā túi jéihyabipna caá.

⁸Ded pah Jesucristo ā jumati jidih ma quíib buadca bojó. Caán maáh David juima át jumap wut jī. Wunna yahna, ā jwúb boo pud jūwátji táini doonádih wápí bohénap jī. ⁹Pánih caandih wā bohéat jīb, yeejép chājnitdih ī nemat pah, weemdih

ītah tōpjih chéonit, nemat muúboó ī nemechah, wā moh yéejna caá. Pánih jumna yahna, Dios naáwátidih wā bohé cádahcan niít. ¹⁰Dios ā níonitdih bohéna, yeejép wápí yapna caá, queébut Jesucristoíhwā ī jumat pínah niijná. Áihwā iiguipna bejnit déejidih ā túi úbnit pínah ī jumachah, queét Diosjeéh ī túi jumbipna caá.

¹¹Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwī yeejat jīb ā wun wūhat pah muntih, jwiítbut ájeéh wunnit panihnit, yeejatdih cádahnit jwī jumna caá. Pánih cádahnit, ájeéh jwúb boo pud jūóhñit panihnit, ájeéh páantjeh jwī jumbipna caá.

¹²Áihwā jwī jumat jīb yeejép yapna yahna, ā náahat pah jwī chāj cádahcan, ā maáh jumapboó caán bíicdih jwiítbut maáta jwī jumbipna caá.* Oboheéhtih, “Jesucristodih wā jéihcan caá”, jwī niijíchah, caanbut jwiítidih bíic yoobó ā niijbi pna caá.*

¹³Jwiít jwī niijátji pah jwī chājcah yahna, caánboó ā niijátji pahjeh ā chājbi pna caá. Yeecanni jumna, ā niiját pahjeh chājni ā jumna caá.

Diosdih túi teo wūhni ded pah ā jumat

¹⁴Majeéh jumnit Jesúhwādih buatéh wā naáwátidih ma túi náhninaá. Dios ā enechah, queétdih ma míic jūihcat tútú. Í jenah joyátjihjeh ī míic jūihñachah, dedé pínah nihcan caá. Pánih jūihna, teo wáac-can, míic yéejana caá ī chājap. Í míic jūihñatdih joinít, ī buwa jenah joiná caá. ¹⁵Dios naáwátidih túi jéihñit, caán meemdih ā wutat pah, bitadih áih túini doonádih yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chājachah ennit, “Ma túi chājna caá”, Dios ā niijíchah joinít, ma túiccan niít.

¹⁶Diosdih jéihcannitboó ī jenah joyátjihjeh ī míic wéhenachah, ma joyáh bojó. Páant ī míic wéheat dedé pínah nihcah, chah ī yéej chājbi pna caá. ¹⁷Páant ī yee bohéat, yahwít ā moóp aabát pah, bitadih ī yéejana caá. Páant tiguaá Himeneo, Fileto wūt jumnitbut ī chājap. ¹⁸Páant ī yee bohéatdih joinít, Dios naáwát yoobátidih īt cádahap wut jī. Pánih cádahnit, “Jesúhwā jáantjeh ítat pūh laab béjep be”, queét īt

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9

niij yee bohénap wut jī. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúhwādhī ī yéejanachah, caandīh īt cādahap wut jī. ¹⁹ Obohjeēhtih, páant ī yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobópdih ā jumna caá. Caán ā tūut nūmncán niit. Páantjeh biic yoobó ā jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani āt niij daacáp tajī: “Jwī Maáh áihwādhī ā jéihna caá”, āt niij daacáp tajī.* “Jesús wā Maáh caá”, niijnitboó, yeejép ī chājatdih ī cādaha naáh”, biihboó āt niij daacáp tajī.

²⁰ Jwiit Jesúhwā nin pah caá jwī jumap: Búdi muúboó dawá pamapna ā jumna caá. Biquína oro, platajīh ī chājnjī jum, biquína máa naá, wáam déepjīh ī chājnjījibut ā jumna caá. Pánihna, caán muú mínah cáacwādhī nūmah jeémpnit, áih oro, platajīh ī chājnjī pamapnadhī wēi ennit, ī jeémát pínadhī ā cáagna caá. Obohjeēhtih, máa naá, wáam déepjīh ī chājnjījibóo yéó jáap jumāt pah jeémát cáagat pínah, ī yohnidīh ī yacat pínahbut ā jumna caá. ²¹ Pánihat pah, ded yeejép ā chājatdih cādahnit, oro, platajīh ī chājnjī pamap panihni jumna, jwī Maáh ā weñat pínahdih ā jéih chājipna caá. Páant ā chājachah, jwī Maáh caandīh ā wēi enbipna caá.

²² Meéamboó jáap jumna, japata ī yéej chāj nínahatdih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pánih iinít, tūiniboodīh chājna, jwī Maáh Jesúsdih chah jenah joinit, bitadhī ma túi oyoó. Pánih oinit, míc jūihcanjeh, ijeéh ma túi jumú. Nihat Jesúsdih túi wúbhñitbut biic yoobó ī chāja naáh. ²³ Jenah joicánnit ī míc jūihñuchah, ma joyáh bojoó. Beh joicánjeh, míc wúbh joinit, queéjeh chah ī míc jūihna caá. ²⁴ Obohjeēhtih, Dios naáwátidih bohéniboodīh míc jūihcat caá náahap. Pánih jūihcan, nihadīh túi chājnit, túi bohénit, biicmantjeh ijcan tūinijeh jumāt caá náahap. ²⁵ Á naáwátidih joíhcan, mácah niijnitdih ijcanjeh túi bohéat caá náahap. Páant tūinijeh nī bohénachah joinit, Dios ā teo wáacatjīh ī yap yohatdih cādahna, tūini bohéatboodīh “Caán yoobópdih caá”, ī niij jenah joibipna caá. ²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinit, queét nemépwā ī maáh ā náahat pah chājnitjī caandīh ī cādahbipna caá. Pánih

cádahnit, ā jwúub yéej chājat tūutuchah yuhna, yoobópdih bohéatdih jepahnit, ā wututboodīh ī jepahcan niit, buca.

3

Péeni yéó jáapdih ded pah cáacwā ī jumāt pínah

¹ Būh, Timoteo, nindihbut ma túi náhinaa: Jesús ā jwúub dei jūúwát pínah jātīh, cáacwādhī búdi buwat ā jumbipna caá. ² Caán láa, cáacwā bitadhī teo wáacat pínahdih jenah joicán, ī weñat pínahdihjeh ī jenah joibipna caá. Pánih jenah joinit, dawá bií déedih ī bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadhī chah wā jumna caá”, niij jenah joinit ī jumbipna caá. Cáacwādhī, Diosdihbut yeejép wéhenit, ī mánadhībut yap yohnit ī jumbipna caá. Bitá queétdih ī túi chājachah yuhna, “Túina caá”, niijcánnit ī jumbipna caá. Diosdih wēicanjeh, búdi yeejép chājnit ī jumbipna caá.

³ Cáacwādhī oican, ī jígah en teo wáacan niit. Yeejép doonádhī naóhnit ī jumbipna caá. Ī jenah joyátjīh yeejépdih ī jéih chāj cādahcan niit. Cáacwādhī tūbit yeejép chājnit, tūiniboodīh ī en iibipna caá. ⁴ Ī chéenwādhī yuh buca yeejép ī chājipna caá. Jenah joicánjeh chājnit, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinit ī jumbipna caá. Queét ī weñat pínahdihjeh chājnit jumna, Diosboodīh náahcánnit ī jumbipna caá. ⁵ Cáacwā ī enechah, Diosdih túi wēinit pah jígohnit jumna yuhna, Ī jenah joyátidih ā tūut nūmát pínahdih ī náahcan niit. Pánihñitdih ma pej jumca bojoó.

⁶ Biquína páníh chājnit bitaíh mūnádih waadnit, “Dios naáwátidih yeebdīh bohénadhī wā jūúwup be”, caanjīh jumnit yaáhdih ipí niij yeena caá. Páant ī niij yeenachah yuhna, queét yaádh túi jenah joicánnit, yeejép chājnit jumna, Ī yee bohéatdih ī wēi joiná caá. Queét yaádh búdi Ī yéej chājīhna caá. ⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéatdih joíhna, Dioih yoobópdih bohéatboodīh ī náahcan caá. ⁸ Jon jātīh Egiptodih moón jióhñitjī, Janes, Jambres wūt jumnit, Moisésdih Īt yap yohíhip wut yuh jī.* Páant Ī yap yohíhat pah muntih queét

* 2:19 Nm 16:5; Jn 10:14; 1Co 8:3 * 3:8 Ex 7:11

yaáhdih yee bohénitboó túini bohéatdih ī en iiná caá. Queét yeejépdihjeh jenah joinít ī jumna caá. Pánih jumna, Jesúsdih túi jenah joicán, áihwā yoobát ī nihcan caá. ⁹Queét ī yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjeh queétdih ī jepahbipna caá. Ī yee bohéatdih “Caán yeejép bohéat caá”, cáacwā ī niij jéhibipna caá. Janes, Jambresjīh ī yeeatjidih jon jātīh moón ī jéihyat pah mantīh, Jesús ā jwáub dei jūúwát pínah jātīh jumnitbut ī yeeatdih ī jéhibipna caá.

Timoteodih ā jwáub wutat

¹⁰Obohjeéhtih, ded pah wā bohéat, wā jumát, wā jenah joyátidihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Jesúsdih wā túi jenah joyátidih, fījat wihcanjeh cáacwādih oina wā teo wáacat, yeejép yapna yuhna wā cádahcatdihbut ma jéihna caá. ¹¹Weemdíh yeejép ī chājachah, búdí wā yeej chūúátjidihbut ma jéihna caá. Antioquia, Iconio, Listra tātchinaboó Jesúsíh doonádih wā jib bohéat jīb, weemdíh yeejép ī chājatjidihbut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, ī mawíhichah yuhna, jwī Maáh Jesúsboó weemdíh ā wapachah, ī jéih maocap jī.* ¹²Páant weemdíh ī chājat pah, nihat Jesucristofhwā caandíh ī túi péeat jīb, bita queétdihbut yeejép ī chājat pínahdihbut jwī jéihna caá. ¹³Yeejépwā, yeenitbut chah yeejép chājnit ī jumbipna caá. Bitadih yeena, queétjehbut ī yeeatdih joiná, chah yeejép ī jumbipna caá.

¹⁴Obohjeéhtih, ma éet, ma íin, weembút meemdíh jwī bohénachah joiná, meémboó mat túi jepahap wut jī. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, niij jéihnit, yoobópdih jwī bohéatjidih túi náhninit, ma péé cádahca bojó. ¹⁵Meém wébít jum láa, Dios naáwátidih mat jéih jwíhīp wut jī. Pánih jéihnit, Jesucristodih túi jepahnit, iiguǵpna bejni déejidih Dios ā túi ubni ma jumna caá. ¹⁶Dios naáwátidih nihat daácnitdih “Nin pah ma niij daacá”, Diosjeh át niij daacát túutp wut jī. Pánihna, ī daacátjidih jwiítidih bohéat caá náahap, yoobópdih naáwátidih jwī túi jéihyat túut niijná. Pánih jéihnit, “Caán yeejép wā chājatdih cádahat caá náahap”, jwī niij jéihna caá. Caandíh bohéna, túiniboodíh jwī jéih túut nuumná caá. Pánihna, yeó jáap jumát pah túi chājat túut niijná, ā

naáwátidih bohéat caá náahap. ¹⁷Ded Dios naáwátidih túi míic bohéna, nihat túinidih ā jéih chājipna caá.

4

¹Jesucristo, nihat cáacwā ī Maáh jwáub dei jūóhna, báadhnit, wunnitbut ded pah ī chājatjī jīb ā naóhbiipna caá. Pánihna, caán, ā líp Diosbut ī enechah, meemdíh nin pah wā wēp naóhna caá: ²Yeó jáap jumát pah cáacwā ī joífhichah, ī joífhcah yuhna, Dios naáwátidih páantjeh ma bohénaá. Pánih bohéna, cáacwā ī yeej chājatdih jéihyanit, “Jwáub yeej chājcanjeh, túiniboodíh ni túut nuumú”, ma niij naáwá. Pánih naóhnit, chuucánjeh, queétdih ma túi bohé cádahca bojó. ³⁻⁴Túttimah bóo láa, cáacwā túini bohéatdih ī joífhcan níit. Pánih joífhcan, ī náahatdihjeh chājíhna, ī weñat pínah bohéatdihjeh joífhnit, mácah bohénitboodíh búdí ī bidbipna caá. Páant ī bidichah, dawá queétdih ī yee bohébiipna caá. Túini bohéatdih cádahnit, mácah bohénit ī jenah joyátjīhjeh ī bohéatboodíh ī joibipna caá. Pánihna, waícanjeh páant ā yapat pínahdih jéihnit, meémboó Dios naáwát, yoobópdih jumnidih, ma bohé cádahca bojó. ⁵Pánih bohénit, queét yeenit pah chājcat túut niijná, túi jenah joiná ma jumú. Yeejép yapna yuhna, bíic yoobó chājnit, túini doonádih ma bohé cádahca bojó. Pánih cádahcan, Dios meemdíh ā wutat pah ma túi chāj péanaá.

⁶Weém Dios ā wutat pah, ā naáwátidih wā jib bohéatjī jīb weemdíh ī mao yohat pínah bahnijeh caá ā judhdup. ⁷Wā wunat pínah jātīh nin pah meemdíh wā naóhna caá: Jesúsíh túini doonádih Dios weemdíh ā bohéat túutuchah, wā túi bohénap be. Nihat ā wutat pah wā chāj péanap be. Pánih chājnit, yeejép yapna yuhna, caandíh wā túi jenah joí cádahcap be. ⁸Pánihna, wā túi chājatjī jīb jwī Maáh jeáboó ā bíboh páina nacaá. Nihat cáacwā ded pah ī chājatdih jéih beedána, yoobópdih jīb wāhni jumna, ā wutatdih wā túi jepahatjī jīb, ā jwáub dei jūóhni yeó jáapdih weemdíh ā túi chājipna caá. Bita caandíh oinitbut ā jwáub dei jūúwát pínahdih túi páinit ī jumuchah, jwī Maáh Jesús bíic yoobó queétdih ā túi chājipna caá.

* 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

Timoteo ded pah ā chājat pínah

⁹ Waícanjeh wā pebhna ma jūúwú.
¹⁰ Demas wūt jumni chah dawá bíí déedih náahna, weemdíh cádahnit, Tesalónica tútchina ā jwúb bejep be.* Crescente wūt jumni Galacia baácna ā bejchah, Tito wūt jumni Dalmacia baácna ā bejep be.* ¹¹ Páant ī yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wājeéh ā chāwáp.* Pánihna, bita teo wáacnitdih náahnit, meemdíh wā jūúwát túutna caá. Pánih jūóhnit, Marcosdihbut ma numah jūúwú.* Cristoíh doonádih wā bohénachah, weemdíh túi teo wáacni pínah caán ā jumnipna caá. ¹² Tíquicodih Éfeso tútchina wā wahap be.* ¹³ Ninna jūóhna, Troas tútchiboó* Carpo wūt jumniíh muudíh wā jwej jūóhni cúbuh jweyát chóodih, wíih papélah tólihnadihbut ma ub jūúwú. Wíih papélah náonadih báach búdí wā náahna caá. Pánihna, caandíhbut ma ub jūúwú.

¹⁴ Alejandro wūt jumni itahdih teoni weemdíh búdí yeejép ā chājap be.* Páant ā chājatji jíib Dios caandíh ā peéh chājipna caá.* ¹⁵ Caán Alejandro jwí bohéatdih búdí ā yap yohna caá. Pánihna, caandíh ma túi chāja chaáh, meemdíh yeejép ā chājcat pínah niijná.

¹⁶ Roma tútchidih moón ī maáta weemdíh ī jwíih uúbh joyóchah, wā chājatjidih wā bohéatdihbut queétdih wā naáwáchah, det weemdíh teo wáacnit pínah ī wihcap be. Úummit, nihat weemdíh ī cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdíh ī cádahachah yuhna, Dios queétdih ā peéh chājca bojo naáh. ¹⁷ Weemdíh páant ī cádahachah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó ā teo wáacap be, áih doonádih wā naóh beedáat pínah niijná, nihat judíowā nihcannit ī joyát pínah niijná. Jiowá panihnit weemdíh ī mao yohat déedih ā túi wapap be. ¹⁸ Nihat weemdíh yeejép chājnitdih yap yohnit, jwí Maáh weemdíh ā wapbipna caá. Pánih wapnit, jeáboó maáh ā jumupna weemdíh ā túi bejat túutbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumap pah “Caán chah túini, chah wēpni

Maáh caá”, jwí niíj jíih. Páant tíí ā jumnah.

Á péé túyat túutat

¹⁹ Prisca, Aquila,* Onesíforo* ā pebh moonbút ī túyu naáh. ²⁰ Erasto* Corinto tútchiboó ā chāwáp jí. Trófimo* Mileto tútchiboó tubúp chūúhnit, ā chāwáp jí.

²¹ Meémoó mah noój láa játih waícanjeh ma jūúwú. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bita Jesúhwábut meemdíh ī túyat túutna caá.

²² Jwí Maáh Jesucristo majeéh ā jumna naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 4:10 Col 4.14; Flm 24 * 4:10 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4 * 4:11 Col 4.14; Flm 24 * 4:11 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24 * 4:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8 * 4:13 Hch 20.6 * 4:14 1Ti 1.20 * 4:14 Sal 62.12; Ro 2.6 * 4:19 Hch 18.2,18 * 4:19 2Ti 1.16-17 * 4:20 Hch 19.22; Ro 16.23 * 4:20 Hch 20.4; 21.29

TITO

Titodih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wáhni wá jumuchah, Jesucristoh doonádih weemdih ā naáwát tútup jī, ā ñionitboó Jesúsdi h jephahnit, jwí bohéat pahjeh ī túi chājat pínah niijná. ² Dios yeecanni nin baácdih ā chājat pínah jātih “Wíihwā jeáboó wājeéh páantjeh ī jumbipna caá”, āt niijíp wut jī. Pánihna, caán táini doonádih jephahnit páantjeh jeáboó ī jumat pínahdih ī jéihna caá. ³ Ā ñioni yeó jáapdih páant ā niijátjidih cáacwádih weemdih ā naáwát tútup jī. Weemdih páant wutni iiguípná jwí bejat déejidih túi ubni caá. ⁴ Pánihna, Jesúsdi doonádih wá bohénachah joinit, Tito, meém Jesúsdi h ma túi jephah jī.* Meemdih bohéni wá jumuchah, wá wááh yoobát panihni caá ma jumup. Páant ma jumuchah, nin núodih meemdih wá daác wahna caá. Dios jwí íp, Jesucristo jwiítdih túi ubni bícdih meemdih oinit, ī teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadih moondih ā teo wáacat

⁵ Creta quewaboó bícdih jwí jum láa, caanjih moón Jesúsdi h wá ī túi chājat pínahdih bohé beedáat ā judh jwuhup jī. Páant ā judh jwuhuchah jéihnit, meemdih ī pebh wá chāwát tútup jī, queétdih ma túi bohéat pínah niijná. Pánih bohénit, íih tútchina jumat yoobó Jesúsdi h wá ī maáta pínahdih meemdih wá níwat tútup jī. ⁶ Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yoobópdih chājni caá”, cáacwā ī niijnítdih, bíc wilidihjeh bíbohndih ma níwíí. Páant ma ñionit ī wehbut Jesúsdi h jephahnit, túi chājnit, yap yohcannit ī jumá naáh. ⁷ Jesúsdi cáacwádih en daonit, ā naáwátidih bohénit pínahdih ñiona, túi chājnit, “Weém nihat jéihni caá”, níj jenah joicánnit, bícmantjeh íjcannt, máihcannit, míc maocannit, bí déedihbut túbit bidcannitdih ma níwíí. ⁸ Pánih ñiona, íih muúdh bitadidih wéi waadát tútutnit, túi jenah jói bitadidih teo wáacnit, yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi yoobópdih chājnit, Dios naáwátidih túi

jephahndih ma níwíí. ⁹ Jwí túi bohéatdih jephah cádahcannit ī jumá naáh, bita ī bohéatdih joinit, ī weñat pínah niijná. Caán bohéatdih yap yohnditboó ī yeeatdih jéihnit, ī tút nnumbípna caá. Pánihna, Jesúsdi h wá ī maáta pínahdih ded pah ī chājatdih túi ennit, ma níwíí.*

¹⁰ Dawá ī maátadidih yap yohndit, túi jenah jói wéhécannit, yeenit caá ī jumup. Pánih yeejép chājnitjééh jumnit, dawá Jesúsdi h jephahna yuhna, judíowádih Dios ā watatji pah quehli nah yapat chóodih judíowā nihcannitdihbut bóodat tútutnit ī jumna caá. Pánihna, ded pah ī chājat yoobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ī tút nnumát pínah niijná. ¹¹ Dinerodihjeh bidnit, queét mácah ī bohéna caá. Páant ī chājachah, tíc náah ā jumna caá. Páant ī yee bohénachah joinit, dawá neoná, ī weha mána, ī weh bícdih, queétdih jephahnit, táini doonádih ī cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat tútca bojó.

¹² Queét Cretadidih moón ded pah ī jumatdih nihat cáacwā ī túi jéihna caá. Jon jātih naóhniobobút, íjeéh jumniiji yuhna, nin pah āt níj naáwáp wut jī: “Creta quewadih moón túbit yeenit, yeejép tac behna míc maonit, búdí jeémíhnit, ī weñat pínahdihjeh chājna, ípí tewíhcan caá”, āt niijíp wut jī. ¹³ Páant ā niijátji yoobópdih tígáa. Páant ī jumatdih jéihnit, queét Jesúsdi h wádih ma wép naáwá, mácah bohéatdih cádahnit, Jesúsdi h wá jwúub jephahat pínah niijná. ¹⁴ Pánih tút nnumnit, jwiít judíowā jwí nuowā ī jenah joyátjiljeh ī naáwátjidih, táini bohéatdih yap yohndit ī watatdihbut ī joyáh bojbiipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátdih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit ī niijíchah yuhna, Jesúsdi h túi jenah joinitboó “Caandih wá jeéméchah, ā túina caá”, ī níj jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jephahcannitboó yeejép chājna, yéj chājatdihjeh ī jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chājna yuhna, “Ā túina caá”, ī níj jenah joiná caá. ¹⁶ “Diosdi h wá túi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ī chājna caá. Páant ī chājachah ennit, Diosdi h ī jéihcatdih jwiítboó jwí jéihna caá. Túbit yeejép chājna, Dios naáwátidih yap yohndit, queét táiniobódh ī jéih chājcan caá.

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

2

Titodih túi yoobópdih ā bohéat túutat

¹Páant yeejép ī jumūchah jéihnit, meém-boó queétdih yoobópdih ma bohénaá. ²Pánih bohénit, behnit neonádih nin pah ma niij naáwá: “Túinijeh jenah joinit, ñi túi chājaá, ‘Caán túini caá’, cáacwā yeebdíh ī niiját pínah niijná. Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdihtú tui jenah joinit, áihwádih oinit, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojó”, ma niijí. ³Behnit yaádhdihtú biíc yoobó ma bohénaá, Jesúsdihtú jepahna, túi chājnit yaádh ī jumát pínah niijná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ī jumá naáh. Pánih jumnit, queébtú bita yaádhdihtú túini doonádih ī bohéna naáh. ⁴Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buúgdíh nin pah ma bohéat túutú: “Ñi weha mánadihtú, ñi wehdihbut ñi oyoó. ⁵Túí jenah joinit, yeej chājcannit, ñíih muúdihtú jumnitdihtú ñi túi en dawaá. Bitadihtú túi teo wáacnit, ñi weha mánadihtú túi jepahnit yaádhbut ñi jumúú, bita yeebdíh ennit, Dios naáwátdih yeejép ī naóhcat pínah niijná”, ī niij naáwá naáh.

⁶Japatadihtú nin pah ma niij bohénaá: “Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinit ñi jumúú”, ma niijí. ⁷Meémboó túinijeh ma chājaá, meemdíh ī en yacat pínah niijná. Yeecan, túinijeh ma bohénaá. ⁸Pánih bohéna, ma túi jenah joyoó, bita meemdíh ī naóh yacat pínah niijná. Páant yoobópdih ma bohénachah ennit, jwiítdih eníhcannit ī naóh yaquihna yuhna, ī tíicbipna caá.

⁹Teo wáhnitdihtú jwuh nin pah ma niij bohénaá: “Ñi maátadihtú wéi jepahnit, yeejép niijcánjeh, ñi túi teo wáhuú, queét ī weñat pínah niijná. ¹⁰Ñi maátaíh bíi déedih ñi nuumcá bojó, ‘Caánboó yoobópdih jumni caá’, queét yeebdíh ī niij jenah joyát pínah niijná. Páant ñi túi chājachah ennit, Dios jwiítdih túi ubniíh bohéatdihtú bita ī wéi joibpna caá”, ma niijí.

¹¹Dios nihtú cáacwádih oi teo wáacna, iiguípna bejnit déejidih ā túi ub beedáíhtú dihtú nihtú jwiítdih cáacwádih át jéihyanap taga. ¹²Caandíh eníhcannitboó yeejép chājatdihtú ī

ñinahatdihtú Dios jwiítdih ā cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túiniboodíh ā chājat túutna caá. ¹³Pánihna, Jesucristo, jwiítdih túi ubni, Dios wepni búdí ā yeh iigátjih ā jwáub dei jwáwúchah, jwí enat pínah yeó jáapdihtú wéi páina caá jwí chājap.* ¹⁴Caán Jesucristo jwí yeejat júb buúdáatdihtú júb chājna, át wun wáhuap tají,* nihtú jwí yeej chājatdihtú cádahnit,* áihwá jwí jumát pínah niijná.* Pánih yeej chājatdihtú cádahnit, túiniboodíh wéi chājnit jwí jumbipna caá.

¹⁵Páant wá niijátdih queétdih ma bohé beedáat pínahdihtú caá meemdíh wá náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ā wépatjih queétdih ma túi naáwá. Í yeej chājachah ennit, queétdih ma túut nuumát túutú. Páant ma bohénachah, “Caán ā bohéat dedé pínah nihtú caá”, ī niijcá bojó naáh.

3

Jesúíhwá ded pah ī túi chājat

¹Nin pahbut queét Jesúíhwádih ma niij bohénaá: “Ñíih baácdihtú moón maátadihtú jepahnit, táinidihjeh ñi chājaá. ²Bitadihtú yeejép doonádih naóhcan, míc juihcan, bitadihtú túi teo wáacnit ñi jumúú. “Weém nihtú jéih beedáni caá”, ñi niij jenah joicá bojó”, ma niijí.

³Jon játih jwiítdih jenah joicannit, yap yohnit, yeeatdihtú joinit, yeejép chājatdihtú ñinahnit, jéih cádahcannit jwí jumap jí. Bitadihtú en juihnit, en ñinah íjnit, bita jwiítdih ī en juihñachah jwiítdih queétdih en juih jwáubanit jwí jum jwuhap jí. ⁴⁵Obohjeéhtih, páant jwí jumachah yuhna, Diosboó jwiítdih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wat jí, iiguípna jwí bejat déejidih ā túi ubat pínah niijná. Jwiítdih jwí túi chājat júb át ubcap taga. Obohjeéhtih, jwiítdih jíghah ennit,* Túini Espiritudih jwíjeéh ā jumát túutap jí. Pánih jwíjeéh jumnit, jwiítdih búdí ā teo wáacna caá, jwí yeej chājatdihtú cádahnit, túiniboodíh jwí chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios ā weh jwiítdih át jumát túutap tají. ⁶Jesucristo jwiítdih wun wáhnit, boo pud jwóhna, ā púuh laab

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20:28; Mr 10:45; Gá 1.4; 1Ti 2.6
7.6; 14.2; 1P 2.9 * 3:4-5 Dn 9.18 * 3:4-5 Ef 5.26

* 2:14 Sal 130.8; Mt 20.28 * 2:14 Ex 19.5; Dt 4.20;

béjечah, Dios Túini Espíritudih át wahap taji, ā wēpatjih jwiít dih ā túi teo wáacat pínah niijná. ⁷ Pánih teo wáacnit, jwiít dih oina, “Caán túini caá”, Dios ā niíf enat jíib, ājeéh páantjeh jwí jumbipna caá. Pánihna, ājeéh jwí jumat pínahdih jéihna, Jesucristo ā jwúub dei júúwát pínahdih jwí wēi páina caá.

⁸ Páant wā niiját yoobóp dih caá. Pánihna, caandíh cáacwādih ma wēp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini ī chājat pínah niijná. Wā daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihát caandíh ī túi joyó naáh. ⁹ Pánih joinít, oboh ī jenah joyátjihjeh ī míc jūihca bojo naáh. Í nuowā ī wūtnadih, Moisés ā wutatjidihbut míc wéhenit, ī míc jūihñat dedé pínah nihcan caá. Páant ī míc jūihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúh wādih ā íjanachah enna, “Páant ma chājca bojoó”, caandíh ma niijí. Chéne láajeh caandíh páant ma niíf naáwá. Túttimah, ā jwúub yap yohochah enna, caandíh Jesúh wā ī pej jumca bojo naáh. ¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chājni ā jumna caá. Pánih yeejép chājnit, caanjéh tigaá yeejép ā jummatdih bitadih ā jéihyanap.

Pablo ā péé naáwát

¹² Artemas ā bejíhichah, ñi pebhna wā wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ā jéih bejcah, Tíquicodih wā wahbipna caá.* Pánihna, caanná ā juibínachah, meémboó ñahwat jwúub jūóhñit, Nicópolis tútchiboó weemdíh ma jwááap. Caán tútchiboó mah noój láa wā jumíhna caá. ¹³ Zenas, áih cáacwā ī wutatdih jéihnidih, Apolosdihbut ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúh doonádih naóh jibidih ī bejat pínah játih, dedé ī náahatdih queétdih ma wūhuú. ¹⁴ Jwíjeéh jumnit Jesúh wā ded pah ī túi chājat pínahdih ī jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ī teo wáacat túut niijná.

Pablo ā péé túyat túutat

¹⁵ Nihat wājeéh jumnit meemdíh ī túyat túutna caá. Caanjíh jumnit jwiít dih oinit Jesúh wā ī túyu naáh. Dios yeebdíh búdí oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 3:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12

* 3:13 Hch 18.24; 1Co 16.12

FILEMÓN

Filemóndih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoŝh doonádih wā naáwát jíib nemat muúboó jumni, jwí úd Timoteojih meém Filemóndih jwí túyat túatna caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoŝh doonádih naóhni ma jumuchah, nin núodih meemdíh wā daác wahna caá. ² Míih muúdíh míc wáacnit Jesúfhwádih, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wā túyat túatna caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wā chājat pah Cristoŝh doonádih naóhni ā jumna caá. ³ Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Filemón ded pah ā jummat

⁴⁻⁵ Wā dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah jointit, nihat áihwádih ma oyat doonádih wápí joiná caá. Pánih jointit, meemdíh uúbhna, “Túina caá, Paá”, Diosdih wápí niijná caá. ⁶ Jwiít Jesúsdih túi jenah jointit, bíic yoobó áihwā jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ā teo wáacatjih jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjih jwí túi jummat pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wápí níj uúbhna caá. ⁷ Bitá Jesúfhwádih oinit, mat túi teo wáacap wut jī, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chājat doonádih jointit, weembút búdí wā wēina caá.

Filemóndih Onésimodih ā wēi jwāáat tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúfhwádih oina, ma túi teo wáacatdih jéihnit, buu Onésimo, meemdíh teo wūhniji, ma pebhna ā jwúub juibí-nachah, bíic yoobó ma túi chājat pínahdih meemdíh wā náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wā jumuchah, Cristoŝh doonádih wā bohéat jíib nin nemat muúboó í nemep jī. Ninna weemdíh Onésimo* ā en jibichah, caandih Cristoŝh túini doonádih wā naáwáp jī. Páant wā naáwáchah jointit, caandih ā jepahap jī. Pánihna, buu caambút Jesúfh jumna, wā wūúh panihni ā jumna caá. Weemdíh Cristo naáwát túatna, ā ñioni

jumna, ded pah Onésimodih ma chājat pínahdih wāta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, túi míc oinit jwí jumuchah, ded pah caandih ma chājat pínahdih wutcanjeh, meemdíh wā naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ā jepahat pínah játih, meemdíh teo wūhni jumna yuhna, át túi teo wáaccap wut jī. Obohjeéhtih, buu Cristoŝh jumna, túat muumnit, oboh jumni ā nihcan caá, buca. Weemdíh túi teo wáacni jumna, meemdíhbut túi teo wáacni ā jumbipna caá. ¹² Pánihna, buu caandih búdí oina yuhna, meemdíh wā jwúub wahna caá. ¹³ Obohjeéhtih, nemat muúboó wā jummat pónih, wājeéh wāta chāwát túat tagaá, weemdíh ā teo wáacat pínah niijná. Páant wājeéh ā jumuchah nihna, meém weemdíh ma jéih teo wáacadih jūóhcah, caánboó meem páh āta jéih teo wáac tagaá. ¹⁴ “Pablodih teo wáacat túat niijná, ájeéh ma chāo jwúuhú”, caandih ma niijíchah, wājeéh caandih wāta chāo jwúhat túatup taga. Obohjeéhtih, meemdíh pánih wutíhcan, weemdíh túi teo wáacni ā jumuchah yuhna, caandih ma pebhna wā jwúub bejat túatna caá. ¹⁵ Nin pah wā jenah joiná caá: Onésimo meemdíh ā jweyéchah yuhna, Dios ā náahat pahjeh, bahni át cádah jwuhup tagaá, majeéh túinijeh ā jwúub jummat pínah niijná. Ma pebh jwúub juibí jumna, ā jwúub jweicán níit, páant muntih. ¹⁶ Pánihna, buu teo wūhnijeh nihcan, ma úd panihni Jesúfh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, caandih búdí wā oyochah yuhna, wā oyat chah meémboó caandih ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwátidih Pabljih túi bíicdih bohénit jwí jumna caá”, níj jenah jointit, ma pebhna wā bejehchah, weemdíh búdí mata wēi jwááh taga. Páant weemdíh ma wēi jwááat pah muntih, Onésimodihbut bíic yoobó ma túi wēi jwááa. ¹⁸ Meemdíh ā yéej chājachah, ā jíib buudánachah nihna, weémboó caandih wā jíib chājbipna caá. ¹⁹ Páant wā chājat pínahdih wíih téihyajíh-jeh daácna caá wā chājap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúfh túini doonádih meemdíh wā naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdíh búdí jíib

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

bʉudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib bʉudáni ma jumachah yuhna, Onésimo ā jíib bʉudáatdih meemdíh wā jíib chāj bipna caá. ²⁰ Pánihna, wā dée, wā oini, jwī Maáh Cristoíh jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádih joinít, búdí wā wēibipna caá. ²¹ Páant wā naáwát dīh ma túi jepahat pínahdih wā jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wā jéihna caá. Pánih jéihnīt, meemdíh wā daác wahna caá.

²² Nindhbut meemdíh wā naóhbipna caá: Ñi pebhna wā bejat pínahdih jwī Maáhdih ñi wúbát dīh wā jéihna caá. Páant ñi wúbát dīh ā jepahachah, ñi pebhna juibína wā ũwat tólīh pínahdih ma á moh páñaá.

Á pée túyat túutat

²³ Épafras* meemdíh ā túyat túutna caá. Caánboó Cristoíh ā jumat jíib wājeéh nemat muúboó ā jumna caá. ²⁴ Marcos,* Aristarco,* Demas,* Lucas* yuh buca meemdíh ī túyat túutna caá. Cristoíh doonádih wā bohénachah, queétboó weemdíh túi teo wáacnit ī jumna caá.

²⁵ Jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 1:23 Col 1.7; 4.12 * 1:24 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 * 1:24 Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 * 1:24 Col 4.14; 2Ti 4.10 * 1:24 Col 4.14; 2Ti 4.11

HEBREOS

Dios ã wũúhdih cáacwãdih ã naáwát tútat

¹Jon játih ã naáwãtdih naóh yapanitjidih dawá láa Dios át naáwáp wut jì. Biquí láana í oo júmatjih, bíh láa oo júmat pah jígo-hatjih queétdih át naáwáp wut jì. Bíh láa ángelwãdih át naáwát tútup wut jì. Bíh láa ã wéheatdihjeh ít joyóp wut jì. Páant queétdih ã naáwáchah, jwí nhowãjidih ít jwúub naóh yapanap wut jì. ²Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ã wũúhboodíh áih doonádh át naáwát tútup wut jì. Á íp ã wutuchah, nin baácdih jeádhíbt ã wũúh át chájap wut jì. Pánihna, péeni yeó jáapdih nihat áih pínah ã jumúchah, ã ípboó nihat caandíh ã wũhípnã caá. ³Caán ã íp bíc yoobó jumna, túini yoobát ã jumãtdih jwiítdih ã júatna caá. Á wũúh ã wépatjih ã wutuchah, nin baác, jeábt páantjeh ã jumna caá. Jwiítdih wun wũhni jwí yéejãtdih ã yoh péaat túttimah, jeáboó púh laab béjnit, ã íp ã jéihyepmant bóo buwámant át chúudup wut jì.*

Dios wũúh ángelwã chah ã túyat

⁴Pánih jumna, ã wũúhboó ángelwã chah ã túina caá. Dios caandíh ã wũhni wépat-bút í wépat chah ã jumna caá. ⁵Páant ã jumúchah, ángelwãdih nihcan, ã wũúhdih-jeh nin pah Dios át niijíp wut jì:

“Meém wã wũúh caá. Páant ma jumúchah, buu nihat cáacwã í enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, át niijíp wut jì. (Sal 2.7)

Pánihna, ángeldih naóhcan, ã wũúhdihjeh nin pahbt át niijíp wut jì:

“Weém ã íp caá. Caán wã wũúh ã jumna caá”, át niijíp wut jì. (2S 7.14; 1Cr 17.13)

⁶Á wũúh ã cáac jumúchah, nin pahbt caandíh át niijíp wut jì:

“Nihat wíh ángelwã bóddicha caj yoh ñajnit, wã wũúhdih í wéi naáwá naáh”, át niijíp wut jì. (Dt 32.43; Sal 97.7)

⁷Áih ángelwãboodíh nin pah Dios át niijíp wut jì:

“Wíh ángelwãdih johlit wépép ã bejat pah wépép bejnit wã chájna caá. Queét weemdíh teo wũhntdih búdí iigát pah wépnit wã jumãt tútãna caá”, át niijíp wut jì. (Sal 104.4)

⁸Queétdih páant niijná yuhna, ã wũúh-boodíh nin pah át niijíp wut jì:

“Meém Dios jumnit, nihat cáacwãdih yoobópdih watni ma maáh jumãt ã buudcán niít.

⁹Túí chájatdih búdí wéinit, yéj chájat-boodíh ma iiná caá. Páant ma jumúchah, meemdíh wéi ennit, ma-jééh jumnit í weñat chah, weém, ma íp Dios, meemdíh wã weñana caá”, át niijíp wut jì. (Sal 45.6-7)

¹⁰Á wũúhdih nin pahbt Dios át niijíp wut jì:

“Maá, bíhmahjeh nin baácdih, jeádhíbt ma chájap jì.

¹¹⁻¹²Páant ma chájniji ã buudáh bejbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumbipna caá. Cáacwã moópni yéguehdih yohnit, jáap chóo í túut nuumát pah, jeá, baácdihbut yohnit, jáap jeá, jáap baácdihbut ma chájbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó wuncan, ma jumãt pahjeh ma jumbipna caá”, ã wũúhdih át niijíp wut jì. (Sal 102.25-27)

¹³Ángeldih niijcán, ã wũúhboodíh Dios nin pah át niijíp wut jì:

“Chah Maáh jumna, wã jéihyepmant bóo buwámant ma chúudú. Páant ma chúuduchah, meemdíh eníhcannitdih wã yap yohat túttimah, queétdihbut chah maáh jumnit, nihatdih ma wutbipna caá”, át niijíp wut jì. (Sal 110.1)

¹⁴Nihat ángelwã Diosdih teo wũhnt caá í jumup. Pánihna, ã wũúh ã túi wbnitdih í teo wáacat pínah niijná, jwí íp áih ángelwãdih ápí wahna caá.*

2

Cristo ã naáwãtdih jwí joyáh bojcat

¹Pánihna, Dios wũúh chah wépní, jwiítdih naóhni ã jumúchah jéihnit, caandíh

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17 * 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19

cádahcat túut niijná, jwí joiníjdih túi náhninit, jepahat caá náahap. ²Dios á wutatdih ángelwā í naóh yapanachah, cáacwāboó í yap yohat jíib Dios queétdih át peéh chājap wut jī. Í naóh yapani wutatdih cáacwādih jepahat átih náahap wut yuh jī. ³Obohjeéhtih, jwí Maáhboó ángelwā chah wēpni á jumatdih jéihnit, jwiítdih á túi ubat pínah doonádih jepahat caá chah náahap. Cáacwādih á túi ubat pínah doonádih caanjéh át jwíh naawáp wut jī. Páant á naawáchah joiníjiboó jwiítdih í jwúub naóh yapanachah, yoobópdi h á jumatdih jwí túi jéihna caá. Pánihna, áih táini doonádih joyáh bojna, Dios jwiítdih búdí á peéh chājat pínahdih jwí jéih jweicán niít. ⁴Jesúhwhā caán doonádih bohénit, cáacwā í jéih chājca naáhdih Dios á wēpatjīh dawá láa ít chāj jéutap wut jī. Páant í chājat pínahdih Táini Espíritubóó á náahat pahjeh queétdih wēpat át wūhup wut jī. Pánihna, á wēpatjīh í chāj jéutuchah, í bohéat yoobópdi h á jumatdih Dios queét joinítdih át jéihyanap wut jī.

Jesucristo jwiít pah á cáac jumat

⁵Péeni yeó jáapdi h Dios á jáap chājni baácdih moondíh ángelwā maáta í jumcan niít. ⁶Obohjeéhtih, jwiítboodih maáta á waadápna caá. Dios naawátidih bíic naóh yapaniji nin pah át niíj daacáp tajī:

“Cáacwā oboh jumnit í jumuchah yahna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapí túi en daoná caá.

⁷Maátcanjeh ángelwā í wēpat nump cáacwādih mat jum jwuhat túutap taga. Pánih jumat túutna yahna, buu queétdih wēpat wūhnit, maáta mat waadánap taga.

⁸Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácdih jumnit chah caá í jumup”, át niíj daacáp tajī. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yahna, buu jwí wut jwuhcan caá. ⁹Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácbóó á jumuchah, ángelwā nump jum jwuhnit, nihat cáacwādih búdí oina, át wun wūhup wut jī. Búdí yeejép yapna, jwiítdih á wun wūhuchah ennit, á wēpatdih wūhna, Dios

Jesúsdih maáh át waadánap wut jī. Pánihna, buu chah maáh, táini yoobát á jumatdihbut jwí jéihna caá.*

¹⁰Dios á náahat pah nihatdih chājni á jumna caá. Á náahat pah muntih jwiít á wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, á wūúhdih át wun wūhat túutap wut jī. Jesús yeejép yapna, á wun wūhatjīh jwiít cáacwādih yoobópdi h túi ubni caandih Dios át chājap wut jī. ¹¹Det í yeejatdih yohnit, queétdih túi ubni h Dios weh í jumna caá. Pánihna, Dios jwí íp á jumuchah, Jesús jwiít áihwādih “Queét wā úudwā caá”, tíccanjeh, á niijná caá. ¹²Jesús á ípdih nin pah á niijátidih Dios naawátidih naóh yapani át niíj daacáp tajī:

“Dios, ded pah ma jumatdih wā úudwādih wā naóhbipna caá. Nihat wíhwhā í míic wáac juyúchah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wā niijbípna caá”, á niijp jī”, át niíj daacáp tajī. (Sal 22.22)

¹³Nin pahbut bíih át niíj daacáp tajī:

“Meém chah wēpni jumna, weemdíh ma túi teo wáacbipna caá”, á ípdih á niijp jī”, át niíj daacáp tajī. (Is 8.17)

Nin á niijátidihbut át niíj daacáp tajī:

“Dios á wehdih weemdíh á wūhuchah, queét bíicdih ninjīh wā jumna caá”, á wūúh á niijp jī”, át niíj daacáp tajī. (Is 8.18)

¹⁴Pánihna, “Á weh”, á niijnít jwí jumuchah, Cristo jwiít pah át cáac jumup wut jī. Pánih cáac jumnit, cruzboó wun wūhna, nemépwā í maáh cáacwādih wunat túutnidih át yap yohop wut jī. ¹⁵Játi h jwiítboó jwí wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwí jumup jī. Pánihna, nemépwā í maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnitdih Cristo át watap taga.

¹⁶Ángelwādih teo wáaccan, jwiít Abraham juiená, Diohwhā pínahboodih át teo wáacap wut jī. Caandih jwí jéihna caá.

¹⁷Pánihna, jwiít á úudwā panihnitjeh cáac jumat caandihbut át náahap wut jī. Páant á cáac jumuchah, jwí yeejatdih yohat túut niijná, á íp caandih át wun wūhat túutap wut jī. Páant á wutatdih túi jepahna, jwiítdih jíggah en teo wáacnit, sacerdotewā

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2

ī chājat pah āt chājap wut jī. Pánih chājna, sacerdotewā ī chah maáh ā jumna caá.
¹⁸ Jwiít panihni ā jumuchah, caandíh búdí yeejép āt yapap wut jī. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā yéej chājat tútutachah yuhna, caandíh āt yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiít dihbut nemépwā ī maáh ā yéejaihichah, ā jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ā túyat

¹ Wā déewā, Jesúfhwā, Dios pebhboó benjnit pínah ā ñíonit ñi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ā naáwát tútutni ā jummatdih, sacerdotewā ī chah maáh ā jummatdihbut ñi túi náhninaá. Páant ā naáwát tútutni jumna, Dios jwiít cáacwādih ā túi ubat pínahdih āt bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiít dih āt wun wūhup wut jī, Diosjeéh jwí túi jummat pínah niijná. Páant ā jummat doonádih jwípí naóhna caá. ² Dios ā chājat tútut pahjeh Jesús āt chājap wut jī. Moisésjibut Dios caandíh ā wutat pahjeh, áih cáacwādih āt túi teo wáacap wut jī.* ³ Cáacwā mūdih ī wēi enat chah, caán chājniboodíh ípí wēi enna caá. Pánihat pah, Diosíh cáacwādih teo wáacni Moisésjidih ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboodíh weñat caá náahap. ⁴ Muú chājni ā wihcah, muú āta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiít dih chājni wihcah, jwiít but jwita wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihadíh chājni ā jumna caá. ⁵ Moisés Diosdih teo wūhni jumna, ā wutat pah áih cáacwādih āt túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios túttimah ā naáwát pínahdihbut āt jéihyanap wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wūúh jumna, ā íip ā wutat pahjeh jwiít dih en daoní ā jumna caá. Pánihna, úmcanjeh caandíh cáadahcan, ā pebhna jwí bejat pínahdih wēi páina, áihwā yoobát jwí jumna caá.

Diofhwā ájeéh ī chooát

⁷ Táini Espíritu Dios naáwátdih naóh yanidih nin pah āt níj daacát tútutap tají:

“**Buu**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojóó.

⁸⁻⁹ Ñi nuowā tútchi wihcapboó jumna, weemdíh ī yap yohop jī. Pánih yap

yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiít dih ā en daoní níit?” ī niijíp jī. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wā túi chājatdih ī enep yuh jī. Obohjeéhtih, páníh enna yuhna, ī jepahcap jī. Páant ī yap yohatji pah yeebbút bíic yoobó ñi yap yohca bojóó.

¹⁰ Weemdíh ī yap yohatji jíib queétdih búdí wā íjíp jī. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wā túi waawáchah yuhna, weemdíh ípí jepahíhcan caá.

¹¹ Pánihna, queétdih wā chooát tútut pínah pebhboó wā waadát tútutcan níit”, wā niijíp jī”, Dios ā níj naóhna caá”, āt níj daacáp tají. (Sal 95.7-11)

¹² Wā déewā panihnitá, jñi túi chāja chaáh! Yéej chājatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jenah joyátdih ñita cádah tagaá. ¹³ Nin baácboó jum jwuhna, yéej chājat tútut niijná, yeó jáap jummat pah ñi túi míic teo wáacá. Míic teo wáaccan, yéej chājna, “Páant wā chājachah, ā túina caá”, ñita níj jenah joi tágaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá. ¹⁴ Pánihna, Cristodih jwí jwíh jepahat pah, caandíh jwí túi jenah jóí cáadahcan, ájeéh jwí túi jumbipna caá. ¹⁵ Á naáwátdih naóh yapani nin pah āt níj daacáp tají:

“**Buu**, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojóó”, āt níj daacáp tají. (Sal 95.7-8)

¹⁶ ¿Det tigaá Dios ā naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ít jumji? Egipto baácđih jumnitji Moisés ā numah bac jūóhñit ít jumup wut jī. ¹⁷ Pánihna, queétdih yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ā íjichah, tútchi wihcapboó ít wun beedép wut jī. ¹⁸ “Wā chooát tútut pínah pebhboó yeebdíh wā waadát tútutcan níit”, queétdih āt niijíp wut jī.* ¹⁹ Diosdih ī túi jenah joicát jíib ī chooát déejiboó ī waacátjidih jwí jéihna caá.

4

¹ Jon játih moondíh “Wā pebh yeebdíh wā túi chooát tútutbipna caá”, Dios āt niijíp wut yuh jī. Pánih naóhna, jwiít dihbut bíic yoobó niijná āt chājap wut jī. Pánihna, ájeéh túi chooát tútut niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap. ² Jon játih moón

* 3:2 Nm 12.7 * 3:18 Nm 14.1-35

Dios naawátidih ī joyátji pahjeh muntih, jwiítbut áih táini doonádih jwī joyóp jī. Obohjeéhtih, queét joí waóhñitboó joiná yuhna, “Dios ā niját pahjeh ā chāj bipna caá”, it niij jenah joicáp wut jī. Pánihna, ī joiníji dedé pínah queétdih át nihcap wut jī. ³⁴Jwiítboó caandih táí jenah joinít, Dios-jeéh jwī jumuchah, jwiítidih ā túi chooát tútut bipna caá. Obohjeéhtih, Dios naawátidih naóh yapaniji ā daacát pahjeh tiguaa caandih jepahcannit nin pah ī yapbip:

“Queétdih búdí íjnit, nin pah wā niijíp jī: “Í chooát pínah pehbboó waadcán, wājeéh ī jumcan níít”, wā niijíp jī, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baácdih chāj péanit, nihát áih tewatdih át teo péanap wut jī. Á naawátidih biíh naóh yapani nin pahbut āt niij daacáp tajī:

“Seis yeó jáap nin baácdih, jeádihbut chāj péanit, teo cádah jwuhñit, Dios āt choonáp wut jī”, āt niij daacáp tajī. (Gn 2.2)

⁵Caandih táí jenah joicánnitjidih nin pahbut ā naawátidih naóh yapani āt jwúub niij daacáp tajī:

“Queét ī chooát déejiboó waadcán, wājeéh ī jumcan níít”, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

⁶Jwī nuowā Dioh doonádih jwíih joinítji-boó caandih ī yap yohat peéh, áihwā nihcan, ī chooát déejiboó it waacáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó caandih túi jepahñit, áihwā jumna, ájeéh ī túi choobípna caá.

⁷Cáacwádih ā túi ubat pínah yeó jáapnadih Dios āt jwúub níwip wut jī. Páant ā níoni yeó jáapna buu láa ā jumna caá. Dawá jópchina jwī nuowā ī joyát tútutimah, caán ā níoni yeó jáapnadih Davidjidih Dios ā naawát tútutuchah, nin pah āt niij daacáp tajī:

“Buu yeebdih wā naawáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdih níi túi jepahaá’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

⁸Josuéjiboó Dios ā wáhni baácdih jwī nuowádih āt numah juibínap wut yah jī. Obohjeéhtih, “Wájeéh níi túi choobípna caá”, niijná, caán baácdih ī chooát pínahdih

Dios niijná āt chājcap wut jī. Caán baácdih-jeh chooát tútutna nihna, biíh ī chooát pínah yeó jáapdih āta naóhcan taga.* ⁹Seis yeó jáap ā tewat tútutimah, Dios ā chooátji pah muntih, jwiít áihwábút ájeéh jwī túi choobípna caá. ¹⁰Dios ā tewatdih ā cádahat pahjeh muntih, ájeéh chooná, jwī wái náah jumni tewatdih jwī cádahbipna caá.*

¹¹Pánihna, ájeéh táí chooát tútut niijná, jwiít áihwábóó caandih táí jenah joinít, ā naawátidihbut jwī túi jepah jíih. Jon játih moón jwī déewā Diosdih ī yap yohatji jíib ájeéh túi jumcan, it jéih choocáp wut jī. Pánihna, queét ī chājatji pah jwiítboó jwī chájca boj jíih.

¹²Dios naawát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ā jumna caá. Pánih jumna, chénaboó jaco wáini eéep naajíh iidíp dūuj lájapdih jwī bóodat pah, ā naawátidih jwī jenah joyóchah, jwiítidih ā túi cháuhna caá. Pánih cháuhna, ded pah jwī tútut nuumát pínahdih jwiítidih ā jéihyana caá.* ¹³Ded pah jwī jenah joyátidih Diosdih jwī jéih bihcan caá. Nihat ā chájnidih caánboó ā enna caá. Pánihna, ā pebhna juibínit, ded pah jwī chájatjidih caandih naawát ā náahbipna caá.

Jesús sacerdotewā ī chah maáh ā jumat

¹⁴Dios wúuh, Jesús, ā íip pebhna waadnít, chah maáh ā jumna caá. Pánih wépmi jumna, sacerdotewā ī chah maáh caá. Sacerdotewā ī maáh Dioh cáacwádih ā uúbát pah, Jesúsbut jwiítidih uúbhni ā jumna caá. Páant ā jumuchah jéihñit, jwiítboó caandih jwī túi jenah joí cádahca boj jíih. ¹⁵Jesús cáac jumna, ded pah jwī yapat pínahdih ā túi jéihna caá. Pánih jéihñit, yeejép jwī yapachah enna, jwiítidih jígah ennit, ā jéih teo wáacna caá. Nemépwā ī maáh caandih ā yéej chájat tútutuchah yuhna, Jesús yéej chájcani āt jumap wut jī. Pánih jumna, jwiítidihbut ā yéej chájat tútutuchah, Jesús ā jéih teo wáacna caá, jwī yéej chájcat pínah niijná. ¹⁶Pánihna, Dios jwiítidih ā oyatdih jéihna, úumcanjeh, caandih jwī uúbát dée caá. Páant caandih jwī uúbáchah, jwiítidih oinit, jígah enna, ā túi teo wáacbipna caá.

* 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2 * 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

5

¹Nihat sacerdotewā maáta ī chah maáta pínahdih Dios cáacwā cātíh ā n̄iona caá, queétdih ī teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wāhñit jumna, cáacwā ī yéej chājatji peéh nuñúpwādh mao cáo wāhñit, biñdihbut caandih ípí wāhna caá, Dios ā enechah, cáacwā ī túi jummat pínah niijná. ²Bitá yéejnit ī jummat pah muntih, sacerdotewā ī chah maátabut yéejnit ī jumna caá. Pánih yéej chāñnit jumna, yéej chāñnitdih jígha ennit, ī túi jéih teo wáacna caá. ³Pánih yéejnit ī jumuchah, queét sacerdotewā ī maátadihbut yéej chājat peéh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, queétjeh ī yéej chājat peéh, cáacwā ī yéej chājat peéhbut nuñúpdih mao cáo wāhat caá náahap, Dios ā enechah, ī túi jummat pínah niijná.* ⁴Sacerdotewā ī chah maáta jumihna, queétjeh ī jéih waadán caá. Diosboó queétdih n̄ionit, ā waadána caá. Jon jātih Aarónjidih Dios ā n̄íwat pahjeh muntih, buubut sacerdotewā ī chah maáta pínahdihbut ā n̄iona caá.* ⁵Páant queétjeh ī waadátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewā ī chah maáh pínah caanjéh maáh āt waadáp wut jī. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah āt niijíp wut jī:

“Meém wā wāúh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, buu nihat cáacwā ī enechah, meemdh maáh wā waadána caá”, Dios āt niijíp wut jī. (Sal 2.7)

⁶Biñ lāa nin pah āt niijíp wut jī:

“Melquisedec sacerdote ā jummatji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, ā wāúhdih āt niijíp wut jī. (Sal 110.4)

⁷Cristo nin baáčboó jumna, jūinít, ā ípdih búdí āt wúbup wut jī. “Ma náahna, ma teo wáacá, wā wuncat pínah niijná. Oboghjeéhtih, páant wā wuníhcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chājaá”, āt niijíp wut jī.* Páant ā niij wúbúchah, ā íp āt joyóp wut jī. Pánihna, ā íp ā náahat pahjeh ā chājíhichah enna, ā wúbátdih joiná, caán wunnijidih āt boonanap wut jī. ⁸Cristo Dios wāúh jumna yuhna, búdí yeejép āt yapap wut jī. Pánih yapna yuhna, ā ípdih āt jepah

cádahcap wut jī. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih āt jéihyep wut jī.* ⁹Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wunna, nihat caandih jepahnitdih túi ubni ā jumna caá. ¹⁰Páant ā wun wūhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Diosboó caandih maáh āt waadánap wut jī.

Cristoñ doonádih jwí jepah cádahchah, búdí ā tobohat

¹¹Cristo sacerdotewā ī chah maáh ā jummatdih yeebdíh chah wā bohéihna yuh caá. Oboghjeéhtih, páant wā jwúub naáwíhichah yuhna, yeebboó n̄ita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit n̄i jumuchah, yeebdíh wā túi jéih bohécán caá. ¹²Maatápdih Cristoñhwā n̄i jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboódh n̄i bohénachah, āta túi tagaá. Oboghjeéhtih, túi beh joicánnit n̄i jumuchah, bitaboó yeebdíh ī jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh n̄i beh joiná caá. Wébít jōóh macdihjeh ī nomat pah yeebbút buocannidihjeh n̄i túi joiná caá. Jáap bohé jwíhñit ī jummat pah n̄i jumna caá. ¹³Det jōóh macdih nomnit, wébít ī jum jwahna caá. Queét ī nihat pahjeh tigaá yeeb n̄i jumup. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdíh ī niij bohénachah yuhna, páantjeh n̄i beh joicán caá.* ¹⁴Jeemátdih jeémpnitboó behñit ī jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwátdih túi míic bohénit ī jumup. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétdiíwā ī niij jéihna caá.

6

¹⁻²Pánihna, Dios naáwátdih chah jéihna, túi behñit panihnit jwí jum jíh. Cristoñ doonádih jwíh bohéna, nin pah jwí jéihyep jī: Jwíit cáacwā jwí jenah joyátjijeh jwí chājachah, dedé pínah nihcap jī. Pánih chājna, Diosdih jwí weñacap jī. Páant jwí chājatjidih cádahñit, Cristodih jepahna, túiniboodíh túut nuumnít, caandih jwí túi jenah joí jwíhip jī. Páant jwí jwíh jepahachah, nin pah jwíitdih ī jwíh bohénap jī: Ded pah Jesúhwādh daabátdih, jwíit áihwādh ī teo jáhaatdihbut ī bohénap jī. Wunnitji ī jwúub boo pud jūúwát pínahdih, péeni yeó jáapdh caandih jepahcannitdih

* 5:3 Lv 9.7 * 5:4 Ex 28.1 * 5:7 Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * 5:8 Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8

* 5:13 1Co 3.2

Dios ā peéh chājachah, búdí yeejép ī yapat pínah ā péacatdihbut ī jwíih bohénap jī. Páant ī jwíih bohéátjidih túi jéihna, chah jwī bohé jíih. ³ Diosdih, ā naáwátidihbut chah jwī jéih jíih. Dios ā náahachah, jwiít nihat bíicdih páant jwī chājbična caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih ī cádahbipna caá. Pánih cádahnit, jwúub yéej chájna, ī jéih jwúub túut nūmcán níit. Queét Cristodih jwíih jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá ā jumup”, it níj jengah joyóp yuh jī. Pánih jengah joinít, Dios queétdih ā túi ubatdih, Túini Espíritu íjeéh ā jumatdihbut it jéihyep wut yuh jī. ⁵ Dios naáwátidih joiná, túini naáwát ā jumatdih it jéihyep wut yuh jī. Nin péeni yeó jáapna Dios ā maáh jumupboó ā wēpatjīh ā teo wáacatdihbut it jéihyep wut yuh jī. ⁶ Pánih jéihna yuhna, caandīh cádahna, Dios wáúhdih cruzboó ī jwúub mao yohat pah caá ī chájap. Páant ī chājachah enna, bita Cristodih ī deohbipna caá. Páant ī cádahachah, det queétdih ī jéih jwúub túut nūmát túutcan níit. ⁷ Nin pah caá ā jumup: Túini baácdih mah ā jūwúchah, wápchi mínah caanjīh ā momni túi chíih jūóhmit, ā quehechah, ā jeémát pínahdih ā bíbohna caá. Caán baácdih Dios ā túi chájna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, ā naáwátidih chah bohénitdih ā túi teo wáacbipna caá. ⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jumni pihna, yeejép ylípbut ā chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácdih túi chájcan, Dios ā cáo yohbipna caá. Páant ā cáo yohat pah caandīh cádahnitdihbut ā cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios ā túi ubat

⁹ Wā oinitáa, yeebdīh páant níj naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeebboodīh wā níj jengah joicán caá. Cristo ā túi ubnit ní jumuchah, túini ní chájatdih wā jéihna caá. ¹⁰ Jwiít nihat jwī túi chájatjī júb jwī íp jwiítidih ápi túi chájna caá. Caandīh oina, búdí teonit, áihwádih nípi túi teo wáacna caá. Páant ní chājachah enna, ā quíib buúdcán níit. ¹¹ Pánihna, ní jumat yoobó ní jumat pah bóo bitadih túi oinit, ní teo wáacat pínahdih yeebdīh jwī náah yacna caá. Páant ní cháj cádahcat jíib jwī íp ā pehbóo yeebdīh ā túi chájat

pínahdih ní túi jéihbipna caá. ¹² Yeéb yabh teonit ní jumatdih jwī náah yaccan caá. Bita Cristoíhwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdīh ā túi teo wáacbipna caá”, níj jengah joinít, caandīh ī cádahcan caá. Páant ī jumuchah ennit, “Wā pehbóo yeebdīh wā túi chājbična caá”, jwī íp ā níjájti pah ā chājbična caá. Pánihna, queét ī chájat pah, yeebbút ní chájaa.

¹³⁻¹⁴ Jon játih Abrahamdih Dios ā wēpatjīh nin pah át níjíp wut jī: “Meemdīh búdí wā túi chājbična caá. Pánih túi chájna, ma juimenádih dawá wā cáac pooat túutbipna caá”, át níjíp wut jī. Bíih caan páh wēpni wihchah, caán ā wēpatjīhéh át naáwáp wut jī.* ¹⁵ Páant ā níjátjidih náhninit, Abrahamboó ā túi páñachah enna, ā níjájti pahjeh Dios caandīh át túi chájap wut jī. ¹⁶ “Dios ā enechah, yoobópdih níjina caá wā chájap”, jwiít cáacwáboó jwípi níjina caá. Pánihna, chah jumni ā wēpatjīh níjini, yoobópdih jwī níjít ā jumatdih jwī júutna caá. Páant jwī níjíchah joinít, jwíjeéh míic jūihniboó “Á níjít yoobópdih tigaá”, níj jéihnit, ā jūih cádahna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdīh wā túi chājbična caá”, ā níjít yoobópdih ā jumatdih júutat túut níjina, ā wēpatjīhéh át naáwáp wut jī. Páant ā naáwátidih jéihnit. “Á naáwát yoobópdih ā jumuchah, caandīh ā túut nūmcán níit”, Abraham, ā juimenábut it níj jéihjip taga. Jwiít nihat áihwábut caandīh jwī jéihna caá. ¹⁸ Dios ā jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh ā níjít yoobópdih ā jumatdih jwiítidih ā jéihyana caá. Á níjítidih joiná, ā wēpatjīhéh ā níjítidihbut joiná, caandīh ā túut nūmcát pínahdih jwī jéihna caá. Páant ā jumatdih jéihna, ā pebhna jwiítidih ā ub bejat pínahdih nūmcanjeh jwī wēi páina caá. ¹⁹⁻²⁰ Pánih wēi páina, caandīh jwī túi jengah jói cádahcan níit. Sacerdotewā ī chah maáta cáacwádih wúbh wáhat túut níjina, Dios ā jumni tóli-hna waadníit, wáupni yéguéh jáh yaíhni chóodih ípi yap waadáp wut jī.* Páant ī chájat pah, jwíih pínahdih Diosdih wúbat túut níjina, Jesúsbut Dios pebhna át waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewā ī chah maáh Melquisedec panihni

* 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17 * 6:19-20 Lv 16.2

jumna, Dios ā jumꝛꝛboō jwiít áihwādhī ā waóh waadáchah, jwiítbut jwī jéih waad-bíꝛna caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Jesús ā jumat

¹ Melquisedecboō* Salem wūt jumni tātchidih moón ī maáh, caanjéh muntih sacerdotebut jumna, Dios wēꝛnidih uúbhni át jumꝛꝛ wut jī. Maátadih Abrahamwā míc mao yap yohnit, ī jwáub jūwúchah, Melquisedec caandih jwááadhī át juibínap wut jī. Pánih jwááh juibínit, “Nin Abrahamdih búdí ma túi cháꝛáá”, Diosdih át niǰ uúbúꝛ wut jī. ² Páant ā jwááát pínah játih, Abrahamboō caandih enihcannitdih míc mao yap yohnitǰi, maátahí bíí déedih át ub jūwúꝛ wut jī. Páant ā ub jūóhmidih chénat pah téihya poóꝛꝛpdih jenah ennit, bíc poóꝛꝛpdih Melquisedecdhī át wūhꝛ wut jī. “Melquisedec”, niijná, “Túí cháꝛni maáh”, niijná it cháꝛap wut jī. “Salem”, niijná, “Túí jumni”, niijná it cháꝛap wut jī. Pánihna, caán Salem tātchidih moón ī maáh jumna, “Chah maáh túi jumat túatni”, caandih it niijǰ wut jī.* ³ Melquisedec ā mánadhī, ā nuowádhībut ī daacát ā wihcan caá. Ā cáac jumatdih, ā wunatdhībut ī daacát ā wihcan caá. Pánih jumna, páantǰeh ā jumna caá. Páant ā jumatdih jéihna, ded pah Dios wūéh Cristobut páantǰeh sacerdotē ā jumatdih jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdotē ā jumat pah Melquisedecbut sacerdotē ā jumna caá.

⁴ Melquisedec oboh jumni ā nihcatdih ní túi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ā týat pínahdhī át uúbúꝛ wut jī. Abrahamboō jwī nuowáǰi ī maáh yoobát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ā jumatdih jéihna, ā ub jūóhni bíc poóꝛꝛpdih caánboodíh át wūhꝛ wut jī. ⁵ Moisésǰi nihat judíowádhī páant át wūhat túatꝛ wut jī. Pánih wutna, Leví ā jummená sacerdotewā ī jumuchah, ī déewā ī wūhat pínahdhī át ubat túatꝛ wut jī. Ī déewā Abraham ā jummená it jumꝛꝛ wut jī. Leví Abraham jumma ā jumuchah, ā jummenábut Abraham jummená it jumꝛꝛ

wut jī. Nihat Abraham jummená jumna yuhna, Leví jummená sacerdotewā jumnit, ī déewā ī wūhatdih íꝛí ubꝛ wut jī.* ⁶ Obohǰeéhtih, Melquisedecboō Leví jumma nihcan yuhna, Abraham ā wūhatdih át ubꝛ wut jī. “Meemdíh wā túi cháǰbíꝛna caá”, Dios ā niijní Abraham ā jumuchah yuhna, Melquisedecboō caandih Dios ā túi cháꝛat pínahdhī át uúbúꝛ wut jī. ⁷ Nindih jwiít nihat jwī jéihna caá: Chah jumnioboō nꝛꝛꝛ jumnidih túi cháꝛat pínahdhī áꝛí uúbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboō pánih uúbhni ā jumuchah, Abraham chah ā jumatdih jwī túi jéihna caá. ⁸ Jwiít cáacwā jwī wūhatdih ubnit sacerdotewā, cáacwáǰeh jumna, wunnit pínah ī jumna caá. Obohǰeéhtih, Melquisedecboō Abraham ā wūhndih ubnǰi báadhni ā jumna caá. Dios naáwádhī naóh yapanit daácna, ā wunatǰidih naóhcan, “Páantǰeh báadhni caá”, niijná it cháꝛap wut jī. ⁹ Bꝛꝛ moón Leví jummená jumnit sacerdotewā, Dios ā wūhat túatꝛatdih ī ubna caá. Páant ī ubuchah yuhna, Abraham Melquisedecdhī wūhna, nihat Leví jummená ī wūhat pínah panihnidihbut Melquisedecdhī wūhna át cháꝛap wut jī. ¹⁰ Melquisedecdhī Abraham wūh láa, ā jumma Levíboō át cáac jum jwuhcap wut jī. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwááhna, Leví pínahdhībut át jwááap wut jī. Leví, ā jummenábut Melquisedecdhī wūhnit panihnit jumna, caán nꝛꝛꝛ it jumꝛꝛ wut jī.

¹¹ Moisésǰi wutnit, Leví ā déewádhībut sacerdotewā át jumat túatꝛ wut jī. Ā wutat pahǰeh queét sacerdotewā nuúꝛꝛwádhī mao cáo wūhnit, cáacwádhī it uúbh wūhꝛ wut jī, Dios ā enechah, túinit ī jumat pínah niijná. Páant ī cháꝛachah, túi yoobóꝛꝛdhī jumna nihna, bíhí sacerdotedih jwíta náahcan tagáa. Obohǰeéhtih, pánih jumcan, bíhí sacerdotē Melquisedec panihnidih bꝛꝛ jwī náahna caá. Pánihna, Leví jumma Aarónǰi ā jummená poóꝛꝛpdih moón sacerdotewádhī bꝛꝛ jwī náahcan caá. ¹² Sacerdotewádhī Dios túat nuumnit, jwiítǰidih ā wutatdhībut túat nuumát caá náahap. ¹³ Dios Moisésǰidih wutat túatnit, Leví jumma Aarón ā jummená poóꝛꝛpdihǰeh sacerdotewā át waadáat túatꝛ wut yuh jī. Páant ā wutuchah yuhna, jwī Maáh

* 6:19-20 Sal 110.4 * 7:1 He 5.6 * 7:2 Gn 14.17-20 * 7:5 Nm 18.21

Jesús Leví jumma nihcan caá. ¹⁴ Judá jummená poómpdih bóo ā jumatdih jwī tái jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewā waadánit, Judáih poómpdih moondíh āt waadācap wut jī. ¹⁵ Caandíh jéihna, nindhbut jwī tái jéihna caá: **Въу** Dios jáap ā waadáni sacerdotē Cristo Melquisedec panihni ā jumna caá.

¹⁶ Jon jātih jummit sacerdotewā pínah Dios ā wutat pahjeh Levíih poómpdih moonjéh it waadāp wut jī. Obohjeéhtih, Leví jumma nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdotē āt waadāp wut jī. ¹⁷ Nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Meém páantjeh sacerdotē ma jumbipna caá. Melquisedec sacerdotē ā jumat pahjeh muntih meembút sacerdotē ma jumbipna caá”, Dios ā wūúhdih āt niijíp wut jī. (Sal 110.4)

¹⁸⁻¹⁹ Moisésji ā wutatdih jepahíhna yuhna, jwiít cáacwā yoobópdih jwī jéih jumcan caá. Pánihna, caán ā jwíih wutatji yoobópdih jwī jumat pínahdih ā teo wáaccap, Dios caandíh āt cádahap wut jī. Pánih cádahnit, jwī Maáh ā wun wūhatdih jwī tái jenah joyát jīb Dios jwiítidih ā tái ubna caá, ājeéh jwī tái jumat pínah niijná. Páant ā chājachah, caandíh tái jéih úbhnit, ā pehbóo yoobópdih jwī jumat pínahdih jwī wēi páina caá.

²⁰ Cristodih sacerdotē waadána, ā wēpatjīh naóhnit, Dios caandíh āt waadānap wut jī. Obohjeéhtih, ā wēpatjīh naóhcanjeh, bita sacerdotewādih āt waadānap wut jī. ²¹ Cristoboodíh sacerdotē waadáni, Dios caandíh nin pah āt niijíp wut jī:

“Weém, ma Maáh, wā wēpatjīh meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdíh wā jenah joyátidih wā túut nuumcán niít. Páantjeh sacerdotē ma jumbipna caá”, Dios Cristodih āt niijíp wut jī. (Sal 110.4)

²² Pánih wēp naóhna, Jesús jwiítidih ā tái ubat pínahdih niijná, āt chājap wut jī. “Cáacwādih wā tái ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdih āt wah deyanap wut jī. Pánihna, Jesús ā wun wūhatdih tái jenah joint, Dios ā niijátji yoobópdih ā jumatdih jwī jéihna caá. ²³ Jwíih jummit sacerdotewā ī wunuchah, bita ípí túut nuúm waadāp wut

jī. Pánihna, dawá sacerdotewā īt jumup wut jī. ²⁴ Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ā jumuchah, caandíh túut nuumní sacerdotē pínahdih jwī náahcan caá. ²⁵ Jesús páantjeh jumna, áih cáacwādih ā úbh cádahcan caá. Pánih úbhna, nihāt caandíh jepahnitdih ā tái ubna caá, Dios pehbóo ājeéh jwī tái jumat pínah niijná. Pánihna, Jesúsjeh yoobópdih jwiítidih tái ubni ā jumna caá.

²⁶ Cáacwā jwī chājat pah yeejép chājni nihcan, Jesúsdih yeej chājat peéh ā wihcan caá. Yeejépwā cātíh jumnijidih jeáboó ub bejnit, nihāt cáacwā chah maáh Dios āt waadānap wut jī. Pánih jumna, Jesús sacerdotewā ī chah maáhbut jumna, jwiítidih tái teo wáacni ā jumna caá. ²⁷ Bita sacerdotewā ī jumat pah nihcan caá. Queétoó yeó jáap jumat pah nuúpwādih mao cáo wūhna, queétjeh ī yeej chājat jīb jwíih wūhnit, táttimah, cáacwā ī yeej chājat jībbut ípí wūhup wut jī. Dawá láa páant it chājap wut jī, cáacwādih Dios ā tái enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó bíc láajeh wun wūhna, caanjéh áih bácahdih míc wūhnit, cáacwādih ī yeej chājat peéh āt jīb chājap wut jī.* ²⁸ Moisésji ā wutat pah sacerdotewā ī maáta pínahdih cáacwādih ī waadát túutuchah, yeejat wihcannit it nihcap wut jī. Obohjeéhtih, caán táttimah, Dios wēp naóhna, ā wūúh páantjeh yeejat wihcanniboodíh sacerdotewā ī chah maáh āt waadānap wut jī.

8

Jesús sacerdotewā ī chah maáh jwiítidih ā tái teo wáacat

¹ Caán nihatdih naóhna, nindh bácah yeebdíh naóhna caá wā chājap: Sacerdotewā ī chah maáh panihni Jesús jwiítidih teo wáacni, jeáboó Dios ā jéihyepmant bóo bhwámant ā chúudna caá.* ² Pánih chúudnit, jwiít áihwādih ápí úbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwā ī chājnji Dioíh muúboó sacerdotewā Dioíh cáacwādih ípí úbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ā chājni muú yoobát díitboó jumna, jwiít áihwādih ápí úbhna caá.

³ Nihat nin baácđih moón sacerdotewā ī maáta nuúpwādih ípí mao cáo wūhna caá. Páant queétdih Dios āt wutup wut jī,

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1

cáacwā ī yéej chājat peéh ī jīb chājat pínah niijná. Jwiít dih teo wáacni sacerdotedihbut mao cáo wūhat panihnidih Dios át wūhat túutup wut jī, jwī yéejat peéh ā jīb chājat pínah niijná. Páant ī wūhat pahjeh muntih, Cristo jwī yéejat jīb caanjéh át míc wūhup wut jī, Dios jwiít dih ā wēi enat pínah niijná.

⁴Nin baácboó sacerdotewā wáat jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdote āta jéih jumcan tagaá. ⁵Nin baácboó jumnit sacerdotewā nin baác dih jumni Dioŋh muú díh jeh ī teo wūhna caá. Cáacwā caán muú díh chājna, jeáboó jumni muú pánihni it chājar wut jī. Páant ā jumchah, jeejboó Moisésdih Dios áih muú pínahdih chājat túutnit, “Meemdíh wā naáwát pahjeh muntih wíh muú díh, nihat caán díitboó jumnidihbut tái yoobópdih ma chājat túutup”, át niijp wut jī.* ⁶Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioŋh muú nin baácboó jumni muú chah táini ā jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdote jumna, ā tewatboó nin baác dih jumni sacerdotewā ī tewat chah caá ā jumup. Dios Moiséswá dih “Yeebdíh wā wutatdih jepahnit, wájeéh ní túi jumbipna caá”, át niij naáwáp wut yuh jī. Obohjeéhtih, jwiít dih “Jesús yeebdíh ā wun wūhatboodíh túi jeh nah joinit, wájeéh ní túi jumbipna caá”, át niij naáwáp wut jī. Queétdih ā naáwátj chah jwiít dih ā naáwát ā jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih tái ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewā chah wēpni ā jumna caá.

⁷Ā jwíh wutatjdih yoobópdih jéih jepahcan, cáacwā ájeéh it jéih jumcap wut jī. Ā wutatjdih jwī jéih jepahachah nihna, bíh naáwát dih Dios āta naóhcan tagaá. ⁸Obohjeéhtih, ā wutatjdih ī túi jepahcatdih enna, áih cáacwá dih jūihna, nin pah át niijp wut jī:

“Nin wā niiját dih ní túi joyoó: Túttimah, nihat wíh cáacwā, Israel juimenádih, Judá juimenádihbut jáap naáwát dih wā naóh b ipna caá.

⁹Ī nhowā Egipto baácboó jumnitjdih bacanit, ded pah wájeéh ī túi jumat pínahdih queétdih wā naáwáp yuh

jī. Obohjeéhtih, páant wā naáwát dih ī jói cádahap jī. Páant ī cádahatdih ennit, weembút queétdih wā cádahap jī. Páant queétdih wā naáwátj pah jwúub naóhcan, máchah wā naóh b ipna caá.

¹⁰Túttimah nihat Israel juimenádih nin pah wā naóh b ipna caá: Wā wutatdih yeebdíh wā túi náhniabipna caá. Páant wā náhniachah, ní túi wēi jepah b ipna caá. Weém ní Maáh jumna, yeebdíh wā en daóbipna caá. Yeeb wíh wā jumna, weem díh jeh ní uúh b ipna caá.

¹¹Pánihna, caán láa teo wūh nit dée, maáta déebut nihat weem díh túi jéih nit míc jeh ī jumbipna caá. Pánih jéih nit jumna, det ī déewá dih nin pah ī míc niij bohécan niit: ‘Ded pah jwī Maáh Dios ā jumatdih ma jéih yee’, ī niijcan niit.

¹²Pánihna, ī yéej chājatjdih yoh nit, queétdih peéh chājcan, caandíh chéneji wā jwúub náhnican niit”, Dios át niijp wut jī. (Jer 31.31-34)

¹³Pánihna, jáap naáwát dih naóhna, ā jwíh naáwátj át cádahat túutup wut jī. Caán máa naáwátj dih jáap naáwátboó jwúub túut nuumní ā jumna caá.

9

Dioŋh muú nin baácboó jumni, jeáboó jumni

¹Dios Moisésjdih jwíh wutna, ded pah cáacwā caandíh ī weñat pínahdih át naáwáp wut jī. Nin baác dih moón caandíh ī weñat pínah muú díh ded pah ī chājat pínahdihbut át naáwáp wut jī. ²Caán muú díh nuúnpwá chóojíh it wáapap wut jī.* Caán muú díitboó chéne tólih it chājar wut jī. Ī jwíh waád juibíni tólih “Dioŋh tólih”, it niijp wut jī. Caán tólihboó ī jif cáagat nahna át jumup wut jī.* Cáagat naabút át jumup wut jī. Caán cáagat naajih sacerdotewā Diosdih ī wūhni pan naan át jumup wut jī.* ³Wáupni yégueh chóojíh ī jāh yaíhni táahmant bíh tólih át jumup wut jī. Caán “Dios ā jumat tólih”, it niijp wut jī.* ⁴Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit ī

* 8:5 Ex 25.40 * 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6 * 9:4 Ex 25.10-16

cawat naá át jumup wut ji. Caan naá orojih i chājni wut ji.* Orojih i chājni paihbut caanjih át jumup wut ji.* Caan páih diitna orojih i chājni pamap át jumup wut ji. Caan pamap diitna “maná”, i niijni át jumup wut ji.* Caan páih diitna Aarónih foh cajat nahbut chíih yabacni jum,* Dios á wutatdih á daác búudhni chéne jeé naanábut át jumup wut ji.*⁵ Caan páih wáap lajni naajih chéne ángelwá orojih i páp dohdnit it jwááh ñuhup wut ji. Queét ángelwá Dios caanjih á jumatdih júutna it chājap wut ji. Pániha, caanjih jumna, Dios cáacwá i yéejatdih ápi yohop wut ji.* Caan mūdih bóodih páant bóojeh tigaá wá naóh jwuhup.

⁶ Caan mūdih i túi ámohat túttimah, sacerdotewá yeó jáap jumap pah jwiíh waád juibini tólihdi hadnit, Dios á wutat pah ipi chājap wut ji.*⁷ Sacerdotewá i chah maáhjuh biih tólihboó jópchi jumap pah biíc láa á waadát yeó jáapdihjuh ápi waadáp wut ji. Páni hadnit, i maoni nuñup i wuhni pínah meépdih caanjih jumni paih wáapát-dih ápi chíanap wut ji, caan meépdih en-nit, Dios cáacwá i yéejatdih á yohat pínah niijná. Meépdih ub bejan, ápi jéih waadáp wut ji. Diosdih uúbat túut niijná, caanjéh á yéej chājatji, nihát bita judfowá i jéihca naáh yéej chājatji jibbut meépdih át ub waad béjep wut ji.*⁸ Páant Dios á chājatjih Túini Espiritu nin pah jwiítdih á jéihyana caá: Moisésdih á chājat túutni muú Dios á jumap tólihboó cáacwá it jéih waadáp wut ji. Sacerdotewá i chah maáh-jeh caanná át jéih waadáp wut ji. Pániha, Moisésdih á chājat túutni muú páantjeh á jumuchah nihna, jwiít cáacwájuh Diosdih jwita jéih uúbhcan tagaá.⁹ Diosdih i weñat muú ded pah á jumap, caan diitboó ded pah i chājatjidihbut naóhna, jwiít buu moondih Dios bohéna caá á chājap: Cáacwá Diosdih weñat túut niijná, nuñup-wádi mao cáo wuhna yuhna, Dios á náah yacat pah túinit it nihcap wut ji. Páni chājna yuhna, íh caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjéh it jéih jumcap wut ji.¹⁰ Nin

pah ipi chājap wut ji: Nuñupdih mao cáo wuh, jeémp, babh, íh bácahndih chocna, Moisés á wutatji pah Diosdih ipi weñep wut yuh ji. Obohjeéhtih, caan wutat pah chājna yuhna, i túut nuumát déedih queétdih át teo wáaccap wut ji. Pániha, Dios jáap bohéatdih á naawát túttimah, jon játi bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiítdih túi chājat túut niijná, Cristoboó sacerdotewá i chah maáh yooabát jumnit, átát juúwep wut ji. Páni maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yooabát dih át waadáp wut ji. Caan jeáboó jumni muú nin baáboó cáacwá i chājni muú chah túini á jumna caá.¹² Cristo Dios á jumupboó cabra meépdih, jwi meépdih Diosdih wuhat túut niijná, át ub waadáp wut ji. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiítdih wun wuhna, áih meépdih panidihjuh át ub waadáp wut ji. Páni ub waadnit, jwi yéejatdih á yohochah, jwiít-boó páantjeh Diosjéh jwi jumnipna caá.¹³ Dios Moisésdih á wutatjiboó “Wannitdih ni chūúchah, níh bácahdih quei pánihi á naácna caá”, át niijp wut ji. Pániha, íh bácah quei pánihdih chocat túut niijná, cabra meépdih, jwi meépdih, jwiwádi i cáwatji jóohjihbut* sacerdotewá queétdih ipi choj jáhanap wut ji.¹⁴ Páant i chājachah yuhna, queétdih át túi teo wáaccap wut ji. Obohjeéhtih, Cristo wunna, áih meépdih á yoh wuhuchah, jwiítdih bádi á teo wáacna caá. Caan yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Túini Espiritu páantjeh jumni á teo wáacatjih, caanjéh áih bácahdih Diosdih át wuhup wut ji. Páni chājna, jwi yéejatdih yohnit, iiguipna jwi bejat déejidih át túi ubup wut ji. Páant á túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdh wihcan caá”, jwi níj jéihna caá. Páni jumna, Dios, páantjeh jumni á náahat pahjuh chājnit jwi jumna caá.

Jáap naawát

¹⁵ Moisés á wutatjidih jepahna yuhna, i yéejat peéh queétdih páantjeh á jumuchah, cáacwá Diosjéh it jéih jumcap wut ji. Páant i jumuchah, nin jáap naawát dih naóhmit, “Cristoboó á wun wuhatjihjuh cáacwá di

* 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * 9:5 Ex 25.18-22 * 9:6 Nm 18.2-6 * 9:7 Lv 16.2-34 * 9:13 Lv 16.15-16 * 9:13 Nm 19.9,17-19

wājeéh wā túi jumát túutbipna caá”, Dios át niijíp wut jī. Páant ā niijátji pah, ī yéejatdih yohnit, ā ñfonitdih túi ubat túut niijná, Cristo át wun wūhup jī. Páant ā túi ubuchah, páantjeh ājeéh jwiít áihwā jwī túi jumbipna caá. Pánih jumna, áihwādh Dios ā wūhat pínahdih jwī bíbohbipta caá.

¹⁶⁻¹⁷ Cáac ā wunat pínah játih, ā déewādh ā wūhat pínahdih ápi daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ā buud jwúhcah, áih bí déedih ā déewā ī jéih ub jwūhcan caá. Ā wunat pínah játih ā daác jwejni núo dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ā wunat túttimah, ā daacátji pahjeh áih bí déejidih ī ubbipna caá. ¹⁸ Páant ā wuncah, caán núo dedé pínah ā nihcat pahjeh muntih, nuñúpdih ī maocah, Dios Moisésdih ā niijátjibut dedé pínah āta nihcan tagaá.

¹⁹ Dios ā wutatdih Moisésji nihát áih cáacwādh át naóh beedánap wut jī. Pánih naóh péanit, jwií meép, cabra meépdih mahjīh át widip wut jī. Túttimah, oveja yoócdih ī duani, hisopo wūt jumni ylip bícdih nah chéonit, át taj báahanap wut jī. Pánih taj báahanit, Dios ā wutatdih ā daacni túlhdih, nihát cáacwādhbut át choj jáhanap wut jī. ²⁰ Pánih choj jáhanit, nin pah Moisés queétdih át niijíp wut jī: “Dios nin ā wutatjidih jwiítidih ā jepahat túutup jī, ājeéh jwī túi jumát pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ā naawát yoobópdih ā jumatdih jwī jéihna caá”, át niijíp wut jī.*

²¹ Túttimah, caán túlhdih cáacwādhbut ā choj jáhaat pahjeh muntih, Diosdih ī weñat pínah muúdh, nihát caán díftboó jumndihbut át choj jáhanap wut jī.* ²² Páant tigaá, Dios ā wutat pah, meépdih yoh wūhat caá náahap, cáacwā ī yéejatdih ā yohat pínah niijná. Biquí láanajeh cáacdih quei pánihni ā jumuchah, meépdih yoh wūhcan, mahjīhchocát pínahdih Dios át wutup wut jī. Meép panihnijīh chocannidih, Dios cáaquih yéejatdih ā quib buudcán niít.* ²³ Pánihna, nin baácboó jumni Diosdih ī weñat muú, nihát caán díftboó jumndihbut quei wihcanni panihni ā jumát pínah niijná, nuñúp meépdih yoh wūhat ápi náahap wut jī. Moiséswā caán muúdh jeáboó jumni

muu pánihni īt chājap wut jī. Jeáboó jumni muú Dioñ muú yoobát ā jumuchah, chah túini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo bíc láajeh ā wun wūhat

²⁴ Nin baacdih bóo Diosdih ī weñat muú cáacwā ī chājnidih Cristo át waadáp wut jī. Caán muúdh waadánjeh, yoobópdih jeáboó át bejep wut jī, Dios ā jumupboó jwiítidih uúbat túut niijná. ²⁵ Nin baacdih moón sacerdotewā ī maáta jópchi jumát pah Diosdih weñat túut niijná, ā jumni túlihboó nuñúp meépdih ípi ub waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Cristo bíc láajeh wunna, áih meép panihnidih Dios ā jumát yoobátboó át ub waadáp wut jī. ²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baacdih Dios ā chājat túttimah, nihát cáacwā jwī yéej chājatji jīb, dawá láa caandih wun wūhat āta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwī yéejatdih yohat túut niijná, nin baácboó bíc láajeh cáac jumnit, át wun wūhup wut jī. ²⁷ Nihat cáacwā bíc láajeh jwī wunna caá. Páant jwī wunat túttimah, túnitdih, yeejépwādhbut Dios ā ñóobipna caá, yeejépwādh peéh chājat túut niijná. ²⁸ Bíc láajeh jwī wunat pah, dawá cáacwā jwī yéejatdih yohat túut niijná, Cristobat bíc láajeh át wun wūhup wut jī. Túttimah, ā jwúub dei jūóhbipta caá, páant muntih. Pánih jwúub dei jūóhniit, jwī yéejatdih yohat túut niijná, ā jwúub wun wūhcan niít. Obohjeéhtih, jwiít caandih wēi pánitdih ubudih ā jūóhbipta caá, páantjeh ā pehbboó Diosjeéh jwī jumát pínah niijná.*

10

Máa naawát ā teo wáacat

¹ Cristoñ dooná túini yoobát ā jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ā wutatji túini pah jumna yūhna, bíc yoobó nihcan caá. Caán wutatdih jepahnit, yeó jáap jumát pah, nihát jópchina nuñúpwādh mao cáo wūhna, Diosdih ípi weñep wut yah jī. Obohjeéhtih, pánih chājna yūhna, cáacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá. ² Ī jéih yoh beedána nihna, bíc láajeh Diosdih pánih wūhniit, “Buú yéejat peéh jwiítidih ā wihcan caá”, ita niij jenah joi tágaá. Pánih jenah joiná, nuñúpwādh mao cáo wūhatdih ita cádah

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28

* 9:21 Lv 8.15

* 9:22 Lv 17.11

* 9:28 Is 53.12

tagaá. ³ Obohjeéhtih, jópchi jummat pah nuñúpwādh mao cáo wūhna, cáacwā ī yéejatdih ī jéih quíib buúdcán caá. ⁴ Pánihna, jwí meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwí wūhuchah yuhna, jwí yéej chājatdih āta yoh beedácan tagaá.

Cristo ā wun wūhat

⁵ Páant yoobópdih ā jumuchah, Cristo nin baácbóo ā cáac jummat pínah játihbit nin pah Diosdih āt niijíp wut jī:

“Cáacwā nuñúpwādh mao cáo wūhna, trigo ojdihtubt ī wūhatdih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácbóo ma cáac jummat tútuchah, ma chājni bácah meemdhíh weñani pínah ā jumbipna caá.

⁶ Cáacwā ī yéejatdih ma yohat pínah niijná, nuñúpwādh ī mao cáo wūhuchah, ma wēi encan caá.

⁷ Páant ma wēi encatdih jéihnit, ninboó jumna, ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá. Páant ma naáwátdih naóh yapani ā niij daacáp jī”, Cristo ā ípdih āt niijíp wut jī. (*Sal 40.6-8*)

⁸ “Cáacwā nuñúpdih ī mao cáo wūhat pínah, trigo ojdihtubt ī wūhat pínahdih queétdih ma náahcap jī. Páant ī wūhuchah yuhna, ma wēi encap jī”, Cristo āt jwíh niij naáwáp wut jī. Moisés páant queétdih ā chājat tútuchah yuhna, caandíh Dios āt wēi encap wut jī. ⁹ Páant niij péanit, nin pah āt jwúub niijíp wut jī: “Meém ma náahat pah chājadh wā bejbipna caá”, āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchah, nin pah jwí jéihna caá: Jon játih nuñúpwādh ī mao cáo wūhatjdih cádahat tútunit, bíh bohéatboodíh Dios naóhna āt chājap wut jī. ¹⁰ Pánihna, Jesucristo ā íp ā náahat pah wun wūhnit, jwiit cáacwā jwí yéejatdih āt yoh wūhup wut jī. Bíic láajeh wunna, áih bácahdih āt wūhup wut jī, jwiit áihwā Diosjeéh páantjeh jwí jummat pínah niijná.

¹¹ Nihat sacerdotewā yeó jáap jummat pah Diosdih weñat muúboó teonit, nuñúpwādh ípí mao cáo wūhna caá. Obohjeéhtih, páant ī mao cáo wūhna yuhna, cáacwā ī yéejatdih ī jéih yoh beedácan caá.*

¹² Obohjeéhtih, jwí yéejatjī jīb Cristobóo bíic láajeh wun wūhna, jwí yéejatdih āt

tái yoh beedánap wut jī. Pánih yoh beedá péanit, ā íp pebhna páuh laab béjnit, ā jéihyepmant bóo buwámant, āt chúudup wut jī. ¹³ Caanná chúudnit, caandíh eníhcannitdih ā íp ā yap yohat pínahdih ā páina caá.* ¹⁴ Pánihna, bíic láajeh wun wūhnit, Dioíhwā ī yéejatdih āt yohop wut jī, yéejat wihcannitjeh páantjeh ī jummat pínah niijná.

¹⁵ Caán yoobópdih ā jummatdih naóhna, Dios naáwátdih naóh yapanidih Túini Espiritubóo nin pah āt niij daacát tútup tajī:

¹⁶ “Nin pah Dios ā niijíp be: “Túttimah bóo láa nihat cáacwādh nin pah wā niij naóhbirna caá: “Wā wúatdih yeebdíh wā náhnianachah, wēinit ñi jepahbirna caá.

¹⁷ Ñi yéej chājatdih wā jwúub náhnican níit”, wā niijbirna caá, Dios ā niijná caá”, āt niij daacát tútup tajī. (*Jer 31.33-34*)

¹⁸ Pánihna, jwí yéej chājatdih ā yohochah, jwí yéejat jīb sacerdotewā nuñúpdih ī jwúub mao cáo wūhatdih jwí náahcan caá.

Éumcanjeh, Diosdih jwí jéih uúbat

¹⁹ Wā déewā panihnitá, Jesúsboó wun wūhna, áih meépdih ā yohochah, jwiitboó éumcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandíh jwí jéih uúbhna caá. ²⁰ Pánihna, nin baácdih moón sacerdotewā ī maata ípí chājatjī buu láa jwiitdih dedé pínah nihcan caá. Cristobóo jwí yéej chājatjī jīb ā wun wūhuchah, caán túlindhíh jáh yafñi chóodih ā yeo dei bejchah,* jáap namá panihnidih āt chājap wut jī, Dios ā jumupna jwí tái waadát pínah niijná.* ²¹ Pánihna, jwiitboó Dioíh mau panihnit jwí jumuchah, jeáboó jumna, jwiitdih uúbh wūhni Cristo chah wēpni sacerdote ā jumna caá. ²² Páant ā jummatdih jéihna, éumcanjeh, caandíh tái jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandíh jwí uúbat dée caá. “Cristo weemdhíh wun wūhna, wā yéejatdih ā yohochah, buu yéejat jīb weemdhíh wihcan caá”, jwí niij jéihna caá. Pánih jenah joí cádahcan, mahjīh jwí chocat pah, quei wihcannit panihnit jwí jummat dée caá.* ²³ “Yeebdíh wā tái ubbirna caá”, ā niijátjī pah ā chājbirna caá. Páant ā chājat pínahdih tái jéihnit, bitadihtubt

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1 * 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25

caandih jwípi naóhna caá. Caandih jwí túi náhniat dée caá. ²⁴ Pánih náhninit, jwíjeéh jumnitdih oina, teo wáacnit, nihát bícdih jwí túi jumat dée caá. ²⁵ Diosdih weñat túut niijná, jwí míc wáacat dée caá. Bitá ī míc wáacatdih cádahna caá ī chājap. Páant ī cádahachah yuhna, jwiítboó jwí cádahca boj jíih. Nin baácboó jwí Maáh ā jwúub dei jūwát pínah bahnijeh ā judhna caá. Caandih jéihna, jwiít áihwā búdí jwí míc weña jíih.

²⁶ Yoobópdih jumni naawátidih jwí jéihna yuhna, “Wā náahat pah wā chājbipna caá”, jwúub niij jenah joinít, jwí yéej chājachah, Dios jwí yéejatdih ā yohcan niít. ²⁷ Páant jwí chājachah, ā toboghna caá. Nihat Diosdih enihcannitdih peéh chājnit, iiguípnā ā bejat túutbipna caá. Pánihna, caandih cádahnit, jwúub yéej chājnitdihbut bíic yoobó ā peéh chājbipna caá. Páant ā peéh chājat pínah búdí úum náah jumni caá.* ²⁸ Moisés ā wutatjidih ded ā yap yohochah, judfowā ī maáta caán yap yohnidih ípi peéh chājap wut jí. Á yéej chājachah ennitji, bíic peihcannit caandih ī naóh yacachah, ī naawát yoobópdih ā jumatdih it jéihyep wut jí. Pánih jéihnit, jígah encanjeh, caandih ípi mao yohop wut jí. Bíic peihcannit wihcah, chénewā caandih ī naóh yacachah, ípi peéh chājap wut jí.* ²⁹ Páant ī peéh chājat chah, Dios ā wúúhdih enihcannitboodih ā peéh chājbipna caá. Cristo wun wāhna, áih meépdih ā yoh wāhuchah, Dios jwí yéejatdih ā yohna caá. Páant ā yohat pínahdih jwiítidih āt naawáp wut jí. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, túttimah caandih yap yohna, jwúub yéej chājnit, “Jesúih meép oboh jumni ā jumna caá”, ī niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, queétdih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá ī chājap. Páant ī chājachah ennit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.* ³⁰ “Det ī yéej chājatji jíib weém caá wā peéh chājbip. Wíihwā jumna yuhna, yeejép ī chājachah, queétdih wā peéh chājbipna caá”, āt niijíp wut jí.* “Yoobópdih tígaa Dios páant niij naóhni ā jumap”, jwí niij jéihna caá. ³¹ Pánihna, Dios chah wépní

ā jumuchah, yéej chājnitdih ā peéh chājat pínah úum náah jumni caá.

³² Játih ded pah ní jumatjidih ní túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwíih jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúidih níit cádahcap tají. ³³ Biquí láana cáacwā ī enechah, bita yeebdih yeejép naóhnit, yeejép it chājap tají. Bíih láa bita Jesúihwádih yeejép ī chājachah enna, yeejép yapnitdih níit jígah en teo wáacap tají. ³⁴ Bitadih nemat muúboó ī nemechah ennit, yeebbút níit jígahap tají. Níih bíi déedih ī dúuc wáyachah yuhna, jígahcanjeh, “Á túina caá”, níit niijíp tají. “Nin baácdih bóo chah túini jeáboó wā bíbohat pínah páantjeh ā jumna caá”, niij jéihna, ī dúuc wáyachah yuhna, níit weñep tají. ³⁵ Pánihna, úumcanjeh, Diosdih níi túi jenah jói cádahca bojóo. Páant níi cádahcat jíib, yeebdih ā túi chājbipna caá. ³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ā náahat pah níi chāj cádahca bojóo. Páant níi chāj cádahcah, “Wíihwádih wā pehbóo wā túi jumat túutbipna caá”, Dios ā niijátji pah, yeebdih ā túi chājbipna caá. ³⁷ Nin pah Dios naawátidih naóh yapani āt niij daacáp tají: “Wā wahní ā juibát pínah bahnitbijeh ā judhna caá.

³⁸ Pánihna, wíihwā, wā náahat pah chājnit, wā wahnidih túi jenah joinít, ī túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih ī cádahachah, queétdih wā wéi encan niít’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tají. (Hab 2.3-4)

³⁹ Obohjeéhtih, jwiítboó Diosdih cádahcan, iiguípnā bejnit pínah nihcan caá. Caandih túi jenah joinít jumna, páantjeh ájeéh jwí jumbipna caá.

11

Diosdih túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jenah joyát ā jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiítidih ā túi chājat pínahdih jwí túi jéihna caá. Á niijátji pahjeh ā chāj jwuhcah yuhna, “Á niijátji pah yoobópdih ā chājbipna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant ā chājat pínahdih encan yuhna, “Yoobópdih páant ā chājbipna caá”, jwí niij jenah joiná caá. ² Páant ī túi jenah

* 10:27 Is 26.11

* 10:28 Dt 17.6; 19.15

* 10:29 Ex 24.8; He 13.20

* 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19

joyóchah ennit, Dios jon játilh moondíh át tái wēi enep wut jī.

³ Diosdih tái jenah joinít, nin pah jwí jéihna caá: Dios ā naáwát wēpatjīh nihadidih át chājap tajī. Pánihna, jwí enca naáhjidih nihadidih bwa jwí enni pínahdih át jíghohanap wut jī.*

⁴ Abeljiboó Diosdih tái jenah joiní jumna, ovejadih mao cáo wūhñit, caandíh át weñep wut jī. Obohjeéhtih, ā úud jeñé Caín ā momatji quehedidih Diosdih át wūhup wut jī. Pánihna, Dios Abel ā wūhñiboodíh chah át wēi enep wut jī. Pánih wēi enna, “Weemdíh tái jenah joinít, Abel táiini ā jumna caá”, át niijíp wut jī. Caán ā wunat túttimah yuhna, ā tái jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwítboó jwí tái jenah joyát pínahdih jwí jéihna caá.*

⁵ Enocboó Diosdih tái jenah joiní ā jumuchah, Dios caandíh át wēi enep wut jī. Pánih wēi ennit, ā wuncat pínah niijná, nihadidih Dios jeáboó caandíh át ub bejep wut jī. Páant ā ub bejat túttimah, cáacwā caandíh íť jéih bid juicáp wut jī.*

⁶ Páant ā yapatjidih jenah joinít, “Diosdih tái jenah joicán, caandíh jwí jéih weñacan caá”, jwí niij jéihna caá. Ded caandíh bidniboó “Dios ā jumna caá. Pánihna, caandíh wā tái bidichah, weemdíh ā tái chājīpna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih tái jenah joiní jumna, ded pah ā chājat pínahdih ā naáwáchah, át tái jepahap wut jī. Pánih jepahñit, ájeéh bóli, ā weh, ā weh áana yaádh bíicdih pobyitdih tái yapat túut niijná, búdí jááj chóodih át chājap wut jī. Pánih tái jenah joiná, nihadidih bita yeejép íť chājachah enna, queétdih át pej jumcap wut jī. Pánihna, Diosdih ā tái jenah joyóchah, “Caán táiini ā jumna caá”, Dios át niij enep wut jī.*

⁸ Abrahamjiboó Diosdih tái jenah joiní jumna, Dios ā wūhni pínah baácboó ā bejat túutuchah joinít, át jepahap wut jī. Caandíh jepahñit, ā jumni baácmant bejna, ā jéihca naáh baácna át juibínap wut jī.* ⁹ Páant ā juibínachah, “Nin baácidih yeebdíh wā wūhñipna caá”, Dios ā niijchah joinít, caán baácidih át chāwáp wut jī. Caandíh, ā

wūhñi Isaacdih, ā juima Jacobdihbut “Nin baácidih yeebdíh wā wūhñipna caá”, Dios át niij naáwáp wut jī. Queéť caán baácidih moón nihcan yuhna, Diosdih tái jenah joinít jumna, naáhup chóonadidih yúuh taj cáagni muunádih chājñit, caánboó íť jumup wut jī.* ¹⁰ Pánih jumna yuhna, caanjíh ā jum jwuhat pínahdihjeh Abraham át jéihyep wut jī. Jeáboó jumni tútchina ā bejat pínahboodíh wēi páina át chājap wut jī. Caán tútchi Diosboó ā jenah joyát pah chājñi ā jumuchah, baúdcán, páantjeh ā jumñipna caá.*

¹¹ Abraham behe, ájeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit íť jumup wut jī. Queéť chénat pah behñit jumna yuhna, Abraham Diosdih tái jenah joiní jumna, Dios ā teo wáacatjīh íť weh jumup wut jī. “Dios ā niijátji pah ā chājīpna caá”, Abraham ā niij jenah joyát jīb, Sara mit weh jumup wut jī. Pánihna, Abraham behe jumna yuhna, ā wūhñidih át enep wut jī.* ¹² Abrahamjī wunni dée ā jumuchah yuhna, ā juimená dawá íť cáac poonap wut jī. Cúiwádh, óondidihbut jwí jéih jenah encat pah ā juimenádihbut jwí jéih jenah en bujácna caá.*

¹³ Queéť nihadidih Diosdih tái jenah joinít, íť buúdp wut jī. “Yeebdíh caán baácidih wā wūhñipna caá”, Dios queétdih ā niijní baácidih juibínachah, íť wunup wut jī. Caán baácidih queéťjeh bíbohcan yuhna, Dios ā niijátji pah, túttimah íť juimená íť bíbohah pínahdih íť jéihyep wut jī. Pánih jéihñit, íť weñep wut jī. Pánihna, “Nin baácidih jibñitjeh jwí jumna caá”, íť niijíp wut jī.* ¹⁴ Páant niijná, bíh baácidih íť bidatjidih jwí jéihna caá. ¹⁵ Pánih bidnit, íť jwíh jumni baácna jwúub bejñhna nihna, íť jéih jwúub bej tagaá. Pánihna, “Bíh baácidih jwí bidna caá”, niijná, jon játilh íť cádahni baácidih niijná íť chājcap wut jī. ¹⁶ Obohjeéhtih, chah táiini baácboodíh bidna íť chājap wut jī. Caán íť bidni baác jeáboó caá ā jumup. Caánboó íť tútchi pínahdih Dios átát ámoh péanap wut jī. Pánihna, “Dios jwí Maáh caá”, íť niijchah joinít, át túccap wut jī.

* 11:3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3 * 11:4 Gn 4.3-10 * 11:5 Gn 5.21-24 * 11:7 Gn 6.13-22 * 11:8 Gn 12.1-5
 * 11:9 Gn 35.27 * 11:10 He 13.14 * 11:11 Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * 11:12 Gn 15.5; 22.17; 32.12
 * 11:13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12

¹⁷⁻¹⁸ Túttimah, Dios Abrahamdih ā wūúh Isaacdih āt mao cáo wūhat tútup wut jī. “¿Yoobópdih níft weemdíh ā túi jenah joí?” niijná, páant āt wutup wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ā niiját pah āt chājap wut jī. “Ma wūúh Isaacjīh ma juimenádih wā cáac pooabipna caá”,* Dios ā niijátjidih náhnina yuhna, Abraham caandíhjah mawat túut āt chājap wut jī.* ¹⁹ “Wā wūúh Isaacdih wā mao wūhchah, Dios caandíh ā jéih boobipna caá”, Abraham āt níj jenah joyóp wut jī. Páant ā mawat túut chājachahjah, Dios caandíh āt cádahat tútup wut jī. Páant ā mawíhni jwúub báadhni pah caandíh ā enechah, ā wūúh ājeéh āt jwúub jumup wut jī.*

²⁰ Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ā weh Jacob, Esaúidihbut “Túttimah, Dios meemdíh búdí ā túi chāja naáh”, āt niijíp wut jī.*

²¹ Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wunat pínah játihbit áih wúuat nahjīh tóo caj nūhni, Diosdih āt weñep wut jī. Pánih wēnit, ā wūúh José ā weh chénat pahdih “Meemdíh Dios búdí ā túi chājipna caá”, āt niijíp wut jī.*

²² Túttimah, Joséboó, Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wunat pínah játih judíowā Egipto baácboó jumnitji ī bejat pínahdih āt naáwáp wut jī. Pánih naóhni, ā juimená pínah áih bácahjidih ī wé bejat pínahdih āt wutup wut jī.*

²³ Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih túi jenah joinit jumna, ā cáac jumuchah, caandíh bíc peihcanni widh īt bih bíbohop wut jī. Túinibit ā jumuchah ennit, caandíh īt bihip wut jī.* Caán baácđih moón ī maáhdih úmcanjah, judíowā ī wehdih ā mawat túutuchah, īt jepahcap wut jī.*

²⁴ Túttimah, Egipto baácđih moón ī maáh nuúm Moisésdih mit behanap wut jī. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih túi jenah joiní jumna, “Caánt mi wūúh caá”, ī niijátđih āt náahcap wut jī.* ²⁵ Caandíh behanah mi déewāboó wēnit, yeejép ī chājachah enna

yuhna, āt chājihcap wut jī. Pánih chājan, Diohíwā bícđih yeejép āt yapat wut jī. ²⁶ Dios ā wahni pínah Cristodih cáacwā yeejép ī chājat pínah pah Moiséswādhbut Egiptodih moón yeejép īt chājap wut jī. Pánihna, nihat Egiptodih moón búdí jīb jumnidih ī bíbohatđih náahcanjah, Diohíwā bícđih ā jumat jīb bita yeejép ī dehwat pínahdih āt níwip wut jī. Túttimah, ā túi chājat jīb, Dios caandíh ā túi chājat pínahdih jenah joí waáwána, yeejép ā yapat pínahdih āt níwip wut jī.

²⁷ Diosdih túi jenah joiní jumna, Egipto baácđih moón ī maáh ā íjichah yuhna, caandíh úmcanjah, caán baácmanat āt bejep wut jī. Dios jígohcanni ā jumuchah yuhna, jígohnidih ā enat pah ā wutatđih Moisés āt jepah cádahcap wut jī.* ²⁸ Moisés caandíh túi jenah joiní jumna, judíowāđih Dios ā túi ubat pínahdih āt jéihyep wut jī. Pánih jéihna, Dios ā wutat pahjah queét judíowāđih íih jēcnadih oveja wūúh meépjh āt náñat tútup wut jī. Páant ī náñatđih ennit, Dios nihat ī jwíh túuhnitiđih ā mawat túutni ángelboó judíowā ī jwíh túuhnitboodíh āt maocap wut jī. Caán oveja wūúhdih mao péanit, Moisés ā wutat pahjah, ī jumat yoobó īt jeémep wut jī. Caán jeémát, Pascua ī niijní, bícđih ī jwíh jeémp láa āt jumup wut jī.*

²⁹ Túttimah, Diosdih túi jenah joinit jumna, “Muj Mac Duani”, ī niijní mujdih, mah wilcanni namáđih judíowā īt chúh bejep wut jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queéđđih nūun béjnit, muj ā jwúub duuj yóh lajachah, īt chíic wun beedép wut jī.*

³⁰ Pánihat túttimah, Diosdih túi jenah joinit jumna, judíowā Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant īt páud bejep wut jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih īt páudup wut jī. Páant bóí yeó jáap ī páudat túttimah, caán wáihyat júdu āt boto jéen bejep wut jī.*

³¹ Diosdih túi jenah joinit jumna, Jericó tútchidih bóli deoh nah jumnih, Rahab wūt jumnih, judíowā en waóhniđđih wēi jwááhni, mit teo wáacap wut jī. Páant mi teo

* 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14 * 11:19 Gn 22.13 * 11:20 Gn 27.27-29,39-40 * 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24 Ex 2.10-12 * 11:27 Ex 2.15 * 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31 * 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25

wáacatji jíib, caán tútchidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judíowā caánt-boodíh ít maocap wut jí.*

³² Bitá Diosdih túi jenah joinít dih naáwíhna yuhna, queét dawá í jumuchah, wá jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jeffé,* David,* Samuel,* Dios naáwát dih naóh yapanitbut, nihat íih doonádih wá naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wá naóh daáccan níit. ³³ Diosdih túi jenah joinít jumna, biquína bíh baácdih moondíh míic maona, ít yap yohop wut jí. Bitá íih cáacwádih táini Jeh ít wutap wut jí. Páant Diosdih í túi jenah joyóchah, “Yeebdíh wá teo wáacbipna caá”, á nijátji pah queétdih át teo wáacap wut jí. Bitá túi jenah joinít jumna, jíowá queétdih í jeémíhichah yuhna, Dios íih jacnadih át nemep wut jí.* ³⁴ Bitá túi jenah joinít jumna, búdí iigátboó jumna yuhna, ít iigcáp wut jí.* Bitá túi jenah joinít jumna, queétdih í mao yohíhichah yuhna, ít jwei béjep wut jí. Bitá wépcannitji jumna yuhna, Diosdih túi jenah joiná, wépépwá ít jumap wut jí. Pánih jumnit, bíh baácmant jūóhniit queétdih eníhcannit soldadowádih míic maonit, ít yap yohop wut jí. ³⁵ Biquína yaádh Diosdih í túi jenah joyát jíib, í déewá wunah bejnitjidih Dios át booa wūhap wut jí.*

Obohjeéhtih, bitá Dioíhwá í jumat jíib, queétdih teonit, búdí yeejép ít chájap wut jí. “Diosdih ma cádahachah, jwí wat-bipna caá”, queétdih ít niijíp wut yuh jí. Obohjeéhtih, páant í niijíchah yuhna, jeáboó chah táini pebhboó í bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wut jí. Páant í jepahcat jíib, queétdih yeejép í chájachah, ít wunap wut jí. ³⁶ Bitá Diosdih túi jenah joinít dih yeejép deohnit, búdí ít puñap wut jí.* Bitadih chéonit, nemat muúboó ít nemep wut jí.* ³⁷ Bitadih jeejéh yohnit, ít mawap wut jí.* Bitadih íih bácahdih tac yoób ít bóodop wut jí. Bitadih íibat naajéh ít mawap wut jí.* Bitá moh yéejnit jumna,

oveja chóo, cabra chóodihjeh ít dawúp wut jí. Queétdih ñuunnít, bita búdí yeejép ít chájap wut jí. ³⁸ Queét chah táiniit jumna, nin baácdih moón yeejépwá bíicdih jumnit pínah ít nihcap wut jí. Queét Diosdih túi jenah joinítboodíh cáacwá í náahcah, muú wihcapboó, jeéboobút ípí jib bejep wut jí. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baácboó jumni íitboobút ípí áwup wut jí.

³⁹ Queét nihat caandíh táni jenah joinít dih Dios búdí át wéi enep wut jí. Pánih túi jenah joinít jumna yuhna, “Yeebdíh chah táini baácdih wá wūhbipna caá”, Dios á niijnji baácdih ít juibí jwahcap wut jí. ⁴⁰ Páant níj naóhna, nin pah Dios níj jenah joiná át chájap wut jí: “Queét wíhwa, túttimah jumnit wíhwaabut wá pebhna í juyúchah, queét nihat bíicdih táiniit yoobát wá jumat túutbipna caá”, át níj jenah joyóp wut jí. Pánih jenah joiná, játih á chájatji chah táini jwiít dih á chájibipna caá.

12

Jesús dih túi jenah jói cádahca boj jíih

¹ Queét wá naóhniit dawá Diosdih túi jenah jói cádahcannit í jumattjidih jéihnit, yéej cháj cádahnit, jwiítbut Jesús dih jwí túi jenah jói cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Náoni á túi náwíhichah yuhna, chodóp dih duo béjna, á jéih wép náocan caá. Yéguéh wúpnidih duoná, á túi jéih náocan caá. Páant á jumat pah Diosdih jwí túi jepahíhna yuhna, jwí weñat pínahdihjeh chájna, caandíh jwí túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwí yéej chájatdih cádahat caá náahap. Chah wép náoniboó á túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios á náah yacat pah jwí cháj cádahca bojat dée caá. ² Jesús dihjeh jwí túi náhni jíih. Caanjéh Diosdih túi jenah jói waóhni jumna, jwiít dih túi jenah joyát túutnibut á jumna caá. Pánihna, caandíh jwí túi jenah jói cádahcat pínah niijná, jwiít dih á teo wáacna caá. Cruzboó wunna yuhna, á íipdih át túi jenah jói cádahcap wut jí. Cruzboó wunat tíic náah jumni á jumuchah yuhna, á íp á

* 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34 Dn 3 * 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15 * 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6 * 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23

jumupboó ã weñat pínahdih jéihna, tíic-can Jeh, cruzboó át wunup wut jí. Pánihna, buu chah maáh jumna, Dios ã jéihyemant bóo buwámant ã chúudna caá.*

³Jesúsdih eníhcannit caandíh búdí yeejép í chājachah yuhna, Dios ã náah yacat pah át cádahcap wut jí. Páant ã cádahcatjidih ní túi náhninaá, yeebdíhbut yeejép í chājachah yuhna, bíic yoobó cádahcat túut níijná. ⁴Bitá yeebdíh túbit yeejép chājna yuhna, ít mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ít mao yohop wut jí. Páant yeejép ã yapatjidih náhninit, yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, caandíh ní cádahca bojoó. ⁵Dios yeéb ã wehdih ã naáwátjidih çní quíib buúd níit? Yeejép ní yapat pínahdih ã naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“ Wúuhú, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdíh bohéna caá wã chājap. Pánih bohénit, wã túut nuumát túutuchah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wã wutuchah, jígahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶Nihat wã oinit, “Meém wã wúuh caá”, níj ennitdih wápí bohéna caá, í yap yohocat pínah níijná. Pánihna, í yap yohochah ennit, queétdih wã peéh chājbpina caá, Dios ã níijná caá”, át níj daacáp tají. (*Job 5.17; Pr 3.11-12*)

⁷Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioíh namádih ní cádahca bojoó. Páant ní yapatjíh, Dios ã weh ní jumuchah, yeebdíh bohéna caá ã chājap, chah ní túi chājat pínah níijná. Det mána í wehdih í wutuchah, í jepahcah, ípí peéh chājna caá, í túut nuumát pínah níijná. Páant í chājat pah, Diosbut jwiít ã weh jwí jepahcah, jwiítidih ã peéh chājbpina caá. ⁸Ní túi chājcatdih ennit, yeebdíh ã naóhcah nihna, ã weh níta nihcan tagaá. Páant ã naóhcah, mána wihcannit pah níta jum tagaá. “Dios wã íp caá”, níta jéih níijnán tagaá. ⁹Jwí mána jwiítidih ded pah í bohéátjidih ní jenah joyoó. Queét jwiítidih í peéh chājachah, queétdih jwípí jepahap jí. Pánih jepahnit, jwí íp Dios ã túut nuumát túutuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh

ãjeéh jwí túi jumbpina caá. ¹⁰Webíit jwí jum jwuhuchah, jwí mána jwiítidih peéh chājnit, “Nin pah wã chājachah, wã wúuh ã túi jumbpina caá”, ípí níj jenah joyóp wut jí. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiítidih teo wáacna caá ã chājap, caán túini ã jummat pah jwiítbut táinit jwí jummat pínah níijná. ¹¹Dedé peéh chājatdih “Caán túina caá”, jwípí níj jenah joicán caá. Búdí jwípí jígahna caá. Obohjeéhtih, jwíih jígahna yuhna, túttimah caandíh jwí jenah joyóchah, jwiítidih ã teo wáacna caá, yeej chājcanjeh, jwí túi jummat pínah níijná.*

¹²Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdíh ã bohéátidih jéihna, ní jígah cádahaa. Caandíh chah túi jenah joint, úumcanjeh, ní túi weñeé.* ¹³Pánih jumnit, Jesúh namádih bejnit, táinijeh ní chājaá. Páant yeejép ní yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcanjeh, wépnit panihnit ní jumbpina caá. Yeéb páant ní jumuchah ennit, bita Jesúhwã wépcannit panihnit-boobút caandíh chah í túi jenah joibpina caá.

Dios ã wutadidih jepahcah, ã tobohat

¹⁴Míic jūihcanjeh, nihat bíicdih ní túi jumú. Pánih jumna, jwí Maáhdih túi jepahnit, ní yeej chājca bojoó. Det yeej chājcanitjeh jwí Maáhdih í enbpina caá.

¹⁵Í ní túi chāja chaah! Dios yeebdíh oinit ã teo wáacachah, ní túi jepahaá. Jepah cádahna, ní jwúub yeej chājat pínah ã tobohna caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép yílip ã jáwat panihni yeebjéh níta míic yeeja tagaá. Jesúh namádih ní cádahachah ennit, bita áihwábút bíic yoobó íta cádah tagaá.* ¹⁶Ní weha mána nihcannitjíh yeejép ní chājca bojoó. Diosdih náahcannitbut ní jumca bojoó. Esaúboó ded pah ã jummatjidih ní túi náhninaá. Diosdih, ã wúhni pínahdihbut náahcanni át jumup wut jí. Weép jeñé jumna, ã íp ã wunat túttimah ã ípíh bíí déedih bíbohni pínah át jumup wut yah jí. Dios ã ípdih ã níijnájdihbut bíbohni pínah át jumup wut yah jí. Obohjeéhtih, bíic yeó jáap búdí nuugúp wunna, bíic láa ã jeémát jíibjeh ã bíbohah déejidih oboh jumni pah jenah joint, ã úudboodíh át wáuhup wut jí. Pánih chājna,

* 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9

* 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32

* 12:12 Is 35.3

* 12:15 Dt 29.18

Dios ã wãhat pínahdih át náahcap wut jī. Pánih náahcanni ã jumat pah yeéboó ñi jumca bojoó.* ¹⁷ Æ úddih áih pínahdih ã wãhat túttimah, Esaú ded pah ã yapatdih ñi jéihna caá. Æ íp caandih ã wãhat pínahdih Esaú búdí át náahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ã náahachah yuhna, weép jeñédih ã wãhat pínahdih ã úddih wũh péanit, Esaúboodih ã íp át wũhcap wut jī. Caandih ã jui úúbúchah yuhna, túut nuumcánjeh, caandih át wũhcap wut jī.*

¹⁸ Dios Moisésjidih ã wutat túutuchah, jwī déewã judiowã Dios ã jumni jeená it juibínap wut jī. Obohjeéhtih, caanná i juibíat pah yeéboó ñi juibícan caá. Nin pah queétoó it yapap wut jī. Dios ã jumni jeé, Sináí wãt jumni jeená i juibínachah, búdí iigát át jumup wut jī. Dupúat, baác méméat, búdí johlitbut át jumup wut jī. ¹⁹⁻²⁰ Caanná juibínit, póojat nah, Dios ã wéheatbut búdí ã yáanachah it joyóp wut jī. Páant ã wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét it joíhcap wut jī. Dios nin pah queédih át níj wutap wut jī: “Det nin jeedih chãinitdih jeejīh yoh mawat caá náahap. Nindih nuñup ã chuñachah, caandihbut jeejīh ñi yoh mawaá”, át níjip wut jī. Páant ã níjichah joinit, tabit úum náah jumni wutat ã jumuchah, “Jwiítidih ma jwáub naóhca bojoó”, it níjip wut jī.* ²¹ Páant ã yapatdih ennit, nihat i úumuchah, “Búdí úumnit, méména caá wã chãjap”, Moisés yuh buca át níjip wut jī.*

²² Páant Diosjeéh it jwíih jumup wut jī. Obohjeéhtih, yeéboodih pánihcan caá. Dios bíicdih jumat túut níjina, Sión wut jumni jee pánihpna ñi juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniéh, Jerusalén tútchi caá. Yeebút dawá ángelwã bíicdih wéi naáwát túut níjina, i míc wáacapna ñi juibína caá. ²³ Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwíih juibínit bíicdih ñi míc wáac juibína caá. Nihat i wũtnadih ã daácní nuóbut jeáboó ã jumna caá. Nihat cáacwãdih ñiõni ã jumupna ñi juibína caá. Bitá túi chãjnitji Diosíhwãjīh míc wáacnit yeebút ñi jumna caá. Dios queédih yéejat wihcannit átát chãjap wut jī. ²⁴ Pánihna,

Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ã wutatjidih jwáub túut nuumnit, “Jesúsboó wanna, áih meépdih ã yoh wũhuchah, yeebdih wã túi úbbipna caá”, Dios jwiítidih át níjip wut jī. Abelji áih meépdih ã yohochah enna, Dios caandih maonidih át peéh chãjap wut jī.* Obohjeéhtih, Jesúsboó áih meépdih ã yoh wũhuchah enna, Dios jwiítidih át túi úbup wut jī. Pánihna, áih meép oboh jumni nihcan caá.

²⁵ ¡Ñi túi chãja chaáh! Dios yeebdih ã naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jãtīh nin baácboó jumni Moisés Dios naáwãdih ã naóh yapanachah, caandih i joíhcatji jīb, Dios cáacwãdih át peéh chãjap wut jī. Pánihna, buú jeáboó jumni Cristo jwiítidih ã naóh yapanachah jwī joíhchah, queédih ã peéh chãjat chah, jwiítboodih Dios ã peéh chãjipna caá.* ²⁶ Moisésji jum láa Dios ã wéhenachah, baác át méménap wut jī.* Obohjeéhtih, bíih ã naáwãdih naóh yapaniboó Dios túttimah ã níjít pínahdih nin pah át níj daacáp tajī: “Nin baácdih, jeádihbut bíic láa pohba wã cádah méméabipna caá”, Dios ã níjina caá, át níj daacáp tajī. * ²⁷ “Bíic láa pohba wã cádah méméabipna caá”, níjina, nihat ã chãjnjidih ã yohat pínahdih naóhna át chãjap wut jī. Obohjeéhtih, Dios ã maáh jumupboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ã jumbipna caá. ²⁸ Pánihna, ã maáh jumupna bejnit pínah jumna, caandih ã yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwī níj jīh. Páant níjnit, ã náahat pah caandih búdí jwī wéi jīh. ²⁹ Dios wépní túini yoobát jumna, jwī tuú cáwat pah, det caandih jepahcannitdih ã yoh beedábipna caá.

13

Dios ã weñat pínahdih ded pah chãjat

¹ Bitá Jesúsíhwãdih ñi míc oi cádahca bojoó. ² Ñi jéihca naáhwãdihbut ñi túi wéi jwááá. Pánih wéi jwááhna, biqúina Jesúsíhwã, jéihcan yuhna, ángelwãdih it wéi jwááap wut jī.*

* 12:16 Gn 25.29-34 * 12:17 Gn 27.30-40 * 12:19-20 Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * 12:21 Dt 9.19 * 12:24 Gn 4.10 * 12:25 Ex 20.22 * 12:26 Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * 12:26 Hag 2.6 * 13:2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9

³ Nemat muúboó jumnitdih ñi jígah en teo wáacá. Yeéb íjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queétdihbut ñi túi chájaa. Bitá yeejép í yapachah ennit, yeéb bíic yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

⁴ Ñi téihya chéwechah, á túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi míic cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjìh yeejép ñi chájca bojoó. Pánih yeejép chájnitdih Dios á peéh chájipna caá.

⁵ Bíí déedih tabít ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios át niijíp wut jí: “Yeebdíh cádahcanjeh, wá túi teo wáacipna caá”, át niijíp wut jí.* Páant á niijátdih jéihnit, ñi bíbohni bíí déedihjeh wéinit, chah ñi jwúub bidca bojoó. ⁶ Pánihna, úumcanjeh, nin pah jwí niij jenah joiná caá:

“Wá Maáh Dios weemdíh teo wáacnj caá. Páant á jumatdih jéihna, cáacwá weemdíh yeejép í chájat pínahdih wá úumcan niit”, jwí niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

⁷ Yeebdíh waóhñit, Dios naáwátdih bohénitjidi, í túi cháj cádahcatjidihtbut ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Diosdih í túi jenah joyátji pahjeh muntih, yeebbát bíic yoobó ñi túi jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh bíic yoobó jumni caá. Jon játih ded pah á jumatji pah buubut á jumna caá. Túttimahbut bíic yoobó á jumbipna caá. ⁹ Jesúsíh namádih cádahnit, bíáboó bejcat túut niijná, dawá mácal í bohéátdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandíh ñi jeémpca bojoó”, biquína í niij bohéna caá. Páant í niij bohéátdih jwí jepahachah yuhna, Diosdih chah jwí túi jenah joyát pínahdih á teo wáaccan niit. Obohjeéhtih, Diosboó jwiítdih oinit, ápi teo wáacna caá, Jesúsíh chah jwí túi jenah joyát pínah niijná. Pánihna, á teo wáacatjìh caandíh túi jenah joinít ñi jumúú.

¹⁰ Jesús cruzboó á wun wúhatjidihtjeh jwí túi jenah joyóchah, jwí yéejatdih Dios á yohna caá, ájeéh jwí túi jumát pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewáboó nuñúpwádih í mao cáo wúhna yuhna, cáacwá í yéejatdih ít jéih yoh beedácap wut jí. ¹¹ Queét sacerdotewá í maáta jópchi jumát pah nuñúp

meépdih Dios á jumni tólihboó ípi úb waad béjep wut jí, cáacwá í yéej chájatdih Dios á yohat pínah niijná. Páant í chájat túttimah, í maoniji nuñúpdih cáacwá í jumúp yehboó ípi cáo yoh beedánap wut jí.* ¹² Jesúsbut tútchi yehboó cruzboó wun wúhñit, áih meépdih át yohop wut jí, jwí yéejatdih á yohochah, Dioíhwa jwí jumát pínah niijná. ¹³ Tútchi yehboó tíic náah jumni á wunatdih enna, judíowá í maáta caandíh ít eníhcap wut jí. Pánihna, cruzboó á wun wúhatjidiht jwí túi jenah jó jíih. Páant jwí jumuchah enna, cáacwá jwiítdihbut í eníhcan niit. ¹⁴ Nin baáboó páantjeh jwí jumát pínah yoobát á wilhan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwí yoob jumát pínah tútchidih páina caá jwí chájap. ¹⁵ Pánihna, Jesús á teo wáacatjìh Diosdih jwí wéi naáwáchah, caandíh mao cáo wúhat panihni á jumna caá. Caandíh jwí túi weñat dée caá.*

¹⁶ Ñijeéh jumnitdih túi chájnit, ñi teo wáacá. Páant ñi chájat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih chájna, Diosdih cáo wúhat panihnidih wúhñit, caandíh túi wéina caá ñi chájap. Páant ñi chájachah ennit, Dios á túi wéibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhñitdih túi jepahna, í wut-tat pah wéinit ñi chájaa. Dios queétdih bohéat tútñit, yeebdíh á túi en dawát tútutp tagaa, caandíh ñi yap yohcat pínah niijná. Pánih wutñit í jumuchah, yeebdíh ded pah í en dawátjidiht Diosdih naáwát á náahbipna caá. Pánihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, í túi wéibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahcah ennit, búdí ita jígah tagaa. Pánih jepahcan, ñita túi jumcan tagaa.

¹⁸ Jwiítdih ñi wúbh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwí túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jumát pah túi chájihna, “Yeejépdih chájna caá wá chájap”, jwí niij jenah joicán caá. ¹⁹ Weemdíhbut búdí ñi wúbh, ñi pebhna waícanjeh Dios weemdíh á jwúub wahat pínah niijná.

Queétdih á pée wúbat

²⁰ Jwí Maáh Jesús jwí yéejat jíub wun wúhñit, áih meépdih át yohop wut jí. Páant á chájachah, “Ñi yéejatdih wá yohbipna caá, páantjeh wájeéh ñi túi jumát pínah niijná”,

* 13:3 Mt 25.35-46 * 13:5 1Ti 6.6-10 * 13:5 Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13 * 13:11 Lv 16.27 * 13:15 Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2 * 13:20 Ex 24.8; He 10.29

Dios jwiít dih át níj naáwáp wut jī.* Páant niijní jwí Maáh Jesúsdih át jwúub booanap wut jī. Pánihna, Jesúsbóó jwiít dih túi ubni, chah wēpni, ovejawādih en daoní panihni jumna, jwiít áih ovejawā panihnit dih ā túi en daoná caá.*²¹ Dios caandíh booaniji jumna, yeebdíh ā túi teo wáaca naáh, ā weñat pínahdíh jeh ñi chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihat dih ā túi túut numá naáh, ā náahat pah jwí jumat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jumat pah búdí jwí wēi jíih. Páant tií ā jumna nah.

Ā péé túyat túutat

²² Wā déewā panihnitá, yeebdíh nin wā daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjīh yeebdíh wā naóh bohéat dih íjcanjeh, ñi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdíh weñaat túut niijná, páant wā daacáp be.

²³ Nindihbut yeebdíh wā jéihyana caá: Jwí úd panihni Timoteo nemat muúboó jumnijidih it bacanap wut be. Waicanjeh ninjīh ā juyúchah, yeebdíh enedih bejna, caandíhbut wā numah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihat bita caanjīh jumnit Jesúhwābut í túyu naáh. Nin Italia baácdih moón Jesúhwā yeebdíh í túyat túutna caá.

²⁵ Weembút yeéb nihat dih wā túyat túutna caá. Dios yeebdíh búdí oinit, ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

* 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queétdih ā túyat tútat

¹Weém, Santiago,* jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristodihbut teo wāhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwí nuowā ī juimená poómpdih moón, Jesúh wā bíh baácnaboó jumnitdih* túyat túttnit, nin núodih wā daác wahna caá.

Dios jwiútdih ā jéihyaat

²Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jengah joyoó. ³Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdi h jengahnit jumna, chah túi jengah joinít, caandíh ñi cádahcan níft. Chah ñi túi jengah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé. ⁴Jesúsdih cádahcan, túi jengah joinít jumat tút niijná, bíic yoobó túi chājnit ñi jumúú.

⁵“¿Ded pah wā chājbi?” níj jéihñi Diosdih ā uúbú naáh. Páant ā uúbúchah, Dios caandíh ā jéihyabipna caá. Caán nihat caandíh uúbhndih jühcanjeh, búdí āpí teo wáacna caá, ī jéihyat pínah niijná.* ⁶Pánih uúbhna, Diosdih túi jengah joinít, ā uúbú naáh. “Wā uúbúchah yuhna, Dios weemdíh áta teo wáaccan tagaá”, níj jengah joiní ā jumca bojo naáh. Páant níj jengah joiníboó johlit dedboó ā johochah, búdí muj nolihat āpí tút nuumát pah ā jumna caá. Páant níj jengah joiní, yeó jáap jumat pah bíic yoobó āpí chājan caá. Diosdih túi jengah joiní nihcan caá.* ⁷⁻⁸Buu nindih jengah joiná yuhna, cheibit mácah ā jengah joibípna caá. Páant túi jengah joicán ā uúbúchah, jwí Maáh caandíh ā jengahcan níft.

⁹Ded Jesúh oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni ā waadábipna caá. Páant ā chājat pínahdih jéihnit, ā weñe naáh.* ¹⁰Ded Jesúh dawá bíf dée bíbohndih bita ī dúuc wáyachah yuhna, ā weñe naáh. Cháa ā moopát pah tigaá caán bíf dée ā buúdh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ā weñe naáh. ¹¹Yeó aáb jūóhna, túbit ā chāhachah, cháa diib téh bejnit, ā yúugna caá. Páant ā yúuguchah, ā túi jígohat ā beedná caá.

Pánihat pah búdí bíf déedih wēinibut áih bíf dée bíicdih ā buúdhípna caá.*

Yeejép chājat jengah joyátdih jengahcat

¹²Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h cádahcanni túi wēini ā jumvipna caá. Páant ā cádahcatji júb, páantjeh jeáboó Dios ájeéh jumat túttnit, caandíh ā túi chājvipna caá. “Weemdíh túi oimtdih wājeéh wā túi jumat tútvipna caá”, ā níjájti pah ā chājvipna caá. ¹³Yeejép chājat jengah joyát ā jūwúchah, “Dios caá weemdíh páant ā chājat tútup”, ñi níj jengah joicá bojoó. Dios yeejép chājat jengah joicán, cáacwádhbut páant ā jengah joyát tútcan caá. ¹⁴Obohjeéhtih, cáacwājeh túbit yeejép ī ñinahat pah ípí jengah joiná caá. ¹⁵Pánih jengah joinít, yeejép ípí chājna caá. Páant ī chājatji júb Dios queétdih iiguípna ā bejat tútvipna caá.

¹⁶Wā déewā, wā oinitá, “Dios weemdíh ā wutuchah, yeejép wā chāap jí”, ñi níj jengah joicá bojoó. Páant jengah joyát yoobópdih nihcan caá. ¹⁷Jwí íp Dios jeáboó jumni jwiútdih teo wáacat tút niijná, túinidihjeh bitadih ā wúhat túttna caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cúiwádhbut chājni. Pánihna, ī jígohat ā tút nuumúchah yuhna, Diosboó páantjeh bíic yoobó ā jumna caá.*

¹⁸Á náhat pah áih túini doonádh jwí jengahchah, ā weh jwí jumat pínah niijná, jwiútdih jáap cáac jumnit panihnit át jumat tútjip taga. Pánih jumnit, nihat ā chājnit cáft jwiútdih ā téi ubuchah, ā jwíh tút nuumúnt jwí jumna caá.*

Diosdih yoobópdih jengahcat

¹⁹Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwátdih ñi túi wēi joyoó. Pánih caandíh túi joinít, túi jengah joicánnit ī wéhat pah wéhecan, waicanjeh íjnit ñi jumca bojoó. ²⁰Det íjnit Dios ā náhat pah ī téi chājan caá. ²¹Nihat ñi yéj chājatdih, yeejép ñi en ñinahatdihbut ñi cádahaá. Pánih cádahnit, Dios naáwátdih ī bohénachah, túi wēi jengahnit ñi jumúú. Páant ī bohéátdih ñi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ā tút nuum péabipna caá.

²²Á naáwátdih joiná yuhna, jengahcan, ñi míic yeena caá. “Wā jengahchah, ā túimi

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * 1:1 1P 1.1
7.7-11; Jn 16.23-24 * 1:9 Jer 9.24 * 1:11 Is 40.6-7

* 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17 * 1:6 Mt
1:17 Nm 23.19; Mal 3.6 * 1:18 1P 1.23

nacaá”, niŋ jengah joiná, yeeatdih jengah joiná caá ñi chājap. Pánihna, ā naáwátidih túi joinít, ā bohéat pah ñi chājaá. ²³ Ded caán naáwátidih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chājni ā jumna caá: Áih móotdih quenalihjīh ā míc enna caá. ²⁴ Pánih míc en péa bejnit, ded pah ā jígohatdih waicanjeh ā quíib buudná caá. ²⁵ Obohjeéhtih, bíh-boó ā enatjidih ā quíib buudcát pah Dios naáwátidih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chājna, búdí ā wēibipna caá. Pánihna, caán bohéatdih jepah cádahcannidih wēi ennit, Dios ā túi teo wáacipna caá.

²⁶ Ded jengah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdihi Diosdih ā wēican caá. “Diosdih wā túi wēina caá”, niŋ jengah joiná yuhna, yeeatdih ā jengah joiná caá. Pánih jengah joiná, Diosdih ā wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. ²⁷ Dios jwī íip ā náahat pah caandih jwī weñat túut niijná, nin pah caá jwiítidih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wunnitdihbut yeejép ī yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ī chājat pah jwiítidih chājcat caá náahap.

2

Cáacwādihi biíc yoobó túi chājat

¹ Wā déewāá, jwī Maáh chah túini Jesu-cristodih jepahnit jumna, cáacwādihi biíc yoobó túi chājat caá náahap. ²⁻³ Orojīh ī chājniji téihya yacat júduna, búdí jíib jumni yéguehdihbut duoní yeeb Jesúihwā ñi míc wáacapna ā waád juibínachah enna, caandih ñita wēi jwāáh tagaá. “Nin túyup-boó ma chúudú”, ñita niij tágaá. Páant niijná yuhna, caanna yeejép yégueh duoní moh yéejni ā waád juibínachah enna, caánboodih ñita wēi jwāáhan tagaá. “Con buwáboó ma ñuhúú. Baácdihjeh ma chúudú”, caandih ñita niij tágaá. ⁴ Pánih chājna, cáacwādihi yeejép jengah joinít, túi jígohnitdihjeh ñita wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ñita wēi encan tagaá. Páant niŋ jengah joyát ā túican caá.

⁵ Wā déewā, wā oinitá, weemdih ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jengah

joinít, ā maáh jumupboó jumnit pínah ni-ijná, Dios āt ñiwip wut jī. “Wājeéh páant-jeh ñi jumvipna caá”, Dios caandih oinitdih āt niijíp wut jī. ⁶ Obohjeéhtih, queétdih ā ñiwichah yuhna, yeebboó queétdih ñipí tícana caá. Pánih queétdih tificanit, dawá bií dée bíbohntidihjeh ñi wēi enna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohntiboó yeebdih yeejép ípí chājna caá. Queétjeh yeebdih naóh yacat túut niijná, cáacwādihi peéh chājat túutnit pebna ípí teo wái bejna caá. ⁷ Queétjeh Cristodih yeejép ípí wéhena caá. Obohjeéhtih, yeebboó “Jwiít Cristoihwā caá”, niijnít jumna yuhna, caandih yeejép wéhenitboodih ñi wēi enna caá. Páant ñi chājat ā túican caá.

⁸ Dios naáwátidih daácniboó nin chah wēpni wutatdih ā daacátjidih ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadidihbut biíc yoobó ma oyoó”, āt niŋ daacáp tajī.* Caán wutatdih jepahna, ñi túi chājna caá. ⁹ Obohjeéhtih, maáta panihnitdih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodih enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājap. Pánih chājna, Dios ā wutatdih ñi yap yohna caá. ¹⁰ Ded Dios ā wutatdih jepahna yuhna, biíc wutatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ā yap yohna caá. Páant ā yap yohochah, caandih peéh chājat ā jumvipna caá. ¹¹ “Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó”, Diosjeh āt niŋ wutup wut jī.* Caanjéh muntih, “Cáacwādihi mao yohca bojoó”, āt niijíp wut jī.* Pánihna, det ī weha mána nihcannitjīh yeejép chājcan yuhna, cáacdihi mao yohna, Dios ā wutatdih yap yohnit ī jumna caá. ¹² Cristo jwiítidih búdí oina, jwī túi jummat pínah niijná, bitadihi ā oyat túutna caá. Páant ā wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut ñionit, ded pah ī chājatjí jibidih ā naóhvipna caá. Páant ā jumuchah, ā wutat pah jwī túi chājat dée caá. Ā náahat pahbut jwī wéhe jíil. ¹³ Bitadihi jwī jígah encan, Dios cáacwādihi ā ñio láa jwiítidihbut jígah encanjeh, ā peéh chājvipna caá. Obohjeéhtih, bitadihi jwī jígah enechah, jwiítidihbut jígah ennit, ā peéh chājcan niít.

Jesúsdih túi jengah joinít, bitadihi teo wáacat

* 2:8 Lv 19.18 * 2:11 Ex 20.14; Dt 5.18 * 2:11 Ex 20.13; Dt 5.17

¹⁴Wā déewāá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wā túi jenah joiná caá”, ded ni-ijná yuhna, bitadilh ā túi teo wáaccach, ā niijátji dedé pínah nihcan caá. Páant ā niijáchah yuhna, Dios caandíh ā túi ubcan níft. ¹⁵⁻¹⁶Ded Jesúfh, Jesúfh wili í jeémát pínah wihcah ennit, yeejép yéguehdihjeh í dawúchah ennit, jwiít Jesúfhwā queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Túini yégueh daonít, túini jeémátdih jeémpnit, ñi túi jumúú”, niijná yuhna, í náahatdih ñi wūchah, ñi niiját dedé pínah nihcan caá. ¹⁷Pánihna, “Cristodih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chājcah, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

¹⁸Ñijeéh jumni nin wā bohéatdih jóíh-canni nin pah āta niij tágaá: “Weém wāpí túi chājna caá. Meémboó bitadilh teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wā túi jenah joiná caá’, mapí niijná caá. Jwiít chénat pahdih Dios ā túi ubbipna caá”, āta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joiníboó bitadilh ā túi chājachah, caandíh túi jenah joiní ā jumadilh cáacwā í jéihbipna caá. ¹⁹“Dios bífcjeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Diosdih ñi jepahcah, caandíh ñi jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwābut ñi jenah joyát pahjeh mun tígaa í jenah joyóp. Pánih jenah joinít, Dios bífcjeh ā jumadilh jéihna, ā wēpatdih úm-nit, queétkboó í méména caá. ²⁰“Cristodih túi jenah joiní wā jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadilh teo wáaccan, yoobópdih ā túi jenah joicán caá. Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadilh teo wáaccanniboó yoobópdih ā jepahcan caá. ²¹Caán yoobópdih ā jumadilh ñi jéihyat pínah ni-ijná, jwí nwo Abraham ded pah ā chājatjidih wā naóhbipna caá. Caán ā wūúh Isaac wūt jumnidih Diosdih āt mao cáo wūhíhip wut yuh jī. Pánihna, jee dáhnajíh ā cáag aabáni poómpjih ā cáagni tuujih caandíh āt chéó cáagap wut jī. Pánih chéó cáagna, Dios ā niijátji pahjeh caandíh wēinit, ā wūúhdih mawat túnt átil chājap wut yuh jī. Páant ā jepahachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandíh āt niij enep wut jī. ²²Páant ā niijátjidih náhninit, nindih ñi jenah joyoó:

Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ā wutatdih āt jepahap wut jī. Pánih jepahna, Diosdih ā túi jenah joyátdih āt júutup wut jī. ²³Dios naáwátdih naóh yapani ā niij daacátji pahjeh āt yapap wut jī. “Abraham Diosdih túi jenah joinít, āt jepahap wut jī. Páant ā jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh āt niij enep wut jī”, āt niij daacáp tajī.* Páant ā niij enatdih jéihna, “Abraham Dios ā chéén caá”, cáacwā caandíh ít niijíp wut jī.*

²⁴Pánihna, ded pah Abraham ā yapatjidih jenah joinít, nindih ñi jéihbipna caá: “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandíh ā jepahcah enna, “Caán túini caá”, Dios caandíh ā niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ā túi chājatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodíh Dios ā niij enna caá. ²⁵Páant tígaa Rahab wūt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túinih caá”, Dios āt niij enep wut jī. Josué ā wah bojniti miíh tútchina í jwábinachah, queétdih jwááhnit, “Wíh muúboó ñi ño jwuhúp”, mit niijíp wut jī. Cheibit Josuéwā í jumapna queét í jwúub bejehcah, bíh namáboó mit júutup wut jī, “Queétdih eníhcannit maoná”, niijná. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caánt túinih caá”, Dios āt niij enep wut jī.* ²⁶Jwíh bácahdih caolih ā wihcah, jwíta báadhcan tagaa. Pánihna, caolih ā wihcah, jwíh bácahboó dedé pínah āta nihcan tagaa. Pánihat pah “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, bitadilh teo wáaccan, yoobópdih caandíh jwí túi jenah joicán caá. Pánihna, jwí teo wáaccach, caandíh jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ā jumna caá.

3

Ded pah caá jwí wéheat

¹Wā déewāá, ded Dios naáwátdih cáacwādhíh bohéna, caán ā bohéatdih caanjéhbūt ā túi jepaha naáh. Pánih bohéna yuhna, ā túi chājatdih enna, caánboodíh Dios chah ā peéh chājat pínahdih ñi jéihna caá. Pánihna, ñijeéh jumnit Dios ā ñionitjeh í bohéna naáh. ²Dawá láa nihat jwiít cáacwā yeejép

* 2:21 Gn 22.1-4

* 2:23 Gn 15.6

* 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8

* 2:25 Jos 2.1-21

jwípi chájna caá. Ded yeejép niijíhat ā jūúwúchah yuhna, niijcán, túi yoobópdih jumna, yeejép chájíhatdihbut āta jéih yap yoh tagaá. ³ Nin pah ā jumna caá: Caballoíh jacdíh ítah naabítdih yacnit, áih yapatnaboó tópnadih jwípi chéona caá. Caandíh púuh laáb chúúdnit, caan tópnadih wáinit, ded jwí bejíhipboó cabalodih jwí jéih bejat túutna caá. Bainí naabít ā jumuchah yuhna, caandíh jwí wáyachah, caballo jwiítdih ā túi jepahna caá. ⁴ Nin pahbut ā jumna caá: Búdí jāáj chóó ā jumuchah yuhna, caán chóódih íoh tawat naáboó bainíjeh ā jumna caá. Pánihna, búdí johlit ā ub joh bojochah yuhna, caandíh íoh teoniboó caán bainí naajíhjed ded ā bejíhipboó ā jéih íoh teo bejna caá. ⁵ Pánihat pah tigaá jwíih nuúc bainí ā jumuchah yuhna, caanjíh niijná, bitadih búdí jwí yéejana caá. Nin pahbut ā jumna caá: Bainí tuu cúut jumna yuhna, iig náhna, dawá máa nahnadih ā iigná caá. Pánihat pah jwíih nuúcjíl niijná, búdí yeejép jwí jéih chájna caá. ⁶ Pánihna, jwíih nuúc tuu cúut paníhni ā jumna caá. Jwíih nuúcjíl niijná, jwí jéih míc yéejana caá. Tuu cúut búdí ā iigát pah yeejép pohba jwí chájna caá. Pánih yeejép niijná, nemépwā í wutat pah jwí chájna caá. ⁷ Nihat jiadih moón nuúhpwā, jiijnít, maiwā, dóbohwa, queejwádhbut cáacwā ít wutup wut jí. ⁸ Obohjeéhtih, jwíih nuúcjíl yeejép niijná, jwí jéih cádahat túutcan caá. Maiboó cáacdíh cháácna, ā yéejat pah jwiítdih jwíih nuúcjíl yeejép niijná, bitadih búdí jwí yéejana caá. ⁹ Jwíih nuúcjíl Diosdih wéi naóhna yuhna, caán ā jummat pah jwiítdih cáacwádh ā chájnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadih jwí niijná caá.* ¹⁰ Pánihna, caan jácmantjeh wéi naáwát, yeejép niijátbut ā bacna caá. Wā déewáá, páant jwí niijíchah, ā táican caá. ¹¹ Biíc meo waóácmantjeh táini mah, núumni mah biícdíh ápi nooj báccan caá. ¹² Wā déewáá, higuera nah olivo tíbnadih ápi quehcan caá. Iguíh nahboó higeradih ápi quehcan caá. Meo waóácmant núumni mah ā nooj

báccachah, táini mah ā nooj báccan níit. Pánihat pah jwiítdih táini naáwát, yeejép niijátbdihbut niijcát caá náahap.*

Túí jenah joyát

¹³ ¿Níjeéh jumnit biquína túi jenah joinít í jum níit? Pánih jumíhna, “Bíta chah wā jéihna caá”, í níj jenah joicá bojo naáh. Páant níj jenah joicánjeh, táinijeh jumnit, í túi chája naáh. Páant í chájachah enna, “Queétdih túi jenah joinít yoobát í jumna caá”, ní níj jéihbipna caá. ¹⁴ Obohjeéhtih, det bií déedih búdí en níinahna, í weñat pínahdihjed jenah joiná yuhna, “Weémboó túi jéihni wā jumna caá”, í niijcá bojo naáh. Páant niijnít, tubit yeenit í jumna caá. ¹⁵ Páant jenah joinít, Diosdih náahcannit í jenah joyát pah, jenah joiná caá í chájap. Páant Dios queétdih ā jenah joyát túutcan caá. Nemépwā caá páant í jenah joyát túutup. ¹⁶ Bitadih jepchá tubnit, queétdih teo wáaquíhcan, búdí míc jüihñatbut ā jumna caá. Pánih míc jüihñatbut áta jumna caá. Pánih míc jüihñatbut áta jumna caá. ¹⁷ Obohjeéhtih, caandíh jéihnitdih Dios ā túi jenah joyát túutna caá. Páant ā jenah joyát túutachah, ípi túi chájna caá. Pánih túi chájna, míc jüihcan, bitadih yap yohcan, íjeéh túi biícdíh jumnit, queét níhatdih biíc yoobó oinit, bitadih í jígah en teo wáacna caá. Pánih chájna, yeecanjeh, ípi túi jumna caá.* ¹⁸ Pánih míc jüihcan, “Táinijeh ní jumúú”, bitadihbut ípi níj naóhna caá.

4

Nin baácdih bóodih bídcát

¹ ¿Dépanih tigaá míc jüihnit, ní míc mao? Túi chájíhna yuhna, yeejép ní jenah joyát pah chájna, ní míc maona caá. ² “Caandíh búdí wā náahna caá”, níj en níinahna yuhna, ní jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandíh bíbohndih jüihnit, míc maonit, ní mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh úúbhcan, ní náahatdih ní bíbohcan caá. ³ Úúbhna yuhna, ní weñat pínahdihjed nípi úúbhna caá. Páant ní úúbhchah, Dios yeebdíh ā jepahcan caá. ⁴ Diosdih jéihcannit í náahat pah yeebbát náahna, Diosdih eníhcannit ní jumna caá. ¿Caandíh ní jéihcan níit? Pánihna, queét

* 3:6 Pr 16.27 * 3:9 Gn 1.26 * 3:12 Pr 18.21 * Mt 6.24; Lc 16.13

3:17 Pr 1.1–9.18; Stg 1.5 * 4:4 Is 1.21; Jer 3.6–10; Os 2.2;

ded pah ī chājatdih wēi enna, biíc yoobó chājnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.*

⁵Dios naawátidih daácniji nin pah āt niij daacáp tajī: “Dios jwíjeéh ā jumat túutni Táini Espiritu jwiítidih búdí oinit, jwí yéej chājñichah, tubit ā jígahna caá”, āt niij daacáp tajī. Páant ā niij daacátji oboh jumni nihcan, yoobópdihi tígáā ā jumap.*

⁶Pánihi oina, Dios jwiítidih búdí ā teo wáacna caá, caandíh jwí túi jepahat pínah niijná. Nindihbut Dios naawátidih biíh daácnī āt niij daacáp tajī: “Weém bácah bitadih chah wā jéihna caá”, niijnídihi Dios ā eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijníboodíh Dios búdí oinit, ā teo wáacna caá”, āt niij daacáp tajī.*

⁷Pánihi, Diosdih túi jepahnit ñi jumú. Caandíh jepahnit, nemép ā yéej chājat tútuchah yuhna, caánboodíh ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, ā jweibípna caá.

⁸Diosdih búdí bidnit, ájeéh túi biícidih ñi jumú. Páant ñi jumuchah, caanbút ñi-jeéh jumnit, yeebdíh búdí ā teo wáacbípna caá. Yéej chājñatdih jenah jói cádahnit, ñi jwúub chājca bojoó. Pánihi cádahnit, táini boodíhjen jenah joinít, ñi túi chājaá.

⁹Ñi yéej chājatdih búdí jígahnit, ñi juñú. Yeejép ñi wēi chājatjidih cádahnit, caandíh tñicnit ñi jumú. ¹⁰“Yéej chājñi, oboh jumni wā jumna caá”, Diosdih ñi niijí. Páant ñi niijíchah, caánboó ñi yéejatdih yohnit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, ā túi teo wáacbípna caá. Túttimah, ā pebhna ñi juibínachah, yeebdíh maáta ā waadábipna caá.*

Bitá Jesúhwādihi yeejép niijcát

¹¹Wā déewáá, yeejép doonádih yeeb míicjen ñi niijcá bojoó. “Caán túicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chājat caá náahap”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, “Jwí míic oyat pínahdih Cristo ā wutat ā túican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Túi chājat pínahdih weemjéh caá wā jéih ñiwip”, niijná caá ñi chājap. Páant niijnít, yeebjéh míic watna caá ñi chājap. ¹²Obohjeéhtih, Diosjeh cáacwādihi watni, queétdih ñioni ā jumna caá. Cáacwā iiguípna bejnit déejidih caanjéh ā jéih túi

uhna caá. Caanjéh queétdih iiguípna ā jéih bejat túutna caá. Pánihi, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cáacwādihi jwí jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah ā yapat pínahdih jwí jéihcat

¹³Buu, nindihbut ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi niij jenah joiná yuh caá: “Buu, cheibit biíh tútchina jibidih wā bejbipna caá. Caanná juibínit, biíc jópchi jum, bií déedih jíb chājñit, búdí dinerodih wā bíbohibipna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá.

¹⁴Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Tuu jeí maátcanjeh jumnit, bícmantjeh ā buudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbut maátcanjeh jum jwuhnit, jwí buudbípna caá.* ¹⁵Obohjeéhtih, “Dios ā náahachah, páantjeh báadh jwuhnit, nin pah wā chājbiipna caá”, niij jenah joyát caá náahap. ¹⁶Pánihi, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wā chājbiipna caá”, ñi niij jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá. ¹⁷Ded ā túi chājat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chājcan, ā yéej chājna caá.

5

Dawá bí dée bíbohñitdih ā wēp naawát

¹Yeeb dawá bí dée bíbohñitboó weemdíh ñi túi joyoó. Buu niihat ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, búdí ñi ñaác juñú. ²Ñíh bí dée ā moóp beedáh bejbipna caá. Níih yéguehdih jóoh macwā ī jeémp beedábipna caá. ³Búdí oro, platadihbut ñi ámohochah yuhna, moópni jumna, dedé pínah niican níit. Yeeb dinerodih oinit, búdí ñi ámohochah, Dios ā enna caá. Páant ā enechah, dinerodih yeeb ñi oyatj jíb, péeni yeó jáapdih yeejép ñi yapbipna caá. Iiguípboó jumnit, búdí ñi moh yéejbipna caá.*

⁴Yeebdíh teo wáñnitdih yeenit, ī tewat jíb-
dih yoobópdihi ñi jíb chājcap be. Pánihi jíb chājcan, íh dinerodih páantjeh ma bíbohochah, Dios ā enna caá. Yeebdíh teo wáñnitboó ī tewat jíbdihi náahna, búdí ī ñaácna caá. Páant ī ñaácachah, jwí Maáh Dios queétdih ā joiná caá.* ⁵Nin baácboó jum

* 4:5 Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2

* 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5

* 4:10 Mt 23.12; 1P 5.6

* 4:14 Pr 27.1

* 5:3 Mt 6.19

* 5:4 Dt 24.14-15

juwəhnit, dawá bií déedih ñi bíbohochah, dedé yeebdíh ā judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipí chájna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ā peéh chájat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiít cáacwá jwíih momo jiwíwādih búdí jeémát jwípi wáhna caá, búdí í débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehnit í jumuchah ennit, queétdih jeémát túut niijná, jwípi maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwíwá í wéi jeémpna yuhna, queétdih jwí mao jeémát pínahdih í jéihcan caá. Yeebboó queét wéi jeémpnit jiwíwá panihnit caá ñi jumup. ⁶ Nin pahbut ñipí chájna caá: Túi chájnit yeebdíh í yap yohcach yuhna, nemat muúboó nemat túutnit, queétdih ñipí mawat túutna caá. Páant ñi chájat júbbut Dios yeebdíh búdí ā peéh chájbična caá.

Cristo ā jwúub dei júúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wá déewáá, jwí Maáh nin baáboó ā jwúub dei júúwát pínahdih ñi túi páñaa. Wápchi mínah “Wá momnidih mah ā júúwá naáh, túi chíhñit, ā túi quehat pínah niijná”, niijnít, ā túi páina caá. Páant ā páñat pah muntih, yeebbút ñi túi páñaa. ⁸ Jwí Maáh ā jwúub dei júúwát pínah bahñijeh ā judhdaditih jéihñit, yeejép yapna yuhna, túi páñit, caandíh ñi jenah jóí cádahca bojóo.

⁹ Wá déewáá, yeeb mícjeh yeejép ñi míc niijcá bojóo, Dios yeebdíh ā peéh chájcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Á peéh chájat pínah yeó jáap bahñijeh ā judhna caá. ¹⁰ Wá déewáá, Dios naáwátidih naóh yapanitjiboó búdí yeejép yapna yuhna, Dios queétdih ā naáwát túutatdih í naóh cádahcap wut jí. Pánihna, queét í cádahcat pahjeh muntih, yeebbút bíc yoobó Jesús ā jwúub dei júúwát pínahdih ñi pái cádahca bojóo. ¹¹ “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wéñit í jumna caá”, jwí níj jenah joyátdih ñi túi jéihna caá. Jon játiñ bóo Job wēt jumniíh doonádih ñit joiij tagaa.* Caán búdí yeejép yapna yuhna, Diosdih át túi jenah jóí cádahcap wut jí. Pánih yeejép ā yapat túttimah, Dios jwí Maáh túi jígah enni jumna,* caandíh búdí át teo wáacac wut jí.

* 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12 Mt 5.34-37 * 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34 * 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25 * 5:18 1R 18.42-45 * 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

¹² Wá déewáá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joinít, nindih chah ñi túi náhninaá: Cáacwá í naáwátidih biča í túi joyát pínahdih náahna, nin pah ípi niijná caá: “Jeá túini ā jumuchah, yoobópdih caá wá niijíp”, ípi niijná caá. Páant í niiját pah, yeeb ñi niijcá bojóo. Bitadih naóhna, túi yoobópdihjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdíh ā peéh chájbična caá.*

Uúbát

¹³ Nijeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ā uúbú naáh. Bíhñ wéñi jumna, Diosdih ā wéi ewe naáh. ¹⁴ Bíhñ wunni jumna, Jesúfhwá í maátadih ā bid bojo naáh, yíjñíh náñit, jwí Maáh Jesús ā wépatjñh caandíh í uúbát pínah niijná.* ¹⁵ Pánih teo jáha uúbhñit, “Jwí uúbát pah Dios ā chájbična caá”, í níj jenah joyóchah, wunnidih Dios ā booaipna caá. Á yeej chájatjí jíb wunni ā jumuchah, í uúbúchah, ā yeej chájatjidihbut Dios ā yohbična caá. ¹⁶ Pánihna, yeeb ñi yeej chájatdih ñi míc naáwá. Pánih míc naóhñit, yeeb mícjeh Diosdih ñi uúbú, dedé wunat ā jumuchah, caandíh ā booaat pínah niijná. Túi chájñit ñi uúbúchah, Dios ā túi jepahbična caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wépní ā jumna caá. ¹⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Elíasjí jwiít pah át jumup wut jí. “Mah ā buugcá bojo naáh”, Diosdih ā níj uúbúchah, bíc peihcanni jópchi bíh jópchi tac yoob mah át buugcáp wut jí.* ¹⁸ Túttimah, ā jwúub uúbúchah, mah át jwúub buugáp wut jí. Baácdih mah ā jwúub buugúchah, momni chíhñit, át jwúub quehep wut jí, páant muntih. Pánihna, Diosdih jwí uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yeej chájni ā túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wá déewáá, nijeéh jumni Dios naáwátidih ā cádahachah ennit, caandíh jwúub túut nuumát túutat caá náahap. Pánih jwúub túut nuumát túutnit, caandíh ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ā jwúub túut nuumúchah, búdí ā yeej chájachah yuhna, Diosboó ā yeejatdih yohñit, caán iiguípna bejni

déejidih ā túi ʔbbipna caá.* Caandih túi
náhninit, ñi túi míc teo wáacá.
Páant bóojeh tigaa wā naawát.
Santiago

1 PEDRO

Pedro queédih ā táyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo áih doonádih naáwát túatni jumna, yeéb Jesúhwhā bíh baácna jweí peétnitdih wā daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei béjnitji ní jumna caá.* ² Jon játih áihwā ní jumat pínah niijná, jwí íp Dios ā náahat pahjeh yeebdíh át níoip taga. Páant ā nionit ní jumachah, Túini Espiritu ā teo wáacatjih túiniboodíh túat nuumná caá ní chājap. Jesucristodih ní túi jepahat pínah, áih meépjh ní yéejatdih chocnit pah ní jumat pínahbut niijná, Dios yeebdíh át níoip taga. Dios búdí oinit, yeebdíh ā teo wáaca naáh, ní túi jumat pínah niijná.

Túí wēi páinit jwí jumat

³ Jwí Maáh Jesucristo ípdih búdí jwí wēi naóh jíih. Caanjéh tigaá jwiítidih jígah en teo wáacnit, Jesucristo wunnijidih át jwúub boonap tají, jáap cáac jumnit panihnit jwí jumat pínah niijná. Pánih jumnit, jwíih bácah ā wunuchah yuhna, jwíih caolih Diosjeéh ā pehbóo páantjeh ā jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwí wēi páina caá.* ⁴ Caán túyupboó jumna, jwí jwúub wuncan níit, buca. Dios túini yoobát ā jumatdih ennit, caandíh bainí jwí wēican níit. Caanná jwí juibínachah, túini ā wēhat pínahdih ā bíboh páina caá. ⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiítidih ā túat nuúm péabipna caá. Páant ā túat nuúm péaat túat niijná, caandíh jwí túi jenah joyóchah, ā wēpatjih iiguípna jwí bejat déejidih ā túi warpa caá.

⁶ Páant ā wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ní túi wēina caá. ⁷ Oro yoobát ā jumatdih jéihíhna, cáacwā caandíh í puúb enna caá. Obohjeéhtih, oro búdí jíib jumna yuhna, ā buudbípna caá. Jesúsdih jwí túi jenah joyátboó oro ā jíib jumat chah ā jíib jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandíh

jwí cádahcan níit. Jwí túi jenah joí cádahcah, Jesucristo jwúub dei jūóhnit, búdí wēina, “Ma túi chājna beé”, jwiítidih ā nijbípna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ā jum jwuhuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ní oina caá. Buubut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ní wēican caá.* ⁹ Pánih túi jenah joinít ní jumuchah, iiguípna ní bejat déejidih Dios yeebdíh ā túi ubna caá.

¹⁰ Dios cáacwādih oinit, í yéejat jíib iiguípna bejat déedih ā túi ubat pínahdih jon játih Dios naáwátidih naóh yapanitji it daacáp wut yuh jí. Pánih daácna yuhna, queétjeh caandíh it beh joicáp wut jí. Pánih beh joicán, búdí jéihíhna, queétjeh it míc uúbh joyóp wut jí. ¹¹ Cristo yeejép ā yapat pínah, boo pud jūóhnit, ā maáh waadát pínahdihbut Túini Espiritu queédih át jéihyanap wut jí. Páant ā jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ā jūóhni? ¿Páant ā jūúwúchah, ded panihat tigaá ā jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwí beh enbi?” ípí níij míc uúbh joyóp wut jí. ¹² Pánihna, Túini Espiritu queédih naóhna, íh pínah nihcan, buu láa moóníh pínah ā jumatdih át jéihyanap wut jí. Páant í joiníji túini doonádihjeh Túini Espiritu ā wēpatjih yeebdíh bita it naáwáp wut jí. Caán doonádih Dioíh ángelwábut búdí í jéihíhna caá.

Ded pah jwiít Jesúhwhā jwí jumat

¹³ Dios jwiítidih nihát ā túi chājatdih náhnit, túi jenah joinít ní jumúú. Yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnít, Jesucristo ā jwúub dei jūóhnit, jwiítidih ájeéh ā ub bejat pínahdih ní túi wēi páinaá. ¹⁴ Jesúsdih doonádih joi jwúhcan, ní náahat pahjeh níit chājap taga. Obohjeéhtih, buu caandíh jéihna, ní jwíih jumati pah ní chājca bojóo. Dios weh jumna, caandíh túi jepahnit ní jumúú. ¹⁵ Pánih jumna, yeebdíh níoni Dios túini yoobát ā jumat pah, yeebát ní túi chājaá. ¹⁶ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níij daacáp tají: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wá jumat pah, yeebát yéejat wihcannit ní jumúú”, Dios ā niijná caá, át níij daacáp tají.*

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3:3-7; Ro 6:4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29 * 1:16 Lv 11.44-45; 19.2

¹⁷ Diosdih úubhna, “Paá”, ñi niijní, nihah cáacwā ded pah ī chājatdih ā enna caá. Páant ā enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée ñi jum jwuhuchah, tñic jenah joinít, ā peéh chājatdih úumna, yéej chājcat caá náahap. ¹⁸ Ñi nuowā ī wutatji dedé pínah nihcan caá. Queét ī wutatdih jepahnit ñi jumuchah, Cristo ñi yéejat jíib buudáat panihnidih át jíib chājap taga. Pánih jíib chājna, platajih, orojih yeebdih át jíib chājcan tagaá. Plata, orobut ā buudáh bejbipna caá. ¹⁹ Obohjeéhtih, Cristoboó túini yobát oweja wúuh panihni jumna, wun wáhnit áih meépjih ñi yéejat jíib buudáatdih át jíib chājap taga. Caandih ñi túi jéihna caá. ²⁰ Nin baác dih ā chājat pínah játih, Diosboó Cristo ded pah ā yapat pínahdih átát jenah joyóp wut jí. Páant ā jenah joiníji Cristodih ā wahachah, yeebdih teo wáacat túut niijná, buu át cáac jumup taji. ²¹ Pánihna, Cristo ā teo wáacatjih Diosdih jepahnit ñi jumna caá. Cristo wunnijidih jwúub boonanit, ā pehbboó ub púuh laab béjnit, ájeéh biíc dih wutni pínah Dios maáh át waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih túi jenah joinít, jwúub boonanit, ā pebhna yeebdihbut ā ub bejat pínahdih ñi jéihna caá. Caandih jéihnit, ñi wēi páina caá.

²² Jesucristoíh túini doonádih jepahnit, yéej chājatdih ñit cádahjip taga. Pánih cádahnit, biíc weh pah Jesúíhwādih ñi túi míic oina caá. Pánihna, “Meemdih wā oina caá”, niijnít, queétdih ñi túi teo wáacá. ²³ Yeéb jáap cáac jumnit panihnit Dios weh ñi jumna caá. Jwí mána ī cáac jummat tút-timah, ípí wunna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwí jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandih jepahnitdih ā túi túut nuumná caá. Caan naáwát páantjeh ā jumbipna caá.* ²⁴ Jon játih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niíf daacáp taji:

“Yílip ā diib téh wunat pah muntih, cáacwábut ípí wunna caá. Ded cháa, túini jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ā yúug jéenna caá. Caan pánihni cáacwā wēpnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ípí wunna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ā buudcán nit”, át niíf daacáp taji. (Is 40.6-8) Caanjéh tigaá yeebdih ī naóhniji túini dooná.

2

¹ Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihah ñi yéej chājatdih ñi cádah beedánaa. Ñi yeeatdih, “Weém chah túini caá”, ñi niíf jenah joyát dih, bíi déedih en ñinahnit ñi íjijatdih, bitadih oboh ñi dooná jumatdihbut ñi cádahaa. ² Pánih cádahnit, Dios naáwát dih jéihíhna, caandih búdí ñi bidíi. Túuh jwuhni wébit jōóh mac búdí ápí bidna caá. Pánih túi nomnit, ā túi behna caá. Caan pánihat pah jwiítbut Dios naáwát dih búdí bidnit, túi jenah joinít, ā túi behat pah jwiítbut jwí túi behna caá. ³ Pánihna, yeebdih wā naóhna caá: Dios ā oyatdih jéihnit jumna, ā naáwát dih túi náhninit, ñi túi jepahaá.*

Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jummat

⁴ Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ā jumna caá. Muú teonit caán jee dáhdih ī náahcat pah, cáacwā caandih ī náahcah yuhna, Diosboó caandih wēi ennit, át ñíwip wut jí. Pánihni ā jumuchah, caandih ñi túi jenah joyóo. ⁵ Yeebbút muúdh ī chājat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebjih duuj páp aabánit, áih muu pánihni ā chājna caá, Túini Espiritu ā jummat pínah niijná. Yeéb Dioíh muúboó teonit áih sacerdotewā panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ā teo wáacatjih cáacwādih úubh-nit pínah, Diosdih wēi naóhnit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chājachah ennit, “Ñi túi chājna caá”, Dios ā niijná caá. ⁶ Jon játih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niíf daacáp taji:

“ Weém Jerusalén tútchiboó muu pánihni wā chājna caá. Yoobóp dih jumni jeé, muú choójboó wēp teoni panihnidih ñíonit, wā jwejna caá. Caandih búdí wā wēi enna caá. Ded caandih túi jenah joiní ā jepahatdih ā jígahcan nit”, Dios ā niijná caá”, át niíf daacáp taji. (Is 28.16)

* 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8

⁷Yeéb Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi wēi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcan-nitboó caandíh ī náahcan caá. Páant ī náahcannidih nin pah Davidji át niíf naóh daacáp tajī:

“ Múú chājnitboó ī yohni jee dáhdih-jeh wíih múu pánihnidih chājna, choójboó wēp teoni panihnidih wā níwip be’, Dios ā niijná caá”, át niíf daacáp tajī. (Sal 118.22)

⁸Isaíasjibut nin pah át niíf daacáp tajī:

“Caán cáacwā ī tóoc buugát jee dáh panihni ā jumtipna caá”, át niíf daacáp tajī. (Is 8.14)

Páant ī daacátji pah, Dios naáwátidih jepahcan, Cristodih cáacwā ī náahcat jíib, tóoc buugnit panihnit ī jumna caá. Jon játih Dios “Páant ā yaptipna caá”, ā niíf jenah joyátji biíc yoobó, Cristodih ī náahcap be.

⁹Obohjeéhtih, yeebboó Dios ā ñonit jumna, áihwājeh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wūhñit sacerdotewā panihnit bitadih wūhñit caá. Diosdihjeh teo wūhñit yéejat cádahñit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdíh át níwip wut jí, ā túi chājatdih ñi wēi naáwát pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdíh dupúat panihpimant wū bacani, baabát panihpibóó ā jwe-jep be”,* ñi niíf wēi naóhna caá. ¹⁰Jon játih oboh jumnit ñit jumjip taga. Búu áihwā ñi jumna caá. Jon játih Dios yeebdíh át jígah en teo wáaquíhichah yuhna, ñit jéihcap tajī. Obohjeéhtih, búu ā jígah en teo wáacatdih jéihñit, caandíh ñit jepahap taga.*

Túi chājat

¹¹Wā oinitá, nin baáboó táoh jibnit dée jwī jum jwuhna caá. Dios pehbóó caá jwī yoób jumát pínah yoobát pohba. Páant jwī jumuchah, nin pah yeebdíh wā wutna caá: Yeejép ñi chājat jenah joyátidih ñi chājca bojoó. Pánih jenah joinít, níih caolihdih ñita yéėja taga.* ¹²Yeéb Diosdih jéihcannit cātíh jumna, túinijeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah ennit, “Queét yeejép chājnit caá”, búu niijnítji yuhna, Jesús ā jwáub dei jūóhni yeó jáapdih Diosdih ī wēi naóhhipna caá.

Maátadih jepahat

¹³⁻¹⁴Jwī Maáh Jesús ā jepahat pah, níih baácdih moón ī maátadih túi jepahnit ñi jumúú. Chah jumni maáhdih, caán nump jumnit maátadihbut ñi jepahaá. Yeejép chājnitdih peéh chājat pínah niijná, túi chājnitdih wēi naáwát pínahdihbut niijná, queétdih ī Maáh át wahap taga. Pánihna, Jesúsíhwā jumna yuhna, queétdih ñi jepahcah, bita yeebdíh ennit, jwī maáh Jesúsíh yeejép ī niijbipna caá. ¹⁵Túi chājnit, ñi maátadih ñi jepahachah, túi jenah joicánnitboó “Queét yeejép chājnit caá”, niijíhna yuhna, ī jéih niijcán niít. Páant ñi chājatdih Dios yeebdíh ā náah yacna caá.

¹⁶Obohjeéhtih, biquína jwī cātíh jumnit “Weemdíh wutni wiłcan caá”, niíf jenah joinít, yeejép ita chājíh taga. Yeébbóó Diosdih teo wūhñit jumna, ā náahat pah ñi túi chājaá. ¹⁷Pánih áihwā jumna, bitadih “Caanbút Dios ā chājni mun tígaa”, niíf jenah joinít, queétdih ñi túi chājaá. Bita Jesúsíhwādihbut túi oinit, Diosdih wūmmnit, caandíh ñi túi jepahaá. Níih baácdih moón ī maáhdihbut ñi túi jepahaá.

Teo wūhñit ded pah ī jumát

¹⁸Búu yeéb teo wūhñitdih bainí wā naáwát túut caá. Ñi maáta túi chājnitdih, jūihñitdihbut biíc yoobó ñi túi jepahaá. ¹⁹Yeéb yeejép ñi chājcah yuhna, ñi maáh ā peéh chājachah, Dios ñijeéh ā jumátidih jenah joinít, íjcah, Dios yeebdíh ā wēi en-bipna caá. ²⁰Obohjeéhtih, yeéb yeejép ñi chājat jíib ñi maáh ā puñuchah, ñi íjcah yuhna, Dios yeebdíh ā wēi naóhcan niít. Ma yéejat jíibjeh caá. Obohjeéhtih, ñi túi chājachah yuhna, yeebdíh ā puñuchah, ñi íjcah, Dios yeebdíh ā wēi naóhhipna caá. ²¹Pánihñit pínahdih Dios yeebdíh át níwip taga. Cristoboó yéej chājcan yuhna, yeejép yapnit, jwiítidih ā wun wūhup jí. Páant yeejép ā yapatjidih náhninit, yeebbút yeejép yapna yuhna, ñi íjca bojoó. ²²“Caán Cristo yeejép chājcan, ā yeecap jí”, Isaías át niíf daacáp tajī.* ²³Cáacwā caandíh ī jūihñuchah yuhna, ā jūih jwúubacap jí. Á tubana yuhna, “Yeejép ī yapna naáh”, át niijcáp wut jí. Obohjeéhtih, “Wā íip

* 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14

* 2:9 Is 43.21

* 2:9 Is 9.2

* 2:10 Os 2.23; Ro 9.25

* 2:11

yoobópdiĥ chājni weemdĥ, queétdiĥbut ā náahat pah ā chāja naáh”, āt niĥj jenah joyóp tajĥ.* ²⁴Caanjéh jwĥ yéejat jĥib cruzboó ā wun wŭĥp jĥ, jwĥ yéej chājatdiĥ cádahnit, táiniboodĥ jwĥ chājat pĥnah niĥjná. Áĥiĥ yahwĥtjĥ jwiŭtdiĥ āt boonanap tajĥ.* ²⁵Déhenit ovejawā panihnit yeéb ĥiĥpna bejna ĥi chājap yuh be. Obohjeéhtĥ, buu Cristo ovejawādiĥ en daonĥ panihnidĥ ĥiit jwŭub jŭóĥ tagaá, yeebdĥ ā táĥi wapat pĥnah niĥjná.*

3

Áa jumnit ded pah ĥi jumat

¹⁻²Buu áa jumnit yaadá, yeebdĥbut bainĥ wā naáwát túut caá. Ĥi weha mána yeebdĥ ĥi watuchah, jĥpónĥ niĥcánjeh, ĥi táĥi jepahaá.* Biquína ĥi weha mána Jesucristodĥiĥ jepah jwŭĥcannit, áĥiĥ doonádĥiĥ ĥi naáwáchah, joĥĥcánjeh, molĥt ĥi nem teona caá. Páant ĥi nem tewechah ennit, yeébboó jwŭub naóĥcánjeh, táinijeh queétdĥiĥ ĥi jepahaá. Táinijeh ĥi jumuchah ennit, ĥi jwŭub naóĥcaĥ yuhna, queétkboó Jesucristodĥiĥ ĥi jepah tagaá. ³Chah ĥi táĥi jĥgohat pĥnah niĥjná, búdí ĥi míĥ jenah joicá bojoó. “ĤDed pah wā táĥi jĥgohbi? ĤDed pah waó yoócdiĥbut wā táĥi yugh ámoh tajbi? ĤBúdí jĥib jumni táĥi ĥiĥni tópnadiĥ, búdí jĥib jumni yéegĥdiĥbut ded pah wā duobĥi?” ĥi niĥj jenah joicá bojoó.* ⁴Obohjeéhtĥ, Dios ā weh yatá jumna, ĥiĥ caolĥ ā táĥi jumat pĥnahdiĥ ĥi táĥi jenah joyoó. Jŭiĥcan, túbit wutcan, táinijeh ĥi jumŭú. Páant ĥi jumuchah, Dios yeebdĥ búdí ā wēĥi enbipna caá. ⁵Jon jātĥ moón yaádh Diosdiĥ táĥi jenah joiná, ĥi weha mánadĥiĥ jepahnit, táĥi jĥgohnit panihnit ĥiit jumŭp wut jĥ. ⁶Jwĥ éet Saraji mijeéh bóo Abrahamdiĥ “Maá”, niĥjnit, caandĥiĥ miĥpĥ táĥi jepahap wut jĥ. Pánĥhna, yeebbát táĥi chājnit, ŭmcanjeh, mi weh yatá panihnit ĥi jumna caá.*

⁷Buu áa jumnit neonádĥiĥ jwŭĥ bainĥ wā naáwát túut caá. Yeébboó ĥi weha mána yaádhdiĥ búdí oina, táinijeh ĥi chājaá, ĥi táĥi jumat pĥnah niĥjná. Queétk yaádhboó nŭmp wēpnit ĥi jumuchah jĥiĥnit, queétdĥiĥ

ĥi táĥi en dawaá. Queétk yaádhbut jenah joinĥt ĥi jumuchah jĥiĥnit, ded pah ĥi chājat pĥnahdiĥ ĥi míĥ wēhenaá. Dios yeéb chēnat pahdiĥ oinit, āt ĥiŭjip taga, áĥiĥwā ĥi jumat pĥnah niĥjná. Pánĥiĥ jumnit, Diosdiĥ ĥi ŭbúchah, jāhat panihat wĥcaĥ, ā táĥi jepahbipna caá.*

Jesúĥwā ded pah ĥi jumat

⁸Buu yeéb nihatdiĥ bainĥ wā naáwát túut caá. Bícdĥiĥ táĥi jumnit, ded jĥgahnidĥ ennit, bíĥ yoobó jĥgahnit, caandĥiĥ ĥi teo wáaca. Yeéb bíĥ weh panihnit jumna, míĥ oinit, ĥi míĥ táĥi chājaá. Oboh jumni pah ĥi jumŭú. ⁹Ded yeebdĥ yeejép ā chājachah yuhna, yeejép ĥi chāj jwŭubaca bojoó. Ded yeebdĥ yeejép ā niĥjchah yuhna, bíĥ yoobó niĥj jwŭubacanĥiĥ, “Dios meemdĥiĥ ā táĥi chāja naáh”, caandĥiĥ ĥi niĥjĥ. Páant ĥi chājat pĥnahdiĥ Dios yeebdĥiĥ āt ĥiŭwip taga, yeebdĥiĥbut ā táĥi chājat pĥnah niĥjná. ¹⁰Jon jātiĥ Dios naáwátĥiĥ naóĥ yapani nin pah āt niĥj daacáp tajĥ:

“Ded táĥi wēĥi jumĥni, yeejép wēhecan, ā yee naóĥca bojo naáh.

¹¹Yeejép chājatdiĥ cádahnit, táiniboodĥiĥ ā chāja naáh. Bitajeéh bícdĥiĥ táĥi jumĥna, jāĥcánjeh, queétdĥiĥ ā táĥi oyo naáh.

¹²Pánĥiĥ chājnitdiĥ Dios wēĥi enna, ĥi ŭbúchah, ā táĥi jepahna caá. Obohjeéhtĥ, yeejép chājnitdiĥ ā enĥcán caá”, āt niĥj daacáp tajĥ. (Sal 34.12-16)

¹³Páant ĥi táĥi chājĥichah, bita yeebdĥiĥ yeejép ĥi chājcan niĥt. ¹⁴Obohjeéhtĥ, ĥi táĥi chājat jĥib, biquĥ láana yeebdĥiĥ yeejép ĥi chājbiĥna caá. Páant ĥi chājatdiĥ ennit, Diosboó yeebdĥiĥ ā táĥi chājbiĥna caá. Pánĥiĥna, det yeebdĥiĥ yeejép chājnitdiĥ búdí jenah joicánjeh, ĥi ŭmca bojoó.* ¹⁵“Cristo wā Maáh caá”, niĥj jenah joinĥt, caandĥiĥjeh ĥi weñeé. Bitaboó “ĤDed pah chāj tigaá Dios pebhboó wā bejbi?” yeebdĥiĥ ĥi niĥj ŭbĥ joyát pĥnah jātiĥ, queétdĥiĥ táĥi jepahat túut niĥjná, Dios naáwátĥiĥ táĥi míĥ bohé páinĥt ĥi jumŭú.* ¹⁶Páant ĥi ŭbĥ joyóchah, queétdĥiĥ oinit, táinijeh ĥi jepahaá. Pánĥiĥ jepahna, ĥi naáwát pahjeh bíĥ yoobó ĥi táĥi

* 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18 * 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12

* 3:7 Ef 5.25; Col 3.19 * 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13

chājaá. Páant ñi chājachah yuhna, bitaboó yeebdíh oboh yeenit, “Cristoíhwā ī tūi chā-jachah yuhna, yeejép wā wéhenap be”, niíf jenah joinít, ī tíicbipna caá.

¹⁷ Ñi tūi chājat jíib, yeejép yapna yahna, “Dios páant ā náahachah, ā tūimi nacaá”, ñi niíf jenah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chājatjí jíib yeejép ñi yapachah, “Wā yeejat jíibjeh tigua”, niíf jenah joyát caá náahap. ¹⁸ Jwī tūi chājachah yuhna, yeejép jwī yapachah, Cristo bíic yoobó ā yapatjidih jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé ā yéej chājcap jí. Pánih yéej chājcan yuhna, jwī yéejat jíib bíic láajeh ā wun wūhup jí, Diosjeéh jwī tūi jumat pínah niijná. Cáacwā caandíh ī mao yohochah yuhna, Túini Espirituboó caandíh át booanap tají. ¹⁹⁻²⁰ Cristoíh bácah ī yohopji íitboó ā laj jwūhuchah, áih caolihboó Noéji jum láa chíic wunnitji íih caolih chéonit panihnit ī jumupna át juibínap wut jí. Caanná juibínit, ded pah ā chājatjidih queédih át naáwáp wut jí. Í báadh jwūhuchah, Noéjiboó ī yéej chājatjidih queédih átíh cádahat tūtup wut yuh jí. Noéwā búdí jááj chóodih ī chājat pónih, ā naóhnitji ī jepahat pínahdih Diosboó maatápdih páina átíh chājap wut yuh jí. Obohjeéhtih, íit jepahcap wut jí. Pánihna, pobyit ā jūúwúchah, Noéwā ī chíic wuncat pínah niijná, Dios queédihjeh jááj chóona át waadát tūtup wut jí. Queét ocho cáacwábitdihjeh át tūi wūp wut jí.*

²¹ Caandíh náhninit, Jesucristodih tūi jenah joinít, jwī daabáatdihbut jwī jenah joiná caá. Noéwā ī chíic wuncat déejidih Dios caán jááj chóojíh queédih át tūi wūp wut jí. Pánihat dée pah, jwiít iiguípna jwī bejat déejidih Dios Jesucristo ā wun wáhatjíh jwiítidih ā tūi wūna caá. Jwiítidih ī daabánachah, jwíih bácahdih queé chocat panihni, jwī yéejatdih cádahatdih jwī jútna caá. Jesucristo jwūb boo pud jūóhna, jwíih caolihdih át booanap wut jí, jwī tūi jumat pínah niijná. ²² Caán Jesucristo ā boo pud jūúwát túttimah, ā íip pehbboó púuh laáb juibínit, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant chéudnit, nihat ángelwádih, nihat nemép-wádih, nihat nin baácdih moón maatadihbut ā wutna caá.

4

¹ Cristo nin baáboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ā íipdih páantjeh át jepahap wut jí. Pánihna, yeebbút bíic yoobó jenah joinít, wép ñahnit panihnit ñi jumúú. Pánih jenah joiniboó yeejép yapna, ā yéej chājatdih ā cádahna caá. ² Nin baáboó jum jwūhna, Diosdih jéihcannit ī yéej chājatdih ī ñinahat pah ñinahcan, Dios ā weñat pínahdihjeh ā chājbipna caá. ³ Cristodih ñi jepahat pínah játih, Diosdih jéihcannit ī chājat bíic yoobó ñit chāj jwūhup taga. Dedé yeejép chājílina, ñit chāj jwūhup taga. Babh máihna, míic jūih ñaácnit, búdí íí náah ñit chāj jwūhup taga. Diosdih yap yohna, ñi pāpniboodíh wéinit, yeejép ñit chāj jwūhup taga. Būu Cristoíhwā jumna, páant maatápdih ñi chājatjidih ñi cádahaá. ⁴ Nijeéh yeejép chāj pej jumnitjiboó būu íjeéh ñi jwūb yeejép chājcat enna, “¿Dépanih tigaá jwíjeéh ī jwūb pej jumcan?” ī niíf jenah joiná caá. Páant niíf jenah joinít, íjeéh ñi jwūb pej jumcatdih enna, yeebdíh yeejép ī wéhena caá. ⁵ Dios báadhnitdih wunnitdihbut ñíonit, ded pah ā peéh chājat pínahdih ā naóhbpina caá. Páant ā naóhni yeó jáap queét yeejép chājnitdih “¿Dépanih tibeé wā wehdih yeejép ma chāj?” Dios ā niíf jūihñachah, queéboó ī jéih jepahcan niít. ⁶ Cáacwā ī wuncat pínah játih Dioíh tūini doonádih íit joiíp taga. Pánih joinítji biquína ī jepahcah, bitaboó íit tūi jepahap tají. Pánihna, jepahnitjiboó íih bácah ā wūnuchah yuhna, íih caolih Diosjeéh ā tūi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ā toáh jūúwátidih náhina, tūi jenah joinít, yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, ñi jumah bojoó. Pánih jumnit, Dios ā náahat pah ñi jéih wūhbipna caá. ⁸ Bitadih ñi tūi míic oyat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Pánih míic oinit, jwiítidih bita ī yeejép chājatdih íijcan, quíib buádnít, jwí míic teo wáacbpina caá.* ⁹ Pánih míic oinit, bita Jesúíhwā ííih munná ī juibínachah, yeejép jenah joicán-jeh, queédih ñi wéi jwááá.* ¹⁰ Dios yeéb biquínadih ded pah ñi chājat pínahdih át jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, ā wūhni wépatjéh bita Jesúíhwádih ñi tūi teo

* 3:19-20 Gn 6.1-7.24 * 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7 * 4:9 Ro 12.13

wáacá. ¹¹ Ded Dios naáwátidih naóhni Dios ā naáwát tútat pahjeh ā naáwá naáh. Ded bitadidih teo wáacni Dios ā wāhni wēpatjīh ā teo wáaca naáh. Páant ñi chājachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristofhwā ā wēpatjīh ī míic túi teo wáacna caá”, niŷ naóhni, Diosdih ī wēi naóhbiŷna caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buudcán niít”, Diosdih páantjeh jwī niŷ wēi naóh jīih. Páant tíí ā jumū nah.

Jesúhwa yeejép ī yapat

¹² Wā oinitá, yeeb Jesúhwa túbit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdīhjah yeejép apí yap?” ñi niŷ jenah joicá bojóo. Yoobópdih Jesúsdih ñi túi jenah joyátidih júutat túut niijná, “Páant ā yapa naáh”, Dios ā niijná caá. ¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdí ñi weñeé. “Cristobut túbit yeejép āt yapjip taga”, niŷ jenah jointí, yeebbát yeejép yapna, ñi jéih wēibiŷna caá. Pánih wēinit, Cristo ā yeh iigátjīh ā jwúub dei jūúwátidih nihat cáacwā ī enechah, bainí ñi wēican niít.* ¹⁴ Yeéb Cristofhwā ñi jumát jīb bitaboó yeejép ī deoh naáwáchah yuhna, Diosboó áih Túini Espiritujīh yeebdīh ā teo wáacachah, ñi weñeé. ¹⁵ Cáacwādih mao yohnit, nuumnit, yeejép chājnit, bitaíh tewatdih en naóhniŷbut ī jumát jīb yeejép ípí yapna caá. Yeéboó páant ñi chājca bojóo. ¹⁶ Obohjeéhtih Cristofhwā ñi jumát jīb yeejép yapna, tíicanjeh, áihwā ñi jumátidih wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niŷ weñeé.

¹⁷ Dios jwiít áihwādih peéh chājna, yeejép ā yapat túutna caá, jwī túut nuumát pínah niijná. Jwiítidih jwiíh peéh chājna, áihwā jwī jumuchah yuhna, ¿ded qae áih doonádih jepahcannit ī yapbi? Queédidih chah yeejép ā peéh chājbiŷna caá. ¹⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah āt niŷ naóh daacáp tajī: “Túí chājnit yeejép ī yapachah yuhna, Dios queédidih ā túi ubbiŷna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chājnitidih búdí ā peéh chājachah, chah yeejép ī yapbiŷna caá”, āt niŷ daacáp tajī.* ¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ā náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadidih túi chājatidih ñi cádahca bojóo. Dios nihat chājni,

ā niŷjájti pah péani ā jumuchah, caán ā teo wáacatidih ñi jenah joí cádahca bojóo.

5

Jesúhwađih waóhniđ ded pah ī chājat

¹ Buu yeeb Jesúhwađih waóhniđidih bainí wā naóh daacát túut caá. Weembút yeeb pah muntih Jesúhwađih waóhni wā jumna caá. Cristo yeejép ā yapachah, enniŷi wā jumna caá. Pánihna, yeh iigátjīh ā jwúub dei jūúwúchah, ā wēpatidih ennit, búdí jwī wēibiŷna caá. ² Diohwa ovejawā panihnit ī jumuchah, queédidih ñi túi en daó bohénaá. “Queédidih wā bohéihcah yuhna, ī wutuchah, wā bohébiŷna caá”, niŷ jenah joicán, “Queédidih wā bohéat jīb weemdīh búdí ī jīb chājbiŷna caá”, ñi niŷ jenah joicá bojóo. Obohjeéhtih, Dios ā náahat pah, wēinit, ñi bohénaá.* ³ Nihat jéihnit pah nihcan, jūihcan, túinijeh ñi bohénaá. Pánih bohéna, ñi bohéat pah yeebbát biŷ yoobó ñi chājaá, queét yeebdīh ī en yacat pínah niijná. ⁴ Páant ñi chājachah, Cristo, ovejawādih en daonít ī Maáh jwúub dei jūóhniŷ, “Meémboó wíhwađidih ma túi bohénap be”, ā niŷjíchah jointí, búdí jwī wēibiŷna caá. Ájeéh jwī jumuchah, jwī weñat ā yaicán niít.*

Jesúhwa ded pah ī chājat

⁵ Yeéb japata Jesúhwa, yeebdīh waóhniđidih ñi túi jepahaá. Yeéb nihatbut “Weém nihat jéihni caá”, niŷ jenah joicánjah, ñi míic túi teo wáacá. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niŷ daacáp tajī:

“Weemdīh dedé judhdát wiłcan caá’, niŷjítidih Dios ā jāhna caá, ī buujácat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant niŷ jenah joicánnitboodīh wēi ennit, ā túi teo wáacna caá”,* āt niŷ daacáp tajī. (Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihat jéihniŷbut ā jumuchah, weém oboh jumni caá”, niŷ jenah jointí, ded pah Dios ā wutuchah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ā níoni yeó jáapdih yeebdīh maáta pah ā waadabiŷna caá.* ⁷ Ūumcanjeh “¿Dedé weemdīh ā yapbi?” ñi niŷ jenah joicá bojóo. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah jointí,

* 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1

* 4:18 Pr 11.31

* 5:2 Jn 21.15-17

* 5:4 He 13.20

* 5:5 Stg 4.6

* 5:6 Mt 23.12;

Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10

* 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34

ñi úmatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ā túi teo wáacbiḡna caá.*

⁸Túí jenah joinít ñi jumúú. Jió nuñúpdih jeémíhna, ā ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcanni neméḡwā í maáh Cristodih ñi cádahat pínah niijná, ā yee naáwát-dih āpí jepahat túutna caá. ⁹Pánihna, nihat baác-dih moón Cristoihwā yeeb páh yeejép í yapatdih jéihna, neméḡwā í maáh ā yeenachah yuhna, Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojóó.

¹⁰Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinit, yeebdíh ā teo wáacbiḡna caá. Caandíh ñi túi jenah jói cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbut niijná, yeebdíh ā teo wáacbiḡna caá. Yeéb Cristoihwā bíic weh pah jumna, ājeéh páantjeh ñi jumát pínah niijná, Dios yeebdíh át ñíojip taga. ¹¹“Meém caá chah Maáh. Ma wépat ā buúdcán niít”, páantjeh caandíh jwí níj wēi naóh jíih. Páant tíí ā jumú nah.

Pedro ā péé túyat túutat

¹²Weém, Pedro, caán yeebdíh wā naáwát-dih Silvanodih wā daacát túutup be.* Caán Jesucristodih túi jenah joiní jumna, wā úud panihni caá. Páant níj naóh daác wahnit, yeebdíh wā weñaihna caá. Dios yeebdíh búdí ā oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojóó. ¹³Nin Babilonia tútchidih moón Jesúihwā yeebdíh í túyat túutna caá. Yeebdíh Dios ā níwatji pah muntih, queétdihbut át ñíoji tagaá. Wā wúúh panihni Marcosbut yeebdíh ā túyat túutna caá.* ¹⁴Jesúihwā-dih bíic weh pah jumna, ā oyatjíh ñi úúbú. Yeéb nihat Cristoihwā bíic-dih ñi túi jumúú.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* 5:12 Hch 15.22,40

* 5:13 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queétdih ā túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ā naáwát tútutni, caandih teo wühnibut jumna, yeebdih wā jwúub daác wahna caá. Jesucristo jwiítndih túi ubni, Dios ā jumna caá. Caán yoobópdih chājni jumna,* jwiít nihatdih oinit, ā teo wáacachah, bíc yoobó caandih jepahnit jwí jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít nihát bíc yoobó áihwā jumna, caandih búdí jwí wēina caá. ² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihtut ni túi jéihyechah, yeebdih búdí oinit, ī teo wáaca naáh, ni túi jumát pínah niijná.

Nin pah Cristoíhwā ī jumát

³⁻⁴ Dios túini, nihát jéihni jumna, jwiítndih át níwip wut jī, áihwā jwí jumát pínah niijná. Páant ā níwatdih jéihna, caandih jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ā wēpatjīh jwiítndih búdí ā teo wáacapijna caá, caandih jéihnit, túi chājnit jwí jumát pínah niijná. Dawá túini naáwátndih jwiítndih át naóhijp tagaá, ā jumát pah jwiítbut jwí jumát pínah niijná. Páant ā naáwátjidih ni túi joyóchah, ā wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ī en nínahat pah chājcan, yeebboó ā náahat pahjeh túi chājnit ni jumbipna caá. ⁵ Pánihna, Cristodih túi jenah joinit jumna, túi chājnitbut ni jumúú. Pánih jumna, Dios naáwátndih ni túi míc bohénaá, ded pah yeebdih ā náah yacat pínahdih ni jéihyat pínah niijná. ⁶ Dedé yeejép chājihatdih yap yohnit, Dios ā náahatboodih chājnit ni jumúú. Pánih jumna, dedé yeejép yeebdih ā yapachah yuhna, bíc yoobó túi chājnit, Diosdih wēina, ā náahat pah chājnit ni jumúú. ⁷ Pánih jumna, bíc weh pah oinit, túi míc teo wáacnit, nihát bitadihtut túi oinit ni jumúú.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jumát pah Cristo ā weñat pínahdih túi chājnit, caandih chah ī túi jenah joibípna caá. Pánihna, Cristodih ī túi jenah joyát, bitadih ī teo wáacatbut oboh jumni nihcan niit. ⁹ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwátndih túi jéihnit nihcan caá. Cristo ī yeejatdih ā

yohatjidih quíib buudnit ī jumna caá. ¹⁰ Wā déewā panihnitá, áihwā ni jumát pínahdih Dios yeebdih ā níwichah, nit túi jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandih túi jenah jói cádahcan, ā náahat pah ni túi chājaá. Pánih chāj cádahcan, yoobópdih ā níonit jumna, páantjeh Diosjeéh ni jumát pínahdih ni túi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yeejép chājnit nihcan, ¹¹ jwiítndih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ā jumapna ni túi juibípna caá. Pánihna, áihwā yoobát ni jumuchah, yeebdih ā wēi jwááhbiipna caá, páantjeh ā maáh jumapboó ájeéh ni jumát pínah niijná.

Á bohéatjidih ā náhniat tútat

¹² Yeebdih wā bohéatjidih túi jéihnit, nihát Diosdih doonádih ni joyátjī pahjeh ni túi chājna caá. Páant ni chājachah yuhna, caandih wā jwúub náhniapijna caá. ¹³⁻¹⁴ Wā wunat pínah bahniyeh ā juhdhatdih jwí Maáh Jesucristo weemdh ā jéihyanap be. Páant ā jéihyanachah, wā báadh jwéhna, wā bohéatjidih yeebdih wā jwúub náhni-anachah, ā túina caá. ¹⁵ Pánihna, nin néodih yeebdih wā daác wahna caá, wā buudát tútimah nihát wā naáwátjidih ni túi náhniat pínah niijná.

Cristo ā wēpat

¹⁶ Cristo ā wēpatdih, ā jwúub dei jūúwát pínahdihbut yeebdih naóhna, cáacwā ī jenah joini naáwátndih naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ā bohénitjiboó wēpni ā jumátndih jwiítjeh jwí enep jī. ¹⁷ Jwí íip Diosboó Jesucristo chah wēpni ā jumátndih jwiítndih ā jutuchah, búdí yeh iigát cáth ā níhup jī. Páant ā níhuchah, Dios nin pah ái wēp niijp jī: “Nin wā wēúh, wā oini caá. Caandih búdí wā wēina caá”, ái niijp jī. ¹⁸ Dios ā jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant ā níj yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jī.*

¹⁹ Pánih caandih ennitji jumna, Dios naáwátndih naóh yapanitji ī daacát yoobópdih ā jumátndih jwí túi jéihna caá. Páant ī daacátjidih míc bohénit, ni túi jepahaá. Nin baácndih moón Diosdih jéihcannit dupúát panihpboó ī jumna caá. Nin dupúnapboó jum jwahnit, jon játih ī daacátjidih ni túi bohénachah, jiiát

* 1:1 Tit 2.13 * 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

panihni yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Cristo jwúb dei jüöhna, ã íp ded pah ã jumtadih ã túi jéihya beedáipna caá. ²⁰⁻²¹ Nin wã naawát pínahdih ñi túi beh joyoó: Dios naawát dih naóh yapanitji í jengah joyátjihjeh ít daácjican tagaa. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó queétdih ã naawát tútat pahjeh ít naóh daácjip taga. Pánihna, í daacátjidih jwítboó jwí jengah joyátjihjeh bohéna, “Nin pah niijná caá ã chájap”, jwí jéih niijcán caá. Túini Espiritu ã teo wáacatjihjeh jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah í jumtadih

¹ Jon játih jwí déewá jwí díoowá yuhna, biquína “Dios naawát dih naóh yapanit caá”, niij yeenit ít jumap wut jí. Páant í jumtadih pahjeh muntih, búbub ñijeéh jumnit biíc yoobó yeenit í jumtipna caá. Queét yoobópdih bohénit pah jumna yuhna, í yee bohétipna caá. Pánih bohéna, Cristo íh túini doonádih í yeejabipna caá. “Cristo ã túi ubnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwí Maáh caá”, niij jengah joicán, ã wutatdih í jepahcan niit. Páant í yee bohéat jíib, waícanjeh Dios queétdih peéh chájnít, iiguípna ã wahbipna caá. ² Páant í yee bohénachah joinít, yeejép í chájat pah muntih, dawá Jesúíhwá biíc yoobó yeejép í chájbipna caá. Páant yeejép í chájachah ennit, bitabó túini doonádih yeejép í wéhe-bipna caá. ³ Dawá bií déedih náahna, í bohéat jíib búdí jíib waadánit, í jengah joyátjihjeh yeebdíh í yee bohétipna caá. Páant í yee bohéatjí jíib Dios jon játih queétdih peéh chájat pínahdih ã jengah joyát pahjeh, iiguípna ã wahbipna caá.

⁴ Jon játih Dios yeejépwádh ã peéh chájatjidih ñi túi náhninaá. Caandíh jepahcannit ángelwá í jepahcatji jíib, iiguípna yohnit, dupáni tólihboó queétdih át nemep wut jí. Pánihna, péeni yeó jáapdh queétdih búdí ã peéh chájbipna caá. ⁵ Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosdih náahcannitdih peéh chájna, niihat queét yeejépwádh pobyitjih át mawap wut jí. Queét

í tútat nuumát pínah niijná, Noé queétdih átíh bohénap wut yah jí. Obohjeéhtih, í jepahcatji jíib Dios queétdih át peéh chájap wut jí. Pánihna, Noéwádhjeh Dios ã túi ubuchah, queét ocho cáacwábitjeh ít túi yapap wut jí. ⁶ Pánihat pah muntih, Sodoma tútchidih moón Gomorra tútchidih moondíhbut peéh chájnít, iigátjih át cáo beedánap wut jí. Pánih peéh chájna, túttimah jumnit yeejépwádhbut ã peéh chájat pínahdih jéihyana át chájap wut jí. ⁷ Obohjeéhtih, Lotdihjeh át túi ubup wut jí. Lot túini jumna, Sodoma tútchidih moón Dios ã wutatdih yap yohnit, tubit yeejép í chájachah enna, búdí át jíigahap wut jí. ⁸ Caán túini Lot queét táicannitjééh jumnit, yeó jáap jumtadih pah yeejép í chájachah ennit, yeejép í wéhenachah joinítbut, búdí át jíigahap wut jí. ⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios ã túi ubatjidih náhnina, búb láabub biíc yoobó ã túi ubat pínahdih jwí jéihna caá. Áíhwá yeejép í yapachah ennit, jwí Maáh queétdih ã túi teo wáacipna caá. Yeejépwáboodih nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chájna caá ã chájap. Péeni yeó jáapdh, queét ã nemnitjidih iiguípna ã yoób yohbipna caá. ¹⁰ Bitá yeejépwá í en ñinahat pahjeh chájnít, Diosdih yap yohnitdih chah ã peéh chájbipna caá. Páant yeejép chájnít, ñijeéh jumnit yeebdíh yee bohénit í jumna caá. Pánih jumnit, úmcan, tíccan, “Bitá chah wá jéihna caá”, niij jengah joinít caá. Pánih jumna, ángelwádh yeejép ípí naóhna caá. ¹¹ Obohjeéhtih, ángelwáboó queét yee bohénit chah wépnit jumna yuhna, Dios ã pebh ñuhnit, táicannit ángelwádh ípí naóh yaccan caá. ^{*}

¹² Queét yee bohénitboó nuúpwá dée pah jengah joicannit í jumna caá. Jiaboó jwípi bid juí maonit panihnit í jumna caá. Jengah joicán, í náahat pahjeh í chájna caá. Í jéihcannitdih deohnit, yeejép í wéhena caá. Páant í jumuchah, nuúpwádh jwí mawat pahjeh muntih, Dios queétdih iiguípna ã yohbipna caá. ¹³ Queét bitadih yeejép í chájatjí jíib Dios queétdih ã peéh chájbipna caá. Yeó jáapdh cáacwá queétdih í enechah

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7 * 2:7 Gn 19.1-16,29 * 2:10

yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ípí wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwabut waadnit, ípí chājat pah tíc náah jumndih chājna, ñi wēi jeémátdih í yéejana caá.*

¹⁴ Yaáhdih en ñinahnit, ípí yeejép chājíhna caá. Páant í chājatdih í jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naáwátdih túi jéihcannitdihbut yeejép í chājat túutna caá. Bíí déedih tubit bidnit í jumna caá. Páant í jummat jíib, Dios queétdih búdí á peéh chājipna caá. ¹⁵ Pánih túini namádhíh cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá í chājar. Balaam á chājatji pah queétdihbut í chājna caá. Balaam, Beor wūúh át jumap wut jí. Búdí jíib náahnit, yéej chājadih át bejep wut yuh jí. ¹⁶ Páant á yéej chājíhlichah ennit, áih burro caandíh át jūihñup wut jí. Caán wéhecanni á jumuchah yuhna, Dios caandíh át wéheat túutp wut jí, á mínahdih á jūihñat pínah níijná. Páant á jūihñuchah joiná, Balaam yéej chājadih át bejatdih át cádahap wut jí.*

¹⁷ Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni í jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihdih johlit á ub joh bojochah, mah á buugcát pah, queét yee bohénitbut cáacwádhíh teo waácan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tubit dupúnapboó Dios á bejat túutbipna caá.* ¹⁸ Queét jéihnit pah cáacwádhíh í bohénachah yuhna, í bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah í níij bohéna yuh caá: “Jwí náahat pah jwí chājachah, á túina caá”, í níij bohéna caá. Páant níijná, Jesúsdi h jáap jepahnit, í yéejatdih cádahnitboodíh í jwúub yeejép chājat túutíhna caá. ¹⁹ Queétdih nin pah í níij yee bohéna caá: “Dedé wutatdih jepahat jwiítdih á náahcan caá. Jwí wenat pínahdihjeh jwí chājachah, á túina caá”, í níij yee bohéna yuh caá. Páant níij bohénit, yeejép chājatdih cádahíhcan, caandíh í jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétjeh í míic yéejana caá. Pánihna, í yéejat í maáh panihni á jumna caá.* ²⁰ Queét yee bohénitboó jwí Maáh

Jesucristo jwiítdih túi ubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép í chājatdih it cádahjip ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant í cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih í jepahat pínah játih í jumatji chah yeejép pohba í chājna caá.* ²¹ Pánih chājnit, túini namádhíh í waadcah, chah queétdih áta túi tagaá. Caán namádhíh waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdi h í cádahachah, chah á túican caá. Pánihna, Dios túini á wutatdih jepahna yuhna, caandíh cádahnit, jwúub yeejép í chājachah, chah yeejép caá. ²² Pánih túut nuumná yuhna, jwúub yéej chājna, jwiítdíh cáacwá nin jwí níiját pahjeh tigaá queét yee bohénit í chājar: “Mujjió á éegnijidih ápí jwúub jeémpna caá. Muudih í chocat túttimah, yeejép bepédih ápí jwúub túpúna caá, páant muntih”, jwípí níijná caá.*

3

Cristo nin baácbó á jwúub dei jūúwát pínah

¹ Wá oinitá, játih yeebdíh bíic núo wáát daác wahap jí. Pánihna, nin núodih yeebdíh buu wá jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wá daacátji pahjeh, buu láabut bíic yoobó yeebdíh wá náhníat túutna caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdi h ñi jéihyat pínah níijná. ² Dios naáwátdih naóh yapanit í naóh daacátjidi h, jwí Maáh Jesucristo jwiítdih túi ubni á wutatjidi hbut ñi túi náhninaá. Á wutatdih jwiítdíh á naáwát túutnit yeebdíh jwí bohénap jí.

³ Nindih ñi túi náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ñinahnit, Jesúsdi h doonádhíh tubit deoh naóhnit í jumbipna caá.* ⁴ Nin pah í níij deoh naóhbi pna caá: “Wá jwúub dei jūóhbi pna caá”, Jesús á níijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá á jíoghcan? Á jwúub dei jūóhcan níit. Nin baác á jwíh jummat túttimah, jwí nuowáji í wunat túttimah, nihát bíic yoobó páantjeh á jumna caá”, í níijbipna caá.* ⁵ Páant níij deohna, nindih í náhnican caá: Dios á wutatjíh nin baácdih, jeádhíhbut át chājar wut jí. Nin baác mahjeh á jumuchah, caandíh át wáac

* 2:13 Jud 12 * 2:16 Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14
Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18

* 2:17 Jud 12-13 * 2:19 Jn 8.34; Ro 6.6, 16 * 2:20
* 3:4 Ex 12.22 * 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2

juýat túutup wut jī, baác ā jígohat pínah niijná.* ⁶ Pánihat túttimah, pobyitjīh nin baácdih moondíh āt yoh beedánap wut jī.* ⁷ Pánih chājna, iigátjīh ā yoh beedáat pínah játih, ā wutatjīh muntih Dios jeádih, nin baácdihbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáapdih, caandih náahcannitdih peéh chājnit, jeádih, nin baácdihbut iigátjīh ā yoh beedábipna caá. Pánih peéh chājna, queétdih iiguípna ā yohbipna caá.

⁸ Wā oinitá, nindihbut ñi túi náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiít jwī niíf jenah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, bíic yeó jáap pahjeh caá. “Bíic yeó jáap bah-nijeh caá”, jwī niíf jenah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, mil jópchi pah ā jumna caá.* ⁹ Jwī Maáhdih biquína nin pah ī niíf jenah joiná yuh caá: “Dios ā niijátji pah chájat túut niijná, maatápdih ā páina caá”, ī niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwádih túi ubíhna, caandih ī jepahat pínahdih pái jwuhna caá ā chájap. Bíic cáacdih iiguípna ā yohihcan caá. Nihat cáacwā ī yéejatdih jígahnit, túiniboodíh ī túut nuumát pínahdih ā náah yacna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, nuumní cáac muú mínah ā náhnichah, nuumúdíh ā waadát pahjeh, jwiítboó jwī náhnichah, Cristo nin baácboó ā jwúub dei jüóhbipna caá. Páant ā jüúwúchah, búdí yáanit, jeáboó ā buudáh bejbipna caá. Caánboó jumnit cúiwā, widh, yeobút ī iíg beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat ninboó jumni, cáacwábut ī iíg beedáh bejbipna caá.*

¹¹ Pánihna, “Nihat ā beedáh bejbipna caá”, Dios ā niijíchah joinít, yéejatdih cá-dahnit, Dios ā náahat pahjeh chájat caá jwiítidih náahap. ¹² Jwī Maáh nin baácboó wácanjeh ā jwúub dei jüúwát pínahdih wēi páinit, túinijeh ñi chājaá. Caán yeó jáapdih jeáboó jumni ā iíg beedáh bejbipna caá. ¹³ Obohjeéhtih, Dios ā niijátji pahjeh nihatdih ā túut nuumát pínahdih jwī wēi páina caá. Nihat ā iíg beedát túttimah, jáap jeá, jáap baácdihbut Dios ā chájipna caá. Caán jáap baácboó túi chájnitjeh ī jambipna caá.*

¹⁴ Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh túi jummat túut niijná, jwī Maáh ā jwúub dei jüúwát pínahdih wēi páinit, ñi túi chājaá.*

¹⁵ Maatápdih ā jígohcah emnit, nindih ñi náhninaá: Dawá caandih jepahnitdih ā túi ubat pínah ā judh jwuhachah, queétdih ā pái jwuhna caá. Bíic yoobó jwī dée jwī oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeebdíh āt daác wahap tajī. ¹⁶ Páant míic caá Pablo Cristo ā jwúub dei jüúwát pínahdih naóhna, ápi daác wahap. Biquí láana jwī beh jóica naáhdih ā daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwátidih bita túi jéihcannit, jenah joicá-nit, yee naóhna, Pablo ā daacátidih ī túut nuumjéhna caá. Á daacát yoobópdih ā jumuchah yuhna, mácah ī jwúub naóhna caá. Dios naáwátidih ī daacni nuonajidihbut páantjeh mun tiguaá ī chájap. Páant ī chájat jíib, Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ā yohbipna caá.

Á pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wā oinitá, nihatdih páant ā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwáchah jéihna, ñi túi chājaá. Yeejépwā yeebdíh mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cá-dahcat túut niijná, queétdih ñi joicá bojóo. ¹⁸ Jwī Maáh Jesucristo jwiítidih túi ubnidih chah ñi túi jenah joyoó. “Weemdíh búdí oinit, ā túi teo wáacbipna caá”, ñi niíf náhninaá. Yeó jáap jummat pah “Meém túini, chah wēpni caá ma jumup”, jwī niíf wēi naóh jíih. Páant tíí ā jumuh nah.

Páant bóojeh tiguaá wā naáwát.

Pedro

* 3:6 Gn 7.11 * 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11
65.17; 66.22; Ap 21.1 * 3:14 Jud 24-25

* 3:10 Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15 * 3:13 Is

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jumãt

¹Ded pah Jesucristo ã jumãtjidih yeebdíh wã naóh daácna caá. Jesucristo biíhmah jumni,* ded pah Dios ã jumãtdih naóhni, cáacwã Diosjeéh páantjeh jumãt túutnibut ãt jumãp wut jĩ. Dios cáacwãdih ded pah ã naáwãtdih Jesúsboó naóh yapani ã jumãp jĩ. Æ naáwãchah joinít, jwiítjeh caandíh jwĩ enep jĩ. Jwiítidih ã duó wáyachah, caandíh jwĩ pej jumãp jĩ. ²Jesucristo cáacwãdih páantjeh jumãt túutni, nin baácboó ã jũúwãt pínah jãtíh ã íp Diosjeéh jumniini nin baácboó ãt cáac jumãp tajĩ. Caandíh ennitji buu áih doonãdih yeebdíh wã naóhna caá.* ³Jwĩ íp Diosjeéh, ã wũúh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jumna caá. Pãnihna, yeéb jwĩjeéh, jwĩ ípjeéh, ã wũúhjeéhbut ñi túi jumãt pínah niijnã, jwĩ ennijidih, jwĩ joiníjdihbut yeebdíh wã naóhna caá. ⁴Biícidih wëinit jwĩ jumãt pínah niijnã, nindih yeebdíh wã daácna caá.

Baabãt panhipboó jwĩ jumãt

⁵Dios wũúh jwiítidih ã naóhniini bohéãtdih buu yeebdíh wã naóhna caá. Dios túini yoobãt jumna, baabãt panihni caá. Dedé yeejat wihcah, dupúãt caandíh ã wihcan caá. ⁶Jwiít yeejép chãjnit, dupúãt panhipboó jumna yuhna, “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnít, yeena caá jwĩ chãjap. Dios ã náahat pah jwĩ chãjcan caá. ⁷Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabãt panhipboó Dios ã jumãt pah muntih jwiítbut jumna, ãjeéh jwĩ túi jumna caá. Áihwãjeéhbut jwĩ túi jumna caá. Caandíh jwĩ jepahat jũib, Dios ã enechah, ã wũúh Jesucristo cruzboó wun wũhnit, áih meépjh jwiítidih yeejat wihcannit pah ã chãjna caá.

⁸“Weém bácah yéej chãjni nihcan caá”, niíj jenah joinít, yeeãtdihjeh jwĩ jenah joinã caá. Pãant niíj jenah joinã, Dios naáwãtdih jwĩ túi jenah joicã caá. ⁹Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjatdih Diosdih jwĩ naáwãchah, caandíh ã quíib buudbípna caá. “Dios yoobópdih jumni ã niijãt pah ã chãjbipna

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14
Jn 14.15,21,23 * 2:7 2Jn 5-6

* 1:2 Jn 1.14,18 * 2:8 Jn 13.34; 15.12

* 1:10 Pr 20.9 * 2:10 Ro 13.12-14

caá”, jwĩ niíj jéihna caá. ¹⁰“Weém yéej chãjni nihcan caá”, niíj jenah joinã, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwãtdih jwĩ náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiítidih ded pah ã teo wãacat

¹Wã weh panihnitã, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijnã, nindih yeebdíh wã daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjchah, Jesucristo, yeejat wihcanni, ã ípdih jwiítidih ã naóh teo wãacipna caá. ²Jwiít yeejnit jwĩ jumuchah, jwĩ yeejat Diosdih ã jãhna caá. Dios biícidih jwĩ túi jumãt pínah niijnã, Jesucristo jwiítidih ã wun wũhup jĩ.* Jwiítidihjeh nihcan, nihãt baácidih moón jwĩ yeejatdih yohãt túut niijnã, ã wun wũhup jĩ.

³Dios ã wutãt pah chãjna, “Æjeéh wã túi jumna caá”, jwĩ niíj jéihna caá.* ⁴Obohjeéhtih, bitã “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnã yuhna, ã wutãt pah chãjcan, yeeni caá. Pãnih yeeni, Dios naáwãtdih ã jéihcan caá. ⁵Obohjeéhtih, biíhboó ã wutãt pah chãjni Diosdih ã túi oina caá. Diosjeéh jwĩ túi jumãtdih nin pah jwĩ jéihbipna caá: ⁶Ded Diosjeéh túi jumni Jesucristo ã chãjatji pah muntih caanbút ã túi chãjbipna caá.

Jáap wutãt

⁷Wã oinitã, yeebdíh buu wã daácni jáap wutãt nihcan caá. Jon jãtíh ñi jéihni wutãtjeh tigaá. Yeebdíh Jesúh doonãdih jwĩ naáwãchah, nin wutãtdihbut ñi joyóp jĩ.* ⁸Obohjeéhtih, máã wutãt yuhna, jáap wutãtbut ã jumna caá.* Cristo nin wutãtdih jepahnit, jwiít cáacwãdihbut ã oyãt túutãp jĩ. Dupúãt panhipboó ñi jumuchah, Cristo nin baãca jũóhnit, caã dupúãtdih ã baabãp jĩ. Pãnihna, ã baabãt panhipboó jumni, Cristo ã oyãt túutãtdih ñi jepahna caá.

⁹“Weém baabãpboó jumni Dios ã wutãtdih jepahni caá”, niijnã yuhna, ã dée panihni Jesúhdih eníhcan. Dios ã wutãtdih jepahcan, dupúãpboó jumni caá. ¹⁰Ded ã dée panihnidih oini baabãpboó ã jumna caá. Pãnih oina, caandíh dedé buugãt panihni ã wihcan caá.* ¹¹Obohjeéhtih, ded ã dée panihnidih eníhcan, dupúãpboó ã bejna

* 2:1 2Jn 4.10 * 2:3

caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ā chājatdih ā jéihcan caá.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ā jumát

¹² Wébítá, Cristo ā wun wūhatjīh nī yéej chājatdih āt yohop taga. Pánih yéejat yohnit nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. ¹³ Behnitá, yeeb bíhmahjeh jumni Cristodih nī túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Japatá, yeeb nemépwā ī maáhdih nīt yap yohop taga. Pánih yap yohnit nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá.

¹⁴ Wébítá, jwí ípdih nī túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Behnitá, bíhmahjeh jumni Cristodih nī túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwátidih túi jepahnit, wēp nūhnit panihnit nī jumna caá. Pánih jumnit, nemépwā ī maáhdih nīt yap yohop taga. Páant nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá.

¹⁵ Diosdih jéihcannit ded pah ī en nīnahatdih nī en nīnahca bojoó. Ded queét panihni jwí ípdih ā oican caá.* ¹⁶ Diosdih jéihcannit nin pah ī jumna caá: Yeejép chājatdih ī en nīnahna caá. Bíf déedih wēi ennit, ī bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bíf déedih bíbohna, “Weém bita chah táini wā jumna caá”, ī níj jenah joiná caá. Jwí ípboó páant ā jenah joyát túutcan caá. ¹⁷ Nin baác ā buudéchah, ded pah cáacwā yeejép ī náah jenah joyátbut ā buudípna caá. Obohjeéhtih, Dios ā náahat pah chājnitboó páantjeh ájeéh ī jumbipna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

¹⁸ Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah tóah jéohna caá ā chājap. “Cristodih tabit en jūihni ā jumbipna caá”, ī níjíchah, nīát joiná jī. Pánihna, buu dawá ī jūúwátidih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahnijeh ā judhna caá”, jwí níj jéihna caá. ¹⁹ Queét Cristodih en jūihnit jwí cátih jumna yuhna, jwíítidih ī éemp yoh bacap jī. Páant ī bacatdih ennit, Jesúhwa yoobát ī nihcatdih jwí jéihna caá. Queét áihwā nihna, jwíjeéh íta chāo tágaá. Jwíjeéh páantjeh ī jumuchah nihna, Cristodih en jūihnit ī jumatdih jwíta jéihcan tagaá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espíritu ā jumuchah, yeeb nihát Cristoíh dooná yoobópdih ā jumatdih nī túi jéihna caá.*

²¹ Yeebdíh naóhna, “Queét ī túi jéihcan caá”, wā níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit nī jumuchah, yeebdíh wā naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ā wíhcatdih nī túi jéihna caá. ²² Nin pah caá yeeni ā níjíp: “Jesús Dios ā wahni nihcan caá”, ā níjná caá. Ded “Jesús Dios wūúh nihcan caá”, níj naóhni Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut en jūihni caá. ²³ “Dios wūúh Jesús nihcan caá”, níjná jwí íp Diosjeéh ā túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wūúh caá”, níjnáboó jwí ípjeéh ā túi jumna caá.

²⁴ Yeeb Jesúsdi h jwíih jepahnit, ded pah ā jumát doonádih nī joyóp jī. Páant nī joyátjidi h nī túi náhninaá. Páni h náhninit, Jesúsdi h, ā ípdihbut nī túi pej jumbipna caá. ²⁵ Nin pah Jesús jwíít áihwádih ā níj naáwáp jī: “Yeeb wájeéh páantjeh nī túi jumbipna caá”, ā níjíp jī.

²⁶ Yeebdíh yeenitdih nī joyáh bojat pínah níjná, wā naóh daácna caá. ²⁷ Jesucristo yeebdíh Túini Espíritudih āt wūhup taga. Níjeéh jumnit, yeebdíh ā túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih ā naóhcan caá. Páant ā bohénachah, bíh bohénidih nī náahcan caá. Pánihna, ā bohéatdih jói cádahcan, Cristojeéh páantjeh nī túi jumúú.

²⁸ Páant tigaa, wehá, Cristojeéh páantjeh nī túi jumúú. Páni h jumnit, ā jwúub dei jūúwúchah, úumcan, nī túccan níít. ²⁹ Jesucristo táini ā jumátidih yeeb nī jéihna caá. Páni h jéihnit, nihát túi chājnit Dios weh ī jumátidihbut nī jéihna caá.

3

Dios weh jwí jumát

¹ Jwíítidih bainí oican, “Yeebboó wā weh caá”, Dios ā níjná caá. Á oinit jumna, jwíít ā weh caá. Páni hna, yéej chājnitboó Diosdih jéihcan, jwíít ā wehdihbut ī jéihcan caá.*

² Wā oinitá, buu Dios weh jwí jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwí jumát pínahdih jwí túi jéih jwúhcan caá. Jesucristo ā jígohochah, caandíh ennit, ded pah ā jumátidih jwí túi jéihbipna caá. Páni h jéihnit, caán ā jumát pah muntih, jwíítbut jwí jumát

* 2:15 Stg 1.27 * 2:20 1Co 2.10-16 * 3:1 Jn 1.12

pínahdih jwí jéihna caá. ³ Det Jesucristo á jwíub dei jüúwát pínahdih páinitboó yéej cháj cádahnit, á túi chájat pah muntih í túut nuumná caá.

⁴ Nihat yéej chájnit Dios á wutatdih yap yohnit caá. Dedé yéej chájat Dios á wutatdih yap yohat á jumna caá. ⁵ Cáacwá í yéej chájatdih yohni pínah Cristo á cáac jummatdih ní jéihna caá. Caánboodih yéejat wihcan caá.* ⁶ Ded Cristo bícdih jumni páantjeh á yéej chájca bojo naáh. Oboghjeéhtih, ded yéej cháj cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá. ⁷ Wá oinitá, yeedih yeenitdih ní joyáh bojoó. Nihat túi chájnit Jesucristo yoobópdih á jummat pah muntih, queébtut yoobópdih í jumna caá. ⁸ Oboghjeéhtih, yéej chájniboó nemépwá í maáih á jumna caá. Nemépwá í maáh bácan, bíhmahjeh yeejéj chájni caá. Páant á chájatdih yoh beedáni pínah Dios wúéh nin baácboó át cáac jumap tají.*

⁹ Det Dios weh jumna, jwí íp Dios á jehnah joyát pah queétdihbut át jehnah joyát túutup taga. Pánih jehnah joint, á wépat íjeéh á jumuchah, páantjeh í yéej chájcan níft. ¹⁰ Nin pah Dios weh, nemépwá í maáh wehbut í jummatdih ní jéihbipna caá: Túi chájcanit, í déewádih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwá í maáh weh í jumna caá.

Jesúhwá í míc oyat

¹¹ Yéeb Jesucristodih jwíih jepahnit, “Míc oyat caá náahap”, jwí níj bohéátdih ní joyóp jí.* ¹² Caín á jumatji pah ní jumca bojoó. Caán nemépwá í maáih jumna, á úddih át mao yohop wut jí. ¿Dépanih tigaá á úddih át mao yohjí? ní jehnah joyóchah. Caandih yeedih wá naóhbipna caá. Caín yéej chájni jumna, á úduboó túi chájni á jummatdih íjnit, caandih át mao yohop wut jí.*

¹³ Páant tigaá yéej chájnitboó yeedih í eníhcan caá. Pánihna, í en jüihñuchah, “¿Dépanih tigaá weemdih í en jüih?” ní níj jehnah joicá bojoó. ¹⁴ Yeejéj chájnit, iiguípná bejnit pínah jwí jumap yuh jí. Oboghjeéhtih, buu jeáboó bejnit pínah jumna, túiniboodih túut nuumná caá jwí chájap. Jesúhwádih

oina, jwiítdih á túut nuumátidih jwí jéihna caá. Ded cáacwádih oicanni iiguípná bejni pínah á jumna caá.* ¹⁵ Ded á déedih eníhcan, mao yohíhat jehnah joyát caá caandih á jumap. Pánih jumna, Dios á enechah, cáacdih mao yohni bíc yoobó á jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh á jumcan níft”, ní níj jéihna caá. ¹⁶ Ded pah oyat á jummatdih nin pah jwí jéihna caá: Jwiítdih búdí oina, Diosjeéh páantjeh jwí jummat pínah níjné, Jesucristo jwiítdih á wun wúhup jí. Páant á wun wúhatdih náhninit, “Caán oyat yoobát caá”, jwí níj jéihna caá. Pánihna, jwiíbtut wunna yuhna, jwí déewádih túi oinit, teo wáacat caá náahap.* ¹⁷ Dawá bíf dée bíbohni, á dée panihni moh yéejnidih enna yuhna, caandih jígah en teo wáaccan, Diosdih á oican caá. ¹⁸ Pánihna, wá weh panihnitá, “Bitadih wá oina caá”, níjné, jacjeh pohba níjcat caá náahap.

Úmcanjeh, Diosjeéh jwí jummat

¹⁹ Cáacwádih túi oina, Dioíhwá jwí jummatdih jwí jéihna caá. Pánihna, á peéh chájat pínahdih úmcanjeh, ájeéh jwí túi jumna caá. ²⁰ “Yéejat jíib weemdih á jumna nacaá”, jwí níj jehnah joyóchah yuhna, Dios nihatdih jéihni jumna, jwí jehnah joyátdihbut á túi jéihna caá. Pánih jéihna, áihwá jwí jummatdih jwí túi jehnah joyát pínah níjné, jwiítdih á teo wáacbipna caá. ²¹ Wá oinitá, “Dios wá yéejatdih át yoh tagaá”, níj jehnah joint, úmcanjeh, Diosjeéh jwí túi jumna caá. ²² Pánih jummat, Dios á wutatdih jepahna, á weñat pínahdih jwí chájchah, caandih dedé jwí wúbatdih jwiítdih á wúhbipna caá. ²³ Nin pah jwiítdih á wutna caá: “Wá wúéh Jesucristodih túi jehnah joint, bita áihwádihbut ní oyoo”, át níjíp wut jí.* ²⁴ Dios á wutatdih túi jepahnitboó ájeéh í túi jumna caá. Dios íjeéhbut á túi jumna caá. “¿Dios wájeéh á jum níft?” jwí níj jéihhichah, Dios jwiítdih á wúhni Túini Espíritu “Jjúh, Dios majeéh á jumna caá”, á níj jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcanitdih ded pah jwí jéihyap

* 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15 * 3:11 Jn 13.34; 15.12

* 3:12 Gn 4.8

* 3:14 Jn 5.24

* 3:16 Jn 15.13

* 3:23 Jn 13.34; 15.12,17

¹ Wā oinitá, “Túini Espiritu weemdíh nin pah ā niŋ naáwát túutna caá”, niŋ yeenit, dawá ī jumna caá. Pánihna, Dios ā naáwát túutni ā jumatdih jéihyat túut niijná, ded pah ā naáwátđih ni túi joyoó. Dios naáwát bíc yoobó ā naóhcah, ni joyáh bojoó. ² Yoobópdih Túini Espiritu ā naáwát túutni nin pah ā niŋ naóhbiŋna caá: “Jesucristo jwiít panihni cáac jumna yuhna, Diosjeh āt jumup wut jī”, ā niijbípna caá. Páant niijní Dios ā wahní ā jumna caá. ³ Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā wahniboó, “Jesús Dios nihcan caá”, ā niijbípna caá. Páant niijní Dios ā wahní nihcan, Cristodih en jāihniŋ caá. Cristodih en jāihniŋhwa dawá ī jummat pínah doonáđih nítát joi tágaá. Bua nin baácbóo dawá ī jumna caá.*

⁴ Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Dioíhwa ni jumuchah, Túini Espiritu niŋjeéh ā jumna caá. Jesúsđih jepahcannit, nemépwā ī maáh ā wépat chah, Túini Espirituboó ā wépa caá. Pánihna, yeedíh ī yee naáwáchah yuhna, caán ā wépatjīh queéđtih yap yohnit ni jumna caá. ⁵ Queéboó Dioíhwa nihcah, ī bohéátbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, ī bohéátđih ī túi wēi joiná caá.* ⁶ Obohjeéhtih, Dioíhwa jumna, ā naáwátđih jwí bohénachah, áihwáboó jwiítđih ī túi wēi joiná caá. Diosđih jéihcannitboó, jwí naáwáchah, ī joiŋhcan caá. Pánihna, Dios naáwátđih ded yoobópdih bohéni, ded yee bohéni ā jummatdih ni jéihbiŋna caá.*

Dios oini caá

⁷ Wā oinitá, oyat wépat Dios jwiítđih ā wūhchah, bita áihwáđih jwí oi jīŋ. Det bitadih túi oinit Dios weh ī jumna caá. Pánih jumnitjeh Diosđih jéihnit, ájeéh ī túi jumna caá. ⁸ Dios oini ā jumuchah, bitadih oicannit, Diosđih jéihcan, ájeéh ī jumcan caá. ⁹ Dios ā wūéh bíc jumnidih nin baácbóo āt wah deyanap tají, ā wépatjīh Diosjeéh wéinit, páantjeh jwí jummat pínah niijná. Pánih chájna, ded pah ā oyatđih jwiítđih āt jéihyanap tají.* ¹⁰ Oyat yoobát nin pah caá ā jumup: Diosđih jwí oyat pah nihcan, jwiítđih Diosboó ā oyat pah caá oyat yoobát ā jumup. Jwiítđih búdí oinit, jwí yéejat jīb iiguípna bejat déejidih túi

ubat túut niijná, Dios ā wūéhđih āt wun wáhat túutup wut jī.

¹¹ Wā oinitá, Dios jwiítđih caan páh búdí ā oyochah, jwiítbut túi míc oyat caá náahap. ¹² Nihat Diosđih encannit jwí jumna caá. Obohjeéhtih, jwí míc oyochah, Diosjeh jwí-jeéh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, ā náah yacat pah ā oyatjīh bitadih jwí túi teo wáacna caá.* ¹³ Dios jwiítđih áih Túini Espiritudih āt wūhup taga. Páant jwiíjeéh ā jumuchah, “Dios bícđih wā jumna caá. Wá-jeéh caanbút ā jumna caá”, jwí niŋ jéihna caá.* ¹⁴ Jwí íp ā wūéhđih nin baácbóo āt cáac jummat túutup tají, cáacwáđih ā túi ubat pínah niijná. Páant ā cáac jummat túutniŋdih jwiítjeh jwí enep jī. Pánih ennitjī, bitadih jwí jéih naóhna caá.* ¹⁵ “Jesús Dios wūéh caá”, niijnjeh Diosjeéh ā túi jumna caá. Diosbut ájeéh ā túi jumna caá.

¹⁶ Dios jwiítđih ā oyatđih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, caandíh jwí túi jenah joiná caá. Dios nihat cáacwáđih búdí ā oina caá. Pánihna, ded bitadih oini Dios bícđih ā jumna caá. Diosbut ájeéh ā jumna caá. ¹⁷ Pánih Dios bícđih jumna, caandíh, bitadihbut jwí túi oina caá. Pánih oina, cáacwā ī yéejat jīb peéh chájat yeó jáapđih úmcanjeh, jwí túi jumbiŋna caá. Cristo ā íp Dios bícđih ā jumuchah, jwiítbut nin baácbóo jum wūhna, bíc yoobó caán bícđih jwí jumna caá. Pánih jumnit, ā jwúub dei jūwúchah, jwí úmcan níft. ¹⁸ Ded Diosđih oini ā oyatđihbut jéihna, caandíh ā úmcan níft. Pánih túi oina, jwí oinidih jwí úmcan caá. Obohjeéhtih, bíhđih úmna, caán ā peéh chájat pínahđih jwí úm jenah joiná caá. Pánihna, jwí úmnidih jwí oican caá.

¹⁹ Dios jwiítđih ā oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadihbut jwí jéih oina caá. ²⁰ Ded ā dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosđih wā oina caá”, niijná yuhna, ā yeena caá. Bíhđih enna yuhna, ā oican, Dios ā enca naáhđih ā jéih oican caá. ²¹ Pánihna, nin pah jwiítđih Jesucristo ā niŋ wutup jī: “Ded Diosđih oina, ā dée panihnidihbut oyat caá náahap”, ā niijp jī.*

* 4:3 Mt 7.15; 2Jn 7

* 4:5 Jn 15.19

* 4:6 Jn 8.47

* 4:9 Jn 3.16

* 4:12 Jn 1.18

* 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24

* 4:14 Jn 3.17

* 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31

5

Dios weh yéejatdih i yap yohat

¹ Det Jesúsdih “Dios ā wahni Cristo caá”, niijnít, Dios weh i jumna caá. Det jwí íp Diosdih túi oinit, ā wehdihbut i oina caá. ² Diosdih oina, ā wutatdih jepahnit, ā wehdihbut jwí oyat yoobópdih ā jumatdih jwí jéihna caá. ³ Á wutatdih jepahnajah, Diosdih jwí túi oina caá.* Caandíh oina, jwiítidih ā wutat wái náah jumni nihcan caá.* ⁴ Det Dios weh jumna, yéej chājatdih i jéih yap yohna caá. Jesucristo ā wēpatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcannit i jenah joyát pah, jwí jenah joicán niít. ⁵ “Jesús Dios wūúh caá”, niíf jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ā yap yohna caá.

Dios wūúh ded pah ā jumat

⁶ Jesucristo nin baácboó át cáac jumap tají. Á tewat pínah játih, Juan Daabánidih ā daabáát túutap jī. Táttimah, cruzboó wan wūhna, áih meépdih ā yohop jī. Pánihna, mahjīh ā daabáátidih, cruzboó áih meép ā yohatdihbut náhninit, Dios wūúh ā jumatdih jwí jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios wūúh tigaá”, jwiítidih ā niíf jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobópdih naóhni caá. ⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wūúh ā jumatdih nit biíc peihcannit jéihyanit i jumna caá: Túini Espiritu jwiítidih ā jéihyanachah, mahjīh ā daabáátjidih, áih meép ā yohatjidihbut jenah joinít, Jesús Dios wūúh ā jumatdih jwí jéihna caá. ⁹ Cáacwājeh i naáwáchah joiná, “Caán yoobópdih tigaá”, jwí niijná caá. Páant niijnítidih jwí joiná yuhna, jwí íp ā wūúhdih naóhna, cáacwā i naáwát chah ā jumuchah, caánboodíh túi joyát caá náahap.* ¹⁰ Dios wūúhdih ded túi jenah joiní “Jesús Dios wūúh ā jumat dooná yoobópdih tigaá”, ā niíf jéihna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah ā wūúhdih ā naáwátidih joyáh bojni “Dios yeeni caá”, ā niijná caá. ¹¹ Nin pah Dios jwiítidih ā niíf jéihyana caá: “Wā wūúhdih túi jenah joinít, páantjeh wājeéh ni jumbipna caá”, ā niijp jī. ¹² Dios wūúh Jesúsdih ded túi jenah joiní, Diosjeéh páantjeh ā jumna

caá. Obohjeéhtih, ded Jesúsdih jepahcanni, Diosjeéh ā jumcan niít.*

Juan ā pée naáwát

¹³ Yeéb Dios wūúhdih túi jenah joinítidih naóh daácna caá wā chājap, páantjeh Diosjeéh ni jummat pínahdih ni jéihyat pínah niijná.*

¹⁴ Dios ā náahat pah caandíh jwí wūúbúchah, jwiítidih ā joyátidih jwí túi jéihna caá. Pánih jéihna, wūumcanjeh caandíh jwí wūúbhna caá. ¹⁵ Páant ā joyátidih jéihna, “Wā wūúbátidih át wūh tagaá”, jwí niíf jéihna caá.*

¹⁶⁻¹⁷ Yeéb ni dée panihni ā yéej chājachah ennit, Diosdih ni wūúbú, ā yéejat jíb caandíh iiguípna ā wahcat pínah niijná. Páant ni wūúbúchah, Dios caandíh ā túut nuumbípna caá, ájeéh páantjeh ā jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, áihwáidihbut eníhcan, iiguípna ā bejbipna caá. Pánihniiboodíh ni wūúbát pínahdih wā wutcan caá. Nihat yéej chājat Diosdih yap yohat míc caá. Obohjeéhtih, biíf yéej chājat iiguípna ā bejat túutcan caá. Pánih chājnitdih caá wūúbát náahap, i túut nuumat pínah niijná.

¹⁸ Dios wūúh Jesús áihwáidih ā túi en daoná caá, nemépwā i maáh queétdih ā yéejacat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh i yéej chājcan caá”, jwí niíf jéihna caá. ¹⁹ “Jwiítboó Dioíhwā jwí jumna caá. Obohjeéhtih, nihat Diosdih náahcannitdih Satanás caá ā wutap”, jwí niíf jéihna caá. ²⁰ “Dios wūúh nin baácboó cáac jumnit, Dios yoobátidih jwí jéihyat pínah niijná, jwiítidih ā jéihyanap jī”, jwí niíf jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh túi jumnit, ā wūúh Jesucristojeéhbut jwí túi jumna caá. Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh Diosjeéh jwiítidih ā túi jummat túutna caá.* ²¹ Wā weh panihnitá, jñi túi chāja chaáh! Pāpnidih ni wēi wūbhca bojoó.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

* 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6 * 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30 * 5:9 Jn 5.32-37; 8.18 * 5:12 Jn 3.36 * 5:13 Jn 20.31

* 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22 * 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queétdih ā táyat tútat

¹Weém Juan, Jesúfhwādh waóhni, meém Dios ā ñíonihdih ma weh panihnitdihbut wā daac wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wā oina caá. Weém biícjeh pohba nihcan, nihát túini doonádih jéihmitbut yeebdíh ī oina caá. ²Jwiít nihát caán túini doonádih jepahnit jumna, caandíh jwī túi jenah joí cádahcan níít. Pánih jumna, yeebdíh búdí jwī oina caá. ³Dios jwī íip, Jesucristo ā wūúhbut búdí oinit, yeebdíh ī jíghan en teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Míc oyat tútat

⁴Jwī íip jwiít nihát dih ā wútat pah, Jesús ā bohéátdih biquína ma weh panihnit ī túi jepahat doonádih joinít, búdí wā wéina caá.* ⁵Némá, buu meemdíh wā naáwát jáap wútat nihcan caá. Jesúsdih jwíh jepahnit jwī jumuchah, nin pah jwiít dih ā níj wútap jī. “Ñi míc oyoó”, ā níjíp jī. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwī oyat dée caá.* ⁶Diosdih yoobópdih oinit, ā wútat pah jwī túi cháj bipna caá. Pánihna, jwíh jepahnit ñi joyátjī pah buubut nin pah yeebdíh wā wútna caá: Bitadih oinit, ñi túi teo wáaca.*

Dawá yeenit ī jummat

⁷Páant niijná, nin pahbut yeebdíh wā naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ā cáac jummat dooná yoobópdih nihcan caá”, níjínít, dawá ī yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jéihni pah ī jumna caá.* ⁸Queétdih ñi túi chāja chaáh! Cristodih ñi teo wáhat jíib ñi buúdcát pínah niijná, ī yee bohéátdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah túini ā cháj bipna caá.

⁹Det Cristoíh bohéátdih cádahnit, “Wá jenah joyát caá chah ā táyap”, níj jenah joinít, jwī íipihwā nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwī íipjīh, ā wūúhjīhbut túi biíc dih ī jumna caá.* ¹⁰Pánihna, “Cristoíh naáwát dih jeh caá wā bohénap”, niijná yúhna, mácah bohéátdih naóhni ñi pebhna ā juibínachah, caandíh

wēi jwááhcanjeh, ñíih muúdh ñi waadát tútca bojoó. ¹¹Páant mácah bohéátdih naóhna, Cristoíh bohéátdih náahcan, yeejép chájni caá. Pánihna, caandíh wēi jwááh-niboó yeejép chájnidih teo wáaca caá ā chájap. Páant ñi chájca bojoó.

Ā pée naáwát

¹²Yeebdíh chah naáwíhna yúhna, caandíh wā daáquíhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb biíc dih míc wéheat tút niijná, yeebdíh enedih wā bejfhna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihát biíc dih jwī túi wēibipna caá.*

¹³Ninjíh bóli, ma jwan panihnih, Dios ā ñíonih, mi weh meemdíh ī táyat túatna caá. Páant bóojeh tígáá wā naáwát. Juan

* 1:4 3jn 3

* 1:5 Jn 13.34; 15.12.17

* 1:6 Jn 14.15,23-24; 1jn 5.3

* 1:7 Mt 7.15; 1jn 2.18; 4.1-3

* 1:9 1jn

2.22-23; 4.15

* 1:12 3jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat tútat

¹Weém Juan, Jesúshwādh waóhni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin núodih wā daác wahna caá.*

²Wā dée panihni, wā oini, Dios bícdih ma túi jumadīh wā jéihna caá. Caán bícdih ma túi jumadīh wā jéihna caá. Ma túi yapat pínah, míh báhahbut ā túi jumad pínahdihbut meemdīh wā wáhbna caá. ³Biquína Jesúshwā wā pebhna jūinít, ded pah ma jumad doonádih jwiítidih ī naáwáp be. “Cristo ā náahat pahjeh Gayo yoobópdih āpí chājna caá”, ī niij naáwáp be. Páant ī niijchah jointí, búdí wā weñep be.*

⁴Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ā náahat pahjeh ī túi chājat doonádih jointí, búdí wāpí wēina caá.

⁵Wā chéén, wā oini, Jesúsh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā ī jumuchah yuhna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwí Maáh Jesúsdih yoobópdih jepahni ma jumna caá. ⁶Biquína queét bohé jibnit jwí pebhna jūinít, jwiít Jesúshwā jwí míc wáacachah, “Gayo jwiít Jesúshwādh ā túi oina caá”, jwiítidih ī niijp jī. Pánihna, ma pebhna ī jwáub juibínachah, queédih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, ī túi jwáub jib bejat pínah niijná. Páant míc teo wáacatdih Dios áihwādh ā náah yacna caá. ⁷Queét Jesúsh túini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó ī teo wáacat pínahdih ipí náahcan caá. ⁸Pánihna, jwiít Jesúshwāboó queédih wēi jwááhnit, jwí teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bícdih jwiítbut Dios yoobópdih ā naáwátidih bitadih jwí jéihyana caá.

Diótfes yeejép ā chājat

⁹Caanjíh moón Jesúshwādh wā daác wahap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótfes wūt jumni, caanjéh wutni jumíhna, weemdíh át jepahcap wut be. ¹⁰Pánihna, ni pebhna wā juibínachah, ded pah ā chājatjidih yeéb Jesúshwādh wā naóh beedáipna caá. Weemdíh

yeejép āpí naóh yacna caá. Chah yeejépbut āpí chājna caá. Jesúshwā áih túini doonádih naóh jibnitdih wēi jwááhcan, áih meemdíh āpí waadát túutcan caá. Bita caanjíh moón Jesúshwāboó bohé jibnitdih ī wēi jwááchah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ni wēi jwááhca bojó”, āpí niij wutna caá. “Queédih ni wēi jwááat jīb jwiít Jesúshwā jwí míc wáacapboó ni jwáub waadca bojó”, āpí niijná caá.

¹¹Wā oini, det yeejép wā ī chājat pah chājcanjeh, túi chājnitboodíh ma en yacaá. Túi chājnit Diohwā ī jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit ī jumna caá.*

Demetrio ā túi chājat

¹²Demetrio wūt jumniboodíh nihat cáacwā ī túi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā túi chājatdih enna, túini ā jumadīh ni jéihna caá. Weembút caandíh páant tigaá wā niijp. Páant wā niiját yoobópdih ā jumadīh ni jéihna caá.

Ā naóh péaat

¹³Meemdíh chah naáwíhna yuhna, caandíh wā daáquílcan caá. ¹⁴Waícanjeh meemdíh enedih wā bejíhna caá. Caanná juibínit, meemdíh wā míc wéhebpna caá.*

¹⁵Dios meemdíh ā teo wáaca naáh, ma túi jumad pínah niijná. Ninjīh jumnit jwí chéénwábut meemdíh ī túyat túutna caá. Caanjíh moón jwí chéénwā nihat ī túyū naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Juan

* 1:1 Hch 19:29; Ro 16:23; 1Co 1:14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2:29; 3:6,9-10 * 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queétdih ā túyat tútat

¹ Weém, Judas* Santiago úud, Jesucristodih teo wáhní, yeeb Jesúihwádih nin núodih wá daác wahna caá. Jwí íp Dios yeebdíh oinit, át n̄iwip tagaá, áihwá n̄i jumat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ā túi wapna caá, caandíh n̄i túi jenah joi cádahcat pínah niijná. ² Dios yeebdíh búdí oi jígha ennit, ā teo wáaca naáh, ájeéh n̄i túi jumat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah í jumat

³ Wá oinitá, Dios jwiítdih iiguíjna jwí bejat déejidih ā túi ubatdih búdí daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh í yee bohéatdih n̄i yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodíh n̄i cádahca bojoó. Caandíh joiná, Jesucristodih n̄it túi jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh bíic yoobó ā jumna caá. Á túat nuumcán niít. ⁴ Yeeb n̄i jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcan-nit, n̄i pebhna í juibínap tagaá. N̄ijeéh jumnit, nin pah yeebdíh í niij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwá n̄i jumachah, yeeb bita yaádhj̄ih n̄i yéj chājachah enna yuhna, yeebdíh oina, ā peéh chājcan niít”, í niij bohéna yuh caá. Jwí Maáh Jesucristo bíic-jeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ā náahcan caá”, í niij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ā peéh chājat pínahdih jon jātíh ā naáwátdih naóh yapanit í daacáp taji.*

Dios queétdih ā peéh chājat pínah

⁵ B̄uu n̄indih n̄i túi jéihyechah yuhna, yeebdíh wá jwáub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baácboó jumnitdih ā ba-caat táttimah, íjeéh jumnit caandíh jepahcannitdih át mawap wut j̄i.* ⁶ Biquína ángelwádih ā chājatjidihbut n̄i náhninaá. Queét Dios ā wutatdih í jepahcap wut j̄i. Nump maáta Dios queétdih ā waadánachah yuhna, queétboó chah maáta í jumihip wut j̄i. Pánihna, Dios ā jumat tútatjidih í

cádahat jíib dupúnapboó yohnit, ítah tōp panihnijih Dios queétdih át chéo jwejep wut j̄i. Péeni yeó jápdih queét ā chéo jwejnitdih ā peéh chājipna caá.* ⁷ Sodoma tátchidih moón, Gomorra tátchidih moón, pehbbit jumni tátchinadih moonbát ded pah í yapatjidih n̄i náhninaá. Yaáhdih yeejépwā chājnit, neoná míicjehbut búdí yeejépwā í chājap wut j̄i. Páant í chājatjí peéh Dios queétdih át cáo yohop wut j̄i. Páant ā cáo yohochah, iiguípwā jumnit, yeejépwā í yapat ā buudcán niít. Pánihna, iiguípwā Dios queétdih ā peéh chājatdih náhninit, caandíh nihat cáacwádih túi jepahat caá náahap.*

⁸ Páant yeejépwā í chājatjí pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénitboó bíic yoobó ípí chājna caá. Pánih chājnit, “Oo jumat jí-gohat déedih wá enechah, Dios nin pah ā chājat tútatpwā be”, niij yeenit, queétjeh íh bácahdih ípí yéejana caá. Jwí Maáh Jesucristodih jepahcan, áih cáacwā í maátadidihbut ípí jepahcan caá. Ángelwádih “Queét túcannit, dedé pínah nihcan caá”, ípí niijná caá.* ⁹ Obohjeéhtih, jon jātíh Moiséh bácahdih ub bejíhna, ángelwā í maáh Miguel* nemépwā í maáh Satanásj̄ih í míic j̄iuh̄up wut j̄i. Pánih míic j̄iuh̄-nit, Satanás “Caán Moisésj̄i cáacwádih ā mawachah, áih bácah wíh pínah ā jumna caá”, át niij yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ā yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wá Maáh meemdíh ā peéh chāja naáh”, át niijjehjip taga.* ¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh yee bohénitboó ded pah ángelwā í jumat, Jesucristo ā wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, niijnit, ípí yeejépwā naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejépwā chājat pínahdih í túi jéihna caá. Nuñápwā jenah joicánjeh ípí chājat pah, queétboó yeejépwā ípí chājna caá. Páant yeejépwā í chājat jíib, Dios queétdih búdí ā peéh chājipna caá.*

¹¹ Caín ded pah yeejépwā ā chājatjí pahjeh muntih queétbut ípí chājna caá.* Bal-aam* dinerodih búdí bidnit, ā yee bohéatjí

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3 * 1:4 2P 2.1-2 * 1:5 Ex 12.51; Nm 14.29-30 * 1:6 2P 2.4 * 1:7 Gn 19.1-24; 2P 2.6

* 1:8 2P 2.10 * 1:9 Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7 * 1:9 Zac 3.2; 2P 2.11 * 1:10 2P 2.12 * 1:11 Gn

4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * 1:11 Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14

pahjeh muntih, queébtut dinerodih bidnit, yeebdih í yee bohéna caá. Coré* Diosdih á yap yohat peéh Dios caandih á mao yohatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénit caandih í yap yohochah, queétdihbut á mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queétdih á peéh chājachah, queét búdí yeejép í yapbipna caá. ¹² Yeéb Jesúhīwāboó á oyatdih wēi jenah joinít, bícdih ní jeéméchah, queét yeenit jumna yuhna, tíccanjeh, ní-jeéh ípí jeémpna caá. Pánih jeémpnit, í weñat pínahdihjeh jenah joinít, bícdih ní tái jumatdih í yéejana caá. Nin pah queét í jumna caá: Mah tólihnadīh johlit á joh yapanachah, mah á buwgcát pah, “Bohénit jwī jumna caá”, níijná yuhna, tái jenah joicánnit jumna, bitadīh ípí teo wáaccan caá. Nin pahbut í jumna caá: Quehe wihcanni nahna wunnī pah á jumuchah enna, á mínah caandīh ápi dug yohna caá. Pánihat pah, cáacwādīh yee bohénitboó wunnit pah í jumuchah, Dios iiguípnā queétdih á bejat túutbipna caá.* ¹³ Nin pahbut í jumna caá: Búdí mujdih jumni búdí nolihatna muj jwéejdih moópni búdí wíijnidih ápi yohna caá. Pánihat pah tigaá, queét yeejépwā Dios á wutatdih jepahcannit, cáacwādīh ípí yeejép chājap. Nin pahbut í jumna caá: Dios á bejat túutni namá panihnidih cúiwā í bejcat pah, Dios queétdih á bohéat túutat pah í bohécān caá. Páant í yee bohénachah, Dios queétdih peéh chājnīt, páantjeh tabit dupúnapboó á jumat túutbipna caá.

¹⁴⁻¹⁵ Adán á juima Enocboó,* Dios naáwát-dih naóh yapaniji nin pah át níj naóh yapajip taga: “Nihat cáacwādīh níwat túut níijná, jwī Maáh dawā áih túinit ángelwā bícdih á dei jūóhīpna caá. Pánih níonit, Diosdih náahcannitboó yeejép í chājatji jíib á peéh chājīpna caá. Queét yeejépwā Diosdih yeejép í naáwátji jíibbut á peéh chājīpna caá”, át níijíp taga. Pánih naóhna, yeebdih yee bohénitdihbut naóhna át chājīp tagaá. ¹⁶ Queétdih ded pah á yapachah, Diosdih, bitadīhbut yeejép ípí wéhena caá. Yeejép jenah joinít, í náahat pahjeh ípí chājna caá. “Yeéb tái joinít ní jumuchah, weém wā tái jéih bohéna caá”,

ípí níijná yuh caá, bita queétdih wēinit, í tái jepahat pínah níijná.

Yeebdih nin pah jumat caá náahap

¹⁷ Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, Jesús á naáwát túutnitboó ded pah í níj bohéatjidih ní tái náhinaá. ¹⁸ Nin pah yeebdih í níj bohénap wut jí: “Péeni yeó jáapna Dios naáwát-dih, áih cáacwādīhbut tabit deohnit, í náahat pahjeh cáacwā yeejép í chājīpna caá”, í níijíp wut jí.* ¹⁹ Páant í níijnítjīboó yeéb bícdih ní jumatdih í yéejana caá. Queét Jesús-dih jepahcannit í jumuchah, Túini Espiritu íjeéh á wihcāh, í weñat pínahdihjeh ípí chājna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, yeó jáap jumat pah Túini Espiritu á wēpatjīh wūbhñit, Jesucristodih chah ní tái jenah joyoó. ²¹ Pánih chājnīt, yeebdih búdí á oyatdih náhnit, á oyat chah jéihyat túut níijná, á náahat pah ní tái chājaá. Pánihna, jwī Maáh Jesucristo yeebdih búdí oi teo wáacnit, páantjeh ájeéh á jumat túutat pínahdih ní wēi pánaá.

²² Biquína Jesucristodih tac yoób tái jenah joinít-dih ní jígah en teo wáacá, Jesús-dih yoobópdih í jepahat pínah níijná. ²³ Bitaboó yee bohéatdih jepah jwīhñitdih Jesús-túini doonádih ní wēp naáwā, caandīh jepahñit, iiguípnā í bejcat pínah níijná. Bitaboó yee bohénit yeejép í chājat pahjeh muntih chājnīt-dih ní jígah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, jñi tái chāja chaáh! í yéej chājat pah muntih yeebbát bíc yoobó ní chājcat túut níijná. Í yéej chājatdih búdí íf enat caá náahap.

Diosdih á péé wēi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwī Maáh Jesucristodih wun wūhat túutna, jwíit iiguípnā bejnitjidih Dios át tái ubup taga. Pánih tái ubni jumna, yeebdih á jéih wapna caá, caandīh ní cádahcat pínah níijná. Pánih wapna, chah Maáh jumnit, á pehbhoó yeebdih á nūhat túutuchah, yéejat wihcannit jumna, búdí ní wēibipna caá.* Caanjéh Dios á jumuchah, caandīh wēi naóhñit, “Meém chah túini, nihadīh Maáh jumna, chah wēpni, nihadīh jéihñit ma jumna caá”, jwī níj jíih. Caán bíhmahjeh jumni, búubut jumni, páantjeh á jumbipna caá. Páant á jumuchah, nihat

* 1:11 Nm 16.1-35 * 1:12 2P 2.17 * 1:14-15 Gn 5.18,21-24 * 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3 * 1:24-25 2P 3.14

cáacwā caandíh búdí ī wēi naáwá naáh.
Páant tíf ā j̄m̄m̄ nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Judas

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát tútat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéi-hyaatjidih nin núodih wã daác wahna caá. Jwí ípboó caandih ã naáwát tútuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, áih ángeldih át wahap be, áihwã jwí jéihyat pínah niijná. Bahnijeh judhna caá, páant ã yapat pínah. ² Weém nihat wã enatji, jwí íp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwúub naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daác wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã judhdachah, det nin núodih ennit, bita í en naáwáchah joinítbut, wã naáwátidih túi jepahnit, túi wéinit í jumbipna caá.

Siete tútchidih moón Jesúhwdih Juan ã daác wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jumni siete tútchidih moón, Jesúhwdih wã daác wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Caán jon játih jumni, buubut jumni, túttimah, ã jwúub jüóhbipna caá. ^{*} Caán ã chúudup pebh Túini Espiritubut nihat jéihni ã oyatjih yeebdih ã teo wáaca naáh. ^{*} Jesucristo ã oyatjihbut ã teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cáacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdih naóhni caá. ^{*} Æ wunat túttimah, waóh boo pud jüóhni ã jwúub wuncan niít, páant muntih. ^{*} Pánihna, nin baácboó jumnit maáta í chah Maáh caá. ^{*} Jwiítidih oina, áih meépdih yohnit, jwí yéejat jíb peéh chájat déejidih át yohop tají. ⁶ Pánih yohnit, jwiítidih áihwã chájna, caandih uúbhnit, wéi naóhnit pínahdihbut át chájap wat jí, ã ípdih jwí teo wúhat pínah niijná. ^{*} Pánihna, “Chah wéjni, nihat jwí Maáh ma jumna caá”, Jesucristodih páantjeh jwí niíj wéi naóh jíh. Páant tíí ã jumna nah.

⁷ ¡Jáaj! Cristo mah tólihjih ã jwúub dei jüóhbipna caá. ^{*} Páant ã jwúub

dei jüúwúchah, nihat cáacwã í enbipna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwáagnitjibut í enbipna caá. Æ jwúub dei jüúwúchah, nihat nin baácdi moón í yéej chájatjidih jéihnit, búdí í jüübipna caá. ^{*} Páant ã yapbipna caá. Páant tíí ã jumna nah.

⁸ Jwí Maáh Dios, chah wéjni, nin pah ã niijná caá: “Weém bihmah jumni caá. Nihat wã chájnidih Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon játih wát jumna jí. Buubut wã jumna caá. Túttimah, wã jwúub jüóhbipna caá”, ã niijná caá. ^{*}

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jumna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembút Jesúh túini doonádih wã naáwát jíb yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdihbut í yéej chájachah yuhna, Jesús ã teo wáacatjih caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiít nihat jwí Maáh ã jumna caá. Dios naáwátidih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíb Patmos wút jumni quewaboó í yohni wã jumna caá. ¹⁰ Ninjih jumna, biíc chooát yeó jáapdih Túini Espiritu ã wépat weemdih búdí ã jumuchah, ñoni pah wã jumna be. Páant oo jumat panihatdih wã enat pónih, wã táahmant Jesucristo wéjép áí wéhenap be. Búdí póojat nah yáaat pah bóo áí yáanap be. ¹¹ Nin pah weemdih áí niijíp be: “Buú ma enat pínahdih ma daaca. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tútchinadih moón wíhwdih ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tútchidih moondih yuh buca ma daác wahaá”, ã niijíp be.

¹² Páant ã niijíchah joinít, weemdih wéhendih enat tút niijná, wã tac páud ñuhup be. Pánih tac páud ñuhnit, orojih í chájniji siete jíí cáagat nahnjah í jíí cáagni páhanadih wã enep be. ¹³ Caan náhna cátlh ñuhni cáac pah jígohni Jesucristodih wã enep be. Áih jítcha páha biíc yoobó buug nájni yégueh chóodih ã dawúp be. Orojih í chájniji tópdih jóoh póomp yoób

* 1:4 Ex 3.14 * 1:4 Is 11.2; Ap 4.5 * 1:5 Is 55.4
19.6; Ap 5.10; 20.6 * 1:7 Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc
3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13 * 1:13 Dn 7.13; 10.5

* 1:5 Hch 26.23; Col 1.18 * 1:5 Sal 89.27 * 1:6 Ex
21.27; 1Ts 4.17 * 1:7 Zac 12.10; Jn 19.34,37 * 1:8 Ex
* 1:14 Dn 7.9

juí wái chéoni ā jumup be.* ¹⁴ Áih waó yoóc túi baabní ā jumup be. Áih quífnabut tuu òopát tǒpna pah ā iiguíp be.* ¹⁵ Áih jítchanabut túi itíni quenalih naa pánih yeh iigni ā jumup be. Á wéheat búdí dóo yáaat pah ā yáanap be.* ¹⁶ Áih jéihyemant bóo téihyamant siete cúiwādih ā bíbohoh be. Íbat naá chénaabó jaco jumni eéep naadíh ā cháác tewep be. Yeó iigát pah áih móot ā yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandíh ennit, áih jítcha pebh wunni pah wā buugúp be. Páant wā buugúchah ennit, caán áih jéihyemant bóo téihyaji h weemdíh teo jáhanit, nin pah ā niijíp be: “Ma úumca bojoó. Weém bílmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwúb yohat túttimah páantjeh wā jumnipna caá.*” ¹⁸ Weém báadhnijeh caá. Wunni wáih jumup yuh jí. Jwúb boo pud júóhni wā jwúb wuncan níit, páant muntih. Jwúb booni jumna, cáacwádihbut wā jéih jwúb boot túutna caá. Cáacwá iiguípna í bejat déedih weemjéh túi ubni caá. ¹⁹ Búutéh ma enatjidih ma daacá. Búu ded pah ā jumatdih, túttimah ded pah ā yapat pínahdihbut ma daacá. ²⁰ Nin siete cúiwá wā jéihyemant bóo téihyamant wā bíbohndih ma túi beh joicáh, búu meemdíh wā naóhbi pna caá. Orojih í chājnjiji siete jíí cáagat nahnjih í jíí cáagni páhanadihbut wā naóhbi pna caá. Caán siete cúiwá siete tútchinadi h moón wíhwá í maáta panihni í jumna caá. Queét wā naáwát dih naóh yapanit í jumna caá. Orojih í chājnjiji siete jíí cáagat nahnjih í jíí cáagni páhana siete tútchinadi h moón wíhwá í jumna caá. Queét wā naáwát dih joinít í jumna caá”, Jesucristo ā niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúhwādih ā daác wahat túutat

¹ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúb níj naáwáp be, páant muntih: “Éfeso tútchidih moón wíhwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Wá jéihyemant bóo téihyamant siete cúiwādih bíbohni caá wā jumup. Orojih í chājnjiji siete jíí cáagat nahnjih í jíí cáagni páhana cátlíh jibni caá, ded pah ā iigát jumatdih jéihyat túút niijná. Pánih chájna, yeéb wíhwādih en bejna caá wā chájap. Pánih en bejna, yeebdíh nin pah wā níj naóhna caá: ² Nihat ní chájatdih wā jéih beedána caá. Wíh túini doonádih bitadi h ní naáwát dih, weemdíh ní túi jenah jóí cádahcatdihbut wā túi jéihna caá. Yeeyép chājnitdih ní íiátdihbut wā jéihna caá. “Jesúsíh túini doonádih naáwát náahna, jwiít ā wahnit caá”, bita í niijíchah yuhna, queétdih joinít, yee naóhni t í jumatdih ní jéihyep be. ³ Wíh túini doonádih ní naáwát jíib yeéb Éfeso tútchidih moón yeeyép yapna yuhna, queét yeenitboodíh ní yap yohop be. Pánih yap yohnit, weemdíh ní cádahcan caá. Páant ní chájachah ennit, yeebdíh wā wéina caá.

⁴ ‘Obohjeéhtih túinit ní jumuchah yuhna, nin pah weemdíh ní yap yohna caá. Weemdíh ní wíh túi oyatji pah búu bíic yoobó ní oican caá. Ní jwíh túi míic oyatji pahbut búu bíic yoobó ní míic oican caá. ⁵ Pánihna, jwíh oina, ded pah ní chájatjidih náhninit, ní jwúb túút nuumú. Ní yéej chájatdih náhni dahwanit, ní cádahá. Pánih cádahnit, wíh túini doonádih jwíh jepahnit, ní túi oyatji pah bíic yoobó ní jwúb oyoó. Obohjeéhtih, ní yéej chájatdih ní cádahcah, níh íiát panihni wā jwejnijidih waícanjeh jwúb dúuc wáyadi h wā bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wā níj naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ní jwíh oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ní chájap. Páant ní yéejatdih ní cádahcat jíib, páant bóojeh, ní buudbí pna caá. ⁶ Obohjeéhtih, weemdíh ní túi oican yuhna, nindih ní túi chájna caá: Nicolaítas wút jumnit í yéej chájatdih ní en iiná caá. Weembát í yéej chájatdih wā en iiná caá.

⁷ “Í Det molít jumna, Túini Espíritu wíhwādih ā naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah jóí cádahcannitdih

* 1:15 Ez 1:24; 43:2; Dn 10:6

* 1:17 Is 41:4; 44:6-8; 48:12; Ap 1:8; 2:8; 22:13

* 2:7 Gn 2:9; Ez 28:13; 31:8; Ap 22:2

wā íp ā jumꝑboó jumni nah quehedih wā jeémát tútꝑipna caá. *Caan náh quehedih jeémpnitboó ī jwáub wuncan níft', ma níj daác wahaá", Jesucristo weemdíh ā níjíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúíhwādh ā daác wahat tútat

⁸ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwáub níj naáwáp be: "Esmirna tútchidih moón wííhwā, queétdih waóhñidihbut nin pah ma níj daác wahaá:

'Weém bííhmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumꝑipna caá. *Wunni wáíh jumꝑ yuh jī. Jwáub boó pꝑd jūóhni wā jwáub wuncan níft, páant muntih. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā níj naóhna caá: ⁹ Wííhwā ñi jumat jíib, yeejép ñi yapatjidih wā jéihna caá. Moh yéejnit ñi jumatdihbut wā jéihna caá. Pánih jumna yuhna, Dios ā wépatdih bíbohñit, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó "Jwiít judiowā Diosdih jwī túi jephahna caá", níijná yuhna, yeebdíh yeejép ī yee naáwátjidihbut wā jéihna caá. Queét Dioíhwā nihcan, nemépihwā caá. ¹⁰ Bꝑꝑ yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi úmca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jumnitdih nemat muúboó ā nemat tútꝑipna caá, weemdíh ñi cádahat pínah níijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapꝑipna caá. Páant yeejép ī chājachah, ī mao yohochah yuhna, weemdíh ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdíh ñi cádahcat jíib, yeebdíh wā pehbhoó páantjeh wā jumat tútꝑipna caá.

¹¹ '¡Det molít jumna, wííhwādh Túini Espíritu ā naáwáchah, ī joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah jói cádahcannit ī wunat túttimah, iiguípna bejan, wā pehbhoó páantjeh ī jumꝑipna caá', * ma níj daác wahaá", Jesucristo weemdíh ā níjíp be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúíhwādh ā daác wahat tútat

¹² Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwáub níj naáwáp be: "Pérgamo tútchidih moón wííhwā, queétdih waóhñidihbut nin pah ma níj daác wahaá:

'Weém íibat naá chénaboó jaco jumni eeép naadíh bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdíh nin pah wā níj naóhna caá: ¹³ Yeéb ñi chājatdih, ñííh tútchidih moón ī chājatdihbut wā jéihna caá. Caanjíh moón ī maáh Satanásdih jephannit, Antipas wūt jumni wííh doonádih túi naóhñidih ī mao yohop be. Caandíh páant ī mao yohochah enna yuhna, weemdíh ñi túi jenah jói cádahcap be.

¹⁴ 'Obohjeéhtih, pánih túi jenah jói cádahcan yuhna, bainí weemdíh ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wūt jumñiji ā bohéatdih ī joiná caá. Jon játih Balaam Balac wūt jumni maáhjidih nin pah át níj bohénap wat jī: "Judíowādh ma yéejaat pínah níijná, nin pah ma chājaá: 'Dios caá', wēi níijnit, ñi wáíhni jeémátidih queétdih ma jeemát tútú. Í weha mána nihcannitjeh queétdih yeejép ma chājat tútú", át níj bohénap wat jī. Jon játih judíowā caandíh joinit, ī yéej chājatꝑi pah bíc yoobó mun tiguaá bꝑꝑ biquína ñijeéh jumnitbut ī yéej chājna caá. ¹⁵ Queét ī chājat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wūt jumnit yeejép ī chājat tútatboodíhbut ī jephahna caá. ¹⁶ Páant ñi yéej chājatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chājnitdih wā chāác teoni íibat naajíh wā peéh chājꝑipna caá.

¹⁷ '¡Det molít jumna, Túini Espíritu wííhwādh ā naáwáchah, ī joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah jói cádahcannitdih jeámant jumni maná wūt jumni jeémátidih wā wúhꝑipna caá. *Baabní jeé naanádihbut queétdih wā wúhꝑipna caá. Caán jeé naanádih íih jáap wūt wā daácni ā jumꝑipna caá. *Bita caán wútdih ī jéihcan níft. Caán jeé naadíh úbnijeh áíh wútdih ā jéihꝑipna caá',

ma níj daác wahaá", Jesucristo weemdíh ā

* 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13

* 2:11 Ap 20.14; 21.8

* 2:14 Nm 22.5.7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4

* 2:17

Ex 16.14-15, 33-34; Jn 6.48-50

* 2:17 Is 62.2; 65.15

nijíp be.

Tiatira tútchidih moón Jesúhwādhī ā daác wahat tútat

¹⁸ Páant nij naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúub nij naáwáp be: “Tiatira tútchidih moón wíhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma nij daác wahaá:

‘Weém Dios wúuh caá. Quíib tuu oópát tōpna panih iigní, jítcha túi itíni quenalih naa pánih yeh iigní wā jumna caá. Pánih jumna, yeedíh nin pah wā nij naóhna caá: ¹⁹ Ni túi chājatdih wā jéihna caá. Weemdíh bitadidihbut ní oyatdih wā túi jéihna caá. Weemdíh ní túi jenah joyátdihbut wā jéihna caá. Bitadidihbut ní teo wáacatdihbut wā jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdíh ní cádahcatdihbut wā jéihna caá. Jwíih túut nuumnít, ní túi jepahat chah buu ní túi chājatdihbut wā jéihna caá.

²⁰ ‘Obohjeéhtih, pánih túi chājnit jumna yuhna, nin pah weemdíh ní yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wūt jumnih,* “Dios naáwátdih naóh yapanih caá”, nij yeenih mi jumachah yuhna, mi naáwáchah joiná, caántdih bíaboó ní wahcan beé. Yee bohénit, í weha mána nihcannitjīh wíhwādhī yeejép mi chājat túutna caá. “Jwíih dios caá”, í nij wēi wūhni jeémátdih queétdih mi jeémát túutna caá. ²¹ Mi yeejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wā páñachah yuhna, páant yeejép chājatdih mi cádahíhcan caá. ²² Páant mi cádahíhcat jíib caántdih wā tubúp chūúábipna caá. Mijeéh yeejép chājnitdihbut wā tubúp chūúábipna caá. Í yeejép chājatdih túut nuumcán, queétdih chah wā peéh chājipna caá. ²³ Mi naáwátdih í jepahat peéh, mi weh panihnitdih wā mao yohbipna caá. Páant wā peéh chājatdih ennit, jéih beedáni wā jummatdih nihāt wíhwā í jéihbipna caá. Ded pah í jenah joyátdihbut wā túi jéihna caá.* Pánihna, det yeej chājnitdih í yeej chājat jíib wā peéh chājipna caá. Det túi chājnitboodíh í túi chājat jíibbut wā túi chājipna caá.*

* 2:20 1R 16.31; 2R 9.22,30 * 2:23 Sal 7.9; Jer 17.10

* 2:26-27 Sal 2.8-9

²⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeebboó caánt yeejép wili mi bohéatdih ní náahcap be. Satanás ā bohéatdihbut ní joyáh bojop be. Pánihna, yeebboodíh chah wā jwúub watcan níit. ²⁵ Nindhjeh yeedíh wā jwúub chājat túutbipna caá: Ní pehbboó wā jwúub dei juibíat pínahdih páinit, wā bohéatdih ní cádahca bojoó. ²⁶⁻²⁷ Det yeejatdih yap yohnit, wā watatdih jepah cádahcannitdih maáta wā waadábipna caá. Wā íip weemdíh maáh ā waadát pah, yeedíhbut maáta wā waadábipna caá. Pánih maáta jumna, nihāt baácdih moondíh ní wēp watbipna caá, Dios ā weñat pínahdih í túi chājat pínah ní-ijná. Í jepahcah, búdí ní peéh chājachah, queét í budáh bejbipna caá.* ²⁸ Yeedíh baáb jūúwúchah jumni cúidih wūh-nit, níjeéh weémboó wā jumbipna caá.

²⁹ ‘Det molít jumna, Táini Espíritu wíhwādhī ā naáwáchah, í joyoó naáh! ma nij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ā nijíp be.

3

Sardis tútchidih moón Jesúhwādhī ā daác wahat tútat

¹ Páant nij naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwúub nij naáwáp be: “Sardis tútchidih moón wíhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma nij daác wahaá:

‘Weém Túini Espíritu nihāt ā wēpatdih bíbohni caá. Siete cáiwādhíhbut bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yeedíh nin pah wā nij naóhna caá: Ní chājatdih wā túi jéihna caá. Bitā yeedíh nin pah í nij jenah joyóp yah caá: “Queét Jesúh táini doonádhī túi jepahnit caá”, í nij jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant í nij jenah joyóchah yuhna, bainíjeh weemdíh jepahna, wunnit panihnit ní jumna caá. ² Pánih jumna, ¡Ni túi chāja chaáh! Ní túi chājcat enna, Dios ā wēican caá. Jáanit panihnit, túi chājnit ní jumna. ³ Wā naáwátdih ní jwíih joyátjdhī ní túi jwúub náhninaá. Pánih náhninit, wā weñat pínahdih ní túi chāja. Túut nuumnít, ní yeej chājatdih cádahna, túiniboodíh ní chāja. Weém wā nijátji

* 2:23 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

pah ñi chājcah, ñi náhnica, nuumni cáac nuumúdiñ ã jaibíat pah, yeebdíh peéh chājadiñ wã bejbipna caá.*

⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeebboó yeejép chājnit nihcan, quei wíhcanni yégueh ðuonít panihnit ñi jumna caá. Pániñ jumna, túi baabní yégueh ðuonít, wãjeéh ñi jibbipna caá. ⁵Det wã naáwát-dih cádahcannit, queét pah túi baabní yégueh ðuonít ñi jumbipna caá. Weemdíh jepahnitíh wãtnadiñ wã bíbohni papélah tólihdih íih wãtnadiñ daácna, wã jwúub wio yohcan niít.* Wãjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. Wã íip ã enechah, ángelwábut ñi enechah, “Nin wíih caá”, wã niñ naóhbiñna caá.*

⁶ ‘Det molít jumna, wíihwádiñ Túini Espírítu ã naáwáchah, ñi joyoo náah!’ ma niñ daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niñjíp be.

Filadelfia tútchidih moón Jesúihwádiñ ã daác wahat tútat

⁷ Páant niñ naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niñ naáwáp be: “*Filadelfia* tútchidih moón wíihwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niñ daác wahaá:

‘Weém yéajat wíhcanni, túi yoobópdih naóhni wã jumna caá. Jon játih maáh Davidji cáacwádiñ ã wútat pah weembút wã wutbipna caá. Pániñ jumna, jéc panihnidih weém wã wátachah, bitaboó ñi jéih nemcan niít. Wã nemechah, bita ñi jéih wátcan niít.* ⁸Nihat yeéb ñi chájatdih wã jéihna caá. Ñi pebh jéc panihnidih wã wátat túttimah, bitaboó yeebdíh ñi jéih nemcan niít. Bainí túi jenah joiná yuhna, wã naáwát-dih, weemdíhbut ñi cádahcap be.

⁹ ‘Obohjeéhtih, bita ñi pebh jumnit Satanáñhã caá. “Jwiít judfowã, Dioíhwã caá”, niñná yuhna, wíihwã nihcan caá. Pániñna, queétdih ñi pebh bódiñca caj yoh ñajat túatnit, “Yeebdíh Dios yoobópdih át oi tagá”, wã niñjít túatbipna caá.* ¹⁰Wíih túini doonádiñ yeebdíh wã cádahcat túatuchah joinít,

ñi túi jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácdih jumnit nihát cáacwã yeejép ñi yapachah, yeebdíh wã wapbipna caá. Caán láa queétdih túbit yeejép yapat túatnit, ded pah ñi jumatdih wã jéihyabipna caá. ¹¹Ñi pebhna wã jwúub dei bejat pínah bahñijeh ã júdhna caá. Pániñna, wíih túini doonádiñ ñi joyátjidih ñi quíib buudcá bojoó. Pániñ quíib buudcán, weemdíh páantjeh ñi jepahachah, ñi túi chájatji jíb pínahdih bitaboó ñi jéih dáuc waícan niít.

¹²Wíih túini doonádiñ cádahcannitdih wã íip pebhboó wã jumat túatbipna caá. Jagáp nahna pah túi wép ñuhnit panihnit jumna, ã pebhboó páantjeh ñi jumbipna caá. Ñi pebhboó ñi jumachah, wã íipíh wútdih, áih jáap tútchi wútdihbut queétdih wã daácbipna caá, “Nin Dioíh caá”, ã niñjít pínah niñná. Áih jáap tútchi Jáap Jerusalén wát jumni tútchi ã jumbipna caá. Caán tútchi Dios ã jumapmant ã dei júóhbiñna caá. Caán láa weembút jáap wát bíbohna, caán wútdihbut queétdih wã daácbipna caá.*

¹³ ‘Det molít jumna, Túini Espírítu wíihwádiñ ã naáwáchah, ñi joyoo náah!’ ma niñ daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niñjíp be.

Laodicea tútchidih moón Jesúihwádiñ ã daác wahat tútat

¹⁴ Páant niñ naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niñ naáwáp be: “*Laodicea* tútchidih moón wíihwã, queétdih waóhndihbut nin pah ma niñ daác wahaá:

‘Weém yeecanni, wã íip ded pah ã jumatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat ã chájatjidih Maáh wã jumna caá.*

¹⁵ Ded pah ñi jumatdih wã túi jéihna caá. Weemdíh jenah joinít jumna yuhna, bainíñ ñi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ñi jumap: Maatápdih mah cháud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi cháñniñbut nihcan caá. Pániñni mahdih ñi wéicat pah, túi jenah joicá buugnít ñi jumachah, weembút yeebdíh wã wéican caá. Weemdíh ñi túi jenah

* 3:3 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15

* 3:5 Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12

* 3:5 Mt 10.32; Lc 12.8

* 3:7

Is 22.22; Job 12.14

* 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14

* 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2

* 3:14 Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15, 18

joyóchah nihna, chah āta túi tagaá. Ñi túi jenah joicáh, nump yeejép āta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh ñi jepahachah, chah yeejép caá. ¹⁶ Pánihnit ñi jumachah enna, búdí wā iná caá. Yeejép mahdih wā éeg yohat pah yeéb weemdih tac yoobjéh jepahnitdihbut wā yohbipna caá. ¹⁷ Nin pah ñi niñ jenah joiná yuh caá: “Weém dawá bií dée bíbohni caá. Dedé judhdat wihcan caá”, ñi niñ jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niñná yuhna, Dios ā enechah, moh yéejnit, yégueh wihcannit, jéih encannit panihnit ñi jumadnih ñi jéihcan caá. ¹⁸ Pánihnit ñi jumachah ennit, nin pah yeebdih wā niñ naóhna caá: Orodih ñi jíb chājat pah, ñi yéej chājatdih wā yohat pínahdih ñi uúbú. Yégueh wihcannit ñi tíicat pah, Dios ā enechah, ñi yéej chājatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdih jepahnit, túi baabní yégueh panihni wā túyatdih wā wúhuchah, ñi uúbú. Túini yégueh duonít í tíicat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios ā enechah, yeebbút ñi tíiccan níit. Quíib cohatdih ñi jíb chājat pah, wā teo wáacat pínahdih ñi uúbú, jéih ennit panihnit Diosdih túi jenah joyát túut niñná. ¹⁹ Nihat wā oinitdih wā túut numát túutna caá. ²⁰ Pánihna, wā oinitá, ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodih yoobópdih ñi túut numá. ²¹ Weemdih ñi joyoó. Ñijeéh jumíhna, ñíih jéc nemni panihnidih ej ñuhna caá wā chājar. Páant wā ezechah joinít, ‘Ma waád jūwá’, weemdih ñi niñí. Páant ñi waadát túutuchah, bícdih numah jeémát pah ñijeéh wā jumbipna caá. ²² Wā boo pud jūwát túttimah, wā íip bícdih weembút wā wutna caá. Pánihat pah yeebbút yéejatdih ñi yap yohat túttimah, wā pehbóo wājeéh bícdih wā wutat túutbipna caá.*

²² “¡Det molít jumna, Túini Espiritu wíhwādhíh ā naawáchah, í joyoó naáh! ma niñ daac wahaá”, Jesucristo weemdih ā niñíp be.

4

Jeámant moón Diosdih bódiha caj yoh ña-

* 3:19 Pr 3.12; He 12.6 * 3:21 Jn 16.33; Ap 5.5 * 4:3 Ez 1.26-28; 10.1 * 4:5 Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18 * 4:6 Ez 1.22 * 4:7 Ez 1.5-10; 10.14 * 4:8 Ez 1.18; 10.12 * 4:8 Is 6.2-3

jnit, í weñat

¹ Pánihat túttimah, jeáboó jéc wātni panihnidih wā enep be. Póojat nah búdí ā yáaat pah bóo wā joyóchah, weemdih jwíih wéheni āi wéhenap be, páant muntih: “Ninna ma púuh laáb jūwá. Túttimah bóo láa ded pah ā yapat pínahdih meemdih wā jútutbipna caá. Wā niñát pahjeh tigaá páant ā yapbipna caá”, ā niñíp be.

² Páant ā niñíchah joinít, Túini Espiritu ā wēpat weemdih búdí ā jumachah, caanná wā púuh laáb juibínap be. Caanná púuh laáb juibína, Maáh chúudnidih wā enep be. ³ Túi duu jélep yeh iigní, jaih jélepni júdu tac yoób ā chúudup be.* ⁴ Ā chúudup pebh veinticuatro maáta chúud púuda bojnitdihbut wā enep be. Túi baabní yégueh chóonadnih duonít, maáta í dawát oro júdnadnih í duwúp be. ⁵ Wā jwíih enni ā chúudupmant úum náah jumni wedóat, énoh bícdihbut páantjeh yána ā chājar be. Ā en boj chúudupdih siete jiat dahna Túini Espiritu búdí ā wēpatdih jútutni ā jumup be.* ⁶ Ā en chúudup pebh búdí muj pah jígohni túi jélepni ā jumup be.

Ā chúudup pebh chéneña míic ángelwá yuhna, mácah jígohnit, nihat íih bácahna dawá quíibna jumnit í jumup be.* ⁷ Jwíih jumni jío duuni pah ā jígohop be. Caán túttimah, momo jiwí pah ā jígohop be. Caán túttimah, cáaquíh móot pah jumni ā jumup be. Caán túttimah, jiiñi jao pah ā jígohop be.* ⁸ Queéet chéneña míic dawá quíibna jumnit, seis muj wápanabat bíbohni í jumup be. Íih muj wápana chahmant, numantbut dawá quíibna ā jumup be.* Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut páantjeh Diosdih búdí wēi naóhna í chājar be. Nin pah í niñíp be:

“Túini, túini, túini, Dios jwí Maáh chah wēpni caá ā jumup.* Caán jon játih átát jumup jí. Buubut ā jumna caá. Túttimah, ā jwáub jūóhíipna caá”, í niñíp be.

⁹ Páant niñ wéina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niñná í chājar be. ¹⁰ Páant í weñat pah muntih, veinticuatro maátabut

Maáh ã chũdũp pebh juibí bódicha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jumnidih í weñep be. Pánih wēina, í maáta jumna dũwát júdũnadih ã chũdũp pebh í cádah jwejep be. Pánih cádah jwejni, nin pah í niijp be:

¹¹ “Meemdíh búdí jwí wēini caá. Jwí Maáh chah wēpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihadnih chājni ma jumna caá. Pánihna, meemdíh búdí weñat caá náahap”, Diosdih í niij wēi naáwáp be.

5

Daác pinni quiít, Oveja Wũúhbut

¹ Túttimah, jwũub enna, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant chénaabó daác pinni quiít dih ã bíboh chũduchah, wā enep be.* Siete láa wíidahatjĩh ã néeh teoni quiít ã jumap be. ² Wēpni ángeldihbut wā enechah, nin pah ã wēp niij naáwáp be: “¿Ded tigaá con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiít dih ã jéih watbipna caá”, ã niijp be.

³ Páant ã niijchah yũhna, caán quiít dih watni pínah, yéejat wihcannidih í jéih bid juicáp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitbut, báadhni, wũnnitbut caán quiít dih í jéih watcap be. Caán quiít dih en naóhni pínah ã wihcap be. ⁴ Caán quiít dih wat en naóhni pínahdih í bid juicáh ennit, weém búdí wā juũp be. ⁵ Páant wā juũuchah ennit, bíc veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdíh ã niijp be: “Ma júicá bojó. Con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã juimená poómpdih bóo caá. Caán chah wēpni jumna, “Jió dũni”, í niijni, maáh Davidji juima ã jumna caá. Caandih eníh-cannitdih yap yohni jumna, con quiít dih siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jumna caá”, ã niijp be.*

⁶ Páant ã niijchah joiná, Maáh ã chũdũp pebh Oveja Wũúhdih wā enep be. Chéna míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut í cáfih ã ñũhũp be. Caán í maoniji pah ã jíghop be. Siete mona jumni, siete quíibnabut ã jumap be. Áih siete mona wēpat búdí bíbohni ã jumatdih júutna ã chājap be. Áih siete quíibna nihadnih

baácboó Túini Espíritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedáatdih júutna ã chājap be.*

⁷ Caán Oveja Wũúh Maáh pebh juibíni, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant ã bíbohni quiít dih ã ubũp be. ⁸ Páant ã ubũchah ennit, chéna míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wũúh pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih í weñep be. Queét nihadnih maáta bítat dahna árpas í niijndih bíbohni, oro pamapnadihbut í bíbohob be. Caán oro pamapna díitdih túi chej jumni cáwat pínah ã jumap be. Caán túi chej jumni cáwat pínah Dioshwā caandih í uúbát panihni ã jumap be.* ⁹ Pánih Oveja Wũúhdih wēina, nin jáap ewatjĩh í niij ewep be.*

“Meém í mao yohniji jumna, míh meépjh cáacwā í yéejatdih ma yoh wũhũp be, Diosjeéh í túi jumap pínah niijná. Nihad cáacwā poómp jumap pah, nihad mách wéhenit, nihad baác dih moón meemdíh jepahnitdih míh meépdih yohnit, í yéejatdih ma yohob be.

¹⁰ Dioshwā í jumap pínah, caandih wēi uúbh wũhni pínahbut niijná, queétdih ñónit, nihad baác dih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chāni jumna, con ã daáncni quiít dih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, í niijp be.

¹¹ Páant í niij eo péanachah, jwũub enna, dawá yoobát ángelwā í ewatdih wā joyóp be, páant mũntih. Maáh chũdnidih, chéna míc dawá quíib jumnitdih, veinticuatro maátadidibut ángelwā í túi júud ñũh pũuda bojop be. Queét ángelwā tabit í wēp ewechah, wā joyóp be.* ¹² Nin pah queét í niij wēi ewep be:

“Meém Oveja Wũúh, í mao yohniji nihad cáacwādih wũtni, nihadnih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwā í yéejat jíib í mao yohniji ma jumuchah enna, meemdíh jwí wēina caá. ‘Chah túini caá’, meemdíh niij weñat caá náahap”, í niijp be.*

* 5:1 Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1

* 5:5 Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21

* 5:6 Is 53.7; Zac 4.10

* 5:8 Sal

141.2; Ap 8.3

* 5:9 Sal 33.3; 98.1; Is 42.10

* 5:10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6

* 5:11 Dn 7.10

* 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7

¹³ Túttimah, bitabút ĩ wēi ewechah, wā joyóp be. Nihat Dios ā chājnitji jap-mant moón, nin baácdih moón, búdí mujdih moonbát, báadhnit, wunnitbút, nihat bíicdih nin pah ĩ niíf wēi ewep be:

“Meém jwī Maáhdih, Oveja Wūúhdihbut yeéb chénewádh jwī táí wēi eona caá. “Túinit yoobát caá. Chah wēp-nit caá’, jwī niijná caá. Yeebdíh páantjeh niíf wēi naáwát caá náa-hap”, ĩ niíjp be.

¹⁴ Páant ĩ niíf wēi ewechah joiná, queét chéneña míc dawá quíibna jumnit “Páant tíí, ĩ niíf wēi ewe naáh”, ĩ niíjp be. Queét veinticuatro maátaboó bódiča caj yoh ña-nit, Diosdih, Oveja Wūúhdihbut búdí ĩ weñep be.

6

Daác pinni quiítidih Oveja Wūúh ā jwíih watat

¹Túttimah, caán daác pinni quiítidih Dios ā jwíih néeh tewatjidih Oveja Wūúh ā watap be. Páant ā watat túttimah, bíic dawá quíibna jumni bóó, búdí énoh yáaat pah bóó “Ma jūúwú”, ā niíf ejep be. ²Páant ā niíf ejat túttimah, túi baabní cabalodih wā enep be.* Caán caballogih chúudni ñúupát tuu bíbohndih maáta ĩ dúwát júdudih Dios ā wūhup be. Páant ā wūhat túttimah, caán-boó caandíh en jūihndih míc mao yap yohodih ā bejep be.

Segundo ā néeh tewatjidih ā watat

³ Túttimah, Oveja Wūúh bíih néeh tewatjidih ā jwúub watap be, páant muntih. Páant ā watat túttimah, bíih dawá quíibna jumni “Ma jūúwú”, ā niíf ejep be. ⁴Páant ā niíf ejat túttimah, bíih caballo túi dūuni ā jūúwúchah, wā enep be.* Caán dūuni caballogih chúudndih nin baácdih moonndíh míc mawat tútat pínah wēpatdih, búdí íibat naadíhbut Dios ā wūhup be.

Tercero ā néeh tewatjidih ā watat

⁵Túttimah, chénedih wat péaniji bíihdih ā jwúub watap be, páant muntih. Páant ā watachah, bíih dawá quíibna jumni “Ma jūúwú”, ā niíf ejep be. Páant ā niíf ejat túttimah, bíih caballo einidih wā enep be.* Caán einijih chúudni chodat ĩ jenah enatdih

ā bíbohoh be. ⁶Caandíh wā enechah, dawá quíibna jumnit cátlh chúudni bóó nin pah ā niíjp be: “Nuugúp láa bíic yeó jáap ĩ tewat jūibíh bíic kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadh ĩ jéih jīb chājipna caá. Obohjeéhtih, chénat pahdih ĩ jéih jīb chāj buujácan níit. Trigo, cebadabut bainí jīb jumni yuhna, búdí ā jīb jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chājat yíi, jiwá iguíf mac bíicdih páantjeh ā jumú naáh”, ā niíjp be.

Cuarto ā néeh tewatjidih ā watat

⁷Túttimah, bíic peihcannidih wat péaniji bíihdih ā jwúub watap be, páant muntih. Páant ā watachah, péeni dawá quíibna jumni, “Ma jūúwú”, ā niíf ejep be. ⁸Páant ā niíf ejat túttimah, bíih caballo wunnitíh bácah pah jígohndih wā enep be. Caanjíh chúudni “Wunat túutni”, wūt jumni ā jumup be. Caán túttimah jūóhni “líguipna bejat túutni”, ā wūt jumup be. Pánihna, queétdih nin baácdih moonndíh mao yohat wēpat pínahdih Dios ā wūhup be. Míic mawat túutnit, nuugúpíh wunat túutnit, jiadih moón nuúpwádh tac behanit, táí daocá buugníjeh cáacwádh Dios ā mao yohat túutup be.*

Quinto ā néeh tewatjidih ā watat

⁹ Túttimah, chéneña míc ā néeh tewatjidih wat péaniji bíih bíihdih ā watap be, páant muntih. Páant ā watachah, Diosdih cáo wūh cáagat naa númp Jesúsíhwádh ĩ maonit caolihjidih wā enep be. Dios naáwádh naóhna, “Weém Jesúsíh caá”, ĩ niíjtáji jīb queétdih ĩt mawap tají. ¹⁰Diosdih nin pah queét ĩ niíf ejep be: “Maá, yéejat whicanni, yeatbut whicanni, ma niíjat pah yoobópdih chājini caá. ¿Nin baácdih moón jwiítidih maonitjidih débólih tigaá ma peéh chājbi?” ĩ niíjp be. ¹¹Páant ĩ niíjchah joiní, Dios queétdih túi baabní yégueh chóodih wūhnt, nin pah ā niíf jepahap be: “Ni choo jwúhuá. Bitá ñi déewá paníhnt Jesúsíhwá, ĩ mao yohnt pínah, yeéb táini doonádh ñi naáwátji pah queétdih bohé jwuhna caá ĩ chājap. Yeebdíh ĩ mawatji pah queétdihbut ĩ mao beedáat pínah ā judh jwuhna caá. Pánihna, queétdih ĩ mawat pínah játih, bainí ñi choo jwúhuá”, ā niíjp be.

* 6:2 Zac 1.8; 6:3,6

* 6:4 Zac 1.8; 6.2

* 6:5 Zac 6.2,6

* 6:8 Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21

Sexto ã néeh tewatjidih ã watat

¹² Tálttimah, bíicjih bóo téihya ã néeh tewatjidih wat péaniji, bííhdih ã watap be, páant muntih. Caandih ã watachah, búdí baác méméat ã jumap be.* Pánihichah, yeó ã dupááh bejep be.* Widhbut meép panihni ã duuah bejep be.* ¹³ Maa cáca máa quehedih ã boloh yoh jeéna bojat pah cúiwábut ã yúug jéen bejep be. ¹⁴ Pánihichah, jeábut ã buúdhá bejep be.* Nin baácboobút nihat jeená, nihat quewanabut ã túut nuumúp be.* ¹⁵ Páant ã yapachah ennit, nin baác dih moón ã maáta jeé íit díitna ã jweí waadáp be. Soldadowá ã maáta, búdí bíí dée bíbohñit, wépnit, nihat queédih teo wáñnit, teo wáñnit nihcannitbut caanná míic ã jweí waadáp yuh be. Bitabut jeé cátlíh ã jweyép be.* ¹⁶ Pánih jweínít, jap bóo jeenádh, jee dáhnadihbut nin pah ã níijíp be: “Jwiít dih ma jáh jáúwú.* Con Maáh chúudnidih, Oveja Wúúhdihbut búdí jwí úmna caá. Pánihna, jwiít dih ma jáhaá, Oveja Wúúhdih jwí yap yohatji júb ã peéh chájat pínah níijná. ¹⁷ Caandih yap yohnitdih ã peéh chájat pínah yeó jáap wáát jumna caá. Caán ã peéh chájat pínahdih ded pah jwí jéih jweicán níit”, ã níijíp be.*

7

144 mil Diohwa ã wüt búudhñit

¹ Pánihat túttimah, chéna míc ángelwádh wá enep be. Queét nihat pehbóo ã bejep be. Jwíh waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni bííh chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb jüúwúpboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ã bejep be. Pánih bejnit, ã bejepmant jüóhni johlitnadh ã jáhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí mujdihbut johlit ã johcap be. Dedé bíic máa nahdih ã joh jáhacap be.* ² Pánihat túttimah, bííh ángel yeó aáb jüúwúpmant ã jüúwúchah, wá jwúub enep be. Dios páantjeh jumniíh wüt áihwádh búudhdhíh jáóhna ã cháhap be. Pánih jüóhñit, bita chéna míc bejnitboó, nin baác dih, búdí mujdihbut Dios ã yéjaat tútñit pínah ángelwádh wéép ã ejep

be. ³ “Judh jwuhna caá. Dioh wádhíh íih móot juúhñadh ã wútdih wá búudh jwuhat túut caá. Pánih wüt búudhdat pínah játih nin baác dih, búdí mujdih, máanadihbut ñi yéja jwuhca bojó”, queét chéna míc ángelwádh ã níj ejep be.*

⁴ Pánihna, Dioh wütjéh íih móot juúhdhíh búudhñit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ã juimená ã jumna caá”, caán ángel ã níjíchah, wá joyóp be. ⁵ Doce mil Judá juimená jumnit ã wüt búudhñit ã jumap be. Bita doce mil Rubén juimená, bita doce mil Gad juimená ã wüt búudhñit ã jumap be. ⁶ Bita doce mil Aser juimená, bita doce mil Neftalí juimená, bita doce mil Manasés juimená ã wüt búudhñit ã jumap be. ⁷ Bita doce mil Simeón juimená, bita doce mil Leví juimená, bita doce mil Isacar juimená ã wüt búudhñit ã jumap be. ⁸ Bita doce mil Zabulón juimená, bita doce mil José juimená, bita doce mil Benjamín juimená ã wüt búudhñit ã jumap be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wüt búudhñit ã jumap be.

Dawá baabní yégueh duonít

⁹ Pánihat túttimah, dawá cáacwádh wá enep be. Nihat baác dih moón, nihat cáacwá poómp mách wéhenit Cristodih jepahñitji caanjíh míic wáac ñuhñitdih wá enep be. Dawá cáacwá, jenah enna, buújaca naáh, Maáh ã chúudap, Oveja Wúúh pehbúut ã ñuhap be. Túi baabní yégueh duonít, táam núonadihbut ã bíbohó be. ¹⁰ Queét nihat nin pah ã níj wéi ejep be:

“Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wúúhbut jwiít dih túi ubnit caá”, ã níijíp be.

¹¹ Queét dawá ángelwá Maáh ã chúudapdih, veinticuatro maátadh, chéna míc dawá quíbna jumñitdihbut ã ñuh púuda bojop be. Pánih ñuhñit, cáacwá ã wéi naawáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandih queébut nin pah ã wéi naawáp be:

¹² “Páant tigaá. Meém chah túini, nihat jéihni, chah wépní caá. Ma wépatjéh nihatdih chájni caá. Pánihni ma

* 6:12 Ap 11.13; 16.18 * 6:12 Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25 * 6:12 Jl 2.31 * 6:14 Is 34.4 * 6:14 Ap 16.20 * 6:15 Is 2.19,21 * 6:16 Os 10.8; Lc 23.30 * 6:17 Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2 * 7:1 Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * 7:3 Ez 9.4,6

jumuchah, "Túina caá", páantjeh ni-ját caá náahap. Meemdíh bádí jwí wéina caá", i niijíp be.

¹³Táttimah, bíc maáh nin pah weemdíh á niij úúh joyóp be: "¿Nit túi baabní yégueh ðuonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá it jüöh?" á niijíp be. ¹⁴"Weém wá jéihcan caá. Meém-boó queétdih ma jéihna nacaá", caandíh wá niij jepahap be. "Nihat cáacwā tábít yeeyép yap láa, Diosdih í cádahcat jíb í mao yohnitji caá.* Íih yéguehdih á chocat pah, Oveja Wúúh áih meépdih yohna, í yéejatdih á yohnit í jumna caá. Pánihna, yégueh túi baabní chóodih í ðuoná caá.*

¹⁵"Pánih ðuonít jumna, Dios á chúudup pebh yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut caandíh páantjeh í wéi naóhna caá. Dios íjeéh jumna, queétdih á wapbipna caá.

¹⁶Chéneji nuugúp í jwúub wuncan níit. Taca jootábtut á jwúub wuncan níit. Yeó á wihcah, tábít cháhat á wihcan níit.*

¹⁷Maáh pebh ñahni Oveja Wúúh ovejawādhíh túi en daoní á en dawát pah, queétdih á en daobípna caá.* Ovejawādhíh en daoní á waáwát pah, meo waócáhna queétdih á numah bejbipna caá, báadhdat túatni mahdih í babhbat pínah niijná.* Pánihna, queét páantjeh wéina, chéneji í jüicán níit",* weemdíh á niijíp be.

8

Seis á néeh tewatjidih wat péanit, péenidih á watat

¹Seis á néeh tewatjidih wat péaniji péenidih á yoób watap be. Páant á watachah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat í yayáh bejep be. ²Táttimah, Dios pebh ñahnit siete ángelwādhíh wá enep be. Bíih queétdih siete póojat nahnadíh á wūhup be. ³Bíih ángelbut orojih í chájni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wāhna í cáagat naa pébh á juí ñahup be.* Búdí chej jumni cáwat pínahdih caandíh í wūhup

be, nihat Dioíhwā í úúbat bíicdih widnit, Dios á chúudup pebh jumni oro naajíh á cáo wūhat pínah niijná.* ⁴Páant á cáo wūhuchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwā í úúbat bíicdih Dios pebh á chao ñah bejep be. ⁵Páant á cáo wūhat táttimah, caán naadhíh bóo tuu táóhdih caan pámapna náo yac péanit, baáchoó á puoh jéena bojop be.* Páant á puoh jéenanachah, úum náah jumni wedoát énoh bíicdih tábít á yeey jáanachah, baác á méménap be.*

⁶Táttimah, queét siete ángelwā í bíbohni póojat nahnadíh póojat túut í chájap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

⁷Bíic ángel á jwíh póoj waáwáchah, mah cámahni dahna, iigní tuu táóhna bíicdih, meép wid jumni, baáchoó á yúug jéenep be. Páant á yúug jéenechah, tacdih yoób dée buwájeh baác á iiguíp be. Tacdih yoób déejeh máa, ylíipbut, á iigáh bejep be.*

⁸Caán táttimah, bíih ángel jwah á bíbohni nahdih á póojop be. Páant á póojochah, bádí jee páh bóo, iigní dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdí mujna á buúg báahap be. Páant á buúg báahachah, bádí muj tacdih yoób dée meépjeh á túut numúp be.* ⁹Caán á buúg báahapboó bádí mujdih moón queejwā í wunup be. Caánboó pahni dahwani jáajnábút á daabáh bejep be.

¹⁰Caán táttimah, bíih ángel jwah á póojop be. Páant á póojochah, bádí yuyú iigát pah bóo iigní cúí, jeámant buúg jéen bejnit, bíquí mujna buúg báahnit, meo waócáhnadíhbut á chúúup be.* ¹¹Páant á buúg báahachah, nihat á chúúhni óoni mujna á túut numúp be. Páant á óonachah, dawá cáacwā caán mahdih babhna, í wunup be. Caán cúí "Óoni", á wūt jumup be.*

¹²Bíic peihcannit ángelwā í póojat táttimah, bíih ángel jwah á póojop be. Páant á póojochah, yeó, widh, cúiwābut tacdih yoób déejeh í yeh iigát á buudáh bejep be. Pánihna, chéneha míic hora pohba yeó á

* 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7 * 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15 * 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15

chāhcap be. Cheibut chéneha míc hora pohba widh, cáiwā ī yeh iigcáp be.*

¹³Queét chéneha míc ī póojat túttimah, jwúub enna, búdí jao jijníndih wā enep be. Caán ā niij űaacáchah, wā joyóp be. “īYeejép pohba! īYeejép pohba! īYeejép pohba! Wépép ángelwā buu jwuh póojat tút caá ī chājap. Páant ī póojochah, chah yeejép yoobát nin baácđih jumnit ī yapbipna caá”, ā niij űaacáp be.

9

Quinto póojat nah

¹Queét chéneha míc ángelwā ī póojat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni nahđih ā póojop be. Páant ā póojochah, cúí pah iigni ángel japmant ā buúg jéen jūúwáchah, wā enep be. Numah bóo íitna dei bejnit, ā wátat pínah niijná, Dios llavedih caandíh ā wúhup be. ²Caanná dei juibínit, ā wātachah, búdí tūu jeí ā bac jūúwúp be. Caán jeí űahna, yeodíh, jeádihbut ā jähachah, nihat ā dupúáh bejep be.* ³Caán jeí cáđih jumnit díguipwā pah jígohnit baácboó ī bej peét bejep be. Dúo ā tuúbát panihmidih bíbohni, cáacwáđih tuúbhna, búdí tubanit pínah ī jumup be.* ⁴Páant cáacwáđih yeejép ī chājachah yuhna, ylipđih, máadih, biíh ī momnidihbut Dios ā yéejaat túutcap be. Caán ā wút búudhca naáhwáđihjeh ā yéejaat túutup be.* ⁵Pánih yéejaat túutna yuhna, ā mao yohat túutcap be. Cinco widh pohba yeejép ā tuúbát túutup be. ⁶Páant ī tuúbáchah, tubit tubanit, cáacwā ī wunat pínahđih búdí ī bidbipna caá. Páant ī bidichah yuhna, queéđih Dios ā wunat túutcan niít.*

⁷Queét díguipwā míc maonit pínah caballowā pah ī jígohop be. Maáta ī dawát oro jáđunadih ī dūwúp be. Íih móot cáaquih móotna pah ā jígohop be.* ⁸Íih yoócnabat yaáđih waó yoóc pah bóo maátni ī dūwúp be. Íih maobát jíóh maoná pah ā jígohop be.* ⁹Íih tacadih ítah chóona ī dūwúp be, íih bácađih jáhat pínah niijná. Íih muj jwápana ā yáaat, dawá caballowā pūtúni chóonadih wáinit, míc mawadih bejna, ī

ñáwat pah ā yáanap be.* ¹⁰Íih doomántbut tuúbát doóbhna ā jumup be. Pánihna, cinco widh pohba ī tuúbáchah, cáacwā búdí ī tubanap be. ¹¹Nump bóo tóliđih moón ī maáh ángel queét díguipwáđihbut watni ā jumup be. Hebreo wéheatjih caán Abadón ā wút jumup be. Griego wéheatjih Apolión ā wút jumup be. Páant niijná, “Yéėja Beedáni”, niijná ī chājap be.

¹²Díguipwā cáacwáđih yeejép ī tubúp chūúat túttimah, ī jwíh yeejép yapatji ā péanap be. Caán túttimah, chéne láa cáacwā yeejép ī jwúub yapbipna caá, páant muntih.

Sexto póojat nah

¹³Biícđih bóo téihya ángelwā ī póojat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni nahđih ā póojop be. Páant ā póojochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cáđih, wéheat ā yáa bacap be.* ¹⁴Pánih wéhena, caán póojni ángelđih nin pah ā niij naawáp be: “Éufrates wút jumni muj jwéejboó queét chéneha míc chéonitji ángelwáđih ma wataá”, ā niijjip be. ¹⁵Páant ā niijíchah joinít, caán ángel queét chéneha míc ā watat túutnitđih ā watap be, dawá cáacwáđih ī mawat pínah niijná. Queét ángelwā Dios ā chājat túutni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh páina ī chājap be. Pánihna, ī páini hora ā juyúchah, nihat cáacwáđih tac yoób déejeħ mawat túut caá ī chājap. ¹⁶Íih soldadowáđih jenah ennit, “Dos cientos millones caballowáđih chūudnit soldadowā ī jumna caá”, ī niijíchah, wā joyóp be.

¹⁷Caballowáđih, queétjih chūudnitđihbut wā enechah, nin pah ī jígohop be. Queétjih chūudnitđih bácaħ jáhat ítah chóona, chod dūni, jeá jailni, búo jumni chóona dūonitđih wā enep be. Caballowáđih waó, jíó waoná pah ā jígohop be. Íih jacmant tūu iigát, ítah chej jum wíjni, tūu jeí bícđih ā bacap be. ¹⁸Pánihna, caballowā jacmant bacniđih tacđih yoób dée cáacwáđih ī mawap be. ¹⁹Queét caballowā íih jacmant, íih píjmantbut cáacwáđih ī mawap be. Íih píj mai pah

* 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4 * 9:8 Jl 1.6 * 9:9

jígozni jumna, caanjíh cáacwādhī ī chāacáp be.

²⁰ Obohjeéhtih, dawá ī mao judhntitboó búdí yeejép ī yapachah enna yuhna, ī yéej chājatdih ī cādahcap be. Nemépdih ī wēi cādahcap be. Orojih, platajih, bronce wūt jumni itahjih, jeejih, máajih ī chājnīdih “Dios caá”, ī nijjjenah joyátidih ī wēi cādahcap be. Caán ī pāpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ā jumuchah yuhna, caandih ī wēi cādahcap be.* ²¹ Bih ī yéej chājatdihbut ī cādahcap be. Cáacwādhī ī mawat, ī weha máha nihcannitjih ī yéej chājat, ī nūmát, ī jiwátdihbut ī cādahcap be. Pānih cādahcan, ī tūt nūmcap be.*

10

Baini papélah quiítbitdih ángel ā ub jūúwát

¹ Tútumah, bih wēpép ángel mah tólih diítna ñuhni japmant ā dei jūúwúchah, wā enep be. Áih wao cháh maí pahni júdu ā jumap be. Áih móot yeó ā yeh iigát pah ā yeh iiguíp be. Áih wiona máa iigni pah ā jígohop be. ² Baini papélah quiítidih watni ā tewep be. Áih jéihyepmant bóo nah búdí mujna chāi ñuh, wáyámant bóo nah jiaboó ā chāi ñuhap be. ³ Pānih ñuhnit, búdí úum náah jumni ā wēp ejep be. Páant ā ejat túttimah, siete láa énoh ā ñuán puñat pah bóo jepahatdih wā joyóp be. ⁴ Páant ā jepahachah joinit, wā daac jwíhup yah be. Obohjeéhtih, páant wā daacát tūt chājachah, jeámant weemdih nin pah āi nijjíp be. “Siete énoh yáat pah bóo ā nijjátjidih ma daácca bojó”, ā nijjíp be.

⁵ Páant ā nijját túttimah, búdí mujdih, jiadihbut chāi ñuhni ángel áih jéihyepmant bóo muj nahjih ā jút ñahanap be. ⁶ Pānih jút ñahanit, nin pah ā nijjíp be: “Dios ā enechah, túi yoobópdih wā naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdih chājni ā jumna caá. Japmant moondih, nin baácdih, nin baácdih moondihbut, búdí mujdih, búdí mujdih moondihbut chājni caá. Būu páant bóojeh tigaá ā páñat. ⁷ Péeni ángel áih póojat nahdih ā póojochah, ‘Nin

pah wā chājbična caá’, Dios ā nijjátji pah ā yapbična caá. Jon játih cáacwādhī naóhcan yuhna, ā naawátidih naóh yapanitboodih át túi naóh beedánap wut jī. Páant ā nijj naawátjidih būu jwuh ā chājbična caá”, caán ángel ā nijjíp be.*

⁸ Páant ā nijját túttimah, weemdih daacát tūtcaniji ā jwúub naawáp be, páant muntih. Nin pah āi nijjíp be: “Búdí mujdih jiaboó chāi ñuhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná juibnit, ā bíbohni papélah quiítbitdih ma ubú”, ā nijjíp be. ⁹ Páant ā nijjíchah joiná, ā pebhna bejnit, caán quiítbitdih wā úúbup be. Páant wā úúbúchah joinit, nin pah weemdih ā nijj jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíh jeéméchah, belo mac pah ā túi nūm jwuhbična caá. Obohjeéhtih, ma wutat túttimah, nema bijat panihat meemdih ā jūóhbična caá”, ā nijjíp be.

¹⁰ Páant ā nijjíchah joinit, caán quiítbitdih ubnit, wā jeémép be. Páant ā nijjátji biíc yoobó, belo mac pah ā túi nūm jwuhup be. Obohjeéhtih, wā jeémát túttimah, nema bijat panihat ā jūúwup be.* ¹¹ Caandih wā jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdih āi jwúub nijjíp be, páant muntih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, ī maátabut, túttimah ded pah ī yapat pí-nahdih ma naóh yapanaá”, ā nijjíp be.

11

Dios naawátidih chénewā naóh yapanit

¹ Tútumah, jenah enat pínah dii doóbdih ángel weemdih ā wūhap be. Caán doóbdih ā wūhchahjeh, nin pah Dios āi nijjíp be: “Wíh mūúdh ma jenah enbi jwuhú. Caán mūúdh juibí jenah ennit, weemdih ī cáo wūhat naadhí, weemdih wēnitdihbut ma jenah enéé.* ² Obohjeéhtih, caán mūú jóocmant bóo jūúdhī ma jenah enca bojó. Caán juúh judfowā nihcannitdih wūhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíh tútchidih, caán tútchidih moondihbut tūbit yeejép ī chājbična caá.* ³ Wíh doonádhī ī naóh yapaat pínah nijjíná, chénewā wíhwādhī wā wahbična caá. Páant wā wahachah, jūiná duwát chónadih duonit, mil doscientos

* 9:20 Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23

* 9:21 Ex 8.15,19

* 10:7 Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7

* 10:10

Ez 2.8-3.3 * 11:1 Ez 40.3; Zac 2.1-2

* 11:2 Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24

sesenta yeó jáapjeh ī naóhbiḡna caá”, ā niijíp be.

⁴ Queét naóh yapanit chéne olivo wūt jumni nahna panihnit, chéne jíí cáagat nahna panihnitbut ī jumna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ī űňhna caá.* ⁵ Det queétdih en jūihnit ī yéej chājīhichah, űih jacmant bóo tūū iigát panihatjīh queétdih ī maobipna caá. ⁶ Queét chénewā ī naóh yapaat pah bóo mah ā buugcát pínah wēpat ī bíbohbiḡna caá.* Mujdih meép mujnajeh túut nuumát pínah wēpatbut ī bíbohbiḡna caá.* Nin baácdih moonđh jūdhcabit wunatna ī wūhat pínah wēpatdihbut ī bíbohbiḡna caá. Pánihna, ī náahat pah bóo ī chājībipna caá.*

⁷ Páant ī naóh yapa péanachah, nump bóo tólihboó jumni Namu bac jūóhnit,* naóh yapanitjīh míic maonit, queétdih ā maoyohbiḡna caá.* ⁸ Páant ā mawat túttimah, Jesúsđih ī péoh dodh maoyohniji búdí tútchidih bóo namáboó űih bácahnaji ā űajbipna caá. Caán tútchidih moón tubit yeejépwā caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbút ī nihatt pah ī jumna caá.* ⁹ Pánihna, bíic peihcanni yeó jáap túi űaj, bíh yeó jáap tac yoób űih bácahnaji ā űajbipna caá. Páant bóí yeó jáap ā űajachah, nihatt baácdih moón ī wēi enat pínah niijná, űih bácahnajidih ī yohatt túttcan niit.

¹⁰ Queét chénewā, cáacwāđih moh yéejanitji ī wunuchah ennit, nihatt baácdih moón búdí ī wēibipna caá. Pánih wēina, queét míicjeh bíí déedih ī míic wūhbiḡna caá.

¹¹ űih bácahnaji bíic peihcanni yeó jáap túi űaj, bíh yeó jáap tac yoób Diosboó queétdih ā jwūub boobipna caá. Páant ī boo pūđ jūúwúchah ennit, nihatt cáacwā queétdih ī en wūhi bejbipna caá.* ¹² Pánihat túttimah, jeámant wéheat búdí ā yáanachah, ī joibípna caá. Queét chénewāđih nin pah ā niijbípna caá: “Ninboó űi pūh laáb jūúwú”, ā niijbípna caá. Páant ā niijíchah joinít, queétdih jūihnitji ī enechah, mah tólihjīh ī pūh laab béjbipna caá.* ¹³ Páant ī pūh laab béjehchah, baác

búdí ā mémébiḡna caá. Páant ā méménachah, caán tútchidih bóo dawá muuná ā buugúchah, siete mil cáacwā ī wunbiḡna caá. Bitá wuncannitboó en wūhi bejna, “Dios chah wēpni caá”, ī niijbípna caá.*

¹⁴ Pánih yeejép yapna, chéneji cáacwā yeejép ī yapap be. Páant ī yapat túttimah-bitjeh, bíic láa yeejép ī jwūub yapbipna caá, páant muntih.

Péeni nahđih ā póojat

¹⁵ Túttimah, péeni ángel jwūh ā bíbohni nahđih ā póojop be. Páant ā póojochah, jeámant ī wēp wéhenachah, wā joyóp be. Nin pah íí niij wēi naáwáp be:

“Jwí íip Dios, ā wūh Cristo bíicđih nin baácdih moonđh ī wutuchah, buu jwūh nihattđih ī jepahatt túttna caá. Dios ā maáh jumatt ā buudcán niit”, ī niijíp be.*

¹⁶ Páant ī niijíchah joinít, Dios pebh chúudnit veinticuatro maátatub, páah yoh űajnit, caandih ī wēhep be.

¹⁷ “Maá, meém caá chah wēpni. Jon játih meém matát jumap tají. Buubut ma jumna caá. Buu jwūh nihattđih ma wutuchah, ma wēpatjīh ma jepahatt túttbipna caá. Páant ma chājachah ennit, “Túina caá”, meemđih jwí niijná caá.

¹⁸ Nin baácdih moón meemđh jepahcannitboó, ī íijip yuh jí. Páant ī jepahcattji jíib, buu meémboó queétdih búdí íijnit, peéh chājat tútt caá ma chājap.* Wunnitjđih ma peéh chājībipna caá. Obohjeéhtih, míh-wā ī túi chājatji jíib, queétoobđih ma túi chājībipna caá. Ma naáwátđih naóh yapanitji bita míh-wā bíicđih majeéh jumnit, ī túi wēibipna caá. Maátadih, moh yéejnitdihbut míh-wā ī jumuchah, ma túi chājībipna caá.* Nin baácdih moonđh yéejanitđih buu yohatt tútt caá ma chājap”, ī niijíp be.

¹⁹ Páant ī niiját túttimah, jeáboó jumni Diođh muú jęc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán muú díttna, Dios

* 11:4 Zac 4.3,11-14 * 11:6 1R 17.1 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8
* 11:7 Dn 7.21 * 11:8 Is 1.9-10 * 11:11 Ez 37.5,10 * 11:12 2R 2.11 * 11:13 Ap 6.12; 16.18 * 11:15 Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27 * 11:18 Sal 2.5; 110.5 * 11:18 Sal 115.13

cáacwādih teo wáacat túut niijná, ā naóh daácní naaná ā űňhat paihdihbut wā enep be. Caandíh wā enechah, búdí úum náah jumni wedóat énoh ā yáanachah, baác méméat bícdih, mah cámahni dahnabut ā joh buugúg be.*

12

Yad wili, Maí Duunibut

¹Páant úum náah jumni ā yapat túttimah, nin baácboó ded pah ā yapat pínahdih Dios jeáboó ā júutap be. Pánih júutni oboh jumni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumuchah, wā jwíih enep be. Míih yégueh yeo páh ā yeh iiguíp be. Caánt widhdih mi chūi űňhap be. Maáta ī dūwát júdu dée, doce cúiwā jumni júdadih mi dūwáp be.

²Caánt mi weép jáana, tūbit mi űnacáp be.*

³Túttimah, jeáboó jwúub ennit, búdí maí duunidih wā enep be. Caán siete waó jumni ā jumap be. Waó jumap pah maáta ī dūwát júdunadih ā dūwáp be. Diez mona jumni ā jumap be.* ⁴Áih píjijh cúiwādih tacdih yoób dée ā űb pūi yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáanachah ennit, mi wūhdih joó jeémát túut niijná, mi pebh caán maí ā páňap be.* ⁵Páant ā páňachah, newé weépdih mi túňhap be.* Caán wébít nihát baácdih moón ī maáh pínah ā jumap be. Páant Maáh chah wepni ā jumuchah, cáacwā caandíh ī jéih yap yohcan níft. Páant ā cáac jumuchahjeh, Dios ā pebhna caanbítidih ā űb űňah bejep be.* ⁶Páant mi wūhdih ā űb bejat túttimah, cáac wihcapboó, Dios ā ámoh jwejepjina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántdih ā en dawáp be.

⁷Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ī mic mawachah, wā enep be. Miguel áih ángelwā bícdih jūóhñit, Maí Duuni áihwā bícdih ī jumapna míic mawadih ī juibínap be.* ⁸Pánih míic maonit, Miguelwáboó Maí Duuniwādih yap yohñit, jeáboó ī jwúub jumap túutcap be. ⁹Pánih yap yohna, caán Maí Duuni, nemépwā ī maáh, Satanás wūt jumnidih, áihwā bícdih nin baácna ā yohop

be. Nihat baácdih moondíh yeeni caá ā jumap.* ¹⁰Túttimah, jeámant nin pah bíh ā wēp naáwáchah, wā joyóp be:

“Buu jwuh jwí íp cáacwādih ā túi űbna caá, buca. Jwí íp ā watatdih yap yohñit ī wihcan caá. Á wahni Cristodihbut det yap yohñit ī wihcan caá. Nemépwā ī maáh jeáboó jumnijidih baácboó ā yoh jéenanap be. Caán nemépwā ī maáh yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jwí déewā panihñit Jesúfhwādih ‘Nit yeejépwā caá’, jwí ípdih níj naóh yacna ā chāj jwahap jī.*

¹¹Queét Jesúfhwā Oveja Wūh meépdih túi jenah joinít, nemépwā ī maáhdih ī yap yohop be. ‘Jesucristo wun wūhna, jwí yéejatdih ā yoh wūhap jī’, niijnít, nemépwā ī maáhdih yap yohñit ī jumna caá. Páant túini doonádih ī naáwát peéh, bita queétdih ī mawíhichah yuhna, Cristofh doonádih ī naóh cádahcap be.

¹²Nemépwā ī maáh baácboó yoh jéenani ā jumuchah ennit, yeéb jeáboó jumnit űi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jumnit, búdí mujboó jumnitbut moh yéejnit űi jumipna caá. Pánihna, caandíh peéh chājat pínah toáh jūúwáchah jéihna, nemépwā ī maáh búdí ā íjna caá. Pánih íjñit, űi pébhna juibína, yeebdíh ā moh yéejabipna caá”, ái níjíp be.

¹³Miguel caandíh ā yohatdih jéihñit, Maí Duuni wébít índih ā űun bejep be.

¹⁴Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jwápa pah bóo ā wūhap be, cáac wihcapboó mi jíj jwei béjat pínah niijná. Caanná mi juibíat túttimah, bíic peihcanni jópchi túi beéd, bíh jópchi tac yoób Dios caántdih ā en daobípná caá, Maí Duuni caántdih ā yéejacat pínah niijná.* ¹⁵Caanná mi bejechah, caántdih daabáat túut niijná, búdí muj pah bóo Maí Duuni ā éeguep be. ¹⁶Páant ā éeguechah ennit, caántdih wapat túut niijná, baácboó ā dúuc bejep be, ā éegniji mah caán ítboó ā nooj yác bejat pínah niijná. ¹⁷Páant ā nooj yác bejechah ennit,

* 11:19 Ap 8.5; 16.18-21 * 12:2 Mi 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9

* 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18 * 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7

caántdih jéih maocan, Maí Dũni búdí ā ijíp be. Pánih ijínt, caántdih buájácan, mi juiená, Dios ā wutatdih jepahnit, Jesúfh táini doonádih jepahnitdih míc mawadih ā bejep be. ¹⁸Pánihna, Maí Dũni búdí mā jwéejdih bóo óondih ā juibí űhup be.

13

Búdí mujmant aáb jũóhni Namó

¹ Páant caán óondih Maí Dũni ā jui űhuchah, caán búdí mujmant Namó jwuh, pah juińt, ā aáb jũwúchah, wā enep be.* Caán Namó queét chénewā Dios naáwát-dih naóh yapanitjidih maonijeh muntih ā jumup be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ā jumup be. Áih mona jummat pah maáta ī dũwát júdnadih ā dũwup be. Áih waonádihbut wūt daácnī ā jumup be. Caán wátna “WEÉM CHAH WĒPNI CAÁ”, ā niij daacátdih enna, Dios búdí ā ijína caá.* ² Caán Namó jió daacá, wēpép bejni, tac behni pah ā jumup be. Búdí jítna jumni, búdí téih chóabut jumni, wēpép ā jumup be. Áih jac búdí jió jac pah bóo ā jumup be.* Maí Dũniboó Namó ā wutat pínah wēpatdih ā wūhup be. Pánih wūhna, queét chénat pah nihat cáacwādih wutat túut niijná, caandih maáh ā waadánap be. ³ Caán Namodih mao yohíhna, bíc wao dáhdih ī búuh baacátji jwáub űũũmni ā jumup be. Pánihna, caán ā jwáub űũmátjidih ennit, nihat cáacwā en wúhi bejnit, Namó queét-dih ā wutuchah, ī jepahap be. Nihat áihwā ī jumup be. ⁴ Namó ā wutat wēpat pínahdih Maí Dũni ā wūhuchah enna, cáacwāboó bódícha caj yoh űajnit, caandih ī weñep be. Namodihbut ī weñep be. Pánih wēina, nin pah Namodih ī niij weñep be: “Bíh meém ma wēpat panihni ā wihcan caá. Det meemdih míc maona, ī jéih yap yohcan níft”, ī niijíp be.

⁵ “Chah wēpni caá”, Namodih niijnít, Diosdih yeejép ī wéhenachah yuhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjeh maáh ā jummat túutup be. ⁶ Caán Namó Diosdih, áih wútdih, ā jumupdih, jeáboó jumnitdihbut yeejép ā wéhenap be.* ⁷ Dioshwādih míc maonit, queétdih ā yap yohop be.

Páant ā yap yohochah yuhna, Dios ā enah bojop be. Páant caandih Dios ā wutcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihat cáacwā poómp jummat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moonđih Namó maáh ā jum jwuhup be.* ⁸ Nihat Diosdih jepahcannit mícjeh Namó pebh juibí bódícha caj yoh űajnit, caandih ī weñep be. Dios nin baácdih ā chájat pínah játih, áihwā pínah ī wútnadih átát daacáp wut jī. Caán ā daácnī tólih Oveja Wúuh ī maoníh tólih caá. Pánihna, caán tólihdih ī wútdih daácca naáhwā mícjeh Namodih ī weñep be.*

⁹ Det molít jumna, ī joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat muáboó nemnit pínahdih ī nembipna caá. Det jwáag maonit pínahdihbut ī jwáag maobipna caá. Pánihatdih jéihna, jwiít Dioshwā yeejép yapna yuhna, caandih táí jenah joí cádahcat caá náahap.*

Baac dítmant jũóhni Namó

¹¹ Túttimah, bíh Namó baácmant ā bac jũwúchah, wā enep be. Oveja wúuh chéne jáap mona jũóhnibit pah jíghni úum náah ā wihcap yuh be. Obohjeéhtih, ā wéheat úum náah jumni ā yáanap be. ¹² Pánihna, mujmant jũóhni Namoboó, baácmant jũóh-nidih maáh ā waadánap be. Páant ā maáh waadániboó, nihat baácdih moonđih mujmant jũóhni Namó, búuh baácnijidih ā weñat túutup be. ¹³ Baácmant jũóhni Namó ā wēpatdih júutnit, búdí iigát déedih jeámant ā buúg jéen jũwát túutup be, cáacwā caandih en wúhi bejnit, ī jepahat pínah niijná. ¹⁴ Mujmant jũóhni ā wutuchah, baácmant jũóhniboó ā wēpatjih cáacwādih ā yeenap be. Pánih yeena, jwíh jumni pah jíghnidih ā pāpat túutup be. Caán jwíh jumni íbat naajíh ī búuh baác yohniji yuhna, ā jwáub boonap be. Páant ī chájachah enna yuhna, Dios páantjeh ā enah boj jwuhup be.* ¹⁵ Baácmant jũóhni Namoboó mujmant jũóhni pah jíghni ī pāpnijidih caolih ā jéyanachah, ā wéhenap be. Det caán pāpnidih ī wéicat enna, ā mao yohat túutup be. Diosboó caandih páantjeh ā cháj jwuhat túutup be. ¹⁶ Caán baácmant jũóhni Namó nihat cáacwādih biquína íih

* 13:1 Dn 7.3 * 13:1 Ap 17.3-12 * 13:2 Dn 7.4-6

* 13:6 Dn 7.8,25; 11.36 * 13:7 Dn 7.21 * 13:8 Sal

69.28; Ap 3.5 * 13:10 Jer 15.2; 43.11 * 13:14 Mt 24.24; 2Ts 2.9-10

jéihyepmant bóo téihya páhanadih, bitadih íih móot juúhndih ā daacát tātutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohnt, moh yéejnit, teo wúhnt, teo wáhcannitdih, nihat bíic yoobó ā daacát tātutap be. ¹⁷ Caán jwíh jumni Namó biquínadih áih wútdih, bitadih áih número dih daacca naáhwádhíh ā jíib chājat tātutap be.

¹⁸ Caán daacát dih táí jéihyat caá náahap. Dios ā teo wáacatjíh jéihnt jumna, Namóh daacát dih níí táí beh enbipna caá. Caán número newéíh wūt ā jumna caá. Áih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wúúh, ā nílonitbut

¹ Túttimah, jeáboó jumni Sión wūt jumni jeejíh nūhni Oveja Wúúhdih wā enep be. Ájeéh dawá, 144 mil cáacwā í jumap be. Queét áih wútdih, ā ípíh wútdihbut íih móot juúhndih daácnit í jumap be.*

² Queétdih wā joyóchah, jeámant áí yáanap be. Búdí dóo ā yáaat pah, búdí énoh ā yáaat pahbut áí yáanap be. Árpas í níjni bíitat dahna ā yáaat pahbut áí yáanap be.

³ Caanjíh maáh ā chúdup pebh, chéne na míc dawá quíibna jumnit ángelwā, veinticuatro maáta pehbú, queét 144 mil cáacwā í nūhup be. Caanjíh nūhnt, jáap ewatdih eona í chājav be. Nin baácdih jumnitjí yéejat yohnt, ā táí ubnit jumna, queétjeh caán jáap ewatdih í jéihyep be. *Queét í weha mána yaádh nihcannitjíh yéej chājavannit jumna, Oveja Wúúhdihjeh táí péenit í jumap be. Yeejépwájeéh jumnitjidih Diosboó áihwā pínah ā ubup be. Queétboó áihwā pínah, Oveja Wúúh pínahbut, táí jepahnt í jumap be.* ⁵ Pánihna, yeecannitjeh jumna, yéejat wilcannit míc í jumap be.*

Bíic peihcannit ángelwā í naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó nump bíih ángel ā jíijchah, wā enep be. Dioh táini dooná páantjeh jumnidih nihat cáacwā poómp jummat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondíh naóhni ā jumap be. ⁷ Caán ángel wép naóhna, nin pah ā níj jéenanap

be: “Diosdih níí úumú. Búu jwuh cáacwádhíh peéh chājav tātut caá ā chājav. Pánihna, caandíh níí wéi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baáboó jumnidihbut chājni caá. Pánih wéjni ā jumuchah jéihna, caandíh bódhicha caj yoh nájnit, níí weñeé”, ā níjíp be.

⁸ Páant ā níjít túttimah, bíih ángel jwuh nin pah ā níj jéenanap be: “Íní joyoó! Babilonia wūt jumni búdí tátchidih moón wépnit í jumuchah yuhna, queétdih Dios jáantjeh ā yoh beedána caá.* Queét páant ā yohnt nihat bitadih í yéej chājav tātutap be. Máihnt, bitadih í wáhcachah, queébut bíic yoobó túbít yeejép í chājav be. Pánih chájna, ‘Dios caá’, í níj pāpnidih í weñechah, queébut í en yacap be”, ā níjíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwā í níjít túttimah, bíih ángel jwuh, nin pah ā níj jéenanap be: “Det Namodih, ā pápat tātutnidihbut wéinit, íih móotdih, téihyadih áih wūt daácnitdih Dios ā peéh chājbipna caá. Dios queétdih búdí íjnit, íguípna ā wahbipna caá. Caán dūbcanni íguípboó jumna, queét túbít tubana, moh yéej náah jumnt, túbít í náácbipna caá. Áih ángelwā, Oveja Wúúhbut í enechah, yeejép í yapbipna caá.*

¹¹ Caán íigát tūu jéí ā yaicán níit.* Queét túbít jígh náah jumnt páantjeh í jum-bipna caá. Nihat cáacwā Namodih bódhicha caj yoh náj wéinitdih, yeejép tubat páantjeh ā jum-bipna caá. Yeó jáap jummat pah, chei jummat pah bíic yoobó í tubabipna caá. Á pápat tātutnidih wéinit, áih wūt daácnitdihbut páant yeejép í yapbipna caá”, ā níjíp be.

¹² Páant yeejép í yapachah ennit, jwíit Dioh wáboó ā wutatdih jepahnt, Jesúsdih cádhacat caá náahap.

¹³ Túttimah, jeámant ā jwáub wéhenachah, wā joyóp be. “Níndih ma daacá: ‘Det Jesúsíh wā caandíh cádhacannit jumna, í wánat túttimah, búdí í wéibipna caá’”, áí níjíp be.

Páant ā níjít túttimah, Táini Espíritu jwuh nin pah ā níjíp be: “Páant ta tigaá. Yoobópdih tigaá. Queét búdí í tewatdih péanít, í choobipna caá. Dios pehbóó í

* 14:1 Ez 9.4; Ap 7.3

* 14:4 Ex 23.19; Stg 1.18

* 14:5 Sof 3.13

* 14:8 Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2

* 14:9-10

Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19

* 14:11 Is 34.10

páuh laáb juibínachah, í tái chājatjidih jéi-hnit, queét dih á tái chājbipna caá. Pánihna, queét caanná juibínit, búdí í wēibipna caá”, á niijíp be.

Dios cáacwādih á ñíwat

¹⁴Táttimah, tái baabní mah tólih dih wā enep be. Caán mah tólih jih nihát cáacwā úud jeñé á chúudup be.* Caán chúudni maáta í dúwát oro júdudih á dúwúp be. Bíc íbat tái eéep, pácahidih í bóodat naá déedih á bíbohóp be. ¹⁵Táttimah, bífh ángel Dios á jumupmant á bac júúwúp be. Pánih bac júóh nit, mah tólih jih chúudnidih á wēp ejep be: “Buu jwuh Dios á jenahat láa á juná caá. Pánihna, míh pácahi panihni á tái baabá chah, ma bíbohni íbat naajíh míh cáacwādih ma úb beedá bojó”, á niijíp be.* ¹⁶Páant á niijí chah jointí, mah tólih jih chúudni á bíbohni íbat naajíh nin baácdih bóo pácahi panihnidih á bóod jwíh ip be.

¹⁷Táttimah, bífh ángel jwuh Dios á jumupmant á bac júúwúp be. Caanbút mah tólih jih chúudni á bíbohni dée íbat naa múntih á bíbohóp be. ¹⁸Táttimah, bífh ángel jwuh Dios dih cáo wúhat naa pébh jumni á bac júúwúp be. Caánboó caán naadíh bóo tuu iigát dih en daoní jumna, nin baácbóo iig beedáát pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac júóhna, eéep íbat naá bíbohni ángeldih á wēp ejep be: “Con baácdih bóo jumni jiwá iguíha panihni á tái ei beedá caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajíh caandih ma bóod úb beedánaá”, á niijíp be. ¹⁹Páant á niijí chah jointí, caán ángel nin baácdih bóo iguíh pihanadih á bóod úb beedánap be. Páant á bóod úb beedánit, caán iguíh pihanadih í búuh chuñat júáboó á yoh yacap be. Páant á yoh yacat pahjeh tigáá, caandih náah-cannit dih Dios búdí íjnit, queét dih péeh chājna, á yohbipna caá. ²⁰Pánih yohna, caán tátchi jwéej dih í búuh chuñat júádih iguíh pihanadih í búuh chuñat dée pah yeejép cáacwādih á mao yohat túutup be.* Caanjíh í mao yohochah, íh meép á nooj bác bejep be. Caán meép muj pah á jumup be. Tres cientos kilómetros á nooj bejep be. Pánih nooj béjna, chéne metros dée á numahap be.

* 14:14 Dn 7.13 * 14:15 Jl 3.13 * 14:20 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * 15:3 Ex 15.1-18 * 15:4 Jer 10.7 * 15:4 Sal 86.9 * 15:5 Ex 38.21

15

Cáacwā yeejép í yapat pínahdih siete ángelwā í bíbohát

¹Táttimah, jeáboó enna, úum náah jumnidih wā en wúhi bejep be. Nin baácbóo ded pah á yapat pínahdih weemdíh á júutup be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jíghatdih wā enep be: Siete ángelwā í jumup be. Cáacwā í yeejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwáboó yeejép wādih á pée péeh chājat túutnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cáacwādih í péeh chājat pínah niijná, queét dih wahat túut á chājap be.

²Queét ángelwādih wā enat táttimah, búdí mujdih wā enep be. Caan muj tái jélejni tuu iigát jih widni á jumup be. Namodih, á pápat túutnidih, áh número dih á daacát túutatdihbut jepah-cannitji caán muj jwéej dih í ñuh chah, wā enep be. Caanjíh ñuh nit, Dios á wúhni árpas í niijná bítat dahnadih í bíbohóp be. ³Dios á yap yohatjidih jenah jointí, Dios dih teo wúhni Moisés á chājatjidih eona,* Oveja Wúuh á chājatjidihbut wēi eona, nin pah í niij ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatdih enna, jwí en wúhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém nihát baácdih moón í maáta chah maáh caá. Yoobópdih chājni caá.

⁴Nihat cáacwā meemdíh úum nit, ‘Chah wēpni caá’, í niijbipna caá.* Meemjéh yeejat wihcanni caá. Nihat baácdih moón yoobópdih ma chājatdih enna, ma pebh juibínit, bódi cha caj yoh ñajnit, meemdíh í wēibipna caá”, í niijíp be.*

⁵Táttimah, jeáboó jwúub ennit, Dioh muú jéc pāa lajnidi wā enep be. Pánih enna, caán muú díftna, Dios cáacwādih teo wáacat túut niijná, á naóh daácní naaná á ñuhát pahidih á ñajat tólih dihbut wā enep be.* ⁶Caán muudíh wā enechah, queét siete ángelwáboó yeejép wādih á pée péeh chājat túutnit pínah caán muú díftna jumnit, í yoób bac júúwúp be, buca. Tái baabní yeh iigní yégueh chóona duonít, oro

tōpjh jōdh poōmp yoób juí wái chéonit míc ī jumup be. ⁷Páant ī bac jūúwáchah, bíic dawá quíibna jumni ángelboó queét siete ángelwādih ī yoobó oro pamapnadih ā wūhup be. Caan pámap díftdih cáacwā ī yéejatdih Dios páantjeh jumni, búdí ijina, ā peéh chājat pínah túi yáoni ā jumup be. ⁸Páant ā wūhuchahjeh, Dioíh muú díftna ā yeh iigát, ā wēpatbut jumna, tuu jef ā jum peét bejep be. Pánihna, Dios ā wēpat búdí jumna, queét siete ángelwā ī peéh chājat pónih, tuu jef muujéh ā jumuchah, ded bíic ā jéih waadcáp be.*

16

Dios cáacwādih ā peéh chājat jumni siete pamapna

¹Túttimah, Dios áih muumánt ā wēp naóh bacanachah, wā joyóp be. Queét siete ángelwādih nin pah áí níj naáwáp be: “Wā níjájti pahjeh, buu baácđih moondíh peéh chājat túut caá wā chājap. Pánihna, ní bíbohni pamapna díftboó jumnidih ub bejnit, baácboó ní puoh jéenabíi”, ā níjíp be.

²Páant ā níjíchah joinít, bíic ángel ā bíbohni pamapđih ub bejnit, caán díftboó jumnidih baácboó ā puoh jéena bojop be. Páant ā puoh jéenanachah, Namoih cáacwā yeejép yaohna jumnit ī jumup be. Queét áih wūt đonít míicjeh, caan pah jíghnidih ī pāpnidih wéinit ī jumup be. Páant ī chājatjí jíb, queédđih ā peéh chājachah, nihát íih bácanadih dawá yahwitna ā jumuchah, queét tubit yeejép ī tubanap be.*

³Páant ā puoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap díftboó jumnidih búdí mujboó ā puoh báaha bojop be. Páant ā puoh báahanachah, caan múj meépjeh ā jumah bejep be. Wunniíh meép pah ā jíghop be. Páant yeejép meép ā jumuchah, caan mújboó jumnit nihát queejwá ī túi wun beedáh bejep be.

⁴Chénewā ī puoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap díftboó jumnidih nihát mujnaboó, meo waócáhnadibut ā puoh báahani ā chūúup be. Páant ā chūúuchah, meép mujna míicjeh ā túut nuám beedáh bejep be.* ⁵Páant ā túut

nuumúchah ennit, bíih ángel mujnadih en daoní, nin pah áí níjíp be:

“Dios, meém yéejat wihcanni caá. Jon játih, buubut ma jumna caá. Pánihna, cáacwā yeejép ī chājachah enna, queédđih peéh chājna, meép mujna chājat yoobóđđih tigaá.

⁶Namoihwāboó míihwādih maona, meép ī yohop be. Páant ī mawatjí jíb, queédđih meépđihjeh ma babhbat tútat yoobóđđih caá. Páant ma chājatđđih tibeé queét ī náahap be”, ā níjíp be.

⁷Páant ā níját túttimah, Diosđih cáo wūhat naajéh ā wéhenachah, wā joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yoobóđđih tigaá ma peéh chājap be”, áí níjíp be.

⁸Bíic peihcannit ī puoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap díftboó jumnidih yeodíh ā puoh jáhanap be. Páant ā puoh jáhanachah, cáacwādih ā tehaat pínah níjíná, Dios yeodíh tubit ā chāhaat túutup be. ⁹Pánihna, cáacwā tubit wun tehna, Dios queédđih ā peéh chājatđđih jéihnit, caandíh yeejép ī jūihñup be. Yeejép yapna yuhna, ī yéejatđđih jíghacn, ī noón cádahcap be. “Dios táini caá”, ī níj wēi naóhcap be.

¹⁰Chéneha míc ī puoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap díftboó jumnidih Namó ā chūudupboó ā puoh jéenanap be. Páant ā puoh jéenaat túttimah, ā maáh jumupboó ā đupúáh bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tubit tubana, íih nuúcdih ī néeh chāacáp be. ¹¹Dios queédđih ā yaoh chājachah jéihna, caandíh yeejép ī jūihñup be. Queét tubit tubana yuhna, yeejép yahwitna đwoná yuhna, ī yeejép chājatđđih jíghacn, ī noón cádahcap be.

¹²Bíicjéh bóo téihya ángelwā ī puoh jéenaat túttimah, bíih ángel jwuh ā bíbohni pamap díftboó jumnidih Éufrates wūt jumni mujna ā puoh báahanap be. Páant ā puoh báahanachah, caan múj ā jōpah bejep be, yeó aáb jūúwápmant moón maáta íih cáacwā bíicđđih ī chūuhat pínah níjíná.*

¹³Túttimah, bíic peihcannit nemépwā babúwā pah jíghonitđđih wā enep be. Bíic

* 15:8 Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4

* 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35

* 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44

* 16:10

Maí Duuniíh jacmant ā bac jūúwáp be. Bíhł mujmant jūóhni Namóhł jacmant ā bac jūúwáp be. Bíhł, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, níj yeeni baácmant jūóhni Namóhł jacmant ā bac jūúwáp be. ¹⁴ Queét bíc peihcannit nemépwā cáacwā ī jéih chājca naáhdih chāj jéutnit pínah ī jumup be. Nihat baácdih moón ī maáta íhł cáacwádhıbut ī míc mawat túttup be. Páant ī míc mawat pínah yeó jáap Dios chah wépnı nihat cáacwádhı wutni jumna, péé míc mawat yeó jáap ā jumuchah, caandıh enıhcannıtdıh Dios ā yap yohıbpına caá.

¹⁵ Caandıh wā enat pónıh, nin pah Jesús jwuh ái níj naáwáp be: “İÑı joyoo! Nuumnı cáac nı náhnıcah, numúdhı ā juıbíát pah, weembát nı náhnıcah, wā dei beıbpına caá.* Pánhna, yégueh duonıt ī tíccat pah, túındıh chájnit, wā juúub dei juıbınachah, nı tíccan níıt. Páant wā dei juıbíát pınahdıh túı páınıt, búdí nı wéıbpına caá”, ā níıjıp be.

¹⁶ Queét bíc peihcannit nemépwā nihat baácdih moón ī maátadhı míc mawat túttup be, ĩ yoób míc wáacat túttup be. Hebreo wéheatjıh “Armagedón”, wüt jumup boó ĩ míc wáacap be.*

¹⁷ Seis ángelwā ĩ puoh jénaat túttımah, caán péeni jwuh ā bıbohıni pamap díıtboó jumndıh johlıt jumupboó ā puoh yohop be. Páant ā puhwuchahjeh, áhł nummánt Dios wérep ái níıjıp be: “İPáant bóojeh tigaá, buca!” ā níıjıp be. ¹⁸ Páant ā níıjıchahjeh, úum náah jumni yoobát énoh wedoát bııcdıh pıı, baác búdí ā méménap be.* Jon játıh páant bóo pohba baác ápı mémécan jíı. Buu caá chah baác méméat ā yoób jumup. ¹⁹ Páant ā baác méménachah, caán búdí tútchi, dúuc peét bejna, bıc peihcannı tútchina pah ā chāwáp be. Nihat bıhł tútchinabut ā boto jéen beedáh bejep be. Caán búdí tútchi, Babilonia wüt jumni tútchıdhı moón tabıt yeejép ĩ chájatjıdhı náhnına, búdí íjnit, Dios queétdıh búdí ā peéh chājap be.* ²⁰ Pánhł baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábut ā boto jéen beedáh bejep be. Pánhna,

dedé jeé, quewabut ā noón wıhcap be.*

²¹ Dahwani cámałhı mah dahna cáacwádhı ā buug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ā jumup be. Pánhna, queétdıh ā buug lájachah, cáacwádhı tabıt ā peéh chājachah ennit, Diosdıh yeejép ĩ juıhırup be.

17

Túbtı yeejép chájat túttımıh

¹ Túttımah, siete pamapındıh bıbohıni ángelwájéeh jumni wā pebh juınit, nin pah weemdıh ā níj naáwáp be: “Ma en jūúwá. Dawá mujna chah chúudıhı dawá cáacwádhı tabıt yeejép mi chájat túttat peéh, Dios ā peéh chájat pınahdıh meemdıh wā juıtıbpına caá.* ² Nihat baácdıh moón ĩ maátadhı mi wutna caá. Queét maáta caántdıh jepahıt, mıjeéh ĩ yéej chājap be. Páant ĩ chājachah, nihat cáacwábut bıc yoobó ĩ yéej chājap be”, ā níıjıp be.*

³ Páant ā níıjıt túttımah, Túıni Espıritu ā wépat weemdıh búdí ā jumuchah, cáac wıhcapboó ángel weemdıh ā ub bejep be. Ā ub juıbınachah, duuni Namojıh yad wılı mi chúuduchah, wā enep be. Caán Namo wā jwıh enııjeh muntıh ā jumup be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ā jumup be. Áhł waonádhı dawá wüt yee daácnı ā jumuchah ennit, Dios búdí ā íjına caá.* ⁴ Caanjıhı chúudıhıboó maáta ĩ dúwát chóodıh mı dúwáp be. Caán chóona chod duuni, ĩrup mac pah chıtah jumni, dawá oro, búdí jíı jumni jeé tíıbna, perlas wüt jumni tíıbna bııcdıh ĩ wıd búıdhıni ā jumup be. Oro pamapıdhıbut mı bıbohıp be.* Caán pámap túı jíıgohı jumna yuhna, caán díıtboó búdí yeejép mi chájat ā jumup be. ⁵ Caánt yeejép wılı mııh móot juúdhıh mı wüt daácnı ā jumup be. Caan wútdıh bıta ĩ túı jéıhcan caá. Nin caá mı wüt: “BÚDı TÚTCHI BABILONIA WÜT JUMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NİHAT YÉEJ CHÁJATDİH NİNAHAT TÚTCHİNIH, DİOSDİH NÁHAH TÚTCHİNIH CAÁ”, níj daác búıdhıh mı jumup be. ⁶ Dawá Jesúsıhwádhı míc maonıt, íıh meép ĩ yohochah enna, máıhıhıh pah búdí mı

* 16:15 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3

* 16:16 Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11

* 16:18 Ap 8.5;

11.13,19 * 16:19 Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10

* 16:20 Ap 6.14

* 16:21 Ex 9.23; Ap 11.19

* 17:1 Jer 51.13

* 17:2 Is 23.17; Jer 51.7

* 17:3 Ap 13.1

* 17:4 Jer 51.7

weñep be. Jesúsdiñ í cádahcat jíib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wā en wáhi bejehah ennit, ángel weemdlh nin pah ā niijp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mi chúndni Namó siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wā jéihyabipna caá. ⁸ Caán Namó jatih jumni ā jumup be. Obohjeéhtih, buu ā wih jwuhcan caá. Túttimah, caán numah bóo fitmant jumni ā bac jūóhbiipna yuh caá.* Páant ā bac jūúwát túttimah, iiguipna ā bejbipna caá. Nin baác ā jumat pínah jíatih Dios áihwā pínah í wátdih áih papélah tólihdih ā daacáp jí.* Pánihna, ā daacca naáhwāboó caán Namó ā jwáub jígohochah, í en wáhi bejbipna caá.

⁹ “Buu wā naáwátdih jéihlhna, ní túi joyoó. Namóh siete waoná, siete jeená panihni ā jumna caá. Caán siete jeenájih caánt mi chúndup be. Caán siete jeená siete maátadih mi wátnit ā jumna caá. ¹⁰ Cinco maáta í maáh jumatjí jáantjeh ā buudáh bejep be. Bíih queéť túttimah, buu maáh ā jumna caá. Bíihboó caán túttimah maáh waadnit, bahniñeh ā jumbipna caá. ¹¹ Namoboó jíatih jumni, buu whicanni, queéť siete maáta túttimah, jwáub jumna, maáh ā waadbipna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguipna ā bejbipna caá.

¹²⁻¹³ “Namóh mona, diez maáta panihnit í jumna caá.* Dawá cáacwā í chah maáta pínah í jumna caá. Obohjeéhtih, queéťboó maáta í waad jwáhan caá. Queéť diez maáta bíic yoobó jenah joinít, Namóhwā í jumbipna caá. Pánihna, íih baácđih moón í chah maáh Namodih í waadábipna caá. ¹⁴ Queéť diez maáta Namó bíicđih bejnit, Oveja Wúúh ā níonit, caandih cádahcanit bíicđih í jumupna, míic mawadih í juibíipna caá. Páant í míic mawachah yuhna, Oveja Wúúh áihwā bíicđih queéťboodih í yap yohbiipna caá. Caán Oveja Wúúh nihát cáacwā í maáta chah Maáh caá ā jumup. Pánih chah wēpni jumna, queétdih ā yap yohbiipna caá”, ángel ā niijp

be.*

¹⁵ Caanjéh muntih nin pah ā jwáub niijp be: “Buu caánt yeejép chájnih dawá mujna chah chúndnih ded pah mi jumatdih wā naóhbiipna caá. Caan mujna nin baácđih moón, dawá cáacwā í jumat pah caá. ¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajih yeejép chájnihdih í eníhcan níit. Pánihna, queéťboó míih bíi déedih, míih túni yéguéhdihtut dúuc wái beedánachah, tíic náah jumnih mi cháobipna caá. Míih déepdihtut í jeempbiipna caá. Páant í jeemp judhnihtut í cáo yoh beedábipna caá. ¹⁷ Dios yeejép chájnihdih yohat túat niijná, queéť diez maátadih bíic yoobó ā jenah joyát túatup be, Namodih íih baácđih moón chah maáh ā jumat pínah niijná. Jon jíatih Dios ā niijátjí pah ā yap beedéchaljeh, Namoboodihbut ā yohbiipna caá. ¹⁸ Caánt ma ennihji nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wút jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón nihát baácđih moondih yeejép wátnit í jumna caá”, ángel ā niijp be.

18

Babilonia tútchi yohni ā jumat

¹ Túttimah, bíih ángel, Dios pebh jumni ā dei jūúwáchah, wā enep be. Búdí wēpni jumna, ā yeh iigát nihát baácboó ā túi baabáp be. ² Pánih dei juiñít, caán ángel túbit ā wēp niijp be:

“¡Yohni caá buca! Wēpép Babilonia tútchidih moondih Dios jáantjeh ā yoh beedánap be.* Buu dawá nemépwā, yeejép jwébehwā, cáacwā í en inít míicjeh í jumna caá.*

³ Nihat baácđih moón, í maáta bíicđih, caán tútchidih moón yeejép í chájachah, í en yacap be. Páant yeejép í chájatdih en yacnit, Namodih wēnit, í jepahap be. Queéť nihát dawá bíi déedihbut í en nínahap be. Páant yeejép í chájatjí jíib Diosboó caán tútchidih moondih ā yoh beedánap be”, ā niijp be.*

⁴ Túttimah, jeámant Diosboó nin pah á niijp be:

* 17:8 Dn 7:7; Ap 11:7
Is 21:9; Jer 51:8; Ap 14:8

* 17:8 Sal 69:28; Ap 3:5; 13:8
* 18:2 Is 13:21; Jer 50:39

* 17:12-13 Dn 7:24
* 18:3 Is 23:17; Jer 51:7

* 17:14 Dt 10:17; Ap 19:16

* 18:2

“Wíhwwáá, caán tútchidih moón bícdih yéej chājcat túut niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queétdih wā peéh chājachah, yeebdíhbut ā chūúhbična caá.

⁵ Ī yéej chājat caánt yeejép chājnih mi yéej chājatji pah, búdí yoobát ā jumna caá.* Pánihna, weémboó mi yéej chājatjidih wā quíib buudcán caá.

⁶ Pánih quíib buudcán, caántdih búdí wā peéh chājat túutbična caá. Cáacwádih yeejép mi chājat túutatji pah, caántboodíh yeejép yoobát wā peéh chājat túutbična caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, táinih caá. Ēemp wannih ĩ moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemdíh ā wihcan niít’, mi niíj jenah joyóp yuh be. Páant niíj jenah joiná, búdí jíib jumnidih mi bíbohóp be. Páant búdí jíib jumnidih mi bíbohóatji pah muntih, yeejép mi yapa naáh.

⁸ Páant mi niíj jenah joyóchah yuhna, náhnicaljeh caántdih peéh chājat pínah ā jumbična caá. Caánt tubúp chūúh, wun jūinít, nuugúpíhjih mi wunbična caá. Páant mi wunuchah, caántdih ĩ cáo yohbična caá. Weém ñi Maáh Dios chah wēpni jumna, caántdih wā niíjāt pah yoobópdih wā peéh chājat túutbična caá”, jeámant ái niíjíp be.*

⁹ Pánihna, Dios caántdih peéh chājna, ā cáo yohochah, caán jeidíh emmit, nin baácdih moón ĩ maáta búdí ĩ jūibíčna caá. Queét mijeéh yeejép chājnitji, caán tútchi-boó táini bíí déedih jíib chājadih ípí jūibí- nap yuh be. ¹⁰ Páant búdí ā iguíchah enna, queét maáta íih tútchimant jumna, bíic yoobó peéh chājat pínahdih úumnit, ĩ en wúhi bejbična caá. Caandíh en wúhi bejnit, nin pah ĩ niíjbíčna caá:

“Moh yéejni tútchi caá, Babilonia. Con búdí tútchi, chah wēpni tútchi ā jumap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicalh, con tútchidih Dios ā peéh chājna caá”, ĩ niíjbíčna caá.*

¹¹ Nihat baácdih moón bíí dée jíib chāj jibnitboó, caán tútchi ā buudúchah enna, bíí déedih jwúub jíib chāj wúhat pínah wíhcat jéihnit, búdí ĩ jígahbična caá.* ¹² Oro, plata, búdí jíib jumni jeé tífina, perlas wūt jumni tífinaidihbut ĩ jéih jíib chāj wúhcan niít. Bíih ĩ ub jūóhni táini yéguehna, maáta ĩ dúwát jailni yégueh chóona, seda wūt jumni táí itíni chóona, dúuni yégueh chóonadihbut jíib chājnit ĩ wihcan caá. Bíih ĩ ub jūóhni chej jumni máa nahna, marfil wūt jumniíh ĩ chājnidih, búdí jíib jumni máajíh ĩ chājnidih, bronce wūt jumniíh ĩ chājnidih, ítahjíh ĩ chājnidih, mármol wūt jumni jeejíh ĩ chājnidihbut jíib chājnit ĩ wihcan caá. ¹³ Bíih ĩ ub jūóhni ĩ jeémátdih ĩ nuñaat pínah canela wūt jumni, bíih ĩ jeémátdih ĩ nuñaat pínahbut, chej jumni ĩ cáwat pínah, mirra wūt jumni chej jumni dahnadihbut jíib chājnit ĩ wihcan caá. Bíih ĩ ub jūóhni ĩ jeémát pínah jiwá iguíh mac, jeémát chājat yíi, trigo oj, caán tífinaidihbut jíib chājnit ĩ wihcan caá. Bitá jiwíwá, ovejawá, caballowá ĩ wáini pütúni chóona bíicdihbut jíib chājnit ĩ wihcan caá. Queétdih teo wúhnit pínahdih ĩ ub jūúwúchah yuhna, queétdih jíib chājnit pínah ĩ wihcan caá. Pánihna, jíib chājnit pínah ĩ wihcah enna, queét ub jūóhntijiboó búdí ĩ jígahbična caá.* ¹⁴ Caán tútchidih moonjídih jūiná, nin pah ĩ niíjbíčna caá:

“¡Adé! ĩ moh yéejna caá. Nihat ĩ oiniíj ā buudáh bejep be. Nihat táini ĩ bíbohniíjbut ā buudáh bejep be. Chéneji ā jwúub wihcan niít”, ĩ niíjbíčna caá.

¹⁵ Queét caán tútchidih moondíh bíí dée jíib chāj wúhna, búdí ĩ jíib tewep yuh be. Pánihna, caán tútchidih yuúpmah ĩ en boj behbična caá, “Jwiítidihbut peéh chājna”, niíjná. Páant niíj en ñuhna, caán tútchidih búdí ĩ jígahbična caá.* ¹⁶ Búdí jígahnit, nin pah ĩ niíjbíčna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tútchidih moonjí. Queét caánt yeejép chājnih mi nihat pah táinidih ĩ bíbohóp yuh be. Caántboó túi jailni, túi dúuni yégueh chóona, maáta ĩ dúwát

* 18:4 Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * 18:5 Gn 18.20-21; Jer 51.9 * 18:6 Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29 * 18:8 Is 47.7-9

* 18:10 Ez 26.16-17 * 18:11 Ez 27.31,36 * 18:13 Ez 27.12-13.22 * 18:15 Ez 27.31,36

chóonadih mi dawúp yuh be. Oro, búdí jíb jumni jeé túbna, perlas wüt jumni tífñadihbut búudhni yégueh chóonadih mi dawúp yuh be. Páant mi nihat pah con tútchidih moón í jumúp yuh be.

¹⁷ Obohjeéhtih, náhncahjuh con tútchi á búudáh bejep be”, í niijbípna caá.

Nihat dahwani jááj chóonadih moón, í maáta, queétdih teo wühnit, bita búdí mujboó teo jibnitbut, caán tútchidih yuúp í enbipna caá.* ¹⁸ Caanjíh enna, caán tútchi á iiguichah ennit, nin pah í niij náacábpna caá: “Con tútchi nihat pah, biíh tútchina á wihcan caá”, í niijbípna caá.* ¹⁹ Pániñ búdí jígha jünit, nin pah í niijbípna caá:

“¡Adé! Con tútchidih moonjí moh yéejnit caá. Táini tútchi yuh jí. Nihat jwiít dahwani jááj chóona bíbohñit, búdí mujna jibnit, con tútchidih bóo bí déejíh jwí jíh tewep yuh be. Obohjeéhtih, bícmantjuh con tútchi á búud beedáh bejep be”, í niijbípna caá.*

²⁰ Caán tútchidih Dios á yohochah ennit, yeéb nihat, ángelwá, Jesúsíhwá, áih táini doonádih naóh jibnit, naóh yapanit bícdih, búdí ñi weñeé.* Caán tútchidih moón yeebdíh búdí yeejép í chájat tútup be. Páant yeejép í chájatjí jíb Dios á peéh chájna caá, buca”, í niijbípna caá.

²¹ Túttimah, biíh wépép ángel búdí jee dáhdih wé ñaha bojnit, búdí mujna á yoh báahanap be. Pániñ yoh báahana, nin pah á niijp be:

“Ninjee dáh á buúg báahat pah búdí Babilonia tútchi páantjuh búudní á jumna caá.* Páant á búudát túttimah, caán tútchidih chéneji í encan niít.*

²² Caán tútchidih í ewatjí á jwúub wihcan niít. Árpasdiñ í bítatjí, chíó nah-nadiñ í póojatjí, biíh póojat nah-nadiñbut í póojatjibut á wihcan niít.* Caán tútchidih teonitjí í jwúub teocan niít. Jeémát chájna,

jeé júdujñ í úunat yáaatbut á laiñ-can niít.

²³ Caán tútchi á jwúub yeh iigcán niít. Téihya chéonit, í wéi wéheatjibut á jwúub laiñcan niít.* Caán tútchidih moón bí déedih jíb cháj jibnit biíh tútchinadiñ moondíñ í en ñinahat tútup be. Pániñ en ñinahat tút-nit, Diosdiñ í náahcat pínah niijná, queétdih í yéejanap be”, ángel á niijp be.

²⁴ Caán tútchidih moón Dios naáwátdih naóh yapanitdih, bita áihwádiñbut yeejép í mao yohop tají. Nihat biíh tútchidih moonbút Jesúsíhwádiñ í mao yohatdih í en yacap tají. Páant búdí meép í yohatjí jíb, Babilonia tútchidih moondíñ Dios búdí á peéh chájap be.*

19

¹ Babilonia tútchi ded pah á yapat pí-nahdih wá enat túttimah, jeámant dawá nin pah í niij wéi náacáchah wá joyóp be: ¡Aleluya! Diosdiñ búdí jwí wéi naóh jíñh.

Dios jwiítidih táí ubni caá. Nihat cáacwádiñ watni, chah wépni caá. Pániñna, caandíh búdí wéi naáwát caá náahap.

² Yeecan, yoobópdiñ peéh chájni caá. Yeejép chájniñdih en yacnit, nin baácdih moón yeejép í chájap be. Pániñna, caántboodíh Dios búdí á peéh chájap be. Áihwádiñ mi mao yohat jibbut, búdí á peéh chájap be”, í niijp be.*

³ Túttimah, nin pah í jwúub niij wéi náacáchah, wá joyóp be:

“¡Aleluya! Diosdiñ jwí táí wéi naóh jíñh. Caán yeejép búdí tútchi iig beední jumna, chéneji á jwúub jíghocan niít”, í niijp be.*

⁴ Queét veinticuatro maáta, chéneña míc dawá quíibna jumnit ángelwá bícdih bódiha caj yoh ñajnit, nin pah jwí Maáh Diosdiñ í niij wéi náacáp be: “¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” í niijp be. ⁵ Túttimah, Maáh pebh ñuhni nin pah áí niijp be:

“Jwí Maáh Diosdiñ ñi weñeé. Nihat caandíh teo wühnit, oboh jumnit, maátabut,

* 18:17 Is 23.14; Ez 27.26-30 * 18:18 Ez 27.32 * 18:19 Ez 27.30-34 * 18:20 Dt 32.43; Jer 51.48 * 18:21 Jer 51.63-64 * 18:21 Ez 26.21 * 18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer 7.34; 25.10 * 18:24 Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7 * 19:3 Is 34.10 * 19:5 Sal 115.13

nihat yeéb áihwā ñi túi weñeé”, ā niijíp be.*

Oveja Wūúh téihya chéona, ā ñumah jeémát

⁶ Túttimah, dawá cáacwā ī wēi naáwáchah, wā joyóp be. Búdí dóo, énoh ā yáaat pah bóo áf yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosdih búdí jwī wēi naóh jīfh.

Buu jwī Maáh yoobát caá ā jumup.

Pánihna, jwī Maáh chah wepñidih

jwī wēi naóh jīfh.*

⁷ Buu Oveja Wūúh téihya chéwat túut caá ā chājap. Ā téihya chéonih pínah wili,

túí míc ámoh péanih mi páina caá.

⁸ Túí baabní yégueh quei wíhcanni chóodih Dios caántdih ā wūhup be. Caán túí baabní yégueh Diofhwā ī túí chājatdih ā jéutna caá. Pánihna, ī téihya chéwat yeó jáap ā jumuchah, jwiít jwī wēi jīfh”, īi niijíp be.*

⁹ Páant ī niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdih ā jwúb niijíp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wūúh téihya chéona, ā ñumah jeémátidih* Dios ā did bojnitboó, túí wēinit caá’, ma niij daacá”, ā niijíp be. Páant niijnáneh tih, nin pah ā jwúb ñuún niijíp be: “Túí yoobópdih tibeé wā naáwát. Dios weemdih ā naáwát túutup be”, ā niijíp be.

¹⁰ Páant ā niijchah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wā chājap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā chājachah ennit, weemdih nin pah ā niijíp be: “Páant ma chājca bojoó. Meém ma nihat pah weembút Diosdih teo wūhni mun tigaá. Ma déwā Jesúfhwā, nihat áih túini doonádih cádahcannit ī nihat pah weembút Diosdih teo wūhni mun tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”, ā niijíp be. Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitboó Túini Espiritu ā wēpatjih Jesúfh túini doonádih jwī naóhna caá. Pánihna, jwiít nihat caandih teo wūhñit mícjeh caá.

Baabní caballojih chúndni

¹¹ Túttimah, Dios ā jumupboó jéc pāa lajni pah ā jumuchah, wā enep be.* Caánboó baabní cabalodih wā enep be. Caanjíh

chúndni “Yeecanni, yoobópdih chājni”, ā wūt jumup be. Caandih eníhcannitdih míc maonit, yoobópdih peéh chājni caá.* ¹² Áih quíibna tuu óopát panih jígozni be.* Áih wao dáhdih maáta ī dúwát júdnadih dawá ā dúwup be. Biíh wútbut ā dúwup be. Caán wútdih caanjéh ā jéihyep be. Bitā ī jéihcap be. ¹³ Áih yégueh, búdí meép chūúhni chóodih ā dúwup be. Caanjéh yahna, biíh wūt jumna, “Dios ā jenah joyátidih naóhni”, ā wūt jumup be.* ¹⁴ Áih soldadowā jeámant moón caandih ī péenap be. Baabní cabal-lowājih chúndnit, túí quei wíhcanni baabní yégueh chóonadih ñuonít míc ī jumup be. ¹⁵ Chénaboó jaco jumni íbat naadih ā cháac tewep be. Caán naá nin baácdih moondih ā yap yohat pínah naá ā jumup be. Ā wēpatjih ā wutuchah, biíc caandih ā jéih yap yohcan niít.* Dios chah wēpni nin baácdih moón tūbit ī yéej chājatjidih búdí ā íjna caá. Páant ā íjichah, caballojih chúndniboó queétdih búdí ā peéh chājipna caá.* ¹⁶ Áih yégueh chóo máijih áih biíh wūt daacni ā jumup be, nihat ī jéih enat pínah niijná. “NIHAT CÁACWÁ Ī MAÁTA CHAH WĒPNI MAÁH CAÁ”, ā niij daacni ā jumup be.

Namodih ā yap yohat

¹⁷ Túttimah, yeojíh ñuhni ángeldih wā enep be. Nihat jóopwádih nin pah ā niij ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ā wūhni jeémátidih ñi jeemp jūúwú. ¹⁸ Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjih báčahdih jeémát túut niijná, ñi míc wáac jūúwú. Ī maáta, soldadowā ī maáta, chah wēpñit, caballowā, queétdih chúndnit, nihat bita, queétdih teo wūhñit, teo wūhñit, caballowā, queétdih chúndnit, queétdih báčahjdih jeémát túut niijná, ñi pái jūúwú”, jóopwádih ángel ā niijíp be.*

¹⁹ Túttimah, Namodih, nin baácdih moón chah maáta, íh soldadowā biícidih míc wáacnit, míc mawadih ī bejchah, wā enep be. Pánihna, baabní caballojih chúndni, áih soldadowā biícidih ī jumupna Namowā míc mawadih ī juibínap be. ²⁰ Páant ī míc mawachah, baabní caballojih chúndniboó Namodih yap yohnit, ā tewep be. Biíh

* 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 * 19:8 Ef 5.23-32; Ap 7.14 * 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1
* 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6 * 19:13 Jn 1.1,14 * 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl
3.13; Ap 14.20 * 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14 * 19:18 Ez 39.17-20

Namo, “Dios naawátdih naóh yapani caá”, niij yeenidihbut yap yohnit, ā tewep be. Caán yeeniboó jwíh jūóhni Namodih ni-hat cáacwā ī tūi jenah joyát pínah niijná, cáacwā ī jéih chājca naáhdih dawá chāj jūatni ā jumap be. Caán ā jūutatjīh Namoih wūt dūonít-dih, áih pāpnidih wēnitdihbut ā yeenap be.* Queét chénewādh yap yohnit ā chéwat túttimah, queét báadhnitdihjeh iiguípna ā yohop be. Caán iiguípboó búdí muj pah bóo, tūbit yeejép chej jumni, iíg dūbcapboó ā jumap be.²¹ Bitā tjeéh jumnitjidih baabní caballojih chúudniboó ā cháac teoni íibat naajīh ā mawap be. Páant ā mawat túttimah, queét jóopwāboó íih bácahjidih jeémpnit, búdí ī wud jumap be.

20

Mil jópchi Jesucristo áihwājeéh ā maáh jumat

¹ Túttimah, bíih ángel jeámant ā dei jūúwúchah, wā enep be. Numah bóo ítdih bóo llavedih, búdí ítah tōpdihbut ā bíboh-hop be.² Pánih dei jūinít, Maí Dūnidih ā tewep be. Caán Maí Dūni jon játih bóo maí chóo dūonjji, nemépwā ī maáh, Satanás wūt jumni ā jumap be.* Caandih teonit, mil jópchi pohba yeejép ā chājcat pínah niijná, ā ūb dei jūóhni ítah tōpjīh ā chéwep be.³ Pánih chéu péanit, ā bac jūóhni jūitboojéh muntih yohnit, ā nemep be, baácdih moondih mil jópchi pohba ā yeeecat pínah niijná. Mil jópchi túttimah, caandih ā jwúub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ā jum jwuhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta chúudnitdih wā enep be. Cáacwā ī yéejatji jūib, ī peéh chá-jat pínah wēpatdih queét maátadih Cristo-boó átāt wūhup tabe.* Bitadihbut wā enep be. Queétboó Jesúh tūini doonádih, Dios naawátdihbut ī naawátji jūib waó bóod yohnitji jwúub boonit ī jumap be.* Namodih, áih pāpnidihbut, bódicha caj yoh űaj wēcannit, íih móot jūúhñadih íih téi-hyanadihbut, áih wūtdih ī daacát túutcap be.* Bitā queétdih ī mao yohat túttimah,

ī jwúub boo pud jūúwúp be, páant mūn-tih. Pánih jwúub boo pud jūúwát túttimah, queét mil jópchi Cristo bícdih maáta ā jumat túutap be.⁵ Cristoíhwā ī maonitji, wunnitjibut, ī jwíh boo pud jūúwúp be. Obohjeéhtih, bitā wunnitjiboó ī boo pud jūóh jwuhcap be. Jesúhwa mil jópchi maáta ī jumat túttimah, queét jwah ī boo pud jūóhbipna caá.⁶ Pánihna, ā jwíh boonitboó yéejat wihcannit búdí wēnit ī jumap be. Queét iiguípna bejan, ī jwúub wūncan niit. Diosdih, Cristodihbut wēi ūúbh wūhñit jumna, ájeéh ī wutbipna caá.*

Cristo nemépwā ī maáhdih ā yap yohat

⁷ Mil jópchi túttimah, Satanásdih, numah bóo ítboó Dios ā chéu yohat túutniji jwúub wātini ā jumbipna caá.⁸ Pánih bacniji nin baácdih moondih ā jwúub yeebipna caá. Gog wūt jumnitdih, Magog wūt jumnitdihbut ā yeebipna caá.* Pánihna, queét ā yeeatdih joinít, míc mawadih bejat túut niijná, íih soldadowādh ī míc wáacabipna caá. Queét soldadowā óon ā dawát pah ī jumbipna caá.

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioíhwā ā oinit ī jumapna ī űuh pūud bejbipna caá. Páant ī űuh pūud bejechah, Dios jeámant iigát wahnit, queétdih ā cáo beedábipna caá.¹⁰ Páant ā cáwat túttimah, queétdih yeeni nemépwā ī maáhdih iiguípna ā yohbipna caá. Namodih, “Dios naawátdih naóh yapani caá”, niij yeenidihbut ā yohopjiboó mūntih ī maáh Satanásdihbut ā yohbipna caá. Caán iigát búdí muj pah bóo, tūbit yeejép chej jumni, iíg dūbcapboó ā jumap be. Caanjīh páantjeh yeejép ī tūbabipna caá.

Dios caandih jepahcannitjidih ā yoób peéh chájat

¹¹ Túttimah, tūi baabní búdí chúudatdih Dios ā chúudchah, wā enep be. Nin baác, jeábūt būudná, ā jigohcap be, būca.¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, ī maátabut wunnitji jwúub boonit, Maáh pebh ī űuhchah, wā enep be. Búdí mujboó būudnitji, baácboó būudnitjibut boo pud jūóhñit queét űuhñit ī jumap be. Caanjīh ī űuhchah, caán Maáhboó ā daácniiji papélah tólihnadih ā

* 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9 * 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15 * 20:12-13 Sal 69.28; Ap 3.5

watap be. Caán tólihna cáacwā ded pah ī chājatjidih átát daácji taga. Túttimah, bíih tólihndihbut ā watap be. Caán tólihboó Jesúsdi h jephannitji h wūtnadi h daácni ā jumup be.* Pánihna, caán tólihnamant en péanit, ded pah ī chājatji jīb ā peéh chājap be.*¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios áihwādi h wūt daácni tólihboó det íih wūt wihcannitdi h peéh chājnit, iiguípna ā yohop be. Páant iiguípna ā yohnitboó jwúub wunnit panihnit ī jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwúub wunat ā wihcan níit, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

¹Túttimah, jáap jeá, jáap baácndihbut wā enep be.* Jwíih jumni jeá, baác, búdi mujbut átát buudáh bejep be. Páant ā buudúchah, ni hat yéjatbut átát buudáh bejep be.

²Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebh-mant á dei jūúwúchah, wā enep be.* Téihya chéonih pínah túini yégueh duonít, mi áa pínahdih jwááádih jūúwát dée pah túi jígohni ā jumup be.*³Caandíh wā enechah, Maáh ā chūudupmant nin pah áí níj wēp naáwáp be: “Ní eneé. Buu jwuh caá Dios cáacwājeéh jumna caá ā chājap, buca. Íjeéh jumna, áihwā yooabát ī jumuchah, caanjéh ī Maáh ā jumbipna caá.*”⁴Queétdih ā weñanachah, jígahatbut ā wihcan níit. Yéejat wihcah, tubatbut wihcah, ī jwúub wuncan níit. Tuba juñát wihcah, wun juñátbut ā wihcan níit. Ni hat jon játih yeejép ā jumatji ā buudáh bejep be”, ā níijíp be.*

⁵Túttimah, caán chūudni nin pah ā jwúub níijíp be: “Ní eneé. Ni hatdih jáap míicjeh wā chājna caá”, ā níijíp be. Páant níijnít, nin pah weemdíh ā jwúub níijíp be: “Buutéh wā níiját túi yooópdi h jumna, wā níijátji pahjeh bíic yooob ā yapbipna caá. Páant wā níijátjidih joinít, ma daacá”, ā níijíp be.

⁶Túttimah, nin pah ā jwúub níijíp be, páant muntih: “Páant bóojeh tigaá. Weém bíihmah jumni caá. Ni hat wā chājnidih

Maáh jumna, caandíh wā jwúub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá. Det taca joótnit, mahdih ī babhñhichah, túini mahdih jīb náahcanjeh, queétdih wā wūhbipna caá. Caán mahdih babhñitboó jwúub wuncan, páantjeh wājeéh ī jumbipna caá.*⁷Det yeejépdih yap yohnitdih nin pah wā túi chājipna caá: Jáap baácboó jumna, búdi ī wēbipna caá. Pánihna, weém íih Dios yooabát wā jumuchah, queétdih wā weh ī jumbipna caá.*⁸Obohjeéhtih, det úmna, weemdíh cádahnit, weemdíh náahcannit, yeejép chājnit, cáacwādi h mao yohnit, ī weha mána nihcannitjeh yéej chājnit, jióh-nit, ī pāpnidih wēinit, ni hat yeenit yuh buca iiguípna ī bejbipna caá. Caán iiguíp-boó búdi muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, íg ducapboó caá. Caanná bejna, jwúub wunat pah ī bejna caá”, ā níijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹Túttimah, bíic ángel, siete pamapna bíbohñit ā peéh chājat túatnit ángelwā-jeéh jumni, wā pebh ā juyúp be.* Pánih júnit, nin pah weemdíh ā níijíp be: “Ma en jūúwú. Oveja Wúuh ā jáap áa jumni-hdih meemdíh wā jútbi pna caá”, ā níijíp be.¹⁰Pánihna, Túini Espíritu jap bóo jeejína weemdíh ā numah púuh laab béjep be. Páant ā numah púuh laab juibínachah, japmant Dioíh tútchi, Jáap Jerusalén, ā dei jūúwúchah, weemdíh ā jútup be.* Nin pah caán tútchi ā jígohop be:¹¹Dios á yeh iigátjeh túi yeh iigni tútchi ā jumup be. Búdi jīb jumni jeé túi jélepni, ítah naadíh jwí túi en yabaca bojat pah, caán tútchi ā jumup be.¹²Caán tútchi yehmant wáihyat júdu, búdi wúupni jap bóo yooabát ā jumup be. Caán wáihyat júdadih doce jécna ā jumup be. Caan jécna jumat pah biquína ángelwā ī wapap be. Caan jécna jumat pah Israel juimená doce poómp íih wūtna daácni ā jumup be.¹³Yeó aáb jūúwúpmant bíic peihcanni jécna ā jumup be. Yeó dei bejepboobát bíic peihcanni jécna ā jumup be. Nin chóop yapatboobát bíic peihcanni jécna ā jumup be. Bíih chóop yapatboobát

* 20:12-13 Dn 7.9-10 * 20:14-15 Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8

* 21:1 Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * 21:2 Is 52.1; Gá 4.26;

Ap 3.12 * 21:2 Is 61.10; Ap 19.7-8 * 21:3 Lv 26.11,12; Ez 37.27 * 21:4 Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17 * 21:6

Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * 21:7 2S 7.14; Sal 89.26-27 * 21:8 Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * 21:9 Ap 16.1 * 21:10

Ez 40.2 * 21:13 Ez 48.30-35

biíc peihcanni jęcna ā jumup be.* ¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ā lajap be. Caán jeé jumát pah Oveja Wúúh jwiít doce ā naáwát táutnitji, jwíih wútna daácní ā jumup be.*

¹⁵ Weemdíh naóhni ángel ā jenah enat pínah oro nahdih ā bíbohó be. Caán tútchidih, wáihyat júdu, jęcnadihbut jenah enat túat ā chájap be.* ¹⁶ Pánihna, caán tútchi áih maatát, áih japat, áih buwábut, nihát biíc yoobó míic ā jumup be. Caán ángel ā bíbohni jenah enat nahjíl caán tútchidih ā jenah enechah, doce estadio ī niijní, dos mil doscientos kilómetros maátni ā jumup be. ¹⁷ Caandíh jenah en péanit, caán wáihyat júdu ā wúupatdih ā jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos ī niijní, sesenta y cinco metros wúupni júdu ā jumup be. Jwiít cáacwā jwí jenah enat pah, caán ángel jenah enna ā chájap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu túi jélepni jeejíl ā chájni júdu ā jumup be. Caán tútchiboó, orojíl ā chájni tútchi ā jumup be. Caán oro quei wíhcanni túi en yabacaat ā jumup be. ¹⁹ Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihát mácah chítah jumni búdí jíl jumni ā jumup be. Jwíih jumni jaspé wút jumni jeé ā jumup be. Caán túttimah zafiro, ágata wút jumni jeé ā jumup be. Caán biíc peihcanni jeé túttimah, esmeralda, ²⁰ ónice, cornalina wút jumni jeé ā jumup be. Caán seis jeé túttimah, crisólito, berilo, topacio wút jumni jeé ā jumup be. Caán nueve jeé túttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wút jumni jeé ā jumup be. ²¹ Caán doce jęcna perla wút jumni jęcna ā jumup be. Caan jęcna yoobó biíc perla dahjeh ā jumup be. Caán tútchidih bóo búdí namá quei wíhcanni túi en yabacaat oro namájeh ā jumup be.*

²² Caán tútchidih Dioh muúdíh wā en bidip yup be. Obohjeéhtih, ā wíhcan be. Caán tútchidih nihát pehbóo jwí Maáh Dios chah wěpni, Oveja Wúúhbut ī jumup be. Pánihna, nihát caán tútchi Dioh muú yoobát be. ²³ Dios, Oveja Wúúh bícdih ī yeh iigátjíl caán tútchi ā túi baabáp be.

Pánihna, yeodíh widhdihbut ā náahcap be.*

²⁴ Nihat nin baácdih moonjí Dios ā yeh baabátna jumna, yoobópdih ī túi jéihbipna caá.* Nihat baácdih moón ī maáta caán tútchina juibínit, nin pah Diosdih ī níj wēi naóhhipna caá: “Jáantjeh wíih cáacwā weemdíh búdí ī weñep be. Pánihna, buu meemdíh jwah wā namah wēibipna caá”, ī niijbípna caá. ²⁵ Caán tútchidih bóo jęcna pāa lajni ā jumipna caá. Caanná dupúát wíhcan, caan jęcnadih nemat ā wíhcan níit. ²⁶ Nihat cáacwā Diosdih nin pah ī níj wēi naóhhipna caá: “Meém chah túini, chah wěpni ma jumuchah, meemdíh nihát weñat caá náahap”, ī niijbípna caá.* ²⁷ Yeejépbodíh caán tútchina ī ub bejcan níit.* Ded yéej chájnit, yeenitbut, caán tútchina ī jéih waadcán níit. Oveja Wúúh ā bíbohni papélah tólihboó ī wútnadih daácnitjeh caán tútchina ī waadbípna caá.

22

¹ Túttimah, báadhani mujdih caán ángel weemdíh ā jútup be. Caan muj túi muj mac baabní,* Dios, Oveja Wúúhbut ī chúdupmant noój jááj jóóhni ā jumup be. ² Caán tútchidih bóo búdí namá tac yoób ā noój jáajánap be. Caan muj jwéejdih chénat pah buwá báadhdat táutni máa nahna ā lajap be.* Caan náhna widh jumát pah quehna, biíc jópchidih doce láa ā quehep be. Caan náh nuónabut cáacwā ī booat pínah ā jumup be. ³ Caán tútchiboó “Caán ā táican caá”, Dios ā niijní ā wíhcan níit.* Caán tútchidih Dios, Oveja Wúúh bícdih ī chúdat ā jumipna caá. Pánihna, nihát caán tútchidih moón queét pehb bódicha caj yoh nájnit, búdí ī wēibipna caá. ⁴ Queét Diosdih ī míic jwāáh enbipna caá.* Íih móot juúhnadih áih wút daácnit ī jumipna caá. ⁵ Caanná dupúát ā wíhcah, jiiátdih ī náahcan níit. Jwí Maáh Dios ā yeh iigátjeh ā jumuchah, yeó ā yeh iigátidihbut ī náahcan níit.* Caán tútchidih moón páantjeh maáta ī jumipna caá.*

* 21:14 Ef 2.20 * 21:15 Ez 40.3 * 21:21 Is 54.11-12

Is 60.11 * 21:27 Is 52.1; Ez 44.9 * 22:1 Ez 47.1,12; Zac 14.8

17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * 22:5 Is 60.19; Ap 21.23 * 22:5 Dn 7.18

* 21:23 Is 60.19-20; Jn 8.12 * 21:24 Is 60.3 * 21:26

* 22:2 Gn 2.9 * 22:3 Gn 3.17 * 22:4 Sal

Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei jüúwát pínah bahnijeh ã judhdad

⁶Túttimah, caán ángel weemdih nin pah ã niñ naáwáp be páant muntih: “Dios nihad nin ã naáwát yoobópdih caá. Æ niñátji biíc yoobó ã yapbipna caá. Jwí Maáh Dios ã naáwát dih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó buú láa áih ángeldih ã wahap be, caandih teo wúhnditdih túttimah ded pah yapat pínahdih ã jéihyaat pínah niñná”, ã niñíp be.

⁷Túttimah, Jesús jwah nin pah ã niñijáchah, wá joyóp be: “iñi joyoo! Wá jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Det nin tólihboó ã daacát dih túi jenah joí jepahnit, wéinit i jumbipna caá”, ã niñíp be.

⁸Weém, Juan, nin nihad wá daácnidih ennit, wá joyóp be. Caandih joinít, wá enat túttimah, weemdih júutni ángel pebh bóicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wá chájap yah be. ⁹Páant wá chájachah enna, nin pah weemdih ã niñíp be: “Páant ma chájca bojoó. Meém ma nihad pah, weembút Diosdih teo wúhni man tigaá. Ma déewá Dios naáwát dih naóh yapanit, nihad cáacwá nin tólihdih bóo wúatdih jepahnitbut i jumat pah weembút biíc yoobó Diosdih teo wúhni caá. Pánihna, Dios pebh bóicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ã niñíp be.

¹⁰Páant niñ péanit, nin pah ã jwúub niñ naáwáp be: “Ma daácní tólih ded pah ã yapat pínahdih Dios ã naáwáp be. Páant ã yapat pínah bahni ã judhdachah, caán tólih ã naáwát dih ma jweéhca bojoó. ¹¹Caán láa wá naáwátji pah ã yapachah, det yéejnit páantjeh i yéej cháj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioshwá túi chájnit, i túi cháj cádahca bojo naáh”, ã niñíp be.*

¹²Páant ã niñát túttimah, Jesúsboó nin pah ã jwúub niñíp be: “iñi joyoo! Wá jwúub dei bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Nihad cáacwádih ded pah i chájatji jíib wá wúhat pínahdih ub dei bejat túut caá wá chájap. Pánihna, wíhwá, túnidih ñi chájatji jíib, yeebdih wá túi chájipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitjdih wá peéh chájipna caá.* ¹³Weém biñmah jumni caá. Nihad wá chájnidih Maáh jumna,

caandih wá jwúub yohat túttimah páantjeh wá jumbipna caá”,* Jesús ã niñíp be.

¹⁴Det quei wíhcanni yégueh ðuonít panihnit yéej chájatdih cádahnit, ma enni tútchina i jéih waadbipna caá. Caán tútchidih bóo báadhdat túutni máa nah quehedih i jeémpbipna caá. Pánih jummit, búdí i wéibipna caá.* ¹⁵Obohjeéhtih, det yeejépwá, jóhñit, i weha mána nihcannitjeh yéej chájnit, cáacwádih mao yohñit, pápnidih wéinit, yeenit yah buca, caán tútchina i waadán niít.

¹⁶“Weém, Jesús, yeéb wíhwádih ã naáwát pínah niñná wíh ángeldih wá wahap be. Weém maáh David jumna, daaat cáí panihñitbut wá jumna caá”, Jesús ã niñíp be.*

¹⁷Túini Espíritu “Ma jwúub dei jüúwá”, Jesús dih ã niñná caá. Jesús dih ã téihya chéonih panihñitbut, “Ma jwúub dei jüúwá”, i niñná caá. Nihad nin wá daacát dih joinítbut “Ma jwúub dei jüúwá”, Jesús dih i niñí naáh. Taca joótñit, mahdih i babhbat pah, Jesús dih i jepaha naáh. Caán mah, báadhdat túutni mah ã jumna caá. Pánihna, Jesús dih jepahnitdih jíib náahcanjeh, jeáboó ájeéh páantjeh ã jumat túutbipna caá.*

¹⁸Weém, Juan, nin tólihboó wá daacát dih joinít dih nin pah wá wép naóhna caá: Det nin bohéatdih biñ bohéatjeh wid naóhna, Diosdih i yap yohna caá. Páant i yap yohochah ennit, nihad nin tólihdih ã niñjít pahjeh muntih queétdihbut ã peéh chájipna caá. ¹⁹Nin tólihboó daacát dih biquína naáwát dih náahcan, i wio yohat pah, Diosdih i yap yohna caá. Páant i yap yohochah enna, báadhdat túutni máa nah quehedih jeémát túutcan, áih túini tútchinabut ã waadát túutcan niít. Caan náhdih, caán tútchidihbut nin tólihdih wá daacáp be.*

²⁰Nihad nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ã niñná caá: “Páant tigaá. Wá jwúub dei bejat pínah bahnijeh caá ã judhdap”, ã niñná caá.

Páant tí ã jumna nah. Maá Jesús, ma jwúub dei jüúwá.

* 22:11 Dn 12:10 * 22:12 Jer 17:10 * 22:13 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * 22:14 Gn 2.9; 3.22 * 22:16 Is 11.1,10 * 22:17 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * 22:19 Dt 4.2; 12.32

²¹ Jwĩ Maáh Jesús yeebdíh oinit, ā teo
wáaca naáh, yeéb áihwā ñi túi jumat pínah

nijná. Páant tíí ā jumat nah.
Páant bóojeh tígáá wā daacát.
Juan